SIGNATURA: I 235

FAC REDUC..

14,8 X

26-7. N. 212

De la Libreria de San Francisco de Borja.

212 I 204
235

13
31
B3

Vm ad pleniorem cognitionē rei ordo deducat: neceſſariū ē hic ponere huius ſolēniſſimi ordinem opuſculi. vt quibꝫ legerē placuerit facilius ſalutiferum reportent fructū. Erit autē ordo operis huius talis ꝙ primo ponentur themata ſermonū de tempore tam de epiſtolis ꝙ euāgelijs ac alijs ſcripturis autenticis per totuʒ annū. De ſanctis ꝛ cōi ſanctoꝝ. nec nō de quibuſdam alijs ſingularibus et notabilibꝫ materijs cuʒ ſuis remiſſionibus ꝓ ſimplicibus predicare volentibus. Poſt themata vero ponetur tabula alphabetica in ſe cōtinens et cōcludens oms et ſingulas materias hui9 totius operis. vt facilior ſit recurſus volentibus diuerſas et copioſas habere materias. et vnuſquiſqʒ recipere poſſit: qd ſibi placituʒ fuerit Sequeturqʒ tabula ſecundū ordinem alphabeti ipſius auree materie applicabilis ſiue floris theologie. Demū ipſa enucleata materia ſiue flos theologie i ſe. Vltimo ponetur tabula de tempore et de ſanctis per circulū anni cuʒ queſtionibus ex ſancto Thoma enucleatis et extractis per illuiatiſſimuʒ virum dn̄m Johānem de turre cremata ſancte ſedis apoſtolice cardinalē ordinis predicatoꝝ ſancti Sixti vulgariter nuncupatū. Comportata ſunt hec ad laudem dei oīpotentis. glorioſiſſimeqʒ virginis marie. et oīm ſanctorum. nec non ad ſalutem aīāꝝ et in ſalute aīaruʒ ꝓficere volen=

n.º 21.499

tium. Anno dom

Tabula thema

Dn̄ica ꝑma adue

Vne eni
nostra ꝗ
Roma.
apoſtol9 duo tā
mīt noſtrā ꝓpin
luti. ibi. Nunc ꝛ
ipſius ꝓpinquita
Si eni ꝓpior eſt r
ꝙ eſſet tunc cuʒ cr
quādo credere incep
eſt cauſa ꝙ ſaluti
Vide titulo de Crede
Abijciamus opera
id eſt peccata Roma.
tulo de peccato.
Induamur arma
piꝫ. Vide titulo de
Sicut in die
mus. Roma.
hortatur nos ap
ad tria. Primo m
bulandum. ibi. A
cundo ponit mod
ibi. honeſte. Ter
neſte ambulandi
in die. Ambulat e
ambulat ſpiritual
nes in die ambulan
quia tunc cauent ſib
pareat in eis qd male
titulo de ambulatione.
De euang
Benedictus qui ve
domini. Mathei.
tanguntur de eriſto. Pri

UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA BIBLIOTECA

Benedict9·id eſt om
repletus· Secundo
bi·Qui venit. Ter=
eſtas ibi· In nomi=
Vide titulo de venire
re benedicendus

am et euangeliuz
domine miſeri=
s·lxxxiiij· Vide ti
rdia.
verbum ſuum ⁊
cvi· Vide titulo
us ·
cunda de epiſtola·
ſcripta ſunt ad no=
nam ſcripta ſunt·Ro
e titulo de verbo dn̄i.
ſuper miſericordia ho
um· Roma·xv· Quanto
us eſt miſericors· tanto
et ab hominibus ho=
e innuit apoſtolus
entes·ſcꝫ debent
·id ē ꝓpter miſe=
are deuꝫ· vbi duo
rimo pietas quam
miſerando ·ibi·ſup
ecundo noſtra obli
debem9 ipſum ho
tes honorare deuꝫ
miſericordia·
m ſpei repleat vos
et pace in credendo
t quia ſolus deus po
audium dare· Ideo in
s orat apoſtolus vt nos
udio repleat·vbi tria
o oſtendit in quo de=
are·ibi·Deus autem
i quo debet eſſe noſtra

ſpes· Secundo quia ipſe pot
nos gaudio replere·ibi·Repleat
omni gaudio· Tertio quia ex ſpe
et gaudio ſequitur pacifice cre=
dere·ibi·Et pace in credendo·Vi
de titulo de gaudio vel gaudere·

Deus autem ſpei ⁊c̄·Et quia ad firmandaꝫ ſpem ſequitur gaudium de gloria paradiſi quam homo ſperat· et neceſſaria eſt fides recta quam homo teneat. Ideo orat apoſtolus vt in his repleamur·dicens· Deus autem ſpei· vbi tria facit. vt ſupra· Vide titulo de ſpe.

Deus autem ſpei ⁊c̄·Et ſequitur vt habūdetis in ſpe et virtute ſpiritusſancti·Quia ad perfecte credendum et ſalubriter· non ſolum eſt neceſſaria fides.imo etiā ſpes et gaudium ſpirituale·Ideo orat apoſtolus in his verbis vt repleamur·Deus autem ſpei·vbi tria facit·vt ſup̄. Vide ti·de credere.

De euangelio

Tunc videbunt filium hominis venientem in nube et poteſtate magna·Luce·xxi·Conditio autem ipſius filij dei tangitur in his verbis·que dicta ſunt principaliter de aduentu ad iudicium. Vide titulo de iudicio ·

Tunc videbunt ⁊c̄·Que verba licet dicta ſint de aduentu ad iudicium· Intellecta tamen ſatis agere poſſunt de aduentu in mundum·vbi tria tanguntur. Primo eius manifeſta apparitio in carne ibi·Tunc videbunt. Secundo ei9 aduentus in matre.ibi· venientem in nube· id eſt in beata virgine·

Tertio eius virtus et potentia in operatione.ibi·cuꝫ poteſtate magna·Vide titulo de venire·

Dominica tertia aduentus de epiſtola

Sic nos eſtimet homo vt miniſtros xp̄i·i· Cor·iiij· Hic hortatur nos apoſtolus ad duo·Primo vt ſimus miniſtri dei interius ſancte viuendo·ibi·vt miniſtros xp̄i·Secundo vt bonam famam habeamus ſanctitatem exterius operibus oſtendendo.ibi·Sic nos eſtimet homo·Vide titulo de miniſtrare vel ſeruire ·

Hic iam queritur inter diſpenſatores! vt fidelis quis inueniatur·i·Cor·iiij·Dominus multas gratiaꝫ cōmiſit in hac vita homini de quibus eſt homo diſpenſator·quia ipſe ſolus eſt dn̄s a quo omnes gratie veniunt·Et q2 homo non poteſt bene eas diſpenſare bene ipſis vtendo ſine fide·que docet quomodo eis homo debeat vti·Ideo ad bene vtenduꝫ gratijs a dn̄o datis! eſt neceſſaria fides · Et hoc eſt quod dicitur in predictis verbis· vbi duo tanguntur·

Primo ꝙ gratiarum que nobis dantur a dn̄o non ſumus dn̄i· ſed diſpenſatores·ibi·Hic iam queritur ⁊c̄. Secundo ꝙ ad bene diſpēſandum neceſſaria eſt fides·ibi·vt fidelis quis inueniatur· Vide titulo de fide.

Nolite ante tempus iudicare i· Cor·iiij· Vide titulo de iudicio temerario·

De euangelio

Tu es qui venturus es an alius

expectam9·Math
hoc ſolus deus fac
Ideo querit beatus
Vtrum ipſe ſit qui
ſit alius expectaudu
ꝓpter tria·Primo qu
vere eſt. quia ipſe ſo
bet eſſe·ibi·Tu es·
homo verus·ibi·
quia xp̄us ſecundu
tem venit·Tertio
ctandus redempto
alium expectamus
non·Et hoc con
hue alium expectan
lo de venire.

Ceci vident·claut
leproſi mundantur·
quia xp̄us eſt cauſa
rum operum que fiunt
beneficium eius oſtend
dicitur·Ceci vident ⁊c̄·
guntur·Primo oſtend
cecos·id eſt neſcien
ra facere illuminat
a vident. Secundo q
eſt pigros ad benefa
mat·ibi·claudi ambu
ꝙ leproſos · id eſt p
factis mūdat·dum ſ
proſi mundantur. V
ambulatione vel de
Dominica quar
de officio miſſe .
Viſita nos in ſalu
quia ſancti patres era
periculo et ſciebant ꝙ
xp̄m liberari potuer
bant ad deum patr
eum viuificaret·ſecu
citur in his verbis·Vi

…ur. Primo eñ petiit
…ilita. Secundo pe-
…oꝛ ſit talis per quẽ
…cum dicitur. In ſa
…ide titulo de ſaluare
De epiſtola
… in domino ſemper.
… gaudium hoꝛtatur
… in his verbis. vbi
…imo enim admonet
…amus. ibi. Gaudete
…dit in quo gaudere
… In dño. Tertio nos
… iſtud gaudium con-
…i. Semper. Vide titu
… vel gaudere.
… que exuperat omnez
…odiat coꝛda veſtra.
Vide titulo de pace.
De euangelio
…me venturus eſt qui an
…ctus eſt. Joh. primo. In
… verbis confitetur bea-
… duo eſſe in xpo. eri
…erus deus et verus
…no confitetur eius ho
… Poſt me. Secundo
…itatem. ibi. Ante me
… Vide titulo de venire.
…lia natalis domini
…amini cras enim in-
…et dominus mirabilia
… Vide titulo de ſanctifi-
… mirabilibus.
De epiſtola
… vos vocati domini no
…i Roma. primo. Spiri-
…mnes homines deus ad
… quia tali die ſicut cras
…n naſci fecit in mundũ
…oc natus eſt vt omẽs vo

caret ad deum. Et hoc eſt qd di-
cit apoſtolus in predictis verbis
Eſtis ꝛc. In quibus tangitur dei
benignitas in duobus. Primo in
hoc ꝙ nos vocauit. ibi. Eſtis et
vos ꝛc. Secundo. nõ quẽcũqꝫ. ſed
filium ſuum ad nos vocandos mi
ſit et naſci fecit. ibi. Iheſu criſti
ꝛc. id eſt per ihm xpm dominum
noſtrũ. Vide titulo de vocatione.

De euangelio

Ipſe ſaluum faciet populum
ſuum a peccatis eoꝛum. Mathei
primo. Et quia totum genus hu
manum erat in ſtatu perditionis
et debebat per xpm ſaluari cras
naſciturũ. Idcirco vt melius ab
hominibus recipiatur denunciat
nobis angelus ꝙ ipſe eſt ſalua-
toꝛ in his verbis. Ipſe ſaluum
ꝛc. vbi tria oſtenduntur de criſto
Primo eius pietas et miſericoꝛ-
dia. ibi. Ipſe ſaluum ꝛc. Secundo
ipſius mirabilis potentia. ibi. po-
pulum ſuum. quia omnes homi-
nes de mundo ſunt populus ſuus
Tertio hominuꝫ magna miſeria
ibi. a peccatis eoꝛum. Vide titu-
lo de ſaluare.

In die natalis domini
de prophetia

Habitantibus in regione vm-
bꝛe moꝛtis lux oꝛta eſt eis. Yſa.
ix. Vide titulo de lumine.

De epiſtola

Apparuit gratia dei ſaluato-
ris noſtri omnibus hominibus.
ad Titum. ij. Et quia xpus attu-
lit gratiam mundo qui hodie na-
tus eſt mundo apparuit. Ideo di-
xit apoſtolus. ꝙ hodie apparuit

gratia ꝛc. vbi tria tanguntur de
criſto hodie nato. que oſtendunt
magnam ipſius excellentiam.
Primo eñ ineſtimabil' poteſtas
ibi. apparuit ꝛc. Secundo eius in
effabilis pietas. quia nos ſaluat
et ad hoc venit. ibi. ſaluatoris no
ſtri. Tertio eius mirabilis boni-
tas. quia ſic omnibus ſe comu-
nicat. ibi omnibus hominibus.
Vide titulo de gratia.

Dedit ſemetipſum pro nobis
vt nos redimeret ab omni iniqui
tate et mundaret. Titum. ij. Et
quia nobis ex noſtra carne natus
eſt hodie et venit in mundum vt
nos a peccato mundaret. vnde di
citur in his verbis. ꝙ dedit ꝛc.
vbi duo tangunť. Primum eſt ip
ſius erga nos immenſã caritas.
ibi. dedit ſemetipſum pro nobis.
Secundum eſt maxima noſtra vti
litas quam ex eius conſecuti ſu-
mus natiuitate. ibi. vt nos redi-
meret. Vide titulo de mundicia.

Apparuit benignitas et huma
nitas ſaluatoꝛis noſtri dei. Tituꝫ
iij. Et quia totum genus huma-
num per xpm hodie natum. eſt
ſaluatum. ideo enim natiuitas cri-
ſti vocatur apparitio in his ver-
bis. Apparuit ꝛc. Vbi tria oſten
duntur de puero hodie nato. Pri
mo eius humilitas. ibi. apparuit
benignitas et humanitas. Secun
do noſtra vtilitas. ibi. ſaluatoꝛis
noſtri. Tertio eius poteſtas. ibi.
dei. Vide titulo de ſaluare.

Non ex operibus iuſticie que

fecimus nos. ſed ſecundum ſuam
miſericoꝛdiam ſaluos nos fecit.
Titum. iij. Criſtus hodie natus ẽ
et venit in mundum ad reuelan-
dam omnem noſtram miſeriaꝫ et
dandam nobis ſalutem eternam
Idcirco eius aduentus miſericoꝛ
die dei aſſcribitur in his verbis.
Non ex operibus. vbi duo tangũ
tur. Primo excludit natiuitas xpi
cauſam falſam quam aliquis aſſi
gnare poſſet. ibi. Non ex operibꝫ
ꝛc. Secundo ponitur cauſa vera
propter quam criſtus naſci voluit
et nos ſaluare. ibi. ſecundum ſuã
miſericoꝛdiam. Vide titulo de
miſericoꝛdia.

Vt iuſtificati gratia ipſius he
redes ſimus criſti ſecundum ſpeꝫ
vite eterne. Titum. iij. Iſtam au
tem ſpem maxime habere poſſu-
mus ex eo ꝙ criſtus natus eſt ho
die. vt nos heredes faceret vite
eterne. ſecundum ꝙ dicitur in his
verbis. vt iuſtificati. In quibus
oſtenditur ꝙ per xpi natiuitateꝫ
habemus tria. Primo a peccato
mundiciam. ibi. iuſtificati. Secun
do diuinam gratiaꝫ. ibi. gratia ip
ſius. Tertio de celeſti hereditate
ſpem firmam. ibi. heredes ꝛc. Vi
de titulo de ſpe.

De euangelio

Euangelizo vobis gaudium
magnum quod erit omni populo
Luce. ij. Natiuitas xpi eſt cauſa
omnis boni celeſtis quod nos ha
bere poſſumus et de quo nos vere
gaudere poſſumus, et debemus.

B. 261

Idcirco angelus ipſius natiuitatem annunciat et nos ad gaudendum excitat in his verbis. Euangelizo vobis. id eſt ãnuncio ꝛc̃. vbi tria tanguntur. Pꝛimo gaudij immenſitas. ibi. gaudium magnum. Secundo noſtra vtilitas. ibi. euangelizo vobis. id eſt ad veſtram vtilitatem. Tertio gaudij comunitas. quia non ſolum vnus vel duo de hoc habebant gaudium. ſed erit omni populo. Vide titulo de gaudio.

Natus eſt nobis hodie ſaluatoꝛ qui eſt xp̄us dominus. Luce. ij. Angelus ſciens ꝙ hodie natus erat dei filius qui nos ad ſtatum ſalutis reduceret denunciauit hoc hominibus in his verbis Natus eſt ꝛc̃. vbi de xp̄o tria tanguntur. Pꝛimo ipſius humilitas. ibi. natus eſt hodie. Et ideo opoꝛtet ꝙ ſit homo. Secundo noſtra vtilitas. ibi. nobis ſaluatoꝛ. Tertio eius diuinitas. ibi. qui eſt xp̄s dn̄s. Vide titulo de ſaluare.

Extra epiſtolam et euangelium.

Venit deus in caſtra. i. Regũ. iiij. Iſte autẽ aduentus ſpecialiter fuit hodie quãdo xp̄us in mũdo natus eſt. Et ideo hodie dicere poſſum9 iſta verba. Deus venit. ꝛc̃. In quibus tria tanguntur Pꝛimo naſcentis ſublimitas. ibi. deus. Secundo eiuſdem humilitas. ibi. venit. Tertio noſtra neceſſitas. ibi. in caſtra. id eſt ad homines qui non poterant habitare in ciuitate celeſti. ſed extra ſicut homines qui ſunt in caſtris. Vide titulo de venire.

Dominica infra octouas de euangelio

Tuam ipſius animam pertranſibit gladius. Luce. ij. Vide titulo de gladio.

Gratia dei erat in illo. Luce. ij. Vide titulo de gratia.

In circunciſione domini

In nouitate vite ambulemus Roma. vi. Criſtus nobis modum viuendi oſtendit nouuz. et ſpecialit̃ hodie quãdo recipiẽdo vetus ſacramentũ. ab eo nos abſoluit. Idcirco hoꝛtatur nos apoſtolus vt in nouitate ꝛc̃. vbi tria nos monet facere. Pꝛimo vt peccati vetuſtatem deponamus. ibi. in nouitate. Secundo vt moꝛtem culpe moꝛtalis abijciam9. ibi. vite. Tertio vt in bonis opibus pficiamus ibi. ambulemus. Vide titulo de ambulatione.

De epiſtola

Non ex operibus iuſticie que fecimus nos ſed ſecundum miſericoꝛdiam ſuam ſaluos nos fecit. Titum. iij. Vide titulo de miſericoꝛdia et iuſticia.

Vt iuſtificati gratia ipſius heredes ſimus. Titum. iij. Vide titulo de gratia

De euangelio

Vocabis nomen eius iheſum. Ipſe eñi ſaluũ faciet populũ ſuũ a peccatis eoꝛũ. Mathei. pꝛimo.

Criſtus venit ad ſaluandum nos et ſalutem noſtram incipit hodie operari. quoniam iaz in circunciſione incipit pꝛo nobis ſanguinẽ fundere. Ideo hoc impoſitum eſt ſibi nomẽ iheſus. id eſt ſaluatoꝛ vnde dicitur per angelum ad ioſeph. Vocabis ꝛc̃. vbi duo tangũtur in xp̄o. Pꝛimo in ipſo nominis impoſitio. ibi. vocabis. Secũdo ratio impoſitionis. ibi. ipſe eñi ꝛc̃. Vide titulo de ſaluare.

In vigilia epiphanie

Non ex operibus iuſticie ꝛc̃. Vt iuſtificati gratia ꝛc̃. Require in die natiuitatis domini.

In die epiphanie de epiſtola

Surge illuminare iheruſalem quia venit lumen tuum. et gloꝛia domini ſuper te oꝛta eſt. Yſa. lx. Criſtus veniens in mundum ipſum illuminauit. Idcirco hoꝛtatur nos ꝓpheta vt ad ipſum / vt nos illuminet veniamus dicens. Surge illuminare. Sicut fecerũt illi tres reges qui tam de longinquis partibus ad eum venerunt. Dic hiſtoꝛiam euangelij. Dicit ergo ꝓpheta cuilibet noſtruz ſub nomine iheruſalem. Surge ꝛc̃. In quibus verbis tria facit. Pꝛimo enim hoꝛtatur nos vt ſi volumus venire ad criſtum. de peccato ſurgamus. ibi. Surge. Secundo vt lumen fidei et gratie recipiamus. ibi. illuminare iheruſalem Tertio oſtendit a quo iſta habere valeamus. ibi. quia venit lumen tuuz. id eſt criſtus. et gloꝛia eius. Vide titulo de venire et de lumine.

Ambulabunt gentes in lumine tuo et reges in ſplẽdoꝛe oꝛtus tui. Yſaie. lx. Quia ad illuminandum neceſſariuz eſt lumen. et criſtus iſtis diebus natus eſt veruz lumen. ideo ꝓphetauerũt multi. quia eo nato multi qui ante non videbant ambulare in bonis operibus ambulauerunt ꝛc̃. Ambulabunt ergo gentes ꝛc̃. In quibus verbis duo tanguntur. Pꝛimo enim oſtenditur pꝛofectus in bonis operib9 generalis. ibi. ambulabunt. Secundo pꝛofectus in his tribus regibus ſpecialis. ibi et reges ꝛc̃. Ergo ſi de natiuitate criſti et eius apparitione volumus vtilitatem noſtram facere. in bonis operibus ambulemus. Vide titulo de ambulatione.

De euangelio

Vbi eſt qui natus eſt rex iudeoꝛum ꝛc̃. Mathei. ij. Vide titulo de querendo deum.

Videntes ſtellam eius magi gauiſi ſunt gaudio magno. et intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre eius. Mathei. ij. Stella que iſtos tres magos pꝛecedebat / erat ſignum per quod ipſi veniebant ad criſtum qui eſt verum gaudium. Videntes ergo ſtellam ꝛc̃. In quibus oſtendit euangeliſta tria. Pꝛimo gaudium qđ reges habuerunt de ſtella. ibi. videntes ꝛc̃. Secundo locum vbi criſtum queſierunt ibi. intrantes ꝛc̃. Tertio gremiuz vbi puerum inuenerunt. ibi. cum maria matre eius. Vide titulo de gaudio.

Extra epiſtolam et euãgelium
Apparet his qui fidem habent
in illum. Sapientie ṗmo. In his
verbis tanguntur duo. Primum
eſt valde delectabile. ibi. apparet
Secunduz eſt valde vtile. ibi. qui
fidem. et quia illi tres reges ha=
buerunt fidem eius. ideo merue=
runt ꝙ xp̄us eis hodie appareret
Si ergo ipſuz videre volumꝰ ha
beamus fidem. Vide titulo de fide

Dominica infra octauas
epiphanie.

Apparuit gratia ſaluato=
ris noſtri dei ⁊c̄. Apparuit beni=
gnitas ⁊ humanitas ⁊c̄. Require
in die natiuitatis domini.

De epiſtola

Nolite conformari huic ſecu=
lo ⁊c̄. Roma. xij. Vide titulo de
mundo.

Non plus ſapere ꝙ̃ oportet ſã
pere. ſed ſapere ad ſobrietatem.
et vnicuiqz ſicut deus diuiſit men
ſuraz fidei. Roma. xij. Sunt quidã
quibus non ſufficit ſcire de deo ea
que ſunt ſecundum fidem. ſed ad=
huc volunt ſcire aliqua contra fi
dem. et hoc eſt valde perniciofuz.
Ideo hoc nobis prohibet apoſto
lus in his verbis vnicuiqz. Non
plus ſapere ⁊c̄. Vnuſquiſqz autẽ
ſapiat ſicut deus diuiſit menſurã
fidei. In quibus verbis tria facit
apoſtolus. Primo monet nos ne
velimus ſcire ad ſuperfluitatem
ibi. non plus. Secundo vt ſciamꝰ
ad ſobrietatem. ibi. ſed ſapere.
Tertio oſtendit quã debemus ha
bere in ſciendo veritatem. ibi. vni
cuiqz ſicut deus ⁊c̄. Vide titulo
de fide vel ſapientia.

De euagelio

Ego et pater tuus dolentes
querebamus te. Luce. ij. Vide ti=
tulo quomõ querendus eſt deus.

Iheſus proficiebat etate et ſa
pientia. Luce. ij. Criſtus ſecundũ
quod homo habuit maiorez ple
nitudinem gratie ꝙ̃ aliqua crea
tura. Ideo ſequitur ꝙ opera eius
erant deo gratiſſima. Licet autez
ipſe tantum habuerit de gratia in
die conceptionis ſicut poſtea. qꝛ
nunq̃ in gratia ꝓfecit. tamen ꝓ
ficiebat in eo ſecundum noticiam
hominũ. qꝛ quãto plꝰ creſcebat
plus gratiaz ſuaz oſtendebat ho
minibus. In hoc autẽ erat deus
ſapiens. Et hoc eſt qd̕ dicitur in
his verbis. Iheſus ꝓficiebat ⁊c̄.
In quibus ponuntur duo. Primo
xp̄i ꝓfectus. quando proficiebat
quãtum ad ſeipſum. ibi. etate. Se
cundo quãdo proficiebat quãtuz
ad modum ſapientie homĩes do=
cendo et gratiã vel ſapientiã ho
minibus dando. Vide ti. de gratia

In octaua epiphanie

Secundum ſuam miſericordiã
ſaluos nos fecit per lauacrum re
generationis. Tituz. iij. Quia hõ
in baptiſmo reuelatur de peccato
rum miſeria. et venit ad ſtatum
ſalutis per dei miſericordiã. ſecun
dum quod dicitur in his verbis.
Secũdũ ſuã miſecordiã que ſatis
cõueniunt hodierne diei inquãtũ
ſit feſtuz in eccleſia de baptiſmo
xp̄i in quo inchoatus eſt baptiſ=
mus noſter. Hic hiſtoriam euan
gelij. Dicit ergo apoſtolus. Secũ
dum ſuam ⁊c̄. vbi tria tangit.
Primo baptiſmi effectuz ſaluta=
rem qui eſt a peccato munditia.
ibi. ſaluos. Secundo cauſam prin
cipalem que eſt deus et ſua miſe
ricordia. ibi. ſecundũ ſuaz ⁊c̄. Ter
tio cauſam inſtrumentalem que
eſt materialis aqua. ibi. lauacruz
Vide titulo de miſericordia

Saluos nos fecit per lauacrũ
regenerationis et renouationis
ſp̄uſſancti quẽ effudit in nos. Ti
tuz. iij. Et qꝛ baptiſmꝰ eſt ianua
paradiſi. ideo datur in eo ſp̄uſſan
ctus ſecundũ quod dicitur in his
verbis. Saluos ⁊c̄. Cetera vt ſup̄
vbi ꝓ tertio accipiat cauſam prĩ=
cipalem que eſt ſp̄uſſancti gra=
tia. Vide titulo de ſpiritu.

Dñica ṗma poſt octauas
epiphanie de officio miſſe

Omnis terra adoret deus. Vi
de titulo de oratione.

De epiſtola

Dilectio ſine ſimulatione. Ro
ma. xij. Vide titulo de amore.

Caritatem fraternitatis inui=
cem diligentes. Roma. xij. Horta
tur nos apoſtolꝰ vt caritatez ha
beamus his verbis. vbi duo facit
Primo hortat̃ nos ad habenduz
caritatem exteriꝰ in opere. ibi. ca
ritatem. Secundo interiꝰ in corde
ibi. diligentes. Vide ti. de caritate

Spiritu feruentes dño ſeruien
tes. Roma. xij. Et qꝛ ad bene ſer=
uienduz deo eſt caritas neceſſaria
que facit hoĩem deo ſeruire. ideo
monet nos apoſtolꝰ vt deo cum
feruore ſp̄us ſeruiamus dicens.
Sp̄ũ ⁊c̄. vbi duo facit. Primo mo
net nos vt deo ſeruiamꝰ. ibi. dño
ſeruientes. Secundo vt ſeruitium
cum amore faciamus. ibi. ſpiritu
feruentes. Vide ti. de ſeruitio dei.

Spe gaudentes in tribulatio=
ne patientes. Roma. xij. Spes fa
cit patienter ſuſtinere om̃em tri=
bulationẽ ꝓpter bonũ qd̕ homo
ſperat. Ideo hortat̃ nos apoſto=
lus vt ſpez habeamꝰ dicens. Spe
⁊c̄. vbi duo facit. Primo monet
nos vt ꝓpt̕ ſpẽ tribulationes pa
tienter ſuſtineamꝰ. ibi. in tribula
tione patientes. Secundo vt ꝓpt̃
ſpem de eis etiaz gaudeamus. ibi
ſpe gaudentes. Vide titulo de
gaudio vel de ſpe.

De euangelio

Manifeſtauit ih̄s gloriaz ſuã
et crediderunt in euz diſcipuli eiꝰ
Joh̄. ij. Ad credendum in criſtuz
multuz faciunt miracula per que
manifeſtatur eius potentia. Ideo
dicitur manifeſtauit ⁊c̄. vbi duo
tanguntur. Primo criſti potentia
in miraculi operatiõe. ibi. Mani
feſtauit. ſcz miracula faciẽdo. Se
cundo diſcipulorum ſapientia in
criſti per miracula recognitione.
quia ex hoc cognouerunt ipſum
deum eſſe vnde et crediderunt di=
ſcipuli. Vide titulo de credere.

Dñica ſecunda de epiſtola

Si fieri poteſt qd̕ ex vobis eſt
cum omnibus pacem habentes.
Roma. xij. Vide titulo de pace.

Noli vinci a malo ſed vince in
bono malum. Roma. xij. Vide ti
tulo de temptatione.

De euangelio

Cum deſcendiſſet ihs de mon
te ſecute ſunt eum turbe multe.
Mathei.viij. In his verbis duo
tanguntur. Primo filij dei humi-
litas quam oſtendit in incarnatio
ne. ibi. cum deſcendiſſet de monte
id eſt de celo. Secundo generis
humani humilitas quaȝ habuit
ex eius predicatione. ibi. ſecute.
Vide titulo de ſequendo deum.

Domine ſi vis potes me mun-
dare. Mathei. viij. Iſtam mun-
diciam poteſt criſtus facere ſecū
dum quod dicitur in his verbis.
domine ꝛc̃. vbi duo tanguntur.
Primo ꝙ criſtus habet mundan
di plenariam poteſtatem. ibi. po
tes me mundare. Secundo ſue
potentie exequendi magna facili
tas. ibi. Domine ſi vis. quia per
ſolam voluntatem poteſt hoc fa
cere. Vide titulo de mundare ſiue
de mundicia.

Ego veniam et curabo eum.
Mathei. viij. In his verbis duo
tanguntur. Primo ipſius filij dei
benignitas quam oſtendit in ve-
niendo. ibi. ego veniam. Secun-
do noſtra vtilitas quam fecit cu
rando. ibi. et curabo eum. Vide
titulo de venire.

Non inueni tantam fidem in
iſrael. Mathei. viij. Licet autem
xp̄us eſſet principaliter miſſus vt
fidem p̄dicaret iudeis. tamen gen
tiles plus profecerunt in fide. ſe-
cūduȝ quod dicitur in his verbis
Non inueni. In quibꝫ verbis duo
tanguntur. Primo oſtenditur ꝙ
criſtus querit in quolibet fidei ꝑ
fectuȝ. ibi. Non inueni. ergo que
ſiuit. Secundo inuenit in iudeis
fidei defectum. quia non inuenit
tantam fidem quanta. ſcȝ eſſet ne
ceſſaria ad ſalutem. ibi. tantam fi
dem. Vide titulo de fide.

Dn̄ica tertia de epiſtola

Qui diligit proximum legem
impleuit. Roma. xiij. Ad hoc au
tem ꝙ aliquis ſit immunis ſpiri-
tualiter requitur ꝙ ſeruet legeȝ
dei. quam totam homo ſeruat ſi
proximū diligat. vt dicitur in his
verbis. Qui diligit. vbi duo tan-
guntur. Primo vnum valde faci-
le. ſcȝ diligere. ibi. qui diligit. Se-
cundo aliud valde vtile. ſcȝ legeȝ
impleuit. Vide titulo de ca-
ritate.

Diliges proximum tuum ſicut
teipſum. Roma. xiij. Vide titulo
de amore proximi.

De euangelio

Aſcendente iheſum in nauicu-
lam ſecuti ſunt euȝ diſcipuli eius
Mathei. viij. Viam quam criſtꝰ
tenuit et docuit eſt penitentia. et
ideo per viam iſtaȝ ſequuntur euȝ
qui ſunt ſui diſcipuli. ſecūdū q̄d
dicitur in his verbis. Aſcenden-
te iheſu ꝛc̃. vbi tria notantur. Pri
mo xp̄i pietas. q: ſtatum penitē
tie tenuit xp̄c nos iſtruēdos. ibi.
Aſcendente iheſu. Secundo pe-
nitentie vtilitas. que comparan-
tur nauicule cum qua homo ſine
piculo tranſit mare huius mūdi
ibi. in nauiculam. Tertio diſcipu
lorum criſti obedentie promitas.

quia ſuum dominum ſunt ſecuti.
ibi. ſecuti ſunt eum. Vide titulo
de ſequendo deum.

Domine ſalua nos perimus.
Mathei. viij. Quia ſaluare po-
teſt ſolus xp̄s. ideo apoſtoli in pe
riculo poſiti ad ipſum recurrunt.
dicentes domine ꝛc̃. vbi tria fa-
ciunt. Primo confitentur xp̄i po-
tentiam. ibi. domine. Secundo pe
tunt eius miſericordiaȝ. ibi. ſalua
nos. Tertio ſuam oſtendunt indi
gentiam. ibi. perimus Vide titu-
lo de ſaluare.

Dn̄ica quarta de epiſtola

Induite vos ſicut electi dei ſan
cti et dilecti viſcera miſericordie
Col. iij. et quia dominus non eſt
miſericors niſi habentibus proxi
mi miſericordiam. apoſtolus nos
hortatur ad miſericordiaȝ dicēs
Induite ꝛc̃. vbi duo facit. Primo
monet nos habere miſericordiaȝ
habundantē ſicut veſtimentum.
ibi. Induite vos viſcera miſeri-
cordie. Secundo ponit miſerandi
modum. ibi. ſicut electi dei ꝛc̃. vt
ſcȝ nō miſereamur in peccatis ſu
ſtinendis. nec conſulendis. Vide
titulo de miſericordia et humili-
tate et patientia.

Super omnia caritatem habe
te q̄d eſt vinculum perfectionis
Col. iij. Ex hoc eni eſt homo per
fectus ꝙ eſt cōiunctus deo. et id
circo caritatēque nos cōiūgit deo
vocat perfectionis vinculuȝ apo-
ſtolus in his verbis. Super om-
nia ꝛc̃. vbi facit tria. Primo mo-
net nos habere caritatem. ibi. ca-
ritateȝ habentes. Secundo ponit
caritatis precioſitatem. ibi. ſuper
omnia. Tertio oſtendit quantaȝ
facit vtilitatem. ibi. quod eſt vin
culum. Vide titulo de caritate.

De euangelio

Serui dixerunt ei. vis imus et
colligimus ea. Mathei. xiij. Bo-
nus ſeruus domi non ſuſtinet pec
cata que ſunt in via domini. Ideo
volebant iſti ſerui eradicare pec
catorum zizania. ſecundum quod
dicitur in his verbis. Serui ꝛc̃.
vbi duo tanguntur. Primo ſeruo
rum prudentia qui noluerunt ali
quid facere ſine ſcitu dominorum
ſuorum et voluntate. ibi. ſerui di-
xerunt. id ē interrogauerūt ipſuȝ
Secundo ſeruorum prompta obe
dientia. quia ſtatim ꝙ̃ cito volun
tateȝ domini ſciuerant ſtatim vo-
luerunt et erant parati comple-
re. ibi. vis imus et colligimus.
Vide titulo de ſeruire ſiue de ſer-
uitio.

Colligite primum zizania et
alligate ea in faſciculos ad com
burendum. Triticum autē con-
gregate in horreum meum. Ma
thei. xiij. In his verbis quatuor
notantur. Primo iniquorum ma
licia. Secundo eorum ſupplitia.
Tertio iuſtorum bonitas. Quar
to ipſorum gloria. Primum. ibi.
zizania. Secundum. ibi. ligate ad
comburendum. Tertium. ibi. tri-
ticum. Quartum. ibi. congrega-
te horeum meum. Mali dicuntur
zizania. quia ſunt lolium per luxu
riam. vicia per auariciam. auena
per ſuperbiam. Vide titulo de ſu
perbia et luxuria.

Dominica in .lxx.
de epiſtola.

Sic pugno non quaſi aerem ver-
berans.i.Cor.ix. Vide de titulo
de temptatione.
Caſtigo corpus meuz et in ſer
uitutem redigo.i.Cor.ix.Corp9
delicate nutritum impedit diui-
num officiuz.idcirco debemus ip-
ſum domare ad ſeruiendum deo.
ſicut faciebat apoſtolus dicens.
Caſtigo corp9 ꝛc̃. vbi duo notā
tur que ſunt neceſſaria vt homo
bene ſeruiat deo. Primum eſt vt
corpus marceretur per abſtinen
tie afflictionem.ibi.Caſtigo.Se-
cundum ꝙ in dei ſeruicio ponatur
per bonam operationez.ibi. et in
ſeruitutem redigo.Vide titulo de
abſtinentia vel de ſeruitio.
De euangelio.
Voca operarios et redde illis
mercedem.Mathei.xx. Vide ti-
lo de vocatione et opere bono.

Multi ſunt vocati pauci vero
electi.Mathei.xx.Licet multi ſi
m9 qui a deo vocamur.pauci ſūt
qui ſecuntur ſecundum quod dici
tur in his verbis. Multi ꝛc̃. vbi
duo oſtendūtur. Primo ꝙ eſt
omnibus cōmune.ſcʒ vocatio.ibi
Multi ꝛc̃. Secundo ꝙ eſt iuſtis
ſpeciale. cum dicitur. pauci vero
electi. Vide titulo de vocatione.

Dominica in.lx.
de epiſtola

Miniſtri ſunt et ego.ij. Cor.
xi.vbi apoſtolus duo ponit.Pri-
mo fidelium dignitatem cōmen-
dat.ibi.miniſtri.Hoc eni eſt offi
cium angelorum. Secundo ſe de
eorum numero cōmemorat.ibi.et
ego. Vide titulo de miniſtrare.

Sufficit tibi gratia mea.ij.Cor.
xij.Hoc cuilibet ſufficit ad prome
rendum vitam eternam. ſecunduz
quod apoſtolo dictum eſt his ver
bis ꝛc̃.vbi gratia dei cōmendatur
ex duobus.Primo de magna bo
nitatis plenitudine.ibi.ſufficit ti
bi. Secundo de magna ſanitatis
dulcedine.ibi.gratia mea. Quid
eſt dulcius amicitia dei que habe
tur per gratiam eius.Vide titu-
lo de gratia.

Libenter gloriabor in infirmi-
tatibus meis vt inhabitet in me
virtus criſti.ij.Cor.xij.Vide titu
lo de gloria.

De euangelio

Venit diabolus et tollit ver-
bum de corde eoruz ne credentes
ſalui fiant.Luce.viij. Ad creden
duz autē inducitur homo per ver
ba dei que audit in predicatione.
et ideo diabol9 volens nobis au
ferre hereditatem celeſtem.fa-
cit poſſe ſuuz vt predicationis fru
ctuz impediat.ſicut dicitur in pre
dictis verbis. Venit ꝛc̃.vbi tria
notantur.Primo ꝙ diabolus ad
nocendum ſe voluntarie ingerit.
quia venit diabolus non oportet
vt vocetur. Secundo damnum

Themata de tempore

quod in preſenti inducit.ibi.tol-
lit. Tertio finem quem in futu-
ro intendit.ibi.ne credentes ꝛc̃.
Vide titulo de credere.
Ad tempus credunt et in tem
pore temptationis recedunt.Lu-
ce.viij.Vide titulo de fide et tem
ptatione et de recidiuo.

Dominica in quinquageſima
de epiſtola

Cum eſſem paruulus loquebar
vt paruulus.i.Cor.xiij.Vide ti-
tulo de locutione.
Sapiebaz vt paruulus.i.Cor.
xiij.Vide titulo de ſapientia.
Cogitabaz vt paruul9.i. Cor.
xiij.Vide titulo de cogitatione.
Fides ſpes caritas tria hec ma
ior horum eſt caritas.i.Cor.xiij.
Hic apoſtolus tria facit. Primo
principales virtutes nomiat.ibi.
Fides ꝛc̃. Secundo eas enume-
rat.ibi.hec tria.Tertio eas ad in
uicem comparat.ibi. maior autē
Vide titulo de caritate ſpe et fide
De euangelio
Iheſu fili dauid miſerere mei.
Luce.xvi.Quia iſte cecus erat in
miſeria non ſolum corporis per ce
citatem.ſed etiam anime per pec
catum.idcirco miſericordiam po-
ſtulabat.dicens. Iheſu ꝛc̃.vbi
duo facit. Primo enim miſericor
diam poſtulat.ibi.miſerere. Se-
cundo cauſaz miſerendi aſſignat
ibi.Iheſu fili dauid qui es ſalua
tor. Vide titulo de miſericordia.
Fides tua ſaluum te fecit.Lu
ce.xviij.Verba ſunt que xpus di
xit ceco.vbi duo tanguntur. Pri
mo noticia veritatis quam debe-
mus habere.ibi.fides tua.Secun
do excellentiam vtilitatis quam
ex fide poſſumus acquirere. ibi
te ſaluuz fecit.Vide titulo de fide
Vidit et ſequebatur illuz.Lu-
ce.xviij. Volentibus ſequi domi-
num neceſſarium eſt lumem fidei
quo via videatur. Ideo cecus il-
luminatus fide criſti. ſecutus eſt
eum.vt dicitur in his verbis.Vi-
dit ꝛc̃.vbi duo tanguntur. Pri-
mo fidei beneficium quia facit vi-
dere.ibi vidit. Secundo hominis
fidelis officium qd debet tenere
et ſequi.ibi. et ſequebatur illum.
Vide titulo de ſequendo deum.
Feria quarta cineruz de epiſtola
Couertimini ad me in toto cor
de veſtro. Joelis.ij. Vide titulo
de velocitate conuerſionis.
De euangelio
Cum ieiunatis nolite fieri ſicut
yppocrite triſtes.Math.vi. Vide
titulo de abſtinentia.
Feria quinta
Audiui orationem tuam et vi
di lacrimas tuas. Yſaie.xxxviii.
Vide titulo de oratione et de la
crimis.
De euangelio
Dic tantum verbo ⁊ ſanabitur
puer meus.Mathei.viij.Vide ti
tulo de infirmitate.
Feria ſexta
Quare ieiunauimus et non
aſpexiſti. Yſaie.lviij.Vide titulo
de abſtinenentia.

De euangelio

Attendite ne iuſticiaȝ veſtram
faciatis coram hominibus. Math.
vi. Vide titulo de iuſticia.

Sabbato de euangelio

Quotquot tangebant eum ſal
ui fiebant. Marci. vi. Vide titu.
de infirmitate.

Dñica prima. xl. de epiſtola

Hortamur vos ne inuacuum
gratiam dei recipiatis. ij. Cor. vi.
Aliqui dimittunt peccata ipſa cō
fitendo/ et recipiunt gratiam dei
ſed nolunt in ea perſeuerare. ſed
anteꝙ bona opera faciant rede=
unt ad peccatum. Tales inuanuȝ
veniunt ad penitentiam et reci=
piunt gratiam dei ex quo ſtatim
a ſe abiiciunt. Vnde hortatur nos
apoſtolus ne ſimus tales. dicens
Hortamur ⁊c̄. vbi duo facit. Pri=
mo eni monet nos vt dimittendo
peccata gratiam dei acquiramus
ibi. Hortamur ⁊c̄. Secundo vt in
ea perſeuerando non cito perda=
mus. ibi. ne inuacuum. Vide titu=
lo de gratia.

In caritate non ficta in verita
te in virtute dei. ij. Cor. vi. Hor=
tatur nos apoſtolus vt nos mini=
ſtros dei exhibeamus/ habentes
caritatem. dicens. In caritate ⁊c̄.
vbi tria facit. Primo hortatur
nos habere caritatē in voluntate
ibi. In caritate. Secundo verita=
tem in ratione. ibi. in verbo. Ter=
tio fortitudinem ſiue virtutem in
operatione. ibi. in virtute dei.
Vide titulo de caritate vel de for
titudine.

De euangelio

Ductus eſt ihesus in deſertuȝ
a ſpiritu vt temptaretur a diabo
lo. Math. iiij. Penitentia eſt via
qua itur ad paradiſum. Idcirco
ad faciendam veram penitentiaȝ
neceſſarium eſt ꝙ homo ducatur
ſpirituſancto. ſicut xp̄us in exem=
plum nobis ꝓponitur in his ver=
bis. Ductus ⁊c̄. In quibꝰ tria tā
guntur. Primo ponitur nobis xp̄s
in exemplum obedientie. quia du=
ctus eſt a ſpiritu. ita oportet ꝙ ſi
mus obedientes ſpirituiſancto. vt
quocunqȝ nos ducere voluerit ea
mus. Secundo ponitur nobis in
exemplum penitentie. ibi. in deſer
tum. Tertio in exemplum conſtā
tie. ibi. vt temptaretur. Vide titu
lo de ſpiritu vel de temptatione.

Dominū deum tuum adorabis.
et illi ſoli ſeruies. Math. iiij. Vt
ſoli deo ſeruiamꝰ inſtruimur his
verbis. Dominū deum ⁊c̄. Pri=
mo ad ipſum honorandum corde
ibi. adorabis ⁊c̄. Secundo opere
ibi. illi ſoli ⁊c̄. Tertio hoc eſſe
valde rationabile. ibi. dominū. id
eſt qui eſt dominꝰ deus tuus. Vi
de titulo de ſeruitio vel de ſeruire.

Feria ſecunda

Ego paſcaȝ oues meas. Ezech.
xxxiiij. Vi titulo de verbo dei.

De euangelio

Ibunt hi in ſupplicium eternuȝ.
Iuſti autē in vitam eternam. Vi
de titulo de inferno ⁊ vita eterna.

Feria tertia

Querite dominū dum inueniri
poteſt. Yſaie. lv. Vide titulo de
querendo deum.

De euangelio

Domus mea domus orationis
vocabitur. Mathei. xxi. Vide
titulo de domo.

Feria quarta

Surge comede. grandis eni
reſtat tibi via. iij. Regum. xix.
Vide titulo de cibo dei.

De euangelio

Viri Niniuite ſurgent in iudi
cio cum generatione iſta. et con=
demnabunt eam. quia penitenti=
am egerunt in predicatione ione
Math. xij. Vide ti. de penitētia.

Feria quinta

Anima que peccauerit ipſa mo
rietur. Ezechiel. xviij. Vide titu=
lo de morte.

De euangelio

Opera que ego facio teſtimo
nium perhibent de me. Joh. v.
Vide titulo de opere bono.

Feria ſexta

Iuſticia iuſti ſuper eum erit. Eze
chiel. xviij. Vide ti. de iuſticia.

De euangelio.

Ecce ſanus factus es iam no
li peccare. Joh. v. Vide titulo de
infirmitate.

Sabbato de epiſtola

Ipſe autem deus pacis ſancti
ficet vos. i. Theſſal. v. Vide titu=
lo de ſanctificatione.

De euangelio

Et tranſfiguratus eſt ante eos
Mathei xvij. Vide titulo de con
ſolatione.
Surgite et nolite timere. Math.
xvij. Vide titulo de timore.

Dominica ſecunda in quadra
geſima de epiſtola

Rogamus vos et obſecramus
in domino ihu/ vt quēadmodum
accepiſtis a nobis quomō opor=
teat vos ambulare ⁊ placere deo
ſic et ambuletis magis. i. Theſ=
ſal. iiij. In his verbis apoſtolus
tria facit. Primo ad bene operan
dum nos monet humiliter ſuppli
cando. ibi. rogamꝰ. Secundo mo
dum oſtendendo. ibi. vt quēadmo
dum ⁊c̄. Tertio vtilitatem pro=
ponendo. ibi. vt habundetis. Vi=
de titulo de ambulatione.

Hec eſt voluntas dei ſanctifica
tio veſtra. i. Theſſal. iiij. Vide ti=
tulo de ſanctificatione.

Non vocauit nos deus in im=
mundiciam ſed ſanctificationem
i. Theſſal. iiij. Ad quid nos deus
vocet oſtendit apoſtolus his ver
bis. Non vocauit ⁊c̄. vbi duo fa
cit. Primo oſtendit ꝙ non ſumꝰ
vocati ad faciendum peccatum.
ibi. non vocauit. Secundo ꝙ ſu=
mus vocati ad faciendum bona
opera. cum ſubiungit. ſed in ſan=
ctificationem. Vide titulo de vo=
catione.

De euangelio

Miſerere mei fili dauid. filia
mea male a demonio vexatur.
Mathei. xv. Iſta mulier in tri=
bulatione et miſeria fuit conſtitu
ta. ideo miſericordiam poſtulat.
dicens. Miſerere mei ⁊c̄. vbi tria
facit. Primo petit miſericordiam
ibi. Miſerere. Secundo allegat
criſti clementiam. ibi. domine fili
dauid. Tertio manifeſtat criſti
miſericordiam. ibi. filia mea ⁊c̄.
Vide titulo de miſericordia.

Dimitte eam quia clamat poſt
nos. Mathei. quindecimo.

Vide titulo de vocatione.

O mulier magna eſt fides tua fiat tibi ſicut vis. Mathei. xv. Quia iſta mulier habuit fidē. obtinuit quod volebat. vnde dictum eſt ei O mulier ⁊c. vbi duo tanguntur Primo cōmendatur hec mulier de fidei magnitudine. ibi. O mulier. Secundo ponitur gratia ex fide conſecuta. ibi. fiat ⁊c. Vide titulo de fide.

Feria ſecunda

Exaudi domine deus meus orationem ſerui tui. Danielis. ix. Vide titulo de oratione.

De euāgelio

In peccato veſtro moriemini Joh. viij. Vide titulo de peccato. et de morte.

Feria tertia

Affer michi obſecro bucellam panis. iij. Regū. xvij. Vide titulo de cibo.

De euangelio

Qui ſe exaltauerit humiliabitur. et qui ſe humiliauerit exaltabitur. Math. xxiij. Vide titulo de exaltatione. et humilitate.

Feria quarta

Conuerte luctum noſtrum in gaudium. Heſter. xiij. Vide titulo de gaudio.

De euangelio

Tradent eum gentibus ad illudendum ⁊ flagellādum. Math. xx. Vide titulo de paſſione.

Feria quinta de euangelio

Homo quidam erat diues. Luce. xvi. Vide titulo de diuitijs.

Feria ſexta de euangelio

Auferetur a vobis regnū dei et dabitur genti facienti fructus eius. Math. xxi. Vide titulo quomodo acquirendum ſit regnū dei

Sabbato de euangelio

Pater peccaui in celū et corā te ⁊c. Luce. xv. Vide titulo de cōfeſſione. et de velocitate conuerſionis.

Dominica tertia in quadrageſima de officio miſſe

Miſerere mei quia vnicus ⁊ pauper ſum ego. In officio miſſe tota eccleſia in perſona cuiuſlibet peccatoris diuinam miſericordiam inuocat his verbis. Miſerere ⁊c. In quibꝫ duo tanguntur. Primo enim petit diuinam miſericordiā ibi. Miſerere. Secundo ponit peccatoris miſeriam. ibi. quia vnicus id eſt ſolus. quia deus nō eſt mecum. et pauper ſine gratia ⁊ diuitijs ſpiritualibus. Vide titulo de miſericordia et de paupertate.

De epiſtola

Eſtote imitatores dei ſicut filij cariſſimi. Eph. v. Vide titulo de ſequendo deum.

Ambulate in dilectione ſicut et xp̄us dilexit nos. Eph. v. Criſtꝰ dilexit nos ideo vocat nos ad bene operandum. quia neceſſaria eſt dilectio. ideo ad ambulandū in dilectione apoſtolus nos admonet dicens. Ambulate ⁊c. vbi tria facit. Primo hortatur nos ad bene operandum. ibi. ambulate. Secundo ponit operandi modum. ibi. in dilectione. Tertio inducit diligendi exemplum. Vide titulo de ambulatione vel de caritate.

Vt filij lucis ambulate. Eph. v. In iſtis verbis tria facit apl'us. Primo nos ad ambulandum inuitat ibi. ambulate. Secundo modum ambulandi demonſtrat ibi. vt filij. Tertio cauſā aſſignat ibi. lucis. Nam ex quo lux eſt. ambulandū eſt. ideo ambulate dum lucē habetis. Nota ꝙ quadruplex eſt ambulatio hoīs. Prima nature. ſecundū quā ambulat homo ad mortē ꝑperando. Job. xvi. Et ſemitā per quā non reuertar ambulabo. Secunda culpe. ſecundū quā ambulat homo de malo ad malū tranſeūdo. ps̄. xi In circuitu impij ambulant. Tertia gratie. ſecundu quā ambulat hō de bono in melius ꝓficiendo. Gen̄. xvij. Ambula coram me et eſto pfectus. Quarta glorie. ſecundū quā ambulant ſancti poſt xp̄m eundo Apocal. iij. Ambulabunt mecū in albis qm̄ digni ſunt. Prima fuſtinēda. Secūda fugienda. Tertia facienda. Quarta deſiderāda ⁊c. Vide ti. de Ambulatione.

De euangelio.

Erat ihus eijciens demonium et illud erat mutum. Luce. xi. In preſenti euāgelio circa eiectionē demonij iſtiꝰ. ſignificatur eiectio diaboli ab anima. vbi tria nota. Primo eijciendi frequentiā ibi. Erat ihus eijciens demoniū. Ibi nota ꝙ frequēter eijciebat. Secūdo eiecti nequiciā ibi. ⁊ illud erat mutū. Tertio eiectionis vtilitas ibi. ⁊ cū eieciſſꝫ demoniū locutꝰ ē mutus. Vide titulo de Peccato.

Cum fortis armatus cuſtodit atriū ſuū in pace ſunt ea que poſſidet. Luce. xi. Vide ti. de Pace.

Feria ſecunda.

Vade lauare ſepties in iordane. iiij. Regū. v. Vide ti. de Mūdicia.

Feria tertia.

Seruus tuꝰ vir meus mortuꝰ eſt iiij. Regū. iiij. Vide ti. de Morte.

De euangelio.

Reſpiciens ihus in diſcipulos ſuos. Math. xviij. Vide titulo de Aſpectu dei.

Feria quarta.

Vt ꝓbaret vos venit deꝰ. Exo. xx. Vide titulo de Probatione.

De euangelio.

De corde exeunt cogitationes male. Mathei. xv. Vide titulo de Cogitatione.

Feria quinta. de officio miſſe.

Salus populi ego ſum ⁊c. Vide titulo de Oratione.

De euangelio.

Omnes qui habebant infirmos varijs languoribꝰ ducebāt illos ad eum. Luce. iiij. Vide titulo de Infirmitate.

Feria ſexta.

Aperi eis domine theſaurum tuum fontem aque viue. Numeri xx. Vide titulo de Theſauro.

De euangelio.

Veri adoratores adorabūt patrem in ſpiritu et veritate. Joh. iiij. Vide titulo de Oratione.

Sabbato.

Reuertimini ad iudicium quoniam falſum teſtimonium locuti ſunt aduerſus eam. Danielis. xiij Vide titulo de Judicio.

Vade ampliꝰ noli peccare. Joh.

viij. Vide titulo de Peccato.

Dominica quarta quadrageſime de Officio.

Gaudete in leticia qui in triſticia
fuiſtis. Multi iam dimiſerūt pec
cata per penitentiam et recepe=
runt gratiam per quā perueniūtur
ad gloriam. Ideo hortatur nos
eccleſia ad gaudendum dicens.
Gaudete ꝛc. vbi duo oſtendit.
Primo oſtendit gaudiuꝫ ſiue ſta
tuꝫ in quo debet eſſe qui eſt in pe
nitentia ibi. gaudete ꝛc. Secundo
ſtatū in quo debet eſſe qui in pec
cati miſeria fuit ibi. qui in triſti=
cia ꝛc. Vide titulo de Gaudio
ſiue Gaudere.

De epiſtola.

Ille autē que de ſurſuꝫ eſt ihe
ruſalē libera eſt que eſt mater no
ſtra. Gal. iiij. Vide titulo de Vi
ta eterna.

De euangelio.

Sequebatur cū multitudo ma
gna quia videbant ſigna que fa=
ciebat. Joh. vi. Filij criſti opera
que ipſum verum deum oſtendūt
debent nos inducere ad xp̄m do=
minum noſtrum ſequendum. ſi=
cut dicitur in his verbis. Seque=
batur ꝛc. vbi duo tanguntur. Pri
mo obedientia ſequentium ibi. ſe
quebatur. Secundo ſequendi cau
ſa et motiuum ibi. quia videbant.
Vide titulo de Sequendo deum.

Hic eſt vere ꝓpheta qui ven=
turus eſt in mundum. Joh. vi. Ex
miraculo facto / populus confi=
tebatur xp̄m verum ꝓphetam di
cens. Hic eſt vere ꝛc. vbi duo tan
guntur de xp̄o. Primo eius ſapiē
tia quā habuit in cognitione ibi
Hic eſt Secundo clementia quā
oſtendit in incarnatione ibi. qui
venturus eſt in mundum. Vide ti
tulo de Venire.

Feria ſecunda.

In domum dn̄i letantes ibimus
ps̄. cxxi. Vide titulo de Domo.

De euangelio.

Nolite facere domum patris
mei domum negociationis. Joh.
ij. Vide titulo de Domo.

Feria tertia.

Miſertus eſt populo ſuo do=
minus deus noſter. Exodi. xxxij.
Vide titulo de Miſericoꝛdia.

De euangelio.

Nolite iudicare ſecundū faciē
ſed iuſtū iudiciū iudicate. Joh.
vij. Vide ti. de Iudicio temerario

Feria quarta.

Cum ſanctificatus fuero in vo
bis coraꝫ eis. Ezechiel. xxxvi. Vi=
de titulo de ſanctificatione.

De euangelio.

Me opoꝛtet operari opera ei9
qui miſit me donec dies eſt. Joh.
ix. vide titulo de Opere bono.

Feria quinta.

Letetur coꝛ querentium do=
minum. ps̄. ciiij. Vide titulo de
Querendo deum.

De euangelio.

Et reſedit qui erat moꝛtuus et
cepit loqui. Luce. vij. Vide titulo
de Moꝛte. et de Locutione.

Feria ſexta. De euangelio.

Diligebat ih̄us martham et
lazarum. Joh. xi. Vide titulo de
Amoꝛe.

Lazarus amicus noſter moꝛtu9
eſt. Vide titulo de amicitia.

Sabbato

Tempoꝛe placito exaudiui te.
Yſaie. xlix. Vide ti. de oꝛatione.

De euangelio

Ego ſum lux mundi. Joh. viij.
Vide titulo de lumine.

Dn̄ica in paſſione de epiſtola

Per ꝓprium ſanguineꝫ intro=
iuit ſemel in ſancta eterna redem
ptione inuenta. Heb. ix. Vide ti=
tulo de paſſione.

Si eni ſanguis hircoꝝ et tau=
roꝛum et cinis vitule aſperſus in
quinatos ſanctificat ad emunda
tionem carnis. quātomagis ſan=
guis xp̄i qui per ſpiritūſanctum
ſemetipſum obtulit immaculatū
deo emundauit conſcientiam no=
ſtram ab operibus moꝛtis ad ſer
uiendum deo viuenti. Heb. ix. In
iſta epiſtola quatuoꝛ facit princi
paliter apoſtolus. Primo oſten=
dit xp̄m fuiſſe pontificeꝫ. ibi. xp̄us
aſſiſtens pontifex. Secundo cōmē
dat eius pontificium. ibi. futuroꝝ
bonoꝝ. Tertio oſtendit quid ob=
tulit. ibi. ſemetipſum ꝛc. Quarto
oſtendit vtilitatem ſiue effectuꝫ
oblationis eius. ibi. emūdauit cō
ſcientiam. Vide titulo de ſancti=
ficatione.

Sanguis xp̄i emundauit con=
ſcientiā noſtraꝫ ab operibus moꝛ
tis. id eſt a peccatis que ducūt ad
moꝛtem ad ſeruiendum deo viuē
ti. Heb. ix. Totum genus huma=
num immūduꝫ erat a peccato pro
pter peccatuꝫ primi parentis. ſed
xp̄us per paſſionem ſuam in qua
fudit ſuū p̄ciofum ſanguinem ad
lauandum nos mundauit. ſecun=
dum quod dicitur in his verbis.
Sanguis ꝛc. In quibꝫ xp̄i paſſio
ꝓponitur. Primo vt doloꝛoſa cuꝫ
dicitur. Sanguis. ꝛc. quia non ſo
luū fuit ligatus / cōſputus / et fla
gellatus. imo etiam clauis et lan
ceis pfoꝛatus vt totuꝫ ſanguinē
ſuum funderet ad ſaluanduꝫ nos
Secundo ꝓponitur nobis vt emū
datio. ſcꝫ vt per eam ſumus emū
dati a culpa. ibi. emundauit ꝛc.
Vide titulo de munditia.

Repꝛomiſſionem accipiant qui
vocati ſunt eterne hereditatis.
Heb. ix. Et vt libenti9 ſequamur
ipſuꝫ vocantē oſtendit nobis apo
ſtolus quaꝫ mercedem accipiant
qui vocant. in his verbis. Repꝛo
miſſionē ꝛc. vbi duo facit. Primo
eni ponit quid eſt premiuꝫ quod
datur hominibus. ibi. Repꝛomiſſio
nem eterne hereditatis. Secundo
oſtendit quid ille accipit qui deū
ſequitur in his ad que homo vo
catur. ibi. accipiant. Vide titulo
de vocatione.

De euangelio

Si veritatem dico vobis quare
non creditis michi. Joh. viij. Il=
lud quod mouet hoiem ad credē
dum eſt quādo illud quod dicitur
manifeſte eſt verum. Et ideo cri
ſtus redarguebat iudeos ꝙ ſibi
non volebant credere. ſicut dici=
tur in his verbis. Si veritatem di
co ꝛc. vbi duo tanguntur. Primo
xp̄i predicationis ineffabilis ve
ritas. ibi. Si veritatem. Secundo
iudeoꝛuꝫ duritia et infidelitas. ibi
Quare ꝛc. Vide ti. de credere.

Qui ex deo eſt verba dei audit
ꝓpterea vos non auditis quia ex
deo non eſtis. Joh. viij. In iſtis
verbis quatuor notantur. Primo
magna ſanctoꝝ gloria. ibi. Qui
ex deo eſt. Quid enim glorioſius po
teſt eſſe ꝙ̃ ex deo eſſe. Joh. pͥmo
Dedit eis poteſtatem filios dei fi
eri. Secundo magna ipſoꝝ ſapiē
tia. ibi. verba dei audit. p̃s. Teſti
monium dñi fidele ſapientiã pre
ſtans paruulis. Tertio reprobor
ſtulticia. ibi. propterea vos non
auditis. Prouerb. pͥmo. Sapien
tiam recti dogmatis atqꝫ doctri
nam pure cõuerſationis ſtulti. vt
pharisei dicta et facta xp̄i deſpi
ciunt. Quarto ipſoꝝ magna miſe
ria. ibi. qꝛ ex deo non eſtis. Quid
infelicius ꝙ̃ ꝙ ex deo non eſſe.
Oſee. vij. Ve eis qui receſſerunt
a me. Vide titulo de verbo dei.

Si ego glorifico me gloria mea
nichil eſt. Joh. viij. Vide titulo
de gloria.

Feria ſecunda

Crediderunt viri niniuite in do
mino et predicauerunt ieiunium.
Jone. iij. Vide titulo de credere ⁊
de fide.

De euangelio

Queretis me et non inuenietis
Joh. vij. Vide ti. de querēdo deū.

Feria tertia

Paueant habitãtes in vniuer
ſa terra. Daniel. ix. Vide titulo
de timore.

De euangelio

Tempus meũ nondum venit
Joh. vij. Vide titulo de tempore.

Feria quarta

Diliges ꝓximū tuū ſicut teip
ſum. Leuitici. xix. Vide titulo de
amore dei.

De euangelio

Opera que ego facio teſtimo
nium perhibent de me. Joh. x. Vi
de titulo de opere bono.

Feria quinta

Nunc ſequimur te in toto cor
de et timemus te et querimus fa
ciem tuam. Danielis. iij. Vide ti
tulo de ſequendo deũ vel de que
rendo deum vel de timore.

De euangelio

Hec autē lacrimis rigauit pe
des meos. Luce. vij. Vide titulo
de lacrimis.

Feria ſexta

Sana me dñe et ſanabor. Ihe
re. xvij. Vide titulo de īfirmitate.

De euangelio.

Expedit vobis vt vnꝰ moriat̃
hō ꝓ populo. Vide ti. de morte.

Sabbato

Morte turpiſſima condemne
mus eum. Sapientie. ij. Vide titu
lo de paſſione criſti.

De euangelio

Qui facit peccatum ſeruꝰ eſt
peccati. Joh. viij. Vide titulo de
peccato.

Dominica in ramis palma
rum. De epiſtola

Humiliauit ſemetipſum factꝰ
obediens vſqꝫ ad mortem. Phil.
ij. Vide titulo de humilitate vel
de obedientia.

Propter qđ exaltauit illum.
Phil. ij. Vide ti. de exaltatione.

De euangelio

Ecce rex tuus venit tibi man
ſuetus ſedens ſuper aſinā et pul
lum filium ſubiugalis. Mathei.
xxi. Benignitas filij dei non ſoluꝫ
oſtenſa eſt quãdo venit in mūdū
vt carnem aſſumeret. ſed etiā ho
die quãdo in iheruſalē venit tam
humiliter vt ſup aſinā equitaret
ſecundū quod dicitur in his ver
bis. Ecce rex ꝛc. vbi tria tangun
tur de xp̄o. Primo ipſiꝰ dignitas
ibi. Ecce rex tuus. Secundo ipſiꝰ
benignitas. ibi. venit tibi. Tertio
ipſius humilitas. ibi. ſedens ſup
aſinam. Vide titulo de venire.

Extra epiſtolā et euangeliū

Ramos de arboribus preciden
tes ſequebantur ducem. Judicū.
ix. Quia hodie imitati ſunt pueri
xp̄m honorantes eū. imitemurqꝫ
et nos veſtigia eius ſequētes. vt
de nobis poſſit dici quod dicit̃ in
his verbis. Ramos ꝛc. vbi duo
tanguntur. Primo honor qui ho
die exhibitꝰ eſt xp̄o corporaliter
ibi. Ramos. Secundo qui debetur
ei ſpiritualiter. ibi. ſequebantur.
Vide titulo de ſequendo deum.

Gaudere cum gaudentibus et
flere cū flentibꝰ. Roma. xij. Et qꝛ
eccleſia facit hodie officiū gau
dij ramos portando. et officiū tri
ſticie et fletus paſſionē xp̄i reci
tando. Idcirco hortatur nos apo
ſtolus vt nos vtiqꝫ officio cōfor
memus dicens. Gaudere ꝛc. vbi
duo facit. Primo hortat̃ nos ad
gaudendū de xp̄i receptione. quia
ſcꝫ fuit hodie honorifice receptꝰ
ibi. gaudere ꝛc. Secundo ad con
dolendū xp̄o de eius paſſione. ibi
flere ꝛc. Sed qꝛ fit hodie ſpeciali
ter feſtum de xp̄i honorifica rece
ptionē. Ideo dimiſſa paſſione ſex
te ferie. hodie de gaudio loqua
mur. Vide titulo. de gaudio vel
gaudere.

Tempus meū ꝓpe eſt. Math.
xxvi. Vide titulo de tempore et ti
tulo de vita preſenti.

Feria ſecunda

Qui ambulat in tenebris non
eſt ei lumen. ſperet in nomie dñi.
Yſaie. l. Vide titulo de ſpe.

De euangelio

Qui odit animā ſuā in hoc mū
do in vitam eternā cuſtodit eam
Joh. xij. Vide titulo de odio vite

Feria tertia

Tu autē dñe ſabaoth qui iu
dicas iuſte et ꝓbas renes et cor
da. Ihere. xi. Vide ti. de iudicio.

Feria quarta

Liuore eius ſanati ſumꝰ. Yſa.
liij. Vide titulo de paſſione xp̄i.

De euangelio

Cōuerſus dñs reſpexit petruꝫ.
Luc. xxij. Vide ti. de aſpectu dei.

Feria quinta de epiſtola

Probet autē ſeipſuꝫ hō et ſic de
pane illo edat et de calice bibat.
i. Cor. xi. Vide ti. de corpore xp̄i.

De euangelio

Exemplum dedi vobis. quem
admodum ego feci vobis. ita et
vos faciatis. Joh. xiij. Vide titu
lo de exemplo.

Extra epiſtolaꝫ et euangeliū

Homo quidam fecit cenaꝫ ma
gnam et vocauit multos. Luce.
xiiij. Hodie criſtꝰ fecit cenam cor
poris et ſanguinis ſui inſtituens
ſacramentum ad quaꝫ digne reci

piendam vocat omnes criſtianos
ſicut dicitur in his verbis. Homo
ꝛc̄. In quibus iſta cena nobiliſſi=
ma oſtenditur ꝓpter tria. Primo
ꝓpter inuitantis dignitatem. ibi
Homo quidā ſingularis ꝛ ſpecia
lis ſuper omnes. ſcꝫ xp̄us. Secun
do ꝓpter cōuiuij ſolēnitatem. ibi
cenam magnaꝫ. Tertio ꝓpter in
uitatoꝝ ſocietatem. ibi. ꝛ vocauit
multos. Dic hiſtoriam euangelij
Homo quidam ꝛc̄. Vide titulo de
vocatione.

Lauamini mundi eſtote. Yſa.
p̄mo. Ideo criſtus venerat in mū
dum vt per ſuam paſſionē huma
num genus a peccato mundaret
cum ſciret ſe in breui receſſurum
de mūdo lauit pedes diſcipuloruꝫ
ad oſtēdēdū q̄ i ſuis fidelibꝫ vlt
mundiciā a pccato. Dic hiſtoriā
Iſtam autē mundiciaꝫ habere p̄
cepit nobis in his verbis. Laua=
mini ꝛc̄. In quibus duo facit. Pri
mo hortatur vt nos mundemꝰ p
penitentiam. Secundo. vt mundi
perſeueremꝰ per gratiaꝫ. ibi. mū
di eſtote. Vide ti. de mundicia.

Hoc mando vobis vt diligatis
inuicem. Joh. xv. Et quia criſtus
debebat ꝓ nobis viuificādis mo=
ri. ideo de mundo receſſurus ꝛ mo
riturus in craſtino ſpecialeꝫ oſtē
dit dilectionē diſcipulis ſuis. Vn
de dicitur in euangelio. q̄ cum di
lexiſſet ſuos. in finem dilexit eos
ad ſe diligendum oſtendens hoc
in ſuo opere. ꝛ hodie ſpeciale mā
datū de dilectione dās in his ver
bis. Hoc mando vobis ꝛc̄. In qui
bus duo tangit. Primo enī ponit

dilectionis neceſſitatem. ibi. Hoc
mando. et ideo neceſſario obliga
mur. Secundo ponit precepti fa=
cilitatem. ibi. vt diligatis inuiceꝫ
hoc eſt valde facile. Vide titulo
de caritate.

Ego autē in medio veſtruꝫ ſum
ſicut qui miniſtrat. Luce. xxij. cri=
ſtus volens homies inducere ad
volutarie ſibi ſeruiendum et mini
ſtrandum. hodie voluit homini=
bus miniſtrare. Primo pedes la
uando. deinde corpus ſuum ꝛ ſan
guinem in cibum dando. et nobis
dare inſtituendo. dic hiſtoriā. Et
hoc eſt qđ dicitur in his verbis.
Ego autē ꝛc̄. In quibus tria tan
guntur. Primo xp̄i dignitas. ibi.
Ego autē. Secundo eius caritas
ibi. in medio. Tertio ipſius humi
litas. ibi. ſicut qui miniſtrat. Vi=
de titul o de miniſtrare.

In die paraſceues

Criſtus paſſus eſt pro nobis
vobis relinquens exemplum vt
ſequamini veſtigia eius. i. Petri
ij. Qđ autē criſtum debeamꝰ ſine
omni dubio ſequi tanq̄ ſecuri. qꝛ
non ducit nos niſi ad locum vti=
lem hoc manifeſtat eius caritas
que ſpecialiter oſtenditur nobis
in his verbis. Criſtus ꝛc̄. In qui=
bus oſtenditur paſſio criſti. Pri
mo quantum ad criſtum multum
precioſa. ibi. criſtus paſſus eſt.
Nō dicit ſpecialiter q̄ fuerit fla
gellatus vel crucifixus. ſed dicit
generaliter paſſus eſt. vt det no=
bis intelligere q̄ non vnam pe=
naꝫ vel duas ſuſtinuit. ſed paſſus
eſt generaliter. ſcꝫ omnem penam

quam poterant ſibi dare. nec po=
terat plura pati. Ipſe enī eſt paſ
ſus in omibus membris et parti
bus corporis. quia ſicut dicitur.
Yſaie. p̄mo. a planta pedis vſqꝫ
ad verticeꝫ non erat in eo ſanitas
Narra paſſionem quō fuit captꝰ
ꝛc̄. vſqꝫ ad mortem. Secundo pro
ponitur nobis paſſio xp̄i quātum
ad nos multum fructuoſa. ibi. ꝓ
nobis. Vide titulo de paſſione xp̄i
vel de ſequēdo deū vel ſequi.

Filius hominis venit dare ani=
mam ſuam in redemptioneꝫ pro
multis. Math. xx. Licet magnaꝫ
benignitatem et clementiā xp̄us
nobis oſtendit quādo pro nobis
incarnatus fuit. Multo maioreꝫ
oſtendit quādo tantum ſe humi=
liare voluit vt ꝓ nobis ſeipſum
traderet. vt hodie morte turpiſſi
ma moreretur. ſecūduꝫ qđ dicitur
in his verbis. Filius hominis ꝛc̄.
In quibus tria tanguntur. Pri=
mo paſſionis acerbitas. ibi. Filiꝰ
hominis. id eſt filius virginis. Et
ideo qꝛ fuit filius virginis. et ope
re ſpūſſancti formatū corpus eiꝰ
erat optime complexionatus. et
ideo penas plus ſentiebat q̄ ali
quis alius homo. Vnde ſi xp̄s mi
nores penas q̄ alius homo ſuſti
nuiſſet. adhuc paſſio ſua propter
iſtam rationeꝫ fuiſſet acerbiſſima
Quāto autē plus qui tot penas
ſuſtinuit. vt pote qui ligatus / con
ſputus ꝛc̄. Suſtinuit etiam mul=
tas penas in corde. vt de fuga di=
ſcipuloꝝ et ſpecialiter de afflicti
one matris ſue. que eum pati vi=
debat. et plus ex hoc paciebatur

q̄ ſi ipſa in ſuo corpore penas ſu
ſtinuiſſet. Secundo ponitur dile=
ctionis immenſitas. qꝛ venit da=
re animam ſuam pro multis. Ma
iorem dilectionē nemo habet vt
animā ſuam ponat quis pro ami
cis ſuis. Joh. xv. Tertio magna
noſtra vtilitas. quia per eius paſ
ſionem ſumus redempti a captiui
tate diaboli. ibi. pro multis. Vi=
de titulo de venire.

O vos omēs qui tranſitis per
viam attendite et videte ſi eſt do
lor ſimil' ſicut dolor meꝰ. Thren.
p̄mo. Vide titulo de dolore.

Sabbato ſancto

Nolite timere ſcio enī ꝛc̄. Ma
thei. xxviij. Vide ti. de timore.

In die ſancto paſce de
epiſtola.

Expurgate vetus fermentum
i. Coꝝ. v. Vide ti. de munditia.

De euangelio

Surrexit non eſt hic. Marci.
xvi. Vide ti. de reſurrectione.

Extra epiſtolaꝫ et euangeliū

Hec eſt dies quam fecit domi
nus exultemus et letemur in ea.
Vide titulo de gaudio.

Si confitearis dominū noſtruꝫ
ihm xp̄m i ore tuo. et in corde tuo
credideris q̄ deꝰ illum a mortuis
ſuſcitauit ſaluus eris. Roma. x.
Ad iſtum ſtatum peruenimus per
fidem reſurrectionis criſti que eſt
cauſa noſtre ſalutis. ſicut dicitur
in his verbis. Si confitearis. In
quibus tria facit. Primo q̄ ad ſa
lutem noſtram conſequendam ne
ceſſaria eſt nobis fides reſurrecti
onis criſti quantum ad vocalem

confeſſionem. ibi. Si confitearis Secundo ꝙtum ad aſſenſum mentalez. ibi. et in corde ꝛc. Tertio ꝙ ex hoc conſequimur ſalutem finalem. ibi. ſaluus eris. Vide titulo de confeſſione.

Regenerauit nos in ſpem viuā per reſurrectionē ihū xp̄i ex mortuis. i. Petri. p̄mo. Illā autē ſpez non habebant homies antiquit9 ante xp̄i aduentuz. q2 clauſa erat ianua celi. Iſtam pdiderant apoſtoli in die mortis xp̄i. Sed in die reſurrectionis eſt totuz humanū genus ad iſtam ſpem reductuz. ſicut dicit̄ in his verbis. Regenerauit ꝛc. In quibus duo oſtendūtur. Primo oſtenditur firme ſpei p criſtum innouatio. ibi. Regenerauit ꝛc. Secundo ipſius innouationis ſpecialis cauſa et ratio. ibi p reſurrectionē. Vide ti. de ſpe.

Feria ſecūda de euangelio

Nos ſperabamus ꝙ ipſe eſſet redēpturus iſrael. Luce. xxiiij. Hec autē ſpes nō debet firmari in meritis veſtris. ſed in xp̄o ſecunduz qđ dixerūt iſti diſcipuli. Nos ꝛc. vbi tria oſtenduntur. Primo diſcipulorum ex morte criſti ſcandalū quia ipſi deſperauerunt ꝙ ipſe eſſet redemptor. ibi. Nos ſperabam9. Secūdo qđ ē ſūma volūtatis malitia. et ideo increduli dicunt̄ tardi corde. Tertio ponitur credulitatis efficacia probationis. ibi. In omnibus. Vide titulo de ſpe.

Nōne ſic oportuit pati xp̄m. et ita intrare in gloriam ſuam. Luc̄. xxiiij. Vide titulo de acquirere vel quomō acquiritur regnum dei.

Feria tertia de euangelio

Stetit ihesus in medio eorum et dixit. Pax vobis. Luce. xxiiij. Vide titulo de pace.

Illis non credentibus et mirātibus pre gaudio. dixit ihūs. Habetis hic aliquid qđ manducetur Luce. xxxiiij. Sed ad credendum in criſtuz venerunt homines propter miracula que ipſe faciebat ex quibus ꝓbabatur ꝙ ipſe erat deus. ſed cum vidiſſent eum mori et pati multa. que videbantur hominis eſſe miſeri et impotentis. ideo totam fidem quaz habebant in ipſō totaliter perdiderunt. Et ideo apoſtoli i reſurrectione. quādo iterum eum viderunt in ipſum non crediderunt. licet ꝓpter dilectionem de eius preſentia gauderent. ſecundum qđ dicitur in his verbis. Illis non credentibus ꝛc vbi tria tanguntur. Primo diſcipulorum criſti in fide dubitatio. ibi. illis ꝛc. Secundo eorum gaudium et exultatio de criſti viſione. ibi. et mirantibus. Tertio ſufficiens probatio veritatis reſurrectionis. criſti. ibi. habetis. Vide titulo de gaudio.

Feria quarta de epiſtola

Penitemini et conuertimini vt deleantur peccata veſtra. Actuū. iij. Vide titulo de penitentia et velocitate conuerſionis.

De euangelio

Venite et prandete. Joh. xxi. Vide titulo de ambulatione.

Feria quinta de euangelio

Mulier quid ploras. Joh. xx. Vide titulo de lacrimis.

Quem queris. Joh. xx. Vide titulo de querendo deum.

Feria ſexta

Criſtus ſemel pro peccatis noſtris mortuus eſt. i. Petri. ij. Vide titulo de paſſione.

De euangelio

Videntes eum adorauerunt. Math. xxviij. Vide ti. de oratione

Sabbato

Omnis qui credit in eum non confundetur. i. Petri. ij. Vide titulo de fide.

Superedificami domus ſpūales. i. Petri. ij. Vide titulo de domo.

In octaua paſce de epiſtola

Omne qđ natū eſt ex deo vincit mundum. i. Joh. v. Vide titulo de mundo.

Hec eſt victoria que vincit mūdum fides veſtra. i. Joh. v. Quia per eaz homo p̄ualet contra mūdum ne inclinetur ad peccatum. ſecundum qđ dicitur. Hec eſt ꝛc. vbi tria tanguntur. Primo ponit̄ vnū quo omnes optam9 vincere ibi. hec eſt ꝛc. Secundo inimicus contra quē oīs pugnamus. ibi. mundū. Tertio arma p que ſupamus. ibi. fides. Vide ti. de fide.

Hic eſt qui venit per aquā et ſanguinē ihūs xp̄s. i. Joh. v. Qđ fecit ſpecialiter in ſua paſſione ſicut dicitur in his verbis. Hic venit ꝛc. In quib9 tria tanguntur. Primo criſti clemētia ſingularis ibi. hic eſt qui venit ꝛc. Secundo noſtre miſerie releuatio ſpūalis ibi. per aquā. id eſt per baptiſmū et ſanguinē. id eſt paſſionē p quā virtutez et efficaciaz habet aqua baptiſmi. Tertio ex xp̄i aduentu effectus ſalutaris. ſcz ſaluatio noſtra. ibi. ihūs xp̄us. Vide titulo de venire.

De euagelio

Pax vobis. Joh. xx. Vide titulo de pace.

Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o. Joh. xx. Criſtus eſt cauſa omnis boni. ideo apoſtoli gauiſi ſunt eo viſo. vt dicitur in his verbis. Gauiſi. In quibus tria tanguntur. Primo gaudij perfectio. ibi. Gauiſi ſunt. Secundo gaudentiuz cōditio. ibi. diſcipuli. Quicūqz vult xp̄m videre oportet ꝙ ſit ipſius diſcipul9. Tertio gaudij ratio. ibi. viſo domino. Vide ti. de gaudio.

Quia vidiſti me thoma credidiſti. beati qui non viderunt et crediderunt. Joh. xx. Vide titulo de videndo deum.

Beati qui non viderunt et crediderunt. Joh. xx. In his verbis duo tanguntur. Primo credentiū premium. ibi. beati. Secundo credendi modus. ibi. qui non viderūt quia fides non eſt eorum que videntur. ſed eſt credere que non vides ſecundum auguſtinuz. Vide titulo de fide.

Dominica prima poſt octauas paſce de officio miſſe.

Miſericordia dn̄i plena eſt terra. Miſericordiā dn̄i de facili poteſt homo inuenire. q2 magna de

ea inuenitur copia. ſecūdum qđ dicitur in his verbis. Miſericor=dia. In quibus tria tanguntur. Primo oſtendit ꝙ miſericordia eſt quoddam valde delectabile. quia miſericordia ē releuatio oīs miſerie. Secundo. qꝛ eſt quoddaꝫ valde vtile. qꝛ dn̄i cum quo contē dere eſt valde periculoſum. Ter=tio. quia ipſam inuenire eſt valde facile. quia plena eſt terra.

De epiſtola

Criſtus paſſus eſt ꝓ nobis. i. Petri. ij. Vide ti. de paſſione.

Vt ſequamini veſtigia eius qui peccatū non fecit. i. Petri. ij. Ipſe eni ē paſtor noſter ſicut dicit ipſe dn̄s per ſe in euangelio hodierno Et quia oues debent ſequi paſto rem ſuū. ideo ad ipſum ſequendū hortatur nos apoſtolꝰ petrus in his verbis. Sequamini. In quibꝫ duo facit. Primo hortaꝫ nos ad deum ſequendum. ibi ſequamini Secundo ponit ſequendi viam et modum. ibi. qui peccatum non fe cit. quaſi dicat. Ita ſequamini et vos vt non faciatis peccatuꝫ. Vi de titulo de ſequendo deum.

Dominica ſecunda poſt octauas paſce.

Obſecro vos tanꝙ aduenas ⁊ peregrinos abſtinere vos a car=nalibus deſiderijs. i. Petri. ij. Vi=de titulo de fide et de abſtinentia

Sicut ſerui dei oīs honorate fraternitatem diligite. i. Petri. ij Hortatur nos beatus petrus his verbis. Sicut ſerui ⁊c. vt ſicut ſer ui dei nos habeamus. In quibus duo facit. Primo hortaꝫ nos ad deo ſeruienduꝫ. ibi. ſicut ⁊c. Secū=do ponit ſerui ei dei modū. ibi. oīs ⁊c. Vide titulo de ſeruicio dei.

Fraternitatem diligite. deū ti mete. regeꝫ honorificate. i. Petri ij. Ad diligendum hortatur nos beatus petrus his verbis. In qui bus tria facit. Primo oſtendit q̄ lis debet eſſe dilectio noſtra ad ꝓ ximum. qꝛ ꝓximuꝫ dilige ſicut te=ipſum. Secundo quātū ad creato rem quia cum timore deum time Tertio quantum ad hominem ſu periorem. quia regem honorifica te. Vide titulo de caritate.

De euangelio

Plorabitis ⁊ flebitis vos. Joh. xvi. Vide titulo de lacrimis.

Mundus gaudebit vos autē contriſtabimini. ſed triſticia veſtra vertetur in gau̇ iū. Joh. xvi Sed econuerſo peccatores gaudent in terris. Ho uꝫ autē differentia po nitur in his verbis. Mundꝰ ⁊c. In quibus duo oſtenduntur. Pri mo quomō ſit diuerſus ſtatꝰ ſan ctorum et peccatorum in hoc mū do. ibi. Mundus. id eſt homines mūdani gaudebunt. Secundo ſan ctoruꝫ felix cōmutatio in futuro ibi. ſed triſticia veſtra ⁊c. Vide titulo de gaudio vel gaudere.

Dn̄ica tertia de officio

Cantate domino canticum no uuꝫ. quia mirabilia fecit. Vide ti tulo de mirabilibus.

De epiſtola

In manſuetudine ſuſcipite in=ſitum verbum qđ poteſt ſaluare aīas veſtras. Jacobi. pmo. Ad iſtum ſtatum puenerit homo au

diendo verbum dei et ponendo in opere. et ideo ad verbuꝫ dei ſuſci piendum hortatur nos iacobus in his verbis. In manſuetudine. In quibus tria facit. Primo eni mo net nos ad verbum dei quiete au diendū. ibi. In manſuetudine. Se cundo ad bene retinenduꝫ. ibi. inſi tum verbum. id eſt ita recipite vt cordi veſtro inſeratur. ſic vt nūꝙ exeat a memoria veſtra. Tertio ponit ipſius verbi fructuꝫ. ibi. qđ poteſt ⁊c. Vide titulo de ſaluare.

De euangelio

Cum venerit paraclitus ar=guet munduꝫ de peccato. et de iu ſticia et de iudicio. Joh. xvi. Vide titulo de peccato vel de iuſticia. vel de iudicio.

Spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem. Joh. xvi. Veritas per quam vadimus ad paradiſum eſt veritas fidei quaꝫ ſpiritusſanctus oſtendit. ſicut di=citur in his verbis. Spiritus ⁊c. Vbi tria tanguntur Primo oſtē ditur ꝙ ſpiritusſanctꝰ habet ple nam veritatis noticiaꝫ. cum dicit ſpiritus veritatis. Secundo ꝙ ha bet perfectam docendi peritiam ibi. docebit. Tertio ꝙ ſua doctri na habet magnam efficatiam. qꝛ omnem veritatem. Et ex his omi bus oſtenditur ꝙ ipſe eſt verus deus. Vide titulo ſpiritus.

Dn̄ica quarta de euangelio

Petite et accipietis vt gaudi=um veſtrum plenum ſit. Joh. xvi Iſtud gaudium ſolum eſt a deo et āmonet nos criſtus vt a deo pe tamus. in his verbis. Petite. In quibus tria facit. Primo monet nos vt ad deum noſtrum petitio nes noſtras dirigamus. ibi. peti=te. Secundo ꝙ obtinendi fiduciā habeamꝰ. ibi. ⁊ accipietis. Tertio certificat quid petere debeamus ibi. vt gaudium veſtrum ⁊c. Vi=de titulo de gaudio.

Pater amat vos. quia vos me amaſtis. et credidiſtis quia a deo exiui. Joh. xvi. vbi duo tangūtur Primo dei erga nos pia dilectio. ibi. pater. Secūdo dilectionis dei cauſa et ratio. ibi. quia vos me. et ponitur duplex cauſa vna ex par te voluntatis. ibi. quia vos. Secū da ex pte intellectus. ibi. ⁊ credi diſtis. Ad primum peruenitur p ſecundum. quia qui vere credit in criſtum. criſtum amat. Vide titu lo de amore dei vel de caritate.

Feria ſecunda rogationum

Orate pro inuicem vt ſaluemi ni. Jacobi. v. Illud ſuper omnia eſt petendum a deo. vt dicitur in his verbis. Orate ⁊c. In quibus tria oſtēdūtur. Primo hortamur ad orationeꝫ. ibi. Orate. Secundo ad mutuam orando ſubuentioneꝫ ibi. ꝓ inuicem. non ſoluꝫ quilibet p ſe ſed vnus ꝓ alio oret. Tertio ponit orationis fineꝫ. ibi. vt ſalue mini. Vide titulo de oratione et de ſaluare.

De euangelio

Pater veſter dabit bonuꝫ ſpi ritum de celo petentibus ſe. Lu=ce. xi. Spiritusſanctuꝫ dat deus di gne petētibꝫ ſe. vt dicitur in his verbis vbi tria tanguntur. Primo in deo dāte liberalitas. ibi. pater.

Secundo in dono preciositas·ibi· ſpūm bonum· Tertio in recipiente ad obtinendū facilitas·ibi·petentibꝫ ſe· Vide titulo de ſpiritu·

In vigilia aſcenſionis domini de epiſtola·

Occurramus oēs in vnitate fidei ꝛ agnitionis filij dei· Eph·iiij· Hortatur nos apoſtolus his verbis ad tria· Primo ad fidem recipiendā·ibi·occurram9·qꝛ de9 venit in hominē p fidem· Secundo ad eam vniformiter tenendā·ibi· oēs ꝛc· Tertio ad recte eā cognoſcendam·ibi·agnitionis· Vide titulo de vnitate·

In die aſcēſionis de euangelio

Exprobrauit incredulitatē eoꝝ et duritiā cordis· Marci vltimo Vide titulo de duritia cordis·

Qui crediderit et baptizatus fuerit ſaluus erit· Marci·xvi· Unde ſicut xp̄s hodierna die aſcendendo in celū apuit nobis ianuā celi ſic docuit modū p quē nos illuc veniem9·qui tangitur in his verbis·Qui crediderit ꝛc·vbi tria tāguntur·Primo que ſit via padiſi ibi·Qui crediderit· Secundo que ſit ianua celi fidei qui crediderit· ibi·et baptizatus· Tertio qđ ſit p̄mium fidelis·ibi·ſaluus erit· Vide titulo de credere·

Extra epiſtolā et euangeliū

Exaltare dn̄e in virtute tua·ps· xx· Vide titulo de exaltatione·

Quis aſcendet in montē dn̄i ꝛc· innocens manibꝫ ꝛ mundo corde ps·xxiij· Vide tulo de innocentia et mundicia·

Gloria magna eſt ſequi dn̄m· Eccl·xxiij· In locū paradiſi xp̄s hodie intrauit aſcēdēdo in celū ꝛ illi9 ianuā nobis apuit·et ſi bene volum9 eū ſequi ad locū illū puenem9 quē ip̄e hodie intrauit et cū eo eternā gloriā habebim9·ſicut dicit̄ i his verbis· vbi duo tāgunt̄· Primo oſtendit̄ quanta ſit iuſtoꝝ gloria quā xp̄s hodie inchoauit homibꝫ dare·ibi· gloria magna· Secundo que ſit via per quam homo ad ipſam peruenire poteſt·ibi·ſequi dominum· Vide titulo de gloria·

Dominica infra octauas aſcenſionis de epiſtola·

Ante omia mutuam in vobiſmetipſis caritatem continuā habentes·i·Petri·iiij· Hortatur nos beatus petrus vt caritatē ſuper omnia habeamus dicens· Ante oia ꝛc·vbi tria facit· Primo monet nos ad exhibendam dilectionem que eſt in affectu cordis·ibi Ante oia· Secundo que ſit eius efficatia·quia facit mutuo diligere·ibi·mutuam· Tertio oſtendit ꝙ in caritate neceſſaria eſt perſeuerantia·ibi·caritatem ꝛc· Vide titulo de caritate·

Vnuſquiſq̄ ꝓut accepit gratiam in alterutrū miniſtrantes·i· Petri·iiij· Vide titulo de gratia·

Si quis miniſtrat tanꝙ ex virtute quam miniſtrat deus·i·Petri·iiij· Modum adminiſtrandi oſtendit nobis beatus petrus dicens· Si quis ꝛc· vbi tria facit· Primo ponit caritatē bene miniſtratiū·ibi·Si qs ꝛc·Secūdo bene miſtrādi modū·ibi·tāꝙ ex vtute·

Tertio oſtendit quid eſt ipſius modi principium·ibi·quā adminiſtrat deus· Vide ti·de miniſtrare·

De euangelio

Cum venerit paraclitus ꝛc· q̇ interpretatur cōſolator· Joh·xv· Vide titulo de conſolatione·

Spiritus veritatis qui a patre pcedit· ille teſtimoniū phibebit de me· Joh·xv· Sp̄ſanct9 cōfirmat nos in fide teſtificando conſciētijs noſtris de xp̄o ꝙ ipſe eſt verus dei fili9·ſicut dicitur in his verbis· Sp̄s ꝛc· In quibus tria tanguntur· Primo cauſa quare ē credendū ſibi· qꝛ ipſa veritas eſt teſtis·ibi· Sp̄s veritatis· Secūdo eiuſdē dignitas·ibi·qui a patre· Tertio teſtimonij ei9 tangit̄ vtilitas·ibi ille teſtimonium ꝛc· Vide titulo de ſpiritu·

In die pentecoſtes de epiſtola

Repleti ſunt omēs ſp̄ſancto· Actuū·ij· Vide ti·de repletione·

De euangelio

Si quis diligit me ſermonē meū ſeruabit· Joh·xiiij· Quia ſp̄ſanctus dicitur amor et caritas eſſe qui hodie apoſtolis datus eſt qui facit vt hō ſeruet mandata dei· Ideo oſtendit xp̄s ꝙ ſit ſignū p qđ hō poteſt cognoſcere vtrum habeat in ſe ſp̄mſanctū et per conſequēs caritatē in his verbis Si quis ꝛc· In quibus duo facit· Primo oſtenditur diligentiū deū caritas ꝛ amor·ibi·Si quis ꝛc·Secundo oſtendit̄ dilectionis ſignū et pbabilitas·ibi· ſermonē meū vide ti·de amore dei et de caritate

Feria ſecūda de epiſtola

In nationes gratia ſp̄ſancti effuſa eſt· Actuū·x· Illam gratiam dei hodie ſp̄ualiter homies receperunt·qꝛ ſp̄ſanct9 qui eſt amor ꝛ gratia in diſcipulos venit ſecundū qđ dicitur in his verbis In nationes· In quibꝫ ponit̄ triplex effect9 quē ſp̄ſanct9 operatur in nobis· Prim9 eſt vnitas et concordia reſpectu ꝓximi· Secūd9 ē caritas ꝛ gratia reſpectu dei· Tertius ſanitas et vita reſpectu ſui· Et ideo dicitur ſp̄s qui viuificat· Vide titulo de gratia·

De euangelio

Non miſit deus filiū ſuū in mūdum vt mundū iudicet ſed vt ſaluetur mundus p ipſum· Joh·iii· Ad ſaluādū autē nos miſſus eſt fili9 dei in mundū vt dicitur in his verbis·Non ꝛc· In quibꝫ tria tāgunt̄· Primo dei patris erga nos immenſa caritas·qꝛ miſit filiū ſuū Secundo ipſius mira benignitas qꝛ nō miſit eū vt iudicet mundū condēnando ip̄m· Tertio eiuſdem magna poteſtas·ibi·ſed vt ſaluetur ꝛc· Vide titulo de ſaluare·

Venit lux in mundū et dilexerunt homies magis tenebras ꝙ̄ lucem· Vide titulo de lumine·

Feria tertia de euangelio·

Oues ſequūtur illū·quia ſciūt vocem eius· Joh·x· Vide titulo de ſequendo deum·

Ego veni vt vitam habeant· Joh·x·vbi tria tanguntur· Primo venientis dignitas·ibi· Ego veni·ſcꝫ q̇ ſū dei fili9 ꝛ verus de9·

Secundo eiuſdem benignitas·ibi
veni· Tertio noſtra vtilitas·ibi·
vt vitam habeant :

Feria quarta de ꝓphetia

In ſimplicitate cordis queri-
te illum·Sapientie·p̄mo·Vide ti
tulo de querendo deum.

De euangelio

Ego ſum panis viuus qui de
celo deſcendi·Joh·vi·Vide titu-
lo de verbo dei·

Feria quinta de epiſtola

Factum eſt gaudium magnū
in illa ciuitate·Actuū·viij·Vide
titulo de gaudio·

De euangelio

Miſit illos predicare regnum
dei et ſanare infirmos·Luce·ix·
Vide titulo de infirmitate·

Feria ſexta de epiſtola

Quem deus ſuſcitauit ſolutis
doloribus inferni·Actuū·ij·Vi
de titulo de dolore vel inferno·

De euangelio

Tolle lectū tuū ꝛ vade i domū
tuā.Luce·v·Vide ti.de domo.

Sabbato

Caritas dei diffuſſa eſt in cor-
dibꝰ noſtris p ſpūmſanctū qui da
tus eſt nobis·Roma·v·Vide titu
lo de caritate.

De euangelio

Ille ſingulis manus imponēs
curauit eos·Luce·iiij·Vide titulo
de infirmitate·

In feſto trinitatis de officio

Bendicamus patrem et filiuz
cum ſancto ſpiritu· Vide titulo
quare benedicendus eſt deus·

De epiſtola

Gaudete·perfecti eſtote·ex-
hortamini inuicem·id eſt ſapite
ij·Cor·xiij·Ad gaudium hortat̃
nos apoſtolus in his verbsi·vbi
tria facit· Primo monet nos vt
gaudium et leticiam habeamus
ibi·gaudete·Secūdo vt trinitatis
fidem recipiamꝰ·ibi·exhortamini
id eſt ad exhortationē ſuā doctri
nam recipite·Tertio vt in trinita
te ꝑſonarū vnitatē eſſentie tenea
mus·ibi·idem ſapite·Vide titulo
de gaudio.

Gratia dñi noſtri ihū xp̄i et ca
ritas dei et cōmunicatio ſancti ſpi
ritus ſit cū omibꝰ nobis amen.ij·
Cor·xiij·Omis gratia eſt a trini
tate·ideo orat apoſtolꝰ ꝓ nobis
vt trinitas ſit nobiſcū dicēs·Grā
ꝛc̃·vbi duo tanguntur·Primo po
nitur trinitatis cōfeſſio·ibi·Gra-
tia ꝛc̃·Secundo implorat̃ eiuſdez
p gratiā inhabitatio·ibi·ſit cum
oibꝰ·Primo ponit̃ ꝑſona filij dei·
qꝛ magis nota·ibi·gratia·Secun
do ꝑſona dei patris·ibi.et caritas
dei. Tertio ꝑſona ſpūſſancti·ibi·
et cōmunicatio· Vide titulo de
gratia et caritate·

De euangelio

Si terrena dixi vobis ꝛ nō cre
ditis·quō ſi dixero vobis celeſtia
credetis·Joh·iij·Ille credit i cri-
ſto qui credit vere ea que ipe de-
dit nobis credenda.inter que pci
puū eſt miſteriū trinitatis ad qd
credendū erant iudei increduli·vt
dicitur in his verbis·Si terrena
ꝛc̃·In qbꝰ duo tangunt̃·Primo
eni redarguūtur iudei·qꝛ non cre
dunt ea que ptinent ad criſti hu-
manitatem ·ibi·Si terrena ꝛc̃·

Themata de tempore

Secundo·qꝛ non credunt ea que
pertinent ad trinitatem·ibi·quō
ſi dixero ꝛc̃·Sicut eni non credūt
criſtum eſſe deuz·ita nec deum eſ
ſe trinum·Vide titulo de credere·

Dominica prima poſt trini
tatem de epiſtola·

Deus caritas eſt ꝛ qui manet
in caritate in deo manet et deus
in eo·i·Joh·iiij·Iſtam cōiunctio
nem fieri per caritatem oſtendit
beatus iohānes dicens·Deus ꝛc̃
vbi tria tangunt̃ de caritate·Pri
mo ꝙ eſt in criſto excellentiſſima
quia deus caritas eſt·Secundo ꝙ
ipſam habere eſt valde neceſſā-
rium.qꝛ per eam homo ſtat·ibi·
qui manet·Tertio ꝙ ipſa ē quid
vtiliſſimū·ibi·in deo manet·Vide
titulo de caritate.

Si deus dilexit nos·et nos de-
bemus alterutrū diligere·i·Joh·
iiij·Vide titulo de amore ꝓximi·

Pater miſit filiuz ſuum ſalua
torem mundi·i·Joh·iiij·Ad iſtuz
ſtatum peruenimus per aduentū
xp̄i in mundum·vt dicitur in his
verbis·Pater miſit ꝛc̃·In quibꝰ
tria tangūtur·Primo patris mit
tentis benignitas·ibi·Pater·Se
cundo criſti miſſi dignitas·quia
filium ſuuz·Tertio noſtra ad qs
eſt miſſus vtilitas·qꝛ ſaluatorem
mundi·Vide titulo de ſaluare·

De euangelio

Homo quidam erat diues qui
induebatur purpura et byſſo·Lu
ce·xvi·Vide titulo de diuitijs·

Si moyſen et ꝓphetas non au-
diunt neqȝ ſi quis ex mortuis re-
ſurrexerit credent·Luce·xvi Ad
credendum in criſtum non ſolum
inducimur per ipſius et ſanctoꝝ
apoſtolorū predicationes que ma
xime confirmātur per criſti reſur
rectionem·ſed etiam per teſtimo
nia ꝓphetaꝝ que omia de criſto
credūtur que ꝓphetauerant diu
ante·Et ſicut iudei non fuerūt cre
dentes dictis ꝓphetarum·ita nō
credunt euangelio criſti·ſicut di-
citur in his verbis·Si moyſen ꝛc̃
In quibus tangitur iudeorum du
plex duricia·Primo qꝛ noluerunt
credere in xp̄m ꝓpter ꝓphetaruz
teſtimonia·ibi·Si moyſen·Secū-
do ꝙ nec propter opera mirabi-
lia·ibi·neqȝ ſi quis ꝛc̃·Reſurgere
enim a morte non potuiſſet ꝓpria
virtute niſi fuiſſet deus·Vide titu
lo de credere.

Dñica ſecunda de epiſtola

Nos ſcimus quoniaȝ tranſlati
ſumus de morte ad vitam quoniā
diligimus fratres·i·Joh·iij·In
quibus verbis tria tanguntur·
Primo ſtatus noſter valde pe-
riculoſus reſpectu celeſtis·ibi·de
morte·Secūdo ſtatus ſecurus·ibi
ad vitaȝ.Tertio cauſa ſecuritatis
ibi·qm̄ diligimꝰ fratres·Vide ti·
de amore ꝓximi vel de caritate.

De euangelio

Homo quidā fecit cenā magnā
et vocauit multos·Luc·xiiij·Vo
cat nos xp̄s ad cenā magnā his
vbis·In quibꝰ iſta cena nobiliſ-
ſima oſtēdit̃ ꝓpt̃ tria·Primo pro
pter inuitātis dignitatē·ibi·Hō
qdā ſpeal' et ſingularis ſup alios
ſcȝ xp̄s·Secūdo ꝓpt̃ cōuiuij ſolē-
nitatem·ibi·cenā magnā·Tertio

ꝓpter inuitatoꝝ ſocietatem·ibi·
et vocauit multos. Vide titulo
de vocatione.

Ait ſeruus dñe factum eſt qđ
imperaſti·Luce·xiiij·Criſt9 in ſer
uis ſuis requirit ſpecialiter ꝓm-
tam obedientiam·et ideo ſi volu-
mus eſſe ipſius ſerui· ſimus eius
preceptis obediētes· ſicut de iſto
ſeruo dicitur in his verbis. Ait
⁊c̄· In quibus tria tanguntur ad
cōmēdationē ſerui que nobis etiā
neceſſaria ſunt ſi volum9 eſſe bo
ni ſerui·Primo eni tangitur ipſi9
prudentia·q: dño reddit rationez
de his que fecit·ibi·Ait ſeruus·
Secundo eius ad dñm reuerentia
qꝛ illuz dñm eſſe recognoſcit· ibi
domine. Tertio ꝓmptaz obediē-
ciaz ipſius·qꝛ mandata impleuit
ibi·factum eſt ⁊c̄· Vide titulo de
ſeruitio dei.

Dñica tertia de officio

Reſpice in me et miſerere mei
Vide titulo de aſpectu dei.

De epiſtola

Humiliami ſub potenti manu
dei vt vos exaltet in tempore vi-
ſitationis·i· Petri·v· Vide titulo
de exaltatione.

Aduerſarius veſter tanꝗ leo
rugiens circuit querēs quez deuo
ret. cui reſiſtite fortes in fide.i.
Petri·v· Et ideo inimicus noſter
diabolus ſup omia fidē noſtram
conatur auferre cui debemus reſi
ſtere· ſicut beatus petrus in ver-
bis ꝓpoſitis nos hortatur dicens
Aduerſarius· In quibus verbis
tria facit. Primo oſtendit inimici
ſeuiciam·vt melius ab eo cauea-
mus·ibi·Aduerſarius· Secundo
excutit noſtram pigriciaz monēs
vt ei reſiſtamus·ibi· cui reſiſtite.
Tertio ponit victoriaz quā inten
dam9 que eſt vt non poſſit nobis
auferre fidem·ſed ſemꝑ remanea
mus fortes in fide·ibi·Fortes ⁊c̄.
Vide titulo de fide.

Deus ois gratie vocauit nos
in eternaz ſuaz gloriaz in xp̄o ihu
modicum paſſos·i·Petri·v· Iſtā
gratiam dat deus vt per eam pro
pter bona opera que in preſenti
facimus mercedē vite eterne reci
piamus. ſecundum qđ dicitur in
his verbis·Deus.vbi tria tangū
tur. Primo dei dignitas·quia eſt
principium gratie·ibi·deus omis
gratie· Secundo eiuſdem ad nos
caritas·qꝛ vocauit· Tertio ipſius
benignitas·qꝛ non ex noſtris me-
ritis·quia modicum paſſos· Vide
titulo de gratia vel de vocatione.

De euangelio

Gaudium eſt angelis in celo
ſuper vno peccatore penitentiaz
agente· Luce·xv· Quia peccator
quādo ad dominum conuertitur
eſt in via ad lucrandum gaudiuz
paradiſi. Ideo ſancti qui in celo
ſunt ꝓpter dilectionem quam ad
nos habent de hoc plurimū gau-
dent·ſecundū qđ dicit̄ in his ver-
bis·Gaudiū eſt· In quibꝫ tria tā
gunt̄·Primo ſanctoꝝ gloria·ibi·
Gaudiū·i·gloria. Secūdo gaudij
eoꝝ materia·ibi·ſuꝑ vno ⁊c̄· Ter
tio eiuſdē gaudij cauſa·ibi·peni-
tentiam. Vide titulo de gaudio
et de penitentia.

Dñica quarta de epiſtola

Exiſtimo ꝙ nō ſunt condigne
paſſiones huius temporis ad fu-
turam gloriam. Roma.viij. Vide
titulo de vita eterna.

Subiecit creaturaz in ſpe·Ro·
viij· Spe remunerationis hoies
deo ſeruiunt. et ſunt obedientes
Secundū qđ dicitur ī his verbis
Subiecit·vbi tria tanguntur. Pri
mo dei dignitas·qꝛ oia ſunt ei ſub
iecta. Secundo eius poteſtas·qꝛ
oia ſunt ab eo de nouo facta·ibi·
creaturā· Tertio eius benignitas
qꝛ ſpem dedit de eterna vita·ibi·
in ſpe· Vide titulo de ſpe.

Noſipſi primitias ſpūs haben
tes et ipſi intra nos gemim9 ad-
optionē filioꝝ dei expectantes re
dēptionez corporis noſtri·Roma·
viij. Modū autē ꝑ quē operatur
ſpūſſanct9 in nobis oſtendit apo
ſtol9 in his verbis· Noſipſi ꝓmi
tias· id eſt ꝓmos fructus ⁊c̄· In
quibꝫ tria ponit que facit ſpūſ-
ſanct9 in nobis·Primū eſt ꝙ cō
tritionē de peccatis dat·ibi· Noſ
ipſi. Secūdo ꝙ in gratia dei cōſer
uat·ibi·adoptionez· Tertio ꝙ in
ſpe future glorie cōfirmat·ibi· ex
pectantes· Vide titulo de ſpiritu.

De euangelio

Eſtote miſericordes ſicut et
pater veſter miſericors eſt·Luē·
vi· Vide titulo de miſericordia.

Pater veſter miſericors eſt.
Luce·vi· Iſtam autē miſericor-
diaz habere poſſum9 de facili.qꝛ
deus multū eſt miſericors·ſicut di
citur in his verbis·Pater veſter
⁊c̄·vbi tria tanguntur·Primo dei
poteſtas·qꝛ pater. et hoc ꝑ crea
tionem. Secundo eius caritas. ibi
veſter et hoc per redemptionem
Tertio eiuſdez pietas·ibi·miſeri-
cors·et hoc ꝑ miſerie releuatio-
nem· Vide titulo de miſericordia.

Nolite iudicare et non iudica-
bimini·Luce·vi· Vide titulo de iu
dicio temerario.

Dñica quinta de epiſtola

In fide autē oms vnanimes·i·
Petri·iij· Vide titulo de vnitate.

Eſtote miſericordes modeſti ⁊
humiles·i·Petri·iij· Moduz per
quez de facili poſſumus inclinare
deū ad miſericordiā· oſtendit bea
tus petrus in his verbis·Eſtote
In quibus tria facit·Primo hor
tatur nos vt ſimus pij inferioribꝫ
ibi·Eſtote. Secūdo vt ſim9 paci
fici equalibꝫ·ibi·modeſti·Tertio
vt ſubiecti ſim9 ſuꝑioribꝫ·ibi· et
humiles· Vide ti·de miſericordia

In hoc vocati eſtis vt heredi
tate benedictionem poſſideatis·i·
Petri·iij·Ad quid autē nos deus
vocet oſtendit beatus petrus di
cens in his verbis· In hoc ⁊c̄·vbi
tria tangunt̄·Primo vocantis dei
curialitas·ibi· In hoc ⁊c̄· Secun
do vocatiōis vtilitas·ibi·vt bene
dictionem· Tertio hereditatis ꝑ-
petuitas· Vide ti·de vocatione.

De euangelio

Relictis omnibus ſecuti eum.
Luce·v·Sic fecerunt apoſtoli vt
dicitur in his verbis·vbi duo tan
guntur· Vnum qđ eſt perfectio-
nis·ibi. Relictis ⁊c̄· Secundum
qđ eſt neceſſitatis ·ibi· et ſecuti
ſunt eum· Vide titulo de ſequen-
do deum.

Dñica ſexta de officio

Saluum fac populum tuuz domine et benedic hereditati tue ⁊ rege eos vſqꝫ in ſeculum. Iſtud orat eccl'ia i officio miſſe. vbi tria facit. Primo petit vt ſaluet. recognoſcendo eius perſonam. ibi. ſaluum. Secūdo vt benedictionē det implorando eius clementiam. ibi ⁊ benedic. Tertio vt gubernet. allegando eius ſapientiaz. ibi. et rege. Vide titulo de ſaluare.

De epiſtola

In nouitate vite ambulemus. Roma. vi. Nouam vitaz per quā ambulemus oſtendit nobis xp̄s in euangelio hodierno. Dic euāgelium. Ideo iſto modo hortat᷑ nos apoſtolus ambulare dicens In nouitate ⁊c. In quibꝰ duo facit. Primo monet nos ad ambulādum. ibi. ambulemꝰ. Secundo ponit ambulandi modū. ibi. in nouitate. id eſt in gratia que facit hominē roborari ad vitam. Vide titulo de ambulatione.

Vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati vt vltra nō ſeruiamꝰ peccato. Roma. vi. Ad dei ſeruitium facti ſumꝰ apti per paſſionez et crucem xp̄i. ſecundū qđ dicitur in his verbis. Vetus homo. In quibus ponitur triplex efficacia paſſionis et crucis xp̄i. Primo qꝛ ab originali peccato qđ homies faciebant veteres nos mūdauit. ibi Vetus ⁊c. Secundo qꝛ ad actuale tollendum penitentie remediū parauit. ibi. vt deſtruatur. Tertio qꝛ nos diuino ſeruicio mācipauit ibi. vt vltra non ſeruiamus peccato ſed deo. Vide titulo de ſeruitio vel ſeruire.

De euangelio

Niſi habundauerit iuſticia veſtra pluſq̄ phariſeoꝝ et ſcribaꝝ non intrabitis in regnum celoꝝ. Math. v. Vide titulo de iuſticia vel quomodo acquiritur regnum celorum.

Dñica ſeptima de epiſtola

Sicut exhibuiſtis mēbra veſtra ſeruire immūdicie ⁊ iniquitati ad iniquitatez. ita nunc exhibete mēbra veſtra iuſticie in ſanctificationem. Roma. vi. Vide titulo de ſeruitio dei.

Liberati a peccato ſerui autez facti deo habetis fructū veſtrum in ſanctificationē. finez vero vitā eternaz. Roma. vi. In his verbis tria facit apoſtolꝰ. Primo ponit ſtatuz boni ſerui. ibi. Liberati. Secundo ſeruitutis deo fructum in vita preſenti. ibi. habetis fructuz in ſanctificationem. id eſt ꝙ eſtis ſancti. Tertio premium et gloriā in celeſti. ibi. finem ⁊c.

De euangelio

Miſereor ſuper turbam. qꝛ ecce iam triduo ſuſtinēt me. nec habent qđ manducent. Marci. viij. In iſtis verbis tria tanguntur. Primo benigna cōpaſſio xp̄i. ibi. Miſereor. Secundo magna deuotio populi. qꝛ ecce iam ⁊c. ⁊ ad officium diuinū et predicationez audiendam conueniunt. Tertio indigentia diuini adiutori. ibi. nec habent. Vide ti. de miſericordia.

Et accipiēs ſeptē panes gratias agens fregit. Marci. viij. Vide titulo de verbo dei.

Dñica. viij. de officio

Suſcepimꝰ deus miſericordiā tuam in medio templi tui. Miſericordiam dñi merentur homies deuoti recipere et qui libenter ad eccleſiam et ad diuinū officiuz cōueniunt. ſecundum qđ dicitur in his verbis. Suſcepimus ⁊c. In q̇ duo tanguntur. Primo dei pietas ibi. Suſcepimus. Secundo ad inueniendam miſericordiā loci congruitas. ibi. in medio templi. Vide titulo de miſericordia.

De epiſtola

Non accepiſtis ſp̄ūm ſeruitutis iterū in timore. ſed accepiſtis ſp̄ūm adoptionis filioruz. Roma. viij. Quia ſp̄ūſſanctus facit hominez ſeruire deo cū amore ꝑ qđ ſeruitium homo meretur vitaz eternam. Et hoc eſt qđ dicitur in his verbis. Non accepiſtis ſp̄ūm. vt ſcꝫ ſeruiatis deo timore ſuili. ſed amore vt filij. In quibus apoſtolus duo facit. Primo excludit a ſp̄ūſancto ſeruitiū inuitū. ibi. Nō accepiſtis. Secundo attribuit ei ſeruitiū gratuitū. ibi. ſed accepiſtis. Vide titulo de ſeruitio vel de amore.

De euangelio

Non omis qui dicit michi dñe dñe intrabit in regnum celoruz. Math. vij. Vide titulo de acquirendo regnum celorum.

Dñica nona de officio

Deus in nomine tuo ſaluū me fac. Hoc petit ⁊ orat eccleſia. vbi tria facit. Primo cōfitetur dei potentiam. ibi. deus. Secundo ponit ſaluationis cauſam. ibi. in nomie tuo. id eſt ex hoc ꝙ noīamur ⁊ ſumꝰ criſtiani. Tertio petit dei miſericordiam. ibi. ſaluū me fac. Vide titulo de ſaluare

De epiſtola

Temptatio vos non apprehendat niſi humana. i. Cor. x. Vide titulo de temptatione.

Fidelis deus qui non patietur vos temptari ſuꝑ id qđ poteſtis. i. Cor. x. In his verbis duo tangunt᷑. Primo ꝙ deꝰ eſt ſicut magiſter ſapiens in fide inſtruendo. ibi. fidelis. Secūdo ꝙ eſt ſicut medicus clemens tribulationē remouendo. ibi. qui non ⁊c. Vide titulo de fidelitate.

De euangelio

Vocauit illuz et ait illi. Quid hic audio de te. Redde rationem Luc. xvi. Multi nolūt audire deū eos vocantes in vita. ſicut pater filiū. audiēt eum vocantē eos in morte ſicut iudex iratus reum. vt dicit᷑ i his verbis. vocauit. In quibꝰ tria tangunt᷑ cuilibet valde timēda. Primo horrēda vocatio que ē ꝑ mortē. ibi. vocauit ⁊c. Secūdo irata iterrogatio. ibi. ait illi Quid ⁊c. Tertio diſtricta examinatio. ibi. redde rationē ⁊c. Vide titulo de vocatione.

Filij huius ſeculi prudētiores filijs lucis i generatione ſua ſunt Luc. xvi. Vide ti. de ſapientia.

Dñica. x. de epiſtola

Diuiſiones gratiaꝝ ſunt. idez autē ſp̄ūs. i. Cor. xij. Hic oſtēdit apoſtolꝰ ꝙ ē ois gratie ꝑncipiuz

i his verbis. Diuiſiones. In qbꝫ
duo facit. Primo oſtendit ꝙ eſt
gratiaꝝ diſtinctio. ibi. diuiſiones
gratiaꝝ. Secundo ꝙ om̄s gratie
ſunt ab vno principio. ibi. Idem
aūt. Eſt eni͂ vnus modus gratie
que dicit̄ gratia gratis data. q̄a
eam deus gratis dat. ſicut eſt ſci
re bene loqui et predicare. Alius
modus gratie que dicitur gratia
gratum faciens. quia facit hoīez
ipſam habentem deo gratū. Vi
de titulo de de gratia.

Diuiſiones miniſtrationū ſūt
Idem autē dn̄s. i. Coꝝ. xij. Diuer-
ſis autē modis ⁊ diuerſis officijs
poteſt homo miniſtrare deo. ſecū
dum qđ dicitur in iſtis verbis. di
uiſiones. In quibus duo tangun
tur. Primo miniſtrationū multi-
plicitas. ibi. diuiſiones. Secundo
dn̄i vnitas. ibi. Idem autē dominꝰ
Vide titulo de miniſtrare.

De euangelio

Domus mea domꝰ orationis
vocabitur. Luce. xix. Vide titulo
de domo.

Dn̄ica. xi. de epiſtola

Accepiſtis euangeliū in quo
et ſtatis p qđ et ſaluami. i. Coꝝ.
xv. Ad iſtū ſtatū ꝑuenit hō p do
ctrinā xp̄i. ſicut dicit̄ i his verbis
Accepiſtis. In quibꝫ tria tangū
tur de viro iuſto. Primo ꝙ doctri
naꝫ xp̄i recipit credendo. ibi. acce
piſtis. Secūdo ꝙ eā recipit in ea
perſeuerando. ibi. in quo ⁊c̄. Ter
tio ꝙ ad gloriaꝫ ꝑuenit. ſalutem
eternā obtinendo. ibi. p qđ ⁊ ſal
uamini. Vide titulo de ſaluare.

Si tenetis niſi fruſtra credidi
ſtis. i. Coꝝ. xv. Item ad creden-
dum neceſſaria eſt pſeuerātia. ſe-
cundū qđ dicit̄ in his verbis. Si
tenetis niſi. id eſt aliquando fru-
ſtra ⁊c̄. vbi duo tangunt̄. Primo
ꝙ ad credendū neceſſariū eſt in fi
de pſeuerare. ibi. Si tenetis. Secū
do ꝙ ſine pſeuerantia inutile eſt
credere. ibi. niſi fruſtra ⁊c̄. Vide
titulo de credere.

Gratia dei ſum id qđ ſum. et
gratia eius in me vacua non fuit
i. Coꝝ. xv. Vnde meritū qđ homo
habet ex ſeruitio dei. et quicquid
boni facit eſt a gratia dei. Et cō-
tra hoc peccauit iſte phariſeꝰ de
quo dicit̄ in euāgelio hodierno.
Hic hiſtoriā. Et ideo q̄cquid bo
ni homo in ſe habet totū debet
gratie dei attribuere. ſicut facie-
bat apoſtolꝰ in his verbis. Gra-
tia ⁊c̄. In quibꝫ tria tangunt̄. Pri
mo dei liberalitas in dando gra-
tiam quaꝫ gratis dat. ibi. grā de
Secūdo humilitas pauli in reco
gnoſcēdo. ibi. ſuꝫ id qđ ſum. Ter
tio eius vtilitas in exequēdo. ibi.
et grā eius. Vide titulo de gratia

De euangelio

Oīs qui ſe exaltat humiliabit̄
Luc̄. xviij. Vide ti. de hūilitate.

Dn̄ica. xij. de epiſtola

Non ſumꝰ ſufficiētes cogitare
aliq̄d ex nobis tanq̄ ex nobis. ij.
Coꝝ. iij. Vide ti. de cogitatione.

Spūs viuificat. ij. Coꝝ. iij. Qđ
autē ſpūs det aīe vitaꝫ oſtēdit̄ in
his verbis. Spūs ⁊c̄. In q̄bꝫ duo
tangunt̄. Primo ꝙ fortificat ad
reſiſtēdū a malo. ibi. Spūs. Secū
do. q2 viuificat ad ꝑficiendum in
bono. ibi. viuificat. Vide ti. de ſpū

Habundat miniſteriū iuſticie
i gloria. ij. Coꝝ. iij. In his verbis
duo tangunt̄. Primo officiuꝫ qđ
exercere debemꝰ. ibi. miniſteriū.
Secūdo p̄miū qđ ex hoc recipie-
mus. ibi. habundat. Vide titulo
de miniſtrare.

De euangelio

Aperte ſūt aures eiꝰ. Marci
vij. Vide ti. de apertione auriū.

Dn̄ica. xiij. de epiſtola

Concluſit in ſcriptura oīa ſub
peccato vt ꝓmiſſio ex fide iheſu
xp̄i daret̄ credentibꝫ. Gal̄. iij. In
his verbis duo tangunt̄. Primo
malitia humane corruptionis. ibi
cōcluſit. Secūdo ꝓuidētia diuine
ordinationis. ibi. vt ꝓmiſſio. Vi-
de titulo de credere.

De euangelio

Beati oculi q̄ vident que vos
videtis. Luc̄. x. Vide ti. de vidēdo.

Diliges dominuꝫ deum tuum
ex toto corde tuo. Luce. x. Vide ti
tulo de amore dei.

Diliges ꝓximū tuū ſicut teip̄m
Luce. x. In his verbis oſtendit̄
iſtud p̄ceptum. Primo facile. ibi.
Diliges. Secūdo rationabile. ibi
ꝓximū. Tertio delectabile. ibi. ſic̄
teip̄m. Vide ti. de amore ꝓximi.

Dn̄ica. xiiij. de officio

Protector noſter aſpice deus.
Vide titulo de aſpectu dei.

De epiſtola

Fructus ſpūs eſt caritas gau
diū. pax ⁊c̄. Gal̄. v. In his verbis
apoſtolꝰ duo ponit. Primo q̄ ſit
radix virtutū. Secūdo ponit huiꝰ
radicis fructuꝫ. Caritas q̄tuꝫ ad
deum. gaudium q̄tum ad ſeipſuꝫ
et pax q̄tum ad ꝓximū. Vide ti.
de caritate et gaudio et pace.

De euangelio

Ihu p̄ceptor miſerere noſtri
Luce. xvij. q2 iſti erant in miſeria
cōſtituti. Idcirco xp̄i miſericordi
am ſuuocauerūt his verbis. Ihu
⁊c̄. vbi tria faciūt. Primo allegāt
miſerēdi cauſā. ibi. ihu. id ē debes
miſereri. q2 tu ē ſaluator. Secūdo
ipſiꝰ potentia. ibi. p̄ceptor. Ter-
tio petunt miſericordiam. ibi. mi-
ſerere. Vide ti. de miſericordia.

Ite oſtendite vos ſacerdotibꝫ
et factum eſt dum irent mundati
ſunt. Luce. xvij. vbi tria tangunt̄.
Primo diuinū p̄ceptū. ibi. ite. Se
cundo iſtoꝝ obedientie cōplemē-
tum. ibi. et factum eſt. Tertio cō
feſſionis beneficium. ibi. mundati
ſunt. Vide titulo de mundicia.

Dn̄ica. xv. de epiſtola

Si ſpū viuimꝰ ſpū et ambule-
mus. Gal̄. vi. Quē autē ductoreꝫ
habeamꝰ in ambulando docet a-
poſtolꝰ in his verbis. Si ſpū. In
quibꝫ duo tangunt̄ de ſpūſancto
Primo ꝙ nos viuificat vt ſimꝰ in
gratia. ibi. Si ſpū. Secūdo ꝙ nos
cōfortat vt faciamꝰ bona opera
ibi. ſpū ⁊c̄. Vide ti. de āmbulatione

Bonū facientes nō deficiamꝰ
Gal̄. vi. Vide ti. de opere bono.

De euangelio

Nemo poteſt duobꝫ dn̄is ſer-
uire. Math. vi. Ad ſeruiēdū deo
neceſſariū eſt vt homo renunciet
ſeruitio demonis. ſecūdū qđ dicit̄
in his verbis. Nemo ⁊c̄. vbi duo
notant̄. Primo generalis ſeruiēdi

i his verbis· Diuiſiones· In qbꝫ
duo facit. Primo oſtendit ꝙ eſt
gratiaꝝ diſtinctio·ibi· diuiſiones
gratiaꝝ. Secundo ꝙ oīs gratie
ſunt ab vno principio·ibi· Idem
aūt· Eſt eni͂ vnus modus gratie
que dicit̄ gratia gratis data. q̄a
eam deus gratis dat· ſicut eſt ſci
re bene loqui et predicare· Alius
modus gratie que dicitur gratia
gratum faciens·quia facit hoīeꝫ
ipſam habentem deo gratā· Vi
de titulo de de gratia·

Diuiſiones miniſtrationū ſūt
idem autē dn̄s·i·Coꝝ·xij· Diuer-
ſis autē modis ⁊ diuerſis officijs
poteſt homo miniſtrare deo· ſecū
dum qđ dicitur in iſtis verbis·di
uiſiones· In quibus duo tangun
tur· Primo miniſtrationū multi-
plicitas·ibi· diuiſiones· Secundo
dn̄i vnitas·ibi· Idem autē domin⁹
Vide titulo de miniſtrare.

De euangelio

Domus mea dom⁹ orationis
vocabitur. Luce·xix· Vide titulo
de domo.

Dn̄ica·xi·de epiſtola

Accepiſtis euangeliū in quo
et ſtatis p qđ et ſaluami·i·Coꝝ.
xv· Ad iſtū ſtatū puenit hō p do
ctrinā xp̄i· ſicut dicit̄ i his verbis
Accepiſtis· In quibꝫ tria tangū
tur de viro iuſto· Primo ꝙ doctri
naꝫ xp̄i recipit credendo·ibi·acce
piſtis· Secūdo ꝙ eā recipit in ea
perſeuerando·ibi·in quo ꝛc̄· Ter
tio ꝙ ad gloriaꝫ puenit· ſalutem
eternā obtinendo·ibi. p qđ ⁊ ſal
uamini· Vide titulo de ſaluare.

Si tenetis niſi fruſtra credidi
ſtis·i·Coꝝ·xv· Item ad creden-
dum neceſſaria eſt pſeuerātia· ſe-
cundū qđ dicit̄ in his verbis· Si
tenetis niſi. id eſt aliquando fru-
ſtra ꝛc̄· vbi duo tangunt̄. Primo
ꝙ ad credendū neceſſariū eſt in fi
de pſeuerare·ibi· Si tenetis· Secū
do ꝙ ſine pſeuerantia inutile eſt
credere·ibi· niſi fruſtra ꝛc̄· Vide
titulo de credere.

Gratia dei ſum id qđ ſum· et
gratia eius in me vacua non fuit
i·Coꝝ·xv· Vnde meritū qđ homo
habet ex ſeruitio dei· et quicquid
boni facit eſt a gratia dei. Et cō-
tra hoc peccauit iſte phariſe⁹ de
quo dicit̄ in euāgelio hodierno.
Dic hiſtoriā· Et ideo q̄cquid bo
ni homo in ſe habet totū debet
gratie dei attribuere· ſicut facie-
bat apoſtol⁹ in his verbis· Gra-
tia ꝛc̄· In quibꝫ tria tangunt̄· Pri
mo dei liberalitas in dando gra-
tiam quaꝫ gratis dat·ibi· grā dei
Secūdo humilitas pauli in reco
gnoſcēdo·ibi· ſuꝫ id qđ ſum· Ter
tio eius vtilitas in exequēdo·ibi.
et grā eius· Vide titulo de gratia

De euangelio

Oīs qui ſe exaltat humiliabit̄
Luc̄·xviij· Vide ti· de hūilitate.

Dn̄ica·xij·de epiſtola

Non ſum⁹ ſufficiētes cogitare
aliq̄d ex nobis tanq̄ ex nobis ·ij·
Coꝝ·iij· Vide ti·de cogitatione.

Spūs viuificat·ij·Coꝝ·iij· Qđ
autē ſpūs det aīe vitaꝫ oſtēdit̄ in
his verbis. Spūs ꝛc̄· In q̄bꝫ duo
tangunt̄· Primo ꝙ fortificat ad
reſiſtēdū a malo·ibi· Spūs· Secū
do· q꞉ viuificat ad ꝓficiendum in
bono·ibi· viuificat· Vide ti· de ſpū

Habundat miniſteriū iuſticie
i gloria·ij·Coꝝ·iij· In his verbis
duo tangunt̄. Primo officiuꝫ qđ
exercere debem⁹·ibi· miniſteriū·
Secūdo p̄miū qđ ex hoc recipie-
mus·ibi· habundat· Vide titulo
de miniſtrare.

De euangelio

Aperte ſūt aures ei⁹· Marci
vij· Vide ti. de apertione aurū.

Dn̄ica·xiij·de epiſtola

Concluſit in ſcriptura oīa ſub
peccato vt ꝓmiſſio ex fide iheſu
xp̄i daret̄ credentibꝫ· Gal·iij· In
his verbis duo tangunt̄· Primo
malitia humane corruptionis·ibi
cōcluſit· Secūdo ꝓuidētia diuine
ordinationis·ibi· vt ꝓmiſſio· Vi-
de titulo de credere.

De euangelio

Beati oculi q̄ vident que vos
videtis· Luc̄·x· Vide ti· de vidēdo·

Diliges dominuꝫ deum tuum
ex toto corde tuo· Luce·x· Vide ti
tulo de amore dei.

Diliges ꝓximū tuū ſicut teipm̄
Luce·x· In his verbis oſtendit̄
iſtud p̄ceptum· Primo facile·ibi·
Diliges· Secūdo rationabile·ibi
ꝓximū. Tertio delectabile·ibi· ſic̄
teipm̄· Vide ti· de amore ꝓximi.

Dn̄ica·xiiij·de officio

Protector noſter aſpice deus·
Vide titulo de aſpectu dei·

De epiſtola

Fructus ſpūs eſt caritas gau
diū· pax ꝛc̄· Gal·v· In his verbis
apoſtol⁹ duo ponit· Primo q̄ ſit
radix virtutū· Secūdo ponit hui⁹
radicis fructuꝫ· Caritas q̄tuꝫ ad
deum gaudium q̄tum ad ſeipſuꝫ
et pax q̄tum ad ꝓximū· Vide ti·
de caritate et gaudio et pace.

De euangelio

Ihu p̄ceptor miſerere noſtri
Luce·xvij. q꞉ iſti erant in miſeria
cōſtituti· Idcirco xp̄i miſericordi
am ſuuocauerūt his verbis· Ihu
ꝛc̄· vbi tria faciūt· Primo allegāt
miſerēdi cauſā·ibi· ihu· id ē debes
miſereri· q꞉ tu ē ſaluator· Secūdo
ipſi⁹ potentia·ibi· p̄ceptor· Ter-
tio petunt miſericordiam·ibi· mi-
ſerere· Vide ti. de miſericordia.

Ite oſtendite vos ſacerdotibꝫ
et factum eſt dum irent mundati
ſunt· Luce·xvij· vbi tria tangunt̄·
Primo diuinū p̄ceptū·ibi· ite· Se
cundo iſtoꝝ obedientie cōplemē-
tum·ibi· et factum eſt· Tertio cō
feſſionis beneficium·ibi· mundati
ſunt. Vide titulo de mundicia.

Dn̄ica·xv·de epiſtola

Si ſpū viuim⁹ ſpū et ambule-
mus· Gal·vi· Quē autē ductoreꝫ
habeam⁹ in ambulando docet a-
poſtol⁹ in his verbis· Si ſpū· In
quibꝫ duo tangunt̄ de ſpūſancto
Primo ꝙ nos viuificat vt ſim⁹ in
gratia·ibi· Si ſpū· Secūdo ꝙ nos
cōfortat vt faciam⁹ bona opera
ibi· ſpū ꝛc̄· Vide ti· de ābulatione

Bonū facientes nō deficiam⁹
Gal·vi· Vide ti· de opere bono.

De euangelio

Nemo poteſt duobꝫ dn̄is ſer-
uire· Math·vi· Ad ſeruiēdū deo
neceſſariū eſt vt homo renunciet
ſeruitio demonis· ſecūdū qđ dicit̄
in his verbis· Nemo ꝛc̄· vbi duo
notant̄· Primo generalis ſeruiēdi

impoſſibilitas. ibi. Nemo poteſt. Secundo dñoꝝ quibꝫ hoīes ſeruiunt pluralitas. ibi. duobus dominis. Vide titulo de ſeruitio.

Dñica. xvi. de epiſtola

Det vobis ſecundum diuitias glorie ſue virtutez corroborari ꝑ ſpūm eius. Eph. iij. Oꝛat ꝓ nobꝫ apoſtolus his verbis. vt ſpūſancto cōfortemī. In quibꝫ tria facit Primo ponit pro nobis diuini doni gratiā. ibi. det vobis. Secundo ipſius habundantiā. ibi. ſecunduz diuitias glorie. Tertio ponit ipiꝰ doni principium et cauſam. ibi. corroborari per ſpiritum eius. Vide titulo de ſpiritu.

Det vobis habitare xp̄m per fidem in cordibꝫ veſtris. Eph. iij. In his verbis apoſtolꝰ oꝛat pro nobis vt fidez habeamꝰ. vbi tria tanguntur. Primo ponit q̄d ſit fidei principium. q2 deus cuius eſt donū. ibi. det vobis. Secūdo q̄d ē fidei beneficium. q2 facit xp̄m habitare in cordibꝫ noſtris. Tertio petit fidei donum. ibi. per fidem. Vide titulo de fide.

In caritate fundati et radicati vt poſſitis cōprehendere cuz omnibus ſanctis. Eph. iij. Iſtud ſignificatur ꝑ adoleſcentē mortuuz de quo fit mentio in ſeuāgelio hodierno. dic hiſtoriaz. Per hunc enī intelligimus hoīem ſine caritate qui eſt ſpūaliter mortuꝰ. hunc dominꝰ ſuſcitauit cuz ei caritatez infudit. Et ad iſtam habendā hortatur nos apoſtolꝰ in his verbis In caritate. In quibꝫ duo facit. Primo monet nos ad habendam caritatem. ibi. In caritate. Secundo oſtendit ꝙ ex hac meretur homo ſanctoꝛum ſocietatem. Vide titulo de caritate.

De euangelio

Ibat ihesus in ciuitatem que vocatur naym ꝛc̄. Luce. vij. Vide titulo de morte.

Dñica. xvij. de epiſtola

Obſecro vos vt digne ambuletis vocatione qua vocati eſtis. Eph. iiij. Ad ambulandū hortatur nos apoſtolꝰ his verbis. vbi tria facit. Primo monet nos ad ambulandū. ibi. Obſecro vos. Secūdo ponit ambulandi modū. ibi. digne. Tertio oſtēdit hoc eſſe diuinum conſilium. ibi. vocatione. Vide titulo de ambulatione.

Vnus dñs. vna fides. vnū baptiſma. Eph. iiij. Conditionez fidei oſtendit apoſtolꝰ his verbis. vbi tria facit. Primo oſtendit ꝙ eſt in deo qui eſt ꝑ fidē noſtra gloria ibi. Vnus ꝛc̄. Secūdo oſtendit ꝙ in fide que eſt ꝑueniendi in deuz via. ibi. vna fides. Tertio ꝙ etiaz in baptiſmo q̄ eſt ianua fidei. ibi. vnū baptiſma. Vide ti. de fide.

De euangelio

Cum vocatus fueris ad nuptias vade recūbe in nouiſſimo loco Luce. xiiij. Debemus ire ad illud ad quod vocamur. ſecundū q̄d dicitur in his verbis. Cuz vocatus ꝛc̄. In quibꝫ tria tanguntur. Primo dei benignitas quaz oſtendit nos vocando. ibi. Cuz vocatus fueris ꝛc̄. Secūdo eius pietas quaz oſtēdit nuptias. ſcz paradiſi nobis dādo ſiue parando. ibi. ad nuptias. Tertio noſtra humilitas quā debemus habere ipſuz ſequendo. ibi vade. Vide titulo de vocatione.

Oīs qui ſe exaltat hūiliabit̄. Luc̄. xiiij. Vide ti. de exaltatione.

Dñica. xviij. de officio

Exaudi preces ſerui tui et plebis tue ꝛc̄. Oꝛat eccleſia ſub noīe ſerui in his verbis. Exaudi. vbi duo tanguntur. Primo enī oꝛat exaudiri preces quas facit pro q̄libet ꝑſona ſingulari. ibi. Exaudi Secundo quid eſt dandi cauſa ꝙ facit cōmunitas fideliū generalis ibi. et plebis tue. Si igitur volumus in noſtris ꝑcibꝫ exaudiri ſimus ſui dei. Vide ti. de ſeruitio.

Gratia data eſt vobis in xp̄o ihū. q2 in oībꝫ diuites facti eſtis in illo. i. Coꝝ. ꝑmo. Iſtaz gratiā lucramur ex meritis xp̄i. ſecundū q̄d dicitur in his verbis. Gratia. vbi tria tangunt̄. Primo ꝙ gratia eſt dei donū. ibi. gratia dei que data. Secundo ꝙ eſt dandi cauſa et ꝑncipiuz. ibi. in xp̄o. Tertio ponit gratie effectuz. ibi. q2 in oībꝫ diuites ꝛc̄. Vide ti. de gratia dei.

Dñica. xix. de epiſtola

Renouamini ſpiritu mentis veſtre ꝛ induite nouū hoīem. Eph. iiij. Hic conſulit nobis apoſtolus ne ſimus in corruptione peccatorum. ſed renouemur in mente per ſpūm in his verbis. Renouamini id eſt renouate ſpūm mentis. et induite nouuz hoīem. id eſt vt ſitis noui hoīes. In quibꝫ nos ad tria hortatur. Primo vt vetuſtatem peccatoꝝ deponamꝰ. ibi. renouamini. Secūdo vt mētē ſpūſancto diſponamus. ibi. ſpiritu ꝛc̄. Tertio vt nouam vitaz teneamus. ibi et induite nouum. Vide titulo de munditia vel mundare.

De euangelio

Aſcendens ihūs in nauiculaz tranſfretauit et venit in ciuitatē ſuam. Mathei. ix. in his verbis tria tanguntur. Primo venientis benignitas. q2 ihūs. id eſt ſaluatoꝛ Secundo eiuſdez humilitas. quia aſcendit in naui. id eſt in vterum virginis. et tranſfretauit de immortali et impaſſibili factꝰ moꝛtalis ꝛ paſſibilis. Tertio eiꝰ poteſtas. quia venit in ciuitatem ſuaz id eſt in munduz qui eſt ſuus per creationem. Vide ti. de venire.

Videns ihūs fidem illoꝝ dixit paralitico. Confide fili remittuntur tibi peccata. Mathei. ix. vbi tria tanguntur de fide. Primū ꝙ deum ad hominem conuertit. ibi videns. Secundo ꝙ filium dei efficit ꝑ gratiam. ibi. confide fili. Tertio ꝙ ꝓpter eam deus homini peccata dimittit. ibi. remittuntur tibi. Vide titulo de fide.

Surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam. Vide titulo de domo.

Dñica. xx. de epiſtola

Videte quomodo caute ambuletis. Eph. v. Modum ſecunduz quem ambulare debemus oſtendit nobis apoſtolꝰ in his verbis Videte ꝛc̄. In quibus tria conſulit nobis. Primo vt viam conſideremus. ibi. Videte. Secūdo vt pedem prudenter ponamus. ibi. quomodo caute. Tertio vt expedite

vadamus·ibi·ambulemus. Vide
titulo de ambulatione·

Impleamini ſpūſancto·Eph.
v·Hortatur nos apoſtolus vt ſpi
ritu ſancto repleamur· in his ver
bis Impleami·vbi duo facit·Pri
mo monet nos vt ſimus vacui·ibi
Impleami·Secundo oſtēdit quō
debemus impleri ſpirituſancto·
Vide titulo de ſpiritu·

De euangelio

Multi ſunt vocati pauci vero
electi·Mathei·xxij· Vide titulo
de vocatione·

Dñica·xxi·de epiſtola

Induite vos armatura dei·Eph.
vi. Vide titulo de temptatione·

In omibus ſumentes ſcutum
fidei in quo poſſitis omia tela ne=
quiſſimi ignea extinguere·Eph·
vi·Per fidem poteſt homo de fa
cili diabolo reſiſtere · et ideo vt
ipſa armemur hortatur nos apo=
ſtolus in his verbis·In omibus
rc·In quibus tria facit· Primo
monet vt ſimus fide mundi·ibi·in
omibus·Secūdo oſtendit que ſit
malitia diaboli·quia eius impu=
gnationes dicuntur tela rc·Ter=
tio in quo poteſt de facili ſupari·
ibi in quo rc·Vide titulo de fide·

De euangelio

Erat quidam regulus cuius
filius infirmabatur·Joh·iiij· Vi
de titulo de infirmitate·

Cum audiſſet quia iheſus ab
ueniret a iudea in galileam·abijt
ad eū·Joh·iiij·Ex quo ipſe venit
ad nos·debemus etiam ad ipſum
accedere. ſicut fecit ille regulus
ſecundum qd dicitur in his ver=
bis·Cum autem·In quibus tria
tangūtur.Primo xpi benignitas
ibi.quia venit·Secundo eius hu
militas.quia a iudea· id eſt de pa
radiſo in galileam· id eſt in mun=
duz·Tertio reguli curialitas·qz
cum audiſſet abijt ad eum· Vide
titulo de venire.

Credidit hō ſermoni quē dixit
ei ihus et ibat· Joh·iiij· Sciens
autez iſte regulus xpm credidit·
ſecundum qd dicitur in his ver=
bis Credidit· vbi tria tanguntur
Primo fit ineffabilis veritas·
ibi ſermom uem dixit ihus·Se=
cundo regu.. ſalubris credulitas
ibi·Credidit· Tertio eiuſdez ex fi
de vtilitas·quia ibat fidem ſcz bo
nis operibus oſtendendo·Vide ti
tulo de credere·

Dñica·xxij·de epiſtola

Confidimus in dño qm qui ce
pit in vob bonū ſuū pficiet·Phil·
pmo·Vide titulo de opere bono·

Socios gaudij mei vos omēs
eſſe volo· Phil·p°· Tali gaudio
gaudebat apoſtolus· et oms nos
gaudere deſiderat ſecunduz qd di
citur in his verbis. Socios. vbi
tria tangunt·Primo apoſtoli ſpi
ritualis iocūditas·ibi·gaudij mei
Secundo eiuſdez humilitas. quia
nos dignatur vocare ſocios quoz
eſt magiſter·ibi· ſocios. Tertio
eiuſdem diffuſa caritas·ibi·omēs
Vide titulo de gaudio.

Oro vt caritas veſtra magis ac
magis habūdet·Phil·pmo·Apo
ſtolus ex caritate quā habet carita
tem nob habere deſiderat·ſecūdū
qd dicit i his verbis·Oro rc·vbi

tria facit· Primo id p qd caritas
obtinetur ſpecificat·quia per ora
tionez.ibi·oro· Secundo quid pro
nobis petit nominat·ibi·caritas·
Tertio modum habendi declarat
ibi·magis habundet. Vide titu=
lo de caritate·

De euangelio

Miſertus dñs ſerui illius et de
bitum dimiſit ei·Math.xviij·De
us paratus eſt miſereri petenti=
bus· ſicut de iſto ſeruo dicitur in
his verbis·Miſertus rc·vbi tria
tanguntur·Primo diuina miſera
tio·ibi·miſertus dñs·Secūdo mi=
ſerendi ratio·ibi· ſeruus· Tertio
grauis peccatoruz obligatio·ibi·
dimiſit ei·Vide ti· de miſericordia

Dñica·xxiij·de officio miſſe

Ego cogito cogitatiōes pacis
Vide ti. de cogitatiōe vel de pace

De epiſtola·

Imitatores mei eſtote et obſer
uate eos qui ita ambulant. ſicut
habetis formam noſtram·Phil·
iij·Moduz autē ſecundum quem
ambulare debemus oſtendit nob
xps ſicut pfectus magiſter· ſcdm
qd dicitur in euangelio hodierno
dic hiſtoriam·iſtum modū ambu
landi quē docuit xps tenuit apo=
ſtolus et ad eum tenendū hortat
nos i his verbis· Imitatores. In
quibus tria facit·Primo hortat
nos ad ſui imitationē·ibi· Imita=
tores·Secundo ad alioz conſide=
rationē·ibi· et obſeruate· Tertio
ponit ambulādi exemplar ſiue di
rectionem·ibi· ſicut habetis for=
mam·Vide ti. de ambulatione.

Saluatorem expectamus dñm
ihm criſtuz·Phil·iij· In iſto ſta
tu ponit nos xps in die mortis ſi
bene vixerimus·ſecūdum qd dicit
in his verbis·Saluatorez rc·vbi
tria tanguntur·Primo noſtra p=
ſeuerantia·ibi· expectamus·Se=
cundo criſti clementia·ibi· ſalua=
torem. Tertio eiuſdem potentia·
ibi·dñm ihm xpm· Vide titulo
de ſaluare·

Fratres mei cariſſimi et deſide
rantiſſimi gaudium meum et co=
rona mea. ſic ſtate in dño cariſſi=
mi· Phil·iij·Conuertere aliquē
ad fidem eſt bonuz ſpirituale per
qd homo meretur premiuz a deo
idcirco illis quos conuerterat ad
fidez erant apoſtolo materia gau
dij· ſecundum qd dicitur in apoſi
tis verbis· Fratres mei·vbi tria
tanguntur de apoſtolo·Primo mi
rabilis dilectio·ibi· Fratres·Se=
cundo ſpūalis exultatio·ibi·gau=
diuz·Tertio vtilis exhortatio·ibi
ſic ſtate·Vide ti. de gaudio.

Dñica·xxiiij· de epiſtola

Ambuletis digne deo per oia
placentes·Col·pmo·Moduz ſe
cūdū quē ambulare debemus oſtē
dit nobis apoſtolus in his verbis
Ambuletis·vbi tria facit. Pri=
mo hortatur nos ad bona opera
que tenemur facere·ibi·ambule=
tis· Secundo ponit modum quez
tenere debemus·ibi·digne· Ter=
tio finem quem debemus intende
re. vt ſcz ſimus deo per omia pla
centes· Vide ti. de ambulatione·

In omi opere bono fructifican
tes·Col·primo· Vide titulo de
opere bono.

Jn omi patientia et longanimitate cuz gaudio. Colo. pmo. Jn his verbis hortatur nos apoſtolus et monet habere tria. Primo in tribulationibus patientiaz. ibi Jn omi patientia. Secūdo in bonis operibus pſeuerantiam. ibi. et longanimitate. Tertio in vtriſq3 tanq̄ in bonis ſpūalibus leticiam. ibi. cuz gaudio. Vide titulo de patientia vel de gaudio.

De euangelio

Fides tua ſaluam te fecit. Mathei. ix. Jn his verbis duo tanguntur. Primo noticia veritatis quā debem9 habere. ibi. fides tua Secūdo excellētia vtilitatis quaz ex fide poſſumus acquirere. ibi. ſaluam te fecit. Vide ti. de fide.

Dnica. xxv. de epiſtola

Ecce dies veniunt dicit dñs. ⁊ ſuſcitabo dauid germen iuſtum. et regnabit rex. et ſapiens erit et faciet iudicium et iuſticiam in terra. Jhere. xxiij. Jn iſtis verbis p̄dicitur aduētus dñi noſtri ihu xpi Circa que tria notātur. Primo aduemendi cōgruitas. ibi. ecce dies veniunt. Congruuz eni erat vt aduentum dñi p̄cederent multi dies in quibus homines prepararentur ad ſuſceptionem eius. Secundo veniendi dignitas. ibi. ſuſcitabo ⁊c̄. Tertio aduētus vtilitas. ibi faciet iudiciuz ⁊c̄. Vide titulo de iudicio vel de iuſticia.

Jn diebus illis ſaluabit̄ iuda. Jhere. xxiij. Jn iſto ſtatu fuit genus humanū poſitum per aduentum xpi in mundū. ſecundum qd̄ iheremias ꝓphetauerat et predixerat in his verbis. in diebus ⁊c̄. vbi duo tanguntur. Primo aduētus xpi opportunitas. ibi. Jn dieb3 illis. Secūdo eiuſdem vtilitas. ibi ſaluabitur iuda. id eſt cōfitens dei fidem. Vide ti. de confeſſione.

De euangelio

Eſt puer hic qui habet quinq3 panes ordeaceos. Joh. vi. Vide titulo de cibo dei.

Jlli hoīes cum vidiſſent qd̄ ſignum ihs fecerat. dicebant quia hic eſt vere ꝓpheta qui ventur9 eſt in mūdū. Joh. vi. Jn iſtis verbis quatuor nota. Primo xpi potentiam. ibi. cum vidiſſent qd̄ ſignū fecit ihs ⁊c̄. Miraculuz eni iſtud qd̄ fecerat actus fuit infinite potentie. Secundo magna xpi ſapiētia. ibi. hic eſt vere ꝓpheta futura eni predicare! qd̄ cōuenit ꝓphete eſt actus infinite ſapientie. Tertio magna iuſticia. ibi. qui venturus eſt in mūduz. Venturus eſt eni xp̄s in mundū iudicare ipſum in iuſticia. p̄s. Judidicabit orbem terraꝝ in iuſticia. Circa primum nota quatuor ſigna. Primū ſignū fuit incarnatio xpi. que fuit ſignum infinite bonitatis. Secundum miraculoꝝ operatio. qd̄ fuit ſignuz infinite potentie. Joh. xx. Multa quidez et alia ſigna fecit ihs in cōſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ que non ſunt ⁊c̄. Tertium ſignuz eſt paſſio. Math. xij. Dixerunt ei quidam de ſcribis et phariſeis dicentes. Magiſter. volumus a te ſignū videre. qui reſpondit et ait illis. Generatio mala ⁊ adultera ſignum querit et ſignū non dabit̄ ei niſi ſignum ione ꝓphete. Sicut eni ionas fuit in ventre ceti trib3 dieb3 ⁊c̄. Quartuz erit aduentus eius ad iudicium. Yſa. xviij. Omnes habitatores orbis qui moramini in terra. cū eleuatuz fuerit ſignū in montibus videbitis. et clāgorem tube audietis ⁊c̄. Vide titulo de iudicio generali.

Jn ſabbatis ad veſperas

Benedictus dñs deus iſrael. Luce. pmo. Vide titulo quare benedicendus ſit deus.

Reſpexit humilitatē ancille ſue Luc̄. pmo. Vide ti. de aſpectu dei.

Jn dedicatione templi.

Domū tuā dñe decet ſanctitudo p̄s. xcij. Vide titulo de domo.

Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus. p̄s. xlv. Vide titulo de ſanctificatione.

Hic eſt vere ꝓpheta ⁊c̄. Require dñica quarta in q̄dragesima.

Suſcepim9 deus miſericordiā tuam in medio templi tui ⁊c̄. Require dñica. viij. poſt trinitatis. ⁊ adde. Jdeo eni conſecratur eccleſia. vt ſit locus ſpūalis dei vt ibi homo poſſit ſpūaliter curari ⁊ miſericordiam dei obtinere ⁊c̄.

Criſt9 dilexit ecclīā ſuā. ⁊ ſemet ipſum tradidit pro ea vt illaz ſanctificaret mundans eam. Eph. v. Jſtam munditiaz habet eccleſia dei et oms fideles a paſſione xpi vt dicitur in his verbis. xp̄s ⁊c̄. Jn quibus tria tanguntur. Primo immenſa dilectio. ibi. xpus dilexit. Secūdo dilectionis ei9 efficaciſſima ꝓbatio. ibi. et ſemetipſum. Tertio magna vtilitas que eſt noſtra mundatio. ibi. vt illam ſanctificaret ⁊c̄. Sciendū q̄ mundatio et conſecratio eccleſie materialis ſignificat munditiā et cōſecrationē eccleſie ſpūalis anime cuiuſlibet fidelis. quā xpus fecit lauando nos ſuo ſanguine. ſed q2 frequenter noſtraz eccleſiā. id eſt aīam inquinam9. expedit ſi volumus q̄ xp̄s inhabitet eam q̄ eā mundem9. Vide ti. de munditia.

Fecerunt filij iſrael dedicationem dom9 dei in gaudio. i. Eſdre vi. Et quia dedicatio et conſecratio eccleſie eſt bonū ſpūale. Jdeo hanc cuz gaudio celebrant viri iuſti. ſecundū qd̄ dicitur in his verbis. Fecerunt ⁊c̄. Jſta conſecratio eccleſie cōmendabilis reddit̄ ex tribus. Primo ex facientiuz cōditione. ibi. fecerūt filij iſrael. Secundo ex eoꝝ debita actione. ibi. dedicationem domus. Juſtuz eni et debitum eſt q̄ dñs habeat domum ſibi appropriataz et miniſterio ſuo dedicatam. Tertio ex ipſoruz iocūda exultatione. ibi. in gaudio. Vide titulo de gaudio.

Expliciunt themata de tempore tam de epiſtolis q̄ȝ de euangelijs huius operis per totum annum.

Incipiunt themata de ſanctis.

p Ropoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem omi confuſione contempta. Hebreoꝝ. xij. Iſtud gaudium ſup omia dilexit beatus andreas. ſecunduꝫ qđ dicitur in his v̓bis. Propoſito. id eſt ꝓpter ꝓpoſitū gaudiū ſuſtinuit. In quibus cōmedatur a tribus. Primo ꝙ gaudium celeſte dilexit ſuper omia. ibi. ꝓpoſito. Secūdo ꝙ propter hoc mortem crucis libenter ſuſtinuit. Tertio ꝙ de temporali verecundia non curauit. ibi. omni cōfuſione ⁊c̄. Vide ti. de gaudio.

Simili pena ſeruus cum dn̄o afflictus. Sapiētie. xviij. Beatus andras non in vita ſoluꝫ ſeruiuit xp̄o. ſed etiam morteꝫ ꝓ eo ſuſtinuit. ſecundum qđ dicitur in his verbis. Simili pena. vbi cōmendatur a tribus. Primo de mundicia a peccato. ibi. ſeruus. Secundo de patientia in martirio. ibi. afflictus eſt. Tertio de excellentia in ſupplicio. ibi. Simili pena ſeruꝰ cū dn̄o. Vide ti. de ſeruitio dei.

De euangelio

Continuo relictis omibus ſecuti ſunt dn̄m. Mathei. iiij. Vide titulo de ſequendo deum.

De ſancto nicolao

Bonū eſt viro cum portauerit iugū ab adoleſcētia ſua. Threñ. iij. Vide titulo de velocitate conuerſionis.

De beata lucia

Cum ambulaueris in igne nō combureris. et flamma non ardebit te. Yſaie. xliij. Hec verba dicuntur in recommendationeꝫ beate lucie. In quibus de tribus cōmendatur. Primo. qꝛ in faciendo bona opera profecit. ibi. Ambulaueris. Secūdo ꝙ ī martirio grauia ſuſtinuit. ibi. in igne et flamma. Tertio ꝙ deuꝫ pro adiutorio in pena habuit. ibi. non cōbureris. Vide titulo de ambulatione.

Deſpondi vos vni viro virginē caſtam exhibere xp̄o. ij. Coꝝ. xi. Vide titulo de virginitate.

De ſancto thoma apoſtolo

Quia vidiſti me thoma credidiſti. Joh̄. xx. In his verbis cōmendatur beatus thomas de duobus. Primo de xp̄i familiaritate ibi. vidiſti me. Secundo de perfecta credulitate. ibi. credidiſti. Vide titulo de videndo deum vel de credere.

De ſancto ſtephano

Elegerunt ſtephanum virum plenum fide. Actuū. vi. Stephanus habuit magnaꝫ perfectionē ſecundum qđ dicitur in his verbis. Elegerunt ⁊c̄. In quibꝰ tanguntur tria que ipſum reddunt valde delectabilem ⁊ cōmendabilem. Primo vnanimis ipſius electio. ibi. Elegerunt ſtephanum ſcꝫ oīs apoſtoli et diſcipuli. Secundo eius ſtrenua operatio. ibi virum. Tertio recta cognitio. ibi plenū fide. Vide ti. de fide.

Stephanꝰ plenus gratia et fortitudine faciebat ꝓdigia ⁊ ſigna magna in populo. Actuum. vi. In hoc habuit quandam excellētiam beatus ſtephanꝰ ꝓpter qđ plenus gratia dicitur in his verbis. Stephanus. In quibus commendatur a tribus. Primo de ſanctitatis perfectione. plenus ſpiritu ſancto de grata de deo conuerſatione. ibi. Stephanus ⁊c̄. Secūdo de forti paſſione. ibi. et fortitudine. Tertio de miraculorū operatione. ibi. faciebat ⁊c̄. Vide titulo de gratia et de fortitudine.

Cum eſſet ſtephanus plenus ſpiritu ſancto intendens in celum vidit gloriā dei. et ait ⁊c̄. Actuū. vij. In quibus verbis cōmendat̄ beatus ſtephanus de tribus. Primo de ſanctitatis perfectione. ibi. plenus ⁊c̄. Secundo de recta intentione. ibi. in celum. ꝙ in oībus que faciebat nichil aliud intendebat. nec ꝓpter aliud faciebat niſi ꝓpter deuꝫ. Tertio de glorioſa remuneratione. ibi. vidit gloriam. Vide titulo de gloria.

Ecce video celos aptos. Actuū. vij. Vide titulo de videndo deum.

De ſancto iohāne apoſtolo et euangeliſta.

In medio eccleſie aperuit os eius ⁊c̄. Eccl̉. xv. Vide titulo de apertione et de repletione.

Mundam ſeruaui animā meā ab omi cōcupiſentia. Thobie. iij. In iſta mūditia beatus iohānes prerogatiuam habuit ſecundum qđ dicitur in his verbis. Mundā ⁊c̄. In quibus cōmendatur a tribus. Primo de munditia ab omi labe peccati. ibi. Mundam. Secūdo de fuga concupiſcentie. ibi. ab omi. Tertio de conſtanti perſeuerartione. ibi. ſeruaui. Vide titulo de munditia vel mundare.

Vidit illum diſcipulum quē diligebat iħus ſequentē. Joh̄. xxi. Sanctus iohannes in dilectione quādam p̄rogatiuam habuit. et ideo a xp̄o ſuper alios diſcipulos fuit dilectus ſingulariter. ſecūdū qđ dicit̄ in his verbis. Vidit ⁊c̄. In quibus cōmendatur a tribus. Primo de ſcientie ꝓfunditate. ibi illum diſcipuluꝫ. qꝛ ſpecialiter in ſcientia magiſtri ſui ſuper omnes alios profecit. Vnde inter alios euangeliſtas aquile comparatur quia ſuper oīs alios volauit. Secundo de precipua caritate. ibi. quem diligebat. Criſtus eni euꝫ p̄ ceteris diligebat. qꝛ ſciebat eū ſpecialiter prerogatiuam habere caritatis. Tertio de obedientie promtitudine. ibi. ſequentem. Vide titulo de caritate.

De innocentibus

Saluatus eſt ſanguis innoxiꝰ Daniel̉. xiij. In his verbis cōmēdantur innocentes de tribus. Primo ꝙ in vita habuerunt innocentiam. ibi. innoxius. Secundo ꝙ in morte patientiā. ibi. ſanguis. Tertio ꝙ poſt morteꝫ gloriaꝫ. ibi. ſaluatus. Vide titulo de innocentia.

Ambulabunt mecum in albis Apocal̉. iij. Innocētes cōmēdantur ī his v̓bis in tribꝫ. Primo de ꝓfectu bonoꝝ operū quē ſpecialiter habuerūt ī paſſione. ibi. ambulabunt. Scđo de grā ſocietate ibi. mecū. Tertio đ carnis īcorruptione. ibi. ꝓpter v̓ginitatē ſuaꝫ.

Themata de ſanctis

Vide titulo de ambulatione.

Hi ſunt qui cum mulieribꝫ non ſunt coinquinati. Apocal. xiiij. Vide titulo de virginitate. et de ſequendo deum.

Virgines eni̅ ſunt et ſequunt̃ agnu̅ quocu̅qꝫ ierit. Apocal. xiiij. Hoc fecerunt iſti innocentes. ſecundum qḋ dicitur in his verbis. Virgines ꝛc̄. In quibus co̅mendantur de tribꝫ. Primo de carnis munditia. ibi. Virgines ꝛc̄. Secu̅do de perfecta obedientia. ibi. et ſequu̅tur agnu̅. id eſt xp̄m. Tertio de perpetua gloria. ibi. quocu̅qꝫ ierit. Vide ti. de virginitate.

In feſto ſancti thome canturieñ.

Qui ſequitur iuſticia̅ diligetur a dño. Vide titulo de amore dei.

Defecit in dolore vita mea. p̄s. xxx. Vide titulo de dolore.

De ſancta agnete

Cum amubulaueris ꝛc̄. Require in feſto lucie.

Qui gloriat̃ in dño gloriet̃. ij. Cor. x. Vide titulo de gloria.

De beato vincentio martire

Certamen forte dedit illi vt vinceret. Sapientie. x. Vide titulo de temptatione.

Ipſe saluꝰ erit ſic tamen quaſi per ignem. i. Cor. iij. Ad iſtu̅ ſtatum ſaluationis venit beatus vincentius per paſſionez ſecundu̅ qḋ dicitur in his verbis. In quibus co̅mendatur de duobus. Primo de glorioſa remuneratio̅e qua̅ recipit. ibi. ſaluus erit. Secundo de acerba paſſione ꝓpter qua̅ remuneratione̅ accipere meruit. ibi ſic tame̅. Vide ti. de ſaluatione.

In co̅uerſione ſancti pauli

Gaudium erit in celo ſup vno peccatore penitentiam agente. Luce. xv. Et quia co̅uerſio ſancti pauli fuit bonum ſpirituale. quia per eam de peccatore factus eſt apoſtolus. et de perſecutore factꝰ ē vas electionis. Ideo de ipa nos gaudere debemus ſicut gaudent ſancti in celo. ſecundum qḋ dicitur in his verbis. Gaudium. In quibꝫ tria tanguntur. Primo ſanctoꝝ gloria. ibi. gaudium. Secundo gaudij eoꝝ materia. ibi. ſuper vno peccatore. id eſt ſup paulo. Tertio eiuſdem gaudij cauſa ibi. penitentiam agente. Hodie namqꝫ ex pſecutore factꝰ eſt vas electionis. qua̅do de peccatore factus eſt apoſtolus. Dic hiſtoria̅ Vide titulo de gaudio.

Ex egypto vocaui filium meu̅ Oſee. xi. Sic fecit paulus quem hodie xp̄us vocauit. vnde ſtatim reſpondit. Dñe quid vis me facere. Eius aute̅ vocatio oſtenditur i̅ his verbis. Ex egypto. vbi tria oſtenduntur. Primo eius vocatio ex tenebris. ibi. Ex egypto qui interpretatur tenebre. Secundo dei vocantis clementia admirabilis. ibi. vocaui. Tertio poſt co̅uerſionem ſanctitas et gratia ſpu̅alis. ibi. filium meum. Hec patent in epiſtola. Narra hiſtoriam. Vide titulo de vocatione.

In purificatione beate marie

Suſcepimus deus miſericordia̅ tua̅ in medio templi tui. p̄s. xlvij.

Et qꝛ xp̄us erat filius marie qui hodie in templo fuit p̄ſentatus et a ſymeone et anna ſuſceptus. Et ideo ipſi poterant dicere iſta verba. Suſcepimus. vbi tria tangunt̃. Primo recipientiu̅ gratia ibi. Suſcepimus. Secundo oblati clementia. ibi. miſericordia̅ tuam. Tertio loci co̅grue̅tia. ibi. i̅ medio templi. Vide ti. de miſericordia.

Ecce deꝰ noſter expectauimꝰ eum et ipſe ſaluabit nos. Yſaie. xxv. Humanu̅ genus erat in ſtatu periculoſo ante aduentuz xp̄i. et ideo ſancti patres expectaba̅t reduci ꝑ ipſuz ad ſtatuz ſaluationis

Vnde et ſymeon qui hic longo tempore expectauerat. hodie cuz xp̄m teneret in manibꝫ potuit dicere iſta verba. Ecce ꝛc̄. vbi tria tangu̅tur. Primo oblatio ſaluatoris. ibi. Ecce deus. Secundo expectatio ſymeo̅is. ibi. expectauimꝰ euz. Tertio ꝓmiſſio co̅ſolationis ibi. ſaluabit nos. Vide titulo de ſaluatione.

Poſtq̄ impleti ſunt dies purgationis marie ſecundum legem moyſi. tulerunt illuz in iheruſalez vt ſiſteret eum dño. Luce. ij. Vide titulo de munditia.

Surge illumiare iheruſalez qꝛ venit lumen tuuz. Yſaie. lx. Quia xp̄s hodie ſpeciale̅ oſte̅dit cleme̅tiam veniendo ad templu̅ vt pro nobis offerreret̃ deo patri. Ideo ad ipſum digne ſuſcipienduz hortat̃ nos yſaias in his verbis. Surge ꝛc̄. In quibus tria tangu̅tur. Primo hortatur nos ad agenduz penitentiam. ibi. Surge. Secu̅do ad ſuſcipiendum gratiam. ibi. illuminare. Tertio ponit criſti clementiam. ibi. quia venit. Vide titulo de venire.

In feſto agathe

Simile eſt regnuz celoruz theſauro abſco̅dito in agro. Math. xiij. Vide titulo de theſauro.

In kathedra petri

Exaltaui electu̅ de plebe mea p̄s. lxxxviij. Vide ti. de exaltatio̅e.

Corde creditur ꝛc̄. Vnius apoſtoli.

Seruus prudens ꝛc̄. Vnius confeſſoris pontificis.

In fide et lenitate ꝛc̄. Vnius confeſſoris pontificis.

Cetera vnius apoſtoli ꝛc̄.

In feſto mathie

Venite ad me om̄s qui laboratis et onerati eſtis et ego reficiaz vos. Mathei. xi. Vide titulo de ambulatione.

In feſto gregorij pape

Quiſputas eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens quem conſtituit dñs ſuper familiaz ſuam. Math. xxiiij. Vide titulo de fidelitate.

In feſto beati benedicti abbatis

Quiſputas eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens ꝛc̄. Mathei. xxiiij. Vide titulo de fidelitate.

In annunciatione glorioſe virginis.

Aperiatur terra et germinet ſaluatorem. Yſaie. xlv. Ad hoc adduxit nos iheſus criſtus per ſuam incarnationem ꝓpter quod yſaias iſtam incarnationem deſiderat. ſecundu̅ qḋ oſtendit̃ in his verbis. Aperiat̃. vbi tria ta̅gunt̃

Primo matris hūilitas. ibi. terra
Sicut eni terra eſt infimuz elemē
tum. ſic beata virgo fuit humili-
ma ſup oīs ſanctos. Secundo fi-
lij cōceptio et natiuitas. ibi. ape-
riatur per conſenſuz et germinet
id eſt pariet. Tertio noſtra vtili-
tas. ibi. ſaluatorem. Vide titulo
de ſaluatione.

Ecce rex tuus venit tibi man-
ſuetus. Math. xxi. Qd hodie fe-
cit quādo venit in vterū virginis
et carnē noſtram aſſumpſit. Iſte
autē aduentus deñūciatur nobis
in his verbis. Ecce. vbi tria tan-
guntur de xpo incarnato. Primo
eius dignitas. ibi. rex. Secūdo eiꝰ
benignitas. ibi. venit tibi. Tertio
humilitas. ibi. manſuetus. Vide
titulo de venire.

Aue gratia plena dñs tecum
Luc. pmo. In hoc habuit beata
maria ſup oīs ſanctos ſingula-
rem excellentiā. ſecundū qd dica-
tur in his verbis. Aue. id eſt ſine
ve. In quibꝫ cōmendatur ab an-
gelo de tribꝫ. Primo ab oīs ma-
li carentia. ibi. aue. id eſt ſine ve.
Secūdo ab oīs boni pſentia. ibi.
dñs tecū. Tertio ab omis gratie
preſentis habūdantia. ibi. gratia
plena. Vide titulo de repletione
et de probatione.

Inueniſti gratiaz apud deum
Luce. pmo. Vide ti. de gratia.

In feſto ſancti georgij

Beatus vir q̄ ſuffert tempta-
tionem. Jacobi. pmo. Vide titu-
lo de temptatione.

In feſto beati marci euāgeliſte.

Marcuz aſſumas et adhuc te
cuz. eſt eni michi vtilis in miniſte
rio. ij. Timoth. iiij. De numero
miſtroꝝ dei fuit ſpecialiter beatꝰ
marcus. ſecūduz qd dicitur in his
verbis. Marcuz. Et poſſunt eſſe
verba xpi ad eccleſiaz. In quibꝰ
cōmēdat de tribꝫ. Primo de mul
tiplici gratia. ibi. Marcum aſſu-
mas. Secundo de pmpta obediē
tia. ibi. et adhuc tecuz. Tertio de
fructuoſa doctrina. ibi. eſt enim.
Vide titulo de miniſtrare.

Cibauit illū pane vite ⁊ intelle
ctꝰ. Eccl. xv. Vide ti. de vbo dei

De beato petro martire

Miſit ad illos alium ſeruū. et
illū in capite vulnerauerūt. Mar
ci. xij. De numero iſtoꝝ fuit bea-
tus petrus. ſecundū qd dicitur in
his verbis. Miſit ⁊c. In quibus
cōmendatur de tribus. Primo de
pdicationis officio. ibi. Miſit ad
illos. id eſt ad hereticos. Secūdo
de diuino ſeruicio. ibi. aliū ſeruū
Beatus dñicus fuit primus. iſte
ſecundus. Tertio de paſſione ſiue
martirio. ibi. et illum in capite.

In feſto apoſtolorum philippi et iacobi.

Philippe qui videt me videt et
patrem meum. Joh. xiiij. Vide
titulo de videndo deum.

Inuenit ihus philippum et di
xit ei ſequere me. Joh. pmo. Ad
iſtam viam tenendam vocatus ē
ſanctus philippus. ſecundum qd
dicitur in his verbis. Inuenit ⁊c
vbi tria tangunt. Primo philip-
pi ad apoſtolatum dignitas. ibi.
inuenit Philippum. ſcilicet di-
gnum ad apoſtolatum.

Themata de ſanctis

Secundo xpi eum alloquentis be
nignitas. ibi. et dixit ei. Tertio a
poſtoli obedientie pmitas. ibi. ſe-
quere me. qui ſtatim fecit qd di-
ctum eſt ſibi. Vide titulo de ſe-
quendo deum.

Vocauit philippuz vnū de ami
cis ſuis. i. Machab. vi. Sic voca-
tus eſt philippus a xpo. vt notat
in his verbis. vocauit ⁊c. In qui
bus tria tanguntur. Primo vocā
tis benignitas. ibi. vocauit. Secū
do vocati idoneitas. ibi. philippū
qui interptat os lāpadis. Talis
eni erat idoneus ad predicandum
Tertio officij ad qd vocatur vti
litas. quia vnꝰ de amicis ſuis. Vi
de titulo de vocatione.

Seruiuit iacob p rachel ſeptē
ānis. Gen. xxix. De numero iſto-
rum fuit beatus iacobus. ſecundū
qd dicitur in his verbis. Seruiuit
In quibus cōmendatur a tribus.
Primo de virili operatione. ibi.
Seruiuit. Secūdo de fideli inten-
tione. quia pro rachel que interp
tatur viſio dei. Tertio de finali cō
ſūmatione. ibi. ſeptem ānis. p q̄s
intelligitur tota vita hominis. q̄
non ſunt niſi ſeptem dies. quibꝰ
tranſactis. redit homo ad pmuz
et vnꝰ ānus quo completo redit
homo ad anni principium. Vi-
de titulo de ſeruitio dei.

Tempus tribulationis iacob
et ex ipſo ſaluabitur. Jhere. xxx.
Ad iſtuz ſtatuz puenit beatus ia
cobus. ſecundū qd dicitur in his
verbis. Tempus. In quibus tria
tangūtur. Primo paſſiōis affligēs
ibi. tribulationis. Secūdo tribu-
latio tranſiens. q̄ in tempore qd
tranſit. Sic paſſiones huius mun
di tranſeūt. nō durant ſemp. Sed
econtrario eſt de pmio qd homo
inde recipit. Tertio remuneratio
inde pueniens. ibi. et ex ipſo. Vi-
de titulo de tribulatione.

In inuentione ſancte crucis

Effodientes theſaurum gau-
dent vehemēter cum inuenerint.
Job. iij. Quia crux criſti eſt cauſa
omis boni ſpūalis. ideo querētes
ipam ea inuenta gauiſi ſunt. ſecū
dum qd dicitur in his verbis. Ef
fodientes. ſcꝫ crucē xpi. in qua pe
pendit pciū noſtre redemptionis
gaudent. vbi tria tāgunt. Primo
diligētia ī inq̄rendo. ibi. effodien
tes. Secūdo efficacia in inuenien
do. ibi. inuenerint. Tertio vehe-
mētia ī gaudēdo. ibi. gaudēt. Vi-
de ti. de theſauro vel de gaudio.

Verbū crucis pereuntibꝫ ſtul
ticia eſt. his autē qui ſalui fiunt.
id eſt nobis virtus dei eſt. i. Coꝝ.
pmo. In his verbis tria tangun
tur. Primo paſſionis xpi ignomi
nia. ibi. verbū crucis. i. tanta eſt
ignominia paſſiōis xpi dicere q
filiꝰ dei ſic ſuſpēſus in cruce vide
re magis ſtulticia nō credentibꝫ
Secūdo ipiꝰ crucis efficacia. ibi.
his q̄ ſalui. Tertio efficacie cauſa
quia crux virtus dei eſt. Vide ti-
tulo de ſaluare.

Sancti iohānis ante portaz la
tinam. Sicut in alio feſto eiuſdez

In tranſlatione beati dñici

Fide enoch tranſlatꝰ ē ne vide-
ret mortē. Heb. xi. Hec vba dicū
tur in recōmēdationē beati dñici.

Jn quibus cõmendatur de trib9
Primo de dei p fidem rectam co-
gnitionem·ibi·fide Enoch qui in
terpretatur edificans qd optime
cõuenit beato dñico qui edifica-
uit ordinez predicatoꝝ. Secundo
de glorioſa p mortis eterne eua-
ſionẽ remuneratiõe·ibi·ne videret
Tertio de ſanctitatis eius mani-
feſta per tranſlationem oſtenſio
ne·ibi.tranſlatus eſt.

Jn feſto ſancti barnabe apoſtoli

Erat barnabas vir bonus ple
nus ſpũſancto et fidelis. Actuũ.
xi· Beatus barnabas cõmendat
in his verbis de trib9. Primo de
bona vita·ibi·erat·Secundo de p
fecta gratia·ibi·plen9·Tertio de
fide recta·ibi.et fide· Vide titulo
de fide.

Hoc eſt preceptum meũ vt di
ligatis inuicem·Joh·xv·Vide ti-
tulo de amore proximi.

Jn feſto ſanctorum
Geruaſij et prothaſij·

Tanq̃ aurum in fornace pro-
bauit illos·Sapientie·iij· Vide ti
tulo de probatione.

Jn feſto ſanctorum
Johannis et pauli.

Ecce q̃ bonũ et q̃ iocundum
habitare fratres i vnũ·p̃s·cxxxij·
Vide titulo de vnitate.

Jn natiuitate ſancti Johãnis

Jn natiuitate eius multi gau-
debunt·Luce·p̃mo·Et q2 beatus
iohãnes ideo natus eſt vt gaudi-
um celeſte mũdo nũciaret.ſcz cri
ſtum· Jdcirco in natiuitate eius
nemini merito eſt gaudiuz· Et hoc
eſt quod ab angelo conceptionez
eius ãnunciante dictuz eſt in his
verbis· Jn natiuitate eius·7c̃·vbi
tria tanguntur·Primo pmittitur
mundo gaudiuz et exultatio·ibi·
gaudebũt·Secundo exponit gau
dij cauſa et ratio·q2 ei9 natiuitas
ibi·quia in natiuitate. Tertio po-
nitur gaudij cõmunicatio·ibi· q2
multi. Vide titulo de gaudio.

Spũſancto replebitur adhuc
ex vtero matris ſue. Luce·p̃mo·
Beatus iohãnes ſanctificatus in
vtero ſpũmſanctũ habuit anteq̃
naſceretur.ſecunduz qd dicitur in
his verbis·Spũſancto 7c̃·vbi cõ
mendatur de trib9·Primo de ſan
ctitatis pfectione·ibi· ſpũſancto
Secũdo de gratie plenitudine·ibi
replebitur·Tertio de ſpũali ſan-
ctificatione·ibi·adhuc·Vide titu-
lo de repletione.

Ambula corã me 7 eſto pfectus
Geñ·xvij·Vide ti·de ãbulatione.

Dedi te in lucem gentiũ·Yſa·
xlix. Vide titulo de lumine.

Dñs formans me ex vtero ſer
uun ſibi vt reducam iacob·Yſaie
xlix· De numero iſtoꝝ fuit beat9
iohãnes· ſecundum qd dicitur in
his verbis·Dñs formans·vbi cõ
mendatur de trib9·Primo de ſan
ctificatione in vtero·ibi·dñs for-
mans· Secundo de cõtinuato dei
ſeruitio·ibi·ex vtero·Tertio de p̃
dicationis officio·ibi· vt reducaz·
Vide titulo de ſeruitio dei· et de
ſanctificatione.

Jn feſto ſanctorum
Petri et pauli.

Fecit deus duo lumiaria ma-
gna·Geñ.p̃mo· Vide ti·de lumie
Sancti petri ſolius
ſicut in feſto andree·

Jn cõmemoratione ſancti pauli·

Gratia dei ſuz id quod ſuz·et gra
tia eius i me vacua non fuit·i· ad
Coꝝ·xv· Require dñica·xi· poſt
trinitatis.

Miniſtri criſti ſunt et ego·ij·
Coꝝ.xi·Require dñica in·xl.

Bonum certamen certaui. cur
ſum conſumaui·fidem ſeruaui·ij·
Timoth·iiij·Vide ti·de fidelitate·

Jn feſto mariemagdalene

Conuertiſti planctum meuz in
gaudium·p̃s·xxix Ad tale gau-
diuz cõuerſa beata mariamagda
lena que prius ſuum gaudium in
mũdi delectationibus poſuerat di
xit xp̃o hec verba·Cõuertiſti 7c̃·
vbi cõmendatur de tribus que ne
ceſſaria ſũt cuilibet peccatori vo-
lenti redire ad deum· Primo eni
cõmendatur de peccati deteſta-
tione q2 peccare ceſſauit·ibi· con
uertiſti·Secundo de cordis con-
tritione quia de peccatis doluit·
ibi.planctuz meuz·Tertio de ſpe
ciali exultatione quia ſtatus peni
tentie ſibi placuerat·ibi·in gau-
dium· Vide titulo de gaudio.

Mulier timens deum ipſa lau
dabitur·Prouerb·xxxi· Vide titu
lo de timore.

Dimiſſa ſunt ei peccata multa
qm̃ dilexit multum· Vide titulo
de amore.

Fides tua ſaluã te fecit·Luc̃.
vij·Sunt verba que dixit dñs ma
riemagdalene· vbi cõmẽdatur de
duobus·Primo de noticia verita
tis quã habuit·ibi·fides tua·Se-
cundo de excellẽtia vtilitatis quã
ex fide acquiſiuit·ibi· te ſaluaz fe
cit. Vide titulo de fide.

Jn feſto ſancti iacobi

Occidit autẽ iacobum fratrez
iohãnis gladio·Actuũ·xij·Vide
titulo de gladio vel require in fe
ſto alterius iacobi.

Ad vincula petri

Seruus tuus ego ſum 7 filius
ancille tue·dirupiſti vincula mea
p̃s·cxv·De numero hoꝝ fuit bea
tus petrus·et ideo ipſum deus de
carcere liberauit·ſecundũ qd dici
tur in his verbis·Seruus 7c̃·vbi
cõmendatur de tribus. Primo de
debita dei ſubiectione·ibi·Seru9
Secundo de humili ſuipſius re-
putatione·ibi· filius ancille tue.
Ecce cuius erat paſtor et caput
regendi vocat ſe eius filiũ pter
humilitatẽ. Tertio de ipſius vin
culi liberatione·ibi·dirupiſti· Vi
de titulo de ſeruitio· vel de hu-
militate.

Jn inuentione ſancti ſtephani

Effodientes theſaurũ vehe-
menter gaudent cum inuenerint
Job·iij·Ad iſtud gaudium per-
uenitur meritis ſanctorum·et ſpe
cialiter quãdo intercedunt pro ſi
bi deuotis·et pro eis qui habent
in reuerentia corpora eoꝝ· pter
quod querentes corpus beati ſte
phani·eo inuento gauiſi ſunt·ſe-
cundum quod dicitur in his ver-
bis. Effodientes 7c̃· vbi tria tan
guntur·Primo diligentia in inq
rendo·ibi·Effodientes·ſcz corp9
beati ſtephani· Secũdo efficacia
in inueniendo· quia inuenerunt.

Tertio vehementia in gaudendo
ibi·gaudent·

In feſto ſancti dñici confeſſoris

Miſit ſeruū ſuū dicere inuita-
tis vt venirent· Luce·xiiij· De
numero iſtoꝝ fuit beatus dñicus·
ſecundum qḋ dicitur in his ver-
bis·Miſit· In quibus tria tangū
tur· Priº auctoritas mittētis·ibi
Miſit deus·Secundo miſſi idonei
tas·h·ſeruum ſuum· Tertio
miſſionis vtilitas·ibi·dicere inui
tatis ꝛc̄. Vide titulo de ſeruitio
dei vel ſeruire·

Lex veritatis fuit in ore eius·
Malachie·ij·Vide ti·de veritate

Et iniquitas non eſt inuenta in
labijs eius·Malach·ij· Vide ti-
tulo de locutione ꝛ ambulatione

Vos eſtis lux mundi·Math·
v·Vide titulo de lumine·

In tranſfiguratione dñi

Apparuit gratia ꝛc̄.

Apparuit benignitas ꝛc̄·

Non ex operibus iuſticie ꝛc̄·
Require oīa in feſto natiuitatis
dñi·et vbi dicit̄ natiuitas vel na-
tus· hic dicat̄ tranſfiguratio vel
tranſfiguratus.

De ſancto laurentio

Diſperſit dedit pauperibꝫ iu-
ſticia eius manet in ſeculum ſecu
li·ps̄.cxi· Vide ti· de elemoſyna:

Probaſti cor meū et nocte viſita
ſti·igne me examinaſti et non eſt
inuenta in me iniquitas·ps̄·xvi·
Vide titulo de probatione·

In aſſumptione beate virginis

Mulier gratioſa inuenit glo-
riam·Prouerb·xi·Et quia beata
maria teſtimonio gabrielis exce-
dit oīs ſanctos in gratia·ideo ſe
quitur ꝙ eius opera fuerunt ma-
xime deo grata·et ꝙ ipſa ſup oēs
ſanctos ſit remunerata in gloria
vt dicitur in his verbis· Mulier
ꝛc̄. vbi cōmendatur de duobus·
Primo de plenitudine gratie·ibi
Mulier gratioſa·Secundo de per
fectione glorie·ibi·inuenit·Vide
titulo de gratia·

In habitatione ſancta coram
ipſo miniſtraui·Eccl·xxiiij·Bea-
ta maria ſpecialiter deo ſeruiuit
et miniſtrauit in vita ſua· qr non
ſolum deo miniſtrauit ſpirituali-
ter ſicut alij ſancti imo etiam cor
poraliter ſibi miniſtrauit et cor-
poris ſubſtātiam et neceſſaria vi-
te ſicut mater ꝓprio filio·Et hoc
eſt qḋ ipſa dicit in his verbis pro
poſitis· In habitatione ꝛc̄· Vbi
primo oſtenditur ꝙ eius miniſte
rium fuit cum munditia et hone
ſtate·ibi·in habitatione ſancta·
id eſt conſcientia munda·Secun-
do ꝙ cum dei placentia ꝛ delecta
bilitate miniſtrauit· Vide titulo
de miniſtrare·

Quaſi cedrus exaltata ſum in
libano·Eccl·xxiiij·Vide titulo de
exaltatione·

Sponſabo te michi in fide·Oſee·
ij· In fide vera beata maria precel
lit omnes ſanctos·et ideo conſe-
cuta eſt ſuper omēs gratiam pro
pter quam meruit eſſe ſponſa et
mater filij dei·ſecundum quod di
citur in his verbis Spōſabo·vbi
cōmendatur de tribus·Primo de
caritate precipua·ibi·Sponſabo·
et ſicut ſponſus ſponſaꝫ diligaꝫ·
Secundo de virginitate integra
marie·ibi·te michi nō alteri·Ter
tio de fide rectiſſima·ibi·i fide·Vi
de titulo de fide et de virginitate·

In feſto beati bernardi

Os iuſti meditabitur ſapientiā
et lingua eiꝰ loquet̄ iudiciū·ps̄·
xxxvi·Vide titulo de cogitatione·

In feſto ſancti bartholomei

Hoc eſt preceptuꝫ meum vt di
ligatis inuicem·Joh·xv· Vide ti
tulo de amore proximi·

In feſto ſancti auguſtini

Quaſi ſtella matutina in medio
nebule·et quaſi luna plena in die
bus ſuis lucet·et quaſi ſol reful-
gens·ſic ille refulſit in tēplo dei·
Eccl·l·Vide titulo de lumine.

In decollatione ſancti iohānis

Juſtus de anguſtia liberatus
eſt·Prou·xi·Vide ti·de iuſticia.

In natiuitate virginis glorioſe

Judeis noua lux oriri viſa eſt
gaudiū honor et tripudiuꝫ·Heſ-
ter·viij·Maria fuit initiuꝫ omis
boni ſpūalis· ideo eius natiuitas
gaudiuꝫ magnū humano generi
attulit·ſecundū qḋ dicitur in his
verbis·Judeis ꝛc̄·vbi tria tangū
tur· Primo eius expediens neceſ
ſitas·quia iudeis oriri viſa eſt qui
ſcꝫ tunc liberati fuerunt de magna
miſeria·Secundo excellens naſcē
tis ſanctitas·ibi·noua lux·qr ſine
omi tenebra originalis peccati·ꝛ
ſine omi ꝑuitate actualis nata ē·
Tertio ingēs natiuitatis vtilitas
ibi·gaudium et honor· Vide titu
lo de gaudio et de lumine·

Ego mater pulchre dilectio-
nis timoris et agnitionis et ſan-
cte ſpei·Eccl·xxiiij· Iſta autē di-
lectio firma eſt nobis per criſtuꝫ
qui eſt amor et dilectio·Et quia
beata maria eſt mater xp̄i·ideo cō
uenienter dilectionis mater· vt di
citur in his verbis·Ego ꝛc̄· In q̇
bus beata maria dicitur eſſe ma-
ter trium virtutum principalium
Primo caritatis·ibi· ego mater
ꝛc̄·et timoris·id ē que dilectio eſt
cum timore·quia qui diligit deuꝫ
timet ipſum offendere· Secundo
fidei·ibi·ꝛ agnitionis·Tertio ſpei
ibi·et ſancte ſpei· Vide titulo de
amore et de caritate·

In me omis gratia vie et veri
tatis· Eccl·xxiiij·Vide titulo de
gratia et de ſpe·

In exaltatione ſancte crucis

Ego dñs exaltaui lignū hūile
Ezech·xvij·Vide ti de exaltione·

In feſto ſancti mathei apoſtoli

Non veni vocare iuſtos· ſed
peccatores·Mathei·ix·Vide ti-
tulo de vocatione·

In feſto maurici et ſocioꝝ eius

Sancti per fidem vicerunt re-
gna operati ſunt iuſticiaꝫ adepti
ſunt repromiſſiones·Heb·xi·Vi-
de titulo de fide·

In feſto ſanctorum
coſme et dammiani

Sapientiaꝫ ſanctorum narrant
populi· Eccl·xxxix· Vide titulo
de ſapientia·

In feſto ſancti michaelis

Gaudium erit angelis dei·Lu
ce·xv· In his verbis tria tangun
tur de angelis· Primum premiuꝫ
quod habent·ibi gaudiū·Secūdo
officiū quod exercent·ibi· āgelis

id eſt nuncijs. quia deo ſicut nun
cij famulantur. Tertio dñium cui
ſeruiūt. ſcʒ dei. Vide ti. de gaudio

Angeli eoꝝ ſemp vident faci
em patris mei qui i celis eſt. Ma
thei. xviij. Vide ti. de vidēdo deū.
Omēs adminiſtratorij ſunt ſpiri-
tus in miniſteriuʒ miſſi ꝓpter eos
qui hereditatem capiunt ſalutis
Heb. pmo. Et ꝓpter hoc angeli
ſunt i paradiſo vt deo miniſtrent
ſecundū qꝺ dicitur in his verbis
Oms ꝛc. vbi cōmendantur ange-
li de tribus. Primo de velocitate
obediendi. ibi. Oms ſunt admini
ſtratorij ſpūs. id eſt miniſtri an-
geli. qꝛ ſpūs agilitatem ſignat.
Secundo de auctoritate operan-
di. ibi. in miniſteriuʒ miſſi. Tertio
vtilitate generis humani. ibi. pro
pter eos. Vide ti. de miniſtrare.

In feſto ſancti iheronimi

Nemo accendit lucernaʒ et in
abſcondito ponit. Luce. xi. Vide
titulo de lumine.

In feſto ſancti franciſci

Ambulauit ſeruus meus nu-
dus ꝛ diſcalciatus. Yſaie. xx. De
hoc cōmendatur beatus franſci-
cus in ꝓpoſitis verbis in tribus.
Primo de ꝓfectu bone operatio
nis. ibi. Ambulauit. Secundo de
ſtatu ſancte cōuerſationis. ibi. ſer
uus meꝰ. Tertio de gradu magne
perfectionis. ibi. nudus et diſcal
ciatus. ſcʒ temporalia contēnēdo
Vide titulo de ambulatione.

Michi abſit gloriari niſi in cru
ce dñi noſtri iħu xpi. Gal. vi. Vi
de titulo de gloria.

In feſto ſancti luce euangeliſte

Honora medicuʒ ꝓpter neſſita
tem. Eccl. xxxviij. Vide titulo de
infirmitate.

In feſto dionyſij et ſocioꝝ eius

Tanꝗ aurum in fornace pro-
bauit illos. Sapientie. iij. Vide ti
tulo de probatione.

In feſto vndecim miliū vir-
ginū. Sicut i feſto innocentū

In feſto ſanctoꝝ ſymois et iude

Quis nos ſeparabit a caritate
criſti. Roma. viij. Vide titulo de
caritate.

In feſto oium ſanctorum

Beati ſerui tui hi qui ſtant co
ram te ſemp. iij. Regū. x. Et quia
ſancti deo ſeruiunt. ideo beatitudi
nis premium acceperunt. ſecun-
duʒ qꝺ dicitur in his verbis. Bea
ti ſerui. vbi duo tanguntur. Pri-
mo premiuʒ quod ſancti accepe-
runt. ibi. Beati ꝛc. Secundo meri
tum ꝓpter quod illud habuerunt
qꝛ deo ſeruierunt. Vide titulo de
ſeruitio dei.

Mirabilis deus in ſanctis
ſuis. ps. lxvij. Vide titulo de glo-
ria et vita eterna.

Mementote q̄liter ſalui facti
ſunt patres noſtri. i. Machab.
iiij. Ad ſtatum ſalutis peruenerunt
omnes quoꝝ hodie debemus fa-
cere feſtum et memoriam. ſecun
duʒ qꝺ dicitur in his verbis. Me
mentote ꝛc. In quibus duo tan-
guntur. Primo monemur ad ſtu
dium virtutum. ibi. Mementote.
Secundo oſtenditur nobis exem
pluʒ ſanctitatis. ibi. quō ſalui fa-
cti ſunt. Vide titulo de ſaluare.

In cōmemoratione mortuoꝝ

Beati mortui qui in dño moriunt
Apocal. xiiij. Vide ti. de morte.

In feſto ſancti martini

Militia vel temptatio eſt
vita homis ſup terram. Job. vij.
Vide titulo de temptatione.

In feſto ſancti clementis

Miſericordia et veritas te nō
deſerant. Prouerb. iij. Vide titulo
de miſericordia et veritate.

In feſto ſancte katherine

O ꝗ̄ pulcra eſt caſta genera-
tio cuʒ claritate. Sapientie. iiij.
Vide titulo. de pulcritudine et
virginitate.

Expliciunt themata de ſanctis.

Incipiūt themata de cōmuni
ſanctoꝝ et alijs materijs ſingula
ribus. Et pmo vniꝰ apoſtoli.

v Eſtigia eius ſecutus eſt
pes meꝰ. Job. xxiij. Ita
fecit beatus. N. ſecunduʒ
qꝺ dicitur in his verbis. Veſtigia
ꝛc. vbi cōmendat de duob. Pri-
mo de xpi imitatione. ibi. ſecutus.
Secūdo de imitationis pfectione
ibi. veſtigia eius. Vide titulo de
ſequendo deum.

Corde credit ad iuſticiā. ore aūt
cōfeſſio fit ad ſalutē. Roma. x. de
hoc cōmendat beatus. N. in ver-
bis ꝓpoſitis. Corde ꝛc. In quib
cōmendat de trib. Primo ꝗ̄tuʒ
ad conſenſuʒ mētis interiꝰ firmi
ter credēdo. ibi. Corde credit. Se
cundo ꝗ̄tuʒ ad cōfeſſionē oris ex
terius p̄dicādo. ibi. ore autē. Ter
tio ꝗ̄tuʒ ad p̄miū ꝓ fide ſalutem
eternā recipiēdo. ibi. ad ſalutem.
Vide titulo de confeſſione.

Juſtificabit ip̄e ſeruos mltos
Yſaie. liij. De numero iſtoꝝ fuit
beatus. N. ſecūdū qꝺ dicit in his
verbis. Juſtificabit ꝛc. vbi cōmē
datur de duob. Primo de ſancti-
tate cōuerſationis. ibi. ſeruos. Se
cundo de vtilitate predicationis.
ibi. iuſtificabit multos. Vide ti-
tulo de ſeruitio dei.

Poſitus ſum ego predicator ꝛ
apoſtolus in fide et veritate. i. Ti
moth. ij. Hanc autē non ſolum in
ſe habuit beatus. N. ſed ad ip̄aʒ
alios cōuertit ꝛ cōfirmauit in ea
ſecundū qꝺ dicitur in his verbis
Poſitus. vbi cōmēdatur a trib.

Primo eñi tangitur ipſius officiũ ſiue dignitas. ibi. Ego predicator et apoſtolꝰ. Secundo ipſius officij magna auctoritas. ibi. poſitus ſum ſcz a deo. Tertio fidei ipſius firma veritas. ibi. in fide et veritate. Vide titulo de fide.

Relictis oĩbus ſecuti ſumꝰ te ⁊c̄. Require dñica. v. poſt trinitatis.

In cõmuni plurimoꝝ apoſtoloꝝ

Deus elegit pauperes in hoc mũdo diuites autẽ in fide ⁊ heredes regni. qđ ꝓmiſit diligentibꝫ ſe. Jacobi. ij. Et quia beati. N. et N. in hac ſpecialiter claruerunt. Ideo deus ipõs elegit ad hereditatez celeſtem. ſecũdũ qđ dicitur in his verbis. Deus ⁊c̄. In quibꝫ cõmẽdant̄ a tribꝫ. Primo de temporali contemptu et abiectione. ibi. paupes in hoc mũdo. Secundo de veritatis fidei maxima pfectione. ibi. diuites in fide. Tertio de magna gloria et eterna remuneratione. ibi. heredes. Vide ti. de pauptate et de mundo fugiendo.

Caritas dei diffuſa eſt in cordibus noſtris p ſpũmſanctũ qui datus eſt nobis. Roma. v. Spiritu ʒ autẽ ſanctũ apoſtoli ſpecialiter ⁊ ſingulariter acceperũt. ⁊ inter alios beatus. N. et. P. vt patet caritatẽ quã habuerũt. quod eſt manifeſtiꝰ ſignũ quod poſſit eſſe ꝙ aliqs habeat in ſe ſpũmſanctũ cũ ſpũſſanctus ſit amor. Et hoc eſt qđ ipſi dicunt in ꝓpoſitis verbis Caritas. vbi cõmendantur de duobus. Primo de ſpũſſancti plena receptione. ibi. per ſpũm ⁊c̄. Secundo de caritatis diffuſione. ibi. caritas. Vide titulo de amore vel de caritate.

In cõmuni vnius euangeliſte

Ecce ſeruꝰ meus intelliget et eleuabitur et exaltabitur et ſublimis erit valde. Yſaie. lij. De numero iſtoꝝ fuit beatus. N. ſecundum qđ dicitur in his verbis. Ecce ſeruꝰ ⁊c̄. vbi cõmendat̄ de tribus. Primo de diuini ſeruitij pfectione. ibi. ecce ſeruꝰ. Secundo de dei ſpeciali cognitione. ibi. intelliget ad me ſcz cognoſcendũ. Tertio de excellenti remuneratione ⁊ exaltatione. ibi. ⁊ exaltabit̄. Vide ti. de ſeruitio dei ⁊ de exaltatione.

In medio eccleſie aperuit os eius et impleuit eum dñs ſpũ ſapientie et intellectus. ſtola glorie induit eum. Eccl'. xv. Beatus iſte. N. in his verbis cõmẽdatur de tribꝫ. Primo de excellentia doctrine. ibi. In medio. Secundo de ſpũſſancti plenitudine. ibi. et impleuit. Tertio de celeſti beatitudine. ibi. ⁊ ſtola glorie. Vide titule de ſapientia et de ſpiritu.

In pace et equitate ãbulauit mecum. et multos auertit ab iniquitate. Malach. ij. De hoc cõmẽdat̄ beatus. N. in ꝓpoſitis verbis. In pace ⁊c̄. In quibus tria tanguntur. Primo cõmendat̄ de magna vite pfectione. ibi. In pace ⁊c̄. Secundo de vera xpi imitatione. ibi. ãbulauit. Tertio de vtili operatione. ibi. et multos. Vide titulo de ambulatione ad deum. vel de pace.

In cõmuni vnius martiris.

Credidi ꝓpter quod locutus ſum ego autẽ humiliatus ſum nimis. pſ. cxv. Beatus. N. vere credidit et ꝓpter fidem martirium ſuſtinuit. ſecundum qđ dicitur in his verbis. Credidi. vbi cõmendat̄ de tribꝫ. Primo de fidei rectitudine. ibi. Credidi. Secundo de eiuſdem conſtanti confeſſione. ibi ꝓpter quod. Tertio de acerba ꝓ fide paſſione. ibi. ego autẽ ꝓpter fidez ſcz hũiliatus ſuʒ nimis in varijs tormẽtis. Vide titulo de fide.

Bonum certamen certaui. curſum conſũmaui. fidem ſeruaui. ij. Timoth. iiij. In hac fuit ita perfectus beatus. N. ꝙ ꝓ ipſa mortem ſuſtinuit. ſecundũ qđ dicitur in his verbis. Bonuʒ ⁊c̄. vbi tria tanguntur ad ipſius cõmendationem. Primo tangitur pena quaʒ ſuſtinuit. ibi. Bonũ certamen. Secundo pſeuerãtia quã habuit. ibi curſuʒ ⁊c̄. Tertio cauſa ꝓpter quã paſſus fuit. ibi. fidem ſeruaui. Vide titulo de fide et pſeuerantia.

Aque multe non potuerunt extinguere caritatẽ. Canticoꝝ. viij In iſta fuit ita firmus beatus. N. ꝙ ꝓpter quaſcũqꝫ tribulationes et penas a deo non potuit ſeparari. ſecundũ qđ dicitur in his verbis. Aque ⁊c̄. vbi cõmendatur de duobus. Primo de acerba paſſione. ibi. Aque multe. id eſt tormẽta multa. Secũdo de caritatis plenitudine. ibi. non potuerunt. Vide titulo de tribulatione.

Qui ſequitur me non ambulat in tenebris ſed habebit lumẽ vite. Joh. viij. Sic fecit beatus. N. qui non ſoluʒ xpm in vita ſua fuit ſecutus ſancte viuendo. imo etiaʒ in morte pro ipſo videlicet moriẽdo. ſecundũ qđ dicitur in his verbis. Qui ſequitur. In quibus de tribus cõmendatur. Primo de pene acerbitate. ibi. qui ſequit̄. moriendo per acerbam paſſionem ſicut ego. Secundo de fidei veritate. ibi. nõ ambulat. Tertio de eterna felicitate. ibi. ſed habebit. Vide titulo de ſequendo deum.

Tempus tribulationis ⁊c̄. Require ĩ feſto ſancti iacobi minoris.

In cõmuni plurimoꝝ martiruʒ

Sancti per fidem vicerunt regna. operati ſunt iuſticiaʒ. adepti ſunt repromiſſiones. Heb. xi. Propter iſtam paſſi ſunt beati. N. et N. et ꝓpterea in paſſione vicerũt ſecundũ qđ dicitur in his verbis Sancti per fidem. vbi tria tangũtur. Primo victoria ĩ paſſione. ibi Sancti per fidem ⁊c̄. Secundo munditia in cõuerſatione. ibi. operati ſunt. Tertio eorum gloria in ꝓmiatione. ibi. adepti ſunt. Vide titulo de fide.

Ambulauimus teſtes coram domino. Malachie. iij. Sic fecerunt beati. N. et N. ſecundum qđ dicitur in his verbis Ambulauimus ⁊c̄. vbi cõmendantur de duobus. Primo de profectu bonoꝝ operũ. ibi. Ambulauimꝰ. Secundo de tolerantia paſſionum. ibi. teſtes. id eſt martires. quia martir grece latine dicitur teſtis. Vide titulo de ambulatione et de opere bono.

In cõmuni vnius confeſſoris pontificis.

Si quis michi miſtrauerit ho-
norificabit euꝫ pater meus. Joh.
xij. Sic fecit beatus. M. ſecundum
q̄d dicitur in his verbis. Si quis
vbi duo tangūtur. Primo eiꝰ me
ritum in miniſtratione. ibi. ſi quis
michi. Secundo premium in ce-
leſti honorificatione. ibi. honori-
cabit eum ⁊c̄. Vide titulo de mini
ſtrare.

Seruus prudens quem conſti-
tuit dn̄s ſuper familiā ſuā. Ma-
thei. xxiiij. De numero iſtorꝫ fu-
it beatus. M. ſecundum q̄d dicit̄
in his verbis. Seruꝰ. vbi duo tā
guntur. Primo ꝙ prudentiaꝫ ha
buit in diuino ſeruitio. ibi. Seruꝰ
prudens. Secundo ꝙ per diuinaꝫ
prouidentiam fuit poſitus in pa-
ſtorali officio. ibi. queꝫ conſtituit
⁊c̄. Vide titulo de ꝓuidentia.

Si quis michi miniſtrauerit me
ſequatur et vbi ego ſuꝫ illic ſit et
miniſter meꝰ. Joh. xij. Hoc fecit
beatus. M. ſecundum q̄d dicitur ī
his verbis. Si quis. vbi cōmenda
tur de tribus. Primo de perfecta
munditia criſto miniſtrando. ibi.
Si quis michi miniſtrauerit. q̄d
non poteſt fieri ſine magna mun-
ditia. Secundo de plena obedien-
tia criſtū ſequendo. ibi. me ſequa-
tur. Tertio de ſūma gloria criſtuꝫ
aſſotiando. ibi. ⁊ vbi ſum ego ⁊c̄.
Vide titulo de miniſtrare.

In fide et lenitate ipſius ſan-
ctum fecit illum et elegit eum ex
omi carne. Eccl'. xlv. vt prius. vbi
cōmendatur de ſanctitate vite. et
quantum ad hoc cōmendatur de
tribꝫ. Primo de fidei plenitudine
ibi in fide. Secundo de cordis mā
ſuetudine. ibi. et lenitate. Tertio
de diuina ad paſtorale officiū ele
ctione. ibi. elegit. In quo oſtendi
tur eius excellens ſufficentia ad
regendum. Vide titulo de fide et
manſuetudine.

In cōmuni vnius confeſſo
ris nec doctoris nec pōtificis.

Ambula coraꝫ me et eſto per
fectus. Geñ. xvij. ad hoc hortat̄
nos beatus. M. ſecundum q̄d dici
tur in his verbis. Ambula ⁊c̄. q̄d
ipſe compleuit. vbi cōmendatur
de duobus. Primo de profectu in
bonorum operacione. ibi. Ambu
la. Secundo de ipſius bone ope-
rationis ꝑfectione. ibi. et eſto ⁊c̄.
Vide titulo de ambulatione.

Beatus ille ſeruus queꝫ cum
venerit dn̄s inuenerit eum ſic fa
cientem. Mathei. xxiiij. Sicut de
beato. M. dicit̄ i his verbis. Bea
tus ⁊c̄. vbi cōmēdatur de tribus
Primo de diuino ſernitio. ibi. ſer
uus. Secundo de boni operis ex
ercitio. ibi. quem cum ⁊c̄. Tertio
de beatitudinis p̄mio. ibi. beatus.
Vide titulo de ſeruitio dei.

Juſtus ex fide viuit. Abacuk
ij. et Roma. p̄mo. Hoc eſt de quo
cōmendatur beatus. M. in his ver
bis. Juſtus. Et hoc in tribꝫ. Pri
mo de iuſticia ꝓpter vite ſanctita
teꝫ quā tenuit. ibi. iuſtꝰ. Secūdo
de dei noticia ꝓpter fidei veritatē
quia habuit. ibi. ex fide. Tertio
de eterna vita ꝓpter ſūmam bea-
titudinem quam recepit. ibi. vi-
uit. Vide titulo de iuſticia et de fi
de vel de vita eterna.

In cōmuni vnius virginis

Mulier gratioſa inuenit glo-
riam. Prouerb. xi. Et quia beata
M. dei gratiam habuit in hac vi
ta. Idcirco inuenit gloriā in eter
na vita. ſecundū q̄d dicitur in his
verbis. Mulier ⁊c̄. Vt in aſſum-
ptione beate marie. Vide titulo
de gloria.

In habitatione ſancta coram
ipſo miniſtraui. Eccl'. xxiiij. De
hoc cōmēdat ſe beata iſta virgo
M. in prepoſitis verbis. In habi
tatione. Vt in aſſumptione bea-
te marie virginis.

Sponſabo te michi in fide. Oſee
ij. Et quia beata. M. in hoc ſpecia
liter claruit. ideo meruit eſſe ſpō
ſa xp̄i. ſecunduꝫ q̄d dicitur in his
verbis. Sponſabo. Vt in aſſum-
tione beate marie

De mortuis

Non contriſtemini ſicut cete-
ri qui ſpem non habent. i. Theſ-
ſal'. iiij. Propter iſtam ſpem hor-
tatur nos apoſtolus ne doleamus
de morte illorum qui bene vixerūt
in prepoſitis verbis. Non contri
ſtemini ⁊c̄. vbi duo facit. Primo
monet nos nō cōtriſtari. ibi. Nō
contriſtemini. Secundo ponit cau
ſam ꝓpter quam debemus de mor
tuo conſolari. ibi. ſicut. Vide titu-
lo de conſolatione vel de ſpe.

Qui credit in me etiam ſi mor
tuus fuerit viuet. Joh. xi. Ideo il
li qui in xp̄o crediderunt in vita.
non ſunt ſicut mortui plorandi. ſe
cundum q̄d dicitur in his verbis
Qui credit. vbi tria tangunt̄. Pri
mo quoddam firmiter tenenduꝫ
ſcꝫ credere in criſtuꝫ. ibi. Qui cre
dit. Secundo quoddaꝫ ſemper co
gitanduꝫ. ſcꝫ mors. ibi. etiā ſi mor
tuus ⁊c̄. Tertio quoddam valde
conſiderandum. ſcꝫ vitam eternaꝫ
ibi. viuet. Vide titulo de credere
vel de morte vel de vita eterna.

Ipſe ſaluus erit ſic tamen q̄ſi
per ignem. i. Cor. iij. Et ideo de il
lis qui ad iſtum ſtatum perueni-
unt magis eſt gaudenduꝫ q̄ꝫ plo
randuꝫ. ꝙ autē iſte defunctus ad
iſtum ſtatum ꝑuenerit confiden-
dum eſt. ſecundum q̄d dicitur in
his verbis. Ipſe ſaluus ⁊c̄. vbi
duo tangūtur. Primo mortis fru
ctus. ibi. ſaluus. Secundo perue-
niendi ad vitam eternam modus
ibi. ſic tamen quaſi per ignem. id
eſt in purgatorium. Vide titulo
de ſaluare.

Juſtus ex fide viuit. Abacuk
ij. Et quia qui cuꝫ hac recedit de
hoc mundo non moritur ſed ma-
gis tranſit de morte ad vitam. ſe
cundum q̄d dicitur in his verbis
Juſtus ⁊c̄. vbi tria tangunt̄. Pri
mo eni oſtenditur quid debemus
habere in operatione. quia iuſti-
ciaꝫ. ibi. Juſtus. Secundo quid te
nere in corde. quia fidem rectam
ibi. ex fide. Tertio quid ex hoc ſpe
ramꝰ recipere pro mercede. quia
vitam eternam. ibi. viuet. Vide
titulo de fide et de morte.

Pro pluuia vel alia tribulatione

Miſerere noſtri deus oīum et
reſpice nos. Eccl'. xxxvi. Iſtaꝫ de
bemus modo petere in neceſſita-
te et miſeria poſiti. et dicere q̄d di
citur in ꝓpoſitis verbis. miſerere

vbi tria tanguntur per que eiũs
miſericordiam poterimus obtine
re. Primo debemus obtinere eius
preſentiam. et hoc per gratiam
peccata dimittendo. ibi. Miſere=
re. Secundo debem9 recognoſce
re eius potentiam eum timendo.
ibi. de9 oium. Tertio debemus pe
tere eius miſericordiam ipſum de
uote implorando. ibi. Miſerere
noſtri. Vide ti. de miſericordia.

Poſtulet in fide michil heſitãs
Jacobi. pmo. Hanc debemus ha
bere ſi qd petimus volumus obti
nere quia hanc habendo de faci=
li quid homo petit a deo obtinet
et hoc eſt qd dicitur in his ver=
bis. Poſtulet. vbi tria tanguntur
Primo oſtenditur nobis qꝫ in ne
ceſſitatibus debemus ad deum re
currere. ibi. Poſtulet. ſcꝫ a deo.
Secundo ad obtinenduꝫ quod pe
timus quid neceſſariuꝫ eſt nobis
habere. ibi. in fide. Tertio qꝫ eam
Fortiter debem9 tenere. ibi. michil
heſitans. Vide titulo de fide.

Omĩa quecunqꝫ orantes peti=
tis credite quia accipietis. Mar=
ci. xi. Per credere etiam meretur
hõ a deo de hoc quod petit exau
diri. ſecundũ qd dicitur in his ver
bis. Omĩa ꝛc. vbi tria tanguntur
Primo oſtenditur nobis modus
petendi. ſcꝫ p orationem. ibi. oran
tes petite. Secundo ponitur ratio
eius quod petimus merendi. ibi.
creditis. Tertio datur nobis fidu
cia obtinendi. ibi. quia accipietis
Vide titulo de oratione.

Pro nouo ſacerdote

Mundati ſunt ſacerdotes et le
uite et mundauerunt populũ. Ne
emie. xij. Iſtam mundiciã debent
ſpãliter habere miſtri ecclie q a
lios mundare debent. ſicut dicit in
his verbis. Mundati. vbi tria tã
guntur. Primo miniſtroꝝ eccle=
ſie ydoneitas. ibi. Mundati ꝛc.
Secundo ydoneoꝝ ordo et aucto=
ritas. ibi. ſacerdotes ꝛc. Tertio or
dinatorum vtilitas. ibi et munda
uerunt populum. Vide titulo de
munditia.

Separauit vos deus. et vnxit
vt ſeruiretis ei. Numeri. xvi. Ad
hoc officiũ ſunt ſpecialiter electi
a dño deo miniſtri eccleſie. ſecun
dum qd dicitur in his verbis. Se
perauit ꝛc. vbi tria tanguntur.
Primo ſpecialis a populo diſtin=
ctio. ibi. Separauit. Secundo ſpe
cialis a deo electio. ibi. et vnxit.
Tertio ſingularis diuino ſeruitio
ſubiectio. ibi. vt ſeruiretis. Vide
titulo de ſeruitio dei.

Si quis michi miniſtrauerit
me ſequatur et vbi ego ſum illic
et miniſter meus erit. Joh. xij.
Ad ſeruitiuꝫ autẽ dei ſpecialiter
deputatur ſacerdos. Et ideo qua
liter in hoc debeat ſe habere oſtẽ
ditur in his verbis. Si quis ꝛc.
vbi tria tanguntur. Primo oſten
ditur qd debet habere magnam
mundiciaꝫ criſto miniſtrando. ibi
Si quis. Secundo qꝫ debet habe
re perfectam obedientiam criſtũ
ſequendo. ibi. me ſequatur. Ter=

tio qꝫ de hoc recipit magnaꝫ glo
riam aſſociãdo. ibi. et vbi ſuꝫ ego
Vide titulo de miniſtrare.

In ordinibus

Dominũ elegiſti hodie vt ſit tibi
deus et ãbules in vijs eius. Deu
tro. xxvi. Ad hoc ſe dño offert
q ſacros ordines recipit. Et hoc
eſt quod cuilibet taliuꝫ dicitur in
his verbis. Dñm. vbi tria tangũ
tur. Primo electio cõmendabilis
ibi. Dñm elegiſti. Secũdo adhe
ſio ſpecial. ibi. vt ſit. vt ſicut alijs
generaliter tibi ſpecialiter. Ter
tio operatio vtil. ibi. vt ambules
Vide ti. de ambulatione ad deuꝫ.

Mundati ſunt ꝛc.
Separauit vos. ꝛc. Require de
ſacerdote nouo.

In ſynodo

Viri paſtores ſumus ſerui tui
Geñ. xlvi. Tales ſpecialiter debẽt
eſſe miniſtri eccleſie vt poſſint cri
ſto viuere. et vere dicere quod di
citur in his verbis. Viri. vbi tria
tanguntur. que debent habere mi
niſtri eccleſie. Primo vt ſint viri=
les in ſeipſo. reſiſtendo ſcꝫ pecca=
tis. ibi. Viri. Secundo vt ſint vti=
les proximo. ibi. paſtores ſumus.
Tertio vt ſint humiles deo. ibi.
ſerui tui. Vide ti. de ſeruitio dei.

Mundati ſunt ꝛc.
Separauit vos ꝛc. Require de
ſacerdote nouo.

In ingreſſu religionis

Dñm elegiſti ꝛc. Ad hoc ſe
offert qui religionem ingreditur
Require in ordinibus.
Si quis michi miniſtrauerit ꝛc.
Ad ſeruitium auteꝫ dei ſe offert
qui religionem ingreditur ꝛc. Re
quire de ſacerdote nouo.

In conſecratione monialiuꝫ

Queramus dño noſtro regi
adoleſcentulam virginẽ que ſtet
coraꝫ eo et miniſtret ei. iij. Regũ.
pmo. Et ad hoc conſecrãtur ſibi
virgines in ſponſas. ſecundũ qd
dicitur in his verbis. Queramus
vbi comendatur de quatuor caſti
tas virginalis. Primo de deſpon=
ſationis nobilitate. ibi. Queram9
domino regi. Secundo de incorru
ptiois integritate. ibi. adoleſcẽtu
lam virginem. Tertio de contem
plationis claritate. ibi. que ſtet
ꝛc. Quarto de miniſtrationis ſe=
dulitate. ibi. et miniſtret ei. Vide
titulo de miniſtrare.

Sponſabo te michi in fide. Oſee
ij. In hac debet eſſe firma virgo
que domino in ſponſam conſecra
tur. quia ꝓpter fidem meretur eſ=
ſe ſponſa criſti. ſecundum qd dici
tur in his verbis. Sponſabo ꝛc.
vbi tria tanguntur. que debet ha
bere ſponſa criſti. Primum eſt ca
ritas intenſiua. ibi. Sponſabo. et
ideo debet criſtum diligere ſicut
ſponſa ſponſum. Secundum eſt
virginitas integerrima. ibi. te mi
chi nec alicui alteri. Tertium eſt
fide veritas rectiſſima. ibi. in fide.
hoc eſt fundamentum aliorum.
Vide titulo de caritate et de vir=
ginitate et de veritate.

Dominum elegiſti ꝛc. Ad hoc

ſe domino offert virgo que xp̄o conſecratur in ſponſam. Et hoc eſt ⁊c. Require in ordinibus.

In electionibus

Hic iam queritur inter diſpen ſatores vt fidelis q̇s inueniatur. i. Cor. iiij. Hanc autē ſpecialiter requirit deus in illis qui habent alios regere. et ad virtutez indu cere. cuz ipſa ſit fundamentū oim ſcz virtutum. Et tales ſemper in rectione animaꝝ elegi qui hanc habeant. ſecundum qđ dicitur in his verbis. Hic iam ⁊c. vbi tria tanguntur que debent eſſe in ele ctione. Primum eſt ſanctitas in= tentionis in eligentibus. ibi. Hic iam queritur. non habeatur per affectionem vel inductionem. ſed a deo queratur per canonicaz ele= ctionem. Secundum eſt humili= tas ꝓprie reputationis in electo. ibi. inter diſpenſatores. vt non re putet ſe dn̄m ſed diſpenſatorem. Tertium in codez veritas diuine cognitionis. ibi. vt fidelis. id ē ha bens rectam fidem. Vide titulo de fidelitate.

Seruus prudens quem conſti tuit dn̄s ſuper familiā ſuaz. Ma thei. xxiiij. Talis debet eſſe ſpecia liter qui eligitur in prelatum qui alios habet in dei ſeruitio dirige= re. Et hoc eſt qđ dicit̄ in his ver bis. Seruus ⁊c. vbi tria tangunt̄ que debent eſſe in electione. Pri= mum eſt ꝙ electus habeat pru= dentiaz in diuino ſeruitio. ibi. Ser uus prudens. Secundum ꝙ idem per diuinam prouidentiaz ponat̄ in prelationis officio. ibi. quē cō ſtituit dn̄s. Tertiuz eſt vt eligen tes ſint de dei familia i ſancte in tentiois ꝓpoſito. ibi. ſup familiā ſuam. Et ideo non debent intende re ꝓpriam vtilitatez ſed dei hono rem. Vide titulo de ſeruicio dei.

In predicatione crucis

Si quis vult poſt me venire ab neget ſemetipſuz et tollat crucez ſuam ⁊ ſequatur me. Math. xvi. Specialiter autez poſſumus eius viaz tenere ſicut ipſe ꝑ nobis cru cem ſuſtinuit nos pro eo crucem accipiamꝰ contra inimicos ipſiꝰ Et hoc eſt qđ ipſe dicit in ꝓpoſi tis verbis. Si quis. vbi tria tangū tur. Primo inuitat nos ad ſequen dum. ibi. ſequat̄ me. Secūdo oſtē dit ſequendi moduz. ibi. abneget Tertio ponit paucitatem accipiē tium. ibi. ſi quis ⁊c. q̄ſi dicat. Nō ſunt multi qui volunt. Vide titu= lo de ſequendo deum.

Verbum crucis pereuntibus ſtulticia eſt. his autē qui ſalui fi= unt. id ē nobis virtus dei. i. Cor. ṗmo. Non eſt aliquis modus ita facilis perueniendi ad iſtum ſta tum ſicut accipiendo crucem xp̄i ad inimicos xp̄i expugnandos. et hoc eſt qđ dicitur in his verbis. Verbum crucis. vt ſup̄. In inuē= tione ſancte crucis.

Ad religioſos vel religioſas

Sic nos exiſtimet homo vt mi niſtros xp̄i ⁊c. Require domini= ca tertia aduentus.

Spiritu feruentes. Dn̄ica. iiij. poſt octauas epiphanie.

Ambulate in dilectione. Do minica tertia quadrageſime.

Repromiſſionem accipientes. Dominica in paſſione.

Sequamini veſtigia. Domica poſt octauas paſce.

Aduerſarius noſter. Domica tertia poſt trinitatis.

Eſtote miſericordes. Dn̄ica. v.

Fructus ſpūs. Dn̄ica. xiiij.

Gratia data eſt. Dn̄ica. xviij.

In omni patientia. Domini= ca. xxiiij.

Expliciunt themata huius ſo lemniſſimi opuſculi de tempore. tam de epiſtolis ꝙ̄ euangelijs. De ſanctis et cōmuni ſanctorum necnon de quibuſdam alijs ſingu laribus et notabilibus materijs pro ſimplicibꝫ predicare volenti bus. vt patebit diligēter intuēti.

Incipit tabula alphabetica in ſe continens et concludens om nes et ſingulas materias huius totius operis quod ſequitur.

a Bſtinentia duplex. De teſtabilis. ⁊ laudabilis Vide titulo de abſtinen tia.

Abſtinētia deteſtabilis triplex. Ibidem.

Abſtinentia hypocritaꝝ. Vide. Ibidem.

Abſtinentia auaroꝝ. Vide Ibidem.

Abſtinentia guloſorum. Vi de. Ibidez.

Abſtinentia laudabilis quadru= plex. Ibidem.

Abſtinentia a peccato. Vide. Ibidem.

Abſtinentia a cibo. Ibidem.

Abſtinentia a malis verbis. Ibi dem.

Abſtinentia a mala ſocietatē. Ibidem.

Abraam vidit diem xp̄i. Dn̄ica in paſſione. q. iij. in corpore.

Abraam vidit diem eternitatis criſti. Ibidem.

Abraam vidit diem incarnatio= nis. Ibidem.

Abnegare ſemetipſum neceſſa=

ſe domino offert virgo que xp̄o
conſecratur in ſponſam. Et hoc
eſt ꝛc̃. Require in ordinibus.

In electionibus

Hic iam queritur inter diſpen
ſatores vt fidelis q̇s inueniatur.
i. Cor. iiij. Hanc autē ſpecialiter
requirit deus in illis qui habent
alios regere. et ad virtutez indu
cere. cuz ipſa ſit fundamentū oim
ſcz virtutum. Et tales ſemper in
rectione animaꝝ elegi qui hanc
habeant. ſecundum qd̓ dicitur in
his verbis. Hic iam ꝛc̃. vbi tria
tanguntur que debent eſſe in ele
ctione. Primum eſt ſanctitas in=
tentionis in eligentibus. ibi. Hic
iam queritur. non habeatur per
affectionem vel inductionem. ſed
a deo queratur per canonicaz ele=
ctionem. Secundum eſt humili=
tas ꝓprie reputationis in electo.
ibi. inter diſpenſatores. vt non re
putet ſe dn̄m ſed diſpenſatorem.
Tertium in codez veritas diuine
cognitionis. ibi. vt fidelis. id ē ha
bens rectam fidem. Vide titulo
de fidelitate.

Seruus prudens quem conſti
tuit dn̄s ſuper familiā ſuaz. Ma
thei. xxiiij. Talis debet eſſe ſpecia
liter qui eligitur in prelatum qui
alios habet in dei ſeruitio dirige=
re. Et hoc eſt qd̓ dicit̄ in his ver
bis. Seruus ꝛc̃. vbi tria tangunt̄
que debent eſſe in electione. Pri=
mum eſt ꝙ electus habeat pru=
dentiaz in diuino ſeruitio. ibi. Ser
uus prudens. Secundum ꝙ idem
per diuinam prouidentiaz ponat̄
in prelationis officio. ibi. quē cō
ſtituit dn̄s. Tertiuz eſt vt eligen
tes ſint de dei familia i ſancte in
tentiois ꝓpoſito. ibi. ſuꝑ familiā
ſuam. Et ideo non debent intende
re ꝓpriam vtilitatez ſed dei hono
rem. Vide titulo de ſeruicio dei.

In predicatione crucis

Si quis vult poſt me venire ab
neget ſemetipſuz et tollat crucez
ſuam ꝛ ſequatur me. Math. xvi.
Specialiter autez poſſumus eius
viaz tenere ſicut ipſe ꝓ nobis cru
cem ſuſtinuit nos pro eo crucem
accipiamꝰ contra inimicos ipſiꝰ
Et hoc eſt qd̓ ipſe dicit in ꝓpoſi
tis verbis. Si quis. vbi tria tangū
tur. Primo inuitat nos ad ſequen
dum. ibi. ſequat̄ me. Secūdo oſtē
dit ſequendi moduz. ibi. abneget
Tertio ponit paucitatem accipiē
tium. ibi. ſi quis ꝛc̃. q̄ſi dicat. Nō
ſunt multi qui volunt. Vide titu=
lo de ſequendo deum.

Verbum crucis pereuntibus
ſtulticia eſt. his autē qui ſalui fi=
unt. id ē nobis virtus dei. i. Cor.
ṗmo. Non eſt aliquis modus ita
facilis perueniendi ad iſtum ſta
tum ſicut accipiendo crucem xp̄i
ad inimicos xp̄i expugnandos. et
hoc eſt qd̓ dicitur in his verbis.
Verbum crucis. vt ſuꝑ. In inuē=
tione ſancte crucis.

Ad religioſos vel religioſas

Sic nos exiſtimet homo vt mi
niſtros xp̄i ꝛc̃. Require domini=
ca tertia aduentus.

Spiritu feruentes. Dn̄ica. iiij.
poſt octauas epiphanie.

Ambulate in dilectione. Do
minica tertia quadrageſime.

Repromiſſionem accipientes.
Dominica in paſſione.

Sequamini veſtigia. Domica
poſt octauas paſce.

Aduerſarius noſter. Domica
tertia poſt trinitatis.

Eſtote miſericordes. Dn̄ica. v.

Fructus ſpūs. Dn̄ica. xiiij.

Gratia data eſt. Dn̄ica. xviij.

In omni patientia. Domini=
ca. xxiiij.

Expliciunt themata huius ſo
lemniſſimi opuſculi de tempore.
tam de epiſtolis ꝙ̄ euangelijs.
De ſanctis et cōmuni ſanctorum
necnon de quibuſdam alijs ſingu
laribus et notabilibus materijs
pro ſimplicibꝰ predicare volenti
bus. vt patebit diligēter intuēti.

Incipit tabula alphabetica
in ſe continens et concludens om
nes et ſingulas materias huius
totius operis quod ſequitur.

a Bſtinentia duplex. De
teſtabilis. ꝛ laudabilis
Vide titulo de abſtinen
tia.

Abſtinētia deteſtabilis
triplex. Ibidem.

Abſtinentia hypocritaꝝ. Vide.
Ibidem.

Abſtinentia auaroꝝ. Vide
Ibidem.

Abſtinentia guloſorum. Vide.
Ibidez.

Abſtinentia laudabilis quadru=
plex. Ibidem.

Abſtinentia a peccato. Vide.
Ibidem.

Abſtinentia a cibo. Ibidem.

Abſtinentia a malis verbis. Ibi
dem.

Abſtinentia a mala ſocietatē.
Ibidem.

Abraam vidit diem xp̄i. Dn̄ica
in paſſione. q. iij. in corpore.

Abraam vidit diem eternitatis
criſti. Ibidem.

Abraam vidit diem incarnatio=
nis. Ibidem.

Abnegare ſemetipſum neceſſa=

rium eſt ad ſalutem. Petri marti
ris. q. i. per totum.

Abnegare ſem etipm̄ et crucem
tollere eſt neceſſarium. Ibidem.

Abſcondere theſaruꝫ in agro. id
eſt criſto. Vide katherine in cor
pore queſtionis ⁊c.

Accipere poteſt omis qui in no=
mine criſti petit. Dominica quar
ta poſt octauas paſce in corpore.

Accipere qui vult a deo quinqꝫ
cōditiones habere debet. Ibideꝫ.

Accipere quare aliqui non poſ=
ſint. Ibidem.

Acquiſitio regni celorum. Titu
lo de acquiſitione.

Acquiritur regnum celoruꝫ ſep=
tem modis. Ibidem.

Acquiſitio illicita poteſt eſſe tri=
plex. Dominica nona poſt trini=
tatis. q. iij. in corpore.

De illicite acquiſitis non poteſt
fieri elemoſyna. Argumento in
oppoſitum.

Quid aūt de meretricio. ſymonia.
et ludo acquiſitis. Habes ibidem
in ſolutione quarti argumenti.

Actio bona eſt a voluntate bo=
na. et actio mala a voluntate ma
la. Dominica octaua poſt. trinita=
tis. q. iij. in corpore.

Actiua vita non eſt potior con=
templatiua. In aſſumptione. q.
i. in corpore.

Actiue vite contemplatiua pre
fertur in quinqꝫ. Ibidem.

Actiua vita ſola non ſufficit pre
latis. Ibidem in ſolutione primi
argumenti.

Actiua vita diſponit ad contem
platiuam. Ibidem in ſolutione ſe
cundi argumenti.

Actiua vita aliquando habet in=
termiſſioneꝫ propter contempla
tiuam. Ibidem in ſolutione tertij
argumuenti.

Actiua vita aliquando perfecti
or eſt contemplatiua. Dominica
quarta aduentus. q. iij. in ſolutio=
ne ſecundi argumenti.

Adulatio eſt nutrix diaboli. Ti=
tulo de adulatione.

Adulatores ſunt mimi et iocula
tores diaboli. Ibidem.

Adulatores ſunt incātatores dia
boli. Ibidem.

Adulatores ſunt ꝓditores. Ibi=
dem.

Adulatores ſunt rete diaboli.
Ibidem.

Admiratio an fuerit in xp̄o ⁊ quo
modo. Dominica ſecunda poſt o=
ctauas epiphanie. q. iij. p totum.

Adorare venerunt magi xp̄m in
feſto epiphanie. q. iij. in corpore.

Adorare venerūt magi ſicut ſub
diti. Ibidem in ſolutione primi
argumenti.

Adorare latrie debemus crucem
In feſto inuentionis ſancte cru=
cis. q. iij. in corpore.

Adorare latrie non debem9 alia
inſtrumenta paſſionis xp̄i. vt po=
te lanceam. veſtimenta. nec bea
tam virginem. Ibidem in ſolutio
ne tertij et quarti argumentir

Aduentus futuri iudicij non po=
teſt cognoſci ſaltim determina=
te ab aliquo puro homine. A ſō
lo enim deo et homine criſto co=
gnoſcitur. In feſto ſancti vincen
tij confeſſoris. q. ij. per totum.

Aduentus criſti in carnem fa=
ctus ꝓbat̄ trib9 rationib9. Dn̄i=
ca. x. poſt trinitatis. q. i. in corpe.
Soluūtur ibidem auctoritates de
aduentu xp̄i loquentes in ſolutio
nibus argumentoꝝ.

Aduentum xp̄i in carnem aliqui
iudeorum cognouerunt factam.
Ibidem. q. ij. in corpore.

Aduentum xp̄i in carnem aliqui
iudeoꝝ non cognouerunt. Ibidē.

Aduentum xp̄i in carnem aliqui
negauerunt et eum crucifixerunt
Ibidem in ſolutionibus argu=
mentorum.

Aduentum criſti an iudei crede=
re tenerentur. Vide ſymonis et
iude. q. i. per totum. Et ibidem. q
ij. per totum.

Aduentus criſti temp9 ad iudi=
cium an ſciri poſſit. Vincentij con
feſſoris. q. ij. per totum.

Ager i quo theſaurus eſt abſcō
ditus eſt criſtus. Katherine. q. i.
in corpore.

Agnes ſancta habuit caritatis
oleuꝫ in vaſis conſcientie ſue. Et
fuit vna de numero prudentium:
Agnetis. q. i. in corpore.

Agnes ſancta criſto fuit deſpon=
ſata. Ibidem. q. ij. per totum.

Agatha ſācta prudētiſſime egit
dando omia que habuit pro com
paratione celeſtis margarite.
Agathe per totum.

Agnus dei cōuenienter dixit iohā
nes demonſtrando criſtuꝫ. in octa
ua epiphanie. q. i. per totum.

Agnum dei cōuenienti9 nomina
uit iohānes criſtū q̄ᵖ aliqd aliud
animal ſolitum ſacrificari. Ibideꝫ
q. ij. per totum.

Ambicio eſt peccatum ꝓpter tri
pliceꝫ appetitū honoris inordina
tuꝫ. Dn̄ica. xvij. q. ij. per totum.

Ambicio allicit hoīem et tenet
eum in ſtatu periculoſo. Titulo
de ambicione.

Ambicio deijcit homineꝫ in pec=
catum. Ibidem.

Ambicio decipit hoīem. Ibideꝫ.

Ambulare debemus ad deuꝫ. Ti
tulo ambulatio.

Ambulare debem9 feſtinanter.
honeſte. digne. caute et ſollicite.
Ibidem.

Ambulationis thema. Popu=
lus qui ⁊c. Et poſt ambulare. In
troductio eiuſdē. Diſtinctio eiuſ=
dem. Ibidem.

In ambulando cauere debemus
primo ab errore. Ibidem. Secun=
do a caſu. Ibidem. Tertio a defe
ctu. Ibidem.

Ambroſius ſanctus. Vide in que
ſtionibus in feſto eiuſdem.

Amore xp̄i mori eſt actus maxi=
me perfectionis. Barnabe. q. i. ⁊
q. ij. per totum.

Amor dei importat totum gaudi
um. Titulo de amore dei.

Amans deuꝫ amicus dei dicitur.
Bartholomei. q. i. per totum.

Amandus eſt deus integraliter
Ibidem.

Amandus eſt deus fideliter.
Ibidem.

Amorem fidelem tormentuꝫ non
ſeparat. Ibidem.

Amorem fidelem labor non laſ=
ſat. Ibidem.

Amorem fidelem theſaurus non

ſuperat. Ibidem.
Amorem fidelez extraneus non occupat. Ibidem.
Amandus eſt deus pſeueranter. Ibidem.
Amandus quare ſit de9. Ibidez.
Amandus eſt deus quia pater ꝛ frater noſter eſt. Ibidem.
Amandus eſt deus, quia in eo delitie inueniuntur. Ibidem.
Amandus eſt deus quia benefi= tijs ſuis meruit. Ibidem.
Amandus eſt deus qꝛ eterna glo ria ab eo ſperatur. Ibidem.
Amãtur a deo iuſti. miſericordes patientes. veraces. ſimplices. dili gentes. et pſeuerantes. Ibidem.
Amari poteſt et amatur deus in ſtatu vie imediate a ſanctis. Dñi ca. xiij. poſt trinitatis. q. ij. p totũ.
Amandi modus. Ibidem. q. iij. per totum.
Amoris thema. Ti. de caritate.
Amor eſt vita anime. Ibidem.
Amoris introitus. Ibidem.
Amoris diſtinctio. Ibidem.
Amare deũ tenemĩ ꝛ q̃re. Ibidẽ.
Amoris queſtio. Ibidem.
Amare ꝓximũ tenemur. Ibidez.
Amare amicum quomodo debe= mus. Ibidem.
Amare inimicos quomodo debe mus. Ibidem.
Amor inimici magnum lucrum importat. Ibidem.
Amor ſanctoꝝ in ſeptez attẽdit. Titulo de amore ſanctoꝝ p totũ.
Amor ꝓximi ex amore dei gene ratur. Titulo de amore ꝓximi.
Amandus eſt proximus amore gratuito. Ibidem.

Amandus eſt proxim9 amore re cto. Ibidem.
Amandus eſt proximus amore diſcreto. Ibidem.
Amandus eſt proxim9 amore p ſeueranti. Ibidem.
Amare inimicuz debemus ꝓpter tria vt ſcz xp̄m imitemur magis lucremur. et ne ingrati ſim9. Ti tulo de amore inimicoꝝ p totuz.
Amare ſeip̄m mlta mala impor tat. Titulo de amore ſuiipſius.
Amor ꝓprius hoiem excecat. de ſtruit. perdit. Ibidem p totum.
Amoris precepta danda fuerunt duo. Dñica. xviij. q. i. in corpore.
Amoris duo p̄cepta ſunt ſufficiẽ tia. Ibidem in p̄ma cõclusione.
Amoris p̄ceptuz primũ dignita te et maximũ eſt p̄ceptuz de dile= ctione dei. Ibidez in. ij. cõcluſione
Amoris precepta totam doctri= nam continent legis et ꝓpheta= rum. Ibidem in. iij. concluſione.
Amare proximum an teneatur homo pluſq̃ ſeip̄m. Dñica. xviij. q. ij. per totum.
Amare tenetur ſeipſuz homo ſe cunduz ſpiritualem naturaz pluſ= q̃ quẽcunqz aliuz. Ibidem in cor pore in prima concluſione.
Amare tenetur homo ꝓximum ſecũdum corporalẽ naturã pluſq̃ ſeipſuz. Ibidem in. ij. cõcluſione.
De amore vide etiã de caritate.
Amicuz dei quatuor conſtituunt Titulo de amicitia per totum.
Amicitia maior non eſt q̃ pone= re animam pro amicis. Barnabe q. i. per totum.
Amici dei dicti ſunt apoſtoli.

Bartholmei. q. vnica p totum.
Amicus dei dicitur omis amans deum. Ibidem.
Amputare membrum putridum vel non ſanuz poteſt homo. Mar ci. q. iij. in corpore.
Amputare membrum ſanuz non poteſt. Ibidem in. ij. concluſione.
Amputando ſibi digituz ſanctus marcus nõ peccauit. vt pz ibidẽ.
Animam ſuaz poſuit paſtor xp̄s ꝓ ouibus ſuis. Dñica prima poſt octauas paſce. q. i. in corpore.
Animã ſuam tenetur bonus pa ſtor ponere pro ouibus ſuis. Ibi dem. q. ij. per totum.
Anima ſepata torquetur et cru ciatur igne corporali. Dñica p̄ma poſt trinitatis. q. i. in corpore.
Anime damnatoruz ante iudiciũ vident gloriam beatoruz. Ibidez queſtione. ij. per totum.
Anima ſine infuſione ſiue tactu gratie a morte peccati reſuſcitari non poteſt. Dñica. xxiiij. trinita= tis. q. i. per totum.
Anima pauli vidit deũ p eſſentiã In cõmemoratione pauli. q. i. in ſolutione primi argumenti.
Anima pauli an fuerit ſeparata. Ibidem. q. ij.
Animam ſuam odire in hoc mũ do eſt eaz cuſtodire in vitaz eter nam. Laurentij. q. i. per totum.
Andreas et alios xp̄us cõuenien ter vocauit et elegit ad p̄dicatio nis et diſpenſationis diuini verbi miſteriũ. Andree. q. i. per totuz.
Andreas et alij in tertia vocatio ne qua vocauit eos xp̄us fuerunt vocati ad apoſtolatus dignitatez

Ibidem. q. iij.
Angeli gaudent ſup cõuerſione pctõꝝ penitẽtiã agentiũ tripliči ratione. Dñica. iij. trinitatis. q. i. per totum.
Angeli de penitẽtia pctõꝝ gau dent ꝓpter ſeptẽ. Ibidẽ i corpore
Angeli q̄ pl9 gaudent ſup vno peccatore penitentiam agente q̃ nonagintanouez iuſtis. quõ ſit in telligenduz. Ibidez. q. ij. p totuz.
Angelo cõueniẽs fuit annũciari icarnatiõis miſteriũ. anũciatiõis. q. ij. in corpore in p̄ma cõcluſiõe.
Angel9 nunciãs non fuit de ſup= ma nec de media iherarchia. ſz de iſima. Ibidem in. ij. concluſione.
Angelus annunciãs corporali vi ſione virgini apparuit. Ibidem in iij. concluſione.
Angeli hoĩbus dati ſunt ad cu= ſtodiã. Michaelis. q. i. p totum.
Angeli per executõez miniſterij a cõtem platione nõ retardantur Ibidem. q. ij. per totum.
Angel9 in cuſtodiã hoĩs deputa tus nũq̃ q̃ diu viuit hõ i toto eũ derelinqt. Ibidẽ. q. iij. per totuz.
Annũciare beatiſſime virgini q̄ eſſet xp̄m conceptura congruum et cõuenientiſſimuz fuit multis re ſpectibus. In annũciatione. que= ſtione. i. per totum.
Annũciatio verbi dei fieri debuit per angelum. Ibidem. q. ij. in pri ma concluſione in corpore.
Annuncians angelus de infima iherarchia fuit. Ibidem in ſecun da concluſione.
Annuncians ãgelus corporali vi ſione virgini apparuit. Ibidem in

iiij. concluſione.
Annūciatio congruo ordine per angelum eſt pfecta tribus de cauſis. Ibidem. q. iij. per totum.
Apparere xp̄m i alia effigie poſt reſurrectionē ſuam diſcipulis nō credentibus conueniens fuit fieri Secunda paſce. q. i. per totum.
Aperire debemus aures ad audiendum et ad obediendum. Titulo de apertione aurium.
Aperire debemus cor ad intelligendum et recipienduz. Ibidem.
Aperire debem9 os ad predicandum ad confitendum ad orandu3 et ad laudandum. Ibidem.
Aperire debem9 manus ad dandum et ad operandum. Ibidem.
Aperire debemus oculos ad conſiderationē penaꝝ et conſiderationem premiorum celi. Ibidem.
Apertio celoꝝ in baptiſmo xp̄i non fuit corpalis. In octauis epiphanie. q. ij. in ſolutione argumēti in oppoſitum facti.
Apoſtolat9. vbi. ādreas. vbi. mathias. vbi. mathe9 i queſtionibꝫ.
Appetere prelationē an ſit peccatum. Dñica. xvij. per totum.
Appetere epiſcopatuz tria requirit. Ibidem in corpore.
Appetere epiſcopatum ꝓpter exteriora ſiue temporalia eſt illicitum. Ibidez in prima cōcluſione.
Appetere prelationez vel epiſcopatum quantum ad celſitudinem gradus vel ſtatus eſt peccatuz et illicitum. Ibidez in. ij. cōcluſione.
Appetere ꝓximis pdeſſe eſt ſecūdum ſe laudabile et virtuoſum. Ibidem in. iij. concluſione.
Appetere ſubditis ꝓdeſſe niſi neceſſitas immineat videt̄ p̄ſumptuoſum. Ibidē in. iiij. cōcluſione.
Appetere epiſcopatuz eſt deſiderare opus bonum. Ibidem in ſolutione primi argumenti.
Appetēs epiſcopatū tenet̄ eſſe ꝑfect9. Ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.
Appetens vero religionez tenet̄ tendere ad perfectionez. Ibidem Vide etiam de his vbi ambitio.
Aque in vinū cōuerſio fuit p̊mu3 miraculuz. Dñica p̊ma poſt octaus epiph̄ in corpe. in. ij. cōcluſiōe.
Aquaz mutando in vinū xp̄s tanq̄ p̊mu3 miraculum cōſequenter fecit. Ibidem in. iiij. concluſione.
Arguere habuit ſpūſſanct9 mūdum de peccato. Dñica. iij. poſt octauas paſce in ſolutione primi argumenti.
Arguendus erat mundus de iuſticia. Ibidem.
Arguendus erat mundus de iudicio. Ibidem.
Arguebat xp̄s mūdū viſibiliter. ſpūſſanct9 inuiſibiliter. Ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.
Argumentis criſtus non probauit reſurrectionem ſuam illo modo fieri. Secūdo paſce. q. ij. in corpore in prima concluſione.
Argumētis xp̄s ſuaz reſurrectionez declarauit. Ibidez in. ij. cōcluſione. Vide ibi latius per totam queſtionem.
Argumenta que xp̄s induxit ſufficienter manifeſtauerunt veritatem reſurrectionis. Ibidem. q. iij. in corpore et per totaz queſtionē.

Aſcendere xp̄m in celum fuit cōueniens. In die aſcenſionis. q. i. in corpore in prima concluſione.
Aſcendere in celum fuit ipſi xp̄o congruū et nō tm̄ multiplici de cauſa. Ibidem.
Aſcendit xp̄us ſuper oīs celos Ibidem in ſecunda concluſione.
Aſcendit xp̄us ꝓpria virtute in celum. Ibidem in. ij. concluſione
Aſcendit xp̄s in celū etiam ſecūdum humanam naturam. Ibidez in ſolutione primi argumenti.
Aſcenſio xp̄i in celuz que nobis corporalem ſubtraxit preſentiam vtilis nobꝭ fuit ꝓpter plura. Ibidem in ſolutione tertij argumēti.
Aſcenſio xp̄i fuit nobis fructuoſa multis reſpectibus. Ibidez. q. ij. in corpore. Nota plura ibidem per queſtiones totas.
Aſcendūt xp̄s et mēbra eius. ſcz oīs iuſti in celum. Inuentionis crucis. q. ij. per totum.
Aſcendere nemo poteſt in celuz niſi qui deſcendit quomodo intelligitur. Ibidem.
Aſpect9 dei. Titulo de aſpectu.
Aſpectus dei ſeptem ſunt effectus. Ibidem.
Aſpect9 dei efficit timorē. Ibidē
Aſpectus dei efficit inſpirationem boni ꝓpoſiti. Ibidem.
Aſpectus dei efficit culpe remiſſionem. Ibidem.
Aſpectus dei efficit temporis recupationē ad penitentiā. Ibidem
Aſpect9 dei efficit punitiōez peccatoꝝ ꝑ tribulationem. Ibidem.
Aſpectus dei efficit donoruz dei multiplicationem. Ibidem.
Aſpectus dei efficit ab omī miſeria liberationem. Ibidem.
Aſſumpta ē beata virgo maria ī celum in corpore et aīa qd̓ ꝓbat̄ tribus rationibus. In aſſumptione. q. iij. per totum.
Aſſumpti ſunt apoſtoli ad apoſtolatus dignitatem. Vt habes ſupra. Apoſtolatus.
Aureola debetur doctoribꝫ ſicut martiribus et virginibus Thome doctoris. q. i. per totum.
Aureola non ſolū debetur prelatis. ſed omībus actū p̄dicationis exercentibus. Ibidem in corpore.
Aureolam doctoruz habere volentibus tria habere debent. Ibidem in corpore.
Aureolas tres habuit beat9 petrus martir de ordine predicatoꝝ petri martiris. q. ij. in corpore.
Aureole ad aureolaz preeminētie. patebit ibidem.
Aureola martirum beatus vincētius martir meruit coronari. Vincentij. q. ij. per totum.
Aureola quid requirat. Ibidem
Auguſtinus in queſtionibꝫ. In feſto eiuſdem.
Baptiſm9 ſanguis in articulo neceſſitatis vel quo ad rem tantum ſupplet baptiſmum aque. De innocentibus. q. ij. in corpore.
Baptiſm9 aque efficaciaz habet a paſſione xp̄i. Ibidem.
Baptiſm9 ſanguis realit̄ paſſioi xp̄i conformatur. Ibidem.
Baptiſmi aque et ſanguis differentia. Ibidem.
Baptizare iohēm fuit cōueniēs ex quatuor. Dñica. iiij. aduētus. q. ij. in corpe.

Baptizari oportebat xp̃m a iohã
ne vt baptiſmũ cõſecraret. Ibidẽ
Baptizari oportebat xp̃m a iohã
no vt xp̃s manifeſtaretur. Ibidẽ.
Baptiſare debuit iohes ; vt ſuo
baptiſmo aſſuefaceret homies ad
baptiſmum xp̃i. Ibidem.
Baptizare debuit iohãnes. vt ad
penitentiam hoies inducens pre
pararet ad digne ſuſcipiendũ ba
ptiſmum xp̃i. Ibidem.
Baptiſmus iohãnis ꝓfuit ab eo
baptizatis ꝙtum ꝓdeſt doctrina
fidei cathecuminis. Ibidem.
Baptiſm9 iohãnis non erat per
ſe ſacramentũ. ſed quaſi quoddaꝫ
ſacramentale diſponens ad bap-
tiſmum xp̃i. Ibidem in ſolutione
primi argumenti.
Baptiſmata phariſeoꝝ ordina-
bantur ad munditiam corporalẽ
ſed baptiſmus iohãnis ad ſpiri-
tualem. Ibidem in ſolutione ter-
tij argumenti.
Baptiſmus iohãnis fuit inſtitu-
tus p̃cepto diuino. Ibidem in ſo-
lutione quarti argumenti. Vide
de hac materia totam preceden-
tem queſtionem.
Baptiſmus iohãnis gratiam nõ
cõferebat. ſabbato quatuor tem
poꝝ i aduẽtu vide totã queſtionẽ
Baptiſari xp̃m fuit cõueniens tri
bus de cauſis. in octauis epipha
nie. q. i. in corpore in prima con-
cluſione.
Baptiſmo iohãnis cõueniens fu
it xp̃m baptizari tribus de cauſis
Ibidem in ſecunda concluſione.
Plura alia de hac materia vide
in eadem queſtione in ſolutioni-
bus argumentorum.
Baptiſato xp̃o celi aperiuntur.
ſpũſſanctus deſcendit. et vox pa-
tris auditur. In octauis epipha-
nie. q. ij. in corpore.
Baptiſato xp̃o demõſtrari debue
runt que ad efficaciam pertinent
noſtri baptiſmi. Ibidem.
Baptiſmus noſter qualẽ ⁊ vnde
efficaciam habeat. patet ibidem
Baptizato dñ̃o ſpũſſanct9 deſcẽ-
dit ſuper eum ad deſignanduꝫ du
plicẽ efficaciã baptiſmi in nobis
Ibidem in ſolutione primi argu-
menti.
Nota plura pulchra ibideꝫ in ſo
lutionibus argumentorum.
Beatitudo. ad beatitudineꝫ om̃s
homies ſunt a deo vocati. patet
ſex rationibus. Dñica. lxx. queſti
one p̃ma in corpore.
Beatitudinem nullus purus hõ
habens vſum liberi arbitrij conſe
quitur ſine aliquibus operib9 p̃-
cedentibus. Ibidem. q. ij. in corpe
Beatitudo vna. vna merces vnũ
remunerationis premium eſt oim
laborantium in vinea dñi. Ibideꝫ
queſtione tertia ĩ corpore. In pri
ma concluſione.
Beatitudo vna. vna merces. vnũ
remunerationis p̃miũ nõ eſt oim
laborantiũ in vinea dñi. Ibidem
in ſecũda cõcluſione. De his etiã
vide in ſolutionibus argumẽtoꝝ
Beatitudo eſt ſũmuꝫ bonũ. Dñi-
ca. ij. poſt trinitatis in argumẽtũ
in oppoſitum.
Beatitudinis cena eſt omĩb9 deſi
derabilis. Ibidem in corpore.
Beatitudinis errores. Ibidem in

corpore ⁊ ſolutioĩb9 argumẽtoꝝ.
Beatitudinis cenam quomõ ex-
teriora impediant. Ibideꝫ. q. ij. in
corpore ⁊ ſolutioĩb9 argumẽtoꝝ.
Beatitudo duplex. Domica. xiij.
poſt trinitatis. q. i. per totum.
Beatitudo requirit tria in hac vi
ta. ſcꝫ abnegationem. tolerantiaꝫ
crucis. et ſequelaꝫ xp̃i. Petri mar
tiris. q. i. per totum.
Beatitudo ſanctoꝝ conſiſtit in vi
ſione dei per eſſentiam. quod ꝓ-
batur tribus rationib9. In feſto
oium ſanctoꝝ. q. i. p totum. Pul-
cra ibidem de beatitudine in ſolu
tionibus argumentorum.
Benedicend9 eſt de9. Titulo be-
nedicend9 quare ſit de9 p totuꝫ.
Benedicendus eſt deus ꝓpter ſe
ptem cauſas. Ibidem.
Benedicti abbatis. Vide in que-
ſtionibus in feſto benedicti.
Benedictus ſanctus melius fecit
inſtituendo monachos in ſocieta
te viuentes ꝙ ſolitariam vitam
agentes. In eadem feſtiuitate. q
. i. in corpore.
Benedictus ſanctus per viſioneꝫ
qua vidit totuꝫ mundũ non vidit
deum per eſſentiam. Ibidem. q. ij
per totum.
Beneficiũ qui recipit tenetur ad
gratias reddendas. Viſitationis
marie. q. ij. in corpore in prima cõ
cluſione.
Beneficiatus meli9 facit ſtatim
benefactori gratias agẽdo ꝙ dif
ferendo. Ibidem in ſecunda con-
cluſione.
Bartholome9 ſanct9 et alij apo
ſtoli amici dei dicuntur. In feſto
eiuſdem in vnica queſtione.
Barnabas ſanctus. Vide in que
ſtionibus in feſto eiuſdem.
Bernardus. Vide in feſto bernar
di queſtione vnica.
Bona glorie in tribus conſiſtunt
In die aſcenſionis. q. ij. in ſolutio-
ne primi argumenti.
Bona eccl'iaſtica diſſipans vel di
lapidãs eſt deponẽd9 ab eccleſia
Dñica. ix. poſt trinitatis in corpe
Bona eccleſiaſtica habent diſpẽ
ſare epiſcopi. Vnde requiritur in
eis bona fides. In feſto ambroſij
q. ij. in corpore.
Bona eccl'iaſtica debent eſſe ad
vſus paupeꝝ ad cultũ diuinũ et
neceſſitates miniſtroꝝ. Ibidem.
Bonus paſtor fuit criſtus. Dñi-
ca prima poſt octauas paſce in
corpore in concluſione. ij.
Bonus paſtor criſtus poſuit ani
mam ſuam pro ouibus ſuis. Ibi
dem in concluſione tertia.
Bonitas volũtatis in tendẽtis nõ
ſufficit ad bonitatẽ actus. Dñica
viij. poſt trinitatis. q. iij. in corpe.
Bonitas conſilij in tribus conſi-
ſtit. Ibidem.
Buccella ſumpta a iuda ĩtrauit
in eum diabolus non de nouo poſ
ſidendo. ſed plení9 poſſidendo euꝫ
In die cene. q. iij. in ſolutione pri
mi argumenti.

De. C.

Carneꝫ ſumere voluit dei fili9 de
femina ne ſexus iſte videretur cõ
temni. Dñica. iij. xl. q. iij. in ſolu-
tione primi argumenti.
Carne ſumere xp̃m de femia cõue
nẽtiſſimũ fuit. Ibideꝫ in corpore.

Carnem aſſumpſit xp̄s non ꝙ ce
li et terre adminiſtrationem deſe
ruerit vel quaſi a patre receſſerit
Ibidē i ſolutiōe ſecūdi argumēti
Carnem ſumendo xp̄s de femina
nullā contraxit immūdiciaꝫ. Ibi
deꝫ in ſolutione tertij argumenti
Caritatis thema. Titulo de the
mate caritatis.
Caritatis introductio ſiue introi
tus. Ibidem.
Caritatis diſtinctio. Ibidem.
Caritas facit fortē ti. de caritate
Caritas dicitur fortis ꝓpter qua
tuor. Ibidem.
Caritas facit diuitem. Ibidem.
Caritas facit hoīeꝫ ſapiētē. ibidē
Caritas ſanat. viuificat. triūphat
et fructificat. Ibidem. De carita
te vide latius ſupius de amore.
Caritas dicitur veſtis nuptialis
ꝓpt̄ ſex rationes. Dn̄ica. xx. poſt
trinitatis. q. ij. in corpore.
Caritatē maioreꝫ nemo habet ni
ſi animā ſuā ponat quis ꝓ amicis
ſuis. Barnabe. q. i. et. ij. ꝑ totum.
Caritatis oleuꝫ beata agnes ha
buit. Agnetis. q. i. per totum.
Caritas ꝑfecta offert hoīeꝫ mar
tirio. Vincētij martiris. q. i. ꝑ totū
Caritate et fide ſi quis manſerit
in xp̄o vera vite. feret fructū tri
plicem. Marci. q. i. per totum
Cauſaꝝ maioꝝ determinatio ad
ſoluꝫ ſūmuꝫ ꝑtinet pontificeꝫ. que
veritas ex tribus colligi poteſt.
Dn̄ica. v. poſt trinitatis. q. i. ꝑ to.
Caput eccleſie xp̄s petrū conſti
tuit tanꝙ vnū totius ꝓpter qua
tuor cauſas. In feſto petri apo
ſtoli. q. i. per totum.
Cardinalis fuit beatus iheroni
mus. ꝓbatur multis rationibus.
In feſto ſancti iheronimi. q. ij.
per totum.
Cena beatitudinis oībus eſt deſi
derabilis. Dn̄ica. ij. poſt trinitatis
q. i. in corpore.
Cenā beatitudinis exteriora im
pediūt. Ibideꝫ. q. ij. ꝑ totum.
Ceſari ſiue p̄ncipi terreno cenſus
eſt ſoluendus. Dn̄ica. xxiij. q. i. in
corpore et. q. iij. per totum.
Cenſus. vbi ſupra ceſar.
Centurioīs fides magna fuit. nec
tantaꝫ inuenit in iſrael facilitate
credendi. Dn̄ica. ij. Epiphanie. q
iiij. per totum.
Circūcidi debuit xp̄s non ꝓpt̄ in
digētiā ſed decentiā. In circūciſio
ne. q. i. in prima concluſione.
Circūciſioīs mltiplex. ratio. ibidē.
Circunciſio ceſſauit et ceſſare de
buit. Ibidem. q. ij. in corpore.
Circūciſio iꝑfecta erat reſpectu
baptiſmi ⁊ hoc tripliciť. Ibideꝫ.
Chorea multa mala facit. Titu
lo de chorea.
Choreatrices arma deferūt exer
citui diaboli. Ibideꝫ. Ignē incen
dunt. Deo et ſanctis cōtumeliaꝫ
faciunt. Exercitum diaboli con
gregant. Totum ibidem
Choreas ducere ꝙtum malū ſit
patet ꝑ ſex rationes. Ibidem.
Choreas ducētes faciūt quodā
mō cōtra oīa ſacramēta. Ibideꝫ.
Choreas ducentes mltiplicia cō
mittunt peccata. Ibidem.
Choreatrices ornatu peccant qn
qꝫ modis. Ibidem.
Choreatrices etiā i cantu peccāt
multipliciter. Totum ibidem.
Cor durū correctiones cōtemnit
non poteſt emolliri. nō vult a pec
cato ſeꝑari et nulli cōpatitur. Ti
tulo de duricia cordis ꝑ totum.
Cicatrices xp̄s cōueniēť poſt re
ſurrectionē retinuit ꝓpter plures
ratiōes. Feria. iij. paſce. q. i. ꝑ to.
Cicatrices thomas et vidit ⁊ te
tigit. i octauis paſce. q. iij. i corꝑe
Cicatrices vidiſſe ſufficit ad ꝓpri
am fideꝫ. ibidē in ſolu. p̄mi argu.
Cicatrices ꝓpt̄ nos tetigit. ibidē
Cicatrices anteꝙ thomas vidit
credidit. Ibidem in ſolutione. ſe
cundi argumenti.
Cicatrices thomas vidēdo aliud
vidit et aliud credidit. vidit hūa
nitateꝫ et credidit deitatē. ibideꝫ
in ſolutione tertij argumenti.
Clauiū poteſtate petrus ⁊ ꝗlibet
ſac̄dos aliꝗ mō. ſcꝫ ſacramētaliť
et inſtrumētaliť remittit culpaꝫ.
cōferēdo ſacramētū penitētie. in
feſto ſancti petri. q. ij. in corpore.
Claues nec petrus nec quicunqꝫ
ſacerdos receperūt vt peccata ꝓ
pria virtute remittant. quia hoc
eſt ſolius dei. ibidē in reſponſio
ne ad rationes.
Clauiuꝫ poteſtate petrus et nūc
ſucceſſores eius poterūt ⁊ poſſunt
indulgentias et relaxationes fa
cere penaꝝ debitaꝝ ꝓ peccatis.
ibidem. q. iij. in corpore.
Clericus vide. ſ. bona eccl'iaſtica
Contritio alicuius penitentis po
teſt eſſe tāta ꝙ oēm culpe reatū
tollat. ſiue ꝙ oīe debitū a deo ſi
bi dimittatur. ſcꝫ pene et culpe.
Dn̄ica. xxij. q. iij. in corpore.
Contritionis intenſio eſt duplex
ſecundum thomam. ibidem.
Contritio an ſit ſufficiēs nullꝰ be
ne ſcire p̄ōt. in ſolu. p̄mi argumē.
Contritio nō dicitť vera niſi habe
at ānexū ꝓpoſitū cōfitēdi. ibidem.
Contritionis dolor etiam ad exte
riora deriuatur. ibidem in ſolutio
ne ſecundi argumenti.
Contritionis dolor ꝙuis ſit fini
tus habet tamen infinitā virtutē
ibidē in ſolutione tertij argumēti
Contritio diabolum expellit ab
hoīe. Titulo de contritione.
Cōtritio animā purgat ⁊ ſanat.
Cōfeſſio debet eſſe p̄me (ibidem.
ditata. Titulo de confeſſione.
Cōfeſſio debet eſſe feſtina. ibidē.
Cōfeſſio debet eſſe integra. ibidē
Cōfeſſio debet eſſe nuda. ibidem.
Confeſſio eſt de neceſſitate ſalu
tis ei qui peccati mortalis lepraꝫ
incurrit. Dominica. xiiij. poſt tri
nitatis. q. i. in corpore.
Confeſſio ſacramentalis neceſſa
rio facienda eſt ſacerdoti ſi adeſt
vel haberi poteſt. ibidem.
Confitēdi ꝓpoſitū aliquādo ſuffi
cit. ibideꝫ in ſolu. p̄mi argumēti.
Confeſſionis duplex ē miſter. ibi
deꝫ in ſolutione tertij argumēti.
Confeſſio fiēda eſt ſacerdoti. ibi
deꝫ in ſolutione quarti argumēti.
Confeſſiones ad audienduꝫ et ad
verbuꝫ dei p̄dicandū cōueniens fu
it vt aliqua religio inſtitueretur
In feſto ſancti dn̄ici. q. i. in corꝑe
in p̄ma cōcluſione. et ꝑ totum.
Confeſſio petri vbi dixit. Tu es
xp̄us filius dei viui. p̄mo ab ore
petri fuit ꝓlata. i cathedra petri

queſtione prima in corpore.
Confeſſio petri differebat a confeſſione nathanael. vt patet ibidem in ſolutione p̄mi argumenti.
Confeſſio demonū de criſto magis fuit ex cōiectura q̄ꝫ certitudīe ibidē i ſolutione ſecūdi argumēti.
Confeſſio petri meruit poteſtatē totius eccl'ie. ibidēꝫ. q. ij. in corpe.
Confeſſio petri meruit vt tria ſibi committerentur ſingulariter a domino. ibidem.
Confeſſio petri meruit audire. Beatus es ſymon barıona. Nota plura pulcra, ibidem.
Conuerſio pauli fuit miraculoſa tripliciter. ſcꝫ ratione efficientis. ratione lucis diſponentis. et ratione ipſi9 pauli. In cōuerſione ſancti pauli. q. iiij. in corpore.
Cōuerſio nō ſolū dicit iuſticiā. ſed etiā ea q̄ diſponūt ad cōuerſionē ibidem in ſolutione argumētoꝝ.
Conuerſio mathei fuit mirabilis multiplici ex parte. ſcꝫ dei. vocati et officij. In feſto ſancti mathei queſtione ſecūda in corpore.
Cōuerſionis pauli et mathei differētia. ibidē in ſolu. ſecūdi argu.
Cōuerſare xp̄m inter hoīes cōuenientiſſimū fuit ꝓpter finē aduentus ſui. vt pꝫ triplici ratione. Dn̄ica. iiij. aduentus. q. iiij. in corpore.
Cōuerſando inter hoīes xp̄s ſuā diuinitatē et hūanitatē manifeſtauit. ibidē in ſolu. p̄mi argumē.
Cōuerſationēꝫ ſuam xp̄s aliquādo turbis ſubtraxit ꝓpter tria. ibidem in ſolutione tercij argumēti.
Cōuerſare criſto cum diſcipulis poſt reſurrectionēꝫ ſuam cōtinue non fuit conueniens. In octauis paſce. q. i. in corpore.
Couerſatio continua poſt reſurrectionēꝫ ſuam potuiſſet diſcipulos ducere in errorem. ibidem in ſolutione primi argumenti.
Conuerſare cum diſcipulis continue poſt reſurrectionem ſuaꝫ noluit criſtus vt oſtenderet ſe alibi conuenientius eſſe. ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.
Conuerſari criſtus prima die reſurrectionis ſue ſepius voluit vt facilius reciperent fidem reſurrectionis. ibidem in ſolutione quarti argumenti.
Cuſtodia ſenſuum exteriorūꝫ. Titulo eodem per totum.
Cuſtodia cordis neceſſaria eſt ꝓpter multa bona que ꝑ hoc conſeruantur et multa mala que per incuſtodiam eueniunt. Titulo de cuſtodia cordis per totum.
Cuſtodia angelorum erga hoīes prouenit ex diuina prouidentia. In feſto ſancti michaelis. q. i. in corpore.
Cuſtos hominis primus et principalis eſt ipſe deus. ibidem in ſolutione primi argumenti.
Cuſtodia angelorūꝫ non eſt per infuſionem gratie. ſed eoꝝ eſt preparare hoīes ad ſuſceptionem gratie. ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.
Cuſtodia angelorum eſt ꝓpter imperfectionem cognitionis luminis naturalis. ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Cuſtodia angeloꝝ non habet cogere hominē ad virtutes. ibidem

in ſolutione quarti argumenti.
Cuſtodia angeloꝝ non retardat eos a contemplatione. ibidem. q. ſecunda per totum.
Cuſtos angelicus hoīem q̄ꝺiu viuit nunq̄ꝫ ex toto relinquit. ibidem. q. iij. in corpore et ſolutionibus argumentorum.
Cogitatio debet v̄ſari circa octo Titulo de cogitatione.
Cogitatio verſari debet circa deū (ibidem.
Cogitatio noſtra verſari debet circa xp̄i paſſionē. ibidē
Cogitatio noſtra v̄ſari debet circa mandata dei. ibidem.
Cogitatio noſtra v̄ſari debet circa peccata. ibidem.
Cogitatio noſtra v̄ſari debet circa inſidias diaboli. ibidem.
Cogitatio noſtra verſari debet circa mortem. ibidem.
Cogitatio noſtra v̄ſari debet circa exempla ſanctoꝝ. ibidem.
Cogitatio noſtra v̄ſari debet circa gaudia eterna. ibidem.
Conſolatio triplex. Titulo de cōſolatione.
Conſolatio temporalis. ibidem.
Conſolatio ſpiritualis. Ibidem.
Conſolatio ſpiritualis appetenda eſt ꝓpter multa. ibidem.
Conſolatio eterna. ibidem.
Compaſſio. Titulo de compaſſione per totum.
Cōpaſſio ex octo cauſis orit̄. ibi.
Cōpatiens paupi qui elemoſynā petit q̄d meditare debeat. ibidem
Compaſſio duplex. cōmendabilis et deteſtabilis. ibidem.
Cōpaſſio eſt opus ſp̄uale. ibidēꝫ.
Cōpaſſio eſt crux interior. ibidēꝫ.
Compaſſionis gladio maria fuit perforata. Dn̄ica infra octauas natiuitatis xp̄i. q. ij. per totum.
Conſuetudo bona multa bona īportat. Titulo de cōſuetudine.
Cōſuetudo bona quiqꝫ bona operatur. ibidem per totum.
Cōſilij vl' volūtatis bonitas. ſup̄ vbi bonitas cōſilij vel volūtatis.
Contemplatiua vita. Supra in actiua vita.
Corpore et aīa maria aſſumpta ē in celū. q̄d trib9 ratiōib9 ꝓbat̄. In aſſumptione. q. iij. in corpore.
Corp9 qui occidere habēt nō ſūt timendi. Iohānis et pauli. q. ij.
Corpus xp̄i tres habet cōſiderationes. Titulo de corpore criſti.
Corporis criſti conſideratio p̄ma eſt fides. ibidem.
Corporis criſti conſideratio ſecūda eſt digna ſumptio. ibidem.
Corporis criſti conſideratio tertia eſt diligens cuſtodia. ibidem.
Corpus ſuūꝫ et ſanguinem criſt9 cōuenienter dedit iude cum alijs diſcipulis in ſacramēto. In cena dn̄i. q. ij. in corpore. et per totum.
Corpus criſti iudas tantūꝫ ſacramentaliter ſumpſit. ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Corpus criſti iude non ꝯfuit culpa ſua fuit. ibidem.
Comedit criſtus poſt reſurrectionem ſuam cūꝫ diſcipulis ſuis. Feria. iij. paſce. q. iij. per totum.
Correctio debet eſſe lenis et manſueta. Titulo de correctione.
Correctio debet oſtēdi ope. ibidē.
Correctio debet eſſe caritatiua.
Correctio debet (Ibidem.

eſſe vtilis·ibidem·
Credere an conſiſtat in viſis· In
feſto thome·q·i·per totum·Vide
clarius infra·vbi fides·
Credere prime veritati i his que
non videntur eſt laudabile·q·iij·
in corpore et per totum·
Credere explicite miſteriū incar
nationis xp̄i eſt de neceſſitate ſa=
lutis·Philippi ⁊ iacobi·q·i·in cor
pore et per totum·
Credere miſteriuꝫ trinitatis tene
mur explicite·ibidem·q·ij·in cor=
pore et ſolutionibꝰ argumentoꝝ
Credere tenebant̄ iudei xp̄o p̄di=
cāte etiā ſi nullū feciſſꝫ miraculū·
Symonis et iude·q·i·in corpore·
Credere cuꝫ themate· Titulo de
Credere introductio (credere·
ſiue introitus·Ibidem·
Credere diſtinctio. Ibidem.
Credere eſt actus fidei· Ibidem·
Credere vt aliquis ſalubriter di=
catur neceſſariuꝫ eſt q̄ habeat fi=
dei veritatem tripliciter·ſcꝫ in cor
de·in ore·et in opere· Ibidem·
Credere eſt cogitare cum aſſen=
ſu· In octauis paſce·q·iij·in ſolu
tione tertij argnmenti·
Credere ſimpliciter donuꝫ dei eſt
Credidit thomas (Ibidem·
aliud et aliud vidit· Ibidem·
Crucem tollere volenti ire poſt
criſtū eſt neceſſarium·Petri mar
tiris·q·i·in corpore·
Crux criſti in quantū repreſentat
ymaginē criſti eſt adorāda· Inuē
tionis ſancte crucis·q·ij·in corpe·
Crux criſti ex contactu membro=
rum quia pfuſa ſanguine xp̄i ado
ratur latrie cum xp̄o·ibidem·No
ta ibi plura pulcra in ſolutionibꝰ
argumētoꝝ·De cruce vide infra
de exaltatione ſancte crucis.

De. D.

Damnatoꝝ aie videbūt et vidēt
gloriā beatoꝝ et quō· Dn̄ica pri
ma poſt trinitatis·q·ij· in corpore
Damnati non vident que agun=
tur in hoc mundo·ibidem in ſolu=
tione primi argumenti·
Damnati nō vident illam gloriā
per experientiam· Ibidem in ſo=
lutione ſecundi argumenti·
Damnati affligūtur et dolent vi
dendo gloriam beatorum· Ibidem
in ſolutione tertij argumenti·
Damnati vellent oēs bonos eſſe
dānatos·ibidem·q·iij·in corpore·
Damnati plus dolēt de ſaluatio
ne aliorū q̄ ꝓpinquoꝝ q̄uis de
omniū·doleant· Ibideꝫ in ſolutio
ne primi argumenti.
Damnati non ſeruant amicitiam
ad eos quos iordinate dilexerūt.
ibideꝫ i ſolutione ſecūdi argumē.
Damnati ex odio et inuidia plus
eligūt torqueri cū multis q̄ pau
cis·ibideꝫ in ſolu·tertij argumēti
Dauid de ſemie deſcendit criſtꝰ
ſecundū carnem· Natiuitatis ma
rie·q·i·per totum·
Deus hoc nomen non pluraliter
ſed ſingulariter dicitur et predi=
catur de tribus perſonis in diui=
nis. In feſto trinitatis ·q·iij· in
corpore et per totum·
Deus in ſeipſo odio haberi non
poteſt. Dn̄ica·iij· poſt trinitatis
q·ij·in corpore.
Deus a nullo odio haberi poteſt
ibidem in ſecunda cōcluſione·

Deꝰ i certis ſuis effectibꝰ odio
haberi poteſt. Ibidem in tertia
concluſione.
Dedit beata agatha omnia que
habuit vt celeſtem cōparet mar
garitam· In feſto ſancte agathe
q·i·per totum.
Deſpōſata fuit beata agnes xp̄o
ſponſo·ideo eū in m̄tis cōmēdat
Agnetis·q·ij·per totum·
Defunctis ꝓſunt ſuffragia viuo
ruꝫ· In die aīaruꝫ·q·ij· in corpore
in p̄ma cōcluſione.et p totum·
Deriſores xp̄m pſequūt̄ et ſuos
Titulo de deriſione·p totum.
Deriſorum malicia peior eſt he=
rodiana· Ibidem·
Deriſores ſocij ſūt demonū·ibidē
Deriſores maiꝰ dānū deo inferūt
q̄ occiſores corpoꝝ. Ibidem·
Deriſores ſunt ceci claudi· lupis
applaudunt xp̄m crucifigūt· ſunt
bufones· Ibidem per totum·
Detractores ſunt mali·Titulo de
detractione per totum·
Detractiōis ſeptē ſpecies·ibidē·
Detractionis p̄ma ſpecies eſt d
cere malū de aliquo. Ibidem·
Detractor porco compat̄·ibideꝫ·
Detractores latroni comparan
tur· Ibidem·
Detractores dapiferi ſunt dia=
boli. Ibidem·
Detractionis ſecunda ſpecies eſt
audita cum augmento referre.
Ibidem·
Detractionis ſpecies tertia ē fal
ſa crimina imponere· Ibidem.
Detractor cōparat̄ muſce·ibidē.
Detractores comparantur cani
bus. Ibidem·
Detractionis quarta ſpecies eſt
occulta bona negare· Ibidem.
Detractionis quinta ſpecies eſt
manifeſta bona minuere. Ibidē·
Detractor eſt fur.imo peior alijs
furibus· Ibidem·
Detractiōis ſexta ſpecies eſt bo
na in mala cōuertere· Ibidem.
Detractor compat̄ ſerpēti· ibidē
Detractiōis ſpecies ſeptima eſt
libenter audire detractiōes·ibidē
Demones criſtꝰ eiecit de anima
bus et corporibus. Dominica ter=
tia·xl.q·i·in corpore.
Demones criſtꝰ eiecit non in be=
elzebub·ſed i virtute dei· qđ qua
tuor rationibus ꝓbatur· Ibideꝫ·
Demones poteſtate ſuperiorum
demonum expelli poſſunt a corpo
ribus·ſed non animabus· Ibideꝫ
in ſolutione p̄mi argumenti.
Demon quando poteſtate ſupe=
rioris demonis expellitur non di=
citur ꝓprie eijci.ſed exire ex obe=
diencia. Ibidem·
Demon q̄uis tali modo videatur
expelli·non eſt vera expulſio ſed
ficta et ſimulata. Ibidem.
Demonibus attribuēda non ſūt
que ſunt ſalubria ſed virtuti diui
ne tantum· Ibidem in ſolutione
tertij argumenti·
Demonū regnū criſtus deſtruxit
Ibidem·q·ij·in corpore·
Demones criſtꝰ in digito dei eie
cit· Ibidem·
Demonis poteſtas in duobus cō
ſiſtit· Ibidem·
Demonū expulſio p exorciſmos
tantuꝫ erat a corporibus· Ibideꝫ·
in ſolutione primi argumenti·

Demones criſtus ꝓpria virtute expulit. Ibidem.

Diabolus vt ſup̄ demones.

Diabolus eſſentialiter poteſt intrare i hominē. In die cene. q. iij. in corpore in prima concluſione.

Diabol9 nō poteſt intrare in mētem hoīs. ſed ſolus deus. Ibidez in ſecunda concluſione.

Diabolus dicit̄ intrare in cor vel mentez homis per affectum vel effectum malicie. Ibidem in ſolutione primi argumenti.

Diabolus intrauit in iudaz poſt buccellaz non quaſi de nouo. ſed plenius euz poſſidendo. Ibidem

Defectus noſtros criſtus ſuſcepit. ſed non peccatum. Dominica in paſſione. q. i. in corpore.

Dilectio mala temporalium. Titulo de diuitijs temporalibus.

Dilectio vbi ſupra amor et caritas. Et in feſto ſancti bernardi vnica queſtione per totum.

Diuitijs temporalibꝫ poteſt homo peccare quatuor modis. Titulo de diuitijs.

Diuitijs peccatur in acquirendo Ibidem.

Diuitijs peccatur per abuſuz vel malum vſum. Ibidem.

Diuitijs peccatur in nimia detentione. Ibidem.

Diuitijs peccatur nimis eas diligendo. Ibidem.

Diſſipare. Vide ſupra bona eccleſiaſtica.

Dimittere. vide infra. Peccata.

Diuinam naturam ſe habere criſtus ſufficiēter probauit. Dn̄ica xviij. q. iij. in corpore.

Diuinitatez criſti prius feruntur ſancti ad contemplandaz q̃ humanitatem eius. In feſto omniū ſanctorum. q. iij. in corpore.

Diſcumbere faciet criſtus ſuos. et quō intelligitur. In feſto ſancti martini. q. vnica in corpore.

Diſcubitus ſignificat ſedes ⁊ mā ſiones regni. Ibidem in ſolutione p̄mi argumenti.

Digituz abſcindendo marcus nō peccauit. In feſto eiuſdem.

Diſcipulos. lxxij. criſtus cōueniētiſſime poſt apoſtolos elegit. In feſto luce. q. i. in corpore.

Dominicus ſanctus conuenienter inſtituit religionem ad predicandum et confeſſiones ſalutares audiendum. In feſto ſancti dn̄ici q. i. in corpore in p̄ma cōcluſione.

Dominicus ſanctus bene fecit laborando apud ſedem apoſtolicaz vt religio talis inſtitueretur. Ibidem in concluſione ſecunda.

Dominicus ſanctus cōuenienter inſtituit vt ſua religio litterarū intēderet ſtudijs. Ibidez queſtione ſecunda in corpore.

Doctoribus aureola debetur vt habes ſupra in aureola.

Doctores tria habere debent ad aureolam. Ibidem.

Doctor tenetur ad ea que dicit ſub diſtinctione. In feſto thome doctoris. q. ij. in corpore.

Doctor tenetur ad ea ad que prius tenebatur. Ibidem in ſolutione primi argumenti.

Doctor ad ea que dicit q̃ diu fūt neceſſaria ad ſalutez tenetur. Ibidem in ſolutiōe ſecūdi argumēti.

Doctoralem ſtatum quis ſuſcipere poteſt ſine dipendio ſtatus ſui In feſto vincentij doctoris. q. i. i argumento in oppoſitum.

Doctoralem ſtatum religioſi ſuſcipe poſſunt ſine diminutione ſtatus perfectionis. qđ quinqꝫ probatur rationibꝫ. Ibidez in corpe.

Doctorali ſtatui criſt9 ꝓhibuit ambitionem. Ibidem in ſolutione primi argumenti.

Doctorali ſtatui prohibuit ne talis diceretur p̄ncipalis magiſter. Ibidem.

Doctoralis ſtatus tanq̃ ſpiritua le bonuz non interceditur religioſis. Ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.

Doctoris iheronimi doctrina merito eſt ſupra candelabrum eccleſie poſita. In feſto iheronimi. q. i in corpore et per totum.

Dolor de xp̄i paſſione. Vide dominica. ij. paſce per totum.

Doloris ſeptem ſunt differentie Titulo de dolore.

Dolor deponendus. Ibidem.

Dolor recolendus. Ibidem.

Dolor appetendus. Ibidem.

Dolor aſſumendus. Ibidem.

Dolor ſuſtinendus. Ibidem.

Dolor abhorrendus. Ibidem.

Dolor malus. Ibidem.

Dolor precauendus. Ibidem.

Domus quadruplex. Titulo de domo.

Domus prima caro. Ibidem.

Domus ſecunda exterior. ſcꝫ eccleſia. Ibidem.

Domus illa multiplicem habet cauſām accedendi. Ibidem.

Dom9 tertia cor hoīs. Ibidem.

Domus illa ſepius eſt inueſtiganda. Ibidem.

Dom9. iiij. celeſtis patrie. Ibidē

Domus illa repleta eſt omnib9 bonis. Ibidem.

Duricia cordis cōrrectiones contemnit. Titulo de duricia cordis.

Durum cor non poteſt emolliri. Ibidem.

Durum cor non vult a peccato ſeparari. Ibidem.

Duruz cor nulli cōpatitur. ibidez

De. E.

Ebrietas multa mala importat. Titulo de ebrietate.

Ebrietas g̃uamē ē nature. ibidē.

Ebrietas malum luxurie inducit Ibidem.

Ebrietas ſeruum facit omniuz vitiorum. Ibidem.

Ebrietas reddit hominem ſtultum. Ibidem.

Ebrietas egeſtatem importat. Ibidem.

Ebrietas hominez fameſcere facit. Ibidem.

Ebrietas eſt demon blād9. ibidē.

Eccleſia catholica conuenienter deſignatur per nauem ſiue nauiculam. Domica. iij. poſt epiphanie. q. i. in corpore.

Eccleſie vniuerſalis nauicula nūq̃ tanta tempeſtate tribulationis vexabitur q̄ naufragium paciatur. Ibidem in ſecunda concluſione ⁊ i ſolutionibꝫ argumētoꝝ.

Eccleſie cauſe maiores ad ſūmuz

ꝑtinent pontificeȝ. Dñicā. v. poſt
trinitatis. q. i. in coꝛpoꝛe.
Eccleſie bonorū dilapidatoꝛ eſt
deponendus. Domica. ix. poſt tri
nitatis. q. i. in corpore.
Eccleſie totiꝰ ſiue vniuerſalis ca
put petrus a xp̄o conſtituitur. in
feſto ſancti petri. q. i. in corpe.
Eccleſie regimen optime eſt oꝛ⸗
dinatum. ibidem.
Eccleſie pꝛincipatum criſtus in
vno. ſcȝ petro poſuit ꝓpter pul⸗
critudinem et ſpecioſitatem pꝛin
cipatus eccleſiaſtici. Ibidem.
Eccleſie pꝛincipatū in vno poſuit
ꝓpter vnitateȝ. et ſciſmata vitan
da. Ibidem.
Eccleſie pꝛincipatū in vno poſuit
ꝓpter vnam fontalitatem fluen⸗
tis poteſtatis. Ibidem.
Eccleſie pꝛincipatum in vno po⸗
ſuit ꝓpter eccleſie firmitatem et
prepetuitatem. Ibidem.
Eccleſie caput ſecundum interio
rem influentiaȝ eſt criſtus. Ibidē
in ſolutione pꝛimi argumenti.
Eccleſie caput ſecundū exterioꝛē
gubernationē fuit petrus. et ſunt
eius ſucceſſoꝛes. Ibidem.
Eccleſie caput pꝛincipale eſt cri
ſtus. alij vero tanq̄ vicem geren
tes. Ibidem in ſolutione ſecundi
argumenti.
Eligere opoꝛtet ad pꝛelationem
vel quodcūqȝ officiuȝ eccleſiaſti⸗
cum aliqueȝ qui ſit bonus ſimpli
citer. In feſto ſancti mathie. q.
iij. in coꝛpoꝛe in p̄ma cōcluſione.
Eligendus non opoꝛtet ꝙ ſemp
ſit melioꝛ ſimpliciter. Ibidem in
ſecunda concluſione.
Eligere eum quem reputat mi⸗
nus ydoneum ad tale officium. ta
lis peccat. Ibidem in tertia con⸗
cluſione.
Electioni canonice de ſe facte cō
ſentire ꝓpter honoꝛem vel hu⸗
iuſmodi et non ꝓpter vtilitatē ec
cleſie malum eſt. et melius eſſet
non aſſentire. In feſto ſancti gre
goꝛij. q. i. in coꝛpoꝛe.
Electioni de ſe canonice facte ad
aliquam dignitatem alicuius cō
munitatis ſiue epiſcopatus ſiue
alterius non licet ſimpliciter con
tradicere. In feſto ſancti ambꝛo⸗
ſij. q. pꝛima. in coꝛpoꝛe et ſolutio⸗
nibus argumentoꝛum.
Electi conuenienter fuerunt poſt
apoſtolos. lxxij. diſcipuli ad pꝛedi
cationis officium. In feſto ſancti
luce. q. i. in coꝛpoꝛe.

Elemoſyna licitē pauperibꝫ da⸗
tur aut bonis viris vt oꝛetur pꝛo
dante. Domica. ix. poſt trinitatis
q. ij. in coꝛpoꝛe.
Elemoſyna nunq̄ danda eſt intē
tione emendi oꝛationes. Ibideȝ.
Elemoſynas dātes vt pꝛo eis oꝛe
tur non emunt. ſed alliciunt pau⸗
peres ad oꝛandum pꝛo eis. et de⸗
bitoꝛes eos conſtituūt. Ibideȝ in
ſolutione pꝛimi argumenti.
Elemoſynas dantes pauperibꝫ
amicos ſibi conſtituunt. Ibidē in
ſolutione ſecundi argumenti.
Elemoſyna de illicite acquiſitis.
ſcȝ / rapina / furto / vſura / fieri nō
poteſt. Ibidem queſtione tertia
in coꝛpoꝛe in p̄ma concluſione.
Elemoſyna de his que per ſymo
niam acquiſita ſunt omnino fieri
debet. nec reſtitui debent ei qui de
dit. Ibidem in ſecūda cōcluſiōe.
Elemoſyna d' turpi lucro fieri po
teſt. Ibidem in tertia cōcluſione.
Elemoſyna de his que quis tene
tur reſtituere fieri nō poteſt. Ibi
dem in ſolutione. tertij argumēti
Elemoſyna debet dari feſtinā ter
Titulo de elemoſyna.
Elemoſyna debet dari habundā⸗
ter. Ibidem
Elemoſyna debet dari hylariter
Ibidem.
Elemoſyna quandoqȝ fieri debet
de bonis eccleſiaſticis. In feſto
ſancti ambꝛoſij queſtione ſecūda
in coꝛpoꝛe.
Epiphania. Vide in eodem feſto
in materia queſtionum.
Exaltatio enei ſerpētis figura fu⸗
it exaltationis criſti in cruce. In
feſto inuentionis ſancte crucis. q
p̄ma in coꝛpoꝛe.
Exaltatus in cruce xp̄s moꝛi vo⸗
luit vt purgaret celeſtia. trium⸗
pharet de demonibꝫ. et coꝛda no
ſtra ad ſe traheret. Ibidem.
Exaltatus criſtus in cruce omnia
traxit ad ſe. In feſto exaltatiōis
ſancte crucis. q. ij. per totum.
Exaltatus criſtus in cruce exalta
tionem magnaȝ meruit apud ho
mies. Ibidem queſtione ſecunda
in coꝛpoꝛe.
Exaltationem talem criſtus me⸗
ruit que in tribus conſiſtit. ſcȝ in
noticia nominis. in reuerentia coꝛ
poꝛis et in confeſſione oꝛis. Ibidē
queſtione tertia in coꝛpoꝛe.
Exaltatus fuit xp̄s ab initio con
ceptiōis q̄uis non fuerit tunc ma
nifeſta. Ibidem in ſolutione pꝛi⸗
mi argumenti.
Exaltatio xp̄i manifeſta fuit an⸗
te reſurrectionem ſuam. non ta⸗
men omnibus. Ibidem in ſolutio
ne ſecundi argumenti.
Exaltatio acquiritur per fidem.
Titulo de exaltatione. Secundo
per obedientiam ibidem. Tertio
per humilitatem. Ibidem.
Quarto per patientiam. Ibi⸗
dem. Quinto per iuſticiam. ibideȝ
Sexto per manſuetudinem. ibideȝ
Septimo per perſeuerantiaȝ. ibi⸗
dem. Vide etiam ſupꝛa de ſancta
cruce.
Errauit petrus ſex modis ī tranſ⸗
figuratione domini. Dominica. ij
xl. q. iij. in coꝛpoꝛe.
Erubeſcentia de bonis actibus ⁊
operationibꝫ et non de malis eſt
mala. Titulo de erubeſcētia per.
totum.
Eternum capitur tripliciter. In
circunciſione domini. q. ij. in ſolu⸗
tione ſecundi argumenti.
Euchariſtia. Vide ſupꝛa de coꝛ⸗
poꝛe domini.
Exultauit infans iohānes in vte
ro materno. In feſto viſitationis
marie. q. i. in coꝛpoꝛ.
Extremum iudicium Vide infra
in iudicium.
Exemplum duplex nobis relin⸗
quitur. ſcȝ bonoꝝ et maloꝝ. Ti⸗
tulo de exemplo.

Exemplum maloꝝ vt caueam9 Ibidem.
Exemplum bonoꝝ et ſanctoꝝ vt tendamus ad virtutes. Ibidem.
Exemplum quadruplex bonoꝝ ꝓponitur. Ibidem.
Excommunicationis ſpecies due maior et minor. Titulo de excommunicatione.
Excōmunicatio eſt timenda quia gladius ſpiritualis. Ibidem.
Excōmunicatus eſt velut homo captus ab hoſtibus. Ibidem.
Excōmunicatus eſt velut mēbꝝ abſciſum. Ibidem.
Excōmunicat9 eſt ſicut canis immundus. Ibidem.
Excōmunicat9 ē ſicut arbor auulſa a terra. Ibidem.
Excōmunicat9 ſathane traditur. Ibidem.
Excōmunicatione diabolus plures lucratur. Ibidem.
Excōmunicato cōmunicans peccat multipliciter. Ibidem.

De. F.

Facilitas dimittēdi peccata. Dominica. xix. poſt trinitatis. q. iij. in corpe in ſolutionibꝫ argumētoꝝ
Fides magna dicitur dupliciter. Dominica. ij. poſt octauas epiphanie. q. iiij. in corpore.
Fideles alio modo trahuntur ad fidem et alio modo infideles. Dominica. xxi. q. i. in corpore.
Fidei defectus duplex in regulo Ibidem in ſolu. ꝑmi argumenti.
Fidei virtuti cōuenienter attribuitur miraculoꝝ operatio. Domica xxiiij. q. iij. in corpore.
Fidei argumenta ſunt miracula Ibidem in prima ratione.
Fides potiſſime diuine potentie innitit. Ibidem in ſecūda ratione.
Fides operationē miraculoꝝ meretur. Ibidem in tertia ratione.
Fides eſt fundamentū omnium bonoꝝ. Titulo de fide.
Fides eſt radix omnium bonoꝝ. Ibidem.
Fidei aſcribitur victoria. Ibidē.
Fides vincit diuitias. Ibidem.
Fides vincit honores. Ibidem.
Fides debet eſſe vna. ibidem.
Fides debet eſſe integra. ibidem.
Fides debet eſſe vera. ibidem.
Fides debet eſſe viua. ibidem.
Fides ſine opere ſicut carbo extinctus. ibidem.
Fides mentē illuminat. ibidem.
Fides mortē deſtruit. filios dei efficit. et vitā glorie eterne tribuit. ibidem.
Fidei thema. ibidem.
Fidei introductio vel introitus. Vide ibidem.
Fidei diſtinctio. ibidem.
Fides vna. ibidem
Fides viua. ibidem.
Fides firma. ibidem.
Fides dicitur aliquando de viſis. aliquando de non viſis. In feſto ſancti thome apoſtoli queſtione prima in corpore. Vide etiam ſupra in credere.
Fide manere in criſto facit ferre fructum triplicem. in feſto ſancti marci. q. i. in corpore.

Fidei miſteria abſcondita fuerūt ſapiētibꝫ. et reuelata puulis. In feſto ſancti franciſci. q. ij. p totū.
Fidelitas in tribus cōſiſtit. Titulo de fidelitate.
Fidelitas vxoris ad virum ſuū. Ibidem.
Fidelitas amici ad amicū. Ibidē.
Fidelitas ſerui ad dñm. Ibidem.
Fidelitas iſta in multis conſiſtit Ibidem.
Infideles non ſunt compellendi ad fidem. Dñica. ij. poſt trinitatis. q. iij. in corpore.
Infideles compellendi ſunt ne fidem impediant. Ibidem.
Infideles heretici ſunt compellēdi vt fidem teneant. Ibidem.
Fidē accipere eſt volūtatis. Ibidem in ſolutione tertij argumēti
Fidem acceptā tenere eſt neceſſitatis. Ibidem.
Fidelium anime defunctoꝝ per ſuffragia viuoꝝ iuuantur. In feſto animaꝝ. q. ij. per totum.
Franciſco ſancto reuelata ſūt multa futura. In feſto ſancti franciſci queſtione ſecunda et per totum.
Franciſco ſancto reuelata ſunt ſecreta cordium. Ibidem.
Franciſco ſancto datum fuit donum linguarum. Ibidem.
Franciſco ſancto reuelata ſunt ſecreta diuine ſapientie. Ibidem.
Franciſco ſancto reuelata ſunt ſecreta dominice paſſionis. Ibidem.
Franciſcus oſtenſus eſt ſanctus per plura miracula. Ibidem.
Fortem reddunt hominem multa. Titulo de fortitudine. ſcꝫ Fides ibidem. Spes ibidē. Caritas ibidem. Patientia ibidem. Caſtitas ibidē. Humilitas ibidē. Perſeuerantia ibidem.
Fortis dicitur homo ꝓpter quatuor. Titulo de caritate.

De. G.

Gaudium triplex. Ti. de gaudio.
Gaudiū culpe et mundanorum. Ibidem.
Gaudiū gratie et iuſtoꝝ. ibidē.
Gaudiū glorie et beatoꝝ. Ibidē
Gaudij thema. Ibidem.
Gaudij introductio vel introitus Ibidem.
Gaudij diſtinctio. Ibidem.
Gaudere debemus de aduerſitate mundi. Ibidem.
Gaudere debemus de proſperitate proximi. Ibidem.
Gaudere debemus de ſanctitate ꝓprij ſtatus. Ibidem.
Gaudium qd habuerunt apoſtoli in reſurrectione viſo domīo nō eſt auferibile ab eis. Dominica ſecunda poſt octauas paſce. q. ij. in corpore in ꝑma cōcluſione.
Gaudium qd habituri erant apoſtoli de viſione diuinitatis xpi in celeſti gloria nunq̄ erit auferibile ab eis nec ab aliquibus beatis Ibidē in ſecūda cōcluſione.
Gaudij error et improbatio eius. Ibidem.
Gaudij plenitudo intelligitur dupliciter. Dñica. iiij. poſt octauas paſce. q. iij. in corpore.
Gaudium dei ſolum plenum eſt in ſeipſo. Ibidē i ꝑma cōcluſiōe
Gaudiū ſpirituale poteſt impleri in futura beatitudine. Ibidem in concluſione ſecunda.

Gaudium beatoꝝ eſt pfecte plenum et ſupplenum. Ibidem.
Gaudent angeli ſuper cōuerſione peccatorum penitentiam agentium triplici ratione. Domica. iij. poſt trinitatis. q. i. in corpore.
Gaudent angeli de penitētia peccatoꝝ ꝓpter ſeptem. Ibidem.
Gaudent angeli plus ſuper vno peccatore penitētiam agente ꝙ. xcix. iuſtis intelligitur dupliciter Ibidem. q. ij. in corpore.
Gloria duplex eſt. Ti. de gloria.
Gloria iferior ꝛ diabolica. ibidē.
Gloria exterior et vana. Ibidez.
Gloria exterior reꝓbanda. ibidē.
Gloria predicta in multis conſiſtit. Ibidem.
Gloria interior ꝛ ſancta. Ibidez.
Gloria ſupior ꝛ eterna. Ibidem.
Gloriam bonoruz vident damnati ante diem iudicij et ex hoc turbabuntur. Dominica prima poſt trinitatis. q. ij. in corpore.
Gratia triplex. Titulo de gratia.
Gratia infuſa reſtringit malas cogitationes. Ibidem.
Gratia diffuſa facit gratioſe loqui. Ibidem.
Gratia effuſa ordinat operationes. Ibidem.
Gratie effectus. Ibidem.
Gratie q̄druplex ſignū. Ibidem.
Gratie thema. Ibidem.
Gratie introductio vel introitus
Gratie diſtinctio. Ibidē. (Ibidē.
Gratia dei animaz mundat et clerificat. Ibidem.
Gratia dei aiam ditat. Ibidem.
Gratia dei fortificat. Ibidem.
Gratia augmētatiua non fuit in criſto. Domica infra octauas epiphanie. q. ij. per totum.
Gratie diuine infuſio neceſſaria ad reſuſcitationem aie de morte peccati. Dn̄ica. xxiiij. q. i. in corpe
Gratie infuſio p̄cedit ꝛ ſequit̄ remiſſionē culpe. ſecūdū aliū ꝛ aliū reſpectū. Ibidez. q. ij. in corpore.
Gratie plenitudiez recepit maria in ſua ſanctificatione. In feſto natiuitatis marie. q. iij. in corpore.
Gratia datur vnicuiqꝫ a deo ſecūduz hoc ad quod eligitur. Ibidē in ſolutione p̄mi argumenti.
Gratie pfectio eſt multiplex. ibidez. in ſolutione ſecūdi argumēti.
Gratiam virtutuz beata virgo excellentiſſime accepit. Ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Gratias agere debem9 deo de beneficio. Dominica. xiiij. poſt trinitatis. q. ij. in corpore.
Gratias reddere tenetur oīs qui beneficium recipit. In feſto viſitationis marie. q. i. in corpore in prima concluſione.
Gratias agendo benefactori ſtatim meli9. q̄s facit ꝙ differendo Ibidē i ſecūda cōcluſiōe p totuz.
Gregorij ſancti. In feſto eius in materia queſtionum.
Gladi9 duplex. Titulo de gladio
Gladius diaboli eſt peccatum. Ibidem
Gladius diaboli eſt lingua detractoris. Ibidem.
Gladius diaboli eſt mulier ornata. Ibidem.
Gladius dei eſt verbū dei. ibidez.
Gladius dei eſt temporalis miſeria. Ibidem.
Gladius dei eſt ineuitabilis ſententia iudicij. quo percutiet om̄s peccatores Ibidem.
Gladi9 dei ē pena eterna. ibidez.
Gladi9 cōpaſſionis cor marie v̄ginis penetrauit. dn̄ica ifra octauas natiuitatis xp̄i. q. ij. per totum.
Gula peccatur multipliciter. Titulo de gula.
Gula peccatur horaz preueniendo. Ibidem.
Gula peccatur quādo nimis laute comedit. ibidem.
Gula peccatur quando nimis comedit. Ibidem.
Gula peccatur quādo nimis ſtudioſe cibaria p̄parantur. ibidem.
Gula peccatur quādo nimis auide comedit. Ibidem.

De. H.

Hereſes et errores ſupſeminauit diabol9 i agro dn̄ico. Dn̄ica. iiij. poſt octauas ep̄hie. q. i. i corpore
Heretici manifeſti qn̄ ſine piculo poteſt fieri exterminandi ſunt per mortem de vita preſenti. Ibidem q. ij. in corpore.
Heretici ſunt corruptiui ꝛ infectiui aliorum. Ibidem.
Heretici ſunt homicide. ibidem.
Heretici ſunt falſarij criſtiane fidei. Ibidem.
Heretici dicuntur lupi. ibidem.
Heretici ſūt blaſphemi i xp̄z. ibidē
Hereticos viuere de9 nō vult abſolute. ſed in caſu tantū. ibidez in ſolutione p̄mi argumenti.
Honor cuz quo intrauit ih̄s iheruſalem in die palmaꝝ cōuenientiſſime cōpetebat in die palmarum. q. ij. per totum.
Hora ſeptima deſignat ſeptē horas quibus anima reſurgit. Dn̄ica. xxi. q. iij. in corpore.
Hora prima deſignat compūctionem cordis. et habet quatuor momenta. ibidem.
Horas tres habet cōfeſſio. ꝛ quelibet horaruz habet quatuor momenta. Ibidem.
Hore tres reſidue ſunt in ſanctificatione. et quelibet earum habet quatuor momenta. ibidem.
Hūilitas duplex. Ti. de hūilitate
Humilitas ficta. ibidem.
Humilitas bona triplex. ibidem.
Humilitas ſufficiens. ibidem.
Humilitas habundans. ibidem.
Humilitas ſuphabūdans. ibidez.
Hūilitate caritate informata ſanctus mathias meruit prouehi ad apoſtolat9 dignitatē. in feſto ſancti mathie apoſtoli. q. i. i corpore.
Hūilitate xp̄s magnā meruit exaltationem. etiam ſecundum humanitatez. In feſto exaltationis ſancte crucis. q. iij. per totum.
Iheronim9 ſanctus. Vide in feſto eius in materia queſtionum.

De. I.

Iacobus apoſtol9. Vide in feſto eiuſdem. in materia queſtionum.
Iactantia triplex. Ti. de iactātia
Iactantia cordis. Ibidem.
Iactantia oris. Ibidem.
Iactantia operis. Ibidem.
Igne corporeo poteſt anima ſeparata cruciari. Dn̄ica. i. poſt trinitatis. q. i. in corpore.
Ignis ſecundū quid nobilior eſt aia et inſtrumentū diuine iuſticie ibidem in ſolu. p̄mi argumenti.

Ignem inferni ſemper vident dā
nati eis preparatuz. licet non ſint
in inferno. ibidem in ſolutione qn
ti argumenti.
Ignis gehenne habet lucem ad
aliquid ⁊ ad aliquid non habebit
Dñica. xx. q. iij. in corpore.
Ignis triplex. ibidem.
Ignis purgatorij. Titulo d' igne
Ignem purga (purgatorij.
torij aliqui dicunt non eſſe. ibidez
Ignis purgatorij pene differen:
tia et preſentis penitentie. ibidez
In igne purgatorij exeuntes re:
gulariter criſtus non liberauit.
Sabbato ſancto paſce. q. ij. in cor
pore in ſeptima concluſione.
Infernus. Titulo de inferno.
Inferni fidem diabolus nititur ex
tinguere. ibidem.
Infernuz eſſe multis oſtenditur
rationibus. Ibidem.
Inferni conditiones. Ibidem.
Inferni tormentoꝝ meditatio ad
qd et quanta bona valet. ibidem.
In infernum deſcendere criſtum
fuit cōueniens. Sabbato ſancto
paſce. q. ij. in corpore in pma con
Inferni partem (cluſione.
omnem non deſcendit criſtus ſe:
cundum ſuam eſſentiam. Ibidem
in ſecunda concluſione.
Infernus quadruplex. ibidem in
ſecunda concluſione.
In inferno manſit aīa criſti tam:
diu ꝙ diu corpus in ſepulcro. ibi
dem in tertia concluſione.
Inferni de parte que dicitur lym
bus criſtus patres eduxit. ibidez
in quarta concluſione.
In inferni parte que dicitur lym
bus pueroꝝ criſtus neminē edu:
xit. ibidem in quinta concluſione.
In inferni parte damnatoꝝ exeū
tes criſtus non liberauit. ibidem
in ſexta concluſione.
Inferni nomen ſonat in malum
pene et nō culpe. in ſolutione pri
mi argumenti. ibidem.
In inferno fuit xp̄us triduo mor
tis. Ibidem. q. iij. in corpore ⁊ per
totam queſtionem.
Inferni pene aliqui ſunt deputa
ti quibꝫ nulla ꝓderint ſuffragia
aliq̄ vt ꝓſint eis ſuffragia. ſicut
traianus. In feſto ſancti grego:
rij. q. ij. per totum.
Judicium generale. Titulo de iu
dicio generali.
Judicium generale probatur au
ctoritatibus. Ibidem.
Judicium generale eſt timenduz
ꝓpter multa. Ibidem.
Judicium generale ſiue vniuerſa
le futuruz eſt in quo criſtus iudi:
caturus eſt omnez hominuz mul
titudinem. Dñica. ij. aduentus in
corpore in prima concluſione.
Judiciū duplex debetur hoi. ibi:
dem in ſolutione primi argumēti
Judiciū generale directe reſpicit
vtilitatē hoim. ibidē i ſolu. iij. ar.
Judicio generali intererit criſt9
in forma humana. ibidem. q. ij. in
corpore in pma concluſione.
Judicio generali aderit criſtus in
forma glorificata. Ibidem in ſe:
cunda concluſione.
In iudicio generali viſio criſti bo
nis erit ad gaudium et malis ad
tormentum. Ibidem in tertia con
cluſione.

Judiciuz futuruz precedent ſigna
in euangelio poſita. ibidē. q. iij. in
corpe ⁊ ſolutionibꝫ argumētoꝝ.
Judicij futuri tempus determina
tuz a nullo hoīe pōt cognoſci. ibi
dez. q. iiij. p totuz. et i feſto ſancti
vincentij cōfeſſoris. q. ij. p totuz.
Judicium temerariuz. Titulo de
iudicio temerario.
Judicat homo male i triplici cau
ſa. ibidem.
Judicat homo male in cauſa ſua
Judicat homo male (ibidem.
in cauſa proximi. ibidem.
Judicat homo male in cauſa ſua
et proximi. ibidem.
Judicare debem9 noſipſos ⁊ non
alios multiplici de cauſa. ibidem
per totum.
Judicare maluz de ꝓximo poteſt
quis multiplicit'. Dñica. iiij. poſt
trinitatis. q. ij. in corpore.
Judicium ſuſpicioſuz ptinet ſim:
pliciter ad iniuſticiā. ibidem in ſo
lutione tertij argumenti.
Judicare dicitur mltiplicit'. In
conuerſione ſancti pauli queſtio
ne pma in corpore.
Judicabunt cuz criſto non ſolum
xij. apoſtoli. ſed etiam illi, qui eos
ſecuti ſunt in pfectione vite. ibi:
dem in ſolutione pmi argumēti.
Judiciaria poteſtas correſpōdet
voluntarie pauptati ꝓpter tria.
ibidez. q. ij. in corpore p totum.
Judiciaria poteſtas cōuenit xp̄o
et ſecūduz qd deus ⁊ ſecūduz qd
homo. In die animaꝝ. q. i. in cor:
pore et per totum.
Judices mali. Titulo de iudici:
bus malis.
Judices acceptio muneꝝ excecat
nec ſunt immunes a peccato. Ibi
dem per totum.
Juſticia q̄druplex. Ti. de iuſticia.
Juſticia vendita pro pecunia vel
laude humana. ibidem.
Juſticia remiſſa vl' deficiēs. ibidē
Juſticia excedēs vel nimia. ibidē
Juſticia ſufficiēs et vera. ibidem.
Juſticiam triplicem tenemur re:
ſpectu dei. ibidem.
Juſticia triplex nobis neceſſaria
eſt reſpectu ꝓximi. ibidem.
Juſticia triplici eget homo re:
ſpectu ſui. ibidem.
Juſticia fideliuz debet eſſe maior
iuſticia phariſeoꝝ. Dominica ſex
ta. q. i. per totum.
Juſtificationis impij conuenien:
tem formaz in oratione ſua debit
publicanus in tribus. Dominica
xi. q. ij. et in corpore.
Innocentia triplex. Titulo de in
nocentia.
Innocētia incipientiū. ibidem.
Inocentia ꝓficientium. ibidem.
Innocētia pſeuerantiū. ibidem.
Innocentes pro criſto occiſi fue
runt veri martires. In feſto inno
centum. q. i. per totum.
Incarnari deuz aliquo modo. fuit
neceſſariū et aliquo mō non. Dñi
ca pma aduentus. q. i. in corpore.
Incarnationis cōuenientia ex tri
bus ſumitur. ibidem.
Incarnatus de9 non fuiſſet! ſi ho
mo non peccaſſet. Ibidem. q. ij.
in corpore.
Incarnari dei filiū decēti9 fuit ꝙ
patrem vel ſpiritumſanctum. ibi
dem. q. iij. per totum.

Ignem inferni ſemper vident dã
nati eis preparatuz. licet non ſint
in inferno. ibidem in ſolutione q̃n
ti argumenti.
Ignis gehenne habet lucem ad
aliquid ⁊ ad aliquid non habebit
Dñica. xx. q. iij. in corpore.
Ignis triplex. ibidem.
Ignis purgatorij. Titulo de igne
Ignem purga (purgatorij.
torij aliqui dicunt non eſſe. ibidez
Ignis purgatorij pene differen-
tia et preſentis penitentie. ibidez
In igne purgatorij exeuntes re-
gulariter criſtus non liberauit.
Sabbato ſancto paſce. q. ij. in cor
pore in ſeptima concluſione.
Infernus. Titulo de inferno.
Inferni fidem diabolus nititur ex
tinguere. ibidem.
Infernuz eſſe multis oſtenditur
rationibus. Ibidem.
Inferni conditiones. Ibidem.
Inferni tormentoꝝ meditatio ad
q̃d et quanta bona valet. ibidem.
In infernum deſcendere criſtum
fuit cõueniens. Sabbato ſancto
paſce. q. ij. in corpore in p̃ma con
Inferni partem (cluſione.
omnem non deſcendit criſtus ſe-
cundum ſuam eſſentiam. Ibidem
in ſecunda concluſione.
Infernus quadruplex. ibidem in
ſecunda concluſione.
In inferno manſit aĩa criſti tam-
diu q̃ diu corpus in ſepulcro. ibi
dem in tertia concluſione.
Inferni de parte que dicitur lym
bus criſtus patres eduxit. ibidez
in quarta concluſione.
In inferni parte que dicitur lym
bus pueroꝝ criſtus neminẽ edu-
xit. ibidem in quinta concluſione.
In inferni parte damnatoꝝ exeũ
tes criſtus non liberauit. ibidem
in ſexta concluſione.
Inferni nomen ſonat in malum
pene et nõ culpe. in ſolutione pri
mi argumenti. ibidem.
In inferno fuit xp̃us triduo mor
tis. Ibidem. q. iij. in corpore ⁊ per
totam queſtionem.
Inferni pene aliqui ſunt deputa
ti quibꝰ nulla ꝓderint ſuffragia
aliq̃ vt ꝓſint eis ſuffragia. ſicut
traianus. In feſto ſancti grego-
rij. q. ij. per totum.
Iudicium generale. Titulo de iu
dicio generali.
Iudicium generale probatur au
ctoritatibus. Ibidem.
Iudicium generale eſt timenduz
ꝓpter multa. Ibidem.
Iudicium generale ſiue vniuerſa
le futuruz eſt in quo criſtus iudi-
caturus eſt omnez hominuz mul
titudinem. Dñica. ij. aduentus in
corpore in prima concluſione.
Iudiciũ duplex debetur hoĩ. ibi-
dem in ſolutione primi argumẽti
Iudiciũ generale directe reſpicit
vtilitatẽ hoim. ibidẽ i ſolu. iij. ar.
Iudicio generali intererit criſtꝰ
in forma humana. ibidem. q. ij. in
corpore in p̃ma concluſione.
Iudicio generali aderit criſtus in
forma glorificata. Ibidem in ſe-
cunda concluſione.
In iudicio generali viſio criſti bo
nis erit ad gaudium et malis ad
tormentum. Ibidem in tertia con
cluſione.

Iudiciuz futuruz precedent ſigna
in euangelio poſita. ibidẽ. q. iij. in
corpe ⁊ ſolutionibꝰ argumẽtoꝝ.
Iudicij futuri tempus determina
tuz a nullo hoie põt cognoſci. ibi
dez. q. iiij. p totuz. et i feſto ſancti
vincentij cõfeſſoris. q. ij. p totuz.
Iudicium temerariuz. Titulo de
iudicio temerario.
Iudicat homo male ĩ triplici cau
ſa. ibidem.
Iudicat homo male in cauſa ſua
Iudicat homo male (ibidem.
in cauſa proximi. ibidem.
Iudicat homo male in cauſa ſua
et proximi. ibidem.
Iudicare debemꝰ noſipſos ⁊ non
alios multiplici de cauſa. ibidem
per totum.
Iudicare maluz de ꝓximo poteſt
quis multipliciter. Dñica. iiij. poſt
trinitatis. q. ij. in corpore.
Iudicium ſuſpicioſuz ptinet ſim-
pliciter ad iniuſticiã. ibidem in ſo
lutione tertij argumenti.
Iudicare dicitur mltiplicter. In
conuerſione ſancti pauli queſtio
ne p̃ma in corpore.
Iudicabunt cuz criſto non ſolum
xij. apoſtoli. ſed etiam illi, qui eos
ſecuti ſunt in pfectione vite. ibi-
dem in ſolutione p̃mi argumẽti.
Iudiciaria poteſtas correſpõdet
voluntarie paupetati ꝓpter tria.
ibidez. q. ij. in corpore p totum.
Iudiciaria poteſtas cõuenit xp̃o
et ſecũduz q̃d deus ⁊ ſecũduz q̃d
homo. In die animaꝝ. q. i. in cor-
pore et per totum.
Iudices mali. Titulo de iudici-
bus malis.
Iudices acceptio muneꝝ excecat
nec ſunt immunes a peccato. Ibi
dem per totum.
Iuſticia q̃druplex. Ti. de iuſticia.
Iuſticia vendita pro pecunia vel
laude humana. ibidem.
Iuſticia remiſſa vl' deficiẽs. ibidẽ
Iuſticia excedẽs vel nimia. ibidẽ
Iuſticia ſufficiẽs et vera. ibidem.
Iuſticiam triplicem tenemur re-
ſpectu dei. ibidem.
Iuſticia triplex nobis neceſſaria
eſt reſpectu ꝓximi. ibidem.
Iuſticia triplici eget homo re-
ſpectu ſui. ibidem.
Iuſticia fideliuz debet eſſe maior
iuſticia phariſeoꝝ. Dominica ſex
ta. q. i. per totum.
Iuſtificationis impij conuenien-
tem formaz in oratione ſua debit
publicanus in tribus. Dominica
xi. q. ij. et in corpore.
Innocentia triplex. Titulo de in
nocentia.
Innocẽtia incipientiũ. ibidem.
Inocentia ꝓficientium. ibidem.
Innocẽtia pſeuerantiũ. ibidem.
Innocentes pro criſto occiſi fue
runt veri martires. In feſto inno
centum. q. i. per totum.
Incarnari deuz aliquo modo. fuit
neceſſariũ et aliquo mõ non. Dñi
ca p̃ma aduentus. q. i. in corpore.
Incarnationis cõuenientia ex tri
bus ſumitur. ibidem.
Incarnatus deꝰ non fuiſſet, ſi ho
mo non peccaſſet. Ibidem. q. ij.
in corpore.
Incarnari dei filiũ decẽtiꝰ fuit q̃
patrem vel ſpiritumſanctum. ibi
dem. q. iij. per totum.

Incarnari filium de femina con=
uenientiſſimum fuit. Dñica. iij. xl.
q. iij. in corpore.
In carnationis miſteriũ oĩs te=
nentur credere explicite. In feſto
philippi et iacobi. q. i. in corpore.
Infirmitas dicitur peccatum. Ti
tulo de infirmitate.
Infirmitates ſpũales quõ ſanen
tur ad modum corporalium infir
mitatum nouem modis. ibidem.
Indulgentias petrus ⁊ nunc ſuc
ceſſores poteſtate clauiũ poterũt
⁊ poſſunt indulgẽtias et relaxatio
nes facere penarũ debitarũ pro
peccatis. in feſto ſancti petri apo
ſtoli. q. iij. per totum.
Ieiuniũ. xl. cõmuniter oĩs ſerua
re tenentur. niſi in eis fuerit legi=
timum impedimentũ. Dñica pri
ma. xl. q. i. in corpore.
Ieiuniũ ſex correlaria excuſantia
Ieiuniũ quadrageſima (ibidem.
le debito tempore fuit inſtitutũ.
ibidem. q. ij. in corpore.
Ieiuniũ xpi quare ieiunauit. ibi=
dem in ſolutione argumenti.
Inſtabilitatẽ quinq̃ faciunt. Ti
tulo de inſtabilitate. inſtabilem
reddũt hoiem. Stulticia ibidem.
Peccatũ ibidẽ. Impatientia ibi=
dem. Defect9 timoris ibidẽ. Du
plicitas animi. ibidem.
Ypocrita ſpeciẽ habet ſanctitatis
ſed nõ opa. Titulo de ypocritis.
Ypocritarũ varia mala. ibidẽ p to
Ypocriſis nõ eſt ſemp pec (tũ.
catũ mortale. ſed qñq̃ et qñq̃ nõ
In feſto iohis et pauli. q. i. p to.
Inuidia mlta mala importat. Ti
Inuidia de me (tulo de inuidia.
lioratiõe alteri9 deterioratᷓ. ibidẽ
Inuidia de ꝓfectu alteri9 deficit
Inuidia de leticia alte (ibidem.
rius tabeſcit. ibidem.
Inuidia de pinguedine alterius
Inuidia de (marceſcit. ibidem.
vita alterius moritur. ibidem.
Inuidia de patientia proximi ſti
mulatur. ibidem.
Inuidia de cõcordia diſcordiã ſe=
minat. et iniuriatur. ibidem.
Ira multa mala facit homi. Ti=
tulo de ira.
Ira hominem excecat. ibidem.
Ira aufert hoĩ oĩa bona. ibidem.
Ira hoĩ oĩa mala infert. ibidem.
Ira in exercitu diaboli eſt incen
Ire triplex gra (daria. ibidem.
dus ponitur a dño in euangelio.
dñica. vi. poſt trinitatis. q. ij. p to.
Illicite acquiſita. Vide ſupra in
Ihesus hoc no (acquiſitione.
men cõuenienter eſt ei impoſitũ
In circũciſione. q. iij. i corpe p to
tum ꝓpter plures rationes ibi=
dem poſitas.
Iohãnes hoc nomẽ cõuenienter
eſt impoſitũ iohãni baptiſte. In
feſto eiuſdem. q. i. in corpore.
Iohãnes habuit mltiplex mun9
gratie. ibidem.
Iohãnes interpretatur dñi gra=
tia vel in quo eſt gratia. ibidẽ in
ſolutione tertij argumenti
Iohãne baptiſta nõ ſurrexit ma
ior. ibidem. q. ij. per totum.
Iohãnes baptiſta in vtero fuit
ſanctificat9. ibidẽ. q. iij. p totum.
Iohãnes non dubitauit de criſto
dubietate ſed pietate. Dominica
prima. aduentus. q. i. per totum.

Iohãni xps cõuenientẽr p opa re
ſpondit. Ibidem. q. ij. p totum.
Iohãnes fuit ꝓpheta et plus q̃
ꝓpheta. Patet pluribus rationi
bus. Ibidem. q. iij. per totum.
Iohãnes bene reſpondit ad que
ſtiones ſacerdotũ. Dñica. iiij. ad
uentus. q. i. per totum.
Iohãnẽ baptizare fuit cõueniẽs
que cõuenientia ex quatuor colli
gitur. Ibidem. q. ij. per totum
Iohãnes teſtimoniũ reddens de
xpo cõuenienter dixit. Ecce agn9
dei. In octauis ephie. q. i. p totũ.
Iohãnes nominauit xpm agnũ dei
multiplici de cauſa. Ibidem. q. ij.
per totum.
Iohãnes exultauit in vtero in p=
ſentia domi ſui. In feſto viſita=
tionis marie. q. i. per totum.
Iohãnes baptiſta verus martir
fuit. In decollatiõe ei9. q. i. p totũ
Iohãnem euangeliſtã quõ xps
dilexerit. In feſto eiuſdem. q. i. p
Iohãnes idẽ mortu9 (totum.
fuit et quomodo reſurrexit. Ibi=
dem. q. ij. per totum.
Iohãnes ſupra pectus dñi recu
buit. et ibi ſuxit q̃ merito inter
euangeliſtas per aquilã deſigna
tus fuit. In feſto eiuſdẽ ante por
tam latinam. q. i. per totum.
Iohãnes apud hoies nõ nume=
ratur inter martires. Ibidem. q.
ij. per totum.
Iohãnis et pauli in feſto eorũ.
In materia queſtionum.
Intrauit xps ad diſcipulos poſt
reſurrectionẽ ſuã ianuis clauſis.
In octauis paſce. q. ij. per totũ.
Iurare ſiue iuramentũ multa di=
ſuadent. Ti. de iuramẽto p totũ.
Iuramentum duplex. In feſto
decollationis iohãnis baptiſte.
q. ij. in corpore.
Iuramentum herodis fuit illici=
tum. Ibidem.
Iuramentũ ioſue non fuit de illi
cito. Ibidem. in ſolutione primi
argumenti.
Katherina ſancta vitam pro xpo
dedit. et agrũ in quo theſaurus
ipſe xps fuit abſconditus compa
uit. In feſto eius per totum.
Lacrime. Vide infra in luctus.
Laurenti9 ſanctus. Vide in feſto
eius in materia queſtionum.
Lucas ſanctus. Vide in feſto
eius in materia queſtionum.
Lepram peccati mortalis ſi quis
incurrit neceſſaria eſt ei confeſſio
etiam de neceſſitate ſalutis. Do=
minica. xiiij. poſt trinitatis. q. i. in
corpore per totum.
Leproſi nouẽ mũdati nõ gratias
referentes peccauerunt mortali=
ter ꝓpter ingratitudinem. Ibi=
dem. q. ij. per totum.
Leproſũ xps cõuenienter ſanauit
tangendo eũ. Dñica. ij. poſt octa=
uas ephie. q. i. in corpore.
Leproſus mũdatus a lepra pec=
cati p contritionẽ adhuc tenetur
ſe oſtẽdere ſacerdoti p cõfeſſionẽ
Ibidem. q. ij. in corpore.
Loqui qui vult debet plura attẽ
dere. Titulo de locutione.
Loqui volẽs attẽdere debet quid
Loqui volẽs attẽ= (dicat. ibidẽ.
dere debet cui loquatur. Ibidẽ.
Loqui volẽs debet attẽdere quã
do loquatur. Ibidem.

Loculos cōuenienter habuit cri
ſtus multiplici de cauſa. Feria. ij
palmarum. q. ij. per totum.
Loculos conuenienter cōmiſit iu
de ꝓpter tres rationes. Ibidem.
q. iij. per totum.
Luxuria ē ignis. Ti. de luxuria.
Luxuria eſt fouea diaboli. Ibidē
Luxuria ē laque9 diaboli. Ibidē
Luxuria eſt hamus. Ibidem.
Luxuria eſt venenum ſub morſel
Luxuria eſt gla- (lo. Ibidem.
dius ad interficiendū. Ibidem.
Luxuria tēplū dei polluit. Ibidē.
Lupus dicit̄ diabol9. Dn̄ica pma
poſt octauas paſce. q. iij. i corpe.
Lup9 qn̄qz dicit̄ hereticus. ibidē
Lupus qn̄qz dicit̄ tyrān9. Ibidē
Luctus triplex. Ti. de lacrimis.
Luctus contritionis. Ibidem.
Luctus compaſſionis. Ibidem.
Luctus deuotionis. Ibidem.
Lumen eſt homini neceſſariū. Ti
tulo de lumine.
Lumen triplex mundi. Ibidem.
Lux triplex ſpiritualis. Ibidem.
Lux infundens. Ibidem.
Lux infundens ⁊ infuſa. Ibidem.
Lux infuſa tantum. Ibidem.
Lumina lucentia ardentia ⁊ viua
debemus nos eſſe. Ibidem.

De. M.

Marie conferentia. vbi dicit̄. cō-
ferens in corde ſuo. non fuit dubi
tationis. ſed delectabilis ⁊ admi
rabilis contemplatio ⁊ prudentiſ
ſima attentio. In feſto natiuita-
tis xp̄i in ſecunda miſſa. q. vnica
per totum.
Maria vero ſecundū temporalez
natiuitatē cōuenientꝫ dicit̄ mater
criſti. Ibidez in prima miſſa. q. ij.
in corpore in prima concluſione.
Maria virgo vere dicitur mater
dei. Ibidem in. ij. concluſione. et
per totam queſtionem.
Maria virgo martir dici poteſt.
quō aūt ⁊ vnde. Dn̄ica infra octa
uas natiuitatis xp̄i. q. ij. p totum.
Maria virgo cōuenienter venit
poſt ptū filij purgāda ī templuz.
In die purificatiōis. q. ij. p totum.
Marie virgini annūtiare ꝙ eſſet
xp̄m conceptura cōgruiſſimū fuit
qđ ꝓbatur tribꝫ rationibꝫ. In fe
ſto annūciatiōis. q. pma ī corpore
Marie annunciare incarnationis
miſterium cōueniens fuit per an
gelum. Ibidem. q. ij. in corpore in
prima concluſione.
Marie virgini angel9 annūciās
cōueniens fuit vt viſione corpora
li appareret. Ibidē ī. iij. cōcluſiōe
Maria virgo cōuenienter ꝓ gra
tiaruz actione decantauit magni-
ficat. vt patet ſub tribus conclu
ſionibus. In feſto viſitationis. q
ij. in corpore.
Maria optimaz partez elegit in
oībus bonis. In feſto aſſumptio
nis. q. ij. in corpore.
Maria v̓go ī aīa ⁊ corpe aſſum-
pta ē in celū. Ibidē. q. iij. p totuz
Maria virgo maioribus ꝓuile-
gijs p̄ alijs fuit dotata. In feſto
natiuitatis marie. q. ij. p totum.
Maria virgo in ſua ſanctificatio
ne recepit gratie plenitudinem.
Ibidem. q. iij. per totum.
Magdalene. In feſto eius in ma
teria queſtionum.
Marci euāgeliſte. In feſto eius

Tabula alphabetica

in materia queſtionum.
Martinus ſanctus. In feſto eiuſ
dem in materia queſtionum.
Matheus euangeliſta. In feſto
eius in materia queſtionum.
Mathias apoſtol9. In feſto eiuſ
dem in materia queſtionum.
Manſuetudo tria bona facit ho
mini. Titulo de manſuetudine.
Manſuetudo animaz ſeruat. dei
gratiam et hoīum acquirit. deus
in eo quieſcit. Ibidem.
Matrimoniū quod fuit inter bea
tiſſimaz virginez mariā et ioſeph
fuit verum et pfectum matrimo
nium. In vigilia natiuitatis criſti
q. ij. in corpe ⁊ p totaz queſtionē.
Matrimonio cōiuncta cōuenies
fuit de ea criſtum naſci. Ibidem
queſtione pma per totum.
Matrimoniū inter beatiſſimā vir
ginem mariaz et ioſeph nūꝙ fuit
cōſūmatuz. Ibidem. q. iij. p totuz.
Matrimonium criſti. Titulo de
virginitate.
Magiſterium etiam religioſi ac
cipere poſſunt ſine pfectionis ſta
tus diminutione. et eliditur ibi er
ror contrarium dicentium. In fe-
ſto vincentij confeſſoris. queſtio
ne pma per totum.
Martirio an ſe q̄s poſſit offerre ſi
ne caritate pfecta ī feſto ſācti vin
centij martyris. q. i. per totum.
Martyr meretur per mortē pro
criſto non ſoluz coronari ſed etiā
aureola honorificari. Ibidem. q.
ij. per totum.
Martyr iohēs inter homīes nō
computatur. In feſto ſancti io-
hānis ante portam latinam que-
ſtione ſecunda per totum.
Martyriuz eſt actus virtutis for
titudinis. In feſto ſancti lauren-
tij martyris. q. ij. per totum.
Martyr fuit iohēs baptiſta. In
feſto decollationis eiuſdem que-
ſtione pma per totum.
Mendacium res eſt vitupabilis
et peccatum diabolicum et mul-
tis malis comparatur. Titulo de
mendacio.
Mirabilia multa fecit deus. Ti-
tulo de mirabilibus mundi.
Mirabiliter redemit. Ibidem.
Mirabiliter vocauit. Ibidem.
Mirabiliter defendit. Ibidem.
Mirabiliter docet eos. Ibidem.
Mirabiliter flagellat. Ibidem.
Mirabiliter cōſolatur. Ibidem.
Mirabiliter ducit per vias mira
biles. Ibidem.
Mirabiliter paſcit eos. Ibidem.
Mirabilit̄ remunerat eos. ibidē.
Miracula facere cōueniens fuit
criſto duplici ratione. Dn̄ica pri
ma poſt octauas epiphanie. q. i.
in corpe ⁊ ſolutione argumētoꝝ.
Miracula facere cōueniēter xp̄s
diſtulit vſqz ad perfectaz etatez
duplici ratione. Ibidem. q. ij. in
corpore in pma concluſione.
Miraculum pmum fuit cōuerſio
aque in vinū. Ibidem in ſecunda
concluſione.
Miracula facere cōueniētiſſime
incepit ih̄us in nuptijs. Ibidem
in. iij. concluſione.
Miraculum pmum cōuenienter
fecit xp̄s mutando aquaz in vinū
Ibidem in. iiij. concluſione.
Miraculum xp̄s cōuenientiſſime

Fecit i ſurdo ꝛ muto. Dñica. xij. tri-
nitatis. q. i. in corpe ꝛ ſolu. agu.
Miraculum criſti predicando ho
mines non peccaueruut. Ibidem
queſtione ſecunda per totum.
Miraculum quod criſtꝰ fecit ſu
ſcitando filium vidue ſufficienter
oſtendit diuinitatē ſuā et ſe xp̄m
eſſe. Dñica. xvi. q. vnica ꝑ totum.
Miraculū factū in filio reguli nō
eſt idez qđ factū fuit in ſeruo cen
turionis. Dñica. xxi. q. ij. ꝑ totum.
Miraculorum operatio attribui
tur virtuti fidei. Dñica. xxiij. q. iij
per totum.
Miraculoſa fuit conuerſio ſancti
pauli. In feſt o cōuerſionis que-
ſtione quarta per totum.
Miraculoſa fuit cōuerſio ſancti
mathei ex multiplici pte. In fe-
ſto ſancti mathei. q. ij. ꝑ totum.
Miracula nulla faciente ſed ſolū
predicante criſto iudei credere te
nebantur. In feſto ſymonis et iu
de queſtione prima per totum.
Miniſtrare cuꝫ ſuo themate vel
ſeruire. Ti. miſtrare vel ſeruire.
Miniſtrare dictionis. Introitus
et diſtinctio miniſterij. Ibidem.
Miniſtri humilitatez requirit de
us. Ibidem.
Miniſtri puritatem. Ibidem.
Miniſtri ſubiectionem et obediē
tiam. Ibidem.
Michaelis. In eodē feſto in ma
teria queſtiouum.
Miſericordia dei duplex ſcꝫ pro-
ximi. Titulo de miſericordia.
Miſericordiam ꝓuocare debent
quatuor. Ibidem.
Miſericordiam prouocare debet
corporis noſtri cōformitas. ibidē.
Miſericordiam prouocare debet
ꝓpria neceſſitas. ibidem.
Miſericordie imenſitas. Ibidem.
Miſericordie vtilitas. Ibidem.
Miſericordie ſex fructus. Ibidē.
Miſericordie ſeptez gradꝰ. ibidē
Miſericordie thema. Ibidem.
Miſericordie introitus. Ibidem.
Miſericordie diſtinctio. Ibidez.
Miſericordiam dei merentur pro
ximo miſerantes. Ibidem.
Miſericordiam dei merentur deū
timentes. Ibidem.
Miſericordiam dei merentur deo
ſe humiliantes. Ibidem.
Miſericordia inter virtutes que
ad ꝓximuꝫ ptinent potiſſima eſt.
Dñica. iiij. trinitatis. q. i. ꝑ totuꝫ.
Mori criſtuꝫ ꝓ nobis cōueniens
fuit multiplici ratione. In die pa
raſceues. q. p̊ma per totum.
Mors eſt timenda ꝓpter morien
di neceſſitatez. Titulo de morte.
Mors timenda ꝓpter velocitatē
Mors timenda pro (Ibidem.
pter incertitudinem. Ibidem.
Mors q̄tuor habet incerta. ibidē
Mors timenda ꝓpter maloꝝ in
curſionem. Ibidem.
Mors amara ē peccatori. Ibidē.
Mortis memoria valet ad multa
Titulo de memoria mortis.
Mortis memoria valꝫ ad ſui hu
miliationem. Ibidem.
Mortis memoria valet ad contē
ptum mundi. Ibidem.
Mortis memoria ad fugam pec-
cati valet. Ibidem.
Mortis memoria ad deprimen-
dum carnalia valet. Ibidem.

Mortis memoria valet ad regen
dum vitam ſuam. Ibidem.
Mortis memoria ad elemoſyna
ruꝫ largitionem valet. Ibidem.
Mortis memoria ꝓuocat ad pe-
nitentiam. Ibidem.
Mori pro criſto eſt actus maxi-
me perfectionis. In feſto ſancti
barnabe apoſtoli. q. p̊ma et ſecun
da per totum.
Mortificatio carnis multum no-
bis ꝓdeſt. ideo multa nos ad eaꝫ
inducunt. Titulo de mortificatio-
ne carnis per totum.
Mortaliter an peccauerunt om-
nes apoſtoli fugientes a xp̄o. Vi
de feria. ij. palmaꝝ. q. iij. ꝑ totuꝫ
Mūdiciaꝫ cordis mlta nobis ſua-
dent. Ti. de mundicia per totum.
Mundicia multis modis acquiri
tur. Ibidem.
Mundicie thema. Ibidem.
Mundicie diſtinctio. Ibidem.
Mundanda eſt ratio. Ibidem.
Mundanda eſt affectio. Ibidez.
Mundanda operatio ab omī in-
tentione inanis glorie. Ibidem.
Mundus fugiendꝰ ꝓpter multa
pericula. Titulo de mundo fugi-
endo per totum.
Murmur in cibo et potu defectꝰ
eſt in principio ſpiritualis belli et
per eam hō multa mala incurrit
Ti. de murmuratione per totum.

De. N.

Naturam diuinam ſufficienter ſe
habere ꝓbauit criſtus phariſeis
veruꝫ criſtum et filiuꝫ dauid. Do
minica. xviij. q. iij. per totum.
Natiuitates duas ponimꝰ in cri
ſto eternam et temporalem. In
feſto natiuitatis criſti in p̊ma miſ
ſa queſtione p̊ma per totum.
Natus eſt xp̄s cōuenienti loco.
ſcꝫ in bethleez. et hoc ꝓpter tres
rationes. Ibidez. q. iij. per totum.
Natiuitas criſti cōuenienter ma
gis ꝑ ſtellam ē manifeſtata. In
feſto epiphanie. q. p̊ma ꝑ totuꝫ
Natiuitas marie. In feſto eodez
in materia queſtionum.
Nazarenus xp̄s cōuenientiſſime
eſt nūcupatꝰ. In vigilia epipha
nie. q. vnica per totum.
Natiuitas marie. Vide i eodeꝫ fe
ſto in materia queſtionum.
Negligentia mala eſt in homie.
Titulo de negligentia per totuꝫ.
Negligentia augmētandi talen-
ta ſibi credita a deo merito venit
quis condemnādus. In die vel fe
ſto ſancti ſilueſtri. q. ij. ꝑ totum.
Negatio petri. Vide feria tertia
palmarum. q. ij. per totum.
Nicolaus ſanctus. Vide in feſto
eius in materia queſtionum.
Nuptie triplices filij dei. Domi-
nica. xx. q. p̊ma per totum.
Nuptialis veſtis dicitur caritas.
Ibidem queſtione ſecūda ꝑ totū
Nuptialem veſtem non habens
proijcietur in tenebras exteriores
Ibidem queſtione tertia ꝑ totū.

De. O.

Obedientiam multa perſuadent.
Titulo de obedientia.
Obedientiā pſuadent exilitas hu
militatis. ibidem. Aſſuetudo ibi-
dem. Ignis diuini amoris ibidez
Vnctio diuine gratie ibidez. Exē
plum creaturaꝝ irrationabilium
Ibidem.

Obedientiam iuuat moleſtia im=
perantis. Ibidem.
Obediētie vtilitas mł́tiplex ibidē
Obedierūt xp̄o vēti ⁊ mare. Dñi
ca. iij. poſt octauas epiphie que=
ſtione ſecunda per totum.
Ocium preſtat locuꝫ diabolo. Ti
tulo de ocio
Ocium eſt velut caſtrum ſine mu
ro. Ibidem.
Ociofus eſt q̄ſi cloaca. Ibidem.
Ociū eſt magiſter malicie. Ibidē
Ociofus ē velut hō mortuꝰ. ibidē
Ocioſitas multuꝫ dammificat ho
minem. Ibidem.
Occupatio nimia ⁊ ſollicitudo cir
ca temporalia aliquādo impedit
hominem a ſalute. aliquādo non
Dñica. ij. poſt trinitatis. q. ij. p to
tuꝫ. Vide etiā infra in ſollicitudie
Octaua epiphanie. Vide in ma=
teria queſtionum.
Odio deus in ſeipſo haberi nō po
teſt. Dñica. xv. poſt trinitatis. q.
ij. in corpore in p̄ma concluſione.
Odio deus a nullo haberi poteſt
Ibidem in. ij. concluſione.
Odio deus haberi poteſt propter
prohibitionem peccatorum. Ibi
dem in tertia concluſione.
Odium ꝓprie vite temporalis ſe
cundum debitum intellectuꝫ mul
tum prodeſt homini. In feſto ſan
cti laurentij. q. p̄ma per totum.
Odium vite temporalis poteſt eſ
ſe in bonum et in malum. Titulo
de odio vite temporalis.
Odire animam ſuam dicitur ali=
quis quadrupliciter. Ibidem.
Odire proximuꝫ q̄ ſit malum. Ti
tulo de odio proximi.
Oleum caritatis. Vide ſup̄ agne=
tis. vel caritatis oleum. vel in fe=
ſto vndecim milium virginum in
materia queſtionum.
Omnium ſanctorum. In eodem
feſto in materia queſtionum.
Oratio porrigenda eſt deo. In ro
gationibus. q. i. in corpore in pri=
ma concluſione.
Orationes etiā porrigēde ſūt ange
lis et alijs beatis. Ibidē, in. ij. con
cluſione ⁊ in ſolu. argumentoꝝ.
Orādo petere poſſumꝰ etiaꝫ tem
poralia. Ibidem. q. ij. per totum.
Oratio peccatoꝝ etiam ſepius ex
auditur. Ibidem. q. iij. per totum.
Oratio phariſei fuit rep̄heſibilis
mł́tiplici ratione. Dñica. xi. q. i. in
corpe et in ſolutio. argumētoꝝ.
Oratio publicani formam dedit
iuſtificationis impij in tribꝰ. Ibi
dem queſtione ſecunda p totum.
Orant ſancti in celo pro interpel
lantibus eos debito modo. In fe
ſto ſancti iacobi. q. ij. per totum.
Oratio qualis debeat eſſe. Titu=
lo de oratione.
Oratio debet eſſe humilis ibidem
Diſcreta ibidem. Deuota et fer
uens ibideꝫ. Attenta ibidē. Per=
ſeuerans. Ibidem.
Orationis multa ſunt impedimē
Orantes qui ſint (ta. Ibidem.
digni exaudiri. Ibidem.
Opus bonum qualiter fieri de=
beat. Titulo de opere bono.
Opꝰ bonū fieri dꝫ celerit̄. ibideꝫ.
Opꝰ bonū fieri dꝫ feruēter. ibidē
Opꝰ bonū fieri dꝫ habūdant̄. ibi
Opus bonum fieri debet perſeue
ranter. Ibidem.
Opus bonuꝫ fieri debet fideliter
Ibidem.
Ornatus corporis animas capit.
Titulo de ornatu.
Ornatꝰ aias interficit. Ibidem.
Ornatꝰ ſignū eſt luxurie. Ibideꝫ.
Ornatꝰ ē ſignū mortis. Ibidem.
Ornatus decipit. Ibidem.
Ornatus plura alia facit. Ibideꝫ
per totum.

De. P.

Pax contra guerram p̄moꝝ pa=
rentum. Titulo de pace.
Pacem criſtus per angelos nun
ciauit. Ibidem.
Pacem criſtus diſcipulis prece=
pit offerre omnibus. Ibidem.
Pacem criſtus precepit diſcipu=
lis habere inter ſe. Ibidem.
Pacē nobis xp̄s care emit. ibidē.
Pacem diſcipulis criſtꝰ in teſta
mento reliquid. Ibidem.
Pacem vt quis in caſtro ſuo con
ſeruet ſepteꝫ requiruntur. ibideꝫ.
Paceꝫ habere volenti ſeptē ſunt
neceſſaria. Ibidem.
Pax q̄tuor mala excludit. ibideꝫ.
Patientia anima cuſtoditur. Ti
tulo de patientia.
Patiētia vita gubernat̄. Ibideꝫ.
Patiētia q̄lis ſit hō ꝓbat̄. ibidē.
Patiētia vincit et triūphat. ibidē
Impatientes ſunt ſicut anſer. Ti
tulo de impatientia.
Impatiētes ſūt ſicut fatui. ibidē.
Impacientes ſunt ſicut lapides
boſſoli. Ibidem.
Impatientes ſunt ſicut equꝰ qui
habet dorſum excoriatum. Ibidē.
Panibꝰ quinqꝫ ſatiauit cōuenie
tius xp̄s q̄nqꝫ milia hoium p̄exi=
ſtentibus q̄ de nouiter creatis.
Dominica quarta. xl. per totum.
Panes de nouo noluit xp̄s crea=
re. Ibidem. q. ij. per totum.
Paupertas dicitur carentia diui=
ciarum. Titulo de paupertate.
Paupertas multis de cauſis dili=
genda eſt. Ibidem.
Pauptatē filiꝰ dei amauit. ibidē
Paupes xp̄us elegit. Ibidem.
Paupes dn̄s exaudiuit. Ibidem.
Pauptas eſt via expedita ad ce=
lum. Ibidem.
Pauptas mł́ta bona ipꝑtat. ibidē
Paupes deꝰ mł́tū honorat. ibidē
Paupū eſt regnū celoꝝ. Ibideꝫ.
Paupibꝰ q̄nqꝫ etiam bona eccle
ſie ſunt largiēda ſiue dāda. In fe
ſto ſancti ambroſij. q. ij. in ſolutio
ne tertij et quarti argumenti.
Pauptati volūtarie, cōuenit iudi
ciaria poteſtas ꝓpter tria. In cō
uerſione ſancti pauli. q. ij. p totuꝫ.
Paſſio xp̄i opata eſt ſaluteꝫ hūa
ni generis p moduꝫ ſacrificij. In
octaua epiphie. q. i. in corpore.
Paſſio xp̄i licet ſit aliq̄d ſignatū
p alia ſacrificia eſt tamē ſignū ali
cuiꝰ rei obſeruāde a nobis. Ibi=
deꝫ in ſolu. ſecundi argumenti.
Paſſio xp̄i q̄uis ex parte occidē
tiū fuerit maleficiū. fuit tamen ex
parte criſti ſacrificiū. Ibidem in
ſolutione tertij argumenti.
Pati xp̄m nō fuit neceſſariū neceſ
ſitate abſoluta. Dñica in q̄nq̄ge=
ſima. q. i. in corpe in. ij. cōcluſione
Pati xp̄ꝫ neceſſariū nō fuit ex ſup
poſitiōe finis. ibidē i. iij. cōcluſiōe
Pati xp̄m fuit neceſſariū neceſſi=
tate immutabilitatis. Ibidem in

quarta concluſione.
Paſſiōe liberare hoiez cōueniēs
fuit. Ibidē i ſolu. tertij argumēti.
Pati xpm in ihrlm cōueniēſſimū
fuit que cōueniētia ꝗtuoꝛ ꝓbat
rationibꝫ. Ibidē. q. ij. in corpoꝛe.
Paſſio xpi fuit ꝓ peccato totius
mūdi. Ibidem in ſolu. ꝑmi argu.
Pati voluit xps extra portā ꝗpt
tria. Ibidem in ſolu. tertij argu.
Paſſionis effectus tranſiuit non
ſolum ad iudeos ſed etiaz ad gen
tes. Ibidem. q. iij. per totum.
Paſſionis xpi multi ſunt effectꝰ
Titulo de paſſione cristi.
Paſſio cristi eſt culpaꝝ noſtraꝝ
deletio. Ibidem.
Paſſio cristi a poteſtate diaboli
nos liberauit. Ibidem.
Paſſio cristi vulnera noſtra ſana
Paſſio cristi in (uit. Ibidem.
amoꝛe nos accendit. Ibidem.
Paſſio xpi fuit pacis refoꝛmatio
Paſſio cristi eſt ad (Ibidem.
bona prouocatio. Ibidem.
Paſſio xpi fuit regni celoꝝ aper
Paſſione ſua nos (tio. Ibidem.
liberare fuit cōuenientioꝛ modus
ꝓ nobis ꝙuis alio modo potuerit
nos liberare. Dñica palmaꝝ que
ſtione prima per totum.
Paſſio moꝛtis cōuenientioꝛ fuit
multis reſpectibus. In die para
ſceues. q. i. et. q. ij. per totum.
Paruulorū numero fuit beatus
franſciscus. ideo reuelata fuerunt
ei ſecreta celeſtia. In feſto eiuſ=
dem. q. ij. per totum.
Parabolis et ſimilitudinibꝫ xps
in ſua ꝑdicatiōe cōueniēter vſus
eſt. Dñica in. lx. q. i. per totum.

Parabole tales quibus xps vſus
eſt fuerunt vere ſecunduz ſenſum
litteralem. Ibidem. q. ij. p totum.
Palpabile cristꝰ corpꝰ ſuū cōue
niēter diſcipulis exhibuit. Feria
tertia paſce. q. ij. per totum.
Paſtoꝛ verus fuit xps. oium ſide
lium. Dñica. prima poſt octauas
paſce. q. ꝑma in ꝑma cōcluſione.
Paſtoꝛ bonus fuit xps. Ibidem
in ſecunda concluſione.
Paſtoꝛ xps aiaz ſuā poſuit ꝓ oui
bus ſuis. Ibidē in. iij. cōcluſione.
Paſtoꝛ bonus non debet ponere
aiam ꝓ brutis animalibus. Ibid
q. ij. in corpe in ꝑma cōcluſione.
Paſtoꝛ bonꝰ nō tenetur vitā coꝛ
poꝛalez ponere ꝓ ſalute coꝛpoꝛali
ouiū ſuarū. Ibidē in. ij. cōcluſione
Paſtoꝛ bonꝰ tenetur vitā corpa
lez ponere ꝓ ſalute ouiū ſuaꝝ ſpi
rituali. Ibidem in. iij. concluſione.
Paſtoꝛ bonus relinquere nō de=
bet gregē ſuū tempoꝛe pſecutio=
nis diaboli vel heretici. Ibidem
q. iij. in prima concluſione.
Paſtoꝛ bonus qñ poſſit relinqre
gregē ſuū et qñ nō. ibidē p totū.
Paulus ſanctꝰ. Vide in cōuerſio
ne et in cōmemoꝛatione eiuſdem
in materia queſtionum.
Partem optimā elegit maria in
omnibus bonis. In feſto aſſum=
ptionis. q. ij. per totum.
Peccatū nō fuit in xpo vllū. Dñi
ca i paſſione. q. i. i corpe ⁊ p totū
Peccatuz cristum crucifigentiuz
fuit grauiſſimū. Feria. iiij. palma
rum. q. ſecunda in corpoꝛe.
Peccata dimittere xps ſecunduz
quod hō non potuit. Dñica. xix.

trinitatis. q. i. in corpoꝛe in prima
concluſione.
Peccata dimittere habuit xps ꝑ
alijs. Ibidem per totum.
Peccata dimittere nulli creature
conceditur niſi miniſterialiter. Ibi
dem. q. ij. per totum.
Peccatum multa mala facit hoī
Titulo de peccato
Peccatum facit homiez ſeruum
diaboli. Ibidem.
Peccatum ducit ad amaruz finez
Peccatoris multi (Ibidem.
plex deceptio et ſtulticia. Ibidē.
Peccati dammificatio. Ibidem.
Peccatū excecat hoiem. Ibidez.
Peccati ꝑua cōſuetudo. Ibidem.
Peccatum grauat vel onerat ho
minem. Ibidem.
Penitentiam agentes āgelos le
tificant triplici ratione. Dñica. iij
trinitatis. q. i. in corpoꝛe.
Penitentiā vno peccatoꝛe agen
te plus gaudēt āgeli ꝙ nonagin
tanouē iuſtis. Ibidē. q. ij. p totuz.
Penitentia vera et diſcreta. Ti=
tulo de penitentia.
Penitētia talis mlta bona addu
cit homi. Ibidem per totum.
Penitentia indiſcreta non eſt lau
dabilis. Ibidem.
Penitentia tarda ꝗ vituperabilis
Ibidem per totum.
Penitētia marie magdalene. In
feſto eius. q. ij. per totum.
Perſeuerātia habet mltos bonos
effectꝰ. Titulo de perſeuerātia.
Perſeuerātia petita ipetrat. ibid
Perſeuerantia bona acquiſita cu
ſtodit. Ibidem.
Perſeuerātia difficilia et aſpera

facilia facit et ſuauia. Ibidem.
Perſeuerantia virtutem admini=
ſtrat ne quis deficiat. Ibidem.
Perſeuerantia coronaz eternam
apprehendit. Ibidem.
Perſecutio. Vide ſuꝑ vbi paſtoꝛ
Petitio vel petere. Vide ſupra
vbi oꝛatio.
Perfectus. nec oīs perfectꝰ eſt
in ſtatu pfectionis. nec omis qui
ſtat in ſtatu pfectionis eſt perfe
ctus. In feſto ſancti auguſtini.
q. ij. in corpoꝛe.
Perfectiōis ſtatui nō repugnat
nec derogat papatꝰ aut epatus
In feſto gregoꝛij pape queſtio=
ne tertia per totum.
Perfectio ꝑlatoꝝ ꝗlis ſit. In fe
ſto ſancti auguſtini. q. i. p totuz.
Perfectiōis actuz maximuz facit
ꝗs moriendo pro cristo. In feſto
ſancti barnabe. q. ij. per totum.
Petrus ſanctus apoſtolus. Vide
in materia queſtionuz. In feſto
cathedre. et in feſto vero p totū.
Petrus martyr. Vide i feſto ſan
cti petri martyris in materia que
Perus apoſtolus (ſtionum.
multipliciť errauit i tranſfigura=
tiōe dñi. Dñica. ij. xl. q. iij. p totū.
Petrus apoſtolꝰ et nūc ſucceſſo=
res poteſtate clauiū poterunt et
poſſunt indulgētias et relaxatio
nes facere penaꝝ debitaꝝ ꝓ pec
catis. In feſto ſancti petri apo=
ſtoli. q. iij. per totum.
Philippi et iacobi. In feſto eoꝝ
in materia queſtionum.
Pigritiam multa mala ſequūtur
Titulo de pigritia.
Pigritiā ſequiť defectꝰ bonoꝝ.

Ibidem.
Pigriciam incōſtantia volun-
tatis ſequitur. ibidem.
Pigritia amor ē voluptatis. ibid
Pigritiam ſequitur timor puſilla
nimitatis. ibidem.
Pigriciam ſequitur negligentia
in negocijs. ibidem.
Pigritiam ſequitur priuatio glo
rie. Ibidem.
Pigritiam mors geheñe ſequi-
tur. Ibidem.
Plenitudinē et pfectionē gratie
accepit maria virgo in ſua ſancti
ficatione. In feſto natiuitatis ma
rie. q. iij. per totum.
Pleitudo ſpiritusſancti. dñica. iij.
poſt octauas paſce. q. iij. ptotū.
Plenitudo gaudij. dñica. iiij. poſt
octauas paſce. q. iij. per totum.
Predicare quis debet vt pficiat.
Titulo de predicatoribus.
Predicator laudabiliter debet vi
uere. Ibidem.
Predicatoris doctrina debet eſſe
facilis. Ibidem.
Predicatoris materia debet eſſe
vtilis. Ibidem.
Predicare criſt9 iudeis ſine offē-
ſione non debuit. Dñica in paſſio
ne. q. ij. per totum.
Predicare null9 inferior papa po
teſt ſine auctoritate pape. dñica
quinta trinitatis. q. ij. per totum.
Predicationis officiū criſtus cō-
uenienter cōmiſit apoſtolis nec-
non diſpenſationis miniſteriū di-
uini verbi. Andree. q. pma.
Predicatorū ordinē an cōuenien
ter ſanct9 dñicus inſtituerit. In
feſto eiuſdē. q. i. et. q. ij. p totum.

Prelationē appetere ratione ho-
noris et ſufficientie temporalium
illicitum eſt. Dominica. xvij. q. i.
in prima concluſione.
Prelationē ad grad9 celſitudinē
appetere ē illicitū et pctm̄. Ibidē
Prelationē appetere vt pſit pro-
ximo ad ſalutem laudabile eſt.
Ibidem in. iij. cōcluſione p totū.
Prelationis ambitio eſt peccatū
Ibidem. q. ij. per totum.
Prelatorū ſtat9 maior eſt alijs in
eccleſia dei. In feſto ſancti augu
ſtini confeſſoris. q. i. per totum.
Preſumptio mala ē et multa ma
la importat. Titulo de pſumptio-
ne per totum.
Preparatio ad qnqʒ ſe oſtendit.
Titulo de preparatione.
Preparare debemus nos ad defē
dendum. Ibidem.
Preparare debemus nos ad ſer-
uiendum. Ibidem.
Preparare debemus nos ad reci
piendum. Ibidem.
Preparare debemus nos ad com
putandum. Ibidem.
Preparare debemus nos ad con-
uiuandum. Ibidem.
Preparare tripliciter debem9 nos
ad nuptias. Ibidem.
Preparant ſe ad nuptias tria ge
nera hoium. Ibidem.
Premium remunerationis. Dñi-
ca. lxx. q. i. per totum.
Prophete falſi cauēdi ſunt. Dñi
ca. viij. trinitatis. q. i. p totum.
Propheta an fuerit criſtus. Dñi
ca. iiij. xl. q. iij. per totum.
Prodigalitas aufert homi bona
ſua, Titulo de prodigalitate.

Prodig9 pleno vaſi infūdit quā
do dat diuitibus. Ibidem.
Prodigus corrupto vaſi infundit
quādo dat hiſtrionibus. Ibidē.
Prodigus dat pro nichilo quan
do dat pro vana gloria. Ibidem.
Prouidētia valet ad ſuſtinendū
temptatiōes et tribulatiōes. Ti
tulo de puidentia per totum.
Probatio eſt multiplex. Titulo
de probatione.
Probatio per fidem. Ibidem.
Probatio p patientiā in tribula-
Probatio p (tione. Ibidem.
temptationes. Ibidem.
Probatio p verba. Ibidem.
Probatio p opera. Ibidem.
Probatio ex cōuerſatiōe. Ibidē.
Probatio p obedientiā. Ibidem.
Purificationis. Vide in eodē fe-
ſto in materia queſtionum.

De. Q.

Querunt multi dñm ſed nō inue
niūt. Ti. quō querend9 eſt deus.
Querere volenti deū tria ſunt cō
ſideranda. Ibidem.
Querēd9 ē de9 lacrimabilit. ibid
Qurēd9 ē de9 diligent. Ibidem.
Querēd9 ē de9 pſeuerant. Ibid.
Quādo querēd9 eſt de9. Ibidē.
Querendus vbi ſit deus. Ibidē.

De. R.

Religioſus qualis debeat eſſe. Ti
tulo de religioſo per totum.
Religionē pdicatorū beatus dñi-
cus cōuenienter inſtituit. In fe-
ſto ſancti dñici. q. i. et. q. ij.
Religioſus cū pfectiōis ſtatu po
teſt gradū magiſtralē ſuſcipe. in
feſto ſancti vincentij confeſſoris.
queſtione pma per totum.

Religio eſt ſchola i qua docetur
diſciplina et exercitiū habetur tē
dendi et puenīēdi ad pfectionē. in
feſto ſācti benedicti. q. i. in corpe
Redemptio. Vide. ſ. d icarnatiōe.
Reges cōueniēter et ſapiēter vene
rūt ad xp̄m adorandū et venerādū
In feſto epiphanie. q. iij. p totū.
Recidiuū multa habet media re-
trahentia. Titulo de recidiuo.
Recidiuū ipedire debet medicine
ſumptuoſitas. ſ. paſſio xp̄i. Ibidē
Recidiuū excludere debet mortis
eternitas. Ibidem.
Recidiuū expellit deum ab hoie
Recidiui multiplex (Ibidem.
damnum. Ibidem.
Recōciliatio qñ fieri dʒ et qñ non
Dñica. vi. trinitatis. q. iij. p totū.
Reprehendit xp̄us cōuenienter
regulū pter defectum fidei ſue.
Dñica. xxi. q. i. per totum.
Rephendit xp̄s cōueniēter pha
riſeos de cenſu dando ceſari. Dñi
ca. xxiij. q. iij. per totum.
Remunerationis premiū. Dñi-
ca. lxx. q. i. per totum.
Reſurgere xp̄m a mortuis fuit ne
ceſſariū. In die reſurrectionis xp̄i
q. i. in corpore in pma cōcluſione
et pbat qnqʒ ratiōibꝫ. Ibidem.
Reſurrexit xp̄us cū vero corpore
Ibidem in. ij. cōcluſione.
Reſurrexit xp̄s cū corpe glorioſo
Ibidem in. iij. concluſione.
Reſurrexit xp̄us reſurrectiōe pfe
cta prius q̄ quicūqʒ alius reſur-
gentiū. Ibidē in. iiij. cōcluſione.
Reſurrexit xp̄s cōuenienter tertia
die. Ibidem. q. ij. per totum.
Reſurrectiōē ſuā xp̄s argumētis

et ſignis declarauit. Feria ſecun-
da paſce. q. ij. per totum.
Reſurrectionis xp̄i veritatez ar-
gumēta que induxit ſufficienter
ꝓbauerūt. Ibidē. q. iij. ꝑ totum.
Reſurgere debuit criſtus cum ci-
catricibus et quare. Feria tertia
paſce. q. i. per totum.
Reſurrectio generalis corpoꝝ tri
pliciter ꝓbatur. Titulo de reſur
rectione generali.
Reſurrectio generalis probatur
auctoritatibus. Ibidem.
Reſurrectio generalis probatur
rationibus. Ibidem.
Reſurrectio generalis probatur
exemplis. Ibidem.
Reſurrectionis cauſa corpoꝝ mor
tuoꝝ erit vox xp̄i miniſterialiter
In die aīarū. q. iiij. per totum.
Repleri qui vult gratia ſpiritus-
ſancti quatuor debet facere. Ti-
tulo de repletione.
Repleri ſi vult debet vas euacua
re. Ibidem.
Repleri ſi vult debet vas ſuum la
uare. Ibidem.
Repleri ſi vult debet obſtruere ⁊
ligare. Ibidem.
Repleri ſi vult debet vas erigere
Ibidem.
Replectiōis quatuor ſigna. ibidē
Rogationū. Vide in materia que
ſtionuz de diebus rogationum.
Ruina multoꝝ extitit criſt9 ſed
diuerſimode. Dñica ifra octauas
natiuitatis xp̄i. q. i. per totum.

De. S.

Sacra ſcriptura oſtēdit verū meſ
ſiam. ſcz xp̄m veniſſe. Dñica. x. tri
nitatis. q. p̄ma per totum.
Sacramentuz ſup̄. In corpe xp̄i.
Sacrificiū deo offerre eſt de lege
nature. Dñica. xxiij. q. ſecunda in
corpore in p̄ma concluſione.
Sacrificiū ſoli deo eſt offerenduz
Ibidem in ſecunda concluſione.
Sacrificia offerre deo oīs tene-
mur. Ibidem in. iij. concluſione.
Sacrificiū triplex ſecundū triplex
hominis bonum. Ibidem.
Saluare cum ſuo themate. Ti-
Saluare introi (tulo ſaluare.
tus ſiue introductio. Ibidem.
Salutis diſtinctio. Ibidem.
Saluti neceſſaria primū eſt habe
re obedientiā in p̄ceptis. Ibidez.
Saluti eſt neceſſariuz temperan
tia in proſperis. Ibidem.
Saluti neceſſarium eſt patientia
in aduerſis. Ibidem.
Sanguis xp̄i an totus fuerit in re
ſurrectione xp̄i reaſſumptus. In
die ſancto paſce. q. iij. ꝑ totum.
Sanctificatur homo ꝑ baptiſmuz
Titulo de ſanctificatione.
Sanctificat̄ hō ꝑ cōfeſſionē. ibid̄
Sanctificatur homo per abſtinē
tiam a peccato. Ibidem.
Sanctificat̄ q̄s ꝑ ſpem. Ibidem.
Sanctificatur quis per cuſtodiaz
mandatorum. Ibidem.
Sanctificatur aliquis per elemo-
ſynam. Ibidem.
Sanctificatur etiam quis per bo-
nam ſocietatem. Ibidem.
Sanctificatus fuit iohānes bap-
tiſta in vtero matris. In feſto
eiuſdem. q. iij. per totum.
Sanctificata fuit glorioſiſſima vir-
go maria. In feſto eiuſdem que-
ſtione ſecunda per totum.

Sanctificatione beatiſſima virgo
maria recepit plenitudinē gratie
Ibidem. q. iij. per totum.
Sapientia duplex. ſcz bonoruz et
maloꝝ. Titulo de ſapientia.
Sapientia maloꝝ. Ibidem.
Sapiētia terrena nō ē bona. Ibidē
Sapiētia aīalis eſt mala. Ibidē.
Sapiētia diabolica et illa eſt peſ
ſima. Ibidem.
Sapientia bonoꝝ. Ibidem.
Sapientia bonorum in multis cō
Sapiētie ſiue ſciē (ſiſtit. Ibidez.
tie quatuor fuerūt in xp̄o. Dñica
infra octauas ephie. q. i. i corpe.
Sapia diuina ⁊ icreata fuit ī xp̄o
Ibidem in p̄ma concluſione.
Sapientia acquiſita xp̄us ꝓfecit
Ibidem in. iij. concluſione.
Seruitiū malū. ti. d̄ ſuitio malo.
Seruiūt aliqui gule. Ibidem.
Seruiūt aliqui luxurie. Ibidem.
Seruiūt aliqui pecunie. Ibidez.
Seuire diabolo eſt maluz ꝓpter
plura. Ibidem.
Seruire cū ſuo themate. Ibidez.
Seruitiuz dei. Ti. de ſeruitio dei.
Seruire debem9 deo cum timore
et reuerentia. Ibidem.
Seruire debemus deo volūtarie.
Seruire deo debem9 (Ibidem.
honeſte et munde. Ibidem.
Seruire debem9 ſapient̄. Ibidez.
Seruire debem9 ſollicite. Ibidē.
Seruire deo quare et ꝓpter quid
debemus. Ibidem.
Seruire nemo poteſt duob9 dñis
dñica. xv. poſt trinitatis. q. i. ꝑ to.
Sequi debemus deum. Titulo de
ſequendo deum.
Sequūtur quidam mundi vanita
tem. Ibidem.
Sequūtur q̄dā carnē ſuā. ibidem.
Sequūtur q̄dam diabolū. ibidem.
Sequūtur quidaz dn̄m per viam
mandatorum. Ibidem.
Sequuntur quidam per ſemitam
conſiliorum. Ibidem.
Sequūtur aliqui per compendiū
tribulationis. Ibidem.
Sequūtur eum aliqui per viaz in
nocentie. Ibidem.
Sequuntur eum aliqui per viam
caritatis. ibidem.
Sequi cum ſuo themate. ibidem.
Seq̄ introit9 vel itrodutio. ibidez.
Sequele diſtinctio. ibidem.
Sequi volēs xp̄m neceſſariū ē q
vadat ꝑ viam puritatis. ibidem.
Sequi volēs xp̄m neceſſariū ē q
vadat ꝑ viam paupꝫtatis. ibidem
Sequi volentē xp̄m oportet ire ꝑ
viam humilitatis. ibidem.
Sequela xp̄i duplex diſtinguitur
In feſto ſancti andree. q. ij. ꝑ totū
Sequi volentem criſtuz tria ſunt
neceſſaria. In feſto ſancti petri
martyris. q. p̄ma per totum.
Secuti ſunt aliqui ad vnicum ver
bum xp̄i. In feſto ſancti mathei
q. ij. in ſolutione p̄mi argumenti.
Sepeliri criſtum fuit conueniens
Sabbato ſancto paſce queſtione
p̄ma in corpore in p̄ma cōcluſiōe
Sepultura xp̄i debuit eſſe in hor
to ꝓpter miſticam ſignificatio-
nez. ibidem in concluſione ſecūda
Sepult9 ē xp̄s cōueniēt̄ ī ſepul
tura aliena. ibidē ī. iij. cōcluſione.
Sepultura xp̄i debuit eſſe i nouo
ſepulcro. ibidē in. iiij. cōcluſione.
Sepeliri debuit criſtus inuolu-
tus ſyndone munda. Ibidem in

quītā concluſione.
Sepeliri xp̄m fuit cōueniēs ꝫ non
inciuerari. Ibidē i. vi. cōcluſione.
Sepulto dn̄o nō debuit diuinitas
a carne ſepari. ibid̄ i. vij. cōcluſiōe
Et plura pulcra ibidem de ſepul
tura xp̄i per totam queſtionē.
Sedere ad dexterā patris cōuenit
xp̄o. In die aſcēſiōis. q. iij. p totū
Sedes ſancti petri cōuenient̄ nō
poteſt trāſferri de roma ad aliaȝ
regionē ꝓbat̄ multis ratiōibꝫ.
In feſto cathedre. q. iij. p totuȝ.
Silentiū multa bona hoi impor=
tat. Titulo de ſilentio.
Silueſter ſanctus. Vide in feſto
eius in materia queſtionum.
Symonis et iude. In feſto eoruȝ
in materia queſtionum.
Symoniā cōmiſit iudas venden=
do criſtum. Feria. iiij. palmarum
queſtione p̄ma in corpore.
Symoiacū ē ſēp de miſſa celebrā
da pactionē facere. Ibidem in ſo
lutione ſecundi argumenti.
Symoniacoꝝ pena illa eſt cōue=
niens vt expellentur p p̄uationeȝ
eoꝝ que p ſymoniā adepti ſunt.
Dn̄ica. x. trinitatis. q. iij. in corpe
Symoniaci tam vendētes q̄ emē
tes ſp̄ualia aut etiaȝ mediatores
alijs penis puniūtur. Ibidem.
Symoniace recipiēs ordies ipſo
iure ſuſpēſus ē. ibid̄ i ſolu. p̄mi ar.
Symoniace ordinat9 non recipit
ordinis executionē. Ibidem in ſo=
lutione ſecundi argumenti.
Symoniacus deum vendit. Titu
lo de ſymoniaco.
Symoiaci q̄ mali ſūt. ibid̄ p totū
Sollicitudo duplex. Dn̄ica. xv. tri
nitatis. q. iij. in corpore.
Sollicitudo temporaliū qn̄ ſit bo
na vel mala. Dn̄ica ſecunda trini
tatis queſtione ſecūda p totum.
Societas mala mľta mala impor
tat hoi. ideo dȝ ſe cauere hō ab il
la. Ti. de ſocietate mala p totum.
Solitudo mľta bona hoi adducit
Titulo de ſolitudine p totum.
Sponſus quis fuerit i nuptijs qn̄
xp̄us aquā in vinū mutauit ⁊ eſt
duplex opinio. Dn̄ica p̄ma poſt
octauas epiphanie. q. iij. p totū.
Sperandū eſt in dn̄o. Ti. de ſpe.
Spes multa bona homini impor
tat. Ibidem per totum.
Spes cū ſuo themate. Ibidem.
Spei itroit9 ſiue itroductio. ibid̄
Spei diſtinctio. Ibidem.
Sperātes i ſe de9 adiuuat. Ibidē.
Sperātes i ſe de9 cōfortat. Ibid̄
Sperātes i ſe de9 remūerat. ibid̄.
Sp̄us cū ſuo themate. Ti. ſp̄us.
Sp̄us itroit9 vel itroductio. ibid̄
Spiritus diſtinctio. Ibidem.
Sp̄uſſanct9 cuſtodit nos a corru=
ptiōe peccati q2 cor mūdat. ibidē
Sp̄uſſanct9 os cōſeruat. Ibideȝ.
Sp̄uſſanct9 manū rectificat. ibid̄
Sp̄uſſanct9 ꝓcedit a patre et fi
lio cōtra grecos. Dn̄ica ifra octa
uas aſcenſionis. q. i. in corpore.
Sp̄uſſanctus alio modo ꝓcedit.
et alio modo fili9. Ibidem. Vide
etiam in ſolutione argumētoꝝ.
Spirituſſanctus tripliciter perhi
buit teſtimonium de criſto. Ibi=
dem. q. ij. per totum.
Sp̄uſſanct9 arguere habuit mū
dū d̄ pctō. de iudicio. ⁊ de iuſticia
Dn̄ica tertia poſt octauas paſce
queſtione. ij. per totum.
Sp̄ūſſancti pleitudo cōpleta fuit
i apoſtolis quod ꝓbat̄ triplici ra
tione. ibidem. q. iij. per totum.
Sp̄ūiſancto cōuenit viſibilit̄ mit
ti. In die pētecoſtes. q. i p totuȝ.
Sp̄ūſſanct9 cōuenient̄ miſſus fuit
i linguis igneis. ibidē. q. ij. p totū.
Sp̄ūſſanct9 docuit apoſtolos oia
ſecundū quadruplíceȝ ſenſuȝ. Ibi
dem. q. iij. per totum.
Sp̄ūs vnit̄ corpori dupliciť. Dn̄i
ca p̄ma trinitatis. q. ij. in corpore.
Sp̄ūale gaudiuȝ poteſt impleri i
futura beatitudie. Dn̄ica. iiij. poſt
octauas paſce. q. iij. in corpore.
Status p̄latoꝝ maior eſt in eccle
ſia oi alio. In feſto ſancti augu=
ſtini epiſcopi. q. i. per totum.
Status triplex bonorum. Titulo
de lumine.
Stephanus ſanctus. Vide in fe=
ſto eius in materia queſtionum.
Stella apparēs magis nō fuit vna
de illis celeſtibus. In die epipha
nie. q. ij. per totum.
Suffragiuȝ. Vide in die animarū
in materia queſtionum.
Suſpitio generat maluȝ. Dn̄ica.
iiij. trinitatis. q. ij. in corpore.
Suſpitiōis triplex g̃dus. Ibidē.
Superbia eſt quaſi rex vitiorum
Titulo de ſuperbia.
Superbia initium eſt omis pec=
cati. Ibidem.
Superbia efficiatur homo ſimilis
diabolo. Ibidem.
Superbia eſt occaſio et cauſa rui
ne ſpiritualis. Ibidem.
Superbia aufert homini omnia
bona. Ibidem.

De. T.

Tactus impudicus tria mala fa
cit. Titulo de tactu impudico.
Tactus impudicus corpus con=
taminat. Ibidem.
Tactus impudicus animam ma
culat. Ibidem.
Tactus impudicus animā intoxi
cat et inficit. Ibidem.
Temp9 cōſiderandū ē tanq̄ the
ſaurus p̄ciofus. Ti. de tempore.
Tempus bene conſiderānduȝ eſt
ꝓpter plura. Ibidem p totum.
Temporaliū ſollicitudo nimia nō
eſt bona. Dn̄ica. xv. trinitatis. q.
tertia in corpore.
Temporaliū poſſeſſio aliqn̄ nō de
rogat ſtatui pfectionis. In feſto
ſancti gregorij. q. iij. p totum.
Temporalia oia relinq̄re ad ſim=
plicē ſequelā dn̄i nō ē neceſſariuȝ
in feſto ſancti andree. q. ij. i corpe
Temptatio quatuor habet conſi
deratiōes. Titulo de temptatiōe
Tēptatio diaboli ē mľtiplex. ibid̄
Temptat regredi cuȝ ſeptem ſpi
ritibus peioribus. Ibidem.
Tēptatiōis reſiſtēdi mod9. ibid̄.
Temptationum multiplex vtili=
tas. Ibidem.
Temptari voluit criſt9 a diabo
lo. Dn̄ica p̄ma. xl. q. ij. per totum
Tepeditas iraȝ dei ꝓuocat fidu=
ciaȝ diabolo temptandi p̄ſtat. et
reddit hoiem impotentem. Titu
lo de tepiditate per totum.
Theſaurus multiplex dſtinguit̄
Titulo de theſauro.
Theſaurus ſcientie. Ibidem.
theſaur9 ē aia p̄cioſa i corpe. ibid̄
theſaur9 ē v̄ginitas i carne. ibid̄

Theſaurus ē gratia ī corde. ibidē.
Theſaurus v̇tutes in aīa. ibidez.
Theſaurus eſt miſericordia ad ꝓ
ximum. ibidem.
Theſaur9 amicitie vel caritatis.
Ibidem.
Theſaurus eſt vita etꝰna. Ibidez
Theſauruz abſconditum in agro
emit beata katherina v̇go. In Fe
ſto eiuſdem. q. vnica p totum.
Timor dñi mlꝭta bona facit in ho
mie. Titulo de timore dei.
Timor dñi expellit peccatū. ibid̄
Timor domini a malo culpe futu
re cuſtodit. Ibidem.
Timor ē gratie dei collatio. ibidē
Timor eſt bonoruz operum mul
tiplicatio. Ibidem.
Timor ē bonoꝝ ꝓmiſſio. Ibidē.
Timere debemus deuz ꝓpter tria
Timor aliquādo eſt (Ibidem.
peccatū aliquando non. In feſto
ſanctorum iohānis et pauli. q. ij.
in corpore in p̄ma concluſione.
Timor inordinatus q̄nq3 eſt pec
catū mortale. ibidē in. ij. cōcluſiōe
Thomas apoſtolus. Vide in fe-
ſto eius in materia queſtionum.
Thomas ſanctus doctor. In fe-
ſto eius in materia queſtionum.
Thomas cantuarienſis. In feſto
eius in materia queſtionum.
Tranſfigurationis materia et te
ſtes eiuſdem. Dñica. ij. quadrage
ſime. q. i. et. q. ij. per totum.
Tranſitu triplici tranſibit criſtus
in gloria miniſtrādo. In feſto ſan
cti martini. in ſolutione ſecūdi ar
gumenti. q. vnica.
Traianus precibus ſancti grego
rij fuit de inferno liberat9. In fe
ſto ſancti gregorij. q. ij. in corpe.
Tranſlatio cathedre ſancti petri
et an trāſferri poſſit. Vide ſupra
in ſedere.
Traxit criſtus in cruce oīa ad ſe
caritate. In feſto exaltatiōis ſan
cte crucis. q. ij. per totum.
Trinitatis miſteriū tenemur nūc
credere explicite. In feſto ſymo-
nis et iude. q. ij. per totum.
Tribulatio ſepat hoiem ab amo
re mūdi. Titulo de tribulatione.
Tribulatio ſaluat aīam. Ibidem.
Tribulatio retrahit a peccato.
Ibidem.
Tribulatio meretur conſolatio-
nem. Ibidem.
Tribulatio errantes reducit ad
viam. Ibidem.
Tribulatio probat hominē ſicut
ignis aurum. ibidem.
Tribulatio purgat aīam. ibidez.
Tribulatio eſt cibus vel calix do
mi vnde cibat et potat amicos ſu
os. ibidem.
Tribulatio illumiat hoiez. ibidē.
Tribulatio ad regnum eternum
perducit. ibidem.

De. V.

Verbum caro factum eſt. iſta ꝓ
poſitio probatur vera. In die na-
tiuitatis criſti in vltima miſſa. q.
vnica in corpore.
Verbum ſiue deus factus eſt ho
mo. hoc participium factus tri-
pliciter ſe habere poteſt in locu-
tione iſta. ibidem.
Verbum caro factum. ibi caro po
nitur pro homine ſicut pars pro
toto. ibidem in ſolutione p̄mi ar-
menti.

Verbum caro factum. quaſi ſo-
lam carnem nominauit euange-
liſta. quadruplex eſt ratio. Ibi-
dem in ſolutione p̄mi argumēti.
Verbum dei debem9 audire velo
citer et libenter. Ti. de verbo dei.
Verbum dei debemus audire re-
uerenter. Ibidem.
Verbum dei audire debemus me
moriter. Ibidem.
Verbum dei audire debemus effi
caciter cum effectu. Ibidem.
Verbum dei audiendū eſt ꝓpter
multiplicē eius effectū. Ibidem
Verbum dei mūdat domū cordis
oſtendit maculas et dat aquam
gratie ad lauandum. Ibidem.
Verbū dei mentē illumiat. erigit
viuificat. ſanat. Ibidez p totum.
Veritatem loquēdo xp̄s ſepi9 of
fendebat iudeos. Dñica in paſſio
ne. q. ij. in corpore et per totum.
Veritas triplex. Ti. de veritate.
Veritas oris p cōfeſſionē. Ibidē
Veritas cordis in cōtritiōe. ibidē
Veritas operis in actione. ibidē.
Velocitas cōuerſionis multa bo
na homi importat. Titulo de ve-
locitate conuerſionis.
Velocitas conuerſionis radicare
facit in bono. Ibidem.
Velocitas conuerſionis aſſuefa-
cit ad bonum. Ibidem.
Velocitas conuerſionis dirigit vi
tam hominis. Ibidem.
Velocitas cōuerſionis facit vite
meliorationem. Ibidem.
Velocitas cōuerſionis generat ſe
curitatem vite. Ibidem.
Venire cum ſuo themate. Titu-
lo de venire.
Venire introitus ſiue introdu-
ctio. Ibidem.
Venire diſtinctio. Ibidem.
Venit criſtus vt medicus ad in-
firmum. Ibidem.
Venit criſtus in mundū vt pro-
pugnator. Ibidem.
Venit xp̄s vt liberator. Ibidem.
Veſtis nuptialis eſt caritas ꝓpē
ſex rationes. Dominica viceſima
trinitatis. q. ij. in corpore.
Vitis vera eſt criſtus qui in hac
vite non p̄manſerit excidetur. In
feſto ſancti marci. q. i. per totum.
Viſio duplex. interior et exterior
Dñica. xiij. q. p̄ma in corpore.
Viſio capitur dupliciter. Dñica
in paſſione. q. iij. ī ſolu. p̄mi argu.
Vidit abraā in ſpiritu ſiue cogno
uit per fidem diem eternitatis.
Ibidem in corpore.
Videntes apoſtoli criſtum poſt
reſurrectionez gauiſi ſunt. qd̄ qui
dem gaudium non eſt auferibile
ab eis. Dñica. ij. poſt octauas pa
ſce. q. ij. ī corpe ī p̄ma cōcluſione.
Viſionem quaz habent oīs bea
ti de diuinitate criſti nunq̄ͣ aufe-
retur ab eis. Ibidem in ſecunda
concluſione.
Viſione ſua beatus benedict9 nō
vidit deum per eſſentiā. In feſto
ſancti benedicti. q. ij. per totum.
Vidit paulus diuinam eſſentiam
In feſto cōmemorationis ſancti
pauli. q. i. per totum.
Viſio dei per eſſentiaz continet in
ſe ſanctorum beatitudinem perfe
ctam. In feſto omniū ſanctoruz
queſtione p̄ma per totum.
vidēdo diuiaz eēntiā nlꝭs itellꝭct9

ereat9 cognoſcere poteſt oia que deus poteſt facere. Ibidem. q. ij. in corpore in pˀma concluſione.

Viſionis noticia anima criſti cognoſcit omnia. Ibidem in ſecunda concluſione.

Videntes diuinaȝ eſſentiaȝ ſancti non vident omnia que deus videt Ibidem in. iij. concluſione.

Viſio dei ſiue cognitio diſtinguitur q̄druplicìter. In feſto ſancti mathie. q. ſecunda in corpore.

Videre debem9 deuȝ. eius verba et opa ei9. Ti. de videndo deum.

Videre debemus noſmetipſos et noſtros defectus. Ibidem.

Videre debemus homies iuſtos ad imitandum. Ibidem.

Videre debemus inſidias diaboli ad precauendum. Ibidem.

Videre debem9 ea que futura ſūt

Videre debem9 dieȝ (Ibidem. iudicij et gaudia eterna. Ibidem p totū. Vide etiā. s. de puidentia.

Vita cōtemplatiua ſimplicitˀ loquendo eſt melior ſed actiua vita ſecūdū qḋ q̄s cōtemplata tradit alijs docendo et p̄dicando melior eſt cōtēplatiua. Dn̄ica. iiij. aduentus. q. iij. in ſolu. ſecūdi argumēti

Vita p̄ſens habȝ breuitatē tedioſitatē defect9 neceſſarios ꝛ irreuocabiles. Ti. de vita p̄ſenti p totū.

Vita eterna infinita bona habet ānexa. Ti. de vita eterna p totuȝ.

Virginitatem multa cōmendant Titulo de virginitate.

Virginitas eſt ſpōſa xp̄i. Ibideȝ.

Virginitas excludit q̄tuor genera hoim q̄ nō copulāt xp̄o. ibidē

Virgitaȝ mūdiciā cōſeruat. ibidē

Virginitas comparatur gemme precioſe. Ibidem.

Virginitas conformitatem habet cum angelis. Ibidem.

Virgitas itegritatē retinȝ. ibidē.

Virginitas interiorem formoſitatem non amittit. Ibidem.

Virginitas magnam habebit remunerationem. Ibidem.

Viſitatio marie in eodem feſto in materia queſtionum.

Vincentius martyr. Vide in feſto eius in materia queſtionum.

Vincentius cōfeſſor. Vide in feſto eiuſdeȝ in materia queſtionū.

Vndecim miliū virginū. In earuȝ feſto in materia queſtionum.

Vnitas ꝛ cōcordia ſunt nob̄ neceſſaria. Ti. de vnitate et cōcordia.

Vnitas ſiue cōcordia multos notabiles et bonos habet effectus. Ibidem per totum.

Vocatio quadruplex. p litteras per nutus. per voces. et p nūcios Titulo de vocatione.

Vocat nos deus ad multa. Ibidē per totum.

Vocare cū ſuo themate. Ibidem

Vocatiouus introitus ſiue introductio. Ibidem.

Vocationis diſtinctio. Ibidem.

Vocat deus infideles ad ſui noticiam. Ibidem.

Vocat peccatores ad gratiam. Ibidem.

Vocat iuſtos ad ſuam gloriam. Ibidem.

Volūtas hūana ſenſibilitatis criſto voluit aliud q̄ȝ voluntas diuina voluit in ipſo. Feria. iiij. palmaȝ. q. iij. i cope i pˀma cōcluſiōe

Volūtas rationalis que eſt p modū rationis ſemp idē volebat q̄d deus. Ibidem in. ij. concluſione ꝛ per totam queſtionem.

Voluntatis duplex conſideratio Dominica. viij. trinitatis queſtione tertia in corpore.

Volūtatis malicia ſuffic̄ ad hoc q̄ȝ actus malus eſſe dicatur. Ibidem in prima concluſione.

Volūtatis bonitas intēdentis nō ſufficit ad bonitatē actus. Ibidē in. ij. cōcluſione. et in ſolu. argu.

Volūtas duplex in criſto. Dn̄ica xij. trinitatis. q. ij. in ſolutione ſecundi argumenti.

Volūtas bona quid opetur. Titulo de voluntate bona per totū

Volūtas ꝓpria eſt cauēda ꝓpter mala que adducit. Titulo de voluntate ꝓpria per totum.

Vſura multas habet ſtulticias. Titulo de vſuris.

Vſura nō vl̄t fenerari deo. ibidē.

Vſurarius animam ſuam pro vadio ponit. Ibidem.

Vſura ē iniq̄tas magna. Ibidem

Vſurarius vendit paupi quod de lege nature ei tenetur. Ibidem.

Vſurarius rem non viuā vult parere. Ibidem.

Vſurari9 nō vult ſe liberare a laqueo diaboli ꝛ etn̄a morte. ibidē

Vſurari9 meli9 q̄ȝ alij vult comedere et bibere et nō laborare cōtra mandatum domini. Ibidem.

De. X.

Xp̄m de virgine deſponſata cōcipi et naſci fuit cōuemēs q̄druplici ratione. In vigilia natiuitatis criſti. q. prima in corpore.

Xp̄s cōceptus fuit de ſpirituſancto. Ibidem. q. iiij. per totum.

Xp̄us duas habuit naturas. In die natiuitatis criſti in pˀma miſſa queſtione pˀma in corpore, et per cōſequēs duas natiuitates. ibidē.

Xp̄s cōuenienti loco nat9 ē ꝓpter tres rationes. Ibidē. q. iij. i corpe

Xp̄us in via natus quadruplici ratione. Ibidem.

Xp̄us cōuenienti tempore natus eſt quintuplici ratione. Ibidem.

Xp̄us circūcidi debuit ꝓpter decētiam. In circūciſione. q. i. in corpe

Xp̄o nomē imponi debuit ꝛ cōuenientiſſime vocatū eſt nomē eius iheſus. Ibidem. q. iij. per totum.

Xp̄ȝ cōuenientˀ vocatus eſt nazaren9 ꝓpter q̄nqȝ rationes. In vigilia epiphanie. q. vnica p totuȝ.

Xp̄i natiuitas cōuenienter p ſtellam magis monſtrata eſt. In die epiphanie. q. prima per totum.

Xp̄s ꝓfecit ſapientia et ſcientia acquiſita. Dominica infra octauas epiphanie. q. pˀma p totum.

Xp̄us ꝓfecit ſapia ꝛ gratia ſicut etiā etate. Ibidem. q. ij. p totum.

Xp̄s nō didicit aliquid ab hoibꝫ nec etiam ab angelis. Ibidem. q tertia per totum.

Xp̄m iohēs baptiſta cōuenientˀ nominat agnum dei. In octauis epiphanie. q. pˀma et. ij. p totum.

Xp̄s cōuenientˀ baptizari debuit In oct. ephie. q. prima p totum.

Xp̄o baptizato apti ſunt ſup euȝ celi. Ibidem. q. ij. per totum.

De. Y.

Ypocrita. Vide ſup̄ hypocrita.

Incipit tabula materie appli cabil's ſiue floris theologie ſecū dum ordinem alphabeti.

Abſtinentia folio pmo
Adulatio 2
Ambitio 2
Amicitia 3
Amor ſui ipſi⁹ 3
Amor dei 4
Amor proximi 6
Amor inimicorum 7
Amor ſanctorum 7
Aſpectus dei 8
Acquiſitio regni dei 8
Apertio aurium 9
Ambulatio ad deum 10
Ambulare cum themate et introductione 12

Benedicend⁹ q̃re ē de⁹ 13

Caritas 13
Caritas cum themate 14
Cuſtodia ſenſuū exteriorū 15
Cuſtodia cordis 16
Contritio 17
Confeſſio 18
Corea 19
Cogitatio 21
Conſolatio 22
Compaſſio 24
Conſuetudo 25
Correctio 26
Corpus criſti 26
Credere cum themate 28

Deriſio 29
Domus 29
Detractio 30
Duritia cordis 31
Diuitie temporales 32
Dolor 34

Elemoſyna 35
Ebrietas 36
Erubeſcentia 37
Exemplum 37
Excōmunicatio 38
Exaltatio 39

Fides 40
Fides cum themate 41
Fidelitas 42
Fortitudo 43

Gaudium 44
Gaudium cū themate 46
Gloria 47
Gratia 48
Gratia cum themate 50
Gladius 51
Gula 52

Humilitas 53

Iactantia 54
Innocentia 54
Inſtabilitas 55
Ira 55
Infirmitas 56
Inuidia 57
Infernus 58
Iudicium generale 59
Iudicium temerarium 61
Iudices mali 62
Iuſticia 62
Iuramentum 64
Ypocrita 65
Ignis purgatorij 65

Lumen 66
Locutio 67
Luxuria 68
Lacrime 69

Manſuetudo 70
Miniſtrare cū themate 70
Mors 71
Memoria mortis 72
Munditia cordis 74
Mundare cū themate 75
Mortificatio carnis 76
Mendacium 77
Murmur 77
Mundi fuga 77
Mirabilia mundi 77
Miſericordia 78
Miſericordia cum themate et introductione 79 81
Matrimonium criſti require ubi virginitas.

Negligentia 82

Obedientia 83
Otium 84
Oratio 85
Odium vite 86
Opus bonum 88
Odium proximi 89
Ornatus 89

Pax
Patientia 90
Impatientia 92
Paupertas 93
Paſſio criſti 94
Peccatum 95
Penitentia 96
Penitentia indiſcreta 97
Penitentia tarda 99
Predicator 99
Perſeuerantia 100
Preſumptio 101
Prodigalitas 102
Pigritia 102
Prouidentia 102
Preparatio 103
Probatio 103 105

Querere deum 106
Quō debem⁹ ſeruire deo 112
Quare audiendum eſt verbum dei 131
Quō acq̄rit̄ regnū dei 8

Religioſus 107
Repletio 107
Reſurrectio generalis 108
Recidiuum 109

Saluare cum themate 109
Sapientia 110
Seruitium malum 111
Seruitium cum themate 112

Seruicium dei	112
Sequendo deum	113
Sequi cum themate et introductione	115
Silentium	116
Symoniacus	117
Societas mala	117
Sanctificatio	117
Solitudo	118
Spes	118
Spes cum themate	119
Spiritus cum themate	120
Superbia	122
Tactus	122
Tepiditas	123
Tempus	123
Temptatio	123
Temptationis reſiſtentia	125
Theſaurus	127
Tribulatio	128
Timor	130
Verbum dei	131
Velocitas cõuerſionis	132
Vita preſens	134
Vnitas	135
Vocatio	136
Vocatio cum themate	137
Venire cum themate	138
Voluntas	140
Virginitas	141
Vſura	142
Veritas	143
Videndo deum	143
Vita eterna	144

Explicit tabula materie applicabilis ſiue Floris theologie.

Incipit materia aurea enucleata ex originalibus virtutũ ⁊ vitiorꝫ. Flos theologie nuncupata ſm ordinẽ alphabeti ꝓ ſermonibus applicabilis tam de tempore ꝙ̃ de ſanctis totius anni.

a

Bſtinentia eſt duplex. deteſtabilis ⁊ laudabilis. vt in hypocritis/auaris/⁊ guloſis. Hypocrita eñ abſtinet vt laudetur. talis eñ nimis inſenſatus eſt. qa de hoc qđ vni hoſti ſubtrahit. ſ. carni/ duos hoſtes paſcit. ſcꝫ mũdum et diabolum. Diabolus eñ eſt ſicut latro qui quãdo cognoſcit mercatores aliquid portare ſociat ſe eis vt eos ſpoliet: ſic diabolus ſpoliat ſuperbos ꝑ iactãtiam ⁊ oſtentationẽ. Exemplum de Ezechia qui oſtendit theſaurum ſuũ nuncijs regis babilonis et amiſit. Yſa. xxxix. Nõ fuit res quã non oſtenderim eis ⁊c. ideo dicit Iob. xv. Congregatio hypocrite ſterilis. Iſte đ bono opere quo poſſet hr̃e regnũ eternũ querit ventũ vane laudis. Greg. Qui ex bono opere qđ agit hũanos fauores reqrit. rem magni precij ꝓ vili precio venalem exponit. Multi oſtendunt bona multa que parũ valent. et talis apparet bonus qui nõ eſt. et econuerſo. Melior eſt ſaccus lapidibus precioſis plenus ꝙ̃ burſa ſerica plena ſtupis vel terra. Et aliqñ ſub vili ſarcinula latet precioſa merces. et ſub pictura aurea lignũ putridũ ⁊ vermiculoſũ. Ioh. vij. Nolite iudicare ſm faciẽ ⁊c. Non teneas aurũ quodcũqꝫ vel quicqđ lucet vt aurũ. Nec pomũ pulchrũ qđlibet eſſe bonũ. ideo dicit Math. vi. Cũ ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes. Exterminãt enim facies ſuas vt pareant hominibus ieiunãtes. Auarus ieiunat vt burſam impleat. iſte qđ ori ſuo ſubtrahit/ in ore diaboli ponit. Os diaboli eſt burſa auari q̃ impleri non poteſt/ ideo nõ ſit ieiuniũ tuũ marſupij lucrũ: ſed ſatietas animarꝫ. Aug9. Tale eſt ieiuniũ ſine elemoſyna/ qualis ſine oleo lucerna. Guloſus ieiunat vt poſtea meli9 comedat. Greg9. Non deo ſed ſibi ieiunat. qui ea q̃ ventri ſubtrahit ad tempus non pauperibus tribuit/ ſed ventri poſtmodũ offerẽda cuſtodit. Sunt aũt multi qui tantũ vel plus comedũt vna vice cũ ieiunant/ ꝙ̃ comederẽt duabus ſi nõ ieiunarẽt. Qui talem gratiã faciũt deo qualẽ faciũt illi q̃ alicui dãt duos obulos ꝓ vno denario. et qđ debent duob9 terminis carni: ſoluũt vno tempore. Aug9. Cũ menſura ſumunt medicamẽta. ſic et alimenta ſumi debent. Quãto terra magis impinguatur/ tanto plures ſpinas ⁊ tribulos germinat. ſic caro quanto melius nutritur: plures motus generat et plus ſpiritũ impugnat. Prou. xxix. Qui delicate a pueritia nutrit ſeruũ ſuũ id eſt corpus poſtea inueniet eũ cõtumacẽ id eſt

ſpiritui repugnantē. Nota ꝙ fūt quidam qui faciūt feſtū ante vigiliaʒ. vt illi qui in pueritia deliciose viuūt. Sed feſtū eoꝝ diu nō erit. vigilia autē eterna cū diuite qui nō potuit habere guttā aque Luc. xvi. Abſtinētia laudabilꝭ ē q̈druplex. Prima a peccato. Secunda a cibo. Tertia a malis verbis. Quarta a ꝓua ſocietate. De ꝑma dicitꝰ. i. Teſſal. iiij. Abſtineatis vos ab omi fornicatiōe. glo. tam ſpūali ꝙ̄ corporali. Qui enim mortali peccato ieiunat. corpus ſuū velut cadauer mortuū deo offert cōtra illud Roma. xij. Obſecro vos ꝑ miſericordiā dei. vt exhibeatis corpora veſtra hoſtiam viuētē. nō mortuā. Ideo Eccꝉ. iij. dicitꝰ cor ſapiēs et itelligibile abſtinebit ſe a pccis ⁊c̄. Et. i. Petri ij. Obſecro vos ⁊c̄. abſtinere a carnalibꝫ deſiderijs ⁊c̄. Sunt mlti qui dicūt ꝙ non poſſunt cōtinere vel abſtinere a peccato. ꝗ tamē bene abſtinēt a nociuis corporuʒ Si enī alicui apponeretꝰ cibꝫ mortiferus et venenoſus diceret. Non poſſuʒ comedere. Nullꝰ enī eſſet qui ſcienter cōederet. vel biberet mortiferū corpori. Voluptas ꝓhibita mortifera eſt. vt dicit Augꝰ Omē ſeminariū voluptatis venenū puta. Hāc tamē auide hauriūt multi ⁊ inde moriūtꝰ. Apoca. viij. Multi mortui fūt de aquis. id eſt delectatōibꝫ mūdi vel carnis. q̄ amare facte ſunt. ſ. poſt mortem Item talis vno puero preſente nō auderet fornicari. ſed ſola verecūdia cohiberet eū. ꝙ̄to magis in ꝑ̄ſentia dei ⁊ angeli cuſtodientis eum deberet ſe cohibere. Bernardus. In quouis angulo reuerentiam exhibere angelo debes. nec audeas illo ꝑ̄ſente qd̄ me ꝑ̄ſente non audes. Boetius. Magna i nobis inclita eſt neceſſitaʒ ꝓbitatis cum agamus ante oculos iudicis cuncta cernentis. Exēplū de Thaide meretrice ⁊c̄. Nō eſt dicenduʒ ꝙ equus non poſſit cohiberi qui ex modico freno cohibetur. Sic non debet aliquis dicere. non poſſuʒ a peccato carnis me cohibere. quem frenum eruбeſcentie cohibet. Item nō dicitꝰ domus alicuius eo inuito comburi. ex quo ipſe ignē et ligna ꝓꝑ̄is manibꝫ apponit. ſ. cibos et potus calidos ad luxuriaʒ inflamantes Quia ſicut dicitꝰ. Eccꝉ. xxviij. Secundum ligna ſilue ſic exardeſcit ignis. Potius deberet amouere quia dicitur Prouer. xxvi. Cum defecerint li[illegible] extinguetꝰ ignis Item peccat[illegible]ſi adimpletur nō extinguit famē ſed excitat Sicut ſtillicidiū fabri ad horam mitigat ignem ſed poſtea feruet ardentius. Sic peccatū perpetratuʒ plus ˈnardeſcit ꝙ̄ ante Oſee. iiij. Comedent ⁊ non ſaturabuntꝰ. fornicati ſunt et non ceſſabunt. glo. Vires fornicantiū deficiūt. ſed deſideria inardeſcunt. Item non videtur iuitus capi qui hoſtes ſuos inſequitꝰ. et inter manus eoruʒ ſe proijcit cū ſola fuga euadere poſſet Nec inuitus moritꝰ qui mortē ſuam emit et bene videt. Sic non debet aliquis dicere. Non poſſuʒ continere qui cōſortia mulierum nō vult fugere. ſed eas care emit Bene videtꝰ velle comburi qui ſe in ignē ꝓijcit. Eccꝉ. iij. Qui amat periculū in illo ꝑibit. Item non debet dicere eger nō poſſuʒ liberari. qui cōſilio medici non vult obedire. De cōſilio medici abſtinet homo a vino ⁊ a carnibꝫ per menſem et plꝰ. ſed de cōſilio medici ſpūalis nō poſſet ꝑ vnū dieʒ in ſeptimana. Peccatuʒ enī quod per penitentiā nō diluitꝰ. ſuo pondere mox ad aliud trahit. Patʒ in lapide. Lapis enī cadens in puteū ſi fundū nō inuenit ſemꝑ in caſu eſt. In peccato fund[illegible]s nō eſt vnde in peccatuʒ caden[illegible] continuo caſu eſt. niſi manu gratie ſuſtenteꝰ. Quia abyſſus abyſſuʒ inuocat. Item pro pena temporali aſtinet homo a peccato. quia ſi ſciret homo poſt peccatū pedem abſcīndi vel in ignē mitti. peccatum nullo modo faceret. ſed pro pena eterna euitanda nō poteſt Inſanus reputaretꝰ qui ad menſam ire[illegible] qua parū cibi haberet et omnia bona ſua ꝓ cibo illo ſoluturū ſciret et in carcerē perpetuū mitti. Talis eſt peccator qui pro peccato omnibꝫ bonis denudabitꝰ. ⁊ a regno eterno ſpoliabitꝰ et in iferno punietꝰ. Eccꝉ. xx. Datum inſipientis nō erit vtile tibi exigua dabit ⁊ multa improperabit. Prou̅. v. Preciū ſcorti vix eſt vnꝰ panis. mulier autē ꝑ̄cioſam animā viri capit. Secūda abſtinētia eſt a cibo corporali. De qua dicit iheronimus. Tunc eſt ꝑ̄cioſa apud deū abſtinentia cū animꝰ ieiunat a vitijs. Quid ꝓdeſt corpus attenuari abſtinētia cū animus itumeſcit ſuꝑbia. Iſidorus Qui a cibis abſtinent ⁊ mala agūt demones imitātꝰ. quibꝫ eſca vel cibꝫ nō eſt. et nequitia ſemꝑ adeſt. Si q̇s lauaret manus ſuas i aqua lutoſa nō mūdificaret eas Sic qui ieiunat et agit penitētiā in mortali peccato non mūdificat animā ſuaʒ. Eccꝉ. xxxiiij. Ab immūdo quis mūdabitur. Abſtinētia enī a cibo corporali cōmendatꝰ multiplici ſuo effectu. Valet enī abſtinentia ad ſanitatē corporis Eccꝉ. xxxvij. Qui abſtinens eſt adijci et vitā. et in multis eſcis erit infirmitas. Si homo ita ſolicite abſtinet ſe a vino et a carnibꝫ ꝓ ſanitate et vita corporali. quanto magis debet ꝓ ſpūali. Rechabie nō biberūt vinū. q̄ꝛ pater eoꝝ eis ꝑ̄cepit vt dicitꝰ. ihere. xxxv. Item abſtinentia diabolū fugat et expellit ab homie. Fames expellit l[illegible]ū a nemore. Sic abſtinentia diabolū ab homie. Mar. ix. Hoc genꝰ demonū in nullo poteſt exire niſi i oratione ⁊ ieiunio Ponit enī diabolū in arido vbi requieʒ nō inueniet. Math. xij. Cū immundꝰ ſpūs ⁊c̄. Diabolus ad modū piſcis habitat in locis humētibꝫ. Job. xl. Thobie. vi. ⁊. xij. Cuʒ extraxiſſet piſcē de aqua delitiarū cepit palpitare ante pedes eiꝰ. Item dicit ambroſius. ꝙ hō ieiunꝰ in ſputo ſuo ſerpenteʒ corporalē interficit. quāto magis ſpiritalē. Judith. xiij. Poſt ieiuniuʒ

amputauit caput holofernis.
Itē abſtinētia carnē vicit ⁊ caſti
gat. Irridendi ſunt illi qui dicūt
ſe carnē non poſſe vincere. cū poſ
ſint ieiunando ei victualia ſubtra
here. Non eſt adeo forte caſtruʒ
qꝫ nō poſſit capi ſi victualia ei ſub
trahant̄. Nec adeo magnꝰ ignis
qui nō poſſit extingui ꝑ ſubtracti
onē lignoꝝ. Prouꝰ. xxvi. Cuʒ defe
cerint ligna. ſ. ciboꝝ extinguetur
ignis. Subtrahe cibos et extin-
guet̄ ignis luxurie. Item homo
ſine abſtinentia eſt ſicut equꝰ in
domitus ſine freno qui precipitat
dn̄m ſuū vbi nō vellet. Ideo dici
tur Michee. vij. Ab ea que dor-
mit in ſinu tuo cuſtodi clauſtra
oris tui. i. cōſenſuʒ corporis. Plꝰ
cōfidit diabolus in adiutorio car
nis q̄ꝫ in aliquo alio. qꝛ domeſti-
cus hoſtis. Hoſtē iſtū fugere vel
fugare nō poteſt hō quē circūfer
re vel nutrire neceſſe eſt. ꝑimere
non licet ſed ſubiugare. ſ. tenere
cōpedem ſup gulaʒ licet alioqui
nunq̄ꝫ faciet bonam dietā. Eccl'.
xxxiij. Seruo maliuolo tortura et
cōpedes. mitte euʒ in oꝑationē ne
vacet. Tertia abſtinētia eſt a ma
lis verbis. Seneca. A verbis tur
pibꝫ abſtineto. naʒ licentia eoꝝ
impudentiā nutrit. De hoc req̄-
re in capitulo de locutione. Quar
ta ē a praua ſocietate Sapie. ij. di
cūt mali d' iuſto abſtinet ſe a vijs
nr̄is. tāq̄ꝫ ab imūdicijs. Reqre de
mala ſocietate.

De adulatōne

a Dulatio eſt nutrix dia
boli lactās peccatores
lacte adulationis ⁊ ob

dormire faciens in peccatis can-
tando eis placebo cantilenā dia-
boli. Prouꝰ. pº. Fili mi ſi te lacta
uerint peccatores ne acquieſcas
eis. idē. xv. Iniquꝰ lactat amicū
ſuū et ducit eum ꝑ viam nō bonā
Iteʒ adulatores ſunt ſicut mimi
et ioculatores diaboli. nō ꝑmit-
tentes ſuos in aliquo contriſtari
Oſee. vij. In malicia ſua letifica-
uerūt regem. et in mēdacijs ſuis
ꝓncipes. Item ſunt incantatores
diaboli. quia faciūt homies cre-
dere qd' ipſi nō ſūt. ⁊ vbi nichil ē
aliquid eſſe oſtēdūt. ꝑs. Oleum
peccatoris non impinguet caput
meuʒ. Hoc oleo inūgit diabolus
ſuos. Auguſtinꝰ. Oleū eſt falſa
laus adulatoris que mētes a rigo
re veritatis emollit ad noxia Itē
ſūt ꝓditores qui ſub ſpecie oſcu
li tradūt hoies hoſtibꝫ ſuis. vt
iudas ihm. ioab amaſaʒ. ij. Reg.
xx. Yſaie. iij. Popule meꝰ qui te
dicūt beatuʒ. ipſi te decipiunt. Et
Yſa. ix. Qui beatificant populum
iſtū. et q̄ beatificāt̄ ꝑcipitati erūt
in infernū. Item ſūt rete diaboli
Prouꝰ. xxix. Qui blandis fictiſq̄ꝫ
ſermonibꝫ loquitur proximo ſuo
expandit rete pedibus ſuis.

De ambitione.

a Mbitio alicit hominem
⁊ tenet eū in ꝑiculoſo ſta
tu. Sicut enī canis relin-
quit inuitus os carnē. aut carnes
nimis calidas iuxta ignē licet no
ceant. qꝛ nimis plenꝰ. Sic ambi-
tioſus dignitates licet occaſione
eaꝝ mltās anguſtias ſuſtineat ⁊
ꝑicula. Prouꝰ. i. Vſqueq̄ paruuli

diligitis infantiā. et ſtulti ea que
ſibi ſunt noxia diligūt. Iteʒ puer
cuʒ difficultate aſcendit equū. ſʒ
quādo paruʒ equitauit nō poteſt
deponi donec cadit ſubito. Sic et
ambitioſus vir dignitates relin-
quit donec ſubito moriat̄. ꝑs. Vi
di impiū ſuperexaltatū ⁊ eleuatuʒ
⁊c̄. Et trāſiui ⁊ ecce nō erat. Iteʒ
deijcit in peccatū vel in infernuʒ.
Arbor paulatim ⁊ cū difficulta
te exaltat̄. ſed ſubito flatu vētoꝝ
deijcit̄. Sic ambitioſus. Gregori.
Paulatim aſcendiſti ſed nō pau-
latim deſcēdes. ſʒ tanq̄ꝫ fulgur et
alter ſathanas. Itē qui ponit pe
deʒ ſuū ſup vacuū vel foueā. ſta-
tim alta deſerit ⁊ i ima cadit. Sic
qui affectū ſuū ponit in vanitate
rerū temporaliū vel dignitatū. ci
to deū deſerit ⁊ i culpā cadit. ꝑs.
Deiecisti eos dū alleuarent̄ ⁊c̄.
Sic cornicula quando nō poteſt
frangere nuceʒ. in altū portat vt
fortiꝰ cadat ⁊ frāgat̄. Sic diabo
lus in dignitatibꝫ eleuat aliquē
quē ante non poterat vincere. vt
in peccatuʒ deijciat. Ideo ſtatuit
Ihm xp̄m ſup ꝑinaculū templi.
Math. iiij. Iob. xxx. Eleuaſti me
et quaſi ſup ventū ponens eliſiſti
me valide. Itē aquilā alte volā
tem facit cadauer deſcēdere velo
citer. Sic hominē quia alta virtu
tuʒ ⁊ cōtemplationis aſcēdit di-
gnitas vel temporalis voluptas
ꝑs. Aſcēdit vſq̄ꝫ ad celos et de-
ſcēdit vſq̄ꝫ abyſſos. Itē ambitio
decipit. Apis habet mel in ore ⁊
in cauda aculeū. Sic dignitas cor
poralis vel tempalis poſt blandi

mentū adulatoꝝ vanitatū et dele
ctationū pungit. Prouꝰ. v. Nouiſ
ſima illiꝰ amara quaſi abſinthiū
Hoc eſt oſculū iude qui cuʒ dn̄o
manducauit. ⁊ poſtea eū tradidit
inimicis ſuis. Marci. xiiij. Tradi-
tor enī dedit eis ſignū ⁊c̄. Aliqua
dignitate tempali dicit mūdꝰ de
moribꝫ. Ipſe eſt quē trado vobis
vt veſtrū. Itē accidit vt comeſtis
carnibꝫ os ꝓijciat̄. magni canes
oſſe relicto inter ſe litigant pro-
pter ipm. aliꝰ paruꝰ canis venit
os inuenit ⁊ comedit in pace ſua
magnis de eo certātibꝫ et nichil
inde habētibꝫ. Sic eſt de iſtis ma
gnis clericis cuʒ aliqua ꝓlatura
vel groſſa ꝓbenda vacat. exurgit
vnꝰ ab vna partē. alter ex altē-
ra ad illā adipiſcendā. ad ꝓlatum
appellāt vel ad papā. ꝓlatura reli
cta. ſup cauſaʒ litigāt et cauſant̄
⁊ interim deꝰ eā cōfert alicui ſim
plici ⁊ bono qui eam nō expecta
bat. nec curā adhibuit ad eaʒ ha
bendā. Luce. i. Depoſuit potētes
⁊c̄. Itē cappa pluuialis nō ſuꝑponi
tur alijs veſtibꝫ quia carior ha-
beat̄. ſed vt ſola deturpet̄ et alia
veſtimēta mūda cuſtodiant̄. Sic
homo in ꝓlatione. q̄a expedit vt
vnꝰ moriat̄ ꝓ poplo ⁊c̄. Ioh. xi.

De amicitia.

q Vatuor faciūt hominez
amicū dei. Primū ē fides
oꝑans ꝑ dilectionē. Ia-
cobi. ij. Credidit abraam deo ⁊ re
putatū eſt ei ad iuſticiā. ⁊ amicus
dei appallatꝰ eſt. Secūdū mūdicia
cordis. Prouꝰ. xxij. Qui diligit cor
dis mūdiciā ꝓpter grām labiorū

fu͛tu͛ru͂ habebit amicuꝫ regē. Ter
tiū. ꝑceptoꝝ cuſtodia. Joh. xv.
Vos amici mei eſtis ſi feceritis
⁊c̄. Quartuꝫ aduerſorū tollerētia
Judith. viij. Abraaꝫ tēptatꝰ eſt
et ꝑ multas tribulationes pro=
batus amicus dei effectus eſt.

De amore ſuiipſius.

Mare ſe eſt amare latro
a nē morte cōdemnatū. Se
neca. Omēs capitali ſup
plicio cōdēnati ſūnꝰ. ij. Timoth
iij. Erūt homīes ſeipſos amātes
cupidi elati ⁊c̄. glo. Ex eo ꝙ ſe=
ipſos. nō deū amāt. quaſi a radice
hec mala que ſequūtur oriuntur.
Criſo. Omniū maloruꝫ cauſa eſt
amor ſui ⁊ radix ⁊ fōs. Itē amor
ſui hoīem excecat. Greḡ. Vehe=
mēter claudit ocl'os mētis amor
priuatꝰ. Ex quo fit vt qđ nos a=
gimus graue eſſe nō eſtimemꝰ.
pleruq̄ꝫ ⁊ aggrauat̄ ꝓximꝰ ⁊ no
bis nequaq̄ꝫ deteſtabile videtur.
Cecus nō videt ſe inq̇natū. licꝫ ſit
multū. Iteꝫ qui nimis amat ſe de
ſtruit ſe. vult enī eſſe in ocio vbi
corrūpit̄. ſicut veſtis in archa re
poſita. p̄s. Omnes ſicut veſtimē=
tuꝫ veteraſcēt. Itē ꝑdit ſe. q2 qui
nimis amat ſe. nimis cuſtodit ſe.
Sicut ille q̇ nimis diu ſeruat fru=
mentū ſuū. ꝑdit illud. q2 corrūpit̄
ſemen. Si ſemiat renouat. ſic ait
Greḡ. ſup illo verbo. ioh. xij. Ni
ſi granuꝫ frumēti ⁊c̄. Inſipiēs qđ
tu ſeminas nō viuificat̄ niſi prius
moriat̄. i. corrumpat̄. Ideo dicit̄.
ioh. xij. qui amat aiaꝫ ſuā ꝑdet eā
Augꝰ. Si male amaueris odiſti
ſi bene oderis tūc amaſti. Idē. Si
perit homo amādo ſe. ꝓfecto in=
uenit ſe negando ſe. Diſce ergo a
mare te nō amādo te. Item ma=
gna ſtulticia eſt ꝓditorē ſuū nu=
trire. Greġ. Magna miſeria. q̇a
laqueū noſtrū nobiſcū portamꝰ ⁊
hoſteꝫ noſtrū nutrire cōpellimur
et quāto plura bona ei facimus.
tanto plꝰ nos impugnat. Quāto
plus terra impinguat̄. tanto plu
res malas herbas generat. Sic
quāto meliꝰ nutrit̄ corpus. tanto
generat plures motus carnales.
Geñ. iij. Maledicta terra in ope
tuo. ſpinas ⁊ tribulos germiabit
tibi. Prou̇. xxix. Qui delicate nu=
trit ſeruū ſuū. i. corpus ſuū a pue
ritia ſua. poſtea inueniet eū cōtu
macem. i. ſpiritui repugnantem.

De amore dei.

Icut ſepe dr̄. Totū gau
s diū veit đ bene amare. ſ;
nō ab omibꝰ capit̄ quid
ſit bene amare. Ideo dn̄s q̇ ſuos
vult mouere ad omē gaudiū dat
illis formā bone dilectiōis. Ma
th. xxij. ⁊ Luce. x. Diliges domi=
nū deū tuū ex toto corde tuo. et ex
tota aīa tua et ex tota mēte tua.
circa qđ vidēda ſūt tria. ſcꝫ. quo°
diligēdꝰ ē deꝰ. Quare diligēdꝰ ē
deꝰ et q̇ diligāt̄ a deo. Diligēdꝰ
eſt deꝰ integraliter. ſ. ex toto cor
de. Fideliter. ſ. ex tota anima. Per
ſeueranter vel memoriter ex tota
mēte tua. Diligendꝰ eſt deꝰ inte
g̃liter ex toto corde. Criſo. Quid
ē ex toto corde diligere. niſi ꝙ ad
nullius rei dilectionē magis in=
clinandū ſit q̄ꝫ dei. nec delectetur
in aliqua alia re tantū quantū in

deo. non in ſaporibꝰ. vel auro vel
argento. vel amicis vel huiuſmo
di. Si aūt in aliquo iſtoꝝ fuerit a
mor cordis tui magis q̄ꝫ i deo. iaꝫ
nō ex toto corde amas deū. Quia
quāto rami iferiores arboris mľ
tiplicant̄ ⁊ creſcūt. tanto minus
arbor creſcit ⁊ eleuat̄ ſupiꝰ. Sic
quātomagis amor ſui et ſuoꝝ. et
rerū terrenaꝝ creſcit in hoīe. tan
to minꝰ eleuat̄ in amorē dei. ⁊ mi
nus deū amat. Augꝰ. Minus te
amat qui tecū aliq̇đ amat. Ideo
amor talis reſecādꝰ eſſet. ſicut ra
mi inferiores et ſup̱flui reſecari
debēt ab arbore vt meliꝰ creſcat
et fructificet. Deut°. xxx. Circūci
det dn̄s cor tuuꝫ. et cor ſemīs tui
vt diligas dn̄ꝫ deū tuū ex toto cor
de tuo. Vult enī dn̄s totū cor ha=
bere. ſicut auis nobilis de preda
ſua. q̇a ſolꝰ poteſt illud implere
et ſolꝰ creauit. Augꝰ Totū exi=
git te qui fecit totū te. Si habe=
res aliquod clenodiū vel munuſ
culuꝫ ad danduꝫ. deliberares vbi
meliꝰ poſſes illud implicare. Sic
debes facere de corde tuo vt dili
gēter cōſideres cui meliꝰ ⁊ vtiliꝰ
poſſis illud dare ꝑ amorē. Nōne
vides luſoreꝫ ſchacū a ſchacario
ſbleuatū i manu tenere. ⁊ cū ma
gna deliberatōne videre vt in tu=
to loco aſſideat ne ab aduerſario
capiat̄. Sic facias de corde tuo et
caueas ne in loco turpi et ꝑiculo
ſo et aduerſario diſcooꝑto illud
ponas. ſed deo q̇ bene poteſt illud
cuſtodire des ꝑ amorē. quia ipſe
petit. Prou̇. xxiij. Fili p̄be michi
cor tuū. ſcꝫ totū tanq̄ꝫ p̄cioſuꝫ fer
culum de preda mea. Amor enī
eſt quoddaꝫ ferculū. ſcꝫ eminens
valde delicatū ⁊ p̄cioſuꝫ qđ defer
tur corā rege ſummo ad menſaꝫ
celeſtē. Et ſicut ferculū ponit̄ co
ram dn̄o totū vt ſumat quod vo
luerit ⁊ reſiduū aliꝭ relinq̄t. Sic
deus amorē cordis vult totū ſibi
preſentari. quando dicit. Diliges
dominū deū tuū ex toto corde tuo
Deinde aliꝭ diſtribui. vnde ſeq̇=
tur. Et proximū tuū ſicut teipm
Joh. xv. Hoc eſt p̄ceptū meū vt
diligatis inuicē. ꝑ finales amoreſ
Tunc eſt finalis quādo eſt purꝰ
id eſt affinis. Sicut aurū ſe affi=
nat in igne ſepando ſe ab omni
alio matallo et a terra. Sic amor
quādo ſepat̄ ab omni carnalitate
et terrenitate dicit̄ finalis. Nō di
cit̄ aurū purū vbi aliquid admix
tuꝫ eſt alteriꝰ metalli et terreita
te ⁊c̄. Sꝫ dicit̄. Luce. xiij. ꝙ pila=
tus miſcuit ſanguinē cū ſacrificio
gallileoꝝ. qđ fit quando illud ꝙ
ſecūdū ſpūm diligi debet. ſecūdū
carnē diligit̄. vt in beginario. vbi
aliquādo ſub p̄textu dilectiōis
ſpūalis que ē quaſi ſacrificiū deo
latet ſanguis carnalis affectiōis
Et de pallio religiōis operit̄ la
trina vicioꝝ. et de xp̄o fit oſtiū lu
panaris. cū ꝓpter deū dilectio ſi=
mulat̄. Gal'. iij. Sic ſtulti eſtis vt
cum ſpū ceperitis nūc carne cōſu
mamini. Debet ergo diligi deus ex
toto corde ratione creatōis. Ber
nar. Ecce dn̄e q2 feciſti me debeo
me amori tuo totū. et tātū debeo
plꝰ q̄ꝫ meipm. quāto tu maior es
me ꝓ quo dediſti teipſuꝫ. Item

diligendus eſt deꝰ ex tota anima
hoc eſt fideliter. ſicut ipe dilexit
nos. quia maluit aīam ſuā ſepari
a coꝛpe. Sic et nos anteꝙ̃ ab eo
anime noſtre ſeparēt. potiꝰ debe
mꝰ moꝛtē ſuſtinere. ideo dicit̄. Cā
ticoꝝ. viij. ꝙ foꝛtis ē vt moꝛs di=
lectio. qꝛ ꝓpter dilectionē dei cō
temnit homo moꝛtē. Sicut fece=
rūt ſancti martires de quibꝰ dici
tur. Deſpecta namqꝫ p̄ſentis vi
te luce. cōtemptoqꝫ ſuoꝝ tormen
tuꝫ cruciatu ſeui moꝛti dei ꝓ amo
re vi. ⁊c̄. Propter hoc dicit̄. Sa=
piētie. iij. Fideles in dilectione ac
quieſcēt ei. Hinc eſt ꝙ tormētuꝫ
nō ſepat. laboꝛ nō laſſat. theſau=
rus nō ſupat. alienꝰ amoꝛ nō oc=
cupat. Primo fidelē amorē toꝛ=
mētū nō ſepat. Sicut dicit̄. roma.
viij. Quis nos ſepabit a caritate
xp̄i. Tribulatio. i. afflictio coꝛdis
āguſtia. i. mētis / āxietas / an fa=
mes / an piculū ⁊c̄. Exēplū de ca=
ne qui ita diligit dn̄ꝫ ſuū ꝙ eū ſe
quit̄ inuitū vbiqꝫ. licꝫ ille cōmine
tur ei et iactet ei lapides. Tamē
ſequit̄ eū p ſpinas et aquā et tur
baꝫ amarā. Sic ⁊ nos deū diliga=
mꝰ ad minꝰ vt canis dn̄m ſuū. vt
ſi iferat nobis tribulatōnes ⁊ in
firmitates ⁊ alias moleſtias. nō
relinquamꝰ eū. ſicut iob qui dicit
Etiā ſi occiderit me ſperabo i eū
Job. xiij. Exempluꝫ de muliere q̄
ml̄tas moleſtias ſuſtinet ꝓ ama
ſio ſuo ⁊ corripit̄ ⁊ frequēter per
cutit̄ ab eo. ⁊ tamē ſequit̄ eū. nec
reputat iniuriā ſed amorē. ⁊ ictꝰ
quaſi dotes nuptiarū. qꝛ meliora
ſunt verbera diligētis ꝙ̃ fraudu
lēta oſcl'a odiētis. vt dicit̄. Prou.
xxvij. ideo dicit. Augꝰ ꝙ nichil
eſt foꝛtius aīo habente caritatē.
Itē fidelē amorē laboꝛ nō laſſat
qꝛ vt dicit. Greḡ. Nunꝙ̃ ē amoꝛ
dei ocioſus. opat̄ eni magis ſi eſt
ſi autē deſinit opari. amoꝛ nō eſt
Sicut de ferro frigido nō poteſt
aliqs opari niſi calefactuꝫ fuerit
p ignē. nec poteſt flecti ſed fran
git̄ ſub martello. ſic dicit. Augꝰ
Ferrū calidū dū cudit̄ dilatat̄ fri
gidūqꝫ frangit̄. Sic homo nō eſt
aptus opari bene niſi calefactus
fuerit p ignē caritatis. Thren. i.
De excelſo miſit ignē i oſſibꝰ me
is. ⁊ erudiuit me. ſcꝫ ad bene opā
dū. Augꝰ. Amātis anxietas nō
ſinit eū dormire. amoꝛ de qete fit
inqetioꝛ. quieſcit afflictio. qeſcit
tēptatio. ſed dilectio qeſcere non
poteſt vel neſcit. Qui huiuſmodi
inebriatꝰ fuerit ad om̄e opus bo
nū hilareſcit. dolet ⁊ nō ſentit. la
borat ⁊ nō laſſeſſit. deridet̄ nec ad
uertit. Augꝰ. Qui amat nō labo
rat. Exemplū de iacob. Gen̄. xxix.
Qui nocte et die eſtu vrebat̄ et
gelu ⁊c̄. et videbant̄ ei dies pau
ci pre amoris magnitudie. Si tot
⁊ tantos labores ⁊ vigilias ſuſti
net hō ꝓ amore carnali vel lucro
tēpoꝛali. quot ⁊ quāta deberet ſu
ſtinere ꝓ amore dei. Auḡ. Si tā
ta poꝛtat nobiſcuꝫ cupiditas qua
re nō tanta poꝛtat caritas. Criſo.
Si nautis picula maris glacies. ⁊
frigora agroꝝ cultoꝛibꝰ. vulne=
ra militū leuia et poꝛtabilia ſunt
ꝓpter ſpem lucri tempalis. quā=
tomagis q̇ deū amat nullū debet
ſentiret piculū. greḡ. Pena inter
rogat ſi quis veraciter deū amat
Iteꝫ fidelē amorē theſaurus nō
ſupat. Job. xxviij. Neſcit preciuꝫ
eius. Sapie. vij. Omne aurū in cō
paratione illiꝰ arena eſt exigua
⁊c̄. ſine q̄ diues paup eſt. cū qua
paup diues eſt. vt ait. Auḡ. Vir
qui deū amat iaꝫ habet qđ amat
nec eū diligere poſſet ſi eū quē di
ligit nō haberet. Augꝰ. Diues
eſt humana religio que in poſſeſ=
ſore omniū oīa poſſidet. Cantico.
viij. Si dederit homo totā ſubſtā
tiam ſuā ꝓ dilectione. ſcꝫ haben
da ꝙ nichil deſpicit eā. glo. Vbi
habūdat amoꝛ eternoꝝ moꝛ vile
ſcit poſſeſſio habentiū. Iteꝫ amoꝛ
extraneus nō occupat nec cōmi=
ſcet̄. qꝛ nō poſſunt cōmiſceri vera
vanis. eterna caducis. ſpūalia coꝛ
poꝛalibꝰ. ſūma inis. vt dicit Ber
nardꝰ. Mulier fidelis nō amat a
liū carnaliter cū viro ſuo. Nō po
teſt dicere mulier. diligo virū me
um que die ac nocte i lecto tenet
adulterū et ſponſuꝫ verū repulit
Sic nō dicas te dilgere deuꝫ. qui
eū de coꝛde tuo expuliſti peccan=
do. ⁊ diabolū recepiſti. Jhere. iij.
Quomodo ſi cōtemnat mulier a=
matorē ſuū. ſic cōtempſit me do=
mꝰ iſrael. Bernar. Laboꝛ meus
vix eſt vniꝰ hore. ⁊ ſi ampliꝰ eſt
pre amore nō ſentio. Math. xxvi
Vna hora nō potuiſtis vigilare
mecū. Iteꝫ Mulier cū parit tri=
ſtitiam ⁊c̄. qꝛ venit hora eius ⁊c̄.
Joh. xvi. Decepta eſt anima ſi
credis ſimul habere ſponſuꝫ tuū
xp̄m ⁊ adulterū diabolū. qa ſicut
dicit̄. Yſaie. xxviij. Coanguſtatū
eſt ſtratuꝫ ita vt alter decidat. et
palliū breue vtrūqꝫ opire nō po=
teſt. ꝓpter ſe ergo diligendꝰ eſt
deꝰ nō ꝓpter ſua. quia recte deū
amat qui eum quē amat querit.
nec quicꝙ̃ ipiꝰ. Si autē premiū
ſui amoris preter deū querit. pro
certo deū nō diligit ſed ſua. vt me
retrix leccatorē diligit ꝙ̃diu dat
ei munera. ⁊ canis os carnoſuꝫ di
ligit. ſed nudū abiicit. Prou. xxvi
Cuꝫ defecerint ligna beneficiorū
extinguet̄ ignis caritatis. ſꝫ ligna
beneficioꝝ dei nunꝙ̃ deficiūt. ſed
ſemp addunt̄ ⁊ creſcūt. Vnde ma
gnus deberet eſſe in nobis ignis
caritatis. qꝛ ſecūdū ligna ſiluarū
ſic exardeſcet ignis. Eccl'. xxviij.
Itē diligendꝰ eſt deꝰ ex tota mē
te pſeueranter vel memoriter. qꝛ
qui bene amat ſemp amat retro
ponēs obliuionē amati. vnde Pro
uer. xvij. Omni tempe diligit qui
amicus ē. nō ſicut illi quoꝝ amoꝛ
nō habet niſi ſolā preſentiam rei
ſcꝫ circa paſca vel in quadrageſi
ma. qui ſimiles floribꝰ ſunt qui
tamdiu grati ſunt ꝙ̃diu recentēs
ſunt. Criſo. Quid eſt diligere ex
tota mente. niſi vt om̄s ſenſus tui
deo vacēt. ſapiētia. intellectꝰ. co
gitatio. memoria. Qui ergo ali=
queꝫ iſtoꝝ circa tēpalia occupat
iam nō ex tota mente deuꝫ amat.
Item ſi ille qui turpiter amat nō
poteſt cogitare niſi de eo quod
amat. Sic qui bene deum amaret
ſemp de eo cogitaret. Bernar. O
amoꝛ impetuoſe qui p̄ter te aūt
cogitare nō ſinis. Sapie. vi. Cogi

tare de illa ſenſus eſt cõſummatꝰ
⁊ qui vigilauerit ꝓpter illaȝ cito
erit ſecurus. Secūdo videndū eſt
quare amandꝰ eſt deꝰ. Quatuoꝛ
de cauſis ſolȝ aliq̃s diligi ab alio
Vel cauſa attinentie vel qꝛ deli
tie in eo inueniunt̃. vel beneficijs
ſuiſ meruit. vel qꝛ beneficia ſperā
tur ab eo. Primo cauſa attinētie
amādꝰ eſt deꝰ. qꝛ pater ⁊ frater
noſter ē. Math. xxiij. Patrē noli
te vocare vobis ſup terrā. Vnus
eſt pater veſter q̇ in celis eſt. ſcȝ
deꝰ. Si filiꝰ naturaliter amat pa
trē. a quo habet ptem corporis.
quātomagis debet amare deuȝ q̇
corpꝰ ⁊ aīam eiꝰ ex nichilo fecit
Aug. Amandꝰ eſt generatoꝛ. ſȝ
preponēdꝰ eſt creatoꝛ. Eccl. vij.
Dilige dn̄m deū tuū q̇ te fecit in
tota anima tua. Secūdo amādꝰ ē
deꝰ. qꝛ delitie ī eo inueniūt̃. Ber.
Si tanta inueniт̃ delectatio in poꝛ
tiūcula creature. quāta inuenit̃
in ip̄o creatore. Augꝰ. Quicq̇d
p̄ter ip̄m eſt. nichil eſt. dulce nō
ē. Guſtate ergo ⁊ videte qm̄ ſua
uis eſt dn̄s beatus vir qui ſperat
in eo. i. totam ſpē ſuā figit in illo
Et tali datū eſt ſentire ſuauitatē
Vnde eius amoꝛ eſt ſuauiſſimus
q̇d patet. qꝛ omnē aliū amorē cō
temnit. Exemplū ſapoꝛis mellis
qui tollit omnē aliū ſaporē. Eius
ſuauitas ad amandū ip̄m nos at-
trahere debet. p̄s. Suauis dn̄s in
vniuerſis qui nō habent palatuȝ
infectū febre vel veneno. Ipſiꝰ
eni dulcedinē dei nō ſentit. qui de
febre iniquitatis palatuȝ cordis
amiſit. Tertio amādꝰ eſt deꝰ. qꝛ

beneficijs ſuis meruit. Bernardꝰ
Multū de nobis deꝰ meruit. qꝛ ſe
ip̄m nobis in p̄ciū dedit. Ecce do
mine qꝛ me feciſti debeo me amo
ri tuo totū. qꝛ me redemiſti debeo
me amoꝛi tuo totū. Non eſt ita li
gnū frigidū vel aquoſuȝ q̇d nō in
cendat̃ ſi ponat̃ in foꝛnacē vel cli
banū. Sic nec coꝛ aliq̇d ita tepi
dū ſi ponat̃ in foꝛnace amoꝛis dei
et intuet̃ quantū in paſſione nos
amauit. q̇d nō accendat̃ ad amā
dū ip̄m. p̄s. Carbones ſuccēſi ſūt
ab eo. Bernar. Sup omia te red
dit amabilē bone ihu calix paſ-
ſionis quē bibiſti. opus redem-
tionis noſtre. Hunc eni amorē no
ſtrū ſibi facile vēdicat totū. Quaꝛ
to amandꝰ eſt deus. quia benefi-
tia ſperant̃ ab eo. ſcȝ gloꝛia eter
na. Bernardꝰ. Quia tanta ꝓmit
tis debeo me amoꝛi tuo totū. p̄o.
Coꝝ. ij. Oculꝰ non vidit ⁊c̃. que
ꝑparauit deus diligētibꝫ ſe. Ter
tio videndū eſt qui diligāt̃ a deo
Primi ſunt iuſti. p̄s. Dominꝰ di
ligit iuſtos tanq̃ ſimiles ſibi. q̇a
omne aīal diligit ſimile ſibi. p̄s.
Iuſtus dominus et iuſtitiā dile
xit. Prou. xv. Qui ſequit̃ iuſticiā
diligitur a deo. Secūdi miſericoꝛ
des p̄s. Diligit miſericoꝛdiaȝ. et
maxime quando fit cū hilaritate
ij. Coꝝ. ix. Hilareȝ datorē diligit
deus. Criſo. Tali vultu reſpiciet
deus ea que facis. cuȝ quali facis
Tertij ſunt patiētes. Apoca. iij.
Ego dilexi te. quia ſeruaſti ver-
bum patientie mee. i. mandatum
patiētie. quā dico in eis. qꝛ docui
verbo. oſtendi exemplo. vel meā

patientiam dicit ſuam. qꝛ ipſe iu
uat nos. ipſe portat plus. nos mi
nꝰ. p̄s. Tu es patiētia mea. Quaꝛ
ti ſunt veraces. p̄s. Ecce eni veri
tatem dilexiſti. Idem Miſericoꝛ
diā et veritatē dilexit dn̄s. Quin
ti ſūt ſimplices. i. Paralipo. xxix.
Scio dn̄e q̇a ſimplicitatē diligis.
quod patȝ qꝛ cū talibꝫ eſt collo-
quiū ſuū. Prou. iij. Cuȝ ſimplici-
bus ſermocinatio eius. Sexti ſunt
diligentes. Prou. viij. Ego dili-
gentes me diligo. me dicit. non
mea. Septimi ſunt perſeuerātes
Sapie. vij. Neminem diligit deꝰ
niſi eum qui cū ſapientia inhabi
tat. id eſt. perſeueranter cuȝ ipſo
habitat. Non eni querit deus ho
ſpitem vniꝰ noctis. nec ponit ibi
pedem niſi ad manendum. Ioh.
xiiij. Ad eum veniemus et man-
ſionem apud eum faciemus.

De amore ꝓximi.

m

Ons qui in alto oritur de
facili ad loca infima deri
uatur. Sic amoꝛ ſi de deo
plene ⁊ integre habeatur deinde
ad pꝛoximum recte deriuatur. vt
pꝛoximus ꝓpter deuȝ amet̃. vnde
Auguꝰ. Nemo poteſt veraciter
eſſe amicus hominis niſi pꝛiꝰ fue
rit ipſius veritatis. Grego. Per
amorem dei amoꝛ pꝛoximi gigni
tur. et per amorem pꝛoximi amoꝛ
dei nutritur. Amandus eſt ergo
pꝛoximus. Et hoc multipliciter
Primo amandus eſt amore gra
tuito non ex precedētibꝫ meritis
ſic xp̄us dilexit nos. Aug. Vera

amicitia nō penſanda eſt tempo
ralibꝫ cōmodis. ſed gratuito amo
re portāda. hoc eſt amare ꝑ fine
les amores. Tunc eſt eni finalis
amoꝛ quādo eſt purus. i. affinis
ſicut aurum ſe affinat in foꝛnace
⁊c̃. vt ſupra in p̄cedenti capitulo
Item cauendū eſt in huiuſmodi
amore ne oꝛiatur ex bonis nature
vel foꝛtune. qꝛ vix aſcēderet vſq̇ȝ
ad bonū gratie. Aqua eni non a
ſcendit vltra q̃ꝫ oꝛiat̃. ſed ad locū
vnde exeūt flumina reuertuntur
Eccliaſtes. i. ideo dicit̃. Eccl. xiij.
Attende auditui tuo qm̄ cuȝ ſub
uerſione tua ambulas. Iteȝ amā
dus eſt amore recto non reflexo
ad terraȝ. Ihero. Delicata ē ami
citia q̄ amicoꝝ felicitateȝ et diui
tias ſequit̃ Illius modi homīes
nō vidēt aīcos. ſȝ ſeip̄os diligere
Sicut canis carneū os et amplec-
titur ⁊ ſeruat q̃ꝫ diu inuenit in eo
q̇d rodat. ſed nuduȝ ſine carne re
linquit Sic meretrices lecatores
Seneca. qui vtilitatis cauſe aſſum
ptꝰ fuerit. tandiu placebit q̃ꝫ diu
vtilis fuerit. Itē arboꝛ diligēter
ſuatur ⁊ frequenter viſitatur q̃ꝫ
diu in ea ſunt fructꝰ. ſed ablatis
fructibꝫ ſine cuſtodia relinquit̃
vt patet in vineis et oꝛtis. q̄ tpe
fructuū claudūt̃ et cuſtodiūt̃. ſed
amotis fructibꝫ exponūt̃. Yſa. i.
Relinquitur filia ſyon vt vmbra
culū in vinea. ſicut tuguriū in cu
cumerario. quādo ſcȝ nō ſūt fru-
ctꝰ. Itē tales ſimiles ſunt pullis
vulpiū qui quādo nō inueniūt lac
in maternis vberibꝫ moꝛdēt dēti
bꝫ et lacerāt et tanq̃ꝫ extraneas

reputant· Apoſtolus ad· Gal'·v·
Quia ſi inuicē mordetis et come
ditis videte ne ab inuicē cōſūma
mini. Itez amand9 eſt amore di
ſcreto. Amor diſcret9 ꝑſonas a
mat ⁊ vitia ꝑſequit̄ nec ſic ꝑſonis
cōdeſcēdit ꝙ vitijs implicet̄· Ro
ma· xiij· Dilectio ꝓximi malū nō
opat̄· glo· qui diligit homies aut
quia iuſti ſunt· aut ꝙ ſint iuſti di
ligere debet· Qui enī aliter ſe dili
git· iniuſte ſe diligit· Qui autē ſe
diligere neſcit nec ꝓximū ſuū ſi=
cut ſeipm diliget· Aug9· Vide ſi
noſti diligere temetipm ⁊ cōmit
to tibi ꝓximum vt eum diligas
tanquam temetipſum· Item ſi=
te interrogēt vtrū diligas te· re=
ſpondes qꝛ diligis· q̇s enī ſe odit
ergo nō diligis iniquitatē· Nam
ſi diligis iniquitatez odis te· ꝑs·
Qui diligit iniq̇tatē odit animaz
ſuā· Quomo° ergo volebas tibi
cōmitti ꝓximū tuuz vt diligeres
eum tanꝙ teipm qui ꝑdis te· Si
enī ſic te diligis vt ꝑdas te· ſic ꝓ
fecto ꝑditurus eſt eū quē diligis
ſicut te· Nolo ergo quemꝙ dili=
gas· ſol9 pereas· aut corrige di=
lectionez. aut reſpice ſocietatem·
Tulli9· Hoc idez ſentio niſi in bo
nis amicitiā eſſe nō poſſe· Nam q̇
ea in malo vtit̄ nō iaz ſibi amic9
exiſtit nec illi qui ꝓpter amicos
odiūt alios· vnde dicit̄· Eccl'· vi·
Noli eſſe ꝓ amico inimicus ꝓxi=
mo tuo· vel illi qui ꝓpter amicos
ꝑiurant vel aliud maluz faciunt·
Tulli9· Lex amicitie requirit vt
nec rogem9 res turpes· nec facia
m9 rogati· nulla enī eſt excuſatio
ſi amicitie cauſa peccaueris· Itē
amād9 ē amore ꝑſeuerāti· Prou·
xvij· Omi tempe diligit qui ami=
cus eſt· nō ſicut illi quorū amor
non habet niſi ſola ꝑ̄ſentia qui ſi
miles ſunt floribꝫ tā diu gratis
ꝙ̄diu ſunt recentes· Taliū amor
tādiu durat ꝙ̄diu durat beneficiū
vt amor meretriciū· Eccl'· vi· Eſt
amicus ſoci9 mēſe et nō ꝑmanet
in die neceſſitatis· i· tribulatōnis
ſicut diſcipl'i cōcomitati ſūt ihm
ad nuptias· ſed in paſſione relin=
querūt euz· Sic milui et cornices
ſequūtur vetulā quādo portat ſe
pas ad forū· ſed in reditu nō· vel
quādo vadit ad eccl'iam· Seneca
Milu9 cadauera· lupi oues· fru=
mēta formice· Predicti nō hoiez
ſequit̄ iſta turba. Greg· Cū quis
poſitus i ꝓſperitate diligit̄ incer
tū valde eſt vtrū poſſeſſor vel pro
ſperitas diligat̄· Amiſſio felici=
tatis iterrogat dilectionē· Quo=
modo enī in aduerſitate ꝓximum
deſerit· aperte cognoſcit̄ ꝙ hūc
in proſperitatē non amauit·

De amore inimicorum.

Vbemur autē inimicos
i amare ꝓpter tria· ſcz vt
xp̄z imitemꝰ· magiſ lucre
mur· ne ingrati ſimus· Primo vt
xp̄m imitemꝰ tanꝙ filij patrē· qꝛ
tantū dilexit nos cū adhuc inimi
ci eſſem9 ꝙ ꝓ nobis mori voluit
Quis enī tā inſan9 amator q̇ ꝓ ali
qua re habenda faceret qd' ipſe
fecit ꝓ aīa hois habenda· Quid
ꝓ ea acq̇rēda· de9 pauptatē ha
buit· aicos ſuos morti expoſuit· ⁊
i ſeip̄o turpiſſimā mortē ſuſtinuit

Eph'· ij. Propter nimiā caritatez
ſuā qua dilexit nos cū eſſem9 mor
tui in pccis cōuiuificauit nos xp̄s
Item pro crucifixoribꝫ rogauit·
Vnde ſimile a nobis req̇rit· Ma=
th'· v· Diligite inimicos veſtros
⁊c· vt ſitis filij patris veſtri q̇ in
celis eſt· qꝛ dicit̄· Eccl'· x. Secūdū
iudicē ꝓpli· ſic ⁊ miniſtri ei9· Itē
vt magis lucremꝰ i mercibꝫ· Vbi
enī magis lucrat̄ ſolent mercato=
res ponere nūmos ſuos· et i terra
magis fertili ſemez· et ideo amor
cordis ponend9 eſt in inimico· qꝛ
fructuoſior ⁊ lucrabilior· Fortior
eſt enī ignis i aqua vel humido
qꝛ iuenit qd' ſibi reſiſtat· ⁊ frumē
tuz ⁊ vinū ꝑ̄cioſiora ſunt vbi non
creſcūt· Similiter amor i inimico
et odiēte· Mat· v· Si diligitiſ eos
qui vos diligūt quā mercedē ha
bebitis· q̄̇i d· ꝑuā vel nullā· qꝛ ca
nis et ſarraceni hoc faciūt· Itez
ne ingrati ſim9· ſi magis benefa=
ciētes nō diligim9· ſꝫ malefactor
nos acq̇rit apud deuz· ſi patiēter
iniuriā ſuſtinem9· benefactor ve
ro nos obligat ad vicē reddendā
Qui aūt acq̇rit nobis magis dili
gēd9 eſt vt videt̄ ꝙ̄ qui obligat
et ita magis videt̄ eſſe diligend9
inimicus· Itē qꝛ p ip̄m magis lu
cramur ⁊ aurū et argentū et lapi
des ꝑ̄cioſos nobis ꝓijcit et coro=
nā fabricat eternā· quādo maluz
nobis facit vel cōtumeliaz dicit·
Prou· xij· Stult9 ſeruiet ſapiēti·

De amore ſanctoruz.

Oteſt autē cognoſci ca
p ritas ⁊ amor ſanctoꝝ ad
inuicē ꝑ ſimilitudinē mē
broꝝ in corpe· Et attēdit̄ hec ſi
militudo in ſeptez· Primuz eſt ꝙ
mēbrū vnū officiū ſuū ſibi nō ap=
propriat· ſed gratis alijs miniſtrat
Oculus enī non ſibi ſed omnibꝫ
alijs mēbris opat̄· Pes non ſibi
ſed omnibꝫ alijs membris ⁊ toto
corpori· ⁊ totū corpus portat· Sic
quilibet iuſt9 nō ſibi ſoli· ſed omi
bꝫ cōmuicare debet ſi quā habet
grām· Roma· xij· Multi vnū cor=
pus ſum9 in xp̄o· ſinguli autē al
teri9 mēbra· i· Petri· iiij· Vnuſq̇=
que enī prout accepit gratiaz in
alterutrū illā adminiſtrātes ſicut
boni diſpenſatores ⁊c· Ambro·
Nō eſt fratern9 amor niſi ſe mu
tuis ꝑ̄ueniāt obſequijs· Secūduz
eſt ꝙ vnuz mēbrū nō inuidet alij
mēbro· licet nō habeat ita dignū
et honorabile officiū ſicut aliud
habet· i· Coꝝ· xij· Si totuz corpus
ocul9· vbi auditus ⁊c· Si oīa mē=
bra eſſent vnū mēbrū vbi corpus
Stella differt a ſtella i claritate
ſicut dicit apoſtol9· i· Coꝝ· xv· et
tamē claritati alteri9 illa que mi
norez habet non inuidet· Aug9·
Auertat de9 peſtē inuidie ab a ni
mis omni homi· Tercıū eſt ꝙ mē
bra iferiora magis honorant̄ vt
dicit apoſtol9· i· Coꝝ· xij· ꝙ mē=
bra infirmiora neceſſaria ſūt· et q̄
putam9 ifirmiora vl' ignobiliora
mēbra corpis· his habūdātiorez
honorē circūdam9· Sic tu q̇ mē=
brū xp̄i es. non debes eos q̇ igno=
biliores eſſe videntur deſpicere·
quia ip̄m cui9 ſunt menbra deſpi
ceres· Sicut ip̄e dicit in euāgelio
Luce· x· Qui vos ſpernit me ſper

nit· Criſo· Sic homo intelligit ꝙ mēbrū habeat honorabiliꝰ in cor pore ſuo vel honeſtiꝰ· ipm autē menbrū nō ſe cognoſcit ſi hono= rabiliꝰ vel contemptibiliꝰ fuerit Sic differētiā inter ſanctū et ſan ctū ſolus deꝰ cognoſcit· cuiꝰ mē bra oīs ſumꝰ. Ipſis aūt ſanctis nō eſt cōceſſuʒ vt cognoſcāt ſuaʒ differētiā ad inuicē· ne meliores ſupbiāt cōtra deteriores· nec de= teriores triſtent̄ cōtra meliores Si ergo tu mēbrū xp̄i te p̄feras a lijs mēbris· cū tibi nō ſit cōceſſuʒ dignitatē tuaʒ cognoſcere· ſʒ ſoli xp̄o cuiꝰ mēbrū es· iudiciū tuū et alioꝝ relinquas· Quartuʒ eſt ꝙ illud qd̄ vnū mēbrū recipit alijs oibꝫ cōmunicat· Si vero aliquid plus debito ſibi retinet de eo qd̄ ſibi attribuit̄ ad malū ſuū retinet qꝛ eſt cauſa apoſtematis vel alte riꝰ infirmitatis· Sic eſt iter fide= les ⁊ maxime clauſtrales· cū ali= quis vltra neceſſitatē retinet nec vult alijs cōmunicare ad maluʒ ſuū retinet· Eccl'iaſtes· v· Eſt iſu mitas peſſima quā vidi ſb̄ ſole di uitie cōſeruate in maluʒ dn̄i ſui· Cōmunica ergo qd̄ habes vt ſis ſociꝰ eoꝝ in lucro· Sicut mercato res aſſociāt in nūdinis· vt quicqd̄ lucrant̄ ſit in cōmune· Itaqʒ eſt de cōmunione ſanctoꝝ· ideo dicit p̄s· Participē me fac deꝰ oīm ti mentiū te ⁊c̄· Particeps ego ſuʒ ⁊c̄· Quintū eſt ꝙ vnū mēbrū ſibi reputat fieri qd̄ alteri mēbro fit in eodem corpore ſiue bonū ſit ſi ue malū ſit· Vnde ſi ledit̄ pes os cōqueritur et dicit ledis me· Si cal cei dant̄ tibi os regratiat̄ ⁊ dicit calciaſti me· Sic ſi menbrū xp̄i es debes reputare ꝙ fratri vl' ſorori fit· vbi eiꝰ mala tua reputes p cō paſſionē· et bona ſibi facta· tribu as tibi p cōgtulatōem· i· Coꝝ· xij· Si quid patit̄ vnuʒ mēbrū cōpa= ciūt̄ oia membra· Seneca loquēs cuidā amico ſuo· Michi id expe dit qd̄ tibi· aut nō ſis amicus niſi quicqd̄ agit̄ ad te ptinēs meū eſt cōſortiuʒ eni rerū inter nos facit amicitia. Sextū eſt ꝙ ſi vnū mem brum leſuʒ fuerit ab alio mēbro ſe nō vindicat· Carpētariꝰ ligna cedēdo pedē incidit. pes leſus de manu ledente ſe nō vindicat· Sic tu ſi mēbrū xp̄i vere es nō vindi ctā queras· ſed patiētiā exhibebis Rom· xij· Nulli malū ꝓ malo red das· Septimū eſt· ꝙ vnū mēbruʒ ꝓ alio leſioni ſe exponit. vt manꝰ ꝓ oculo· Sic tu ſi vere mēbrū cor poris xp̄i es malū pene· ne frater tuꝰ culpe leſionē incurrat· debes inte velle ſuſcipe exēplo xp̄i capi tis tui· qui in cruce ſcapulis ſuis obūbrauit tibi mortis ictū ſup ſe recipiēs. ne ſup te ictꝰ diuine vl= tionis deſcēderet· ideo in hoc co= gnoſcimꝰ caritatē dei· ꝙ ip̄e pro nobis aīaʒ ſuā poſuit· ⁊ nos debe mꝰ ꝓ fratribꝫ nr̄is aīas ponere·

De aſpectu dei·

c Vm viſus vel aſpectus aliaꝝ creaturaꝝ virtutē et effectū habeāt in crea turis· Dicit̄ eni ꝙ baſiliſcus ſolo aſpectu interficit· Dicit etiā· Am bro· ꝙ aſpectꝰ iuſti pleruqʒ cor= rectionis eſt amonitio· Vnde nō

eſt mirū ſi aſpectꝰ dei effectū ha beat in homie· Apoca· v· dicit̄ ꝙ agnꝰ occiſus habebat ſeptē ocu los· i· ſepteʒ effectus habet viſus eiꝰ i hoie· Primꝰ ē timoris icuſ= ſio· Sicut reus ex aſpectu iudicis terret̄· ſic peccator ex aſpectu dei Rex eni qui ſedet in ſolio iudicij· intuitu ſuo diſſipat oē malū· qꝛ per timorē dn̄i declināt omnes a malo. p̄· Qui reſpicit terrā· i· ho minē terrenū· et facit eū tremere ij· Machab· xv· Honora eū q̇ vni uerſa reſpicit vt nō facias in eiꝰ preſentia qd̄ nō faceres in p̄ſen= tia homis· Eccl' xxiiij· Oculi dn̄i multo lucidiores ſole· circūſpiciē tes oīs vias hominū· Secūdꝰ ē effectus boni ꝓpoſiti inſpiratio Vnde anna ad cōſpectū dn̄i acce pit ſexū virilē· i· ꝯpus virtuoſuʒ· i· Reg· i· Si reſpiciēs videris affli= ctionē ācille tue dederitqʒ michi dn̄s ſexū virilē dabo illū dn̄o per rectā itētionē ⁊ gratā· Sic reſpe xit eliſabeth que cōcepit iohēm id eſt opus grōſuʒ· Luce· i· Quia ſicut fecit michi dn̄s i diebꝫ qui bus reſpexit auferēs opprobriuʒ meū inter hoies. Sic reſpexit bea taʒ virginē et cōcepit xp̄m opus noſtre ſalutis · Luce · i· Reſpexit humilitateʒ ancille ſue· Nota de illis qui cōcipiūt ſine partu· Ca pitulo de voluntate bona· Terciꝰ eſt culpe remiſſio p grāʒ· p̄s· Re miſiſti impietatē peccati mei ⁊c̄· Luce· xxij· Cōuerſus dn̄s reſpexit petruʒ· et egreſus foras p cōfeſ ſionē. Fleuit amare p contritionē Nec mirū· qꝛ oculi dn̄i quaſi flā ma ignis corā peccatore· Pecca tor vero quaſi gelu frigidus eſt· qd̄ a facie ignis ſoluit̄· p̄s· Sicut fluit cera a facie ignis ⁊c̄· Hunc reſpectū petebat dauid· d· Di= mitte vniuerſa delicta mea· reſpi ce in me ⁊ miſerere mei· Quartꝰ eſt temporis ad recupāda pdita p penitētiā cōceſſio· Eccl'· xi· Eſt homo marcidꝰ· ſcʒ in penitentie afflictione· egēs recupatōne· ſcʒ bonoꝝ pditoꝝ· plꝰ deficiēs virtu te· ſcʒ ad bene opandū· habūdās pauptate· i· iopia ſpūaliū bonoꝝ oculꝰ dn̄i reſpexit illū i bono ſcʒ dando ei tempꝰ ad penitētiā· Sic fecit ezechie regi· Yſaie· xxviij· Et erexit illū ab humilitate ⁊ ex altauit caput eiꝰ ⁊c̄· Ideo dicitur Eph· v· Redimētes tēpus ſic̄ va diū fatuū· Vadiū eſt eni librariū dimittere ꝓ puo p̄cio· i· modica penitentia· Nota de p̄ciositate tē poris· e· de tēpore· Quītus ē p fla gella ⁊ tribulationes pccōꝝ pu= nitio· Exo· xiiij· Iā aduenerat vi= gilia matutina· ⁊ eē dn̄s reſpiciēs ſup caſtra egyptioꝝ p columnā ignis et nubis interficit eos· ſ· p intollerabiles imbres· et ſubuer= tit rotas curruū auferēs opato= res ferētes ad ptē· Iſto reſpec= tu reſpicit oīs electos· qꝛ flagel lat omeʒ filiū quē recipit. Sapie iiij· Grā dei et mia in ſanctos eiꝰ et reſpectꝰ i electos illiꝰ· et bene dicit gratia· Magnam eni facit illi quem ſic dignatur reſpicere. Quia per hoc euadet terribilem reſpectū qui erit in die iudicij · d q̊· xl· iob reſpice cunctos ſupbos

et confunde eos ⁊c̃·Qui primum
reſpectum non poteſt ſuſtinere
quomodo ſecundum ſuſtinebit·
Jdeo dicit· Auguſtinꝰ·Dñe hic
vre. hic ſeca· vt in eternū tantū
pcas·Sextꝰ eſt donoꝝ dei multi=
plcatio·iſto reſpectu reſpicit hu
miles·quia habēt vas cordis va
cuū ad recipienduꝫ dona ſpūalia
Yſaie·lxvi· Ad queꝫ reſpiciā niſi
ad paupem ⁊ humilē et cōtritū
Eccl'·xvi·Dñs reſpexit terrā·id ē
humileꝫ hominē et firmuꝫ·terra
eni in eternū ſtat·et repleuit eaꝫ
bonis·p̃s· Valles habūdant fru
mēto· Septimꝰ eſt ab oi miſeria
liberatio et pfectio corpis et aie
glorificati·Sapie·iij·Tanq̃ auꝝ
i fornace pbauit electos dñs ⁊c̃·
⁊ dignos recipi ad ordines ange
loꝝ iudicauit·Et in tēpore erit re
ſpectꝰ eoꝝ·et ſubdit fructū·Ful
gebunt iuſti tanq̃ ſcintille ⁊c̃·et
nota hic quatuor dotes corporis
glorificati·Felix ſteril'·p̃s·De ce=
lo ꝓſpexit vt audiret gemitꝰ ⁊c̃
Eccl'·xxxvi·Miſerere dñe ⁊ reſpi
ce nos et oſtende lumē mie tue·

Quomodo acquirit̃ regnū dei·

a Cquiritur vel habet̃ re=
gnū celoꝝ multis modis
Primꝫ legitima ſucceſſio
ne·vt filij nati ex legitimo matri=
monio·Sic habet̃ p fidē·Heb·iiij
Jntroibimꝰ qui credimꝰ p fideꝫ
q̄ filij dei ſumꝰ·Joh·i·Dedit eis
poteſtatē filios dei fieri ⁊c̃·Si aūt
filij·⁊ heredes·Roma·viij·Si he
res fideꝫ dño ſuo nō ſeruaret·nec
debita ſeruitia redderet·heredi=
tatē priuaret̃· Sic eſt de filijs dei

Math· xxi· Auferet̃ a vobis re=
gnū dei et dabit̃ gēti facienti fru=
ctus eiꝰ·i·opa et ſeruitia eiꝰ que
pro illo habēdo requiruntur·Se=
cundo intrat̃ in poſſeſſionē regni
celeſtis bello·Math·xi· Regnuꝫ
celoꝝ vim patit̃ ⁊ violenti rapiūt
illud·glo·Regnū celoꝝ vim pati
tur·dū peccator ad illud quaſi ad
alienū locuꝫ p penitentiaꝫ intrat
Grandis violētia in terra naſci·⁊
capere et habere virtute qd non
poſſumꝰ p naturā·Qui bella ſpūa
lia p xp̄o ſuſcipiūt·iure ſocietatis
regnū celoꝝ acquirūt·Sicut ipſe
Luce vltimo dicit·Nōne ſic opor
tuit xp̄m pati ⁊c̃·Luce·xxij·Vos
eſtis qui pmanſiſtis mecū in tēp
tationibꝫ meis ⁊c̃· Et ego diſpo
no ⁊c̃·i· eodē foro pticipes facio
Sed deficiūt de ſocietate q̄ nichil
volūt pati·et ideo nō erūt ſocij in
regno· quia nolūt ſoluere preciū
Apoca·i· Particeps in tribula=
tione ⁊ regno· Tertio cōmutatio
ne·quādo tempalia ⁊ ꝓpria volū
tas relinquūt̃ vt vita eterna ha=
beat̃ vt patꝫ in intrātibꝫ religio
nē·vbi qui plꝰ retinet plus pdit
Math·vij·Non omnis qui dicit
michi dñe dñe·intrabit in regnū
celoꝝ· Jdeo dicit̃·Math·xix·Ec
ce nos reliquimꝰ oia ⁊c̃ · De his
etiaꝫ que nō habet homo poteſt
fieri cōmutatio·vt ſi paupes reli
quāt poſſibilitatē ⁊ volūtatē ha
bendi· Greg· Tanta a ſequētibꝰ
dimiſſa ſunt·quāta a nō ſequenti
bus cōcupiſci potuerūt· Fit etiā
iſta cōmutatio i cōſtitutione vbi
viliſſima pecoꝝ moneta dimittit̃

et gratia dei reportatur·aliter nō
Quarto emptione·Parū habemꝰ
dare·ſcꝫ animā ⁊ corpꝰ·et res tē
porales·⁊ mltū accipe·⁊ ſic poſſu
mꝰ habere regnū dei·de nullo ha
bet̃ tam bonū forū·qr ſola volun
tate·Regnū eni eternū tantū va
let quātū habes· Emit̃ ex volūta
ria pauptate· Mathei·v· Beati
paupes ſpū ⁊c̃ Aug·dicit Vena
le habeo·quid dñe:Regnū celoꝝ
Quo emit̃·pauptate· Emit̃ etiaꝫ
regnū celoꝝ reꝝ tempaliū largi
tione p elemoſynā· qr q̄ non dat
quod amat·nō accipit illd qd op
tat·Si ergo volumꝰ accipe a deo
neceſſe ē q̄ ei demꝰ ſm dona eiꝰ
Eccl'·xxxv· da altiſſimo ſm dona
tū eiꝰ·Ad hāc eni emptōnē mo=
nem Math·xiij·Simile eſt regnū
celoꝝ hoi negociatori ⁊c̃· Et no
ta q̄ emptio iſta nō ſolū in ope ē
ſed i corde·nullꝰ eni emit q̄ nō poſ
ſit cōpati vl' odiū remittere·dñs
plꝰ aſpicit affectū q̄ cēſū·Vnde
mulier ponēs duo minuta plꝰ oi
bus poſuit·quia de corde meliori
forte·Quito labore corporis·Sic
ſolet dici·Hoc de iure meū eſt qr
lucratꝰ ſū brachijs meis Math
vij·Jntrate p anguſtā portā·glo·
labore ⁊ ieiunio·Et illd Math·
iij·Penitētiā agite appropinq̄bit
eni regnū celoꝝ·et illud Math·
xxv·Serue bone ⁊ fidelis intra in
gaudiū dñi tui· Sexto per luduꝫ
Hoc ptinet ad temptationē vbi
vno ictu pdit̃ totū p impatientiā
vel cōſenſuꝫ· Tene ergo ludū q̄a
multuꝫ poſuiſti ad ludum iſtum
animā tuā·et grām dei·et regnuꝫ

eternū·et omia bona tua·ſecūdū
illud· Eſtote fortes in bello ⁊c̃·
Tene ludū quia magnā habes p
rogatiuā· Jus tuū·et dei auxiliū
qui nō pmittit te pdere·et detios
in manu tua·i·liberū arbitriū·No
li reddere detios· q̄a nō poteſt vi
cere diabolꝰ niſi volūtatē·ij·Re=
gū·vi·dicit dauid·Ludā et vilior
fiam ⁊c̃· q̄a temptatio humiliat
Nota q̄liter vincimꝰ grās agēdo
vel maiora tormēta appetēdo·vt
Laurētius·quādo dicit·Verſa et
māduca·q·d·de alio latere reſul=
ta·et Antoniꝰ vulneratus a de=
monibꝫ fecit ſe reportari ad here
mū·et tunc iuitauit demones: Ec
ce iquit Antoniꝰ·Job·vi·Qui
cepit ipſe me cōterat ⁊c̃· Et tūc
diabolus dimittit ludū et fugit·
Jacobi·iiij· Reſiſtite diabolo et
fugiet a vobis ⁊c̃· Septimo par
uitate ⁊ humilitate animi·Sicut
habent humiles et innocētes in
cognoſcēdo·Math·xix·Sinite p
uulos venire ad me·et Luce·xij·
Nolite timere puſillꝰ grex quia
placuit patri veſtro dare vobis
regnū· p̃s Jn innocentia mea in
greſſus ſuꝫ·

De aptione aurīū

a Perire debemꝰ aures ad
audiendū/cor ad intelli
gendū/os ad loquenduꝫ
manus ad danduꝫ/oculos ad vi=
dendū· Aures debemꝰ aperire ad
duo· Primo ſcꝫ ad audiendū ver
bū dei· ſicut aperit̃ in ſcola ma=
giſtro ad audiendū ipſum· Jpſe
eni aperit aures virorum et eru=
diens eos inſtruit diſciplinis·
Job·xxxiij· Sed multi magiſtro

clamāti aures claudūt et ſimiles
ſunt aſpidi obturanti aures ſuas
Item ad obediendum eius volū
tati. Sicut aperitur caſtrum regi
vt pareat eius imperio. Yſaie. l.
Dominꝰ aperuit michi aurē. ego
autē nō cōtradixi retrorſum nō a
bij. Job. xlij. Auditu auris audi
ui te. nūc autē oculꝰ meus videt
te. Cor aperiendū eſt ad recipiē
dū illuminationē in intellectu. et
grām in affectu. Primo modo a
periēdū eſt cor vt feneſtra domꝰ
aperit. vt lux intret ꝛ illumiet. ij
Machab. pmo. Adaperiat dñs
cor veſtruz in lege ꝛc. Prou. vi.
Mandatuz lucerna eſt. et lex lux
Sed multi claudūt feneſtrā con
tra ſolez vt citius dormiāt in pec
catis ſuis. De quibꝫ Job. xxiiij.
Ipſi fuerūt rebelles lumini. ſicut
noctua ꝛ cecus qui fugebat ſan
ctū martinū ne illumi aret. Itez
aperiendū eſt cor ad recipiendū
diuinā grām in affectu. ſicut ape
rit thalamꝰ ſponſo Apocal. iij.
Ego ſto ad oſtiū ꝛ pulſo. ſi quis
aperuerit michi itrabo ꝛc. Nota
ꝙ pulſatio fieri cōſueuit duobꝫ
modis. manu ſcꝫ et virga. Manu
pulſat beneficiorꝫ datione. Virga
flagellorꝫ illatione. Solet dici ꝙ
ille qui pulſat cuz magno ſtrepi
tu. non venit vacua manu. imo ſi
gnum eſt ꝙ aliquid portat. et ta
lis hilarit recipit. Quātomagis
ſponſo tuo aperire debes qui cuz
multitudine donorꝫ celeſtiū venit
ad te. Habet eni vtramqꝫ manuz
plenā. ſiniſtrā bonis tēporalibꝫ
dexterā bonis ſpūalibꝫ. Magna
ruſticitas. donū recipere. et donā
tē repellere. Aperi ergo cor tuū
deo ad oſtium expectanti et dicē
ti. Aperi michi ſoror mea. amica
mea. caput meū plenū eſt rore. ſ.
gratie. Canticoruz. v. Surrexi vt
aperirem dilecto meo. Item pul
ſatur virga flagellorꝫ. ſcꝫ dolori
bus et anguſtijs et quaſi totam
domū euolare facit egritudinibꝫ
et penis corporalibꝫ. Ex miſericor
dia eni nos punit. Aug. Magna
dei ira eſt quādo peccatori parcit
vt in eternū puniat. Et miſericor
dia dei eſt in preſenti miſericor
diam non conſequi. In miſericor
dia eſt parcere virge ne percuciat
paruulus. et carnez putridaz nō
ſecare. Sed multi ſunt qui potius
apiūt cor ſuū diabolo ꝙ deo. Si
pulſat deus firmatū eſt forti ve
cte et non poteſt intrare. Sed ſi
diabolus pulſat firmatū eſt pua
feſtuca. et ſtatim tanꝙ dño ape
ritur per conſenſū. Judicū. xvi. di
cit dalida philiſteis. id. eſt caro
demonibꝫ. Aſcendite adhuc ſe
mel quia nūc aperuit michi ſam
ſon. id eſt ratio vel anima cor ſuū
id eſt conſenſum. Eccl. xxvi. Ad
omnez pharetram. id eſt diaboli
temptationem aperiet cor ſuum
donec deficiat. Similiter os debe
mus aperire ad quatuor/ ad pre
dicandum/ ad confitendum/ ad
orandum/ ad laudandum vel dis
cendum verbū edificationis. Pri
mo ad predicandum. ſicut aperi
untur horrea ad diſtribuendum
triticum. dicit. Geneſis. xli. Ape
ruit ioſeph horrea regis vniuer

ſa et vendebat triticum egyptijs
Horrea ſunt corda pfectorum in
quibꝫ abſcondit frumentū ſacre
doctrine. Prouer. xi. Qui abſcon
dit frumenta maledicet in popu
lis. Benedictio autē ſuper caput
vendentiū. Prou. vltimo. Os ſuū
aperuit ſapiētie. ꝛc. Eccl. xv. In
medio eccleſie aperuit os ſuū ꝛc
Sed ſunt quidā qui ꝓ frumento
bone locutionis paleas vendunt
deceptionis. vt mēdaces ꝛ vetule
cōmetatrices. Geñ. viij. Aperuit
Noe. id eſt vir iuſtus feneſtrā ar
che. id eſt cōſcientie. et emiſit cor
uū qui nō eſt reuerſꝰ. Per coruū
peccata mortalia deſignant. que
ſic emitti debent ꝑ os arche. id ē
cōſcientie cōfitendo. ne reuertāt
ſicut coruꝰ nō eſt reuerſus ad ar
cham. Leuitici. xi. Omne quod ē
coruini generis nō manducabis
Per colūbaz peccata ignorantie
et venialia intelligunt. Oſee. vij.
Effraim qſi colūba ſeducta non
habens cor. Hec etiā emitti debēt
ꝑ cōfeſſionē. que ſi iteꝝ reuertūt
iterū remittant ſicut aqua de na
ui. ne mentez ſubmergant ꝑ ſuaz
habūdantiā ꝑ mortale peccatuz
Itez ad orandū. ps. Os meū ape
rui. glo. petendo. querēdo. pulſan
do. Juxta illud. Petite ꝛ accipie
tis ꝛc. Et attraxi ſpūm. ſcꝫ qui do
cet orare. ꝛ qui libēter vadit vbi
rogat ꝛ deſiderat. ad Roma. viij.
Spiritus poſtulat pro nobis ge
mitibus inenarrabilibꝫ. id eſt. ad
poſtulanduz docet. et inflammat
Yſidorus. Quando quis orat ſpi
ritum ad ſe vocat. et cū venerint
omnia temptamenta demoniorū
que ſe mentibꝫ humanis immer
gunt confeſtim effugiunt. Item
ad laudandū deuz. ps. Domie la
bia mea aperies. glo. ꝓpter pec
cata clauſa. Et os meū annūcia
bit laudez tuā. Quia non eſt ſpe
cioſa laus in ore peccatoris ꝛc.
Eccl. xv. ps. Repleatur os meuz
laude. id eſt. fac me indeſinēter te
laudare vt cantē tota die magni
tudinē tuā. glo. Quia anteꝙ eēm
feciſti me cuz eſſem ſalutē michi
dediſti. cū peccaſſez ignouiſti. cō
uerſum viuificaſti. pſeuerantē co
ronaſti. ideo benedicā dñm in omi
tempore. Manꝰ aperiēde ſūt ad
duo. Primo ad danduz paupibꝫ
Prou. vltimo. Manus ſuas ape
ruit inopi. Sed multi manus ha
bent ad accipiēdū apertas. et col
lectas ad danduz. Cōtra quos di
citur. Eccl. iiij. Non ſit manꝰ tua
ad accipiendū porrecta. ꝛ ad dan
duz collecta. Secūdo ad operan
duz. Non eni poſſumꝰ operari ſi
ne iſtrumēti apprehēſione. Prou.
vltimo. Manū ſuā miſit ad fortia
Sed piger ita habet manus con
tractas. quia nichil poteſt appre
hendere. quia abſcōdit piger ma
nū ſuā ſub aſſella. ꝛ laborat ſi ad
os ſuū eam cōuertat. Prou. xxvi.
Et. xx. Propter frigus piger ara
re noluit mendicabit g͛ eſtate ꝛ
non dabit illi ꝛc. Oculi apiendi
ſunt ad duo. Siniſter ad conſide
rationem penarum. Baruch. iij.
Aperi oculos tuos et vide. quoni
am nō mortui qui ſunt in inferno
dabunt laudem et honorem deo

clamāti aures claudūt et ſimiles
ſunt aſpidi obturanti aures ſuas
Item ad obediendum eius volū
tati. Sicut aperitur caſtrum regi
vt pareat eius imperio. Yſaie. l.
Dominꝰ aperuit michi aurē. ego
autē nō cōtradixi retrorſum nō a
bij. Job. xlij. Auditu auris audi=
ui te. nūc autē oculꝰ meus videt
te. Cor aperiendū eſt ad recipiē
dū illuminationē in intellectu. et
grām in affectu. Primo modo a
periēdū eſt cor vt feneſtra domꝰ
aperit. vt lux intret ⁊ illuminet. ij
Machab. pmo. Adaperiat dn̄s
cor veſtruz in lege ⁊c̄. Prou. vi.
Mandatuz lucerna eſt. et lex lux
Sed multi claudūt feneſtrā con=
tra ſolez vt citius dormiāt in pec
catis ſuis. De quibꝫ Job. xxiiij.
Ipſi fuerūt rebelles lumini. ſicut
noctua ⁊ cecus qui fugebat ſan=
ctū martinū ne illuminaret. Itez
aperiendū eſt cor ad recipiendū
diuinā grām in affectu. ſicut ape
rit thalamꝰ ſponſo Apocal. iij.
Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo. ſi quis
aperuerit michi itrabo ⁊c̄. Nota
ꝙ pulſatio fieri cōſueuit duobꝫ
modis. manu ſcz et virga. Manu
pulſat beneficioꝝ datione. Virga
flagelloꝝ illatione. Solet dici ꝙ
ille qui pulſat cuz magno ſtrepi
tu. non venit vacua manu. imo ſi=
gnum eſt ꝙ aliquid portat. et ta
lis hilarit recipit. Quātomagis
ſponſo tuo aperire debes qui cuz
multitudine donoꝝ celeſtiū venit
ad te. Habet eñ vtramqꝫ manuz
plenā. ſiniſtrā bonis tēporalibꝫ
dexterā bonis ſpūalibꝫ. Magna

ruſticitas. donū recipere. et donā
tē repellere. Aperi ergo cor tuū
deo ad oſtium expectanti et dicē
ti. Aperi michi ſoror mea. amica
mea. caput meū plenū eſt rore. ſ.
gratie. Canticoruz. v. Surrexi vt
aperirem dilecto meo. Item pul
ſatur virga flagelloꝝ. ſcz dolori
bus et anguſtijs et quaſi totam
domū euolare facit egritudinibꝫ
et penis corporalibꝫ. Ex miſecor
dia eñ nos punit. Aug. Magna
dei ira eſt quādo peccatori parcit
vt in eternū puniat. Et miſericor
dia dei eſt in preſenti miſericor=
diam non conſequi. In miſericor
dia eſt parcere virge ne percuciat
paruulus. et carnez putridaz nō
ſecare. Sed multi ſunt qui potius
apiūt cor ſuū diabolo ꝙ deo. Si
pulſat deus firmatū eſt forti ve=
cte et non poteſt intrare. Sed ſi
diabolus pulſat firmatū eſt pua
feſtuca. et ſtatim tanꝙ dn̄o ape
ritur per conſenſū. Judicū. xvi. di
cit dalida philiſteis. id. eſt caro
demonibꝫ. Aſcendite adhuc ſe=
mel quia nūc aperuit michi ſam
ſon. id eſt ratio vel anima cor ſuū
id eſt conſenſum. Eccl. xxvi. Ad
omnez pharetram. id eſt diaboli
temptationem aperiet cor ſuum
donec deficiat. Similiter os debe
mus aperire ad quatuor/ad pre
dicandum /ad confitendum/ad
orandum/ad laudandum vel di=
cendum verbū edificationis. Pri
mo ad predicandum. ſicut aperi=
untur horrea ad diſtribuendum
triticum. dicit. Geneſis. xli. Ape
ruit ioſeph heorrea regis vniuer

ſa et vendebat triticum egyptiis
Horrea ſunt corda pfectorum in
quibꝫ abſcondit frumentū ſacre
doctrine. Prouer. xi. Qui abſcon
dit frumenta maledicet in popu=
lis. Benedictio autē ſuper caput
vendentiū. Prou. vltimo. Os ſuū
aperuit ſapiētie. ⁊c̄. Eccl. xv. In
medio eccleſie aperuit os ſuū ⁊c̄
Sed ſunt quidā qui p frumento
bone locutionis paleas vendunt
deceptionis. vt mēdaces ⁊ vetule
cōmētatrices. Gen. viij. Aperuit
Noe. id eſt vir iuſtus feneſtrā ar
che. id eſt cōſcientie. et emiſit cor
uū qui nō eſt reuerſꝰ. Per coruū
peccata mortalia deſignant. que
ſic emitti debent p os arche. id ē
cōſcientie cōfitendo. ne reuertāt
ſicut coruꝰ nō eſt reuerſus ad ar
cham. Leuitici. xi. Omne quod ē
coruini generis nō manducabis
Per colūbaz peccata ignorantie
et venialia intelligunt. Oſee. vij.
Effraim qſi colūba ſeducta non
habens cor. Hec etiā emitti debēt
p cōfeſſionē. que ſi iterꝝ reuertūt
iterū remittant ſicut aqua de na
ui. ne mentez ſubmergant p ſuaz
habūdantiā p mortale peccatuz
Itez ad orandū. ps. Os meū ape
rui. glo. petendo. querēdo. pulſan
do. Juxta illud. Petite ⁊ accipie
tis ⁊c̄. Et attraxi ſpūm. ſcz qui do
cet orare. ⁊ qui libēter vadit vbi
rogat ⁊ deſiderat. ad Roma. viij.
Spiritus poſtulat pro nobis ge
mitibus inenarrabilibꝫ. id eſt. ad
poſtulanduz docet. et inflammat
Iſidorus. Quando quis orat ſpi=
ritum ad ſe vocat. et cū venerint

omnia temptamenta demoniorū
que ſe mentibꝫ humanis immer
gunt confeſtim effugiunt. Item
ad laudandū deuz. ps. Domie la
bia mea aperies. glo. ꝓpter pec=
cata clauſa. Et os meū annūcia=
bit laudez tuā. Quia non eſt ſpe
cioſa laus in ore peccatoris ⁊c̄.
Eccl. xv. ps. Repleatur os meuz
laude. id eſt. fac me indeſinēter te
laudare vt cantē tota die magni
tudinē tuā. glo. Quia anteꝙ eēm
feciſti me cuz eſſem ſalutē michi
dediſti. cū peccaſſez ignouiſti. cō
uerſum viuificaſti. pſeuerantē co
ronaſti. ideo benedicā dn̄m in omi
tempore. Manꝰ aperiēde ſūt ad
duo. Primo ad danduz paupibꝫ
Prou. vltimo. Manus ſuas ape
ruit inopi. Sed multi manus ha
bent ad accipiēdū apertas. et col
lectas ad danduz. Cōtra quos di
citur. Eccl. iiij. Non ſit manꝰ tua
ad accipiendū porrecta. ⁊ ad dan
duz collecta. Secūdo ad operan
duz. Non eñ poſſumꝰ operari ſi
ne iſtrumēti apprehēſione. Prou.
vltimo. Manū ſuā miſit ad fortia
Sed piger ita habet manus con
tractas. quia nichil poteſt appre
hendere. quia abſcōdit piger ma
nū ſuā ſub aſſella. ⁊ laborat ſi ad
os ſuū eam cōuertat. Prou. xxvi.
Et. xx. Propter frigus piger ara
re noluit mendicabit g estate ⁊
non dabit illi ⁊c̄. Oculi apiendi
ſunt ad duo. Similiter ad conſide
rationem penarum. Baruch. ij.
Aperi oculos tuos et vide. quoni
am nō mortui qui ſunt in inferno
dabunt laudem et honorem deo

Sed anima triſtis ſup magnitu=
dine mali ſui· quaſi diceret· Hic
eſt locus iuſtificatōis·ibi nō·Sed
ſtultus non timet donec accipit
Ita multi nō cauēt de ſupplitō do
nec accipiēt·et tunc tarde· Yſaie·
xxxviij·Vadam ad portas inferi=
Bern·Vadaz et euadā ⁊c·Dex=
ter oculꝰ aperiēdꝰ eſt ad cōſide
ratōem ꝑmioꝝ celi · Prouer·xx.
Aperi oculos tuos ⁊ ſaturare pa
nibꝫ· Aperi ꝑ cōtemplatōnē et
deſideriū celeſtiū·oculos tu⁊s·ſcꝫ
mentis tue· et ſaturare panibꝫ ꝑ
deuotionē·Oculꝰ eni paupis eſt
ſemp ad tenentē panē·ps·Oculi
mei ſemper ad dominum·

Quō ambulanduz eſt ad deum·

Mbulare vel venire de
a bemus ad deuz vel ad ce
luz feſtināter ſicut pau
pes feſtināt ad portā diuitis pro
refectione vnꝰ diei· et multū eſt
debilis qui illuc nō feſtinat. Do
minꝰ parauit nobis menſaz et re
fectionē nō ad horaz vel diem·ſꝫ
in ꝑpetuū·et fecit eaz clamare ꝑ
euangeliū ſuū·Math·xi·Venite
ad me oēs qui laboratis ⁊ onera
ti eſtis ⁊ ego reficiā vos·Cibaria
huiꝰ mūdi nō reficiūt·ſed magis
famē ⁊ ſitim pariūt·Exemplū de
infirmo cui trahit̄ penna madefa
cta ꝑ os· nō ſedatur ſitis eiꝰ·ſed
magis ꝓuocat̄ Nam qui biberit
ex aqua hac ſitiet iteruz·i·tempo
ralibꝫ iſtis· Feſtinemus ergo in
gredi in illam requiē ne claudat̄
nobis ianua vel leuet̄ pons miſe
ricordie·qui modo eſt dimiſſus·⁊

excludamur cū fatuis virginibꝫ
Modo dominus comedit oſtio a
perto id eſt miſericors ſꝫ in morte
claudit̄ porta· ⁊ eleuat̄ pons quā
do tempus miſericordie ceſſabit·
Bernardꝰ·Feſtinemꝰ ad locū tu
tiorē·ad agrū vberiorē· ad paſtū
ſuauiorē·vt habitemꝰ ſine metu·
habūdemꝰ ſine defectu·epulemꝰ
ſine faſtidio·Exemplū de viatore
qui feſtinat vt piculoſā terrā trā
ſeat cito· et ad terrā ſecuram ve=
niat·et quādo parū habet de die
et adhuc longe eſt ab hoſpitio
ne nox id eſt mors eū apprehēdat
Et de opario qui feſtinat vt die=
taz ſuā pficiat vt poſtea quieſcat
Et pegrino qui facit magnā die
tam vt veniat patriā ſuaz· Joh·
xij·Ambulate dū lucem habetis
vt nō tenebre vos cōprehendāt
Item eundū eſt honeſte·Nō eni
videt̄ honeſte ire qui vadit de no
cte·vt adulteri.fures·latrones·⁊
cōſimiles qui diligūt opera tene
braꝝ·id eſt peccata Joh·iij·Qui
male agit odit lucez ⁊c· Ro·xiij·
Abijciamꝰ opa tenebraꝝ·Item
nō vadit honeſte qui vadit nudꝰ
Vnde ſequit̄·Et induamur arma
lucis·i·virtutes·ſicut in die hone
ſte ambulemꝰ· Apoca·xvi· Bea
tus qui cuſtodit veſtimēta ſua ne
nudus ambulet·Col·iij·Induite
vos ſicut electi dei ſancti et dile
cti ⁊c· Yſaie·lij· Induere veſtim
tis glorie·q ſcꝫ ad glaz ducūt Il
le qui nō habuit veſtez nuptialē
expulſus fuit a nuptiis· Math·
xxij·Et·i·Teſſal·iiij·Precipimus
vobis vt honeſte ambuletis ad

eos qui fori ſunt in cōuerſatione
veſtra ipſos edificantes·Itē am
bulandū eſt digne·Eph·iiij·Ob
ſecro vos ego vinctus in dño vt
digne ambuletis vocatione qua
vocati eſtis·ſ· ꝓut reqrit digni=
tas illa·ſ·vita eterna ad quaz vo
cati eſtis· Digne ambuletis/ ne i
viam in dignā cōuertatis· ꝓpter
quā dignitatē illā pdatis·Stultꝰ
eſſet qui eſſet electꝰ in epiſcopū
ſi ante cōfirmationē aliquid con
mitteret vnde epiſcopatū pderet
Sic ille qui peccatū mortale con
mittit· ꝓ quo vitaz eternā amit=
tit·Eph·i·Elegit nos ante mūdi
cōſtitutionē vt eſſemꝰ ſancti ⁊ im
maculati i cōſpectu eiꝰ in carita
te·Itē digne vt illa modica ⁊ in
digna tempalia cōtemnatis · Si
alicui pertinet regnum ex parte
matris·fatuꝰ eſſet et inſanꝰ ſi ꝓ
aliqua modica terra regnū dimit
teret·Sic ſunt illi qui ꝓ terrenis
eterna dimittūt·ps· Quid michi
eſt in celo et a te quid volui ſup
terrā·Seneca·Ante hoſtes con=
temne opes ⁊ te dignū finge deo
Nemo deo dignꝰ eſt niſi q opes
cōtemnit·Itez digne·vt pro illa
digne opemini·Magnitudo pre
mij magnū requirit laborem·Et
iuſtuz eſt ꝙ multū laboret mer=
cenarius qui magnā mercedē ex
pectat·ideo dicit̄·Col·i·Ambu=
letis digne deo ꝑ omnia placen=
tes·in bono fructificantes et cre
ſcentes in ſcientia dei· Itez caute
Eph·v·Videte quō caute ambu
letis· Ambulare debet ſapienter
qui vult caute ambulare ⁊ debet

reſpicere initium vie· id eſt vite
et mediū·et finē·Bernardꝰ· Ho
mo cōſidera vnde venis· et erube
ſce vbi es· ⁊ ingemiſce q̊ vadis
et cōtremiſce· Itez caute ambu
landū eſt·qꝛ arta eſt via que du=
cit ad vitam· qa ꝙcito pes extra
illā viā ponitur/ labit̄·Exemplū
de alpibꝫ et de planta ſtricta pe
nitentie que ab vna pte ripe hu
ius vite vſqꝫ ad aliam ripam pa
trie extendit̄·Et tunc dñs porri=
git tibi manū/ cū tu manū das ei
per rectaz intentionē·bonū ſcꝫ ei
attribuendo·ps·Tenuiſti manuz
dexteraz meā ⁊c·Vnde qui ſuper
ſtrictā plantā vadit nō debet muſ
ſitando incedere·ſed reſpicere ad
pedes ſuos·i·ad finem ſuū· Eccl·
vij· In omnibꝫ operibꝫ memora
re nouiſſima tua et in eternū non
peccabis·ſed dicit·ps·Nō eſt re
ſpectꝰ morti eoꝝ ⁊c· Et nota ꝙ
lati currus·i·large cōſcientie· nō
poſſunt bene currere per artā viā
penitētie ſine ſubuerſione·Eccl·
xiij· Attende auditui tuo qm̄ cuz
ſubuerſione tua ambulas· Itez q
vult caute ambulare debet malā
ſocietatem vitare·Prou·i· Fili ſi
te lactauerint peccatores ne am
bules cū eis·De hoc require in
fra de mala ſocietate· Item ſolli=
cite·Michee·vi· Indicabo tibi o
homo quid ſit bonū·et quid dñs
requirat a te·vtiqꝫ facere iudiciū
⁊ diligere miſericordiā ⁊ ſollicite
ambulare cū deo· Tolle ergo ti=
bi iudiciū/ ꝓximo miſericordiaz/
deo ſollicitudinē· Auctoritatē iu
dicādi dimiſit nob dñs·i·Coꝝ·xi·

Si noſmetipſos iudicarēmus nō
vtiqꝫ iudicaremur· Si ergo in cō
feſſione feras ſententiā tue dāp=
nationis· deus ꝓferet abſolutio=
nis. Recte ergo iudicate filij hoiꝫ
Non recte iudicat qui peccatum
ſuū alleuiat· et peccatuꝫ alterius
grauat. vt phariſeus publicanū
Exempluꝫ de ludo ſchacorū vbi
clarius videt quis in ludo alteri⁹
ꝙ in ꝓprio· Sic homo videt faci=
lius culpā alterius ꝙ ꝓpriā· Iſti
in facie blandiunt et occulte de
trahūt· pacem cū proximo ſuo lo
quūtur· et occulte ponūt ei inſidi=
as· vt ioab cū amaſā· Similes ſūt
burſe tabernarij que diuerſa ha=
bet folia ꝓpter diuerſas monetaſ
ſequit· Et diligere miſericordiaꝫ
id eſt cū bono vultu dare ⁊ dimit
tere· qui facit bonū vultū paupi
et dn̄s ei· Qui arridet ſpeculo et
ſpeculū ei· Criſo. Tali vultu reſpi
cit deus ea que facis cū quali fa=
cis· ij· Cor· ix· Hylarē datorē dili
git deus· ſequit· Et ſollicite am=
bulare cū deo tuo· Qui vadit cuꝫ
deo vadit cū eo qui viam oſtēdit
⁊ expenſas ſoluit. nolite ergo ſol
liciti eſſe dicentes· Quid mādu͏ce
mus aut qd bibamus· Math· vi·
Scit eni pater veſter quia his oī
bꝫ indigetis· Criſo. Qui ad fōtē
vadit nō eſt ſollicit⁹ quid bibat
vel ad magnū cōuiuiū· vel cū ma
gno dn̄o qd comedat. quid ergo
times ſtulte· Maior eſt fonte dei
ꝓuidētia· i. Petri· v· Omnē ſolli
citudineꝫ veſtrā ꝓijcientes in euꝫ
qm̄ ipſi cura eſt de vobis· Itē am
bulandū eſt ſimpliciter per hu
militateꝫ et pauptatem. nō ſicut
diuites et ſupbi qui vadūt de hu
meris et capite. qui vident ruere
Prou· xix· Melior eſt paup am=
bulās in ſimplicitate ſua ꝙ diueſ
torquēs labia ſua decipiēdo ⁊ de
ridendo· Prou· x· Qui ābulat ſim
pliciter/ ambulat cōfidēter· qꝛ va
dit cū deo qui euꝫ deffendit et di
rigit· qa ſimplicitas iuſtorū diri=
get eos· et puerſitas prauoꝝ va
ſtabit illos. Item perſeueranter
Gen· xxxij· Abijt iacob itinere q
ceperat. Iob· xxvij· Iuſtificatio=
nē quaꝫ cepi tenere non deſeram
Animalia ibant ⁊ nō reuertebā
tur ſicut canis ad vomituꝫ· et ſus
lota in luto ſe iterū ꝓijcit· Sapie·
vij· Neminnē diligit deus niſi eū
qui cū ſapiētia inhabitat et pſe=
uerāter inhabitat· Non eni q̄rit
deus hoſpiciū vn⁹ noctis· nec po
nit ibi pedē niſi ad manendū per=
petuo· Ioh· xiiij· Ad eū veniem⁹
et manſionē apud eum faciemus
Multuꝫ eſt manere cuꝫ deo· et in
ſanus qui deū a ſe elongat p pec
catū· qui venit inter nos ad exhi
bendū beneficia caritatis· Mane
te inquit in dilectione mea pſeue
ranter· Aliqui recipiūt deū ſoluꝫ
in tranſitu quaſi pegrinuꝫ· Sic fit
in p̄dicacatione vel in quadrage=
ſima vl' in īfirmitate· talibꝫ nc̄ cō
municat beneficia ſua· ſed perſe=
uerantibus· quia qui perſeuera=
uerit· hic ſaluus erit·

Sequitur thema.

P Opulus gēciū q ambu
labat ī tenebris vidit lu
cem magnā habitātibꝫ
in regione vmbre mortis· lux or=
ta· Yſaie· ix· Sicut ī cognitione
corpaliū neceſſaria eſt lux corpa
lis· ſic ī cognitione ſpūaliū neceſ
ſaria ē lux ſpūalis· que ē grā dei
Sicut aūt videm⁹ ꝙ de die ē ſuf
ficientia lucis corpalis· qꝛ ſol qui
lucis eſt p̄ncipiū apparet ſup ter=
raꝫ· ſed in nocte ſunt tenebre niſi
luna [illegible]iat ſup terraꝫ/ que recipit
lumē a ſole· Sic i glia padiſi vbi
eſt ſemp dies/ ē ſufficiētia grē· qꝛ
xp̄s qui ē ſolis p̄ncipiuꝫ. ſcꝫ lucis
grē· apparet ⁊ manifeſtat ſanctiſ
Sed nobis qui ſum⁹ in mūdo eſt
nox· qꝛ ip̄e ſol xp̄s nō manifeſtat
nobis· ⁊ ideo ſum⁹ ī tenebris· ⁊ in
eis in noſtris opibꝫ ambulam⁹
niſi luna· i· beata maria q̄ ab ip̄o
ſole recipit lumē grē ſup nos o=
riat· vnde ī his verbis dicit· Po=
pul⁹ q ambulabat in te· ⁊c· An
teꝙ beata virgo xp̄m cōcipet et
pareret vidit ⁊c vſqꝫ ibi· Lux or
ta ē eis· luna videlicꝫ recepta lu=
ce a ſole· Ipſa vero excedit iſtaꝫ
lunā corpalē· qꝛ in qlibꝫ mēſe mi
nuit· et tandeꝫ pdit qn̄ nō recipit
lumē a ſole/ nec emittit· ⁊ ideo nō
poteſt ſemp illuminare· ſed hec lu
na ſemp plena ē· Luc· i· Aue grā
plena· ⁊ ideo ſemp emittit lucē ⁊
ſemp poteſt illuminare· Ad ipſaꝫ
ergo recurram⁹. Introitus·
Sicut pc̄tm eſt quedā infirmitas
anime que reddit eā impotentē
ad faciendā opa vite· i· p que hō
mereat vitā eternā· ita mundicia
a pcc̄o ⁊ ſanctitas vite ē ſanitas
ei⁹· qꝛ tūc eſt aīa potēs ad facien
dū opa vite eterne meritoria· Sicꝫ
autē ſanitas corpalis cōſeruatur
p exercitiū deambulationis· qꝛ de
ābulatio excitat calorē naturaleꝫ
q ē p̄ncipiū ſanitatis· Sic de am=
bulatio ſpūalis q̄ ē facere bona
opa/ cōſeruat ſanitatē aīe· qꝛ exci
tat calorē ſpūalē· i· amorē dei qui
eſt cauſa munditie a peccato et
ſanctitas vite· Diſtinctio.
Sciendū eſt ꝙ ſicut in deambula
tione corpali tria corpaliter ſunt
cauēda ſi hō vult ad locū q am=
bulat puenire· ſ· error/ caſus/ ⁊ de
fect⁹. Sic in deambulatione ſpūa
li ſi hō vult ire ad ei⁹ terminū· ſ·
ad padiſi gloriā puenire a p̄dictiſ
tribꝫ ſpūaliter ē cauēdū· Primo
cauendū eſt ab errore ne hō deui
et· Via aūt p quā eſt ambulāduꝫ
ſūt articuli fidei credēdi· ⁊ p̄cepta
fidei facienda· Sicut aūt q deuiat
nūꝙ ad locū puenit ad quē vult
ambulare/ niſi ad viā redeat deui
ū dimittēdo· Sic ſpūaliter q errat
in via padiſi deuiādo a fide ⁊ pre
ceptis dei/ nūꝙ puenit ad ciuita=
teꝫ padiſi niſi ad eā redeat ⁊ erro
rē p penitētiā dimittat· ad iſtud
aūt cauendū valet multū noticia
vie· Illi eni q viā neſciūt errāt et
deuiāt qn̄ nolūt· ſed illi qui viam
ſciūt non errant nec deuiant niſi
velint ſcienter ex malitia· Sic ſpi
ritualiter qui ignorant fidem et
mādata dei frequēter deuiāt· p̄s·
Neſcierūt neqꝫ intellexerūt· in te
nebris ambulāt· Sed q ſciūt poſ=
ſunt recte ambulare· ⁊ ſe cauere
ab errore ſi volūt· Ioh· xi· Si qs
ambulauerit in die nō offēdit· qꝛ
lumē hui⁹ mūdi videt· Iſta autē

noticia acquirit̄ p̱ audientiã p̄di
cationū. Nota ꝙ i via corpali qñ
hō errat ⁊ incipit deuiare in p̄nci
pio modicū diſtat a via recta. et
ſic defacili poteſt redire ad eam
Sed quãto hō plus vadit pl⁹ di
ſtat. ⁊ difficili⁹ eſt ⁊ laborosi⁹ re
dire ad viã rectã. Sic ſpūaliter
quãdo incipit deuiare a fide. paꝝ
diſtat a veritate fidei et de facili
homo reducit̄. ſed ſi hō diu rema
neat i illo errore paulatim redu-
cit̄ hō ex illo errore i mltos alioſ
errores et multas hereſes. et ſic
mltū diſtat a via veritatis. ⁊ dif
ficili⁹ eſt reuerti. imo aliq̄n mlti
nullaten⁹ poſſunt reduci i tota vi
ta ſua tantū diſtãt. Si hō incipit
deuiare a p̄ceptis dei. faciẽdo vnū
pc̄cm mortale. parū diſtat a via
padiſi. et de facili reducit̄ ad eã
p̱ penitentiã. ſed ſi diu remaneat
in peccato illo. paulatim trahit̄
p̱ illd ad alia. qꝛ ſm Greg. pecca
tū qd̄ p̱ penitẽtiã non diluit̄. mox
ad illud ſuo põdere aliud trahit.
Et ſic mltū diſtat hō a via dei ⁊
difficili⁹ ad eã redit ꝓpter cõſue
tudiẽ. Et ideo quãdo deuiauerit
a via dei ſtatim debet reuerti per
penitenciã. nec debet expectare
diu. Phil. iij. Multi ambulãt q̄s
ſepe dicebã vobis. quoꝝ finis in
terit⁹. Secũdo a caſu ne hō corru
at. Ille eni qui cadit ꝙ̃ diu iacet
nō ꝓcedit in via. et ſi p̱ totū tem
pus vite ſue iaceret vbi cecidit
nunꝙ̃ p̱ueniret ad locū q̄ vellet
ꝙ̃tūcūqꝫ bene ſciret viã. Sic am-
bulantes ſpūaliter neceſſariū eſt
cauere a caſu. ſcꝫ ꝙ non cadat in
peccatū. ſic eni nō ꝓcederet i via

ſua. nec appropinq̄ret ad ciuitatẽ
padiſi quãtūcūqꝫ laboraret. imo
magis p̱ueniret ad cõtrariū. Ad
iſtud aūt cauendũ ꝓdeſt qñ hō
cauet ſe et fugit a lubrico qd̄ eſt
occaſio cadẽdi. hoc ē a mala ſocie
tate et aliis oportunitatibꝫ. q̄ ſūt
occaſiones peccãdi. qꝛ multos ca
dere faciūt in peccatū. Sic facie-
bat illa ſancta dña que dicebat
Thobie. iij. Nunꝙ̃ cū ludentibꝫ
miſcui me. nec cū his q̄ in leuita-
te ambulãt. Nota ꝙ ſic ille q̄ ca
dit corpaliter ꝙ̃ diu iacet in loco
caſus. p̱dit temp⁹. qꝛ quicq̄d faci
at iacendo nō ꝓdeſt ſibi ad am-
bulãdū ad locū q̄ vult ire. Sic q̄
eſt in peccato p̱dit temp⁹ ſuū qꝛ
nichil boni qd̄ facit ꝓdeſt ſibi
ad p̱ueniendū ad vitã eternã. Et
ideo ſi forte cadit hō debet ſe ſta
tim leuare de peccato p̱ peniten
tiã. et ſic ꝓſequi viã ſuã et ita po
terit ſe leuare et poſtea fortiter
ire. qꝛ nichil nocebit ei caſus qui
faciat dietã ſuã vna die. ſcꝫ in vi-
ta. ita ꝙ i nocte mortis erit in ho
ſpitio padiſi. qꝛ illud qd̄ in loco ē
imorat⁹ totū poteſt recõpenſare
p̱ velocẽ ãbulationẽ quã poſtea
facit. Si autẽ diu iaceat vere nō
poterit vna die. ſcꝫ in vita ſua fa-
cere totã dietã ſuã. et ita oporte
bit ꝙ poſt noctẽ mortis laboret
in purgatorio anteꝙ̃ veniat ad
oſtiū padiſi. Sed cauẽdū eſt ꝙ ſi
homo iaceat vſqꝫ ad noctẽ mor-
tis nō hẽbit temp⁹ ſurgẽdi. So-
la eni vita p̄ſens ē temp⁹ ſurgen
di a peccato et faciẽdi penitẽciã
⁊ dūmodo hō in die hui⁹ vite ſur
gat de peccato. et ponat ſe in via

per penitentiã. ſi defecerit aliq̄d
de via qd̄ nō p̱ficiat̄ ante noctẽ
mortis. poterit poſt mortẽ noctis
in purgatorio emũdari. Joh. xij.
Ambulate dū lucẽ. i. vitã habe
tis. vt vos tenebre. ſ. mortis non
cõp̄hendãt. Tertio a defectu. ne
homo deficiat. qꝛ quãtūcūqꝫ eni
hō ambulaſſet p̱ viã ſi deficeret
i fine vie paꝝ valeret quicq̄d iuiſ
ſet. Sic q̄ ãbularet p̱ viã mãdato
rū dei. faciẽdo ea in tota vita ſua
et i fine deficeret. paꝝ valeret ſi-
bi. et ideo neceſſaria ē p̄ſeuerãtia
Ad hoc valet cõfidẽtia in dei ad
iutorio. ſi eni hō velit. de⁹ q̄ dedit
bene icipe. dabit bene finire. Yſa
xl. Qui ſperãt i dño mutabūt for
titudinẽ. aſſument pẽnas vt aq̄le
currẽt ⁊ nō laborabūt. ãbulabūt
⁊ nō deficiẽt. Nota ꝙ de⁹ nō iu-
dicat hoiem ſecūdū ſtatū in q̄ ali
qñ fuit ſed ſm illū in q̄ inuenit
t̄pe iudicij. ſcꝫ in morte. Vñ ſi hō
vixiſſꝫ ſemp i peccato et i vltimo
ictu cõuerteret̄ ad deū. ſaluaret̄
Sic patꝫ de latrone crucifixo cũ
ihū. Similit̄ ſi hō i tota vita ſua
nō feciſſet niſi bona opa et ſi in fi
ne dimitteret. dannaretur Et ita
ſemp eſt ambulandū ⁊ nūꝙ̃ defi
ciendũ. Ezech. i. de ſanctis dicit̄
Nō reuertebant̄ cū ambularẽt.
Quare benedicendus eſt deus.

Enedicendus eſt de⁹. qꝛ
b
venit in mūdū ad ſaluã-
dū nos. Math. xxi. Be-
nedict⁹ q̄ venit in noie dñi. Aug.
Magn⁹ venit ad nos medic⁹. qꝛ
magnus vbiqꝫ iacebat egrotus.
Iſte medic⁹ ꝓ infirmo ſuo ſuda

uit. Fact⁹ ē ſudor ei⁹ ſicut gutte
ſanguinis ⁊c. Luc. xxij. Potionẽ
amarã bibit ⁊ ſanat⁹ eſt mūdus
eger. p̄s Dederūt in eſcã meã fel
⁊c. Pro mūdi egritudie mortu⁹ ē
medicus ⁊ ſanat⁹ ē mūd⁹. Yſaie
liij. Cuius liuore ſanati ſumus.
Aug. Fuſus ē ſanguis medici. ⁊
fact⁹ eſt medicina frenetici. p̄s.
Benedic aĩa mea dñm ⁊c. Qui ſa
nat ⁊c. Itẽ benedicẽd⁹ ē. qꝛ nos
redemit. Luc. i. Bñdict⁹ dñs de⁹
iſrael ⁊c. Nos comederam⁹ ⁊ bi
beram⁹ in taberna diaboli. ⁊ ipe
ſoluit ꝓ nobis. p̄s Que nō rapui
tūc exſoluebã ⁊c. Venditi eram⁹
diabolo ꝓ p̄cio et ipe p̄ciū ſoluit
Yſa. lij. gratiſ vẽditi eſtis et ſine
argẽto redimemi. ad Titū. ij. Qui
dedit ſemetip̄m ꝓ nobis ⁊c. qꝛ er
go empti eſtis p̄cio magno glo-
rificate et portate deū i corde vr̄o
Itẽ qꝛ illuminat oẽm hoiẽ veniẽ
tẽ in hūc mūdū. vt q̄ nō videt vi-
deãt. adueniẽte lumie ſolis fugãt̄
tenebre noctis. ⁊ icipit apparere
pulcritudo vniuerſi. qñ aer iplet̄
luie. Ita fit i aĩa illuiata p̱ grãm
qñ videt defect⁹ ſuos q̄s p⁹ nō
videbat. Sic atomi in radio ſolis
apparẽt et nō in vmbra. Ita mini
ma pc̄ca in cõſciẽtia illumiata. iō
dr̄ in p̄s. Accedite ad eũ et illu
minami. Sꝫ mlti fugiūt hãc lucẽ
vt noctue. ſic ſūt fornicarij ⁊ his
ſimiles. q̄ diligūt opa tenebrarũ
Joh. iij. Lux venit i mūdū ⁊ dile
xerunt hoies magis tenebras ꝙ̃
lucẽ. erãt eni eoꝝ opa mala. ideo
dicit̄ i p̄s. Bñdict⁹ q̄ venit i noie
dñi de⁹ dñs ⁊ illuxit nobis. Itẽ

qꝛ docet nos pugnare cõtra tẽp-
tationẽ ⁊ adiuuat nos. pſ. Bene
dictꝰ dñs deꝰ meꝰ q̇ docet manꝰ
meas ad p̃liũ. glo. ꝑ ſpũʒ ſanctuʒ
donat michi dona grãꝝ. q̇bꝫ fa-
cit ⁊ doceʒ nos pugnare cõtra mũ
dũ/ carnẽ/ ⁊ diabolũ. ſeq̇t. Miſi
cordia mea. glo. da michi vt miſi
cors ſim. ⁊ ſic vincã. qꝛ ꝺ nullo vi
cit diabolꝰ ſic̃ de mia. Que i duo
bꝫ cõſiſtit i dãdo ⁊ dimittẽdo. qꝛ
ſi das! et ego. ſi dimittis! ⁊ ego.
Luc. vi. Date ⁊ dabit vob. Eccl.
xxix. Sup ſcutũ potẽtis ⁊ ſup lan
ceã. i. elemoſyna adũſus inimicũ
tuũ pugnabit. i. diabolũ. Scutũ ẽ
ad ꝓtegẽdũ. lãcea ad pugnãduʒ
Sic elemoſyna ꝓtegit cõtra dia-
bolũ ⁊ defẽdit ⁊ debilitat eũ. pſ.
Beatꝰ q̇ intelligit ſup egenũ et
paupem. ſeq̇t. Et refugiũ meũ a
tribulatione ⁊c̃. ſeq̇t. Suſceptor
meꝰ. glo. ne cadã i pc̃m. qꝛ ꝺ fa
cili trãſit malũ paſſuʒ q̇ habet bo
nã appodiatõeʒ. Et liberator meꝰ
a demoibꝫ. pſ. Ipſe liberauit me
de laqueo venãtiũ. Itẽ. Bñdictꝰ
deꝰ q̇ nõ dedit nos in captionẽ dẽ
tibꝫ eoꝝ. Itẽ q̇ dat fortitudieʒ ⁊
volũtatẽ reſiſtẽdi. pſ. Mirabilis
deꝰ i ſanctis ſuis ipe dabit virtu
tẽ et fortitudieʒ plebis ſue. vnde
deꝰ virtutẽ reſiſtẽdi diabolo dat
et fugiet a vob. Fortitudinẽ ſuſti
nẽdi adũſa. Eccl. ij. In dolore ſu
ſtine ⁊ in huilitate tua pacientiã
habe. ſeq̇t. Plebis ſue. i. vilibꝫ et
abiectis. pſ. Dñs fortitudo pleb
ſue. Yſa. xl. Qui dat laſſo v̇tuteʒ
⁊ his q̇ n̄ ſũt fortitudieʒ ⁊ robur
mltiplicat. Itẽ docet orare. ⁊ ex
audit orãtes. pſ. Benedictꝰ dñs

qm̃ exaudiuit voceʒ dep̃cationis
mee. Idẽ Bñdictꝰ dñs q̇ nõ amo
uit or̃onẽ ⁊ miaʒ ſuã a me. glo. ſe
curus eſto ſi nõ ẽ amota or̃o nec
miſericordia a te. qꝛ ſi differt qꝺ
dãdũ ẽ. nõ auferẽt vt pſuadeat aie
in q̃ mala p̃cipitat ⁊ vt augeat p̃
miũ. Iſido. Tardiꝰ audiuĩt quorũ
dam or̃ones vt differẽt. Fortiꝰ
exercitati maioribꝫ p̃mijs cumu-
lãt. aug. nõ vult tibi cito dare vt
diſcas magna magis deſiderare
Idẽ. Differt quorũdã deꝰ exaudi
re or̃ones vt augeat vtilitates ⁊
purget culpa ꝑ penã. Itẽ q̇a cõ
ſolat in tribulatõe aliq̇d dulcedi
nis apponẽdo. Sic̃ medicꝰ amaris
potionibꝫ aliq̇d dulce apponit vt
faciliꝰ potio abſorbeat. Vñ apo-
ſtolꝰ. ij. Coꝝ. i. Bñdictꝰ deꝰ qui
cõſolatur nos.

De caritate.

Caritas facit hoieʒ fortẽ vt cemẽtũ pietẽ lapides
fortit cõiũgẽdo. Canco.
viij. Fortis ẽ vt mors dilectio. nõ
ꝙ hõ ꝺr fortis ꝓpt q̃tuor. Prop
ter difficiliũ opatõnẽ. Si q̇s forti
bꝫ vinculis teneret ligatꝰ ⁊ ea for
tit rũpet fortis diceret. vt ſamſõ
Hoc fac̃ caritas. vincl'm eni ami-
citie rũpit elemoſynas faciẽdo. a-
micitie ⁊ cõſãguitatis vltra mare
vel alibi pegrinãdo vl' religionẽ
itrãdo. vite carnal' cũ neceſſe fue
rit ſe morti ꝓ xp̃o exponẽdo. Itẽ
ꝓpt firmã intẽtionẽ. q̇ eni qꝺ te
net ita firmit tenet ꝙ auferri nõ
põt! merito fortis reputat! ⁊ hoc
fac̃ caritas. qꝛ ita fortit deo adhe
ret ⁊ ita fortit eũ tenʒ. ꝙ nec ad
ũſitate nec ꝓſperitate auferri ab
eo põt. Roma. viij. q̇ nos ſepabit

a caritate xp̃i! tribulatio ⁊c̃. ⁊ poſt
certꝰ ſũ ꝙ neqʒ mors ⁊c̃. Itẽ ꝓpt
arduã facilitatẽ opãdi. Si q̇s eni
ſine ſui grauamie ĝuia ſuſtineret
vel faceret merito fortis diceret
hõ eni vel equꝰ facilit magnuʒ
onꝰ ferẽs vl' magnã dietã ſine laſ
ſitudine pficiens fortis reputat.
Hoc fac̃ caritas. oia eni ſeua ⁊ in
mania ꝓpe nulla fac̃ amor. vt ait
Aug. Itẽ ꝓpt fortiũ ſupationeʒ
Fortis eni ꝺr q̇ põt de fortiſſimo
triũphare hoc fac̃ caritas de deo
q̇ fortiſſimꝰ ẽ. qꝛ ꝺ celo ad tẽrã tra
xit. ⁊ ad ſtipitem crucis ligauit.
Yſa. ix. Puer natꝰ ẽ nob ⁊c̃ cuiꝰ
p̃ncipatꝰ ſup humerũ eiꝰ. q̇s fec̃
hoc! zelꝰ dñi exercituũ faciet hoc
glo. caritas. põt ergo dici amor vi
cit oia. ſic̃ mors fortis ẽ. ergo vt
mors dilectio. Itẽ caritas fac̃ ho
mieʒ diuitẽ diuitijs ſpũalibꝫ. Au
gꝰ. Vbi ẽ caritas! q̇d ẽ qꝺ poſſit
abeſſe. Vbi nõ ẽ caritas q̇d ẽ qꝺ
ꝓdeſſe poſſit. Si q̇s haberet lapi
dẽ p̃cioſuʒ q̇ tãte eſſ v̇tutis ꝙ q̇c
q̇d tãgeret de illo cõũteret i auꝝ
mltũ eſſ diues ⁊ diligẽt cuſtodi
ret illũ lapidẽ. Talis ẽ caritas. qꝛ
q̇cq̇d fac̃ meritoriuʒ ẽ vite etne ⁊
ſine illa nichil meritoriũ. i. Coꝝ.
xiij. Si linguis hoim loquar ⁊c̃.
Aug. Habe caritatẽ ⁊ fac q̇cq̇d
vis! ex hac radice nõ põt ꝓcedere
niſi bonũ. Itẽ tãte ẽ v̇tutis ꝙ q̇c
q̇d ꝺ illo tãgit lapide ſuũ fac̃. Di
ctũ ẽ filijs iſrl'. Ois locꝰ quẽ cal-
cauerit pes vr̃. ſcʒ caritatis veſt
erit. Aug. Tolle iuidiã ⁊ tutũ eſt
qꝺ habes. liuor ſepat caritas iũ-
git. iõ ꝺr Apoca. iij. Suadeo tibi e
mere aurũ ignitũ ⁊ ꝓbatũ vt di-

ues fias. Itẽ facit hoieʒ ſapiẽteʒ
Talis v̇tutis ẽ caritas ꝙ fac̃ oia
ſcire habẽti eã. i. Ioh. ij. Vnctio-
nẽ habetis a ſãcto ⁊ noſtis oia. ⁊
nõ ẽ neceſſe vt q̇s doceat vos. ſed
vnctio doceʒ vos ꝺ oibꝫ. Aug. Il
le ſcit qꝺ patʒ ⁊ qꝺ latʒ i diuis co
dicibꝫ q̇ caritatẽ hʒ maibꝫ. iõ ꝺr
Eccl. i. Dilectio dei honorabil' ſa
pia. Itẽ ſanat tãte v̇tutis ẽ lapis
iſte ꝙ ſanat oẽm ifirmitatẽ ſpũa
leʒ. Prou. x. Vniũſa delicta opit
caritas! ac ſi nũq̃ fuiſſent. vt patʒ
i magdalena qꝛ dimiſſa ſũt ei pec
cata mlta! qm̃ dilexit mltũ. Luce
vij. Hãc ſanitatẽ atteſtat bona di
ſpoſitõ guſtꝰ ſpũal' qñ res ſapiũt
ꝓut ſũt. qñ bona ſpũalia ſunt ei
bona ⁊ cara ⁊ delectabilia. tpalia
aũt ⁊ carnalia vilia. ſi aliter ſit ti
mẽdũ ẽ illi ꝺ ifirmitate ſpũali. qꝛ
nõ hʒ palatũ cordis bene diſpoſi
tũ. Aug. impiꝰ dulcedinẽ dei nõ
ſẽtit. ꝺ febre eni iniq̇tatis palatũ
cordis amiſit. ſi caritas i oibꝫ nõ
poit ſaporẽ. Itẽ viuificat. tãte vir
tutis ẽ ſemp vt opa mortua viui
ficat. ſicut carbo viuꝰ mortuos. i.
Ioh. iij. Nos ſcimꝰ qm̃ trãſlati
ſumꝰ de morte ad vitã. qm̃ diligi-
mꝰ fr̃es. ſine caritate nichil viuit
vita gr̃e. i. Ioh. iij. qui nõ diligit
manet i morte. Itẽ triũphat. tã-
te virtutis ẽ ꝙ ſine repcuſſionibꝫ
triũphat de hoſtibꝫ. etiã ſi nõ le
uaret vnã feſtucã. Bernar. Tene
re militie eſt et delicati conflictꝰ
ſolo amore de cũctis inq̇natis vi
tijs victoriã reportare. Quid iteꝝ
qꝛ ẽ regia v̇tutũ et abſqʒ eiꝰ ipio
nulla põt mouere pedẽ ad bonuʒ

i·Coꝝ·xiij· Maioꝛ aūt hoꝝ ē caritas·Qui caritatē hꝫ ē q̄ſi in ſinu dei·iō i magna ſecuritate ē· Aug· Quid times hō i dei ſinu poſitꝰ/ tu de ſinu illiꝰ noli cadere·quicq̄d ibi patieriſ ad ſalutē tuā valebit·itē fructificat· Caritas arboꝛ ē cuiuſ fructꝰ ſūt iputribiles·aq̄ nō exit nec foliū/nec flos/nec fructꝰ dū ipſa ſtexrit·p̄s· Foliū eiꝰ nō defluet·plꝰ valet flos·i·vnū bonuꝫ ꝓpoſitū huiꝰ arboris q̄ꝫ īfinita auri et argenti· Eccl'·xxiiij· Flores mei fructꝰ honoꝛis ⁊ honeſtatis Eſt eni tā p̄cioſꝰ theſaurꝰ caritatis vt ꝑ ipā habeat̄ theſaurꝰ dei Sine iſta nō ꝓſūt theſauri huiꝰ mūdi·iō d̄r· Canti·vlti· Si dederit hō totā ſubſtātiā domꝰ ſue ꝑ dilectione:q̄ſi nichil deſpiciet eā·caloꝛ facit homīes expoliare·et feruoꝛ caritatis oīa relinq̄re· Phil'·iij· Oīa detrimētū feci et arbitroꝛ vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciaꝫ· Eccl'·xliij· Sol i meridiano exurit terram·i·terrenitateꝫ a coꝛdibus hominū expellit.

Thema·

In caritate ꝑpetua dilexi te·⁊ iō attraxi te· Jhere·xxxi· Licet dn̄s ihūs xp̄s oīa diligat dilectione cōmuni·ſic q̄libet artifex ſuū opꝰ cū dilectione ſpeciali·ſꝫ ad cōmunicādū gloriā ſuā nō diligit niſi diligētes ſe Prou·viij· Ego diligētes me diligo· Et iſto mō diligit vnūquēqꝫ ſecūduꝫ qꝫ ab eo diligit̄·ita qꝫ de ſāctis viris ſm qꝫ q̄libet plꝰ ⁊ minꝰ diligit deū ⁊ cōmunicat̄ ſibi d̄ eiꝰ glīa· Certū ē aūt qꝫ nō fuit aliqua pſona q̄ tm̄ dilexerit eū ſicut beata virgo·nulla/eni perſona ita tenere diligit filiū ſuū ſicut beata virgo·ſ·mater xp̄i· Ipſa auteꝫ habuit ſup oēs qꝫ fuit ⁊ ē mater que ipm̄ poꝛtauit/lactauit/⁊ ꝑtuirit· Et nō ē credēduꝫ q̄n talis mater talē filiū dilexerit tenerrime ⁊ plꝰ ſine cōpatione q̄ꝫ matres diligūt filios ſuos· Vn̄ ſequit̄ qꝫ xp̄s plꝰ oībꝫ ſāctis eā dilexerit ceteriſ et ſibi ſuā glīaꝫ ſingularit̄ cōmunicauerit· Et hoc ē q̄d d̄r in his v̄biſ· In caritate ⁊c̄·attraxi te ſcꝫ ad glīaꝫ meā: nō ſolū aīaꝫ tuā ſic̄ de ceteris ſāctis·ſꝫ te totā i coꝛpe et aīa·⁊ q̄ꝛ ille q̄ magis ē dilectꝰ et honoratꝰ a deo:plꝰ pōt cū ipſo obtinere·ad ipāꝫ ergo recurramꝰ·

Introitꝰ.

Scd̄m· Aug· Caritas ſiue amoꝛ ē vita aīe vt d̄r i· Joh̄·iij· Qui nō diligit manet i moꝛte· Et ratio huiꝰ ē q̄ꝛ ſm apoſtol'·i·Coꝝ·xij· Oēs ſumꝰ vnū coꝛpus in xp̄o·⁊ huiꝰ coꝛpis nos ſumꝰ mēbra· xp̄s aūt caput a quo infert̄ nobis vita ſic̄ a capite coꝛporali i mēbris·iūctura aūt q̄ cōiungit iſta mēbra ē amoꝛ· Vn̄ ſic̄ videmꝰ qꝫ iſtud mēbrū q̄d diuiſū ē a capite vel ab alijs mēbris nō habet vitā ſꝫ ē aridū ⁊ moꝛtuū·ſic quicūqꝫ nō cōiūgit̄ deo ⁊ ꝓximis p amoꝛē nō recipit influxū gr̄e ⁊ virtutū a deo·⁊ ſic ē aridꝰ ⁊ moꝛtuꝰ ſm aīaꝫ· Sed ecōtrario qui ē deo ⁊ ꝓximis cōiunctꝰ p amoꝛē recipit a capite influxū ⁊ ſic viuit

Diſtinctio:

Sciēdū ē qꝫ ex caritate tenemꝰ p̄mo diligere deū·ſecūdo amicuꝫ tertio inimicū·⁊ vno iſtoꝝ deficiēte nō ē i nob̄ caritas· Primo tenemur hr̄e caritatē ſiue dilectionē

ad deū·hō eni tenet̄·⁊ obligat̄ diligere illū a q̄ recepit aliq̄d beneficiū·et ſm qꝫ maiꝰ beneficiū recipit magis ē obligatꝰ illū diligere· Vn̄ int̄ ceteros hoies plꝰ tenet̄ hō diligere patrē ⁊ matrē·q̄ꝛ plꝰ ab eis recipit q̄ꝛ niſi ipſi fuiſſent hō nō fuiſſꝫ/nec eſſꝫ i rerū natura·⁊ p cōſequēſ nichil boni poſſet hr̄e· A nullo aūt tm̄ beneficiū hō recipit ſic̄ a deo·ab ipō eni habemꝰ qꝫ ſumꝰ magis q̄ꝫ a patre et matre·ab ipīs eni habemꝰ tm̄ coꝛpꝰ:⁊ hoc etiā v̄tute dei magiſ fert̄ ⁊ generat̄ q̄ꝫ v̄tute parentū·et certū ē qꝫ aīam ab ipō ſolo habemꝰ q̄ꝛ ipē creauit eā· Ipē etiā redemit nos a poteſtatē diaboli cuius eramꝰ captiui ꝓpo ſanguie·⁊ dat nob̄ q̄cq̄d boni habemꝰ i hoc ſcl'o·⁊ dabit glīā ꝑpetuā i futuro et iō tenemꝰ ipm̄ q̄ ſup oīa benefecit nobis·ſup oīa diligere· Roma·viij· Nec creatura aliq̄·i·nll'a creatura poſſꝫ nos ſepare p amorē ⁊ dilectionē quā ad euꝫ habemꝰ a caritate dei·vn̄· Eccl'·vij· In tota v̄tute tua dilige eū q̄ te fecit· nō qꝫ ſic̄ dicit Greg· Quēlibet interrogē an diligat deū ſtatim rn̄debit qꝫ ita· Sed nō ſtatim rn̄dēdū eſt ita·ſꝫ dꝫ hō p̄mo cōſulere oēs ꝑtes coꝛpis ⁊ interrogare an diligāt deū· Cogitationē ſi ipā cogitat de deo· Liguā ſi ipā loq̄t̄ libēter de deo et nō loq̄t̄ verba vana et ſibi diſplicētia· Aures ſi audiunt·⁊ ſic de alijs ſenſibꝫ· Manus ſi ſūt pate ad dāduꝫ elemoſynas ipīꝰ amore ⁊ nō ad rapiēdū aliena vl' cōgregādū mō ꝓhibito a deo· Pedes ſi libēter vadūt ad eccleſiā·⁊ n̄ad locū vbi poſſūt facere dānū aīe ſue· Et tūc ſm qꝫ inueni et poterit rn̄dere· qꝫ ſi inueīt qꝫ faciet bona opa ⁊ cōpleat mādata dei·pōt dicere qꝫ deū diligit ſi autē non: q̄ꝛ dilectio dei ꝓbat̄ p opa ⁊ nō p verba·q̄ꝛ ꝓbatio dilectiois ē exhibitio opis· vt dicit Greg·i· Joh̄·v· Hec ē caritas dei vt mandata eius cuſtodiamꝰ· Et Joh̄·xiiij· Si diligitis me mādata mea ſuate· Secūdo ꝓximū ſuū amicū i deū· Nā eni inducit nos vt diligamꝰ amicos bn̄factores noſtros·cōtrariū aūt facere ē maxima ꝑditio ⁊ cōtra naturā·hoc eni crudeliſſima aīalia faciūt·videmꝰ eni qꝫ leoneſ/vrſi/caneſ/⁊ cetera aīalia illos q̄s ꝑcipiūt ſe diligere ⁊ ſibi bn̄facere diligūt ⁊ defēdūt Quāto magis hoies q̄ ex natura ſua ſūt aſſueti et magis inclinati ad amorē deberēt diligere amicoſ ſuos· Cū eni oīa ꝑticipat nob̄ bō opa ⁊ alia ſua bō vniūſale donū amico ē velle bonū ſibiipi·⁊ ideo amicū dꝫ hō diligere ſicut ſeipſū· Heb·xiij· Caritas frat̄nitātis ad fr̄es ⁊ amicos maneat i vob̄· Et dicit qꝫ maneat ⁊ n̄ d̄ facili trāſeat· Sic̄ q̄dā q̄ receptis mille bn̄ficijs ab amico ꝓpt̄ vnā diſplicētiā dimittūt eū diligere· nō qꝫ amici ſūt diligēdi i deū·i·i his q̄ ſūt ſm deū nō ſūt iuuādi nec diligēdi in peccatis·ſi eni aliq̄s rogaret aliquē qꝫ daret ſibi vel iuuaret ad habēdū venenū·q̄d mltū deſideraret bibere et ex eiꝰ potu moreret̄ nullo modo ſi eſſet verus amicus ipſe hoc faceret· Similiter ſi aliquis iuuet aliqueꝫ ad aliquid faciendū q̄d ſit peccatū moꝛtale p q̄d incurrit moꝛtē aīe·q̄ eſt peioꝛ

et periculoſioꝛ q̃ᵖ moꝛs coꝛpis nō
ē verus amic9 ẜ magis inimicus
Semp ergo amic9 diligēd9 ē ẜm
deū.i. Joh.iiij.diligam⁹ iuicē ẜm
deū.ſcȝ qꝛ caritas ex deo ē. ⁊ ideo
qui diligit ẜm deuȝ diligit ẜm ca
ritatē. Tertio inimic⁹ ꝓpter deū.
de⁹ eni hoc p̄cepit.⁄ ⁊ niſi inimicū
diligam9 nō poſſum9 deū dilige
re. Dictū ē eni ꝙ oīs nos ſum9
vnū coꝛp9 i xp̄o. et ip̄e xp̄s ē ca=
put. nos aūt mēbra. Jūctura aūt
nos cōiūgēs ad inuicē et cū capi
te xp̄o ē amoꝛ. Certū ē aūt ꝙ nul
lū mēbrū p̄ot eē diuiſuȝ a mēbro
cōiūcto capiti q̄n ſit diuiſū a capi
te. Sic ſi brachiuȝ diuidat̃ a pec=
toꝛe.⁄ neceſſe ē vel erit diuidere a
capite. Sic null9 poteſt a ꝓximo
diuidi nō diligēdo ip̄m.⁄ qui̇n etiā
ip̄e ſit diuiſus a deo. Et ita etiaȝ
null⁹ odiēs ꝓximū aliquē poteſt
vere diligere deū. Oīs eni hoīeſ
hui9 mūdi q̃ᵖ diu viuūt poſſūt eē
mēbra xp̄i. ⁊ ideo quō poteſt hō
eſſe diuiſus ab eis p odiū rema=
nēs cōiūct9 deo. Sed certe nō de
aliq̊ viuēte. vnde.i. Joh.iiij. Si q̇s
dixerit q̄m diligo deū ⁊ fratrē ſuū
odit.⁄ mēdax ē. Et ideo ibidē dicit̃
Si diligam9 inuicē de9 in nobis
manet.⁄ et caritas ei9 i nobis pfec
ta ē. Nota ꝙ hō q̇ multū tendit
ad lucrū alicui⁹ rei libēti⁹ lucrat̃
multū cuȝ laboꝛe q̃ᵖ modicū ſine
laboꝛe. Sic mercatoꝛes mallēt lu
crari mille libras nauigādo ⁊ la
boꝛādo p annū q̃ᵖ aliq̇d paꝝ etiā
ſine laboꝛe. Oīs intēdim⁹ ad lu
crādū gloꝛiā padiſi.⁄ diligēdo aūt
iimicū lȝ ſit magn9 laboꝛ.⁄ lucrat̃
hō maioꝛē mercedē q̃ᵖ diligendo
amicū.⁄ qđ ē ſine laboꝛe. Et ideo
ad dilectionē inimicoꝝ debemus
multū conari licet ſit nobis labo
rioſū. qꝛ magnā mercedē lucrabi
mur i gl̃ia padiſi. i. Coꝝ. xiij. Ad
huc excellētioꝛē viā demōſtro vo
bis. ſcȝ caritatē ad inimicos. Et
poſtea oſtēdit q̃lis debeat eſſe di
cēs. Caritas patiēs ē. ſcȝ in malis
illatis ab inimicis. nō reddēs. ſcȝ
malū ꝓ malo. ſed ecōūſo. Beni=
gna ē erga inimicos. nō emulat̃
nō agit pperā. nō inflat̃ ⁊c̃. Ma
th. v. Diligite inimicos vr̄os. be
facite his q̇ oderūt voſ ⁊ oꝛate ꝓ
pſequētibꝫ ⁊ calūniātibꝫ.⁄ vt ſitis
filij patris vr̄i q̇ i celis ē. ſi eni dili=
gitis eos q̇ vos diligūt q̃ᵖ mercedē
hētis nōne publicani hoc faciūt

De cuſtodia ſenſuuȝ exteriorum.

Jcut nobiles habēt i in
s greſſibꝫ oſtiarios ante ſē
cū baculo turbā arcētes
ne cōṗmāt eos.⁄ et pſonas ſuppoſi
tas ne ſup collū dn̄i ſe igerāt ex=
pellūt. Sic aīa iuſti q̄n exit ad lo=
quēdū vel audiēdū vel vidēdū ti
moꝛē hȝ ꝓ oſtiario q̇ totū iferuū
habet ꝓ baclo ad turbā malaꝝ
cogitationū expellēdū.⁄ ne ab eis
aīa cōṗmat̃ p cōſenſū peccati. iō
dictuȝ ē iħu. Turbe te cōprimūt.
Jta cōṗmit̃ iħus.i. ſal9 aīe p tur
bā cogitationū ꝙ exire cōpellit̃
Nūq̃ᵖ ergo ſine oſtiario exeūduȝ
eſt. Timoꝛ ſuilis nō ē oſtiari9 vi
u9 ẜ depict9 q̇ peccatū videt̃ ꝓ=
hibere ẜ omnio nō ꝓhibȝ. qꝛ ma
net in timoꝛe ſuili peccādi volū
tas. et ſeq̄ret̃ op9 ſi ſperaret̃ in
punitū. vt dicit aug̃. Jtē i piclo ē
theſaur⁹ coꝛdis. q̄n os ad loq̄ndū
apertū ē. aures ad audiendū ⁊c̃.
Nota q̃ᵖ diligēt̃ firmat hō oſtiū
ſuū vl̄ arcā ⁊ clauis ferreis ligat
q̄n habet theſauꝝ ibi. Sic coꝛ de
bet ſuū firmare vbi hȝ theſauruȝ
gr̄e. iō dr̄. Daniel. xiij. Claudite
ianuas. ad poꝛtas caſtri mag̃ cu=
ſtodia ponēda ē. qꝛ ſi poꝛte caſtri
apte ſūt cito p̄ot capi. Si claudiſ
oſtia tua ⁊ feneſtraſ dom⁹ tue cō
tra vētū ⁊ pluuiā q̃re n̄ claudis ſē
ſus tuos ꝯtra tēptatiōes ⁊ tribu
latiōes. qꝛ moꝛs itrat p feneſtraſ
Job. xxx. Quaſi rupto muro ⁊ ap
ta ianua irruerūt ſup me. pſa. xxvi
Jntra i cubicl̃a tua claude oſtia
tua ſup te. Nō ꝙ dn̄s venit ad di
ſcipl̃os ſuos ianuis clauſis. Sic ⁊
ad coꝛ hoīs veit. Ezecl̃. xliiij. Poꝛ
ta h̃ clauſa erit ⁊ de⁹ iſrl̃ igreſſ⁹
ē Joſeph erat clauſus ⁊ de9 erat
cū eo. Gen̄. xxxix. Cibꝫ vl̄ pot9 co
opt9.⁄ meli9 ſuat caloꝛē ⁊ mūdi
tiā ſuā. p̄s. Cōcaluit coꝛ meū itra
me. Jtē q̄n ſit piſi9 aliq̇s tumlt9
in aliq̊ loco vl̄ vico burgēſes ſa=
piētes claudūt oſtia ſua et fene=
ſtras ſuas. Sȝ ſtulti reſiliūt i me
diū ⁊ redeūt frequēter vulnerati
Sic ſapiēs cōtra opprobria et liti
gatiōes ⁊ tribulatiōes claudit o
ſtia oris ſui. Ego i q̇t. p̄s. tāq̃ᵖ ſur
d9 nō audiebā. Jteꝝ attēde quō
caupo diligēteꝛ circuit vaſa ſua ⁊
ſollicite claudit rimas vnde vinū
poſſȝ effluere. ſic ⁊ tu ſenſ9 tuos
ne gr̄a dei effūdat̃. Felix q̇ dicere
p̄ot. oſtiū meū clauſū ē.⁄ pueri mei
mecū ſūt i cubili. i. cogitatiōes ⁊
affectiōes in ſecreto cōſcie mee.
nō ſic̃ pueri vagi q̇ đ oſtio i oſtiū
cuȝ laboꝛe et pudoꝛe panē mēdi
cāt. Hi ſūt q̇ cogitatiōes ſuas in
affectiōes carnales ⁊ mūdana ſo
latia cōuertūt. q̇s lamētat̃ Jhe.
Thren̄. i. dicēs. Oīs ppl̃s gemēs
⁊ q̄rēs panē. De cuſtodia coꝛdis

Oꝛ cuſtodiēduȝ ē ſic̃ vas
e oīm theſauroꝝ celeſtiū
ſic̃ caſtrū i terra inimicoꝝ
ſitū. iō dr̄. Prou̇. iiij. Oī cuſtodia
ſua coꝛ tuū. Jteȝ vas p̄cioſū qđ
carius emit̃ ⁊ i ei9 fractura mai9
dānū icurrit̃ ⁊ difficili⁹ repat̃. dili
gēci9 cuſtodit̃. vnde dic̃ apl̃s. i.
Theſſal̃. iiij. Sciat vnuſquiſqȝ vas
ſuū poſſidere i ſāctificatione ⁊ ho
noꝛe. ſāctū ⁊ mūdū dȝ eē vas illđ
i q̊ tā p̄cioſi liq̊res gr̄e ⁊ ſapie in
ſūdunt̃. Si eni vaſa in q̇bꝫ ſcōꝝ
reliq̇e reponūt̃ ꝯſueuerūt hēri in
honoꝛe ⁊ ſcitate. quātomagis coꝛ
i q̊ taȝ p̄cioſe reliq̇e gr̄e coꝛpis ⁊
ſāguis dn̄i reponūt̃. Vn̄. Eccl̃. x.
Jn māſuetudie ſua aīaȝ tuā. ⁊ da
illi honoꝛē ẜm meritū ſuū. Nobi
lē hoſpitē leuares de turpi loco
⁊ vili.⁄ ⁊ i hōeſto poneres. aīa tua
nobiliſſima ē ⁊ iō male i tṙenis in
ceno pc̄ci collocat̃. iō dic̃. p̄s. Ad
te dn̄e leuaui aīaȝ meā. Attende
ꝙ coꝛ tuū mutuo cōcedis inimico
q̄n ſuſtines i pc̄tō delectari. das
v̇o q̄n pc̄tō cōſentis trāſfert̃ v̇o
coꝛdis dn̄iuȝ p ipletionē opis. Cū
ergo vanitas cupiditatis ſeu caris
delectatio tibi offert̃ a diabolo
reijce tāq̃ᵖ delitioſ9 epulatoꝛ taȝ
diſcōuenientes ⁊ imūdos cibos. ⁊
quaſi ſcutella ſua diabolū i fron=
te percutiens. vt non guſtes nec
comedas de cibo eius. Nam illaȝ
differentiam dic inter guſtare et
comedere que eſt inter cōſentire

et delectari circa conſēn ſuȝ· Gu
ſtare ē ſine deglutione ſup liguā
tenere· ſic qn̄ guſtat̄ cibꝰ ſi bene
ſit ſalſus· Comedere ē cū itrinſe=
cus cibꝰ i corpe trahit̄· Eodē mō
ſūt qdā q̇ cibū mortiferꝫ a diabo
lo i tēptatōne oblatū nolūt cōme
re p cōſenſū. tamē qdām° guſta=
re dicūt̄· dū in turpi cogitatione
vel delectatōne cor ſuū quadā in
ſania ſine aīadūſione picli ſui mo
rari pmittūt qđ piculoſū ē valde
Col̄·ij· Neqȝ tetigeritis p cogi=
tationē· neqȝ guſtaueritis p cōſē
ſuȝ vl̄ opationē· Et nō ꝙ guſta=
tio mltiplicata alicui vini hauſtui
eq̇pollet ſic patȝ i illis q̇ ꝓbāt vi
na· Sic frequēs delectatio plerū
qȝ inducit cōſenſuȝ· ſi ergo times
mortē aīe quā fac̄ cōſenſus· time
talē guſtare cibū qui diſponit ad
mortē· Job· vi· Nūq̇d guſtare p̄t
q̇s q̇đ guſtatū affert mortē· Itē
ſic caſtrū i terra inimicoꝝ poſituȝ
et ex oi pte obſeſſuȝ cuſtodiēdꝫ ē
ita etiā ꝛ cor· Aīi iſtđ caſtrū tenȝ
diabolꝰ cū toto exercitu ſuo· ipſe
eni ē leo q̇ circuit querēs quē de
uoret· glo· circuit diabolꝰ tanꝙ̄
hoſtis clauſos obſidēs muros ex
plorat an ſit aliq̄ ps minꝰ ſtabil̄
cuiꝰ aditu ad interiora penetret̄
ꝛc̄· Attēde ꝙ in caſtris tā ſobrie
viuūt· ꝙ̄ parꝫ dormiūt· ꝙ̄ raro ꝛc̄
et cū quāto timore· ꝛ quāta cau=
tela caſtra exeūt· ꝙ̄ diligēter· ꝙ̄
frequēt̄ officinas ꝛ portas girāt
cū q̄nta ſtrenuitate ſe inuicē exci
tāt ſup muros· ad terrēdos adū=
ſarios decātāt· licet dolētes· quā
frequenter ſuccurſuȝ a dn̄o ꝛ ab
amicis implorāt ꝛ nūtios orōnis
mittunt· Cuſtodi ergo et tēne et
ipſū ꝛ aiaȝ ſollicite· Itē d· moiſes
Cor hoīs ē ſic ſcabiola ſemp voli
tat ꝙ ſi inueniat foramē euolat
Tale cor ſimile ē nūcio roſiliaruȝ
q̇ de hoſpicio ad hoſpiciū mittit̄
ꝓ forma roſiliaꝝ. et i fine nichil
reportat niſi cōfuſionē ꝛ laboreȝ
Sic cor idiſpliatū đ vna cogitatō
ne cōuertit̄ i aliā· ſecūdꝫ qđ dicit̄
Job· xx· Cogitationes varie ſuc=
cedūt michi ꝛ mēs mea i diuerſa
rapit̄· Sapie· i· ſpūſſanctꝰ aufert
ſe a cogitatioibꝰ q̄ ſūt ſine intel
lectu· Quouſqȝ ergo morabūt̄ in
te cōgitationes noxie vt dr̄. Ihe
re· iiij· Et ſi aliqn̄ veniāt tn̄ mora
ri nō debēt· Itē ſi cor tuū i pſona
ꝓpa i eccl̄ia nō defuit attēdendo
ad ea q̄ dicūt̄ nō mireris ſi ꝯſola
tiones diuine tāꝙ̄ diſtributiones
canonice ſubtrahunt̄ nō eni fruc
tū p̄bēde et diſtributōnes canoni
cas habēt q̇ i ꝓpa pſona nō deſer
uiūt· iō dicit apl̄s· Eph̄· v· Pſallē
tes ꝛ cātātes i cordibꝰ vr̄is dn̄o
De talibꝰ dicit̄· Yſa· xlvij· Abijt
vagꝰ i via cordis ſui· nō diſcernēs
q̇đ cogitat· ſicut vagꝰ q̇ neſcit q̇
vadat· ſeq̇t̄· Vias eiꝰ vidi ꝛ dimi
ſi euȝ. Tales ſūt ſil̄es paſtoribꝰ
ouiū q̇ in pellibꝰ hircoꝝ ꝛ vitu=
loruȝ cōſueuerūt muſare· Seneca
Cogitationes vagas velut ſōnio
ſimiles nō recipiēs. q̇bꝰ ſi animū
tuū delectaberis· et oībꝰ diſſu eue
ris triſtis remaneb̄· De cōtritōe·

c Ontritio diabolū expel=
lit ab homine ſicut fumꝰ
homieȝ de domo ſua· qn̄
ignis ponit̄ in lignis viridis exit
fumꝰ q̇ cōpellit hoīeȝ lacrimari ꝛ

exire de domo ſicut dicit̄· Prou̇· x·
Sic quando ignis ſpūſſancti cor
peccatoris tangit· exit fumꝰ con
pūctionis· p̄s· Qui tāgit mōtes
ꝛ fumigāt· lacrimari cogit ꝛ dia=
bolū expellit· ſic Thobie· vi· dicit̄
Particulā piſcis pone ſup carbo
nes et fumo illiꝰ fugabit̄ demon.
Piſcis xp̄s· q̇ ſcindit̄ qn̄ iteriora
paſſionis eiꝰ cōſiderāt̄ et quō dei
tas latuit ſub carne· Fel reſuat̄
qn̄ amaritudo illiꝰ memorie con
mēdat̄· Cor qn̄ caritas eiꝰ cōſide
rat̄· Particl̄a ſup carbones ponit̄
qn̄ de dilectione cogitat̄ et inde
cōpūctionis fumꝰ generat̄ q̇ fu=
gat oīne genꝰ demonioꝝ· qꝛ oīs
ſtrepitus ſuggeſtionis obmutē=
ſcit vi cōpūctionis. vn̄ dicit. p̄s·
Perſequar inimicos meos· ſ· pec
cata· ꝛ demones· p̄mos motꝰ pſe
quar inueſtigando ꝛ cogitando
Thren̄· iij· Scrutemꝰ vias nr̄as et
reuertamꝰ ad dn̄m et cōphēdamꝰ
illos dolēdo. dū ē inimicꝰ diabo
lus. in cōtritione occidit̄ / cōterit̄
et ſubmergit̄ / cuȝ oībꝰ peccatis
vn̄· Pharaō· i· diabolꝰ· cū oi exer
citu ſuo· i· cū oībꝰ peccatis ſubm̄
ſus eſt i mari rubro· p̄s· Cōtribu
laſti capita draconū i aq̇s· Itē cō
tritio aīaȝ purgat peccata ejiciē=
do· ſic mare ad littꝰ mortuos eij
cit· Ideo dicit Ihere· Thren̄· ij·
Magna ē valde cōtritio tua· hec
eſt amara potio pc̄oris q̄ fit ex=
herbis amaris q̄ creſcūt i ortu eiꝰ
ſcȝ ex meditatione pc̄oꝝ· Yſaie
xxxviij· Recogitabo tibi oīs an=
nos meos i amaritudie ꝛc̄· Eccl̄·
xli· O mors ꝙ̄ amara ē memoria
tua homi iniuſto· ex cōſideratio=
ne iudicis· ꝛ inferni· amara enim
erit potio bibentibꝰ illā· ideo dicit
p̄s· Potaſti nos vino cōpūctonis
glo. quo purgat̄ patiēs vt vulne
ra vino Huic potioni celeſtis me
dicus aliq̇đ dulcedis apponit· vt
faciliꝰ abſorbeat̄· vt dicit̄· Yſaie
xxxviij· Ecce in pace amaritudo
mea amariſſima· Iteȝ ſicut vinuȝ
emittēdo feces purgat ſe ꝛ ſem
per eſt in motu turbidū donec ſe
paret̄ purū ab impuro· ſic qui ve
re cōterit̄ ſemp eſt in motu ꝛ tre
more donec ſepatur ab eo inmū=
ditia peccati· Licet eni inimicus
mortuꝰ ſit in cōtritione. nō eſt ta
men bonū dimittere i domo ꝓpt̄
fectorē· poſſet eni reuiuiſcere ꝛ te
iterū iugulare· Nōne p̄rem tuuȝ
mortuū de domo tua cito ejiceres
quātomagis inimicū tuū· et oues
morbidas de grege aliaꝝ expel=
leres. Itē torrēs q̄libet obuiātia
ſuo impetu ejicit· Sic meror cōtri
tionis et fluctꝰ lacrimaꝝ ſordes
ab aīa· Exempluȝ de magdalena
q̄ p fluia lacrimaꝝ lauit maculas
pc̄tōꝝ· ꝛ de aqua que ignē extin
guit· Greḡ· Flammā ſuggeſtio
num diaboli citiꝰ extinguit vnda
lacrimaꝝ. Sed vulgariter dicit̄·
ꝙ oculꝰ nō videt· cor non dolet
Inde ē ꝙ peccator nō vidēs dā=
nū peccati nec fructū penitētie đ
pc̄o nō vult dolere· nec cōfiteri
apparet ergo ꝙ nō vere penitet
q̇ pc̄a in corde tenet· Oſee· xiij·
Colligata ē iniq̇tas effraī vicu=
lo· ſcȝ male volūtatis· Exēplū đ
vicl̄o qđ ligat ita faſcicl̄m vt nec
vnica palea decidat· Idē đ circl̄o
q̇ tātū ſtringit doliū ꝙ vna gutta

non poteſt exire niſi ꝓus pforet
Et de febre que ad horam ceſſat
materia interi9 remanente ſic. ⁊
ideo in craſtino reuertit̃. Sic aliq̃
actū peccati ad horaȝ deſerūt vo
lūtate interi9 ꝑmanēte. qui cito
ad peccatū reuertūt̃. cōtra q̄s di
cit̃. Ihere. i. Ecce cōſtitui te ſup
gētes. i. pcc̄a carnalia. ⁊ regna. i.
peccata ſpūalia vt euellas. ſcȝ ra
dicē male volūtatis in cōtritione
Radice manēte in terra iteꝝ ger
miat̃ mala herba et creſcit. ſeq̃t̃
Abſcōditū eſt peccatū ei9 ſicut
gladiū in corde. Exemplū de ſtul
to qui gladiuȝ nō ꝑmiſit extrahi
de corꝑe vſqȝ ad veſperā ⁊ in cō-
tinēti mortu9 eſt. Peccatū eni in
aīa eſt ſerpēs in ſinu vel venenū
in ſtomacho vł' latrones ī domo
qui ſcit latrones ⁊ nō oſtēdit eos
iudici meret̃ penā. Peccata occł'
ta ſūt latrones que debem9 ꝓde
re in cōfeſſione qñ ea dep̄hendi
m9 ī cōtritione. ſeq̃t̃. Dolores vt
ꝑturiētis venient ei. Nota ꝙ mu
lier cū delectatione cōcipit. et cū
vehementiſſimo dolore parit. q̃a
nō eſt ita minimū menbrū in cor
pore qđ nō ſatiſfaciat. Cū eni oīa
mēbra fuerint inſtrumēta vitioꝝ
debent eſſe ſimiliter inſtrumenta
penitētie. Exēplū đ magdalena
que tot de ſe fecit holocauſta q̄t
habuit delectamēta. Item cōtri
tio aīam ſanat ſicut medicina cor
pus. Primo turbat poſtea ſanat
p̄s. Cōmouiſti terrā. ſcȝ cordis. ⁊
turbaſti eā. feces peccatoꝝ emit
tēdo. ſana cōtritiones ei9. q̇ ſanat
cōtritos corde. ideo dicebat. Iob
x. Dimitte me vt plangā paulu
lū dolorē meuȝ. Vnde dicit dimit
te me. q. d. donet michi vt poſſim
penitētiā agere. Exemplū in dia
logo de illo q̇ petijt īducias vſqȝ
mane. nec habuit. ſeq̃t̃. Plangaȝ
paululū dolorē meū. nō vt gau-
deaȝ vel iteꝝ faciaȝ. Exemplū de
porco qui dimittit̃ creſcere vt im
pinguet̃ et occidat̃. Aut furis q̇
ſemel aut bis dimiſſus. iteꝝ ī fur
to dep̄hendit̃ et ſuſpendit̃. Seq̃t̃
Anteq̃ꝫ vadā et nō reuertar ⁊c̃.
Eſt eni infern9 ſicut dom9 deda
li cui9 facilis ē ingreſſus. ſ; nega
tur egreſſus. Exemplum de n. ſſa
quam faciliter intrat piſcis. ſed
egreſſus impoſſibilis.

De confeſſione.

Confeſſio debet eē p̄med
tata ad ſimilitudineȝ mū
daturi domū q̇ p̄us plu-
res ⁊ ceteras imūditias hoſpitij
in vnū cumulū cōgregat anteq̃ꝫ
eas eiciat extra domū. Sic tu p̄9
cōſcientiā tuaȝ interroges et exa
mines ⁊ iudices anteq̃ꝫ ad purgan
duȝ cor tuū p cōfeſſionē accedas
ſecūdū ꝙ docet. p̄s. Exercitabar
⁊ ſcopebā ſpūm meū. Itē ad ſimi
litudinē infirmi purgaturi q̇ p̄us
ꝑparationē accipit q̄ p̄uos humo
res cōmoueat vt medcia ſequēs
meli9 eiciat. p̄ui humores mali
mores. Bernar. Magna infamia
ē p̄uas humores in corꝑe retine
re bonas purgare. Sic bona tua
per oſtentationem emittere. Et
prauos humores pecatorum in
corde retinere. Iteȝ in minutione
corporali tantū prauum ſangui-
nē a vena brachij emittere curaſ
bono ſanguie ad corꝑis nutrimē
tū retēto. ſic in minutione cordis
que ē cōfeſſio corruptū ſanguinē
peccati p venā oris extrahere de
bes. ⁊ int9 bona tua tanq̃ꝫ ſangui
nē ī cordis tui retineas nutrimen
tū. Vena eni vite os iuſti dicitur
Prou̇. x. q2 cauſaȝ mortis. ſcȝ ſan-
guinē peccati lancea cōtritionis
a corde emittit. Et nō ꝙ frequē
ter nocet corꝑi differre minutio-
nē. ſic ⁊ cordi differre cōfeſſioneȝ.
Et poſt minutionē debet hō quie
ſcere. ſic poſt cōfeſſionē dȝ a pec
cato q̇eſcere et ſe cauti9 cuſtodi
re. vn̄. Yſa. i. Lauami ⁊ mūdi ⁊c̃.
q̇eſcite agere ꝑuerſe. Itē diſpēſa
tor dom9 vel villicus expēſas cū
dn̄o ſuo cōputatur9 pri9 p lapil
los cōputat anteq̃ꝫ dn̄o ſuo appa
reat. et diē ⁊ cauſaȝ debitoꝝ. Sic
et tu cōputū facias in cōfeſſione
anteq̃ꝫ dn̄o ī iudicio appareas. at
tendēs oīa bona tua ſcȝ grē ⁊ na
ture ⁊ fortune ſub numero tibi cō
miſſa ⁊ ſub numero reddēda. tibi
eni dicit̃. Eccł'. xlij. Quecūqȝ tra-
des enumera. datū vero ⁊ accep
tū cōſcribe. Si q̇s dn̄o ſuo in ma-
gno debito teneret̃. ⁊ ſciret ꝙ fa
cta cōputatione ī ſuo dn̄i ſui ſta
tim abſolueret̃ a dn̄o ſuo a debi-
to. mł'tū feſtinaret cōputare. ſic
⁊ tu feſtina cōfiteri. ideo dicit̃ in
p̄s. Preoccupem9 facieȝ ei9 ī cō
feſſione. Nota ꝙ qui ſine cōputa
tione hoſpitis ſui recedit. de nūdi
nis vel taberna capit̃ vt latro. ſic
qui ſine cōfeſſione ⁊ penitētia re
cedit de mūdo. iſte capit̃ a diabo
lo ⁊ ſuſpendit̃ ī inferno. Itē Ora
tor vel aduocatus anteq̃ꝫ corā iu
dice veniat. rōnes ſuas vel alle-
gationes ordiat. Sic ⁊ tu corā ſū
mo iudice tuo in foro cōfeſſionis
p̄meditatus accedas. Eccł'. xviij.
Ante iudiciū interroga teipſum
Iteȝ debet eſſe cōfeſſio feſtina. ſ;
quidā nolūt cōfiteri donec infir-
mitate vel morte cogant̃. Hi ſi-
miles ſūt latronibꝫ q̇ ad pedē pa
tibuli cōfitent̃. Eccł'. xvij. San9 ⁊
viu9 cōfiteberis. Exemplū de mi
lite q̇ ad āmonitionē regis ſui cō
fiteri noluit. đ aduocato q̇ noluit
cōfiteri niſi ius dictaret. et amici
cōſulerent. ⁊ cū nimis infeſtaret̃
dixit appello. et ſic mortu9 ē. No
ta hic de illis q̇ nolūt cōfiteri niſi
fere tota. xl. trāſierit. illud eni vl
timo volūt facere qđ dn̄s vult p̄
mo fieri. vult dn̄s ꝙ illi q̇ ei ſui-
unt incipiāt a cōfeſſione. ſic̃ dicit̃
ī p̄s. Preoccupem9 faciē ei9 ī cō
feſſione. et Prou̇. xviij. Iuſtus in
p̄ncipio accuſator ē ſui. Iteȝ tunc
man9 p̄mo lauare volūt qñ iam
cibū ſumpſerūt. et vineā ſuā pur
gare qñ maior ps vindemiata ē
⁊ ſegetē ſuā purgare qñ maiorē
ꝑtem meſſuerūt. Iniuſti qñ ieiu
niū amiſerūt. tūc ad illud ſe ꝑpa
rare volūt. Fatu9 reputaret̃ ille
q̇ crucē trāſmarinā ſuſcipet ⁊ nol
let cōfiteri donec ꝑfeciſſet ꝑegri
natōnē. ſi ꝑueniēd a eſt ꝑegnatō
cōfeſſione peccōꝝ vt ſit deo gra-
ta. q̄re nō ſimiliter ieiuniū. Iteȝ
tales tūc p̄mo vas lauare volūt
qñ iā vinū īfuderūt. ⁊ n̄ euacuata

materia morbū curare preſumūt
et vulnꝰ ſanare ferro in eo rema
nente volūt. cū tamen dicat̃ vul-
gariter. ꝙ q̄diu ferrū eſt in vul-
nere nō medicina neceſſaria. Itē
morſuz ſerpētis infernalis volūt
curare adhuc veneno peccati in
eo remanente. Itez redemptionē
ſuā ex magna pte ſoluere volūt
anteq̄ de tribulatōne ſua tracta
re. Vnde accidit ꝙ ſoluta ex ma-
gna pte redemptione adhuc cap
ti a diabolo maneant ſicut prius
Itez ſi homo haberet ſagittā in
corpore nō differret extrahere vſ
qȝ ad paſca. et tamen differt cōfi
teri qd̊ piculoſius eſt. Itez cōfeſ
ſio debet eſſe integra. Vulneratꝰ
multis iaculis nō ſanat̃ niſi amo
tis omnibꝫ. Quādiu ferruz eſt in
vulnere nō poteſt ſanari. Sic q̄-
diu peccatū eſt in cōſcientia nō ſa
nat̃ ſpūaliter homo. Job. xxxiiij.
Nunqd̊ qui nō amat iudiciū ſana
ri poteſt. Itē qn̄ feneſtra apit̃ ſol
intrat et domū illuminat. ſic quan
do cor apitur dn̄o per cōfeſſionē
gratia dei intrat et illud illuminat
animā ſanctificat. ⁊ ad ſuſceptio
nē xp̄i pparat. ideo dicit̃. Cantico.
v. api michi ſoror mea caput meū
eſt plenū rore grē. Exemplū de il
lo quē vidit heremita cū horribi
li vultu ⁊ tenebroſo. et poſt cōfeſ
ſionē clarus apparuit. Itez homo
infirmus multis infirmitatibus
grauibus vel vulneratus plagis
multis non poteſt ſtare vel opari
Sic qui vulneratus eſt peccatis
multis nō poteſt reſiſtere diabo
lo nec bonū opari. p̄s. Dereliq̇t
me virtus mea. glo. quam habui
ante peccatū. Idē. Infirmati ſūt
nec fuit qui adiuuaret. glo nō va
lentes reſiſtere vitijs. Exemplū
d̄ illa quā diabolꝰ verberabat ⁊
trahebat p plateas. Item cōfeſ
ſio debet eſſe nuda ⁊ apta. Qui ſa
nitatē deſiderat neceſſe ē vt vul-
nus detegat. vnde p̄s. Delictum
meū cognitū tibi feci ⁊ iniuſtitiā
meā nō abſcondi. glo. Non opui
ſed aperui vt apires tu. detexi vt
deteges tu. Nam quādo hō dete
git. deꝰ tegit. cū homo tegit. deꝰ
nudat. Si homo agnoſcit deꝰ ig-
noſcit. abſcondere peccatū eſt ab
ſcondere ignē in ſinu ſuo et latro
nes in domo ſua. Non hȝ hō mē-
brū ita indecens in corpore quin
ante oſtenderet medico q̄ mortē
corporalez incurreret. et peccata
ſuà nō vult oſtēdere medico ſpi-
rituali i cōfeſſione vt eternā eua
dat penā. Eccl. xviij. In tempore
infirmitatis tue oſtende cōuerſa
tionē tuā. Exemplū de illo q̇ timo
re mortis cōfeſſus eſt i mari pec
catū ſuū coraz omibꝫ. et poſt ne-
mo ipſum nec peccatū cognouit
Item ſecretuȝ alienat̃ ab homie
verboſo. Vnde latrones cauent
ne furta et traditiones ſuas reue
lent verboſis ne accuſēt eos. Sic
facit diabolꝰ alienat ſe ab illo q̇
traditiones ſuas reuelet iudici p
cōfeſſionē. Ideo reuela traditio-
nez. vt cōfuſus recedat inimicus
Eccl. xxvij. ſi denudaueris archa
na eius nō pſequeris poſt eum. i.
nō pfecte ſequet̃ eius amicitiaȝ
ſed amitteſ. qꝛ q̇ reuelat archana

amici fidem perdit. Item lupus
capit ouem non p pedem ſed per
guttur. Sic diabolus pmittit ho
minez ire ad eccleſiā/ dare elemo
ſynā. ſed non confiteri. Exemplū
de monacho tardāte cōfiteri quē
diabolus ſuffocauit. Et de mulie
re que habuit diabolū ſupra dor
ſuȝ. Item quādo apoſtema verti
tur ad interiora et in eis crepat
cauſa ē mortis corpalis. ſed quā-
do cōuertitur ad exteriora ſignuȝ
eſt ſanitatis. Sic peccatū abſcon
ditū interiꝰ cauſa eſt eterne mor
tis. cōuerſuȝ vero exterius et ma
nifeſtatuȝ per cōfeſſionez/ ſanita
tis ſpiritualis eſt indiciū. Augꝰ.
Si vero cōfeſſus lates/ incōfeſſꝰ
cōdēnaberis. ideo Eccl. v. Non cō
fundaris ꝓ aīa tua dicere veruȝ.

De choreis.

Horeatrices multā ma-
la faciūt. Arma deferūt
exercitui diaboli. quādo
aliquis dominꝰ timet de guerra
precipit hominibꝫ ſuis monſtra
re arma in aliquo feſto. Sic facit
diabolꝰ iuuenibꝫ ſuadet portare
arma luxurie diebꝫ feſtiuis. Et ſi
cut ſenex qui non poteſt ampliꝰ
ferre arma dat filio ſuo ꝓ ſe. Sic
vetule mulieres filie ſue dant ar-
ma luxurie et mittūt in exercituȝ
diaboli. ſ. ad choreā. Hoc ſatis in
nuitur. Apoca. ix. vbi dicit̃ ꝙ de
fumo putei exiuerunt locuſte. id
eſt choreatrices ad volūtatē eiꝰ
ſaltantes. ſimiles equis paratis
ad preliū. in quo innuit̃ ꝙ diabo
lus in eis ſedeat/ vt per eas deuȝ
impugnet. et ſup capita eaꝝ co-
rone ſimiles auro hoc ptinet ad
ornementuȝ capitis. Potiora arma
que habet diabolus ſunt mulie-
res. qd̊ patet ex hoc ꝙ diabolus
elegit mulierē ad decipiendū pri
mū hominē. Sic dauid et ſamſon
et fortiſſimi quiqȝ interfecti ſunt
ab ea. In choreis non habet dia-
bolus vnicū gladiū. ſed tot quot
ſunt ibi pulchre et ornate. iuxta
v̇bū Ihero. Gladius igneꝰ ſpe
cies mulieris. Itez ignē incendūt
Tales ſimiles ſunt vulpibꝫ ſam-
ſonis habentes ignez in caudis q̄
cōbuſſerūt ſegetes. Canticoꝝ. ij.
Capite nobꝭ vulpes puulas que
demoliūtur vineas. Non vtit̃ dia
bolus vnica facula ad incenden-
duȝ corda hoim. ſed multis. Itez
canis nobilis alijs latrantibꝫ per
villam/ pacifice ſtat in domo ⁊ ta
cet ſic nobiles puelle filie ſūmi
regis alijs canentibꝫ in chorea re
manent in domo ſedentes et oran
tes. Nota ꝙ canicula quādo dili
git canes nō poteſt tenere in vin
culis. Sic mulier amās vaga eſt
inquietis/ impatiēs/ nec valet in
domo cōſiſtere pedibꝫ ⁊c̄. ſicut di
citur. Prouꝰ. vij. Item deo et ſan-
ctis cōtumeliā faciūt. nulli ſācto
vel ſancte deferūt quādo chore-
as ducūt. ſed omnibꝫ cōtumelias
faciūt. Sicut cōtumeliaȝ facit ali
cui ſancto qui peccat i loco ei de
dicato. vnde Augꝰ. Melius eſt
in diebꝫ feſtiuis arare vel fodere
q̄ choreas ducere. Nota ꝙ ea
vel illa que cātat ibi pſbitera eſt

materia morbū curare preſumūt
et vulnꝰ ſanare ferro in eo rema
nente volūt· cū tamen dicat vul=
gariter· ꝙ q̄diu ferrū eſt in vul=
nere nō medicina neceſſaria· Itē
morſuꝫ ſerpētis infernalis volūt
curare adhuc veneno peccati in
eo remanente. Iteꝫ redemptionē
ſuā ex magna pte ſoluere volūt
anteq̄ de tribulatōne ſua tracta
re· Vnde accidit ꝙ ſoluta ex ma=
gna pte redemptione adhuc cap
ti a diabolo maneant ſicut prius
Iteꝫ ſi homo haberet ſagittā in
corpore nō differret extrahere vſ
qꝫ ad paſca· et tamen differt cōfi
teri qd̓ piculoſius eſt· Iteꝫ cōfeſ
ſio debet eſſe integra· Vulneratꝰ
multis iaculis nō ſanat̄ niſi amo
tis omnibꝫ· Quādiu ferruꝫ eſt in
vulnere nō poteſt ſanari· Sic q̄=
diu peccatū eſt in cōſcientia nō ſa
nat̄ ſpūaliter homo· Iob· xxxiiij·
Nunqd̓ qui nō amat iudiciū ſana
ri poteſt. Itē qn̄ feneſtra apit̄ ſol
intrat et domū illumiat· ſic quan
do cor apitur dn̄o per cōfeſſionē
gratia dei intrat et illud illumiat
animā ſanctificat. ⁊ ad ſuſceptio
nē xpi p̄parat· ideo dicit̄· Cantico·
v· api michi ſoror mea caput meū
eſt plenū rore grē· Exemplū de il
lo quē vidit heremita cū horribi
li vultu ⁊ tenebroſo· et poſt cōfeſ
ſionē clarus apparuit· Iteꝫ homo
infirmus multis infirmitatibus
grauibus vel vulneratus plagis
multis non poteſt ſtare vel opari
Sic qui vulneratus eſt peccatis
multis nō poteſt reſiſtere diabo
lo nec bonū opari· p̄s· Dereliq̇t
me virtus mea· glo· quam habui
ante peccatū· Idē· Infirmati ſūt
nec fuit qui adiuuaret· glo nō va
lentes reſiſtere vitijs· Exemplū
d̓ illa quā diabolꝰ verberabat ⁊
trahebat p plateas. Item cōfeſ
ſio debet eſſe nuda ⁊ apta· Qui ſa
nitatē deſiderat neceſſe ē vt vul=
nus detegat· vnde p̄s· Delictum
meū cognitū tibi feci ⁊ iniuſtitiā
meā nō abſcondi· glo· Non opui
ſed aperui vt apires tu· detexi vt
deteges tu· Nam quādo hō dete
git· deꝰ tegit· cū homo tegit· deꝰ
nudat· Si homo agnoſcit deꝰ ig=
noſcit· abſcondere peccatū eſt ab
ſcondere ignē in ſinu ſuo et latro
nes in domo ſua· Non hꝫ hō mē=
brū ita indecens in corpore quin
ante oſtenderet medico q̄ mortē
corporaleꝫ incurreret. et peccata
ſua nō vult oſtēdere medico ſpi=
rituali i cōfeſſione vt eternā eua
dat penā· Eccl̓· xviij· In tempore
infirmitatis tue oſtende cōuerſa
tionē tuā· Exemplū de illo q̇ timo
re mortis cōfeſſus eſt i mari pec
catū ſuū coraꝫ omibꝫ· et poſt ne=
mo ipſum nec peccatū cognouit
Item ſecretuꝫ alienat̄ ab homie
verboſo· Vnde latrones cauent
ne furta et traditiones ſuas reue
lent verboſis ne accuſēt eos· Sic
facit diabolꝰ alienat ſe ab illo q̇
traditiones ſuas reuelet iudici p
cōfeſſionē· Ideo reuela traditio=
neꝫ· vt cōfuſus recedat inimicus
Eccl̓· xxvij· ſi denudaueris archa
na eius nō pſequeris poſt eum· i·
nō pfecte ſequet̄ eius amicitiaꝫ
ſed amitteſ· qr̄ q̇ reuelat archana

amici fidem perdit· Item lupus
capit ouem non p pedem ſed per
guttur· Sic diabolus pmittit ho
mineꝫ ire ad eccleſiā/ dare elemo
ſynā· ſed non confiteri· Exemplū
de monacho tardāte cōfiteri quē
diabolus ſuffocauit· Et de mulie
re que habuit diabolū ſupra dor
ſuꝫ· Item quādo apoſtema verti
tur ad interiora et in eis crepat
cauſa ē mortis corpalis. ſed quā=
do cōuertitur ad exteriora ſignuꝫ
eſt ſanitatis· Sic peccatū abſcon
ditū interiꝰ cauſa eſt eterne mor
tis· cōuerſuꝫ vero exterius et ma
nifeſtatuꝫ per cōfeſſioneꝫ/ ſanita
tis ſpiritualis eſt indiciū· Augꝰ·
Si vero cōfeſſus lates/ incōfeſſꝰ
cōdēnaberis. ideo Eccl̓· v· Non cō
fundaris ꝓ aīa tua dicere veruꝫ·

De choreis·

Choreatrices multā ma=
la faciūt. Arma deferūt
exercitui diaboli· quādo
aliquis dominꝰ timet de guerra
precipit hominibꝫ ſuis monſtra
re arma in aliquo feſto· Sic facit
diabolꝰ iuuenibꝫ ſuadet portare
arma luxurie diebꝫ feſtiuis· Et ſi
cut ſenex qui non poteſt ampliꝰ
ferre arma dat filio ſuo ꝓ ſe· Sic
vetule mulieres filie ſue dant ar=
ma luxurie et mittūt in exercituꝫ
diaboli· ſ· ad choreā· Hoc ſatis in
nuitur· Apoca· ix· vbi dicit̄ ꝙ de
fumo putei exiuerunt locuſte· id
eſt choreatrices ad volūtatē eiꝰ
ſaltantes· ſimiles equis paratis
ad preliū· in quo innuit̄ ꝙ diabo
lus in eis ſedeat/ vt per eas deuꝫ
impugnet· et ſup capita eaꝝ co=
rone ſimiles auro hoc ptinet ad
ornamentuꝫ capitis. Potiora arma
que habet diabolus ſunt mulie=
res· qd̓ patet ex hoc ꝙ diabolus
elegit mulierē ad decipiendū pri
mū hominē· Sic dauid et ſamſon
et fortiſſimi quiqꝫ interfecti ſunt
ab ea· In choreis non habet dia=
bolus vnicū gladiū· ſed tot quot
ſunt ibi pulchre et ornate· iuxta
v̓bū Ihero· Gladius igneꝰ ſpe
cies mulieris· Iteꝫ ignē incendūt
Tales ſimiles ſunt vulpibꝫ ſam=
ſonis habentes igneꝫ in caudis q̄
cōbuſſerūt ſegetes· Canticoꝝ· ij·
Capite nobꝭ vulpes puulas que
demoliūtur vineas· Non vtit̄ dia
bolus vnica facula ad incenden=
duꝫ corda hoim· ſed multis· Iteꝫ
canis nobilis alijs latrantibꝫ per
villam/ pacifice ſtat in domo ⁊ ta
cet ſic nobiles puelle filie ſūmi
regis alijs canentibꝫ in chorea re
manent in domo ſedentes et oran
tes· Nota ꝙ canicula quādo dili
git canes nō poteſt tenere in vin
culis· Sic mulier amās vaga eſt
inquietis/ impatiēs/ nec valet in
domo cōſiſtere pedibꝫ ⁊c̄· ſicut di
citur· Prou· vij· Item deo et ſan=
ctis cōtumeliā faciūt· nulli ſācto
vel ſancte deferūt quādo chore=
as ducūt· ſed omnibꝫ cōtumelias
faciūt· Sicut cōtumeliaꝫ facit ali
cui ſancto qui peccat i loco ei de
dicato· vnde Augꝰ· Melius eſt
in diebꝫ feſtiuis arare vel fodere
q̄ choreas ducere· Nota ꝙ ea
vel illa que cātat ibi pſbitera eſt

diaboli que reſpondent eius mo
niales vl' clerici· qui aſſiſtũt ſunt
eius prochiani· cãtilena vel car
men cãpana eius· Itez exercituz
diaboli cõgregãt et excitãt· Quã
do cuſtos porcoꝝ vult porcos ſuos
diſperſos cõgregare· facit vnuz
clamare et oẽs alij veniunt· Sic
facit diabolꝰ quãdo vult cõgre-
gare exercitũ ſuũ / facit vnã cho-
reatricẽ clamare ĩ media via vel
campanã ſuã·i· cantilenã pulſare
et tunc oẽs ſtulti cõueniũt· hoc
innuit̃· Apoc̃·ix· vbi dicit̃ ꝙ vnꝰ
angelus tuba cecinit· Et ita vidi
in viſione equos ornatos·i· mulie
res ornatas· et qui ſedebant ſup
eos habebãt loricas igneas / igne
cõcupiſcẽtie in flãmatas· et laſci
uas vanitate ſupbie· et ſulphu-
reas luxuria fetentes· Et capita
eorũ tanq̃ capita leonũ et de ore
eorũ ꝓcedebat ignis·i· cantilene
inflãmantes ad luxuriã· et fumꝰ
vanitatis et ſulphur·i· fetor luxu
rie· Exemplũ de illa que ardebat
p choreas· Et de illa que fuit in
purgatorio p ·lxxviij· dies ꝓpter
cantilenã quã audiuit· Item ho
mo qui ducitur ad mortẽ ſtultus
reputaretur ſi cantaret vel ſe p̃ci
oſis indueret· Tales ſũt iuuenes
qui tripudiando currunt ad mor
tem· vt ait Augꝰ· vnde Ihero·
Gaudiũ mundanoꝝ / gaudiũ fre
neticorũ· Item nota ſex rationes
per que poſſunt oſtendi ꝙ malũ
ſit et quantũ maluz choreas du-
cere· Primũ eſt ꝙ diabolus non
habet vnicũ gladiũ· ſed tot quot
ſũt ibi pſone pulchre ⁊c̃· vt p̃us

Secundum eſt ꝙ diabolus non
vtitur ibi vna facula ad accẽden-
duz corda hominũ· vt prius· Ter
tium ꝙ in choreis vtitur diabolꝰ
potentioribꝫ armis que habet / et
fere omibꝫ quibꝫ poteſt· vt p̃us
Quartuz qꝛ nulli ſancto vel ſan-
cte deferunt· vt p̃us· Vnde cuz in
nullo feſto timeant choreas du-
re / nulli ſancto timent cõtumeliã
facere· Preterea cuz prohibitus
ſit eis labor in diebꝫ feſtiuis vel
feſtis / etiam ille qui eſſet ad ho-
norez dei et vtilitatẽ vel ꝓpriam
vel proximi nunq̃ conceſſus eſt
eis labor qui fit in contumeliam
dei et ſanctorum et damnum pro
ximi· Irridendus videtur eſſe qui
petit requiez pro ducentibꝫ cho
reas qui abſq3 penitentia deceſſe
runt· cum laborez in vita ſue quie
ti preelegerint· et in diebꝫ feſtis
q̃eſcere noluerint. nec habent ali
quẽ ſanctuz qui ꝓ eis intercedat
qꝛ omnibꝫ contumeliaz fecerunt
Quintũ eſt ꝙ ducentes choreas
faciũt quodãmodo contra oĩa ſa
cramenta eccleſie· Primo contra
baptiſmũ· qꝛ frangunt pactũ qd̾
inierunt cũ deo in baptiſmo· cuz
patrinus eaꝝ dicit ꝓ eis abrenũ
tio diabolo et omibꝫ pompis eiꝰ
Pompã eni ſua ꝓceſſione diabo-
lo inferunt cum choreas intrant
Vnde patrini eaꝝ poſſunt timere
ne de ꝓceſſione illa rei apud deũ
inueniantur ſi non amonuerint
eas diligenter ne intrent chore-
as· Proceſſio diaboli eſt chorea
in qua ad moduz diaboli cõuerſa
ruz ſe habent qui nõ intrant· ſed

aſſiſtunt tanq̃ moniales diaboli
ſunt qui intrant et cantant· q̄ aũt
aſſiſtũt ꝑticipes ſũt maleficioꝝ q̄
ibi ſiũt· Sicut cõuerſe ſunt ꝑtici-
pes beneficioꝝ que ſiũt a ſororibꝫ
que nouerũt cantare· Signũ aũt
ꝙ chorea eſt ꝓceſſio diaboli eſt
hoc / ꝙ tendit ad ſiniſtram· Ad
hoc poteſt referri ꝙ legit̃ Prouẽ
iiij· Vias autẽ que a dextris ſunt
nouit dominꝰ· ꝑuerſe vero ſunt q̄
a ſiniſtris ſunt· Contra ſacramen
tuz ordinis quodãmodo faciũt q̄
choreas ducũt· Sunt eñ quaſi ſi
mie clericoꝝ· et tale ſeruiciũ dia-
bolo offerũt· quale clerici deo· et
p cantus eaꝝ cantus eccleſiaſti-
cus cõtemnit̃ ⁊ negligit̃· Qui eñ
debẽt ĩteſſe veſperis ĩterſũt cho
reis· Cõtra ſacramentũ matrimo
nij ibi fit· qꝛ maritis multũ ibi de
trahitur· Et multi incitant̃ ad fa
ciendũ contra matrimonij fidem
Aperte etiaz contra matrimonij
legez predicat̃· vt cũ cantatur ꝙ
pro prauo marito vxor dimittere
non debeat quin amicũ faciat· et
ſecũduz legem dei etiã leproſum
dimittere non debeat quin loco ⁊
tempore ei debitũ reddat / ſi tamẽ
ipſe voluerit· Faciunt etiã contra
ſacramentũ cõfirmationis in quo
in fronte ſignũ crucis ſuſceperũt
tanq̃ empte paſſione dei· in cho-
reis vero ſignuz diaboli / ꝓ eo in
capite poſuerũt ſignũ· ſcz vetuſta
tis· quaſi xp̄s nõ emerit eas· Po
ſuerat xp̄s vexillũ ſuuz in fronte
tanq̃ in eminẽtiori ꝑte caſtri ſui
et ipe vexillũ diaboli ꝓ eo poſue
runt: nõ abſq3 magna cõtumelia

xp̄i· Faciũt eñ contra ſacramẽtũ
penitentie: p quã deo recõſiliate
erant in·xl· et duz pacem illã frã
gunt in exercitum diaboli vadũt
Faciunt etiã contra ſacramentuz
altaris· qꝛ ad menſaz dei panẽ ce
leſtez ſuſceperũt· et poſt nichilo-
minꝰ dei terrã igne incendũt· ſimi
les iude qui cũ comediſſet ad mẽ
ſam dñi acceperit cohortẽ a pon-
tificibꝫ et phariſeis miniſtros ⁊
venit contra ihm· vt habet̃ Ioh
xviij· Contra ſacramentũ vero ex
treme vnctionis pauce poſſuut
facere. qꝛ pauce illud ſuſceperũt
Si que tamẽ illud ſuſceperũt faci
unt contra illud quãdo ſanitatez
acceptam a deo in ſacramẽto illo
expendũt in cõtumeliã largiẽtis
Sextũ p qd̾ poteſt oſtendi ꝙ ma
lum ſit choreas ducere eſt mul-
titudo peccatoꝝ quã cõmittunt p
ſone que choreas ducũt· Peccãt
eñ greſſu / ornatu / cantu / tactu /
auditu ⁊c̃· Greſſu peccant· nullũ
eñ paſſuz faciunt qui nõ bene nu
meretur· vnde Iob· xxxi· Nõne cõ
ſiderat vias meas· et cũctos greſ
ſus meos dinumerat· Ornatu ve
ro peccat quinq3 modis· Primo
qꝛ inde ſupbiunt· Secundo qꝛ cor
da intuentium ad luxuriam accẽ
dunt· Tertio qꝛ aliis que non ha
bent ſimiles ornatus: erubeſcenciã
faciunt· et dant eis occaſiones
concupiſcendi ſimilia· Quarto qꝛ
reddunt eas cõtumelioſas et mo
leſtas maritis ſuis· Quinto quia
quando ſimilia a maritis ſuis ha
bere non poſſunt: per peccatũ ea
aliunde habere volũt· Itez cantu

peccant multiplíciter. Primo qꝛ
attrahūt corda aliquaꝝ pſonaꝝ
que non ſunt iuris ſui. vt ſunt iu-
uenes maritate. vel filiefamilias
quibꝰ mariti vel parentes ꝓhi-
bent ne eant ad choreas. et tamē
adeo attrahunt corda eoꝝ ꝙ va
dunt. et in reditu mariti vel pen-
tes eaꝝ eas verberant/iurant/li
tigāt. et multa alia mala occaſio
ne faciūt. Propter hoc cōparāt
cantatrices ſyrenis. Yſa. xiij. vbi
ſic legitur. Reſpondebunt ibi vlu
le in edibꝰ ſuis. ſyrene in delubris
voluptatis. Vlule aues ſunt que
roſtro in palude fixo ſtrident. Vñ
ſignificāt cantatrices que roſtro
cordis fixo in palude luxurie can
tant. Syrene ſunt ſecūdū quoſdā
piſces marini in ſpecie muliebri
qui cantu ſuo dulci hoīes decipiūt
Delubra vocant̄ loca ī quibꝰ vo
luptuoſi vacant voluptati. vt eoſ
inſinuet eſſe idolatras. Secūdo cā
tus eaꝝ temptat etiaȝ corda ſan-
ctoruȝ. Et eſt iſta ſagitta diabo-
li in ciuitatibꝰ a qua non defen-
dit murus vel aliquid tale. ab or-
natu poteſt homo abſcondere ſe
ſed a cantu non. Tertio quādoqȝ
poteſt eſſe occaſio mortis alicui ī
firmanti cantus earū qui qete in
diget. Et ſi qeſceret curaret̄. mo-
ritur autē. qꝛ cantatrices nō ꝑmit
tunt eū quieſcere. Quarto aſſiſtē
tes ad libidineȝ inflāmat. Sicut
cantꝰ eccleſiaſticus excitat ad ſpi
ritualem deuotionem. ſic talis cā
tus ad libidinem. Item etiam ad
homicidium prouocat cantus et
pulchritudo et amor libidinoſus

et carnalis. vt brixie factuȝ olim
fuit. Tres ſocij in chorea exiſten
tes litigabant inter ſe cuiꝰ ama
ſia eſſet pulchrior. q̄libet ꝓ̄ferre
bat et laudabat ſuā. et tertius ꝑ
cipiens de duobꝰ ſocijs ſuis fami
liaritatem habere cum ſua. vnuȝ
ſcȝ ſociū qui dixit mea pulchrior
eſt ⁊c̄. ꝙ̄ tua. et ſic tertius arri-
piens gladiū interfecit eum. Itē
adulterium ſequitur inde. Exem
pluȝ duo viri ſimul cōuenerūt di-
centes. dormias hac nocte cum
mea. et ego cum muliere tua mu
tantes habitum de nocte intran-
tes cubicula ⁊c̄. mulieres tamen
per gratiam dei fuerunt premu-
nite. ſentientes tradimentū. ⁊ vo
cibꝰ eos cognouerūt. tandem cla
mantes. iſti ribaldi confuſi ſtete-
runt. Ah multa mala fiūt ꝑ cho
ream. Quinto corda audientium
inebriantur a vino gaudij tempo
ralis. Vnde quaſi ebrij deuȝ obli
uiſcuntur. ſcȝ animo. et etiaȝ ſe ra
tione non regunt. Preter hoc eſt
interdū in cantilenis eaꝝ turpilo
quium et mendacium. etiam con
tra legeȝ dei. Vnde mirū eſt quo
modo apud criſtianos hoc tolle
retur. qđ inter eos contra legem
eorū predicetur. cum apud genti
les ſtatutū ſit. vt quicūqȝ facit cō
tra legem eoruȝ que predicatur.
interficitur.

De cogitatione.

Ogitatio hominis debet
verſari circa octo. Primo
circa deū de incarnatione

Secūdo circa paſſionē xp̄i ad nos
armandū. Tertio circa mandata
dei. Quarto circa peccata. Quin-
to circa inſidias diaboli. Sexto cir
ca morteȝ ꝙ̄ ſit ꝓpinqua. Septi-
mo circa exempla ſanctoꝝ. Octa
uo circa gaudia eterna. Primo
circa deum vt ſit de illis de quibꝰ
dicit̄. Sapie. v. Cogitatio eorum
apud altiſſimuȝ. Solēt quidā ho
mines alti cordis appellari q̇ val
de baſſuȝ habēt cor. ſ. terrenis af
fectibꝰ ſuffocatuȝ. Ille ſolus cor
altuȝ habet vel habere dicit̄: qui
alta cogitat. ⁊ ad alta tēdit. ideo
dicit̄ in p̄s. Cogitatio hoīs con
fitebitur tibi. nō cogitatio pecca
toris. i. hoīs carnalis. qui ad mo
dum vulturū et cornicū circa cre-
ptas carnaliū delectationū voli-
tat et verſat̄. Et tales non cogi-
tant vt hoīes. ſed vt porci. q̇ de
corde ſuo fecerūt coquinā vel lu
panar. Ezechiel. xvi. Feciſti tibi
imagines maſculinas et fornicata
eſt in eis. A talibꝰ cogitatioibꝰ
ſe aufert ſp̄ūſſanctus. vt dicitur
Sapie. i. Sp̄ūſſanctus aufert ſe a
cogitationibꝰ que ſunt ſine intel
lectu. et corripit̄ a ſuperueniēte ini
quitate. Vſqȝquo ergo morabūt̄
in te cogitationes noxie. vt dicit̄.
Ihere. iiij. Et ſi aliūde veniūt ta-
men morari nō debēt. ſed expelli
vt mulieres a clauſtris viroꝝ. ſic
immūde cogitationes a cordibus
virtuoſoꝝ expelli debent. Mulie
res ſunt cogitationes molles cir
ca iſta carnalia verſātes. Naum
iij. Populus tuus. i. cogitationes
tue in medio tui. i. in corde quaſi

mulieres. Et nota ꝙ ſunt quidaȝ
qui non ſolum cogitant noxia ſed
inania et vana. quibꝰ dicit̄. Me-
ditati ſunt inania. Illi ſunt q̇ non
diſcernūt neqȝ aduertunt quid co
gitant. p̄s. Dominus ſcit cogita
tiones hominū quoniā vane ſunt
Tales ſunt ſimiles nuncio qui ꝓ
modulo roſiliaruȝ tranſmittitur
de hoſpitio ad hoſpitiuȝ. qui tan
dem nichil reportat niſi confuſio
nem et laborē. et ſicut homo va
gus neſciens quo vadat. Yſaie.
lvij. Abijt vagus ī via cordis ſui
Iob. xx. Cogitationes mee varie
ſuccedunt michi et mens mea in
diuerſa rapit̄. ideo dicit. p̄s. Me
ditatus ſuȝ in corde meo. Cuȝ cor
de ſuo cogitat qui diſcrete et vti
liter cogitat. Secundo debet ver-
ſari cogitatio noſtra circa xp̄i paſ
ſionem ad nos armandum. i. Pe-
tri. iiij. Criſto in carne paſſo vos
eadē cogitatione armamini. Threñ
iij. Dabis eis ſcutum cordis labo
rem tuum. Hebre. xij. Recogitate
enī eum qui taleȝ ſuſtinuit a pec
catoribꝰ aduerſus ſemetipſuȝ cō
traditionem vt non fatigemini ani
mis veſtris deficiētes. Bernardꝰ
Tanta eſt virtus paſſionis criſti
ꝙ ſi in mente firmiter habetur
nulla libido peccati: nulla preua
lere poſſit inuidia. ſed cōtinuo ad
memoriam eius totus peccati et
mortis fugatur exercitus. Tertio
circa mandata dei debet verſari
cogitatio noſtra. Eccl̓. iij. Que p̄
cepit deus cogita ſemꝑ. et in plu
ribus operibus eius ne fueris cu
rioſus. Item. ī. vi. Habeas cogita

tum tuum in preceptis altiſſimi/
vt ſcꝫ illa impleas·et in manda=
tis eius maxime aſſiduꝰ eſto·In
mādatis eius aſſiduꝰ eſt qui ab
ipſis ꝑ propoſituꝫ peccati non re
ceſſit·ideo Job·xxiij·A mādatis
labiorum eius non receſſi·ps·In
lege eius meditabit̃ die ac nocte
ꝛc·Deut°·vi·Hec meditabis ſe=
dens in domo tua/ābulans in iti=
nere dormiens atqꝫ conſurgens
Quarto circa peccata·ps·Cogi=
tabo ꝓ peccato meo ſemp penā
ꝙ merui·⁊ damna que feci·Yſa·
xxxviij·Recogitabo tibi oms an=
nos meos in amaritudine anime
mee·Latro captus cogitās penā
quā meruit et bona q̄ amiſit do=
let et flet·Sic peccator debet fa=
cere·Iſido·Tanta debet eſſe ſer=
uo dei memoria peccatoꝝ vt ea q̄
geſſit ſemp lacrimans confiteat̃
Nullum eni inuenitur delictoruꝫ
tale remedium ſicut eoruꝫ conti=
nua memoria·Quinto circa inſidi
as diaboli·Multe enim ſunt inſi
die diaboli doloſi·Eccl'·xi·Bona
in mala cōuertens inſidiatur ꝛc·
Latro non venit furari quādo ob
ſeruatur·ſic diabolꝰ·i·Reg·xxiiij·
dixit Saul de dauid·i·de iuſto·di
abolus·Ipſe enim recogitat de
me ꝙ callide inſidier ei. Et nota
ꝙ cogitationes male locum dia=
bolo preparant quando recipiun
tur·Sicut quando aliquis prin=
ceps magnus vult hoſpitari in
aliqua domo premittit nuncium
ad preparandum ſibi hoſpicium
et vt ibi recipitur ibi deſcendit·
Sic diabolus premittit malas co
gitationes vt ei preparent ho=
ſpiciū·et vbi recipiūtur declinat
illud dicens·Qui vos recipit me
recipit/⁊ qui vos ſpernit me ſper
nit·Ideo cum repelluntur diſce=
dit·Jacobi·ij·Reſiſtitē diabolo
et fugiet a vobis·Item paruuli
latrunculi per paruum foramen
domuꝫ intrantes aperiunt domuꝫ
magnis latronibus·Sic vane et
inutiles cogitationes ꝑ ſui frequē
tiam aperiunt domuꝫ conſcientie
magnis peccatis per conſenſum
cordis et captiuam ducunt aīam
ſpoliataꝫ gratuitis·Sicut dicitur
iiij·Regum·v·ꝙ latrunculi ſyrie
captiuam duxerunt filiam iſrael·
Job·xix·Venerunt latrones ⁊ fe
cerunt ſibi viam ꝑ me·Item non
permitteres per vites tuas vel
per ſata tua vel ortum tuuꝫ com
munem viam facere·ſed ſepibus
et muris clauderes/ et cor tuum
diſcluſuꝫ dimittis·et per illud de
monibus cōmunem viam facere
permittis·Sunt enim plures qui
citius aperiunt cor ſuuꝫ diabolo
ꝙ deo/ et malis cogitationibus
ꝙ bonis·Si deus pulſat firma=
tum eſt ſera forti·ſcilicet peruer
ſe voluntatis·ſed ſi diabolus pul
ſat mala ſuggerendo/ſtatim qua
ſi domino aperitur ei per conſen
ſum·Eccl'·xxvi·Ad omneꝫ ſagit
tam·i·diaboli temptationeꝫ ape
riet pharetram id eſt cor ſuum
per conſenſuꝫ·Item nō aperires
domum vel arcam tuam in qua
ſcires magnum theſauruꝫ eſſe la
tronibus volentibus auferre·et
cor tuum aperis temptationibꝰ

demonum qui furantur theſauruꝫ
gratie et virtutuꝫ·Sed ſi aliquis
apportaret tibi magnum theſau
rum cum feſtinatione ei aperires
⁊ cur non aperis xp̄o pulſanti ad
oſtiuꝫ cordis tui cuꝫ multitudine
donorū ſpūaliuꝫ·Apoca·iij·Ego
ſto ad oſtiuꝫ et pulſo ſi quis ꝛc·
Qui pulſat ſignuꝫ eſt ꝙ non ve
nit vacua manu·habet eni vtrāqꝫ
manū plenā·dexteraꝫ bonis ſpūa
libꝰ/ſiniſtrā bonis temporalibus
Item non ſuſtineret homo aliq̊s
ꝙ alius ſeminaret in orto ſuo cū
oleribꝰ ſuis ſemia venenoſa·⁊ ta
men ſuſtinet ꝙ diabolꝰ ſeminat
in corde ſuo imūdas ⁊ venenoſas
cogitationes·Augꝰ·Omne ſemi
narū voluptātis venenum puta·
Sexto circa mortem ꝙ ſit ꝓpinq̄
ꝙ amara.Quere de hoc infra ca·
de morte·Septimo circa exempla
ſanctorū·Deut°·xxxi·Cogita ge
nerationes ſingulas· ibi videbis
non ſolum viros·ſed etiam mulie
reſ·Poſtremo pueros ⁊ puellas
non in prudentia decipi·non iniq̊
ta te peruerſi:nō ſeculi timore fran
gi·vt dicit Bernardus·Item ma
ior multitudo muſcarū ſolet reſi=
dere ſuper ſcabioſuꝫ ꝙ ſup ſanū
Sic immunde cogitationes ſuper
peccatores ꝙ ſuper iuſtos·Gre
go·Si facta precedentiuꝫ recola
mus:non erunt grauia que tolle
ramus·Quomodo homo debet in
formare vitā ſuam exemplis ſan
ctorum·Quere infra capitulo de
exemplis·Octauo et vltimo cir=
ca gaudia eterna·ps·Cogitaui
dies antiquos et annos eternos
in mente habui·Iheremie·li·Re
cordamini procul domini:et ihe=
ruſalem aſcendat ſup cor veſtrū
Apes ſuper flores reſident·⁊ in
de trahunt mel·Sic iuſti de eter=
nis bonis cogitant ⁊ inde trahūt
dulcedinem·Sed muſce loca im=
munda frequentāt et deturpant
Sic immunde cogitationes pecca
tores·Eccleſiaſtes·x·Muſce mo
rientes·id eſt immunde cogitatio
nes perdunt ſuauitatem vnguen
ti·id eſt deuotionē orationis·Itē
aues ad eſcam deſcendētes·et cir
ca terram volitātes citius capiū=
tur ꝙ ille qui alte volāt·Sic ho
mines carnalia et terrena cogitā
tes citius capiuntur a diabolo.
Prouerbioꝝ pmo·Fruſtra iacit̃
rete ante oculos pennatorū·glo·
laqueos diaboli facile euadit in
terris qui oculos ſemp habet in
celis nō ad carnales voluptates

De conſolatione.

S Olet diſtingui triplex cō
ſolatio·ſcilicet/tempora
lis/ſpiritualis/⁊ eterna
de prima dicitur Luce·vi·Ve vo
bis diuitibus qui habetis hic cō
ſolationem veſtram·qꝛ vana et
parum durat·Zacharie·x·Vane
conſolantur·Qui eni plus habe=
bit hic de conſolatione:plus ſol=
uet de pena·Apocal'·xviij·Quan
tum glorificauit ſe et in delitijs
fuit tantum date ei tormentum ⁊
luctum·Item Auguſtinꝰ Quia
faſtidium ſui generat temporale
bonū dilectū vileſcit cū aduenerit

eternum. Secunda conſolatio eſt ſpiritualis. de qua dicitur Col. ij. Conſolentur corda veſtra inſtructi in caritate. Hec appetenda eſt ꝓpter multa. Primo q2 animã ſanat. hec eſt qua vulnꝰ ezechie ſanatũ eſt appoſitione fructuuz. iiij. Reg. xx. Hanc ſanationẽ atteſtat̃ bona diſpoſitio guſtus ſpũalis Tũc anima ſanat̃ a peccato quã do ſapiũt ei bona ſpũalia. vt orationes/ieiunia/ et huiuſmodi. Sicut ſignũ eſt ꝙ homo ſanꝰ ẽ corporaliter quãdo habet bonũ appetituz comedẽdi. et quãdo ei nõ ſapiũt bona cibaria ſignuz eſt ꝙ adhuc eſt infirmꝰ. Col. iij. Si conſurrexiſtis cũ xp̃o que ſurſuz ſunt ſapite. Itẽ q2 terrena ⁊ carnalia deſpicere facit. Actu. iiij. Barſabas filiꝰ cõſolationis cũ haberet agrũ vendidit illuz: et poſuit precũ ad pedes apoſtolorũ. Qui habet bonuz vinũ non querit aquã turbidã et fetidaz ad bibendũ. q2 guſtato ſpũ deſipit omnis caro. Et quãto ſumma placent: tanto ima inde diſplicent. vt dicit Gregorius. idem. Qui celeſtis patrie dulcedinẽ quãtuz poſſibilitas permiſit admiſit. pfecteq3 cognouerit ea que in terris amauerat libẽter cuncta derelinquit/ deſerit habita/ cõgregata diſpergit/ inardeſcit in celeſtibꝫ animus nichil in terius libet. defforme cõſpicitur quicq̃d de terrene rei placebat. Item q2 animaz roborat. Phil. iiij. Omia poſſum in eo qui me cõfortat. Exemplum de martiribꝫ qui ꝓpter conſolationẽ quã habuerunt in terris ſuſtinebant grauia tormenta patienter. Et de tribꝫ pueris in fornace: quibꝫ fecit domiꝰ mediũ fornacis quaſi ventum roris flantem. Danielis. iij. Quãto potio medici de amarioribꝫ herbis cõficit̃: tãto plꝰ apponi de zucaro vel alio dulci. vt infirmus potionẽ vel potuz valeat abſorbere. Sic facit etiaz deus ſuis. Apoſtolꝰ. ij. Cor. i. Sicut habũdant paſſiones criſti in vobis: ita habũdat cõſolatio veſtra. Et in p̃s. Secundũ multitudinẽ dolorũ meorũ in corde meo ⁊c̃. Item mẽtem illuminat. i. Regũ. xiiij. poſt ꝙ ionathas guſtauit de melle illuminati ſunt oculi eius. In melle diuine bonitatis dulcedo intelligit̃ qm̃ qui guſtauert viſus eiꝰ interior roborabit̃. ideo dicit. p̃s. Guſtate et videte qm̃ ſuauis eſt dñs dicit pmo guſtate: et poſtea videte. q2 guſtatio diuinã cognitionẽ generat. vnde Grego. Eius dulcedinez non cogſcitis q2 minime guſtatis. Guſtate dicit non comedite. q2 quãticũq3 ſentiat homo in hac vita: non eſt niſi quedam preguſtatio. Sicut vini venditores aliquãtuluz dant guſtare volẽtibꝫ emere. vt ſuauitate preguſtata ad emenduz alliciantur. Augꝰ. Guſtaui te et eſurio: tetigiſti me et exarſi in pacem tuaz. idez Aliquãdo introducis me in effectuz multuz introrſuz. neſcio in quã dulcedinẽ. que ſi pficeret̃ in me neſcio quid eſt vita eterna niſi iſta. p̃s. Dñe preueniſti eum

in benedictõibꝫ dulcedinis. Job xxxvi. In manibꝫ abſcondit lucẽ Dominꝰ facit ſicut ille qui vult vendere bladum ſuũ. parũ portat ad forum. et dicit mercatoribꝫ: de tali ſatis vendã vobis. habeo eni horrea mea plena. Sic deus aliquibꝫ amicis ſuis paruz oſtendit de dulcedine ſua. vt eos alliciat ad emenduz. ideo oſtendit apoſtolis aliquãtulũ de gloria ſua ĩ trãſfiguratione. vt Math. xvij. dicit̃ Item mentẽ per cõtemplationẽ eleuat. Job. vij. Si dixero cõſolabitur me lectulꝰ meus et reuelabor loquẽs mecum in ſtratu meo ⁊c̃. ꝙobrem elegit ſuſpendiũ aia mea. Anima eni eleuat̃ poſt rez deſideratã. ſicut canis poſt cibũ ſibi porrectũ ſurſũ ſallit. ⁊ auis famelica poſt predaz ſuã ſe agitat et colluz extendit. licet reti retenta ſit. Thren. iij. Leuemus corda noſtra cum manibꝫ ad deuz. Sed nota ꝙ hec cõſolatio datur penitentibꝫ. Job. xxij. Si reuerſus fueris ad oipotentez. ſ. p penitentiaz edificaberis. glo. in virtutibꝫ qui prius eras diſtractus. Tunc ſup omipotentẽ delitijs afflues. Canticor. iij. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto. ſcz vitioruz. delitijs affluens. Egreſſus de egypto populꝰ. ſcz de peccato datur ei mãna in deſerto. Nota ꝙ talis eſt natura corui: ꝙ pullos nõ paſcit donec videat eos nigreſcere et ſibi aſſimilari. Sic deus non reficit hominem cõſolatione ſua donec videat nigreſcere per penitentiaz et ſibi aſſimilari per mũditiã. Itẽ humilibꝫ. ij. Cor. viij. Qui conſolatur hũiles conſolatus eſt nos p̃s. Hec me conſolata eſt in humilitate mea. Nota ꝙ mater dat lac filio ſuo cum paruus eſt. ſed quãdo magnꝰ tunc ſubtrahit ei Sic deus humiles conſolatur nõ ſupbos. p̃s. Si non humiliter ſentiebam: ſed exaltaui animaz meã ſuz ſicut ablactatus a matre ſua conſolatione diuina. ideo dicitur Judith. viij. Expectemus humiles conſolationez eius. Item lugẽtibꝫ. Yſaie. lvij. Reddidi conſolationẽ ipi et lugẽtibꝫ eius. Math. v. Beati qui lugent quoniam ipſi conſolabuntur. qđ ſignificat mutatio aque in vinuz. Quid per vinum quod letificat cor homis niſi ſpiritualis iocũditas deſignatur. qđ in nuptijs deficit. Si enim concederetur anime amoroſe deuotio ad votum corpus ſuuz conſumeret et cogeretur venire ad defectum. ſed clauem cellarij ſui ſecum defert. Non enim vult dominus ſemper facere vindemias ſed ſubtrahit eis vinum ſpiritualis iocunditatis qui debile caput habent. qđ innuitur. ij. Regũ. xiij. vbi cum Abſolon inuitaſſet dauid patrem ſuum ad conuiuium Reſpondit. Noli fili mi: ne grauemus te. Sic deus interiorum gaudiorum interdicit conuiuium vt parcat expenſis: ne grauet̃ ſponſa. et deficere compellatur. Itez timentibus. Eccleſiaſtici primo. Timor domini delectabit cor. ſcz

in preſenti· et dabit leticiā ⁊ gau
dium in futuro· Et nota ꝙ vehe
mens amator non ſolū timet amo
rem ſponſe ꝑdere et preſentiam
ſed ne committat aliquid per qđ
bonuꝫ vultuꝫ eius amittat· id eſt
conſolationem ſpūalem· Multa
eni preſentia dulcedinis tollunt
que penitentiā non tollunt· vt in
illis qui a verbis ociosis nō cauēt
ſed exterioribus ſolatijs non mo
derate ſe exponunt· Sic et tu non
tantuꝫ timeas peccatuꝫ mortale
cōmittere pro quo ab eiꝰ amore
priueris· ſed etiā venialia timeaſ
que impediūt cernere bonuꝫ vul
tum amici· id eſt cōſolationē ſpi
ritualē· ſicut dicit̄ Prouerb· xxxi·
Diligenter conſidera ſemitas do
mus tue· id cōſcientie tue ꝑ quas
ingredi dilectus valeat et egredi
Sicut dicitur de vxore thobie ꝙ
poſt filium ſuſpirans nullo modo
cōſolari poterat· ſed circuibat ad
oīs vias per quas ſpes remean
di videbatur· Iteꝫ ſilentibꝫ· Yſa·
viij· Aque ſyloe· id eſt cōſolatio
nes diuine fluunt cū ſilentio· ps·
Letati ſunt qꝛ ſiluerūt· Quādo po
tus coopertus eſt vix refrigerat̄
Sic homo qui tacet et reſtringit
ſe a diſcurſibꝫ et diſſolutionibus
ſeruat deuotionem· ps· Concaluit
cor meum intra me et in medita
tione mea exardeſcet ignis· Item
panis qui in archa ſeruatur me
lius ſeruat humorem et teneri
tatem ſuam· nec ita de facili deſic
catur et deturpatur: ſicut ille qui
ad feneſtram venalis exponitur
Sic otioſe confabulationes ⁊ ſeſ

ſiones in portis diſſolutionem et
deturpationem in cordibꝫ religio
ſorum adducunt· Iob· xv· Nūqđ
grande eſt vt conſoletur te deus
ſed verba tua mala hoc prohi
bent· Item patientibus· Eccľ· i·
Vſqꝫ in tempꝰ ſuſtinebit patiēs
⁊ poſtea redditio iocunditatis· di
cit Boetius in libro de cōſolatio
ne· ꝙ in palatio iouiniani erant
duo dolia vini vnuꝫ de optimo vi
no aliud de amariſſimo ⁊ quicuqꝫ
volebat bibere de bono· oporte
bat ꝙ prius biberet de amaro·
Sic qui vult bibere de vino cōſo
lationis: oportet ꝙ prius bibat
de vino cōpunctionis· ſcꝫ amari
tudinis· Gregorius· Si mens ap
petit qđ demulcet ꝑmo bibat qđ
dolet· Item dat alienam conſola
tioneꝫ retinentibꝫ· Mater nō lac
tat filiū ſuuꝫ quādo comedit alia
cibaria· Sic deus nō dat cōſolatio
neꝫ ſuā illis qui alienā recipiunt
Ideo filijs iſrael nō eſt datū man
na donec defecit farina quam de
egypto tulerāt· Bernar· Delica
ta eſt diuina cōſolatio: nec cōcedi
tur admittētibꝫ alienā· Clamato
res vini vel tabernariꝰ non dant
guſtare de vino ſuo canibus vel
porcis· Deꝰ de cōſolatōne ſua gu
loſis / detractoribꝫ / luxurioſis et
alijs peccatoribꝫ certe nō dat qꝛ
dicit Aug· Impiꝰ dulcedinē dei
nō ſentit· qꝛ de febre iniqtatis gu
ſtuꝫ cordis amiſit· Tertia eſt cō
ſolatio eterna· Yſa· lxv· In ieru
ſalem conſolabimini et videbitis
et gaudebit cor veſtrum· Hec
conſolatio erit longiſſima· non

breuis ſicut modo ſed eterna· ij·
Theſſaľ· ij· Deus pater noſter
dilexit nos ⁊ dedit nobis conſola
tionem eternaꝫ· Yſaie· xxxv· Leti
cia ſempiterna ſuꝑ capita coruꝫ·

De cōpatientia vel cōpaſſione·

V Ere compatiens dolorē
et infirmitatem alterius
ſentit vt ſuam· Ouis cuꝫ
infirmam cōſortem in feruore ſo
lis conſpicit iacere laborātē vm
bram facere dicitur erecta ſtare
contra feruorem ſolis· vt refrige
rata que prius fatigata iacebat
ad paſcua cōſurgat· Ieronimꝰ
Vult te deus alterius anguſtias
vt tuas ſentire· et quomodo tibi
in tali tribulatione ſi eſſes ſubue
nires· ita et tu alteri ſubuenias
ꝓpter deum· Item mēbra corpo
ris adinuiceꝫ doloribus ſuis con
dolent· i· Cor· xij· Si patitur vnū
mēbrum cōpatiūtur omia mēbra
qꝛ ſtatim os aperit̄ ad querēdū
remediū / auris ad audiēduꝫ / ocu
lus ad videnduꝫ / manus ad ligan
dum· Cuꝫ ergo vnū corpus ſimꝰ
in xpo· alter alterius mēbra· vt di
citur Roma· xij· debemꝰ inuicem
opari alioquin non ꝑtinemus ad
corpus xpi· ſed ſumꝰ quaſi mem
bruꝫ abſciſum a corpore· qđ dolo
rem corporis non ſentit· et ſumus
ſimiles canibꝫ qui ꝑcuſſum caneꝫ
et vulneratuꝫ oīs ſuꝑ eū latrāt
Apoſtolꝰ ad Gaľ· v· Si inuicem
mordetis et comeditis· videte ne
ab inuicē conſūmami· vnde amici
Iob ipſum ꝑcuſſum non agnoue

runt· Iteꝫ camelis hec pietas in
eſſe dicit̄· vt ſi aliquis egritudine
detentꝰ in grege non manducat
ceteri quaſi cōpatientes abſti
nent· ij· Cor· xi· Quis infirmatur
et ego non infirmor ⁊c̄· Iteꝫ ille
qui diu fuit i lumie quādo intrat
locum obſcurū non poteſt videre
eos qui ibi ſunt donec diu ſtetit
cuꝫ illis· Sic homo qui diu fuit in
luce honoris et ꝓſperitatis eos
qui ſūt in tenebris aduſitatis nō
agnoſcit niſi cuꝫ illis aduſitatem
vel infirmitateꝫ habuerit· Prou·
xix· Homo indigēs miſericors eſt
Iteꝫ cōpaſſio orit̄ ex octo cauſis
Quarū ꝑma attendit̄ circa nature
conformitatē· Aliqs eni moueri
poteſt ad cōpatiēduꝫ vel miſeren
dū ꝓximo habito reſpectu ad cō
formitateꝫ nature· Yſa· lviij· Cuꝫ
videris nudū cooperi eū et carneꝫ
tuā ne deſpexeris· Secunda cauſa
cōpatiendi attēdit ꝑncipij noſtri
vnitatē· Sumꝰ eni oēs ex vno pa
tre et vna matre· Augꝰ in libro
de diſciplina xpiana· Si putamꝰ
nō eſſe ꝓximos ni qſtui de eiſdem
pentibꝫ naſcunt̄· Adam et Euaꝫ
intēdamus et oīs fratres ſumꝰ
Tertia cauſa oritur ex hoc ꝙ hō
attēdat miſeriā ꝓpriam vt intelli
gat q̄ ſūt ꝓximi ex ſeipſo· Prou·
xix· Hō indigēs ⁊c̄· hō q̄ indigen
tiā magnā habuit· aliene indigē
tie cōpati nouit· Quarta attēdit
ſpūaleꝫ facti fraternitatē· Facti
eni ſumus ex vno patre· ſcꝫ deo et
vna matre· ſcꝫ eccleſia eandeꝫ ha
bituri hereditatem· i· Iohan· iij·
Qui habuerit ſubſtanciam huiꝰ

mundi et viderit fratrem ſuuz ha
bere neceſſitatem et clauſerit vi=
ſcera ſua ab eo/ quomodo caritas
dei manet in eo. Quinta attendit
dei paternaz caritatez in homies
i. Joh. iij. Videte qualez caritatē
dedit nobis pater vt filij dei no=
minemur et ſimus. Secūdū hanc
operationem meditatͣ qui dat pau
peri. eo ꝙ credit eū filiū dei. Sex
ta attendit capitis eccleſie et mē
broꝝ vnitatē: que tanta eſt ꝙ re
putat ſibi fieri qd̄ mēbris fit. ſicut
caput corporis reputat ſibi bene
ficiū exhiberi. Et nota circa hanc
particulā meditatͣ. ꝙ quādo pau
per petit elemoſynaz ab aliquo:
ille a quo petit quatuor debet at
tendere. Primo quis petat. quo
niā de9. Math. xxv. quod vni ex
minimis meis feciſtis michi feci
ſtis. Jhero. Quotienſcūqz manū
pauperi extēndis/ criſtuz cogita
Secundo debet cogitare quid pe
tit deus: qm̄ ſuū petit non tuū. vn=
de valde ingrat9 eſt qui de bois
dei habet ad menſaz ſuā habūdā
ter. et tamen non vult dare modi
cuz panis deo petēti. Auguſtin9
Dicit tibi xp̄s: da michi de eo qd̄
tibi dedi. Te modo quero et mi=
chi nō donas. da et reddo. habui
ſti me largitorez. facito debitorez
Tertio cogitare debet ad quid pe
tat. Non enī petit ad danduz/ ſed
ad mutuādū et ad centuplas vſu
ras. Aug9. Miſer homo quomō
feneraris homini. Fenerare deo
et centuplum accipies: et vitam
eternā poſſidebis. Mira ingratis
tudo hominū qui nolunt accōmo

dare deo ad tales vſuras ad qua=
les accommodarent alicui iudeo
vel ſaraceno vel vſurario malo.
Quarto debet cogitare ꝙ ip̄e ha
bet petere a deo regnum eternuz
qui modo petit ab eo modicū pa
nis. Et ſi negat deo hoc modicū
negabit ei deus regnuz ſuū. Pro
uer. xxi. Qui obturat aurem ſuaz
ad clamorem paupis: clamabit
ipſe et non exaudietur. Sapiens
Ne dubites cum magna petas:
impendere parua. Septima cau=
ſa attendit liberalitatez quā ha
bēt homies ad mēbra diaboli. Si
enī diuites mali declinent ad eos
inoportuniſſime imitantur et qua
ſi dilatanter pro illis magne ex=
penſe fiunt. Criſtus vero in mē=
bris ſuis vix inuenire poteſt vn=
de ſuſtentetͣ. Octaua cauſa atten
dit dei pietatem quā nobis exhi=
buit in ſua pauptate quādo ſeip
ſum pro nobis dedit et ꝑ noſtra
redemptione vendi voluit. Item
nota diuiſiones ptinentes ad mi=
ſericordiam aut compaſſionez ex
ſūma virtutū tractatu de iuſticia
ca. de diuiſ. miſericordie. Notan
dum ergo ꝙ eſt miſericordia aut
compaſſio cōmendabilis et dete
ſtabilis. Commendabilis eſt que
eſt reſpectu pſone. Deteſtabilis
eſt/ que eſt reſpectu culpe. Gre=
gori9 in omel. Ad culpas quiſqz
non debet compaſſionē exercere
ſed ſcelū. Compaſſio quidem hoi
et vitijs rectitudo debetur: vt in
vno eodemqz homine et diliga
m9 bonū qd̄ factū eſt et pſequa
mur mala que fecit. Itē. Grego.

Sunt pleriqz qui cōpaſſionez ꝑ=
ximo nō ſpūaliter ſed carnaliter
impendūt vt ei nō ad virtutē ſed
q̄ſi miſerādo ad culpas faueant
Qui carnaliter homib9 miſerentͣ
potius ſunt crudeles q̄ꝫ miſeri=
cordes. licet miſericordes vocentͣ
Prou̇. xx. Multi miſericordes vo
cantur. virū aūt fidelez quis inue
niet. Item notanduz ꝙ quedam
opa ſunt ſpūalia. quedā corpora=
lia. Spiritualia ſunt vt cordis cō
paſſio/ iniuriarū dimiſſio/ et pec=
cantiuz correctio/ ⁊ ignorantiū in
ſtructio/ de cōpaſſione dicit. glo.
Grego ſup illud Job. xxx. Com=
patiebatur anima mea pauperi
Plus eſt compaſſio q̄ꝫ datum qr
rez qualibet pleruqz dat etiā qui
nō cōpatitur. Nunq̄ꝫ autē qui ve
re cōpatitur qd̄ neceſſariuz eſt ꝑ
ximo negat. Ibidem dicit in terli
nearis. Plus de ſeipſo dare q̄ꝫ de
ſuis. Item Grego. Exteriora lar
giens rem extra ſemetip̄m p̄buit
qui autē fletuz et cōpaſſionē ꝓxi
mo tribuit ei etiam aliquid de ſe=
metipſo dedit. Itez cōpaſſio crux
eſt interior/ cui9 brachium ſupi9
eſt cōpaſſio. qua quis cōpatitur
his qui ſunt in hoc mundo q̄ꝫtuz
ad penalem miſeriaz. dextrū bra
chiū. eſt cōpaſſio qua quis cōpa
titur animab9 que pereūt i hoc
mūdo. Aug9. Sunt ne in te viſce
ra criſtiane paſſionis qui plangiſ
corp9 a quo receſſit anima. ⁊ nō
plangis animā a qua receſſit de9
Eccl. xxij. Luctus mortui ſeptez
dies. Fatui autē et impij omnes
dies vite illorum.

De conſuetudine.

b

Onuz eſt aſſumere bona
opa et ſeruire deo in iu=
uētute ꝓpter q̄nqz. Quia
bonuz quod quis aſſueſcit i iuuē
tute: facilius recipitur/ diutius
cōſeruatur/ vtilius portatͣ/ leui9
ſuſtinetͣ/ ſecurius agitͣ/ Dico ꝙ
facili9 recipitur. Arbor enī iuue
nis facilius dirigitͣ ſi torta fuerit
vl̓ curua/ q̄ꝫ ſenex. De facili reci
pit veſtis rectā formā. ſi nōdū ꝓ
uaz ſuſcepit. ſed ſi contrariaz: vix
poteſt rectaz ſuſcipere. Cera duz
mollis eſt de facili impreſſionē ſi
gilli recipit: non poſt q̄ꝫ induraue
rit. vnde Eccl. xxx. Curua ceruicē
filij tui in iuuētute. et tunde late
ra eius dū infans eſt: ne forte in
dureſcat et non credat tibi. Con
ſuetudo enim altera natura eſt
Aug9. Duz cōſuetudini n̄ reſiſti
tur fit neceſſitas. Lepra enī inue=
terata et gutta inoſſata non de fa
cili curantͣ. Job. xx. Oſſa illi9 im=
plebuntͣ vitijs adoleſcentie eius
ideo dicitͣ. Eccl. xviij. ante lāguo
rem adhibe medicinā. Sero medi
cina paratͣ cuz mala p longas cō
ualuere moras. Beda ſup lucam
Diabol9 quāto diuti9 tenet ho
minē. tanto difficili9 dimittit. Si
cut ruſticus qui diu terrā tenuit
vult eam hereditarie tenere. Itē
quādo terra aliqua diu fuit i ma
nu mali domini ⁊ ita corrupta eſt
poſtea prauis legib9 et conſuetu
dinib9 aut vix aut nunq̄ꝫ poſſunt
inde praue conſuetudines euelli
Ita eſt de homine qui fuit diu in

ſtatu culpe. ſi vult redire ad ſta
tum gratie vix poteſt prauas cõ
ſuetudines auellere a ſe. Roma.
vij. Video aliam legeꝫ repugnan
teꝫ legis mentis mee et captiuan
teꝫ me. et ducentẽ in lege pecca=
ti que eſt in membris meis. Iteꝫ
diuitiꝰ ſeruãt. vel calciamẽta vel
veſtimẽta rectitudinẽ vel tortitu
dinẽ quã ante ſuſceperũt in noui
tate ꝙ diu cõſeruate. Sic homo
qđ accipit in iuuẽtute ſua ſiue in
bono ſiue ĩ malo. Qđ noua teſta
capit inueterata ſapit. Prouẽ. xxij
Adoleſcens iuxta viam ſuã etiaꝫ
cũ ſenuerit nõ recedet ab ea. Sic
equus qui in iuuentute cõſueuit
ambulare vel trottare vix poteſt
aliter ire. Jhere. xiij. Si põt ethi
ops mutare pellem ſuã ⁊c. In ea
pelle in qua lupꝰ natus eſt in ea
oportet eũ mori. Item vtiliꝰ por
tatur fructꝰ p̃mi temporis ſolẽt
eſſe cariores. et carnes et piſces
quãto recẽtiores tanto meliores
Sic penitẽtia in iuuẽtute. Eccleſia
ſtes. xij. Memẽto creatoris tui in
die iuuẽtutis tue. Fatuus merca
tor eſt qui ſeruat merces ſuas vſ
qꝫ ad tempꝰ quo viliores ſũt. ſed
quãdo cariores ſũt vendere ſolet
Sic penitẽtia in iuuentute carior
eſt et melior ꝙ in ſenectute. p̃s.
Fortitudinẽ meã ad te cuſtodiaꝫ
ſcꝫ ad ſeruiendũ tibi. Meliorẽ pa
ceꝫ facit homo cũ aduerſario ſuo
cũ ſanus et integer eſt ꝙ cũ vul
neratus et ad terrã pſtratus. Sic
peccator antẽ peccatum. ꝙ poſt
pccm. i. Coꝝ. x. Qui ſe exiſtimat
ſtare videat ne cadat. qr cum vo
luerit non reſurget. Item leuius
ſuſtinetur. Equi cũ magna diffi
cultate addiſcunt trottare ⁊ poſt
ea ita leue eſt eis ꝙ neſciũt aliter
ire. Sic qui aſſueſcit bene facere i
iuuentute nõ multũ grauat̃ quã
do eſt ſenex. Cyrotheca eni et cal
ciamẽta ſtricta p vſus frequẽtiã
fiunt lata ⁊ longa ita ꝙ faciliter
intratur. Sic penitentia ſtricta ⁊
laborioſa videtur in p̃ncipio. ſed
per vſuꝫ leuior efficitur. Prouẽ.
iiij. Ducaꝫ te per ſemitas equita
tis quas cuꝫ ingreſſus fueris ⁊c.
Bernardus. Primuꝫ tibi aliquid
importabile. proceſſu temporis ſi
aſſueſcas nõ videbitur adeo gra
ue. deinde leue ſẽties. paulo poſt
nec ſẽnties paulo poſt delectabit
Item iocundius et ſecurius agi=
tur. Seneca. Optima forma viuẽ
di eligenda eſt quã iocunda red
dit conſuetudo. Secure poteſt pe
grinari qui nichil debet. ſecure po
teſt mori qui nichil debet diabo=
lo Bernar. Secura vita vbi pura
conſcientia. vbi mors expectatur
cum ſecuritãte. et ſuſcipitur cum
dulcedine. De hoc require capi.
de conuerſione.

De correctione.

D Ebet eſſe correctio leuis
et manſueta. Sicut flatꝰ
leuis ignẽ accendit et nu
trit. ſed nimiꝰ extinguit. Sic cor=
rectio leuis caritatẽ. p̃s. Supueñt
mãſuetudo ⁊ corripiemur. qui du
re corripiũt ſimiles ſunt illis qui
veteres patellas reparant. quã
do volunt obſcure reficere vnum
foramen vno ictu mallei. multa

foramina faciunt. vel vnuꝫ ma=
gnũ magis ꝙ ante. vel patellaꝫ
oĩno confringũt. Quid eſt corre=
ctio niſi vaſoꝝ fractoꝝ reparatio
vt dicit̃ Eccl'. xxi. Cor fatui quaſi
vas cõfractuꝫ omẽꝫ ſapientiã nõ
tenebit. Iteꝫ ſicut medicꝰ nimia
potatione vel medicina occidit e=
grotũ. Sic ille qui corrigit nimis
dura ĩcrepatione. Seneca. Vitia
animi ſicut vitia corporis leuiter
tractãda ſunt. Iſti cõtra muſcas
et pulices gladio pugnare volũt
quãdo pro leui culpa duram cor
rectioneꝫ vel grauem penã impo
nunt. alioꝝ peccata ad magnum
pondus ⁊ ſua ad paꝝ appendẽtes
Sunt quidã qui feruẽt ſic contra
alioꝝ peccata vt plurimi videan
tur eſurire et ſitire iuſticiaꝫ. ſed ſi
de ſuis peccatis apud eos idẽ eſſꝫ
iudiciuꝫ non ita feruerẽt. Sed nõ
eſt ita. nũc autẽ pondus et pondꝰ
menſura et mẽſura vtrũqꝫ abho
minatio eſt apud deũ. Itẽ iſti ſũt
ſicut vermis qui quãtũcũqꝫ inue
niat durum corrodit. ſi vero tan=
gitur etiaꝫ modicuꝫ crepat et in=
quinat tangentẽ. durus cõtingit
ſed mollis cõtingit̃. Sic aliq̃ ali=
os tãgere et arguere dure volũt
tamen corrigi vel argui dedignã
tur. Prouẽ. xxix. Viro qui corripiẽ
teꝫ ſe dura ceruice contẽnit repẽ
tinꝰ ſupueniet ei interitus et euꝫ
ſanitas non ſequet̃. Item quãdo
cuſtos porcoꝝ facit clamare por
cũ. tũc oĩs alij clamãt et ſurgũt
cõtra eũ. Sic quãdo p̄latus com
prehendit aliquẽ ſubditoꝝ ſuoꝝ
de eo quod ipſe facit vel corrigit
plus debito oĩs alij clamant et
inſurgunt cõtra eũ dicẽtes. Vos
idẽ vel peius facitis. In quo aliũ
iudicas teipm contẽnas. eadẽ eni
agis q̃ iudicas. ideo dicit̃ Prouẽ. ix
Qui arguit impiũ ſibi maculam
generat. Iteꝫ ſunt ſicut tinnoſus
qui rep̃hẽdit tinnoſuꝫ. et ſicut lip
pus qui rep̃hendit lippũ. Immũ=
da manus inmũdũ nõ mũdat ſed
ampliꝰ ſordidat. Sapie. i. Proba
ta vtus corripit iſipiẽtes. Itẽ dꝫ
correctio ope oſtẽdi. Contingit
aliquãdo ꝙ collecta fit in aliqua
villa. Illi qui illam collectã diui
dũt taliter diuidũt et interponũt
ſup paupes ꝙ ipſi nichil inde ſol
uunt. Sic multi abbates et ſacer
dotes ſtatuta ordis et onera pe=
nitẽtie ſup ſubditos taliter diſtri
buũt ꝙ ipſi ſibi inde nichil reti=
nẽt. ſed iponũt onera grauia hoĩ
bus. digito autẽ ſuo nolũt ea mo
uere. vt dicit̃ Math. xxiij. Nunꝙ
clemẽter ãmonẽt ſed paſtoralis
mãſuetudĩs obliti in moduꝫ dñã
tionis premũt. vt dicit Gregoriꝰ
Itẽ tales ſimiles ſũt carceratoꝝ
cuſtodib; q̃ extra carcerẽ de boĩs
eoꝝ ſplẽdide viuũt. ipi aũt incar
ceratis ſtrictã dietã aſſignãt. nec
deſcẽdũt in carcerẽ niſi vt melius
et ſtrictiꝰ captiuos ligẽt. Sic mł'
ti abbates ĩ cameris caute laute
⁊ ſplendide viuũt et clauſtralib;
paꝝ diſtribuũt nec capl'm intrãt
niſi ad p̄cepta ſtrictiora faciẽda
et vt cõtra ſe loquẽtes ꝗuit cor=
ripiãt. Criſo. Vis apparere ſan=
ctꝰ. eſto cõtra vitaꝫ tuã auſterus
et contra vitam alioꝝ benignus.

Item tales ſunt ſicut canis qui
ducit cecū in lutuz ꝓpter os vel a
liud emolimentū capiendū. ⁊ illū
quez ducit ſecuz trahit. Sic iſti ꝑ
malū exemplū alios ad peccatuz
trahūt. Math. xv. Si cecus ceco
ducatuz prebet ambo in foueam
cadūt. Malach. ij. vos receſſiſtis
de via et ſcandaliſatis plurimos
in lege. Item debet eſſe correctio
caritatiua. Aues nō capiunt ſtre
pitu. ſed in ſilētio. Sic qui pecca-
tores vult capere: blande eos cor
ripere debet. Non ſicut auriga fu
rioſus qui acutiſſima virga ꝑcutit
equos ſuos. Sunt eni multi plati
ſimiles prauis quadrigarijs qui
duz deberēt exercitare equos eru
unt eis oculos. et tantū verberāt
eos ꝙ inutiles reddūt. Et magi
ſtro iracūdo et crudeli qui tantuz
verberat pueruz ꝙ facit eū omni
tpe vite ſue fugere ſcolas. ideo
dicit Gal. vi. Si ꝑoccupatus fue
rit homo in aliquo delicto. vos q
ſpūales eſtis inſtruite huiuſmo-
di in ſpū lenitatis cognoſcens te
ipſum ne et tu tempteris. glo. ne
in ſimile cadas. Itē debet eſſe cor
rectio vtilis. inutiliter corrigit q
ſcienter incorrigibilez corrigit q
de correctione deteriorat. Sed ſi
cut in medicina ſignuz eſt mortis
cū eger ex medicina deterioratur
ſic ſignū eſt mortis ſpūaliter in il
lis qui ex correctione que eſt me
dicina anime deteriorat. Prouer.
xv. Qui increpationes odit morie
tur. Tales ſūt ſicut ſcabioſus ta-
ctus in loco doloris. qui pedibꝫ
percutit et dentibus mordet. Sed
vulgariter dicitur. Qui ſemel cal
citrat bis ſe pūgit. Sed multi cor
ripientes dentibꝫ detractionis la
cerant. Amos. v. Odio habuerūt
in porta corripientē et loquentez
ꝑfecte ab hominati ſūt. Prouˀ. xv
Qui abijcit diſciplinā deſpicit ani
mā ſuā. qui autē acquieſcit increpa-
tionibꝫ poſſeſſor eſt cordis.

De corpore criſti.

Circa corpus xp̄i tria ſūt
ad preſens cōſideranda.
Primū eſt fides ꝙ ibi ſit
corpus criſti ſub ſpecie panis et
vini. Secundū eſt ſumptio digna
corporis xp̄i. Terciū diligens cu
ſtodia poſt ſumptionē. Vnde pri
mo ſciēdū eſt ꝙ quādo ſacerdos
iſta verba ꝓnunciat. Hoc eſt eni
corpus meū. panis in corpꝰ xp̄i
et vinū in ſanguinē cōuertit: illa
verbi virtute qua verbū caro fa-
ctū eſt ⁊ habitauit in nobis. qua
dixit et oīa facta ſunt. qua vxo
rem loth in ſtatuā ſalis mutauit
qua virgaz moyſi vertit in colu-
brē. qua fontes ⁊ flumia egypti
cōuertit in ſanguinē. et aquā in
vinū in nuptijs in chana galilee
Item ſi verbū helie ignē de celo
potuit deponere. verbū xp̄i nōne
poterit panē i carnē mutare. Cer
te maiꝰ eſt aliqͦd de nichilo crea
re ꝙ̄ qͦd eſt in aliud mutare. Itē
ſi potuit corpori ade inſenſibili. ⁊
lazaro mortuo vitaz inſpirare. et
de terra inſenſibili facere terram
ſenſibilē. quare nō poterit panez
in carnē mutare. Itē homo facit

tota die de terra ferruz. de ſabulo
vel cinere vitrū. ſed nunqͦd deus
homine potentior eſt. ergo ⁊c̄.
Item ſi queras quomodo credaz
ibi eſſe corpus xp̄i cuz videre nō
poſſum. Reſpondeo credis iumen
ta et oīa aīantia exiſſe de terra
et tamen exire non vidiſti. et talē
patrem et auū habuiſſe et tamen
non vidiſti. quare ergo non cre-
dis ibi eſſe corpꝰ xp̄i ſub illa ſpe
tie panis: licet non videas. nonne
fides eſt reruz non apparentium.
Item querūt heretici. quomodo
poteſt manducari corpus xp̄i ab
oībꝫ. ſi eſſet mons magnꝰ iam
totus comeſtus eſſet. Reſpondeo
Sicut de quinqꝫ panibus quinqꝫ
milia hoīm ſaturauit de quibꝫ re
liquie remanſerunt plꝰ ꝙ̄ eſſent
quinqꝫ panes. Sic poteſt totam
eccleſiam de corpore ſuo paſcere
ſine ſui decreſcentia. Similiter oī
bus ſol cōmunicat ſe: et candela
multis ſine ſui detrimēto ignem
et lucez comunicat ⁊ miſtrat. Et
ſicut mulier ſareptena comede-
bat de farina hydrie et non dimi
nuebat farina de hydria: nec ole
um de lechito. iij. Regū. xvij. Sic
tota eccleſia quotidie ſumit cor-
pus xp̄i ſine diminutione et detri
mento ſui. Item ſicut vna vox ꝑ̄
dicationis eodem numero ab oī-
bus auditur ad quos poteſt ꝑue
nire. Sic poteſt facere deꝰ vt vnū
corpus xp̄i numero ab oībꝫ re
cipiatur ſacramentaliter. Item
aliqui mirantur ꝙ vna hoſtia tā
parua eſt totum corpus xp̄i. et ſi
diuidatur hoſtia in ꝑtes. eſt totum
in qualibet parte. et non mirantur
ꝙ i vno ſpeculo apparet tota ima
go ſua vnica. et ſi diuidatur ſpe-
culum tot eſſent integre eiꝰ ima
gines qͭ eſſent ꝑtes ſpeculi. Itē
quidā mirantur quomodo in tam
modica ſpetie ē vnū corpꝰ tanū
et totuz. et non mirantur quomō
in modico ſpeculo apparet vnum
magnū templuz. Secundū eſt di
gna ſūptio corporis xp̄i. qui vult
ponere pretioſuz liquorem in ali
quo vaſe: ꝑ̇us ꝓbat vtruz ſit mū
dum vel immūdū. ſanum vel cor
ruptū. debet facere de ſe ſacramē
tuz altaris ſuſcepturus. vnde apo
ſtolus. i. Cor. xi. Probet autē ſe
ipm homo ⁊ ſic de pane illo edat
et de calice bibat. Item ſacerdo
tes quādo ad menſaz corporalez
debent accedere manꝰ ſuas lauāt
alias non comederēt. ⁊ tñ ad mē
ſaz domini manibꝫ illotis ꝑ men
ſem accedūt non attendentes qͦd
dicitur in. ꝓ̄. Retribuet michi do-
minus ſecundū iuſtitiā meam. et
ſecundū puritatē manuuz meaꝝ
non ſecundū pluralitatez miſſaꝝ.
Item ſunt multi qui in paratio-
ne cibi ſpūalis vix volunt labora
re ꝑ dimidiaz horaz. Modus pa-
randi tangitur. Exodi. xij. vbi ſic le-
gitur de agno paſcali. Non come
detis ex eo crudū vel coctū aqua
ſed aſſatuz tantum igni. Cruduz
comedit ille in quo ignis carita-
tis deeſt. Coctū aqua comedit il
le qui in delitijs viuit. Aſſatum
igne qui paſſionez dei recolit. ita
vt in meditatione eius exardeſcit
ignis. Debet etiam comedi cum

lactucis agreſtib⁹·id eſt cum do
lore ꝛ amaritudine cordis de pec
catis. Nota hic ꝙ dicitur·Exodi
xvi·ꝙ manna ad calorem ſolis li
queſiebat·ſed ad ignem indure=
ſcebat·Sic corpus xp̄i qđ p man
na deſignat̄·quādo ab anima reci
pitur vbi calor ſolis·id eſt caritas
ip̄m liquefacere et ſoluere facit
in diuinū amorem et deuotionē·
vt innuitur Cantic·v· Aīa mea
liquefacta eſt vt dilectus locut⁹
eſt. Quādo vero recipit̄ ab anima
vbi eſt calor ignis·i·cōcupiſcen=
tia mala indurare eam facit per
obſtinationē·Probet ergo ſe hō
vtꝝ in eo ſit calor ſolis vel ignis
et ſic de pane illo edat ꝛc̄· Item
recipiēd⁹ eſt etiā i ſyndone mūda
id eſt in puritate cordis·et in ſe=
pulchro i quo nūꝙ quiſꝙ poſit⁹
fuerat·Non ponat ergo aliqs cor
pus xp̄i vbi iam eſt diabolus·qꝛ
nulla cōuentio xp̄i ad belial·vt di
citur·ij·Cor·vi· vnde ſicut iudas
tradidit eum p oſculū iudeis·Sic
ſumens corp⁹ xp̄i indigne tradit
eum quātū in ſe eſt demonib⁹/dū
ponit in loco qui eſt in poteſtate
diaboli· Ideo de tali cōquerit̄ di
cens·Manus tradentis mecū eſt
in menſa·Aug⁹·Magis peccāt
qui tradunt xp̄m peccatorib⁹ mē
bris ꝙ qui tradiderūt euȝ iudeis·
Preterea non maiorē iniuriā po
teſt quis facere dn̄o ſuo ꝙ ſi euȝ
capiat ꝛ i immūdiciā ꝓiciat·hoc
facit indigne ſumens corpus xp̄i
i·Cor·xi·Qui manducat et bibit
indigne reus erit corporis et ſan
guis·glo·penas mortis xp̄i dabit
ac ſi eum occiderit puniretur·
Ambroſi⁹·Qui indigne xp̄m ſu=
mit/idem eſt ac ſi ip̄m interficiat
Item probet ſeip̄m homo et ſic
de pane illo edat et de calice bi=
bat·et nō aliter·Qui enī mandu=
cat et bibit indigne· ſcȝ ſine deuo
tione·vel aliter ꝙ a dn̄o et ab ec
cleſia miniſteriū traditū eſt cele
brando·vel in volūtate peccandi
pmanendo·iudiciū ſibi manducat
et bibit·nō diiudicans ex cōſuetu
dine cōficiendi corpus dn̄i·i·debi
ta veneratione a cibis alijs nō di
ſcernens· Magis peccat qui tra
dit xp̄m peccatorib⁹ mēbris/ꝙ
qui illū tradiderūt crucifixoribus
iudeis· Ihero·ſup illud· Dederūt
in eſcaȝ meaȝ fel·Quib⁹ ſimiles
ſunt indigne ſumētes et cōficien
tes·grauı⁹ enī peccant xp̄m con
tēnentes in celis/ꝙ qui crucifixe
runt ambulantē in terris·Tertiū
ꝙ debet hic cōſiderari eſt diligēs
cuſtodia poſt ſumptionē·Si quis
in pixide vbi dn̄icum corpus poſi
tū eſt poneret fetidū aliqđ vel lu
tum infidelis iudicaret̄·qualis er
go iudicād⁹ eſt ille qui os ſuū in
quo dn̄icū corp⁹ recipit malis ver
bis vel cor ſuū malis ꝛ immūdis
cogitatioib⁹ polluit·Prou·xxvij·
Qui cuſtos eſt dn̄i ſui glorificabi
tur· Itē ſi tātū peccatū ē dn̄o ne
gare hoſpitiū·mai⁹ vidēt poſtꝙ
fuerit ſuſceptus eū repellere ab
hoſpitio ſuo·Turpi⁹ eijcit̄ ꝙ nō
admittit̄ hoſpes·Si tantū offēdi
tur deus quādo diſcipuli eius nō
ſuſcipiūtur·vt dicit̄ Luce·x·ꝙ ſo
domitis remiſſi⁹ erit i die iudicij

ꝙ illis qui nō recipiunt vos·quā
tum credenduȝ eſt deus offendi
qn̄ ſibi negat̄ hoſpitiū et p̄cipue
a ſuis·Joh̄·i·In ꝓpria venit et ꝛ
ſui eum non receperūt· Item ta
lis ſimilis ē Iude qui poſtꝙ ad
menſam dn̄i comedit eū tradidit
hoſtib⁹ ſuis·Eccl̄·vi·Eſt amic⁹
ſociuȝ menſe et nō pmanet in die
neceſſitatis· Tales ſimiles ſunt
iudeis qui i ramis palmarū xp̄m
honorifice ſuſceperūt et poſtea
eū cū magna cōtumelia eiecerūt
Proditio enī magna dn̄m ſuū re
cipere in hoſpitiū ſuuȝ et poſtea
hoſtes inducere qui euȝ cū gla=
dijs et fuſtib⁹ expellūt·qđ faciūt
qui p̄mo eum recipiūt et poſtea
peccata comittunt· Mirū nō eſſȝ
ſi cor hoīs creparet qui videret
ſe ab vxore ſua cōtemni et ribal=
dum adulterū in oculis ſuis reci
pi ab ea·Sic deus cū videt ſe con
tēni et de domo ſua eijci· et vitia
et diaboluȝ ſimul recipi· Joh̄·v·
Ego veni in nomīe patris mei ꝛ
non recepiſtis me·ſi alius·i·dia=
bolus venerit in nomine ſuo ip=
ſum recipietis.

Thema.

b Eata es maria que cre=
didiſti·pficient̄ in te que
dicta ſūt tibi a dn̄o·Luc̄
i·Ratio dicti at ꝙ quādo homo ꝓ
mittit aliquid alicui pſone et ip̄a
non credit nec cōfidit ꝙ hō ſibi
impleat qđ ꝓmittit·ꝙ pſona ta
lis non eſt digna vt impleat̄ ſibi
qđ fuit ꝓmiſſum· Sed ecōtrario
quādo aliquis credit firmitēr et
cōfidit in ꝓmittentē ratio eſt ꝙ
non inueniat ſe deceptuȝ·ſed ſibi
qđ ꝓmiſſuȝ eſt impleat̄· Dn̄s p
gabrieleȝ ꝓmiſerat beate marie
licet videretur mirabile/firmiſſi=
me credidit et ideo meruit vt de⁹
omīa que ꝓmiſerat adimpleret·
vnde dicit̄ in his verbis· Beata
es maria ꝛc̄· Inter alia autē dixe
rat ſibi ꝙ eſſet gratia plena· Ita
plena vt dicit Bernardus ꝙ de
plenitudine eius accipiūt vniuer
ſi·Nos autē modo gratia indige
mus·ad ip̄am ergo recurram⁹ et
dicam⁹ pia mēte·Aue grā plena

Introitus.

Sicut hereditatē terreſtrē nō cōſe
quūtur niſi filij naturales ꝛ ado p
tiui·Sic hereditatē illā celeſtem
quā oīs deſideramus et ad quā
ſperam⁹ puenire·nō cōſequūtur
niſi xp̄us qui eſt filius dei natura
lis·ꝛ illi qui ſunt filij dei p gratiā
Gal̄·iiij·Si filij et heredes p deuȝ
Iſta filiatio dei habet̄ p hoc ꝙ
homo credit in xp̄m· Joh̄·i·De=
dit eis poteſtatē filios dei fieri·vt
oīs credent in nomīe ei⁹·et ideo
p credere in xp̄m cōſequit̄ hō illā
hereditatē ꝛ p nō credere amittit

Diſtinctio.

Sciendū eſt ꝙ cū credere ſit act⁹
fidei·ad h° ꝙ aliqs pfecte ꝛ ſalu
brit̄ dicat̄ credere neceſſariū ē ꝙ
habeat fidei veritatē tripliter·ſcȝ
in corde/in ore/ꝛ in ope·Primo
in corde nullaten⁹ dubitando de
bet hō deduci p quecūqȝ occurrāt
quāꝙ illud qđ fide tenet̄ ſit con
tra rationeȝ· Sicut ꝙ tres pſone

diuiſe ſint vnus deꝰ· vel ꝙ virgo
concipiat et pariat· et cōſimilia·
Cum enī deus ſit omipotens.non
debemus dubitare quīn ipe plus
poſſit habere ꝑfectionis in ſe/ et
plꝰ poſſit facere ꝙ̃ nos poſſimꝰ
intelligere aut rationibꝫ ꝓbare
Et ideo nullo modo in corde no=
ſtro debemꝰ dubitare ſed firmiť
aſſentire· Heb·xi· Credere oportȝ
accedentē ad deū· ſcȝ ꝑfideȝ qꝛ ita
eſt ſic̄ fides credit· Nota ꝙ ſi vnꝰ
puer qui quaſi nichil ſciret face
ret vnā rationē friuolā cōtra ali=
quod dictū autenticū alicuiꝰ ma
gni philoſophi· ſi ex hoc aliquis
dubitaret ex illo dicto an eſſet ve
rū ꝓpter talē rationē in cōtrariū
factā/ ſatis eſſet ſimplex· Quicū
qȝ ꝓpter rationē humanā dubi=
tat de veritate illoꝝ que deꝰ per
ſpm̄ſanctū in ſcripturis ꝓpheti=
cis ⁊ apoſtolis reuelauit· ſimplex
ē ⁊ fatuꝰ· vnde Jacobi·i· Qui he
ſitat in fide ſimilis eſt fluctui ma
ris qui a vento agitatur· Et ideo
duobꝫ diſcipulis dubitantibꝫ/ di
xit dn̄s Luce vlti· o ſtulti ⁊ tardi
corde ad credendū in oībꝫ que lo
cuti ſunt ꝓphe· Secūdo in ore· ſcȝ
ipſam viriliter confitendo· Si enī
facere falſuȝ teſtimoniū et mēti
ri de deo cōtra illud qđ hō tenet
in corde et ſic eſſe verū in dānuȝ
et in iniuriā alicuiꝰ eſt ꝑnitioſuȝ
et dignū pena eterna· quāto ma
gis facere falſuȝ teſtimoniū co=
ram deo et filio eius ihū xpo mē
tiendo de deo· contra illud qđ hō
tenet in corde in dānū et iniuriaȝ
dei erit ꝑnitioſum et dignū pena
eterna· et certe nullus excuſatur
ꝓpter penā quātūcūqȝ ſibi cōmi
natā vel illataȝ hoc faciat Sicut
illi qui timore mortis fideȝ criſti
ore negāt.et illā machometi cō=
fitentur· licet nō teneāt ſic in cor
de/ qꝛ citius eſſet moriendū· ſicut
patet i martiribꝫ a quibꝫ nichil
aliud querebať niſi ꝙ ore nega=
rent fideȝ· et tamen potius elige=
bant maximis tormētis mori Ita
eſt ergo credendū ꝙ eſt etiā ore
cōfitendū· vnde apoſtolꝰ·ii·Coꝝ
iiii· Nos credimus ꝓpter qđ ⁊ lo
quimi· Nota ꝙ licet grauiter er=
raret qui faceret falſuȝ teſtimo=
niū cōtra regeȝ in dānū ⁊ iniuriā
eius· multo grauiꝰ erraret qui ꝑ
ſuū falſuȝ teſtimoniū de eo mēti=
retur et redderet ipm mendacē ⁊
filiū eiꝰ/reginā/iudices/milites
offitiales/⁊ vniūſaliť oēs amicos
et vaſallos eiꝰ· Sic facit ille qui
ore negat fideȝ· qꝛ non ſolū facit
falſuȝ teſtimoniū cōtra deū in ip
ſius dānū et iniuriā· et reddit ipm
mendacē qui aſſerit in ſcripturis
qđ fide tenemi· ſed et filiū eiꝰ q̇=
quid hic p̄dicauit et ꝓ eoꝝ cōfeſ
ſione mortuꝰ eſt· Reginā celi bea
tā mariā/angelos/aplos/ ꝓphe
tas/euāgeliſtas/martires/cōfeſ
ſores/virgines.et generaliť oēs
qui ſunt in curia celeſti· qꝛ omēs
faciūt teſtimoniū cōtrariū·⁊ pro
veritate eoruȝ oīs fuerūt parati
mori· et plurimi ex eis inuēti tra=
diti morti· Et ideo tales grauiſſi=
me peccāt et errant et in inferno
grauiſſime punienť· Eccl·ii· Ve
o duplici corde et labiis ſceleſtis

et manibus malefacientibus et
peccatori terraȝ ingredienti dua
bus viis· Ve diſſolutis corde qui
non credunt deo· et ideo nō ꝓte
gentur ab eo· Ve his qui ꝑdide=
runt ſuſtinentiā et qui derelique
runt vias rectas et diuerterūt in
vias prauas· Et quid facient cū
inſpicere ceperit dominꝰ· Qui ti=
ment dominū non erunt incredi=
biles verbo illius· et qui diligūt
illū cōſeruabūt verbū illius· qui
timent dn̄m inquirent que pla
cita ſunt illi et qui diligunt eū re
plebuntur lege ipſiꝰ· Qui timent
dn̄m cuſtodiūt mandata eius· et
patientiā habebūt vſqȝ ad inſpe
ctionem illius dicentes· Si peni=
tentiā non egerimꝰ incidemꝰ in
manus dei· et non in manꝰ hoīm
ſecunduȝ enī magnitudinē illius
ſic et miſericordia ipſius cū ipſo
eſt· Tertio in ope ipam ſcȝ exte=
rius ꝑ opa efficaciter oſtēdendo
Non enī ſufficit ad ſaluteȝ corde
credere et ore cōfiteri deuȝ· ſed vl
terius tenetur mandata eius ſer=
uare· Sicut enī dicit Grego· Ille
vere credit qui exercet opando
qđ credit· nam ſi illud ſufficeret
demones ſaluarenť· qꝛ Jacobi ·ii
dicitur demones credūt et cōtre
miſcunt· Sicut ergo credimꝰ de
corde et ore ſic et credamꝰ ope
Eccl·xxxii· In omni ope tuo cre=
de ex fide anime tue· Nota ꝙ quā
do pater monet filiū ꝙ ſit diſcre
tus et bene morigeratus et dat ſi
bi aliqua p̄cepta morū licet ipſe
credat eū eſſe patrem ſuū et cre
dit ea q̄ ſibi dicit eſſe vera· ſi non
ſeruet monitiones ⁊ mādata eiꝰ
ope complendo· dicitur iſte non
vult credere patreȝ ſuū· Sic licet
aliquis credat corde eſſe deū omī
potentē trinū et vnū ⁊c̄· que ſunt
fidei corde credat eſſe vera· ⁊ ore
cōfiteatur· niſi mandata eiꝰ ſer=
uet non debet dici credere in deuȝ
Eccl·xxxii· Qui credit deo atten=
dit mandatis·

De deriſoribus.

b Eriſores criſtū ꝑſequūť
et ſuos· Peior videť eſſe
malitia deriſorū ꝙ̃ hero
diana· Herodes occidit pueros
iam natos deriſor in vtero matris
eccleſie cōceptos qꝛ ꝙ̃ cito appa
rent in eis aliqua ſigna bone vo
luntātis ipſi ſuffocant verecūdiā
eius· Bernar· Herodiana eſt ma
litia naſcentē religioni proſequi·
Apoca·xii· dicitur ꝙ draco ſtetit
ante mulierez que erat paritura
vt cuȝ peperiſſet filiū deuoraret
ſed ipſi partū matris eccleſie nō
expectant· ſed cōceptū deuorant·
Item ipſi videnť eſſe ſocii demo
nū in lucro et in dāno· Si diabo=
lus lucrať aliqđ ipſi gaudent· ſi
amittit ipſi dolent ⁊ latrant ſicut
canes gregeȝ diaboli cuſtodien=
tes ne deꝰ auferat aliquā ouē de
grege diaboli· Item maiꝰ dānū
videť deriſor facere deo quando
aufert ei vnā aīam· ꝙ̃ ſi auferret
ei mille corpora· cū vna aīa p̄ua=
leat mille corporibꝫ hoīm· Non
videnť xpiani ſed ſunt anticriſti·
Ideo enī nūc anticriſti multi ſūt

Item nunquid non apoſtata iu-
dicaret qui non permitteret cru
cem xp̄i in templo corporali. quā
to magis ille qui crucem peniten
tie non ꝑmittit eſſe in templo ſpi
rituali. Item cum ipſi ſint ceci et
claudicātes. derident videntes et
recte ambulantes. Itē lupis ap
plaudūt in quo lupos ſe eſſe oſtē
dunt. Oues vero et agnos exter
rent. Et iterum xp̄m crucifigunt
dum animas pro quibꝫ mortuus
eſt auferūt. Item ipſi ſunt bufo
nes qui odorem vinee dn̄i florē-
tis nō poſſunt ſuſtinere. Itez cru
deles ſunt in ꝓximum dum ſpiri
tuale vulnus ipſius per peniten
tiam ſanatum iteruz conſcindunt
Job. xvi. Cōſcidit me vulnere ſu
per vulnus. Item fratres ſuos a
carcere diaboli liberatos iterū ca
pi faciunt. Non reputaretur ille
criſtianus qui xp̄ianos a carcere
paganoꝝ liberatos faceret iteꝝ
capi. Quid ergo dicēdū eſt de his
q̄ liberatoſ a carcere diaboli iteꝝ
capi faciunt per deriſiones ſuas.

De domo.

D Omus quadruplex inue-
nitur in ſcriptura. Prima
eſt caro in qua aīa habi
tat. Secunda eſt domus exterior
Tertia dom9 ē cor hominis. Quar
ta eſt domus celeſtis patrie. Pri
ma domus eſt caro in qua anima
habitat. de qua Job. iiij. dicit. Ha
bitant domos luteas qui terrenū
habent fundamentū. de hac etiaz
dicitur. Math. ix. Vade in domū
tuam conſiderando ꝛc. Naum. iij.
Intra in lucū et calca et ſubigēs
tene laterem. Intra in lucuz. fra
gilitatem et vilitatem tuam con
ſiderādo. Eccl. vij. Memorare no
uiſſima tua. et calca per afflictio
nem. vt docet apoſtolus. i. Coꝛ.
ix. Caſtigo corp9 meū ꝛc. Exem
plū de pueris qui veteres veſteſ
laniant vt nouas recipiant. Et de
armigero qui deſtruit equum vt
habeat meliorē. Et de illo qui diſ
ſipat domuz vt meliorē faciat et
pulchriorez. ij. Coꝛ. v. Scim9 ꝙ
ſi domus noſtra terreſtris huius
habitationis diſſoluatur ꝙ edifi
cationem habem9 a deo nō manu
factam ꝛc. Secunda dom9 eſt ex
terior. de qua Math. xxi. Domus
mea domus orationis vocabitur
Ad hanc enī eſt eunduz ad oran
dum. qr ibi om̄s orationes exau-
diūtur. iij. Regū. viij. ideo dn̄s ve
niens in iheruſalez ꝑmo templū
petijt. dans formā omibꝫ religio
ſis. id eſt xp̄i fidelibꝫ vt ꝑmo eāt
ad domū pacis dn̄o vel deo ſe cō
mendantes. Exo. ix. Qui fuerunt
in domo a grandine non perierūt
ſed qui extra per peccatū. Et illi
qui extra archam fuerunt aquis
diluuij perierunt. ideo dicit p̄s. In
troibo in domum tuam adorabo
ꝛc. petens ſaluuz ire et redire. qr
tempore guerre petitur a princi-
pe ſaluuz ire. vnde ſequit̄. Deduc
me dn̄e in ſemitā mādatoꝝ tuoꝝ
ſed quidam non orant. ſed oratio
nes impediūt confabulādo. Mi
rum eſt aliquē loqui in vtero ma
tris. Aug. Nemo aliq̄d ibi agat
niſi ad quod factum eſt. vnde et
nomen accepit. Item eunduz eſt
ibi ad audiendū verbū dei. Eccle
ſiaſtes. iiij. Cuſtodi pedem tuum
id eſt affectum et intentionē tuā
ingrediens domum dei et appro-
pinqua vt audias. Aſinuz tuum
ſemel in die ponis ad preſepe. et
bis ad menſaz vis ire ⁊ vix ſemel
in menſe ad menſam anime. Ec-
cleſiaſtes. vij. Melius eſt ire ad
domum luctus q̄ꝫ ad domum cō-
uiuij. Item qr ibi deus inuenitur
Luce. ij. Inuenerunt eum in tem-
plo. non in foro vel in locutorio.
Item quia ibi gratia impartitur
Yſaie. lvi. Letificabo eos ī domo
orationis mee. ſcꝫ dando gratiam
deuotionis. Bernard9. Sepe ad
orationis ſtudiū ꝛc. Tertia do-
mus eſt cor hominis vel conſcien-
tia de qua. i. Petri. ij. Super edi-
ficamini ſp̄uales domos. et p̄s.
Domum tuam decet ſanctitudo
domine. Ad hanc domum debe
mus ire ipſā inueſtigando. Eccl.
xxxij. Precurre prior in domum
tuam. peccata abijtiendo. ne te-
cum inueniantur in morte. Exem
plum de latrone qui furtuz eijcit
anteq̄ꝫ iudex veniat. Eccl. xviij.
Ante iudicium interroga teip̄m
In domuz tuam dicit. non alienā
alios temere iudicando. Eccl. xxi
Pes fatui in domum proximi ſui
Et illic auocare. id eſt a curis ſe-
culi reuoca. Yſaie. xlvi. Redite ꝑ
uaricatores ad cor. Et age cōce-
ptiones tuas. id eſt bonuz ꝓpoſi
tum tuum q̄d in mente cōcepiſti
perduc ad opus ne cōcipias ſine
partu. Item ipſam mūdando ad
recipiendum deum qr in maliuo-
lam animam ꝛc. premittendo ti-
morem qui peccatum expellit. ſi
cut ſolet mitti nūtius ad prepa
randum hoſpitium alicuius ma-
gni. Eccl. ij. Qui timetis dominū
ſperate in illum et illumiabit cor
da veſtra ꝛc. Confeſſio etiaz pre
mittenda eſt que ſordes peccato
rum eijciat. p̄s. Confeſſio et pul
chritudo in conſpectu eius. Gre
gori9. Si aliquis amicus magn9
domum intraret tuam. cum omi
frequentia tota domus mundare
tur. Tergat ergo ſordes operis
qui deo preparat domum cordis
Item ipſam virtutuz coronis or
nādo. i. Machab. iiij. Ornauerūt
faciem templi coronis aureis ꝛc
p̄s. Domine dilexi decorez dom9
tue. Sed quidam de domo cordis
ſui faciunt ſpeluncam latronum
qui lites et odia et rapinas cogi-
tānt vel exercent. Luce. xix. Vos
feciſtis illam ſpeluncam latronū
quidā domū d' mercimonijſ. vt illi
q̄ terrenis inhiant. cōtra quos di
citur Joh. ij. Nolite facere domū
patris mei domuz negotiationis
Quidam domum meretricū. Eze
chiel. viij. Vidiſti abhoīationes
quas iſti faciūt in domo mea fru
ſtra putatur ꝙ domin9 habitet
in ſpelunca quaſi latro. vel in fo
ro quaſi negociator. vel in proſti
bulo quaſi adulter ſit. ſed ī thala
mo mūdo qr ſpōſ9. Fūdamētū hu
ius dom9 eſt fides. Col. i. Si per
manetis fūdati in fide. Altitudo
parietum. ſpes. Prouꝰ. xxviij. Qui

ſperat in domino ſaluabitur. Te
ctum caritas. que operit multitu
dinem peccatorum. i. Petri. iiij.
Quarta dom9 eſt celeſtis patrie
p̄s. Beati qui habitant in domo
tua domine. idem. In domum do=
mini letanter ibimus confitendo
Quā repleta ſit omnibus bonis.
p̄s. Replebimur in bonis domus
tue. Quā ornata. Ioh. xiiij. In do
mo patris mei manſiones multe
ſunt. Quā ſpecioſa. Baruch. iij.
O iſrael q̄ magna eſt dom9 dn̄i
⁊ ingens locus poſſeſſionis eius.

De detractione.

p
Oſſunt ad p̄ſens ſeptez
ſpecies detractionis aſſi=
gnari. Prima eſt dicere
malum de aliquo. Secūda eſt au
dita cum augmento referre. Ter
tia eſt falſa crimia īponere. Quar
ta eſt oculta bona negare. Quin
ta eſt bona manifeſta minuere.
Sexta eſt bona in mala cōuerte=
re. Septima eſt libenter audire
detractiones. Prima ſpecies de=
tractionis eſt dicere maluz de ali
quo. de qua dicitur. Non maledi=
ces ꝓximo tuo. Item qđ tibi non
fieri vis! alij ne feceris. Secundo
maledicit qui abſenti detrahit.
qđ valde impiū eſt cum ipſe non
audiat. nec circa obiecta aliquid
poſſit reſpondere. Detractor por
co comparatur. qꝛ ad modum por
ci non parcit ori ſuo ab immundi
cia ſicut nec pedi ſuo. Vnde ſi por
cus intret ortum vbi ex vna par=
te flores videat et ex alia parte
ſtercora. relictis floribus ad ſter
cora currit et roſtrum ſuuz in eis
figit. Sic detractores flores vir=
tutum tranſeunt. ſed ſtercoribus
id eſt peccatis aliorum inſident.
ſemper habent os in luto pecca=
torum. plus laudant ſtercora q̄
aromata. Yſaie. v. Ve qui dicunt
malum bonum. Item comparan
tur latrine vel ſepulchro patenti
de quo fetor inceſſanter exhalat
p̄s. Sepulcrū patens eſt guttur
eorum. Nullum ſepulcrum vel la
trina tantum fetet in conſpectu
hoīm ſicut detractor in conſpe=
ctu dei. Tantus enim fetor de ore
egreditur vt ex fetore illo multi
moriantur. Item detractores ſūt
dapiferi diaboli qui carnes hu=
manas hominibus comedendas
apponunt. Prouerbiorum. xxiij.
Noli eſſe in conuiuijs potatorum
id eſt in collocutione eorum. nec
in comeſſationibus eoruz qui car
nes conferunt ad veſcendū. Con
ferre eſt in collocutione deroga=
tionis viciſſim vitia proximorum
dicere. vnde Gregorius. Qui alie
na detractione paſcitur procul=
dubio alienis carnibus ſaturatur
Gal. v. Qđ ſi inuicez mordetis et
comedetis videte ne ab inuicem
conſūmamini. Secunda ſpecies eſt
audita cū augmento referre. quā
do enī aliq̄s refert malū de alte
ro et aliquid apponit de ſuo et ali
us aliud. ideo dicitur Eccleſiaſti=
ci. xix. Sagitta infixa femori canis
verbum in ore ſtulti. Qui canis
ſagittam habet infixam femori
non ceſſat clamare. nec quieſcit

donec remota fuerit. Sic ſtultus
quieſcere non poteſt donec ver=
bum malum quod de proximo au
diuit alij attulerit et aliquid ad=
didit. Eccleſiaſtici. xix. Audiſti
verbum contra proximum com=
moriatur in te. Tertia eſt falſa
crimina imponere. ideo compara
tur muſce querenti vulnus in ſa=
na carne vt ibi inſideat et morde=
at. vnde ſanctus Baſilius. Mu=
ſca ſanam carnem percutit vlce=
ri inſidet et mordet et infigit ro=
ſtrum. Sic detractor querit quez
mordeat vt canis. querit quid di=
cat vt inuidus. vnde accuſet vt
pedellus. vnde famam denigret
vt inimicus. et ſi nichil inueniat
fingit vt teſtis falſus. Item cō=
parantur canibus qui in macello
morātur et ſāguini inſidiantur et
ſanguinolēta habent labia. Pro
uerbiorū primo. Fili mi ſi te la=
ctauerint peccatores ne acquie=
ſcas eis. ſcilicet detractatoribus
Sequitur. Si dixerint veni nobi=
ſcum. inſidiemur ſanguini. abſcō
damus tendiculas contra inſon
tem fruſtra. deglutiamus eum ſi
cut infernus viuentem. et ſequi=
tur. Et integrum quaſi deſcenden
tem in lacum. Sunt enī canes cu=
ſtodes gregis diaboli. nec pmit=
tunt vnam ouiculam inde auferri
quin latrent et mordeant oblo=
quendo et deridendo. Iſti canes
non ſolum carnes comedunt ſed
etiam oſſa rodunt. q̄a non ſolum
carnalibus hominibus detrahūt
ſed ſpiritualibus p̄s. Circumdede
runt me canes multi. Ihere. xxx.
Circumdederūt me viri mendaces
Iſti canes non ſoluz de ꝓprijs fi
nibus. id eſt de corde ſuo dictū ei
ciunt. ſed etiaz in alienis finibus
latrando pſequūtur vt canes lu=
pū. Sunt canes diaboli qui lepo
rem. id eſt ſimplicez et timidū ab
ſconſū in foraminibꝰ petunt. i. in
clauſtro vel in vulneribꝰ xp̄i me
ditatione. ⁊ fugere ad campū vbi
capitur. i. ad ſeculum cōpellunt.
Item ſunt canes rapidi qui mor=
dent manuz porrigentis panez. i.
corripiētis. ymo peiores q̄ canes
quia canis habet linguaz medici
nalē iſti venenoſā. Quarta ſpecies
occulta bona negare. ſi offendit
artifex qnādo opus ſuū vitupera
tur a ſeruo ſuo. multomagis deus
quādo hō ad ymaginez ſuam fa=
ctus vituperatur et creatura ſua
Roma. xiiij. Tu qui es qui iudicas
alienum ſeruuz. ſuo dn̄o ſtat aut
cadit. vnde de malo alieno os tuū
non coīnq̄nes. non detrahas pec=
canti. ſed condole. et qđ diſplicet
in alijs in te poti9 ptimeſce. nūq̄
detrahes ſi teipſum bene ꝑ ꝛ ſpex
eris. Quinta eſt bona manifeſta
minuere. Detractio enim dicitur
quaſi de alieno tractio vel deorſū
trahere. quia detractor quātū in
ſe eſt deorſum trahit. et de bono
ꝓximi ſui trahit et minuit. vnde
detractor eſt fur. qꝛ bona ꝓximi
furatur quando bona eius minuit
Immo peior alijs furibus. quia
illi furantur bona temporalia
iſti ſpiritualia. Et bonum no=
men quod melius q̄ diuitie mul
te. Vnde Ambroſius. Tollera=

biliores ſunt fures qui veſtes et
alia bona noſtra dirripiunt ꝙ fu-
res qui famam noſtram lacerant
Sexta ſpeties eſt bona in mala
cõuertere. ideo comparantur ſer
penti. Eccl'. x. Si mordeat ſerpẽs
in ſilentio. nichil eo minus habet
qui oculte detrahit. Serpens ani
mal proditioſum et permitioſum.
Sic detractor eſt. illos cui mordet
retro q̊s amare ſe ſimulat dũ p̄
ſens eſt. Tortuoſe eni incedit vt
ſerpẽ. a quia laude illius incipit
cum vult detrahere. et dicit ſe eũ
multũ diligere. nec animo detra
hendi dicere vt maior ei fides ad
hibeať. Ihere. viij. Ecce ego mit
tam in vobis ſerpentes peſſimoſ
Bernard9. Nunquid vipera eſt
lingua detratoris qui tres inter-
ficit flatu vno. Septima eſt liben
ter audire detractiones. Iſidoruſ
Pari reate retinetur detractores
et audientes. Bernard9 detrahe
re vel detrahentes audire quid
horum damnabilius ſit. non faci
le dixerim. reprehenſibiles ſunt
in hoc ꝙ videt fratres ſuos a ca
nibus lacerari. et non exterrent
eos ſaltem clamoribus. precipue
cum ſperant ſe poſſe proficere.
ymo canibus applaudunt et eos
inſtigant. contra illud Eccleſia-
ſtici. xxviij. Sepe aures tuas ſpi-
nis ne audias linguam detrahen
tem hylarem eis vultum oſten-
dendo. ſine quo falſus morſellus
detractionis quaſi inſipidus eſſet
detractoribus. Iheronimus. Ne
mo inuito auditori libenter narat
Prouerbiorũ. xxv. Ventus aqui-
lo diſſipat pluuias et facies triſtiſ
linguam detrahentem. Criſoſto-
mus. Sicut ex ſordibus et luto cõ
trahitur immunditia ſi proijcian-
tur in aures carnis. ſic verba ſcur
rilia et inhoneſte immunditiam
generant in audiete. multo ma-
gis in proferente.

De duritia cordis.

e

Or durum correctiones
contempnit. Lupus vel
canis ſenex ſagittas non
timet ꝓpter duritiam pellis. Sic
peccator inueteratus correctio-
nem. et ſecũdum volũtatem ſuaʒ
p̃s. Inueteraui inter omnes ini-
micos meos. Item nõ poteſt e-
molliri. Sicut lapis durus vel fer
rum non poteſt frangi vel ſcindi
nec adequari malleis. Sic cor du
ruʒ nec monitionibus nec flagel
lis molliri poteſt. Job. xli. Cor
eius indurabiť quaſi lapis. Iteʒ
non vult a peccato ſeparari. Sed
ſicut muſca non poteſt ſeparari a
ſanguine ſine ictu mortis ſic ho-
mo durus a peccato. Prouerbiorʒ
xxviij. Qui dure mentis eſt cor-
ruet in malum. Eccleſiaſtici. iij.
Cor durum male habebit in no-
uiſſimo. et qui amat periculũ in il
lo peribit. Ibidem cor nequam
et durum grauabitur in doloribꝫ
et peccator adijciet ad peccan-
dum. Sic econuerſo. Cor ſapien-
tis intelligit in ſapientia. et auriſ
bona audiet cum omni concupi-
ſcentia ſapientiam. Ibideʒ. Sapi
ens cor ⁊ intelligibile abſtinebit

ſe a peccatis ⁊ in operibꝫ iuſtitie
ſucceſſus bonos habebit. Item
nulli compatitur in paſſione cri-
ſti terra mota eſt et petre ſciſſe
ſunt et monumenta aperta ſunt
ſed cor durum paſſionis xp̄i con-
ſideratione non emollitur. Ihero
nim9. Oĩa cõpatiuntur xp̄o mo
rienti. Sol obſcuratus eſt/petre
ſcinduntur/terra mouetur/miſer
homo non compatitur pro quo
criſtus moritur.

De diuitijs temporalibus.

ſ

Olent hoies peccare in
diuitijs quatuor modis.
Primo male acquirendo
vt villicuſ iniquitatis qui frauda
uit dñm ſuum. Luce. xvi. Secũdo
in malo vſu. vt diues ille q̃ indue
batur purpura et byſſo et epule
bať quotidie ſplendide. Luc. xvi.
Tertio in mala detentione. Luce
xij. Anima mea habes multa bo
na repoſita in ãnos plurimos ⁊c̃.
Quarto in nimia dilectione. Luc̃
xviij. De iuuene qui abijt triſtis
quãdo audiuit vade et vende oĩa
⁊c̃. Sunt ergo diuitie periculoſe
ꝓpter multa. qr ad peccatuʒ tra-
hunt et inquinãt tangentes. vix
eni ſine periculo/furti/ mendacij
vel doli acquirũtur. Prou. xxviij.
Qui feſtinat ditari non erit inno
cens. Spine non colliguntur ſine
man9 colligentis leſione. Nec lu
tum congregať ſine congregan-
tis inq̃natione. Diuitie a dño ſpi
ne dicunť. Luce. viij. ab apoſtolo
Phil'. iij. ſtercora nũcupanť. ideo
dicit. Eccl'. xi. Si diues fueris nõ
eris immunis a delicto. Item qr
ſunt laqueus ad capiendum aĩas
i. Timoth. vi. Qui volunt diuiteſ
fieri incidunt in latrones et tem-
ptatões diaboli. Qui diuitias ma
le dirripiunt a diabolo capiuntur
Aug9. Res ꝙ capis. i muſcipl'a
eſt. duʒ capis caperis. Sicut auis
rapiendo granũ ⁊ piſcis vermen
in hamo. modica capiũt. ſed mor
tis periculum incurrunt. et plus
dãnificantur ꝙ dãnificent alienũ
Sic qui iniuſte capit aliena. plus
dãnificat ſeipſum ꝙ alienũ. quia
capiendo capitur. ⁊ tenendo alie
nũ teneť a diabolo. In fundo flu
minis vas plenũ aqua tenetur et
hoc nõ eſtꝫ niſi in ſe aquã cõtine
ret et ꝙ diu tenebiť tãdiu aquã
cõtinebit. Sic qui rem alienaʒ te
net teneť a diabolo. Aug9. Te-
nes alienũ teneris a diabolo. Itẽ
frenuʒ tenet equũ qr mandibilis
tenet eum ſi dimitteret et nõ te-
neret non teneretur ab eo et ha-
m9 tenet piſcem. qr tenet eũ. Et
aueʒ laque9 ⁊c̃. Eccleſiaſtes. ix.
Neſcit homo fineʒ ſuuʒ ſed ſicut
capiũtur piſces hamo et aues la
queo. ſic capiũtur homies in tem
pore malo. Et vere malo dicitur
qr tempus eſt maluʒ quãdo vna
res emibilis denario cõſtat deceʒ
denarios. Et certe vnus denariuſ
furatus cõſtat furanti plus ꝙ vi
ginti ſolidis. q̊a damnum anime
incurrit qđ incomparabile eſt ar
gento et auro. Itẽ pro re aliena
quã capit ſeip̃m diabolo vendit
multũ eſtꝫ paup q̇ vẽderet manũ

vel pedem ꝓ́pter paupertatem
pauperioꝛ qui vtrunqꝫ· pauperi
muſ qui ſeipm̄· Talis eſt auarus
cupidus· Ipſe enī animam ſuam
venalē hēt· vt dicit̄· Eccl'·x· Itez
luci⁹ comedit in aqua paruos pi
ſces· et ad vltimū ipſe comeditur
Sic qui modo pauperes depre=
dantur in fine a demonibus dep̄=
dabuntur· Yſaie· xxxiii· Ve qui p̄
daris! nonne et ipſe predaberis
Et qui ſpernis: nõne et ipſe ſpre
ueris· Cum conſūmaueris depre=
dationez depredaberis: cū fatiga
tus delieris contēnere cõtemne
ris· Talibꝫ mirabiliter illuditur
a diabolo· Sicut cecis ī ludo ſtul
toꝛū poꝛcus eis ad lacerandū tra
ditur et cū eredit ſcindere poꝛcuz
ſcindit manū ſocij et ille ſuam· et
repoꝛtat modicuz fruſtū· ſed ma=
gno ſtipendio illud emit· Sic cu=
pidi modicum lucrum temporale
acquirunt mētiendo iurando· ſed
magis vulnera peccatorum que
non attendunt contrahunt in de·
Ideo quia in ludo cecoꝛuz fuerūt
excecauit eos malitia eoꝝ· Sapie
ij· Secūdo peccatur in diuitijs in
malo vſu gule· vel pꝛodige expē
dēdo· Si quis haberet vas quod
coꝛrūperet vinum ꝙ̄ cito eſſet in
fuſuz· non libenter ibi poneret de
melioꝛi· talis eſt venter hominis
Ioelis· i· Vlulate qui bibitis vi=
nū in dulcedine· qm̄ perijt ab oꝛe
veſtro· Reqre de materia iſta· e·
de pꝛodigalitate· Tertio peccat
homo in mala et nimia detentio
ne· Sunt enī damnoſe conſeruan=
tibus· Qui enī pecuniam bladuz

vel vinum vel veſtes vſqꝫ ad coꝛ
ruptionē ſeruauerit teſtes dāna
tionis ſue cuſtodit et acquirit. et
in ligna ad comburendum ſe col
ligit· cum tamen nullus ſane mē
tis citatus ad iudicium teſtes cō
tra ſe adduceret vel ligna ad cō
burēdū ſe quereret vel conſerua
ret quid tamen faciunt auari· Ia
cobi· v· Agite nūc diuites· ſcꝫ pe
nitentiam quando tempus habē
tis plorate· glo· in coꝛdis contri=
tione· vlulātes oꝛe in confeſſione
in miſerijs que euenient vobis· di
uitie veſtre putrefacte ſunt· ⁊ ve
ſtimenta veſtra a tineis comeſta
ſunt· aurum et argentum veſtruz
eruginauit· et erugo eorum in te
ſtimoniū erit vobis ⁊ mādu cabit
carnes veſtras ſicut ignis· The=
ſaurizatis vobis irā in nouiſſimis
diebus· Ecce merces operarioꝝ
veſtrorum qui meſſuerunt regio
nes veſtras q̄ fraudata eſt a vo=
bis clamat! et clamoꝛ ipſorum in
aures domini ſabaoth introiuit
Epulati eſtis ſuper terram et in
luxurijs veſtris enutriſtis coꝛda
veſtra· Item ſunt damnoſe· quia
faciūt errare a fide· i· Timoth· vi·
Radix omniuz malorum eſt cupi
ditas· quam quidam appetentes
errauerunt a fide· Si quis iudica
tur ydolatra qꝛ grana thuris of=
fert ſuper altare mercurij· cur nō
ille iudicatur ydolatra qui totuz
ſeruitium vite ſue qđ debuit of=
ferre vel dare deo dat pecunie·
Math· vi· Nō poteſtis deo ſuire
et māmone· glo· Diuitijs ſeruire
deū negare eſt· Auarus enī poti⁹

obedit nūmo ꝙ̄ deo· magis oſten
dens ſe ſeruū eſſe nūmi ꝙ̄ dei· pl⁹
enī ponderat in coꝛde auari nūm⁹
ꝙ̄ ⁊ de⁹ aīa ei⁹ et regnū eternū·
Eccl'· x· Auaro nichil ē celeſti⁹
quid ſuperbis terra et cinis· Ni=
chil eſt iniqui⁹ ꝙ̄ amare pecuniā
Cum enī moriet̄ homo heredita
bit ſerpētes et beſtias ⁊ vermes
Item ſunt nociue habentibus· qꝛ
coꝛ relinquūt inane et vacuū· Lu
ce· i· Et diuites dimiſit inanes·
Hic nō plus ſatiat̄ coꝛ auari au=
ro ꝙ̄ terra aqua· quāto enī plus
habet auarus tanto plus cōcupi
ſcit· et ignis nō extinguit̄ ex appo
ſitione lignorū ſed auget̄· Eccl'·
xxvi· Secūdū ligna ſilue ignis ex
ardeſcet· Creſcit enim amoꝛ nūmi
quantum ipſa pecunia creſcit·
Pꝛou· xxx· Ignis nūꝙ̄ dicit ſuffi
cit· Sicut enī vinum in dolio ſitim
coꝛpoꝛalē nō ſedat ſic pecunia in
archa ſitim auaritie· qꝛ pecunia
nō ponit̄ vbi ſitis auaritie eſt· ſcꝫ
in coꝛde· Itez pecunia eſt res coꝛ
poꝛalis que ſpūali nō poteſt im
pleri! ſicut archa nō poteſt iple=
ri ſapientia· ita auaritia pecunia·
vnde Seneca· Si vis diuitē face=
re nō diuitijs adijciendū ſed cupi
ditati detrahendū· Itē qꝛ in moꝛ
te relinquūt̄· pſ· Relinquēt alie=
nis diuitias ſuas· Auarus ſimiliſ
eſt colūbe que ibi nidificat vbi ip
ſa et oīs parentes eius pullos
amiſerūt· Sic auari in mūdo the=
ſauriſant· vbi parētes eoꝝ oīa re
linquerūt· Iob· xxvij· Diues cum
doꝛmierit nichil ſecū affert· ape=
riet oculos ſuos et nichil iueniet

Item aſſimilat̄ cani qui ſequitur
duos homies· et neſcit̄ cui⁹ illoꝝ
ſit· ſed cuz ſepant̄ tunc canis ſeqt̄
dn̄m ſuū· Sic neſcitur modo cui⁹
ſint diuitie vel hominis vel mūdi·
niſi cum homo ſepatur a mundo
per moꝛtem et tunc apparet cui⁹
ſint diuitie· quia mundi non hoīs
remanent enī mūdo· Iheronim⁹
Non ſunt bona hoīs que ſecuz
ferre nō poteſt· ſola miſericoꝛdia
eſt comes defunctorum· Auarus
enī eſt ſicut merſus in aquis qꝛ
quicquid tenet! ita foꝛtiter tenet
ꝙ non vult dimittere ſed ſecum
ſubmergat· Sic auarus diuitias
et totam familiam ſuaꝫ ſecū ſub
mergit· Mirum eſt ꝙ ſunt in aq̄
vſqꝫ ad collum vel ſup̄ et adhuc
ſitiunt ſicut tantalus· Item ſi ca=
put hoīs ſit extra aquam et to
tum coꝛpus ſit in aqua non ſub=
mergitur· Sic ſi homo ſit in diui=
tijs multis et non ſit ibi coꝛ! non
nocēt ſi autē ſit ibi perit. Thren·
iij· Inundauit aqua ſuper caput
meum et dixi perij· Item aues
quando laqueū ſentiunt ſiue vul
pes quādo capta eſt iam vno pe
de in decipula potius pedem illuz
dimittit vt euadat· Sed auarus
non vult dimittere aliena vt pe=
nam eternam euadat· Non enim
dimittitur peccatum niſi reſtitua
tur ablatuz· Item nociue ſunt· qꝛ
turbant hominem nec permittūt
in pace viuere nec qeſcere· Exē=
plum de Loth et Abꝛaam· Ge=
neſis· xiij· Aſcendit ergo abꝛaaz
de egypto ipſe et vxoꝛ eius ⁊ oīa
que habebat et Loth cum eo ad

auſtralez partē. Erat autē diues
valde in poſſeſſione auri ⁊ argēti
Erat quippe ſubſtātia eorū mlta
⁊ nequibāt habitare cōmuniter
vnde et facta ē rixa inter paſto-
res gregū. Abraam ⁊ Loth ⁊c.
Jacobi iiij. Unde bella et lites in
vobis. nōne ex cōcupiſcentijs ve
ſtris que militant in membris ve
ſtris. Item excitant eni fures et
latrones ſup ipſas. ſic canes ſup
os carneū inuitant. ſed ſi nudum
eſſet ⁊ ſine carnibꝫ in pace dimit
teretur. Sic raptores ⁊ latrones
diuitibꝫ inſidiant. Eccleſiaſtes. v
Eſt infirmitas peſſima quā vidi
ſub ſole diuitie cōſeruate i malū
dñi ſui ⁊c. Itez arbor ſi nō habet
fruct9 nō inuenit qui ꝓijciat la-
pidē vel baculū vel ramū trahat
cū habūdat fructibꝫ vix aliquis
tranſit qui nō ꝓijciat lapidez vel
ramū frangat. Sic qui habet di-
uitias. inſidias latronū / oppreſſio
nes pncipuz ſuſtinet / exactiones
bedelloꝝ nō euadet. a quibꝫ pau
peres ſunt immunes. Abacuch
ij. Ue qui multiplicat nō ſua vſ-
qzquo aggrauat cōtra ſe denſum
lutū. Nunqd nō repēte cōſurgēt
qui mordeant te. ⁊ ſuſcitabuntur
lacerantes te. et eris in rapinam
eis. qꝛ tu ſpoliaſti mltos. ſpolia
būt te qui relicti fuerint de popu
lis. Quarto hō peccat in diuitijs
nimis diligendo eas. Et notā ꝙ
diuitie ſūt ſteriles amātibꝫ. Ec-
cleſiaſtes. v. qui amat diuitias fru
ctum nō capiet ex eis. Sic eni qui
aceruū ſuū frumēti vult videre ⁊
habere coram ſe nec ſpargit per
agros nō reportat comode ex eo
qd faceret ſi p agros ſpargeret
Sic qui amat tantum diuitias vt
eas paupibꝫ nō diuidat fructus
nō capiet ex eis. quia eſt ſicut ſac
cus qui frumētū recipit nō vt ſe
nutriat ſz alios. Eccl. xiiij. In boīſ
illi9 ali9 luxuriabit. Item fim9
cōgregat9 terram nō fructificat
nec fertilez reddit niſi diſpergat
p campos. Sic diuitie cōſuate nō
ꝓficiūt ſed diſperſe. ps. Diſper-
ſit dedit paupibus. Item auarus
eſt ſicut canis ad cumulū feni ia
cens. nec inde aliqd comedit. ſed
latrans nichil amoueri pmittit.
Itez ſicut ſerpētes qui balſamū
vt dicit ſeruāt nec deferri pmittūt
licet non vtant. Et maſtinis qui
pleno ventre cadauera ſeruāt et
aues famelicas abire nitunt. Et
apibꝫ qui flores colligūt et mo-
riunt in fecibus mellis. Unde ſi-
milis eſt cani tranſeunti p aquaz
et ferenti in ore caſeum: qui vidēs
vmbram caſei et cupiens vtrūqz
aperuit os ſuū vt acciperet. et ce
cidit caſeus ab ore et neutrū ha-
buit. Sic quidā volentes habere
vmbrā diuitiaꝝ et deū ſimul vtrū
qz amittūt in morte. Ipſi volunt
habere obolū et oua. Bernard9
Difficile imo impoſſibile vt pre-
ſentibꝫ quiſqz fruat bonis ⁊ eter
nis. vt hic ventrez illic mentē im
pleat de delitijs tranſeat ad deli-
tias et in celo ⁊ in terra appareat
glioſus. Itē nauis adherēs terre
ad portū nō gradit. ſed piclitat
Sic q adheret diuitijs p amorez
ad portū ſalutis non venit nauis
eius nimis onerata eſt. Contra
hoc eſt remediuz nauem alleuia
re per elemoſynas. Jone primo.
Miſerunt merces in mare vt alle
uiaretur nauis. Item ſi habes di
uitias da paupibꝫ et grandi one
re liberat9 es. auar9 tantū amat
diuitias ſuas ꝙ dicit eas ſeipſuz
Ideo quādo amiſit equū vel bo-
uem vel aliqd dicit ſe mortuū. de
illis vero qui comedunt ſua. dicit
comederūt me totuz. Job. xxi. Si
putaui aurū robur meū. ⁊ obrizo
dixi fiducia mea. ideo dicit. Luce.
xviij. ꝙ facili9 eſt camelū p fora
mē acus tranſire. ꝙ diuitē. glo. i.
amantē diuitias in regnum celo-
rum intrare.

De dolore.

Doloruz ſeptē ſunt diffe
rentie. Eſt eni dolor de-
ponend9 / dolor recolen-
dus / dolor appetend9 / dolor aſſū
mend9 / dolor abhorrēd9 / dolor
ſuſtinend9 / dolor precauendus.
Dico autē ꝙ eſt dolor deponen-
dus. Et hic eſt dolor felicitatis
aliene qui regnat in inuidis. qui
ſimiles ſūt bufoni qui ſicut dicit
odorem vinee florētis ſentire nō
poteſt. Et quibuſdaz ſerpentibꝫ
indie qui ſtatim fugiunt quādo
florere vidēt arbores aromaticas
quas etiā corrodere vident ne flo
reant eo ꝙ odorem florū ſentire
nō valent. Sic inuidi ꝓſperitatez
primorū non poſſunt videre. ⁊ de
corū infortunio gaudēt. quibꝫ di
citur Eccl. xxvij. Laqueo pibunt
qui oblectantur caſu iuſtoꝝ. do
lor cōſumet eos antequā moriant
Gladi9 eni inuidie eoꝝ cor pfo-
rat inſenſatis qꝛ cruciāt. ſecūduz
illud poete. Iuſti9 inuidia nichil
eſt que pmitus ipm corrodit acto
rem excruciatqz ſuū. Exemplū de
rubigine que paulatim conſumit
ferruz. et ſequit. Viſus abeſt oīs
niſi quē fecere dolores. Similes
ſunt diabolo qui nūquā letat niſi
quādo videt alterius maluz. ps.
Quoꝝ os maledictione plenū eſt
et amaritudine et dolo ⁊c. Item
eſt dolor recolendus. Et hic eſt
dolor dñice paſſionis ad quē cōſi
derandū inuitamur. Thren. i. O
vos qui trāſitis p viā ⁊c. ob cui9
memoriā pungi ſemetipm voluit
in parētibꝫ. in cui9 figurā cruces
i capitibꝫ eleuant. Cui9 dolor ſi
gnificatur p dolorē capitis. cui9
dolori cōdolēt oīa mēbra corpis
niſi corrupta ſint. vt patet in pa-
raliticis. aut abſciſa vt in mutila-
tis. Ihere. iiij. dic ille caput meū
doleo ⁊c. Quātus debeat eſſe do-
lor iſte dicit. Zacha. xij. Dole-
būt ſup eū ſicut doleri ſolet ſup
mortem vnigeniti. Cuius dolor
eſt ſummus et continu9. ij. Reg.
i. Doleo ſuper te ionatha. doleo
ſup te. ſicut mater vnicum amat
filium. ita te diligo. Verba ſunt
ſanctorum paſſioni criſti tanquā
fr̄is cōpatiētiū. Itē ē dolor appe
tendus. Et hic eſt dolor cōtritio-
nis quē petebat Job. x. dicēs. Di
mitte me vt plangā paululū do-
lorē meū ⁊c. Et bene dicit dimit
te me. qd eſt dictū dones michi

Exemplum illius in dialogo qui
petijt idutias vſqȝ mane· nec ha=
bere potuit· ſequitur in Job· Vt
plangam paululum dolorē me
um· vt plangaȝ dicit· non vt gau
deam: aut mala que feci faciam·
Exemplum de porco qui dimittit̄
creſcere: vt impinguet̄ ⁊ occidat̄
Aut furis q̇ ſemel vel bis dimiſ=
ſus iterū in furto dephenſus ſu=
ſpenditur. ſeq̇tur· Anteqū vadaȝ
et non reuertar ad terraȝ ⁊c̄· Eſt
enī infernus ſicut domus dedali·
cuius facilis eſt ingreſſus ſed ne
gatur egreſſ9· Exemplū de naſſa
quā faciliter intrat piſcis· ſed im
poſſibilis eſt exitus· de iſto dolo=
re dicitur. Jhere· viij· Dolor me9
ſup dolorem· in me cor meuȝ me
rens· Bis exprimit dolorē· qr do
lori cordis debet addi dolor pena
lis ſatiſfactionis· Nō enī ſufficit
velle penitere dum tempus ha=
bemus· ſicut non ſufficit ſe velle
expedire de debito niſi ſequat̄ ſo
lutio· ſequit̄· In me cor meuȝ me
rens· Timor enī cōtritionis exijt
ſordes ab anima· Exemplum tor
rentis qui oīa obuiātia ſuo eijcit
impetu· Exemplū de magdale=
na que p flumia lacrimarū lauit
maculas peccatoꝝ· Et de aqua q̄
ignē extinguit· Et de medicamē=
to quod dolorē lenit· Quāt9 aūt
debeat eſſe dolor cōtritionis dici
tur· Oſee xiij· Colligata eſt iniq̄=
tas effraim vinculo ſcȝ male vo=
luntatis· Exemplū de vinculo q̄d
ita ligat faſciculū vt nec vna pa
lea decidat· Et de circulo qui tan
tuȝ ſtringit doliū q vnica gutta
non poteſt exire niſi prius perfo
retur· ſequit̄. Abſconditū eſt pec
catuȝ eius: ſicut gladius in corde
Exēpluȝ de ſtulto qui gladiū nō
pmiſit extrahi de corpore vſqȝ ad
veſperā et incōtinēti mortu9 eſt
Peccatuȝ in aīa ſerpens eſt in ſi=
nu vel venenuȝ in ſtomacho vel
latrones in domo· ſequit̄ Dolo=
res parturientis venient ei· No=
ta q mulier cū delectatione cōci
pit· et cū vehemētiſſimo dolore
parit· ita q non eſt ita minimum
membrū in corpore q̄d nō ſatiſfa
ciat· Cuȝ enī omia mēbra fuerint
inſtrumenta vitiorū: debent eſſe ſi
mul inſtrumenta penitentie· Exē
plum de magdalena que tot de
ſe fecit ſacrifitia quot habuit de
lectamenta. Yſa· xiij· Tortiones
et dolores tenebunt quaſi partu
rientes dolebūt· Jtem eſt dolor
aſſumēdus· ſcȝ dolor cōpaſſionis
Mēbra ſiq̇dē ad inuicē doloribꝫ
ſuis condolent· vnde ſi patit̄ vnū
mēbrū: ſtatim aperit̄ os ad que=
rendum remedium/ auris ad au
dienduȝ/ oculus ad videndū/ ma
nus ad ligandū/ Cum igit̄ omes
vnū copus ſim9 in xp̄o· alter aūt
alterius mēbra· ſicut dicitur Ro=
ma· xij· Debemus ad iuicem com
pati: ſinautē non ptinem9 ad cor
pus xp̄i· Huius doloris exemplū
habemus· Threñ· i. Audite obſe
cro vniuerſi populi et videte do=
lorē meum iuuenes mei et virgi=
nes mee abierūt in captiuitatem
Vide q magis cōpatitur iuueni=
bus et virginibꝫ quos captiuat
diabol9· qr talibꝫ magis īſidiat̄

aduerſarius. Eſt enī diabolus ſi
cut venator qui delicatiora querit
animalia qr etiaȝ per tales ma=
gis lucratur quādo ſunt in exer=
citu ſuo· Sed pauci ſūt qui doleāt
pximis· ſimiles canibꝫ qui pcuſ=
ſum canem et vlulantem oms la
trant et pſequuntur et mordent·
Cum enī habundant diuitijs viſi
tantur frequenter· quādo fuerint
paupes condemnantur et abijci=
untur· Exemplum arboris que
diligenter obſeruatur ⁊ viſitatur
quādo fructus eſt in ea· ſed abla
to negligitur et exponitur· vt pa
tet in vineis que claudūtur tem
pore fructuū· et poſtmoduȝ expo=
nuntur· Exemplū de moniali que
ſorori penitenti peccantum exp
brauit et non longe poſt cū ribal
do clauſtruȝ exiuit· Jnqua com=
pletum eſt illud Eccl'· xxvij· Qui
oblectantur ⁊c̄· Jtem qui denu=
dat archana amici pdit fidem ⁊c̄
Jtem eſt dolor ſuſtinendus· Hic
eſt dolor aduerſitatis mundane·
huius exemplū habemus in capi
te noſtro xp̄o de quo dicitur· Yſa·
liij· Vere langores noſtros ipſe
portauit· et dolores noſtros ſup
ſe tulit· Scimus q non eſt poſſi=
bile q caput doleat et mēbra ſi=
ne dolore remaneāt· ſecūdū illud
poeticum· Cum caput infirmatur
cetera mēbra dolent· Cuȝ igitur
caput noſtrum xp̄us tot dolores
ſuſtinuit· iuſtum eſt et quaſi ne=
ceſſariuȝ q dolores in preſenti ſu
ſtineamus· aliter enī de familia
eius eſſe poſſumus· vnde de bono
milite dicitur Job· xiiij· Caro ei9
dum viuit dolebit ⁊c̄· ij· Macha
beoꝝ· vi· Duros corporis ſuſtineo
dolores· eſt igitur hic ſuſtinen=
dus· Eccl'· ij· Jn dolore ſuſtine· ⁊
in humilitate tua patientiaȝ ha=
be qm̄ in igne ⁊c̄· Oms enī ad do
lorem naſcimur· ſecundum illud
p̄s· Ego ſum pauper ⁊ dolens et
man9 tua ſuſcepit me· ideo puer
tanq̄ ſui pҏheta doloris naſcitur
plorans· Exemplum pugilis qui
nudus et inermis aggreditur bel
lum· Exempluȝ de illo qui de ter
ra ſua mittitur in exiliū· Et incar
cerati qui pgreditur ad ſuppliciū
Ad hoc enī naſcimur vt in conti
nua pugna ſimus· vt in exilio vi
uamus· et vt dolorem mortis do
minice ſentiam9 ppter hoc etiaȝ
dicit̄· Jhere· xx· Quare de vulua
egreſſus ſum videre laborem et
dolorem· Jtem eſt dolor abhorē
dus· Et hic eſt dolor reſolutionis
vitime de quo dicit̄ in p̄s· Defe=
cit i dolore vita mea· de quo etiā
Baruch· ij· Non audierunt voceȝ
tuam dn̄e· Et ecce mortui ſunt in
doloribus peſſimis· Mal9 eſt do
lor mortis· qr ſeparat a poſſeſſio=
nibus· ideo timendus· qr ſubitus·
Peior eſt dolor mortis· qr ſepa=
rat ab amicis· ideo timend9 qr ſu
bitus· Peſſimus eſt dolor mor=
tis· qr ſeparat animam a corpore
ideo timendus· qr ſubitus· Exem
pluȝ de ſcintilla que cito extingui
tur· et de fumo qui cito euaneſcit
Et de roſa que cito rubet ⁊ ſtatim
marceſcit· i· Theſſal'· v· Cuȝ dixe
rint pax ⁊ ſecuritas tunc repenti
nus ſupueniet interitus· Ecce q

ſubitus et incertus. Exemplū de
fulgure ꝙ in inſtanti diſſoluit
magnam turrim. ſequitur. Quaſi
dolores parturiētis. Ecce ꝙ gra
uiſſimus. In partu quidem ruptiſ
carnibꝰ extrahitur fetus a vētre
ſʒ in morte cuiuſlibet extrahiť to
ta aīa de corpore et non effugiet
Ecce ꝙ dolor iſte perpetuus eſt
vel neceſſarius. Mirabile eſt ſi
tales euadere poſſunt ꝗs ex vna
parte diabolꝰ. ex altera mors cir
cundat. ṗs. Circūdederunt me do
lores mortis ⁊c̄. Sunt eni̅ aliqua
que deſinūt eſſe. ſed non penitus
Sicut nos videmꝰ ꝙ de corio ani
maliū fiūt ſubtelares ⁊ alia vſibꝰ
humanis neceſſaria. ſed cadauer
hoīs ad michil aliud erit neceſ
ſariū vſqʒ dum poſt generalē re
ſurrectionem coſolidatum fuerit
ꝓpter hoc dicit ṗs. Deficiāt pec
catores a terra ⁊ iniqui. ita vt nō
ſint. Eccľ. xiiij. Oīe opus corrup
tibile in fine deficiet. et qui opať
illud cuʒ illo peribit. Item eſt do
lor precauendꝰ. Et hic eſt dolor
dānationis eterne. et hūc dolorē
aggrauat acerbitas incōparabi-
lis. Illic eni̅ vlulabūt miſeri pre
dolore ſicut lupꝰ in pedica captꝰ
ſicut vrſus excoriatus. Yſa. lxv.
Serui mei laudabunt pre exulta-
tione cordis. et vos pre anguſtia
ſpiritus vlulabitis. et hoc ſignifi
catur. Apoca. xvi. vbi dicitur. ꝙ
manducabūt linguas ſuas pre do
lore ꝙ ṗcipue tangit falſos ad
uocatos. Aggrauat etiaʒ hūc do
lorē anxietas immitigabilis Nul
li eni̅ erit ſpes alleuiationis ꝓpť
ꝙ ſubiūngitur. Blaſphemabūt
deuʒ a quo nullum expectabunt
remediū ſimiles deſperatis. Apo
ca. xvi. Blaſphemauerūt deuʒ ce
li pre doloribꝰ et vulneribꝰ ſuis.
Oēs eni̅ medici de toto mundo
nō poſſūt eis adhibere medicinā.
Ihere. xxx. Inſanabilis ē dolor
tuꝰ ꝓpť multitudīeʒ iniqtatū tuaꝝ
Aggrauat inſuꝑ hūc dolorē et
eīas intermiabilis. Nulla qui-
deʒ ſpes erit euaſionis. Tunc eni̅
diceť eis cuʒ deriſione illud. Yſa.
l. Ambulate in lumine ignis et
in flammis quas ſuccēdiſtis vo-
bis in doloribus dormietis. ſi dor
mitis ſupple ꝙ erit impoſſibile.
Quis eni̅ dormierit in igne vel in
tanto dolore. Tunc dicent miſeri
illud ṗs. Dolores inferni circun
dederunt me ⁊c̄. a quibus liberet
nos et introducat in gloriam ſuā
omnipotēs deus.

De elemoſyna.

Elemoſyna debet dari / fe
ſtinanter / habundanter
hylariter. Feſtinanter.
quia qui cito dat. bis dat. Prouer.
iij. Ne dicas amico tuo vade ⁊ re
uertere cras dabo tibi. cum ſta-
tim poſſis dare. et Eccle. iiij. Cor
inopis ne afflixeris et non pro-
trahas donum anguſtianti. At-
tendere hic debent illi qui ꝑ ma-
nus proprias in vita ſua michil
volūt diſtribuere. ſed ꝑ manus
alienas poſt mortē ſuā expectan
tes. quia tunc fiet eis candelluʒ de
farina ſua cum mortui fuerint. et

medicina detur eis poſt mortem
contra conſilium ſapientis Eccľ.
xviij. Ante lāguorē adhibe me-
dicinam. Melior eſt vna candela
ante ꝙ retro due. Elemoſina q̄
dať in vita eſt ſicut lucerna q̄ pre
cedit aliquem ſeruans eum ne ca
dat in lutum vel foueam. Illa q̄
fit poſt mortem eſt ſicut lucerna
que fertur alicui poſt tergū que
non cuſtodit eum quin cadat in
foueam inferni. Auguſti. Con-
ſiderate fratres ꝙ multi ſubito
bona omnia perdiderunt que ſtu
dioſe recōdebant et ꝙtum tales
penituerunt. quia non audierunt
cōſilium dn̄i. Da pauperibus et
habebis theſauruʒ in celo. Chri
ſoſto. Illic cōgrega ſubſtantiā
tuam vbi patriaʒ habes. qui eni̅
collocat theſaurum in terra nō
habʒ quid ſperet in celo. vt quid
eni̅ reſpicis celum vbi nihil ha-
bes repoſitū. Quis iudicaret pau
perem diuitem. cui in alieno ho-
ſpitio ſeruitur auro ⁊ argento in
menſa et nihil licet ei extra por-
tare. Iob. xxvij. Diues cum dor-
mierit nihil ſecū aufert. Non ſūt
bona hominis que ſecū ferre nō
poteſt. ſola miſericordia comes
eſt defunctorum. hoc igitur tuū
reputa quod pauperibus eroga
ſti. Quicquid pro mundo feceris
totum perditum habe. Mundꝰ
eſt tanꝙ burſa ꝑforata vbi quic
quid apponitur totum elabitur.
Aggei. i. Qui cōgregauit mer-
ces miſit eas in ſaccum pertuſuʒ
In mercibꝰ magis lucratiuis po
nūt mercatores nūmos ſuos ⁊ in
terra magis fertili iacitur ſemen
Mercatores eni̅ diligenter attē-
dunt cui magis credāt merces ⁊
vbi exponant. Sic et ſcias cui cre
das credentias tuas ⁊ iſti ſoli cō
mitte qui potens eſt depoſituʒ tu
um ſeruare. Scio inquit aplus. ij
Thi. i. Cui credidi et certus ſuʒ
quia potens eſt depoſituʒ meum
ſeruare vſqʒ in illum diem. Iteʒ
ſemen gelu preſſum et retardatū
vberiꝰ fructificat aliqn̄. Sic ele
moſina que aduerſitate ṗmiť ma
iorem habet remunerationem. et
illa cui retrahitur ꝙ que laudať
Math. vi. Sit elemoſina tua in
abſcondito ⁊c̄. Secundo debet da
ri elemoſina habūdāter. Eccle.
xxxv. Da altiſſimo ſcd̄m donatuʒ
illiꝰ: ſicē ſe ⁊ ſua dedit tibi ſic tu ⁊
te et tua. Sicut eni̅ nihil retinuit
erga te ſic et tu nihil retineas er
ga ipſum. Sicut fuit tibi largus
ſic et tu ei. Thobie. iiij. Quō po-
teris ita eſto miſericors. ſi multū
fuerit habūdāter tribue. Nullus
poteſt excuſare a collatione ele-
moſine licet pauper ſit. cum ali-
quādo placet deo ſi pauper dat
obolum pro deo ſicut ſi diues da
ret centum denarios. Exemplum
de paupere vidua Mar. xij. Liben
ter emeret aliquis pauper carnes
vel vinum ſi tm̄ crederet ſe habi
turum pro vno denario quantum
diues pro centum ſolidis. ṗs. Iu
ſtus miſeretur ⁊c̄. glo. ſemper ē
iuſto aliquid quod debet ſaltem
orationem. Math. x. Qui dede-
rit calicem aque frigide ⁊c̄. Cri-
ſto. Si videris inopem et dixeris

Juuenis eſt et ſanus nihil agit
quare non laborat. Hoc dic ad te
metipſum cum ſanus ſis et nihil
agis eorum que tibi deus adiū=
xit. q̇ dicit tibi. Qui n̄ laborat n̄ mā
ducet. Si dicas dedi ſemel vł bis
Quid ergo non indiget rurſus ci
bari quia ſemel cibatus eſt. pone
ventri tuo has leges. Itez vinea
illa libentius et ſumptuoſe colit̄
que bonum vinum affert ꝙ̃ illa
que paruum aut nihil. Sic pau=
peres magis inuitandi ſunt ꝙ̃ di
uites. q2 remuneratio maior ha=
bebitur. Melius ē lucrari i ſtu=
pis et veſte vili ꝙ̃ perdere in gē
mis et ſcarleto. Sic eſt melius da
re pauperibꝰ et vilibus ꝙ̃ diuiti
bus. de quibus in futuro nullum
lucruz habebitur. Luce. xiiij. Cū
facis conuiuium aut cenaz noli vo
care amicos diuites ⁊c̈. Itez cre
ditor dando pecuniam ad vſuraz
plus lucratur ꝙ̃ debitor. ſic qui
dat elemoſinam lucratur magis
ꝙ̃ ille qui accipit. Diuites autē
quod tribuūt pauperibꝰ ad vſu=
ram dant deo. Prou. xix. Fenera=
tur deo qui miſeretur pauperis.
glo. centuplū accepturus. Actu
um. xx. Beatius eſt dare ꝙ̃ acci=
pere. Tertio debet dari elemoſi=
na hylariter et intentione bona.
ij. Corinthe. ix. Non ex triſtitia
aut ex neceſſitate. hylarem dato=
rem diligit deus. Criſo. Cum tali
vultu recipit deus ea que facis
cū quali facis. Ideo dicit̄ Eccł.
xxxv. In omni dato hylarem fac
vultum. quia bonus vultus valz
vnum ferculum. Qui arridet ſpe
culo et ſpeculum ei. Item ocu=
lus intentionis debet ſemper p̄=
cedere manuz operationis. Ideo
ſolet dici operario attende mani
bus tuis. Si carpentarius percu=
teret ex vna parte et oculuz ver
teret ex altera forſitan ſe lederet
nec rectum opus faceret. Sic pi
ctor vel ſcriptor. Prou. iiij. Pal=
pebre tue precedant greſſus tu=
os. Seneca. Non quid detur re=
fert. ſed qua mente. regū equa=
uit opes aio qui exiguū tribuit.
ſed libenter. Qui ſic miſericors
fuerit miſericordiaz conſequetur
Math. v. Cū miſericordia di fōs
ſit. miſericordia noſtra riuulus a
fonte miſericordie dei fluentis.
quō eſſe poſſet ꝙ riuulus miſeri
cordie flueret ad ꝓximum. ⁊ fōs
diuine nobis ſiccus eſſet. Augu.
Flumen riuis et fons ſiccabitur
quaſi diceret. Non poteſt eſſe q2
riuus deſcendit a fonte. vnuſquiſ
q3 talem indulgentiam acceptu=
rus eſt a deo qualez dedit ꝓximo

De ebrietate.

Vlta mala proueniūt ex
ebrietate. Primū eſt gra
uamen nature. Vnde dic̄
dn̄s Luce. xxi. Attendite ne gra
uētur corda veſtra crapula et eb
etate. Grego. Quanto corpus im
pletur. tanto minoratur anima.
Secundum eſt luxuria. Prouer=
bioruz. xx. Luxurioſa res vinū ⁊c̈
Hiero. Venter mero eſtuans ci=
to diſpumat in libidinem. Ter
cium eſt ſeruitus omniuz vitioꝝ.

Nulli peccato poteſt reſiſtere q̇
captus eſt hoc vicio diabolus q̇
tenet eum per os ducit eum quo
vult. Gal. Ebrius ſeruus eſt om
nium peccatorum. quia ex q̄ dia
bolus cepit portam caſtri defaci
li totam familiam ſuam introdu
cit. Seneca voluptates inter res
viliſſimas precipue extirpa que
more latronuz in hoc nos ample
ctuntur vt ſtrangulent. Quar=
tum eſt quia reddit non ſanū ho=
minem ſed ſtultuz. Seneca Ebri
etas nihil aliud eſt ꝙ̃ volunta=
ria inſania. Tullius recta mente
vti non poſſunt multo vino et ci=
bo repleti. Oſee. vij. Ceperūt pri
cipes furere a vino. Quintum
egeſtas. Eccł. xix. Operarius e=
brioſus non locupletabitur. Et
prouer. xxi. Qui diligit epulas in
egeſtate erit. Qui amat vina et
pinguea non ditabitur. Sextuz
eſt fames. Oſee. iiij. Comedēt et
non ſaturabūtur. Hiero. Volu=
ptas habita famem non ſacieta
tē parit: ſed fetorem et corrupti
onez. Si quis haberet vas quod
corrumperet vinum quando eſſz
infuſum ſtultus eſſet ſi de melio
ri in eo infunderet. Tale vas eſt
corpus humanum quicquid infū
ditur totum corrumpitur et feti
dum efficit̄. Joelis. i. vlulate qui
bibitis viuū in dulcedine quoniā
periit ab ore veſtro. Grego. Eb
etas eſt blandus demō/dulce ve
nenum/ſuaue peccatū. quā qui
in ſe habet non ſe habet ꝙ̃ qui
facit non facit peccatum ſed to=
tus eſt peccatum. Exemplum de
illo qui poſt ebrietatem voluit
mrēm opprimere ⁊ prēm occidere

De erubeſcentia.

Vnt quidam qui magis
erubeſcunt de bona ope
ratione ꝙ̃ de mala qui
ſunt ſicut equi vmbratiles qui ſo
nitu folij vel vmbra arboris ter
rentur et non audent trāſire ſed
armigeri qui equos equitāt faci
unt eos trāſire frequēter per lo=
ca que formidant. Sic et iſti face
re deberent vt ea que magis for
midant frequētius facerent. Itē
ſunt ſicut pueri qui terrentur ad
latratum catulorum qui morde=
re adhuc neſciunt. Seneca. Au=
toritatē habemus ſenum ſed vi=
cia pueroꝝ: nec tantū pueroꝝ ſ3
infantium et illi leuia formidant
ſ. irriſiones: hi falſa: quia repu=
tāt dedecus quod honor eſt. ſ. ſer
uire deo nos vtraq3. O ꝙ̃ ſtren=
nui milites qui ꝓpter latratū ca
num cuſtodū gregis diaboli de=
relinquūt dn̄m ſuuz. certū eſt ꝙ
fugerent ſi viderēt gladios ⁊ en
ſes venire cōtra ſe. Si aliquis de
militibus regis ipſo petente ab
eo ſeruicium debitum non auderz
ei ſeruire quia inde homines lo=
querentur. et ꝓpter hoc feuduz
quod a rege teneret pderet ſtul=
tus reputaretur quāto magis il=
le qui ꝓpter verba detractorum
dimittit ſeruire deo ſuo. Itē ſūt
quidam qui erubeſcunt de cōfeſ=
ſione et de penitentia quod idem
eſt ac ſi erubeſcerent de manuuz

lotione et de debitorum ſolutione
et vulnerum ligatura et ſanatio-
ne. Item nulnus eſt qui ſane mē
tis ſit qui claudicantem non con
tempnat ſi videat ſe irrideri ab eo
de hoc ꝙ recte incedit. et qui nō
iudicet eum fatuum. ſi ideo velit
claudicanti aſſimilari quia ab eo
deridetur. Item non ē vituperiū
auro et argento ſi iumenta non
appreciant quia neſciunt eſtimare
niſi fenum et ſtipulam et huiuſ-
modi. Prou. xiiij. Ambulans re-
cto itinere deſpicitur ab eo qui in
fami graditur via. Itez talis eru
beſcit de eo ꝙ ſanus eſt aliis lep
ſis de hoc ꝙ mundus eſt. aliis de
turpatis eo ꝙ ſtat aliis cadenti-
bus. Ideo dicit Seneca. Sit tibi
tam turpe laudari a turpibus q̄
ſi lauderis ob turpia. Seneca Nū
q̄ multis ſed quibus placeas co
gites. letior eſto quotiens diſpli
ces malis. et maiorum de te eſti-
mationes malas veram tui lau-
dem deſcribe.

De Exemplo.

Vplex enim exemplo no
bis relinquitur maloꝝ
et bonorum. Malorum
vt caueamus a peccato inobedi
entie. quia ꝓpter inobedientiam
mortem incurrim9 temporalem.
Zacharie tredecimo. Adam
exemplum ab adoleſcentia mea
Qui videret medicum aliqua po
tione mori non libenter poſt ipm
de illa biberet Sic qui videt pre-
latum ſuum vel patrem vel aliū
malo opere vel alio veneno pec-
cati moriturum ſpiritualiter non
debet eum ſequi. Job. vi. An gu
ſtare poterit aliquis quod guſta
tum aufert mortem. Item ſodo-
mite relinquuntur nobis in exē-
pluz vt caueamus a peccatis car
nalibus. ij. petri. ij. Ciuitates ſo-
domorum et gomorreorum in ci-
nerem redigens euerſione dāna
uit. Exemplum eorum qui impie
agūt. Qui videret aliquē in ignē
cadere vel in aqua ſubmergi non
ſequeretur eum ſed vitaret. Sic
nec iſti nec alij ſunt in hoc imitā
di. ſicut dicit gloſa quia ex eorum
imitatione mors ſequitur eterna
Exodi. xxi. Si q̄s aperuerit ciſter
nam et non operuerit eam et ce-
ciderit bos vel aſinus in eam id
eſt aliquis ſimplex exēplo alteri
us peccauerit dn̄s ciſterne red-
det ei precium id eſt condignam
penitentiam et aial ſuū mortuū
erit id eſt peccatum ei imputabi
tur. Item filij iſrahel ꝓponunt
nobis exemplum vt caueamus a
peccato infidelitatis. Hebre. iiij.
Feſtinemus ingredi in illam requi
em ne quis incidat in ipſuz incre
dulitatis exemplum glo. in qua
patres noſtri fuerunt qui ꝓpter
incredulitatē ſuam terrā promiſ
ſionis non intrauerunt. Quando
illi qui ſciūt viaz errāt non ē miꝝ
ſi illi q̄ neſciunt errāt et tamē fa
tuus eſt qui ſcienter ſequitur de
uiantez. Item libri qui ſcripti ſūt
ab exemplaribus falſis ſolent eſ
ſe falſi. et ideo nō eſt mirū ſi mul
ti ſunt mali et corrupti quia exē-
plaria eorum. ſ. prelati ⁊ parētes

mali et corrupti ſunt. Iere. v.
Ibo igitur ad optimates. Et ipi
ſimul cōfregerūt iugū ꝛc. Si ſa-
cerdos vineam ſuā q̄n florere in
cipit vindemiaret nemo exēplo
ſuo ſimiliter de ſua faceret. quo-
modo ergo exemplo illi9 nolles
denarium amittere. ſic exemplo il
lius non debes animā amittere.
Itē ſi vides aliquē prauū merca
tum facere exemplo illius caues
tibi de ſimili. Deut. xviij. Caue
ne imitari velis abhominatōnes
gentiuz. Item ꝓponitur nobis in
exemplum Niniue vt caueamus
a peccato inſtabilitatis quia non
ſteterunt in penitētia. Nauz. iij.
Ponā te in exemplum et erit om
nis qui viderit te reſiliet a te ⁊ di
cet vaſtata eſt. Secūdo memo-
ria ſanctorum et bonoꝝ relinqui
tur nobis in exemplum vt tenda
mus ad virtutes. Debemus enim
reſpicere ſanctos qui nos preceſ
ſerūt vt defectus noſtros cogno
ſcamus. Job. xxxiij. Etenim reſpi-
ciet homines et dicet peccaui et vere
deliqui et vt dignus eram non re
cepi. Et nota ꝙ dicit reſpiciet. ſi
cut antiqua exercitia reſpiciūt. vt
prauitas et falſitas nouoꝝ libro
rum emendetur. Antiqui eīn ſan
cti nobis exemplaria ſunt vt illis
nos cōformemus. Actuū. iij. Di
cit petrus ad claudū. Reſpice in
nos. Et ſicut ſcriptor qui vult ve
re ſcribere ſemper habet oculuz
ad exēplar alioq̄n falſū ſepe ſcri-
beret. Sic ⁊ nos ad vitā ſcoꝝ vitā
noſtrā cōformare debem9. Gal.
iiij. Emulamini bonum in bono
ſemper. Item q̄n cemētarius po
nit et aptat modulum ad lapidē
defectuz lapidis percipit. Et car
pentarius lignuz mēſurans linea
tortuoſitatez illius et giboſitatē
agnoſcit. Sic ſi mēſuraremus vi-
tam noſtrā ad vitam et peniten-
tiam ſanctorum et antiquoꝝ pa-
trū nullam reputaremus niſi ad
regulam praua noſtra corrigen-
do. Itez ſemper ad quam viuas
regulam pende vel tende et ad il
lam omnē vitā tuā exequa. Item
cera recipit formam quā in ſigil-
lo inuenit et metallum qualez in
uenit in modulo ſiue tortam ſiue
rectam. Sic iuuenes formaz viuē
di quā inueniunt in antiquis. Sz
multi ſunt qui citius querunt for
mam rectam ad formādum ſub-
telares ſuos q̄ ad informandum
vitam ſuam. Phil. iij. Imitato-
res mei eſtote fratres ꝛc. Pro-
ponitur ergo nobis in exempluz
memoria ſanctorum vt tendam9
ad virtutem. Primo ꝓponitur no
bis chriſtus in exemplum humi
litatis quādo lauit pedes diſcipu
lorum ſuorum Joh. xiij. Si ego
dn̄s et magiſter laui pedes ve-
ſtros ꝛc. exemplum eīn dedi vo-
bis ꝛc. quia nō eſt ſeruus maior
dn̄o ſuo Secūdo ꝓponūt nobis xp̄s
et alij ſancti in exēplū patiētie. i.
Petri. ij. Chriſt9 paſſus ē ꝓ nobis
vobis relinquens exemplum ꝛc.
Similiter Job. xvij. Poſuit me in
ꝓuerbium vulgi et exempluz co
ram eis. Thobie. ij. Hanc temp
tationē ꝑmiſit deus illi euenire vt
poſteris daretur exēplū patiētie

lotione et de debitorum ſolutione
et vulnerum ligatura et ſanatio-
ne. Item nulnus eſt qui ſane mē
tis ſit qui claudicantem non con
tempnat ſi videat ſe irrideri ab eo
de hoc ꝙ recte incedit. et qui nō
iudicet eum fatuum. ſi ideo velit
claudicanti aſſimilari quia ab eo
deridetur. Item non ē vituperiū
auro et argento ſi iumenta non
appreciant quia neſciunt eſtimare
niſi fenum et ſtipulam et huiuſ-
modi. Prou. xiiij. Ambulans re-
cto itinere deſpicitur ab eo qui in
fami graditur via. Iteꝫ talis eru
beſcit de eo ꝙ ſanus eſt alijs lep
ſis de hoc ꝙ mundus eſt. alijs de
turpatis eo ꝙ ſtat alijs cadenti-
bus. Ideo dicit Seneca. Sit tibi
tam turpe laudari a turpibus q̃
ſi lauderis ob turpia. Seneca Nū
q̃ multis ſed quibus placea co
gites. letior eſto quotiens diſpli
ces malis. et maiorum de te eſti-
mationes malas veram tui lau-
dem deſcribe.

De Exemplo.

Vplex enim exemplo no
bis relinquitur maloruꝫ
et bonorum. Malorum
vt caueamus a peccato inobedi
entie. quia ꝓpter inobedientiam
mortem incurrimꝰ temporalem
Zacharie tredecimo. Adam
exemplum ab adoleſcentia mea
Qui videret medicum aliqua po
tione mori non libenter poſt ipm
de illa biberet Sic qui videt pre-
latum ſuum vel patrem vel aliū
malo opere vel alio veneno pec-
cati moriturum ſpiritualiter non
debet eum ſequi. Job. vi. An gu
ſtare poterit aliquis quod guſta
tum aufert mortem. Item ſodo-
mite relinquuntur nobis in exē-
pluꝫ vt caueamus a peccatis car
nalibus. ij. petri. ij. Ciuitates ſo-
domorum et gomorreorum in ci-
nerem redigens euerſione dāna
uit. Exemplum eorum qui impie
agūt. Qui videret aliquē in ignē
cadere vel in aqua ſubmergi non
ſequeretur eum ſed vitaret. Sic
nec iſti nec alij ſunt in hoc imitā
di. ſicut dicit gloſa quia ex eorum
imitatione mors ſequitur eterna
Exodi. xxi. Si qs aperuerit ciſter
nam et non operuerit eam et ce-
ciderit bos vel aſinus in eam id
eſt aliquis ſimplex exēplo alteri
us peccauerit dn̄s ciſterne red-
det ei precium id eſt condignam
penitentiam et aīal ſuū mortuuꝫ
erit id eſt peccatum ei imputabi
tur. Item filij iſrahel ꝓponunt
nobis exemplum vt caueamus a
peccato infidelitatis. Hebre. iiij.
Feſtimus ingredi in illam requi
em ne quis incidat in ipſuꝫ incre
dulitatis exemplum glo. in qua
patres noſtri fuerunt qui ꝓpter
incredulitatē ſuam terrā promiſ
ſionis non intrauerunt. Quando
illi qui ſciūt viaꝫ errāt non ē mirꝝ
ſi illi q̇ neſciunt errāt et tamē fa
tuus eſt qui ſcienter ſequitur de
uianteꝫ. Item libri qui ſcripti ſūt
ab exemplaribus falſis ſolent eſ
ſe falſi. et ideo nō eſt mirū ſi mul
ti ſunt mali et corrupti quia exē-
plaria eorum. ſ. prelati ⁊ parētes

mali et corrupti ſunt. Hiere. v.
Ibo igitur ad optimates. Et ipi
ſimul cōfregerūt iugū ⁊c̃. Si ſa-
cerdos vineam ſuā qn̄ florere in
cipit vindemiaret nemo exēplo
ſuo ſimiliter de ſua faceret. quo-
modo ergo exemplo illiꝰ nolles
denarium amittere. ſic exemplo il
lius non debes animā amittere.
Itē ſi vides aliquē prauū merca
tum facere exemplo illius caues
tibi de ſimili. Deut. xviij. Caue
ne imitari velis abhominatōnes
gentiuꝫ. Item ꝓponitur nobis in
exemplum Niniue vt caueamus
a peccato inſtabilitatis quia non
ſteterunt in penitētia. Nauꝫ. iij.
Ponā te in exemplum et erit om
nis qui viderit te reſiliet a te ⁊ di
cet vaſtata eſt. Secūdo memo-
ria ſanctorum et bonoꝝ relinqui
tur nobis in exemplum vt tenda
mus ad virtutes. Debemus enim
reſpicere ſanctos qui nos preceſ
ſerūt vt defectus noſtros cogno
ſcamus. Job. xxxiij. Etem̄ reſpi-
ciet hoīeſ et dicet peccaui et vere
deliqui et vt dignus eram non re
cepi. Et nota ꝙ dicit reſpiciet. ſi
cut antiqua exercitia reſpiciūt. vt
prauitas et falſitas nouoꝝ libro
rum emendetur. Antiqui eñ ſan
cti nobis exemplaria ſunt vt illis
nos cōformemus. Actuū. iij. Di
cit petrus ad clauduꝫ. Reſpice in
nos. Et ſicut ſcriptor qui vult ve
re ſcribere ſemper habet oculuꝫ
ad exēplar alioqn falſū ſepe ſcri-
beꝫ. Sic ⁊ nos ad vitā ſcoꝝ vitā
noſtrā cōformare debemꝰ. Gal.
iiij. Emulamini bonum in bono
ſemper. Item qn̄ cemētarius po
nit et aptat modulum ad lapidē
defectuꝫ lapidis percipit. Et car
pentarius lignuꝫ mēſurans linea
tortuoſitateꝫ illius et giboſitatē
agnoſcit. Sic ſi mēſuraremus vi-
tam noſtrā ad vitam et peniten-
tiam ſanctorum et antiquoꝝ pa-
trū nullam reputaremus niſi ad
regulam praua noſtra corrigen-
do. Iteꝫ ſemper ad quam viuas
regulam pende vel tende et ad il
lam omnē vitā tuā exequa. Item
cera recipit formam quā in ſigil-
lo inuenit et metallum qualeꝫ in
uenit in modulo ſiue tortam ſiue
rectam. Sic iuuenes formaꝫ viuē
di quā inueniunt in antiquis. Sꝫ
multi ſunt qui citius querunt for
mam rectam ad formādum ſub-
telares ſuos q̃ ad informandum
vitam ſuam. Phil. iij. Imitato-
res mei eſtote fratres ⁊c̃. Pro-
ponitur ergo nobis in exempluꝫ
memoria ſanctorum vt tendamꝰ
ad virtutem. Primo ꝓponitur no
bis chriſtus in exemplum humi
litatis quādo lauit pedes diſcipu
lorum ſuorum Joh. xiij. Si ego
dn̄s et magiſter laui pedes ve-
ſtros ⁊c̃. exemplum eñ dedi vo-
bis ⁊c̃. quia nō eſt ſeruus maior
dn̄o ſuo Secūdo ꝓponit nob xp̄s
et alij ſancti in exēplū patiētie. i.
Petri. ij. Chriſtꝰ paſſus ē p nob
vobis relinquens exemplum ⁊c̃.
Similiter Job. xvij. Poſuit me i
ꝓuerbium vulgi et exempluꝫ co
ram eis. Thobie. ij. Hanc temp
tationē pmiſit deus illi euenire vt
poſteris daretur exēplū patiētie

ſicut et ſancti iob. Tertio ꝓponitur nobis in exemplū diſcipline
et penitētie piger. Prou. xxiiij. p
agrū hominis pigri trāſiui et per
vineā ſtulti viri et ecce totum re
pleuerāt vrtice operuerāt ſuperfi=
ciem eius ſpine et maceria lapi=
dū deſtructa erat. Qd cum vidiſ=
ſem poſui in corde meo et exēplo
didici diſciplinam. vſqueq̄ piger
dormis vſqueq̄ de ſomno cōſurges. Quarto ꝓponunt̄ nobis in
exemplū lōganimitatis et pſeue
rātie alij ſancti et ꝓphete Jaco=
bi. v. Exemplū accipite fratres
mei exitus mali non culpe ſ3 pe=
ne et longanimitas et ꝓphetas
qui ſunt locuti ⁊c̄.

De Excommunicatione

Ve ſūt ſpecies excōmu=
nicationis. maior et mi=
nor. Minor ſepat a ſacra
mētis eccl'ie et cōmunione fideliū
Et poſſunt aſſignari multe ratio=
nes q̄re timēda ſit excōmunicatio.
Prima ratio q2 gladius eſt ſpūa
lis. qui ſeparat aīam a deo ille a
carne. Aug9. Grauius eſt hec il
li ꝙ ſi feriret̄ gladio. vel a feris
deuoraret̄ vel flāmis vreret̄. Itē
timēda eſt excōmunicatio q2 ex=
cōmunicatus eſt velut hō capt9
ab hoſtib9 ſuis oī auxilio deſtitu
tus ⁊ ſuccurſu. q2 puat9 ē cōmu
nione fideliū nec habet ptē i ali
quib9 bonis q̄ fiunt in eccl'ia. Ip
ſe eñ eſt ſimilis illi qui cecidit in
foueā ſub onere nec habet q̄ ſub
leuet. Eccl'. iiij. Ve ſoli quia ſi ce
ciderit nō hab3 ſubleuātē ſe. Itē
timēda eſt excōmunicatio q2 ex=
cōmunicat9 eſt velut mēbꝝ ab=
ſciſum a corpe quia nullius valo
ris eſt. Quid eñ valet mēbrum a
corpe abſciſū et ſicut qñ vnū mē
bꝝ abſcidit̄ oīa mēbra cōtre=
miſcunt ſic qñ hō ſepat̄ a corpe
xpi qđ eſt eccleſia oēs pſone ex=
cōmunicatoꝝ debēt cōtremiſcere
Aug9 Nihil ſic debet formida=
re xpianus ꝙ ſepari a corpe xpi
id eſt eccleſia dei. Itē timēda eſt
excōmunicatio quia excōmunicat9
ē ſicut canis immūd9 cui nō licet
intrare eccleſiā. Apoca. vlti. Fo
ris canes et venefici et impudici
⁊ homicide ⁊ ydolis ſeruiētes et
omnis qui amat et facit mēdaci=
um Eccl'. xiij. Que cōmunicatio ſā
cto homi ad canē aut que pars
bona diuiti ad paupem. vñ ſic ca
nes expellēdi ſūt de eccleſia. Itē
ſic arbor auulſa a terra ⁊ palmes
a vinea que vigorē ⁊ fructū per
dūt. Sic excōmunicat9 oīa bona
pdit que fiūt in eccl'ia dei q2 ſe=
patur a cōmunione oim. Mēbrū
ei abſciſū nō vegetat̄ a corpe nec
palmes a vinea ſic hō ſepat9 ab
eccl'ia. Joh. xv. Sicut palmes nō
pōt facere fructū niſi mālerit in
vite ⁊c̄. ſed nō ē aptū niſi ad ignē
Eze. xv. Filij hois quid fiet de li
gno vitis ⁊c̄. Et infra Datū ē in
eſcā igni. ſ. eťno. Itē timēda eſt
excōmunicatio quia excōmunica=
t9 ſathane tradit̄. i. Coꝛ. v. Ego
quidē abſēs corpe pñs aūt ſpū iu

dicaui hmōi tradere ſathane. dia
bolus aūt ē ſicut canis qui expe=
ctat ad macellū vt ſiqđ ꝓiciatur
extra accipiat ⁊ deuoret. Vñ ſic
eccl'ia hereticos cōuictos relin=
q̄t ſeculari poteſtati ita illi q̄ ex=
coicāt̄ ptāti ſathane tradūt̄. Au
g9. Ois xpian9 excoicat9 ſatha=
ne tradit̄. Itē quia iſto peccato
diabol9 multos lucratur. Vñ q=
dā diabolus loquēs in quodā de
moniaco poſt multas cōiuratiōs
cuiuſdā boni viri dixit ei ꝙ erat
peccatū quo plures lucrabatur.
Vn9 eñ excōmunicat9 vna die
qñq3 facit peccare cētū pſonas
dū facit eas coicare ſibi. Et no=
ta ꝙ ille q̄ coicat excoicato pec=
cat in ſe q2 nō cauet ſibi ab eo q̄
hab3 morbū cōtagioſū in q̄ videt̄
nim9 ſe amare ꝙ porcū vl' equū
ſuū a quib9 caueret ſi videret ꝙ
morbū haberēt cōtagioſū. In eū
etiā qui coicat pec̄at quia aufert
ei remediū mortis. ſ. cōfuſionē p
quā corrigi deberet. Ecc̄. iiij. Eſt
cōfuſio adducēs gl'ia3 ⁊c̄. Item
pec̄at in eū x q̄ excoicat9 ē quia
aufert ei rē ſuā. Itē pec̄at etiā in
deū qñ i miſtro ſuo eū ſpnit Lu
ce. x. Qui vos ſpernit me ſpernit
⁊ q2 poti9 amat puari mēſa dei ⁊
excoicari ⁊ eſſe in ſocietate filioꝝ
diaboli ꝙ filioꝝ dei. et iō merito
in inferno ſoci9 erit diaboli.

De exaltatione.

D pmā exaltationē veit̄
pmo p fidē ps. A fini=
bus terre ad te clamaui ⁊c̄. In
petra exaltaſti me. i. in firmitate
fidei xpi Hiero. Meret̄ fides ex=
altari q2 victorioſa ē in bello ſpi
rituali. ſicut pugil poſt victoriā
exaltat̄. Hab3 aūt fides victoriā
d̄ triplici hoſte. Heb. xi. Sācti p
fidē vicerūt regna. ſ. carnis mūdi
⁊ diaboli. vt hēt̄. e. de fide. Scđo
p obediētiā quā voluit xps doce
ri a patre in cruce q2 ex his que
paſſus ē didicit obedire Phili. ij
Fact9 ē obediēs vſq3 ad morte3
⁊ ſi parū d̄ genere mortis vſq3 ad
mortē t̄piſſimā. Fuit ei mors ei9
t̄pis ꝓpt' locū q2 i caluaria turpi
or ꝓpt' crucē q̄ pena erat latronū
turpiſſima q2 it' latrones mortu9
ē ꝓpt' qđ ⁊ ipe de9 exaltauit illū
Si ergo de9 tu9 obediuit vſq3 ad
mortē turpiſſimā obedire debes
vſq3 ad mortē pulcherrimā3 p pei
tētiā q̄ pulchra dr̄ q2 aufert pec=
cati turpitudie3. pulchrior q2 fa=
cit deo placere p grā3. pulcher=
ria q2 facit dignū vita etña Ma
th. iij. peitētiā agite appropiq̄bit
eñ regnū celoꝝ. Tertio p huili=
tatē. Lu. xviij. Qui ſe huiliat ex=
altabit̄. nō ē vall' ſine colle. i. hu
militas ſine exaltatiōe. nec collis
ſine valle. i. exaltatio ſine humili
tate. vñ ſeq̄t̄. ⁊ q̄ ſe huiliat exal=
tabit̄. lu. i. Depoſuit potētes d̄ ſe
de ſuperbie. ps. Deiecisti eos dū
alleuarentur. Exemplum arbo=
ris que difficiliter et longo tem=
pore exaltatur et ſubito flatu vē
torū ſubuertitur. Berñ. Paula=
ti3 aſcēdiſti ſ3 ñ. paulati; dſcēdꝭ ſ
ſ3 tāꝙ fulgur ⁊ alter ſathanas

Exemplum de lucifero Yſa·xiiij·
p̃s· Inimici vero domini mox vt
honorificati fuerint et exaltati d
ficientes queadmodum fum9 de
ficiet qui quanto plus aſcendit.
tanto plus deficit.p̃s· Vidi im=
pium ſuperexaltatum et tranſiui
et ecce nō erat. Stultum eſt que
rere quod cito perit. ſequitur ex
altauit humiles. Ideo dicitur·i.
Petri· v. Humiliamini ſub potēti
manu dei vt vos exaltet in tem=
pore viſitationis. Quarto veni
tur ad axaltationem per pacien=
tiam·p̃s· De torrente·ſ·tribula=
tionis in via bibit ꝓpterea exal=
tauit caput.glo·exaltauit eū de=
us. Nota triplicem potum. Pri=
mus eſt ſanctorum in gloria· p̃s
Calix in manu dn̄i vini meri ple=
nus id eſt puri gaudij· Yſa.xxv.
Faciet domin9 in monte hoc cō
uiuium ⁊c̃. In toto mundo nō eſt
vnus piguis morſellus ſed om=
nes aridi ſunt in reſpectu antiq=
rum temporum. Secundus pot9
eſt mixtus tribulatorum· plenus
mixto quia inclinauit ex hoc in
hoc. p̃s· Secūdum multitudinez
dolorum meorum conſolationes
tue letificauerunt animam meaz
Tempat nobis deus calicem iſtū
quia totus mundus non poſſz fer
re vnam guttam gaudij niſi eſſz
partita. Exemplum de Petro in
tra Figuratione. Tercius potus
eſt fecis peccatorum qui in pn̄ti
potant feces carnalium volup=
tatuz· et pro his potant feces pe
narum infernalium p̃s· Fex eius
non eſt exinanita bibent omnes
peccatores terre. Idem Ignis
ſulphur ⁊c̃· Ad temperanduz ca
licem iſtum pecijt diues vnā gut
tam aque et non habuit quia no
luit bibere ſz de mixto· bibet de
puro īferni tantū quātum pote
rit exhaurire quia fex eius nō ē
exinanita id eſt non finiet̃· Eze=
ch·xxiij· Calicem meroris et tri=
ſtitie. calicem ſororis tue ſamarie
Et bibes illum et epotabis vſqz
ad feces id eſt ſine fine. Quinto
venitur ad exaltationem per iu=
ſtitiam·p̃s· Iuſtitia tua·ſ·quam
a te habent exaltabitur· Iuſte
ergo iudicate filij hominum·p̃s·
Cornua peccoꝝ cōfringā q̄ ſunt
potētia. habūdātia reꝝ ſapiētia
mūdi quib9 vētilāt paupes Eze
ch·xxxiiij· Cornib9 vr̄is vētilaba
tis· p̃s· Nolite exaltare cornu ve
ſtrū. Hoc cōfriget dn̄s qn̄ potē
tiā cōuertet in ſeruitiū· diuitias
in pauptatē/ſapiētiā in fatuita
tē. Sed exaltat cor iuſti qd mō d
pmit̃·p̃s· Exaltaui electū d ple
be mea· Nota ꝙ facies Moyſi
apparuit cornuta ex cōſortio dn̄i
Sic multi ex cōſortio magnorum
Amos.vi·q letamini in nihili q
dicitis nūqd n̄ i fortitudie nr̄a aſ
ſūpſim9 nobis cornua·Sexto ve=
nit̃ ad exaltatiōz p māſuetudinē
p̃s· exaltabit māſuetos in ſalutē
i.ſcientes pati mala.amātes grā
tiā· Qui volūt ſupare p defēſionē
⁊ vidictā exaltāt̃ ſz nō ad ſalutē
ſz in dānationē ⁊ tales non vin=
cunt ſed vincuntur quia ille vin=
cit qui patit̃· Apl'us Ro·xij· No
li vici a malo ſz vice i bono malū

Septimo perſeuerantiam·p̃s·
Expecta dominū et exaltabit te
Sicut dicit̃ obſeſſo·expecta ma=
terialiter age. reſiſte aduerſario
et conforta cor tuuz quia cito ha
bebis ſuccurſum ⁊ cuſtodi viam
eius et exaltabit te vt heredita=
te capias terram·ſ·viuentium ad
quam nos perducat.

De fide.

Ides eſt fundamentum
omnium bonorum·vt di
cit Aug9· Vnde videtur
ruinaz querere qui ſine ea vult edi=
ficare. In fide eſt ſtabile funda=
mentum·vnde cuz fides in aliquo
deſtruitur funditus in eo deſtruit̃
Yſa·vij· Si non credideritis non
permanebitis· Item fides eſt ra
dix omnium bonorum et cetera=
rum virtutum· vnde ſi hec radix
auellatur cetere virtutes areſcūt
Ita quelibet bona opera licet vi
deantur bona.nulla ſunt ſi a fidei
ſoliditate diſiūgant· Item fidei
victoria ſpecialiter aſſcribit̃· He
bre·xi· Sancti per fidem vicerunt
regna. Regnum inferni. regnuz
celi. regnum mundi· Regnum in=
ferni vicit, cum fidelibus Chriſt9
contriuit portas ereas, et vectes
ferreos confregit· et quotidie vi
cit dum oratione fidelium aīas
a porta inferi eripit· Regnum ce
li vincit quia quaſi q̄dam violen=
tia illud acquirit· Hebre·xi· San=
cti per fidem adepti ſunt repmiſ
ſiones·i·Petri·i· Reportantēs fi=
dei veſtre finem ſalutem animaꝝ
veſtrarum· Regnuz mundi vincit
Ideo hec eſt victoria que vincit
mundum fides veſtra in quibuſ=
dam ſubijciendo in alijs abijcien=
do· Fides vincit mundum et ea q̄
in mundo ſunt·ſ·diuicias delicias
et honores· Delitias vincit dum
oſtendit corpus noſtrum ſicut la
tronem morti condemnatum· de
quo patet quia non decent eū de=
litie· Seneca· Oīes capitali ſup
plicio condemnati ſumus· Yſa·xi
Erit fides cinctorium renum ei9
Diuitias dum oſtendit· et vincit
eas eſſe muſcipulā diaboli· Au=
guſtin9· Preda quāuis capere in
muſcipula eſt dum capis cape=
ris. Item fides diuitias vincit
dum eternas meliores oſtendit.
Hebre·x· Rapinam bonorum ve=
ſtrorum cum gaudio ſuſcepiſtis
cognoſcentes vos habere melio
rem et manentem ſubſtantiaz in
celis· Qui enim veram fidem ha=
bet de deo non querit in his miſe
rijs diues fieri, nec pluris ē ei mū
dus ꝙ̃ deus· igitur vileſcūt tem=
poralia cum cōſiderrātur eterna
Item honores vincit dum ple=
nos confuſione eos eſſe oſtendit
Philipen·iij· Gloria in confuſio=
ne eorum qui terrena ſapiunt·
Et notandum ꝙ mundus nobi=
ſcum cum duabus manibus pu=
gnat ſcilicet dextera ꝓſperitatis
et ſiniſtra aduerſitatis. proſperis
alliciens· et aduerſis deterrens.
Sed nec iſta appetenda.nec illa

timenda· Auguſti· exemplo dn̄i
Omnia bona terrena contempſit
homo Chriſtus vt contemnēda
monſtraret.et omnia mala ſuſti
nuit que ſuſtinenda precipiebat.
vt nec in illis quereretur felici=
tas.nec in iſtis timeretur aduer
ſitas· Notandum etiam ꝙ fi=
des debet eſſe vna integra vera
et viua· De vnitate fidei dicitur
Ephe·iiij· Vnus deus vna fides
glo.vnum idez eſt quod creditur
a cunctis fidelibus· Vnde fides
catholica dicit̄ vna quia de quo
fides principaliter eſt vnus eſt
et non mutatur·Deut̄.vi·Audi
iſrahel dominus deus tuus vnus
eſt. Malach·iij· Ego deus et nō
mutor Non erit in te deus recēs
neqꝫ adorabis deum alienū· Ja=
cobi p̄mo Apud quē non ē trāſ=
mutatio·ideo nec fides mutatur.
Tobie.ij·Vitam illam expecta=
mus quam dominus daturus eſt
his qui fidem ſuam nunꝙ̄ mutāt
ab eo· Item debet eſſe fides no=
ſtra integra .ſ·de omnibus arti=
culis fidei artans nos ad timorez
et amorem vel aliam affectionē
in deum· Et nota ꝙ non omnia
crerendenda dici poſſunt articuli·
Sunt enim quedam que fidez an=
tecedunt vt que ſunt iuris natu=
ralis, ſicut proximo non eſt nocē=
dum·Quedam vero conſequūtur
fidem· vt antichriſtū eſſe futurū
licet tam· hec ꝙ̄ illa ſint creden
da.tamen non ſunt articuli fidei.
Item debet eſſe fides nr̄a vi=
Naz aquile talis ē natura ꝙ po=
nit ſingulatim puerulos ſuos in
radio ſolis et illos q̇ radios ſolis
acute inſpiciūt retinet et paſcit.
alios ad t'rā ꝓijcit. Sic de9 illos
qui veram fidem habent et inte
grā que eſt radius illumians ani
maz. amat et reficit quaſi aquila
ꝓuocās pullos ad volandum.ſꝫ
alios ·ſ. nō credētes in tenebras
ꝓijcit·Eccl'·xvi· In gente incre=
dibili exardeſcet ira· Itē debet
eſſe viua. Fides ei ſine ope eſt ſi=
cut cadauer mortuū non valens
ſe mouere Jacobi·ij·Sicut corp9
ſine ſpiritu mortuū eſt ſic fides ſi
ne operibus. Bern̄·Quid eſt fi=
des que non opat̄ ex dilectione.
niſi cadauer exanime·Bn̄ hono=
ras munere deum fetido bn̄ pla=
cas deū fidei tue interfector.ideo
in iudicio apparebis proditor et li
teras tue dānationis tecū defers
Fides tua oſtendit te xp̄ianū ⁊ o
pa tua dei inimicū qꝛ verbis fate
ris te deū noſcere factiſqꝫ negas
Aug9·Nolite tāꝙ̄ de fide ſecu=
ri eſſe, adiūgite recte fidei rectaꝫ
operatiōꝫ.verbis cōfitemini ve=
ra dicēdo ⁊ factis bn̄ opādo· Itē
fides ſine ope ē q̄ſi carbo extinct9
cui muſca immūde cogitatōis nō
timet inſidere. ſed viuo nō inſidꝫ
Sic tēptator fugit eum qui habꝫ
fidem viuam.qꝛ nō habet fiduci=
am ꝙ poſſit ei preualere·i· petri
v. Cui reſiſtite fortes in fide· Fi
des ſine operibus caritatis eſt q̄
ſi candela extincta non valens
pedes mentis dirigere· Fides
enim mentem illuminat et greſ=
ſus dirigit. Auguſtinus fides ce
teris virtutibus lumen miniſtrat

quod multum diabolus laborat
extinguere· Sicut latro quando
domum intrat lumen extinguit et
feneſtras claudit ne videatur· Et
ſic̄ mercator deceptor tenebras
querit vt decipiat· Joh·iij· Qui
male agit odit lucem et non ve=
nit ad lucem vt non manifeſten=
tur opera eius· Hic eſt oculus in
terior quē coruus infernalis eru=
ere querit· ſicut coru9 primo cur
rit ad oculum cadaueris·nec mi=
rum quia hoſtis inuiſibilis eſt ⁊
ſine fide non videtur et ideo non ti
metur· Hic eſt oculus quem am=
monites qui interpretat̄ ſerpens
conatur eruere·i·Regū·xi· Dicit̄
in vitis patrū ꝙ quando operiū=
tur oculi animalis circuit ad mo=
dum rote molendini·ſic diabol9
ſi operuerit oculum mentis· id ē
fidem humiliat ad omne pecca=
tum· Judicum·xvi· Samſon eru=
tis oculis circuiuit ad molaz. Jō
dicit Seneca· Qui fidem perdidit
nihil retinet·qui ſine fide eſt om
ni vero bono vacuus eſt· Et no=
ta ꝙ fides hominem purificat a
peccatis·Ac·xv· Fide purificās
corda eoꝝ·Ro·iij· Arbitram̄ ho
minem iuſtificari per fidem·Pro
uerbi·xv· Per fidem et miſericor
diam purgantur peccata· Item
mortem deſtruit eternam· Joh·
xi· Omnis qui viuit et credit in
me non morietur ⁊c̄· Item filios
dei efficit· Gal'·iiij. Om̄es fili dei
eſtis per fidem· Item vita glorie
eterne ex fide eſt·i·Johā·v·Vitā
habebitis eternam qui credit in
noīe fili dei·

Thema·

Mulier magna ē fides tua
fiat tibi ſicut vis· Math
xv· Dominus dixit diſci
pulis ſuis·Mathei·xvij·Quod ſi
haberent fidem ſicut granum ſi=
napis nihil impoſſibile eſſet eis
ſed quicquid peterent a domino
impetrarent· Inter omnes ſan=
ctos et ſanctas nō fuit aliquis q̇
tantam haberet fidem ſicut bea=
ta virgo·Quando enim angelus
nūciauit ſibi ꝙ exiſtens virgo cō
ciperet et pareret filium dei.licet
videretur valde incredibile firmi
ter tamen credidit· In hora eniꝫ
mortis Chriſti apoſtoli licet mul
ta vidiſſent mirabilia per que ma
nifeſte oſtendebatur ꝙ Chriſt9
eſſet deus· quia talia opera non
poterat facere nullus niſi ſolus
deus·omnes dimiſerunt fidez ip̄a
aūt ſola perſeuerauerit in fide ita
ꝙ illis tribus diebus tota fides
in ipſa permanſit· et ideo ſup om
nes ſanctos et ſanctas in omni=
bus ſuis petitionib9 a dn̄o exau=
dit̄·Vn̄ quādo pro nobis petit a
filio. Reſpondit ſibi hec verba·
Mulier ⁊c̄· Ad ipſaꝫ ergo recur
ram9 vt per eius ſuffragiū grāꝫ
impetram9· Introitus· Quādo
homo vult aliquid cōſequi mul
tum deſideratuꝫ neceſſaria eſt no
ticia illius ⁊ modus per quem in
uenire poſſit. ꝙ ſi homo illud ig
noraret etiam ſi inueniret non cu
raret d' ip̄o qꝛ neſciret ſi eēt illd'
qd' q̄rerꝫ·ſi eē ignorarꝫ,modū iue

mendi poſſet. tenere tal em modū
ꝙ credens inuenire elongaret ſe
ab illo. Omnes deſideramus con
ſequi deum ꝙ ſit nobiſcuʒ in hac
vita per gratiā: in futuro p glo-
riam. et ideo neceſſaria eſt noticia
ipſius dei. et modus inueniēdi ip
ſum. Noticia autem eſt per dei fi
dem. et ideo fides neceſſaria ē om
ni volenti conſequi gratiam eius
in preſenti et gloriam in futuro.

Diſtinctio.

Sciendum ꝙ fides ad hoc ꝙ
ſit perfecta ⁊ perducat hominē
in deum debet habere tria. debʒ
eſſe vna: viua: ⁊ firma. Primo er
go fides debet eſſe vna ne. ſ. erro
ribus diuidatur licet enim de du
abus rebus vere poſſint dici cō
traria. ſicut de homine ꝙ habet
rationem et de aſino ꝙ non habʒ
rationem. tamen de vna re nūꝙ
diuerſa vel contraria poſſunt eſſe
vera ſed alterum tantum. Sicut
quidaʒ dicunt ꝙ chriſtus fuit de
us et homo et alij ꝙ fuit purus
homo. Certe oportet ꝙ aliqui
eorum dicant falſum. et eodeʒ
modo de multis alijs que ſunt fi
dei. Igitur que horum credimꝰ
Certe quid horum ſit verum non
aliter ſcire non poſſumus niſi p
reuelationem dei. Videamus igi
tur quid dicunt illi quibus deus
reuelauit hec. ſ. apoſtoli ⁊ eccle
ſia apoſtolica ⁊ vnum cum ea te
neamus et nullo modo ab ea di-
uidamur: quia tenendo cum ipſa
tenebimus veritatem Ephē. iiij.
vnus deus vna fides vnuʒ baptiſ-
ma. Nota ꝙ multi volentes ali-

Vna dz ēē

quando deo honorem et reueren
tia mattribuere diuidunt ſe a ve-
ritate fidei. Conſiderantes enim
dignitatem dei negant de chriſto
ea que videntur quandam vilita
tem et miſeriam importare, Si-
cut qui dicunt ꝙ non decebat eū
aſſumere carnem humanam. que
vilis eſt et miſera ex muliere. ſed
ꝙ attulit corpus de celo. ꝙ tran
ſiuit per virginem et ſic de alijs
que videntur eſſe miſerie et vili-
tatis. Sed certe non debet videri
indignum alicui de Chriſto iſtud
vel quicquid aliud legant humi
litatis aſſumpſiſſe vel feciſſe pro
pter noſtram ſalutem. quia per
hoc diuinitas in nullo vilifica-
ta fuit. Si enī indignū nō fuit cri
ſto ꝙ tam viliſſima et turpiſſima
morte fuit cōdēnatus. multomi-
nus alia que de ipo legūt. Non
enī in talibus debemꝰ attendere
ad altitudinē diuinitatis. ſʒ ad cō
ditionē hūanitatis ⁊ ad caritateʒ
quā erga nos habuit. ꝓpt quaʒ
ꝓ noſtra ſalute tm̄ dignatus eſt
ſe humiliare Ro. xi. Tu aūt fide
ſtas: noli de chriſto ſapere tātuʒ.
ſed debes ꝺ deo ſapere huilia. Se
cūdo debʒ eſſe viua. vt. ſ. operibꝰ
oſtendat. Fides enī facit hoiem
viuere ſpiritualit. Abacuch. ij.
Iuſtꝰ ex fide viuit. Vn̄ ſicut ar-
bor ꝙ diu habʒ vitā. vita maiſe
ſtat exteriꝰ ꝓpt viriditatē ⁊ pro
pter folia ⁊ fructus tempore ſuo
⁊ quando illa non apparet iudica
tur mortua et vitam perdidiſſe.
Sic homo quādo facit opera bo
minis fidelis dicitur viuere per

fidē. et cum iſta non facit ſignuʒ
eſt ꝙ fides i eo deficit ⁊ eſt mor
tua. Jacobi. ij. Sicut mortuuʒ eſt
corpus ſine ſpiritu: ita et fides ſi-
ne operibus mortua eſt. Nota ꝙ
ſicut arbor habet vitam per hoc
ꝙ ꝯiungit radici per quā recipit
humorem a terra. Sic homo ha-
bet fidem viuam ex hoc ꝙ ipſa fi
des coniungitur caritati dei que
eſt radix virtutum. ſecunduʒ Gre
goriū. per quam recipit anima a
deo humorem gratie. Et ſicut ar
bor diuiſa a radice eſt mortua: qr
non habet humiditatem terre ſic
fides diuiſa a caritate dei eſt mor
tua. quia non eſt cum gratia dei.
Ille auteʒ qui non facit bona o-
pera et eſt in peccato non eſt in
caritate dei. nec recipit gratiaʒ a
deo. et ita eius fides mortua eſt.
Gal. v. In xp̄o ih̄u neqʒ circunci-
ſio tēpore legis Moyſi nec p̄pu-
ciuʒ ſcʒ temporale ſine operibꝫ a-
liquid valet. Iteʒ. i. Cor. xiij. Si
habuero omnem fidem carita-
tem autē non habeaʒ que non po
teſt haberi niſi cū bonis operibꝫ
nichil ſum. Tertio debet eſſe fir-
ma. ne erroribꝫ dimittatur. Ma
ior enī pena que poteſt ꝯmunica
ri vel infligi eſt pena mortis. ſed
certe timore mortis fides non eſt
dimittenda. imo ipſa mors pro fi
de timore mortis vel pene eſt de
ſideranda. Maior enī eſt ſine cō-
paratione pena purgatorij que
durat aliquando centum vel du-
centos annos. ſcʒ etiam plus ꝙ
mors que modicum durat. Mo-
riendo autem pro fide homo eua

dit omnem penam purgatorij et
ſtatim volat ad celuʒ. et ideo qui
timet penam mortis: magis time
at illam purgatorij quaʒ poteſt
euadere ſuſtinendo minorem pe-
nam. ſcʒ mortis. i. Petri primo.
Exultabitis modicum nunc ſi o-
portet contriſtari in varijs tem-
ptationibꝰ: vt probatio fidei ve-
ſtre multo precioſior ſit auro qꝺ
per ignem probatur. Nota ꝙ
mors corporalis non ſolum time
tur ꝓpter penam mortis. ſed ma
gis timeri debet ꝓpter incertitu-
dinem ſtatus in quo homo erit
poſt mortem. quia neſcit homo
de mundo: niſi deus reuelauerit ſi
bi, vtrum debeat ſaluari vel dam
nari. et hoc multum affligit ho-
mineʒ in morte. Sed ab illo timo
re ſunt liberati illi qui moriuntur
pro fide. certi enī ꝙ recta via ſta
tim ſine impedimento erunt cum
deo in gloria. et ideo fides nō eſt
dimittenda timore mortis. immo
mors ꝓ fide ſuper oia deſiderāda
tanꝙ via certiſſima et hūiliſſima
per quā ꝑuenitur ad gloriā paradi
ſi. i. Petri. i. Credentes exultabi-
tis leticia inenarrabili et glorifi-
cata reportantēs finem fidei ve-
ſtre ſalutem animarum.

De fidelitate.

F Idelitas in tribꝫ cōſiſtit
Prima eſt vxoris ad virū
ſuum. Secunda amici ad
amicum. Tertia eſt ſerui ad dn̄m
ſuum. Eſto ergo fidelis domino
tuo. ſicut debet eſſe vxor viro ſuo

vt nulli alij adhereas per amo=
rem. ſed ipſi ſoli te teneas. q2 de=
ſponſauit te in fide. Oſee. ij. fidem
vocat fidelitatem quā debent ſibi
cōiugati adinuicez q2 etiaz in ma
trimoio ſpūali requirit vt taz cor
viri ꝙ ſponſe ſibi inuicem ſubij=
ciātur. Appone ergo ei cor tuū p
amorez et nulli alij. Ipſe eni fide
litatis vinculo tibi tanto ampliꝰ
retinebit affectum. quātomagis
ipſi te aſtringis p amorez. Nam
ſicut eadem aīa non poteſt ſimul
eſſe habitatrix duorū corpoꝝ. ita
amor mundi et dei non poſſunt in
eadem aīa dñari. Augꝰ. Totum
exigit te qui fecit te. Sed ſunt q̇
daz ſicut mulier infidelis que fin
git maritū ſuū mortuū vltra ma
re. ⁊ adheret alij ⁊ cōmittit adul
teriū. Sic iſti deuz derelinquūt et
adulteriū ſpūale cōmittūt in deū
peccādo. Ihere. iij. Quomō ſi cō
tempnat mulier amatorē ſuū ſic
cōtempſit me domꝰ iſrael. ſicut
dicit. Prouꝰ. vi. ꝙ zelus ⁊ furor vi
ri non parcet in die vindicte. nec
acquieſcet cuiuſꝙ p̄cibus nec ſu
ſcipiet ꝓ redēptione dona plurī=
ma. Secūda fidelitas eſt amici ad
amicū. Eccl'. vi. Amico fideli nul
la eſt cōparatio ⁊ non eſt digna
ponderatio auri argenti cōtra bo
nitatez fidei illius. id eſt fidelita=
tis. q2 melior eſt amicus in via ꝙ
denarius in burſa. q2 amicus fide
lis ſemp iuuat etiā poſt mortem
qd̉ non aurū vel argentum facit.
ibidem Amicus fidelis fortis ꝓ
tectio. q2 non relinquid in aduer=
ſis ſed ſemp ꝓtegit. qui inuenit

illum inuenit theſaurum quo ſcꝫ
vtat in tēpore neceſſitatis. Ami
cus iſte xp̄us eſt qui tantuꝫ nos
dilexit vt aīam ſuā daret ꝓ nobiſ
Ioh. xv. Maiorem dilectionē ne
mo ⁊c̄. Huic amico nulla eſt cō=
paratio. q2 qui de celo venit ſup
oīs eſt. Ioh. iij. In quibꝰ conſi=
ſtat amici fidelitas. Require ſup̄
ca. de amore xp̄i. Tertia fidelitas
eſt ſerui ad dñm. Et hec cōſiſtit
in mltis. Prima ī timore dei. Ma
lach. i. Seruus timet dñm ſuum.
Eccl'. i. Initiū ſapientie timor dñi
et cū fidelibꝰ in vulua concreatꝰ
eſt. vuluā vocat penitentiam vel
baptiſmū per quā generat filios
ſpūales mater eccleſia. iſti ergo
ſunt fideles ſerui. q2 tēpore peni
tentie vel baptiſmi ſeruiunt dño
ſuo in timore. Secūda eſt in obe=
diendo. i. Regū. xxij. Quis in oībꝰ
ſeruis tuis ſicut dauid fidelis ge=
ner regis et pergens ad imperiū
eius. Sed de multis dicit cuꝫ p̄s.
Cor eoꝝ non fuit rectū cū eo nec
fideles ⁊c̄. ſed dicit Luce. xij. Ser
uus ſciens voluntatē dñi ſui ⁊ nō
faciens plagis vapulabit multiſ
debet ergo ſeruus eſſe fidelis ſuo
dño ꝓmiſſa ſoluēdo. Eccleſiaſtes
v. Si quid vouiſti dño ne moreris
reddere. diſplicet eni ei infidelis
ꝓmiſſio. Nos ſumus mediatarij
vel coloni partiarij domī noſtri
ihu xp̄i. in bono opere partitur
nobiſcuꝫ. ſibi retinet gloriā nobiſ
cōcedit vtilitatez. et nos quaſi in
fideles coloni nobis ptez eius dā
nabiliter vſurpamꝰ et totū amit
timus. Exemplū de cane ferente

caſeum ore per aquaz. Bernar.
Reuera fidelis ſeruus dñi es ſi d̉
multa gloria domini tui etiſi nō
exeunte a te tamen tranſeunte p
te vel manibus tuis adherere cō
tigerit. Tercia eſt accepta fi=
deliter diſpenſando. Math. xxiiij
Quiſputas eſt fidelis ſeruus et
prudens quem conſtituit domi=
nus ſuper familiam ſuam vt det
illis cibum in tempore. Amē di=
co vobis ſuper omnia ⁊c̄. Sed iā
queritur inter diſpenſatores vt fi
delis quis inueniatur. i. Coꝝ. iiij
Exemplum Math. xxv. de illo q̇
noluit operari de talento ſibi cō=
miſſo et amiſit tantum ꝙ reus eſ
ſet damni. Sic infidelis ſeruus q̇
ſemē ſeminandi a domino ſuo ac
cipiens non ſeminat tempore ſe
minationis et damnum facit do=
mino ſuo. Sic qui ſcientiaz ad do=
cendum et gratiam ad operan=
dum vel tempus ad penitenduꝫ
accipit et nihil facit arguendus
eſt. i. Petri. iiij. Vnuſquiſqꝫ pro
ut accepit gratiaz illam in alter=
utrum adminiſtrantes ſicut bo=
ni diſpēſatores multiformis gra
tie dei. Quarta eſt fidelis cuſto=
dia depoſitorum. i. Thimo. vi. de
poſitum cuſtodi. ſ. animam mun
dam gratiam et alia dona natu=
re et gratie vt non minorētur ne
qꝫ peiorentur apud te ⁊c̄. Ideo
dicitur Eccle. x. Fili in manſuetu
dine ſerua animam tuam et da il
li honorem ſcd̉m meritum ſuum
Prouer. iiij. Omni cuſtodia ſer=
ua cor tuum in quo tam precioſi
liquores gratie reponuntur. qui

caſtrum domini ſui ſibi cōmiſſuꝫ
et bene munitum ſine licētia eiꝰ
reddit hoſti ſuo infidelis ſeruus
eſt immo proditor et reus mor=
tis et damni cum poſſet illud be
ne tenere et auxilium dñi ſui be=
ne hr̄e ſi voluiſſꝫ. Sic nos ſi ſug=
geſtionibus diaboli cōſentimus.
caſtrum anime a deo nobis com
miſſum et bene munitum tanꝙ
proditores tradimus eum cū poſ
ſemus per orationem eius auxi=
lium impetrare et habere ſi vel=
lemus ſcd̉m qd̉ dr̄ in p̄s. Inuo=
ca me in die tribulationis et ex=
audiam te. Eccle. xliiij. Abraaz
in temptatione inuentus eſt fide
lis. Item qui accipit bonam pe=
cuniam et veram et reddit prauā
et falſaz infidelis reputat̄ ſic. ⁊c̄
Prouer. xx. Virum fidelem quis
inueniet. quaſi diceret pauci ſūt
Luce. xviij. Filius hominis veni
ens putās inueniet fidem in ter
ra. Quinta eſt in acquirendis ſi
ue multiplicandis bonis domini
ſui. Vnde ſeruo multiplicati talē
ta dñi ſui dictum eſt. Math. xxv
Euge ſerue bone et fidelis ⁊c̄.
Et ſi infidelis iudicaretur nunci=
us alicuius mercatoris qui domi
no ſuo poſſet emere ſcarletum de
pecunia ſibi tradita . eodem pre=
cio emit burletū. ſi cum non eme
ret quātomagis eſt h. Tales ſūt
illi qui legem diuinam per quaz
lucrari animas poſſent contem=
nunt et phiſicam vel leges per
quas temporalia lucrantur addi
ſcunt qui etiam tēpus et gratiaz
et fortitudinem in temporalibꝰ

non ſpūalibus expendūt· Luce·
xvi·Si in minimo non fuiſti fide⸗
lis ⁊c̄. et qui in minimo infidelis
eſt et in maiori infidelis erit·Sex
ta eſt in diligendo· Sapie.iij. Fi
deles in dilectōne acquieſcunt ei
Fidelis dilectio eſt quā tormen⸗
tum non ſeparat labor non laxat
⁊c̄.Sic̄ habes in ·c. de amore dei
Septima eſt in perſeuerādo ·
Apc·ij·Eſto fidelis vſqȝ ad mor
tem et dabo tibi coronā vite·ij·
Thi·iiij· Bonū certamē certaui
⁊c̄.fidem ſeruaui id eſt fidelitatē
de reliquo repoſita eſt mihi coro
na quam reddet mihi dn̄s in illa
die iuſtus iudex ·Non coronabit̄
niſi qui legitime certauerit·ij·Ti
moth·ij·

De Fortitudine

Vlta ſunt que reddunt
hominē fortem ſiue faci
unt·Primum eſt fides·ij·
parali·xvi· Prebet fortitudinem
his qui perfecto corde credūt in
eum· Cum fides deficit in aliquo
deficit in eo omne bonū· Iſa·vij·
Si non credideritis deum nō per⸗
manebitis·Seneca·Qui fidem p⸗
didit nihil retinȝ Apoſto. Eph·
vi· In omnibus ſumentes ſcutuȝ
fidei in quo poſſitis omia tela ne
quiſſimi ignea extinguere·i. Pe⸗
tri·v· Cui reſiſtite fortes in fide·
Secūdū eſt ſpes Iſa.xl· Qui ſpe
rāt in dn̄o mutabūt fortitudineȝ
⁊c̄. vt qui prius erāt potētes ad
bibendum ⁊ viri fortes ad miſcē
dam ebrietatem·vt dr̄ Iſa·v·po
ſtea fiant fortes ad ieiūnandum
et alia penitētie opera·Sed ecō⸗
trario plures fortes ſunt ad ma⸗
luȝ et dicūt ſe impotentes ad bo
num· A vino et carnibus abſti⸗
nent ſtudioſe per menſeȝ vel am
plius pro infirmitate corporali·
ſed pro ſalute anime ieiunare nō
poſſunt vno die in ſeptimana·itē
ſi haberet morbuȝ aliquis in ocu
lo vel in alio mēbro et medicus
corporalis diceret ei q̄ ſi vinum
biberet vel carnes comederȝ mor
tem corporis incurreret vel mem⸗
brum aliquod perderet nō habe
ret tam bonuȝ amicū pro quo di⸗
etam illam infringeret nec ſer⸗
uare erubeſceret·ſed dietaȝ a me
dico ſpūali datam dicit ſe nō poſ
ſe tenere nec audere ꝓpter eru⸗
beſcentiā· Ideo dr̄ Sapi·i·Spiri⸗
tus ſanctus diſcipline effugiet fi⸗
ctum· Iſti ſūt ſimiles aſino qui a
parte anteriori vbi crura anteri⸗
ora habet debilis eſt. ſed a parte
poſteriori fortis Sic multi ad o⸗
pera penitentie et abſtinentie ⁊
hmōi ſūt debiles ſed ad tempo⸗
ralia et carnalia ſunt fortes. Hie
re·xxiij. Factus eſt curſus eoruȝ
mal⁹ et fortitudo diſſimilis·Ter
cium eſt caritas Canti·viij· For⸗
tis eſt vt mors dilectio·quia ꝓpt
dei dilectionem cōtemnit homo
mortem vt fecerunt ſancti mar⸗
tyres·Hec eſt virtus quam nihil
vincit·Seneca· Amor dei contra
omnia te armabit omnia em̄ ſe⸗
ua et inmania facilia et ꝓpe nul⸗
la facit amor·Quomō caritas fa
cit hominem fortem require de

caritate· Quartum eſt pacientia
Prouer·xxx·Leo fortiſſimus be⸗
ſtiarum ad nullius pauebit oc⸗
curſum id ē iuſt⁹ Prouerbioruȝ.
xxviij· Iuſtus quaſi leo cōfidens
abſqȝ terrore erit·i· Ioh·ij·Scri⸗
bo vobis filioli qm̄ fortes eſtis ⁊
viciſtis malignum· Prouer·xvi·
Melior eſt patiens viro forti et
qui dominatur animo et pugna⸗
tore vrbium· Quintum eſt caſti⸗
tas vel cōtinentia. Prouer·vlti·
Accinxit fortitudine lumbos ſu
os et roborauit brachium ſuum
id eſt fortiter reſtrinxit fluxū car
nalium voluptatum et roborauit
brachium ſuum id eſt fortiter o⸗
perata eſt·Non enim ſufficit cō⸗
tinentia niſi adſit fortitudo opeꝝ
nec opus valet niſi cōtinentia cō
tineutur· Ideo dicitur Luce·xij·
Sint lumbi veſtri precincti per cō
tinentiam et lucerne ardentes in
manibus per bonam operationē
Sed de malis dicitur Iob·xl·Vir
tus enim in lumbis eius et forti
tudo illius in vmbilico vētris ei⁹
Prouer·xiij.Lux iuſtorum leti⸗
ficat lucerna aūt impiorum extin
guetur·Sextuȝ eſt humilitas·p̄s
Ipſe dabit virtutem et fortitu⸗
dinem plebi ſue id eſt vilibus et
abiectis Iſa·xl·Qui dat laſſo v⸗
tutem et his qui non ſunt fortes
fortitudinem et robur multipli⸗
cat ·Vocat em̄ ea que nō ſunt tā
q̄ ea que ſunt·Ro·iiij·Septimuȝ
eſt peſeuerantia·Iob·xvij·Tene
bit iuſtus viam ſuam et mundis
manibus addit fortitudinem ſcȝ
perſeuerantie·p̄s· Fortitudinem
meam ad te cuſtodiam ſcȝ ad te
ſeruiendum non in luxuria et la
ſciuia expendam vt faciunt iuue
nes qui totum vinum ſuum·ſ·vi⸗
tam ſuam volunt habere corru⸗
ptum niſi ſolum feces id eſt finē
vite malā vitam volunt habere
et finem ſuum bonum· Iſta cau⸗
da non eſt de illo vitulo·Sine p⸗
ſeuerantia nullus palmam pre⸗
mij accipiet·Sicut pugil ſi defe⸗
cerit in victoria premium non ha
bebit et operarius mercedem nō
habebit ſi dietam ſuam non per
fecerit· Ideo dicitur Ioſue·xiiij·
de caleph. Hodie octogintaquin
qȝ annorum ſum ſic valens vt eo
valebam tempore quando ad ex
plorandum miſſus ſum· ſequitur
Illius in me temporis ſcȝ quan⸗
do iuuenis eram fortitudo vſqȝ
hodie perſeueratam ad bellan⸗
dum q̄ ad gradiendum.

De triplici gaudio·

Olet diſtingui triplex
gaudiū·ſ·gaudiuȝ cl'pe
et eſt mundanorum pec
catoruȝ·Gratie ⁊ ē iuſtoꝝ Glorie
⁊ eſt beatorū·Primum gaudium
vocatur gaudium freneticoruu
vel amentium· Frenetici em̄ vel
amentes gaudent et rident et ta⸗
men mortaliter infirmantur q̄a
ſtatum ſuum non attendunt nec
cognoſcunt·Sic gaudent pecca⸗
tores Ideo dicitur Eccl'·ij. Riſuȝ
reputaui errorem et gaudio dixi
quid fruſtra decipis· Propter
tria vituperabile eſt gaudiū iſtud

non ſpūalibus expendūt. Luce.
xvi. Si in minimo non fuiſti fide-
lis ⁊c̄. et qui in minimo infidelis
eſt et in maiori infidelis erit. Sex
ta eſt in diligendo. Sapie. iij. Fi
deles in dilectōne acquieſcunt ei
Fidelis dilectio eſt quā tormen-
tum non ſeparat labor non laxat
⁊c̄. Sic̄ habes in .c. de amore dei
Septima eſt in perſeuerādo.
Apc. ij. Eſto fidelis vſq3 ad mor
tem et dabo tibi coronā vite. ij.
Thi. iiij. Bonū certamē certaui
⁊c̄. fidem ſeruaui id eſt fidelitatē
de reliquo repoſita eſt mihi coro
na quam reddet mihi dn̄s in illa
die iuſtus iudex. Non coronabit̄
niſi qui legitime certauerit. ij. Ti
moth. ij.

De Fortitudine

Vita ſunt que reddunt
hominē fortem ſiue faci
unt. Primum eſt fides. ij.
parali. xvi. Prebet fortitudinem
his qui perfecto corde credūt in
eum. Cum fides deficit in aliquo
deficit in eo omne bonū. Iſa. vij.
Si non credideritis deum nō per-
manebitis. Seneca. Qui fidem p-
didit nihil retinz Apoſto. Eph.
vi. In omnibus ſumentes ſcutuz
fidei in quo poſſitis omia tela ne
quiſſimi ignea extinguere. i. Pe-
tri. v. Cui reſiſtite fortes in fide.
Secūdū eſt ſpes Iſa. xl. Qui ſpe
rāt in dn̄o mutabūt fortitudinez
⁊c̄. vt qui prius erāt potētes ad
bibendum ⁊ viri fortes ad miſcē
dam ebrietatem. vt dr̄ Iſa. v. po
ſtea fiant fortes ad ieiūnandum
et alia penitētie opera. Sed ecō-
trario plures fortes ſunt ad ma-
luz et dicūt ſe impotentes ad bo
num. A vino et carnibus abſti-
nent ſtudioſe per menſez vel am
plius pro infirmitate corporali.
ſed pro ſalute anime ieiunare nō
poſſunt vno die in ſeptimana. itē
ſi haberet morbuz aliquis in ocu
lo vel in alio mēbro et medicus
corporalis diceret ei ꝙ ſi vinum
biberet vel carnes comederz mor
tem corporis incurreret vel mem-
brum aliquod perderet nō habe
ret tam bonuz amicū pro quo di-
etam illam infringeret nec ſer-
uare erubeſceret. ſed dietaz a me
dico ſpūali datam dicit ſe nō poſ
ſe tenere nec audere ꝓpter eru-
beſcentiā. Ideo dr̄ Sapi. i. Spiri-
tuſſanctus diſcipline effugiet fi-
ctum. Iſti ſūt ſimiles aſino qui a
parte anteriori vbi crura anteri-
ora habet debilis eſt. ſed a parte
poſteriori fortis Sic multi ad o-
pera penitentie et abſtinentie ⁊
hmōi ſūt debiles ſed ad tempo-
ralia et carnalia ſunt fortes. Hie
re. xxiij. Factus eſt curſus eoruz
mal9 et fortitudo diſſimilis. Ter
cium eſt caritas Canti. viij. For-
tis eſt vt mors dilectio. quia ꝓpt
dei dilectionem cōtemnit homo
mortem vt fecerunt ſancti mar-
tyres. Hec eſt virtus quam nihil
vincit. Seneca. Amor dei contra
omnia te armabit omnia em̄ ſe-
ua et immania facilia et ꝓpe nul-
la facit amor. Quomō caritas fa
cit hominem fortem require de

caritate. Quartum eſt pacientia
Prouer. xxx. Leo fortiſſimus be-
ſtiarum ad nullius pauebit oc-
curſum id ē iuſt9 Prouerbioruz.
xxviij. Iuſtus quaſi leo cōfidens
abſq3 terrore erit. i. Ioh. ij. Scri-
bo vobis filioli qm̄ fortes eſtis ⁊
viciſtis malignum. Prouer. xvi.
Melior eſt patiens viro forti et
qui dominatur animo et pugna-
tore vrbium. Quintum eſt caſti-
tas vel cōtinentia. Prouer. vlti.
Accinxit fortitudine lumbos ſu
os et roborauit brachium ſuum
id eſt fortiter reſtrinxit fluxū car
nalium voluptatum et roborauit
brachium ſuum id eſt fortiter o-
perata eſt. Non enim ſufficit cō-
tinentia niſi adſit fortitudo operꝫ
nec opus valet niſi cōtinentia cō
tineatur. Ideo dicitur Luce. xij.
Sint lumbi veſtri precincti per cō
tinentiam et lucerne ardentes in
manibus per bonam operationē
Sed de malis dicitur Iob. xl. Vir
tus enim in lumbis eius et forti
tudo illius in vmbilico vētris ei9
Prouer. xiij. Lux iuſtorum leti-
ficat lucerna aūt impiorum extin
guetur. Sextuz eſt humilitas. p̄s
Ipſe dabit virtutem et fortitu-
dinem plebi ſue id eſt vilibus et
abiectis Iſa. xl. Qui dat laſſo v-
tutem et his qui non ſunt fortes
fortitudinem et robur multipli-
cat. Vocat em̄ ea que nō ſunt tā
ꝙ ea que ſunt. Ro. iiij. Septimuz
eſt peſeuerantia. Iob. xvij. Tene
bit iuſtus viam ſuam et mundis
manibus addit fortitudinem ſcz
perſeuerantie. p̄s. Fortitudinem
meam ad te cuſtodiam ſcz ad te
ſeruiendum non in luxuria et la
ſciuia expendam vt faciunt iuue
nes qui totum vinum ſuum. ſ. vi-
tam ſuam volunt habere corru-
ptum niſi ſolum feces id eſt finē
vite malā vitam volunt habere
et finem ſuum bonum. Iſta cau-
da non eſt de illo vitulo. Sine p-
ſeuerantia nullus palmam pre-
mij accipiet. Sicut pugil ſi defe-
cerit in victoria premium non ha
bebit et operarius mercedem nō
habebit ſi dietam ſuam non per
fecerit. Ideo dicitur Ioſue. xiiij.
de caleph. Hodie octogintaquin
q3 annorum ſum ſic valens vt eo
valebam tempore quando ad ex
plorandum miſſus ſum. ſequitur
Illius in me temporis ſcz quan-
do iuuenis eram fortitudo vſq3
hodie perſeueratam ad bellan-
dum ꝙ ad gradiendum.

De triplici gaudio.

Olet diſtingui triplex
gaudiū. ſ. gaudiuz cl'pe
et eſt mundanorum pec
catoruz. Gratie ⁊ ē iuſtoꝝ Glorie
⁊ eſt beatorū. Primum gaudium
vocatur gaudium freneticorum
vel amentium. Frenetici em̄ vel
amentes gaudent et rident et ta-
men mortaliter infirmantur qa
ſtatum ſuum non attendunt nec
cognoſcunt. Sic gaudent pecca-
tores Ideo dicitur Eccl'. ij. Riſuz
reputaui errorem et gaudio dixi
quid fruſtra decipis. Propter
tria vituperabile eſt gaudiū iſtud

Ratione loci· ratione rei· ratione
finis· Ratione loci quia non po=
ſuit nos deus in hoc mundo vt le
temur ſed vt peccata noſtra lu=
geamus. Iſa·xxij·Vocauit domi=
nus ad fletum et ad planctum ⁊c̃
ſequitur contrariũ·Et ecce gaudiũ
et letitia. Quod oſtendit ſtatus
cuiuslibet naſcentis· Puer enim
a ploratu incipit nec poteſt ride
re ꝓpheta ſue calamitatis. Luce
xix·Videns iheſus ciuitatem fle
uit ſuper illam dicens· Si cogno
uiſſes.ſ·ſtatũ tuum tu fleres·Vi=
ta iſta eſt ſicut mulier pregnans
que cum gaudio concepit ſed cũ
dolore vehementi parturit · Sic
multi modo in hoc mundo gau=
dent ſed in fine dolebunt·quia ex
trema gaudij luct⁹ occupat·pro
uer·xiiij·p̃s·Defecit in dolore vi
ta mea. Si vita ſanctorum in do
lore defecit·vt patet in martyri=
bus quantomagis vita peccato
rum Si hortolanus preſcindit ar
bores fructuoſas ſterilis et noci
ua timere debet Math·vij. Om
nis arbor que non facit fructum
bonum excidetur et in ignem mit
tetur. Si iudex deſeuit in amicũ
ſuum quantomagis in inimicum
Secũdo ratione rei·Gaudẽt enĩ
de peccato de quo magis dolen=
dũ eſſet·Prouer·xv· Stultitia ẽ
gaudium ſtulto·Prouer·ij·Letã
tur cum malefecerint et exultãt
in rebus peſſimis quod idem eſt
ac ſi homo gauderet ꝙ cecidit in
lutum quãdo bene ſordidaretur.
Peccatum enĩ immũdiſſima res
eſt·vel ſi auis gauderet d' laqueo
quo capitur vel lupus de pedi=
ca·vel piſcis de hamo. Auguſti
nus. Gaudet piſcis cum hamum
inuenit et eſcam deuorat ſed cũ
piſcator eum traxerit torquentur
viſcera eius. Eccl'·xi·Quõ capiũ
tur hamo ⁊c̃·Piſcator enĩ nõ cõ
pellit piſces venire ad hamum
vel intrare naſſam ſed eſcam de=
monſtrando allicit·Sic diabolus
delectationem offerendo penam
abſcondit vt piſcator hamum·
Item diabolus eſt ſicut mulier
que vult capere muſcas linit ol=
lam ſuã intrinſecus cum lacte et
tunc muſce intrant et cum multi
tudo intrauerit includit eas ⁊ ſuc
cendit· Sic diabolus delectatio=
nem peccati offert et hominem
per conſẽſum peccati capit et li
gat per conſuetudinem deinde in
ignem inferni trahit·Ideo in pri=
cipio temptationis clamandum
eſſet ſicut dr̃·iiij·Regũ·iiij· mors
in olla·ſ·corporis et aĩe in dele=
ctatiõe venenoſa· Itẽ tertio rõe
finis vituperabile eſt gaudiũ il=
lud· Terminatur enĩ ad eternum
ſupplicium vt delectatio ſcabioſi
ad dolorem·ſicut vulgariter dicit
Cui⁹ finis malus eſt ipſum quo
qz eſt malum·Exemplum de cen
tum libris cenſus. Iob·xxi·Tenẽt
tympanum et citharam et gau=
dent ad ſonitũ organi ⁊c̃· Idem
xx· Scio ꝙ impiorũ laus breuis ſit
et gaudium hipocrite ad inſtar
pũcti·Secũdũ gaudiũ eſt gratie
de quo gaudent iuſti de quo etiã
dicitur Phili·iiij· Gaudete in do
mino ſemper. Et Prouerbio ·xxi·

Gaudium eſt iuſto facere iuſti=
ciam de ſeipſo quia poſt non tra
detur cruciatui inferni Exemplũ
de prelatis quia quod inferior p̃=
latus ſufficienter correxit·ſupe=
rior poſtea veniẽs illud non cor=
ripit. Apoſto·i·Cor·xi·Si noſ=
metipſos ⁊c̃·Item de tribus ſpe=
cialiter debent gaudere homines
iuſti·Primo de ꝓprijs aduerſita
tib⁹·ſcdo de bonis alienis·tercio
de viſitationibus dñi· Primo de
ꝓprijs aduerſitatibus Iacobi·i·
Gaudium exiſtimate fratres ca=
riſſimi cũ in temptationes incide
ritis quia per hoc virtus homi=
nis cognoſcitur qualis ſit ſicut p
cõtritionem virtus ſynapis ꝓba
tur et per feruorem fornacis vir
tus vaſis. Eccl'·xxvij·Vaſa figu
li ꝓbat fornax et homines iu=
ſtos temptatio tribulatiõis· gre
go·Talis qualis vnuſquiſqz apd'
ſe lateat illata cõtumelia probat
Nõ eſt magnũ ſi lucerna nõ exti
guatur vbi nec pluuia nec ven=
tus eſt·ſed magnũ eſt lucere cũ
vento temptationis et ardere in
aqua tribulationis·Sapi·vij. In
extinguibile eſt lumen illius Et
canti·viij· Aque multe non po=
tuerunt extinguere caritatẽ· Itẽ
quia ſanat animam·gaudere de=
bet infirmus quia ſentit celeſtẽ
medicinã et ex hoc ſperare veni
am·grego· Niſi correctis heredi
tatem dare diſponeret eos p mo
leſtias erudire non curaret· Me
dicina enim corporis primo cor=
pus turbat ſed parum poſt pla
catum reddit et ſanum·Sic tribu
latio cuius ſit vtilitatis neſcitur
et poſtea ſcietur Ioh·xiij· Dixit
dominus Petro Quod ego facio
tu neſcis modo ſcies autem po=
ſtea· Ideo dicitur Iob·v· Incre
pationem dñi ne reprobes quia
ipſe vulnerat et medetur percu=
tit et manus eius ſanabunt· Itẽ
quia per hoc a pene debito abſol
uitur·Homo autem quãdo pec=
cat debitor eſt pene·⁊ ideo nõ de
bet grauiter ſuſtinere ſed gaude
re ſi deus eum affligat in preſen
ti qui vult eũ acquittare et emẽ=
dam de peccato accipere in cen=
tuplum minorem ꝙ poſtea acci=
peret·Actuũ·v· Ibant apoſtoli
⁊c̃·grego·Sancti temporalẽ pe
nam lucrum putãt quia per hãc
euadere eternam non ignorant·i·
Petri·iiij· Cõmunicantes paſſio
nibus Chriſti ⁊c̃· Exemplum de
ſocio Auguſti· Item ꝓpter mer
cedem que expectatur· Operari
us licet grauetur operando tamẽ
libentius laborat quãdo magnũ
ſtipendium expectat· ſic qui co=
gitat mercedem de tribulatione
Math·v· Beati eritis cũ vos o=
derint homines ⁊c̃· Item debet
gaudere iuſtus de bonis alienis
vt particeps vt vnum mẽbrum
de cõmodo cõmembri ſui gaudet
Vnde·i· Cor·xij· Si gaudet vnũ
membrum cõgaudent oĩa mẽbra
Sapiẽs mercator libenter ſe aſ=
ſociat illi cum quo ſperat ſe ali=
quid lucraturum quia ſi diligit ⁊
gaudet de bonis alienis lucratur
p̃s· Particeps ego ſum omniũ ti
mentiũ te· Multi tamẽ aſſociant

ſe malis ⁊ nihil lucrantur ſed to
tum perdunt vt illi qui gaudent
de malis aliorum. Contra quos
dicitur Prou. xxiiij. Si ceciderit in
imicus tuus ne gaudeas et in rui
na eius ne exultet cor tuũ. ne for
te videat dñs ⁊ diſpliceat ei. Itẽ
debet gaudere de viſitationibus
dñi quas habent viri ſancti qui-
buz ſapit dñs. de quibus dicitur
Eccl'. xxx. Non eſt oblectamentũ
ſuper cordis gaudiuz. Auguſti.
Aliquãdo introduxiſti me in af
fectum multũ inuſitatũ introrſuz
neſcio in quã dulcedinem que ſi
pficiatur in me neſcio quid aliud
ſit vita eterna niſi iſta. ps. guſta
te et poſtea videte quia experiẽ-
tia guſtus diuinam cõſolationez
miniſtrat. Eius dulcedinem non
cognoſcitis quia minime guſta-
tis. Ad iſtud gaudium venitur
per timorem. Eccl'. i. Timor dñi
delectabit cor. ſ. in preſenti et da
bit letitiam et gaudium et longi
tudinem dierum. ſ. in eternuz. ps
Quã magna multitudo dulcedi-
nis tue quã tamen ipius nõ ſẽtit
quia de febre iniquitatis palatũ
cordis amiſit. dicit glo. Non enĩ
ſignũ ſanitatis eſt ſpiritualis. qñ
homo nõ habet palatum cordis
bene diſpoſitum quãdo ſpiritua-
lia non ſapiũt ei. Itẽ per amorez
Joh. xiiij. Si diligeretis me gau
deretis vtiqz id eſt de me ſentire
tis gaudium interius quia cari-
tas in omnibus ponit ſaporez. nõ
enĩ habet amaritudinem cõuer-
ſatio illius. nec tedium cõuictus
illius ſed letitiam et gaudiuz. ſa-
pien. viij. Item per patientiam
Eccl'. i. Vſqz in tempus ſuſtine-
bit patiens et poſtea redditio io
cunditatis. Jacobi. i. Omne gau-
dium exiſtimate fratres mei ⁊c.
Item per pacem. Prouerbi. xij.
Qui pacis ineunt conſilia ſe-
quetur eos gaudiuz quia qui pa
cem habz deum ſecum habet. ij
Cor. xiij. Pacem habete et deus
pacis et dilectionis erit vobiſcũ
Item per fletum. Joh. xvi. Plo
rabitis et flebitis vos ſed triſti-
tia veſtra ꝯuertetur in gaudiũ.
Hiere. xxxi. Conuertam luctum
eorum in gaudium et conſolabor
eos a dolore ſuo. Tho. iij. Poſt
tempeſtatem tranquillum facis
et poſt lachrimationem et fletũ
exultationem infundis. Tertium
gaudium eſt glorie de quo dicitᷣ
Math. xxv. Serue bone et fide-
lis intra in gaudium dñi tui. ps.
Sicut letantium omnium habita
tio eſt in te. Illud gaudium erit
inenarrabile. i. Petri. i. In quo
exultabitis letitia inenarrabili ⁊c
Iſa. lxiiij. Oculus non vidit ⁊c.
Itẽ erit purum ſine commixtiõe
aque doloris. Iſa. xxxv. Gaudiuz
et letitiam obtinebunt et fugiet
dolor et gemitus. In hac vita vi
num gaudij miſcetur aqua dolo-
ris. Iſa. i. Vinum tuum mixtũ eſt
aqua. Prouer. xiiij. Riſus dolore
miſcebitur et extrema gaudij lu
ctus occupat Item erit plenum
Joh. xvi. Petite vt gaudium ve
ſtrum ſit plenum. ps. Adimple-
bis me letitia cum vultu tuo. Itẽ
erit interminabile. Iſa. xxxv.

Letitia ſempiterna ſuper capita
eorum. Et infra. lxv. Gaudebitis
et exultabitiſ vſqz in ſempiternũ
Joh. xvi. Gaudium veſtrum ne
mo tollet a vobis.

Thema.

Iam non meminit preſſu
re ꝓpter gaudium. Jo-
hã. xvi. Tota die dicitur
ꝙ beata maria eſt ſingulare re-
fugium hominum huius mundi
et ꝙ ad ipſam debet homo recur
rere in omni neceſſitate quia ipa
eſt diligentiſſima aduocata no-
ſtra. Poſſet ad hoc aliquis dubi
tare ⁊ dicere. Ego puto ꝙ null9
ꝓcuret libenter ei bonum qui ip
ſum offendit Eſt autem ꝙ ho-
mines huius mundi multum of-
fenderunt beatam mariam vnicũ
qz eius filium quẽ ipſa plus dili
gebat et ipe ipſam. perſequen-
do. increpando. flagellando. et
tandem morte turpiſſima condẽ-
nando. quomodo ergo ipſa ꝓcu-
ret gratiam hominibus et bene
ficia a deo. Ad hoc reſpondet ne
pos ſuus qui fuit ſibi datus in fi
lium et bene ſcit cor eius. ſ. Jo-
hãnes euãgeliſta et dicit. Jã nõ
meminit preſſure quã habuit in
paſſione filij ꝓpter gaudium qđ
modo habet in celo ꝓpter pecca
tores q2 niſi fuiſſent peccatores
non fuiſſet mater dei nec per con
ſequens de tam excellenti gloria
in celo gauderet. Ad ipam ergo
recurram9.

Introitus

Eſt autẽ duplex gaudiũ. ſ. terre-
num qđ eſt de rebus terrenis. et
ſpirituale qđ ẽ đ ſpũalibus. Gau
diũ terrenũ modicũ eſt q2 de re-
bus modici valoris ⁊ modicũ du
rat quia terrena cito tranſeũt. et
vita hominis in qua tale gaudi-
um durat eſt breuis et ideo tale
gaudium fugiendum eſt tãꝙ va
num. Sed gaudiuz ſpirituale eſt
magnũ quia de rebus magni va-
loris et multe durationis q2 ſpiri
tualia non trãſeunt et ideo de eis
curandum eſt quia non termina
tur per mortem imo cõpletur ꝑ
gaudiũ celeſte. tali gaudio gau-
dẽt ſancti viri et ideo iſto gaudio
eſt gaudendum.

Diſtinctio.

Sciendum ꝙ gaudium ſpiritu
ale et vtile q̃le deberet hr̃e ani-
ma deuota eſt triplex vel ſpũalitẽ
eſt de tribus. ſ. de aduerſitate mũ
di. de pſperitate ꝓximi. et ſcitate
ſtat9 ꝓprij. Prio ergo gaudere đ
bem9 de adũſitate mũdi. Miles ei
ꝓb9 ⁊ valẽs qñ iſtat bellũ. i. ꝑliũ
i q̃ põt ſuã ꝓbitatẽ expiri ⁊ ma-
nifeſtare mĩtũ gaudet. Oẽs ſu-
mus vel debem9 eſſe milites dei
Pugna aũt in qua manifeſtatur
ꝓbitas noſtra ſũt tribulationes
et aduerſitates huius mũdi in q̃-
bus dũ habem9 paciẽtiã habe-
m9 victoriã cũ aũt nõ ſuſtinem9
patiẽter. remaneam9 victi q2 pa
cientia nr̃a non manifeſtatur niſi
tempore tribulationum. Ideo cũ
tribulationes inſurgũt cõtra nos
debemus gaudere q2 inſtat preli
um in quo noſtram ꝓbitatem et

ſtrẽnuitatẽ poſſumus experiri et
manifeſtare. Vñ Jacobi. i. Om
ne gaudium exiſtimate frẽs mei
cũ in temptationes varias incide
ritis ſcientes ꝙ probatio fidei ve
ſtre pacientiã operaẗ. Nota ꝙ li
cet miles videat ſibi laborem im
minere de prelio qꝛ tñ ſcit ꝙ ſu=
ſtinẽdo aliquos ictus leues lu=
crabitur vnã magnã hereditatez
et fugiendo incurrit magnam pe
nam cũ magno gaudio ſuſtinet
ictus amore hereditatis haben=
de et pene fugiende. Jta nos li=
cet ſuſtinere tribulationes et ꝑ=
ſecutiones mũdi ſit nobis laboꝛ
qꝛ tñ ſcimus ꝙ fugiendo per im=
pacientiã incurrimus penã infer
ni et ſuſtinendo pacienter lucra=
bimur hereditatẽ paradiſi. debe=
mus ipſas perſecutiones ⁊ tribu
lationes pacienter et cũ gaudio
ſuſtinere. Math. v. Beati eritis
cũ maledixerint vobis et perſecu
ti vos fuerint. Et poſt. Gaude=
te et exultate quoniã merces ve=
ſtra copioſa eſt in celis. Secũdo
de ꝓſperitate ꝓximi. ꝙ eñ ali=
quis triſtetur de ꝓſperitate pro
ximi hoc eſt ex odio qđ habꝫ ad
ipm. nulꝰ ei ↄ̃ſtaẗ đ bono qꝛ eue
nit ei quẽ diligit ſed illiꝰ quẽ odit
ↄtrario aũt q̊libꝫ gaudꝫ đ ꝓſperi
tate et de bono illius quem di=
ligit et de malo illius quem o=
dit. Sic ergo tenemur ex cari=
tate dolere de malo proximi et de
ꝓſperitate ipſius gaudere. ⁊ ſi nõ
facimus perdimus caritatem pro
ximi et per cõſequẽs dei et pecca
mus peccato inuidie qđ eſt pec=
catum moꝛtale. Vñ. i. Coꝛ. xij.

dicitur. Si quid patitur vnum mẽ
brum compatiuntur omnia mẽ=
bꝛa. Vbi pꝛobat apoſtolus ꝙ q̇
libet debet gaudere de bono ꝓxi
mi et dolere de malo: ſicut facit
vnũ mẽbrũ in homine de alio mẽ
bꝛo. Nota ꝙ ſi aliquis videns ali
quem lucrãtem decem ſolidos
gaudendo de hoc ſtatim lucrareẗ
decem libꝛas ⁊ dolendo perderet
certe faceret poſſe ſuum et reco=
gnoſceret ſeipſum gaudendo de
lucro ipſius etiam ſi eſſet inimicꝰ
ſuus ne ipſe tamẽ perderet ſed lu
craretur et idem faceret ſi dolen
do de eius perditione deberet lu
crari et gaudendo perdere. Nũc
aũt ita eſt ꝙ gaudẽdo de ꝓſperi
tate pꝛoximi et dolendo de malo
eius lucratur hõ grãm dei ⁊ glo
riam paradiſi. et dolendo de bo=
no et gaudendo de malo perdit
homo dei gratiaꝫ et paradiſi glo
riam. et ideo debemus omnino de
pꝛoſperitate ꝓximi gaudere ⁊ de
ipſius malo triſtari. Vnde Job
xxxi. Si gauiſus ſum ad ruinã il=
lius qui me oderat ⁊ exultaui qđ
inueniſſet eũ malũ iuſte. ſ. ſuſti=
nendo penã habeo. ſed hoc non
feci. Nõ eñ dedi ad potãdũ ſiue
peccãdũ guttur meũ. Tercio de
ſanctitate ꝓp ij ſtatus. tẽpus ei
moꝛtis eſt hoi incertũ. Sed cer=
tũ ẽ ꝙ illi q̇ moꝛiũtur in peccato
moꝛtali incurrũt illã certiſſimam
et interminabilem penã inferni
et priuãẗ ineffabili gaudio para
diſi. Sed illi qui ſunt in bono ſta
tu trãſeũt de vita iſta moꝛtali ad
illud gaudium et ideo homo qui
ſe ſentit in peccato moꝛtali de=

bet eſſe i continuo timoꝛe ⁊ tre=
moꝛe ne foꝛte preueniaẗ moꝛte an
teq̃ꝫ habeat tempus penitẽtie ſꝫ
qui eſt ſine peccato habet maxi
mũ gaudiuꝫ qꝛ eſt ſecurus ꝙ qñ
cũqꝫ veniat moꝛs inueniet eũ pa
ratũ nec timet ꝙ inimicus habe=
at ſuper eũ ꝑtãtẽ ſed ſcit ꝙ poſt
moꝛtẽ rememorabiẗ de oibus bo
nis que fecit. et ideo qñ inquirit
infra ſeipſum de ſtatu ſuo et in=
uenit ſe ſine peccato habet cõſci
entiam ſuã exoneratã multũ debꝫ
gaudere. Pꝛoũ. xxix. Viꝝ iniquuꝫ
inuoluet laqueus id eſt remoꝛſꝰ
cõſcie ⁊ iuſtus laudabiẗ atꝫ gau
debit. Nota ꝙ ſi aliquis vadẽs ꝑ
viam aliquã ꝑ inimicos inſidian
tes et volentes ipm interficere
nec haberet ſocietatẽ nec arma
cũ quibus poſſet ab eis ſe defen
dere ſed haberet incidere in ma=
nus eoꝛum multum doleret. Sed
econtrario ſi ſciret ſe in tali ſocie
tate et ita armatum ꝙ non poſſꝫ
ei nocere niſi vellet multum gau
deret. ita eſt nobiſcum omnes noſ
exiſtentes in via huius mũdi ha
bemus inimicos moꝛtales. ſ. dia=
bolos qui quotidie inſidiantur
nobis vt nos ad moꝛtem eternã
perducant. peccatoꝛ autem quia
nõ habet ſecũ gratiaꝫ dei eſt ſine
ſocietate / ſine armis. et ideo non
poteſt cõtradicere. ſed in tempta
tionibus et ſuggeſtionibꝰ demo
nũ ſtatim capitur ab eis per pec
catum moꝛtale. ⁊ ideo quicũqꝫ eſt
in peccato multum habet vñ tri
ſtatur. ſed qui eſt ſine peccato eſt
in ſocietate ſcõꝝ et habet ſecum
gratiam dei ⁊ eius adiutoꝛiũ. vñ

de facili põt demonibus reſiſtere
nec nũq̃ꝫ pñt ſupare eum niſi ipẽ
velit. et ideo ille qui ẽ in bono ſta
tu multum habet vt gaudeat. i.
Petri. iiij. Cõicãtes. Chꝛiſti paſ
ſionibus id eſt vos qui eſtis par=
ticipes paſſionis Chꝛiſti cuiꝰ ef
fectus eſt mũdare homies a pec
cato gaudete vt in reuelatione
eius gaudeatis.

De Gloria.

Vm hõ ſit nobilis crea=
tura et ad gloriam regni
celeleſtis creatus. Jpſe
naturaliter vult gloriari et ipſe
neceſſarie habet ſcire in quo glo
riari debeat. Et ad hoc ſciendum
nota ꝙ duplex eſt gloria Jnferi
oꝛ et diabolica exterioꝛ et vana.
Jnterioꝛ et ſancta. Superioꝛ et
beata. Diabolica gloriatio eſt de
peccato ps. Quid gloriaris i ma
litia ⁊c. quod idem eſt ac ſi aliq̇s
gloriaretur ꝙ cecidiſſet i luto vl
ſi mulier peperiſſet bufoneꝫ vel
ſerpentem vel auis de laqueo et
piſcis de hamo et lupus de pedi
ca vl đ hoc ꝙ hereditatẽ ſuã ⁊ om
nia bõa ſua amiſiſſꝫ. Ecc. xix. Qui
glaẗ i malitia ⁊ iocũdaẗ đnotabi
ẗ. i. đ notitia xp̄i delebiẗ. ps. dele
anẗ đ libro viuẽtiũ ⁊c. Scđa glia
ẽ exterioꝛ ⁊ vana. Et hec reꝓbã
da ẽ qꝛ nihil valet. ſi glifico me
glia mea nihil eſt Joh. viij. q̇a
hmõi glia non eſt niſi vẽtꝰ. q̇ in
vanum gloriatur eſt ſicut molẽ=
dinũ ad vẽtũ nõ molit niſi hẽat
vẽtũ ianis glie. ẽ etiã gamaleon
diaboli q̇ ex vento viuit ⁊ paſciẗ

Nauis eius nõ poteſt currere ſi
ne vento· et ideo tollet eos ven-
tus et aufert de loco ſuo. vt dici
tur Job·xxvij·Hiere·xxij·Omnes
paſtores paſcit ventus·Iſte ventꝰ
videtur eſſe leuis et tamen tranſfert
montes id eſt viros ſpirituales a
regno dei in regnuz diaboli·Itẽ
quia vilis et breuis·i· Macha·
ij· Gloria hominis.ſ· peccatoris
ſtercus et vermis hodie extolli-
tur et craz non erit· Amator enĩ
vane glorie de vno hiſtrione ri-
baldo iudicem ſuum facit· Fin-
git enĩ eum qualem vult· quãdo
qz anihilat quãqz magnificat·
Bern̄.Qui ſcias ſuas in alienis
liguis poſuerũt modo parui mo
do magni modo nulli videntur pro
ut liguis hominum eos laudare
vel vituperare placuerit· Itẽ glo
ria exterior reprobanda eſt quia
aufert homini bona ſua· Diabo-
lus enĩ eſt ſicut latro qui ſequitur
mercatores qñ cognoſcit eos ali
qđ portare et ſociat ſe eis vt ſpo
liet·Sic diabolus ſpoliat ſupbos
per iactantiam et vanam gloriã
quam appetunt·Math·vi·Amẽ
dico vobis receperũt mercedem
ſuam Iſte vult habere fructum
ſtatim cum ſeminatur imo aliqñ
ante. Qui enim bladuz ſuum col
ligit in herba non habet in au-
guſto quod reponat in horreo·
Vnde dicitur in vitis patrũ ꝙ ſi
cut fieri non poteſt vt herba ſi-
mul naſcatur ⁊ ſemen ita fieri nõ
poteſt vt gloriam habẽtes ſimul
fructum faciant celeſtem. Item
pauo auis oua galline ſue q̄rit
vt frangat vel comedat vt libe-
rius libidini vacet. Sic diabolus
bona noſtra nititur auferre. Sz
gallina oua ſua abſcondit vt ſer
uet ſic bona noſtra debemus ab-
ſcondere·Math·vi·Neſciat ſini-
ſtra tua quid faciat dextera tua
Item cum oraueris intra in cubi
culum ⁊c̃. Sz q̄dam ſunt ſicut gal
lina domeſtica q̄ ſtatim cũ ouum
emiſerit clamat et accuſat et iõ
amittit. Iſa.xxxi· Omnia que in
domo mea ſunt viderunt non fu-
it res quã nõ abſcõderim eis Di
xit Ezechias nuncijs babilonis
et poſt dictum eſt ei ꝙ omnia e-
mitteret·Semina quãdo non ſũt
cooperta humo:tollunt aues et
comedũt Sic diabolꝰ bona apta
Luce·viij· Aues celi comederunt
illud·ſ·qđ cecidit in via· Grego·
depredari deſiderat qui theſaurũ
publice in via portat· Nota ꝙ
mercatores abſcondunt merces
male ſoluentibus· ſic iuſti bona
ſua adulatoribz·Sz notãdũ ꝙ hec
gl̃atio·ſ· exterior ⁊ vana cõſiſtit
i multis·p̃ma i apparẽti bono Ro
ma·iij· vbi ẽ gl̃atio tua·ſ·đ bono
ope' excluſa ẽ· Nos ſumꝰ media-
tarij vl' coloni ptiarij dñi nr̃i ihu
xp̄i in bono ope ptĩr nobiſcũ. nos
appoĩmꝰ coopatiõz libero arbi-
trio ip̄e gr̃az nobis ꝯcedit vtilita
tẽ ſibi retinz gl̃iaz· ⁊ nos q̄ſi frau
dulẽti coloni vſurpamꝰ ptẽ eiꝰ ⁊
totũ amittimꝰ·exẽplũ đ cane qui
ferebat caſeũ in ore et vidẽs vm
bram caſei in aqua credidit eſſe a
lium caſeuz aperuit os ſuuz vt ac
ciperet et cecidit caſeꝰ et amiſit
vtrunqz· Iſaie· xlviij· Gloriam
meam alteri non dabo ⁊ cetera·

dabo· Item alij gloriantur de ſa
pientia mundana que ſtultitia ẽ
apud deum· Eſt enĩ quaſi lumen
lignorum putridoruz quod de no
cte apparet de die non. In tene-
bris huius vite ſapientia videtur
ſed in futuro apparebit ꝙ inſipiẽ
tia eſt. Item non eſt gloriandũ
de ſapientia quia donuz dei eſt ne
amittatur·Sicut Nabogodono-
ſor qui per elationem mentis fa-
ctus eſt quaſi beſtia. Danielis·
iiij·Eleuatum eſt cor tuum in de
core tuo. perdidiſti ſapientiam
tuam in decore tuo in terram pro
ieci te. ante faciem regum dedi te
vt cernerent te·ſequitur In mul
titudine iniquitatum tuarum et
iniquitate negociationis tue pol
luiſti ſanctificationem tuam·pro
ducam ergo ignem de medio tui
qui comedat te et dabo te in ci-
nerem ſuper terram in conſpectu
omnium videntiũ te ⁊c̃·Et·i· Co-
rinth·i·Etenĩ q̄ ſtulta ſunt huiꝰ
mũdi elegit deus vt cõfundat ſa
pientes vt non glorietur in con-
ſpectu eius omis caro· Hiere·ix·
Non glorietur ſapiens in ſapien
tia ſua quia hoc eſt đ alieno glo
riari·vt co:mx de plumis auium
Ecc̃·i· Omnis ſapiẽtia a dño deo
eſt·Et·i· Cor·iiij. Quid habes
quod nõ accepiſti quid ergo glo
riaris quaſi non acceperis· Itẽ a
lij in fortitudine· Vnde ſequitur in
Hieremia·Nec fortis in fortitu-
dine ſua quia breuis et fragilis·
Iſa i·Erit fortitudo veſtra vt fa
uilla ſtupe· Aug·Si đ fortitudie
gloriaris: ſuparis a beſtijs·ſi for
tis a pulicibus reſiſte vt dormi-
as·Stultitia eſt gloriari de forti
tudine nimia ſui cum corpus ad
uerſetur ſpiritui· Item alij in diui
tijs quare ſequitur Nec diues in
diuitijs ſuis p̃s· Qui cõfidunt in
virtute ſua et in multitudine diui
tiarum gloriantur· Eccl'· x· Qui
gloriatur in ſubſtãtia pauperta
tem vereatur· Qui gloriatur de
hoc ꝙ ditior eſt alijs quaſi glo-
riatur de hoc ꝙ compedes habz
maiores q̄ꝙ alij·Sapi·xiiij· Facti
ſunt in laqueum et in muſcipulã
pedibus inſipientium· Item glo
riatur de hoc ꝙ cecidit in laque-
um inimici et de hoc ꝙ habz ma
gnam molam ad collum ſuum vt
demergatur in profundum m:-
ris·i·Thimo.vi· Qui volũt diui-
tes fieri incidunt in laqueum ⁊ tẽ
ptationem diaboli ⁊ deſideria mul
ta ⁊c̃· Alij gloriantur in pulchri
tudine corporis qđ ẽ gl̃ari in re-
accomodata· Prou·xxxi. Fallax
gratia et vana eſt pulchritudo·
q2 cito amittitur ſicut pulcritudo flo
ris·Iſa·xl· Ois caro fenũ ⁊ omnis
gloria eius quaſi flos feni· Au-
gꝰ. Si đ pulchritudine gloriaris
pulcrior ẽ cauda pauonis· Labã
i·mũdus duas filias habuit Ra-
chel et Lyã·ſz mul'a p Rachaele
i·pulcra laborãt·ſz ſupponitur eis
Lya ploratrix et lippa·i·cõfuſio
eterna·Geñ·xxix·Oſee.iiij·gl'am
eorum i ignominiã cõmutabo·Ter
cia gl'a ẽ iterior ⁊ ſcã q̄ ẽ đ purita
te ꝯſcie ⁊ mũditia iterior·ij·Cor
primo. Gloria noſtra hoc eſt te
ſtimoniũ cõſcientie nr̃e·i· cõſcia

pura ab omni ſimulatiõe peccati
Conſcientia pura eſt quaſi quod
dam ſpeculum quod de interiori
pulchritudine non mentitur. Itẽ
gloriandun eſt in cruce. Gal. vi.
Mihi abſit gloriari niſi in cruce
Gloriandum eſt ꝓpter virtutem
eius quia diabolum flagellat et
fugat a nobis. Vnde Moyſes v̓
ga pharaonem multipliciter fla
gellauit. Damaſcenus Crux eſt
tropheum aduerſus diabolũ vt
nõ appropinquat vaſtator. Chri
ſoſto. Si crucẽ inſixeris viſui tuo
nullum demonium ꝓpe ſtare po
terit videns enſem in quo plagã
accepit. videns arma quibꝰ xps
caput ſuum abſcidit Crux xpi
demones non ſolum terribiles ſz
etiam cõtemptibiles facit. Ideo
virga Moyſi deuorauit ſerpen-
tes. i. demonũ temptationes. Itẽ
quia penitentias dulcorat et al-
leuiat. Exodi. xv. Nonne a ligno
dulcorata eſt aqua amara. Oſtẽ
dit dñs lignum Moyſi quod cũ
miſiſſet in aquam in dulcẽdinez
verſe ſunt Item quia viam para
diſi aperit. Heſter. iiij. Nemo trã
ſibat ad aſſuerum regem niſi pri
us virga deoſculata. Item glori
andum eſt in tribulationibus.
Ro. v. Gloriamur in tribulationi
bus. ij. Cor. xij. Libenter glori-
abor in infirmitatibus meis. De
quibus etiam gloriandum eſt et
gaudendum. Require in precedẽ
ti. c. Itez eſt gloria eterna de q̃ i
p̃s. Glia et diuitie in domo eius
Ad iſtã gl̓iaz ꝑuenit̃ per humi
litatem. Job. xxij. Qui humilia-
tus fuerit erit in gloria. Prouer.
xix. huilẽ ſpũ ſuſcipiet gl̓ia Itẽ p
gratiam. Prouer. xi. Mulier gra
tioſa inueniet gloriam. De hac
require. c. ſequenti de gratia in
fine. Item per obedientiam Job
xxxvi. Si audierint et obſuauerit
complebunt dies ſuos in bono ⁊
annos ſuos in gloria. Item per
amorẽ. p̃s Gloriabũtur in te om
nes qui diligunt nomen tuũ.

De Gratia.

Olet diſtingui triplex
gratia. ſ. Infuſa. diffu-
ſa et effuſa. Pria reſtri-
git malas cogitationes. Scḋa
dirigit locutiones. Tertia ordiat
operationes. Dico primo ꝙ gra
tia infuſa eſt que reſtringit ma-
las cogitatiões de qua cantat ec
cleſia Imple ſupna grã q̃ tu crea
ſti pectora. Eccl. xxiiij. In me. i.
in corde meo ois grã vite et veri
tatis. Sz quidã hãc gratiã non re
cipiũt ſed ſubterfugiũt. vt laſci-
ui. Anſel. Hõ aliquis nõ habet
grãz iſtã nõ qꝛ hãc nõ dat deus
ſz qꝛ hãc nõ accipit hõ. i. non di-
ſponit ſe ad accipiẽdũ. Sol q̃tũ
eſt de ſe omnibꝰ ſe coicat. ſic lux
gratie. Eccl. xlij. Sol illumians
per omnia reſpicit niſi inueniat
quod ſibi repugnet. Sicut ſol nõ
intrat domum propter obſtacu-
lum feneſtre. aperi feneſtraz ſol
intrabit domum et eam illumi-
nabit. Item materia que ha-
bet aquã nõ defacili recipit ignẽ
qꝛ inueit q̇d ſibi repugnat. vt ptz
in candela madefacta vel ligno.

Sic gratia non intrat cor hominis
ꝓpter obſtaculũ peccati vel ma
le voluntatis. Actuũ. vij. Dura
ceruice ⁊ incircunciſi corde vos
ſemper ſpirituiſancto id eſt gra-
tia ſpũſſanci reſiſtitis. Itẽ qui
daz recipiũt ſed ſtatim effundũt
vt fatui ſcḋm q̇d ſolz dici. Si ſtul
tus haberet bonam ſcutellam ef
funderet eam Eccl. xx. Gratie fa
tuoruz effundentur. glo. extra fũ-
dẽtur quia nihil celare vel ab-
ſcondere poſſunt. Exemplũ d̓ va
ſe cõfracto et decurrẽte. Requi-
re infra. c. de iactantia. Prouẽ. xix
Totum ſpm̃ ſuum profert ſtultꝰ
Itẽ quidam recipiunt ſed in va
cuum vt pigri qui non operãtur
i. Cor. xv. Gratia dei in me va-
cua non fuit. Fruſtra ſecurim vel
aliud inſtrumentum ad operand̓
portat qui non operatur. ij. Cor.
Hortamur ne in vacuum gratiaz
dei recipiatis. Grãm in vacuũ re-
cipit dicit glo. qui poſtea non ex
ercet ſe in bonis operibus vt il-
le qui noluit operari de talento
ſibi tradito amiſit ⁊ ille qui au-
gmentauit operatus eſt. Math.
xxv. Item nõ teneret hõ ſapiẽs
equũ vel bouem in domo ſua niſi
aliquid opareẗ nec ſeruuz qui ad
nihil eſſet vtilis nec ei ſeruiret. ⁊
quid credit piger frater de ſe q̃ a
deo omnia bona habet ad nihil ẽ
vtil̓ nec ei ſeruit. Math. xxv. Ser
uũ inutilẽ ꝓijcite in tenebras ex-
teriores. Iſte ſiꝉis ẽ catto qui bñ
vult comedere piſces ſed nõ vult
pedem mittere in aquaz vel trut
tam ſedenti q̇tidie ad ſolem qui
ſatis vellet habere ſed non vult
ad hoc laborare. Prouẽ. xiij. vult
et ñ vult piger. Itẽ alij recipiũt
grãm ſed non in vacuũ qꝛ profi-
ciũt. i. Cor. xv. Plus omnibꝰ la
boraui non ego ſolus ſed gratia
dei mecum. Lapis nõ põt moueri
ſurſum nec ſecuris ad ſecandum
ſine adiutorio aliẽo. ſic hõ ad bñ
operandum ſine adiutorio dei. i.
Cor. xv. Gratia dei ſum id quod
ſum. Ro. vij. Velle mihi adiacet
perficere autem bonum nõ inue
nio. ſ. ex me. Ideo dr̃ Heb. iiij. ad
eamus cuz fiducia ad thronũ gra
tie eius vt ⁊c̃. Item ſicut arbor
cuius radix exſiccata eſt non po
teſt ferre fructum. ſic homo ſine
humore gratie fructum non fert
bonoruz operum. Eſee. x. Radix
eorum exſiccata eſt nequaq̃ fru
ctum facient. Nota ꝙ ad haben
dam gratiam humilitatis neceſ-
ſaria eſt ad recipiendaz et pietas
ad conſeruandaz. Jacobi. iiij. deꝰ
ſuperbis reſiſtit humilibus autẽ
dat gratiam. Aque autem grati
arum deſcendunt ad valles et de
ſerunt montes. Eccl. iij. Quan-
to maior es humilia te in omni-
bus. et coram deo inuenies gra-
tiam vas non impletur aqua flu
minis vel putei niſi inclinetur vl̓
in profundum immergatur. Sic
hõ nõ impleẗ gratia niſi huilieẗ
Eccl. vl. Inclinaui modicũ aurẽ
meaz et recepi ſapiaz vel grãz.
Item pietas valet ad conſeruan
dam. Eccleſi. xxix. Elemoſina viri
quaſi ſaccus cum eo et gratiam
hominis quaſi pupillã cõſeruabit

Secūda gratia eſt diffuſa.p̃s.
Diffuſa eſt gratia in labijs tuis
ad dirigendos ſermones. Facit ei
diſcrete loqui. Col'.iiij. Sermo ve
ſter in gratia ſit ſemper ſale con
ditus. Si nouiſti cōdire pulmen-
ta quare non nouiſti condire ver
ba. Hoc ſal datum eſt tibi in ba-
ptiſmo quando dictum eſt tibi.
Accipite ſalem ſapientie Sed li
gue multorum iſtud ſal non rece
perunt. ⁊ ideo vermibus id ē ma
lis verbis ſcaturicant. Auguſti.
Eligis cibos quos comedis et q̃
re non eligis verba que dicis .ſ.
bona et ſana. Itez facit iſta gra
tia gratioſe loqui. Eccl'. vi. Lin-
gua eucharis in bono homie ha
bundat. Item facit feruenter.
predicare Ideo ſpūſſanctus in li
guis igneis apparebat. Tertia
gratia eſt gratia effuſa ad ordi-
nandum. Actuū. x. Effuſa gra-
tia in omnes nationes Et hec a-
nimam iuſtificat. Ro. iij. Omnes
eñ peccauerunt et egent gloria
dei. glo. indulgentia peccatorum
iuſtificati per gratiam ipſius. Il
li qui iam iuſtificati ſunt per gra
tiam et illuminati melius vident
periculum peccantium q̃ illi qui
ſunt in peccato quia illi in lumi-
ne. illi in tenebris nec ſe nec alios
vident. p̃s. Comphenderunt me
iniquitates et non potui vt vide-
rem. Sicut illi qui fuerunt in pe-
riculis maris et euaſerunt et ſtāt
in littore melius cognoſcunt pe-
ricula illorū qui ſunt in mari q̃ il
li qui adhuc ibi ſunt. Ideo dicit
apl'us Ro. vij. Infelix ego ho-
mo quis me liberabit de corpore
mortis huius gratia dei per ihe-
ſū xp̄m. glo. non petit liberari de
ſubā corpis que bona ē ſed a vi-
cijs carnalibus a quibus non li-
beratur homo niſi gratia ſalual-
uatoris. Item in bono ſtatu con
ſeruat et defendit. Ro. vi. Pecca
tū non dominabitur vobis ſicut
prius. Non enim eſtis ſub lege.
ſed ſub gratia que ardorem et cō
tumeliaz peccati refrigerat. Sic
ros ardorē ſolis. Eccl'. xviij. Nō
ne ardorem refrigerabit ros. Vñ
cum apoſtolus ſtimulum carnis
pecijſſet amoueri a ſe dictum eſt
ei ſufficit tibi gratia mea. ſ. ad te
cuſtodiendum. Naz virtus in in
firmitate perficiť. Vñ. ij. ad Thi
mo. ij. Fili cōfortare in gratia tā
q̃ in fulcimento ad ſuſtinenduz
te. Nota q̃ cū adiutorio aque po
teſt homo magnū opus portare
q̄d per ſe non pōt Sic cū adiuto
rio gratie magnā ſuſtinere tribu
lationem. i. Coꝛ. xv. Plus oibus
laboraui nō ego ſolus ſꝫ grā dei
mecū. Idē oia poſſuz in eo q̄ me
cōfortat. Itē quāto q̄s ē i altiori
loco tāto ſe dꝫ firmi⁹ tenere ne ca
dat qꝛ plus lederet q̃ ſi caderꝫ d̄
imo. Sic q̄ ē in ſtatu grē vel ino-
cētie ne cadat in peccatū ſe firmi
ter teneat qꝛ caderet de celo i in-
fernū Ecc̄. xxviij. attēde ne laba
ris in ligua et cadas i cōſpectu i
imicoꝝ inſidiātiū tibi ⁊ ſit caſe⁹
tu⁹ iſanabiľ i mortē. Item erudit
ad Titū. ij. Apparuit grā dei oi-
bus hoib⁹ erudiēs nos. ⁊ docet
nos h̄ tria Pᵒio q̄d vitād̄ vbi ait

Abnegantes impietatē que cor
rumpit affectum. Secundo quō
viuendū. ibi ſobrie et iuſte et pie
viuamus in hoc ſeculo ſobrie no
bis. iuſte pximo pie id eſt religi
oſe deo. Deuť. viij. Sicut homo
erudit filium ſuum ita dn̄s erudit
te vt cuſtodias mandata eius.
Tercio docet q̄d appetēdū et deſi
derādum. ibi Expectantes beatā
ſpem .i. beatitudinem ſperatam
Ideo dr. i. Ioh. ij. Vnctionez ha
betis a ſancto et noſtis oma id
eſt gratiam ſpūſſancti que corda
vngit et linit. Et poſſunt hic no-
tari quatuor ſigna per que poteſt
cognoſci ſi homo habeat gratiā
dei et illam vnctionē ſpūſſancti.
Primuz eſt ſi mandata dei ſeruat
Ligna et lichinū oleo vncta ig-
nis facilius accendit et vrit. i. Io
hannis. ij. Vnctionem quā acce-
piſtis maneat in vobis que ad ob
ſeruanda dei mandata cor implet
et inflat. Secundum eſt ſi manus
diaboli. i. peccatū totaliter eua-
dat. Pugil enim bene vnctus non
diu a ſotio teneť Eccl'. xlviij. Qui
vngis reges ad pugnanduz. Ter
cium eſt ſi lucide de rebus iudicat
Res eñ vncta lucidior ē Sic ani-
ma vncta gratia clare et vere iu
dicat de mūdanis. i. Ioh. ij. Vn-
ctionem habetis ⁊c. glo. non eſt
opus vt doceamini ſed vnctio do
cebit vos que. ſ. tenēda ſūt et q̄
non. Quartum eſt ſi onera tribu
lationum et infirmitatum et pe-
nitentie et hmōi patienter et ſine
murmure portat. Quadriga eñ
vncta rotat ſine ſtridore. Eccle.
xxxviij. In his curans mitigauit
dolorem et vnguentarius faciet
pigmēta ſuauitatis et vnctiones
faciet ſanitatis. Sed nota q̃ vn-
ctum inuadunt muſce et inqui-
nant. Sic demones illos quos vi
dent habere gratiam virtutū in-
quinare ſtudent prauis cogitati-
onib⁹. Eccl'. x. Muſce morientes
id eſt inmūde cogitatōnes perdūt
ſuauitatē vnguenti id eſt vnctū
bonorum operum. ſ. deuotionem
orationis. Item beatificat. Ro.
v. Gratia dei vita eterna. gloſa
illis meritis redditur vita eterna
que gratia contulit homini. Gra
tia enim eſt penſio vel merellum
ad habendum gloriam. Prouer.
xi. Mulier gratioſa inuenit glo-
riam. Sicut enim merellum ſan-
ctificat illum qui habet de bene-
ficio danda Sic gratia hominem
de gloria. Vnde in euangelio Io
hannis p̄mo Et gratiam pro gra
tia. pro gratia iuſtificationis gra
tiam glorificationis. p̃s. Gratiaz
et gloriam dabit dominus. glori
am pro gratia. Certus eſt de re
qui bonum pignus habet penes
ſe ⁊ certꝰ eſt d̄ foro qui habꝫ bo
nam arcam. Sic ſecurus poteſt
eſſe de gloria qui habet pignus
gratie ſi bn̄ ſeruauerit. ij. Coꝛ. i.
Qui dedit pignus ſpūs. ſ. in cor-
dib⁹ nr̄is. Eph. i. Qui eſt pign⁹
hereditatis noſtre. Ad quā ⁊c.

Thema.

Inueniſti grāz apd̄ deū
lu. i. ſm pabolā ſaluatoř

Luce.viij. Sicut ſemen corpora-
liter ſeminatum aliquādo non fa
cit fructum ex defectu aque q̄a
terra nō habet humorē Sic ſemē
ſpūale quod eſt verbum dei i ani
mabus non facit fructum niſi ſit
aqua diuine gratie irrigata Iſti
us aque fons et principium ds.
Iſte fons multo tēpore fuit ob
ſcuratus et clauſus ꝙ non pote
rat inueniri meatus per quē flu
men ad animas hominum veni-
ret. Sed ex quo iſte deſcendit de
celis et intrauit vterum virginis
et exiuit carne aſſumpta iam ip-
ſa inuenit et attigit vſq₃ ad iſtū
fontez et facta eſt carnalis ⁊ me
atus per quem fluit ab ipſo fon
te fidelibus gratie plenitudo Et
ideo dicitur ſibi ab angelo. Inue
niſti gratiam apud deum. Ad ip
ſaz ergo recurramus q̄m ipſa oi
gratia plena.

Introitus

Omnes homines huius mūdi
ſunt creati ad hoc vt deo ſeruiāt
in hac vita et in morte vnuſquiſ-
q₃ mercedem accipiet de ſeruitio
ſuo. Sicut autem dn̄i huius mun-
di remunerant ſeruitia ſibi grata
quātūcūq₃ minima et non remu-
nerant que eis non grata quātū
cūq₃ magna Sic deus pro quocū
q₃ ſeruitio ſibi grato quātūcūq₃
modico dat remunerationem in
paradiſo. Seruitia autem ſibi nō
grata quātūcūq₃ magna non re-
munerabit mercede vite. et ideo
multum debet conari quilibet ꝙ
ſua ſeruitia ſint deo grata. ſūt au
tem ſeruitia deo grata ex eo ꝙ fa
ciens eſt ſibi gratus. ſ. q̄n eſt in
gratia ſua.

Diſtinctio.

Sciendum ꝙ gratia dei expel-
lit peccatum ab anima per cōſe
quens detrimenta prouenientia ꝑ
peccatum. Sed ecōtrario gratia
animam clarificat ſiue mūdat for
tificat atq₃ ditat. Primo gratia
dei animā clarificat ſiue mundat
Aia noſtra eſt ſicut ſpeculum.
Sicut autem ſpeculum ſi ſit me-
diū aliq̄d iter ip̄m et radiuz ſolis
ē tenebroſuz ⁊ obſcuꝝ illo corpe
intermedio faciente in ipſo vm-
bram. Si autem radius directe ſi
ne medio tāgat ipſum eſt lucidū
et clarum. Sic anima noſtra quā
do aliq̄d temporale interpona-
tur inter ipſam animam et deum
q̄d eſt quando homo eſt in pec-
cato mortali q̄a diligit aliq̄d tē-
porale contra deum eſt tenebro
ſa et efficitur in ea obſcuritas et
macula quedam. Sed quādo diui
num lumen quod eſt gratia dire
cte tāgit eam facit eam lucidam
ſplendidam et mundam. ad Thi
tuz.ij. Apparuit gratia ſaluato-
ris noſtri dei qui dedit ſemetipſū
ꝓ nobis vt nos redimeret ab oi
iniquitate et mundaret. Notan
dum eſt ꝙ ſicut ſpeculum cū ſe-
mel eſt deturpatum nō poteſt re
cipere ſplendorez a radio ſolis ni-
ſi prius ipſa macula detergatur
quo facto recipit. Sic anima de-
turpata ſemel per peccatum nō
poteſt recipere gratiam dei niſi
prius peccatū ab aia abſtergatꝰ

et abluatur hoc autez fit per pe
nitentiaz Et ideo quilibet ſiue q̄-
cūq₃ infecit aiam ſuam per pec-
catum mortale. oportet ꝙ ablu-
at per penitentiaz quo facto ſta
tim radiat ſuper eaz gratia dei ⁊
efficitur anima munda et clara.
Ro.iij. Iuſtificati id eſt facti ſu-
mus iuſti et mūdi a peccato gra
tis per gratiam ipſius. Secundo
fortificat Ille em̄ qui eſt in pec-
cato ſeruus eſt diaboli. ſeruꝰ au
tem non poteſt reſiſtere domino
ſuo. et ideo quicūq₃ ſunt in pecca
to mortali ſunt multum debiles.
Item etiam quando impingunt
temptationibus et ſuggeſtioni-
bus demonum de facili cadunt. ſ₃
illi qui habent ſecum gratiā dei
non ſūt diabolo ſubiecti. imo ſūt
potentiores eo quia ipſi ſunt de
familia regis celeſtis qui defen
dit famulos et mittit milites ſu-
os. ſ. angelos ad defenſionem eo
ruz quia ſūt in gratia ipſius quā
demones non habent. et ideo ta-
les per gratiam quā habent per
adiutorium dei et angolorũ ſūt
ita fortes et potentes ꝙ diabo-
lus non poteſt ſuperare niſi ipſi
velint. Hebre vlti. Optimum eſt
gratia ſtabilire cor. Nota ſic̄ cor
pus viuit per animaz ita anima
per gratiam. et ſicut corpus mori
tur recedente ab eo anima. ſic aia
recedente ab ipſa gratia dei re-
manet ſpūaliter mortua. Vnde
ſicut homo viuus ⁊ ſanus eſt for
tis ad reſiſtendum ne ducatur vł
vertatur vel trahatꝰ niſi vbi vult
Mortuus autem nullam habet
virtutem ad reſiſtendum. ſed du
citur vertitur trahitur ad omnez
partem pro voluntate. Sic ho-
mo exiſtens in gratia eſt fortis
ad reſiſtendum ita ꝙ inimicus n̄
poteſt eum trahere aut ducere
niſi vbicūq₃ ipſe vult Sed quan-
do eſt extra gratiam dei tunc ini
micus pro voluntate vertit eum
trahit eum atq₃ ducit. Vnde apo
ſtolus. ij. Thi. ij. Confortare in
gratia que eſt in xp̄o iheſu. Ter
cio ipſam ditat. Bene eſſet pau-
per qui perdidiſſet omnia que ha
bet etiam veſtes ita ꝙ oino ha-
beret ire nudus. Ille eſt in pec-
cato eſt ita pauper ſcd̄m animā
ꝙ non habet auruz caritatis nec
decorem honeſtatis. imo eſt ini-
cus dei. Eſt etiam omnino nudꝰ
Veſtes em̄ anime ſunt virtutes
que omnes per peccatum perdū
tur. Peccator enim non hab₃
fidem viuaz nec veram non opor
tet eum habere ſpem de vita eter-
na et ſic de alijs virtutibꝰ quia cū
gratia dei perditur omnes perdū
tur. Sed gratia dei facit hominē
diuitem quia ipſam habendo ha
bet homo multū de auro carita-
tis et eſt bene indutus quia ha-
bet habitus omnium virtutum.
quia omnes ſimul cum gratia in
funduntur. Prouer. xxij. Sup ar-
gentum et aurum gratia bona.
Nota ꝙ diceretur pauper qui ni
hil diuiciarum haberet ⁊ iret
omnino nudus adhuc tamen di-
ceretur et eſſet magis pauper im
mo pauperrimus qui eſſet ita im
potens ꝙ nec poſſet lucrari vnd̄

viueret cū toto poſſeſſio · Talis
eſt peccator q̄ quātūcūq3 labo=
ret non pōt lucrari meritum vite
eterne· ſc3 ſi in peccato perſeue=
ret et non penituerit· Multū au
tem diues eſſet qui haberet mul
tas merces et qualibet quātūcū
q3 minima lucraretur tm̄ ꝙ de lu
cro ipſius poſſet emere vnum re
gnu3. Talis eſt qui eſt in gratia
dei cōſtitutus quia multa bona
opera pro quolibet quātūcunq3
modico lucrat̄ ⁊ acquirit regnu3
celeſte · Actuū.xv. Per gratia3
dn̄i noſtri iheſu xp̄i credimus ſal
uari.

De Gladio

Et gladi⁹ diaboli et gla
dius dei. Gladius diabo
li eſt peccatū quo vtitur
ad occidendū aīam· Ecc̄·xxi· Rō=
phea bis acuta omnis iniquitas
Dicitur gladius peccatū q̄ mē
tem pungit per remorſionem cō
ſciēcie ſicut gladius carnē. Pro
uer·xij · Eſt qui promittit ſibi im
punitatem vel emendationem et
quaſi gladio pungitur cōſcientie
per remorſionem· His acuta dici
tur q̄ in corpore et in anima pu=
nietur. Eccl̄·vij· Vindicta carnis
impij ignis ⁊ vermis eorū nō mo
rietur· Hic eſt gladius flāmeus
ꝓhibens peccatores intrare pa=
radiſum· Apoc̄· xxi· Non intra=
bit in illam aliquid imūdū corde
vel coinquinatū ore·vel abhomi
nationem faciens in opere. Sūt
autem quidam inſipientes q̄ fa=
bricant ſibi gladiū quo occidunt
id eſt oportunitate3 peccati que
runt et in gladium ſpōte ſe pro=
ijciunt·ſicut fecit ſaul et armiger
eius·Sed ſi boni pugnatores eſ
ſem⁹ viceūſa ipſu3 ꝓprio gladio
vinceremus id eſt pene peccati
cōſideratione. Dauid em̄ caput
Golie id eſt principiu3 tempta=
tionis ꝓprio gladio amputauit·i
Regū.xvij· Item alius gladius
diaboli eſt ligua detractoris.p̄s·
Filij hominū dentes eorum·i·v=
ba detractionis quibus corrodūt
alios arma ad percutiendū ſtan=
tē de longe ⁊ ligua eorum gladi=
us acutus·ſic acutus quia tres in
terficit vno ictu· Ita acutus eſt
quia non inuenit ita dura3 petrā
vel ferrum id eſt ſanctum aliquē
in quē non ingrediatur.p̄s· Acu
erūt vt gladium linguas ſuas·
Ita acutus eſt ꝙ nec pōt exire d̄
vagina id eſt de corde quin eam
ſcindat·p̄s· Gladium euaginaue
runt peccatores vt trucident re=
ctos corde·gladius eoꝝ intret in
corda ipſorum· Hic eſt gladius
Joab qui defacili egrediebatur
de vagina quo occidit Amaſam
tenens mentū eius vna manu et
alia percuſſit eum·porro Ama=
ſa non obſeruabat gladium· Sic
detractor palam laudat et occul
te detrahit·i·pace3 cū amico ſuo
loquitur et occulte ponit ei inſi=
dias· Item alius gladius diabo
li eſt mulier ornata Hiero· Gla=
dius igneus ſpēs mulieris ·Prou
v·Ligua eius ignea acuta quaſi
gladius biceps· Ignea q̄ totu3

corpus inflāmat ad luxuriā. Bi
ceps dicit̄ q̄ ante et retro vulne
rat·hūc gladiū limat et acuit di=
abolus qū vult militare contra
nos ſicut ſolent facere milites tē
pore belli· Ezech·xxi· Gladius a
cutus eſt et limatus vt cedat vi=
ctimas ⁊ iō defacili exit de vagia
i·de domo ad choreas, ſi em̄ rubi=
ginatus eſſet·i·male coronata nō
ita defacili exiret ſicut cattus ha
bens pellem cōbuſtam· Prou̇.vij
ecce mulier occurrit ei ornatu me
retricio preparata ad capiendas
animas garrula/vaga/q̇etis /im
patiēs ⁊c̄· Hiere·lxvij·loquēs ad
hmōi gladiū· Vſqueq̄ cōcideris
mucro dn̄i vſqueq̄ nō quieſcis in
gredere in vaginā refrigerare ⁊
ſile· Mirū eſt de iſto gladio ꝙ ſo
lo viſu vulnerat ⁊ occidit vt baſi
liſcus· Ideo d̄r Ecc̄·xix· Ne reſpi=
cias mulierē3 multiuolam ne ca=
piaris in vultibus illius· Si dicat
mulier nō intendo malū ornando
me ſic nec gladius occidēdo · Ro·
vi· Neq3 exhibeatis membra ve
ſtra arma iniq̇tatis peccato ·Ha
bet etiā dn̄s gladiū ſuū ꝯtra pec
catores · Primu3 eſt v̇bū ſuū qd̄
tradit militib⁹ ſuis· Eph·vi· Ga
leā ſalutis aſſumite ⁊ gladiū ſpi
ritus q̄d ē v̇bū dei· Sed q̇dā hūc
gladiū portāt retro vt ruſtici en
ſē vt illi q̄ nō recolūt q̄d audiūt
p̄ſ· Tu vero odiſti diſciplinā ⁊ p
ieciſti ſermones meos retroſum
Quidā inuoluūt pallio vt nego=
ciatores vt illi q̄ nolūt predicare
vel ope oñdere. Grego· qui ſcia
et v̇tute p̄diti ſolitudinē cōtēpla
tiōis appetūt tot aīarū rei ſūt. q̄t
ꝓcedentes ad publicū ꝓdeſſe po
tuerūt · Quid ergo de illis qui ꝓ
pter pigritiam vel timore3 pene
dimittunt·i·Regū·xxi· Achime=
lech habebat gladium golie in
uolutum quē tulit dauid·i. bon⁹
predicator Itē q̇dā in ore tm̄· et
ideo nō percutiūt· p̄s· Gladi⁹ in
labijs eoꝝ qm̄ quis audiuit et tu
dn̄e deridebis eos· Itē quida3 in
manib⁹ ad operādū et adūſarios
deijciēdū·ij· mach·xv· accipe gla
diū ſcm̄ in q̄ deijcies inimicos tu=
os. Exo. xxxij. Ponat vnuſquiq3
gladium ſuper femur ſuum ⁊ oc
cidat fratrem ſuū et amicū He=
bre·iiij· Viuus eſt ſermo dei ⁊ ef
ficax ⁊ penetrabilior oī gladio ·
⁊ tm̄ aliqn̄ nō vulnerat q̄ arma
ti ſunt excuſationib⁹ ⁊ detractio
nibus· Joh·viij· Sermo meus nō
capit in vobis ſicut nec gladius
in armato vel in petra· Moyſes
percuſſit petrā ⁊ fluxerūt aque·
illi vero nō mouēt· Hiere · xv· In
durauerunt facies ſuas ſup̄ pe=
trā ⁊ noluerunt reuerti· ⁊ ideo p=
cutit eos dn̄s alio gladio tpalis
miſerie·ij·Regū·xij · Non recedet
gladius de domo tua vſq3 in ſem
piternū· Hoc gladio pcuſſit dn̄s
Adā qn̄ peccauit· Iſte gladius
tranſitorius eſt ſup iuſtos · Luce
ij· Tuā ipſius aīa3 ptranſibit gla
dius· p̄s· In me tranſierunt ire
tue. ſed ſuper reprobos ſtabit ·
pſal· Super mōtes ſtabūt aque
ſ·penaꝝ· Exo.xv. ſtetit vnda flu
ens ſup egyptios· Juſti hoc gla
dio non pereunt ſed ꝓficiūt · Ro.

viij. Quis nos ſepabit a caritate
xpi tribulatio an pſecutio an gla
dius Heb. xi. Sancti per fidē vi=
cerunt regna ꝛc. effugarūt aciez
gladij fortes facti ſunt in bello.
Hoc gladio pereūt reprobi. i. re
gū. xxxi. Saul ruit ſuper gladiuz
ſuum ꝛ mortuus eſt. Job. xxxvi.
Moriet̄ in tēpeſtate aīa eorum.
Tercius gladius eſt ineuitabilis
ſentētia iudicij. pſ. Niſi conuerſi
fueritis gladiū ſuū vibrabit arcū
ſuū ꝛc. Job. xix. Fugite a facie
gladij modo penitēdo qm̄ vltor
iniquitatis eſt gladiuz qui ita ſbi
to feriet vt nullus pūidere vale=
at. Math. xxv. Vigilate qꝛ neſci
tis diē neqꝫ horā. Apoc. i. ex ore
eius procedebat gladius ex vtra
qꝫ parte acutuꝫ. i. ſnīa iudicij pu
niens in corpe ꝛ in aīma. Deut.
xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū
meū ꝛc. Hoc gladio occident̄ car
naliter viuētes. Deut. xxij. Gla=
dius meus deuorabit carnes. i.
carnales. Heb. xi. Fornicatores
et adulteros iudicabit deus. Itē
auari. Iſa. xxxiiij. Qm̄ in ebriatus
eſt in zelo gladius meus ſup idu
meā deſcēdet. Idumea trena in=
ꝑtat̄. Itē ſupbi et inobedientes
Job. xxxvi. Si audierint ꝛ obſer=
uauerint, cōplebunt dies ſuos in
bono ꝛc. Si aūt nō audierint trā
ſibunt p gladiū. ſ. ſentētiam iudi=
cij. Iſa. i. Si volueritis ꝛ audieri
tis me bona terre comedetis. ꝛ ſi
nolueritis ꝛ me ad iracūdiā ꝓuo
caueritis gladius deuorabit vos
dicit dn̄s. Itē mali ꝑlati qui gra
uant ſubditos ſuos. Exo. xxij. Si
leſeritis eos vociferabūt̄ ad me
et ego exaudiā clamorē eoꝝ ꝛ in
dignabit̄ furor meus percutiāqꝫ
vos gladio. Iſa. xxvij. Viſitabit
dn̄s ſup leuiathan. i. malum pre
latū in gladio ſuo duro grandi ꝛ
forti. ſapiē. vi. Judiciū duriſſimū
his qui preſūt fiet. Quartus gla
dius quē cōicat dn̄s peccatorib⁹
ē pene eterne pſ. de gladio mali
gno eripe me. Ecc. xxvi. qui trāſ
greditur de iuſtitia ad peccatum
de⁹ pauit illuz ad rompheam id
eſt penam eternam.

De Gula.

Vinqꝫ modis peccat̄ in
gula. Primo cū quis ho
rā comedēdi ꝑuenit. Ec
cle. x. Ve terre cuius rex puer eſt
et cuius pꝛīcipes mane comedūt
Terra corpus eſt. Rex liberū ar
bitriū qui habet aīaz regere pꝛī
cipes quiqꝫ ſenſus. qn̄ aliqs vult
cape caſtꝝ feſtinat portaz occu=
pare. Gula eſt porta p quā tot⁹
exercitus diaboli intrat qui ha=
bet portā caſtri, de facili habet
et caſtrū. Per portā em̄ oris dia=
bolus totā familiā ſuā introdu=
cit. Ideo ad portā oris maior cu=
ſtodia ponenda eſſet. Niſi em̄ pi
us gula refrenet̄ fruſtra contra
alia vicia laborat̄. Qui em̄ tenet
equū per os ducit eum quo vult
ſic diabolus guloſos. Jacobi. iij.
Si frena equis in ora mittimus.
ad cōſētiendū nobis ꝛ totū cor=
pus eoꝝ circūferimus. Exēplū d̄
illo qui ſtatiꝫ hora pꝛīa volebat

comedere. Item exēplum. Fuit
quidam ſacerdos qui in carniſꝑ=
uio poſt cenam immediate fecit
ſibi ab hoſpita pinguiorem galli
nam vendere vel compare vt an
te mediam noctem comederet. ip
ſa noluit, pluries tamen rogata
conſenſit: quā cū hoſpita portaſ=
ſet ipſe petiuit vt ſibi delicate ꝑ=
pararet iſtā gallinā que renuit
ꝓpter nimiā voracitatē ſacerdo=
tis cū indignatinne dedit ſibi di
cens. Dn̄e accipiatis vos gallinā
et extrahite inteſtina quia iſto
ſero nulli volo coquere qꝛ de ma
ne eſt quarta feria et incipit̄ ieiu
nium quadrageſime ꝛc. Sic ipſe
incepit incidere gallinam qn̄ vo
lebat extrahere ſtomachū pul=
li, repit vnū bufonem horribilē.
tandem territus et omnes aſſiſtē
tes ipſe tūc cōpunctus cognoſcēs
in bufone ſuū peccatum. ſ. gule.
ſic dimiſit gallinaz gratias agēs
deo de tali ſigno ꝛc. poſtea nun
q̄ꝫ tale commiſit dolens de pecca
to et alijs vitaꝫ ſuā emendauit ꝛc
Secūdo quādo nimis laute vult
preparare cibos vel nimis delica
ta deſiderat vt filij iſrahel carnes
in heremo deſiderauerūt. Nume.
xi. Suffic̄ d̄ cibarijs ꝙ ſint come
ſtibilia n̄ ꝯcupiſcibilia. Sene. pa
latū tuū fames excitꝫ n̄ ſapores.
ſi qs hērꝫ aliq̄d vas qd̄ corrum
peret vinū qn̄ eſſet infuſum non
libenter poneret ibi de meliori.
Tale vas eſt venter homis cor=
rūpit̄ em̄ quicquid infundit̄. Jo
elis. i. Vlulate qui bibitis vinuꝫ
in dulcedine qm̄ perijt ab ore ve
ſtro. Ita qn̄ homo nutrit aſinum
ſuum vel equū ꝓijcit eum in lutū
Sic qui nimis delicate nutrit vel
paſcit corpus ſuum ꝓijcit eum in
lutum peccati. Prouer. xxix. Qui
delicate a puericia nutrit ſeruum
ſuum id eſt corpus ſuum poſtea
inueniet eum cōtumacem. i. ſpūi
repugnantem. Tertio quādo ni=
mis comedit. Illa pluuia opti=
ma eſt que minute et quiete de=
ſcendit ſubitus aūt et nimis im=
ber arua ſubuertit. Sic cibus mo
derate ſumptus vtilior eſt corpo
ri. Quāto plus terra fimatur: tā
to plures malas herbas ꝓfert
Sic corpus quāto melius nutri=
tur et paſcitur, plures motus car
nales habet. Gen. iij. Maledicta
terra in ope tuo ſpinas et tribu=
los germinabit tibi. Item quā=
to vinea plus ſtercoratur, tanto
citius vinum corrumpitur. ſic hō
nimis comedens citius infirmat̄
Eccl. xxxvij. Propter crapulam
multi perierunt ꝛ in multis eſcis
erit infirmitas. Seneca maior ps
hoim voluptate perijt. et plures
homīes moriūtur crapula q̄ꝫ gla
dio. Quarto qn̄ nimis ſollicitus ē
et ſtudioſus de preparatione cibi
vt Heli. i. Regū. ij. Iſido. tota die
epulas ruminat qui ad explendū
ventrem veſpere delicias parat.
Studioſe corpus ſuum nutrire ni
hil aliud eſt q̄ꝫ vermibus eſcam
ꝑparare. Erubeſceret homo va
lēs eſſe cocus comitis vel regis
et nō erubeſcit eſſe coc⁹ vermiū
Seneca. Multis ſeruiet qui cor=
pori ſeruit. Item qui corpus ſuuꝫ

ſollicite nutrit et quãto plura ei
bona facit tãto plus eũ impug=
nat. Gal'.v. Caro cõcupiſcit adu=
ſus ſpm̃. Quinto peccatur in gu
la qñ nimis auide vel ardent' ci=
bus ſumitur. Exemplũ de Eſau
Geñ.xxv. Ideo dicit' Eccl'.xxxvij
Noli eſſe auidus in omni epula
tione nec te effundas ſuper om=
nem eſcam. Viuere ſcd'm carnem
eſt viuere ſcd'm regulaꝫ porci ſui
Ve eis qui tali abbati fecerũt ꝓ
feſſionem quia non permittit eoſ
exire d' clauſtro ſuo.ſ. d' taberna
Qui ſequitur porcũ ducit eum in
lutum. Eccl'.xviij. Poſt cõcupi=
ſcentias tuas non eas ⁊c̃.

De humilitate.

Est humilitas. ficta et ve
ra. Ficta vt in hipocritiſ
qui faciunt vulpeculam
mortuam vt habeãt ꝓlaturã vel
vt laudem tempalem acquirant
Sicut vulpes q̇ ſimulauit ſe mor
tuũ vt poneretur ĩ quadriga vbi
erãt allecia ſed comedendo oſten
dit ſe viuam. Ezech. xiij. Quaſi
vulpes in deſerto ꝓphete tui iſ=
rahel. Eccl'.xix. eſt qui nequiter
ſe humiliat et interiora eius ple
na ſunt dolo. Humilitas vera eſt
huilitas de qua d' Math.xi. Di
ſcite a me quia mitis ſum et hu=
milis corde ⁊c̃. glo. non ficte ſed
ex hac procedit humilitas exte=
rior ſicut ramus de radice. i. Pe
tri.v. Omnes inuicem humilita
tem inſinuate. Nota ꝙ triplex ẽ
humilitas. ſ. ſufficiens. habun=
dans. et ſuperhabundans. Hanc
diuiſionem innuit glo. ſuper illd'
Math.iij. Decet nos implere õ
nem iuſtitiam Humilitas ſuffici
ens eſt ſubdere ſe maiori et nõ ꝓ
ferri equali et hec eſt neceſſaria
cuilibet iuſto. i. Petri.v. Humili
amini ſub potenti manũ dei vt voſ
exaltet in tpe tribulationis. Ar
bor ſurſum non creſcit niſi radicẽ
figat in imo ſic homo nõ exalta
bitur niſi humiliet'. Aug⁹. Ar=
borem attendite radicem figit in
imo vt verticem tendat ad celũ.
Si ſine radice auras petit ruina ẽ
ei non crementuꝫ. Idẽ vis cõſtru
ere magnam celſitudinẽ fabrica
tionis de fundamento cogita hu
militatis. Quãto eñ celſius ẽ edi
ficiũ tanto ꝓfundius fodit' fun=
damentũ quia qui altam facit do
mũ ſuã ſine fũdamẽto querit rui=
nã. Humilitas habũdãs eſt ſub
dere ſe equali nec preferre ſe mi
nori. Grego. Non quibus iam ſu
periores eſtis ſed eos quibus ad
huc inferiores eſtis aſpicite. quia
ſicut incentiuum eſt elationis re
ſpect⁹ deterioris ita cautela hu=
militatis cõſideratio melioris. q̃=
tomagis arbor habundat fructi
bus tantomagis ad terrã inclina
tur. ſic quãto homo habũdat bo
nis opibus et gratia tãtomagis
humiliet ſe. Eccl'.iij. Quanto ma
ior es humilia te in omnibus et
coram deo inuenies gratiaꝫ. Itẽ
auis qñ vult in altum volare pri
us ſe deprimat vel inclinat. Si=
militer qui vult ſalire vel ſaltare
prius ſe inclinat. Sic qui vult ſe

exaltare prius ſe humiliet. Nõ
eſt vallis ſine colle. nec collis ſi=
ne valle. ſic non eſt vera humili
tas ſine exaltatione. nec exalta=
tio ſine humilitate. Luce. xiiij.
Omnis qui ſe exaltat humiliabi
tur et qui ſe humiliat exaltabit'.
Humilitas ſuperhabundans eſt
ſubdere ſe minori. ſicut fecit xp̃s
Iohãni quãdo baptizatus ẽ ab
eo. Math.iij. Sic decet nos im=
plere omnem iuſtitiã. i. humilita
tem. Qui vult tranſire per hoſti
um baſſum. nõ eſt dubiũ quin o=
porteat ſe humiliare et ſi paruꝫ ſe
vltra erexerit ledit caput. ſic ⁊c̃.
Apoc̃.iij. Ecce dedi corã te oſti=
um apertum quia modicam ha=
bes virtutẽ id eſt humilitatem.
Itẽ quãtomagis vas eſt vacuuꝫ
tanto plus intrat de aqua. Gre=
go. Ideo virgo maria quo plus
alijs vacua. aput ſe fuit repleta
gratia. Berñ. Quo merito gratia
plena eo ꝙ mẽtẽ eius nulluꝫ me
ritũ occupauit humanũ quo mi=
nus influeret gratie plenitudo.
Itẽ aque deſcẽdũt ad valles et
deſerunt mõtes. ſic gratia venit
in humiles et deſerit ſupbos. Ia
cobi.iiij. Deus ſupbis reſiſtit hu
milibus autẽ dat gratiam. Item
vas nõ implet' aqua de puteo ni
ſi inclinetur vel ꝓfunde immer=
gatur. Sic hõ nõ impletur gra=
tia niſi ſe humiliet. Eccl'. vlti. In
clinaui modicum aurem meam ⁊
accepi ſapientiã.

De Iactantia

Solet diſtingui triplex
iactantia. Cordis. oris
et operis. De prima dicit' Iere
mi.xlviij. Sublimitateꝫ eius ⁊ ar
rogantiam ⁊ ſuperbiam et altitu
dinem cordis eius ego ſcio ait do
minus. Iactãtiam eius ⁊c̃. Liq̃r
precioſus non libenter ponit' in
vaſe decurrente vel cõfracto. q̇
effunderetur. Sic deus non ponit
gratiam ſuam in corde ſuperbo.
quia de facili per iactantiam effũ
deret'. Eccl'.xx. Gratie autem fa=
tuorum effundentur. Item ẽ ia=
ctantia oris. Gallina quãdo emit
tit ouum nõ poteſt tacere ſed cla
mando accuſat donec emiſerit. ſic
ſuperbi iactando ſe bonum op⁹
amittunt. Danielis.iij. dicit Na
bogodonoſor. Hec eſt babilon ci
uitas mea quam ego edificaui ĩ
robore fortitudinis mee et glo=
ria decoris mei. et cũ ſermo eſſet
in ore regis vox de celo ruit. Ti=
bi dicitur Nabogodonoſor rex.
Regnum tuum trãſibit a te. Iob
xviij. Vſqꝫ ad quẽ finem verba ia
ctabis ventoſa. Itẽ eſt iactantia
operis que prouenit ex habundã
tia rerum. Sapi.v. Quid nobis ꝓ
fuit ſuperbia aut diuitiarum ia=
ctantia cõtulit nobis. Ipſa eſt i=
dolum ſeipſum colens et cõmen
dans et de ſeipſo cantans. ij. Co
rinth.x. Non eñ qui ſeipſum cõ
mendat ille probatus eſt ſed quẽ
deus commẽdat. De hoc etiam
dicitur Heſter.i. Fecit rex Aſſue
conuiuium magnum cunctis pri
cipibus. et poſt Vt oſtenderet
diuitias glorie ſui regni et ma=
gnitudinem et iactantiam poten
tie ſue.

De Innocentia.

Nnocentia triplex inuenitur · cordis · oris · ⁊ operis · Innocentia prima ē incipientium · Secunda ꝓficientium · Tertia perſeuerantium · De his tribus in p̃s. Quis aſcendet in montem dn̄i · innocens manibꝰ et mūdo corde ⁊c̄ · De prima dicitur in p̃s · Perambulabam in innocentia cordis mei. Idem in innocentia mea ingreſſus ſum. i · in mundicia quam ſeruaui · Qui em̄ vult grã3 dei recipere neceſſe habet vas cordis mundum cuſtodire. Nullus ſciēter poneret in vaſ qđ diu cōtinuit lutum, balſamū vel bonum vinum quia timeret amittere. Sic deus gratiam ſuaz non ponit in corde qđ diu cōtinuit lutum peccati. eſt em̄ ad graſuſcipiendam minus idoneū Bern̄ · balſamum eſt gratia dei vas pulcerrimu3 requirit · Hec innocentia cuſtoditur per operationem bonorum operum · Job · xxij · Saluabitur innocens in mundicia manuum ſuarum · Facilius ē aliquem ditari quãtum ad diuitias huius ſeculi cui multa dimiſſa ſunt a parentibus que bene ſeruauit ꝙ illum qui bona paterna iam conſumpſit · ſic illi qui bona naturalia virginitatem et innocētiam poſt baptiſmum ſeruauerunt facilius ditari poſſunt boīs ſpiritualibus ꝙ illi qui perdiderunt Ideo dicit p̃s · Cuſtodi innocentiam vt bonum patrimonium tuum · Secunda innocentia eſt ꝓficientium de qua in p̃s · Non priuabit bonis eos qui ambulant ī innocentia · hec cuſtoditur iuſticia et carnis mortificatione · ſicut carnes cuſtodiuntur ſalis appoſitione · ſicut em̄ carnes putreſcūt ⁊ ſcaturiunt vermes niſi ſal apponatur · ſic caro hominis vermes peccati et p̃ue delectationis ſcaturit niſi in etate iuuenili dometur et redigatur in ſeruitutem ſpiritus · Quando em̄ contrariu3 gratie dei occupauit aliquē per peccatu3 difficilius in eo poſtea gratia dei recipitur. Sicut materia q̄ habet in ſe aquam difficilius ſuſcipit igne3 · quia ignis inuenit ibi quod ei repugnat vt patet in cãdela madefacta et ligno · Item ē innocentia perſeuerantie · de qua dr̄ Job · xxvij · Donec deficia3 non recedam ab innocentia mea · ſ3 eã ſemper cōſeruabo · qr fatuus eſſ3 ille qui haberet vas aureum et balſamum ſibi oblatum in eo reponere tardaret donec lutum in eo tenuiſſet multis diebus. ſic fatuus eſſet ille qui gratiam dei in pueritia ſua non vult recipere niſi prius fuerit vas peccati et immundicie · Tren̄ · iiij · Qui nutriebãtur in croceis amplexati ſunt ſtercora · hec innocentia cuſtoditur ꝑ bonam ſocietatem · p̃s · Cum ſancto ſanctus eris et cum innocente innocens eris · cum peruerſo ꝑuerteris.

De inſtabilitate.

Otandum ꝙ quinque videntur facere vel faciūt hoie3 inſtabilem · Primū eſt ſtultitia · Omnis em̄ ſtultus inſtabilis eſt Iuxta illud Eccľ. xxvij · Stultus vt luna mutatur ꝺ cognitione in cognitionem ꝺ deſiderio in deſiderium · Prouer. xv Corda ſtultorum diſſimilia erunt Seneca in epľis · Ante ſomnia cura vt conſulas tibi · obſerua vt ea velis hodie q̄ heri. Mutatio em̄ voluntatis indicat animū vacare atq3 alibi apparere prout tulit ventus · Idem. Velle atq3 nolle ſtulto nihil conſtat · nihil diu placet. Quid eſt ſapiētia · ſemper idem velle ⁊c̄ · Nō pōt cuiꝙ ſēp idē placere niſi rectum. Cum neſciunt homines quid velint · variatur ꝗtidie iudicium ac plurimū agiť vita ꝑ luſū · Item luctatur cū aīo noſtro nec permittit nos quicꝙ velle Secūdum eſt peccatum. Unde peccator eſt ſicut pila que in ludo pueroru3 depellitur ꝺ vno ad aliū · Sic cor peccatoris de vno peccato ad aliud · de quo conqueritur dn̄s per Iere. Thren̄ · i · Pctm̄ peccauit hieruſalem ꝓpterea inſtabilis facta ē ideo dictū ē prepoſito tēpli illiꝰ Iſa · xxij · Ponam te quaſi pilam in terram latã et ſpecioſã · Item gen̄. iiij · Dictū ē Cayn poſt homicidiū · Vagus ⁊ ꝓfugꝰ eris ſuper terrã · In eodem · Ecce eijcis me hodie a facie tua ⁊ ero vagꝰ et ꝓfugꝰ ī terra · Iſa · lvij · cor impij q̄ſi mare feruens q̊d quieſcere nō pōt · Job · xi · ſi iniq̄tatē que ī manu tua abſtuleris a te tūc leuare poteris faciē tuã abſq3 macula ⁊ eris ſtabilis · p̃s. nō dabit ī etnū fluctuatiō3 iuſto · Itē ē ſic gallꝰ ſup pinacľu3 tpľi q̊ cuilib3 vēto ſe vtit · ſic hō q̊ cuilib3 cedit tēptatiōi · Job xxvij · toll3 eos vētus vrens ⁊ aufert ꝺ loco ſuo · paleã tollit vētus n̄ granū · ⁊ poma putrida ⁊ vmiculoſa cito cadunt de arbore ad modicū vētū ſ3 ſana bn̄ tenēt ſe · Job. xxi. Erūt ſic palea an̄ faciē vēti ⁊ ſic fauilla quã turbo diſꝑgit · Itē taleſ ſūt ſic aues icarcerate q̄ q̊eſcere n̄ pn̄t · ſ3 ſēp currūt ꝑ capiolã mō huc mō illuc · Iere · xiiij · hec dic̄ dn̄s ꝓpľo huic q̊ dilexit mouere pedes ſuos ⁊ n̄ q̊euit ⁊ dn̄o nō placuit · Sene · etiã vagaris ⁊ ꝺ loco ī locū īq̊etaris egri aīmi ē iſta inq̊etatō · Itē ē ſic panis q̊ n̄ in arca ſ3 ad feneſtrã poſitꝰ a vēditore ſoli ⁊ vēto ⁊ luto expoitꝰ · facilꝰ ⁊ citiꝰ denigratͬ ⁊ deſiccatͬ · ſic ſeſſiōes in hoſtijs domoꝝ ⁊ feneſtris ⁊ collocutiōes inutiles ī cordibꝰ religioſoꝝ denigratiō3 cōſueuerūt generare ⁊ hūoꝝ deuotionis auferre Illi vō q̊ ſe ī clauſtro cordis ſui tenēt · Iuxta verbū Iſa · xxxij · et a vento ſe abſcondunt ⁊ celant a turbine ⁊ tempeſtate rumoꝝ ſecularium ⁊ conſolationum · Sunt panis in arca reſeruatus qui teneritatem et humorem deuotionis facilius retinent ꝙ illi q̊ paſcuntur a vento inanis glorie · et exſufflantur et exſiccantur. Ideo dicit apoſtolus ꝙ optimū bonū ē et grã ſtabilire cor

De Innocentia.

Nnocentia triplex inue=
nitur. cordis. oris. ⁊ ope
ris. Innocentia prima ē
incipientium. Secunda ꝓficienti=
um. Tertia perſeuerantium. De
his tribus in ps̄. Quis aſcendet
in montem dn̄i. innocens manib⁹
et mūdo corde ⁊c̄. De prima dici
tur in ps̄. Perambulabam in in
nocentia cordis mei. Idem in in
nocentia mea ingreſſus ſum. i. in
mundicia quam ſeruaui. Qui em̄
vult grāz dei recipere neceſſe ha
bet vas cordis mundum cuſtodi
re. Nullus ſciēter poneret in vaſ
qđ diu cōtinuit lutum, balſamū
vel bonum vinum quia timeret
amittere. Sic deus gratiam ſuaz
non ponit in corde qđ diu cōtinu
it lutum peccati. eſt enī ad gra=
tiam ſuſcipiendam minus idoneū
Bern̄. balſamum eſt gratia dei
vas pulcerrimuz requirit. Hec in
nocentia cuſtoditur per operati=
nem bonorum operum. Iob. xxij.
Saluabitur innocens in mundi=
tia manuum ſuarum. Facilius ē
aliquem ditari quātum ad diuiti
as huius ſeculi cui multa dimiſ=
ſa ſunt a parentibus que bene ſer
uauit ꝙ illum qui bona paterna
iam conſumpſit. ſic illi qui bona
naturalia virginitatem et innocē
tiam poſt baptiſmum ſeruaue=
runt facilius ditari poſſunt bōis
ſpiritualibus ꝙ illi qui perdide=
runt Ideo dicit ps̄. Cuſtodi inno
centiam vt bonum patrimonium
tuum. Secunda innocentia eſt ꝓ
ficientium de qua in ps̄. Non pri=
uabit bonis eos qui ambulant i
innocentia. hec cuſtoditur iuſti=
tia et carnis mortificatione. ſicut
carnes cuſtodiuntur ſalis appo=
ſitione. ſicut em̄ carnes putreſcūt
⁊ ſcaturiunt vermes niſi ſal appo
natur. ſic caro hominis vermes
peccati et p̄ue delectationis ſca
turit niſi in etate iuuenili domet̄
et redigatur in ſeruitutem ſpiri=
tus. Quando em̄ contrariuz gra
tie dei occupauit aliquē per pec=
catuz difficilius in eo poſtea gra
tia dei recipitur. Sicut materia q̄
habet in ſe aquam difficilius ſuſ
cipit ignez. quia ignis inuenit ibi
quod ei repugnat vt patet in cā
dela madefacta et ligno. Item ē
innocentia perſeuerantie. de qua
dr̄ Iob. xxvij. Donec deficiaz non
recedam ab innocentia mea. ſz eā
ſemper cōſeruabo. qr fatuus eſſz
ille qui haberet vas aureum et
balſamum ſibi oblatum in eo re
ponere tardaret donec lutum in
eo tenuiſſet multis diebus. ſic fa
tuus eſſet ille qui gratiam dei in
pueritia ſua non vult recipere ni
ſi prius fuerit vas peccati et im=
mundicie. Tren̄. iiij. Qui nutriebā
tur in croceis amplexati ſunt ſter
cora. hec innocentia cuſtoditur ꝑ
bonam ſocietatem. ps̄. Cum ſan
cto ſanctus eris et cum innocen=
te innocens eris. cum peruerſo ꝑ
uerteris.

De inſtabilitate.

Otandum ꝙ quinque vi=
dentur facere vel faciūt
hoīez inſtabilem. Primū
eſt ſtultitia. Omnis em̄ ſtultus
inſtabilis eſt Iuxta illud Eccl'.
xxvij. Stultus vt luna mutatur đ
cognitione in cognitionem đ de
ſiderio in deſiderium. Prouer. xv
Corda ſtultorum diſſimilia erunt
Seneca in epl'is. Ante omnia cu=
ra vt conſulas tibi. obſerua vt ea
velis hodie q̄ heri. Mutatio em̄
voluntatis indicat animū va ca
re atqz alibi apparere prout tu
lit ventus. Idem. Velle atqz nol
le ſtulto nihil conſtat. nihil diu
placet. Quid eſt ſapiētia. ſemper
idem velle ⁊c̄. Nō pōt cuiqꝫ ſēꝑ
idē placere niſi rectum. Cum ne
ſciunt homines quid velint. vari
atur q̄tidie iudicium ac plurimū
agit̄ vita ꝑ luſū. Item luctatur
cū aīo noſtro nec permittit nos
quicqꝫ velle Secūdum eſt pec=
catum. Vnde peccator eſt ſicut
pila que in ludo puerorū depel
litur đ vno ad aliū. Sic cor pecca
toris de vno peccato ad aliud. de
quo conqueritur dn̄s per Iere.
Thren̄. i. Pctm̄ peccauit hieru=
ſalem ꝓpterea inſtabilis facta ē
ideo dictū ē prepoſito tēpli illi⁹
Iſa. xxij. Ponam te quaſi pilam
in terram latā et ſpecioſā. Item
gen̄. iiij. Dictū ē Cayn poſt ho=
micidiū. Vagus ⁊ ꝓfug⁹ eris ſu
per terrā. In eodem. Ecce eicis
me hodie a facie tua ⁊ ero vag⁹
et ꝓfug⁹ ī terra. Iſa. lvij. cor im
pij q̄ſi mare feruens qđ quieſce
re nō pōt. Iob. xi. ſi iniq̄tatē que
ī manu tua abſtuleris a te tūc le
uare poteris faciē tuā abſqz ma
cula ⁊ eris ſtabilis. ps̄. nō dabit
ī etnū fluctuatiōz iuſto. Itē ē ſic
gall⁹ ſup pinacl'uz tpl'i q̄ cuilibz
vēto ſe v̄tit. ſic hō q̄ cuilibz cedit
tēptatiōi. Iob xxvij. tollz eos vē
tus vrens ⁊ aufert đ loco ſuo. pa
leā tollit vētus n̄ granū. ⁊ poma
putrida ⁊ v̄miculoſa cito cadunt
de arbore ad modicū vētū ſz ſana
bn̄ tenēt ſe. Iob. xxi. Erūt ſic pa
lea an̄ faciē vēti ⁊ ſic fauilla quā
turbo diſꝑgit. Itē taleſ ſūt ſic a=
ues icarcerate q̄ q̄eſcere n̄ pn̄t. ſz
ſēp cur rūt ꝑ capiolā mō huc mō
illuc. Iere. xiiij. hec dic̄ dn̄s ꝓpl'o
huic q̄ dilexit mouere pedes ſuos
⁊ n̄ q̄euit ⁊ dn̄o nō placuit. Sene.
etiā vagaris ⁊ đ loco ī locū iq̄eta
ris egri aīmi ē iſta inq̄etatō. Itē
ē ſic panis q̄ n̄ in arca ſz ad fene
ſtrā poſit⁹ a vēditore ſoli ⁊ vēto
⁊ luto expoīt⁹. facili⁹ ⁊ citi⁹ demi
grat̄ ⁊ deſiccat̄. ſic ſeſſiōes in ho=
ſtijs domoꝝ ⁊ feneſtris ⁊ collo=
cutiōes inutiles ī cordib⁹ religio
ſorū demigratiōz cōſueuerūt gene
rare ⁊ huoꝝ deuotionis auferre
Illi v̄o q̄ ſe ī clauſtro cordis ſui
tenēt. Iuxta verbū Iſa. xxxij. et
a vento ſe abſcondunt ⁊ celant a
turbine ⁊ tempeſtate rumoꝝ ſe=
cularium ⁊ conſolationum. Sunt
panis in arca reſeruatus qui te=
neritatem et humorem deuo=
tionis facilius retinent ꝙ illi q̄
paſcuntur a vento inanis glo=
rie. et exſufflantur et exſiccan=
tur. Ideo dicit apoſtolus ꝙ op
timū bonū ē et grā ſtabilire cor

Tercium eſt impatiētia. Oīs em̄ impatiens inſtabilis eſt ſicut dicit boecius in libro de ↄſolatione Quis eſt em̄ ille qui tam felix q̄ cuȝ aderit impatiētie manus ſtatū ſuū mutare nō oportet. Quartum eſt defectus timoris. Timor em̄ reddit hominē aut animū ſtabilem ſicut lapides ſuppoſiti aſſeribus ſuper tecta vt cuſtodiūt eos ne a vento moueātur ſicut dicitur Eccľ. xxv. Timor dn̄i ſuper om̄ia ſe ſuperpoſuit. Vnd̄ ſicut anchora tenent nauem ne mergatur ita timor cor ſtabile. Grego. anchora mētis eſt pondus timoris. Nauis ſine anchora. cor ſine timore. et ſicut timor facit hominē ſtabilem ita timor malus inſtabilem. vt timor hūanꝰ vel mūdanus talis nūꝙ̄ quieſcit. Job xv. Sonitus timoris ſemper in auribus eius et cū pax ſit ſemper inſidias ſuſpicatur. Quintū ē duplicitas animi. Jacobi. i. Vir duplex animo incōſtans eſt in omnibus vijs ſuis. Vir duplex animo eſt qui vult hic gaudere cum mūdo ⁊ in futuro cū deo. Hiero. Delicatus es cariſſime ſi et hic gaudere vis cū ſeculo et poſtea regnare cū xp̄o. Et notandū ꝙ hō inſtabilis eſt quaſi lunaticꝰ Math. xvij. Dn̄e miſerere filio meo quia lunaticus eſt. Itē eſt ſimilis homini errāti q̄ qn̄qȝ vadit huc qn̄qȝ illuc. Canonica Jude. Sidera errantia quibus caligo tenebrarū reſeruata ē in eternū. ſecūdū glo. ſidera errātia ſunt apoſtate et fugitiuī ⁊c̄.

De Ira.

Ira multa mala facit homini. Primo ipſum excecat. Exemplū d̄ equo cui operiūt oculi vt circūeat ad molendinū. Sic diabolus excitat hominem ad irā et tūc ſicut equū excecatum ducit eū q̄cūqȝ vult. Judic. xvi. Philiſtini Sāſonem excecauerūt et poſtea fecerūt euȝ ire ad molam id eſt ad peccatum circūire. Job. xvij. Caligauit ab indignatione oculus meus. Iteȝ ſicut in aqua turbida non refulſtat imago nec oculus turbatus clare videre poteſt. Sic hō turbatus nec ſe nec deum cognoſcit p̄s. Turbatus eſt in ira oculus meus anima mea ⁊ venter meus Itē diabolꝰ fac̄ ſic̄ piſcator q̄ turbat aquā vt piſces non vidētes naſſaȝ intrēt. ſic diabolꝰ t̄bat hominē vt pct̄m n̄ cognoſcēs adimpleat. Sophonie. i. Tribulabo hoīes et ābulabūt vt ceci ⁊c̄. Itē diabolus ſit̄is ē coruo q̄ qn̄ venit ad cadauer p̄mo eruit oculū. Sic diabolus p̄mo excecat hoīeȝ per irā ſciēs ꝙ poſtea poterit eū p̄cipitare de facili in foueā pct̄i. p̄s Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt ſolē Itē oīa bōa ei aufert. prou. xix q̄ ipatiēs ē ſuſtiebit dānū. ſ. bonorū ſpūaliū ⁊ rerꝝ tpaliū. Nota ꝙ iracūdꝰ ē ſic̄ hō domū ligneā habēs cui qn̄qȝ accidit ꝙ in veſpe diues ē ⁊ i mane nihil hēt qr ignis oīa ſibi abſtulit. ita iracūdus ad ſibilum vnius verbi gratiam dei et oīa bona ſpūalia pdit cū i iram vel odium cadit. Eccle. ij.

Ve eis qui perdiderūt ſuſtinentiam et qui dereliquerūt vias rectas et diuerterunt in vias p̄uas Item eſt velut olla nimiū ignem habens que ebuliendo emittit q̄cquid eſt in ea. Prou̇. xv. Cor ſtultorum ebulit ſtultitiam quia q̄cquid ſentit in corde profert ore. Item omnia mala infert. Prou̇. xix. Vir iracūdꝰ prouocat rixas glo. ianua viciorum omnium eſt iracundia. qua clauſa virtutibus interius dabitur requies: qua aperta ad omne facinus armabitur irati animus. Prou̇. xix Qui ad indignandum facilis eſt erit ad peccatum pronior. Multū ei per iracūdiā dominatur diabolꝰ in homine. non em̄ timet hō iratus facere quicq̄d diabolus precipit non parcit ſeruo. non filio. non vxori quin ꝓijciat in ignem vel in aquam. Prou̇. xvij. Expedit magis occurrere vrſe raptis catulis ꝙ fatuo cōfidenti in ſtultia ſua. Item ira in exercitu diaboli eſt incendiaria ferēs ignem anteſſe. Hō em̄ iracundus eſt velut ſerpens ignēꝰ vomens ex ore ignē. vrēs oēs q̄ ſūt iuxta ſe. Prouerbio. xv. Vir iracūdꝰ ꝓuocat rixas qui patiēs ē mitigat ſuſcitatas. Iteȝ eſt ſicut ferrū vel lignū ignitū vrēs omnia que tāgit. Et ſicut lignum ſpinoſum q̄d pūgit amplectētes ſe. Sed licet hō amet omnes arbores que ſūt orto ſuo ſpinoſas tamē declinat et fugit ne laceret eum. Sic liceȝ omnes amādi ſint familiaritas tamē iracundorum eſt declinanda. ⁊ io dr̄ Prou̇. xxij. Noli eſſe ſociꝰ iracūdo homini.

De infirmitate.

Peccatum dicitur infirmitas propter debilitatem quia ſicut infirmitas corpus debilitat. ſic peccatum animam. p̄s. Dereliquit me virtus glo. quā habui ante peccatum. Itē propt̄ viſus debilitatē. Vn̄ ſeq̄t̄. et lumē oculorum meoꝝ et ipm̄ nō eſt mecū. ſ. interioꝝ. p̄s. Comprehenderūt me iniquitates mee et non potui vt viderem. Satis cecus eſt qui ita de facili ponit in luto pedem ſicut in plano. Thren̄. iiij. Errauerūt ceci in plateis polluti ſunt ſaguine. Itē ꝓpter noxiorum appetitū. Prou̇. i. Vſqueq̄ paruuli diligitis infātiam ⁊ ſtulti ea que ſūt noxia appetūt. Itē ꝓpt̄ ciboꝝ inſipiditatē. Infirmis non ſapiūt cibaria corporalia nec peccatoribꝰ ſpiritualia. Auguſtinꝰ. impiꝰ dulcedinem dei nō ſentit qr de febre iniquitatis palatum cordis amiſit Itē ꝓpt̄ frequētē caſū ⁊ offēſionē. Grego. iuſto dei iudicio deus cor pctōris obnubilat vt merito p̄cedētis peccati i alia cadat citiꝰ Scd̄o vidēdū ē quō ſanetur infirmitates ſpūales ſicut ⁊ corpales Primo pōt ſanari infirmitas p emplaſtꝝ. Sic etiaȝ ſanatur ſpūalis infirmitas p verbū dei. Emplaſtꝝ trahit dolorē a corpe. ſic verbū dei ab aīma peccatū. Vn̄ Iſa. xxxviij. Juſſum eſt vt ſup vlcus

Tercium eſt impatiētia. Oīs em̄
impatiens inſtabilis eſt ſicut di=
cit boecius in libro de ꝯſolatione
Quis eſt em̄ ille qui tam felix q̄
cuꝫ aderit impatiētie manus ſta
tū ſuū mutare nō oportet. Quar
tum eſt defectus timoris. Timor
em̄ reddit hominē aut animū ſta
bilem ſicut lapides ſuppoſiti aſ=
ſeribus ſuper tecta vt cuſtodiūt
eos ne a vento moueātur ſicut di
citur Eccl'. xxv. Timor dn̄i ſuper
omnia ſe ſuperpoſuit. Vnd̄ ſicut
anchora tenent nauem ne merga
tur ita timor cor ſtabile. Grego.
anchora mētis eſt pondus timo
ris. Nauis ſine anchora. cor ſine
timore. et ſicut timor facit homi=
nē ſtabilem ita timor malus in=
ſtabilem. vt timor hūanꝰ vel mū
danus talis nūq̄ꝫ quieſcit. Job
xv. Sonitus timoris ſemper in
auribus eius et cū pax ſit ſemper
inſidias ſuſpicatur. Quintū ē du
plicitas animi. Jacobi. i. Vir du
plex animo incōſtans eſt in om
nibus vijs ſuis. Vir duplex ani=
mo eſt qui vult hic gaudere cum
mūdo ⁊ in futuro cū deo. Hiero.
Delicatus es cariſſime ſi et hic
gaudere vis cū ſeculo et poſtea
regnare cū xp̄o. Et notandū ꝙ
hō inſtabilis eſt quaſi lunaticꝰ
Math. xvij. Dn̄e miſerere filio
meo quia lunaticus eſt. Itē eſt ſi
milis homini errāti q̄ qn̄qꝫ vadit
huc qn̄qꝫ illuc. Canonica Jude.
Sidera errantia quibus caligo te
nebrarꝫ reſeruata ē in eternū. ſe
cūdū glo. ſidera errātia ſunt apo=
ſtate et fugitiui ⁊c̄.

De Ira.

Ira multa mala facit ho
mini. Primo ipſum exce
cat. Exemplū de equo cui
operiūt oculi vt circūeat ad mo=
lendinū. Sic diabolus excitat ho
minem ad irā et tūc ſicut equū ex
cecatum ducit eū q̄cūqꝫ vult. Ju
dic. xvi. Philiſtini Sāſonem ex=
cecauerūt et poſtea fecerūt euꝫ
ire ad molam id eſt ad peccatum
circūire. Job. xvij. Caligauit ab
indignatione oculus meus. Iteꝫ
ſicut in aqua turbida non reful=
tat imago nec oculus turbatus
clare videre poteſt. Sic hō tur=
batus nec ſe nec deum cognoſcit
p̄s. Turbatus eſt in ira oculus
meus anima mea ⁊ venter meus
Itē diabolꝰ fac̄ ſic̄ piſcator q̄ tur
bat aquā vt piſces non vidētes
naſſaꝫ intrēt. ſic diabolꝰ t̄bat ho
minē vt pc̄t̄m ñ cognoſcēs adim
pleat. Sophoie. i. Tribulabo ho
mīes et ābulabūt vt ceci ⁊c̄. Itē
diabolus ſil'is ē coruo q̄ qn̄ venit
ad cadauer p̄mo eruit oculū. Sic
diabolus p̄mo excecat hoīeꝫ per
irā ſciēs ꝙ poſtea poterit eū p̄ci
pitare de facili in foueā pc̄ti. p̄s
Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt ſō
lē. Itē oīa bōa ei aufert. prou. xix
q̄ ipatiēs ē ſuſtiebit dānū. ſ. bono
rū ſpūaliū ⁊ rer̄ tpaliū. Nota ꝙ
iracūdꝰ ē ſic̄ hō domū ligneā ha
bēs cui qn̄qꝫ accidit ꝙ in veſpe
diues ē ⁊ i mane nihil hēt q̄ ig=
nis oīa ſibi abſtulit. ita iracūdus
ad ſibilum vnius verbi gratiam
dei et oīa bona ſpūalia pdit cū i
iram vel odium cadit. Eccle. ij.

Ve eis qui perdiderūt ſuſtinenti
am et qui dereliquerūt vias re=
ctas et diuerterunt in vias p̄uas
Item eſt velut olla nimiū ignem
habens que ebuliendo emittit q̄c
quid eſt in ea. Prou. xv. Cor ſtul
torum ebulit ſtultitiam quia q̄c=
quid ſentit in corde profert ore.
Item omnia mala infert. Prou.
xxix. Vir iracūdꝰ prouocat rixas
glo. ianua viciorum omnium eſt
iracundia. qua clauſa virtutibus
interius dabitur requies: qua a=
perta ad omne facinus armabi=
tur irati animus. Prou. xxix Qui
ad indignandum facilis eſt erit
ad peccatum pronior. Multū ei
per iracūdiā dominatur diabolꝰ
in homine. non em̄ timet hō ira=
tus facere quicq̄d diabolus pre=
cipit non parcit ſeruo. non filio.
non vxori quin ꝓijciat in ignem
vel in aquam. Prou. xvij. Expe=
dit magis occurrere vrſe raptis
catulis ꝙ fatuo cōfidenti in ſtul
tia ſua. Item ira in exercitu dia=
boli eſt incendiaria ferēs ignem
ante ſe. Hō em̄ iracundus eſt ve=
lut ſerpens igneꝰ vomens ex ore
ignē. vrēs oēs q̄ ſūt iuxta ſe. Pro
uerbio. xv. Vir iracūdꝰ ꝓuocat ri
xas qui patiēs ē mitigat ſuſcita=
tas. Iteꝫ eſt ſicut ferrū vel lignū
ignitū vrēs omnia que tāgit. Et
ſicut lignum ſpinoſum qd̄ pūgit
amplectētes ſe. Sed licet hō
amet omnes arbores que ſūt or=
to ſuo ſpinoſas tamē declinat et
fugit ne lacerēt eum. Sic licꝫ om
nes amādi ſint familiaritas tamē
iracundorum eſt declinanda. ⁊ iō
dr̄ Prou. xxij. Noli eſſe ſociꝰ ira=
cūdo homini.

De infirmitate.

Peccatum dicitur infirmi
tas propter debilitatem
quia ſicut infirmitas cor
pus debilitat. ſic peccatum ani=
mam. p̄s. Dereliquit me virtus
glo. quā habui ante peccatum.
Itē propt̄ viſus debilitatē. Vn̄
ſeq̄t. et lumē oculorum meorꝫ et
ip̄m nō eſt mecū. ſ. interiorꝫ. p̄s.
Comprehenderūt me iniquitates
mee et non potui vt viderem. Sa
tis cecus eſt qui ita de facili po=
nit in luto pedem ſicut in plano.
Thren. iiij. Errauerūt ceci in pla
teis polluti ſunt ſaguine. Itē ꝓ
pter noxiorum appetitū. Prou.
i. Vſqueq̄ paruuli diligitis infā=
tiam ⁊ ſtulti ea que ſūt noxia ap
petūt. Itē ꝓpt̄ aborꝫ inſipidita=
tē. Infirmis non ſapiūt cibaria
corporalia nec peccatoribꝰ ſpiri=
tualia. Auguſtinꝰ. impiꝰ dulce=
dinem dei nō ſentit q̄r de febre in
iquitatis palatum cordis amiſit
Itē ꝓpt̄ frequētē caſū ⁊ offēſio
nē. Grego. iuſto dei iudicio deus
cor pc̄toris obnubilat vt merito
p̄cedētis peccati i alia cadat citiꝰ
Secūdo vidēdū ē quō ſanētur infir
mitates ſpūāles ſicut ⁊ corp̄ales
Primo pōt ſanari infirmitas p em
plaſtꝝ. Sic etiaꝫ ſanatur ſpūalis
infirmitas p verbū dei. Empla=
ſtꝝ trahit dolorē a corpe. ſic ver
bū dei ab aīma peccatū. Vn̄ Iſa.
xxxviij. Juſſum eſt vt ſup vlcus

Ezechie regis cathaplaſmarēt
maſſam ficuum qđ dulcedinem
verbi dei ſignificat qđ tantē effi
cacie eſt ꝙ ſanat omnem infir=
tatem ſpūalem vt habetur infra
de verbo dei. Secundus modus
ſanandi eſt per ſudorem qui hu=
morem noxiū expellit a corpore
Sic ſanatur anima per timorem
qui peccatum expellit. Eccle.i.
Bern. Praui humores mali mo
res. Prouer.iij. Time deum ⁊ re
cede a malo. ſanitas quippe i vm
bilico tuo erit. per vmbilicū qđ
adheret materno vtero carnalis
concupiſcentia deſignatur. Sani=
tas ergo in vmbilico eſt qñ per
timorem carnalis cōcupiſcentia
reprimitur. Prouerbio.viij. Ti=
mor dñi odit malum ſed de pecca
tore cōqueritur dñs. Ezech.xvi.
In die ortus tui non eſt preciſus
vmbilicus tuus id ē carnalis cō=
cupiſcentia. Tertius modus eſt
per lotionem vel balneum. Ideo
dictum eſt Naamā.iiij. Regū.v.
Vade et lauare ſepties in iorda=
ne et recipiet ſanitatē caro tua.
Sic ſanatur homo ſpūaliter per
lachrymaꝝ effuſionem in contri
tione. ps. Miſerere mei dñe quo
maꝫ infirmus ſum. glo. reatu pec
catorum infirmatur anima. ſana
me qm̄ cōturbata ſunt oſſa mea.
cōturbata ſunt ad penitenciam.
Idem commouiſti terram. ſ. cor
dis mei. ſana contritiones eius.
Quartus modus eſt per vomituꝫ
i. confeſſionem. Eccl.xxxi. Si co=
actus fueris in edendo multa. id
eſt multa peccata congregando
ſurge ex medio et vome per con=
feſſionem vt venenum mortiferū
et refrigerabis te et non inducet
corpori tuo infirmitatē ſed ſani
tatem. Job.xxxiiij. Nunquid qui
non amat iudiciuꝫ ſanari poteſt
Qui ſanari deſiderat neceſſe ē vt
vulnus detegat. Vnde Luce.xvij
dictum eſt leproſis qui petebant
ſanitatem. Ite oſtendite vos ſa
cerdotibus et dum irent mundati
ſunt. Quintus per diete minuctio
nem et menſuram. dieta quam in
iungit deus eſt abſtinentia a pec
cato. i. Teſſal.iiij. Abſtineatis
vos ab omni fornicatione. vt ſu=
pra habes de abſtinentia. Item
obſeruantia mandatorum. Luce
x. Hoc fac vt viues. Joh.viij. ſi
quis ſermonem meum ſeruaue=
rit mortem non guſtabit in eter
num. Sed quia hanc dietam A=
dam non cuſtodiuit cum tota ꝓ
genie ſua mortem incurrit. Gen.
ij. Quacūqꝫ die comederitis ⁊c.
Item eſt alia abſtinentia a cibo
quam īponit ſacerdos. đ q̄ ſup.
Sext⁹ p putridoꝝ reſecationē ſic
ſanat ho p tribulatiōꝫ. Job.v.
In crepatiōꝫ dñi ne reprobes q2
ipe vulnerat et medet. percutit ⁊
man⁹ eius ſanabūt. Deut.xxxij.
Percutiā et ego ſanabo. Vide in
fra de tribulatione. Septimus
modus per inunctionem id eſt
orationem que mentem lenit.
Marci.vi. Vngebant oleo mul
tos egros et ſanabantur. Eccle=
ſiaſti.xxxviij. Fili in tua infir=
mitate ne deſpicias teipſum ſed
ora deum et ipſe curabit te.

Octauus eſt per minutionē id ē
elemoſinam. qñ hō minuit de bo
nis ſuis dādo pauperibus. Luce
xi. Qđ ſuper eſt date elemoſinaꝫ
⁊ cetera omnia mūda ſunt vobis
Iſa. lviij. Frange eſurienti paneꝫ
tuū ⁊c. ſeqt. Tūc erūpet q̄ſi ma=
ne lumē tuū et ſanitas tua citius
orieť. Vltimo dať medicina om=
niū infirmitatū ſpūaliū. Hec me
dicina ē caritas hec opit multi=
tudinē peccatorū. Prouē.x. Medi
cine autem amaritudinis ſi fue
rit mixtus amor dei dulcem facit
et etiam mortē. Aug⁹. Nihil eſt
amāti durum caritas in omnibus
ponit ſaporem.

De inuidia.

Nuidia de melioratione
alterius deterioratur de
profectu alterius deficit
de letitia tabeſcit. đ pinguedine
marceſcit/ de ſanitate alterius in
firmatur/ đ vita moritur/ đ paci
entia ſtimulatur de concordia di
ſcordiam ſeminat ⁊ iniuria ť. Dico
primo ꝙ de melioratione alteri=
us deterioratur. Aug⁹. Inuidia
dolorem felicitatis aliene de bo=
no dolet de malo gaudet. vt dia=
bolus. Inuidi eñ ſūt ſocij diabo
li in lucro et in dāno qñ diabol⁹
lucratur gaudēt qñ perdit dolēt
et dānum ⁊ lucrū eius ſuū repu=
tāt. ſap. ij. Inuidia diaboli mors
introiuit in orbē terraꝝ. imitātur
eum qui ſunt ex parte ipſius. Itē
de profectu deficit. Eſt eñ ignis
ignotus qui in aquis gratiaꝝ ar
det et ſeipm̄ cōſumit ſicut ignis
ligna Eſt ei viciū venenoſū habꝫ
ei venenū in corde. ē eñ ſicut ara
nea quicquid ſugit vertitur in ve
nenū. et alios ſuo veneno inficit
detrahēdo. imo medicinalia ſūt
venenoſa et vt bona opera de me
dicina moritur. Auguſtinus. Sci
endum ꝙ cum per omne vicium
antiqui hoſtis venenum huma=
no cordi infunditur. in zelo inui=
die tota viſcera ſua ſerpenſ cōcur
rit. Iteꝫ de letitia tabeſcit. et luce
bonorum operum obſcuratur. ſūt
eñ ſicut noctue non valentes lu=
cem bonorum operum videre. ſi=
miles hely qui non poterat vide
re lucernaꝫ donec extingueretur
De radio ſolis obſcuratur. Ita
corrupti ſunt vt fetentia eis redo
leant et redolentia feteāt et ama
ra ſint eis dulcia. et dulcia ama=
ra. Iſa.v. Ve qui dicitis bonum
malum. et malum bonum. ponen
tes amarum in dulce. et dulce in
amaꝝ. Item de pinguedine alte=
ri⁹ marceſſit. poeta. inuid⁹ alteri⁹
marceſſit reb⁹ opimis. Eſt ei ve
lut vmis qui naſciť de ligno vel
veſte. ⁊ poſt illud vñ nat⁹ ē con
ſumit. Prouē.xiiij. putredo oſſium
inuidia. Itē đ ſanitate alterius in
firmať. Magna ſtultitia đ alieō
vulnere vult vuln⁹ ſuū ſanare. ſa
nitatem querit in aliena infirmi
tate. bonum in alieno malo. quod
idm eſt ac ſi in igne querat aquā
et in ſpinis vuas. et in tribulis
ficus. Auguſtinus. De aliena
pena querit ſibi medicamentum
et acquirit grande tormentum.

Inuidia ē egritudo animi ex fe-
licitate alterius prouemēs. Itē
de vita moritur. Job. v. Paruulū
occidit inuidia. vt Caym Abel.
Geneſis. iiij. glo. niſi inferior eſſz
de bono alteriꝰ non doleret. alia
glo. Paruus eſt qui terrena dili
git. magnus qui eterna. paruus
ergo occiditur quia nullus hac
peſte moritur niſi qui terrena ap
petit. Exemplum de illo qui pe-
ciit a rege / vt ſibi vnus oculus
erueretur et ſocio duo. Item de
pacientia ſtimalatur ꝓximi quia
conſilia aut correctiones ſuſtine
re nequit cum iudicatiuus et in-
dignatiuus et nolens pati vel cō
pati pacīeti putans ſe magis poſ
ſe vel ſcire. ideo indignationē oſ̄
dit et ſuam inuidiam non ſupat
nec quod eſtimat erit. Scriptuz
eſt em̄ Qui plus poſſe putat ſua
ꝙ natura miniſtrat / poſſe ſuum
ſuperans ſe minus eſſe poteſt.
Secundo quia ratione impatien-
tie ſue ſtimulat et iraſcitur et v̇-
ba iniurioſa loquitur. vt Seneca
dicit Et ita te ⁊ alios cito ad irā
et impacientiam prouocares. Nā
lex videt iratum impatientez. im
patiens non videt. Item de con-
cordia diſcordiam ⁊c̄. Quare q̇a
ꝓpter inueteratam iram. Et no-
tandum ſicut antiqua amicicia ꝑ
longam conſuetudinem in habi
tum mentis ſumpta ita congelat
ꝙ quaſi lapis clarus efficit̄. Ita
inuidia inueterata ira dicitur et e
cōuerſo ira inueterata odium di-
citur. et odium aut inuidia a deo
in naturam conuertitur. Ideo ca
uendum eſt cuilibet ab inuido et
odioſo. Nō inimico antiquo nun
ꝙ cōfidere poſſis. vnde phus. Ne
aſſocies te inimicis tuis cū alios
poſſis reperire ſocios que em̄ ma
le egeris notabunt. que bona de
uiabunt. plus vero idem dixit vi
delicet. Ignotos quaſi inimicos
eſſe vitandos et in eis nō eſſe cō
fitendum ante cognitionem. Ait
idem Non egrediaris viam cum
aliquo niſi prius eum agnoueris
id eſt i conuerſationez aut famili
aritatem ſecretam conſiliaris. Si
quis ꝙ tibi in via ignotus ſe aſſo-
ciauerit iterqz tuum inueſtigaue
rit dic te velle longius ire ꝙ di-
ſpoſueris ⁊c̄. Seneca. Pro amico
potius occidi ꝙ cum inimico vi-
uere Et etiā ioſephus dixit Ne
confidatis ſecreta nec detegatis
Cuz quibus egiſtis pugne diſcri
mina triſtis. Nulla fides hoſti ti
bi ſit qui talia noſti. Prorſus et
hoſtilis tibi ſit perſuaſio vilis.
Fraude necis dire ne ſic vidaris ꝑ
ire. Philoſophus quidam dicit.
Cum inimico tute nemo in gra-
tiam redit. Quia ait. Seneca. Nū
ꝙ vbi fuit diu ignis deficit va-
por. Vapor enim odij vel inuidie
ſemper latet in pectore inimici.
Et odium ſcd̄m Tullium eſt ve-
nenum amicitie vt ſupra. Quare
amicitia eius vel gratia queſita
defacili non bene poteſt durare
ſpecialiter de iſtis qui ſunt ſubi-
tanei et impatientes.

Sequitur de inferno.

De inferno.

Irca infernū notādum ē
Primo de eius aſſertione
Secūdo de eius cōditio-
nibus. Tercio de meditationibꝰ
pene. Circa ꝑmū notādum eſt ꝙ
diabolus multum nitit̄ extingue
re fidem de inferno vt ſic homi-
nē excecatum facilius ducat illuc
per viam peccatorum dū non re
fugit penaz quā non credit ſcd̄m
quē modū ſolet duci latro liga-
tis oculis ad patibulum. Exem-
plū d̄ Sedechia. iiij. Regū. vlti. q̇
excecatus a nabogodonoſor ductꝰ
eſt babilonem. Sed multis ratio
nibus ⁊ exēplis poſſz oſ̄di infer
nū eſſe Magnificētia regalis re
q̇rit ꝙ rex habeat palacia ꝓpter
bonos ⁊ carceres ꝓpter malos.
Rex vero gl'ie magnificatus ſuꝑ
omnes reges terre habet pala-
ciū ꝓ bonis celū. carcerem ꝓ ma
lis infernū. Itē deꝰ adeo ē iuſtus
ꝙ in dn̄io ſuo nihil relinquit im-
punitum. Job. xxiiij. Deus mul-
tum abire nihil patitur minimuz
etiam cogitatuz ⁊c̄. Sed videmꝰ
multos ſceleratiſſimos mori im-
penitentes nec hic puniri. ergo
alibi punientur. Locus autez pu
nitionis huius vocat̄ infernꝰ. Itē
lex terrena req̇rit ꝙ aliqui ꝓpter
culpas ſuas deferūt̄ in exiliū ꝑ-
petuū. Itē iuſtitia eccl'iaſtica ſe
parat aliquos ꝑpetuo a conſor-
tio fideliū in ſepultura ſepeliēdo
eos extra alios in loco vili. Qua
re ergo iuſtitia diuina que maior
eſt non ſepabit pertuo aliquas
animas indignas cōſortio ſāncto
rū eas in loco vili collocādo ⁊ in
exiliū inferni trāſferendo. Lu. xvi
Mortuus eſt diues et ſepultꝰ in
inferno. Circa cōditiones in-
ferni notandum ꝙ ibi erit pena-
rum diuerſitas et perpetuitas et
multiplicitas penarum. Ps. Ig-
nis ſulphur et ſpiritus procella-
rum pars calicis eorum. quid er-
go erit de toto. Gregorius In in
ferno erit frigus intollerabile ig
nis inextinguibilis. vermis im-
mortalis. fetor intollerabilis. te-
nebre palpabiles. Flagella ce-
dentium. horrida viſio demonum
confuſio peccatorum. deſperatio
omnium bonorum. Item erunt
in timore cōtinuo. Job. xviij. Ter
rebūt eū vndiqz formidies. Gre-
gorius in moralibus. Cum pena
infligitur / timor quieſcit apud in
feros. pene inflictio timoris au-
gmentatio. Item erunt in dolore
maximo. Job. xx. Omnis dolor ir
ruet ſuper eum. Si dolor partus
irruens in mulierem eam ita af-
fligit. quid erit de illis ſuper q̇s
irruet omnis dolor Si homo non
poteſt ſuſtinere modicum ignem
ꝑ vnā horā ī vna ꝑte digiti / quā-
tus erit dolor qn̄ interiꝰ ⁊ exteriꝰ
ardebit. Iſa. xiij. torſiōes iteriꝰ ⁊
dolores exteriꝰ tēbūt. q̄ſi ꝑturiē-
tes dolebūt. Itē erit ibi confuſio
magna. hiere. ij. quō cōfūdit̄ fur
qn̄ deꝑhēdit̄ ita et tu ꝯfūderis. ꝓ
babile ē ꝙ ī iferno apparebūt ali
qua ſigna dānatiōis eoꝝ. Exēplū
d̄ fure cui ſuſpēdit̄ ad collū fur-
tum vt cauſa ſue pene. Treno. i.

Conuolute ſunt et impoſite col=
lo meo iniquitates mee. Itē la=
borabunt ſine fine. p̄s. Labora=
bit ineternum et videbit adhuc i
finem et hoc eſt quia nolunt mo
do laborare ſed quieſcere et diui
ciis affluere facientes feſtuz an
te vigiliam. Exemplum de mari
quod ab intrinſeca cauſa ſemper
eſt inquietum. Iſa. lvii. Cor im=
pii quaſi mare feruens qd quie=
ſcere non poteſt nec alleuiatio=
nem accipient a labore ſuo. vt di
cit beda ſuper illud Iob. xv. nō
credat errore decept⁹ ꝙ aliquo
precio redimendus ſit. Apud in
feros nulla eſt redemptio nec do
loris mitigatio. Item erit ibi pe
narū acerbitas Et hoc multis de
cauſis Ex fletu et eiulatu. ex ſtri
dore dentium. ex planctu/ ex deſi
derio mortis/ ex manducatione li
guarum/ ex blaſphemia creato
ris que omnia patent ex ſcriptu=
ris ſanctis. Grego. Hoc ſuſpicari
non potuit qd cruciatibus dedit⁹
inuenit. Aduertendum eſt quā=
ta erit afflictio vbi tot pene ⁊ tā
acerbe cū vnica pena in p̄nti tm̄
affligat hominē ꝙ vix pōt vni=
cam penam ſuſtinere. Item ſi fe
bris que aliquantulū quieſcit ad
tempus tm̄ affligat homiez quā
tomagis illa afflictio cōtinua et
ſine aliqua quiete. Hiere. xvi. ſer
uietis diis alienis qui non dabūt
vobis requiem die ac nocte. Hu
ius cōſideratio videtur Dauid in
nuiſſe vbi dr in p̄s. Quantas oñ=
diſti mihi tribulationes multas
et malas et conuerſus viuificaſti
me. Item aggrauat etiam penā
illam horribilis viſio demonum.
Iob. xx. Vadent et venient ſuper
eum horribiles. Exempluz in di=
alogo de illo qui vidit demones
ante ſe quacūqz partē vertebā=
tur cū moreretur et cū non poſſet
euadere cepit clamare inducias
vſqz mane ſed non habuit. Itez
ſi tyranni mundi ſic afflixerunt
martyres quid erit de demonib⁹
qui incomparabiliter ſunt poten
tiores ⁊ crudeliores i penis. Iob
xli. Non eſt poteſtas ſuper ter=
ram que ei valeat comparari Ec
cle. xxxix. Sunt ſpūs ad vindictā
creati et in tempore cōſūmatio=
nis effundunt virtutem et furo=
rem eius qui fecit illos. Aggra
uant etiam penam damnatorum
conditiones male contra corpo=
ra eorum. erunt enim corpora eo
rum deformia. Exemplum Au=
g⁹. in libro de ciuitate dei. Si ig=
nis iſte temporalis omnia corpo
ra lucida et decora deturpat et de
nigrat quantomagis ille ignis in
fernalis turpis et obſcurus. Ex=
emplum de igne beati Antonii.
Ioelis. ii. Omnes vultus redigē
tur in ollam. Item erunt debilia
Iob. xviii. Cōſumet brachia ei⁹
primogenita mors id eſt fortitu=
dinem que conſiſtit in brachiis.
Item erunt nuda ad confuſionez
ſuam. Naū. iii. Oſtendam genti=
bus nuditatem tuam. Item erit
ibi penarum eternitas. Iſa. xxxiii
Quis habitabit ex vobis cū ar=
doribus ſempiternis. Grego. erit
miſeris mors ſine morte defcīs

ſine defectu. quia mors ibi ſemp
incipit et deficere defectus ne=
ſcit. Si prepararetur alicui lectus
mollis ⁊ ſuauis ⁊ diceretur ei ꝙ
oporteret eum iacere in lecto il=
lo per viginti annos ita ꝙ de illo
pro nulla varietate ſurgeret. ꝑ
nulla re hoc faceret. Et quomo
do poterit eſſe in inferno per mil
le milia annoruz et amplius vbi
ſubter eum ſternetur tinea et o=
perimentum erunt vermes et le=
ctus eius ignis. vt dicitur Iſa.
xxxiii. Hec eſt domus dedali cu=
ius facilis ē ingreſſus. ſcdm qd
dicitur Iſa. xxiiii. Congregabun=
tur in lacum et claudentur ibi in
carcere. Exemplum de lapide in
mare proiecto qui nūꝗ inde exi=
et. Apoc. xviii. Suſtulit angelus
lapidem molarem grandem et ꝓ
iecit in mare dicēs. Hoc impetu
mittetur babilon in infernum.
Item nullus libēter poneret pi
gnus precioſum pro vili et mo=
dico precio vbi redimi non poſ=
ſet. Quāta ergo ſtultitia eſt illuc
animam ſuam tam precioſam ob
ligare pro modica delectatione
peccati vnde exire non poſſet. vbi
ignis non extinguetur et vermis
non morietur. Iſa. vlti. Iob. xx.
Luet qui fecit omnia nec tamen
conſumetur. Exemplum de ſal=
mandra que ab igne tota ſuccen
ditur et tamen non conſumitur ſʒ
ibi viuit et de ferro quod totū in
cenditur ab igne nec ꝓpter hoc
conſumitur. et de lapide qui dici=
tur lamiſtus qui cū ignitus fue=
rit totus ſemper tenet ignem nec
cōſumitur. Circa meditationez
tormentorum inferni notandum
eſt ꝙ huius meditatio facit be=
ne pugnare contra diaboluz. qs
enī eſt conſiderans ꝙ ſi victus fu
erit ab eo ducet illum ad illa tor
menta non pugnet fortius ne vi
catur. Exempluz de Antonio cū
diabolus temptaret eum de pec
cato debitas rememorans penas
eidem apponebat et tandem dia
bolus in ſpecie paruuli ethiopiſ
nigerrimi apparens ei ad pedes
eius prouolutus ſe victuz ab eo
confeſſus eſt. Item valet ad tol
lendam carnoſitatem. Sicut eniz
baculus qui verſatur in igne con
ſumitur in eo cortex. ita neceſſe ē
vt cōſumatur in eo carnoſitas qui
de inferno meditatur. ſic enī aſſi=
dua mortis meditatio corporis ē
afflictio. vt dicitur Eccle. xii. ꝙto
magis afflictio ignis eterni. Itē
retrahit a delectationibus mūdi
Exemplum in vitis patrum. di=
xit quidam ſenex. Nutrix quādo
vult ablactare puerum ponit ali
quod amarum in mamilla quod
ſentiēs puer retrahitur a mamil
la. ſic et tu amaritudinem delecta
tionibus mundi apponas et re=
traheris ab eis. Iob. vi. Nūquid
guſtare poterit quod guſtatum
affert mortez. ſ. qualemcūqz. quā
tomagis ſi auferat eternam. Itē
reuocat a via perditionis et diri
git ad bonam viam. ſ. penitentie
p̄s. Cogitaui vias meas et con=
uerti pedes meos in teſtimonia
tua. Ideo dicebat Iob. x. Dimit
te me vt plagaz paululū dolorē

meum anteq̄ꝫ vadam ⁊c̄. Exem-
plum de magiſtro qui nolebat
ſermones audire ne conuertere-
tur ad penitentiam. Item exem
pluꝫ de vno mortuo qui iacuit in
feretro coopertus cum cooper-
torio. Fratres venientes ad domū
vbi iacuerat volentes dicere of-
ficium mortuorū. ſ. placebo. ſm
conſuetudinem patrie iuxta fere
trum ſicut fecerunt. Fratribꝰ o-
rantibus officium. Crux. ſ. ſignuꝫ
crucis quod iacebat ſupra ipſum
reuertebat ſe a fratribus ⁊ clau
ſit aures. hoc aſtantes videntes
ſunt attoniti et mirati. et fratres
diſtracti quid ſignificaret igno-
rarent. Tandem fuſis precibꝰ ad
dominum vt dignaretur oſtende-
re per miſericordiam ſuam quid
ſignificaret. immediate crux que
ibi iacebat loquebatur dicēs. qꝛ
iſte homo in vita ſua nunq̄ꝫ vo-
luit audire verbū dei. ſ. p̄dicatio-
nes nec ꝺ deo. Jō nec ī morte ſua
ego volui audire preces pro eo
et non eſt dignus vt oretur pro
eo quia indignuꝫ ſe fecit. Sic vl
timate fratres receſſerunt et pla
cebo non compleuerunt cum offi
cio ſolito more. Item expellit pi
griciam ab homine et excitat ad
bonum. Exemplū in vitis patrꝫ
dixit frater ſeni. Quid faciaꝫ q̄a
ſedens in cella patior accidiā. Re
ſpondit ſenex. Non dum vidiſti
futura tormenta. quia ſi illa po-
ſuiſſes in corde tuo. et eſſet cella
tua plena vermibus vſqꝫ ad col-
lum ſuſtineres patienter ⁊ nō ac
cidiares. Propter omnia iſta bo
na dicitur in p̄s. Conuertantur
peccatores in infernum. ſ. p me-
ditationem. illuc ſe trāſferant.

De iudicio generali

Vturum eſſe iudiciuꝫ pa
tet autoritatibus et rati
onibus. Iſa. xiij. Vlula-
te quia prope eſt dies domini. cu
ius diei aduentus expectatur ⁊ ti
metur. licet remota ſit. videtur ꝓ
pinqua. Iteꝫ probatur autorita-
tibus apoſtolorum qui hoc vnū
de articulis fidei poſuerunt ibi.
Inde venturus eſt iudicare viuoſ
et mortuos. Math. xxiiij. Item
rationibus homo bene diſpoſitꝫ
dicit deum ſumme eſſe ſapientes
et primum bonum quo melius
eſſe non poteſt. Si ergo credis
creatorem et gubernatorem mū
di non debes eum credere cecum
vt ea que ſiunt non videat. Aut
inſipientem. aut ſi videat non co
gnoſcat. aut malignum vt maluꝫ
quod videt ſibi placeat. et puni-
re non curet vel negligat. Aut
impotentē. vt ſi velit non valeat
Aut iniuſtum vt nec bonis bo-
na vel malis mala retribuat. aut
impium et non miſericordem. vt
oppoſitiones aut oppimationes ⁊
afflictiones bonorum q̄ꝫ tum ad
oppreſſores impune tranſeant.
Aut infideleꝫ vt eis qui fideliter
ei ſeruiunt bonum non retribuat
ſed potius malum. cum videamuſ
bonos frequenter conteri. et ma
los ecōtrario proſperari. Neceſ-
ſe ē ꝙ ī futuro fiat a iuſto iudice
ſ. in iudicio generali omnibꝰ re-
tributio ſcd̄m quod meruerūt. al
tiſſimus em̄ patiens eſt redditor
Ecc̄. v. p̄s. Reddis vnicuiqꝫ iu-
xta opera ſua. Hec eſt probatio
in itinerario clementis. Timen-
dum aūt eſt iudiciū propter mul
ta. Primo propter ſignorū preā-
bulationem. p̄s. Turbabūtur gē
tes qui habitant terminos a ſi-
gnis tuis. Math. xxiiij. ſol obſcu
rabitur et luna nō dabit ſplendo
rem ſuum et ſtelle cadent de ce-
lo. Luce. xxi. Erunt ſigna in ſole
et luna et ſtellis ⁊c̄. Chriſoſto-
mus. Cum paterfamilias mori-
tur tota familia deponit ornamē
tum conſuetum et induit ſe veſte
lugubri in ſignum doloris. ſic ap
propinquante mūdi termino om
nes creature oſtendent ſigna do-
loris. Item hō moriens cū labo
rat in extremis. qn̄ amittit ver-
ba ſignis loquitur. ſic mundus in
fine. Grego. Multa debēt ſigna
precurrere vt malum ſine fine va
leāt nūciare. Item ſicut rex vo-
lens accipere vindictam de inimi
cis ſuis premittit curſoreſ qui ſuc
cendunt terras eorum. ita dn̄s p̄
mittit ſuccendentes mūdum. p̄s.
Deus noſter manifeſte veniet.
ignis in conſpectu eius exarde-
ſcet. et inflammat in circuitu ⁊c̄.
Math. xxiiij. Mittet āgelos cū
tuba et voce et congregabūt ele
ctos eius a quatuor ventis celi.
Ideo dicit apoſtolus. ꝙ terribi-
lis eſt expectatio iudicij. Hiero-
nimus. Siue comedam ſiue bibā
ſemper videtur intonare auribus
meis illa vox. Surgite mortui ve
nite ad iudicium. Chriſo. ſup il-
lud Luce. xxi. Nam virtutes celi
mouebuntur. Si rex aliquis pro-
ceſſurus contra aliquem. dignita
tes omēs mouentur. exercitꝰ om
nes excitant̄. tota ciuitas feruet
Quāto magis rege celeſte exur-
gente iudicare viuos et mortuoſ
angelice virtutes cōmouebuntur
terribiles miniſtri terribilē dn̄m
precedent ante ipſum pro cande
labris. fulgora viua precedent ⁊
pro tubis horrēda tonitrua. Itē
timendum eſt iudicium ꝓpter irā
iudicijs inflexibilem. Prou. vi.
Zelus ⁊ furor viri non parcet in
die vindicte ⁊c̄. Job. ix. Deus cu
ius ire reſiſtere nemo poteſt. Si
autem beata virgo et omnes ſan
cti rogarent pro aliquo qui eſſet
tunc in mortali peccato non ex-
audirentur. Chriſto. Nō filij pro
parētibus intercedēt nec āgeli ꝓ
hoibus ſicut ſolent aſſumēt ver-
bum. qꝛ natura iudicij non reſpi-
cit miam. Neſcitur enim modo po
tentia dei a malis. ſicut acumen
gladij dum eſt in vagina ignora
tur. Sic modo iuſtitia dei et potē
tia in vagina miſericordie abſcō
ditur. ſꝫ cū acuerit vt fulgur gla
dium ſuum et arripuerit iudiciū
manus eius apparebit. Itē fer-
uor ſolis ſub nube tegitur. ſed qn̄
diſcooperit̄ quāti ſit ardoris oſtē
ditur. Sic xp̄us ſub nube miſeri-
cordie latet ſed remota nube q̄n-
te ſit potentie et iuſtitie oſtendꝫ
p̄s. cognoſcetur deus iudicia faci
ens. Veniet em̄ cū poteſtate ma

gna· quia non erit angelus nec
ſanctus qui non veniat cū eo cō
tra peccatores. Nullus enim po
terit ei reſiſtere nec audebit con=
trariari ſicut palea n̄ reſiſtit igni
Math. iij. Paleas autem com=
buret igni inextinguibili. Chri=
ſoſto. Nec reſiſtendi virtus. nec
fugiendi facultas. nec peniten=
tie locus. nec ſatiſfactionis tem
pus. ex anguſtia omnium rerum
nihil remanebit niſi luctus. Itē
timendum eſt iudicium. quia eſt
computabile. ij. Cor. v. Omnes
nos manifeſtari oportet ante tri
bunal xp̄i vt referat vnuſquiſqʒ
ꝓut geſſit in corpe ſiue bonuʒ ſit
ſiue malum. Veniet enī ad com
putandum. quia bona nobis cō=
miſſa diſſipauimus. Math. xviij.
Veniet dn̄s ſeruorum illorum et
ponet rationem cum eis. Iteʒ in
fine ebdomade ſolent pueri red=
dere rationem lectionum ſepti=
mane et qui neſcit reddere verbe
ratur et qui ſcit euadit. et ope=
rarij recipere mercedes pro ope=
ribus ſuis. et deficientibus nundi=
nis vadunt mercatores ad paga
mentum. ſic in fine mundi oporte
bit reddere rationem de omnibꝰ
et recipere mercedem in iudicio
Eccl. xij. Cuncta que fecimus et
fiunt adducet deus in iudiciuʒ ꝓ
omni errato ſiue bonum fuerit ſi=
ue malum. Item neſcitur modo
ab hominibus quare hic in paup=
tate et vilitate dimittat bonos. ſi
cut in hyeme ramos vacuos fo=
lijs et fructibus dimittit. ſed in
eſtate fructus apparent. Sic in
iudicio apparebit bonitas virtu=
tis dei in ſanctis cū eos omni in=
firmitate et penuria depoſita de=
corabit. quādo fulgebunt iuſti ſi
cut ſol in regno patris eorū. Itē
quia erit inexcuſabile. Nullꝰ po
terit ſe excuſare. quia erit ibi de=
nudatio operum. Eccl. xi. In fine
hominis denudatio operum illiꝰ
Danielis. vij. Iudicium ſedit et
libri aperti ſunt id eſt cōſcientie
Creditor probat debitum ſuum p
litteras patentes quas habet a
debitore vel per teſtes. Sic dia=
bolus probat actorem corā iudi=
ce ſummo per opera mala q̄ tūc
omnibus apparebunt. Apoca. xx
Iudicati ſunt mortui ex his que
ſcripta erant in libris eorum. Sa=
pi. iiij. Filij qui naſcentur teſtes
ſunt nequiſſimi aduerſus paren=
tes. et opera operariorum accuſa=
bunt. Peccata enī que modo ſūt
occulta manifeſtabuntur. vt mer
ces fardellorū in nundinis. i. Co=
rinth. iiij. Veniet dn̄s qui et illu=
minabit abſcondita tenebraruʒ et
manifeſtabit conſilia cordiū. Et
ideo bonum eſſet hic prius p cō=
feſſioneʒ peccata deponere. ſicut
latro furtum extra domum eicit
ne iuxta eum inueniatur. ps. Pre
occupemus faciem eius in cōfeſ
ſione. Fatuus eſt ille qui citatus
coraʒ dn̄o ſuo contra ſe teſtes ad
ducit. id eſt mala opera. et bonos
teſtes id eſt bona opera que fer
re teſtimonium pro ipſo poſſunt
in via interficit per peccatū. Itē
erit iudiciū illud inopinabile. ſubi
to enī veniet dum non ſperatur.

pmo Theſſal. v. Cum enim di=
xerit pax et ſecuritas. tunc repē=
te ſuperueniet interitus. glo. ſub=
itanea perditio diei iudicij. Math.
xxiiij. Sicut fuit in diebus Noe.
erant homines comedentes ⁊ bi
bētes et nuptijs tradentes et nō
cognouerunt donec venit diluui
um. ita erat aduentus filij homiſ
ideo et vos eſtote parati. quia q̄
hora nō putatis filius hoīs veni
et. ſi eſſet aliquis ⁊ rex mandaret
ei p litteras certas ꝙ ipſe veniret
cito ad ipſum. et ſi eum in malo
ſtatu inueniret ſuſpenderet eum
vel in carcereʒ ꝑpetuum poneret
credo ꝙ ꝓ poſſe ſuo ſe ꝑparare n̄
differet in aduentu ſuo. Sic mā=
dat dn̄s ꝙ in aduentu ſuo ꝑpare=
mus nos. quia q̄s in aduentu ſuo
bene paratos inueniet remunera
bit. male paratos eternaliter dā
nabit. Math. xxv. Que ꝑparate
erant intrauerunt cum eo ad nu=
ptias. non paratis expulſis. Ideo
dicitur Eccl. xviij. Ante iudiciū
para iuſticiam ⁊c. Ante iudiciuʒ
interroga teipſum. Item timen
dum eſt quia erit intollerabile.
Malach. iij. Quis poterit cogi=
tare diem aduentus eius. aut q̄s
ſtabit ad videndum eum. Si tan=
tum timet aliquis quando ſentit
ſe reum de furto vel alio delicto
venire coram domino terreno. q̄
tum debet timere apparere coraʒ
ſummo iudice qui tot criminibꝰ
cognoſcit ſe culpabilem Grego.
Si tantum ꝑtimeſcit iudiciū pul
ueris. qua formidine ꝓuidendum
eſt iudicium maieſtatis. Augu=
ſtinus. O q̄ anguſte erunt vndi=
qʒ vie reprobis. Superius erit iu
dex iratus. Inferius horrendum
chaos. A dextris peccata accu=
ſantia. A ſiniſtris infinita demo=
nia ad ſuppliciū trahentia. Intꝰ
conſcientia vrens. Exterius mun
dus ardens. Peccator ſic dep̄hē=
ſus quo effugiet. latere erit īpoſ=
ſibile. apparere ītollerabile. apo=
calipſ. ix. In diebus illis querēt
homines mortem et non inuenī=
ent deſiderabunt mori. et fugiet
mors ab eis. Luce. xxiij. Tūc di=
cent montibus. cadite ſup nos. ⁊
collibus operite nos. Aggrauat
etiam illum cauſe magnitudo. q̄
agreditur cauſam et obtinebit i
illa. adiudicabitur regno eterno
Ille vero q̄ cadit a cauſa ſua ad=
iudicabitur morti eterne. Math.
xxv. Ibunt hi in ſupplicium eter
num. iuſti autem in vitaʒ eternā.

De Iudicio temerario.

Vdicat homo male in
triplici cauſa. Primo
in cā ſua. videlicet ani=
me et carnis inter quas eſt bellū
perpetuū. dando ſententiam con=
tra animam carni acquieſcendo.
et hoc eſt facere ancillam domi=
nam et dn̄am ancillam qđ ē ma=
gna abuſio. Yſa. v. Expectaui vt
facerent iudicium. et ecce iniqui
tas. ſimiles pueris qui non iudi=
cant bonū niſi placeat eis. Yſa.
v. Ve qui dicitis malum bonum.
et bonum malum. Et ꝙ illud iu
dicium ſit iniuſtum patet. Eccl.

xviij. Fili poſt concupiſcētias tu
as non eas quoniam ſi ſecut⁹ eaſ
fueris facient te in gaudium ini-
micis tuis. Secundo iudicat ho-
mo male in cauſa ꝓximi. vt illi q̊
iudicant ditiorem meliorē et ho
norabiliorez. Iac. ij. Si introierit
in conuentū veſtrum vir ānulum
aureum habens in veſte candida
et intendatis in eum ⁊c̄. nonne iu
dicatis voſmetipos et iudices fa
cti eſtis cogitationum iniquaꝝ
Sȝ illď iudiciū caſſabitur a vero
iudice magnis aſſiſys in iudicio
generali. qui non ſm viſionē ocu
loꝝ iudicabit. Yſa. xi. Exemplū
de diuite ⁊ lazaro. Luce xvi. Itē
ſicut fatu⁹ eſt qui empturus eſt
equū non conſiderat eum ſed ſel-
lam vel frenum. Sic qui homiēȝ
ex veſte vel cōuerſatione exteri-
ori cōſiderat. quia ex auro frenuȝ
non meliorat equū. et aliquando
ſub vili ſarpileria latent merces
precioſe. et ſub pictura aurea li
gnū putridum et vmicu loſum.
Ideo dicitur Ioh. vij. Nolite ſm
faciem iudicare ⁊c̄. Tertio iudi
cat homo male in cauſa ſua et ꝓ
ximi. cauſam vel factum proximi
aggrauando. vt phariſeus pub-
licanum iudicauit. ſicut oculus q̊
videt alioꝝ defectus. ſuos nō vi
det. Roma. ij. Propter qď inexcu
ſabilis es o homo omnis qui iu-
dicas In quo enim alteꝝ iudicaſ
teipſum condemnas. eadem enȝ
⁊c̄. Et miꝝ ē ꝙ peccata ſua ma
iora nō videt. ⁊ ꝓximi minora vi
det ↄtra natāȝ viſus. Math. vij.
In q̊ iudicio iudicaueritis iudica
bimi. et ſequitur. hypocrita eijce
p̄mo trabem de oculo tuo ⁊c̄. Nō
debemus ergo alios iudicare. qꝛ
ſtatum illoꝝ ignoramus. Roma.
xiiij. Qui non manducat mandu-
cantem non iudicet. Deus enī il-
lum aſſumpſit. poteſt eſſe ꝙ pla
ceat deo. Bernardus. Caue alie
ne vite eſſe curioſus explorator
aut temerarius iudex. qꝛ ſi ꝑpe-
ram id eſt peruerſe ab eo actū eſſe
deꝑhendas nec ſic iudices proxi-
mum. magis autem excuſa inten
tionem ſi opus non potes. puta
ignorantiam vel ſurreptionē vel
caſum. ꝙ ſi omnino diſſimulatio-
nem rei certitudo recuſat. dicito
apud temetipſuȝ. O ꝙ̄ vehemēſ
fuit nimis temptatio illa. quid ď
me illa feciſſet ſi accepiſſet i me
ſimiliter poteſtatem. Item quia
iudices non ſumus. Roma. xiiij.
Tu q̊s es qui iudicas alienū ſer-
uum. ſuo domino ſtat aut cadit.
id eſt ad ipſum pertinet non ad
te Iohan. v. Pater omne iudici
um dedit filio. Sapiens balinus
alterius ſubditum non iudicat.
Sunt enī aliqui qui alios iudicāt
ſm q̊d in ſe ſentiunt non ſm veri
tatem. ſicut quando funditur me-
tallum talem qualem in modulo
inuenerit formaȝ recipit. Sic ſūt
quidam qui formā cordis ſui ha
bent deformatam. ꝙ quicquid in
ciderit totum inuenitur corruptū
et deformatuȝ. Tales ſimiles ſūt
infirmis quibus cibus quantūcū
qȝ ſapidus eſt et bonus videt̄ in
ſipidus et amarus. et hoc non ē
ex vicio cibi. ſed a corruptiōe pa

lati. Sic iudiciuȝ malū non ex fa-
cto ꝓximi. ſed ex corruptiōe iudi
cantis procedit. Item baculus
in aqua poſitus videtur fractus
ꝓpter reflectionē vmbre et tur-
res et mōtes iuxta aquaȝ vident̄
traſuerſi. Eodem modo cordi per
uerſo et vitiato oīa videntur trāſ
uerſa et vitiata. Sapiē. xvij. Sem
per ꝓſumit ſeua pturbata cōſciē
cia. ideo dicit̄ eccleſiaſtes. x. Stul
tus in via ambulans cum ipſe ſit
inſipiens. oīs inſipientes exſti-
mat ſemp credit latro ꝙ oēs ſint
ei ſimiles. Criſoſto. Omis homo
ſecunduȝ ſe alterū iudicat. Vnde
quicq̊d in bono corde cadit. totuȝ
bonū et dulce efficitur ſicut apis
que amaros ſuccos ⁊ venenoſos
in mel cōuertit. Ecōtrario in cor
de inuidi vel odioſi totum cōuer-
titur in venenū. ſicut de aranea q̊c
quid ſugit totuȝ cōuertitur in ve
nenuȝ. Eccl'. xi. Bona in mala cō
uertens inſidiat̄ et in electis ſuis
ponit maculā. Item de nobis re
ſponſuri ſum⁹ nō de alijs. Roma.
xiiij. Tu qui es qui iudicas fratrē
tuū. aut tu q̄re ſpernis fratrē tuū
Omnes enī ſtabimus ante tribu
nal xp̄i. ⁊ poſt vnuſquiſqȝ pro ſe
rationem reddet deo. Non ergo
amplius inuicem iudicem⁹. quia
ſecundum qď iudicabimus alios
iudicabimī a deo. Math. vij. In q̊
iudicio iudicaueritis iudicabimi.
Item qꝛ non eſt tempus in pre-
ſenti aſſignatum ſed in futuro. i.
Coꝝ. iiij. Nolite ante tempus iu
dicare quoad uſqȝ ve iat domin⁹
qui et illuminabit abſcondita te-
nebrarum. et manifeſtabit conſi-
lia cordium.

De iudicibus malis.

a Cceptio munerum exce
cat iudicem. Inſan⁹ eſt
q̊ in hoſpitio ſuo recipet
illū a q̊ deberet excecari. hoc fa-
cit muneris acceptor. Deutero.
xvi. Non accipias perſonam nec
munera quia munera excecāt ocu
los ſapientum. et peruertunt cor
da iuſtorum. Item aufert corre
ctionem. Aliquando prelatus ali
quis venit ad aliquez ſubdituȝ ſi
bi cuȝ tanto latratu ꝙ videtur eū
velle deuorare. ſed ille pcutit eū
cum vna marcha argenti et au-
fert ab eo loquelā. Eccl'. xx. Exe
nia et dona excecant oculos iudi
cum. ⁊ quaſi mutus auertit in ore
correctionem. Item mulier non
dicitur caſta que ſollicitat̄ a tur-
pi amatore. ſi munera ab eo acci
piat illa nec iudex munera accipi
ens a corruptione peccati eſt in-
munis. vnde Yſaie primo Princi-
pes tui infideles. ſocij furuȝ. oīs
diligunt munera ⁊c̄. Item ſicut
iniquus eſſet qui michi cappam
meam venderet. Ita iniquus eſt
iudex qui iuſticiam quaȝ debet ex
officio ſuo vendit et aliquid pro-
pter hoc accipit. Iob. xv. ignis de
uorabit tabernacula eorum qui li
benter munera accipiunt.

De iuſticia.

ſ Olet diſtingui quadru-
plex iuſticia. Vendita.

Deficiēs. Excedens. Sufficiens
Dico ꝙ eſt iuſticia vendita pro
pecunia vel laude hūana de qua
Math. vi. Attendite ne iuſticiā
veſtram faciatis coram homib⁹
vt videami ab eis. Criſo. Coram
illis bona facis a quib⁹ licȝ remo
ti ſint velles videri. Fatuus eſt il
le qui opera ſua de quib⁹ poſſet
emere regnū eternū pro michilo
id eſt pro parua vana gloria que
michil eſt dat. Gregori⁹. Qui de
bonis que facit humanā laudeȝ
requirit. rem magni precij pro vi
li precio venalem exponit. Item
qui bladuȝ ſuū in herba colligit
vel vineam in viridi ſucco mādu
cat. nō inuenit in autūno qd̄ i hor
reo vel in celario reponat. Sic q̄
vult habere mercedeȝ hūane lau
dis vel terreni cōmodi. in futuro
nō habebit. qꝛ ſicut nō punit de⁹
bis in idipſuȝ. ita non remunera=
bit bis in idipſuȝ. Ideo ſequitur.
Alioquin non habebit mercedeȝ
⁊c̄. Math. v. Amen dico vobis
receperunt mercedem ſuā. Fatu⁹
debet reputari qui ſtatim cū ſemi
nauerit vult habere fructuȝ. Ta
lis eſt ille qui laudem querit de
operib⁹. In vitis patrū dixit quis=
dam. Sic fieri non poteſt vt glo=
riam ſeculi habeamus et celeſtē
Secunda iuſticia eſt deficiens vel
remiſſa. Hec eſt iuſticia phari=
ſeoꝝ. de qua dicit̄ Math. vi. Ni=
ſi habundauerit iuſticia veſtra
plus q̄ ſcribaꝝ et phariſeoꝝ. nō
itrabitis ⁊c̄. Hec ē illoꝝ qui ad tē
pus credunt et in tempore tem=
ptationis recedunt. Equus vel o
perarius mane deficiens non po=
teſt facere bonam dietam. Nec
pugil ad primū ictuȝ cadens pōt
habere victoriam. Job. iiij. Teti=
git te plaga et defeciſti. Gal. vi.
Bonum facientes non deficiam⁹
⁊c̄. Tertia eſt iuſticia excedēs vl'
nimia. Eccleſiaſtes. vij. Noli eſſe
nimis iuſtus. glo. ſummū ius. ſū
ma eſt iuſticia. Hec eſt illoꝝ qui
facta et peccata alioꝝ aggrauāt
et ſua alleuiant. Bernard⁹. Sūt
quidam ſic feruentes contra alio
rum peccata vt plurimum videā
tur exire iuſticiam. ſi de ſuis pec=
catis apud eos idem eſſet iudiciū
ſed non eſt ſic. Nunc autē pond⁹
et pondus. mēſura ⁊ mēſura vtrū
qȝ abh minatio eſt apud deuȝ
Prou. xx. Iſti ſunt ſimiles cuidā
ſtulto qui audiuerat ꝙ deus pre
ceperat recte ambulare nec decli
nare ad dextram nec ad ſiniſtram
et ideo nolebat declinare ſed mō
tes et domos tranſcendere vel di
ruere volebat. Sic facit nimis iu
ſtus qui oīa ad voluntatem ſuaȝ
vult inducere et iudicium dei eua
cuare. Quid ergo neceſſe eſt fu=
turum iudicium ſi omnia corrigā
tur hic. Apoſtol⁹. ij. Coꝝ. v. Om
nes manifeſtari oportet ante tri=
bunal xp̄i. vt referat ⁊c̄. Item ſi
miles ſunt ſtulto tranſeūti diuer
ſa loca omnes lapides quos non
recte ordinatos in muris videbat
aliter ordinare volebat et omneſ
claudos recte ambulare. et oīs
luſcos recte videre. et omnes dieſ
ad equalitateȝ redire contra dei
ordinationem. Sed oīs arbores
non ſunt equales. nec fruct⁹ om
nes eque boni. nec omnes homi=
nes equaleſ. nec alia equalia. nec
omnia vina eque ſunt bona. nec
aque et multa alia. nec etiam mē
bra eundem actum habent. ſic di
cit apoſtolus Roma. xij. Et tales
contra voluntatem dei et ordina
tionem omnia volunt eſſe equa=
lia. Sicut ignis lapideȝ ſine oleo
deſtruit. Sic zelus iuſticie cor ho
minis niſi aſſit oleuȝ miſericordie
Jacobi. ij. Miſericordia ſuperex
altat iudiciū. Quarta eſt iuſticia
ſufficiens et vera. de qua Macro
bius. Iuſticia eſt virtus reddens
vnicuiqȝ quod ſuum eſt. Oportet
ergo hominēȝ iuſte agere reſpe
ctu vniuſcuiuſqȝ vt ſit iuſtus. Re
ſpectu dei. reſpectu proximi. re=
ſpectu ſui. Reſpectu dei triplicēȝ
oportet habere iuſticiam. Prima
eſt in emendatione cōmiſſorū. ſcȝ
corrigendo teipſuȝ de malefactis
in preſenti vel fiet in futuro. quia
quem inferior prelatus ſufficien
ter correxit. ſuperior poſtea veni
ens non corripit. Sic ſi homo in
preſenti ſe ſufficienter punit non
punietur in iudicio. Apoſtol⁹. i.
Coꝝ. xi. Si noſmetipſos iudicare
mus non iudicaremur. Sed dicit
Gregorius. Qui non vult iudica
ri eo iudicio quod nunc eſt iudicē
expectet. ideo dicitur Prouerbi.

xviij. ꝙ iuſtus in principio accu=
ſator eſt ſui anteq̄ ab alijs accu
ſetur in futuro. glo. dicit. Omnis
qui iuſtus eſt vbi peccantium er
rata conſpicit. primo ſeipſum in=
ſpicit. ⁊ dum ſeipſum accuſauerit
alios benigne corripit. Iniuſtus
vero non accuſat ſe in preſenti.
ideo accuſabitur in futuro. Sene
ca. Qui in ſecreto nolunt audire
veritatem in publico audient eaȝ
Secunda eſt in ſolutione debi=
torum vt cenſuum conſuetudinuȝ
hoc eſt dictū. redde domino tuo
quod debes. Si ergo recognoſcis
te ſeruum dei. debes ei ſeruicium
de feudo tuo. ij. Machabeoꝝ. ix.
Iuſtum eſt hominem ſubditum
eſſe deo. et mortalem non paria
deo ſentire. Si heres fidem domi=
no ſuo non ſeruaret. hereditate
paterna priuaretur. Sic ⁊c̄. Ma
thei. xxi. Auferetur a vobis re=
gnum dei et dabitur genti facien
ti opera et ſeruitia que ꝑ illo ha
bendo requiruntur. Item qui
fundum ei a quo emptus eſt au=
ferret ⁊ daret illi q̄ nō habet ius
iniuſtus eſſet. Sic qui ſeipſum
aufert deo a quo factus eſt et re
demptus. et ſeruit diabolo. ma=
gis iniuſtus eſt. Bernardus. In
fidelem ratio vrget et iuſtitia na
turalis. totuȝ ſe tradere illi a quo
ſe totum habet. Nota ꝙ de trib⁹
que habem⁹ tenemur ſeruire deo
de corde dilectionem. Luce. x. Di
liges dn̄m deuȝ tuū ex toto corde

De corpore bonam operationem
Gal. vi. Dum tempus habemus
operemur bonū ad om̄s. De poſ
ſeſſione elemoſynā. Thobie. iiij.
Quomō potueris miſericors eſto
ita ſi multum tibi fuerit: habūdā
ter tribue ꝛc. Tercia iuſticia re-
ſpectu dei eſt in ſupererogatiōe
gratuitoꝝ. et hoc quidem iuſtū
ē. vt ſicut gratis accepimꝰ a deo
ſe et ſua. ita gratis demus nos et
noſtra. Prouerb. xij. Qui negli-
git dampnū ꝓpter amicū iuſtꝰ eſt
dānū ſcʒ amicoꝝ corporis / hono
ris / ꝛ rerū. Oīa iſta neglexit xp̄s
pro nobis aut dimiſit vt nos reti
neret. Sic nō cures quid tu ꝑdas
vel quid de te fiat dūmodo euʒ re
tineas. Augꝰ. Quicq̄d voluerit
deus meꝰ auferat ꝛ ſe michi det
quaſi diceret Om̄e qd̄ paciendū
mittit vel dat paciar patienter.
mortuus aut viuus ſuus ſum cū
bona fide. Similiter reſpectu ꝓxi
mi triplex nobis iuſticia neceſſa-
ria eſt. Prima eſt vt ei nocumen
tū non inferamus. Tulius. Pri-
mū fundamentū iuſticie eſt ne cui
vel alicui noceat. deinde cōmuni
vtilitati ſeruiatur. iuſticia magis
alijs q̄ ſibi prodeſt. et vtilitates
ſuas negligit. comunia emolimē
ta preponēs. ideo dicit̄ Prouerb.
xvi. Iniciū bone vite eſt facere iu
ſticiam. ſcʒ naturalē. Math. vij.
Quecūq̄ʒ vultis vt faciant vobiſ
homīes et vos facite illis. Exem
plū d̄ ꝓpoſito qui hoc in peniten
cia p̄cepit nulli facere qd̄ ſibi nol
let fieri. Tobie. iiij. Qd̄ ab alio o
deris tibi fieri. vide ne aliquando

alij facies. Prouerb. xvi. Iuſtoꝝ
ſemita declinat mala. Secūda eſt
vt illata nocumēta ab ip̄o remit
tamus. Et hoc quidem iuſtū eſt
vt qui iudicari vult a dn̄o in foro
miſericordie. in eodē foro cū ꝓxi
mo velit iudicare. Alioq̄n miſeri
cordia non defendet eū. ſi eam ne
gauerit ꝓximo. q2 iudiciū ſine mi
ſericordia fiet ei qui non fecerit
miſericordiā. Iaco. ij. Exemplū
de ſeruo nequā Math. xviij. Qui
iudicare vult iniuſtus eſt. q̄a illi
aufert ius ſuū qui dicit. Michi
vindictam et ego retribuā. Deu
tro. xxxij. Qui remittit iuſtus eſt
q2 pro indulgentia indulgentiā
ſoluit. p̄s. Mutuabitur peccator
et non ſoluet. iuſtus autē miſeret̄
et retribuet. Impoſſibile eſt vt ri
uulꝰ fluat et fons ſiccus ſit. Mi
ſericordia dei fons eſt. miſericor-
dia nr̄a riuulꝰ. Aug. Fluit riuulꝰ
ſcʒ miſericordie noſtre ad proxi-
mum. et fons ſiccabitur. id eſt mi
ſericordia dei erga nos: certe nō
Math. v. Beati miſericordeſ qm̄
ipſi miſericordiam cōſequentur.
Tertia eſt vt nos et noſtra ꝓxi-
mo tribuamus. ſicut ſcriptum eſt
p̄s. Diſperſit dedit pauperibus
iuſticia eius manet in ſeculū ſecu
li. glo. qui dat ſua iuſticiā operat̄
quia proximo debitum reddit. Ec
cleſia. iiij. Declina pauperi aurē
tuā ſine triſticia et redde debitū
Oſee. x. Seminate vobis iuſticiā
id eſt. elemoſynam in veritate et
metite in ore miſericordie. In ore
illius qui dicturus eſt. Eſu-
riui et dediſti michi manducare.

Venite ergo bn̄dicti patris mei
ꝑcipite regnū ꝛc. Math. xxv.
Similit̄ reſpectu ſui eget homo
triplici iuſticia. Prima eſt vt ſit
anime ſue iuſtus ꝓcurator. quia
anima pupilla exulata et incar-
cerata eſt. que in hominis cuſto-
dia poſita eſt et commodata. id̄
iuſtum eſt. vt ei neceſſaria proui
deat. Prouer. xiij. Iuſtus come-
dit et replet animam ſuam quia
querit ei cibum ſpiritualem. In-
iuſtus videtur qui meliuſ ꝓcurat
ancillam q̄ dominam id eſt car-
nem q̄ animam. Iob. xxiiij. Pa-
uit enim ſterilem et que non pa-
rit. glo. carnem que ſterilis dicit̄
quia dum ſola terrena appetit bo
nas cogitationes gignere neſcit.
nec opera bōa parere. Et vidue
id eſt anime non bene fecit. quia
dum deſiderijs ſeruit curam ani-
me contemnit. Eccl. x. Peccan-
tem in animam ſuam quis iuſti-
ficabit id eſt iuſtum reputabit.
Aut quis honorabit exhonorā-
tem animam ſuam. Multi plus
honorant ſubtelares ſuos q̄ ani
mas ſuas quia frequentius eos
tergunt. Eccl. x. Fili in manſue-
tudine ſerua aīam tuam et da il-
li honorem ſm̄ meritum ſuum.
Secunda iuſticia eſt vt ſit cor-
poris iuſtus gubernator. ſcd̄ʒ qd̄
dicitur. Eccl. xxxiij. Cibaria ꝛ v̄
ga et onus aſino id eſt corpori. ſʒ
multi ſunt qui ita īpinguant aſi-
nos ſuos id eſt corpa q̄ non poſ
ſunt tenere eos. ſed ꝓijciunt eos
i lutū peccati. Nota q̄ nos ſumꝰ
a deo conſtituti iudicia̅rij in terra

corporis noſtri. vt peccata q̄ſi la-
trones occidamus. Ihere. ꝑmo.
Ecce conſtitui te ſuper gentes.
id eſt peccata carnalia. et regna
id eſt peccata ſp̄ualia vt euellas
per contritionē. et deſtruas ꝑ cō
feſſionem. et diſſipes per ſatiſfa-
ctionem. et poſtea edifices ꝛc.
Solū dici q̄ terra eſt ſecura que
bene tenet iuſticiam. ſed vbi non
fit iuſticia latrones hītant. Yſa.
xxvi. Quia iuſticiam non fecimuſ
in terra. ideo non ceciderunt habi
tatores eius id eſt peccata ꝛ ma
li motus. Qui ſcit latrones et nō
facit de eis iuſticiam vel oſten-
dit iudici ſimili modo debet puni-
ri. Latrones ſunt peccata occul-
ta que debemꝰ prodere iudici in
confeſſione quando deprehendi-
mus in domo conſcientie noſtre.
Tertia iuſticia eſt vt ſit vtriuſ
q̄ʒ ꝓmotor ad bonum. Prouer.
iiij. Iuſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplē
dens id eſt vita que ſemita dicit̄
ꝓpter breuitatem et mūdiciā et
rectitudinem. quaſi lux ſplendēs
alios illuminanſ ꝑ exemplū. ꝓce
dit et creſcit vſq̄ʒ ad ꝑfectū diē.
ſcʒ eternitatis. de q̊ in p̄s. Meli-
or eſt dies vna in atrijs tuis ſuꝑ
milia dieꝝ qui ſunt in ſeculo pre
ſenti.

De iuramento.

Vlta ſunt diſſuadenda
circa iuramentum. Pri
mū ē appetitus mundi.
Iaco. v. An̄ oīa fr̄es nolite iura
re neq̄ʒ ꝑ celū neq̄ʒ ꝑ t̄rā ꝛc. ſit
ſm̄o vr̄ ē ē nō n̄ vt nō ſub iudicio

incidatis ſcʒ reatus vel peccati. qđ fac̄ q̇ piurat vl' blaſphemat.

Secundum eſt aſſiduitas iurandi. Eccl'. xxiij. Iurationi nō aſſueſcat os tuum Vir poteſt eſſe qui frequenter iurat quin aliquando piuret. Iteʒ nominatio dei nō ſit aſſidua in ore tuo ꝓpter periculū piurij. Ille enim qui licitum iuramentum facit. quaſi laqueum ad collum ſuum ponit. Prouer. vi. Illaqueatus es verbis oris tui ⁊ captus ꝓprijs ſermonibus. Quādo vero iuramentum tranſgreditur ipſe laqueo illo quaſi ꝓprijs manibus ſe ſtrangulat aut tranſgulat. Tertium eſt falſitas. Ieremie. iiij. Iurabunt. viuit dn̄s in iuſticia et veritate ⁊c. quando aliquis piurat et manuʒ ſuā quā extēdit ad reliquias vel ad librꝝ dat diabolo. et donec peniteat đ periurio. manus illa diaboli eſt. ⁊ quicquid facit de manu illa vl' ſignat vel comedit manu diaboli facit. Exemplum de illo qui cū periuraſſet. dixit. Nunquid breuior eſt manus iſta quaʒ extendi ad reliquias altera. et ſtatim cōbuſta eſt manus illa. Item falſarius videtur eſſe ſiq̇s ſigillo alicuius dn̄i ſui commiſſo ad defendendam aliquaʒ veritatem vteret̄ ad aliq̇d falſuʒ ꝯfirmandū. cū deus permiſit hominibus vt aſſumant nomen ſuum ad confirmationem veritatis. ſi vtantur noīe ipſius ad confirmationem falſitatis. ipſi falſarij ſunt. Qui enim falſum iurat vult deum inuoluere in peccato ſuo. Cum enim iurare ſcđm Auguſtinum ſit deuʒ teſtem inuocare. cum ipſe iurat falſum. ipſe vult deum teſteʒ adducere falſitatis. Item vult facere ꝙ deus reputetur deceptor dum in nomine eius vult homines ſeducere. Zach. viij. Vnuſquiſqʒ malum contra ꝓximū ſuū ne cogitetis in cordibus veſtris et iuramentum mēdax ne diligatis. Quartum eſt quando iurat pro nihilo. Exodi. xx. Non aſſumes nomen dei tui in vanum. Et Deutro. v. Non vſurpabis nomen dei tui fruſtra. quia nō erit impunitus qui ſuper re vana aſſumpſerit illud. Quintuʒ ē blaſphemia. Oſtenditur magnitudo huius peccati ex pena qua legitur dominus puniſſe blaphemātes. Leuiti. viceſimoquarto. Hic q̇ maledixit deo portabit peccatū ſuum et qui blaſphemauerit nomen domini morte morietur. lapidibus obruet eum omnis multitudo populi. Exemplum de puero quinqʒ annorum. Magna offenſio dicere conuitiū militi. maior regi. quanta eſt dicere ſummo regi. Qui quereret ab aliq̄ ſi vnꝗ̄ dixerit conuitium epiſcopo vel regi terreno. Reſponderet ꝙ non. quia non auderet. vel quia nō meruerunt. et tamē audet deo dicere qui nūꝗ̄ ei nocuit ſʒ ſemper iuuit. immo etiam qui diceret ei quod ipſe dicit deo nunꝗ̄ diligeret eum ſed diceret ſibi magnam iniuriam fieri. et tamen facit deo qui eſt dominus eius. ſed ſoluet in futuro. Ideo dicit Auguſtinus.

Nō minus peccant qui deuʒ blaſphemant in celis. ꝙ̄ qui ipſū crucifixerunt in terris.

De hipocritis.

Ypocrita ſpēm habʒ ſāctitatis ſʒ non opera. Iō compatur ſtrutioni. Iob xxxix. Penna ſtrutionis ſimilis ē penne herodij. i. ſimil' ē hypocrita bonis in conuerſatione. ſed nō in veritate operis et volatu contemplationis. Itē aliqui fructus qn̄qʒ ſani exterius apperent. ſed interius putridi et vermiculoſi. et ſub pictura aurea qn̄qʒ latet lignum putridū ⁊ vermiculoſum Math. xxiij. Ve vobis hypocrite q̇ ſimiles eſtis ſepulcris dealbatis ⁊c. v. Nō teneas aurꝝ totū q̇d ſplēdet vt aurꝝ. Nec pulcruʒ pomū q̇dlibet eſſe bonū. Itē hypocrita eſt ſicut nux pforata intus vacua vn̄ ē habēs interi⁹ q̄ in ignē proijcit̄. Sic hypocrita vacuus grā dei cuius cōſciētiā vermis peccati corrodit. in ignē etnū ꝓijcit̄. Math. xxv. Seruū inutilem proijcite in tenebras exteriores. Itē hypocrita ſimilis eſt ſimario vel ſterquilinio niue cooperto qđ exterius eſt cādidū ſed interius fetidū. Itē latrinā viciorū ſuorū operit pallio religionis falſe. Eccl'. xxxvij. O pſumptio nequiſſima vnde creata es operire aridā nequitia ⁊ doloſitate illius. Hypocrita q̇d exterius eſt mūdat et q̇d interi⁹ eſt relinquit inmundum. Hypocrita mūda pus q̇d interius eſt vt illud q̇d eſt exterius fiat mūdum. Itē hypocrite ſunt ſicut falſi nūcij qui portāt pixidem pictam armis regis. ſed intus nō hn̄t litteras nec ſigillū dn̄i ſui. Sunt etiam ſimiles cigno qui albus eſt exterius ⁊ intus niger. Sunt etiam ſimiles cyrogrillo qui eſt aīal debile rapax mortiferum et ſpinoſum quod cito ꝓuocatur. Cor extractum a corpore diutius mouetur. ſic hypocrita cito prouocatur ad iram dum retinet rancorem in corde. Ideo leuiti. xi. ꝓhibemur comedere cyrogillum. Itē eſt ſicut lupus pelle ouis indutus. Sed quomō cognoſcetur. ſi percutiatur baculo oſtēdit dētes. ſed vt ouis capite inclinato tranſibit. Math. vij. attēdite a falſis prophetis qui venīūt ad vos i veſtimētis ouiuʒ ⁊c. Itē ē angelus tenebrarū trāſfiguratus in angelū lucis. ij. Cor. xi. Itē ē ſimilis vulpecule q̄ ſimulauit ſe mortuam vt poneret̄ in quadriga vbi erāt allecia ⁊ tūc comedēdo ſe viuā oñdit. ſic hypocrita ſimlat vulpeculā mortuā donec hēat vnā magnā p̄latiōʒ vel p̄bēdā i q̄ poſſit vacare delicijs ⁊ iuſtos ⁊ ſimplices affligere. Ezech. xiij. Quaſi vulpes i deſerto ꝓphete tui iſrahel. Itē ſil'is ē candele q̄ alios illuminat ⁊ ſe cōſumit. Opa em̄ illoꝝ alijs per bonū exēplū ꝓficiūt ⁊ ſibi nocēt. Apoc. iij. ſcio opa tua qđ nomē hēs ꝙ viuas ⁊ mortu⁹ es. Nota ꝙ nō ē ſecurū portare candelam qn̄ ventus flat ſine operculo ne extiguat̄

Sic non eſt ſecurum illi in cuius
corde ventus vane glorie adhuc
flat bona in aperto facere. Itez
hipocrite deum reputant excō-
municatum maiori excommunica
tione. quia non permittunt intra
re ecclesiam. i. cor ſuum. ſed vo-
lunt ꝙ exterius remaneat in por
ticis id eſt veſtimentis religioſis
Luce. xvi. Vos eſtis qui iuſtifi-
catis vos coram hominibus. deꝰ
autem nouit corda veſtra. Exē-
plum de illo qui ſimulabat ſe ie
iunare et occultē comedebat. ⁊
ideo datus eſt in morte draconi.

De igne purgatorij.

Vnt quidam heretici q̄
dicunt purgatorium nō
eſſe. dicenteſ ꝙ cum dn̄s
remittit culpam remittit et penā
vnde omnis decedens aut tranſit
in paradiſum ſi peccatum ſit ei re
miſſum vt latro moriens in cru-
ce. cui dictum eſt. Hodie mecum
eris in paradiſo. Luce. xxiij. aut i
infernum ſi non ſit ei remiſſum. ſi
cut diues qui mortuus eſt et ſe-
pultus in inferno. Contra iſtos
ratio eſt aperta in contrariū. Cō
ſtat ꝙ non omne peccatuz ē mor
tale. ſic nec omnis infirmitas ad
mortem. nec omnis offenſa pu-
nitur a iudice pena mortis. Nec
omnis caſus inducit mortem. et
ſic de alijs multis. Sed ponat̄ ꝙ
aliquis decedat in venialibus ſo
lum cōſtat ꝙ non cōdamnabitur
in eternū. quia non habet morta
lia. ergo ſaluabitur aliq̄n ex q̄ n̄
damnabitur. Non poteſt autem
ſaluari niſi purgetur. ergo eſt

aliquis locus in alio ſeculo ad
purgandum. Item cum aliquis
cōfitetur de mortalibus grauibꝰ
aut remittitur tota pena neceſſa
rio. aut non. ſi ſic. quis ergo face
ret fructus dignos penitentie iu
xta preceptuz Joh. baptiſte Lu
ce. iij. Si non. ergo ſi decedit ante
ſolutionem pene oportet ꝙ in a
lio ſeculo ſoluat penam nondum
ſolutam. nō autem erit eterna q2
nō dānabitur. ergo trāſitoria. er-
go in alio ſeculo eſt pena purga
toria que tranſit et purgat. Po-
teſt aūt ſane credi ꝙ illa pēa eſt
ignis iuxta v̄bū apoſtoli. i. Cor.
iij. Si cuius opus arſerit detrimē
tum patietur. ipſe autem ſaluus
erit. ſic tamen quaſi per ignem.
Videtur autem ſentire. Grego.
in dialogo ꝙ idez ſit ignis infer-
nalis et purgatorius. ſicut idē ē
ignis qui aurū purgat et paleas
cōcremat. et ſ̄m hoc videt̄ ponē-
dus locꝰ purgatoriꝰ ſubtꝰ lim-
bū quaſi ignobilior locus de quo
purgati trāſierūt olim ad limbuz
Itē credit̄ ꝙ mali angeli ſint mi
niſtri pēaꝝ. q2 boni āgeli n̄ legū
tur puniſſe bonos. magis aūt cō
ueit hoc malis ⁊ q̄uis n̄ itēdant
purgare ſ3 affligere. tn̄ illa puni
tio ē purgatō. dr̄t aūt hec pēa p̄
ſētis pn̄e i t̄bus ab alia. p̄mo. q2
hec leuior illa acerbior. Scd̄o. q2
hec it̄dū breuior illa prolixior. t̄
cio. q2 hec n̄ ſolū purgatia ſ3 eti-
az meritoria p̄mij maioris. illa v̄o
retardat a premio. Dico ꝙ pēa
illa acerbior eſt iſta. Ibi puniēt̄
venialia et debite relique pro
mortalibus que nō ſūt hic ſolute

De primo grego. De quibuſdā
leuibus culpis ante iudiciuz ig
nis purgationis credendus eſt.
De ſecundo Auguſti. Purgan
dus eſt igne purgationis qui hic
diſtulit fructum conuerſionis. H
autem ignis et ſi eternus non ſit
miro modo eſt grauis. excedit ei
omnem penam quaz aliquis paſ
ſus eſt in hac vita. Nunq̄ enim
in carne tanta inuenta eſt pena.
licet mirabilia paſſi ſint marty-
res tormenta. Exemplum de ab-
bate qui ardebat in fōte. quia cō
ſuluit de nepote ſuo fieri abbatē
Et de illo qui elegit eſſe in pur-
gatorio duobꝰ diebꝰ magis q̄ ſu
ſtinere infirmitatē ſuam duobꝰ
ānis. Multi tamē ſunt qui nō ti-
ment hunc ignem quia non co-
gitant de illo nec cōſiderāt cōditi
ones eius terribiles. ⁊ ideo nō ab
ſtinent a peccatis. Exempluz de
ceco qui trāſiuit paſſum periculo
ſuz. vbi videns non eſt auſus trā
ſire. Alij ſunt ⁊ ſi cogitant d̄ illo
tamē firmiter nō credūt. et iō nō
timent. ſcd̄m quod vulgariter di
citur. Stultus non timet donec ca
pitur. Exemplū. Gen̄. xix. de ſodo
mitis qui noluerūt credere Loth
de deſtructiōe ciuitatis ⁊ exire cū
eo. Alij non timēt quia non ſunt
experti iuxta quod dicitur de ca-
ne qui non fuit exuſtus aqua ca-
lida qui non timet tātū illā ſicut
ille qui fuit exuſtus. Exemplum
de illo qui petijt penitētiā breuē
Et de illo cui abbas precepit eſſe
in purgatorio poſt mortē ſuā. et
de illo qui ſemper habebat pla

gas recentes quas ibi habuerat
Item iſta pena interduz breuior
illa prolixior. Creditur enī ꝙ in
modico tempore per magnaz cō
tritionem vel penitentiaz hic vo
luntarie factam ſe poſſe quis ex-
pedire de longo ibidem ſuſtinen
da. Vnde iſte qui expectat face-
re penitentiam ſuam in purgato
rio ſimilis ē homini qui pro vno
obolo quez modo vult ſoluere ob
ligat ſe ad centum libras. quia il
la pena grauior eſt in centuplum
Ibi enī punientur culpe que mo
do non videntur. Exemplum de
auro quod videtur puriſſimum et
tamen ignis inuenit in eo qd̄ pur
get. i. Cor. iij. Vniuſcuiuſq3 opꝰ
quale ſit ignis probabit. Item
iſta pena meritoria eſt. illa retar
dat a premio. Caret enim dei vi-
ſione quam per timorem deſide-
rant ſancti habere. Exemplum
de paulo q̄ cupiebat diſſolui et eſ
ſe cū xp̄o. Phili. i. Retardant eti
am eorum premium. quia elemo
ſyne et legata eorum non ita cito
ſoluuntur. Exemplum de clerico
qui retinuit culcitram ſocij ſui.

De Lumine.

Ine lumine nec bene mi
niſtratur in domo. nec be
ne proceditur in via. nec
bene negociatur in foro. Nos ve
ro qui ſumus in eccleſia pre-
ſenti ſicut miniſtri in domo do-
mini ſui. Etiam in via preſenti ſu
mus ſicut viatores in itinere.

Jn mundo ſicut negotiatores in
foro·noluit dn̄s deus nos ſine lu
mine deſerere ſed nobis pro luce
dedit ſanctos doctores eccleſie·d'
quib⁹ dicit̄ Math.v·Vos eſtis
lux mūdi·Nota ꝙ eſt triplex lux
in mūdo·Quedā infundens et nō
infuſa·vt in ſole·Quedam infun=
dens et infuſa·vt in luna·Quedā
infuſa et non infundens vt in ae=
re·Jſtis tribus modis pōt conſi
derari triplex lux ſpūalis· Scd̄m
ꝓmū modum eſt in deo.ſcd̄m ſe=
cūdū eſt in doctoribus·ſcd̄m ter
tium eſt in ſimplicibus·Prima er
go lux tm̄ infundēs eſt deus de q̃
Joh·i·Erat lux vera que illumi=
nat omnem hominem venientē
in hunc mundum·Primo tangi=
tur lucis veritas. Dicitur em̄ lux
vera nihil in ſe habens de tene=
bris peccati·deus lux eſt. et tene
bre in eo non ſunt vlle·i· Joh·i·
Scd'o igitur deſcribitur lucis fe=
cūditas quia illuminans omnem
hominem·Sed cecus non illumi=
natur a ſole licet oriatur ſup bo=
nos et malos· ſic nec peccator a
gratia quia eſt in cōtraria diſpo
ſitione· Joh·i·Lux in tenebris lu
cet et tenebre eam non compre=
henderunt propter obſtaculum
peccati· Jdeo dicitur Eph·v· Ex
urge qui dormis et illuminabit
te xp̄s·Tercio tangitur neceſſi=
tas effectus cū dicitur·Venit in
hunc mundum. Omnis em̄ talis
intrat locum obſcurū et ideo egꝫ
lumine·Mundus em̄ obſcuratuſ
eſt fumo vanitatis· puluere cupi
ditatis·nebula carnalitatis·i· Jo

han·ij·Omne quod eſt in mundo
ꝛc̄· Jſa·ix. Habitantibus in re=
gione vmbre mortis lux orta eſt
eis. Sed ipſi fugiunt lucē vt no
ctua et querunt tenebras. et di=
lexerunt homines magis tene=
bras q̄ꝫ lucem. erāt em̄ eorum o=
pera mala· Joh·iij·ꝛc̄· Secūdo
videndum eſt de luce que eſt in=
fundens ⁊ infuſa·ſ·predicatoꝝ·d'
qua Job·xxxvij·Nubes ſpargūt
lumen ſuum· luſtrantqꝫ cūcta ꝑ
circuitum· quocūqꝫ voluntas gu
bernantis duxerit·Nubes vento
ſpūſſancti agitate predicatores
ſunt. De quibus igitur tria nota
hic·Primū eſt liberalitas doctri
ne·cū dicitur· ſpargūt lumē ſuū
p̄s. Diſperſit dedit pauperibus·
Auarus eſt qui candelam accen
ſam habens non vult accendere
alias cum non minuatur eius lu
men ex aliarum accenſione· Sa=
pi·vij·ſine fictione didici et ſine i
uidia coīco· Lux omnibus ſe coī
cat indifferenter· Eccl'·xlij· Sol
illuminans per omnia reſpicit·
Contra illos qui tm̄ diuitib⁹ non
pauperibus volunt predicare·
Itē lux idr̄nter oīa iuiſibilia maī
feſtat et omnium maculas reue
lat· Contra illos qui manifeſtāt
et arguunt peccata pauperum
nō diuitum. q̄ꝫuis ſoleat maior
candela coram diuitibus q̄ꝫ pau=
peribus accendi. Non ſic Johā
nes fecit qui arguebat herodem
Eph·v·Omnia que arguūt ma=
nifeſtantur a lumine. Secundo
tangitur latitudo caritatis·ibi lu
ſtrant cūcta per circuitū· Cōtra

illos qui non viſitant niſi loca pi
guea vbi bene procurantur· p̄s·
Jpſi diſpergentur ad manducan
duꝫ·Contra illud Marci·vi. Jhe
ſus circuībat caſtella· docens in
circuitu·Tertio tangitur humiliſ
eorū obediencia·ibi·Quocūqꝫ vo
luntas duxerit·Roma·x· Quomō
predicabunt niſi mittantur· Ter
tio videnduꝫ eſt de luce infuſa tā
tum·ſcꝫ ſimplicium·Prouer·iiij·Se
mita iuſtorū quaſi lux ſplendens
procedit et creſcit vſqꝫ ad perfe
ctum diem · Nota hic triplicem
ſtatum iuſtoꝝ· Jncipientiū·Pro
ficientiū·Perfectoꝝ· Jncipienti
um cuꝫ dicitur·Lux ſplendens·q2
iuſtorū vita in augmento eſt q̄ſi
ſplendor aurore·q2 ſemper creſcit
in eis lux et calor· vnde ſequitur
Procedit et creſcit ꝓficiēdo ſem
per· Canticoꝝ·vi·Que eſt iſta q̄
progreditur quaſi aurora conſur
gens·Sed multoꝝ vita et religio
eſt ſicut lux veſpertina que quā=
to procedit tanto decreſcit· Nota
ꝙ decreſcente·vmbra creſcit ca=
lor·et creſcente decreſcit·Sic de=
creſcentē amore temporaliū·cre=
ſcit feruor caritatis· et creſcente
minuitur· Jhere·vi· Ve vobis q2
declinant dies ⁊ prolixiores facte
ſunt vmbre veſperi q2 habunda=
uit iniquitas et refriguit caritas
Math·xxiiij·Nota ꝙ ſunt quidā
qui lucent ſicut luna noua que in
principio noctis tantum lucet·ſi=
cut illi qui ad tempus credunt ⁊
in tempore temptationis recedūt
Nam ſtultus vt luna mutatur·
Eccl'· xxvij· Quidam ſicut luna

plena que per totam noctem lu=
cet·ſicut illi qui per totam vitaꝫ
ſuaꝫ lucent bene operando· Eccl'·
l·Quaſi luna plena in diebꝫ ſuis
lucet ſic ꝛc̄· Alij ſicut luna vet⁹
que in fine noctis lucet·Sic illi q̇
in fine vite penitent·Sed lux ⁊ vi
ta iuſtoꝝ ꝓcedit vſqꝫ ad ꝑfectaꝫ
diem ſcꝫ eternitatis· Et hic tāgi
tur ſtatus ꝑfectoꝝ vita quoꝝ in
ſui conſumatione eſt ſicut meri=
dies·de quo Eccl'·xliij·Sol in me
ridiano exurit terraꝫ·id eſt corda
terrenoꝝ·Calor meridialis cogit
homines ſe ſpoliare· Sic feruor
caritatis omia relinquere·q2 non
eſt qui ſe abſcondat a calore eiuſ
Similiter nos debemus eſſe lumi
na lucentia/ardentia/viua·Lucē
tia per honeſtatē·Phil'·ij· Sitis
ſine querela·vt ſimplices filij dei·
ſine reprehēſione in medio natio
nis praue et peruerſe. inter quoſ
lucetis ſicut luminaria in mundo
verbuꝫ vite continētes ad gloriā
meaꝫ in die xp̄i·q2 non in vacuuꝫ
cucurri nec in vacuū laboraui ꝛc̄·
ſed luminaria nullaꝫ eclipſim pa
tiuntur ꝑ malū exemplū·Math·
vi·Vide ne lumē quod in te eſt te
nebre ſint· Jtem debemus eſſe lu
mina ardentia caritate·Luce·xij·
Sint lumbi veſtri precincti et lu
cerne ardentes in manibꝫ veſtriſ
Joh·v· Jlle erat lucerna ardens
Bernardus·Lucere tantuꝫ vanū
eſt·ardere ſanctuꝫ·Ardere et lu=
cere perfectū. Jtem debem⁹ eſſe
lumina viua· id eſt vigorem vir
tutis habentia·non ſicut ypocrite
qui lucent ſicut ligna putrida in

nocte huius mundi. ſed in die iu-
dicij apparebunt in colore ꝓprio
quādo deus illuminabit abſcon-
dita tenebrarum ⁊ manifeſtabit
conſilia cordium. vt dicit Apo-
ſtolus · primo · Cor · iiij ·

De locutione.

d Ebet attendere qui loq-
tur. Quid dicat/ cui dicat
quādo dicat/ quomodo di
cat. Quid debet homo loqui doce
tur. i. Petri. iiij. Si quis loquitur
quaſi ſermones dei. et Eph. iiij.
Omis ſermo malus ex ore veſtro
non ꝓcedat ſed qui bonus eſt ad
edificationē fidei ⁊c̄. Qui eni non
timet inquinare linguā ſuā pl⁹ ꝙ
cetera mēbra. porcus potius vide
tur eſſe ꝙ homo. Porcus eni ita
cito ponit roſtruꝫ ſuum in luto ſi
cut pedeꝫ. Item porcus ſemp ha
bet os ad ſtercora apertū non ad
flores. ſic mali ad ſtercora pctōꝝ
nō ad flores v̄tutū. ex habūdātia
cordis os loquit̄. Math. xij. De
ore latrine et ſepulcro non egre-
ditur niſi fetor. p̄s. Sepulcrū pa
tens eſt guttur eoꝝ. omni fetore
inficiens qui ſunt in circuitu eius
Sicut corrumpunt bonos mores
colloquia praua. i. Cor. xv. Iteꝫ
porcus reprobatur ꝓpter grana
que habet in lingua. Sic homo
ꝓpter verba mala. Ieroni. In
verboꝝ pondere ꝓbatio conſiſtit
vite humane. Iteꝫ eſt ſicut canis
macelli qui ſemp habet labia ſā
guinolenta. Abhominabilis eſt q̄
os ſuum apertum habet muſcis
et alijs immūditijs vt quecunqꝫ
volunt intrare permittit ⁊ ibi im
munditias ſuas ponere. Sic ille
eſt qui per immūditia peccati dia
bolum permittit excreare in gu
lam ſuam. Sputum diaboli eſt im
mūditia peccati. Potius tolleran
da eſſet excreatio vnius leproſi.
vnde dicit Seneca. A verbis tur-
pibꝫ abſtinete qꝛ licentia eorum
impudentiaꝫ nutrit. Eph. v. Om-
nis fornicatio aut immūditia non
nominetur in vobis. aut ſtultilo-
quium. aut ſcurrilitas que ad reꝫ
non pertinet ⁊c̄. Item qui a ma-
lis verbis nō abſtinet eſt ſic̄ vas
ſine operculo quod imūdum eſt: et
cito refrigeratur. Sic homo qui
nō cuſtodit linguam ſuam imun
dus erit. Item debet attendere q̄
loquitur. cui loquatur. Gregori.
Obſecro diſce qualiter vnūquē-
qꝫ alloqui debeas. Dicitur enim
Eccl. xxij. Cum ſtulto non multū
loquaris. Apoſtolus. i. Timoth.
v. Seniorem ne increpaueris. ſed
obſecra vt patreꝫ. iuuenes vt fra
tres. Item debet attendere qui
loquitur. quando loquatur. Eſt
eni tempus tacendi. ⁊ tempus lo
quēdi. vt dicitur Eccleſiaſtes. iij.
Ex ore eni fatui reprobabitur pa
rabola. non eni dicit eam in tem-
pore ſuo. Eccl. xx. Qui eni ori ſuo
cuſtodiam non apponit eſt velut
ciuitas abſqꝫ muro: nauis abſqꝫ
gubernaculo. equus ſine freno.
molendinum ſine excluſa. domus
ſine oſtio. De primo dicitur Pro
uerbiorū. xxv. Sicut vrbs abſqꝫ
murorum ambitu. ſic homo qui

non poteſt in loquendo cohibere
ſpiritum ſuū. glo. ſi murum ſilen-
tij non habet. patet iaculis inimi
ci ciuitas mentis et dum per ver-
ba extra ſemetipſam proijcit. a-
perta ſe aduerſario oſtendit. In
periculo eſt ciuitas: cuius porta
eſt apperta tempore guerre et in-
tra inimicoꝝ fines ſita. Tales ſūt
illi apud quos nullum eſt ſilen-
tium. nullum ſecretum. nichil ce-
lare nichil abſcondere ſciūt. quic
quid audierint vel viderint in pu
blicum referunt. contra quos di-
citur Prouerb. xxv. Que viderunt
oculi tui et aures audierunt ne ꝓ
feras in iurgio cito. ne forte emē
dare non poſſis. cum dehoneſta-
ueris amicum tuum. Item eſt ſi-
cut molendinum ſine excluſa. qꝛ
habūdat malis ſicut aqua ad mo
lendinum. ⁊ ſicut molendino ſub
mittitur excluſa: que fluxū aque
retinet. qua amota fortius currit
ꝙ ante. Sic amota excluſa ſilen-
tij. maiori impetu loquitur ꝙ pri
us. Ideo dicitur Prouerb. xvij.
Qui dimittit aquaꝫ caput eſt iur
giorum. Aquaꝫ dimittit qui ſe a
fluxu verborum non reſtringit.
qd̄ eſt cauſa iurgiorum et diſcor
die. ꝓpter hoc dicitur Eccl. xxv.
Ne des aque tue exitum nec mo-
dicum. Item eſt ſicut nauis ſine
gubernaculo que vadit quo non
vult. ſed quo ventus ducit. Item
nauiſ intrante aqua ſubmergitur
niſi obſtruatur. Sic homo qui os
ſuum non ſtringit a verbis ſuper
fluis cito in peccatum cadit. Pro
uerb. xxvi. Os lubricuꝫ operatur
ruinam. Item eſt ſicut equuſ ſine
freno qui ſe ipingit vbi non vult
dominus eius. Ita homo non gu
bernans linguam ſuam ad ruinaꝫ
tendit. ſicut dicitur Eccl. v. Lin-
gua imprudens ſubuerſio ipſius
eſt. id eſt illi qui feſtum faciunt
per ſua verba ſuperbiendo. Iteꝫ
eſt ſicut domus ſine oſtio. Ad por
tam dom⁹ vel caſtri maior cuſto
dia eſt ponenda. qꝛ qui habet por
tam de facili habet caſtrum. ideo
dicit. p̄s. Poſui cuſtodiā ori meo
⁊c̄. Prouerb. xxi. Qui cuſtodit oſ
ſuum cuſtodit animaꝫ ſuam quia
mors et vita in manibus lingue.
Item debet attendere qui loqui-
tur quomodo loquatur. ſcꝫ prudē
ter vel honeſte. p̄s. Os ſuum lo
quetur ſapientiam et lingua eiuſ
prudentiam ⁊c̄. Apoſtolus. Col.
iiij. Sermo veſter i gratia ſit ſem
per ſale conditus. Si nouiſti con
dire pulmenta. quare non nouiſti
condire verba. hoc condimentuꝫ
a tempore natiuitatis accepiſti.
quando dictum eſt tibi. Accipe
ſal ſapientie. Sed quedaꝫ lingue
ſunt: que bene ſal non receperūt.
et ideo putreſcere quaſi quibuſ-
dam vermibus et ſcaturire vel e-
bulire videntur. Auguſtin⁹. Eli
gis cibos quos comedis. et qua-
re non eligis verba que dicis. ſcꝫ
bona et ſana.

De luxuria.

l Vxuria eſt ignis ſicut di
citur Iob. xxxi. Ignis eſt
vſqꝫ ad conſummationē

deuorans et omnia eradicans ge
minima. Hunc ignem non ſuccen=
dit deus ſed diabolꝰ. Sicut faber
quando non poteſt ferrum ſuum
ad voluntatem ſuam ducere po=
nit illuc in igne. et ſufflat tantuꝫ
ꝙ calefactum ducit ad libitū ſuū
Sic facit diabolus quando non po
teſt aliquem ducere ad peccatuꝫ
calefacit eum igne luxurie. vt ſic
eum flectere poſſit ad peccatum
Yſaie. liiij. Creaui fabrum ſufflā
tem in igne prunas et proferen=
tem vas in opus ſuum. Succendi
tur iſte ignis flatu follorū. id eſt
ſuggeſtione vetularum. que ſunt
quaſi ſufflatorium diaboli ad ac
cendenduꝫ ignem luxurie. Ihere.
primo. Ollam ſuccenſam ego vi=
deo. id eſt vetulam nigram. Olla
enī quantumcūqꝫ alba ſit. ſi ſepe
ad igneꝫ ponatur denigratur. Sic
anima per luxurie frequentiam.
Threñ. iiij. Denigrata eſt ſuper
carbones facies eorum. id eſt pec
cati demonſtratio. Olla enī bulli
ens ſi non haberet niſi vnam fa=
bam. eam ſuperponeret et mon=
ſtraret. Sic luxurioſi cohibere lu
xuriam non poſſunt. quin ſaliat ꝑ
os turpiter loquendo / cantando
et per tactum et per ornatum. Si
cut de domo incenſa exit ignis ꝑ
feneſtras et oſtium. Item quan
do aliquis non poteſt ignem ac=
cendere in viridibus lignis. acci=
pit lignum ſiccum vt facilius ſuc
cendatur. Sic facit diabolus quā
do non poteſt in iuuenibꝰ ignem
luxurie accendere. accipit vetulā
ſiccam. et per eam facit qḋ per ſe

non potuit. Vnde diabolus dece=
pit mulierem per ſerpentem ha
bentem vultum virgineum ſibi ſi
milez. Item accenditur iſte ignis
per ornatum. Sicut enī raptores
et predones quando volunt vnaꝫ
villam comburere ponunt igneꝫ
in vna domo. et per illaꝫ alie ſuc
cenduntur. Sic facit diabolus. ig
nem luxurie ponit in vna iocula=
trice que ornata decurrēs per vil
lam omnes in ſe aſpicientes con=
burit vel incendit. He ſunt vulpe
cule ſamſonis habentes ignem in
caudis. Iudicū. xv. Sed caperent
iudices domos cōburentes. Ani
mas autem in templum dei cō
burentes capere nolunt. p̄s. In=
cenderunt igni ſanctuariū tuum
in terra. Item accenditur ille ig=
nis ex appoſitione combuſtibiliū
id eſt lignorum vel olei vel piſciſ
Sic ignis luxurie ex appoſitione ci
borum vel potuum. Quilibet enī
bonus morcellus vel cyphus vi=
ni eſt quoddam incentiuum luxu
rie. Non enī videntur habere bo
nam voluntatem extinguendi ig
nem illum. qui bonos morſellos
⁊ fortia vina frequentant. Sicut
non videtur habere bonaꝫ volun
tatem extiguendi domum ſuccen
ſam qui oleum et ligna in ignem
proijceret. Venter enī et genita
lia vicina ſunt. Iheronimꝰ. Ven
ter mero eſtuans cito deſpumat
in libidinem. Item accenditur
ignis iſte colloquijs mulieruꝫ ex
familiaritate. Eccl'. ix. Collo=
quium illius quaſi ignis exarde=
ſcit. Murilegus iuxta ignem

pellem ſuam comburit. et papi=
lio iuxta candelā volitans vrit ſe
ſic hō iuxta mulierem ſedēs. Nul
la ſecuritas eſt feno vel ſtupe eſ
ſe iuxta ignem. Sic virginitas col
loquijs et familiaritate mulieruꝫ
perijt. Item ignis ferrum durum
et frigidum mutat et quaſi igneꝫ
efficit. Sic ferreas mentes libido
domat. Iheronimus. Flamige=
ro igne percutit mulier hominis
conſcientiam. Item ex duobꝰ la
pidibꝰ ſi inuiceꝫ colliduntur exit
ignis. et quid mirum ſi ex tactu
viri et mulieris exit ignis concu
piſcentie et luxurie. Item ſi mu=
rus non cōburatur a candela iux=
ta ſe poſita tamen denigrat̄. Ihe
ronimꝰ. Si cum viris femine ha=
bitant viſcarium diabolo non de=
erit. Item accenditur ille ignis a
flatu oris. id eſt ſuggeſtione dia
boli. Iob. xli. Flatus illius pru=
nas ardere facit. Item luxuria
fouea eſt diaboli ad precipitan=
dum peccatores. Sunt enim qui
dam qui diabolum ad rapienduꝫ
ſeipſos iuuant. quia ſcienter iux=
ta foueam vadunt in quam dia=
bolus vult eos precipitare. Pro
uerb. xxiij. Fouea profunda eſt
meretrix. ſed qui in foueam cadit
non quando vult exit. ſicut piſcis
de naſſa. Oſee. v. Non dabunt co
gitationes ſuas vt reuertant̄ ad
dominū. quia ſpiritus fornicatio
nis in medio eoruꝫ. ſequitur Inſi
dias in via quaſi latro. Inſidian=
tes in via que romam ducit non=
ne tollendi ſunt. Sic inſidiantes
in viā paradiſi. ſequitur Vt ſi qs

incautos inuenerit īterficiat. Nō
ſuſtinerent iudices latrones qui
homines ſpoliarent et occiderēt.
et ſuſtinent meretrices que ani=
mam occidunt et ſpoliant gratui
tis. Item eſt laqueus ad capien=
duꝫ. vel muſcipula diaboli abſcō
ſa ſub folijs. et ſicut laqueus ſub
grano. p̄s. In via hac qua am=
bulam abſconderunt laqueū mi=
chi. et Eccleſiaſtes. vij. dicitur ꝙ
vincula ſunt manus eius. qꝛ quic
quid tenet. ita fortiter tenet ꝙ
vix poteſt euadere. Iteꝫ eſt ſicut
hamus ſub cibo piſcis. Eccleſia=
ſtes. ix. Quomodo capiuntur pi=
ſces hamo et aues laqueo. ſic ca=
piuntur homines in tempore ma
lo. Item ſicut venenum ſub mor=
ſello. Auguſtinꝰ. Omne ſemina
rium voluptatis venenum puta.
Prouerb. xxiij. Ingredietur blan
de ſed i nouiſſimo mordebit vt co=
luber ⁊ ſicut regulus venena dif
fundet. Auguſtinꝰ. Bonum eſt
mulierem non audire. melius non
videre. optimuꝫ non tangere. Nā
inflat dum auditur / venenat duꝫ
videtur / polluit cū tangitur. Ideo
bonuꝫ eſt homini ſibi cauere. q̇a
viſcus diaboli mulier. Item eſt
gladius ad interficiendum. Ihe=
ronimꝰ. Gladius igneus ſpecies
mulieris. Hunc gladium diabo=
lus cordi ſuo applicat. quādo pra
uam cogitationem ſuggerit. Et
hunc gladium cordi tuo impin=
gis quando peccato aſſentis. In
gladium illius irruis quando pec
catum imples opere. vt ſaul qui
in gladium ſuum irruens mortuꝰ

eſt·i· Reg·xxxi· Hūc gladiū emit
ad ſe occidendum qui dicit mulie
ri vt ei conſentiat· Non eſt ſecu=
rum homini ſedere iuxta hoſtem
ſuum habentem talem gladium
id eſt mulierem· De iſto gladio
ſup̄·c·de gladio. Item luxuria tē
plum dei polluit·qui hoc faceret
de templo materiali infidelis iudi
caretur·i·Coꝝ·iij· Templum dei
ſanctum eſt qđ eſtis vos. Si quis
templum dei violauerit diſperdet
illum deus.

De lacrimis.

s Olet diſtingui triplex lu
ctus· Contritōnis· Com
paſſionis· et Deuotiōis·
Luctus cōpunctionis eſt lauato
rium in quo abluuntur anime vt
fiant ſponſe regis celeſtis. Eze=
chiel·xxxvi· Effundā ſup vos a=
quam mundam· id eſt mundātē
et mundabimini ab omnibꝰ inq
nametis veſtris· Item ſicut lit=
tere delentur aqua vel liquoꝛe a=
lio·ſic lacrime iſte delent litteras
moꝛtis quas diabolꝰ ſcripſit ma
nu ꝓpria· Qui eni peccat tradit ei
quaſi cyrographū· Lacrime eni
delent delicta que pudoꝛ eſt con=
fiteri. vt dicit Augꝰ· Item iſte
lacrime diabolū cū omi exercitu
ſuo ſubmergunt· p̄s· Contribula
ſti capita dꝛaconū i aquis· Solet
dici ꝙ ad paruā pluuiā ſedatur
magnus ventus. id eſt modica la
lacrima magnā temptationē ex
tinguit· Gregoꝛiꝰ· Flāmam ſug=
geſtionū diaboli cito extinguit
vnda lacrimarū· Vnde ſi aliquis
clamaret ꝓ aqua vel curreret ad
aquam ſi videret domū ſuā cōbu
ri vel ardere· Sic qui videt domū
conſcientie ſue ſuccendi igne con
cupiſcentie et luxurie / debet cur
rere ad aquā lacrimarū· et ſi nō
poteſt habere. debet poſtulare a
deo· ꝛ de fontibꝰ eius haurire ſcꝫ
miſericoꝛdie ꝛ vulnerū eius· Yſa·
xij· Haurietis aquas i gaudio de
fontibꝰ ſaluatoꝛis ꝛc̄· Sunt lacri
me cōpaſſionis de quibꝰ dicitur·
Job·xxx· Flebam quondā ſuper
eo qui afflictus erat et cōpatie=
batur anima mea pauperi· Eccl·
xxij· Super moꝛtuū ploꝛa· ſcꝫ in
anima plus ꝙ ſuper moꝛtuū in
coꝛpoꝛe. Bernardꝰ· Nūquid ſunt
viſcera in te pietatis qui plangis
coꝛpus a quo receſſit aia· et non
plangis animā a qua receſſit deꝰ
Defecit eni lux eius· id eſt gratie
Ploꝛares ſi amitteret filius tuꝰ
oculos coꝛpoꝛis. et quare nō plā
gis ſi amittit oculos mentis· Lu=
ctus deuotionis eſt ex deſiderio di
uine viſionis· vel cū anima dul=
cedine dei experta flet abſentiā
ſponſi quo ad ſenſum dulcedinis
Augꝰ· Impatiens eſt amoꝛ nec
lacrimis modus ſit niſi amoꝛi de=
tur quod amatur· Has lacrimas
adducit feruoꝛ dilectiōis· ſicut di
cit̄ feruoꝛ dilectionis adducit la=
crimas deuotionis· Geñ·xxxvi·
Aman qui donū gratie interpꝛe
tat̄· inuenit aquas calidas in de=
ſerto· id eſt in loco ſecreto / qꝛ oꝛā
do inuenitur deuotio· Item hec
lacrime incalidāt· i· coꝛ incendūt

nec audet ibi aſtare· ſic̄ muſce ol
le feruenti· vel cattus calido pul
mēto· Incenſo iecoꝛe piſcis fuga
bit̄ demoniū· Iecoꝛis aduſtio eſt
coꝛdis deuotio· vel dilectio ex re
coꝛdatione paſſionis criſti· Sed
multi ſunt qui nō incendūt illud
ſed potius balneāt in immūditijs
peccatoꝛū cogitando et in eis de
lectando et faciunt lectū vel do
mū diaboli· qꝛ ſicut dicitur Job·
xl· In locis humentibꝰ doꝛmit· id
eſt in cupidis et luxurioſis· Itē
ille lacrime animā purificant vt
in contemplatione videat ſubti=
lius laqueos diaboli· Sicut colū=
be ſuper aquas reſidentes vmbꝛā
auiū conſiderant vt vngues eaꝝ
euitēt· Greg̃· Mēs lacrimis bap
tizata i cōtēplatiōe videt lipidiꝰ·

De manſuetudine.

m Anſuetudo eſt modica
animi tranquillitas que
nulla incurrentiū rerū
agitatur tribulatione· Et notan=
dum ꝙ manſuetudo tria bona fa
cit homi· Primo animā ſeruat·
Eſt autē ſicut antemurale in ca=
ſtro anime· Lapides duroꝝ ver=
boꝛum leuiter excipiens et oīs
ictus fruſtrans· et homies a le=
ſione cuſtodiens. Sicut vaſa vi=
trea in feno vel alia re molli in=
uoluūtur· et ſic a fractione ſeruā=
tur· Sic manſuetudo animā con=
ſeruat· ne ira eam frangat· Eccl·
x· Fili in māſuetudine ſerua ani=
mam tuam ꝛc̄· Item qui habet
manſuetudinē deus in eo quieſcit
Eſt eni vt culcitra molliſſima in
lectulo floꝛide conſcientie· in qua
deus quieſcit· Canticoꝝ·i· Lectu=
lus noſter floꝛidꝰ· Vnde ſicut ho
mo libentius doꝛmit in lecto mol
li et ſuaui ꝙ in duro· ſic deꝰ in coꝛ
de manſueto· qꝛ in pace factꝰ eſt
locus eius· Gregoꝛiꝰ· Manſuetu
do in nobis ymaginem dei cōſer=
uat. quā ira diſſipat que dū quie
tem mentis tollit ſpūſſanctus ibi
non quieſcit· Item gratiā dei et
hoim acquirit· Sicut eni adamas
attrahit ferrū· ſic māſuetudo coꝛ
da hoim. Ezechiel·iij· Vt adamā
tem dedi faciem tuā· Eccl·iij· In
manſuetudine opera tua perfice
et ſuper gloꝛiā diligeris. Si nul
lus eſſet ventus / arboꝛ que tunc
non moueretur non diceret̄ ꝓpt̄
hoc immobilis. Similiter lignū
qđ non ardet igne abſente / incō=
buſtibile· Sic non deb̄ homo di
ci manſuetus cum nulla ſit ei in=
iuria· vel dicitur oppꝛobꝛiū· Ber
nardus· Sunt quidam mites dū
nichil eis ſit. vel dicitur niſi pꝛo
eoꝝ arbitrio· patebit autē ꝙ lon
ge ſint a māſuetudine ſi leuis oꝛia
tur occaſio.

Thema·

c Oꝛam ipſo miniſtraui·
Eccl·xxiiij· Decēs eſt vt
rex largus liberalis et pi
us miniſtrum diſpenſatoꝛem gra
tiarum et donoꝛum ſuoꝛum ha=
beat largum liberalem et pium·
Rex noſter. ſcꝫ dominus iheſus
criſtus qui eſt rex regum et dn̄s

dominantium ita largus libera=
lis et pius eſt ꝙ nunq̄ꝫ denegat
gratiam ſuam digne petentibus
Et ideo erat cōueniens ꝙ talem
haberet miniſtrū et diſpenſato=
rem gratie ſue· qui eſſet liberalis
largus et pius in eam miniſtran
do. Et qꝛ beata virgo maria in li=
beralitate et pietate habūdat ſu
per oīs ſanctos et ſanctas· ideo
ip̄am miniſtraꝫ et diſpenſatriceꝫ
ſuam in dando gratiā conſtituit.
Huius autē liberalitatis et pieta
tis ſignū manifeſtum eſt· qꝛ non
abſcondit ſe et celat affectū ſuū
nec poteſtatē ſuā/ ſicut aliquādo
aliqui officialiū magnoꝝ dn̄oꝝ
faciunt· qꝛ quando ab eis aliqua
gratia petiť excuſant ſe et dicūt·
Ego non poſſuꝫ facere. Sed bea=
ta maria liberaliter nobis offert
et ſuū officium et ſuaꝫ poteſtatē
aperit dicens· Ego corā ipſo ꝛc·
ſcꝫ filio meo miniſtraui et mini=
ſtro eius gratiā· ꝛ ideo ſecure pe
tite· ego parata ſuꝫ diſpenſare ꝛ
dare vobis gratiā· ad ip̄am ergo
recurramus· Nota ꝙ introitus ſe
quens et diſtinctio ſunt cōmunia
adminiſtrare ꝛ ſeruire· et ideo in
quolibet mēbro eſt auctoritas ꝓ
bans de vtroqꝫ· et ideo quādo ſit
p̄dicatio de miniſtrare· dicať pri=
ma· quādo de ſeruire· ſecūda· In
troitꝰ de dictione miniſtrare· In
hoc mūdo quāto aliquis maior ē
et potentior· tanto plus ſeruienti
bꝫ indiget et miniſtris et hoc cō
tingit ex inpfectione et defectu
qꝛ videlicet potentiaꝫ ſuaꝫ exequi
p ſe non valet· Sicut rex nō poſſꝫ
in diuerſis ſimul ciuitatibus et lo
cis curiam tenere et iuſticiam in
pſona ſua· ſed hoc poteſt facere
per multos baliuos vel vicarios
Et quanto plus potentior· tanto
plꝰ talibꝫ officialibꝫ indiget· qꝛ
pluribꝫ locis dn̄ať· Sed nec etiaꝫ
in vno loco poſſet ipſe facere oīa
officia· Sicut notarius/ cancella
rius/ maior domꝰ/ et ſic de alijs
Vnde licet miniſtri indigeant re=
ge ꝓpter beneficia que ab eo re=
cipiūt· tamen plꝰ rex indiget mi
niſtris et ſeruis q̄ꝫ ipſi eo·
Introitus ſecundus de ſeruire·
Deus autē eſt ſūme potens et oī
potentiam ſuam poteſt exequi p
ſeipſum· quia vbiqꝫ preſens eſt ꝛ
potens eſt vbiqꝫ· ꝛ ideo nullo ſer
uiente aut miniſtro indiget. nec
de omnibꝫ ſeruitijs p creaturas
ſibi factis aliquid ſibi accreſcit·
vult tamē vt creature rationales
ſicut angeli et hoīes ſibi ſeruiāt
ꝙ in diuerſis ſeruitijs ſibi mini=
ſtrent ꝓpter vtilitateꝫ eoꝝ vt ſic
occaſionē habeat premiandi eos
Et ſicut diuites huius mūdi ſolū
dant mercedē eis qui ſibi ſeruiūt
vel ſeruis· Sic dn̄s mercedem pa
radiſi ſoluꝫ ſuis miniſtris et ſer=
uis dat· Diſtinctio
Sciendꝫ eſt ꝙ tria requirit dn̄s
in miniſtris ſibi ſeruiētibꝫ· ſcꝫ pu
ritatē/ humilitatē/ et ſubiectio=
neꝫ· Primo puritatē et mūditiaꝫ
Si eñi dn̄i huiꝰ mūdi· qui cēs im
mūdi ſūt· qꝛ nō eſt hō in mūdo q̇
de immūditia ſe poſſit excuſare· ꝛ
quo ad corpꝰ· qꝛ de oībꝫ partibꝫ
corporis mľtiplices exeūt imūdi=

tie· ſicut patet· Et quo ad animā
quia omnes quotidie peccamus·
Si inquaꝫ tales dn̄i volunt mini=
ſtros et ſeruos mūdos· et immū=
dos abhominātur ꝛ abijciūt· quā
to plus dn̄s ih̄s x̄pus dn̄s mūdiſ=
ſimus· et corporaliter· qꝛ de virgi
ne mūdiſſima ꝛ mūdiſſime voluit
naſci· Et ſp̄ualiter· qꝛ peccatū nū
q̄ꝫ fecit qđ etiam valde abhomīa
tus eſt· abhomiatur et abijcit mi
niſtros et ſeruos immundos· Et
ideo quicūqꝫ vult gratioſe mini=
ſtrare vľ ſeruire oportet ꝙ ſit mū
dus· nullaꝫ maculā peccati mor=
talis habens in ſeipſo· vnde Exo·
xxviij. Sanctificatus· id eſt bene a
peccato mūdus miniſtret michi·
ideo dicit apoſtolꝰ Roma· vi· Ex=
hibite mēbra veſtra ſeruire iuſti
tie· id eſt x̄po. i ſanctificatione· id
eſt i munditia· Nota ꝙ ſi aliquis
ſcutifer offerret regi cibuꝫ opti=
mum et p̄ciofum in ſe in ſcutella
turpiſſima et īmunda rex nō acce
ptaret tale ſeruitiuꝫ· Iſto modo
faciūt aliqui· offerūt eñi deo. ie=
iunia/ elemoſynas/ et bona ope=
ra in cōſcientijs imūdis et turpi=
bus per peccatuꝫ. tale ſeruitium
deus non acceptat· Vult eñi ꝙ o
pera bona offerantur ſibi in ſcu=
tella. id eſt in conſcientia munda
vnde. p̄s· Ambulans in via im=
maculata hic michi miniſtrabat
et ideo ·iiij· Regū· vij· Preparate
corda veſtra dn̄o· ſcꝫ per mundi=
tiam et ſeruite illi. Secūdo humi
litatem ꝛ reuerentiam· Si eñi dn̄i
huius mundi nolunt miniſtros ꝛ
ſeruos ſuperbos vel proteruos·
ſed humiles et quietos· qui reue
reātur ꝛ honorent eos ꝓpter do
miniū quod in eos habēt qđ mo
dicum eſt. Quātomagis dn̄s deꝰ
qui eſt magnꝰ et potens vult mi
niſtros et ſeruos humiles qui ei
reuerentiā debitā exhibeāt· Sed
ſunt aliqui qui ſupbiūt cōtra euꝫ
nec dant debitaꝫ reuerentiā ſibi.
qꝛ eius dn̄io habito· recipiunt a=
liud· ſiue alterius dominiū· ſcꝫ dia
boli· Illi etiaꝫ qui adiutoriū pe=
tunt in neceſſitatibꝫ a cōiuratori=
bus ſiue ſortilegis· et futura ſcire
a diuinis· cuꝫ hoc ſit ſoli deo pro
priū. honorem et reuerentiā quā
ſoli deo dare debent/ dant alijs.
Illi etiam ſupbiūt cōtra deum et
ſunt ei rebelles qui in tribulatio=
nibꝫ vel infirmitatibꝫ ꝓteruiunt
contra ip̄m· Ita ꝙ aliqui ad tan
tam irreuerentiam puenīūt ꝙ in
blaſphemias ipſius et ſanctoruꝫ
prorūpūt· Tales nō placēt deo· ij
Cor· vi· In oībꝫ exhibeamꝰ nos
ſicut dei miniſtros in multa patiē
tia· Iudith· viij· Humiliemꝰ illi
aīas noſtras et in ſpiritu contri=
to et humiliato ſeruientes· dica=
mus deo flentes vt ſecūdum vo=
luntatem ſuam faciat nobis. No=
ta ꝙ aliq̇s bene eſſet ſimplex qui
ſe poneret in ſeruitio alicuius cū
tali pacto vel ꝓpoſito ꝙ dn̄s nō
corrigeret eū de aliquo q̄ꝫ maluꝫ
faceret· nec ꝓbaret ſiue ſumeret
expimētū ſi bonꝰ miniſter vľ ſer
uꝰ nec aliq̇s dn̄s talē ad ſui ſer=
uitiū· Infirmitates autē et tribu
latōes q̄s patim̄ correctiones ſūt
dei ꝓ pctīs ꝛ malefactis noſtris

vel probationes quibꝫ deus pro-
bat an ſimus boni et perfecti in
ſui ſeruitio. Et ideo quicūqꝫ vult
deo ſeruire: oportet ꝙ in patiētia
ſuſtineat alias dominus non reci
peret ad ſuum ſeruicium hominē
quem non corrigeret ⁊ probaret
i. Timoth. iij. Probentur primuꝫ
an. ſcꝫ ſint i tribulationibꝫ patiē-
tes et ſic miniſtrent. Eccl'. ij. Fili
accedens ad ſeruitutē dei: ſta in
iuſtitia et timore et prepara aīaꝫ
tuaꝫ ad temptationē. Tertio ſub
iectionem et obedientiam. vt qc-
quid eis precipit: ſtatim vt ſub-
iecti obediētes exequentur. Quā-
do enī ſerui ſiue miniſtri ſunt ino
bedientes dn̄o ſuo. ita ꝙ nolunt
facere quod dn̄s precipit. vel ſi
faciūt: faciūt cū m̄mure et diſpli
cētia ⁊ q̄ſi inuiti. Tales miniſtri
vel ſerui ſunt dn̄is odioſi. Sic il-
le qui non vult obedire deo. faciē-
do p̄cepta ſua. vel illud quod fa
cit: cum murmure facit. et quaſi
inuitus eſt dn̄o odioſus. et ideo ſi
volumus ei bene pure ſeruire. ſi-
mus ei bene ſubiecti cum obedien
tia prompta. recipientes p̄cepta
eius et ſeruātes. p̄s. Miniſtri ei9
qui facitis voluntatē eius. Eccl'.
iiij. Qui ſeruiūt ei obſequētes. id-
eſt obedienteꝫ erūt. Nota ꝙ illd
quod facit ſeruos eſſe ſubiectos
et obedientes dn̄is etiam ſi diffi-
cilia precipiant. eſt ſpes remune
rationis. Libenter enī ſuſtinēt la
borem intuitu mercedis. Certe ſi
nos bene ſeruierimus dn̄o et eri-
mus obedientes. et amore ipſius
volumus modicum laborare ſer-
uantes precepta eius. ipſius ma
gnum premium ſtat nobis para
tum. ſcꝫ gloria paradiſi. Si autē
fecerimus contrariū incurremus
magnā penā. ſcꝫ inferni. i. Timo-
th. iij. Qui bene miſtrauerint gra
dum ſibi bonū acquirent. p̄s. Et
eni ſeru9 tuus cuſtodit ea. ſcꝫ mā
data. in cuſtodiendis illis retribu
tio multa.

De morte.

t Imenda eſt mors ꝓpter
moriendi neceſſitatem.
Mors enī nulli pcit. Se-
neca. Hac conditione intraui vt
exirem. Terra enī cū honore tran
ſit ad hominē. Sic caro cū morta
litate. Eccl'iaſtes. viij. Non eſt in
hominis poteſtate ꝓhibere ſpūꝫ
nec habet poteſtatem in die mor
tis. Seneca. Capitali ſupplitio cō
dēnati ſum9. v. Eſt cōmune mori
mors nulli pcit honori. Debilis ⁊
fortis veniunt ad limina mortis.
Eccleſiaſtes. ij. Moritur doct9 ſi
militer et in doct9. Qui videt do
mum pximi ſui ardere. non debet
multū de ſua confidere. Eccl'. xxx-
viij. Memor eſto iudicij mei. ſic
enī erit et tuū. michi heri. et tibi
hodie. Exēplū de iuuene nobili q̇
intrauit ordinē ciſterſienſium. ne
qꝫ admonitione vel precibꝫ pa-
tris exire voluit. q2 iuuenes ⁊ ſe-
nes moriūt. Idem legitur de ſan
cto thoma d' aq̇no ordis p̄dicato
rū. q̇ dixit ꝙ nec pr̄ ꝓ filio puā pe
nam pati poſſet nec ecōuerſo ꝛc̄.
Seneca. Quotidie morimur quo-
tidie diminuit' aliqua pars vite
Tunc quoqꝫ cum creſcimus vita
decreſcit. Secūdo timēda ē mors
ꝓpter velocitatē. q2 oīs velocit'
ad eam currunt. et ipſa velociter
ſequitur eos. Iob. viij. Vētus eſt
vita mea. q2 inuiſibiliter / inceſſā
ter et ſine reditu tranſit. Vnde cō
paratur vmbre que ſemp ſequit'
corp9. p̄s. Dies mei ſicut vmbra
declinauerunt. Aug9. Nichil a-
liud eſt preſens vita ꝙ curſuſ ad
mortē. idem Laborant homines
vt diu viuāt: et ne ad terminū vi
te pueniant. ipſū viuere quid eſt
niſi ad finem currere. Studia tua
valde ſunt contraria. Ambulare
vis et peruenire nō vis. Currūt oēs
voluntarij ad terminū queꝫ refu
giūt. Seneca. Oīs dies vite nr̄e
velud vltimi ꝯputādi ſūt. Mors
eſt ita iexorabilis ꝙ pro toto mū
do non daret induciam vnius ho
re. Exemplum de illo qui petijt
indutias vſqꝫ cras. Et de ſeruo q̇
pro ſeruitio ſuo petijt liberationē
ab infirmitate et morte a domio
ſuo. Quia ergo mors feſtinat: fe
ſtinemus bene agere. Eccl'. xiiij.
Si habes. ſcꝫ tempus benefac te
cuꝫ: et deo dignas oblationes of
fer. Memor eſto qm̄ mors non
tardat. Non enim habes de tem
pore niſi nunc. ideo dicitur Eccl'.
xiiij. Ante mortem benefac et nō
defraudaris a die bona. et parti-
cula bone diei non te pretereat.
Tertio timēda eſt mors propter
incertitudinem. Circa mortem
quatuor ſunt incerta. Status / lo-
cus / tempus / et modus. Neſcit
homo in quo ſtatu morietur. ſcꝫ
bono vel malo. Qualem te mors
inuenerit: talem inuenies eaꝫ. vn
de dicitur in. p̄s. Precioſa eſt in
conſpectu domini mors ſanctoꝝ
eius. quia eos precioſos inuenit
Et mors peccatorum peſſima. q2
eos peſſimos inuenit. Eccleſia-
ſtes. ix. Sunt iuſti atqꝫ ſapientes
et neſcit homo vtrum odio vel a
more dignus ſit. ſed omnia in fu-
turo reſeruantur incerta. Item
neſcit homo in quo loco morietur
Seneca. Mors inſidiatur tibi in
omni loco. Neſcis enim quo lo-
co mors te expectat. tu quoqꝫ ſi
ſapiens fueris vbiqꝫ expectabis.
Item tempus mortis voluit no-
bis dominus incertuꝫ eſſe vt oi
hora haberet' ſuſpecta. Math.
xxiiij. Vigilate q2 neſcitiſ qua ho
ra dominus veſter venturus ſit.
ideo aui comparatur. Auis qn̄
videt arcū extēſū et ſagittaꝫ para
taꝫ non differt auolare. p̄s. Niſi
cōuerſi fueritiſ ꝛc̄. Sicut enī ſagit
ta pata ē auē pcutere ſi ſteterit.
Sic de9 nolētes cōuerti. Oſee. xi.
Quia noluerūt cōuerti cepit gla
dius in ciuitatibꝫ eoꝝ. ſcꝫ pcute-
re. Sed multi ſūt ſicut auis ſtul-
tā que duꝫ differt auolare: pcutit'
aut ſagittat'. Sic mlti dū differūt
et nō ꝓponūt cōuerti ſubito mo-
riunt'. Yſa. xxx. Subito dū nō ſpe
rat' venit cōtritio eius. Eccl'. v.
Ne tardes conuerti ad dn̄m et ne
differas ꝛc̄. Iteꝫ neſcit hō gen9
mortis ſue vtrum gladio vel ig-
ne vel aq̄ moriat'. Eccl'iaſtes. ix.
Neſcit homo finem ſuū. ſed queꝫ

ad modū capiūtur piſces hamo
ſic capiuntur homines in tempo=
re malo. ideo canitur in eccleſia.
Emendemus in melius quod ig=
noꝛanter peccauimꝰ ⁊c̄. Quarto
timenda eſt moꝛs ꝓpter maloꝛuꝫ
occurſionem. Peccata eñ ꝓpꝛia
⁊ demones occurrunt moꝛientibꝫ
Deutro. xxxi. Occurrūt vobis ma
la in extremo tempoꝛe. Exemplū
de milite q̇ vidit peccata ſua ſcrip
ta in moꝛte coꝛam ſe apoꝛtari a
demonibus. Yſaie. xxxiiij. Occur=
rent demonia. Criſoſto. Quid fa
cies o anima cuꝫ relictis omnibꝫ
quorundam iocunda poſſeſſio taꝫ
gratus aſpectus. ſola ingredieris
in regionem penitus ignotam. ru
gientibꝫ pꝛeparata in eſcā. Quis
tibi in die tante neceſſitatis occur
ret. Quinto timenda eſt moꝛs. qꝛ
amara pctōꝛi. Eccľ. xli. O moꝛs
ꝙ̃ amara eſt memoꝛia tua homi
iniuſto ⁊c̄. Intrat enim per loca
vbi nouit om̄ia ſibi auferri. Job.
xvij. Diues cum doꝛmierit nichil
ſecū afferet. aperiet oculos ſuos
⁊ nichil inueniet. Apꝛenhendet
eum quaſi aqua inopia. Vt diui=
tem epulonem qui non potuit ha
bere guttam aque. Sed boni moꝛ
tem deſiderant cupientes liberari
de carcere coꝛpoꝛis. Apoſtolus.
Roma. vij. Infelix ego homo q̇s
me liberabit de carcere. id eſt de
coꝛpoꝛe moꝛtis huius. Sicut cap
tiui liberationem pꝛeſtolantes ſe
tenent ad oſtium carceris. Et ca
nis incluſus tenet ſe ad oſtium
vlulans ⁊ clamans. Sic iuſtus ad
oſtium ſui carceris ſe tenet medi

tatione. Eccleſiaſtes. vij. Coꝛ ſa=
pientis vbi triſticia. Amatoꝛes
vero vite pn̄tis ſicut talpa ꝓfū
dius infiguntur renuentes auelli
de carcere coꝛpoꝛis ſui. tamen di=
citur. Job. xviij. ꝙ auelleť de ta=
bernaculo fiducia eius. Exitū car
ceris timet qui ſignatus eſt latro
cinio. id eſt peccato in conſcientia
quia talis non expectat egreſſuꝫ
carceris ſui. niſi infernale patibu
lum. Job. xxi. Ad diem perditio=
nis ſeruatur malus et ad diem vl
tionis adducetur. Ve illis qui cir
ca egreſſum carceris ſui non pꝛo
uident. ſed omnes expenſas ponūt
in reparatione ſui coꝛpoꝛis ruino
ſi. Innitetur ſupꝛa domum ſuam
et non ſtabit fulciet eā ⁊ non ſub
ſiſtet. Job. vi. Supꝛa domū ſuaꝫ
innititur qui de iuuentute vel foꝛ
titudine confidit. Fulcit eam cibis
et medicinis et alijs āminiculis ⁊
non ſtabit. Fatuus debet reputa
ri ille qui alienam domum fulcit
et reparat in qua hoſpitatus eſt
de qua cito expelletur. ⁊ ꝓpꝛiam
domum. ſcꝫ celeſtem permittit ca
dere. vnde. ij. Coꝛ. v. Si domꝰ no
ſtra huius habitationis diſſolua
tur. habemus domum non manu
factam ſed eternam in celis.

De memoꝛia moꝛtis.

n Ota memoꝛia moꝛtis va
let ad multa. Pꝛimo ad
ſui hūilitatē. Vnde antiq̄
volentes ſe humiliare ponebant
cinerem ſuper capita ſua in mēo
riam moꝛtis qꝛ cinis eſſent futuri.

Memoꝛia moꝛtis.

Ideo dictum eſt homini. Gen̄. iij.
Memento qꝛ cinis es et in cine=
rem reuerteris. Eccľ. x. Quid ſu=
perbis terra et cinis. Pauo viſis
ſuperbit et totam caudam exten
dit. ſed viſis pedibꝫ deponit. Sic
homo viſo fine ſuo ſe humiliat et
contēnit. Jheronimꝰ. Facile con
tēnit oīa. qui ſe ſemper cogitat
moꝛituruꝫ. p̄s. Sciant gentes qm̄
homines ſunt. id eſt moꝛtales.
Item ſolebat eſſe conſuetudo im
peratoꝛuꝫ ꝙ quando electi erant
pꝛima die coꝛonationis veniebat
latomus ferens quatuoꝛ vel tres
petras marmoꝛis diuerſoꝛum co
loꝛum dicens. Videat dominꝰ im
peratoꝛ de quo genere marmoꝛis
velit ſibi fieri monumentuꝫ. eo ꝙ
homo moꝛtalis eſt. et habeat in
memoꝛia moꝛtem et humilietur.
Dicitur etiaꝫ ꝙ papa habet ſem
per in loco quo frequentius con
uerſatur lectuꝫ pape defuncti vt
eo viſo recoꝛdetur finis ſui et hu
milietur. Item Iohānes patriar
cha fecit ſibi ſepulcrum imper=
fectum. et in magnis ſolennitati
bus cum erat in loco honoꝛis cō=
ſtituit quendam qui ei dicebat.
Domine imperfectum eſt ſepul
chrum tuuꝫ. iube illud perfici. qꝛ
neſcis qua hoꝛa fur veniet. Iteꝫ
ad contemptum mundi. Jhero.
Facile contemnit omnia ⁊c̄. Saul
exſpoliatꝰ eſt in thamnata. que
viſio moꝛtis interpretatur. Luce
xij. Stulte hac nocte animam tu
am repetent a te ⁊c̄. Eccľ. x. Cuꝫ
moꝛieť hō hereditabit ſerpētes
beſtias et vermes. Exempluꝫ de

moꝛte diuitis magne eſtimatio=
nis et pauperis peregrini. Et de
gallina ⁊ accipitre. gallina in do
mo diuitis vilipenditur. ita ꝙ ſi
intrauerit domum turpiter eijci=
tur ſed accipiter vel falco hono=
rabiliter in domo ſuper parti=
cam ponitur. et ſollicite de bonis
moꝛſellis nutritur. ſed quādo gal
lina moꝛtua fuerit cum reueren=
tia magna et lumine coꝛam do=
mio depoꝛtatur. ſed accipiteꝛ poſt
moꝛtem in ſterquilinium pꝛoijci=
tur. Sic pauperes et ſimplices in
hoc mundo vilipenduntur et de=
pꝛimuntur. ſed poſt moꝛteꝫ ab an
gelis ad menſam regis celi cum
multo honoꝛe pꝛeſentantur. Luc̄
xvi. Moꝛtuꝰ eſt mendicus et poꝛ=
tatus in ſinum abꝛae. Sed diui=
tes et potentes modo honoꝛan=
tur et exaltantur. ſed poſt moꝛteꝫ
in ſterquilinium inferni pꝛoijciū
tur. vnde ſequitur. Moꝛtuus eſt
diues et ſepultus ī inferno. Iteꝫ
valet ad fugam peccati. Augꝰ.
Nichil ſic reuocat a peccato. ꝙ̃
frequēs moꝛtis cogitatio. Eccľ.
vij. In omnibus operibus tuis
memoꝛare nouiſſima tua et in e=
ternum non peccabis. Qui enim
recolit moꝛtem debet cogitare ꝙ
peccatum cauſa eſt moꝛtis. Gen̄.
ij. Quacunqꝫ die comederis moꝛte
moꝛieris. ſed Thren̄. pꝛimo dici=
tur. Soꝛdes eius in pedibus eius
quia non eſt recoꝛdata finis ſui.
Exemplum de illo qui habebat
ſcriptum in parietibus ſuis de oī
bus rebus que faceret. pꝛius vi
deret ad quem finem deuenirent

anteqꝫ faceret. Item valet
ad deprimendum carnalia deſide
ria et temptationes. Gregorius.
Nichil adeo valet ad domanda
carnis deſideria ſicut cogitare q̃-
lis ſit futura mortua. Exẽpluꝫ ad
hoc de muliere volente ablacta-
re filium ſuum que aliquid ama-
rum ſuperponit vberibꝰ ſuis. Et
de heremita qui carnes fetidas
mulieris mortue quotidie pone-
bat ante oculos ſuos / vt ſic tem
ptationem vinceret. Item valet
ad regendum vitam ſuam. Aues
enim et piſces regunt ſe cauda. ⁊
beſtie ſe defendunt a muſcis. et
temptationes excutiunt mortis
memoria. Job. xij. Interroga iu-
menta et docebunt te ⁊ volatilia
celi et piſces maris. Item qui
vult nauem ſuam bene guberna-
re debet ſe ponere in fine nauis. ⁊
ante ſe nauem dirigere. et pericu
la euitare. Sic qui vult vitam ſuã
bene gubernare debet ſe ponere
in fine vite meditatione vt poſſit
ad bonum exitum nauem ſuam
id eſt vitam dirigere. Seneca. Cõ
ſidera ꝙ̃ pulcra ſit res ante mor-
tem vitam conſũmare. deinde ſe-
cure expectare reliquam ſui tem
poris partem. O ꝙ̃ ſollicite lon-
ge ante naute ſibi prouident de na
uis directione quando habent ma
lum paſſum tranſire. Sic quilibet
debet ſibi prouidere longe ante /
quomodo poſſit periculoſum paſ
ſum mortis tranſire. qꝛ illic naues
pertranſibunt. ſcꝫ per artum fo-
ramem mortis. Item prouocat
ad largitatem elemoſinarum. i.
Macabeoꝝ. i. Vt cognouit ale-
xander ꝙ moreretur dimiſit re-
gnuꝫ pueris. Timor mortis facit
condere teſtamenta et elemoſy-
nas dare. quia dicit Iheronimꝰ.
Non ſunt bona hominis que ſe-
cum ferre non poteſt. ſola miſeri
cordia eſt comes defunctorum.
Item prouocat ad penitentiam
Cuꝫ audiſſet ezechias rex / morie
ris fleuit. Yſaie. xxxviij. Et rex
niniue audita cõminatione ione.
Adhuc quadraginta dies et ni-
niue ſubuertetur. indutus eſt ſac
co. Jone. iij. Quanto magis ho-
mo morti appropinquans / tanto
amplius deberet bona agere et
penitere. Gregorius. Qui theſau-
rum fodiendo querit cum altius
foderit: theſauro appropinquat.
⁊ quanto theſauro eſtimat ſe ap
propinquare. tanto ad laborem
et inſtanter amplius inardeſcit.
Sic iuſtus quanto morti appropi-
quat: tanto in bono opere auidꝰ
ſudat. Stultus eſt viator. ſi non fe
ſtinat quando videt noctem ap-
propinquare et pontem leuari. et
adhuc lõge eſt ab hoſpitio. Ma
thei. xxv. Que parate erant intra
uerunt cuꝫ eo ad nuptias. et clau
ſa eſt ianua. Item mulier plorat
filium mortuum. et ſi rex eſſet in
aliena terra non ploraret. nec vel
let regno dimiſſo ad ſe redire. Ec
ce mortuus regnat in celo. et tu
ploras in terra. primo. Theſſal.
iiij. Nolumus vos ignorare de
dormientibus.

De mundicia cordis.

D mundiciam cordis
multa nos inuitant.
Primum eſt vt gratiã
dei accipere valeamꝰ. Modicũ vini
non poneret aliquis in vaſe immun
do niſi lotum eſſet. Sic deus gra-
tiam ſuam non ponit in corde im-
mundo. ideo dicitur Yſa. lij. Mũ-
damini qui fertis vaſa dñi. Item
ſicut in pargameno non ſcribitur
niſi prius raſum ⁊ purgatum fue
rit. Ita cordi humano niſi prius
purgatum fuerit a culpa / gratia
non infunditur. Bernardus. Bal
ſamũ eſt gratia dei / vaſ puriſſimũ
requirit. Item herbe male et ſpi
ne priꝰ eradicantur a terra ꝙ̃ ſe-
ratur triticuꝫ. Sic cogitationes et
actiones malas priꝰ debemꝰ era
dicare vt poſtea poſſumꝰ eẽ agri
dei et ferre fructũ bonũ. Ihere /
iiij. Nouate vobis nouale. ⁊ nolite
ſerere ſup ſpinas id eſt peccata
Itẽ nullus ſapiẽs / in vaſe immũ
do vel pleno vel fracto vel tranſ
uerſo p̃cioſum liquorẽ infunderet
vel poneret. Sic deus cordi hũa
no p luxuriã inquinato. vento ſu
perbie pleno. p diſcordiaꝫ fracto
ad terraꝫ inclinato. gratiaꝫ nõ in
fundit. vnde dicitur. i. Teſſal. iiij.
Sciat vnuſquiſqꝫ vas ſuũ poſſide
re in ſanctificatione et honore. Si
enĩ vaſa in quibꝫ reliquie ſancto
rũ reponũtur mũde et honorabili
ter ſeruãt. quãto magis vas cor
dis in q̊ taꝫ p̃cioſe reliq̃e grẽ. ſcꝫ
corporis xp̄i imponũtur. ideo dicit̃
Prou. iiij. Oĩ cuſtodia ſerua cor
tuum. Item vt non eũ a nobis ex
pellamꝰ. Deus enim nõ eſt por-
cus vt ĩ luto aut in latrina habi-
tet peccatorum. Deutro. xxiij.
Sint caſtra tua ſancta et nichil
in eis feditatis appareat ne te de
relinquã. Exemplum de taxo qui
bene fodit foueam ad habitandũ
venit vulpes et ſtercorizat ibi. et
taxus recedit ⁊ lucratur eam vul
pes. Sic deus recedit a corde pro
pter immunditiam peccati. Iteꝫ
digna adminiſtratio. vt ei digne
miniſtremus. Non enim eſt prin
ceps aliquis qui ſeruos mundos
habere non velit. quanto magis
deus. p̃s. Ambulans in via imma
culata hic michi miniſtrat. Mul
tum videtur deus diligere mundi
tiam noſtram quaꝫ tantis expen
ſis voluit comparare. ſcꝫ ſangui-
nis effuſione. Apocal. primo.
Dilexit nos et lauit nos a pecca
tis noſtris in ſanguine ſuo. Mul-
tum ergo timenda eſt immundi-
tia peccati que nõ poſſet ablui cũ
tota aqua que ſub celo eſt. niſi a
qua gratie dei deſcendat / que cor
abluat. Item ꝓpter dignitatem
dei quam polluit que eſt ymago
dei. Si quis ymagineꝫ crucifixi in
lutum p̃iiceret infidelis iudicare
tur. Quid ergo de illo q̊ ymaginẽ
dei in ſe deturpat peccando. Iteꝫ
mentis illuminatio. In panno al
bo minima macula apparet et ni
miſ diſplicet. ſic in corde puro mi
nima peccata. ideo dicitur Eccle
ſiaſtes. ix. Omni tempore veſtimẽ
ta tua ſint candida. Item in ra-
dio ſolis attomi apparent. Sic
in corde puro lumine gratie illu-
ſtrato minima peccata. Grego.

Homo vicinior luto ſentit qꝺ an
te fuit. ⁊ quo dignior ſibi videtur
indignior eſt. Item orationū ex=
auditio vel impetratio. Job. viij.
Si diliculo ſurrexeris ad deum et
omnipotentē fueris deprecatus
ſi mundus ⁊ rectus inceſſeris ſta
tim euigilabit ad te. Auguſti.
Munda tantū cubiculū cordis
intus eſt qui exaudiet. Et nota
exemplum ꝙ quidā ſunt ſimiles
cuidam mulieri que faciebat ca=
ſeum et veniebat cattus et pcu=
tiebat eū manu. et iterū ponebat
ſuper caſeum manū ſuā illam de
turpatā. et etiam ipſa manu mu
ſcas occidebat et dicebat. deꝰ da
michi facere mūdū caſeum. Sic
multi mūditiā vite petunt a deo
ſed manus inquināt per mala o=
pera. Gregoriꝰ. Non ſunt manꝰ
mūde que lutum tenent. Jacobi.
iiij. Emūdate manus peccatores
et purificate corda duplices ani
mo. Item vt amicitiā eius acqui
rere valeamus. Prou. xxij. Qui di
ligit cordis mūditiam ꝓpter glo
riam labiorū habebit amicum re=
gem. Fluuius habens duos riuu
los. quāto plus ad vnum aquā
mittit tanto minus ad alium. Sic
quāto plus cor de corpore eſt ſol
licitum. tanto minus de anima. et
quāto plus amat terrena. tanto
minus celeſtia. Augꝰ. Minꝰ te
amat qui tecū aliquid amat. Si
militer qui duobꝰ dominis ſeruit
quāto plus vni itendit. tanto mi
nus alteri. Math. vi. Nemo po=
teſt duobꝰ dominis ſeruire. Itē
vt deū in gloria videamꝰ. Math.
v. Beati mundo corde quoniā ipi
deum videbunt. Bernardus. Pu
ra veritas non niſi puro corde vi
detur. Hec mūditia multis modiſ
acquiritur. Primo per auditum
verbi dei. Joh. xv. Vos mūdi eſtiſ
ꝓpter ſermonem quem locutus
ſum vobis. Secundo per timo=
rem qui peccatū expellit. Eccl.
primo. Timor domini expellit pec=
catum. Sicut purgatur vinū fe=
ces emittendo et ſemp eſt in mo=
tu donec purum ſepatur ab impu
ro. Sic iuſtus ſemp debet timere
donec immūditia peccati ab eo ſe
paratur. Job. xli. Timebūt ange
li et territi purgabuntur. Tertio
per ablutionē in cōtritione. iiij.
Regū. v. Dictum eſt naaman. va
de et lauare ſepties in iordane et
mūdaberiſ. Ezechiel. xvi. Laui te
aqua et mūdaui ſanguinem tuū
id eſt peccatum. Quarto per con
feſſionem. Luce. xvij. Dictum eſt
leproſis. Ite oſtendite vos ſacer
dotibꝰ. et factum eſt dū irent mū
dati ſunt. Quinto per elemoſynā
Luce. xi. Quod ſuper eſt date ele
moſynam. et ecce omnia mūda ſūt
vobis. Sexto per tribulationem.
Math. viij. Dominꝰ tetigit le=
proſū tactu tribulationis et mū
datus eſt. Malachie. iij. Sedebit
conflans et emundans argentū
Prou. xxv. Aufert rubiginem de
argento ⁊ egredietur vas puriſſi
mum. Septimo per caritatē que
operit multitudinē peccatoꝝ ſic
aurū mūdatur per ignem. Ignis
eni caritatis. rubiginē peccatorū
cōſumit. Deutro. iiij. Deꝰ noſter

ignis conſumens dicitur. qꝛ flam
mis amoris ſui incendit mentes
quas impleuerit. et a ſordibꝰ vi=
tiorum mundas reddit.

Thema.

a Ttingit vbiqꝫ ꝓpter ſu=
am munditiā. Sapiē. vij.
Quanto aliquis ſanctus
magis mundus ſe ſeruauit a pec
cato in hoc mūdo. tāto deo ē ma
gis gratioſus et dilectus. et quā
to eſt magis gratioſus ⁊ dilectꝰ
tanto ad plura impetrāda cū deo
eius pietas. Et quia beata virgo
maria ſingulariter et excellēter
ſuper oēs ſanctos et ſanctas fuit
munda ab omni peccato. qꝛ nūꝙ
i tota vita ſua fuit maculata. nec
peccato mortali nec etiam venia
li. qꝺ de nullo alioꝝ ſanctoꝝ po=
teſt dici. ſecundū quod dicit Au
guſtinꝰ. Idcirco ipſa ſuper oēs
ſanctos ⁊ ſanctas eſt deo dilecta
et gratioſa. et eius pietas ad plu
ra ſe extendit. ita ꝙ in omni loco
et in omi negotio et omi perſone
poteſt obtinere quod petit. qꝛ nū
ꝙ in ſuis petitionibꝰ iuenit ſe re
pulſam a deo ſiue apud deum. Et
hoc eſt quod dicit in his verbis
Attingit vbiqꝫ ⁊c. id eſt ſua pie
tas ſe extēdit in omi loco ad om
nem rem apud deū impetrandā
et hoc eſt ꝓpter ſuam mūditiam
Quia igitur nos dei gratia indi=
gemus. ad ipſam recurramus.

Diſtinctio.

Sciendum eſt ꝙ totus homo red
ditur immūdus, exiſtente macula
et immūditia in ratione. vel affe
ctione. ſiue in operatione. Ratio
maculatur errore ignorātie. Af
fectio ratione maliuolentie. Ope
ratio intētione inanis glorie. Et
ideo vt homo ſit mūdus iſta tria
mundanda ſunt. Primo enī mun=
danda eſt ratio ab oī errore igno
rantie. Error enī in ratione eſt pͥn
cipium et occaſio omnis mali. Si
cut cecus ex eo ꝙ ignorat viā ſi
occurrat ſibi locus turpis ⁊ locus
immūdus ita cito ponit pedem in
luto ſicut in pulcra via. et ita de=
turpat ſe totū. Sic homo qui eſt
cecus ſecundū rationem. quales
ſunt illi qui ſunt in errore ignorā
tie. ſi occurrit aliquod bonū opus
vel malum. ita cito faciunt malū
ſicut bonū. qꝛ neſciūt quid bonū
ſit aut malū. Sed ſicut homo vi
dens. videns viam poteſt ſibi ca=
uere ne ledatur a petra i via. Sic
homo ſciens quid eſt peccatū et
bonū opus poteſt ſibi cauere ne
ledatur a petra in via. ſcꝫ pecca=
ti. Prouerb. xxi. Qui mundus eſt
ab omi. ſcꝫ errore ignorantie in in
tellectu. rectum eſt opus eius.
Nota ꝙ ad mūdandū intellectū
ſiue rationem a predicta macula
ſiue errore ignorantie. valet au=
dire verbū dei. Cum enī in predi=
cationibꝰ oſtēdatur quid eſt pec
catum. et quid eſt bonū opus. et
recitentur facta per que mali di=
ſplicuerūt deo. et ea p que ſancti
placuerūt. Illi qui libenter ⁊ fre
quenter audiūt predicationes et
apponūt aurem ad ea que dicūtur
licet aliquando non poſſint ea in

Homo viciniorꝛ luto ſentit q̃ an
te fuit· ⁊ quo dignior ſibi videtur
indignior eſt. Item orationū ex=
auditio vel impetratio· Job· viij·
Si diliculo ſurrexeris ad deum et
omnipotenteꝫ fueris deprecatus
ſi mundus ⁊ rectus inceſſeris ſta
tim euigilabit ad te. Auguſti·
Munda tantuꝫ cubiculuꝫ cordis
intus eſt qui exaudiet. Et nota
exemplum ꝙ quidā ſunt ſimiles
cuidam mulieri que faciebat ca=
ſeum et veniebat cattus et percu=
tiebat euꝫ manu· et iterū ponebat
ſuper caſeum manū ſuaꝫ illam de
turpataꝫ· et etiam ipſa manu mu
ſcas occidebat et dicebat· deꝰ da
michi facere mūduꝫ caſeum. Sic
multi mūditiaꝫ vite petunt a deo
ſed manus inquināt per mala o=
pera· Gregoriꝰ· Non ſunt manꝰ
mūde que lutum tenent· Jacobi·
iiij· Emūdate manus peccatores
et purificate corda duplices ani
mo· Item vt amicitiaꝫ eius acqui
rere valeamus· Prouꝰ· xxij· Qui di
ligit cordis mūditiam ꝓpter glo
riam labiorū habebit amicum re=
gem. Fluuius habens duos riuu
los: quāto plus ad vnum aquaꝫ
mittit tanto minus ad alium· Sic
quāto plus cor de corpore eſt ſol
licitum· tanto minuſ de anima· et
quāto plus amat terrena· tanto
minus celeſtia· Augꝰ. Minꝰ te
amat qui tecuꝫ aliquid amat. Si
militer qui duobꝫ dominis ſeruit
quāto plus vni itendit: tanto mi
nus alteri· Math· vi· Nemo po=
teſt duobꝫ dominis ſeruire· Iteꝫ
vt deū in gloria videamꝰ· Math·
v. Beati mundo corde quoniā ipſi
deum videbunt· Bernardus. Pu
ra veritas non niſi puro corde vi
detur· Hec mūditia multis modiſ
acquiritur. Primo per auditum
verbi dei. Joh· xv· Vos mūdi eſtiſ
ꝓpter ſermonem quem locutus
ſum vobis. Secundo per timo=
rem qui peccatū expellit· Eccl'·
primo· Timor domi expellit pec=
catum· Sicut purgatur vinuꝫ fe=
ces emittendo et ſemp eſt in mo=
tu donec purum ſepatur ab impu
ro· Sic iuſtus ſemp debet timere
donec immūditia peccati ab eo ſe
paratur· Job· xli· Timebūt ange
li et territi purgabuntur· Tertio
per ablutioneꝫ in cōtrictione· iiij·
Regū· v· Dictum eſt naaman· va
de et lauare ſepties in iordane et
mūdaberiſ· Ezechiel'· xvi· Laui te
aqua et mūdaui ſanguinem tuuꝫ
id eſt peccatum· Quarto per con
feſſionem· Luce· xvij· Dictum eſt
leproſis· Ite oſtendite vos ſacer
dotibꝫ· et factum eſt dū irent mū
dati ſunt· Quinto per elemoſynā
Luce· xi· Quod ſuper eſt date ele
moſynam· et ecce omīa mūda ſūt
vobis· Sexto per tribulationem·
Math. viij. Dominꝰ tetigit le=
proſuꝫ tactu tribulationis et mū
datus eſt· Malachie. iij· Sedebit
conflans et emundans argentuꝫ
Prouꝰ· xxv· Aufert rubiginem de
argento ⁊ egredietur vas puriſſi
mum· Septimo per caritatē que
operit multitudinē peccatoꝝ ſic
aurū mūdatur per ignem· Ignis
enī caritatis· rubiginē peccatorū
cōſumit· Deutro· iiij· Deꝰ noſter

ignis conſumens dicitur· qꝛ flam
mis amoris ſui incendit mentes
quas impleuerit· et a ſordibꝫ vi=
tiorum mundas reddit·

Thema.

Ttingit vbiqꝫ ꝓpter ſu=
a am munditiā· Sapiē· vij·
Quanto aliquis ſanctus
magis mundus ſe ſeruauit a pec
cato in hoc mūdo· tāto deo ē ma
gis gratioſus et dilectus. et quā
to eſt magis gratioſus ⁊ dilectꝰ
tanto ad plura impetrāda cū deo
eius pietas. Et quia beata virgo
maria ſingulariter et excellēter
ſuper oēs ſanctos et ſanctas fuit
munda ab omni peccato. qꝛ nūꝙ̃
i tota vita ſua fuit maculata· nec
peccato mortali nec etiam venia
li. q̃d de nullo alioꝝ ſanctoꝝ po=
teſt dici· ſecundū quod dicit Au
guſtinꝰ· Idcirco ipſa ſuper oēs
ſanctos ⁊ ſanctas eſt deo dilecta
et gratioſa· et eius pietas ad plu
ra ſe extendit· ita ꝙ in omni loco
et in omī negotio et omi perſone
poteſt obtinere quod petit· qꝛ nū
ꝙ̃ in ſuis petitionibꝫ iuenit ſe re
pulſam a deo ſiue apud deum. Et
hoc eſt quod dicit in his verbis
Attingit vbiqꝫ ⁊c· id eſt ſua pie
tas ſe extēdit in omi loco ad om
nem rem apud deuꝫ impetrandaꝫ
et hoc eſt ꝓpter ſuam mūditiam
Quia igitur nos dei gratia indi=
gemus· ad ipſam recurramus.

Diſtinctio.

Sciendum eſt ꝙ totus homo red
ditur immūdus exiſtente macula
et immūditia in ratione· vel affe
ctione· ſiue in operatione· Ratio
maculatur errore ignorātie· Af
fectio ratione maliuolentie· Ope
ratio intētione inanis glorie· Et
ideo vt homo ſit mūdus iſta tria
mundanda ſunt· Primo enī mun=
danda eſt ratio ab oī errore igno
rantie· Error enī in ratione eſt pꝛin
cipium et occaſio omnis mali· Si
cut cecus ex eo ꝙ ignorat viaꝫ ſi
occurrat ſibi locus turpis ⁊ locus
immūdus ita cito ponit pedem in
luto ſicut in pulcra via· et ita de=
turpat ſe totū· Sic homo qui eſt
cecus ſecunduꝫ rationem· quales
ſunt illi qui ſunt in errore ignorā
tie· ſi occurrit aliquod bonū opus
vel malum· ita cito faciunt malū
ſicut bonū· qꝛ neſciūt quid bonū
ſit aut maluꝫ· Sed ſicut homo vi
dens· videns viam poteſt ſibi ca=
uere ne ledatur a petra i via· Sic
homo ſciens quid eſt peccatū et
bonuꝫ opus poteſt ſibi cauere ne
ledatur a petra in via. ſcꝫ pecca=
ti· Prouerb· xxi· Qui mundus eſt
ab omi· ſcꝫ errore ignorantie in in
tellectu. rectum eſt opus eius.
Nota ꝙ ad mūdandū intellectuꝫ
ſiue rationem a predicta macula
ſiue errore ignorantie· valet au=
dire verbū dei· Cum enī in predi=
cationibꝫ oſtēdatur quid eſt pec
catum· et quid eſt bonū opus· et
recitentur facta per que mali di=
ſplicuerūt deo· et ea p que ſancti
placuerūt· Illi qui libenter ⁊ fre
quenter audiūt predicationes et
apponūt aurem ad ea que dicūtur
licet aliquando non poſſint ea in

telligere et retinere.nō poteſt eē
q̇n aliqua retineāt et intelligant
ꝑ que intellectus illuminatur et
mūdatur ab ignorātia. Sed illi q̇
audiūt ꝑ̄dicationes cuꝫ tamē ſint
litterati ſi ꝑ ſe in ſcripturis ſan=
ctis ſtudeāt.non poteſt eſſe quin
eorꝫ ratio vel intellectus multa
ignorantie macula deturpetur.
Vnde dicebat xp̄s diſcipulis ſuis
Joh.xv. Jaꝫ vos mūdi eſtis pro
pter ſermonem quē locutus ſum
vobis. Secundo mūdanda eſt af
fectio ab omī maliuolentia. Ho=
mo enī tunc eſt mundus qꝛ habet
in ſe gratiam dei quia illa eſt que
ſola animā clarificat et facit mū=
dam. Gratia enī dei non exiſtente
in anima oportet ꝙ ſit in macu=
la peccati. Nunq̄ꝫ enī gratia dei
ab anima recedit niſi ipſa inficia
tur aliquo peccato mortali. Gra
tiam autē dei non niſi illi habent
quos deus elegit. Sicut videm9
ꝙ aliquis dicitur habere gratiaꝫ
regis. ex hoc ꝙ rex ipſuꝫ diligit
Deus autem non diligit eos qui
voluntatem habent imperfectaꝫ
ratione odij vel male voluntatis
ad proximū. vnde. i. Joh. iiij. Qui
non dilgit. ſcꝫ proximum non ha
bet caritatē. ſcꝫ dei. et ideo qui ſūt
in mala voluntate ſunt immundi
ꝛ conſcientia īpuri. Sed qui vult
eſſe mundus et habere gratiam
dei. mundanteꝫ animam. purget
voluntatem ab omni maliuolen=
tia. et ſic diligens proximum dili
getur a deo et habebit eius gra=
tiam. et ſic erit mundus. Orabat
dauid dicens. Cor mundum crea
in me deus. et ſpiritum rectum in
noua in viſceribus meis. ſcꝫ volū
tatem a predicta macula. Nota
ꝙ illud qđ valet ad purgādū vo
lūtateꝫ a predicta macula. ſcꝫ ab
omni odio et rancore ꝓximi. etiā
ſi hoiem offenderit faciendo ali=
quod grauamen vel procurando
aliquod damnū vel diſplicentiaꝫ
eſt conſideratio caritatis xp̄i. qui
tantū dilexit nos cum eſſemus in
imici eius. vt non ſolum nos non
haberet odio. ſed etiam ꝓ nobis
a peccato nos mūdans voluit ſe
ip̄m morti tradere. qui nobis mā
dauit vt peccantibꝫ in nos dimit
terem9 offenſam oēm. vt ſic no=
bis offenſas ꝛ peccata noſtra di
mitteret. Si igitur non mereatur
inimicus vt ei remittam9 oē gra
uamen. ſaltē faciamus ꝓpter vti
litatem ꝓpriā. vt deus nobis pec
cata noſtra dimittat. ꝛ amore xp̄i
qui hoc nobis in exemplo dedit.
vt dat̄ Eph. v. Criſt9 dilexit ec=
cleſiam et tradidit ſeip̄m ꝓ ea vt
illam ſanctificaret mūdans eam.
ſcꝫ ſuo precioſo ſanguine. Tertio
mūdanda eſt opere ab omī inten
tione inanis glorie. Opera enī q̄n=
tūcūqꝫ de ſe ſint bona ſi homo in
tentione laudis hoim vel fame.
vt hō reputet̄ ſanct9 et bon9. ſi=
cut faciūt vane glīoſi. nam talia
opera nō ſunt mūda. Puluis enī
inanis glīe et mala intētio ſe eis
īmiſcens deturpat ea. In opibus
aūt ſic factis ſūt duo. ſcꝫ ip̄a opa
de ſe bona. et mala intētio ꝓ opi
bus. Tales nullā mercedē recipi
ent a deo. et certe hoc eſt iuſtuꝫ

Tales enī cum aliqua bona ope
ra faciunt intendūt hoc ꝛ ꝓpter
hoc ea faciunt vt laudentur ab
hominibꝫ et reputentur ſancti. Et
ideo cū homies ꝓpter ipſoꝝ ope
ra eos extollant et reputant ſan=
ctos. Jam receperūt mercedem
ſuam. Sicut dicit dn̄s Math. vi.
Sed ꝓ ipſa mala intentione ha=
bebūt pro mercede. penā inferni
Cauendū eſt ergo ne in' operibꝫ
intētio inanis glīe ſe imiſceat q̄ ea
inficiat. Sed ab ea ſūt opa nr̄a pur
ganda vt ſint mūda. Jacobi. iiij.
Emūdate manus veſtras. id eſt
opera veſtra peccatores qui. ſcꝫ
intēdendo ad vanā gloriā in ope
ribus veſtris peccant. Et purifi
cate corda veſtra. id eſt itentionē
veſtram. Nota ꝙ ad mundandā
et ad purgandam operationeꝫ a
predicta macula. ſcꝫ intētione in
anis glorie. valet multū ꝛ ꝓdeſt
conſideratio operū malorū et pec
catorū. que homo facit. Si enī ho
mo facit vnū bonū opus. facit ali
quādo malū. nec eſt homo in mū
do qui ita ſemp faciat bonū. qui
aliquādo erret et peccet ꝛ faciat
aliqua mala opera. Vnde ſi faci=
mus aliquod bonū opus non de=
bemus gloriari ſed debemus deo
regratiari. et habere intentioneꝫ
vt ꝑ id deus remittat nobis of=
fēſas ꝛ ꝑducat ad gloriā ſuā. De
bemus etiā cōſiderare ꝓpriā fra=
gilitatē. qꝛ ſi modo ſumus in bo=
no ſtatu et facim9 bona opa ne=
ſcimus. ita ſumus fragiles ſi mul
tum durabim9 in tali ſtatu vel ſi
cademus in peccatū. vt faciam9
mala opa. et ideo de nullo bono
quod facimus debemus gloriari
ſed ſemp debemus timere ne cada
m9. vnde Job. xv. Quid eſt hō vt
immaculatus ſit et vt iuſtus ap
pareat natus de muliere. Ecce in
ter ſanctos nemo imutabilis q̇n
ſi faciat modo bona opera. poſſit
mutari ad faciendū mala. Et celi
id eſt viri celeſtes et ꝑfecti. non
ſunt mūdi in cōſpectu eius. qꝛ oēs
peccant aliquando. quāto magis
abhomiabilis et inutilis homo.
et ita non debet gloriari.

De mortificatione carnis.

D Eberet nos mouere ad
carnis mortificationē cor
poꝝ poſt mortē reſurre=
ctio. Fidelis miles non timet a=
mittere vel occidere equꝫ ſuū in
prelio dū tamē poſſit facere ictū
bonū vel laudabile factū ꝓ dn̄o
ſuo. qꝛ ſperat ſe ab illo meliorē re
cipe. Sic iuſtus non timet cor ſuū
exponere morti ꝓ dn̄o ſuo. qꝛ poſt
morteꝫ reſurrecturū ſperat. vnde
ij. Macha. vij. Adoleſcens mem
bra ꝑditioni exponens ſic ait. De
celo iſta poſſideo. ſed ꝓpter dei
leges hec ipſa deſpitio qm̄ ab ip
ſo ea recepturū me ſpero. ideo di
citur Prouerb. xiiij. ꝙ ſperat iu=
ſtus in morte ſua. Item non de=
bet timere homo veſtes ſuas ve
teres expendere in ſeruitio illius
qui poſt nouas et precioſas loco
vilium rehabere ſperat. Sic qui
carnis reſurrectionē fideliter cre
dit. non debet corpus ſuū miſerū

expendere timere in ſeruitio dei.
ex quo ſperat ſe illud recepturuꝫ
cum quadrupla gloꝛia.ſcꝫ clari=
tatis/agilitatis/impaſſibilitatis
et ſubtilitatis . apoſtolus Phil.
iij. Saluatoꝛeꝫ expectamus dn̄m
noſtrū qui refoꝛmauit coꝛp9 hu=
militatis noſtre cōfiguratū coꝛpo
ri claritatis ſue. Nota ꝙ qui vult
nouam veſtem recipere! opoꝛtet
ꝙ veterem reddat veſtiario. Sic
ſi coꝛpus tuū veſtiario tuo xp̄o q̇
te carnibꝫ veſtiuit ⁊ oſſibꝫ ⁊ ner
uis cōpegit tradideris vt veſteꝫ
veterem. reddet tibi nouā et pul
cram. quādo coꝛruptibile hoc in
duet incoꝛruptionē. et moꝛtale in
duet imoꝛtalitatē. vt ait apoſtol9
i. Coꝝ. xv. Sed ſūt multi qui mul
tuꝫ videntur diffidere de dn̄o ſuo
quaſi dn̄s non poſſet eis nouū et
gloꝛificatuꝫ coꝛp9 reſtituere. qui
ſimiles videntur eſſe filijs paupe
rum viduaruꝫ qui quotidie iuxta
ſepes ſedentes ad ſolē veſtes pā
noſas conſuūt et reconſuūt. et q̇c
quid reparatur vno die diſſipat̄
in altero. Sic qui cuilibet petitio
ni carnis ſue vult indulgere. co=
medere et bibere ad quālibet cita
tionem carnis. doꝛmire quotiens
ſomno premitur. iſte ducit vitam
mendicantiū non nobiliū! qui ve=
ſtes ſuas et calceos diſſipatos!
frequenter poꝛtant et vix aduer=
tunt. Sic coꝛda nobiliū circa hu=
ius carnis curaꝫ niſi quātum ne=
ceſſitas expetit nō intendūt. Sed
alij circa reparationē coꝛpoꝛis rui
noſi totam curaꝫ ſuaꝫ expendunt
et totum diſſipatur. Gregorius.
Vbicunqꝫ caro querit refectionē
inuenit defectionē. Iob. viij. In=
nitetur ſupra domū ſuā et nō ſta
bit. fulcit eam ſcꝫ cibis et potibꝫ
et non ſubſiſtet. Ideo contingit
videre quoſdam ruſticos qui cuꝫ
gabaonitis faciunt pom pictatu
in ſubtelaribꝫ ſuis anteꝙ̄ diſſipē
tur. Tales ſunt multuꝫ carnales
qui ꝙ̄ cito ſomniant ſe ad aliquā
infirmitatem eſſe diſpoſitos ſola
opinione infirmātur et declinant
ad infirmariam ⁊ cōuocant medi
cos. Narrat auicēna de quodaꝫ
qui tantum timuit ne lepram in=
curreret ꝙ ex ſolo timore lepro=
ſus effectus eſt. Seneca. Plura
nos terrent ꝙ̄ premant. et plus
opinione ꝙ̄ re laboꝛamus. Item
ſunt iſti ſicut equus vmbꝛatilis q̇
ad ſonitum folij vel ad volatum
auis terretur. ps̄. Ibi trepidaue=
runt timoꝛe vbi non erat timoꝛ.
Sed bonum conſiliuꝫ eſſet talibꝫ
vt facerēt de coꝛpoꝛe ſuo. ſicut fa
ciunt armigeri! qui equitant ta=
les equos. Nam vrgent eos cal=
caribus ⁊ faciūt eos tranſire fre
quenter per loca que foꝛmidant.
Sic tu coꝛpus tuuꝫ ad ardua co=
gas vt vitiuꝫ vmbꝛatilitatis a te
omnino excutias. Seneca. Debi=
lis mentis eſt atqꝫ egre foꝛmida
re expta. Et eſt ſicut equus ha=
bens illū defectū ꝙ in egreſſu de
ſtabulo claudicat ꝓpter tibie fri
giditatē. ſed poſtꝙ̄ calefact9 fue
rit melius et leuius vadit. Sicqꝫ
egra mēs cogēda eſt vt incipiat
demū non eſt acerba medicina q̄
ꝓtinus delectat cuꝫ ſanat. Iteꝫ

caro eſt ſicut miles qui habet di
uitem ruſticum. ſemp dicit ſe in=
digere ⁊ large expendit de ſuo ⁊
accōmodat ſup ipm. ⁊ tamē pau
latim accipit de ſuo ꝙ relinquid
euꝫ pauperē ⁊ nudū. Sic facit ca
ro de ſpiritu. ſemp allegat et pre
tendit neceſſitatē et infirmitateꝫ
et ſine bonis operibꝫ relinq̇t euꝫ
quaſi nudū. Dicitur in vita beati
andree ꝙ diabolus tamdiu delu
dit homies quouſqꝫ exeāt a coꝛ=
poꝛe rei et nudi. nichil p̄ter pec=
cata ſecuꝫ poꝛtantes. Hec eſt da
lida ſamſonis: que ſamſonē. id eſt
ſpirituꝫ ſpoliauit crinibꝫ virtutū
et lumie gratie. vt dicitur Iudic.
Gregori9. Oīs ſuis vitijs fauēt
et qđ ad voluntatē coꝛpoꝛis faci=
unt. ad neceſſitatis referūt actio
nem. ſub ſpetie virtutis vitiuꝫ vo
luptatis excuſant.

De mendatio.

Ituperabile eſt menda=
v tium. qꝛ diabolicum eſt
peccatū. Homo mendax
ſimilis eſt diabalo in imitatione.
Ioh. viij. Vos ex patre diabolo
eſtis ⁊ deſideria patris veſtri vul
tis facere. ſcꝫ mentiri. qꝛ qui loq̇=
tur mendatiuꝫ ex diabolo eſt. qꝛ
mendax eſt et pater eius. Item
ꝓpter immūditiā. qꝛ inq̇nat illud
in quo magis indecens eſt immū
ditia. Si aliquis os ſuū apertum
haberet muſcis et alijs immūdi=
cijs. vt quecūqꝫ vellent ibi intra
re ꝑmitteret. Os eius abhomia=
bile eſſet homibꝫ. Sic os mēdax
abhomiabile eſt. deo. cum immū=
ditia mēdatij multomagis diſpli
cet deo ꝙ̄ immūditia muſcaꝝ vel
ſimiliū rerū immūdaꝝ. Prouerb.
xij. Abhomiatio eſt dn̄o labium
mendatij. Item qꝛ reddit hoiem
falſum. Quāto eni preualet dena
rius verus denario falſo. tantum
preualet homo verus homi fal=
ſo et mendaci. Vnus bonus dena
ri9 valet centū falſos . Sic vnus
hō verax centū mendaces. Ma=
gna ſtulticia. oēs homies volūt
denarios ſuos eſſe bonos ⁊ diſpli
ceret eis multū ſi inuenirēt vnuꝫ
denariū falſū in denarijs ſuis. pl9
vidētur diligere denarios ſuos ꝙ̄
ſeipſos. qꝛ volūt eſſe oīs denari=
os veros. et ſeipſos falſos. Pro=
uerb. x. Coꝛda impioꝝ ꝓ nichilo
Nota ꝙ falſa moneta non debet
recipi ſed comburi. Sic mēdaces
non recipiūtur in celo ſed cōbu=
rentur cum demonibꝫ in inferno.
Item qꝛ interficit. Mendatium
eni eſt quoddā venenū tante effi
catie ꝙ in ipſo oꝛe exiſtens inter
ficit hoiem. vt dicitur. Sapientie
i. Os quod mentit̄ occidit animā
Item qꝛ excecat. Talibꝫ eni illu
dit diabol9. ſicut cecis i ludo ſtul
toꝝ illuditur. Poꝛcus ad lacerā=
duꝫ tradit̄. et dū poꝛcū credit ſcin
dere. ſcindit manū alterius et ille
ſuā. Sed illi miſeri vulnera nō at
tedunt. ſed qđ inde repoꝛtant. et
magno ſtipendio fruſtuꝫ illud e=
munt. Sic mendaces vulnera pec
catoꝝ. de mendatio non attendūt
niſi lucruꝫ tempoꝛale. qꝛ pro cer=
to i ludo fuerūt cecoꝝ. Excecauit

enim eos malitia eorumʒ. Sapie. ij.
Ipſi eni contra ſe inſidiant̃ ⁊ mo
liuntur fraudes contra aĩas ſuas.

De murmuratione.

h Omo murmurans de ci-
bo vel potu deficit in pñ-
cipio belli ſpũalis. Princi
piũ belli ſpiritualis eſt contra gu
lam. vt dicit. glo. ſup Math. iiij.
Niſi prius gula refrenetur. Fru-
ſtra contra alia vitia laboratur.
Talis in primo cõflictu dicit ma
lum verbũ. victus ab ancilla. ſcʒ
carne. qđ eſt magna vilitas. Ihe
ro. Nichil vilius q̃ꝫ a carne vinci.
Vnde quãdo cantatur de viro iu-
ſto. Ecce homo ſine querela ve-
rus dei cultor. De iſto poſſet dici
ecõtra. Homo plenꝰ querela vẽ-
tris ſui elector. Roma. xvi. Criſto
dño nõ ſeruit ſed ſuo ventri. Iteʒ
vacuos a gratia ſe oſtendũt duʒ
murmur i eis ſonat. Vaſa eni va
cua pcuſſa reſonant. plena non.
Eccl. x. Vir prudens ⁊ diſciplina
tus nõ murmurabit correctꝰ. Ol
la vacua ad ignem poſita crepat
et magnuʒ ſonitum reddit. plena
non. Eccl. xxvij. Vaſa figuli pro-
bat fornax. et hoĩes iuſtos tem-
ptatio tribulationis. Item mur-
murans eſt quaſi rota nõ bene vn
cta vnctione gratie. et ideo mur-
murat ſicut rota carri male vncta
Eccl. xxxiij. Precordia fatui qua
ſi rota carri. Talis intromittit ſe
de hoc quod ad ipſum non perti-
net. ſcʒ de ſeipſo. q2 ſuus non eſt
ſed dei. Ioh. vlti. Quid ad te. ſcʒ

de te ipſo. tu me ſequere. Iſte au
teʒ autoritate ꝓpria vult de ſeip
ſo diſpenſare de cruce ſua contra
omnia iura. Suſpecta eſt michi
tuiipſius diſpenſatio. et vereor ti
bi illudi ſub tegimĩe et nomĩe di
lectionis a prudentia carnis que
mors eſt. Due rane maiorem tu-
multuʒ faciunt in ſtagno vno. q̃ꝫ
centum lucij faciunt. Sic duo mi-
ſeri q̃ꝫ centũ boni. Et peiores ca-
nes ſemper latrant. ſed non nobi
les. Mox imbecilliuʒ canum quã
tominus valent plus latrant.

De mundo fugiendo.

r Elinquẽdus eſt mundus
vel exeundum a mundo
ꝓpter multa. Quia in
mundo non eſt niſi confuſio et la
bor. Yſaie. xlviij. et Iheremie. li.
Egredimi de babilone. id eſt de
mundo vt ſaluet vnuſquiſqʒ ani-
mam ſuam. Relinquendus eſt er
go mundus. quia omnes in mun-
do tubantur/ infirmantur/ et mo
riuntur. Iohãnis. xvi. In mundo
preſſuram habebitis. in me autẽ
pacem. Libenter deberet homo
fugere locuʒ in quo turbatur fre
quenter et infirmatur. et quere-
re locum pacificuʒ ⁊ ſanum. Au
guſtinus. Amatores mundi non
eſt requies. vbi queritis eam. Vi
tam beatam queritis in regione
vmbre mortis. non eſt ibi. quomo
do ibi vita beata vbi nec vita. Qđ
ſi amatis iſtam miſeraʒ fluidam
qʒ vitam. vbi cum tanto labore
viuitis. quantomagis amare de-

betis illam beatam vitam vbi nul
lum dolorem ſuſtinebitis. Ecce
turbatur mundus. quid ſi tranq̃l
lus eſſʒ. Quomodo inhereres for
moſo. qui ſic amplecteris fedum
Item relinquendus quia ardent
qui ibi ſunt. ſcʒ igne concupiſcen
tie et luxurie. Qui videret domuʒ
ſuam ardere cito exiret de ea. Sic
et tu de mundo debes exire. i. Io-
hãnis. v. Totus mundus in ma-
ligno poſitus eſt. id eſt in magno
igne. Bernardus. Ignis inſtat a
tergo. et tu non vis egredi. ſed
egreſſus iam regredi. Item q̃a
corrumpit et interficit habitan-
tes in eo. Auguſtinus. ſi te dele
ctat hic mundus. ſemper vis eſſe
immundus. Si autem te non dele
ctat hic mundus. iam tu es mun
dus. Non remanebis in hoc mũ-
do. Quia vinum quod corrumpi-
tur et deterioratur ſuper feces in
dolio debet trãſferri in aliud vas
ne omnino cõrrumpatur. Sic ho-
mo qui corrumpitur in diuitijs ⁊
delitijs huius ſeculi. trãſferat ſe
ad religionem. ne amplius cor-
rumpatur. Iheremie. xlviij. Fer-
tilis fuit moab ab adoleſcentia
ſua. et requieuit in fecibus quia
non eſt trãſlatus de vaſe in vas.
ideo dicitur Naim. iij. Omnis qui
viderit te reſiliet a te. id eſt retro
ſaliet a te tanq̃ꝫ ab immundo lo-
co et periculoſo. Item quia fal-
lit et decipit. Mundus enim ge-
rit mortem pauperis nebularij q̃
ſuper conuiuantes ſe ingerit et
ſub ſpetie exenij nebulas ſuas ca
re vendit. Sic mundus dilectori-

bus ſuis honores et delectatio-
nes offert. ſed care vendit nimis
quia pro his penam eternaʒ red
dit. Apocal. xviij. Quantum glo-
rificauit ſe et in delitijs fuit tan-
tum date illi tormentum et luctũ
Idem eſt amare mundum ⁊ ama
re perditorem ſuum. Auguſtinꝰ
Ama ſeculum et abſorbebit te.
Amatores enim ſuos vorare no
uit non portare. Mundus eni di-
cit demonibus. ſicut iudas iudeis
Quemcunqʒ oſculatus fuero ali-
qua dignitate vel proſperitate.
ipſe eſt quem trado vobis vt ve
ſtrum. tenete eum et ducite cau-
te ne amittatis eum aliqua mole
ſtia. quia vexatio dat intellectuʒ
auditui. vt habetur Yſaie. xxviij.
Sicut tabernarius prerogatiuaʒ
facit potatoribus de carnibus fal
ſis. et pane fantaſtico. vt ad po-
tandum trahat lecatores. ſed po-
ſtea care computat. Eccl. xx. Da
tum inſipientis non erit vtile tibi
exigua dabit ⁊ multa impropera
bit. Item mundus eſt ſicut ſcha
carius cuius tota familia currit
ex tranſuerſo ad triplex. ſcʒ men-
ciendo/ decipiendo/ vſurpando.
Iteʒ in ſchacario q̃ꝫ diu durat lu
dus. vnus rex. alius miles et hu-
iuſmodi. vnus vel duo videntur
tenere ludum totum. ſed quando
ceſſauit ludus. idem fit de rege ⁊
milite. quod de minima familia.
quia cõmuniter reponuntur in ſa
culo. imo quandoqʒ in fundo ſac-
culi erit rex vel miles. et minima
familia in ſuperiori pte. Sic mũ-
dus eſt quaſi ludꝰ ſchacarij. vnꝰ

magnus·alius paruus· ſed adueniente morte omnes in ſacco terre reponũtur· ita fit de rege ſicut de milite./tunc ſicut dominus. ſic et ſeru9 eius· Eccl'·ix· Cõmunionez mortis ſcito. quia moritur doctus ſimiliter vt indoct9· Itez quia cito tranſit et deficit mund9 ⁊ concupiſcentia eius· quid ergo vis· Vtrum amare temporalia et tranſire cum tempore·an criſtum amare et in eternum viuere· Vnde bona mũdi reclamatorio comparantur in quo non erit niſi falſitas· Credit eni accipiter ibi eſſe auem et non eſt ibi niſi parum carnis rubee. Sic bona mũdi ſunt bona falſa q̃ vix ſufficiũt ad refocillandũ. Et ſicut accipiter veniens non accipit niſi modicuz. Ita nec mundam de mundo· ſed cito aufertur ab eis· Eccleſiaſtes·v·

Miſerabilis prorſus infirmitas quomodo venit ſic reuertetur· et michil affert homo ſecum de labore ſuo· Itez phiella quãdo tota die cãtauit ⁊ denarios recepit in ſero auferuntur ei denarij et michil ei remanet·ſed ponitur in forello veteri et diſſipato. Sic homo michil reportat de mundo pro labore ſuo niſi lintheamen laceratum et vetus. Exemplum de q̃dam imperatore qui fecit portari lintheamen in quo debebat ſepeliri per terram ſuam et dicere Nichil reportat imperator de regnis ſuis niſi lintheamen hoc· ſecundum illud Iob·xxvij· Diues cuz dormierit michil ſecuz affert· aperiet oculos ſuos et michil inueniet· apprehendet eum quaſi aqua inopia· Sicut diuitez epulonem qui non potuit habere guttam aque·Luce·xvi·

De mirabilibus mundi·

m Vlta mirabilia legitur feciſſe deus pro electis ſuis· Primuz eſt quia mirabiliter eos redemit· non auro. non argento·ſed ſanguine precioſo· Nũq̃ aliquis audiuit talia q̄ aliquis pro inimicis ſuis ſaluandis moreretur· Roma·v· Cum adhuc inimici eſſem9 xp̄us mortu9 eſt· p̃s· Cantate domino canticuz nouum·quia mirabilia fecit· quia tradidit filiuz ſuum pro ſeruis ſuis· Dilectum pro inimicis· Iudicem pro damnatis· Innocentem pro impijs· Yſaie·xxv· Confitebor quoniam feciſti mirabilia cogitationes antiquas fideles. vnde ſequitur· Saluabit ſibi orbem terre·Luce·xix· Venit filius hominis querere et ſaluum facere quod perierat· Secundum q̄r vocauit eos mirabiliter· Iob·xxxvij Voce ſua mirabiliter tonat cum cordis occulta cõmouet et penetrat per contritionem. Et quãto ardore amandus ſit atqz timendus demonſtrat quodãmodo ſilẽter calmans· p̃s· Cõmouiſti terram et conturbaſti eam· ſana contritiones eius/ qui ſanaſti contritos corde. Prouerb·i· Vocaui et

renuiſtis· ſcz mundum mirabiliter. Iſti ſunt qui contempſerunt vitam mundi et peruenerunt ad premia regni· Boni campſores q̃ pro terra celum· pro luto aurum pro tranſitorijs receperunt eterna. Eccl'·xxxi· Beatus diues qui inuentus eſt ſine macula· et qui poſt aurũ nõ abijt nec ſperauit in pecunie theſauris· quis eſt hic ⁊ laudabimus eum· Fecit eni mirabilia in vita ſua· Tertium quia defendit eos mirabiliter. Vnde dicit rex ad iheremiam vt recedat rex babilonis a nobis et faciet deus ſecundum mirabilia ſua. Mementote mirabilium eius que fecit pharaoni ⁊c̃· p̃s· Mirabil' deus in ſanctis ſuis/ ipſe dabit virtutem et fortitudinem plebis ſue Yſaie·xl· Qui dat laſſo virtutem et his qui non ſunt fortitudinem et robur multiplicat. Ihremie·i· Bellabunt aduerſus te et non p̄ualebunt quia ego tecuz ſum vt liberem te· p̃s· Dominus defenſor vite mee/ a quo trepidabo. Quartum eſt quia docet eos mirabiliter· p̃s· Mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me confortata eſt et non potero ad eam· quaſi dicat Incomprehenſibilis eſt michi· apoſtolus· Roma·xi· O altitudo diuitiarum ſapientie et ſcientie dei q̄ incomprehenſibilia ſunt iudicia eius. p̃s· Diſciplina tua ipſa me docebit· Yſaie·xxvi· In tribulatione doctrina tua i eis· per vnctionem deuotionis vel gratie·i. Iohãnis·ij· Vnctionem habetis a ſancto et noſtis omnia ⁊c̃· Quintum quia flagellat eos mirabiliter· Hebreorum·xij· Flagellat omnem filium quem recipit ad beneficium celi· Vnde ipſa tribulatio/ archa eſt eterne felicitatis. que quanto maior eſt/ tanto felicior retributio. Niſi correctis hereditatem dare diſponeret/ eos per moleſtias non erudiret· Et ſicut fidelis medicus de infirmo deſperato nõ ſe intromitteret· Gregorius· Deſperatis egris· medici quicquid volunt/ dari precipiunt· eis autem qui ad ſalutem reduci poſſunt/ multa dari contradicunt. Sextum eſt quia conſolatur eos mirabiliter· Heſter·xv· Valde admirabilis es domine. et facies tua plena gratiarum· id eſt conſolationum. Vt ſicut habundant paſſiones criſti in nobis ita habũdat et conſolatio noſtra ij· Corintheorum primo. p̃s. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo conſolationes letificauerunt animam meaz Vnde tribus pueris fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantem· Danielis·iij· Septimum quia ducit eos per mirabilem viam· vnde Sancti tui domine mirabile conſecuti ſunt iter· ſcilicet operum. Baruth·iiij· Delicati mei ambulauerunt per vias aſperas. Vult enim eos dominus aſperitate vite ab amore mũdi ſepare· Sicut ſolent pueri per aliquam amaritudinez ſup vbera poſitam a lacte matris ſeparari.

Gregoriꝰ. Electis ſuis deus iter
aſperum facit: ne dum delectant
in via. obliuiſcātur eorū que ſunt
in patria. ideo dicit Sapie. x. Red
det deus mercedem laborum ſan-
ctorum ſuorum. et deduxit eos in
via mirabili. et fuit illis ⁊c. Octa
uum quia paſcit eos mirabiliter
p̄s. Memoriam fecit mirablium
ſuorū ⁊c. idem. Timete dn̄m oēs
ſancti eius: qm̄ non eſt inopia ti
mentibus eum. glo. temporaliū.
paſcit contēnentes ſe. et deſeret
timentes ſe. Si non vis pati ino-
piam. time deū. Quis pater qui
non prouideat filijs. hoc lupi et
leones faciunt et homines mali.
Nōne pauit iudeos in deſerto q̄-
draginta annis. et danielem in la
cu leonum. et heliam iuxta torrē
tem. ⁊ omnia muta animalia. p̄s.
Qui dat iumentis eſcam ipſorū
Vltimū eſt quia remunerat eos
mirabiliter. Yſaie. lx. Tunc vide-
bis et afflues et mirabitur et di-
latabitur cor tuum. Item tunc vi
debunt regē in decore ſuo. i. Iob.
iij. Videbimus eū ſicut eſt. et af-
flues delitijs. Iob. xxij. Tūc ſup
oīpotentem delitijs afflues. ⁊ mi
rabitur cor tuum de dei viſione. ⁊
tanta dulcedine dilatabitur de cō
prehenſione. quādo replebitur in
bonis deſideriū tuū. Prouerb. x.
Deſiderium ſuū iuſtis dabitur.

De miſericordia.

Vplex eſt miſericordia
b dei. videlicet homis ſecū
dum quod dicitur. Eccl.
xviij. Miſericordia homis circa
proximū ſuū. Miſericordia autē
dei ſuper oēm carnem. Sunt autē
quatuor que ſpecialiter debēt ho
minem ad miſericordiā prouocare
Primum eſt corporis noſtri con-
formitas. Naturaliter enī eſt vt
mēbrum mēbro cōpatiatur et mi
ſereatur. i. Cor. xij. Si quid pati
tur vnum mēbrum cōpatiuntur
omnia membra. Vnde contra na
turam videtur peccare et denega
re omnē naturam qui miſericor-
diam rēnuit facere. Talis enī ha
bet cor ferreum. in corpore carneo
quod eſt contra naturam. Vnde
ille qui fecit miſericordiā in illū
qui incidit in latrones vocatꝰ eſt
proximus illius. Luce. x. Nota ꝙ
negat proximitatē qui negat mi
ſericordiā. ideo dicit Eccl. xxviij.
In hominē ſimilem ſibi non ha
bet miſericordiam et de peccatis
ſuis deprecabitur altiſſimum. Se
cundū eſt ꝓpria neceſſitas. Pro
uerb. xix. Homo indigens eſt mi-
ſericors. quia omnes indigemus
miſericordia. omnes debemus fa-
cere miſericordiam. Alioquin di
cet nobis illud Math. xviij. Ser
ue nequā: omne debitum dimiſi ti
bi qm̄ rogaſti me. nonne oportuit
⁊c. Miſericordia enī ſecura eſt de
remiſſione peccatorū. quia dimit
tit debitoribus ſuis et habet lit-
teras patentes euāgelij. Luc. vi.
Dimittite et dimittetur vobis.
Si rex terre mitteret nobis vnū
de ſeruis ſuis cum litteris ſuis vt
eum reciperemus tanꝗ ſeipſum
cū reuerētia magna reciperemꝰ eū

Miſericordia.

Si rex celi mittit nobis filios ſu-
os pauperes qui ſunt heredes re
gni celeſtis cum litteris ſuis di-
cens. Qui vos audit me audit. et
qui vos ſpernit me ſpernit. Luc.
x. Et quod vni ex minimis meis
feciſtis. michi feciſtis. Mathei.
xxv. et nos ingrati nolumus eos
recipere. ſed repellimus. Ideo in
die iudicij ſentētiabit contra nos
dicens. Hoſpes fui ⁊ non collegi
ſtis me. Ite ergo maledicti in
ignem eternum. Tertium eſt mi-
ſericordie eius immenſitas. Mi-
ſericodia enī dei tanta fuit ꝙ ipm
regem et dominū pro redemptio
ne captiuorū vendidit et cubare
in vtero virginis fecit. et formā
ſerui accipere ⁊ in cruce leuari. ⁊
ad inferos deſcendere. Ideo debe
mus ipm ſpecialiter imitari. ſicut
dicitur Luce. vi. Eſtote miſericor
des ſicut et pater veſter miſeri-
cors eſt. Qui ergo negat miſeri-
cordiam: non ſe habere deum pa-
trem ſed diabolum oſtendit. de q̄
dicitur Ihere. vi. Crudelis eſt et
non miſerebit. Eccl. iiij. Eſto mi
ſericors pupillis. id eſt paupibꝫ
quos mundus reliquit. vnde non
habent patrē niſi deum. p̄s. Ti-
bi derelictus eſt paup. ꝓuidebis
ei vt pater. Et ꝓ viro matri eoꝝ
Mater pauperū eſt miſericordia
que eos nutrit. Hanc ergo accipi
as vxorem. Et eris tu velut filiꝰ
altiſſimi. et gener dei. q2 miſecor-
dia eſt eius filia. ⁊ ipſe deꝰ pater
miſericordiarū. Quartū eſt miſeri
cordie vtilitas. Sequuntur enī ex
ea ſex fructus. Primus eſt p̄teri-
torum peccatorum remiſſio. Pro
uerb. xv. Per miſericordiam et fi
dem purgantur peccata. fidē vo
cat fidelitatē. Miſericordia ſine
fidelitate iudicatur a deo crudeli-
tas. Eccl. xxxiiij. Qui offert ſacri-
ficiū de ſubſtātia pauperis. qua
ſi qui iudicat filium in conſpectu
patris. Et nota ꝙ miſericordia
dei fons eſt. Miſericordia homis
riuus fluēs a fonte. Non poteſt
eſſe ꝙ fons non fluat. ergo q̄ fue
rit miſericors hoi. et deus ei. Au
guſtinꝰ. Riuus fluit ⁊ fons ſicca
bitur: quaſi diceret non. Secundꝰ
eſt peccatoꝝ futuroꝝ declinatio.
De nullo ita vincitur diabolꝰ ſi
cut de miſericordia. Augꝰ. Eccl.
iij. Ignem ardentē extinguit aq̄
⁊ elemoſyna reſiſtit pctīs. Tobie
iiij. Elemoſyna a pctō et a morte
liberat ⁊ non patietur aīas ire in
tenebras. Fiducia enī magna eſt
corā ſūmo deo elemoſyna facien
tibus. Tertius fructus eſt dei
et hoim benedictio. Prouer. xxij.
Qui ꝓnus eſt ad miſericordiā be
nedicetur. Talis enī multas bene
dictiones habet. Dicunt enī pau
peres benedictꝰ qui acquiſiuit et
dedit. econtrario. Prou̇. xi. Male
dictus qui abſcondit frumēta in
populis. benedictio autē ſup ca-
put vendentiū. in eodem. Benfa
cit anime ſue vir miſericors. Co-
municat enī omibꝫ dānis et detri
mentis alioꝝ. et inde lucratur. di
cit enī paulus. ij. Cor. xi. Quis in
firmatur et ego nō infirmor. quis
ſcādalizat et ego nō vror. Secure
poteſt dicere. liberatꝰ ſū a tribꝫ

tormentis. quia caram protulit.
Item in terra macra ſemen plꝰ
fructificat q̃ꝫ in pingui. et dei con
ſilio elegit eã ad ſeminandũ. In
terra eñ macra et fertili ſeminat̃
Et mercede magna lucrabili po
nũt mercatores nũmos ſuos. Vn
de citius debent recipi pauperes
q̃ꝫ diuites. Luce. xiiij. Cũ facis cõ
uiuiũ voca pauperes debiles ⁊c̃.
Quartus eſt futuri iudicij euaſio
in quo erit diſceptatio de operibꝫ
miſericordie. ſicut Math. xxv. pa
tet. Illi data eſt iudiciaria pote-
ſtas. Jacobi. ij. Miſericordia ſup
exaltat iudiciũ. Si ergo times iu
diciũ appella dei miã tanq̃ꝫ ad ſu
periorẽ. ⁊ neceſſe erit reuocare iu
diciũ. Ipſi eñ miſericordes ſede
bũt cũ dño in ſolio iudicij. Yſaie
xvi. Preparabit̃ i miſericordia ſo
liũ eius. Quintꝰ eſt bonoꝝ tem-
poraliũ multiplicatio. Gregoriꝰ.
terrene ſubſtãtie cũ diſtribuunt̃
multiplicant̃. Exemplũ de q̃nq̃
panibꝫ et duobꝫ piſcibꝫ quõ mł
tiplicati ſunt. tot milibꝫ hoĩm ſa
turatis. Semen ſeruatũ non mul-
tiplicat̃. ſed diſperſũ ꝑ campos.
Augꝰ. Nemo dicat q̃ pauperi p̄
ſtat ſibi eſſe plꝰ q̃ꝫ pauperi. plꝰ
p̄ſto tibi accipiendo q̃ꝫ tu dando
das q̃ꝫ in tempore perit. accipis
q̃ꝫ manet in eternum. Sextus eſt
regni eterni adeptio. Miſericor-
dia eñ oſtiaria eſt i domo dei. ip̄a
aperit oſtiũ padiſi cui vult ⁊ quẽ
vult introducere. Eccł. xvi. Mi-
ſericordia faciet locum vnicuiq̃
ſecundũ meritũ operũ ſuoꝝ. ſeq̃-
tur Miſericordia domini ſuper om

nem carnem. Et nota q̃ꝫ ſeptem
gradus miſericordie dei. ſunt ſe-
ptem modi miſerendi. Primo mi-
ſeretur deus ad penitentiam lon-
ganimiter expectando. p̃s. Lon-
ganimis et multum miſericors.
Yſaie. xxx. Expectat dñs vt miſe
reatur noſtri. Hanc eñ miſericor
diã non fecit angelo. ſed mox vin
dictã ſumpſit. Luce. x. Videbã
ſathanã tanq̃ꝫ fulgur cadentẽ de
celo. Yſaie. xiiij. Quõ cecidiſti de
celo lucifer qui mane oriebaris.
Sed deus nõ ſtatim punit hoiẽ
ſed expectat ad penitentiã. Fa
cit enim nobis ſicut fit nobilibꝫ.
multociens citantur per totã vil
lã anteq̃ꝫ contra eos dicitur ſen
tentia. Multi tamen iſta miſeri-
cordia abutũt̃. Eccleſiaſtes. viij.
Quia cito contra malos non pro
fertur ſententia. filij hoĩm abſq̃
vllo timore ꝑpetrant mala. Sed
ſicut vulgariter dicitur. De lon-
ge attende ⁊ de longe preuideas
te. Eccł. v. Ne dicas miſeratio dei
magna eſt multitudini peccatoꝝ
meorum miſerebitur. quoniã ira
et miſericordia cito ab illo proxi
mat. et in peccatores reſpicit ira
illius. Ne tardes cõuerti. Roma.
ij. Ignoras q̃m benignitas dei ad
penitentiã te ducit. Secundo mi
ſeretur indignis tribuens gratiã
reuertendi. Prima eñ non valet
ſine iſta. p̃s. Miſericordia eius
preueniet me. ꝑueniet velle. ſub
ſequetur pficere. Jhere. xxxi. In
caritate ꝑpetua dilexi te. ideo at-
traxi te miſerãs. Job. xxij. Si reũ
ſꝰ fueris ad oĩpotẽtẽ edificaberis

Sicut domus cõbuſte vel deſtru
cte aliquando fortiores edificant̃
Sic multi fortiores edificantur ⁊
cautiores reddunt̃ poſt peccatũ.
ideo ſequit̃. Dabit ꝓ terra ſilicẽ
glo. pro infirma actione fortitu-
dinẽ dat robuſti operis. et ꝓ ſili
ce tor mundũ. q̃ꝛ ꝓ robuſto ope
re doctrinã multiplicat clare p̄-
dicationis. Tertio penitentẽ be-
nigne ſuſcipiendo. et omnẽ iniu-
riam remittendo. Joelis. ij. Con-
uertimini ad dñm q̃m benignus
et miſericors eſt. id eſt digne nos
recipiet. Yſaie. liiij. Miſericordia
mea nõ recedet a te licet forte tu
recedas ab ea. Sicut qui claudit
feneſtrã contra ſolẽ. lux non re-
cedit ab eo. ſed ipſe a luce. ſequit̃
Et fedus pacis mee non mouebi
tur. quaſi diceret. ego tenebo cõ-
uentiones meas ſi tu teneas tuas
Inſignũ huius poſt reſurrectio-
nẽ ſuã dixit diſcipulis ſuis. Pax
vobis. ⁊ oſtẽdit eis cicatrices vul
nerũ. quaſi diceret. tãtũ conſtitit
me pax veſtra. et ſicut cicatrices
ſunt indelibiles. ſic pax ex parte
mea nõ delebitur. Sed multi pla
gas ſanatas adhuc aperiũt per
recidiuũ vitium crucifigientes in
ſeipſis filiũ dei. contra quos dicit̃
Jhere. xxxii. Dabo viros qui p̄
uaricant̃ fedus meũ in manꝰ ini-
micoꝝ ſuoꝝ. Quarto miſeret̃ dã
do. Vnde poſſumꝰ emendã ſolue
re recipiendo a nobis tanq̃ꝫ a de-
bitoribꝫ malis. Roma. vi. Huma-
nũ dico. minꝰ q̃ꝫ iuſtũ. ſicut exhi
buiſtis ⁊c̃. Sic miſeret̃ quãdo im
mittit tribulationes ⁊ caſtigat in

ꝑ reſenti. In hoc cõmẽdat nobis
vnde poſſumꝰ emendã ſolure. mł
to minorẽ q̃ꝫ ſolueremus in futu
ro. p̃s. Iratus es. tribulationes
ad modũ medici inferendo. et ſic
miſertus es nobis ſicut miſeretur
pater filioꝝ quãdo ipſos in pue-
ritia caſtigat. p̃s. Viſitabo in vir
ga iniquitates eoꝝ. miſericordiã
autẽ meã non diſpergã ⁊c̃. No
ta q̃ꝫ virga viſitat̃. qui ſola comi
natione et exemplo alterius cor-
ripit̃. ſicut puer oſtenſa ſibi vir-
ge. et ſicut equus ſolo ſonitu vir
ga accelerat. Verbere viſitatur q̃
percutit̃. Jhere. xxxi. In fletu ve
nient ſicut verberatꝰ puer currit
ad matrẽ. ⁊ in miſericordia redu
cam eos. Et ſubdit de qua miſeri
cordia loquit̃. Per torrentes aq̃-
rũ. id eſt tribulationes que cito
tranſeunt deducã eos. Quinto in
tribulatione conſolando. p̃s. Si
dicebam motus eſt pes meꝰ. mũ
dum nimiũ diligendo qui ſub pe
de frangitur. ſicut glacies. Miſe
ricordia tua domine adiuuabat me
ſecundum multitudinem dolorũ
meorum conſolationes tue letifi
cauerunt animã meã. Sed q̃ꝫ diu
pes ſtat ſuper mundum vel inuc-
nit in eo conſolationes deus ho-
minẽ non conſolatur. ſed quando
deficiũt cõſolationes mũdi. ⁊ pes
affectus a mundo amouetur. nõ
inueniens ibi fundamentũ. tunc
miſericordia hoiem primo conſo
latur. Sexto conferendo peni-
tenti vitam eternam. Magna
miſericordia que ad talem vilem
monetam offert tam precioſas

merces. ſcꝫ habere vitam eternā.
Magnus dominus non attendit
quid operarius mereatur ſed ꝙd
deceat eum dare. Sic dn̄s infinitꝰ
infinituꝫ dat premiū. Exemplum
de raſore qui radendo regem acci
pit remunerationē magnā. Si ra
ſor ſemꝑ inueniret reges ad radē
dum. nunꝙ̄ raderet ruſticos. Sic
qui ſemꝑ poteſt ſeruire deo nūꝙ̄
ſeruiat ruſtico mūdo vel peccato
p̄s. Miſericordia eius ſuꝑ omīa
opera eius. Yſaie. xxvi. Oīa ope
ra noſtra operatus eſt in nobis.
Sed ponitur miſericordia ſuꝑ oīa
quādo per eaꝫ opera noſtra appē
duntur. Septimo miſeretur citra
condignū puniendo. et ſupra con
dignū remunerādo. p̄s. Qui coro-
nat te i miſericordia et miſeratio
nibus. Nec ſoluꝫ ſupra condignū
remunerat. ſed ſupra ſperatū. ſu-
pra deſideratū et cogitatuꝫ. vnde
Luce. vi. Menſurā bonā. id eſt be
ne menſuratā et confertam. id eſt
bene cōpletā et coagitatam et ſu
pereffluentē dabunt in ſinum ve
ſtrum. Qđ nobis preſtare digne
tur deus Amen.

Thema.

n Vnquit poteſt mulier ob
liuiſci infantem ſuuꝫ vt
nō miſereatur filio vteri
ſui. et ſi illa oblita fuerit ego ta-
men non obliuiſcar. Yſaie. xlix.
Eccl'. x. dicitur ꝙ ſecundū iudiceꝫ
populi. ſic et miniſtri eius. Nūꝙ̄
rex crudelis et immiſericors vult
habere miniſtros vel officiales
pios et miſericordes. nec econuer-
ſo rex pius et miſericors vult ha
bere miniſtros ⁊ officiales crude
les et immiſericordes. Rex auteꝫ
noſter dn̄s ih̄us xp̄us cuꝫ ſit piiſ
ſimus ſic et miſericordiſſimus. ta
les vult habere curie ſue officia-
les. Videmus autē ꝙ reges etſi
non ſuſtinent miniſtros vel of-
ficiales qui habeant conditioneꝫ
vel ꝓprietateꝫ eis contrariā. mul
tominus ſuſtinerent officiales p̄
poſitis officiis in quibus eorum
ꝓprietas vel cōditio eſſꝫ eis cōtra
ria. Sic rex miſericors minus ſu-
ſtineret crudelem miniſtrū in ele
moſynarii officio ꝙ̄ i alio officio
et bellicoſus minus puſillaminē
in principem militie ꝙ̄ in alio of
ficio. Simili modo licet dn̄s ih̄us
xp̄us oīs curie ſue officiales ha
beat pios ⁊ miſericordes. ſicut pa
tet in omibus ſanctis. Specialit̄
tamē mater ſua que prepoſita eſt
officio miſericordie. ſ. dei gratiis
miſericorditer diſpenſandis. ſuꝑ
oīs ſanctos et ſanctas piiſſima
et miſericordiſſima eſt. Quā miſe
ricordiſſima vero ſit ip̄a oſtendit
in his verbis. Nunquit ⁊c̄. Ad
ipſam ergo recurramus.

Introitus.

Secundum boetium. ſicut omnis
homo naturaliter deſiderat beati
tudinem. ita vitare miſeriam. Vn
de ſicut ſuper omnia deſideranda
eſt ſumma beatitudo. ſcꝫ glo-
ria paradiſi. Sic ſuper omnia ti-
menda et etiam fugienda eſt ſum
ma miſeria. ſcilicet pena iferni.
Iſtam beatitudinem conſequent̄

qui viuunt in gratia dei. niſi eaꝫ
perdant. Ad miſeriam vero obli
gantur qui ſunt in peccato mor-
tali niſi ab eo reſurgant. Et ideo
ſicut exiſtenti in gratia ſuꝑ omīa
timendū et fugiendū eſt ipedimē
tuꝫ gratie. ſcꝫ peccatū. Ita exiſtē
ti in peccato ⁊ timenti cadere ſuꝑ
omīa deſiderandū et amanduꝫ eſt
releuamen miſerie. hoc eſt miſeri
cordia dei.

Diſtinctio.

Sciendū ꝙ miſericordiā dei cōſe-
quētur et merētur recipere. ſcꝫ ꝓ
ximis miſerantes / deuꝫ timentes
et ſe deo humiliātes. Hoc enī eſt
de iure naturali ꝙ natural' ratio
dictat vt homo faciat alteri ꝙd
ſibi vult fieri. ⁊ quod ſibi nō vult
fieri alteri non faciat. Ille qui vi
det ꝓximuꝫ ſuū in miſeria conſti-
tutū ⁊ nō vult ſibi miſereri. dignū
eſt ꝙ ſibi in miſeria cōſtituto deꝰ
nō miſereat̄. Sed ecōtrario quan
do aliquis videt i miſeria ꝓximū
ſuū et facit cū eo miſericordiā vt
pauperē nudū. et veſtit eū. et fa
melicū et paſcit euꝫ. infirmū ⁊ vi
ſitat eū. dignū eſt ꝙ ſibi ſimiliter
fiat a deo. et quādo poſitus in ali
qua tribulatione ipſe petat miſe
ricordiā dei. ꝙ deus exaudiat eū.
vel quādo eſt in miſeria peccati
ꝙ deus per ſuā miſericordiā ad
ducat eū ad penitentiā. nec ꝑmit
tat ip̄m mori in peccato ne ꝑue-
niat ad miſeriā iferni. vnde Ma
th. v. Beati miſericordes qm̄ ipſi
miſericordiā cōſequent̄. Notādū
eſt. ꝙ qui miſeretur pauperibus
dando eis elemoſynas. facit eos
ſibi debitores. vt orent deum pro
eo. et q2 orationes multoꝝ ⁊ ſpe
cialit̄ paupū faciliꝰ exaudiunt̄ ꝙ̄
vniꝰ. Ideo quādo ille qui dat ele
moſynas eſt in aliqua neceſſitate
vel tribulatione oratio eius ſimꝉ
cum orationibꝰ pauperū facilius
obtinent apud deum quod petūt
ꝙ̄ faceret ipſe ſolus. Et magis
deus meritis et orationibus mul
toruꝫ cuſtodit eum a malo et ꝑdu
cit ad vitā eternaꝫ. Nec obſtat ſi
pauperes nō orent ꝓ eo. et ſi pec
catores. vt non ſint digni exaudi-
ri. quia deus pro cuiꝰ amore fa-
cit opus miſericordie totū recom
penſat. et ꝓ tanto accipit ad vtili
tatem facientis elemoſynaꝫ. ac ſi
ipſi orarent et eſſent digni exau-
diri. Et ita mltis de cauſis qui fa
cit ꝓximo miſericordiaꝫ. meretur
cōſequi miſericordiā a deo. Pro-
uerb. xxi. Qui ſequit̄ miſericordiā
ſcꝫ miſerando ꝓximo inueniet mi
ſericordiaꝫ cuꝫ deo. Secundo deuꝫ
timentes. Quidaꝫ enī ſunt quibꝰ
miſericordia dei eſt occaſio peccā
di q2 confidūt nimis de miſericor
dia dei. et audientes ꝙ deus mul
tum eſt miſericors vadunt de pec
cato in peccatū et dicunt ꝙ miſe
ricordia totum eis remittet. Sed
certe ſicut deſperantes peccāt cō
tra dei miſericordiaꝫ ip̄am nimis
abbreuiātes. ita tales peccāt cō-
tra ip̄aꝫ nimis ampliātes. Miſe
ricordia enī dei cōiūcta eſt iuſti-
tie. Deꝰ enī ſic eſt miſericors ad
remittēdū pctā. ꝙ ē etiā iuſtꝰ ad
puniēdū ea. Et ita ſic ad miāꝫ dei
recipiēdā eſt neceſſariū ne ho eaꝫ
nimis extēdat cōtēnēdo iuſtitiaꝫ

Et ideo ita ſperandum eſt de mi-
ſericordia dei. ꝙ timendum eſt de
iuſticia. et tunc meretur homo re
cipere miſericordiam a deo. Luce
primo. Miſericordia eius a ꝓge
nie in ꝓgenies timentibꝫ eū. No
ta ꝙ deus nunq̃ miſeretur alicui
niſi peniteat de peccato et dimit
tat peccare. Illi eñi qui nõ timēt
deum nec iuſtitiam eius. non pe-
nitent nec dimittunt peccare. et
ideo deus nunq̃ miſeretur eoꝝ
Sed econtrario miſeretur timen-
tibꝫ eum et timore eius timētibꝫ
de peccatis. Sed quidaꝫ penitent
de peccatis. timore pene inferni
qui dicitur timor ſeruilis. quo. ſcꝫ
pene inferni. ſerui et captiui ſer-
uāt precepta dñoꝝ ſuoꝝ. Sed ſic
timentes non inueniūt miſericor
diam dei. ſed qui penitent et ca-
uent de peccatis timore offenden
di deum et ꝑdendi amoreꝫ ipſius.
qui dicitur timor filialis. quo ti-
more filij ſeruant ꝑcepta patris.
Talibus ſic eum timentibꝫ deus
miſeretᷣ ſicut pater filijs. ps. Quō
miſeretur pater filioꝝ. miſertus
eſt dñs timētibꝫ ſe. Tertio ſe deo
humiliantes. Non eſt dignuꝫ ꝙ
aliquis miſericordiā dei inueniat
niſi oſtendat ſe ea indigere. Cuꝫ
autē miſericordia reſpiciat miſeri
am. ſolus ille oſtendit ſe indige-
re ea. qui cōfitetur ſe habere mi-
ſeriam. hoc autē non facit ſuper
bus. Superbia eñi non procedit
niſi ex hoc ꝙ aliquis reputat ſe
magnū et excellentē valde. Ideo
ſuperbꝫ non eſt dignus vt deus
miſereatur ipſius. Sed econtrario

humilitas prouenit ex hoc ꝙ ali
quis reputat ſe defectuoſum et
miſerum. Et ideo qui humilis eſt
dictis et factis oſtendit ſe indi-
gere et petere miſerericordiā dei
et ideo meretur eam inuenire. vn
de Sapiē. vi. Exiguo. id eſt humi
li qui exiguus eſt in cōſpectu ſuo
conceditur miſericordia. Notan-
dum eſt ꝙ iſta humilitas maxi-
me oſtenditur in cōfeſſione. Tūc
eñi peccator maxime ſe humiliat
deo et recognoſcit ſe miſerum et
peccatorem. Et quia tunc in con
feſſione deus tenet curiaꝫ in qua
iudicat ſecundū miſecordiaꝫ. Om
nis qui vere confitetur cōſequitᷣ
miſericordiaꝫ dei. Sed poſt mortē
deus tenebit curiam in qua iudi-
cabit ſecundum iuſticiaꝫ. et ideo
quātuncūqꝫ tunc ſe humiliēt pec
catores non inuenīēt miſericordiā
remittētē culpā nec penā eternā
Et ideo modo dū tempꝰ habemꝰ
humiliemꝰ nos in cōfeſſione. pu
re confitendo cum contritione et
ſatiſfactione debita. vt iudicemᷣ
ſecundū miſericordiā. vnde Deu-
tro. xxxij. Iudicabit dñs populuꝫ
ſuum et in ſeruis ſuis, qui ſe hu-
miliant ſicut ſerui. non ſuperbiūt
ſicut domini. miſerebitur.

De negligentia.

n Egligētia eſt quādo hō
non curat ſuper illud qđ
debet facere. vtruꝫ bene
fiat vel male. et de tali dicitᷣ Ihe
re. xlviij. Maledictus qui facit
opus dñi negligēter. Ad hoc eñi

deducitur peccator vt ſe negligat
et minorē curam habeat de ſe q̃
de quacuuqꝫ alia re. Vide cupi-
dum et auaruꝫ q̃ diligens eſt cir
ca dolium ſuum ne vinuꝫ effunda
tur. q̃ curioſe circuit dolia ſua vt
ex omī parte bene obſtruat de ſtu
pa et alijs. ſenſus autē ſuos non
obturat. et ſi dona ſpūalia efflu-
ant non curat. Gratie eñi mortuo
rum fatuoꝝ effundūtur. Item ſi
lintheamina vel veſtes ſordida-
uerint de eoꝝ ablutione ſollici-
tus eſt. ſed de ſordibus anime nō
curat. ſed qui in ſordibꝫ eſt ſorde
ſcat adhuc. Si quid expenderit
ſcripto cōmendat. ſed de actibus
anime non curat. Prouerb. xviij.
Impius cum venerit in profun-
dum vitiorum contemnit.

De obedientia.

a D faciliter obediendum
multa valere poſſunt. Pri
mum eſt exilitas humili
tatis. vt patꝫ in virga que ꝓpter
exilitatē flexibilis eſt. Virga eñi
gralis de facili flectitur. ſed groſ
ſus truncus non poteſt ad recti-
tudinem reduci. Et ferrū ſi tenue
et exile fuerit flecti poteſt. groſ-
ſum vero et ſpiſſuꝫ non. Sic exili-
tas hūilitatis flecti poteſt ꝑ obe
diētiā. Apoſtolus. Obedientia ni
ſi humiliū eſſe non poteſt. qꝛ hu
milis vacuus eſt a ſenſu ſuo et re
cipit alienū. Cibus eñi in quo ni
mis eſt de ſale quaſi perditus eſt
ſed non ille in quo parū eſt. qꝛ po
teſt apponi. Facilius eñi ſal cibo
additur q̃ ſubtrahatur. Ideo hu
milis videns ſenſum ſuū non ſibi
ſufficere alieno ſenſu acquieſcit.
Secuuduꝫ eſt aſſuetudo. Equus
aſſuefactus circuiuolutionibꝫ de
facili ad voluntateꝫ ſeſſoris fle-
cti poteſt. Prouerb. xxi. Equꝰ pa
ratur ad diem belli. dñs autē ſa-
lutē tribuet. Equus iſte eſt reli-
gioſus cui frenū obedientie impo
nitur. quaſi paratus per aſſuefa-
ctionem ad obediendū vt non ad
dexteram vel ad ſiniſtram vertatᷣ
ps. Peratus ſum et non ſum tur
batus vt cuſtodiaꝫ mandata tua
Augꝰ. Verus obediens manda-
ta nō ꝓcraſtinat. ſed parat aures
aditui/linguam voci/manus ope
ri/pedes itineri. et ſic ſe totum in
ſe colligit vt mādatuꝫ ꝑagat im-
perantis. Sed quidaꝫ ſunt ſicut
ruſtici qui nullū ſeruitiū volūt fa
cere dñis ſuis niſi coacti. Augꝰ.
Optimꝰ miniſter tuꝰ eſt qui non
magis intuetᷣ hoc audire a te qđ
ipſe voluerit. ſed velle qđ audie-
rit. Tertium eſt ignis diuini amo
ris. vt patꝫ in cera calefacta que
de facili flectitur. et in mettalis
que ad ignem liquefiunt. et ſic de
facili formaꝫ rei cui infundūtur.
accipiunt. Luce. xij. Ignem veni
mittere in terraꝫ et quid volo ni-
ſi vt ardeat. Item pellis que li-
gno vel alij rigido adheret flecti
non poteſt niſi ab eo ſeparetur.
Sic homo ad obedientiam flecti
tur ſi ab amore terrenoꝝ ſeparetᷣ
Quartuꝫ eſt de diuine gratie vn-
ctio. Pellis eñi vngitur vt mollis
tractabilior fiat. et terra dura aq̃

miſcetur vt ſit mollioꝛ. Similiter
vnctio gratie et irrigatio aque de
uotionis neceſſaria ſūt· vt coꝛ me
lius obediat· Et lignū ariduꝫ non
poteſt flecti ſed frangitur· ſed vi
ride et aquoſuꝫ flecti poteſt· Sic
in quo eſt humoꝛ gratie bene po=
teſt flecti p obedientiaꝫ· ſed non
ſuperbus· qꝛ aridus eſt a gratia·
Eccl'·vi· Ne extollas te in cogi=
tatione tua/ ſicut thaurus ⁊c̄· et
relinquaris velut lignū ariduꝫ in
deſerto· Quintū eſt exemplū crea
turarum irrationabiliū· Creature
enī inſenſibiles obediūt naturali=
ter creatori ſuo· p̄s· Terminū po=
ſuiſti quem non traſgredient̄ ⁊c̄.
Math·viij· Quis eſt hic· qꝛ venti
et mare obediunt ei· et Baruth·
iij· Stelle vocate ſunt et dixerūt/
aſſumꝰ· Ambroſiꝰ· Non medio=
cris pudoꝛ imperio dei elementa
parere· et hoīes non obedire qui
bus ſenſus tributus eſt a deo au=
ctoꝛe· Item ouis ꝙ cito naſcitur
cognoſcit matrem ſuā balatu· et
cum audit currit ad eaꝫ. Sic nos
ſi eſſemꝰ de ouibꝰ dn̄i curreremꝰ
ad euꝫ ſi eum audiremus· Joh̄·x·
Oues mee vocem meā audiūt et
ſequūtur me· Sextum eſt quod iu
uat ad obediēduꝫ eſt modeſtia im
perantis· Seneca. Remiſſius im=
peranti melius paretur· Attēde
cuꝫ raditur barba alicuius ꝙ pa
tienter ſe habet ſub raſoꝛio ⁊ per
mittit caput ſuuꝫ a raſoꝛe modo
in dexteram modo in ſiniſtraꝫ cō=
uerti· nunc mentū leuare· os ape
rire ne ſi raſoꝛio reſiſtat vulnꝰ in
currat· Attende clauſtralis ſub
manu raſoꝛis· id eſt p̄lati te poſi=
tuꝫ· Noli ſub raſorio corectionis
rebellare· ſed manibꝰ raſoꝛis hu
militer te tractari pmittas ne le=
ſiones grauioꝛes taꝫ in mente ꝙ
in coꝛpoꝛe te opoꝛteat repoꝛtare·
Iteꝫ qui ſub manu inepti raſoꝛis
tradit̄ neceſſe eſt vt patientius ſe
habeat· quia citius lederetur ꝙ a
bono raſoꝛe· Sic ſub diſcholo et
inepto pꝛelato plurimuꝫ expedit
ſe patiētius habere· Non enī tan
tum bonis ſuditus eſſe debes· ſed
etiam diſcholis, vt dicit̄· i· Petri
ij. O ꝙ graue eſt a malo raſorio
et dentato et ſine aqua radi. qui
cuꝫ deberet incidere pilos ſcindit
carnes· Quid p raſoꝛiū dentatuꝫ
niſi moꝛdax correctio et cōtentio
ſa intelligitur, per aquā leuitas
correctionis deſignatur· Noli er=
go pꝛelate obmittere aquam in
barba radenda· id eſt leuitateꝫ ⁊
compaſſionem a correctione amo
ue· radentes a raſoꝛio tuo amoue
id eſt cōuitium a correctione· vn=
de Gal'·vi. Si p̄occupatus fuerit
homo in aliquo delicto/ vos qui
ſpūales eſtis inſtruite huiuſmo=
di in ſpū lenitatis· cōſiderans te=
ipſum ne et tu tempteris· glo· ne
in ſimile cadas· Et nota ꝙ ille q
rigidū habet pilū magis ſub ra=
ſoꝛio patit̄· Sic qui rigidꝰ eſt ſub
diſciplina· et culpā ſuā defende=
re vult deteriꝰ habet· Proū·xxix
Qui corripientē dura ceruice cō=
temnit/ repēte ſupueniet ei interi
tus et eū ſanitas nō ſequet̄· Iteꝫ
qui vult ſomariū ſuū onerare pā
nellos ponere conſueuit ne ſoma

impoſita ledat ſomarium· et doꝛ=
ſum eius excoꝛiet· Ille etiam qui
facilius vult trahere quadrigaꝫ
oneratam eam inungit· Sic et tu
pꝛelate ſi oneroſum officium ha
bes inūgere pꝛeces ſubdito et ob
ſecrationes ſupponere non dedi=
gneris· vt ſubditus onus impoſi=
tum ſuauius poꝛtet· Noli quadꝛi
gam oneratam inunctā relinque
re· Sicut illi qui de dn̄io ſuperant
et cum potēntia imperant oī vn=
ctione conſolationis et dulcedi=
nis relicta· Quos rep̄hendit dn̄s
per Ezechilē·xxxiiij· dicens· Cuꝫ
auſteritate et potētia impabatis
eis et diſperſe ſūt oues mee· Itē
qui nimis ſtringit anguillam la
bitur de manibꝰ eius, ſed quādo
habet manus aſperas de ſale vel
puluere· tunc poteſt melius tene
re ⁊ ſtringere· Anguilla eſt ſub
ditꝰ quē ⁊ ſtringere vult p̄latꝰ·
q non habet manꝰ molles ad fa=
ciendū bonuꝫ non poteſt· ſed ſi ha
beat manus aſperas ad faciendū
bona opera et ardua· tunc meliꝰ
poteſt ſi oſtandat exemplo· Cri=
ſoſto· Vis apparere ſanctus eſto
circa vitam tuaꝫ auſterus· circa vi
tam alioꝝ benignꝰ· audiēt te ho
mines parua mandantem et ma
gna facienteꝫ· Septimū quod iu=
uat ad obedienduꝫ eſt multiplex
vtilitas. Prima eſt dei ſocietas.
Joh̄·xiiij· Si quis diligit me man
data mea ſeruabit et ad eum ve=
niemus ⁊c̄. Grego· Qui mādata
mea cuſtodit in eiꝰ coꝛde dn̄s ve
nit et manſionē facit· Ideo in do=
mo ſymonis qui obediens inter=
pꝛetatur· dn̄s deſcendit. Luc̄·vij·
Tunc in vtero virginis eſt rece=
ptus· cum maria verbo angeli o=
bediuit. Luce·i· Fiat michi ſecun
dum verbuꝫ tuū. Secunda eſt pe
titionis impetratio· Joh̄·ix· Si qs
dei cultoꝛ eſt ⁊ voluntatē eius fa
cit hunc exaudit· Iſido. Si quod
pꝛecipit deus facimꝰ. ſine dubio
illud quod petimꝰ obtinebimꝰ.
Augꝰ· Citius exauditur vna obe
diens oꝛatio ꝙ decem milia con=
tēptoꝛis· ecōtra· Prouerb̄·xxviij·
Qui obturat aurē ſuā ne audiat
legem/ oꝛatio eius erit execrabi=
lis· Tertia ē victoꝛia de inimicis
Prouerb̄·xxi· Teſtis mendax pe
ribit vir obediens loquetur victo
rias. Teſtis mendax eſt qui pꝛo=
feſſus eſt obedientiam et non ſer
uat· qui in pꝛeſenti bello ſpūali
ſuccūbit· Exemplū de populo iu
daico qui ꝓmiſit ſe ſeruaturū le=
gem dei ⁊ non fecit· Exodi·xxiiij·
Omnia quecūqꝫ locutus eſt dn̄s
faciemus. Ideo coꝛaꝫ hoſtibꝰ nō
poterat ſtare· ſed vir obediens lo
quitur victoꝛias· qꝛ vbiqꝫ defen=
dit eum et cuſtodit tanꝙ ſuum·
Eccl'·xv· Si volueris mādata dei
conſeruare cōſeruabunt te· ſicut
caſtrum cuſtodit ipſos cuſtodien
tes. Obedienti enī omīa obediūt
creatoꝛ et creature· de pꝛimo dici
tur Joſue·x· Non fuit poſtea tam
longa dies obediente domino vo
ci hominis. Gregorius· Si obedi
entes fuerimus pꝛepoſitis noſtris
obediet deus· Et de illo ad cuius
miſſioneꝫ aqua deſcendit vſqꝫ ad
os putei. Quarta quia dat paceꝫ

Prouer·xiij·Qui timet preceptuz in pace verſabitur· Yſaie·xlviij· Vtinã attendiſſes mandata mea facta fuiſſet vt flumen pax tua· id eſt habundans·Sed quis reſti tit ei et pacem habuit· Quinta a morte eterna liberatio eſt. Job. viij·Si quis ſeruauerit ſermonem meum mortem non guſtabit in e ternum·Prouerb·xxix·Verbũ ſer uans filius extra pditionem erit. Sexta regni eterni apertio vel in troductio·Math·xix·Si vis ad vi tam ingredi ſerua mandata. In= obedientia clauem regni celeſtis amiſit· ſed obediẽtia recuperauit Math·xvi·dictum eſt ſymoni pe tro obedienti. Tibi dabo claues regni celorꝝ·Obedientia vitã ho minis in bono conſummat· Job· xxxvi·Si audierint et obſeruaue= rint complebunt in bono dies ſu os et annos in gloria·

De ocio.

o Ciosus locum facit dia= bolo in ſe· In occupato non habet diabolus lo= cum·qr res pfecte occupata non eſt capax alterius rei· Ideo dicit Ihero· Semp aliquid boni faci= to vt te diabolus inueniat occu= patum·Ociosus eſt ſicut ſignum ad ſagittaz. Poteſt eñi a demoni bus vndiqz ſagittari·et poteſt di cere illud·Threñ·iij·Tetendit ad uerſum me inimicus arcuz ſuum poſuit me quaſi ſignũ ad ſagittaz Sed occupatio eſt velut clipeus cõtra ſagittas diaboli·Eccl·xxix Super ſcutum potentis·id eſt vi= riliter operantis aduerſus inimi= cum tuuz pugnabit· Item eſt ve lut caſtrum ſine muro et clauſura ideo dẽ facili capitur·Ezech·xxx= viij· Aſcendam ad terraz ſine mu ro· veniam ad quieſcentes habi tanteſqz ſecure· Job·xxx· Quaſi rupto muro et aperta ianua ver= borum irruerũt ſuper me·Homo vero occupatus bonis operibꝫ· eſt quaſi clauſtrum bene clauſuz et firmatum· Auguſtinus·Non facile capitur quis a temptatore qui ſemp bono vacat exercitio· Item ociosus eſt quaſi cloaca et receptaculum omniuz ſordium. Gregoriꝰ· Omniũ temptationuz et malaꝝ cogitationũ ſentina eſt ocium·Terra eñi in quiete ⁊ ocio profert malas herbas et pungi= tiuas· Sic homo ociosus punctio nes vitioruz·Prouerb·xxiiij· Per agrum pigri hominis tranſiui·et p vineam viri ſtulti·et ecce totũ re pleuerunt vrtice· et operuerũt ſu perficiez eius ſpine· id eſt pũctio nes vitioꝝ carnalium et terreno rum· Item eſt magiſter malitie. Multas ei malitias docuit ocio ſitas · Eſt etiam mater nugaruz nouerca virtutum·vt ait Bernar dus. Item ociosus eſt velut ho= mo mortuus·Seneca.Ociuz enim mors eſt ⁊ viui hominis ſepultura Inde dicitur ꝙ ſũt velut arbores autumnales infructuoſe bis mor tue· Arbor in autumno plantata quãdo debuit fructũ facere ſiccat Tales ſunt qui in articulo mor= tis volũt facere penitẽtie fructũ

Iſti querũt medicinã nimis tar de quando non poſſunt accipere cum tamen ſcriptũ ſit. Eccl·xviij· Ante languorem adhibe medici nam· Item ocioſitas multum dã nificat hominem·Si quis habe= ret vineã ax qua poſſet colligere centum modios vini· ſtultus re= putaretur et multum dammifica= ret ſe ſi ex negligentia eam colẽ= di fructum amitteret · Fructus autẽ quez homo in ſe colligeret ſi ſe diligenter excoleret preua= let valorem vnius regni·ideo. Se neca dicit·Turpiſſima iactura eſt que per negligentiam ſit·

De oratione·

c Irca orationez tria ſunt ad preſens conſideranda Primo qualis debeat eſ= ſe oratio·vel quomodo ſit orandũ Secundo que orationem impedi unt· Tertio que ſunt digni audi ri in conſiſtorio celeſti·Primo er go debet eſſe oratio humilis· qr reſpexit deus in orationem humi liũ et non ſpreuit ⁊c· Judith. ix· Humilium et manſuetorum ſem= per tibi placuit deprecatio· Vn= de dicit quidam in vitis patrum. ꝙ latrones ⁊ trutanni docuerunt eum orare·latro attendens quid fecit et tormentum ſibi paratum cum multis lacrimis miſericordi am petit·quia cognoſcit ſe reum· Trutanni vero que ſunt miſera= biliora in eis oſtendũt·vt magni tudo miſerie ad miſericordiam p uocet· Sic ĩ oratione debet homo defectus ſuos deo oſtendere.vt ad miſericordiam eum valeat ex= citare·iij· Reguz·viij· Si quis co= gnouerit plagam ſui cordis ⁊ ex tenderit manꝰ ſuas in domo hac tu exaudies in celo· Item paupe res vbicunqz poſſunt a diuitibus panem mendicant·et petunt hu= militer elemoſynam·Sic pecca to res ab illis quos diuites credunt in bonis ſpiritualibꝫ orationum ſuffragia mendicare debent· Job v· Ad aliquem ſanctorum con= uertere·ſcz ſuffragia petendo·qr multuz valet oratio iuſti aſſidua Jacobi·v· Exemplum de illo qui duxit pauperem ad eccleſiam vt oraret pro ſe per totam noctem Secũdo requiritur ꝙ ſit diſcreta· Multi eñi indiſcrete petunt·ideo non habent qđ petunt·vt filij ze= bedei·qui petierunt vt vnus ſede ret ad dexteram dei·et alius ad ſi niſtram in regno ſuo· Et ideo di= ctuz eſt eis· Neſcitis qđ petatis. Math·xx· Et paulus qui petijt ſtimulum carnis amoueri a ſe·et dictum eſt ei·Sufficit tibi gratia mea·ij· Corꝝ·xij·Nota ſi ego pe= to ab amico meo denarium vnuz et dat michi centũ marchas non patior repulſam.Similiter ſi ali= quis petit a deo honores et diui tias et ſanitatẽ·et ei non dat· ſed dat ei gratiam ad ſuſtinendum· plus dat ei ꝙ̃ petat· Iſido· Mul toruz orationes non exaudiuntur prouidet illis deus dare meliꝰ ꝙ̃ petunt· Sicut contingere ſolet pueris qui deum exorant ne vapu lentur. ſed frequenter contingit

contrarium·ideo dicit Auguſti-
nus· Cum ea que deus laudat et
precipit petitis·ſecure petite· Il
la enim ꝑpitio deo conceduntur
quando autē petitis temporalia
cum modo petite·et cum tremo-
re illi cōmittite vt ſi proficit det.
ſi ſcit obeſſe non det· Quid enim
proſit vel obſit nouit medicus nō
egrotus· Tertio qꝛ deuota et fer-
uens cum caritate· Sicut enī fer-
uor ignis facit aſcendere aquam
in olla·ſic feruor caritatis oratio-
nem ad deum· Item niſi ignis po
natur incenſo·fumus non aſcendit
Sic oratio niſi igne dilectionis ac
cendatur/ ad deum non aſcendit.
p̄s· Dirigatur oratio mea ſicut in
cenſum in conſpectu tuo· Item
ſagitta cum magno impetu emiſ
ſa plus aſcendit et longius vadit
Sic oratio non molliter ſed cum
gemitu ⁊ deuotione ꝓpoſita· Qui
enī remiſſe orat negare docet·p̄s·
Intret in conſpectu tuo gemitus
compeditorum· gemitus eſt vox
cum impetu et anguſtia cordis
emiſſa· Auguſtinus· Oratio ſine
deuotione eſt quaſi mugitus boū
Quid prodeſt ſtrepitus labiorū
ſi mutum eſt cor·ideo dicit Iſido
rus· Nunꝗ̄ orandum eſt ſine ge-
mitu· Ideo cum domino aſſiſtim⁹
gemere et flere debemus·remini
ſcētes ꝙ̄ grauia ſunt ſcelera que
commiſimus ꝙ̄ dira inferni ſup-
plicia que meruimus· Quarto de
bet eſſe attenta· vt homo atten-
dat que dicit·i·Petri·iiij·Vigila-
te in orationibus. glo· ne anim⁹
cogitet preter id ſolum quod pre
catur· Indiſcrete orare videtur q̇
deum deprecatur vt intendat ſibi
ipē vero nec deo nec ſibi intendit
ſed qd̄ peius eſt immundo corde
verſando fetorem horribilem a-
ſpectu eius ingerit· Non placet
regi ferculum quantūcūqꝫ bonū
ſit ſi in vaſe immundo oblatū fu
erit·ſic nec deo oratio oblata ore
turpi et corde immūdo· Item nō
infunderes vinum in vas immun
dum ſed prius aqua illud munda
res· Quō credis ꝙ de⁹ immūdis
cordibus gratiam infundat· ideo
dicitur Eccl̄·xviij· Ante orationē
prepara animā tuam· Item ſunt
quidam ſicut illi qui de mala mo
neta ſoluunt cenſus ſuos·quia qd̄
dicunt in ore non habent in men-
te·ſe ſimul diuerſa fercula in eo-
dem vaſe ponunt coram dn̄o ſuo·
ſcꝫ orationem et ſollicitudinē re
rum temporaliū·et cogitationes
turpes· Phil̄·iiij· Nichil ſolliciti
ſitis ſed in omni oratione ⁊c̄· ſed
dicit̄· Eccleſiaſtes·x·ꝙ muſce mo
rientes perdunt ſuauitatem vn-
guenti·id immunde cogitationes
deuotionem orationis· Qui enim
in propria eccleſia non ſeruiunt
diſtributiones canonicas non ac-
cipiunt· Ita cor tuum ſi in ꝓpria
perſona deo non ſeruit non atten
dendo ad ea que dicit·nō mireris
ſi ab eo conſolationes diuine qua
ſi quedam diſtributiones ſubtra
huntur· Tale cor ſimile eſt nūcio
querenti formam roſiliarum· qui
tranſmittitur de hoſpitio ad ho-
ſpiciū· in fine nichil reportat niſi
deriſionē. Yſaie·lvij· Abiit vag⁹

in via cordis ſui et dimiſi eū· Iſi-
dorus· Oratio cordis non eſt labi
orum·neqꝫ enī deus verba depre
cantis intendit·ſed orantis cor a-
ſpicit·ideo dicit apoſtol⁹·i· Cor·
xiiij· Pſallam ſpiritu·pſallam et
mēte·orabo ſpiritu. orabo et men
te· Quinto debet eſſe perſeuerās
Luce·xi· Amen dico vobis ⁊ ſi ꝑ
ſeuerauerit pulſans·dabit illi q̊t
quot habet neceſſarios· Ab his
qui vigilant latrones diuertunt·
ſed dormientes ſpoliant· Sic ab
his qui vigilant in orationibꝰ de
mones fugiunt· Vigilate ergo ⁊
orate vt non intretis in tempta-
tionem· Mathei·xxvi· Iacobi·v·
Multū valet deprecatio iuſti aſ
ſidua· Luc̄·xviij· Oportet ſemper
orare et nunꝗ̄ deficere· nūꝗ̄ ꝓij-
ciendum ſcutum orationis ꝙ̄ diu
bellum durat·id eſt vita preſens·
Circa ſecundum notandum eſt ꝙ
multa ſunt impedimenta oratio-
nis. Primum eſt·qꝛ non petitur
tempore congruo· ſicut pauperi
negatur elemoſyna/ quando non
petit tempore cōuenienti· Tem-
pus beneplacitum deo eſt temp⁹
gratie.id eſt preſens. Oſee·x· Tē
pus requirendi dn̄m qui cum ve
nerit docebit vos iuſtitiam· Yſa.
xlix· Tempore placito exaudiui te
Secundum eſt ſuggeſtio demo-
num· Exemplum in dialogo de
monacho quem diabolus extra-
hebat extra eccleſiam tempore
orationis· Ideo diabolus frequē
ter in oratione ſuggerit malam
cogitationem vt impediat oran-
tem· Eccleſiaſtes·x· Muſce mo-
rientes perdunt ſuauitatem vn-
guenti.id eſt deuotionem oratio-
nis. Sꝫ has muſcas deberet homo
amouere ſicut amoueret de ſcutel
la ſua·ſed quidam permittunt ſe
comedi ab his muſcis·et frequē
ter expellunt eos ab orationibus
Gen̄·xv· Abigebat abraam vo-
lucres a ſacrificio ſuo· Tertiū im
pedimentum orationis eſt pecca
tum· Yſaie·p̄mo· Cum multipli-
caueritis orationes non exaudiā
manus enī veſtre ſanguine ple-
ne ſunt·id eſt opibꝰ malis· Gla-
dio euaginato pacem a deo que-
rit·qui cum ꝓpoſito peccandi deū
ſibi reconſiliari intendit· Thren̄·
iij· Nos inique egimus·ad iracū-
diam te prouocauimus·idcirco in
exorabilis es· Quartum eſt ran-
cor cordis· Marci·xi· Cum ſtabi
tis ad orandum dimittite ſi quid
habetis aduerſus aliquē ⁊c̄· Iſi-
dorus· Sicut nichil ꝓficit ad me
dicamentum ſi adhuc ferrū ſit in
vulnere. Ita nichil proficit ora-
tio illius cuius adhuc odium re-
manet in pectore.ideo dicit̄· Ec-
cl̄·xxviij· Relinque proximo nocē
ti te et tunc dep̄canti peccata ſol
uentur ⁊c̄· Quintum eſt in miſeri
cordia ad proximum· glo· ſuper
illud Math·xij· Extende manū
tuam. Fruſtra pro peccatis ro-
gaturus ad deum extendit man⁹
qui has ad paupes pro poſſe non
extendit·qꝛ fecit dn̄o in pauperi-
bus iuxta illud Prouer·xxi· Qui
claudit aurē ſuā a clamore pau
peris clamabit et ipſe et non ex-
audiet̄· Sextū eſt orātis dubietas

Jacobi primo. Poſtulet autē in
fide michil heſitans. Gregorius.
Indignus eſt celeſti benedictio=
ne qui dubio querit affectu. Au
guſtin9. Non hortaretur nos pe
tere ſi non vellet dare. Erubeſcat
humana pigritia. plus vult ipſe
dare ꝙ nos accipere. Tertiuz qđ
notatur hic. eſt qui ſunt digni in
conſiſtorio celeſti exaudiri. Pri=
mi ſunt pauperes. ps. Exaudiuit
pauperes dn̄s ⁊c. Diuites non ex
audiuntur in celo. qꝛ audiuntur in
terra. Eccl. xiij. Diues locut9 eſt
et omnes tacuerunt. Ideo diues
epulator non eſt auditus in gut=
ta aque. Luce. xv. Si pauperi au=
dientia negatur in terra ſicut dici
tur ibi. Pauper loquetur et dicitur
Quis eſt hic. et ideo datur ei au=
dientia in celo. ps. Iſte paup cla
mauit et dn̄s exaudiuit eum. Se=
cundi ſunt mites. Eccl. xxviij. Re
linque proximo nocenti te. et tūc
deprecanti peccata ſoluentur. Ho
mo homini ſeruat iram. et a deo
querit medelam. In ſimilem ſibi
non habet miſericordiā et de pec
catis deprecabitur ⁊c. Tertij ſunt
flentes. Yſa. xxxviij. Audiui ora=
tionem tuam et vidi lacrimas tu=
as. Lacrima vox ē in aure dei. ps.
Auribus percipe lacrimas me=
as. Cogitur vir dare filio ſuo qđ
petit quando videt eum plorare.
Auguſtinus. Lacrima deum co=
git. oratio vngit. Eccl. xxxv. Non
ne lacrime ad maxillaz deſcendūt
et clamor eorum ſuper deducen=
tez eas ⁊c. Quarti ſunt miſericor
des. Yſaie. lviij. Frange eſurienti

panem tuum. Item tunc inuoca=
bis et dn̄s exaudiet. clamabis et
dicet. Ecce aſſum. qꝛ miſericors
ſum ⁊c. Eccl. iiij. Declina paupe
ri aurem tuam ſine triſtitia ⁊ red
de debituz. Quinti ſunt mūdo cor=
de. i. Joh. iij. Si cor noſtrum non
reprehenderit nos fiduciam habe
mus ad deum. quoniaz quicquid
petierim9 accipiem9 ab eo. glo.
ſi non ad voluntatez tamen ad ne
ceſſitatē. Job. viij. Si diluculo ſur
rexeris ad deuz ⁊c. Sexti ſunt obe
dientes. Joh. ix. Scimus quoniaz
peccatores deus nō exaudit. Sed
ſi quis dei electoꝛ eſt et volunta=
tez eius facit. hūc exaudiet. Jhe
remie. xi. Sicut non audierunt ſic
clamabunt. et ego non exaudiaz.
Septimi ſunt diligētes. Eccl. iij.
Qui diligit deum exorabit ꝑ pec
catis ſuis et continebit ſe ab illis
et in oratione dierum exaudietur.
Octaui ſunt deſiderantes. ps. De
ſiderium pauperuz exaudiuit dn̄s
preparationē cordis eoꝝ audiuit
auris tua. id eſt cor preparatū ad
ſeruiendum tibi. Eccl. xviij. An
te orationez prepara animā tuā.

De odio vite temporalis.

Icut dicitur vulgariter.
s qui nō dat qđ amat nō ac
cipit illud qđ optat. Vn
de qui non dat pro deo qđ amat
in hac vita. qđ cupit non accipit
in futuro. Qui autē qđ amat hic
pro deo exponit. in futuro accipiet
qđ optauit. ſicut dicitur. Joh. xij.
Qui odit aīam ſuaz in hoc mūdo
in vitam eternaz cuſtodit eaz ⁊c.
Nota ꝙ anima. idest vita carnal

oditur male et bene. Male odit
cum ꝓpter laborez vel pauptatē
vel aliquod infortuniuz tedet ali
quem vite ſue et deſiderat mortē
cuz tamen dicat. Eph. v. Nemo
carnem ſuā odio habuit. Sapien
tem eni non tedet cōmoduz face=
re profectū. Vnde ſtrenuos mili
tes non tedet temporis belloꝝ vel
tyrocinij. imo vellent ꝙ aliud tē
pus non inuenirent. qꝛ ibi ſciūt ſe
laudem accipe. et gloriā magnaz
acquirere. ideo dicit. ps. Si exur=
gat aduerſuz me prelium in hoc
ego ſpabo. Propterea infirmos
non tedet ꝙ ſue infirmitati iuuat
libenter eni ſuſtinent emplaſtra
et mordatia ⁊ amara ex quibꝫ no
uerint ſe recupare ſanitatem. Et
certe ex tribulationibꝫ corpalibꝫ
recuperat frequēter ſanitas mē=
tis. Job. v. Ipſe vulnerat et me=
detur. pcutiet et man9 eius ſana=
bunt. Grego. Percutit carnez et
ſanat mētē. propterea mercata ⁊
nūdine nō tedent cupidos merca
tores. qꝛ ibi pl9 ꝙ in alijs tempo
ribꝫ acquirūt et lucrāt. Et certe
tribulationes pacientibꝫ diuitias
ſpūales acquirūt. Prou. x. Bene
dictio dn̄i. i. tribulatio qua de9 de
bet benedici diuites facit. glo. hic
virtutibꝫ et in futuro oibꝫ bonis
et ois afflictio ſepabit ei ⁊ ſi mo
do ſociet. Cardones eni. et vrtice
granis in cāpo ſociant. ſed cū po=
nunt in horreo ſepant. Apocal.
xxi. Abſterget deus oēz lacrimā
ab oculis ⁊c. Tunc autez oditur
anima vel vita carnalis. cuz vſqz
ad inerepationē vitioꝝ et mortifi

cationē pſequit. vt dr Luce. xiiij.
Qui nō odit patrez et matrē ⁊c.
glo. In oi arte diſcipuli imitant
magiſtrū. Sed nota ꝙ quadrupli
citer dicit aliqs odire aiaz ſuā. i.
vitā. Primo vt agricola granū. q
poti9 vult ipm ad tēpus pdere in
terra et ventis et tēpeſtatibꝫ ex
ponere ꝙ i horreo ſeruare. Si eni
ipm tm amaret ꝙ i horreo ſemp
reſeruaret. fructū nō faceret. ſed
putrefieret et corrūpet. Sic qui
tantū amat carnē ſuā vt in quiete
et delitijs velit eā mittere. nō ex
ea niſi peccatū et corruptionē ha
bebit. Math. xvi. Qui vult aiam
ſuā ſaluā facere pdet eā. q aūt p
diderit aiaz ſuā in hoc mūdo inue
niet eā i futuro. glo. q. d. Agrico
la frumētū ſi ſeruas. pdis. ſi ſemi=
nas renouas. ideo dr Joh. xij. Ni
ſi granū frumēti cadens in terraz
mortuū fuerit. ipm ſolum manet.
ſi aūt mortuū fuerit mltū fructū
affert. Terra eni que qeſcit ⁊ nō
colit. nō niſi herbas nociuas af=
fert. ⁊ cū bn̄ colit vix bonas ap=
portat. Prou. xxviij. Qui operat
terrā ſuā. i. carnē ieiunijs ⁊ labori
bus ſaturabit panibꝫ. Qui aūt ſe
ctat ociū in egeſtate erit. Itē pu
gnator clipeū diligit ⁊ carū ha=
bet. ſed nō tm ꝙ nō apponat ictī=
bus vt corp9 ſuet illeſū. Sic caro
adūſitatibꝫ ⁊ piculis exponēda ē
vt aia ſuet illeſa ⁊ indēnis. Ac.
xx. Vincla ⁊ tribulatōnes me ma
nēt. i. expectāt dicit paul9. ſed mi
chil hoꝝ vereor. nec facio animā
meam. id eſt carnem meam pre=
cioſiorem ꝙ me. ideſt ꝙ animaz.

Cum enim nauis in tantum con-
ſtringitur ꝙ in mare opoꝛtꝫ mer-
ces pꝛoijcere. vel perſonas ſub-
mergi. merces exponuntur. Et in
bello man⁹ enſi ponitur vt caput
ſeruetur ſanuꝫ. qꝛ merces moꝛtuo
non pꝛoſunt nec man⁹ capite ab
ſciſo. Sic cum quis ad hoc deue-
nit ꝙ opoꝛtet eũ coꝛpoꝛis vel aĩe
detrimentum habere. debet carnẽ
et diuitias exponere. ſicut ſerpẽs
et caudam et coꝛpus exponit vt
caput. id eſt vita ſeruetur. Ma-
thei. x. Eſtote pꝛudentes ſicut ſer
pentes. Diuitie coꝛpoꝛi moꝛtuo
et anime damnate non pꝛoſunt.
Mathei. xvi. Quid pꝛodeſt homi
ni ſi vniuerſum munduꝫ lucretur
anime vero ſue detrimentum pa-
tiatur. Item ſtrenuus miles non
odit equuꝫ ſuum. ſed habet caruꝫ
et tamen quando eſt in bello vr-
get eum calcaribus. nec parcit ei
imo moꝛti et perditioni euꝫ expo
nit vt faciat pulcruꝫ ictum vnde
ſibi acquirat laudem et gloꝛiam
et maxime cum ſeruit dño nobili
et largo a quo melioꝛem ſe reci-
pere ſperat. Sic et caro exponen-
da eſt penitentie et vigilijs et ie
iunijs et oꝛationibus et huiuſmo
di. Nec debemus dimittere timo-
re noſtre carnis. cum a deo in iu-
dicio multo melioꝛem carnem re-
cepturi ſimus. vnde. ij. Malach.
vij. Adoleſcens mẽbꝛa perditio-
ni exponens. ſic ait. De celo iſta
poſſideo. ſed ꝓpter dei legeꝫ hec
ipſa deſpicio quoniaꝫ ab ipſo me
ea recepturum ſpero. Item eger
membꝛum infirmum amat cuius
pꝛout poteſt ſanitatem vrendo de
ſecando pꝛocurat. Si autẽ tantum
membꝛum amaret qđ nec ferro
nec igne tangi permitteret ipſuꝫ
ex toto perderet. ſi non putredinẽ
ſineret igni vel ferro remoueri.
Sic caro odienda eſt! vt ferro pe
nitentie vel igne tribulationis vi
tia reſecentur. alioquin faciliter
finaliter deperiret. Joh. xij. Qui
amat animã ſuam vt nec igne pe
nitentie. nec ferro aduerſitatis vi
tia reſecentur perdet eaꝫ. ſcꝫ eter
naliter in futuro. Granum eñi ſub
flagello ponitur ⁊ teritur vt a pa
lea ſeparetur. et equus moꝛbid⁹
ferro et igne truncatur. Sic debet
fieri de carne. vnde ſuper Lucaꝫ.
xiiij. Qui non odit animam ſuam
⁊c. dicit. glo. Bene animam odi-
mus cum eius carnalibus deſide-
rijs non acquieſcimus. Gal. v.
Qui xp̄i ſunt carnem ſuam cru-
cifixerunt cum vitijs et concupi-
ſcentijs. Nota ꝙ illi qui ducti ti
moꝛe humano magis eligant ma
luꝫ anime ꝙ̃ coꝛpoꝛis. ſimiles ſũt
ruſtico qui eundo ad foꝛuꝫ poꝛtat
ſubtelares in collo ſuo magis eli
gens ledere pedes ꝙ̃ ſubtelares
Item ſimiles ſunt militi intranti
ciuitateꝫ aliquaꝫ. qui cũ audiſſet
ꝙ erant duo hoſpitia vnũ in quo
equus male tractaretur. ſed dñs
bene. Aliud in quo equus bene ⁊
dominus male. elegit ſecundũ ma
gis timens equo ſuo ꝙ̃ ſibi. Non
ſic fecit eleazarus ille qui magis
elegit ſuſtiere moꝛtẽ amariſſimã
ꝙ̃ ſimulare ſe comedere de caribꝫ
poꝛcinis vt dicit. ij. Machab. vij.

De bono opere.

Debemus bonum operari
Celeriter/feruẽter/ha-
bundanter/perſeueran-
ter/et fideliter. Celeriter ꝓpter
tempoꝛis bꝛeuitatem et opoꝛtuni
tatem. qꝛ modo eſt tempus ope-
randi. poſt moꝛtem recipiendi me
rita. Gal. vi. Dum tempus habe
mus opemur bonũ ad oĩs. Si ali
cui bouem vel equuꝫ accõmodaſ
ſet aliquis ad opus ſuum facien-
dum inſtanter operaretur de eo.
cogitans quia cito auferetur ab
eo ⁊ repeteret ille cuius eſſet. Sic
debet facere de tempoꝛe ſibi com
miſſo. Gregoꝛius Omne tempus
tibi impenſũ requiretur a te quo
modo ſit expenſum. Joh. ix. Ope
ramini dum dies eſt. id eſt dum
viuitis. qꝛ veniet nox. id eſt moꝛs
quãdo nemo poterit operari. Ir-
ridendus eſt. qui tunc pꝛimo ſur-
git ad operanduꝫ quando redeun
dum eſt. Eccleſiaſtes. iij. Temp⁹
ſeminãdi ⁊ tempus metẽdi. Iteꝫ
de qualibet arboꝛe que eſt in oꝛto
ſuo vult homo habere fructũ bo
num. ad hoc enim plantauit vt ſi
non poꝛtat fructum ſuccidatur et
comburatur. Sic de⁹ de quolibet
homine in mundo expectat fru-
ctum bonoꝛum operum. alioquin
excidetur et in eternuꝫ ignem mit
tetur. Mathei. vij. Omnis arboꝛ
que non facit fructum bonum ex
cidetur et in ignem mittetur. ideo
dicitur Eccleſiaſtes. ix. Quecunqꝫ
poteſt manus tua inſtanter ope-
rare. quia nec opus. id eſt tem-
pus operandi. nec ratio excuſan-
di. nec ſapientia allegandi. nec ſci
entia defendendi erunt apud infe
ros quo tu ꝓperas. id eſt iſta nõ
valebunt poſt moꝛtem. ſed ante.
Item feruenter. quia qui mollis
eſt ⁊ diſſolutus in opere ſuo ſimi
lis eſt ei. ſua opera diſſipantis. vt
dicitur Pꝛouerb. xviij. Materia
mollis cito diſſoluitur. Sic opus
mollium et tepidoꝛuꝫ cito deficit
et parum pꝛoficit. Yſaie. pꝛimo.
Erit opus veſtrum ſicut ſcintilla
cito deficiens. ſicut ignis male ac
cenſus cito extinguitur. Nota ꝙ̃
feruenter et ꝙ̃ cito laboꝛant ho
mines in operibus de quibus ex-
pectant magnum lucrum tempo
rale. et ita negligentes ⁊ remiſſi
ſunt in operibus ſpiritualibꝫ pro
quibus merces eterna datur. cõ
tra quos dicitur Joh. vi. Opera-
mini non cibum qui perit. ſed qui
permanet in vitam eternam. Et
Iheremie. xlviij. Maledict⁹ qui
facit opus domini negligenter.
Iteꝫ nõ mittit aliquis homo ſer
uum ſuum in agruꝫ vt ſit ibi ocio
ſus. ſed vt fideliter ⁊ viriliter ope
retur. alioquin eum expelleret.
Exemplũ Math. xxv. de illo qui
noluit operari de talento. Criſo.
Iſte et ſi talentum non perdidit
tamen reus eſt damni. Sicut qui
cauſa ſeminandi ſemen accipiens
non ſeminat! damnuꝫ facit domi-
no ſuo et ſi ſemen non perdiderit
Grego. Modica ſeminis detra-
ctio non modicum eſt ſeminis de
trimentũ. Itẽ habũdãter. i. Coꝛ.
xv. Habũdãtes eſtote in oĩ opere

domini propter duo. Primo pro=
pter pene peccatorū ſolutionez.
quia qui plus bibit de vino dele
ctationis. maius oportet eum ſol
uere ſymbolum pene. Math. iij.
Facite dignos fructus peniten=
tie. glo. Non debet eſſe par fru=
ctus boni operis eius qui multū
et eius qui parum peccauit. vt
vbi habundauit delictum habun
det gratia et operatio bona. vt di
citur ad Roma. v. Item Apoca.
xviij. Quantum ſe glorificauit et
in delitijs fuit ꝛc̄. Secundo pro=
pter premij augmentationem. qꝛ
ſicut dicit apoſtolus. i. Cor. iij.
Vnuſquiſqꝫ mercedem accipiet
ſecundum ſuum laborem. Ille q̄
operatus eſt de talento augmen
tauit talentum et premium. Ma
th. xxv. Quia habenti dabitur et
habundabit. et Luce. xix. Et quā
tum ſeminauerimus in operibus
tantū metemus in fructibus. Ec
ci. xx. Qui operatur terram ſuam
inaltabit aceruuz frugum. id eſt
meritorum. Item perſeueranter
Si operarius aliquis dimitteret
ſtatim opus hora prima vel ter=
tia. non reportaret mercedem de
opere ſuo. ſed oportet eum vſqꝫ
ad finem diei continue operari ſi
vult habere mercedem ſuam. Sic
in bono opere oportet perſeuera
re qui vult eternaliter remunera
ri. ideo dicitur Math. xx. Cum ſe
ro factum eſſet dixit pater fami
lias ſeruo ſuo. Voca operarios ꝛ
redde illis mercedem ꝛc̄. Item
homo ſine fine vult remunerari.
ergo ſine fine. id eſt q̄ꝫ diu vixe=
rit debet operari bonuz. Gal. vi.
Bonum facientes non deficiamꝰ
tempore enim ſuo metemus non
deficientes. glo. Si homo non im
poſuerit finē bono operi. nec deꝰ
imponet finem remunerationi.
Item fideliter. id eſt bona inten
tione. Gal. vi. Opus ſuum pro=
bet vnuſquiſqꝫ. id eſt diligenter
inſpiciat qua intentione fiat. ꝛ ſic
gloriam habebit in ſemetipſo et
non in alio. Sed ſunt quidam qui
nimis feſtinant qui de bonis que
agunt. ante tempus volunt hic
remunerari. Qui ſimiles ſunt illi
qui fructus ſuos non ſinit matu=
rari ſed ante maturationem colli
git. Et leccatori qui non ſinit ci=
bos ſuos conuenienter prepara=
re. Et illi qui ſegetes ſuas in her
ba colligit. quia nichil habet qđ
reponat in horreo ſuo in autum=
no. Sic qui non expectat remune
rationem a deo ſed vult ſibi remu
nerari per vanam laudez vel per
corporis ſanitatem. vel per tem=
poralem proſperitatem. nō remu
nerabitur in iudicio futuro. Ma=
th. vi. Amen dico vobis recepe=
runt mercedem ſuam. Iacobi. v.
Ecce agricola expectat precio=
ſum fructum terre donec accipiat
temporaneum et ſerotinum. Pa=
cientes eſtote et vos vſqꝫ in ad=
uentum domini ꝛc̄. qui reddet vni
cuiqꝫ ſecundum opera ſua. De
talibus dicitur Apocal. iij. Scio
opera tua. gloſa. quia queris hu=
manam laudem. Et parum poſt.
Non inuenio opera tua bona et
plena coram domino deo meo. qꝛ

ſine caritate nichil reputata ſunt
Stultum eſt ſeminare auenam et
expectare triticuz. ſeminare ven
tum et expectare fructum. Oſee.
viij. Ventum ſeminant ꝛ turbinē
metent. Aggei. primo. Semina=
ſtis multum et intuliſtis parum
vane laudis que nichil eſt. Nota
ſi aues nō capiūtur glutino vane
laudis vel temptationis. tamen
aliquid dimittunt ibi de pluma ꝛ
aliquid perdunt. Item ſtultum
eſt colere ſpinas vel tribulos et
expectare racemos. Mathei. vij.
Nūquid colligūt de ſpinis vuas
ꝛc̄. Intentio bona eſt quaſi fun=
damentum boni operis. qꝛ ſi in=
tentio bona eſt. opus bonum eſt
et durans. Sed quidā faciunt fun
damantum de palea vane laudis
et ideo non tenet. Yſaie. xxviij.
Poſuimus mendatium ſpem no=
ſtram. et mendatio protecti ſumꝰ
ſcꝫ falſi operis. Sicut nuncij qui
portant arma regis in pixide pi=
cta nec intus habent litteras vel
ſignum dn̄i ſui. et ideo non credi
tur eis. Iſti ſunt ypocrite quibus
non creditur in iuditio quando li
bri aperti erunt. ꝛ tunc littere eo
rum. id eſt opera falſa apparebūt
et dicetur eis. Neſcio vos. quia ſi
gnum meū. id eſt intentionē meā
rectaꝫ non habetis. et ideo vt fal
ſarij comburentur in eternum.

De odio proximi.

m Agna fatuitas eſt odien
tis. qui non vult dimitte
re parum debitum. vt ei
dimittatur magnuz. Si aliquis de
beret centum marchas et ei debe
rentur decem ſolidi. ſtultus eſſet
ſi non vellet dimittere paruuz de
bitum vt illi magnum dimittere
tur. Sic ſunt illi qui paruā iniuriā
ſibi factam nolunt dimittere pro
ximo vt eis peccata ſua dimittan
tur a deo. Exemplum de ſeruo ne
quam. Mathei. xviij. Gregorius.
Alijs per ieiunia et graues peni
tentias peccata dimittuntur. tibi
autē ſi non memineris qđ tibi fa
ctum eſt. Item mira inſania odi
entis qui vult ſe occidere. vt ali=
num hoſtis ſui occidere poſſit. Si
autē expectet dn̄m ipſe plene iu=
dicabit hoſtem eius infernali pa
tibulo affligendo. Prou. xx. Ne
dicas reddam malum pro malo.
expecta dn̄m et liberabit te. Iteꝫ
ſtultus eſt ille qui cū aliquis ab
ſtulerit ſibi aliqua. ipſe in vindi=
ctam eius proijciet ea que ſibi re
manſerunt. ſcꝫ gratiam et innocē
tiam. Abſtulit ſibi terrā et ipſe ſi
bi aufert celuz. de vno damno fa=
cit duo. imo multa. Seneca. Ridi=
culum eſt odio nocentis innocen
tiam perdere. Item meledictio=
nem tibi acquiris vt dicit Atha=
naſius. ſi nō dimittis iniuriaꝫ que
tibi facta eſt. non orationem pro
te facis. ſed maledictionez ſuper
te inducis. Auguſtinus. Vnuſ=
quiſqꝫ talem indulgentiam acce=
pturus eſt a deo. qualem dederit
proximo. Seneca. Si merito te ob
iurgauerit aliq̄s. ſcito qꝛ ꝓfuit. ſi
non merito. ſcito qꝛ ꝓdeſſe voluit

Non acerba ſed blanda verba
timebis. Item ſi aliquis babe-
ret fratrem inſanum qui ei ala-
pam daret vel conuitiuz diceret
et ob hoc ſe occideret. ip ſeplus
dolere deberet ꝙ frater inſanus
ſibi faceret ꝙ de eo qd ab eo ſu-
ſtineret. Sic qui iniuriam patitur
magis dolere debet de peccato in
iuriantis ꝙ de iniuria ſibi illata
ideo dicit dominus. Luce. xxiij. Pa
ter ignoſce illis. qr neſciunt quid
faciunt. Item non debet aliquis
indignari ſi cecus in eū impingat
ſed ſibi potius iraſci debet quia ab
eo non cauet. Velut cecus eſt ho
mo iratus vt dicitur Job. xvij. Ca
ligauit ab indignatione oculus
meus. Item magna ſtultitia eſt
odire illum qui aurum et argen-
tum et lapides pretioſos ſibi ꝓij
cit et coronam fabricat eternam
dum malum ſibi facit vel contu-
meliam dicit. ps. Supra dorſum
meum fabricauerunt peccatores
michi coronam et ſibi penaz. Vn
de qui ſe vindicat de perſecutore
videtur malum pro bono reddere
⁊ ideo malū eueniet ei. Prouerb.
xvij. Qui reddet mala pro bonis
non recedet malum de domo eius
Item quidam reputant vilitatez
et dedecus nō vindicare ſe. ſed po
tius vilitas eſt et dedecus ſe vin-
dicare de inſano et infirmo ⁊ ſtul
to. et de illo qui tot bona tibi fa-
cit. Vnde potius honor eſt ſi non
vindicas. Prouerb. xx. Honor eſt
homini qui ſeparat ſe a conten-
tionibus. Omnes autē ſtulti miſcē
tur contumelijs. Seneca. Magna

nimi eſt in ſumma patientia iniu
riam pati. Si magnanimus es vel
fueris ſi tibi iniuria fit ab inimico
dices. Non nocuit michi. ſed vo-
luntatem nocendi habuit. et cuz
illum imprecantem tuam videris
vindictam. putabis. vindicari po-
tuiſſet. Scito eni honeſtum et ma
ius genus vincendi eſſe ignoſce-
re. Item ſi aliquis interfeciſſet
patrem et fratrem alicuius habe
ret eum odio. quātomagis debe-
mus odire peccatum quod inter-
ficit omnes de parentela noſtra ⁊
eos qui remanſerunt interficiet.

De ornatu.

Ornatus corporis animas
capit. Mulier enim eſt
rete diaboli. ad capien-
dum animas. Eccleſiaſtes. vij.
Inueni mulierem amariorē mor
te. que laqueus eſt venatoruz ⁊c.
Non ſuſtinerent iudices inſidian
tes in via que ducit romam. et ſu
ſtinent inſidiantes in via paradi
ſi. Prou. xxiij. Inſidiatur quaſi latro
in via. vt ſi quos incautos iuene-
rit interficiat. Sed multe dicunt
ꝙ in ornando ſe non intendunt a
liquos decipere. Et tales ſimiles
ſunt latroni qui non audet piſca-
ri in viuario dni ſui. vel venari in
foreſta eius. ſed bene commodat
rete ſuū latroni audatiori. Sic et
iſte commodant corpora ſua dia-
bolo ad decipiendum et capien-
dum animas. et bene volunt con-
cupiſci. ſed non concupiſcūt. Au
guſtinus. Non ſolum appetere.

ſed et velle appeti criminoſuz eſt
Criſo. Mulier ſi ſe decorauerit et
oculos intuentium ad ſe traxerit.
et ſi plagam non intulerit. vindi
ctam tamen ſolu et extremam. ve
nenū eni intulit et ſi nullus qui bi
berit inuentus ſit. Itez interficit
Quoniā eni eſt ſicut baliſta for-
tiſſima que omnes loricas falſat
et penetrat. Eccl. ix. Propter ſpe
ciē mulieris multi perierūt. et for
tiſſimi interfecti ſunt ab ea. Ibe
ro. Mulierez quā videris bene cō
uerſantē mente dilige. non corpo
rali frequētia. qr nec dauid ſancti
or / ſamſone fortior / nec ſalomo-
ne ſapientior eſſe poteſt. Item or
natus ſignū eſt luxurie. Faciunt
de templo dei papilionē meretri-
cis. qr ſicut papilio ſignū eſt ſcor
ti. ſic ornatus exterior. Potius vo
lūt aſſimilari fatuis ꝙ matronis
ps. Facies peccatorū ſumitis. Si
equus venalis nō eſt. quare ſigna
venalitatis portat. Solent equoꝝ
vēditores equis ſuis imponere ra
mum vel ſtramen ſup capita eoꝝ
vel in caudis in ſignū qd volunt
eos vendere. Ita mulieres impo-
nūt ornamēta capitibus ſuis in ſi-
gnū ꝙ corpora eoꝝ venelia ſunt
Si quis equo alicuius nobilis im
poneret ſignū venditionis et per
villam circūduceret illū quaſi ve
nalē multū offenderet. Sic deus
de ſponſa ſua. id eſt virgine. ⁊ ma
ritus de vxore ſua offēdi deberēt
ideo dicit. Prou. vi. Zelus ⁊ furor
viri nō parcet in die vindicte ⁊c.
Item circulus qui eſt ante taber-
nam ſignū eſt ꝙ eſt venale vinū

quare vult habere ouis dei ſignū
diaboli. Nunquid nō poterit di-
cere paſtor eccleſie in die iudicij
non noui te qr non eſt ſignata ſi-
gno meo et rapietur a lupo infer
nali tanꝙ ſignata ſigno ſuo. vt di
cit Gregorius. Euidentiſſimu z ſi-
gnum reproboꝝ eſt ſuperbia. et
electorum humilitas. quam cum
quiſqz habeat in ſe aperte cogno
ſcitur ſub quo rege militat. Itez
eſt ſignū mortis ſpiritualis. Quā
do pannus ſericus ponitur ſuper
feretrum. ſiguum eſt cadaueris
mortui. ⁊ ꝙ ibi iacet mortuus. Sic
in corpore ornato. ſignum eſt ꝙ
ibi ſit anima mortua. Vnde mu-
lier ornata nō eſt niſi feretrū ani
me mortue. Abachuc. ij. Ecce co
opertus eſt auro et argento. et
ſpiritus non eſt in viſceribus eius.
Vnde potius deberet homo plan
gere filiam ſuam ornatam. ꝙ ſi
videret ante ſe mortuam in cor-
pore. Eccleſiaſtici. xxij. Sup mor
tuum. ſcilicet in anima plora. de-
fecit enim lux eius. ſcz gratie.
Item ſignum eſt peccati. Qui
gloriatur in veſte ſimilis eſt fu-
ri qui gloriatur de ſigno facto ꝓ
latrocinio. quia propter peccatū
introductus eſt vſus veſtiuz. Ec
cleſiaſtici. xi. In veſtitu ne glorie
ris vnqꝫ. Item ſi nux relinquit
corticem exteriorem ante tempus
ſignum eſt corruptionis interius
Sic ſi criſtianus non habeat ha-
bitum exteriorem quam religio
criſtiana reliquit. ſignum eſt ꝙ
vermis peccati intus lateat. Vn
de in hoc denudat malitiā ſuam.

Superbꝰ eñi habitus/ non recte
de ſe facit ſentire. vnde dicit que=
dam glo. In hoc diſcernitur ſpō
ſa xp̄i a ſponſa diaboli vel mūdi.
quia ſponſa xp̄i ornatum querit.
⁊ interiorē pulcritudinē. p̄s. Om
nis glia filie regis ab intus. Sed
alie querunt pulcritudinez exteri
orem. et amittunt interiorez. p̄s.
Filie eoꝝ cōpoſite circūornate vt
ſimilitudo templi. Itez mulieres
ornantes ſe habent modū catti q̄
difficile excoriatur in capite. Ita
huiuſmodi mulieres/ vix volunt
dimittere ornatum capitis. Ideo
decaluauit deus verticē filie ſyon
et crinem eaꝝ nudabit. Yſaie. iij.
Itez decipit ſicut pelliparius vo
lens decipere ruſticos vendēs pel
lem veterem dealbat aliquantu=
lum aliqua albedine/ qua excuſſa
parum poſt portata apparet vetu
ſtas eius. Sic impudice mulieres
volentes decipere viros/ colores
ponūt in facie ſua. quibꝰ receden
tibꝰ apparent ruge et macule. qꝛ
nichil abſconditum quod non re
ueletur. Item non ſunt niſi ſima
rium opertuz niue. vt quādo rece
dit nix. apparet turpitudo eius. ſic
⁊c̄. Yſa. xlviij. Reuelabitur igno
minia tua et videbiť opprobrium
tuum. Item ſunt incendiarie dia=
boli templo dei abutentes caſtrū
dñi ſui. id eſt cor ſuuz aduerſario
eius dantes. id eſt diabolo. qui
ſtatim ponit ibi ſignū ſuū. Sicut
aliquis quādo cepit caſtrū alicu=
ius ponit ſignū ſuū ſuper portam
per hoc oſtendens caſtrū eſſe ca=
ptum. p̄s. Poſuerunt ſigna ſua et
non cognouerunt deum eſſe dñm
Item mirabile eſſet ſi mulier ve
niret ad miſſaz i morte mariti vel
patris ornata floribꝰ. Sic eſt de
illis que veniūt ornate ad miſſaz
cum omnis miſſa celebretur in me
moriam crucifixi. Corona ſpinea
impoſita eſt xp̄o. et tu imponis ti
bi coronam de floribus et roſis.
Sapie. ij. Coronemus nos roſis.

De pace.

i

N principio primi paren
tes per peccatū ſuuz mo
uerunt guerram contra
dñm deum ſuuz volentes vſurpa=
re poteſtatem dñi ſui. et oīs ſu=
mꝰ de guerra illa mortales. quia
prius inimici q̄ȝ nati. O q̄ȝ male
partitus eſt ludus iſte. vt creatu
re contra creatorez/ ſerui contra
dñm/ filij contra patrem/ impotē
tes contra omnipotentez. Nullus
enim poteſt lucrari. ideo dicitur.
Eccl. iiij. Noli reſiſtere contra fa
ciem potentis. hanc aliquādo ha
buit paulus. Actuū. ix. Quid me
pſequeris/ durum eſt tibi contra
ſtimulū ⁊c̄. Sed tandem miſit deꝰ
vnuz de fidelibꝰ ſuis. ſcꝫ moyſen
per quem mādauit treugas per
legem. que treuga dicitur. qꝛ cohi=
bebat manū non animū. volunta=
tem peccandi habebat. In treu=
ga tali viuūt qui ſoluz timore vel
pudore peccare dimittunt. Sicut
tempore treuge nō facit quis ma
lum inimicis ſuis licet volūtatez
habeat. Tempore gratie qđ eſt
tempus amoris venit filius dei/

vt per amorem pacem reforma=
ret. Amor eñi oīes paces fecit
et accepit terram de machina in
ter p̄mum ſtatum et ſecunduz. et
ſic operatus eſt ſalutem in medio
terre inter deum et hoīes. quia
mediator dei et hoīm. implicauit
gladiuz ſuuz in paſſione ꝓ nobis
tanq̄ȝ pugil in bello. et poſuit dor
ſum eius pro nobis. non eñi erat
qui manū poneret in ambobus. ⁊
ſic facta eſt diſciplina pacis no=
ſtre ſup euz. Et ideo qꝛ veniebat
facere pacez tempore pacis naſci
voluit. qꝛ ante nunq̄ȝ fuerat tan=
ta pax in mundo. Yſaie. ij. Tunc
conflabunt gladios ſuos in vo=
meres et lanceas ſuas in falces.
Item hanc per angelos ſuos nū
ciauit. Luce. ij. In terra pax hoī=
bus bone voluntatis. Item quia
precepit diſcipulis hanc omnibꝰ
offerre. Luce. x. In quācunqꝫ do=
mum intraueritis. dicite pax vo=
bis. vel huic domui ⁊c̄. Item pre
cepit q̄ȝ eam haberent inter ſe.
Mar. ix. Pacez habete inter vos
et Roma. xij. Si fieri poteſt quod
ex vobis eſt cum omibus pacem
habentes. Item eam valde care
nobis emit. ſcꝫ effuſione ſanguis
ſui. Joh. xx. quādo dicit eis. Pax
vobis. poſtea oſtendit eis manꝰ
et pedes. quaſi diceret. Tam ca=
re emi pacem veſtram. tantuz cō
ſtat me. nolite de cetero infringe
re eā. Multi tamen frangunt pa
cem illam et faciunt renaſci vete
res plagas ſanatas peccando. et
rurſum crucifigunt filium dei quā
tum in eis eſt. Heb. vi. Dominus
cogitat cogitationes pacis et nō
afflictionis. vt dicitur Iheremie
xxix. Et ipſi cogitant guerraz duz
in voluntate peccandi manent.
Yſaie primo. Auferte maluz co
gitationum veſtrarum ab oculis
meis qꝛ non poſſum illud videre.
Nota euaginato gladio pacē cū
deo querit/ qui eſt i volūtate pec
candi. Frangit eam qui poſt con=
feſſionem peccando deum offen=
dit. Job. ix. Quis reſiſtit ei et pa
cem habuit. Non auderet paup
homo reſiſtere regi ſūmo. Stul=
ticia magna eſt ei reſiſtere cui ne
mo reſiſtere poteſt. Item hanc
diſcipulis in teſtamentum reliqt.
Joh. xiiij. Pacez relinquo vobis
Solent homines magis dilectis
ſuis meliora relinquere. Vnde p
hoc oſtendit pacem optimaz eſſe
p̄s. Pax ſuper iſrael. vno verbo
omnia bona dixit. Multum ergo
debemus laborare ad pacem ha
bendam in nobis. Nota quādo ca
ſtruz alicuius impugnatur ab ali
quo et non poteſt cum eo compo
nere nec pacem habere. Septem
ſunt ei neceſſaria ad hoc q̄ȝ in pa
ce teneat caſtrum ſuum. Primuz
eſt vt diligenter conſideret/ ſi in
caſtro illo ſint aliqui qui pacem
cōturbent. et ſi quos inuenerit eij
cere. et de eis facere iuſticiam. et
clauſum tenere caſtrum. et foſſa
ta munire. victualibuſqꝫ ⁊ armis
prouidere. vltimo dño legio illud
reddere et cōmendare. Attende
cor tuum in terra inimicoꝝ ſitum
et vndiqꝫ obſeſſum. ante ipm te=
net ſedez ſuā diabolus qui tanq̄ȝ

leo rugiēs circuit q̄rēs quez deuo
ret·glo. circuit tā̄ꝙ hoſtis clau=
ſos muros iplorat ·an aliq̄ pars
ſit minus ſtabilis quo ad interio
ra penetret. Sūt ergo iſta ſeptē
cuilibet neceſſaria ad hoc ꝙ cor=
dis caſtrum teneat in pace·Pri=
mum ergo qđ valet ad pacez cor
dis habendam eſt diligens diſcuſ
ſio conſcientie· vt diligenter conſi
deret ſi quid eſt im corde qđ con=
turbet pacem cordis·p̄s·Loque=
tur pacez in plebem ſuaz ⁊ in eos
qui cōuertūtur ad cor·Bernardꝰ
Pacem/pietatem/iuſticiaz· deꝰ
in nobis loquitur·nec talia cogi=
tamus in nobis·ſed audimꝰ in no
bis/homicidia/furta/blaſphmi=
as·et alia mala que cogitantur.
non dei ſermo ſunt·ſed homis co=
gitatio vel diaboli ſuggeſtio· de
corde eni exeunt cogitationes ma
le/furta/adulteria/homicidia/
bleſphemie ⁊c̄·Mathei·xv· Hō
eni peccādo extra ſemetipm egre
ditur·ſed in contritione ad cor ſu
um redit·quādo conſiderat pecca
ti vilitatem et ſuam dignitatem·
Yſaie·xlvi· Redite p̄uaricatores
ad cor·Secundū eſt integra pec
catoꝝ confeſſio· que eijcit de ca=
ſtro cordis peccata que pacē cor
dis pturbant·Sicut modicus pe=
diculus pacez homis in lecto cō
turbat· nec pmittit euz quieſcere
Sic modica peccata pacez cordis
perturbant· et quātomagis ma=
gna·Quomodo poſſet in pace q̄e
ſcere qui ſcit in lecto conſcientie
ſerpentez venenoſuz vel inimicuz
mortalez·p̄s· Non eſt pax oſſibꝫ
meis·id eſt interioribus viribus.
a facie peccatorum meoꝝ· Yſaie
xlviij· Non eſt pax impijs·Quo=
modo haberet pacem qui iaceret
in ſpinis peccatorū·quez vermis
conſcientie cōtinue portat. qui ha
bet guerraz cuz oīpotente qui vbi
q3 eſt·qui vbiq3 videt et dn̄atur.
cuius iuſtitia gladium tenet eua
ginatum ſup caput ſuum·p̄s·Ni
ſi conuerſi fueritis ⁊c̄· Acquieſce
ergo ei ⁊habeto pacez vt dicitur
Job·xxij· Eijcite ergo peccata de
caſtro cordis per confeſſionez vt
habeatis pacez· Yſaie·lvij· Crea=
uit fructum labiorum pacem. q̄r
ſicut dicitur Marci·xiiij· ꝙdiu ſu
per eſt iudas. id eſt ꝙdiu differ=
tur confeſſio ·impoſſibile eſt eſſe
pacem·Tertio debet de illis face
re iuſticiā·Satiſfactio vero de tur
bantibus pacem·facit iuſticiam·
Yſa·xxxij· Erit opus iuſtitie pax
p̄s. Juſtitia ⁊ pax oſculalate ſūt
Solet dicit ꝙ terra pacifica eſt ⁊
ſecura·in qua bene tenetur iuſti=
cia· ſicut dicitur Proū·xx· Rex q̄
ſedet i ſolio iudicij·intuitu ſuo diſ
ſipat omne malum·ſed vbi nō ſit
iuſtitia latrones habitant· Yſaie
xxvi· Quia iuſtitiam non fecimꝰ
in terra noſtra·ideo non ceciderūt
habitatores. id eſt mali motus·
Sunt multi qui de ſe nolunt face=
re iuſtitiam·ſed ſit de eis ſicut de
latronibus qui paciūtur inuiti pe
nam·i·Petri·iiij· Nemo veſtrum
paciatur ſicut fur aut homicida·
ideo dicitur Job·v· Increpatio=
nem domini ne reprobes· quia ipe
vulnerat et medetur· percutit et

manus eius ſanabunt·et ſequitur
Et ſcies ꝙ pacem habeat taber=
naculū tuū·glo·mens tua. Yſa·
lx·Ponam viſitationem tuā pa=
cem·Quarto eſt neceſſarium ca=
ſtrum cordis clauſuz tenere· hoc
eſt ſenſus corporis reſtringere·
Senſus eni ſunt porte cordis per
quas hoſtes ingrediūtur. qui tur
bant pacem·ſcꝫ carnales concu=
piſcentie· Jacobi·iiij· Vnde bella
et lites in vobis·nōne ex cōcupi
ſcentijs que militant in membris
veſtris· Jhere·ix· Aſcēdit mors
per feneſtras·ſcꝫ ſenſuū·ingreſſa
eſt domū noſtram·id eſt conſcien
tiam·Luce·xi· Dum fortis arma=
tus cuſtodit atriū ſuū·id eſt tenē
do atriū cordis clauſum·in pace
ſunt oīa que poſſidet·Conſerua
toriū autē huius pacis precipue
eſt taciturnitas·q̄r qui de omibus
tacet·pacem de omibꝫ habet· At
tende aduocatū tuū xp̄m· qui cau
ſam tuā ſuſcepit defendendā· eſſe
peritū et loquentē dum ſolūmo=
do tacueris· Exodi·xiiij· Dn̄s pu=
gnabit p vobis et vos tacebitis
Noli ergo per reſponſionē tuam
ad quācūq3 iniuriam tibi factaz
os aduocati tui obſtruere· Vnde·
Job·iij· Nōne diſſimulaui· nonne
ſilui·nōne quieui· et venit ſup me
indignatio· Quinto debet eſſe fir
matum foſſatis et muris virtutū
Sicut eni muri ingreſſum hoſtiū
impediūt·ſic virtutes vitijs obſi=
ſtunt·Largitas eni īpedit ne aua
ricia intret. Caſtitas luxuriam·⁊
ſic de ceteris·vn̄ Judith·iiij· Fi=
lij iſrael muris circūdederūt vicos
ſuos in preparationez pugne cō=
tra holofernē· et nō ꝙ ſi ruptura
ſit in muro·patet aditus hoſtibꝫ
Si habeas multa opera virtutū
et vna virtus defuerit· ſufficit ad
ingreſſum hoſtiū·vt te capiant·
Job·xxx· Quaſi rupto muro et a=
perta ianua irruerunt ſuper me.
Philip·iiij· Pax dei que exupat
omnē ſenſum cuſtodiat corda ve
ſtra et intelligētias veſtras. Sex
to debet caſtrum cordis eſſe bene
munitū aut prouiſum victualibꝫ
et armis·ſcꝫ pane verbi dei et ſciē
tie. et vino cōpunctionis et deuo
tionis· Et nota ꝙ quāto caſtrū
eſt melius munitū et puiſuz tan=
to magis peccant qui reddunt il=
lud·p̄s· Pax multa diligentibus
legem tuā· Yſaie·xlviij· Vtinā at
tendiſſes mādata mea. facta fuiſ=
ſet vt flumen pax tua· Septimo
neceſſariū eſt ad pacez cordis ca
ſtrum deo legio reddere. dicendo·
Pater in manꝰ tuas cōmendo ſpi
ritum meū·quaſi diceret. Ex quo
in pace non poſſum cuſtodire cor
meū·reddo illud tibi vt tu i pace
cuſtodias· et tunc nullus audet
caſtrū cordis impugnare· Jpſo
eni concedente pacem·quis eſt q̄
contendat. Dn̄s eni qui ſemp te
ad ius tenet debilitat illuz qui ti=
bi iniuriatur·et ſic debilitatus ini
micus cōuertitur ad pacē·Proū·
xvi· Cuz placuerint dn̄o vie hoīs
inimicos quoq3 eius cōuertet ad
pacem·Quādo eni dn̄s caſtrū cor
dis tui accepit in cuſtodiam·tene
bis illud in pace·p̄s· Factus eſt
in pace locus eiꝰ et habitatio eiꝰ

in ſyon.id eſt in deum cognoſcen
tibus. Et hec cognitio ſequitur
ex pace.quia ſicut ex aqua turbi=
da non reſultat ymago.⁊ oculus
turbatus clare videre non poteſt
Sic cor turbatum deuꝫ cōtempla
ri vel cognoſcere non poteſt bene
Per iſtam pacem quatuor exclu
duntur que notantur cuꝫ ſubditur
ibi.Confregit potentias.ſcꝫ dia=
boli/arcum/ſcutum/gladiuꝫ/et
bellum.Primum eſt ſubita tem=
ptatio.que mentem inſperate et
ſubito penetrat ſicut arcꝰ.⁊ ideo
dicit arcum. Secundum eſt mala
voluntas.quo ad hoc dicit ſcutuꝫ
Sicut enī bona volūtas ſcutū eſt
contra diabolum.vt inimicus nō
poſſit intrare.ps.Scuto bone vo
lūtatis tue coronaſti nos ⁊c. Sic
mala voluntas ſcutuꝫ eſt contra
deum vt intrare non poſſit ad cor
qꝛ in maliuolā animā ⁊c.Sapie.
primo. Tertiuꝫ eſt opus.quo ad
hoc dicit gladium. quo hō pro=
prijs manibꝫ interficit ſeipm.ps
Gladius eoꝝ intret in corda ipo
rū.Eccl.xxi.Quaſi romphea bis
acuta omis iniquitas.plage illiꝰ
non erit ſanitas.Quartuꝫ eſt cō=
ſuetudo vel continua temptatio
quātū ad hoc dicit bellū. trium=
phat pax p deū qm̄ habet ſecum
deum.ij.Coꝝ vltimo.Pacem ha
bete et deus pacis et dilectionis
erit vobiſcum.

De patientia.

N patiētia anima cuſto=
ditur. ſicut theſaurus in

archa. Sicut multū diligeret hō
archam in qua poſſet ſecure the=
ſaurum ſuuꝫ cuſtodire. Sic debet
diligere patientiam que cuſtodit
animā. ſicut theſaurus in burſa
vel in archa cuſtoditur.ſic aīa in
patientia.Luce.xxi. In patientia
veſtra poſſidebitis aīas veſtras.
Itē multum diligeret homo il
lum qui fabricaret ei taleꝫ archā
gratis.Sic debet diligere tribula
tionem que fabricat archaꝫ iſtā
apoſtolus Roma.v. Tribulatio
patientiam operatur.Quot cōtu
melie tibi dicuntur. quot iniurie
fiūt tot et claui ⁊ ligature ad for
tificandum ſcrineū tuum apponun
tur.Vnde magnas gratias debe=
res agere illi qui tibi archam fa
bricaret.cōtumelias dando.Si er
go veniat operarius quē tibi mit
tat deus qui tibi ſcrineū patientie
fabricet in quo theſaurus anime
reſeruetur.nō eſt repellendꝰ ſed
amplexandus. dn̄s vult multum
fortificare ſcrineuꝫ amicoꝝ.quia
multos fabros mittit qui multa
ferramenta et clauos apponunt.
Sic patientiam tribulatio fabri=
cat.ſed infirmitas pficit.ij. Coꝝ.
xij.Virtus in infirmitate pficitur
Vnde ſicut ſollicite cuſtodit ho=
mo archam vel ſcrineū in quo ha
bet magnam pecuniam vel the=
ſaurū. ſic debet cuſtodire patien=
tiam in qua tam pcioſus theſau=
rus cuſtodit.Quia ſicut latrones
plꝰ querūt et impugnāt illa loca
in quibꝫ credunt magnū theſau
rum quē volūt furari ꝙ alia loca
Sic demones plus impugnant

patientiaꝫ in qua ſeruatur anima
quā tantummodo querunt.Gen.
xiiij.Da michi animas.cetera tol
le tibi.Et ſicut latrones facile ac
cipiunt theſaurum poſtꝙ frege=
runt archam.Ita diabolus aīam
poſtꝙ turbauit hominē.⁊ abſtu
lit patientiā. Quia cor fatui qua
ſi vas confractuꝫ omnē ſapientiā
non retinebit.Eccl.xxi. Item pa
tientia vita gubernatur. qđ gu=
bernaculum facit naui. hoc facit
patientia cordi. vnde Prou.xiiij.
Qui patiens eſt multa gubernat
ſapientia.quia doctrina viri p pa
tientiam noſcitur.Prou.xix. Vn=
de ſicut nauis ſine gubernaculo
ventis et turbinibus agitatur.et
tandem tempeſtate cōpulſa fran
gitur ad rupes vel ad ſcopulos.
ſic cor impatiens. vnde dicit Pſa.
liiij.Paupcula tempeſtate con=
uulſa abſqꝫ cōſolatione erit.Hec
paupercula eſt anima impatiens
virtutum poſſeſſione ⁊ gratia ſpo
liata. quaꝫ tempeſtas cuiuſlibet
temptationis a ſtabilitate ſua e=
uellit.et abſqꝫ conſolatione relin
quit. Itē patientia qualis ſit hō
probatur.Sicut virtus ſinapis p
contritionem et virtus vaſis per
feruorē fornacis.Eccl.xxvij. Va
ſa figuli probat fornax.et homi=
nes iuſtos patientia. Item aliqs
habens quartanas vel tertianas
non dicitur curatus eſſe in diebꝫ
quibus non eſt acceſſio et non fe
bricitet. Similiter nullꝰ debet di
ci patiens pro eo ꝙ ipſe non tur
batur. cum nulla ſit ei moleſtia.
ſed ſi inſtante iniuria vel tribula

tione patiens eſſet tunc diceretur
patiens.Sicut ille qui in tempore
acceſſionis non febricitat. dicere
tur curatus vel ſanꝰ a febre. Itē
ſimiliter.ſi nullus eſſet ventus ar
bor que tunc non moueretur non
diceretur ꝓpter hoc immobilis.
Similiter lignum qđ non ardet
igne abſcente non diceret ꝓpter
hoc incombuſtibile.⁊ ſic de alijs
Sic homo ſine tribulatione nō di
citur patiens.Greg.Qualis vnuſ
quiſqꝫ apud ſe lateat.illata cōtu
melia ꝓbat.Sapie.ij.Cōtumelia
et tormento interrogemus euꝫ et
probemus patientiaꝫ illius. Iteꝫ
fons lutoſus. iactu lapidis de fa
cili turbatur.arenoſus nō.Sic ho
mo plenus luto peccati de facili
grauatur.virtuoſus non.qꝛ nō cō
triſtabit iuſtū quicqđ ei acciderit
Item cruda tegula ſi ponatur in
flumie diſſoluitur.cocta non. Ita
homo carnalis qui non eſt igne
caritatis vel tribulationis deco=
ctus deficit in aq̄ tribulationis.
Yſaie.xlviij. Coxi te nō quaſi ar
gentum.elegi te in camino paup
tatis. Non quaſi argentum deco
quitur qđ feces aſſumit nō depo
nit. Ihere.vi. Fruſtra conflauit
cōflator.malitie eoꝝ non ſunt cō
ſumpte ⁊c. Item ciconia deuorat
ſerpentes venenoſos et ei nō no
cent.ſed nutrit his. Sic viri ſpiri
tales venenoſis verbis.contume
lijs et detractionibꝫ nō moriūtur
ſed paſcuntur. Marci.vlti. Et ſi
mortiferū qđ biberint ⁊c. Itē pa
tientia vincit et triūphat. Verus
patiens ſine ictu et percuſſione

hoſtes ſuos vincit. non leuaret vnam feſtucam ad eos ferientos iuxta illud. Vincit qui patitur. Si vis vincere diſce pati. vere patiens a toto mũdo vinci non poſſet. Seneca. Facilius eſt gentez vnã q̃ hominẽ vnum vincere. Item ad modũ rane verberibus impugnatur. et vt ſalmandra de igne tribulationis viuit. et ad modum aſini pungitiuis paſcitur. lapides tribulationis in pacem ei cõuertuntur. et velut aurũ in igne tribulationis depuratur. Job. xxxvij. Ab aquilone auruz veniet. Itez qui in hac vita eſt abſq; patientia eſt quaſi homo ſine capa in tẽpore pluuiali. et ſicut homo inermis in medio hoſtiũ ſuorum. Prouer. xix. Qui ĩpatiẽs ẽ ſuſtiebit dãnũ.

De impatiantia.

Vnt quidam qui ſemper cõqueruntur q̃ ſemp ſit eis aliqd damnũ vel grauamẽ. Tales ſunt ſicut anſer qui quãdo eſt extra domũ. ad ventuz et pluuiam non ſicingit. ſed tacite querit victuz ſuũ. ſed quãdo eſt in domo vadit ſicingendo per domum. cum tamen melius ſit q̃ extra. Et ſicut gallina q̃ vadit criſpando. et ſicut auis in cauea que ſatis habet ad comedendũ. et tamen ad quolibet foramen trahit caput ſuũ cupiens exire. Et ſicut porcus incluſus qui ſemp grunit ⁊ nõ vult ſtare in pace. Prouerb. xv. Cor ſtultorum diſſimile erit. Aug9. Quid per multa vagaris homuncio. ama vnum bonum in quo ſunt omnia bona. et ſufficit tibi. Item ſunt quidam ſicut fatuus qui quando ſe ipegit vel in lapide vel ligno. maledicit eis vel percutit. cum tamen ligna vel lapides nõ ſunt in culpa. qr ſtabãt in pace. ſed ipſe qr ab illis ſe non ſeruauit. Sic multi qd ex ſua culpa eis euenerit alijs imponunt. Sicut adam retorſit peccatum ſuuz in mulierem et mulier in ſerpentem. Geñ. iij. Item ſunt ſicut lapides boſſoſi. quia ex nullo latere apti ſunt ad recipienduz eos niſi in illis ſteterit. Sic iſti i nullo volunt concordare cum alijs vel cõformare ſe. Sed illi deberent facere ſicut latomi. qui ad regulam boſſas deponunt. vt rectum opus faciant. Sic illi ad regulaz ſuam. et vitam ſanctoruz deberẽt recurrere. et vitam et mores ſuos rectificare. Seneca. Niſi ad regulam praua non corriges. Itez iſti ſunt ſicut equus qui habet dorſũ excoriatum qui nullum onus poteſt ſuſtinere. ſed ſemper recalcitrat. Prouerb. xix. Qui impatiẽs eſt ſuſtinebit damnum.

De paupertatẽ.

Aupertas aliquando dicitur carentia diuiciaruz. Seneca. O te felicez. pecuniã pdidiſti. ſi cum illa auariciã pdidiſti. ſed ſi illa eſt apud te. tãto es felitior q̃ tanto malo materia ſubdita eſt. Itẽ pauptas quãdoq; dicitur cõtemptus diuiciarum

de qua. Seneca. Nemo adeo dignus eſt deo q̃ qui opes cõtempſit. Item aliquãdo dicitur paupertas amor puaptatis. Et notanduz q̃ pauptas multis de cauſis diligẽda eſt. Prima eſt. qr filius dei eam amauit. et tantuz q̃ voluit eaz ſibi aſſumere. Bernardus. Forte aliquis arbitretur filio dei ſublimi apalatia eſſe querenda. vt cum gloria rex glorie ſuſcipetur. ſed non ꝓpter hoc a regalibꝫ ſedibꝫ venit. horuz enĩ in celis eterna affluẽtia ſuppetebat ſi pauptas nõ inueniebatur in eis porro in terris habundabat. Bernard9. Bona ſpecies ⁊ neſciebat homo preciũ eius. Hanc itaq; filius dei cõcupiſcens deſcendit vt eam ſibi eligeret. et nobis ſua extimatione faceret precioſaz. Fuit ergo paup in natiuitate. qr pannis inuolutus in pſepio poſitus. Luce. ij. Paupior fuit in vita ſua qr non habuit vt caput reclinaret. Math. viij. Pauprimus in fine vite. qr veſtibꝫ nudis. Math. xxvij. Exuentes euz ⁊c. vnde Bernardus. Magna abuſio vt diues velit fieri vermiculus vilis. ꝓ q̊ deus maieſtatis pauper fieri voluit. Secũda cauſa. qr illos elegit Jacobi. ij. Nonne paupes elegit de9 in hoc mũdo. Yſa. xlviij. Elegi te in camino pauptatis. Greg. Hos elegit deus quos mũdus deſpicit. qr plurimũq; ipa deſpectio hominẽ reuocat ad ſeipſuz. et q̊s morum infirmitas vulnerat. medicina pauptatis curat. Tertia eſt. qr illos exaudit. ps. Deſiderium pauperum exaudiuit dñs. Eccl. xxi. Deprecatio paupis ex ore vſq; ad aures dei pueniet. Illoruz eſt memor. ps. Tibi derelict9 eſt pauper. ideo non in finez obliuio erit pauperis. Illorum eſt ſollicitus. ps. Ego autẽ mendicus ſum et pauper dñs ſollicitus eſt mei. Illorum eſt refugium. ps. Factus eſt refugiuz paupis. Illos ſaluat ps. Animas pauperuz ſaluas faciet. Quarta. qr eſt expedita via in celum. Gregorius. Ad patrez liberius tendimus. qr in via ponđere caremus. Terrena eni ſubſtantia eterne felicitati comparata. pondus eſt non ſubſidium. vnde Iheronim9. Si habes diuitias da pauperibus. ſi non habes grã di onere liberatus es. Felix paupertas ſi leta eſt. nec tamen paupertas eſt ſi leta non eſt. Quinta cauſa quare amanda eſt paupertas. quia ſecura et quieta. pro habenda ea non mouentur lites nec guerre. Capm qui interpretatur poſſeſſio ſemp habebat caput tremulum. Job. xv. Sonitus terroris ſemper in auribꝫ eius. et cũ pax ſit ſemp inſidias ſuſpicatur. Pauper nulluz timet. Grego. Quid in hac vita laboroſius q̃ terrenis diuitijs eſtuare. Quid quieti9 q̃ in hoc mundo nichil appetere. Item ipſa hominem cuſtodit ne a ſerpente infernali comedatur. vnde ſup illud. ps. Omnia ad te expectant. glo. Si in eſcam inimici dari nolumus non debemus eſſe terreni. qr ſic in principio male dictus eſt vt terram comedat.

Dicitur ꝙ ſerpens hominem nu
dum timet. ſed veſtitum inuadit.
qꝫ non inuenit per qđ poſſit eum
capere. ſed diuites inuadit ſicut
predones et fures. Grego. Nudi
cum nudo luctari debemꝰ. Si enī
veſtitus cum nudo luctaretur ha
beret vnde ad terrā traheret. Itē
ipſa eſt foſſatum contra diabolū
qꝫ diabolus multum nititur hoc
implere. Abacuk. p̄mo. compor
tabit. quia diabolū iuuant ad im
plendum foſſatum caſtri ſui. A-
bacuk. ij. Ve qui multiplicat
non ſua. vſqꝫquo aggrauat con-
tra ſe denſum lutum. Item pau-
pertas iuxta verbū ſapientis eſt
bonum odibile. poſſeſſio ſiue ca-
lumnia. Gregoriꝰ. Magna ſecu-
ritas cordis eſt. nichil habere cō
cupiſcentie ſecularis. qui non ha
bet in mundo qđ diligat. nichil ē
in mundo qđ pertimeſcat. Sexta
eſt. qꝫ pauperes deus multū ho
norat. qꝫ pauperibus iudiciū tri-
buit. Job. xxxvi. Math. xix. Qui
ſecuti eſtis me ſedebitis ſuper ſe-
des duodecim ⁊c̄. p̄s. Honorabile
nomen eoꝝ coram illo. Tanta eſt
enī dilectio eius ad paupes vt qđ
fit pauperi ſibi reputet fieri. Ma
thei. xxv. Quod vni ex minimis
meis feciſtis michi ⁊c̄. Eſt enim
pauptas qđdam martiriū. Greg.
Vere martiriū eſt. ergo volūta-
ria pauptas. Quid enī mirabiliꝰ
aut qđ martiriū grauiꝰ ꝙ inter
epulas eſurire. inter veſtes alge
re pauptate p̄mi. inter diuitias
quas oſtendit mundus. quas of-
fert malignus. quas deſiderat no
ſter appetitus. Mirabile eſt ignē
tangere et non vri. ſpinas collige
re et non pungi. Et nota ꝙ licet
pauptas bona ſit volūtarie eam
ſuſtinentibus. multi tamen ex ea
faciunt detrimentū ſuum. ſicut vi
num ſanis et fortioribus ſalutife
rum eſt. febricitantibꝫ autē et de
bilibus capiti nociuū. Eccl. xiij.
Paupertas nequiſſima in ore im
pij. quia ꝓpter pauptatem deum
blaſphemat. Equus morbidus ſe
pe in fabrum ip̄m medentem pe
de feriens ⁊ mordens dentibus in
ſilit. Sic tales ſi deus eos mederi
voluerit pauptatem vel tribula-
tionem eis dando inſiliunt in ip̄m
membratim diſcerpendo. vnꝰ ac-
cipit linguam. alius caput. et ſic
de alijs membris per que iurant
qđ horribile ē audire. Eccl. xxvij.
Vir multum iurans horripilatio
nem capiti facit et irreuerentia il-
lius obturatio aurium. Septima
eſt. qꝫ paupibus regnū celorum
tribuit. Math. v. Beati paupes
ſpiritu. qm̄ ipſoꝝ eſt regnum ce-
lorū. non ſolum ad poſſidendum.
ſed etiam dandū. Luce. xvi. Faci
te vobis amicos de mām̄ona ini-
quitatis ⁊c̄. Illos ab angelis de-
portari facit. ad locū quietis. Lu
ce. xvi. Factum eſt vt moreretur
mendicus et portatus ab angelis
in ſinum abrae. et diues ſepul-
tus eſt in inferno. Conſuetum eſt
ꝙ qui habundanter prandet vel
in mane comedit. parum cenat.
Diuites mali in hoc mundo ha-

bundanter prandent. ⁊ ideo iuſtū
eſt vt parum cenent. quod patet
in diuite epulone. Luc. xvi. Mul
tum enī in mane huius vite come
dit. et ideo merito in veſpera hu-
ius vite. id eſt in fine parum cena
uit. qꝫ ad cenam ſuam guttam a-
que habere non potuit. Sed econ
uerſo. Sancti paupes ī mane hu-
ius mundi comedunt parū. id eſt
paruam vel nullā huius vite de
lectationem habuerunt. Juſtum
eſt igitur vt in veſpera huius vi-
te habeant magnam cenam. Itē
non dicitur pauper qui habet la-
pidem precioſum de quo poſſet e-
mere regnū vnū. Talis eſt pau
pertas qua emitur regnum celo
rum. Bernardus. Venale habeo
dicit dn̄s. quid domine. Regnum
celoꝝ. quo emitur. pauptate ⁊c̄.
Ideo melius eſt lucrari in vili ve
ſte et ſacco paupertatis ꝙ perde
re in ſcarleto. Exemplum de di-
uite et lazaro. Et de diuite ma-
gne fame et peregrino.

De paſſione criſti.

p Oſſunt hic aſſignari plu
res effectus ⁊ vtilitates
paſſionis xp̄i. Primꝰ eſt
culparum noſtrarum deletio. Si-
cut enī littere deleri ſolent liquo
re aliquo. Sic xp̄s ſangume ſuo
deleuit peccata noſtra. Yſa. xliij.
Ego ſum qui deleo iniquitates tu
as ꝓpter me. Col. Delens qđ ad
uerſum nos erat cyrographū de
creti. glo. Peccatū ade quod dia
bolus quaſi cautiorem mortis e-
terne tenebat aduerſum nos. ⁊ tu
lit de medio affigens illud cruci.
Nos comederamus et biberamꝰ
in taberna diboli et non potera-
mus ſoluere. ſed ipſe pignus po-
ſuit pro nobis ſaccum plenū the
ſauro precioſo corpus ſuum. p̄s.
Que non rapui tunc exſolueabā
Johānis. xviij. Si me queritis ſi-
nite hos abire. quaſi diceret. Of
fero me fideiuſſorem et obſidere
pro illis liberandis. Itē nos fur
tum feceramus et ipſe ꝓ nobis
eſt ſuſpenſus in ligno crucis. i.
Petri. ij. Peccata noſtra ipſe per
tulit in corpore ſuo ſuper lignum
non ſuper ſomarium. Diu eſt ꝙ
portauit onera peccatorum no-
ſtrorum. ſed non ſufficit malis ni
ſi adhuc onerent eum peccatis.
addendo onus ſuper onus. et ad-
huc portentur ab eo. Sicut ſolet
dici de homie. Oportet eum mul-
tum deportare quando importabi
le eſt. videtur michi ꝙ ſemp por-
tem eum in humeris meis. Sic di
cit dominus de his qui ſunt in vo
lūtate peccandi. Yſaie. p̄mo. La-
boraui ſuſtinens. Vos eſtis onus
meum. Jheremie. vij. Proiciam
vos a facie mea, exponendo vos.
ſcilicet tribulationibꝫ vel in pec
catis dimittendo. Sic ſolet homo
proicere onꝰ qđ portat ex tedio.
Secundus effectus paſſionis eſt
quia a poteſtate diaboli nos libe
rauit. Sicut mulier videns filiū ſuū
cecidiſſe in igne. educit eum. nec

curat ſi veſtis eius comburatur.
Sic deus videns populum ſuū in
igne inferni quotidie cadere, non
curās de crematione veſtis. id eſt
corporis ſui. deſcendit in mundū
vt eum eriperet. apoſtolus. Col'.
primo. Eripuit nos de poteſtate
tenebrarū et tranſtulit nos in re=
gnum filij dilectionis ſue. id eſt.
dilecti filij. Auguſtinꝰ. Solus e=
mit vt ſolꝰ poſſideret. Vnde nullꝰ
debet habere ius in eis niſi ipſe
idem. Iuſte ſibi vendicat vitam
meam qui pro mea poſuit ſuam.
Tertius effectus eſt vulnerū ſa
natio. Yſaie. liij. Liuore eius ſa=
nati ſumus. id eſt ſanguis effuſio
ne. per liuorem iudeorū. vel liuo=
re. id eſt dilectione. Fidelis medi
cus iſte qui mortiferam potionē
bibit pro infirmo ſuo. Et ſanatꝰ
eſt eger. id eſt mundus. Cum ac=
cipiſſet acetum dixit. Conſumatū
eſt. Et inclinato capite tradidit
ſpūm. Itē ſudauit medicus et ſa
natꝰ ē eger. id eſt mūdus. Factꝰ
eſt ſudor eius tanq̄ʒ gutte ſan=
guinis decurrentis in terrā. Luc.
xxij. De mūdi egritudine mortuꝰ
eſt medicus et ſanatus eſt mūdꝰ
ipſe de ſanguine ſuo ⁊ tribulatio
nibus ſuis fecit nobis emplaſtrū
ad ſananda vulnera peccatorum.
Eccl'. xxviij. Altiſſimus de terra.
ſcʒ corporis ſui creauit medicinā
et vir iuſtus non abhorrebit eā.
Quartus eſt noſtri amoris accen
tio. Non eſt lignum ita frigidū
et aquoſum q̄d non ſuccendatur
ſi ponatur in fornace vel in cliba
no. nec cor aliq̄d ſita tepidum et
frigidum q̄d ſi ponatur in forna=
ce amoris eius ꝙ intueatur quan
tum in paſſione nos amauit q̄d
non accendatur ad amandū deū
Bernardꝰ. Super omnia reddit
te amabilem bone iħu. calix paſ=
ſionis quem bibiſti opus redem=
ptionis. Quintus eſt pacis refor
matio. Col'. primo. Pacificās per
ſanguinem crucis eius ſiue que in
celis ſiue que in terra ſunt. Yſaie
liij. Diſciplina pacis noſtre ſup
eum. Vnde diſcipulis poſt reſur=
rectionem importauit pacem di=
cens. Pax vobis. Et poſt oſten=
dit eis pedes et latus. quaſi dice=
ret. Tantū cōſtat me pax veſtra
tam care emi eam. de cetero nō ru
patis eam. Sextus ad bonum
faciendum prouocatio. Nichil=
ita mouet hominem ad laborem
ſicut memoria paſſionis xp̄i. Ber
nardus. Hoc eſt q̄d plus me mo
uet. me vrget. plꝰ accendit. calix
tuus domine quem bibiſti. Da=
bis eis ſcutum cordis laborem tu
um. i. Petri. ij. Criſtus paſſus eſt
pro nobis ⁊c. i. Petri. iiij. Criſto
in carne paſſo et vos eadem cogi
tatione armami. Septimo regni
celeſtis apertio. Heb. x. Habētes
igitur fratres fiduciam in introi=
tu ſanctorum. in ſanguine criſti
quam initiauit nobis viā. ideo di
cit Crux clauis dauid. Yſa. xxij.

De peccato.

Eccatum multā mala fa
cit homi que debent ho=
mineʒ retrahere a peccato

Primum eſt. quia facit eum ſer=
uum diaboli. Ioh. viij. Qui facit
peccatum ſeruus eſt peccati. Itē
ſeruuʒ non facit q̄d vult. ſed q̄d
dominꝰ eius. Sic peccator non fa
cit q̄d vult. ſed q̄d diabolus. ij.
Petri. ij. A quo quis ſupatus eſt
eius et ſeruus eſt. Dicunt natura
les. ꝙ ex quo ceruus victꝰ eſt ab
alio ceruo nunq̄ʒ poſtea ei reſiſtit
ſed quando occurrit ei quaſi dn̄m
eum reputans caput inclinat et
cornua in ſignum ſubiectionis et
ſuitutis. Sic mulier ſemel oppreſ
ſa a leccatore ſuo poſtea non reſi=
ſtit ſed ſequitur euʒ vbiqʒ. Sic ho
mo victus a diabolo per conſen=
ſum peccati ei poſtea non reſiſtit
Item in poteſtate homis eſt ali
quando facere regem et prelatū
quem vult. ſed factum non eſt in
eius poteſtate de regno expelle=
re. Roma. vi. An neſcitis quoniā
cui exhibuiſtis vos ſeruos ad obe
diendum. ſerui eſtis ſiue peccati
ad mortē. ſiue obeditionis ad iu
ſticiam. Vnde ſicut ſeruꝰ non po=
teſt de ſeruitio domini recedere
quando vult. ſic homo a peccato
Piſcis per ſe intrat naſſaʒ et quā
do vult. ſed non per ſe et quādo
vult exit. Item nauis p ſe deſcen
dit. ſed p ſe non aſcendit. Sic hō
ad malū. non ad bonū. Oſee. xiij.
Perditio tua ex te iſrael tantum=
modo. ex me auxiliū tuū. Itē na=
uis fracto gubernaculo non quo
vult dn̄s eius ducitur. ſed quo vē
tus ducit eā. Sic hō qui eſt i pec
cato x dito dei auxilio. nō q̄d vult
agit ſed q̄d diabolus. Roma. vij.
Quod nolo hoc ago. Threñ. i.
Abierunt abſqʒ fortitudine ante
faciem ſubſequentis. Secundum
eſt ꝙ ad amarū finē ducit. Prou.
v. Nouiſſima illius amara quaſi
abſinthium. Piſces nutriti in ma
ri ꝓpter nutrimentū maris repu
tant dulce cum tamen ſit amarū
Sic peccatores nutriti i peccatis
peccata dulcia reputant. cum ta=
men aliter ſit. Yſaie. v. Ve qui di
cunt bonum malum. et malū bo
num. ponentes amarum in dul=
ce. et dulce in amarum. Iſti ſunt
ſimiles cuidā ſtulto qui cum au
diret commendari multum falco
nem domi ſui ꝙ valde bonus eſſ
accepit euʒ furtiue ⁊ occidit et co
medit. et cū plangerent omnes
de domo et commendarent neſciē
tes quid de eo factum eſſet. Re=
ſpondit ſtultus dicens. ꝙ non di=
cerent verum. quia nunq̄ʒ come=
derat tam amaras carnes. Atten
de peccator ꝙ nunq̄ʒ tam amarū
cibum comediſti ſicut peccatum
quia guſtatum affert mortem.
Iheremie. ij. Vide q̄ʒ malum et
amarum eſt reliquiſſe te dominū
deum tuum. Exemplum de puel=
la que audiuit a leccatoribus ꝙ
dulcis eſſet actus luxurie et per=
miſit ſe corrumpi. et cum inueniſ
ſet q̄d audierat voluit ſe occide=
re ꝙ pro tam vili opere et mo=
mentanea delectatione tam pre=
cioſam virginitatem amiſiſſet.
Tertium eſt multiplex deceptio
et ſtulticia peccatoris. Magna
enī ſtulticia et deceptio eſt ſcien=
ter comedere mortiferum amme.

Nullus enim ſapiens comederet
mortiferum corpori. ſicut dicitur.
Job. vi. An guſtare poterit quis
qd̄ guſtatum affert mortē. Mul
ti tamen auide mortiferuꝫ anime
hauriunt. id eſt delectationes car
nales venenoſas. Aug9. Omne
ſeminarū voluptatis venenū pu-
ta. Apoca. viij. Multi mortui ſūt
de aquis. id eſt de delectationibꝫ
mūdi. qꝛ amare facte ſūt. ſcꝫ poſt
mortem. Itē nullus ſcienter gla
dium quo occideretur quereret.
Multi tamen peccatum quo aīa
occiditur ꝓprijs laboribꝫ querūt
Sapie. i. Iniuſtitia mortis acqui
ſitio. id eſt p hanc acquiritᷣ mors.
Impij autē manibꝫ et verbis ac
cerſierunt illam. et eſtimantes il-
lam amicam vtilem ſibi defluxe-
runt et ſponſionē poſuerunt ad il
lam. quoniā morte digni ſunt qui
ſunt ex parte illius. Item null9
ſciēter intrat pactū ⁊ ſocietatē cū
illo qui eum omnibꝫ bonis ſpo-
liaret. et ad vltimū euꝫ occideret
Hoc facit peccatum homi. Mul
ti tamen pactū et ſocietatem ha
bent cum illo. de quibus dicitur.
Yſaie. xxviij. Percuſſimus fedus
cum morte. et cuꝫ inferno fecim9
pactum. O ꝙ̄ damnoſum eſt cuꝫ
tali aduerſario fedus inire. q̇ ocu
lum dextrum eruit. id eſt amorem
dei et cogitationem ſpūalium. vn
de. i. Regū. xi. dicit Naas qui in-
terpretatur ſerpens. ⁊ ſignat dia
bolum. In hoc feriam pactum
vobiſcum. vt eruaꝫ vobis oculos
dextros. id eſt cognitionem ſpūa
lium. Item nullus in laqueuꝫ ini
mici ſcienter ſe proijceret. qd̄ fa-
cit miſer homo quando peccat.
Prouerb. v. Iniquitates ſue ca-
piunt impium. Aug9. Qui pec-
catum peccato addit quaſi funeꝫ
vnde ligatur nectit. tamen aues
et piſces in eaſdem pedicas retia
qꝫ non incidunt. Quartum eſt dā
nificatio. Peccatum enī dānificat
multum. qꝛ aufert oīa bona gra-
tie ⁊ glorie. Eccleſiaſtes. ix. Qui in
vno peccauerit multa bona pdet
Peccator enī eſt ſicut ille qui lu-
dit ad ſcachos. qui vno ictu vel
tractu non facto vel malefacto
totum ludum et lucrum perdit.
Sic vno opere malefacto vel ne-
glecto totus fructus vite noſtre
amittitur et gratia et regnū in et
num. Ezech. xviij. Si auerterit ſe
iuſtus a iuſtitia ſua et fecerit ini
quitatem. omnes iuſtitie quas fe
cit non recordabuntur. Item ſtul
tus eſſet homo citatus ad iudiciū
ſi bonos et fideles quoꝝ teſtimo-
nio cauſam ſuaꝫ poſſet defendere
in medio vie ſue interficeret. ⁊ il-
los qui contra ipm̄ teſtimoniū da
rent ſecum adduceret. Sic facit
peccator qui bona opera per pec
catum interimit. Opera enī bona
teſtimonium perhibent pro ho-
mine et mala contra ipſuꝫ. Joh.
Opera que ego facio teſtimoniū
perhibent dē me. Quintuꝫ eſt. qꝛ
excecat hominē et tunc ducit euꝫ
quo vult. Peccator eſt enī ſicut
ille qui velatis oculis portatᷣ de
loco ad locum et neſcit quo duci-
tur vel vbi eſt. Threnorum. v.
Ve nobis. quia peccauim9. ideo

Peccatum.

obtenebrati ſunt oculi noſtri ⁊c̄.
Sapie. ij. Excecauit eos malicia
eorum ⁊c̄. Iteꝫ peccator eſt ſicut
cecus qui cecidit in lutuꝫ qui non
videt ſe inquinatuꝫ cū tamen mľ
tum ſit deturpatus. p̄s. Compre-
henderūt me iniquitates mee et
non potui vt viderem. Et ſicut ce
cus ſepe cadit et offendit. ſic pec
cator. Thobie. xi. Cepit pater ce-
cus currere offendēs pedibꝫ. Sex
tum eſt praua cōſuetudo. que eſt
quaſi gutta inoſſata. lepra inue-
terata que vix curatur. Job. xx.
Oſſa illi9 implebūtur vitijs ado-
leſcentie eius. qꝛ talis frequenter
recidiuat. Lignū enī extractuꝫ de
igne citius accenditur ꝙ̄ ſi nūꝙ̄
fuiſſꝫ. Sic hō̄ expertus i peccato. ꝓ
mor eſt ad peccandū. Amos. iiij.
Facti eſtis quaſi torris rapt9 de
incendio. Bernar. Experta volu
ptas libēter repetitᷣ. repetita blā
ditur. cōſuetudo ligat. ratio ſopitᷣ
Aug9. Dum conſuetudini non
reſiſtitur fit neceſſitas. Septimuꝫ
malū eſt. qꝛ onerat. p̄s. Sicut on9
graue grauate ſunt ſup me. ſcꝫ in
iniq̇tates mee. Sed miſer homo
non ſentit modo onus ſuū. ſed ſen
tiet poſtea. Sicut ille qui portat
vel trahit onus in aqua non ſen-
tit bene pond9 donec exierit de a-
qua. Sic onus peccati in aquis de
litiaruꝫ non ſentitur bene. ſed quā
do exierit de aqua. id eſt peccato
vel mūdo in morte bene ſentietur
Ideo hic deponenda eſſent pecca
ta tanꝙ̄ onera grauiſſima i infer
num trahentia. Ille enī qui ha-
bet magnū onus ſuper collū ſuū
non ceſſat currere. donec veniat
ad locum vbi debet deponere. Sic
debet homo feſtinare ad confeſ-
ſionem et ibi onus peccati proij-
cere. vnde apoſtol9 Hebr. xij. De-
ponentes oē pondus ⁊ circūſtās
nos peccatum ⁊c̄. Item ille qui
debet portare aliqd̄ pond9 vel on9
temptat prius quātum ponderat
et quātuꝫ portabit et ſtipendium
conſiderat. Sic homo quādo vult
peccare. et onus peccati ſibi aſſu
mere. debet conſiderare prius on9
peccati quantum. Tantum pon-
derat ꝙ decedentes cū eo in pun
cto ad inferna deſcendunt. Tan-
tum enim ponderat ꝙ nec celum
nec firmamentum hora vna po-
tuit ſuſtinere. Luce. x. Videbam
ſathanaꝫ tanꝙ̄ fulgur de celo ca
dentem. Et quādiu portabit quia
forte ſine fine. quia neſcit qui aſ-
ſumit ſi de cetero poterit depone-
re. p̄s. Laborabit in eternum et
viuet in finem. Et ſtipendiuꝫ pec
cati qd̄ eſt mors eterna. apoſtol9
Roma. vi. Quem fructum habui-
ſtis in illis in quibus nunc erube
ſcitis. nam finis eorum mors eſt.
Multuꝫ ergo debemus odire pec
catum qd̄ nobis tot mala facit et
patrem noſtrum deum occidit.
Auguſtinus. Chriſtus occiditur
vt peccatum deſtruatur. Si aliq̇s
interfeciſſet patrem vel fratrem
alicuius. haberet ille illum odio
quantomagis debem9 odire pec-
catum qd̄ interficit omnes de pa
rentela noſtra. et eos qui reman
ſerunt interficiet ⁊ nos etiam. vn
de. pſalmiſta. Iniquitatem odio

habui. et abhominatus ſum.

De penitentia.

c Irca penitentiam nota
triplicem diuiſionez. Eſt
enī penitentia vera et di
ſcreta. Penitentia indiſcreta. tar
da. De prima dicit Ambroſius.
Penitentia eſt pterita mala plā
gere et plangenda iterū non con
mittere. Nam qui ſic peccata de-
plorat vt alia cōmittat adhuc pe
nitētiā agere aut ignorat aut diſ
ſimulat. Aug9. Nequaꝙ peni-
tens ſum ſi non illecebras omēs
delectationis carnalis poſtpoſue-
ro. ſi in amaritudine mētis et af-
flictione corporis non ſatiſfecero
ſi in cibos paupū facultates me-
as non diſtribuero. ſi in amore ca
ritatis flagrantius non efferbue
ro. ſi ab oī vanitate omniū mem
broꝝ motus nō refrenauero. idez
Qui agit penitentiā in mortis ar
ticulo. ſicut incerta eſt eius dāna
tio. ita ī dubio eſt peccatoꝝ ſuoꝝ
remiſſio. Et cōmendanda eſt pe
nitentia a multiplici ſuo effectu
Per penitētiā enī peccata remit
tuntur. et reus peccator deo recō-
ſiliatur. Actuū iij. Penitemini ⁊
cōuertimini vt deleātur peccata ve
ſtra. Per penitentiā aīa reconci-
liatur celeſti ſponſo quātūcunqꝫ
fornicata fuerit. Ihere. iij. Tu au
tez fornicata es in amatoribꝫ mľ
tis. reuertere et ego ſuſcipiaz te
Ezechieľ. xxviij. Si impi9 egerit
penitentiā ab oībꝫ peccatis ſuis
omniū iniquitatū eius non recor-
dabor. Item per penitentiā de9
placatur. Penitentia enī ita deuz
ad ſe inclinat ꝙ peccator qui eēt
mille mortibꝫ dignus qui infer-
na meruit ꝓpter penitentiā eius
diſſimulat. vt vindicare nequat
aut neſciat. Bernar. Mirabilis
bonitas dei que ſic ignoſcit reo vt
nec penitentez dānet vlciſcendo.
nec confundat improperādo. ꝑs.
Bonitatem feciſti cuz ſeruo tuo.
Item ita potens eſt penitentia ⁊
ita gratiā dei acquirit. ꝙ plus fa
ceret ꝓ illa ꝙ ꝓ tota curia cele-
ſti. Illa enī auertit ſententiaz dei
quantūcunqꝫ oneretur vt feriat.
Ihere. xviij. Si penitentiā egerit
gens illa a malo ſuo. agā et ego
penitentiā ſup malo qd cogitaui
vt facerez eis. vt patz in Achab.
iij. Regum. xxi. Nonne vidiſti
achab humiliatū coraz me. Ecce
quia humiliatus eſt mei cauſa nō
inducam malū qd cogitaui in die
bus eius. Item p penitentiā debi
ta pena ſoluitur et eterna pena
euitatur. Facit enī mutare legez
iuſtitie dū penā eternā mutat in
temporalē. ij. Reguz. xij. Peccaui
inquit dauid. Statim nathan re-
ſpōdit. Dñs tranſtulit peccatuz
tuū nō morieris. Magnā bonita-
tem facit de9 peccatori. quādo ꝓ
modica penitētia eū a pena eter
na abſoluit. Sicut ſi creditor debi
tori ſuo ꝓ vno obolo dimitteret
mille libras. Exemplum de illo q
noluit ſoluere denarium pro infir
mitate. et ſoluit poſtea quatuor.
ideo dicit Greg. ꝙ ſancti tēpalez
penā lucrum putāt. qꝛ per hanc

eternā euadere non ignorāt. Eze-
chieľ. xviij. Si impius egerit pe-
nitentiam ab oībus peccatis ſuis
vita viuet et non morietur. Si ali
quis adiudicatus eſſet ſuſpendio
omnia quotqt haberet de poſſeſ
ſionibꝫ terrenis libenter daret ſi
poſſet ſententiam illaz euadere at
euitare. Sed contra exiſtentez in
peccato mortali data eſt ſenten-
tia a dño vt ſuſpendatur imper-
petuum in inferno. Ezech. xviij.
Anima que peccauerit. ipſa mo-
rietur. ſcꝫ eternaliter. Sec iſta ſen
tentia reuocatur per penitentiaz
Ezech. xviij. Si impius egerit pe
nitentiam ⁊c̄. Item ſi rex dixerit
ſubdito ſuo. ꝙ niſi infra terminū
ſibi aſſignatum daret quādaz ſū
mam pecunie. ipſum occideret. ſe
curum eſſet ſeruo illi ſatiſfacere
ante terminū aſſignatum. Sic eſt
de penitentia ſi ante mortem fiat
Apocaľ. ij. Age penitentiam. ſin
autē veniam ad te cito. ſcꝫ in mor
te. et mouebo candalabrū tuū de
loco ſuo. glo. auferam dona ⁊ vir
tutes a te et ſocietatem fidelium
Sed nota ꝙ penitentia facta in
mortali ē ſicut falſa moneta. Vn
de ſicut non liberatur hō ſoluens
monetam falſam vel que non ha
bet formam debitaz. Sic non libe
ratur hō faciens in peccato mor-
tali penitentiam quo ad deum et
premium vite eterne. cum non ſit
informata caritate. i. Coꝝ. xiij. Si
tradidero corpus meum ita vt ar
deam. caritatem autē non habue
ro nichil michi prodeſt. Itez per
penitentiam bona pdita reſtau-
rantur. Auguſtin9. Per penitē
tiam oia bona pdita reſtaurant.
Geñ. xl. Tres adhuc dies ſunt
id eſt tres partes penitentie. ſcꝫ
contritio/confeſſio/ſatiſfactio/
poſt quos recordabitur pharao.
id eſt xp̄s miniſterij tui. et reſti-
tuet te in gradum priſtinuz. Hoc
eſt qd dixit pater ad ſuos. id eſt
xp̄s ad angelos de filio prodigo
ad penitentiam reuertenti. Luce
xv. Cito proferte ſtolam primaz
et induite illū. id eſt reſtituite illi
innocentiam et primum ſtatum.
et date annuluz in manu eius. id
eſt fidem et alias virtutes. Item
reſtituit ſanitatez corporalē. Ita
enī penitentia tenet deum in ma-
nu ſua ꝙ facit euz mutare legem
nature. Cum per penitentiā eze-
chie ſanitas reddita ſit. ⁊ per ter
qnos ānos vita donata ſit. Pſa.
xxxviij. Reſtituit enī bona tempo
ralia. Vt manaſſe in babilone in
carcerato ſubito regnū ſuū. ⁊ oīa
pdita reſtaurauit. ſicut legitur. ij.
Paralip. xxxiij. Egit manaſſes pe
nitentiā valde coram deo patruz
ſuoꝝ ⁊ reduxit eum in regnū ſuū
in iheruſalē. Item per penitētiā
hō donis ſpūalibꝫ ditať Actuū
ij. Penitentiā agite et accipietis
donū ſpūſſancti. Solet aliquis hō
nobilis vetulā turpē et ignobilē
ducere ī vxorē nō ꝓpť ſe ſed ꝓpť
diuitias magnas qs habꝫ ⁊ ꝓpť
hereditatē bonā quā poſſidet. ſic
⁊ tu penitētiā aſſume tibi ī vxorē
et ſi non propter ſe quia tibi vide
tur grauis et turpis. tamen pro-
pter theſaurū gratie et virtutum

habui. et abhominatus ſum.

De penitentia.

Circa penitentiam nota
triplicem diuiſioneʒ. Eſt
eni penitentia vera et di
ſcreta. Penitentia indiſcreta. tar
da. De prima dicit Ambroſius.
Penitentia eſt pterita mala plā
gere et plangenda iterū non con
mittere. Nam qui ſic peccata de=
plorat vt alia cōmittat adhuc pe
nitētiā agere aut ignorat aut diſ
ſimulat. Augꝰ. Nequaꝙ peni=
tens ſum ſi non illecebras omēs
delectationis carnalis poſtpoſue=
ro. ſi in amaritudine mētis et af=
flictione corporis non ſatiſfecero
ſi in cibos paupū facultates me=
as non diſtribuero. ſi in amore ca
ritatis flagrantius non efferbue
ro. ſi ab oī vanitate omniū mem
broꝝ motuʒ nō refrenauero. ideʒ
Qui agit penitentiā in mortis ar
ticulo. ſicut incerta eſt eius dāna
tio. ita ī dubio eſt peccatoꝝ ſuoꝝ
remiſſio. Et cōmendanda eſt pe
nitentia a multiplici ſuo effectu
Per penitētiā eni peccata remit
tuntur. et reus peccator deo recō=
ſiliatur. Actuū. iij. Penitemini ⁊
cōuertimini vt deleātur peccata ve
ſtra. Per penitentiā aīa reconci=
liatur celeſti ſponſo quātūcunqʒ
fornicata fuerit. Jhere. iij. Tu au
teʒ fornicata es in amatoribꝫ mlꝰ
tis. reuertere et ego ſuſcipiaʒ te
Ezechiel. xxviij. Si impiꝰ egerit
penitentiā ab oībꝫ peccatis ſuis
omniū iniquitatū eius non recor=
dabor. Item per penitentiā deꝰ
placatur. Penitentia eni ita deuʒ
ad ſe inclinat ꝙ peccator qui eſt
mille mortibꝫ dignuʒ qui infer=
na meruit ꝓpter penitentiā eius
diſſimulat. vt vindicare nequat
aut neſciat. Bernar. Mirabilis
bonitas dei que ſic ignoſcit reo vt
nec penitenteʒ dānet vleiſcendo.
nec confundat improperādo. ps.
Bonitatem feciſti cuʒ ſeruo tuo.
Item ita potens eſt penitentia. ⁊
ita gratiā dei acquirit. ꝙ plus fa
ceret ꝓ illa ꝙ̃ ꝓ tota curia cele=
ſti. Illa. eni auertit ſententiaʒ dei
quantūcunqʒ oneretur vt feriat.
Jhere. xviij. Si penitentiā egerit
gens illa a malo ſuo. agā et ego
penitentiā ſup malo qđ cogitaui
vt facereʒ eis. vt patʒ in Achab.
iij. Regum. xxi. Nonne vidiſti
achab humiliatū coraʒ me. Ecce
quia humiliatus eſt mei cauſa nō
inducam malū qđ cogitaui in die
bus eius. Item p penitentiā debi
ta pena ſoluitur et eterna pena
euitatur. Facit eni mutare legeʒ
iuſtitie dū penā eternā mutat in
temporalē. ij. Reguʒ. xij. Peccaui
inquit dauid. Statim nathan re=
ſpōdit. Dn̄s tranſtulit peccatuʒ
tuū nō morieris. Magnā bonita=
tem facit deꝰ peccatori. quādo ꝓ
modica penitētia eū a pena eter
na abſoluit. Sicut ſi creditor debi
tori ſuo ꝓ vno obolo dimitteret
mille libras. Exemplum de illo q
noluit ſoluere denarium pro infir
mitate. et ſoluit poſtea quatuor.
ideo dicit Greg. ꝙ ſancti tēpaleʒ
penā lucrum putāt. qr per hanc

eternā euadere non ignorāt. Eze=
chiel. xviij. Si impius egerit pe=
nitentiam ab oībus peccatis ſuis
vita viuet et non morietur. Si ali
quis adiudicatus eſſet ſuſpendio
omnia quotqt haberet de poſſeſ
ſionibꝫ terrenis libenter daret ſi
poſſet ſententiam illaʒ euadere at
euitare. Sed contra exiſtenteʒ in
peccato mortali data eſt ſenten=
tia a dn̄o vt ſuſpendatur imper=
petuum in inferno. Ezech. xviij.
Anima que peccauerit. ipſa mo=
rietur. ſcʒ eternaliter. Sec iſta ſen
tentia reuocatur per penitentiaʒ
Ezech. xviij. Si impius egerit pe
nitentiam ⁊c̄. Item ſi rex dixerit
ſubdito ſuo ꝙ niſi infra terminū
ſibi aſſignatum daret quādaʒ ſū
mam pecunie. ipſum occideret. ſe
curum eſſet ſeruo illi ſatiſfacere
ante terminū aſſignatum. Sic eſt
de penitentia ſi ante mortem fiat
Apocal. ij. Age penitentiam. ſin
autē veniam ad te cito. ſcʒ in mor
te. et mouebo candalabrū tuū de
loco ſuo. glo. auferam dona ⁊ vir
tutes a te et ſocietatem fidelium
Sed nota ꝙ penitentia facta in
mortali ē ſicut falſa moneta. Vn
de ſicut non liberatur hō ſoluens
monetam falſam vel que non ha
bet formam debitaʒ. Sic non libe
ratur hō faciens in peccato mor=
tali penitentiam quo ad deum et
premium vite eterne. cum non ſit
informata caritate. i. Coꝝ. xiij. Si
tradidero corpus meum ita vt ar
deam. caritatem autē non habue
ro nichil michi prodeſt. Iteʒ per
penitentiam bona pdita reſtau=
rantur. Auguſtinꝰ. Per penitē
tiam oīa bona pdita reſtaurant.
Gen̄. xl. Tres adhuc dies ſunt
id eſt tres partes penitentie. ſcʒ
contritio/ confeſſio/ ſatiſfactio/
poſt quos recordabitur pharao.
id eſt xp̄s miniſterij tui. et reſti=
tuet te in gradum priſtinuʒ. Hoc
eſt qđ dixit pater ad ſuos. id eſt
xp̄s ad angelos de filio prodigo
ad penitentiam reuertenti. Luce
xv. Cito proferte ſtolam primaʒ
et induite illū. id eſt reſtituite illi
innocentiam et primum ſtatum.
et date annuluʒ in manu eius. id
eſt fidem et alias virtutes. Item
reſtituit ſanitateʒ corporalē. Ita
eni penitentia tenet deum in ma=
nu ſua ꝙ facit euʒ mutare legem
nature. Cum per penitentiā eze=
chie ſanitas reddita ſit. ⁊ per ter
qnos ānos vita donata ſit. Pſa.
xxxviij. Reſtituit eni bona tempo
ralia. Vt manaſſe in babilone in
carcerato ſubito regnū ſuū. ⁊ oīa
pdita reſtaurauit. ſicut legitur. ij.
Paralip. xxxiij. Egit manaſſes pe
nitentia valde coram deo patruʒ
ſuoꝝ ⁊ reduxit eum in regnū ſuū
in iheruſalē. Item per penitētiā
hō donis ſpūalibꝫ ditat. Actuū
ij. Penitentiā agite et accipietis
donū ſpūſſancti. Solet aliquis hō
nobilis vetulā turpē et ignobilē
ducere ī vxorē nō ꝓpt ſe ſed ꝓpt
diuitias magnas qs habʒ ⁊ ꝓpt
hereditatē bonā quā poſſidet. ſic
⁊ tu penitētiā aſſume tibi ī vxorē
et ſi non propter ſe quia tibi vide
tur grauis et turpis. tamen pro=
pter theſaurū gratie et virtutum

queꝫ ſecum defert et hereditateꝫ eternaꝫ quã promittit· Sap̄.viij· Hanc amaui et exquiſiui a iuuentute mea et queſiui michi eã ſpõſam aſſumere· et amatoꝛ factꝰ ſũ forme illius. et ſequitur· Propoſui ergo illaꝫ michi aſſumere ad cõuiuandum ſciens quia cõmunicabit michi omnia bona pariter cum illa. Item per penitentiam ab inimicis defenditur· Ponitur ſignum crucis ſuper eccleſiaꝫ.' vt credatur domus dei· Sic qui vult ſe coſtodire a demonibꝫ· ſignum crucis· ſcꝫ penitentie ſup ſe ponat dictum eſt eñ· Ezechiel'·ix· Sup quem videris ſignuꝫ thau non occidatis· Lupus non comedit ericium· nec lucius particam ꝓpter aculeos· Sic nec diabolus eos q̇ ſunt in aſperitate vite et penitẽcie· Apocal'·vij· dictum eſt quatuoꝛ angelis· Nolite nocere terre ⁊ mari neqꝫ arboꝛibꝫ quo aduſqꝫ ſignemus ſeruos dei noſtri in frõte coꝝ. Math·xij· Cum immũdꝰ ſpũs ⁊c̃· ambulat p loca ⁊c̃· Securus vadit qui poꝛtat ſignuꝫ vel ſigillum regis· Gal'·vi· Stigmata iheſu xp̄i in coꝛpoꝛe meo poꝛto· id eſt ſigna paſſionis eius et penitentie· que ꝓbant me eſſe eiꝰ militem. Item penitentia angelos letificat. Luce·xv· Gaudiũ eſt angelis dei ſup vno peccatoꝛe penitentiam agente ꝙ̃ ſup nonaginta ⁊c̃· Sicut ſolẽt nobiles magis gaudere de captione vnius ſilueſtris cerui ꝙ̃ de decem bobus qui manẽt in domo· Exemplũ de oue perdita et dꝛachma. Iteꝫ de filio prodigo reuertenti ad penitenciam· Luce·xv· Ceperũt ſimul omnes gaudere et epulari· Item penitentia vita eterna acquiritur· Math·iij· Penitentiã agite· appꝛopinquabit eñ regnum celoꝝ Si rex faceret clamare ꝙ quicũqꝫ iret pariſius haberet mille libꝛas· non remaneret nec claudꝰ nec cecus qui nõ iret feſtinanter Dominus vero clamare facit ꝙ penitentes habeant regnum celoꝛum· Item ſi clamaret ꝙ quicunqꝫ iret vltra mare ab omnibus debitis abſolueretur ·et regnum vnum ei daretur plures currerẽt ꝙ̃ modo currunt pꝛo abſolutione omniũ peccatoꝝ et regno celoꝝ Augꝰ· Si tanta poꝛtat nobis cupiditas. quare nõ tanta poꝛtat caritas· Item qui guſtata exteriori coꝛtice nucis que amara eſt tam cito eam pꝛoijcit· ad dulcedinem nuclei nõ puenit· Sic peccatoꝛ penitentiã ſuam pꝛoijciens ꝓpter difficultatem quã in pꝛincipio inuenit· ad dulcedineꝫ ſpũalis conſolationis vel eterni pꝛemij non ꝑuenit. Grego· Si mens appetit qđ demulcet pꝛius bibat qđ dolet· Item poꝛtitoꝛ lignoꝛuꝫ vel bladi maius onus libenter aſſumit humeris ſuis vt maioꝛem mercedeꝫ habeat· Sic deberet facere penitens maioꝛa onera laboꝝ ieiuniorum ſibi aſſumere vt magis remuneretur· Vnuſquiſqꝫ eñ mercedẽ ſecundum ſuum laboꝛem recipiet Bernardꝰ· Si penitentia noſtra paulatim minuitur paulatim gẽmis coꝛona noſtra priuat̃· Item ad traſeundum mare ſecurius eſt ſe ponere in magna naui ꝙ̃ in parua· Nauis eſt penitentia· qꝛ ſicut per nauem tranſit̃ de vna ripa ad aliam· Sic per penitentiaꝫ de mari huius mũdi ad celeſtẽ patriã· Sapie·xiiij· Exiguo ligno credũt homines animas ſuas et tranſeũtes mare per rateꝫ liberati ſunt·

De penitentia indiſcreta·

Tem eſt penitentia indi
i ſcreta· prudenter eñ vult ſibi deus ſeruiri· ne nimoꝛate debiles fiant et poſt medicoꝛum ſuffragia requirũt· Diabolꝰ eñ pugnat cõtra hoiem potius aſtutia ꝙ̃ viribꝫ· ideo nos cõtra eũ ſapientia pugnare opoꝛtet· Sapientie·vi· Melioꝛ eſt ſapiẽtia ꝙ̃ vires· et pꝛudens vir ꝙ̃ fortis· Qui nimis pelleꝫ extendit diſſipat eã Et arcus qui nimis fatigat̃ diu tenſus debilitat̃· Et q̇ nimis emũgit elicit ſanguinẽ· ideo apoſtolꝰ dic' Roma·xij· Rationabile ſit obſequiũ veſtrũ· Iteꝫ ille qui equũ ſuũ nimis fatigat in mane· videt̃ non velle bonã dietã facere· ſubtrahit ei auenã cuꝫ habũdantiuꝫ deberet dare· Bernardꝰ· Ex indiſcretionis vitio ieiunia ⁊ vigiliaꝫ et huiuſmodi agere· vt deficiente ſpũ vel coꝛpoꝛe languẽte ſpũalia impediant̃· tollit coꝛpoꝛi ſuo boni operis effectũ· ſpũi affectũ· pꝛimo exemplũ. deo honoꝛẽ· ſacrilegus eſt et oim vitioꝝ reus· Iſte innocentem crucifigit.' quãdo latronẽ crucifigere debuit. ⁊ occidit hominem cum feram occidere debuit· ſicut lamech· Augꝰ· Carnem debemus reſtringere non extinguere· repꝛimere non oppꝛimere· ſeruiat non ſopiat· humilietur non dñetur· alioqui moꝛietur· Itẽ iſte naueꝫ ſuã onerat qui cõtra picula alleuianda eſſet et ideo ſubmergitur· Iteꝫ ſimilis eſt illi qui vermen vult excutere de arboꝛe et excutit floꝛẽ vel fructũ cũ verme· et lotrici que pãnos lauando lacerat ſup lapidẽ pcutiendo· Exemplũ de monacho qui tantũ eq̇tauit ꝙ opoꝛtuit equũ in craſtinũ remanere in ſtabulo· Greg̃· Bone volũtati non ſemp credendũ eſt ſed regenda et refrenanda maxime in incipiente· Item ſi ille qui aufert vitã alicui qui victurus eſſet per anniũ homicida iudicatur quãtomagis ille qui ieiunijs ⁊ afflictionibꝫ efficit vt quatuoꝛ annis citius moꝛiatur ꝙ̃ eſſet moꝛiturus· Bernardꝰ· Non habet callidus hoſtis efficatius machinamentũ ad delendum de coꝛde caritatẽ ꝙ̃ ſi efficere poſſit vt in ea incaute ⁊ ſine diſcretiõe ãbulet̃.

De penitentia tarda·

Tem eſt penitentia tar
i da· Debet homo feſtina
re ad penitentiam· quia penitentia feſtina plꝰ placet deo ꝙ̃ tarda· Illi eñ qui cito cõuertũtur de peccato ex optimo vite ſue deo offerunt. qui vero tarde quaſi feces deo reſeruant· Vnde qui vſqꝫ ad ſenectutẽ penitentiã facere

differunt. illis ſimiles ſūt qui do
minum ſuum cibare volunt de pa
ne corrupto et furfure vite ſue. ⁊
de fece vini ſui potare! cum de me
liori deberent illi dare. ps. Forti-
tudinem meam ad te. ſcꝫ ſeruien-
dum cuſtodiam. Item iſti de vita
ſua qđ pulcrius eſt et meliꝰ dāt
diabolo ⁊ mundo. reliquias vero
deo volunt dare. ps. Fortitudinē
⁊c. Item iſti ſunt iniuſti ſibiipſis
Si aliquis haberet quatuor aſi-
nos et debiliori illoꝝ totum onus
quatuor imponeret. iniuſtꝰ ⁊ ſtul
tus reputaretur. Sic ille qui totū
onus penitentie ſue in ſenectute
ſua vult portare quando iam non
poteſt laborare. Malachie. pmo
Maledictꝰ doloſus qui habet in
grege ſuo maſculum ⁊ imolat de
bile deo ſuo. Iteꝫ iniquꝰ eſt in ſe
ipſum. dum ſe potius vult habere
maluꝫ q̃ bonū. infirmū q̃ ſanum
mortuū q̃ viuū. ſeruum q̃ liberuꝫ
nichil habentem. q̃ omniū bono
rum eſſe ꝑticipem. Eccl. xvi. Me
lior eſt vnus timens deum q̃ mil
le filij impij. Iteꝫ ille qui non po
teſt leuare onus peccatoꝝ quan
do minus eſt. quomodo leuabit il
lud quādo maius eſt vel erit ⁊ ip
ſe debilior. Exemplum de illo qui
faciebat ſarcinaꝫ de lignis in ne-
more. et temptabat leuare ſarci-
nam et non poterat. et iteruꝫ ad-
debat ligna ſup illam ſarcinā cuꝫ
deberet amouere. Item debet fe-
ſtinare ꝓpter periculū in quo eſt
peccator. quia eſt in terra inimi-
coꝝ ſuoꝝ et in vinculis eoꝝ a q̄-
bus poſſet abſolui ſi vellet. Ba-
ruch. iij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra
inimicoꝝ es. Item ille qui vſqꝫ
ad mortem differt conuerti per
totam vitam ſuam parat manſio
nem in inferno. cum tamen nullo
modo ibi manere vellet. ſed in pa
radiſo. vult habere bonum fineꝫ
et malam vitam. Iſta cauda non
eſt de iſto vitulo. Eccl. xxv. Que
in iuuentute non cōgregaſti quo
modo in ſenectute inuenies. Iſte
ſeminat maledictioneꝫ et vult be
nedictionē metere. contra apoſto
lum qui dicit. ad Gal. vi. Que ſe-
minat homo hec et metet. Item
ſimilis videt̄ eſſe illi qui ludit ad
ſcachos et parum de ludo ſciens
cogitat apud ſe. Ego permittam
familiam auferri. deinde macta-
bo illū cuꝫ quo ludo in fine in an
gulo. cum tamen ſciat illum cum
quo ludit peritiſſimum luſorem.
Velut iperitiſſimus luſor eſt pec
cator qui ſemper in ludo tempta
tionum ſuccumbit. qui familiam
virtutum et bonorum operuꝫ per
peccatum amittit. et peritiſſimus
luſor eſt diabolꝰ qui ab initio mū
di exercitatus eſt in ludo tempta
tionum. Qua ergo preſumptione
confidit peccator ꝙ in angulo de
beat ipſum mactare. id eſt in fine
vite ſue vincere quando grauius
temptat. vt dicit Gregorius tunc
diabolus grauiores temptatio-
nes ingerit. quātomagis fini ap-
propinquare conſpicit. Item de-
bet feſtinare ꝓpter penam quaꝫ
quotidie augmentat. quia moraꝫ
in peccato ſemper addit pecca-
tum peccato. et ita penam pene.

quia peccatum qđ per peniten-
tiaꝫ non diluitur ſuo pondere mox
ad aliud trahit. Mora enī in pec
catis tanq̃ debitum currit ad vſu
ram. quia quanto dultius erit in
peccatis diutius. tanto plus ſol-
uit de pena. Sicut quanto differt
ſoluere qđ debet ad vſuram. tan-
to plus ſoluet tempore ſolutio-
nis. Roma. ij. Secundum duritiaꝫ
tuam et impenitens cor theſau-
rizas tibi iram in die ire et reuela
tionis iuſti iudicij dei. qui reddet
vnicuiqꝫ ſecundum opera eius.
Vere magna vſura quādo ꝓ vno
dente ſoluitur pecunia infinita.
id eſt pro vna delectatione pecca
ti pena eterna. ideo dicitur Eccl.
xx. Datum inſipientis inutile. exi
gua dabit ⁊ multa improperabit
Item ſi aliquis iuuenis dnm ſuū
q̃ diu potuiſſꝫ impugnaſſet. et po
ſtea ſenio confectus ſeruicium ſu
um ei offerret. credo ꝙ non mul-
tuꝫ curaret. Sic qui impugnat de
um in iuuentute et ei ſeruire pro-
ponit in ſenectute. Malachie. i.
Si offeratis claudum vel langui
dum nonne malum eſt. Item mē
brum de nouo confractum citius
renodatur. et infirmitas non diu-
turna facilius ſanatur. et ſordes
in vaſe derelicte ⁊ inueterate dif
ficilius remouentur. ſed noue fa-
cilius tergūtur. Eccl. xvij. Ne de-
moreris in errore impioꝝ ſed an-
te mortē confitere ⁊c. Item ſi ali
quis regi ſuo in debito magno te
neretur et rex diceret ei. Niſi cito
reddas qđ debes incarcerabo te
in perpetuum. et reddes tunc in
centuplum. multa incōmoda ſu-
ſtineret anteq̃ non redderet. Sic
deus cōminatur tibi penam ⁊ car
cerem inferni. nec exies inde do-
nec reddas nouiſſimum quadran
tem. ſed penam ſolues in infinitū
maiorē niſi ſoluas in preſenti. Itē
canis videns volentem ſe percut
tere ſallit in lutum vel ſpinas. et
ita intrat aliquam penam vt eui
tet maiorem. Et latro potius ex-
ponit aurem vel pedem vel mitti
in exiliuꝫ q̃ ſuſtinere ſuſpendiū.
Et homo non vult penitentiam
agere in preſenti vt penam eter-
nā euitet. Iob. vi. Qui timet prui
nam irruet ſuper eum nix. id eſt
qui renuit penitentiam in preſen
ti ſuſtinebit maiorem in futuro.
Item feſtinare debet ꝓpter tem
poris breuitatem. quando aliquis
inchoat tarde dietam ſuam opor-
tet eum amplius feſtinare. Sene
ca. Faciamꝰ qđ in itinere fieri ſo-
let. qui tardius exierint velocita-
te moram appenſant. Stultus eſt
agricola qui eo tempore ſeminat
quo metendum eſſet. Sic qui in
ſenectute expectat penitentiam
ſuam facere quando deberet fru-
ctus penitentie recipere. Iteꝫ cū
ſine veſte nupciali nemo poſſit in
trare ad nuptias celi. Fatuus eſt
qui quando mors vrget! tunc in
primo querit lanam et linum ad
faciendum veſtem illam. Exem-
plum conſuetudo erat in quadaꝫ
patria ꝙ quando mulier promiſ
ſa erat alicui viro in vxoreꝫ. opor
tebat ꝙ mulier filaret textum in
quo deſponſari debebat. in quo

quedam negligens fuit. et tempo
re tranſacto quo potuiſſ; bene ve
ſtem ſuam perfeciſſe. cum audiſſ;
ꝙ ſponſus veniſſet qui eam duce
re debebat in vxorem tunc dixit.
heu nimis expectaui. Math. xxv
Que parate erant intrauerūt cū
eo ad nuptias.

De predicatoribus.

m Vlta videntur valere ad
hoc ꝙ aliqs debito mo-
do predicet. Primum eſt
vt ipſe laudabilit̄ viuat. Littere
enī non habent auctoritatem niſi
in eis pendeat ſigilluz autenticuz
Sic ſciens multas litteras nō ha
bet auctoritatem credendi ei niſi
habeat teſtimonium bone vite.
Math. v. Qui fecerit et docuerit
hic magnus vocabitur in regno
celoꝝ. Augꝰ. Non obedienter
auditur qui ſeipſum non audit. vi
ta debet iuuare doctrinaz non im-
pedire. Predicatores qui dicunt
et non faciunt. ſimiles ſunt cecis
et claudis qui ſedent ī introitu ci-
uitatis mendicantes. qui tranſeun
tibus viam oſtendunt. ſed nunꝙ
in ea pedem ponunt. contra illud
Jacobi. ij. Sic loquimini et ſic fa
cite. Jtem carnifices qui alijs car
nes vendunt peiores ſepe come-
dunt. ⁊ ſutor qui alijs ſubtelares
politos vendit. ipē peiores portat
Sic clerici et ſacerdotes qui alijs
miniſtrant verbum ſalutis. peiꝰ
faciunt ꝙ alij. p̄s. Peccatori dixit
deus quare tu enarras iuſticiam
meam ⁊c̄. Jndignum eſt enī cele-
ſtem doctrinam in vaſe immundo
ponere. Prouerb. xxvi. Quomo-
do ſi argento ſordido ornare ve-
lis vas fictile. Sic tumētia labia
cum peſſimo corde ſociata. Et ſi-
cut dignus irriſione eſt qui argen
to vas fictile ornare vellet. ⁊ cuz
vellet lutum decorare ſordidaret
argentum. Sic irriſione dignꝰ eſt
qui cum malus ſit bona dicit. et
docēs bona quodāmō. obligat ſe
ex doctrina ſua ad faciendū. Gre
go. Qui alios ad bene operanduz
excitat. ad agenduz ſeipſum ligat
Qui predicat aliquam delecta-
tionem venenoſam ⁊ eam poſtea
ſumit. nō videtur credere quod di
cit apoſtolus. Roma. ij. Quid pre
dicas non furandum. et furaris.
Jtem qui bene docet et male vi-
uit. quaſi defert lucernam ante ſe
que immundiciam ſuam alijs oſten
dit. et litteras ſue damnationis
publicat. Proſper. Bene loqui ⁊
male viuere michil aliud ē ꝙ ſua
ſententia ſe damnare. apoſtolus
Roma. ij. Jn quo aliuz iudicas te
ipſum condemnas. Seipſum con
fundit. et ſibipſi contradicit. Jhe
ronimus. Non confundant opera
tua ſermonem tuum. Jſte habet
linguam longe maiorē manu qd
eſt monſtruoſum. Gregoriꝰ. Mō
ſtruoſa res eſt manus remiſſa et
lingua magniloqua. Jtem quis
non haberet ſuſpectam exhorta
tionem inſequendi hoſtes ab eo
quem ſciret eſſe ex parte hoſtiuz
Threñ. iiij. Non crediderunt re-
ges terre et vniuerſi habitatores
orbis ꝙ ingrederetur hoſtis per

portas iheruſalem propter pec-
cata prophetaruz eius. et iniqui-
tates ſacerdotum eius. Secunduz
eſt vt doctrina ſit facilis et aper
ta. Prouerb. xiiij. Doctrina pru-
dentum facilis. Eccl. iiij. Ne ab-
ſcondas ſapientiaz in decore eiꝰ
Augꝰ. Quid prodeſt clauis au-
rea que aperire non poteſt qd vo
lumus. et quid obeſt lignee quan
do nichil aliud querimus niſi pa
tere quod clauſum eſt. Jtem qd
ꝓdeſt locutionis integritas quā
non ſequitur intellectus audien-
tis. cum loquendi omnino ſit nul
la cauſa. ſi quod loquimur non in
telligant propter quos vt intel-
ligant loquimur. Tertiuz eſt. vt
ſit vtilis. Augꝰ. Dixit quidam
eloquens et verum dixit. Jta de-
bet dicere eloquentem vt doceat
vt delectat. vt flectat. deinde ad-
dit. Docere neceſſitatis eſt. dele-
ctare ſuauitatis. flectere victorie
Docendi neceſſitas in rebus eſt
conſtituta quas dicimus. vt veri
tatem docendo non deſeramꝰ. an
minus intelligantur. minus pla-
ceant. minus moueant que dicun
tur. vera tamen et iuſta dicantur
alia duo in modo quo dicimꝰ. Nā
dixit ſic delectare eum vult cui di
cit aut flectere neceſſarie eſt quo
modo dicat delectandus eſt audi
tor. et ita flectendꝰ vt moueatur
ad agenduz. et ſi delectatur ſi ſua
uiter ita flectitur ſi amet qd pol-
liceris. timeat qd minaris. Tantū
de illo ⁊c̄. verſus. Cuz ſapiens lo
quitur ſeruabit tempus et horaz
Sed nunꝙ patitur ſtultus habe-

re moraz. Exponas thema. diſtin
gue. ꝓba rationes. Addas et mi
nuas. cōuerte ꝓpetates. Vox. vul
tus. geſtus. ſermo breuis et ma-
nifeſtus.

De perſeuerantia.

c Ommendabilis eſt per-
ſeuerātia a mltiplici ſuo
effectu. Primus eſt peti
tionis impetratio. Luce. xi. Et ſi
perſeuerauerit pulſans propter
improbitatem eius ſurget et da-
bit illi quotquot habet neceſſari
os. Et. xviij. de iudice iniquo. Si
homo tantum perſeueraret in o-
ratione quantum pauper ad oſti
um diuitis pro elemoſyna. citius
impetraret ſpiritualem elemoſy-
nam ꝙ ille corporalem. Actuuz.
p̄mo. Perſeuerantes in oratione
ſpiritumſanctum acceperunt. Se
cundus eſt. quia bona acquiſita
cuſtodit. Auguſtinus. Perſeue
rantia magnuz donuz dei eſt. quo
dona cetera conſeruantur. Per-
ſeuerantia datur homini per bo-
na merita. glo. ſuper illud. p̄s.
Retribuit michi dominus ſecun
dum iuſticiam meam. Pro fide et
ſpe et alijs bonis operibus red-
det deus perſeuerantiam. Virtu-
tes enim per bona opera meren
tur augeri et tandem perfici. per-
ſeuerantia vero nichil impfectuz
relinquid. Seneca. Videmus debi
les mulieres ſenilis etatis pere-
grinationes longas perficere. vi
demus naturam ex nuce modica
cōtinue operando arborem magnā

efficere. et aquam que adeo mol
lis eſt lapidem adeo durum perſe
ueranti percuſſione per ſe conca
uare. Tertius eſt· quia difficilia
et aſpera facilia facit et ſuauia·
Grego· Subito precedenti de vm=
bra ad ſolem· de ocio ad laborem
graue cernitur omne qđ incipit·
ſed poſtq̃ ab his diſſueſcere ce=
perit· vſus tollit difficultateꝫ· in
uenitqꝫ facile qđ impoſſibile eſſe
putauit· Quartus eſt· quia mini=
ſtrat virtutem operanti ne defici
at· Seneca· Perſeuerandum eſt ⁊
aſſiduo labori robur addendum·
Job· xvij· Tenebit iuſtus viam·
et mundis manibus addet forti=
tudinem. Equus mane deficiens
non poteſt facere bonam dietaꝫ·
Sic in principio conuerſionis de=
ficiens· Gal· vi· Bonuꝫ facientes
non deficiamꝰ ⁊c̄· Item poma pu
trida et vermiculoſa et ſine cau=
da cito cadunt de arbore· ſed ſana
bene ſe tenent vſqꝫ ad maturita=
tem· Sic peccatores interius pu=
tridi et vermiculoſi et carentes
cauda perſeuerantie cito cadunt a
modico vento temptatiōis· Job
xxvij· Tollet eos ventus vrens ⁊
auferet de loco ſuo· Quintus q̄
coronam eternam apprehendit·
Apocal· ij· Eſto fidelis vſqꝫ ad
mortem et dabo tibi coronam vi
te· Bernardꝰ· Perſeuerantia eſt
ſpecialis filia ſūmi regis· Criſo·
Tolle perſeuerātiaꝫ· nec obſequi
um mercedem habet· nec benefici
um gratiam· nec gloriam fortitu
do· non qui inceperit ſed qui per
ſeuerauerit ſaluus erit· glo· non
cēpiſſe vel feciſſe virtutis eſt· ſed
perficere. Criſo· Incipere multo=
rum eſt· finire paucoruꝫ· Aſſue=
uerunt multi in initio feruentes
eſſe· ī fine remiſſi ⁊ diſſoluti· Que
vtilitas eſt ſeminum primo florē
tium et poſtea tabeſcentiuꝫ· Gre
goriꝰ· In caſſum bonuꝫ incipitur
ſi ante terminum vite deſeratur·
quia et fruſtra velociter currit q̇
priuſq̃ ad metam veniat deficit.
Ideo cauda hoſtie iubetur offer=
ri· Leuiti· iij· Indecens eſt animal
ſine cauda· Vnde dicitur q̄ pauo
auis quando amiſit caudam non
audet apparere pre verecūdia· Sic
ſine cauda perſeuerantie non au=
debit aliquis coram deo in die iu
dicij apparere· Item qui nauigāt
mare ꝓpter ventum contrarium
non dimittunt nauigare· ſed con=
tra ventum perſeueranter labo=
rant· donec ad portuꝫ veniant· Et
canis venaticus ſequitur leporeꝫ
per ſpinas et tribulos· donec ap=
prehēdat· Sic nos deū· i· Cor· ix·
Sic currite vt comprehendatis·

De preſumptione·

Imenda eſt preſumptio
q̄ eſt occaſio ruine· Do=
minus eni permittit ali=
quando viros ſanctos in aliquod
manifeſtuꝫ et mortale crimen ca
dere ne de ſe preſumant· Augꝰ·
Audeo dicere ſuper bene eſſe vti
le cadere in aliquod manifeſtum
et apertum peccatum· vnde ſibi di
ſpliceant qui iam ſibi placendo
ceciderunt. Exemplum de petro

qui vilius cecidit· q̇a pre ceteris
preſumpſit· quando dixit· Et ſi o
portuerit me mori nō te negabo·
Math· xxvi· Auguſtinꝰ· Vbi di
xiſti ſufficit· ibi defeciſti· et vbi ti
bi placuiſti ibi periſti. Item q̇a
fatuitas magna oſtenditur fatui
tas preſumentis de ſe· exemplis
virorum fortiuꝫ qui leguntur cor
ruiſſe· vt dauid· Salomonis· Sā=
ſonis· Gregorius· Dauid cadente
nemo ſuperbiat· Augꝰ· Multuꝫ
infrenis eſt qui illuc ire conten=
dit vbi multos corruiſſe videt· Si
homo non poteſt vincere leuem
temptationē nec ſuſtinere modi=
cum verbum· qua ergo temerita
te magna p̄ſumit qui modica nō
poteſt· Prouerb· xiiij· Sapiens ti
met et declinat a malis· ſtultus
tranſilit et confidit· Magna er=
go fatuitas preſumentis· q̄ pre=
ſumit exire a peccato quando vo
luerit· cum tamen a caſu in pecca
tuꝫ modo cauere non poſſit· Eccl·
xix· Repromiſſio nequiſſima mul
tos perdidit· Homo poſitꝰ a deo
in paradiſo terreſtri ſtare nō po
tuit· quomodo ergo in paradiſo
celeſti viribus ſuis ſe ponere pre
ſumit· cum dictum ſit· Preſumen
tes de ſe· et de ſua virtute gloriā
tes humilias· Judith· vi·

De prodigalitate·

Rodigalitas aufert ho=
mini ſua· In tribus caſi=
bus videtur homo per=
dere ſua· Quādo pleno vaſi infun

dit· vel corrupto· vel quando pro
nichilo dat· Prodigus vaſi ple=
no infundit quando dat diuitibꝰ
Proſper· Habentibꝰ dare nichil
aliud eſt q̃ ſua perdere· vnde Lu
ce· xiiij. Cum facis conuiuiū· voca
pauperes· cecos· claudos. qui nō
habent vnde retribuant tibi· Sed
econtra prodigus paſcit diabolū
paſcendo diuites peccatores· re=
putat honorem qđ eſt dedecus·
ſcꝫ paſcere porcos gulosos et lu=
xurioſos. et dedecus reputat refi
cere deum in pauperibus ſuis· et
qđ ſubtrahit ori dei· ponit in ore
porci vel diaboli· Luc· xv· Adhe
ſit vni ciuium· ſcꝫ filius prodiguꝫ
et miſit illum in villam vt paſce=
ret porcos· Item ipſi ſunt oues
diaboli· quia ſingulis annis dia=
bolus eos ſpoliat dando veſtes
eorum membris ſuis hiſtrionibꝰ
vel diuitibꝰ et peccatoribꝰ· Iteꝫ
vaſi corrupto īfundit quādo dat
hiſtrionibus vel diuitibꝰ· Eccl·
xij· Benefac humili et ne dederis
impio· Iſte eſt ſimilis aranee que
texendo ſe euiſcerat. vt muſcas
accipiat· Sic prodigus dando ſua
ſe euiſcerat vt muſcas venenoſas
vane glorie accipiat· Pſa· lix· Te
las aranearum texerunt· que non
eis profuit· Item pro nichilo dat
quando pro vana gloria dat que
nichil eſt· Joh· viij· Si ego glori=
fico me gloria mea nichil eſt· Si
cut aliquis non dicitur largus ſi
ventus palium ſuum ei auferat.
Nec arbores dicuntur liberales
ſi ventus fructus ab eis excutiat·

Sic pꝛodigus non dicitur largus
quia ſua non confert. ſed ventus
vanitatis ei aufert. Oſee. xij. Ef-
fraim. id eſt diues paſcit ventum
et ſequitur eſtum. Idez. viij. Ven
tum ſeminat et turbinem metet.
ſcz pene eterne.

De pigritia.

m Vita mala ſequūtur ho
minem pigrum. Primuz
defectus bonoꝛuz operuz
vel fuga. Prouerb. xxvi. Abſcon
dit piger manus ſuas ſub aſcella
⁊c̄. Prouerb. xxi. Noluerunt ma-
nus eius quicꝙ̄ operari. Homo
piger ſimilis eſt caſtro duoꝝ do
minoꝛum inter quos ille qui re-
miſſus eſt totū amittit. alius pau
latim aufert ei ius ſuuz. Sic ſi ſpi
ritus remiſſus fuerit. caro que ad
uerſus ſpirituz concupiſcit / quot
tidie aliquid contra ipſum acqui-
rit. Prouerb. xij. Manus foꝛtium
dominabitur. que autē remiſſa fu
erit tributis ſeruiet. Secundū eſt
inconſtantia volūtatis. Prouerb.
xiij. Vult et non vult piger. Ta-
lis ligatus eſt vinculis ſtupeis.
imo etiam nullis. ſed ſola deſidia
ligatur. Prouerb. xxvi. Sicut oſti
um vertitur in cardine ſuo. ſic pi
ger in lectulo ſuo. nec poteſt exi-
re. ſed tenetur a pigritia et ceruí-
cali plumali. Tertiū eſt amoꝛ vo
luptatis. Prouerb. xxi. Deſideria
occidunt pigrum. Sicut agri pꝛo
ferunt ſpinas et tribulos et her-
bas inutiles ſi in pace dimittunt
ſed ſi foſſi ⁊ purgati ſepe fuerint
et bonis ſeminibus ſeminati bo-
nas herbas pꝛoducunt. Sic ho-
mo ſpinas et tribulos vitioꝝ ge
nerat ſi nullis occupatur laboꝛi-
bus. Bernardus. Hec eſt maledi
ctio ade. vt in agro coꝛdis et coꝛ-
poꝛis noſtri nociua et inutilia in-
gratuita et paſſiua ꝓueniant. vti
lia vero et neceſſaria cum laboꝛe.
Prouerb. xxiiij. Per agrum pigri
hominis tranſiui. et per vineam
ſtulti. et ecce totum repleuerunt
vrtice. et operuerant ſuperficiem
eius ſpine. id eſt incentiua vitio-
rum carnaliuz et ſpiritualiuz. Ta
les fructus creſcunt in oꝛto ho-
minis pigri. et aqua et veſtis ex
quiete coꝛrumpuntur. Poeta. Et
capiunt vicium ni moueantur a-
que. Quartum eſt timoꝛ puſilla-
nimitatis. Prouerb. xviij. Pigrū
deijcit timoꝛ. Si bene reſpiceremꝰ
quot et quantis laboꝛibꝰ et cru
ciatibus quotidianis mali meren
tur cruciatum eternum. ſatis con
fundi poſſemus qui adeo pigri ſu
mus laboꝛare pꝛo regno eterno.
Auguſtinus. O ſi poſſemus ho-
mines excitare et cum eis excitari
vt tales eſſemus amatoꝛes vite
permanentis / quales ſunt ipſi vi
te fugientis. Cui dictum eſt. na-
uiga ne moꝛiaris. et diſtulit. Cui
dictum eſt. laboꝛa ne moꝛiaris
et piger fuit. nos iubet deus vt in
eternum viuamus. et obedire ne
gligimus. Itez multuz poſſet eru
beſcere ille quem ſolus timoꝛ deij
cit de equo virtutum. qui non eſt

niſi quedam pictura terribilium.
talis vincitur ab hoſte / qui non-
dum eſt. nec etiam foꝛſitan futu-
rus ē. Seneca. Pꝛecipio ne ſis ⁊c̄.
ante tempus ſunt illa que velut
imminentia expauiſti. Foꝛſitā nū-
ꝙ̄ futura ſunt. Quintuz eſt negli
gentia in negotijs alienis. Pꝛo-
uerb. x. Sicut acetum dentibus ⁊
fumꝰ oculis. ſic piger his qui mi
ſerunt eum. Pꝛouerb. xxvi. Dicit
piger. Leo eſt in via ī medio pla
tearum occidendus ſum. Sextum
eſt priuatio gloꝛie. Pꝛouerb. vi.
Vſqꝫquo piger doꝛmis. quando
conſurges ⁊c̄. Idem. xx. Pꝛopter
frigus piger arare noluit. mendi
cabit ergo eſtate / et non dabitur
ei. Septimum eſt moꝛs gehenne
Mathei. xxv. Serue male et pi-
ger nōne opoꝛtuit pecuniam me-
am dare ⁊c̄.

De prouidentia.

v Alet pꝛouidentia ad ſu-
ſtinenduz temptationes
et tribulationes. Grego.
Hoſtis calidus tanto liberius pe
ctus percutit. quanto nudum a
pꝛouidentie loꝛica depꝛehēdit. et
tanto quiſqꝫ minus aduerſitate
pꝛemitur. quanto contra illam p̄
ſciendo paratus inuenitur. Minꝰ
eni feriūt iacula que pꝛeuidentur
Seneca. Tunc per rationez recte
viues ſi omnia eſtimes ⁊ perpen
ſes. Idem. Si diues eſſe cupis in
futura pꝛoſperum intende. et que
poſſunt cōtingere animo tuo cun
cta pꝛepone. Nichil tibi ſubitum
ſit ſed totuz ante conſpicies. Itē
valet ad habendam vitam eter-
nam. Si pꝛo ſuſtentatione vnius
anni tam ſollicite ꝓuidet ſibi ho
mo in eſca. quare de vita eterna
in qua ſemper victurus eſt nō ꝓ
uidet in vita iſta. Deutro. xxxij.
Vtinam ſaperent et intelligerēt
ac nouiſſima pꝛouiderent. Item
ſi homo non poteſt habere victū
tempoꝛalez ſine magna pꝛouiden-
tia et ſollicitudine. quomodo eſt
tam fatuus ꝙ putat ſe habere e-
ternam vitam et beatam ſine pꝛo
uidentia et laboꝛe. Criſo. Eſcam
coꝛpoꝛis ſi ſollicitus non fueris ha
bebis. iuſticiam vero niſi ſollici-
tus fueris non habebis. que ergo
dementia eſt non eſſe ſollicituz de
eo qd̄ ſi ſollicitus non fueris ap-
pꝛehendes. Itez ſi homo deberet
vltra mare ſine reditu pꝛouideret
ſibi longe ante de neceſſarijs vie
et de quibus ibi viueret. et foꝛſi-
tan poꝛtaret ſecum quicquid ha-
bere poſſet. et cito receſſurus eſt
de mundo iſto ſine reditu et igno
rat diem et nō ꝓuidet ſibi de quo
viuet in futuro. qd̄ animalia faci-
unt. vt foꝛmica. Pꝛouerb. vi. Va
de ad foꝛmicam o piger et conſi-
dera vias eius et diſce ſapientiaz
que cum non habeat ducem nec p̄
ceptoꝛem. nec pꝛincipem. parat
eſtate cibuz ſibi et congregat in
meſſe ꝙ in hyeme comedat. Exē
plum in terra quadā quolibet an
no rex nouꝰ cōſtituebatur. ⁊ poſt

annuꝫ mittebatur in exiliū nudꝰ.
ſed quidam ſapiens cum vno an
no eſſet factus rex. prouidit ſibi
in illo anno et miſit in exilium il=
lud quicquid habere potuit. ⁊ cū
annus regni ſui finitus eſſet rece
ptus eſt honorifice in exilio alijs
nudis ⁊ miſeris remanentibꝫ qui
non prouiderunt ſibi.

De preparatione.

a

D quinqꝫ ſolent ſe ho=
mines preparare. ſcꝫ ad
defendendum. Ad ſerui
endum. Ad recipiendum. Ad cō
putanduꝫ. Ad cōuiuandum. Pri
mo debemꝰ nos ergo preparare
ad defendendum. vt obſeſſi. Ob=
ſeſſi enī cum caſtrum ſuum defen
dere nituntur. primo vocant auxi
liuꝫ domini. ſecundo muros in cir
cuitu edificant. tertio aditus ho=
ſtibus claudunt. Primo ergo au
xilium domini et ſanctoruꝫ implo
rare debemus. vt Judith. Prepa
ra te ad bellum. ſta viriliter. reſi=
ſtēdo diabolo nec reddas caſtrū
domī tui ſine eius licentia. ſed pre
para te ad bellum auxilium dei ⁊
ſanctorum implorando. Qui obſi
dentur mittunt nūcios ad dominū
et ad amicos vt veniant in auxi=
lium ſibi. p̄s. Leuaui oculos me=
os ad montem. id eſt ad ſanctos
vnde veni et auxilium michi. qđ ſi
gnificatur in libro Regum. vbi vi
ri iabes miſerunt ad vniuerſos ter
minos iſrl̕ ꝓ ſuccurſu. Jſti nūcij
ſunt orationes. p̄s. Jntret oratio
mea ī cōſpectu tuo. glo. mira vir=
tus ponitur ſpaciū orationis que
quaſi quidam nuncius ad deuꝫ va
dit. et mandatum pagit quo caro
peruenire nequit. Secūdo muros
virtutuꝫ in circuitu conſtruūt. Si
cut enī muri ingreſſum et impe=
tum hoſtium impdiunt. ſic virtu
tes vitijs obſiſtunt. Largitas enī
non pmittit ꝙ auaritia ingredia
tur. Caſtitas ꝙ luxuria. et ſic de
alijs. ideo dicitur Judith. iiij. ꝙ fi
lij iſrael circundederunt muris vi=
cos ſuos in p̄paratione pugne cō
tra holofernem. Et nota ꝙ ſi ru=
ptura ſit in muro patet aditꝰ ho
ſtibꝫ. Sic ſi habeas multa opera
virtutuꝫ et vna virtus deficiat. ſuf
ficit ad ingreſſum hoſtibus vt te
capiant et occidāt. Job. xxx. Qua
ſi rupto muro et aperta ianua ir=
ruerunt ſuper me. Tertio aditus
hoſtibus claudūt p quos poſſent
introire. ⁊ iſti ſunt quinqꝫ ſenſus
corporis. Claude ergo feneſtras
iſtas. qꝛ p hec mors intrat ad ani
mā. Judith. v. Nunciatuꝫ eſt ho=
loferni ꝙ filij iſrael p̄pararēt ſe
ad reſiſtēdū ac montiū latera cō=
cluſiſſent. Holofernes diabolum
ſignificat. qꝛ quotidie animas no
ſtras impugnat vt eas acquirat
Contra quē p̄parare nos debemꝰ
ſecundum ꝙ dicitur. Eccl̕. ij. Fili
accedens ad ſeruituteꝫ dei ſta in
iuſtitia et timore ⁊c̄. Jn hac au=
ctoritate conſolamur. erudimur.
admonemur. Cōſolamī cuꝫ nos fi
lios vocat. Nō modica cōſolatio
eſſꝫ paupi de baſſo genere. ſi rex

adoptaret euꝫ in filiuꝫ. et hoc eſt
qđ facit dominus quando dicit
peccatori ꝙ recedat a peccato et
efficiatur filius dei per gratiam.
Roma. viij. Si autem filij et here
des ⁊c̄. Secūdo erudimur ibi. Ac
cedens ad ſeruitutem dei. Jn hoc
docemur ꝙ diabolus ſpecialiter
impugnat eos qui ipſum deſerūt
et ad deum ſe conuertunt. vt pha
rao / filios iſrael fugiendo per=
ſecutus eſt. glo. qui ab illecebris
mūdi vult abſtinere et in xp̄o pie
viuere / perſecutionem patiatur.
dum enī diuino ſeruitio aſtringi
ſe preparat bellum diaboli con=
tra ſe excitat. Sicut rex ſibi ſubdi
tos non impugnat ſed aduerſari
os. Tertio monemur ne cadamꝰ
de equo virtutum. ibi. Sta in timo
re et iuſtitia. vnde. i. Cor. x. Qui
ſtat videat ne cadat. ſequitur. De
prime cor tuum per humilitateꝫ
quia humilitas liberat. et ſuſtine
per patientiam. quia radix et cu=
ſtos virtutum eſt patientia. Secū
do debemus nos preparare ad ſer
uiendum. ſicut miniſtrantes de ci
bo coram magnatibus ſe prepa=
rant vt decenter et honeſte ſerui
ant. Sic qui deo ſeruire deſiderat
debet ſe preparare vt decenter ſer
uiat. Deus enī ſanctus et mundꝰ
eſt. ideo vult habere ſeruos ſan=
ctos et mundos. Leuitici. xx. San
cti eritis quoniā ego ſanctus ſuꝫ
ideo dicit̄. i. Regū. vij. Preparate
corda veſtra domino per conſciē
tie purgationem et ſeruite illi ſo
li ⁊c̄. Nota hic quomodo debemꝰ
domino ſeruire. quia libenter. Re
uerenter / diligenter / ſigulariter
diligenter. ibi. preparate. Seruꝰ
diligens eſt ſemper paratus ad
mandata domini ſui. p̄s. Paratꝰ
ſum et non ſuꝫ turbatus vt cuſto
diam mandata tua. Libenter. ibi
corda veſtra. quia qđ non de cor=
de ſed inuite impenditur non pla
cet deo. i. Paralipo. xxviij. Serui=
te domino corde perfecto et ani
mo volenti. quia coacta ſeruitia
deo non placent. Reuerenter. ibi.
dn̄o. Si enī cuꝫ tanto timore et re
uerētia ſeruitur domino terreno
propter eius potentiam et digni
tatē. quātomagis deo qui eſt rex
regum et dominus dominantiuꝫ
p̄s. Seruitē domino in timore et
exultate ⁊c̄. Singulariter. ibi.
illi ſoli. quia ſolos ſeruientes ſibi
remunerat. non vult habere ſuos
ad medietatē. ij. Cor. vi. Jn omi
bus exhibeamus noſmetipſos ſi
cut dei miniſtros. non carnis vel
mundi vel diaboli. Math. vi. Ne
mo poteſt duobus dominis ſerui
re. Tertio debemus nos prepara
re ad recipiendum. Recepturi ei ī
principeꝫ ſuuꝫ preparant ſe et ho
ſpitium mundant. Gregorius. Si
amicus diues et potens domum
veſtram intraret cum omni fre=
quentia tota domus mundaretur
Tergat ergo ſordes praui operis
qui deo parat domuꝫ cordis. Ec
cl̕. ij. Qui timent dominum pre=
parabunt corda ſua. et in conſpe
ctu illius ſanctificabunt animas
ſuas. Require de hoc de mūditia
cordis. Quarto debemus nos
preparare ad computandum vel

ad rationem reddendaʒ de bonis
nob̄ cōmiſſis·de hoc Amos·iiij·
Prepare in occurſuʒ dei tui iſrael
Solet dici vulgariter· qui eſt ho
norifice paratus et munitus/ſecu
rius expectat aduentum domini
ſui. Ideo fatue virgines·quia nō
fuerunt parate ⁊ munite·ideo tur
piter ſunt repulſe·preparate ve
ro honorifice ſunt recepte·Ma=
thei.xxv.j·Ideo et vos eſtote pa
rati· quia qua hora non putatis
filius hominis veniet·ſcʒ ad iudi
cium·Veniet autē ad tria·Ad cō
putandum·Scrutanduʒ·Pugnā=
dum·Ad cōputanduʒ·quia bona
nobis cōmiſſa diſſipauim9· vt vi
licus iniquitatis·Luce·xvi·cui di
ctum eſt·Redde rationem vilica=
tionis tue.Mathei·xxv·Tunc tē
poris veniet dominus ſeruorū il
lorum et ponet rationem cum eis
Prepara ergo te in occurſum dei
tui·per tui examinationeʒ· Ante
iudicium prepara iuſticiaʒ.id eſt
bona opera que reſpondeant pro
te in iudicio ⁊c·Eccl'·xviij·Ante
iudicium interroga teipſum·Itē
veniet ad ſcrutandum·quia pec=
cata noſtra abſcondim9·Sopho
nie.pmo·Scrutabor iheruſaleʒ in
lucernis·Peccata eni que nūc ſūt
abſcondita manifeſtabuntur vt
merces fardellorum in nundinis
j·Cor·iiij· Veniet dominus qui
et illuminabit abſcondita tene=
brarum·et manifeſtabit conſciē=
tias cordium· et ideo prepara te
per cōfeſſionem peccata deponē
do·ſicut latro furtum extra domū
proijcit ne cum eo inueniatur·ps·

Preoccupemus faciēʒ eius in cō
feſſione·Item veniet ad pugnan
dum contra peccatores qui man=
data tranſgreſſi ſunt. Apoca·xix·
Pugnabo cuʒ illis in gladio oris
mei. Pugnabit etiam cum illo or
bis terrarum contra inſenſatos·
vt dicitur·Sapie·v·Non reſtat er
go niſi facere pacem cum eo·Lu
ce·xiiij·Quia rex iturus facere bel
lum aduerſus alium regem nōne
rogat ea que pacis ſunt·ſi reſiſte
re ei non poteſt. Sic et nos facia
mus. Quinto debem9 nos prepa
rare ad cōuiuandum· Vocati eni
ad curiam magnam ſe ornant ⁊ p̄
parant diligenter·ſic nos qui vo
cati ſumus ad curiam celi·merito
nos p̄pare debem9 vt honorifice
recipiamꝰ. Apocal'·xix·Venerunt
nuptie agni·⁊ vxor eius prepara
uit ſe·Nuptie iſte appellantur be
ata vita·In introductione ſpon=
ſe ad ſponſuʒ ſolent fieri cōuiuia
et feſta magna·Sic erit in cōiun=
ctione xp̄i et eccleſie poſt iudiciuʒ
qd' ſignatur heſter·ij· Vbi dicitꝰ
ꝙ rex aſſuerus iuſſit parari cōui
uium magnum pro coniunctione
⁊ nuptijs heſter. Tūc dabit ſpō
ſus ſponſe nouas roſas· quando
corruptibile hoc induet immor=
tale corpus·Et nota ꝙ tripliciter
oportet hominem preparare ad
nuptias iſtas·vt ſit caritas in cor
de·Penitentia in corpore·Largi=
tas i poſſeſſione·Ad nuptias cor
porales tria genera hominum ſo
lent recipi· Primo bene induti·
Ribaldi a curijs p̄ncipū expellūtꝰ
heſter·iiij·Non erat licitū ſacco

indutū intrare aulā regis aſſueri
Sic non habens veſtem nuptialē
id eſt caritatem eiectus eſt a nu=
ptijs xp̄i·Mathei·xxij·Item reci
piuntur diuites qui ſoluunt pre=
cium ſedis ſue·alij non·Sic ad cō
ſortiuʒ beate vitē recipiuntur qui
hic tribulationes et anguſtias
ſuſtinuerunt· id eſt pro precio ſol
uerunt. Luce·xxij· Vos eſtis qui
permanſiſtis mecum in tempta=
tionibꝫ·⁊ ego diſpono vobis ⁊c·
Item largi et curiales ſolent ad
curias ⁊ ad feſta vocari·auari nō
Sic miſericordes·qui xp̄m in pau
peribus receperunt· a xp̄o digni
ſunt vocari ad nuptias celi·Veni
te benedicti patris mei percipite
regnū quod paratum eſt ⁊c·Eſu
riui enim ⁊c·Mathei·xxv·

De probatione.

Olent homines probare
pecuniam quam recipe=
re debent pro mercibus
ſuis· vtrum ſit bona vel mala ve
ra vel falſa·Sic deus vult proba
re illos quibꝫ daturus eſt regnū
multis modis· Primo per fidem
probatur homo·ſicut clericus p=
batur quando recipi debet ad ordi
nem vel beneficium·ij· Cor·vlti·
Voſmetipſos tēptatē· ſi eſtis in
fide ipſi vos probate in operibus
glo·quia fides ſine operibus mor
tua eſt·i·Petri·pmo·Probatio fi
dei veſtre/ precioſior ſit auro qd'
per ignem probatur· id eſt fides
veſtra p temptationes probata
et examinata precioſior ſit auro·

Sicut aurum in fornace examina
tur prolatum foras cuius ſit ful=
guris apparet·Ita fidelium con=
ſtātia inter preſſuras contempti
bilis videtur·ſed finito certamine
in iudicio quantē ſit glorie oſten=
ditur·Secundo probatur per pa=
cientiaʒ in tribulatione· Sicut au
rum probatur in fornace ignis·
Sapie·iij· Tanꝙ aurum in forna
ce probauit electos· ſcʒ dominus
et Job·xxiij· Probabit me quaſi
aurum qd' per ignem tranſit·glo·
Patientia ſanctorum auro com=
paratur·quia ſicut in metallis ni
chil precioſi9 auro· ita hec apud
deum omni laude digniſſima·ideo
Zach·xiij· Probabo eos ſicut p
batur aurum.Qui autē in tribula
tione deficiūt aurum non ſunt nec
argentum·ſed es vel plumbum·
Moneta q̄ falſo ſonat vt es· vel
plicatur ſuper digito vt plumbū
nō recipitur·ſed caſſatur·Ihere.
vi·Argentum reprobum vocate
illos vt falſam monetaʒ·econtra
dicitur in ps· Probaſti cor meuʒ
⁊c.⁊ non eſt inuenta in me iniqui
tas·Eccl'·ij·In igne probatur au
rum ⁊ argentuʒ·homines vero re
ceptibiles ſunt·id eſt digni vt re
cipiātur in camino humiliationis
id eſt tribulationis· que humi=
liat animam ne cadat per ſuper=
biaʒ.Eccl'·xxvij·Vaſa figuli pro
bat fornax·⁊ hoies iuſtos tēpta=
tio tribulationis·Olla vacua po=
ſita ad ignem crepat·plena non·
Sic homo vacuus gratia dei cre=
pat propter impatientiam·Ter=
tio probatur per temptationes·

Tobie·xij· Quia acceptus eras
deo·neceſſe fuit vt temptatio pro
baret te·ſicut probatur miles in
torneamento· Aug⁹. Temptaris
vt proberis·p̃s·Tempta me dñe
et proba me· quia beatus vir qui
ſuffert temptationem. quoniam
cum probatus fuerit accipiet co=
ronam vite. Jacobi·primo· Tem
ptaris vt qui neſciebas te·a te ip
ſo inueniaris· Eccl'·xxxiiij·Qui nõ
eſt temptat⁹ quid ſcit·id eſt ſeip
ſum nouit. Grego· Cum tempta
mur ad dei iudicium recurrere de
bemus et maiores laudes ei refer
re q̃d pulſati verbis non nouim⁹
vñ·p̃s· Proba me dñe et ſcito cor
meum. et fac noſſe me. Item tẽ=
ptaris vt exercearis vt miles i tor
neamento· Habet eñi miles criſti
torneamentum contra mundum.
et carnem et diabolum. Job·i·
Caldei· id eſt demones fecerunt
tres turmas et inuaſerunt came=
los·id eſt fortiores.p̃s· Seru⁹ tu
us exercebatur in iuſtificationi=
bus·id eſt temptationibus·Quar
to probatur per verba ſicut por=
cus probatur in lingua ſi ſit ſan⁹
vel non· Non dicitur porcus ſan⁹
qui habet grana i lingua·Sic ho
mo qui habet mala verba· ſcꝫ a=
tu'ationis/detractionis/murmu
rationis et huiuſmodi·de primo·
Prouerb·xxvij· Sicut probatur i
conflatorio argentum ⁊ in forna
ce aurum·Sic probatur homo o=
re laudantium. ſic detrahentium
Jheronim⁹· In verboꝝ pondere
probatio conſiſtit vite humane.
De tertio dicit Gregori⁹·Qualis
vnuſquiſqꝫ apud ſe lateat.' illata
contumelia probat·Sapie·ij·Cõ
tumelia et tormento interroge=
mus eum et probemus patientiã
eius·Quinto per opera ſicut pro
batur arbor eſſe bona vel mala
ex fructu. Math·vij· Arbor bo=
na fructus bonos facit ⁊c̃·Eccl'·
xlvi· Samuel in fide probatus eſt
id eſt in operibus·Sapie·iiij·fi=
lij qui naſcentur teſtes ſunt neq̃=
cie aduerſus parentes·id eſt ope
ra operarios accuſabunt in die iu
dicij· Joh·ix· Me oportet opera=
ri opera patris mei. opa eñi que
ego facio teſtimoniũ perhibent
de me·ideo dicitur·ij·Timoth·ij·
Sollicite cura teipſuꝫ probabileꝫ
exhibere deo operarium in confu
ſibilem· Sexto ex conuerſatione.
Sicut homo probatur ex habitu
et facie·Eccl'·xix· Ex viſu cogno
ſcitur vir· et ab occurſu facie co
gnoſcitur ſenſatus ab inſenſato·
Eccleſiaſtes.viij·Sapientia ho=
minis lucet in vultu eius· Eccl'.
xix·Amictus corporis et riſus dẽ
tium enunciant de illo.ideo dicit·
Deut°·primo·Date ex vobis vi=
ros prudentes et gnaros quoruꝫ
conuerſatio ſit probata in tribus
veſtris·Septimo per obedientiaꝫ
p̃s·Probaui te apud aquas con
tradictionis·glo·id eſt apud po=
pulum contradicentem tibi·Qui
eñi graditur viaꝫ domini multos
habet cõtradictores/detractores
inſultatores/inſidiatores. Sic p
bauit de⁹ abraaꝫ·Geñ·xxij·Tem
ptauit de⁹ abraam ⁊ dixit ad eũ.
Tolle filium vnigenitum ⁊c̃.

Quomodo querendus eſt deus.

m Vlti querunt dominũ et
non inueniunt· quia non
querunt ſicut debent·vel
quando debent· vel vbi debent.
Tria ſunt ergo hic conſideranda
ſcꝫ·Quomodo querendus eſt de⁹
Quando·Et vbi· Querendus eſt
deus lacrimabiliter/ diligenter/
perſeueranter·Lacrimabiliter·ſi
cut mulier lacrimando querit fili
um amiſſum·Luce·ij· Ego et pa=
ter tuus dolentes querebam⁹ te
Bernardus· O bone iħu quomo
do te in gaudio inueniaꝫ quẽ ma
ter dolens vix inuenit. Item que
rend⁹ eſt diligenter·Si homo ita
diligenter quereret deum ſicut q̃
rit acum vel obolum vnuꝫ· forte
inueniret·Luce·xv·Que mulier ſi
perdiderit drachmam vnam non=
ne accendit lucernã et euertit do
mum et querit diligenter donec
inueniat. Deut°·iiij·Si queſieris
dñm deum tuum inuenies eum·ſi
tamen toto corde queſieris eum.
Magna ſtulticia hominum.' qui
querunt cum magno labore vel
ſollicitudine que vix vel nũq̃ poſ=
ſunt inueniri·et non querunt que
cito inueniuntur. Temporalia
vix inueniuntur queſita·Eccl'.xi·
Si ſecutus fueris nõ apprehendes
celeſtia vero qui querit inuenit.
Iteꝫ ſtultus debet reputari infir
mus qui non vult querere medici
nam vel ſanitatem et moritur· et
ſi quereret inueniret et viueret.
Sic infirmus ſpiritualiter ſicut
ſcriptum eſt in p̃s·Querite domi
num et viuet anima veſtra·Econ
tra dicit·ij· Paralipo·xv· Si quis
non queſierit dominum moriatur
Item querendus eſt perſeueran
ter. Yſaie·xxi·Venit nox et mane
ſi queritis in die pſperitatis. que
rite i nocte aduerſitatis.p̃s·Que
rite faciẽ eius ſemp·quia ſemper
auxilio eius indigetis·Canticoꝝ
iij· Surgam et circuibo ciuitateꝫ
p vicos et plateas querens queꝫ
diligit anima mea· Item non in=
uenitur deus·quare·quia nõ que=
ritur tempore congruo·Tempus
congruuꝫ eſt vita preſens· Yſaie·
lv·Querite dominum dum inue=
niri poteſt·id eſt dum viuitis·Tẽ
pus ad querendum deum congru
um eſt duꝫ ꝓpe eſt· dum dies eſt
dum vacat nogotijs noſtris·No
ta tempus ad querendum deum
congruuꝫ eſt. Dum dies eſt·Duꝫ
prope eſt· Dum vacat negotijs
noſtris· Dum ergo dies eſt que=
rimus eum·quia vix aliquis de no
cte euꝫ inuenire poteſt·Cantico·
iij·Per noctem·ſcꝫ culpe ignorã=
tie vel mortis queſiui eum·et non
inueni· Noli ergo expectare que
rere deum vſqꝫ ad noctem mortis
ſicut multi faciunt·de quibus dici
tur Joh·viij·Ego vado et quere
tis me et in peccato veſtro mori
emini· Sed fac ſicut ille ioſias de
quo dicitur·ij· Paralipo·xxxiiij·
Cum adhuc puer eſſet cepit que
rere dominum·quia dicitur·Pro=
uerb·viij· Qui mane vigilauerint
ad me inuenient me mane·ſcꝫ iuuẽ
tutis· Item tempus queredi deũ
eſt dũ ꝓpe eſt et pſens ẽ. Yſa·lv·

Querite dominum dum inueniri
poteſt. inuocate eum duz prope eſt
Pulſat enī ad oſtium cordis. non
oportet eum multum longe que=
rere. Apocal. iij. Ego ſto ad oſti
um et pulſo. Aperi ergo ei cito
ne forte declinet et recedat. ⁊ nō
poſſis eum inuenire cum ſponſa q̄
dicit. Canticoꝝ. v. Vox pulſantis
dilecti mei. Api michi ſoror mea
amica mea ⁊c̄. ſequitur. Spoliaui
me tunica mea ⁊c̄. Et paulo poſt
ſequitur. Surrexi vt aperirez dile
cto meo at ille declinauerat atqȝ
tranſierat. queſiui illū et non inue
ni. vocaui et non reſpōdit michi.
Nec mirū quia ad oſtiū tuū pul=
ſauerat et noluiſti ei aperire. ideo
dicitur. Joh. vij. Adhuc modicū
tempus vobiſcuz ſum ⁊ queretis
me et non inuenietis. et vbi ego
ſuz vos non poteſtis venire. Itez
tempus querendi deū eſt duz po
teſt negotijs noſtris itēdere. qui
habet negociū ad regem obſer=
uat tēpus quo poſſit inuenire illū
placatum. Nunc eſt tempus mi=
ſerendi. nunc omnis qui querit in
uenit. ſed cuz accepit tempus vt
iuſticias iudicet non eſt tempus
miſericordie. ſed iuſticie. Nūc eſt
tempus miſericordie et requiren
di dn̄m. Oſee. x. Tempus requirē
di dn̄m cuz venerit q̇ docebit vos
iuſticiam. ideo dicitur. Luce. xiij.
Contendite intrare per anguſtā
portam. qr dico vobis. multi que=
rent intrare ⁊ non poterūt. ſez illi
qui cōuertuntur ad veſperā cum
fatuis virgibꝫ. Math. xxv. Do=
mine dn̄e aperi nobis ⁊c̄. Stult9
eſt infirmus qui expectat quere=
re medicinā poſt mortez vel iam
quādo non poteſt conualeſcere.
Joh. vij. queretis me et non inue
nietis. quia nimis tarde. ſicut fa=
tue virgines. Math. xxv. Prou.
primo. Mane conſurgent ad me
et non inuenient me. Itez non in
uenitur qui non queritur vbi ipſe
eſt. Non enī inuenit̄ in terra ſua
uiter viuentium. vt dicitur. Job.
xxvi. ſed i deſerto. Math. iiij. ps.
In terra deſerta in via et inaquo
ſa ſine humore delitiarū. ſic in ſan
cto deſiderio apparui tibi. Itē nō
inuenit̄ in delitijs tēporalibꝫ a cu
pidis. Oſee. v. In gregibꝫ ſuis et
in armentis vadent ad querendū
dominū et non inuenient. Abla=
tus eſt enī ab eis. ſed inuenitur in
preſepio pānis inuolutus. Luce.
ij. Hoc vobis ſignum. Inuenietis
⁊c̄. Itē non inuenitur in lectulo a
pigris. Canticoꝝ. iij. In lectulo
meo queſiui quem diligit anima
mea ⁊ nō inueni. ſed inuenitur in
oratione in tēplo. Prou. viij. Qui
mane vigilauerint ad me. inueni
ent me. Item non eſt inuentus in
ter cognatos. Luce. ij. Requiren
tes eum inter cognatos ⁊ notos
non inuenerūt. Regreſſi ſunt ihe=
ruſalem et ibi inuenerunt eum in
templo. non in chorea vel in foro
ſed in medio doctoꝝ pueroꝝ. Sic
qui inter cognatos deum non in=
uenit. querat eum in iheruſalem
id eſt in clauſtro religioſorum.
Canticoꝝ. iij. Paululum cuz per
tranſiſſem inueni quem diligit a=
nima mea. tenui eū. nec dimittaz
donec introducam ⁊c̄.

De religioſo.

D Ebet ver9 religioſus mor
tuus eſſe mundo. ſicut di
citur. Col. iiij. Mortui e=
ſtis et vita veſtra abſcondita eſt
cū xp̄o in deo. Vnde ſicut mortu9
in ſepulcro abſconditur. ſic reli=
gioſus in clauſtro. ſicut docet do
minus. Yſaie. xxvi. Vade popul9
meus intra in cubicula tua. idem
in clauſtro claude oſtia tua ſup
te. id eſt ſenſus corporis. In peri
culo eſt theſaurus vbi omia oſti
a ſunt aperta. Item nunquid mo
nachum clauſtralem ſe debet re=
putare! cuius pedes ſunt quoti=
die in foro. vt dicitur. Prouer. vij.
De muliere garrula vaga inquie
tis impatiens. nec valens in do=
mo conſiſtere pedibus ſuis. et co
gitationes ⁊ affectiones perſtre
pere nō ceſſat in mundo. cui9 ani
ma facta eſt quaſi forum rerum
venalium. Sicut benedab conceſ
ſit achab. iij. Reguz. xx. Fac tibi
plateas in damaſco et forum re
rum venalium. ſicut fecit pater
meus in ſamaria. Sic multis con=
ceſſit diabolus vt aīa ſua ſit foꝝ
rerum venalium. quia non cogi=
tant nec attendunt niſi tempora=
lia. Iſti exierunt de mundo corpo
re. ſed remanēt mente. corpus eſt
in choro ſed cor i foro. Iſti ſigni=
ficantur per vxorē loth. que poſt
exitum de ſodomis retroreſpiciēs
verſa eſt in ſtatuam ſalis. Gen̄.
xix. Statua ſimilitudinem habet
hominis. non veritatē. Sic tales
ſimilitudinem monachi ſecunduz
habitum ſed non ſecundum veri=
tatem. vnde. i. Reguz. xix. Nuncij
ſaul credentes inuenire dauid in
lectulo. id eſt monachuz in clau=
ſtro. non inuenerunt niſi ſtatuam
et pellem capre. id eſt habitum
monachalem. Similiter petrus ⁊
iohānes credētes inuenire xp̄m
in ſepulcro nō inuenerunt niſi ſu
dariuz. Item debet eſſe monach9
mortuus mundo. Vnde ſicut cor=
pus mortui iacet i terra. ſed ſpūs
eſt in celo. Sic religioſus ſi in ter
ra eſt corpore. i celo debet eſſe mē
te. Phil. iij. Noſtra cōuerſatio in
celis eſt. Aues que circa terrā vo
litant citius capiūtur q̄ ille que
in altum. Prouerb. primo. Fruſtra
iacit̄ rete ante oculos pēnatoꝝ.
glo. laq̄os diaboli facile euadit
in terris! q̇ oculos ſemp habet in
celis. Itē ſicut aīa mortui ſepatur
a carne. Sic religioſus debet ſepa
ri a carnali amore. Si enī hō poſt
mortē ius nō habet i ppriaz vxo
rez. q̄ntomagis in alienā. Caro di
cit̄ beſtia mortua q̄ laſciuiā nō re
linq̇t. Qui in carne ſūt deo place=
re nō poſſunt. Et ſic̄ caro mortua
cōſumit̄ a vermibꝫ in ſepulcro et
ſpūs eſt in celo. Sic iuſt9 p peni
tentiā cōſumit corp9 ſuū in hoc
mūdo. ſed mēte ē i celo. Job. vij.
Suſpēdiū elegit aīa mea i deſide=
rio eternoꝝ. et mortē oſſa mea mor
tificatione mortaliuz deſideriorū.
Itē religio hoiez fortiorē reddit
et efficit. Latro ſi quē videt ſoluz
inuadit citi9. q̄ ſi ſocietatē habe=
ret. ⁊ in collegio fortior ē. qr vni
tas mētiū et corpum. Prou. xviij.

Frater qui iuuatur a fratre quaſi
ciuitas firma. Item ille qui ludit
in alea primo ꝓijcit teſſeres. ſed
poſt ligat aleas ſuas. ⁊ illis liga-
tis nō habet locū tollēdi qui lu-
dit cōtra eū. Ludus itaqȝ alearū
tollendā nobiſcū eſt cū diabolo.
liga ergo te quātuȝ potes. qꝛ liga
ta nō tollit diabolꝰ. Ligas beſtiā
tuā ne amittas eā. et quare nō li-
gas te vinclo religiōis. q̄ te amit
tis ſolutuȝ. Nunqđ magis diligis
beſtiā tuā ꝙ̄ te. Eccl. vi. Subijce
collū tuū vinclis illiꝰ. qꝛ vincula
illiꝰ alligatura ſalutis. Iteȝ mor
tuꝰ nō ſentit ſi pūgat̄ vel deijcia
tur vł eleuet̄. Sic vere mortuꝰ mū
do. ij. Reg. xiiij. Sicut angelꝰ dn̄i
dn̄s meꝰ rex vt nec bn̄dictiōe nec
maledictione moueat̄. Aſinꝰ nec
de luto qđ portat indignat̄. nec de
auro ſupbit. Sic religioſus bonꝰ
nec de hūili officio turbat̄. nec de
honorabili ſupbit. vt poſſit dice-
re illđ. ps. Vt iumētū factꝰ ſum
apud te. Sed ſūt quidā qui qn̄do
reſtringunt̄ inflant̄ ⁊ turbantur
mł'tū. Sic equꝰ qn̄ ſtringit̄ īflat
ventrē. ps. Hūiliatꝰ ſuȝ et nō ſuȝ
turbatꝰ. Itē mortuꝰ oīa tēpora-
lia relinq̄t. Sic religioſus oēm ꝓ
prietatē deſerere. et oīa cōmunia
deo et fratribꝰ reputare debet. ⁊
nichil ſibi arrogare. i. Cor. iiij.
Quid habes qđ nō accepiſti ⁊c̄.
Ideo conſueuerūt dicere. noſtruȝ
nō meū. Nō niſi de ſolo pctō pōt
hō dicere meū eſt. ſed ſepe fit cō
trariū. qꝛ peccatis ſuis alios aſſo
ciāt. ⁊ bona que a deo ſūt: ſibi ap
ꝓpriāt. Bern̄. Monacho habēti

ꝓprium. negabit deus ſuū ꝓpriū:
ſcȝ celum.

De repletione.

Quando aliq̄s vult doliū
ſuū implere vino. Primo
euacuat illđ. Scđo lauat
Tertio ligat. Quarto erigit. ſic q̄
vult repleri gr̄a ſpūſſancti. debet
cor ſuū euacuare a vento ſupbie
id eſt oī immūditia. qꝛ ſicut dicit.
Bern̄. Nō eſt vbi ſe īfundat gr̄a
vbi totuȝ occupat vanitas. Vaſa
enī vacua repleta ſūt oleo gratie
et deficiente vaſe vacuo: ceſſauit
oleuȝ. vt dicit̄. iiij. Reg. iiij. Timor
enī infuſa repellit. vnde ſup illud
Aue gr̄a plena. dic̄ Bern̄. Que-
ris q̄ merito gr̄a plena eo ꝙ mē
tem eius nullū meritū occupauit
hūanū quo minꝰ īflueret gratie
plenitudo. Secūdo debet lauari.
Nemo ſapiēs bonū vinū ponit in
vaſe immūdo. nec deꝰ gratiā ſuā
in corde immūdo. Bernar. Balſa
mū eſt gratia dei: vas puriſſimuȝ
req̄rit. debet ergo lauari vas cor
dis aqua lacrimarū in cōfeſſione
Lauant̄ enī oīa ī cōfeſſione. Yſa.
i. Lauamini mūdi eſtote ⁊c̄. Ezech.
xvi. Laui te aqua et mūdaui ſan-
guinē tuuȝ. id eſt peccatū tuuȝ. et
vnxi te oleo gratie. Tertio debet
obſtrui ⁊ ligari vas cordis. Vas
enī qđ nō habet operculū et liga
turā deſup immūduȝ erit. Obtura
ergo ſenſus tuos ne gratia dei ef-
fundat̄ p aliqđ forāmē ita ſollici
te ſicut obturas dolia tua ne vi-
num effundat̄. qꝛ mors intrat p
feneſtras domꝰ vento mortife-
ro. Sic ī ſenſus tuos mala. ſed ori
tuo facito oſtia et ſeras auribus

tuis. Eccl. xxviij. Debet etiaȝ vas
cordis ligari multis circulis et vi
culis. Primum eſt timor dn̄i dei.
ſcȝ religioſitas. ſcȝ cor religās ne
gratia effundat̄. ⁊ iuſtificabit cor
vt ianitor domum. Prou. viij. Ti-
mor dn̄i odit malū. Secunduȝ eſt
obedientia. Sicut ligat hō beſtiā
ne fugiat. Ezechiel. iij. Ecce data
ſunt ſup te vincula obedientie. ſcȝ
diuinoꝝ preceptoꝝ et ligabūt te
in eis. ſcȝ prelati. et non egredie-
ris de medio eoꝝ tranſgrediendo
vel ſine licentia. Eccl. vi. Mitte
pedeȝ tuū in cōpedes illius. ſubij-
ce humerū tuū et porta illam. et
ne acciderīs in vinculis illiꝰ. vin-
cula enī illius alligatura ſalutis.
Tertiuȝ eſt infirmitas corporis q̄
ligatur homo vt non poſſit moue
ri ad peccatū. Ezech. iiij. Ecce cir
cūdedi te vinculis vt non mouea
ris. ſcȝ ad peccatū. ⁊ nō cōuertes
te a latere in latus donec cōpleā
tur dies obſidionis tue. Quartuȝ
eſt pax. ad Col. iij. Sup oīa autē
hec caritateȝ habete ⁊c̄. Quarto
requiritur ꝙ ſit erectū p cogita-
tionē ⁊ deſideriū. ſicut canis ſallit
poſt cibū. ⁊ auis nobilis poſt pre
daȝ collū extēdit. Job. xxxix. Nū-
quid ad preceptū tuū eleuabitur
aquila ⁊c̄. Quatuor ſunt ſigna re
pletionis. Primū eſt quādo pcuſ
ſum non reſonat. vt patȝ in dolio
vino pleno. hoc eſt in illis qui ad
pcuſſionē tribulationis non mur-
murant. vt martires ſancti de qui
bus dicit̄. Non murmur reſonat.
non querimōia ⁊c̄. Job. vi. Nūqđ
mugiet bos cuȝ ad pſepe plenuȝ

fuerit. quaſi diceret. non. Cuȝ enī
pſepe cordis plenitudineȝ habet
gratie. non habet locuȝ mugitus
tribulationis. Exemplū de beato
Stephano non reſonāte p impa-
tientiā cum lapidaret̄. qꝛ plenus
gratia et fortitudine. Actuū. vi.
Nota olla vacua ad ignē crepat
plena non. Eccl. xxvij. Vaſa figu
li ꝓbat fornax ⁊c̄. Secunduȝ eſt
quando non poteſt plus intrare.
Sic hō plenꝰ gratia et tempora-
lia et carnalia deſpicit. Yſa. pmo
Plenus ſum. holocauſta arietuȝ
⁊c̄. nolui. Hoc fuit in beata virgi
ne. Luc̄. pmo. Aue gratia plena
Bernar. Delicata eſt diuina con
ſolatio nec cōcedit̄ admittentibꝰ
alienā. Qui habet bonū vinū non
querit aquā fetidā. ps. Rēnuit cō
ſolari aīa mea ⁊c̄. Grego. Mētē
quā ſpūſſanctꝰ repleuerit ī ama
ritudinē terrenoꝝ. et in dulcedi-
nē eternoꝝ cōmouet. Tertiū eſt
ſupeffluere. Quando hō p bona
opera ⁊ verba gratioſa effluit ad
modū fluuii mūdantis. Eccl. xxiiij
Qui adimplet quaſi eufrates ſen
ſum. Et nota ꝙ ſicut vas ſupinfu
ſum effluit circūquaqȝ. ita gratie
dulcedo infuſa cordi redundat in
ſenſus corporales. Naȝ eufrates
non ſolū ſuū implet alueū ſed ſup
infundit egyptū. Et hec plenitu
do eſt in xpo: quem legimus ple
num gratie et veritatis. de cuius
plenitudīe oēs nos accipimꝰ. Di
citur ergo vas cordis plenuȝ gra
tia: quādo redundāt deſuper ver
ba gratioſa. Ex habundantia enī
cordis os loquitur. Non poteſt

exire de vaſe niſi qđ i eo eſt. Gre
go. Spirituſſanctus eos quos re
pleuerit de ſe loquentes facit.
Quartum eſt ponderoſuꝫ vas ple
nuꝫ non ita cito mouetur ſicut va
cuum. Sic homo plenus gratia.
Exemplum de petro qui ad vo=
cem ancille negauit xp̄m. et poſt
plenitudinem ſpūſſancti. crucem
ſuſtinuit. Et de agatha quā tan=
to pondere ſpūſſanctus vinxerat
ꝙ moueri non poterat. nec tra=
hi ad peccatum. Similiter de ſan
cta lucia. Notā de hoc capitulo
de inſtabilitate.

De reſurrectione generali.

p Oteſt ꝓbari reſurrectio
generalis corporuꝫ. Au
ctoritatibus. Rationibꝫ
et Exemplis. Auctoritatibus. qꝛ
Yſaie. xxvi. Viuent mortui in ter=
fectiqꝫ tui reſurgent. Ezechiel.
xxxvij. Educam vos de ſepulcris
veſtris popule meus. et dabo vo
bis ſpūm et viuetis. Et Job. xix.
Scio ꝙ redemptor meus viuit. ⁊
in nouiſſimo die de terra ſurrectu
rus ſuꝫ ⁊ in carne mea videbo deū
ſaluatorem meuꝫ. i. Cor. xv. Om
nes quidem reſurgemꝯ. Et. ī. Ca
net eni tuba. et mortui reſurgent
incorrupti. Item rationibus po=
teſt ꝓbari. Si aliqua corpora ſunt
ſicut ſemina. que prius moriūtur
et putreſcunt ⁊ poſt viuificantur
multomagis corpus humanum
qđ eſt nobiliſſimū inter alia cor=
pora. i. Cor. xv. Inſipiens tu qđ
ſeminas non viuificatur niſi priꝯ
moriatur. Item hoc exigit eccle
ſie cōformitas. Si eni xp̄s qui eſt
caput eccleſie reſurrexit. totū cor
pus eccleſie reſurgere debet. ali=
ter non eſſet corpus eccleſie inte
grum. nec decens. i. Cor. xv. Cri=
ſtus reſurrexit a mortuis p̄mitie
dormientium. Quādo rex vel ali=
quis magnus facit filium ſuū mi
litem nouum. multos alios cum
illo in milites vocat vel ꝓmouet
Ita deus pater rex celi et terre
quādo reſuſcitauit filiū ſuuꝫ ih̄m
dedit nobis ſpem reſurrectionis
noſtre. Roma. vi. Si xp̄us reſurre
xit et nos reſurgemus. Item plꝯ
poteſt deꝯ ꝙ̃ artifex aliquis. Vn
de ſi artifex de cinere vitruꝫ purū
facit. et fractum vitrum liquefa=
cit ⁊ reformat. et de metallo ima
ginem hominis facit. et de terra
ferrum. Quid mirum ſi ſūmus ar
tifex hoc faciat de corporibus ho
minuꝫ. Phil. iij. Saluatorem ex=
pectamus dominū noſtrum ih̄m
xp̄m qui reformabit corpus hu=
militatis ⁊c̃. Item hoc probatur
naturalibus exemplis. Plus eni
poteſt deꝯ ꝙ̃ natura. Naꝫ de pul
uere fenicis q̇ ſola auis eſt. aliuꝫ
fenicē facit naturaliter. Item ad
rugitum leonis ſuſcitantur leūū=
culi. Et quare non poterunt ho=
mines ſuſcitari ad vocem filij dei
Johānis. v. Mortui audient vo=
ceꝫ filij dei. et qui audierint viuēt
Item ad iuſſionem ſanctorū mul
ti mortui ſuſcitati ſunt. et quare
non ad iuſſionem dei omnes pote
runt ſuſcitari.

De recidiuo.

d Ebent a recidiuo multa
retrahere. piculoſior ꝙ̃
ante infirmitas. recidiuā
tes debiliores ſunt ꝙ̃ ante. ⁊ quā
to frequentius cadunt tanto plꝯ
lcdunt et debiliores fiunt. et dif
ficilius reſurgunt. Luce. xi. Sunt
nouiſſima hominis illius peiora
prioribus. Tales ſunt ſicut ſubte
lares vel pelliceuꝫ vetus que te
nere ſuturam nequeunt et in lu=
tum inferni proiciuntur. p̃s. Vt
lutum platearum delebo eos. ſcꝫ
de libro vite eterne. Item medi=
cine ſumptuoſitas. ſcꝫ paſſio xp̄i
i. Cor. vi. Empti eſtis precio ma
gno. Auguſtinꝯ. Homo appende
te ex precio ne tibi vileſcas. Iſti
ſunt ſicut non cordati milites. qui
ſolo timore cadunt et fugiunt de
prelio. Seneca. Plura nos terrēt
ꝙ̃ primatuꝫ. et plus opinione ꝙ̃
re laboramus. Item ſimiles ſunt
vxori infideli que peregrināte ma
rito. et moram faciente adheret
alteri. Judicū. xiiij. Dalida vxor
Samſonis accepit alium virum.
Sic anima miſera cōmittit ſpiri=
tuale adulteriuꝫ mergens ſe car
nis illecebris ſpōſo ſuo xp̄o dereli
cto. Ihre. iij. Quomō ſi contēnat
mulier amatorem ſuum. ſic con=
temſit me domus iſrael. ſed dici=
tur. Prouerb. vi. ꝙ zelus et furor
viri nō parcet in die vindicte. nec
acquieſcet cuiuſꝙ̃ precibus ⁊c̃.
Item mortis eternitas cuius cō
paratione mors temporalis dul=
cis eſt. p̃s. Mors depaſcet eos. ſi
cut beſtiam herba et non conſu=
met. Hi cōparantur porco in vo=
lutabro luti. ij. Petri. ij. Sus in vō
lutabro luti. Iheremie. ij. Quā vi
lis facta es. nimis iterans vias
tuas. Item peccatum deum ex=
pellit ab homie. quia ponit immū
diciam in hoſpitio cordis ne xp̄s
ingrediatur. mundi eni ſunt ocu=
li eius et ad iniquitatem reſpice=
re non poterunt. Ideo poteſt cō=
pari taxo. qui egreditur de foſſa
quā cauauit magno labore. ſuper
ueit eni vulpis et ſtercoriꝫat ante
foſſam vel in foſſa. et cum taxus
redit non curat amplius habita
re ibi. ſed relinquit eam propter
immūdiciam et ſic lucrata eſt eaꝫ
vulpis. Sic cor humanum duruꝫ
xp̄us cauauit per paſſionem ſuaꝫ
vt habitaret per gratiam. ſed re
cedit ab eo propter immūdiciam
peccati. quam ibi diabolus ſter=
coriꝫat per malam cogitationem
et delectationem quam ſuggerit
Sapie. p̄mo. Corripietur a ſuper=
ueniente iniquitate. glo. expelle=
tur. Item multiplex dānum. ſcꝫ
perditio gratie. cum qua omnia
bona perduntur. Ezechiel. xviij.
Si auerterit ſe iuſtꝯ a iuſticia ſu=
a et fecerit iniquitatem omnes iu
ſticie quas fecit non recordabun
tur. Eccleſiaſtes. ix. Qui in vno
peccauerit. multa bona perdet.
Exemplum de filio pdigo. Luce
xv. Item temporis perditio. Gre
gorius. Omne tempus tibi im=
penſum requiritur a te quomodo
ſit expenſum. Threñ. p̄mo. Vo=
cabis aduerſuꝫ me tempus. Iteꝫ
corpus domini cui cum tanto la=
bore hoſpitium paratur. et poſt

peccatū turpiter expellitur. Tur-
pius eñi eijcitur ꝙ̃ non admitti-
tur hoſpes. Multum triſtaretur
aliquis qui expelleret euꝫ de ho-
ſpitio ſuo. de domo ſua ipſe eum
expellet. vnde Mathei. xxv. Ho-
ſpes fui et non ⁊c̃. Ite ergo ma-
ledicti in ignem eternuꝫ. Verſus
Morbus. mors. ſumptus. pecca-
tum. gratia. tempus. Et corpus
domini. ſine fine caueto relabi.

e
Go ſum oſtium per me ſi
quis itroierit ſaluabitur
Joh. x. Sicut ſaluus eſſe
dicitur qui iam eſt in dei gloria.
Ita dicitur in via ſaluationis qui
eſt in gratia dei per quam ſolam
homo poteſt ad eternam gloriaꝫ
peruenire. Sine gratia eñi dei ho-
mo non eſt in via ſaluationis ſed
magis in via damnationis. Sicut
autē ipſam gloriam per quā ho-
mo eſt ſaluꝰ dat ſolus deus. Ita
ipſam gratiam per quam homo
eſt in via ſaluationis ſolus deus
cōferre poteſt. Et ideo gratia dei
ſicut et ipſe deus nobis erat diffi-
cilis ad inueniendum quouſqꝫ ip-
ſe fecit vnum oſtium per qḋ ipe
exeūdo ad nos venit. et ꝑ qḋ nos
in mundo ad ipſum et eius gra-
tiam de facili poſſumus venire.
Iſtud autē oſtium eſt beata ma-
ria. et hoc eſt qḋ ipſa dicit in his
verbis. Ego ſum oſtiuꝫ ⁊c̃. Oſti-
um. ſcꝫ per qḋ exiuit et venit in
mundum. per me ſi quis introie-
rit ſaluabitur. Ad ipſam ergo re-
curramus. Introitus.
Naturaliter omīs homo qui eſt
in aliquo periculo deſiderat ipm̄
periculum euadere. ⁊ in ſtatu ſal-
uo et ſecuro eſſe. Omnis autē ho-
mo qui eſt in hoc mūdo eſt i ma-
gno periculo. non ſolum perden-
di corpus et res temporales. ſed
qḋ maius eſt perden animam.
In via eñi huius mundi multos
habemus inimicos. qui continue
nobis inſidiantur vt nos inducāt
ad aliquod peccatuꝫ ꝓpter quod
incurrimus damnationem eternā.
Vnde cuilibet eſt multum deſide-
rabile eſſe in ſtatu ſaluationis.
Diſtinctio.
Sciendum eſt ꝙ tunc vere et per-
fecte erimꝰ ſalui et ſecuri cuꝫ do-
minus induxerit nos in locum il-
lum ita tutum et ſecurum ꝙ nun-
ꝙ̃ erit ibi aliquod periculum in-
currendi damnum. ſcꝫ in paradi-
ſum. Ipſe autē paratus eſt nos
ibi collocare. ſi nos fecerimus ea
que ad hoc requiruntur. Que ſūt
Obedientia in preceptis. Tempe-
rantia in proſperis. et Patientia
in aduerſis. Primo ergo ſi volu-
mus ſalui fieri. oportet ꝙ habea-
mus obedientiaꝫ in preceptis. Oī
eñi die qua recipimus neceſſaria
conducimur a domino ad labo-
randum in vinea ſua. id eſt in ec-
cleſia. cuius fidem tunc recepi-
mus. Merces auteꝫ quas nobis
deꝰ daturus eſt in fine diei. id eſt
in fine vite eſt ſalus eterna. Sed
certe ſi aliquis conduceret aliqͦs
homines et mandaret eis ꝙ fa-
cerent aliquod opus. ſi ipſi nol-
lent illud opus facere. ſed face-
rent aliud qḋ ei diſpliceret. non

daret eis in veſpere mercedeꝫ ſuā
promiſſam. Sed cum deus nos in-
duxerit et ꝑcepit ꝙ faciamus bo-
na opera ſi nos tranſgreſſi fueri-
mus precepta eius et fecerimus
opera mandatis eius contraria.
et que ſibi diſplicent. dignum et
iuſtū eſt vt nō det nobis mercedē
quā promiſit. nec nos ſaluet. Ne-
qꝫ enim propter ſolam fideꝫ quā
ſeruamus credendo in eum. reci-
piemus mercedem niſi laborae-
rimus in bonis operibus ⁊ ſerua-
uerimus precepta ipſius. Vnde
Jacobi. ij. Quid prodeſt fratres
mei ſi fidem dicat ſe quis habere.
opera autem non habeat. nunqḋ
poterit fides euꝫ ſaluare. quaſi di-
cat non. Nota ꝙ cum poſt mortē
non ſint niſi duo ſtatus in quibus
omnes erunt qui habuerunt eta-
tem cognoſcendi et faciendi pre-
cepta dei. ſcꝫ paradiſus qui eſt lo-
cus ſaluationis. et infernus qui
eſt locus damnationis eterne. Il-
li qui non compleuerunt ope-
ra ad que facienda adducti ſunt
non ſolum hoc habebunt vt mer-
cedem perdunt. ſcꝫ ſalutem eter-
nam. ſed etiam incurrent damna-
tionem eternam. Et ideo dicitur.
Eccl. iij. Sic facite. ſcꝫ ſicut preci-
pit. vt ſalui ſitis. Secundo oportet
ꝙ habeamus temperantiā in ꝓ-
ſperis. temporalia non nimis dili-
gendo. Sicut enim nauis onera-
ta facilius periclitatur etiaꝫ pro-
pter minorem tempeſtatem. et ꝑ
abbreuiationē oneris facilius ſal-
uatur. Sic homo nimis oneratus
iſtis rebus temporalibus facilıꝰ
et cuꝫ minori vento leuioris tem-
ptationis periclitatur ꝙ̃ homo
ab iſtis abbreuiatus. Iſtud autē
pondꝰ magis facit affectio ꝙ̃ poſ-
ſeſſio. Et iſtam abbreuiationem
magis facit contemptus ꝙ̃ effe-
ctus. Multi eñi qui habent mul-
tas diuitias per poſſeſſiones ſunt
breuiores ꝙ̃ alij qui habent mo-
dicas. quia ibi dorſum ſuum. id eſt
voluntatem ſuam ſubmittunt di-
uitijs licet paucis. et ideo ſunt ip-
ſis onerati. Sed licet aliqui ha-
beant multas diuitias non ponūt
eas ſuper ſe ſicut faciunt auari.
ſed magis ipi ſtāt ſuꝑ eas tenen-
tes ſub pedibus. et conculcantes
eas per contemptum. quia pro-
pter eas non facerent contra de-
um. Expēdunt etiam eas et diſpē-
ſant ſicut debent. et ideo tales nō
ſunt in tanto ꝑiculo. ſed adhuc
ſunt in minori periculo. et etiam
in meliori via ſaluationis. qui to-
taliter nichil habent. ſcꝫ propter
deum et ſunt pauperes ⁊ facto ⁊
voto. Job. v. Porro deus ſaluum
faciet egenuꝫ. Nota ſicut videmꝰ
corporaliter. quando homines lu-
ctantur ꝙ homo nudus in mino-
ri periculo cadendi eſt quādo non
habet vnde ab aduerſario ca-
piatur nec trahatur. homo autem
veſtitus habet multas partes ꝑ
quas poteſt capi et trahi. Sic ho-
mo pauper qui non habet volun-
tatem ſuam iſtis rebus tempora-
libus ſubiectam. non de facili po-
teſt ab inimico in temptationi-
bus capi nec trahi. et ideo in mi-
nori ꝑiculo eſt cadēdi in peccatuꝫ

ſed homo diues et in iſtis tempo
ralibus inuolutus ꝑ multas par
tes poteſt trahi et capi ab inimi
co. et ideo eſt in magno periculo
cadendi in peccatum ⁊ incurrendi
magnam penam et damnationē
ps̃. Pauper clamauit et dominꝰ
exaudiuit eum. et ex omnibus tri
bulationibꝰ ſaluauit eū. Tertio
oportet ꝙ habeamus patientiam
in aduerſis tribulationes patien-
ter ſuſtinendo. Sicut enī infirmꝰ
non poteſt obtinere ſalutem niſi
ſuſtineat patienter dietam et me
dicinam amaram que purgat ab
infirmitate ⁊ ducit ſiue inducet ſa
lutem corporalem. Sic niſi homo
habeat patientiam in tribulatio
nibus quas deus dat nobis. vel
ſuſtineamus. que dantur ad pur-
gandum nos. tanq̃ medicus ſa-
piens. et qui bene ſcit quid nobis
ad ſalutem expediat. non obtine
bimus ſalutem eternam. et ideo
ſi volumus ſaluari quando occur
rūt tribulationes et infirmitates
vel perditiones rerum vel amico
rum. vel ſimilia. ſuſtineamus pa-
tienter. non murmuremus ſtatim
contra deum. et ſic poſſumus ſal-
uari. ps̃. Iuxta eſt dominus his
qui tribulato ſunt corde et humi
li ſpiritu. id eſt qui cum hūilitate
ſpiritꝰ tribulationes ſuſtinēt ſal-
uabit. Nota ꝙ non eſt aliq̄s qui
non libenter ſuſtineret aliquam
medicinam quantumcunq̄ ama-
ram per vnum diem. ſi ſciret ꝙ ꝑ
eam poſſet acquirere ſalutem in
tota vita ſua. Certe nos ſcimꝰ ꝙ
ſuſtinendo patienter tribulatio-
nes amore dei in hac vita. que eſt
reſpectu alterius. quaſi vna dies
effugiemus damnationem eter-
nam. et obtinebimus ſalutē eter
nam. Et ideo libenter et cum gau
dio debemus eas ſuſtinere. ex quo
enī caſu bonū euenit nobis per
patientiā ipſius. vnde Iheremie
xxx. Tempus tribulationis eſt.
Iacob. id eſt viro iuſto ex ipo. ꝙ
habet ī eis patientiā. ſaluabitur.

De ſapientia.

Sapientia duplex hic di
ſtinguitur. Prima eſt ma
lorum. ſecunda eſt bono
rum. prima eſt reprobanda. ſecun
da approbāda. De prima. Iacobi
iij. Non eſt iſta ſapiētia deſurſū
deſcendens. ſed terrena. animalis
diabolica. Terrenam ſapientiam
habent talpe. ſcȝ cupidi in amore
terre defixi. Sicut talpa ī terra ſa
pienter ſe habet. ſupra nichil vi-
det. Luce. xvi. Filij huius ſeculi
prudētiores filijs lucis ſunt in ge
neratione ſua. Baruch. iij. Filij a
gar. id eſt terreni qui habent de
mobilibus patris non heredita-
tem. exquiſierunt ſapientiam que
de terra eſt. Non eſt magna pru-
dētia ibi theſaurizare vbi non po
teſt diu manere. vt peregrini. ps̃
Aduena ego ſum apud te o mun
de. Exemplū de perdicibus. Hec
eſt ſapientia perdicis auis que a-
liena oua furatur ⁊ tribuit ſua. et
dū alienos pullos enutrierit ab
eis derelinquitur. vel aliquando
occiditur. Nam multi aliena au-

ferunt et improuiſe extorta dimit
tunt. Iheremie. xvij. Perdix fo-
uet que non peperit. Fecit diuiti-
as ⁊ non in iudicio in dimidio die
rum ſuorū derelinquet eas. et in
nouiſſimo erit inſipiens. Anima-
lem ſapientiam habent carneles
in preparatione delitiarum. qui ſi
miles ſunt aſtucie infirmorū qui
cogitant quomodo ignorantibus
cuſtodibus habere poſſint cibum
quē appetunt licet noxium et pro
hibitū. Prouerb. pmo. Vſq̄quo
paruuli diligitis infantiā. et ſtul
ti ea que ſibi ſunt noxia. cupiunt.
Iſti quolibet mane nolunt ſe ie-
iunare de herba venenoſa de cu-
ius guſtu vident alios occumbe-
re. Iheronimꝰ. Omne ſeminariū
voluptatis venenum puta. Ro-
ma. viij. Prudentia carnis mors ē
glo. dignus eſt morte eterna qui
habet prudentiā carnis. hoc eſt
ſtudioſius implet ea que carnis
ſunt. q̃ que ſpūs ſunt. appetendo
bona tēporalia et nō fugiēdo ma
la vt bruta aīalia. Diabolicā ſa-
pientiam habent illi qui ſapien-
tes ſunt in preparatione malorū
et nequitiarum. Diabolus enim
ſemper intendit malum facere ⁊
alios decipere. Sic et iſti qui ſa-
pientes ſunt ad decipiendū alios.
Illi ſapientes ſunt vt peius va-
leant. Ihre. iiij. Sapiētes ſunt vt
faciant mala. bene autē facere ne
ſcierunt. ſicut diabolus magiſter
eorum. Iſti ſunt ſimiles inſanis
qui tunc cantant quando eos in-
firmitas magis vexat. et tanto ſa-
pientiores ſe credunt. quanto ma-
gis a ratione alieni exiſtunt. Ihe
remie. x. Stultus factus eſt omis
homo a ſapientia ſua. Iſtorū ſa
piētia infatuabitur. i. Cor. pmo.
Nonne ſtultam fecit deus ſapien
tiam huius mūdi. Item annichi
labitur. Yſaie. xxix. Peribit ſapi
entia a ſapientibus. Et perdam
ſapientiam ſapientium. et pru-
dentiam prudentium reprobabo
i. Cor. pmo. Item a dei conſilio
elongant̃. Mathei. xi. Abſcondi
ſti hec a ſapientibus ⁊c̃. Item a
dei viſione ſeparabuntur. Iob.
xxxvij. Non audebunt eum con-
templari omnes qui ſibi videntur
ſapientes. De ſapientia bonorū
dicitur Eccl. xliiij. Sapientiam
ſanctorum narrent populi. Ber-
nardus. Inueniſti plene ſapien-
tiam. ſi prioris vite peccata defle
as. ſi deſideria huius ſeculi parui
pendas. ſi eternam patriam toto
deſiderio concupiſcas. inueniſti
plene ſapientiam ſi iſta tibi ſapi-
ant prout ſunt. Hec ſapientia in
multis conſiſtit. Prima eſt in con
feſſione peccatorum. que reddit
iudicem placatum. ps̃. Dixi con-
fitebor aduerſum me iniuſticiam
meam domino. et tu remiſiſti im-
pietatē peccati mei. et immemo
rem. Ezechiel. xviij. Quacunq̄ ho
ra ingemuerit peccator ⁊c̃. Hec
eſt ſapientia leonis. qui ne inue-
niatur a venatoribus. cauda ve-
ſtigia operit. ps̃. Beati quorum
remiſſe ſunt iniquitates. et quo-
rum tecta ſunt peccata. Eccl. iij.

Cor ſapiens et intelligibile abſti
nebit ſe a peccatis. et in operibꝰ
iuſtitie ſucceſſus habebit. Nota
opera iuſtitie ſunt. Contritio que
peccatum iuſte ponderat. Confeſ
ſio que peccatum iuſte numerat.
Satiſfactio que iuſte menſurat.
Omnis enī iuſtitia ī numero. pon
dere. et menſura. Secūda ſapien=
tia bonorum eſt in congregatio=
ne meritorum. Prouerb. x. Qui cō
gregat in meſſe. filius ſapiēs eſt
ſicut vulgariter dicitur. Qui de lō
ge prouidet ſibi. de prope gaudet
Hec eſt ſapientia formice. que in
eſtate congregat de quo viuat in
hyeme. Prouerb. vi. Vade ad for
micam o piger. et diſce ſapientiā
ꝛc. Nota tempus auguſti paſcit
totum ānum. Sicut tempus peni
tens ſi bene expendatur tempus
futurum. Tertia eſt in cautela pe
riculorum que fit duobus modis
ſcꝫ Caute declinando. Per patien
tiam ſuſtinendo. Primo caute de=
clinando. Prouerb. xiiij. Sapiens
timet et declinat a malo. ſtultus
proſilit et confidit. quia ſtultus
non timet donec capitur. ſed ſapi
ens in omnibus metuit. Secundo
per pacientiam ſuſtinendo. quan
ta ſapientia. facere vt ille ſuf=
fragetur ad vitam. qui parabat
mortē. hoc facit patientia. quia
vincit qui patitur. Prouerb. xiiij.
Qui patiens eſt multa guberna=
tur ſapientia. Cor ſine ſapientia
eſt ſicut nauis ſine gubernaculo.
vt habetur capitulo de patientia.
Quarta eſt in emptione eternorꝫ
per elemoſynam. Elemoſyna enī

ſapiens mercator eſt. qui modico
ꝑtio multa redimit. Ecce qui om
nia ſua dat ꝓ regno eterno. Au=
guſtinꝰ. Regnum enī celorū tan
tum valet q̃ꝫtum habes. Math.
xix. Vende omnia que habes et da
pauperibus et habebis theſau=
rum in celo. Si nō es diues ꝙ poſ
ſis totum precium ſoluere. id eſt
omnia relinquere. eſto tamen ſo
tius ementiū. dando pauperibꝰ
elemoſynas pro tenenda ſocieta=
te. q̊a vulgariter dicitur. Si non
habes dare maiꝰ. da minꝰ. Quin
ta in humilitate que theſaurum
virtutum cuſtodit. et tam ſapien
ter hominem duxit vt nec a latro
nibꝰ videatur. Ducit enī hominē
per viam humilitatis. ꝛ diabolꝰ
neſcit ire niſi per ſublimia. ꝛ ideo
humiles non inuenit. Prouer. xi.
Vbi humilitas ibi et ſapientia.

De ſeruitio malo.

f

Vnt quidam qui ſeruiūt
diabolo. quidaꝫ deo. Cir
ca primum notandum ꝙ
quidam ſeruiūt gule. Roma. xvi.
Criſto dn̄o non ſeruiunt. ſed ſuo
ventri. Seneca. Maior ſum et ad
maiora natus q̃ꝫ vt fiaꝫ mancipiū
corporis mei. Iſte de ſeruitio ſuo
non reportat niſi corruptionē vel
ventrem. qꝛ ſicut dicit apoſtolus.
Gal. vi. Qui ſeminant in carne de
carne metēt corruptionē. Stultū
eſt ſeminare in quo quicquid ſe=
minatur corrumpitur. Et pone=
re pretioſum liquorem in vaſe ta
li in quo ſtatim corrumpitur.

Alij peccato luxurie. Roma. vi.
Sicut exhibuiſtis mēbra veſtra
ſeruire immunditie. glo. peccato
luxurie. Ita efficit hominem ſer=
uū peccatum illud ꝙ vix poteſt
recedere qui incidit. Prouē. xxiij.
Fouea ꝓfunda meretrix. Qui in
foueā cadit non quādo vult exit
Sicut piſcis de naſſa. et auis de la
queo. vnde Eccleſiaſtes. vij. dici=
tur ꝙ vincula ſunt manus illius
Oſee. v. Non dabūt cogitationes
vt reuertantur ad deum ſuum. qꝛ
ſpiritus fornicationis ī medio eo
rum. et dominum non cognoue=
runt. Iſte de ſeruitio ſuo reportat
laqueū in collo ad ſuſpendendū
id eſt mortem eternā. Exemplū
de latrone. Roma. vi. Quem fru=
ctū habuiſtis tunc in quibꝰ nūc
erubeſcitis. nam finis illorū mors
eſt. Alij ſeruiunt pecunie. vt aua
ri. Luce. xvi. Non poteſtis deo ſer
uire et māmone. glo. diuitijs ſer=
uit qui cuſtodit eas vt ſeruꝰ. ſed
qui ſeruitutis excuſſit iugum di=
ſtribuit eas vt dominus. Iſte de
ſeruitio ſuo nichil reportabit in fi
ne. Iob. xxvij. diues cū dormierit
nichil ſecum affert. Stulticia ma
gna eſt ſeruire illi qui in fine eij=
cit eum nudum de domo ſua. Ec=
cleſiaſtes. v. Sicut egreſſus eſt nu
dꝰ de vtero matris ſue. ſic reuer=
tet ꝛc. Sciendū ꝙ nō eſt vtile ſer
uire diabolo vel peccato ꝓpter
multa. Primo ꝓpter difficultatē
ſeruitij. Sapie. v. Laſſati ſumus
in via iniquitatis et perditionis.
Iheremie. xvi. Seruietis dijs alie
nis qui non dabunt vobis requiē

die ac nocte. Stulticia eſt ſeruire
domino qui non permittit ſeruos
ſuos quieſcere nec in preſenti nec
in futuro. Item ꝓpter inutilita=
tem ſeruitij quia qd̕ lucratur ſer=
uus non eſt ſuum ſed domini. Sic
peccatum nichil meritorium eſt
vite eterne. Oſee. vij. Comederūt
alieni robur eiꝰ. Prouerb. v. Ne
des alienis honorē tuū ꝛc. Itē
ꝓpter vilitatem officij. ꝑs. Ma=
nus eius in cophino ſeruierunt.
glo. Cophinꝰ eſt vas in quo por
tatur terra. diabolus vult ſemper
ſeruiri de immūdicia. peccauerūt
ei et non filij eius in ſordibꝰ. Ideo
filius prodigus ſeruiuit in cuſto
dia porcorum. Luce. xv.

Thema.

h

Omnes ſeruiūt illi per
te. Iudith. xi. Cum illi q̊
ſunt ī inferno. et qui ſūt
in mundo in peccato mortali deo
non ſeruiūt. ſi deus vteretur aſpe
ritate iuſtitie. ſcꝫ ſtatim cum ho=
mo peccat mortaliter moreretur.
et in infernū mitteretur. vel ſi vi
ueret ꝙ permitteret eū ſemper
in peccato et nunq̃ꝫ reciperet eū
ad gratiam ſuam. paucos ſeruos
habuiſſet vſqꝫ modo deus. et ha
beret adhuc hodie. qꝛ valde pau
ci ſunt qui non peccent. Sed quia
per penitentiam homines non pu
nit. ſtatim cum peccant. imo per=
mittit eos viuere. et poſtea ſta=
tim cū volunt redire recipit eos
ad gratiam ſuam ſiue ad ſeruitiū
ſuum. Ideo de aſperitate iuſtitie

perderet ꝙ nullum fere habe-
ret ſeruientem. Ita ex dulcedine
habet fere oīs ſeruitores quos
vult. Et quia beata virgo maria
eſt cauſa ſpecialiter. et facit vt
deꝰ nō vtatur aſperitate iuſtitie.
Et certe bene facit ſicut pia ma-
ter que tenet et retinet manum
patris tenentis baculum ad per-
cutiendum filium. et placat ipſuz
a filio offenſſum. quia ipſa virgo
obtinet cum deo. ne ſtatim peccā-
tes puniat. et iterum ad ſuaz gra
tiam et ſuum ſeruitium recipiat.
Idem eſt ꝙ ipſa ſpiritualiter eſt
cauſa ⁊ facit ꝙ tot homines deo
ſeruiunt. Et hoc eſt quod ſancti
qui in paradiſo ſunt dicunt in his
verbis. Beata maria. Nos bene
videmus et cognoſcimus ꝙ ho-
mines mundi ſeruiunt illi. ſcz deo
per te. id eſt per tuam interceſſio
nem. Ad ipſam ergo recurramus
Introitus et diſtinctio huius ſi-
cut de miniſtrare. Require ſupra.

De ſeruitio dei.

c Irca ſeruitiuz dei duo cō-
ſideranda ſunt. Primo.
quomodo ſeruienduz eſt
deo Secundo propter quid. Ser-
uiendum eſt deo cum timore et re
uerentia. Si cum tanto timore et
reuerētia ſeruitur dominis terre
nis propter eorum potentiam et
dignitatem. cum maiori reueren
tia ſeruiendum eſſet regi regum
et deo deorum. ps̄. Seruite domio
in timore vt ab eius offenſa caue
atis. Gregoriꝰ. Timere deum eſt
nulla que agenda ſunt bona pre-
terire. quia qui timet deuz nichil
negligit. Et exultate ei cum tre-
more. vt qui beneplacita ſunt ei
faciatis. Eccl. ij. Qui timent deuz
inquirēt que beneplacita ſunt illi
Item voluntarie. i. Paral. xxviij.
Seruite domino corde perfecto ⁊
animo voluntario non coacto. q̄r
coacta ſeruitia deo non placent.
Criſo. Cum tali vultu recipit deꝰ
ea que facis cuz quali facis. ideo
dicitur. Ephe. vi. Non ad oculum
ſeruientes. quaſi hominibus pla
centes. ſed vt ſerui dei facientes
voluntatem eius ex animo. Itez
honeſte et munde. deus enim ſan
ctus et mundus eſt. et ideo vult
habere ſeruos ſanctos et mūdos
Leuitici. xx. Sancti eritis quoniaz
ego ſanctus ſum. Si eni ſeruꝰ tuꝰ
apportaret tibi ferculum bonum
in vaſe immūdo et manibꝰ immū
dis diſpliceret tibi. Sic quodam
q̄z donum vel ſeruitium offeratur
deo ab exiſtente in mortali pecca
to non placet ei. Ideo dicitur in
ps̄. Ambulans in via immacula-
ta hic michi miſtrabat. Si tu ſor-
didam ancillaz abhomiaris. quā
tomagis ſordidam ancillam ani-
mam deus abhomiatur. ideo dici
tur. i. Reguz. vij. Preparate cor-
da veſtra domino per conſcientie
puritatem et ſeruite illi per inte
gritatē cordis. quia non vult ha
bere ſeruos ad medietatem. Lu-
ce. p̄mo. Seruiamus illi in ſancti-
tate ⁊c̄. Item ſanpienter. Roma.
xij. Rationabile ſit obſequiuz ve-
ſtrum ſicut dicit. gloſa. Sapien-

ter ſibi vult deus ſeruiri. vt non
immediate debiles fiant. et poſt
medicorum ſuffragia requirant.
Arcus ſi ſemper tendatur deficit
vel debilitatur nimis. et pellis ſi
nimis extendatur diſſipat̄. Ideo
dicitur. Prouerb. xiiij. Acceptus
eſt regi miniſter intelligens. ſcz
voluntatem domini ſui faciens.
Iracundiam autem eius inutilis
ſuſtinebit. quia ſeruus ſciens vo-
luntatem domini ſui et non faci-
ens plagis vapulabit multis.
Luce. xij. Propter hoc dicitur. ij.
Cor. vi. In omibus exhibeamus
noſmetipſos ſicut dei miſtros ⁊c̄.
Item ſollicite. Vult eni deus ha
bere ſollicitum ſeruum non negli
gentez. ij. Timoth. ij. Sollicite cu
ra teipſum probabilem exhibere
deo operarium ⁊c̄. Seruus debet
eſſe ſollicitꝰ quomodo domio ſuo
bene ſeruiat et dominꝰ quō mini
ſtro ſuo bene prouideat. p̄ma. Pe
tri. v. Omnem ſollicitudinem ve-
ſtram proiicientes in eum. q̄m ip
ſi cura eſt de vobis. Mathei. vi.
Nolite ſolliciti eſſe dicētes quid
manducemus ⁊c̄. Criſo. Eſcaz cor
poris ſi ſollicitus non fueris habe
bis. Item qui ad fontem vadit
nō eſt ſollicitꝰ quid bibat. Quid
ergo times ſtulte. prouidentia dei
maior eſt fonte. Qualis eſt pater
qui non neceſſaria prouideat filijs
cum non ignoret ꝙ egeant. Ma
thei. vi. Scit pater veſter quoniā
his omnibus indigetis. Item fi
deliter. Vult deus ſeruum fidelez
Mathei. xxiiij. Quiſputas eſt fi-
delis ſeruꝰ ⁊ prudens. ⁊c̄. De hoc
require. c. de fidelitate. Secundo
videndum eſt. propter quid ſeruien
dum eſt deo. Seruire debemꝰ deo
q̄r creator noſter eſt. Vnde ſicut
vaſalli tenentur dominis ſuis ra-
tione feudi vel terre quaz tenent
ab ipis. et niſi ſeruitiū debitū red
derēt eis terra ⁊ feudū amitterēt
Sic nos ratione corporis noſtri. ⁊
bonorum terrenorum et ſpiritua
lium debemus deo ſeruire ne for-
te auferantur a nobis. Exemplū
de illo qui noluit operari de talen
to ſibi cōmiſſo ⁊ amiſit. et ille qui
operatus eſt augmentauit. Ma-
thei. xxv. Itez ſi aliquis amiſiſſet
viſuz vel membra corporis. liben
ter ſeruiret per totam vitaz ſuaz
qui ei redderet. quantomagis illi
qui dedit et data conſeruat. ſerui
re debet. Gregorius. De nichilo
fecit omia. et qui ſibi vult eſſe et
nō tibi nichil icipit eſſe inter om
nia. Item iure redemptionis de-
bet ſe homo totum ſeruitio dei. q̄r
ſolus emit vt ſolus poſſideret.
Nullus ergo habet ius in homi-
ne niſi ipſe. Apoſtolus. ij. Cor.
v. pro omnibus mortuus eſt xp̄s
vt qui viuunt iam non ſibi vi-
uant. ſed ei qui pro ipſis mortuꝰ
eſt. Si vis ꝙ ſeruus quem emiſti
vel conduxiſti ad tempus. totum
ſe exhibeat. nec ſuſtinerez ꝙ ali-
quam partez temporis in ſuo vel
alterius ſeruitio poneret quanto
magis deus qui te redemit ſan-
guine ſuo debet totum te habere
ad ſeruienduz ſibi. Augꝰ. Cui iu
ſtiꝰ viuendū eſt q̄ꝫ ei q̄ ſi nō mor-
ret̄ nō viuerē. Iuſte ſibi vēdicat

vitam meam qui pro mea poſuit
ſuam. Item q2 pater noſter eſt.
Yſaie.lxiiij. Et tunc vel nunc pa
ter noſter es tu. nos vero lutum
Et ſi filius tenetur ſeruire patri
a quo partem corporis recepit.
quātomagis illi qui formauit et
vitaꝫ donauit. Eccl'.iij. Qui timet
dn̄m honorat parentes. et quaſi
dn̄is ſeruiet his qui ſe genuerunt
in opere et ſermone. Item quia
dominꝰ noſter. et indigemus au
xilio et defenſione eius. Si eni ei
ſeruieris. ſemper pacem cum om
nibus habebis. quia dum fortis
armatus cuſtodit atrium ſuuꝫ. in
pace ſunt oīa que poſſidet. Lu
ce.xi. Si autē ei non ſeruieris. nū
ꝙ̃ tibi guerra deficiet. imo ſuſcita
bit tibi aduerſarios. ſicut fecit ſa
lomōi ⁊ mľtis aliis. Iob.ix. quis
reſiſtit ei et paceꝫ habuit. Sicut
barones ſolent mouere bella et
guerras contra ſubditos ſibi reſi
ſtentes et debitum ſeruitium rē=
nuentes. Item quia ſeruos ſuos
liberos facit. Gal'.iiij. Non ſumꝰ
ancille filij ſed libere. qua liberta=
te xp̄s nos liberauit. Libenter hō
ſeruiret illi qui euꝫ liberū faceret
quātomagis deo! qui ſeruos ma=
numittit. apoſtolꝰ. Roma. vi. Nō
ſumus ſicut ſerui ſub lege. ſed ſi=
cut liberi ſub gratia cōſtituti. A
gatha. Summa ingenuitas illa
eſt in qua xp̄i ſeruitus cōprobatᷣ.
Item quia ſeruos bene remune=
rat in preſenti et ī futuro. Roma.
vi. Nunc vero liberati a peccato.
ſerui autē facti deo. habetis fru=
ctum in ſanctificationē. finē vero

vitam eternā. Ioh.xij. Si quis mi
chi miniſtrauerit! honorificabit
eum pater meus qui in celis eſt
in tantum ꝙ erit de cōſilio eius.
Ioh.xv. Iam non dicam vos ſer
uos ⁊c̄. De menſa eius. Ioh.xij.
Volo pater vt vbi ego ſum illic
ſit et miniſter meus. quādo dicet
Math.xxv. Serue bone ⁊ fidelis
⁊c̄. intra in gaudium dn̄i tui ⁊c̄.

De ſequendo deum.

q Vidam ſequūtur mundū
Quidam carnem. Quidā
diabolū. Quidā ip̄m deū
Primos ducit vanitas. Secūdos
voluptas. Tertios malignitas.
Quartos caritas. Sūt igitur qui=
dam qui ſequūtur mundi vanita=
teꝫ. Oſee.xij. Effraim paſcit ven
tum et ſequitur eſtum. Quātoma
gis aliquis paſcit ventum. tanto
magis incenditur. Sic quātoma=
gis diuitias habuerint tanto ma
gis inardeſcunt. q2 auarus nō im
pletur pecunia. Eccleſiaſtes.v.
Vacuū eni attrahit. Et ꝙ̃to plꝰ
affectuꝫ cupiditatis ſequūtur. tā
to plꝰ ardent. q2 creſcit amor nū=
mi quātuꝫ ip̄a pecunia creſcit. ſic
ignis ex appoſitione lignoruꝫ. Ec
cl'.xxxiiij. Qui ſequitur vmbraꝫ et
apprehendit ventum. Sic qui at=
tendit ad mundana mendatia. id
eſt res temporales que aliud ꝓ=
mittunt et aliud ſoluūt. ſicut men
datia verba. aliud ſonāt et aliud
continēt. Nota de ſtulto qui ſum
mo mane ſurgebat vt ſeq̄ret vm
brā ⁊ ſemp ſugiebat. et de pueris

qui ſequūtur papilioneꝫ quē non
capiunt. quia fugit vel amittunt.
Ihere.ij. Ambulauerūt poſt va
nitatem et vani facti ſunt. Stul=
tuꝫ eſt expenſis magnis et labo
ribus querere qď nō poteſt inue
niri. Sapie.v. Ambulauimꝰ vias
difficiles ⁊c̄. Et poſt tranſierunt
oīa velut vmbra. in malignitate
noſtra cōſumpti ſumꝰ. q.d. in ſer
uitio mundi multuꝫ laborauimꝰ
et nichil reportauimꝰ. ſed ibi cō=
ſumpſimꝰ corpꝰ noſtrū. ideo dici
tur. Iob.xxxi. Si ambulaui in vaī
tate et feſtinauit ī dolo pes meꝰ
quaſi diceret nō feſtinauit. ſcꝫ ad
fraudādū vel decipiēdū circa vſu
rarios ⁊ raptores. qui ſimiles ſūt
leoni ꝑmo mane ſurgenti. nec ceſ
ſanti donec aliquid apprehēderit
⁊ cattulis ſuis detulerit. ſequitur
Appēdat me ī ſtatera iuſta. Me
dicit nō mei. q2 mūdus retinebit
poſſeſſionē tanꝙ̃ ſuā. Sed deꝰ ar=
tabit pſonā. Iob.xviij. Artabun
tur greſſus illiꝰ ſicut equus duri
oris qui ad libitū vult currere. et
qui poſt appenſionē pedū ligatur
ad particā. Auis dū deſcendit ad
terrā ꝓpter cibuꝫ in retiaculo po
nit pedeꝫ ⁊ capitur. Et lupus dū
predam rapit in foueā cadit. Sic
ſtultꝰ cridator qui ſemp accendit
tandem per pedem in cippo ponitᷣ
vnde ſequitur in Iob. Immiſit in
rete pedes ſuos et in maculis eiꝰ
ambulat. tenebitur planta eius
laqueo ⁊c̄. Quidam ſequūtur car
nem cuius ſocietas eſt ꝓditoria.
Eſt eni caro ſicut mulier que blā
diendo attrahit homies ad pec=
catum. Prouerb.vij. de meretrice
que multis ſermonibus irretiuit
iuuenem. et blanditiis labiorum
protraxit illuꝫ. ſtatim ſecutus eſt
eaꝫ. quaſi bos ductus ad victimā
Item eſt ſicut latro qui peregri=
nis obuians in ſilua vel in ambi=
guo ꝓmittit ſe ducturū eos ad re
ctam viaꝫ vel ad bonuꝫ hoſpitiū
poſtea ducit eos ad malum et po
nit eos in manus latronū. ideo di
citur. Eccl'.xviij. Poſt cōcupiſcē
tias tuas non eas ⁊c̄. ij. Petri.ij.
Nouit deus iniquos in die iudi=
cij cruciandos reſeruare. magis
autē qui poſt carneꝫ in cōcupiſcē
tiis immūditie ambulāt. Iſti o=
bediunt carni ſue. ſed duꝫ non ſpe
rant cōputabunt diſtricte. Sicut
auari mercatores qui laute paſcūt
comitem ſuū et diſtricte cōputāt
in receſſu. i. Petri.iiij. Ambula=
uerunt in luxuriis. comeſſationi=
bus et potationibus. qui reddent
rationem deo qui paratus eſt iu=
dicare viuos et mortuos. Quidaꝫ
ambulant poſt diaboluꝫ cuius ſo
cietas eſt peremptoria. Iſti inſa=
niores ſunt aliis. quaſi ſi ouis ſe=
queretur lupum. Nota fabulam
vbi lupus decepit ouem vt ſeque
retur ſe. Sic diabolus per blandi
menta decipit homines. vt ſignifi
catum eſt. ij. Regū.xv. vbi abſalō
per blandimenta decepit populū
Vbi dicitur ꝙ vniuerſus populꝰ
ſequitur abſalon ad impugnādū
dauid patrem ſuum. Sic multi ſe
quūtur diabolum vt deum impu=
gnent. diabolꝰ eni eſt ſicut latro q̇
ꝓmittit cōductū viatoribꝫ ⁊ poſt

modū iugulat·diuertere faciēs a
via recta·Exemplū iuuenis qui
volebat ire ad amaſiā ſuā et inue
nit pontem ruptū ſup aquā ma=
gnā ⁊ aſtitit ei diabol9 ſup equū
magnū et fecit euʒ aſcēdere poſt
ſe ꝓmittens ei cōductuʒ bonū· et
ſtatim inſiliēs in aquā ꝑcipitauit
et ſuffocauit. Nō eſt bonuʒ ſequi
mūdū q2 decipit·carnē q2 inficit·ſʒ
xp̄m q2 reficit· Bernar· Clamat
mūd9 deficiā. caro inficiā·diabol9
interficiā·xp̄s reficiā·quē ſeq̄ris.
Sequēd9 eſt ergo de9. nō mūd9
non caro·nō diabol9·Et nota ꝙ
quidā ſequūtur dn̄m ꝑ viā māda
toꝝ·cuʒ Job·xxiij·Veſtigia eius
ſecut9 eſt pes me9 opa ei9 imitā
do. viā eius cuſtodiui in bono ꝑ=
ficiēdo. ⁊ nō declinaui ex ea a ma
lo cauēdo·Itē quidā ſequūtur eū
ꝑ ſemitā cōſilioꝝ que ē rectior via
p̄s·Dirige me i ſemitā rectā ꝓpt
nomē tuū: ne demones me inueni
ant· Hanc viā docuit dn̄s· Luce·
xviij·Vende oīa que habes et ha
bebis theſaurū in celo· et veni ſe
quere me·Qui vult cū ſeq̄ oportʒ
eū eſſe ornatuʒ·Nemo eni qui ha
beret magnā et arduā viā incede
re qui nō libēter cōmitteret far=
dellū ſuū ad portandū ſi inueniret
cui ſecure cōmittere poſſʒ·Sed di
uites mūdi q̄nto difficilior eſt via
tanto augēt on9 ſuū· nō ſicut pe
trus q̄ ait· Ecce nos reliq̄m9 oīa
rc̃·Math·xix·Bernar·Bene pe
tre et nō ad inſipientiā feciſti· q2
eū ſequi nō poteras onerat9· qui
exultauit vt gigas ad currēdā viā
Iteʒ quidā ſequūtur euʒ ꝑ cōpen
diuʒ tribulationis que eſt via iu=
ſtiſſima·ij·Regū·xviij·Cucurrit a
chimaas ꝑ viaʒ cōpendij· Hanc
cucurrerūt ſancti martires qui in
vna die mille dietas peregerunt.
Hanc oſtendit nobis xp̄s exēplo
i·Petri·ij·Criſtus paſſus eſt pro
nobis vobis relinquēs exēplū: vt
ſeq̄inur veſtigia ei9·Cuʒ eni xp̄s
ambulauerit ꝑ viā amaritudinis
ſecundū illud·Eccl'·xxiiij· In flu
ctib9 maris ambulaui. Per eādē
viaʒ oportet nos euʒ ſequi· nec ti
mere debem9: cum ip̄m in itinere
habeam9 ſociū vt viā oſtendat·⁊
vltra malū paſſuʒ nos trāſferat·
p̄s·Si ambulauero in medio vm=
bre mortis· non timebo mala q̄m
tu mecū es· Sequēs fortē dn̄ʒ nō
debet timere· q2 bene poteſt eum
cuſtodire· Ihere·xvij· Non ſum
turbatus te paſtorē ſequēs· Iteʒ
quidaʒ ſequūtur ꝑ viaʒ innocen=
tie et mūdicie· Apocal'·iij· Habes
pauca nomi a. qui nō inq̄nauerūt
veſtimēta ſua. ambulabūt mecū
i albis·q̄m digni ſunt· Virgines
eni ſunt et ſequūtur agnū quocū
qʒ ierit·p̄s. Non priuabit bonis
eos qui ambulāt in innocētia·Hi
ſignificantur per illū iuuenē de q̄
dicitur Thobie.v· Inuenit tho=
bias iuuenē ſplendiduʒ. ſcʒ hone
ſtate vel mūdatū. ꝑcinctuʒ caſti=
tate, paratuʒ ad ambulanduʒ. ad
perficiendum quantūcūqʒ via ſit
aſpera. Exempluʒ de cane qui ſe
quitur leporē per ſpinas et tribu
los donec cōprehendat· Phil'.
iij. Sequor autē ſi quō cōprehen
dā rc̃·ſic currite vt cōprehēdatis

Item quidā per viam caritatis ⁊
dilectionis que eſt via leuior et
ſuauior et excellentior·i·Coꝝ·xij·
Adhuc excellentiorem viam vo
bis demonſtro rc̃·Eph·v·Eſto=
te imitatores dei ſicut filij cariſſi
mi ⁊ ambulate in dilectione ſicut
et xp̄us dilexit nos·i·Joh·ij·Qui
dicit ſe in xp̄o manere debet ſicut
ipſe ambulare· et ipſe ambulat ꝑ
viaʒ·ſcʒ amoris et pacis·Per hāc
viam non ſequūtur diſcordes et li
tigioſi·quia aliam viam vadunt·
ſed boni ſocij quoruʒ vnus ſuppor
tat alium·Eph·iiij·Obſecro vos
vt digne ambuletis ſupportantes
inuicem rc̃· Sequendus eſt ergo
deus·q2 ſequentes eum ducit per
viam claram et ſecuram vt deuia
re non poſſint nec capi. Joh·viij.
Qui ſequitur me non ambulat in
tenebris. Eph·v·Vt filij lucis ā=
bulate· Ecce ꝙ dn̄s vult ſeruos
ſequaces in luce ambulantes. et
non in tenebris ſicut ambulant fi
lij diaboli· ſimiles veſpertilioni=
bus qui diligunt noctem et odi=
unt lucem. vel latronib9 qui vel=
lent ꝙ nunq̄ eſſet dies vt poſſint
liberius ſuas malicias exercere .
Contra quos dicitur·Roma·xiij·
Abijciamus opera tenebrarum
et induamur arma lucis ſic vt in
die honeſte ābulem9· Qui de no
cte vadit hoſtem non videt· licet
videatur ab hoſte·libēter deuiat
libenter offendit·⁊ frequenter ca
dit. ꝓpter hec omia dicitur· Joh·
xi·Si quis ambulat in die non of
fendit·q2 lucem huius mundi vi
det· Dn̄s eni eſt tanq̄ cerofera=
rius eius· Qui ambulat in nocte
offendit·q2 lux in eo non eſt· No=
ta de ceco qui ꝓpter defectuʒ lu=
cis in foueam cadit· et ſi deuiaue=
rit vix ad viam rectam redit·Ta
les dictum ſunt illud·Sapiētie·v·
Ambulauim9 vias difficiles ⁊ lu
men iuſticie non illuminauit no=
bis rc̃· Item ad ſequendum ip̄m
debet mouere amor premij·Nota
de ſeruo qui libenter feſtinat vt o
pus ſuū impleat et poſtea quie=
ſcat·⁊ de viatore qui libenter pro
perat vt malam terram tranſeat
et ad terram fertilem veniat. Et
de peregrino: qui quotidie facit
magnam dietam donec veniat ad
patriam ſuam·Eccl'·xxiij· Gloria
magna ſequi dn̄m·quia ocul9 nō
vidit·nec auris audiuit rc̃·q̄ ꝓpa=
rauit de9 diligētib9 ſe·i· Coꝝ·ij·

Thema.

Sequimini eum in domuʒ
in quam intrat·Luc·xxij·
Quicūqʒ indiget gratia
debet eam petere in loco vbi in=
ueniri poteſt. Nos autē in princi
pio predicationis vt verba vtili=
ter dicantur indigemus gratia dei
et idcirco debemus eam querere
vbi ip̄aʒ poterim9 inuenire· Gra
autē dei cum nunq̄ ſeparetur ab
eo non poteſt inueniri niſi vbi ip=
ſe eſt. locus autē ſuus et domus
ſua ꝓpria vbi maxime inuenitur
eſt virgo maria·Et certe in nul=
lo loco vtiliori nobis poſſem9 eū
inuenire· q̄a ipſa iuuabit nos ad
hoc qđ petimus obtinendum· et

ideo beatus Lucas qui beate ma
rie ſemper fuit multum familia=
ris et eius ſecretarius et bene ſcit
ipſius conditionem ꝙ eſt volun=
taria ad adiuuandū vt noſtre pe=
titiones exaudiantur. nobis ſalu=
briter conſulit vt ip̄m in hoc lo=
co vel in hac domo queramus in
his verbis. Sequimi euz ꝛc̄. Jux
ta ergo conſilium beati Luce ad
ipſam in principio recurramus.

Introitus.

Propter peccatum primi paren=
tis via paradiſi ad quem poſſiden
dum creati ſumus ꝑdita erat. nec
erat aliquis qui viam poſſet inue
nire per quam homo illuc poſſet
ire. ſed filius dei qui in mundū ve
nit et oſtendit nobis verbo et o=
pere viam per quā ſi volum⁹ ire
ad paradiſuz recto itinere gradie
mur. Sed qꝛ via illa arta eſt. qꝛ
arta eſt via que ducit ad vitaz. ſi=
cut ipſe ſaluatoꝛ ait. Math. vij.
Et non poſſet hō quātumcūqz mo
dicū ab ea deuiare. quin totaliter
erraret ab ip̄a. Ideo cuilibet vo=
lēti intrare paradiſuz neceſſariuz
eſt vt ad nullā partem declinet a
via quam xp̄us docuit tenendam
et ſecundum ipſum per quam vi=
am tenuit et docuit ſequatur.

Diſtinctio.

Sciendūz ꝙ viam quā xp̄s tenuit
et docuit eſt. Via puritatis. Via
pauptatis. Et via hūilitatis. Et
ideo quicūqz vult ipſum ſequi o=
poꝛtet ꝙ teneat iſtas vias. Pri=
mo ergo neceſſarium eſt volenti
ſequi xp̄m ꝙ vadat per viaz pu=
ritatis. Hanc enī xp̄s tenuit ſicut
patet vitam eius intuenti. Vnde
quicūqz tenet viam immūdam ſi=
cut faciunt qui peccata carnalia
ſequuntur. ſicut guloſi. luxurioſi.
non ſoluz a via xp̄i deuiant ad ali
am quaſi ex latere euntes ſicut ſi
xp̄o eunte ad dexteram iſti irent
ad ſiniſtram. imo tenent totaliter
viam cōtrariaz. Sicut ſi xp̄s ver=
ſus orientez. ipſi irent verſus occi
dentez. et ideo quāto plus vadunt
per iſtā viā. pl⁹ ſe elongāt a via
xp̄i. et ideo opoꝛtet ꝙ veniant ad
locum contrariū loco xp̄i. Et cuz
ipſe per viam mundicie iuerit ad
paradiſum. opoꝛtet ꝙ illi ꝑ viam
contrariaz. ſcz peccati et immūdi=
cie perueniant ad locum paradi=
ſi contrariū. ſcz infernū. Sed illi q̇
viam ſequūtur mundicie a predi=
ctis peccatis ſe cauētes ſequūtur
xp̄m per viam per quā ipſe iuit.
et idcirco peruenient ad eūdez lo
cuz. Vnde ipſe dicit. Math. xvi.
Si quis vult me ſequi tollat cru=
cem ſuam. ſcz crucifigendo carnez
ſuam per abſtinentiaz ab omi car
nali delectatione illicita et ſequa
tur me. Nota ꝙ oīs qui ſequū=
tur xp̄z ſunt de familia ipſi⁹. Qua
lis autem dn̄s talem vult fami=
liam. Vnde cum dn̄s ihūs xp̄s ſit
mūdiſſimus. nullo modo ſuſtinet
in familia ſua homies immūdos
ſed quando aliquis eſt mūdus et
eſt de familia xp̄i ſi forte cadat in
lutum peccati et deturpet ſe. ſta=
tim xp̄s expellit eū de familia ſua
et ideo neceſſariuz eſt ei ꝙ vadat
et lauet ſe. ſcz per confeſſionem.
et tunc ſtatim factus eſt mund⁹

et recipiet eū ꝙ ſit de familia ſua
ſicut erat pri⁹. vn̄ peccatori poſt
confeſſionem dicitur. Job. xxxvi.
Cepiſti ſequi poſt miſeriaz. id eſt
poſt peccatū. Secūdo neceſſariuz
eſt ꝙ vadat ꝑ viam pauptatis.
Homo enī onerat⁹ non poteſt ſe
qui hoīem leuez. et qui nullū poꝛ
tat on⁹. hoīes autē diuites ſunt
multū onerati. Diuicie enī nō ſūt
niſi onera. et talia onera ſunt mul
tum ponderoſa. Criſtus autē eſt
multuz leuis. nullum enī pondus
nec onus diuitiaꝝ habuit ſupra
doꝛſum ſuū. et ideo nō videtur ve
riſimile ꝙ hoīes pondere diuitia
rum onuſti poſſint ip̄m bene ſequi
vnde dicebat ip̄e. Math. xix. Nō
facili⁹ eſt camelū ꝑ foramē acus
tranſire q̄ꝫ diuitē intrare i regnū
celoꝝ. Et dicunt quidā ꝙ in ihe
ruſalē erat quedā poꝛta que voca
batur foramē acus ꝑ quā cameli
onarati non poterant tranſire niſi
pri⁹ exonerarētur. A ſimili null⁹
oneratus diuitijs poteſt itrare in
regnū celoꝝ. niſi prius exoneret
diuitijs. vel diſpenſando eas pro
xp̄o. vel totaliter dimittēdo ſicut
faciūt qui religionē intrant. vel
ſaltem volūtarie non nimis amā=
do eas. Illos enī vocat xp̄us diui
tes et tales ſunt diuitijs onerati.
qui eas nimis amāt. ſicut ſunt a=
uari. Tales igitur non ſequūtur
xp̄m ſed pecuniā. vnde de talibus
dicit. Ezech. xxxiij. Auaritiā ſuā
ſequit coꝛ eoꝝ ⁊ nō xp̄z. Nota ꝙ
iſto onere diuitiaruz diuerſimode
ſunt onerati. Aliqui enī ita ſeip=
ſos onerant ꝙ ꝓpter vehemētiā
oneris cadūt ſub onere et ſic mo
riuntur. Sicut qui tantum diuici=
as diligunt. ꝙ ꝓpter eas acqui=
rendas et conſeruandas moꝛtali
ter peccāt. et tales ſunt ſicut ani
mal qd̕ cadit ſub onere et ibi mo
ritur. et ſic nunq̄ꝫ attingit ad finē
diete. Iſti etiaz non poſſunt xp̄m
ſequi nec vnq̄ꝫ attingent ad ip̄m
Sed aliqui ita ſe onerant ꝙ bene
poꝛtant nec eis cadunt. non tamē
poſſunt ambulare ſicut ſi nullum
onus poꝛtarēt. Et tales ſunt ſicut
animal oneratuz qd̕ licet non ca=
dat ſub onere. tamen ꝓpter onus
retardatur. ꝙ ita de die non poſ=
ſunt attingere ad finez diete. ſed
opoꝛtet ꝙ ponāt aliquid ibi de no
cte. Ita eſt de illis qui ſic habent
diuitias ꝙ bene poꝛtant eas. nec
cadunt ſub onere ip̄arum. qꝛ nul
lo modo ꝓpter eas acquirendas
vel ſeruandas facerent peccatuz
moꝛtale. retardantur tamen a ſe=
quendo xp̄m ꝙ non ita cito pue=
niunt ad finez diete. ſcz ad para=
diſuz vt ſint ibi ſtatim in fine diei
id eſt i fine vite. ſed opoꝛtet ꝙ po
nant aliquid de nocte qꝛ poſt moꝛ
tem opoꝛtet ꝙ aliq̇ tempoꝛe ſint
in purgatoꝛio anteq̄ꝫ ſint cuz cri=
ſto. licet enī diuitie poſſint habe=
ri ſine peccato moꝛtali. nullo mo=
do tamen ſine peccatis multis ve
nialib⁹. Et ideo conſulebat xp̄s
cuidam. Math. xix. Si vis perfe=
ctus eſſe vade et vende oīa que
habes et da pauperibus. et habe
bis theſaurum in celis et veni ſe
quere me. Tertio neceſſarium eſt
ꝙ vadat per viam humilitatis.

Homo enĩ nimis groſſus et mul
tum pinguis non poteſt bene ſeq̉
hoĩem tenuez et leuem. Hoĩes
ſuperbi ſunt nimis groſſi et pin=
gues in corde ſuo. credũt enĩ mul
tum valere et credunt ſe plenos
multis gratijs et bonis conditio=
nibus. et ex hoc contemnũt alios
xp̃us autẽ fuit multum humilis
vnde dicit. Mathei. xi. Diſcite a
me q2 mitis ſum et humilis corde
Et ideo ſuperbi non poſſunt eum
ſequi eundo per viaz planaz. mul
to minus poſſunt eũ ſequi aſcen=
dendo in altum. Via autẽ xp̃i eſt
aſcendere in paradiſuz qui eſt lo=
cus altus et ideo ꝛc̃. ꝓpter quod
nullo modo ſupbi tanq̃ groſſi et
inflati poſſunt aſcendere xp̃m ſe=
quendo. ſed ſolum humiles illuz
ſequũtur. q2 per ſupbiaz homo de
primitur ꝛ humiliatur. et per hu
militatem eleuatur et exaltatur.
Luce. xiiij. Qui ſe exaltat humili
abitur. et qui ſe humiliat exalta
bitur. Prou. xxix. Supbum ſequit̃
humilitas. Nota q̃ illos qui xp̃z
ſequũtur ipſe ſicut dictum eſt aſ=
ſumit in ſuam familiam vt dedu=
cat eos in paradiſum. et de eis im
plebit illam ciuitatem celeſtem.
Ipſe autẽ non ſuſtinebit ibi ali=
quez ciuem ſupbum. Si enĩ demo
nes iam exiſtentes ibi ꝑ ſupbiaz
expulit. quõ de nouo aliquẽ ſup=
bum ibi recipiet. Supbi enĩ non
ſequũtur xp̃m ſed luciferũ et ſo=
cios eius. ꝛ per viam eius vadũt
et ita oportet q̃ ad eundem locuz
perueniãt vnde de ſupbo dicitur
Prouerb. x. Ipſe ſequitur aues

volantes. id eſt demones. qui i al
tum volauerunt per ſupbiam. vn
de lucifer dixit. Yſaie. xiiij. Aſcen
dam ſuper altitudinem nubium.
et ſimilis ero altiſſimo.

De ſilentio.

ſ

Iletium hominez fortez
facit. Sicut vir vel nunq̃
pugil vincitur niſi ma=
lum verbum dixerit. Sic vix vin=
citur quis a diabolo ſi a malis ver
bis cauerit. Yſaie. xxx. In ſilentio
et ſpe erit fortitudo veſtra. Ab=
bas paſtor. Omnis labor quicũ=
q3 euenerit fortiter ſine murmu=
re perficiendus eſt. Hoſtes porte
inſidiantur. Vnde cum hoſtes in=
uiſibiles porte oris inſidiantur cũ
magna cautela aperienda eſſet.
Job. xl. Memento belli et nõ ad
das amplius quicq̃ loqui. Itez
emendat. vnde linguam maledi=
cti indictum emendat ſilentium.
Serãduz eſt os vnde exit ignis et
flamma omĩa cõburens obſtruẽ=
da. Jacobi. iij. Lingua ignis eſt
ꝛc̃. Ecce quantus ignis. id eſt q̃
modicus. q̃ magnam ſiluam incẽ
dit. ſcz virtutum et bonoꝝ operũ
cõſumit. Item ſilentium ſeruare
eſt gladiuz penetrantiſſimum in
vagina abſcondere. p̃s. Lingua
eoꝝ gladius acutus. Item ſilen=
tium tenere eſt beſtiam indomitã
clauſam tenere. Jacobi. iij. Om̃is
natura beſtiarum volucruz et ſer
pentiũ domãtur. linguã autẽ ne=
mo hoĩm domare potuit. glo. q̃n
delinquat. Item ſilentiuz tenere

eſt frenum viri ſpiritualis. Clau=
ſtralis ſine ſilentio eſt ſicut equ9
ſine freno. Jacobi. iij. Si eq̉s fre
na in ora mittim9 ꝛc̃. Item clau
ſtralis ſine ſilẽtio. eſt ſicut archa
ſine claue. Qui ſilentiuz tenet cla
uẽ oris habet in archa cordis. vn
de ſecur9 eſt. Eccl. xxi. In ore fa
tuoruz cor illoꝝ. et in corde ſapiẽ
tium os illoꝝ. Item homo ſine ſi
lentio. eſt domus ſine oſtio. Ciui
tas ſine muro. vt ſupra de locutio
ne. Item feruorez deuotionis ſer
uat. Solet obſtrui vas in quo ſit
vinuz precioſum vt vinuz fortius
ſit. et poſt cooperitur vt meli9 co
lorem ſuum et mundiciaz conſer=
uat. Sic qui vult deuotionem cor
dis et mundiciã ſeruare. oportet
os clauſuz tenere. p̃s. Concaluit
cor meum intra me. et in medita=
tione mea exardeſcit ignis.

De ſymoniaco.

ſ

Ymoniacus deuz vendit
vt deum xp̃m in ſacramẽ
to altaris vendit dũ gra
tiam ſpũſſancti vendit pro pecu=
nia celebrando. Quis non multuz
indignaretur ſi aliquis euz vellet
vendere in foro ſicut iumentũ ſuũ
Quanta ergo contumacia ſit quã
do venalis exponitur ab his a qui
bus p̃cipue debuit honorari. Itẽ
ſymonia procurat vt eccleſia que
ſponſa xp̃i eſt aliũde grauida ſit.
q̃ de ſponſo vero. que de ſolo ſpi
rituſancto concipere debet. Sed
ſymonia facit q̃ concipiat de ſpũ
maligno. et deum facit nutrire fi=

lios adulterinos. et filios ꝓprios
exheredat a patria xp̃i cõſtituẽs
heredes ſuos diaboli. Eccleſia.
xxiij. Omnis mulier relinquens vi
rum ſuum peccabit. ſtatuens he=
redes ex alieno matrimonio. Itẽ
latrones et ſacrilegos facit obti
nere vicem dei. quia ſacra ſunt ea
contra que latrociniuz exercent.
Abſurdum eſt enĩ dicere euz qui
furatur vel capit calicem alicui9
eccleſie ſacrilegũ vel furem eſſe.
et non eum qui furatur totam ec
cleſiam cum omnibꝫ que ad eam
ꝑtinent. Ideo qui non intrat per
oſtium in ouile. ſed aſcendit aliũ
de. ille fur eſt et latro. Joh. x.

De ſocietate mala cauenda.

ſ

Ocietas mala frequẽt
ad peccatum trahit. Nõ
libenter iret aliquis cuz
latronibꝫ qui eũ occiderent et oĩ
bus bonis ſpoliarent. Sic non de
bet ire cum malis qui euz ad pec
catum trahunt. Exempluz de ſpi=
nis quaꝝ vna trahit aliam. Pro=
uerb. p̃mo. Fili mi ſi te lactaue=
rint peccatores ne acquieſcas eis
ꝛc̃. ij. Coꝝ. vi. Nolite iugum du=
cere cum infidelibꝫ. que enĩ parti
cipatio lucis ad tenebras. aut q̄
pars fideli cum infideli. Item qui
vult ire in paradiſũ non debet ire
cum his qui vadunt in infernum
q2 non ſunt in ſua via. Prou. iiij.
Ne delecteris in ſemitis impioꝝ
nec tibi placeat maloꝝ via. Itez
qui non vult eſſe leproſus debet
vitare cõſortium leproſoꝝ. Sana

poma ſociata putridis citius pu-
treſcunt. et ſani cum infirmis ci-
tius infirmantur. Prou. xiij. Ami
cus ſtultoꝝ ſimilis illis efficietur
Fermentū modicū totaꝫ maſſam
corrumpit. Gal. v. Sic vnus puer
ſus totam ſocietatem. ps. Cum p
uerſo puerteris. Non eſt ſecura
ouis iuxta lupum. nec ſtupa iux-
ta ignem. nec farcimen iuxta cat
tuꝫ. Sic nec iuſtus iuxta peccato
rem. nec mulier iuxta leccatorem
Eccl. xiij. Si cōmunicat lupus ali
quando agno. ſic peccator iuſto.
Et qui cōmunicauerit cum ſuper
bo induet ſupbiā. i. Coꝝ. xv Cor
rumpunt bonos mores colloquia
praua. Item non eſt tutum egro
to eſſe in aere corrupto. qr ex hoc
cito recidiuuꝫ pateretur. Sic non
eſt tutum bonis in loco et con-
ſortio peccatorum. ex hoc enim
peccatuꝫ incurrunt. ⁊ ſi ſanati fue
rint frequenter recidiuuꝫ patiū-
tur. Gen. xix. Surgite et egredi-
mini de loco iſto ⁊c. Item aliqs
non poteſt eſſe diu in anglia vel
i alemania. vel i aliena patria q̄n
de conſuetudine illius vel lingua
gio aliquid habeat. Sic nec cum
peccatoribꝫ habitare quin de mo
ribus eoruꝫ aliquid retineat. ps.
Corrupti ſunt inter gentes. et di
dicerunt opa eoꝝ ⁊c. Et ſi dicat
aliquis magnuꝫ cōmoduꝫ tempo
rale habeo de cōſortio eoꝝ. et ma
gnuꝫ damnū de receceſſu. Reſpō
deo ſi ſiquis eſſet in domo ſuccenſa
vbi non eſſet niſi vna feneſtra p
quā poſſet exire. indutus et orna-
tus. potius omnia ſua dimitteret

anteq̄ꝫ non exiret. Sic quilibet di
ſpendium ſuoꝝ et ſue carnis quā
tūcūqꝫ. potius debet ſuſtinere q̄ꝫ
in conſortio maloruꝫ remanere. id
eſt periculo ſuo. Gen. xxxix. Io-
ſeph relicto pallio in manu femi
ne fugit. Et homo de piculo ma-
ris libenter nudus euadit. Item
dens putridus de ore eijcitur ne a
lios corrūpat. Et ouis morbida
de grege aliarū. et leproſus de cō
ſortio hoīm. et pomū putriduꝫ de
aceruo aliorum. Sic debent amo-
ueri boni de conſortio malorum.
ne eos corrumpant.

De ſanctificatione.

Sanctificatur hō p bap-
tiſmū. i. Coꝝ. vi. Abluti
eſtis ſed ſanctificati eſtis
et loquit̄ hic de ablutione batiſ-
mali. que virtutē ſanctificādi ha-
buit a paſſioē xp̄i. Roma. vi. Qui
cūqꝫ baptizati ſumus in xp̄o ihu
in morte ipſius baptizati ſumus.
Heb. xiij. Vt ſanctificaret populū
ſuū. extra portaꝫ paſſus eſt. Vnde
xp̄us lotrix noſtra ad ſordes no-
ſtras abluendas fecit de ſangui-
ne ſuo lixiuiū. cineres accipiēs in
vtero virginis infirmitates hu-
manas. qr languores nr̄os ipe tu
lit. Yſa. liij. De cineribꝫ vitule ru
fe fiebat mundatio. Numeri. xix.
Vitula rufa xp̄s ꝓ nob̄ paſſus ē
Apocal. pmo. Qui dilexit nos et
lauit nos ⁊c. Secūda ſāctificatio
ē p cōfeſſionē. ps. Facta ē iudea
id eſt confeſſio. ſanctificatio eius.
Criſo. Cōfeſſio cor emūdat. ſenſū

illuminat. et ad ſuſceptioneꝫ xp̄i
preparat. vnde. i. Machab. iiij. Iu
das. id eſt cofeſſio mundauit tē-
plum a gentibꝫ inquinatis. ij. Ti
moth. ij. Si quis emundauerit ſe
erit in ſanctificatione. et. ꝫ. Elegit
Iudas. id eſt cōfitēs ſacerdotes
ſine macula ad ſanctificandū tem
plū. qr bon9 et diſcretus cōfeſſor
eligendus. Tertia eſt p abſtinen
tiaꝫ a peccato. i. Theſſal. iiij. Vo
luntas dei eſt ſanctificatio veſtra
vt abſtineatis vos ab oi fornica-
tione. vt ſciat vnuſquiſqꝫ vas ſuū
poſſidere in ſanctificatione et ho-
nore. ij. Coꝝ. vij. Emūdem9 nos
ab oi inquinamēto carnis et ſpūs
pficientes ſanctificationē in timo
re dei. qr per timoreꝫ dei declinat
omis a malo. Eccl. ij. Qui timent
dn̄m preparabūt corda ſua. et in
cōſpectu illius ſanctificabūt ani-
mas ſuas. Quarta eſt p ſpem. i.
Ioh. iij. Qui habet ſpē in illo ſan
ctificet ſe. Aug9. Sperare eſt ex
gratia et meritis expectare. Ta-
lis non eſt ſpes impij que perit.
ps. Spes impiorum pibit. Quin-
ta eſt p cuſtodiā mandatoꝝ. Le-
uitici. xx. Cuſtodite pcepta mea.
qr ego dn̄s qui ſanctifico vos. ad
cuſtodiā mandatoꝝ nos inuitant
dona pcepta et pcipienda ⁊c. ps.
Dedit illis regiones gentiū et la
bores populoꝝ poſſederūt. vt cu
ſtodiant iuſtificationes eius. Qui
igitur pcepta nō cuſtodit nō ha
bet ius in laboribꝫ comedendis.
Numeri. vi. Iuxta qđ mēte deuo
uerat. ita faciet ad pfectionē ſan-
ctificationis ſue. Sexta eſt p ele-
moſynam. Eccl. vij. Datum bra-
chiorum et ſacrificium ſanctifica
tionis offeres dn̄o. Criſtus in cru
ce brachijs nobis lucrat9 eſt quic
quid habemus. Solet dici hoc de
iure meū. qr lucratus ſum ꝓprijs
brachijs. Magna ergo pſūptio
eſt ea que xp̄s acquiſiuit cuꝫ tan
to labore paupibꝫ ſubtrahere. of
feres dn̄o. ſcꝫ in paupe. Luce. xi.
Qđ ſupeſt date elemoſynā. et ec
ce omnia munda ſunt vobis. Se-
ptima eſt p bonam ſocietatem. i.
Coꝝ. vij. Sanctificatur vir infide
lis per mulierem fidelem et econ
uerſo. ps. Cuꝫ ſancto ſanct9 eris
⁊c. Sed dicitur q̄ꝫ mulier turpis
non libenter ſedet iuxta pulcram
ne turpitudo illius magis appare
at. qr oppoſita iuxta ſe poſita ma-
gis eluceſcūt. Sic mali non liben-
ter ſociantur bonis ne malitia ex
eoruꝫ bonitate magis appareat.
quia qui male agit odit lucem et
non venit ad lucem vt non mani
feſtentur opera eius. Ioh. iij.

De ſolitudine.

In ſolitudine gratia con
ſeruatur. Si aliquis ha-
beret phialam plenam
balſamo. ſtultus eſſet ſi in turba
ſe poneret vbi phialaꝫ forte fran
gere et balſamuꝫ effunderet. Sic
ille qui i turba vel ſocietate ſe po
nit. vbi aliquando gratiam dei a-
mittit. Beata virgo filium amiſit
in turba quem in templo inuenit
Luce. ij. Item in ſolitudine deus
cum aīa loquitur. Oſee. ij. Ducaꝫ

eam in ſolitudinem et loquar ad
cor eius. Libentius loquitur ali=
quis homo cum ſponſa in ſecreto
q̄ꝫ in aperto. Sic deus. Cum ani=
ma ſancta. Bernardus. O anima
ſancta ſola eſto vt illi ſoli place=
as quem ſolum ex omnibus elegi
ſti. Aut ignoras te verecundum
habere ſponſum. qui nequaq̄ꝫ ce
teris preſentibus ſuam velit ex=
hibere preſentiam. fuge publicū.
fuge oīs domeſticos. recede ab
eo qui tibi miniſtrat. Item ibi ſe
pius conſolatio infunditur. Ihe=
remie. ij. Onager aſſuetus in ſoli
citudine in deſiderio anime ſue at
traxit ventum amoris ſui. Jacob
domi manens benedictionem pa=
tris accepit. quā eſau frater ami
ſit. Quid per eſau niſi inquieti et
girouagi qui cōſcientia derelicta
exteriora ſolatia querunt. qui ce=
leſti bendictione priuantur. Per
Jacob domi manentem. quieti et
pacifici deſignantur. qui teſtimo=
nio conſcientie gloriantur benedi
ctionē patris obtinent. Ideo dn̄s
in lege iubet os turturis retorque
ri ad aſcellas. i. delectationes et
cōſolationes ſuas in intimis ſuis
haurire. Hoc eſt qd̄ Naym. iij. di
citur. Aquam ꝓpter obſidionem
hauri tibi. i. ī intimis tuis refrige
ria cōſolationū tuarum haurias.

De ſpe.

ſ Perandum eſt in domino
qui ſperantes in ſe ſuſti=
net ne cadant. Naturali=
ter qui infirmus eſt timet cadere
alicui rei adheret. vt in puero vel
infirmo patꝫ. Sic naturalis ratio
dictat anime cognoſcenti debili=
tatem ſuam q̄ꝫ fortiori ſe initi ⁊
adherere debet. ſcꝫ deo. Quia de
facili tranſit malum paſſum. qui
habet bonam apodiationem. ſcꝫ
deum vnde poſſit tranſire malum
paſſum. Vanitatis enī eſt nō pre
ſtare fulcimētuꝫ innitenti ſibi. ſed
veritatis eſt nō negare. Vnde cuꝫ
dominꝰ veritas ſit. innitenti ſibi
non ſe ſubtrahit. Sicut ſolent fa
cere mali truffatores q̄ ſe fruſtra
ꝑmittunt cadere. ſi aliquis ſe apo
diauerit eis. Yſa. l. Qui ambulat
in tenebris ⁊ non eſt lumē ei. ſpe
ret in nomīe dn̄i et innitatur ſup
deuꝫ ſuū. Augꝰ. Quid in te ſtas
et non ſtas ꝓijce te in deum. non
ſe ſubtrahet. ⁊ te cadere non per
mittet. ꝓijce te ſecurus ſuſcipiet
⁊ ſanabit te. Securus eſt ſperans
in dn̄o. quia protector eſt omni
ſperantiū in ſe. ps. Dn̄s ꝓtector
vite mee ⁊c̄. Item ſpes animam
ſeruat. Eſt enī ancora animā ſer=
uans ne a ꝓcella temptationū et
tribulationū rumpatur. vt innuit
apoſtolus Heb. vi. Qui confugi=
mus ad tenēdam ꝓpoſitaꝫ nobis
ſpem quā ſicut ancoram habemꝰ
anime tutam et firmam. glo. Au
guſtini. Si te fluctuari videris in
mari huius mundi. noli abrumpi
ab ancora anteq̄ꝫ intres in portuꝫ
Fluctuat nauis ſi non longe a ter=
ra ꝓijcitur nec in eternū fluctua
bit et ſi ad tempus fluctuat. Itē
ſpes baculꝰ eſt valde neceſſarꝰ
in via huius vite peregrinanti.

Qui huic baculo innititur nō cor
ruit. ps. Non derelinquet omnes
ſperantes in eo. Idem. In domino
ſperans non infirmabor. Item nō
fatigatur nec deficiet. Yſaie. xl.
Qui ſperant in dn̄o mutabūt ⁊c̄.
current et non laborabunt. ambu
labunt ⁊ non deficient. Item per
ſpeꝫ homo remunerabitur. Spes
enī eſt certa expectatio future be
atitudinis ex gratia et meritis ꝓ
ueniens. Si merces modica labo=
rem mercēnarij tolerabilem red=
dit. quid facere debet merces eter
na. Jacobi. v. Ecce agricola ex=
pectat fructuꝫ precioſuꝫ terre pa
tienter ferens ⁊c̄. glo. Si ille pro
fructu terre quem ſperat tam pa
tienter expectat. q̄nto magis nos
ꝓ celeſti. Debet ergo iuuare ſpē
noſtram gloria eterna ſperanti=
bus promiſſa. Item miſericordia
dei qui vult oīs homīes ſaluos
fieri. Si homines amant ea que
ſua ſunt. et conſeruant ea. et ſi ea
perdiderint gaudent cum ea re=
cuperant. Sic deus qui ſumme bo
nus eſt. vult conſeruare eos qui
boni ſunt ⁊ peccatores quos per
didit recuperare. Exemplum. Lu
ce. xv. de oue perdita. Ezech. xviij
Ecce omnes anime mee ſunt ⁊c̄.
Nunq̄d eſt voluntatis mee mors
impij dicit dominꝰ. et non magis
vt cōuertatur a vijs ſuis et viuat
Item bona que agimus et mala
que ſuſtinemꝰ debent iuuare ſpē
noſtram. Securus debet eſſe de re
qui habet bonuꝫ pignus apud ſe
Sic ſecuri ſunt de regno futuro q̄
habent bona opera que q̄ſi que=
dam pignora et arre regni cele=
ſtis. Gregorius cum opus profi=
cit. regni fiducia creſcit. Idem Vi
ri ſancti quot labores nunc imi=
tati commendantes exhibent. tot
iam remunerationis ſue pignora
intra ſpei ſue cubiculuꝫ clauſa te
nēt. Iteꝫ mala que ꝓ deo ſuſtine
mus ſpem adiuuant. Gregorius.
Bonorum mens quo duriora pu
ritate tolerat. eo eternitatis pre=
mia citius ſperet. Idem. Tanto
ſpes ſolidior ſurgit. quāto quiſqꝫ
pro illo duriora pertulerit. Cer=
tus pōt eſſe de re que venalis eſt q̄
precium habet apud ſe. Sic debet
eſſe certus de regno eterno qui
multas tribulationes ſuſtinuit
quibus regnum celorum emitur.
quia per multas tribulationes o
portet nos intrare regnum celo=
rum. Actuum. xiiij.

Thema.

i N me eſt omnis ſpes vi
te et virtutis. Eccl. xxiiij
Sicut dixit dominꝰ. Ma
th. iiij. Non in ſolo pane viuit ho=
mo ſed in omni verbo qd̄ proce=
dit de ore dei. Homo eſt compoſi
tus ex corpore et anima. et ideo ſi
cut corpus viuit ex pane qui eſt
cibus corporalis. ſic anima viuit
ex verbo dei quod eſt cibus ſpiri=
tualis. Vnde ſicut quādo aliquis
eſt corporaliter infirmus et debi=
lis q̄ꝫ cibum non recipit. vel ſi re
cipit nō retinet. eſt euidēs ſignuꝫ

moꝛtis et de eius vitā deſperatur·
Sic quando aliquis eſt ita debilis
et infirmus in anima ꝙ verbum
dei non audit·vel auditum non re
tinet.vt ſcʒ pereat in ope ſignum
manifeſtuʒ eſt moꝛtis ſpiritualis
Vnde tamen quātūcūqʒ videatur
in aliquo tale ſignum. non debet
homo totaliter deſperare de vita
ipſius.qꝛ inuenitur medicina que
hominē quantūcūqʒ ſit infirmus
poteſt cōfoꝛtare iteruʒ vt cibum
ſpiritualem recipiat et retineat ⁊
ſic viuat·Et quia beata maria eſt
bona medica·que iſtius medicine
ſcʒ gratie dei habet plenitudineʒ
et a qua ſola gratia dei venit ad
homies.ideo ꝙ aliquis in firmus
et debilis per peccatū ſan9 et foꝛ
tis fiat et viuat· in ipſa eſt totali
ter cōfidenduʒ et ſperadum·qꝛ in
ea ſola ē tota ſpes noſtra·et hoc
eſt qꝺ ipſa dicit in verbis ꝓpoſi=
tis· In me eſt oīs ſpes vite et vir
tutis· Ad ipſaʒ ergo recurram9·

Introitus·

Omnia opera mūdi oꝛdinātur ad
aliquē fineʒ ꝓpter queʒ ipſa ope=
ra fiūt·Nichil autē eſt ꝙ ita tra=
hat hominē ad aliquod opus in
cipiendum·et inceptuʒ cōtinuan=
dum ſicut quādo homo habet fir
mam ſpem ꝙ poterit conſequi il
lud ꝓpter qꝺ illud op9 facit·ope
ra autē bona que homo facit oꝛ
dinantur ad habendū vitam eter
nam·Et ideo vt homo bona ope
ra libenter incipiat et continuet·
ſuper omnia neceſſariū eſt vt ha
beat ſpem conſequendi illam vi=
tam·et ſuper omnia debet homo
vitare deſperationem·Semper er
go illaʒ ſpem teneam9 ꝙ bene fa
ciendo qꝺ volum9 cōſequamur.

Diſtinctio·

Sciendum eſt ꝙ totam ſpem no=
ſtram debemus ponere in deo. qꝛ
ipſe eſt qui ſperantes in ſe adiu=
uat· Adiuuat eni eos tripliciter
ſcʒ·Ne cadant in temptationibꝫ·
Ne deficiant in tribulationibus.
Et vt premium habeant pro bo=
nis operibꝫ· Primo adiuuat de9
ſperantes in ſe ne cadant in tem=
ptationibus·et ideo quando ali=
que temptationes demonis inſur
gunt contra hoiem· ſtatim debet
recurrere ad adiutoriū dei·et quā
tūcūqʒ ſint magne temptationes
nō debet deſperare quin poſſit cū
adiutorio dei vincere multo faci=
lius·Licet eni diabolus ſit mul=
tum potens et foꝛtiſſime poſſit ho
minē inuadere p multas tempta
tiones. tamen cuʒ tota poteſtate
non poteſt nos cogere ad cōſen=
tiendū niſi velimus·tuʒ quia nos
ſumus multū fragililes et de fa=
cili iclinamur ad iſta tempoꝛalia
et ad delectandum in eis indebi=
te·qꝺ ipſe nobis ſuggerit in tem
ptationibꝫ·licet nō poſſet nos co
gere ad cōſentiēdū ſibi·tamen in
magno piculo poteſt nos ponere
vt iclinemur ad cōſenſuʒ.Et ideo
null9 debet cōfidere in temptatio
nibꝫ de ſua virtute· ſed debet ſuā
ſpem ponere in deo et eius adiu=
toꝛium petere·quia ipſe pugna=
bit pro ſperātibus in ſe· et iuuat
ne ī temptationibꝫ cadāt·ps· In
ipō ſperauit coꝛ meū ⁊ adiut9 ſuʒ

Nota ꝙ aliquādo deus iuuat ſic
ſperantes in ſe vt ſepe habeāt tē
ptationes nec vult ſtatim temp=
tationes repellere·ſed pmittit ali
quādo diu hoiem temptari et eſ=
ſe ī pugna·nec eſt ꝓpter hoc ſta
tim de eius adiutoꝛio deſperandū
Ipſe eni hoc facit· qꝛ inde ſequi
tur maioꝛ vtilitas homis·qꝛ ho=
mo reſiſtēdo temptationibꝫ mul
tum meretur·quāto maioꝛes ſunt
temptationes·et cuʒ plus durant
maius meritū acquirit·Sed ſemp
iuuat ſperātes in ſe in hoc ꝙ dia
bolus non pualeat contra eos et
adducat ad cōſentiendū peccato
vnde dicit· Eccl·ij· Reſpicite filij
nationes hoīm·et ſcitote qꝛ null9
ſperauit in dn̄o ⁊ confuſus eſt·qs
pmanſit in mandatis eius·⁊ dere
lictus eſt·aut quis inuocauit illū
et deſpexit eum· Quoniā pius et
miſericoꝛs eſt deus et remittit in
tempoꝛe tribulatiōis peccata ⁊c·
Secūdo debem9 ponere ſpem no
ſtram in deo·qꝛ ipē confoꝛtat ſpe
rātes in ſe ne deficiāt in tribulatio
bus·Multe eni tribulationes ve
niūt aliquando de quibꝫ videtur
hoī.ꝙ nullo modo poſſit euadere
ſine magno piculo et ſecure ſi hō
attenderet ad ꝓpꝛias vires ita eſ
ſet ꝙ in multis tribulationibꝫ de
ficeret vel non euaderet ſine ma
gno piculo·niſi eſſet adiutoꝛiū dei
Et cū ipſi9 adiutoꝛio ita redditur
homo foꝛtis ꝙ omis tranſit im=
patientia faciliter·Vnde apoſto=
lus·ij·Coꝛ·pmo·Opatur ſcʒ de9
tollerantiam paſſionuʒ·quas nos
patimur vt ſpes noſtra firma ſit·
Vnde ſubdit loquens de ſeipſo.
Supꝛa moduʒ grauati ſumus· ſu
pꝛa virtuteʒ·ſcʒ noſtram ita vt te
deret nos etiaʒ viuere.Sed ipſi in
nobiſipſis reſponſum moꝛtis ha
buimus vt non ſimus fidentes. id
eſt cōfidentes in nobis·ſed in deo
qui de tantis periculis eripuit nos
et eruit.in quem ſperamus·quo=
niam et adhuc eripiet adiuuan=
tibus et vobis in oꝛationibꝫ· In
deo igitur debemus in tribulatio=
bus ſpem noſtram ponere·qꝛ ſpe
rantibus in ſe et ipſe aufert oēm
tribulationeʒ·vel dat patientiam
in ſuſtinendo·ſecūdum ꝙ ipē ſcit
quid eſt eis vtili9· Nota ꝙ illud
qꝺ debet nos inducere vt quādo
ſumus in tribulationibus pona=
mus in deo ſpem noſtram. et ſic
euadamus ſine periculo tribula=
tiones ſanctoꝛum· Quomodo eni
ſācti potuiſſent tot tribulationes
ſuſtinuiſſe quot ſuſtinuerunt/niſi
deus confoꝛtaſſet eos et dediſſet
eis foꝛtitudinem patientie· Que
eni virt9 vl' patiētia humana ſuf
ficeret ad ſuſtinendum tot/perſe
cutiones·tot afflictiones·tot toꝛ=
menta·que diuerſi martires pati
enter ſuſtinuerunt·Quomodo tot
virgines puelle ·xiij· vel·xiiij· an=
noꝛum cōminationes toꝛmentoꝛū
perſecutoꝛuʒ· tot penas cum tan
ta patientia ſuſtinuiſſent pꝛopꝛia
virtute vel ꝓpꝛia patientia· Cer=
te nullo modo. ſed ponebant to=
tam ſpem ſuam in deo·et ipſe qui
non deſinit ſperantes in ſe·dabat
eis virtutem omnia patienter ſu=
ſtinendi et ſine periculo aīe ſue·

Vnde.p̃s. In te ſperauerunt pa=
tres noſtri ſperauerunt et libera=
ſti eos. Iſtud ergo dat nob exē=
plum ponendi ſpez noſtraz in deo
quādo ſum9 in aliqua tribulatio
ne. Tertio debemus ponere ſpez
noſtram in deo. qꝛ ipſe ſperantes
in ſe remunerat vt p̄miuz habeāt
pro bonis operibꝫ. Spes eni mer
cedis facit hoīem patienter et li
benter ſuſtinere labores. Vnde vi
demus ꝙ aliquis pacto conduct9
a dn̄o aliquo. oīs labores totius
anni ſuſtinet. qꝛ ſperat in capite
anni recipere bonū ſalariū. Ope
ra autē bona ſunt opa laborioſa.
et ideo vt melius ip̄m laborem ſu
ſtineam9. debem9 habere fiduciā
et ſpem. ꝓpterea ꝙ recipiemus a
dn̄o mercedē vite eterne. Et iſtā
ſpem debemus frequenter pone=
re ante oculos cordis noſtri. Si
autē ipſa opera fecerimus ſperā
tes in aliqua alia re ⁊ non in deo
Sicut faciūt illi qui ob ſpem lau
dis hoīm hoc faciunt. ſicut ſunt
ypocrite. non recipiemus p̄mium
a dn̄o ꝓ eis. p̄s. Saluos facit ſpe
rantes in ſe. Notandū ꝙ cum ad
perueniendū ad vitam eternam
ſit neceſſariuz. ꝙ homo qui eſt in
peccato mortali ſurgat de pecca=
to et pſeueret in bono ſtatu. non
ſolum neceſſarium eſt vt hō qui
facit bona opera faciat ea ſolum
ſperās remunerationez a deo. imo
eſt etiam neceſſarium vt ille qui
eſt in peccato habeat fiduciaz et
ſpem firmam in deo. ꝙ ipſe dabit
ſibi miſericordiam et remittet ſi=
bi peccata. et dabit ſibi perſeue=

rantiam vt poſſit puenire ad glo
riam. p̄s. Sperantem autez in do=
mino miſericordia circundabit.

De ſpirituſancto.

S Piritusſanct9 ſupueniet
in te. Luce. p̄mo. Sicut
dicūt doctores. Spūſſan=
ctus eſt amor diuinus. igitur cuz
habere gratiam dei ſit habere a=
morē eius. ſequitur. ꝙ ſicut vnuſ
quiſqꝫ habet in ſe gratiam de vi=
ta. habet in ſe ſpirituſanctum. qꝛ
habere gratiā dei nichil aliud eſt
ꝙ̃ habere ſpirituſanctum. Itaqꝫ
cuz beata virgo maria haberet in
vita ſua et modo habeat in ſe ple
nitudinem gratie dei. ſequitur ꝙ
fuerit in vita hic et modo plena
ſpirituſancto. Et ideo angelus q̇
dixit ei ꝙ erat gratia plena. etiā
dixit ſibi ꝙ eſſet plena ſpirituſan
cto. ſecundū qđ dicitur in his ver
bis. Spūſſanctus ⁊c̄. quaſi dicat
Non ſolum veniet in te. nec aliq̊
modo erit in te. ſed ſupueniet. id
eſt ſuphabundanter veniet in te
habūdātiſſime. ſcꝫ replens te. Et
ideo ſicut petimus ab ea ꝙ obti=
neat nobis gratiam dei. ita debe=
mus recurrere ad ipſam ꝙ obti=
neat gratiā ſpūſſancti. Spūs eni
ſanct9 maxime neceſſarius eſt in
p̄dicatione. qꝛ ſine ipſi9 gratia p̄
dicatio non poſſet fructuz facere.
Ad ip̄az ergo que eſt plena gra
tia recurramus. Introitus.
Sicut corpus noſtrū niſi habeat
in ſe ſpiritum vel animam que
dat ſibi vitam. fetidum eſt. Et
continue vadit ad corruptionem

quouſqꝫ totaliter ſit corruptum.
Sic anima noſtra niſi habeat in
ſe ſpūmſanctum qui dat ei vitaz
ſpūalem. ſicut anima dat vitā cor
pori corporalem. fetida eſt. et cōti
nue vadit ad corruptionē pecca=
torum quouſqꝫ tandē pueniat ad
penam inferni. Sed ſicut corpus
ꝙ̃diu eſt in eo anima a corruptio
ne cuſtoditur. Sic aīa ꝙ̃diu ha=
bet in ſe ſpirituſanctū cuſtoditur
ab omi corruptione peccati. et p
conſequēs elongatur a via infer
ni et accedit omi die ad gloriam
paradiſi. Diſtinctio.
Sciendum ꝙ omis corruptio pec
cati vel eſt cordis. ſicut cum pec
catur cogitatione. vel oris. ſicut
peccatur locutione. vel operis. ſi
cut cuz peccatur opatione. Spūs
autez ſanct9 quādo eſt in aīa no=
ſtra cuſtodit eam ab omni corru
ptione peccati. qꝛ cor mūdat ab
omi immūdā cogitatione et con=
ſeruat ab omni mala locutione et
rectificat manū in oī bona opera=
tione. Primo ergo ſpūſſanct9 cu
ſtodit nos ab oī corruptione pec
cati. qꝛ cor mūdat ab oī immūda
cogitatione. Nichil eni i mūdo ē
de quo ita libenter cogitat hō ſi
cut de eo qđ amat. et ꝙ̃to pl9 a=
mat aliquē. tanto libentius et de=
lectabili9 ⁊ frequēti9 cogitat de
ip̄o. Et ecōtrario quādo hō con=
temnit aliquē in corde ſuo. nō li=
benter cogitat de ip̄o. Spūs autē
ſanct9 in aīa in qua eſt ponit ca=
ritatez dei qua habita diligit hō
deum ſup omia bona. Spūs autē
ſanct9 facit hoīem cōtemnere tē

poralia. et hoc ſequitur ex p̄mo.
Quicunqꝫ eni diligit deum ſuper
oīa. oīa alia ita cōtemnit ꝙ nullo
modo vellet perdere amorez dei
ꝓpter ea. Et ideo ſpūſſanct9 cuz
facit hoīem deum diligere ſuper
omnia. facit eum de eo cogitare et
de his que ſunt ſecundum deū. et
non de his que ſunt contra deum
cum faciat hoīem ip̄a cōtemnere
Roma. v. Caritas dei diffuſa ē in
cordibus noſtris p ſpirituſanctū
qui datus eſt nobis. Notandū ꝙ
qꝛ ſpirituſſanct9 ſicut dictum eſt
mūdat cor a malis cogitationibꝫ
Ideo ſi aliquis velit vti eius be=
neficio. ſed velit in ſe recipe ma=
las cogitationes. et velit eas reti
nere et in eis perſeuerare vſqꝫ ad
cōſenſum. ſpūſſāct9 q̇ nō vult ha
bitare niſi in conſciētijs mundis
ſtatim recedit ab eo. Et tunc dia
bolus qui nullaz inuenit reſiſten
tiam de facili immittit multas et
prauas cogitationes. ⁊ inducens
hominez ad conſenſum deturpat
multipliciter animam eius. Sa=
pientie. p̄mo. Spūſſanct9 diſcipli
ne effugiet fictuz. id eſt ſanctitas
effugiet fictionē in illis qui anī=
mā ſuaz in prauis cogitationibꝫ
poſuerunt ⁊ non peccant ope.' eſt
fictio. qꝛ exteri9 videntur mundi
a peccato. interius ſunt infecti. ⁊
auferet ſe a cogitationibus que
ſunt ſine itellectu. Cogitationes
eni male ſūt ſine intellectu et ra=
tione. imo ſunt contra rationem
et intellectū. qꝛ ratio ⁊ intellect9
dictat ꝙ hō nō deberet talia co=
gitare. Scđo ſpūſſanct9 cuſtodit

nos ab omi corruptione peccati,
qꝛ os conſeruat ab omi mala lo=
cutione. Sicut eni eſt de cogitatio
ne ꝙ amoꝛ facit libenter cogita=
re hoiem de eo qd amat. et con=
temptus pꝛohibet! ne cogitat de
his que contēnit. Ita eſt de locu=
tione qd hō vellet ſemp loqui et
audire loqui de eo qd diligit. ꝛ nū
ꝙ vellet loqui vel audire loqui
de his que non diligit ſed contē=
nit. Vn̄ dicit ꝙ ibi vadit lingua
vbi coꝛ dolet. Sicut ergo ſpūſſan
ctus ponendo in aia caritatez dei
ex eo ꝙ facit hoiem deuz ſup oia
diligere. et ea que ſunt contra de
um odire. Ita etiam facit vt hō
libenter loquatur de deo ꝛ de his
que ptinent ad deum. et facit ne
loquatur verba inhoneſta et tur
pia. nec aliqua verba que diſpli=
ceant deo. Ipſe eni ſpiritusſanct9
ponit verba in oꝛe homis qui ha
bet in ſe ſpūmſanctum. vnde ha=
bundantius dicit dn̄s. Math. x.
Non vos eſtis loquentes ſed ſpi
ritusſanct9. Notandū ꝙ ſicut ca=
ritas facit ꝙ hō diligat deum. ita
facit ꝙ diligat pximū. et ideo ſpi
ritusſanct9 dando nobis caritatē
nō ſolū facit ne loquamur verba
turpia et ihoneſta et que ſunt cō
tra deū. imo etiā facit ne loqmur
aliquid cōtra pximū. Qui eni ha
bet in ſe ſpūmſanctū nō dicit ver
ba p que aliqs homo vel aliqua
mulier diffametur. Non dicit ver
ba diſſeminatoꝛia p que inter ho
mines turbatio et odium oꝛiatur
Non dicit mendacia. Non facit
falſum teſtimonium. ſed in omni

bus verbis ſuis cauet ſibi ne ſit in
grauamen vel in dānuz alicuius.
Illi eni in quibꝫ eſt ſpūſſanctus
non loquūtur niſi ſecundū cōſiliū
ipſi9. vn̄ dicitur. ij. Petri. i. Spiri=
tuſancto inſpirati locuti ſūt. et lo
quūt adhuc hodie ſācti dei hoies
Tertio ſpūſſanctus cuſtodit nos
ab omi coꝛruptione peccati. quia
manū rectificat in omi bona ope
ratione. Spūs eni ſanct9 eſt ſicut
bon9 magiſter qui diſcipulū di=
rigit in opando. Unde ſicut illi q
aliq̄ꝙ artē volūt addiſcere q̄runt
bonū magiſtrū qui eos doceat ꝛ
dirigat quō bona opa illius artis
poſſint ꝛ ſciant facere ſine erroꝛe
Sic qui volūt addiſcere artem et
modū faciēdi bona opera et que
de9 p̄cepit facere. ꝛ volūt cauere
ab opibꝫ malis. iſtū magiſtrū p
curent habere. qꝛ ipē eos in opan
do ita diriget ꝙ recta bona opa
facient. et nō eſt in eoꝝ operibꝫ
bonis erroꝛ nec peccatū. vn̄ dicit
dn̄s. Ioh. xiiij. Spūſſanctus quez
pater mittet in noie meo ille vos
docebit oia. et ſuggeret vob oia
quecūqꝫ dixerit vobis. quō ſcꝫ poſ
ſitis facere ꝛ implere. Notandū
ꝙ ad hoc ꝙ aliqs dicat recte et
bene operari nō ſufficit ꝙ faciat
vnū op9 bonū aut duo. ſꝫ neceſſa
riū eſt vt ſemp in tota vita ſua fa
ciat bona opa. Et ideo ad hoc ꝙ
aliqs dicat recte et bene opari ne
ceſſaria eſt cōſtantia. vt i eis ſcꝫ
cōſtanter vſqꝫ ad finē pſeueret.
Et qꝛ homo eſt fragilis et de fa
cili mutatur de vno pposito in ali
ud. ideo vt homo ſit firmus ſemp

in pposito faciendi bona opera. ꝛ
vt homo in bonis operibus per
ſeueret. neceſſariuz eſt adiutoriū
ſpiritusſancti. Ipſe eni eſt cōfoꝛ
tatio qui dat illis in q̄bus eſt con
ſtantiaz. et facit eos ſtare foꝛtes
et vſqꝫ in finez vite ſue facere bo
na opera in bono pposito. id eſt
in bonis operibus perſeuerare.
et pter hoc. Yſa. xi. vocatur ſpi
ritus foꝛtitudinis. Ezech. ij. In=
greſſus in me ſpiritus! et ſtatuit
me ſuper pedes meos. me ſcꝫ cō=
foꝛtans ad bona opera facienda
me erigens. et perſeuerantem ac
conſtantem faciens.

De ſuperbia.

Vperbia eſt quaſi rex vi
tioꝛum. Unde quando
venit ad aliquem non ve
nit ſola. ſed ad modum regis ad
ducit ſecum magnam ſocietatem
vitioꝛum. Eccl. x. Initium omnis
peccati ſupbia. qui tenuerit eā im
plebitur maledictis. id eſt vitijs.
Supbia eni poſtꝙ dominiuz ha=
bet in aliquo non amittit eum de
facili. ſicut reges de facili nō per
dunt caſtruz qd ſemel poſſiderūt
ſed potenter illud defendunt. Ec
cl. iij. Synagoge ſuperboꝛuz non
erit ſanitas. Criſo. Tolle hoc vi=
tiuz vt non velint hoies apparere
hominibus. et ſine laboꝛe cetera vi
tia reſecantur. Item per ſupbiaz
homo ſimilis diabolo efficitur.
duz homo hominib9 ſimilis eſſe
dedignatur. vt phariſe9 qui dixit
Luce. xviij. Non ſum ſicut ceteri
hoies. Bernardus. Ergo ſicut ce
teri demonum. Supbia eni ſemp

vult dominari. Non eſt naturale
vermibus dominari alijs vermi=
bus. Seneca. Si videas murez do=
minari velle alijs muribus nun=
quid riſum teneas. Sic hominem
alijs hominibus. ſed animalibus
Gen̄. ix. dictum eſt homini. Erit
tremoꝛ veſter ſuper omnia ani=
mantia terre. vnde Grego. Ma=
gna ſupbia eſt ab equali timeri.
Sed dicitur ꝙ ouis ꝙ̄tuncūqꝫ mi
ſera ſit. ſi nola collo eius ponatur
omnes quaſi dn̄a precedere credit
et ſe omnibus melioꝛem. Contra
quez. Eccl. xxxij. Rectoꝛem te po
ſuerunt noli extolli. ſed eſto i illis
quaſi vnus ex illis. non quaſi dn̄s
Item ſupbia eſt occaſio et cauſa
ruine ſpūalis qꝛ ſupbus vult altā
domū edificare ſine fundamento
humilitatis. et ideo certus poteſt
eſſe de ruina. Prou. xvij. Qui al=
tam facit domū ſuaz querit ruinā
Diabolus eni facit de quibuſdaz
ſicut coꝛnicula que eleuat nucem
in altū quā non poteſt frangere.
et pmittit eaz cadere vt frangat.
Sic diabolus pcurat aliquē quē
nō poteſt ſternere eleuari in ali=
quā dignitatē vt inde ſupbiat et
cadat. et ſic ad penā eternā ſecu
trahat. Iob. xxx. Eleuaſti me et
q̄ſi ſup vētū ponēs eliſiſti me vali
de. Bern̄. Paulatin aſcēdiſti. ſed
nō paulatim deſcēdes. ſed tanꝙ
fulgur ꝛ alter ſathanas. Itez ſic
vas quādo cōfringi debet eleuat
Sic ſupbi. Prou. xviij. ante ruinā
exaltabitur coꝛ hois. ps. Deieci=
ſti eos dū alleuarentur. vnde. Ex
celſe turres graui caſu pcumbūt

Et altiſſimi montes crebris ful=
goꝛibus feriuntur. Alta arboꝛ
foꝛtius agitatur ⁊ rami eiꝰ citiꝰ
in ruinam confringũtur. Item ſu
perbia nocet homini omia bona
auferendo. verſus. Si tibi gratia
ſi ſapientia foꝛma que detur. De
ſtruit omia ſola ſuperbia ſi comi=
tetur. Non eſt ſecurum puluerez
vel paleam in alto eſſe. Sic ſuper
bum in dignitate. Si vis cogno=
ſcere granuz a palea pꝛoijce in al
tum. granum deſcendet. ſed palea
aſcendit. Sic ſuperbi ſemp volũt
aſcendere. ſed humiles deſcende=
re. Et nota ꝙ palea non eſt ſup
granum ꝓpter ſuum valoꝛem. ſed
ꝓpter ſuam leuitatem. Sic ſupbi
ſuper bonos. Math. iij. dicitur ꝙ
dñs paleam cõburet igni inextin
guibili. ſed triticũ cõgregabit in
hoꝛreum ſuum. id eſt celum. Vn=
de ſicut homines cuſtodiunt ſe a
latronibus ne ſpolient eos. ſic de
bent cauere a ſupbia quia inſidia
tur bonis operibus vt pereant.
Augꝰ. Itez ligna putrida ⁊ ver
mes de nocte lucent. ſed de die nõ
Sic ſuperbi modo lucent in tene
bꝛis huius mundi. ſed in die quã
do ſol iuſticie apparebit q̃les ſint
apparebunt. qꝛ tunc in coloꝛe pꝛo
pꝛio videbuntur. qꝛ ibi lucerna im
pioꝛum extinguetur. et extincta
mõſtrabitur. Pꝛouerb. xxiiij. Itẽ
ſicut monſtruoſuz eſt cum ex gra
tia a deo data aliquis ſupbit. ita
iſte de vita moritur. de ſanitate e
grotatur. de medicamento inter=
ficitur. Gregoriꝰ. Qui de virtuti=
bus ſe extollit. non gladio. ſed me

dicamento ſe interficit.

De tactu impudico.

t Actꝰ impudicꝰ tria ma
la facit. Pꝛimo coꝛpꝰ cõ
taminat. Qui tangit pi=
cez inquinabitur ab ea. Eccl. xiij.
Vnde ſuper illud. i. Coꝛ. vi. Qui
foꝛnicauerit in coꝛpus ſuum pec
cat. dicit. glo. Cetera peccata ani
mam maculant. Foꝛnicatio autez
coꝛpus et aĩam cõtaminat. Secũ=
do animã maculat coꝛpus incen
dit. Nunquid poteſt homo ignez
abſcondere in ſinu ſuo vt veſtimẽ
ta non ardeant. aut ambulare ſu=
per prunas vt non comburantur
plante eius. Sic qui ingredit̃ ad
vxoꝛem pꝛoximi ſui. non eſt mun
dus cum tetigerit eam. Pꝛou. vi.
Ignẽ in ſinu ſuo poꝛtat qui de mu
liere cogitat. vel qui ei libẽter lo
quitur. qꝛ colloquiũ illius quaſi
ignis exardeſcet. Eccl. ix. Super
prunas ambulat qui aſpectꝰ ſu=
os i ſpeciẽ mulieris figit. Heu ad
has prunas multi ſe calefaciunt
cuz petro negantes xp̃m. Marci.
xxiiij. Has prunas accẽdit diabo=
lus ſuggeſtionibꝫ p̃uis. Iob. xli.
Halitus eius prunas ardere facit.
Stultus et inſanꝰ debet reputari
ille qui ferruz calidum amplectit̃
vel ſtringit ad ſe. vel ponit ad os
ſuuz ⁊c̃. Sic qui mulierez ample=
ctitur vel oſculatur. qꝛ dicit Ihe
ronimꝰ. Gladius igneus eſt ſpe
cies mulieris. Gladius dicitur. qꝛ
vulnerat. igneus quia inflammat
Sicut ergo inſanus reputaretur

qui in gladium ardentem ſe pꝛoij
ceret. Sic qui in mulierem. Eccl.
ix. Pꝛopter ſpeciez mulieris mul
ti perierunt. et foꝛtiſſimi interfe=
cti ſunt ab ea. vt Dauid Salomõ
Samſon. Item ex duobus lapidi
bus frigidis et duris exit ignis.
qui in eis non erat ſi inter ſe colli
dantur. Et quid miruz ſi ex tactu
viri et mulieris exeat ignis luxu=
rie. qui in eis latebat. Itez papi
lio iuxta candelam tantum voli=
tat ꝙ tandem ſe cõburet. Sic ho
mo iuxta mulierem ſedendo ⁊ col
loquendo. vnde dicit Iheronimꝰ
Oſtium tuũ mulieruz pedes nũq̃
intrent. ſed ſi videris mulierez be
ne cõuerſantem. mente dilige. nõ
coꝛpoꝛali frequentia. qꝛ non eſt ſe
curum fenum vel ſtupaz eſſe iux
ta ignem. Bernardꝰ. Cum muli
ere ſemp eſſe et eam non cogno=
ſcere maius eſt q̃ mortuos ſuſci=
tare. et ſi qd̓ minꝰ eſt non poteſt
quomodo qd̓ maius eſt credam
tibi. Terra bona eſt in ſe. ⁊ aqua
bona et mũda. cũ ſimul ponuntur
vel apponuntur faciunt lutum et
inuicem polluunt. Sic eſt de viro
et de muliere. Tertio animam in
toxicat et inficit. Stultus eſſet q̃
ſerpentem venenoſum tangeret
vnde moꝛtẽ incurreret. Eccl. xxvi
Qui tangit eam quaſi qui appre=
hendit ſcoꝛpionez. qui mollis eſt
cum tangitur. ſed venenuz ex cau
da emittit. Item piſces ⁊ aues in
laqueos non ſe ſcienter pꝛoijciunt
ſed reſiliunt quando percipiunt
et homo miſer in laqueuz et rete
diaboli ſcienter ſe ꝓijcit. id eſt in

mulierem. ideo dicit ſalomon. Ec
cleſiaſtes. vij. Inueni mulierem
amarioꝛez moꝛte que laqueus eſt
venatoꝝ et ſagena coꝛ eius. vin=
cula ſunt manus illius. Illos eni
quos tenet ita foꝛtiter ligat. ꝙ
non poſſunt ab ea recedere. vñ nõ
poſſunt hoies ſepari a mulieribꝫ.

De tepiditate.

t Epiditas iram dei pꝛouo
cat. Aqua tepida vomi
tum pꝛouocat. Apocal.
iij. Quia tepidus es incipiam te=
euomere de oꝛe meo. Tepidus a
deo euomitur cum in deterioꝛa la
bi pmittitur vel impenitens mo=
ritur. Item fiduciam temptandi
diabolo p̃ſtat. De multis eni tẽ=
ptat tepidum de quibus non au
deret temptare feruentem. Olle
eni feruenti muſce non inſident.
Item hominem reddit impoten=
tem et contractum. vt patet in il
lis qui cum foꝛtes ſint coꝛpoꝛe. ta
men poſſunt vix vnam partez pe=
nitentie facere. quã facit vna ve
tula debilis. qd̓ accidit ex tepidi=
tate ſua. qꝛ paruum habet deſide
rium. Bernardus. Foꝛſitan non
poſſumus quia non multum volu
mus. Idem. Si incipis incipe per
fecte. ſi ſine pꝛofectu es hoc iam
perfecte agis. ſi perfectionis ali
q̇d attigiſti teip̃m i teip̃o metue.

De tempoꝛe.

c Onſiderandum eſt tem=
pus tanq̃ theſaurus pꝛe

cioſus. Bernardus. Nichil pre-
cioſius tēpore. ſed heu michil ho
die vilius reputatur. Fatuus eſt
ille qui rem tam p̄cioſam dat ho
ſti ſuo. qđ facit qui tempus expē
dit in ſeruitio diaboli. Prouerb.
v. Fili ne des alienis honorez tuū
et annos tuos. id eſt tempus vite
tue crudeli. id eſt diabolo. Item
conſiderandum eſt tempus. quia
breue eſt. et velociter tranſit. et
poſtꝙ tranſierit non poteſt reuo
cari. Job. ix. Dies mei velociores
fuerunt curſore. Seneca. Infinita
eſt velocitas temporis. punctum
eſt qđ viuimus. Ideo fatuus eſt
qui multis obligatus eſt debitis
et pauca habet. ſi prodige expen
dat. Sic qui multa peccata habet
et parum de tempore. ſi tempus a
mittat. Bernardus. O ſi cogno-
ſceres ꝙ multis et multa debeas
videres ꝙ nichil eſt qđ agis. Se
neca. Quem michi dabis qui ali
qđ precium temporis ponat. qui
intelligit ſe quotidie mori. Item
conſideradum eſt tempus tertio
quia de omni tempore oportebit
reddere rationem. Bernardus.
Omne tempus impenſum requi-
retur a te qualiter fuerit expenſū
Idem. Parum eſtimas tempus.
qđ i dictis vel factis expenditur
ocioſis. volat verbum irreuocabi
le. tranſit tēpus irremeabile. nec
aduertit inſipiens qđ amiſit. Itē
ſi aliquis haberet ſeruum vel fi-
lium cui dediſſet pecuniam ad ne
gociandum. et totum conſumeret
vt filiꝰ prodigus. vel de pecunia
illa illum impugnaret. non plus

ei daret. ſed reſiduum ei auferret
Sic facit deus de tempore pecca-
catoris. qđ dedit ad penitentiam
et ille abutitur eo in ſuperbiam.
et deum impugnat. Prouerb. x.
Timor dn̄i apponet dies. et āni im
pioꝝ breuiabūtur. ſicut medietas
membri infirmi abſcinditur ne to
tuz corrumpatur. Item qui ludit
ad decios facit prerogatiuam ſo
cio ſuo quādo dat ei decios vt ia-
ctet ſicut voluerit. Sic facit deus
peccatori quaſi decios dat ei tem
pus ad operandum. modo habe-
mus decios. id eſt tempus. Sene
ca. Tempus hic tantūmodo no-
ſtrum eſt. ſed poſt mortem non e
rit noſtrum ſed dei. et tunc accipi
et vel habebit decios. id eſt tem-
pꝰ. et iactabit cōtra nos. Thren̄
p̄mo. Vocabit aduerſuz me tem
pus. p̄s. Cum accepero tempus
ego iuſticias iudicabo.

De temptatione.

Irca temptationem qua
tuor ſunt conſideranda.
Hoſtis impugnās. Mo-
dus temptandi. Et modꝰ reſiſtē
di. Vtilitas temptatiōis. Primo
hoſtis impugnans eſt diabolus.
Eph. vi. Non eſt nobis collucta-
tio aduerſus carnem et ſanguinē
ſed aduerſus principes ꝛc. Ab il
lo hoſte cauendum eſt. quia calli
dus. Geneſis. iij. Serpens erat cal
lidior cunctis animantibus terre.
Item cauendum eſt. qꝛ potens.
Vnde dicitur hic aduerſus prin-
cipes et poteſtates. Job. xli. Nō

eſt poteſtas ſuper terram que ei
valeat comparari. Item quia in
uiſibilis et neꝙ. vnde ſeqtur. Con
tra ſpiritualia nequitie. Ihere. vi
Crudelis eſt et non miſeribitur.
Secundo circa moduz temptandi
Nota ꝙ diabolꝰ temptat de pec
cato ad qđ nouit hoiem promo-
rem. ſicut hoſtis alicuius impu-
gnat caſtrum eius ex parte debi
liori. Greg. Diabolꝰ mores vni-
uſcuiuſqꝫ cōſpicit cui vitio ſint ꝓ
pinqui. illa apponit ante faciem
que viderit facilius inclinare mē
tez. Sicut venator ponit laqueos
vbi conſueuerunt beſtie frequen
tare. p̄s. In via hac qua ambula
bam abſconderunt laqueum mi-
chi. Abſcondit enī peccati penā
et oſtendit delectationez. Abſcō
ditur malum a diabolo ſicut pe-
dica ſub folio. Job. xviij. Abſcō
dita eſt in terra pedica eius. et de
cipula eius ſuper ſemitam. Item
ſicut laqueus ſub grano et vene
num ſub morſello. et hamus ſub
cibo piſcis. Eccleſia. ix. Quomo-
do capiūtur piſces hamo ꝛ aues
laqueo. ſic capiūtur homīes in tē
ptationibꝫ malis. Item temptat
diabolus de re qua conſueuit de-
cipere. medicina experta vtitur.
Vnde tēptauit xp̄m his tempta-
tionibus quibus vexauerat et vi
cerat p̄mum hoiem. Citius enī in
cenditur lignū qđ fuit in igne ꝙ
ſi nunꝙ fuiſſet. Et mēbrum citiꝰ
frangitur vbi prius fractum fue
rit ꝙ alibi. Et citius cadit homo
in infirmitatem quā ante habuit
ꝙ in aliam. tamen beſtie et volu

cres in eadem retia pedcaſqꝫ nō
incidunt. Item quādo non vincit
per vnam temptationem ſugge
rit aliam. Sicut medicus inuitat
infirmum ad diuerſa cibaria. vn-
de temptauit xp̄m trina tempta-
tione. Math. iiij. Exemplum in
vitis patrum de illo qui portabat
diuerſa genera potionuz. Rex enī
cum caſtruz non poteſt vincere in
parte vna ipugnat ex altera. vn
de. i. Regū. xxiij. Philiſtijm qꝛ iſ-
rael in mōtana vincere nequerūt
ad campeſtria deſcenderunt. qꝛ fu
giens ſuperbiaz cadit in luxuriā
vel auariciaz. Yſaie. xxiiij. Qui fu
gerit a facie fornicationis vel a-
uaritie cadit in foueam luxurie. ꝛ
qui ſe explicauerit de fouea tene
bitur laqueo ſuperbie. vnde dicit
Auguſtinꝰ. Premunitos vos eſ
ſe volo ſcientes neminē ſuper ter
ram abſqꝫ temptatione victuruz
cui ſi forte tollitur vna. aliam ſe-
curus expectet. Item temptat
ſub ſpecie neceſſitatis vel alicuiꝰ
vtilitatis. vt quādo ſuggerit vo-
luptatem carnis ſub ſpecie diſcre
tionis. ſub bona mente rem falſā
vendit. Gregoriꝰ. Omnes ſuis vi
tijs fauent. et qđ ad voluptatem
carnis faciunt. ad neceſſitatis re-
ferunt actionem. ꝛ ſub ſpecie vir
tutis vitium voluptatis excuſant
Et nota ꝙ non poteſt diu teneri
caſtruz. vbi non ſunt homi es for-
tes et ſe defendentes. Vnde cum
obſidentur caſtra mittuntur extra
paruuli et mulieres. qꝛ non ſunt
vtiles ad bellandum. Sic facias
de corde tuo vt cogitationes pue

riles ⁊ affectus molles extra mit
tas. et fortes et viriles intus reti
neas. Mulieres ſūt cogitationes
⁊ affectiones circa carnalia verſā
tes. vt dicitur Naym. iij. Ecce po
pulus tuꝰ in medio tui. quaſi mu
lieres. Paruuli ī caſtro cordis ſūt
affectiones terrenoꝝ. paruulus
enī plus diligit pomum q̄ꝫ regnū
Prouerb. p̄mo. Vſqꝫquo paruu=
li diligitis infantiam. et ſtulti ea
que ſibi ſunt noxia cupient. Iteꝫ
temptat precando. ſicut leccator
primo ſollicitat mulierem precan
do. ſed poſtq̄ꝫ ab eo ſemel corru=
pta eſt ſequitur eum non rogata
nec habet audaciaꝫ poſtea aliq̄d
ei denegare. ſed contra cor ſuum
obedit ei in omnibus. Sic anima
a diabolo ſemel oppreſſa per con
ſenſum peccati. non habet ampli
us audaciaꝫ ei reſiſtendi. ſed dicit
illud Ihere. ij. Adamaui alie=
nos ⁊ poſt eos ambulabo. Item
non dicitur caſta mulier que libē
ter verba corruptionis audiret.
licet eis conſentire nollet. et ap=
petit diligi. licet diligere non ap
petat. cum dicat Augꝰ. Non ſo=
lum appetere ſed etiaꝫ appeti vel
le criminoſum eſt. Sic non eſt re
putāda caſta anima que tempta
tiones diaboli recipit et in eis de
lectatur. q̄ꝫuis peccato conſenti=
re nollet. Attende ꝙ cor tuū mu
tuo concedis inimico quando ſu=
ſtines delectationem. Das vero
qn̄ peccato cōſentis. ſed ſiue dono
ſiue mutuo ei cor tuuꝫ expoſueris
non quando volueris rehabebis
Quia ſicut x rimuꝫ eſt in poteſta
te populi facere regem quē vult
factum autem non eſt in eius po=
teſtate de regno expellere. Sic
homo liberum habet arbitrium
vtrum velit eſſe de regno diaboli
vel non. ſi autē peccando ſubiu=
gatus fuerit. non poteſt de pote=
ſtate eius quando vult exire. Si=
cut piſcis quando vult intrat naſ
ſam. ſed per ſe et quādo vult non
exire poteſt. Oſee. xiij. Perditio
tua ex te iſrael. tātūmodo ex me
auxiluꝫ tuum. Item temptat inſi
diando. vt latro viatori vndiqꝫ oc
currit vt nō ſit locus euadendi. Si
aliquis comedat libenter tēptati
de gula. ſi abſtinet de indiſcretio=
ne. et ſic circuit querens queꝫ de
uoret. i. Petri. v. Eccl. xi. Bona in
mala cōuertens inſidiatur. et in
electis ſuis ponit maculaꝫ. Item
ad tempus temptare ceſſat. cum
ei viriliter reſiſtitur. vt plus pro
ficiat. Sicut ille qui obſidet caſtꝝ
recedit vt dum non ſperatur irrū
pat. Mathei. iiij. Reliquit eum
diabolus. Gregorius. Sepe dia=
bolus poſtq̄ꝫ mentem impugna=
uit ad tempus ceſſat vt ſecuram
repente irrumpat. Eccl. xi. Bona
in mala conuertens inſidiatur et
in electis ſuis ponit maculam.
Item temptat lente. ⁊ paulatim
animum pulſat et tanto periculo
ſius quanto minus ſentitur. Iob
xiiij. Lapides excauant aque et al
luuione paulatim terra conſumi=
tur. et homies ergo ſimiliter per
des. Per lapides. viros fortes in
tellige. per aquam blandimenta
ſeculi vel diaboli qui cauant con

ſtantiam mentis ⁊ vacuam relin
quunt. Item temptat plus peni
tētes q̄ꝫ peccatores. Fortes q̄ꝫ de=
biles. quia forte deus nō permit
tit. Miles filium ſuuꝫ non mitte
ret ad prelium quando paruulus
eſſet. ſed quando eſt fortis et po=
teſt ferre arma. Item rex villas
campeſtres impugnare dedigna
tur et mouere exercitum contra
eas. ſed contra fortia caſtra. Sic
diabolus fortiores impugnat. vn
de quādo aliquis rex vult terram
alicuius capere primo impugnat
fortius caſtrum. quo capto tota
terra capitur. quia per illud im=
pugnat dominum caſtri et terraꝫ
eius. Sic diabolus magis impu=
gnat illos qui eminent iuſticia ⁊
fama vt exemplo eorum alij capi
antur. vnde. i. Reguꝫ. xxxi. dicitur
ꝙ totum pondus prelij verſuꝫ eſt
in ſaul. et Iudicum. xvi. dicitur ꝙ
philiſtijm qui figurant demones
acceperunt ſamſonem. qui inter=
pretatur ſol fortis vel illuminās
et erutis oculis molere eum fece
runt. id eſt peccata circuire. Et no
ta ꝙ capto caſtro facit ille q̊ ce=
pit quicq̄d vult de guardia eius
Sic diabolus quando cepit quē=
dam magnum magiſtrum vel po
tentem facit quicquid vult de ſci
entia/ lingua/ et potentia eius.
Thren. p̄mo. Manuꝫ ſuam miſit
hoſtis ad omīa deſiderabilia eiꝰ
Item rex ſibi caſtrum ſubditum
vel ſibi ſubditos non impugnat.
Gregorius. Hoſtis noſter q̄ꝫto
magis contra nos bellare conſpi
cit. tanto magis impugnare con
tendit. Iudith. xi. Ego nunq̄ꝫ no
cui viruꝫ qui voluit ſeruire nabu
chodonoſor regi babilonis. popu
lus autē tuus imo ſi non contem
pſiſſet me. non leuaſſem haſtam
meam contra euꝫ. Item fortis cō
tra debilem dedignatur lucrari et
maxime contra eum queꝫ ſepe de
vicit. Delitioſus miles viles ⁊ cō
munes cibos dedignatur. Iob. xl
Abſorbebit fluuium. glo. infide=
les ſeculares. et habet fiduciam
vt influat iordanis. id eſt bonus
religioſus in os eius. Item tem=
ptat quaſi vim īferendo. Iob. xxx
Inſidiati ſunt michi et preualue
runt. et non fuit qui ferret auxili
um. ſed rupto muro et aperta ia=
nua irruerūt ſuper me. Miles vel
rex aliquis vel dominus quando
amiſit caſtrum mittitur requirere
exercitum magnū. Sicut fecit pha
rao ad perſequenduꝫ filios iſrael
fugientes ab eo. Exodi. xiiij. Sic
facit diabolus contra penitenteꝫ
Gregorius. Quotidianis diſcimꝰ
experimentis eos qui cōuerti de=
liberant temptari a concupiſcen=
tia carnis acriꝰ. Aſſtringi graui
us in operibꝰ luti et lateris. qui
egyptum egredi. et pharaonem
fugere voluerunt. Ideo dicitur.
Luce. xi. Cum immūdus ſpiritus
exierit ab homine ⁊c̄. Tunc dicit
reuertar ad domum meam vnde
exiui. et vadit et aſſumit ſeptem
ſpiritus nequiores ſe. id eſt exerci
tum ſeptem vitiorum. Superbia
in exertitum diaboli vexillum por
tat. p̄s. Poſuerunt ſigna ⁊c̄. Gre
gorius. Euidentiſſimum ſignum

reprobozum eſt ſuperbia. et econ
tra electozum humilitas. quam
cum quis habeat in ſe. aperte co
gnoſcitur ſub quo rege militat.
Vnuſquiſqꝫ enī quendam titulꝫ
poztat operis quo facile dinoſci=
tur ſub cuius poteſtate ſeruiat re
ctoris. Inuidia ſagittas trahit de
trahendo alijs. Iheremie. ix. Ex=
tenderunt linguam ſuam: quaſi
arcum mendacij et non veritatis
lingua eozum dolum locuta eſt.
Ira q̄ſi funda lapides iactat blaſ
phemie et improperij. ij. Regū.
xvi. Semei maledicebat Dauid
mittens lapides aduerſus eum.
Sed iſte prius ſe percutit in capite
ꝙ̄ alium in veſte. Eccl'. xxvij. Qui
in altum mittit lapidem ſuper ca
put eius cadet. Accidia foſſatum
euacuat ab aq̄s gratie. Spiritus
enim triſtis exſiccat oſſa. Prou.
xvij. Iudith. vij. Holofernes fe=
cit precludi aque ductꝫ ne veni
ret in ciuitatem cordis ipſam leti
ficans. p̄s. Fluminis impetus le=
tificat ciuitatē dei. Auaritia foſ
ſata implet per terrenozꝫ cumu
lationem. Danielis. xi. Veniet rex
aquilonis et poztabit aggerem.
ſcꝫ diuitiarꝫ. et capiet vrbes mu
nitiſſimas. Multi videtur captio
nem ſuam multum diligere. qui
non ceſſant foſſatꝫ paupertatis
implere diuitias congregando.
Eccl'. viij. Multos perdidit au=
rum et argentum. Luxuria ignē
ſuccendit. Iob. xxxi. Ignis eſt vſ
qꝫ ad conſummationē deuorans
Hunc ignem poztant iuuenes la=
ſciui et ornati. Ioelis. ij. Ante fa
ciē eius ignis vorans. et poſt eū
exurens flamma. Gula ignem nu
trit et accendit apponendo ligna
cibariozum. iiij. Regū. xxv. Nabu
zardan ſuccendit domum domini.
pſalmiſta. Incenderunt igne ſan=
ctuarium tuum.

Modus reſiſtendi tēptationibꝫ.

Circa modum reſiſtendi
temptationibus. Notan
dum ꝙ temptatio diabo
li vincitur multis modis. Primo
reſiſtendo et maxime in principio
temptationis. Diabolus enī dū
paruulus eſt de facili occidi po=
teſt. Sicut ignis anteꝙ̄ creſcat
extingui poteſt. Et īfirmitas ante
ꝙ̄ radicetur ſanari poteſt. Grego
riꝰ. Si tēptationi in corde naſcen
ti feſtine nō reſiſtitur. eadem mo=
ra qua nutritur rozoboratur. Iaco
bi. iiij. Reſiſtite diabolo et fugiet
a vobis. Sicut reſiſteres aduerſa
rio corpozali anteꝙ̄ hereditatem
tuam vel res tuas amitteres: et
moztem corpozalem incurreres.
Sic ſpirituali reſiſtas ne moztem
eternam incurras. et theſaurum
gratie et virtutum et hereditatē
tuam amittas. Quia qui in vno
peccauerit: multa bona perdet.
Eccleſiaſtes. ix. Tene ludꝫ tem
ptationꝫ. quia ictu totus ludus
perditur. Et nota quomodo rem
uitandum ſit. ſicut remuitauit an
thonius quando vulneratus re=
dijt ad heremum. et tunc inuita=
uit demones. Et laurentius quā=
do ipſe dixit. Aſſatus ſum verſa

et mādu ca. quaſi diceret. Te inui
to de alio latere. Et tunc diabo=
lus ſtupefactus ludum dimittit.
ſicut dimiſit antonium. Eſtote er
go foztes in bello et pugnate cū
rc̄. Cum ergo tibi vanitatis cu=
piditas ſeu temptatio carnis of=
fertur. eſto velut delitioſus epu=
lato qui cibos immūdos ſeu nō
bene paratos vertit in faciem ap
ponentis. Sic cum indignatione
temptationes a te reijcies: quaſi
ſcutella ſua diabolum in fronte
percutiens. Item qui pannos ſu=
os comburit ſentit. ignem amo=
uet. et homo miſer ſentit ſe com=
buri igne concupiſcentie male et
luxurie et pedem mentis non re=
trahit. Bernardus abſcondi ig=
nē in ſinu meo exuſto iam latere
iam ſanie defluente. adhuc con=
ſulendum eſt vt excutiam illum.
Item vincitur per humilitatem.
Ipſa eſt que euadit oīs laque=
os diaboli. vt dictꝫ eſt antonio
Rete enī diaboli non capit piſci=
culos. id eſt humiles. Iuuat enī
deus eos in prelio. quia ei victo=
riam de omibus attribuūt. et ideo
non in ſe confidunt. p̄s. Cuſtodi=
ens paruulos dominus humilia=
tus ſum et liberauit me. Diabo=
lus enī vadit per montem ſuper=
bie. humiles per valles humili=
tatis. et ideo eos non inuenit. qꝛ
non vadunt per viam ſuam. Gre
gorius. Quotidie tela temptatio
num accipimus et nos contra il=
lum tela mittimus. ſi confuſi tri=
bulationibus humilia reſponde=
rimus. Item per orationem. Exo
di. xvij. Cum leuaret moyſes ma=
nus vincebat iſrael. Iudith. iiij.
Memozes eſtote ſerui dei moyſi
qui amalech non ferro pugnan=
do: ſed precibus ſanctis deuicit.
Plus enī valet vnus ſanctus orā
do ꝙ̄ innumeri peccatozes preli=
ando. ſicut dicit quedam gloſa.
Debet petere ſuccurſum a deo q̄
temptatur. ſicut faciunt obſeſſi
in caſtro. Item viri iabes miſerūt
ad ſaul pro ſuccurſu cum obſidiſ
ſet eos naas amonites: qui inter
pretatur ſerpens. ⁊ ſignificat dia
bolum. et habuerunt. i. Regū. xi.
Iſidozus frequens oratio vitioꝝ
impugnationem extinguit. Ab
his qui vigilant latrones diuer=
tunt. ſed dozmiētes ſpoliant. Sic
ab his qui vigilant in orationibꝫ
demones diuertunt. Vigilate er=
go et orate vt non intretis in tē=
ptationem. Mathei. xxvi. Item
per confeſſionem. In vitis patrū
dicitur qd̄ nichil ita confundit vir
tutem demonum. quomodo ſi q̄s
ſecreta immundarum cogitatio=
num reuelauerit ſanctis patribꝫ
Latrones fugiūt eos accuſantes
Sic demones confitentes. Ihero
nimus. Reuelata traditione fugi
et inimicus. Eccl'. xxvij. Qui reue
lat archana amici fidem perdit.
et poſt. Si nudaueris abſcōſa eiꝰ
non perſequeris poſt eꝫ. Qui er
go latrones. id eſt peccata in do=
mo ſua inuenit. id eſt in corde. de=
bet reuelare iudici confeſſori. Itē
vincitur per letitiam ſpiritualem

Dicit anthonius. Vna ratio eſt
vincendi inimicum. leticia ſpiri-
tualis. i. Regum. iiij. dixerunt phi
liſtijm. id eſt demones. Non fuit
tanta exultatio heri et nudiuſter-
tius. ve nobis venit deus in ca-
ſtrum. Exemplum de anthonio
quando circūfulſit eum lux et cō-
ſolatio ſpiritualis omnes demo-
nes fugierunt. Item per fugam
quantum ad temptationem car-
nis. i. Cor. vi. Fugite fornicatio-
nē. Sicut ioſeph qui relicto pal
lio fugit. Geneſis. xxxix. Luxuria
eſt ignis homo fenum vel ſtupa
Yſaie. xl. Omnis caro fenum. et
ſicut non eſt ſecurum fenum vel
ſtupam eſſe iuxta ignem. ſic ho-
minem iuxta mulierem. Item o-
uis naturaliter fugit lupum. et a-
uis accipitrem. et homo rationa
lis non fugit diabolum. nec mu-
lierem ſicut fugeret ſerpentem.
Eccl. xxi. Quaſi a facie colubri fu
ge peccatum. Item per fidem.
Hebreor. xi. Sancti per fidem vi
cerunt regna. Fides enim oſten-
dit homini penam eternam ſi vi
ctus fuerit. Gregorius. Soller-
ter inuigilandum eſt vt cum cul
pa blandiri inchoat. ad quod me
ritum mens trahatur agnoſcat.
Item oſtendit ei coronam eter-
nam. ſi vicerit. vnde Apocal. ij.
Eſto fidelis vſque ad mortem. et
dabo tibi coronam vite. Circa
quartum et vltimum nota ꝙ vti
litas temptationū multiplex eſt

Temptatio enim erudit. Eccl.
xxxiiij. Qui non eſt temptatus
pauca recognoſcit. Iudicum. iij.
He ſunt gentes quas dereliquit
dominus vt erudiret in eis iſrae-
lem ꝛc̄. Item humiliat. Grego-
rius. Dum vitia nos temptant
proficientes ī nobis virtutes hu
miliāt. Item hiebuſeū iſrael tol
lerat vt humana mens de ſe hu-
milia ſentiat dum minima non ſu
perat. Item negligentiam expel
lit. Cruda tegula ſi mittatur in
fluuium ſtatim diſſoluitur. cocta
non. Ita homo carnalis qui non
eſt igne temptationis decoctus.
Gloſa ſuper illud. p̄s. Proba me
domine ꝛc̄. tempta; dicit. quia ni-
ſi temptaret. negligentes eſſe-
mus. Item ſeruat. Gregorius.
Tunc bene interius cuſtodimur.
cum per diſpenſationem dei tolle
rabiliter temptamur. exterius a-
liquando vitijs. aliquando preſſu
ris. ij. Cor. xij. Ne magnitudo re
uelationū extollat me ꝛc̄. et nota
ꝙ paterfamilias nō dimittit bla
dum in campo. et vinum in vinea
quouſqꝫ putridum fit. ſed quouſ
qꝫ maturum. Sic et furnarius pa
nē in furno quouſqꝫ decoquatur
Sic deus hominem in tribulatio-
ne omnino non derelinquit. ſed
vſqꝫquo purgetur peccatū. No
uit deus pios de temptatione eri
pere. Item coronat. Iacobi. pri-
mo. Beatus vir qui ſuffert tem-
ptationem. quoniam ꝛc̄.

De theſauro.

heſaurus multiplex di-
t ſtinguitur. Primus eſt
ſcientie vel doctrine qui
precioſior eſt auro et argento.
Prou. iij. Beatus vir qui inuenit
ſapientiam ꝛc̄. precioſior eſt cun-
ctis opibus ꝛc̄. Yſaie. xlv. Da-
bo tibi theſauros abſconditos vt
ſcias ꝛc̄. Mathei. xiij. Simile eſt
regnum celorum theſauro abſcō
dito in agro. Ager in quo the-
ſaurus iſte abſconditur xp̄us eſt
Col. ij. In ipſo ſunt omnes the-
ſauri abſconditi ſapientie ꝛ ſcien
tie dei. Numeri. xi. Aperies eis
domine theſaurum tuum fontem
aque viue vt ceſſet ꝛc̄. Secundus
theſaurus eſt anima precioſa in
corpore. ij. Cor. iiij. Habemus the
ſaurum iſtum in vaſis fictilibus.
id eſt in carne fragili. Theſaurꝰ
dicitur. q̄a precioſo ſanguine cri-
ſti redempta qui preualet omi au
ro. i. Petri. p̄mo. Non corruptibi
libus auro vel argento. Bernar-
dus. Totus mundus ad vnius
anime precium extimari non poſ-
ſet. Non enim pro toto mundo re
dimendo debiſſet ſe deus ad mor-
tem. qđ fecit pro anima homi-
nis. Quam ergo commutationem
dabis pro anima tua. qui pro mū
do das illam. Nonne pro ea a re-
galibus ſedibus filiuis dei deſcen
dit. vt eam liberaret a poteſtate
diaboli. Tertius eſt virginitas in
carne. Iob. xxxviij. Nunquid in-
greſſus es theſauros niuis aut
theſauros grandinis aſpexiſti.
Virginitas dicitur nix propter
candorem et frigiditatem. Ideo
comparatur lilijs. Canticor. ij.
Sicut lilium inter ſpinas ꝛc̄.
Grando dicitur propter motus
quos frequenter habet grauio-
res vt dicit. Ieronimꝰ. Quia li
bido in virginibus maiorem pa-
rit famen. dum dulcius eſtimat
quod neſcitur. Theſaurus dicitur
propter precioſitatem. Eccleſia-
ſtici. xxvi. Omnis ponderatio. ſcꝫ
cuiuſlibet rei temporalis. et quan
ticunqꝫ valoris ſit. non eſt digna
anime continentis. Non dicitur
corporis continentis ſed anime.
quia continentia corporis ſine cō
tinentia mentis parum prodeſt. ſi
cut habes infra capitulo de virgi
nitate. Quartus eſt gratia in
corde. vnde Prouerbiorum. xxi.
Theſaurus deſiderabilis. oleum
in habitaculo iuſti. id eſt gratia
in corde iuſti. Dicitur gratia ole
um. quia lenit cor et impinguat
per deuotionem. pſalmiſta. Im-
pinguaſti in oleo caput meum.
id eſt mentem meā leticia ſpūali.
repleuiſti. Dicitur theſaurus. q̄a
preualet omni auro et argento.

Proū·xxij·Super aurum ⁊ argen
tum gratia bona. verſus· Mūdis
centeris preit auro gratia plenis
Nota ſupra bona que dat gratia
Jocūditas eni cordis que ex gra
tia prouenit et puritate cōſciētie
eſt magnus theſaurus· Eccl'·xxx
Jocunditas cordis hec ē vita ho
minis et theſaurus ſine defectio
ne ſanctitatis· Quintus eſt virtu
tes in anima· Yſaie·xxxiij· Erit fi
des temporibus ſuis·diuitie ſalu=
tis ſapiētia et ſcientia et timor do
mini ipſe theſaurus eius· Job·iij
Quaſi effodientes theſaurū gau
dentqꝫ vehementer cum inuene=
rint ſepulcrum. Theſaurum effo
dere eſt defectus ad ſe humilian
dū conſiderare. Sepulcrū inuenit
qui vſqꝫ ad perfectam cognitio=
nem ſui venit vt ſibi faciat ſepul
crum· Ezechiel'·xx· Diſplicebitis
vobis in conſpectu veſtro ſuper
omnibus malis que feciſtis· Sex
tus eſt miſericordia ad proximuꝫ
Eccl'·xxix· Pone theſaurum tuuꝫ
in preceptis altiſſimi· id eſt i ope
ribus miſericordie/ ſecundum qđ
precipit altiſſimꝰ· Luce·xij· Ven
dite que poſſidetis et date elemo=
ſynam. Facite vobis loculos qui
non veteraſcunt theſaurum inde=
ficientem in celis· ſequitur et pro
derit tibi magis ꝙ aurum· ſcꝫ ab
ſconditum· Eccl'·xxix· Perde pe
cuniam propter fratreꝫ et amicū
tuum· ſicut perditur ſemen in ter
ra proiectum· Et ne abſcondas
ſub lapide in perditionem· ſcꝫ tu
am· Sicut ille qui dixit· Anima
mea multa bona habes poſita ⁊c̄
Luce·xij· vel in perditionem pe=
cunie. ſicut ille qui ſcripſit in pa=
riete· Hic ſunt· Et alius qui acce
pit ſcripſit· Hic non ſunt· ideo dici
tur Math·vi· Theſaurizate vo=
bis theſaurum in celo· vbi ⁊c̄· Si
cut ille qui dixit ſe nichil habere
niſi tercentum aureos quos dede
rat pauperibus· Septimus amici
tie vel caritatis. Eccl'·vi· Amicꝰ
fidelis protectio fortis. qui inue=
nit illum inuenit theſaurum· quo
vtatur tempore neceſſitatis. et in
fra· Amico fideli nulla eſt com=
paratio· et non eſt digna ponde=
ratio contra bonitatem fidei illiꝰ
quia amicus ſemper iuuat etiam
poſt mortem. Octauus eſt vita
eterna· Deut°·xxviij· Aperiet do
minus theſaurum ſuum/ optimū
celum quando dicet· Venite bene
dicti percipite regnum ⁊c̄· Ma=
thei·xxv· Hunc inuenit qui ven=
dit omnia que habet/ et emit a=
grum illum· Mathei·xiij· Vende
ergo omnia que habes· et da pau
peribus· et habebis theſaurum
in celo· Marci·x· quia oculus non
vidit nec auris audiuit ⁊c̄·

De tribulatione nota decem.

tRibulatio ſeparat homi
nem ab amore mundi et
peccati. Secundo tribu=
latio animam ſaluat· Tertio a
peccato retrahit· et ardorem con
cupiſcentie reſtringit· Quar=
to conſolationem meretur·

Quinto ad viā rectaꝫ errantes re
ducit· Sexto probatur homo per
tribulationem ſicut aurum in for
nace. Septimo animam purgat.
ſicut mulier bonos pannos ⁊c̄.
Octauo eſt cibus vel calix domi
Nono tribulatio illuminat· De=
cimo ad regnum eternum ducit·
Primo tribulatio ſeparat homi=
nem ab amore mūdi et peccati;
Eſt eni tribulatio velut abſinthi
um quo hi qui ſunt ſpirituales a
temporali conſolatione ſeparan=
tur· ſicut pueri aliqua amaritudi
ne a lacte matriꝫ ſeparantur· Ele
ctis ſuis deus iter aſperum facit·
ne dum delectentur in via obliui=
ſcantur eorum que ſunt in patria
Sed ſicut pulmentum adheret
olle in qua decoquitur niſi ſepe mo
ueatur. Sic cor hominis adheret
huic mundo niſi tribulationibus
pulſetur· Auguſtinus· Ecce tur
batur mundus et amatur. quid ſi
trāquillus eſſet· quomodo inhe=
reret formoſo qui ſic amplectitur
fedum· Item tribulatio animaꝫ
ſaluat· Gaudere debet infirmus
cum videt celeſtem medicum in=
tromittere ſe de infirmitate ſua ⁊
ex hoc ſperare veniam· Illi qui
in hoc mundo proſperantur ſunt
velut infirmus deſperatus· a me=
dico relictus voluntati ſue· cui ni
chil qđ petit denegatur· Grego·
Deſperatis egris medici/ quic=
quid petunt dari precipiunt eis.
qui aūt ad ſaluteꝫ reduci poſſunt
multa dari contradicunt· Maius
autē beneficiuꝫ confert deus hoi
quando ipm affligit ꝙ quando
ipſum proſperari permittit· Plꝰ
eni confert puero qui ipſum cor=
rigit ꝙ qui libitum ſuum facit.
Et frenetico vel inſano qui ipm
ligat ꝙ qui eius inſaniam non re
frenat· Tunc eni exponitur peri=
culo· ſicut nauis ſine nauta ventis
et procellis exponitur· ps· Dimiſi
eos ſecūdum deſideria cordis eoꝝ
ibunt in adinuētionibꝰ ſuis· Gre
gorius· Mactandꝰ vitulus liber
ad paſcua dimittitur. ſeruandus
iugo premittur· quia iniuſtus ad
perpetuam morteꝫ currens/ effre
natis voluptatibus vtitur. Ju=
ſtus vero a delectatione tranſito
rie iocunditatis reſtringitur· Itē
a peccato retrahit· et ardoreꝫ cō
cupiſcentie reſtringit· Eſt eni ſuc
curſus homi miſſus a deo· Si do=
mus alicuius igne eſſet ſuccenſa
qui aquam ei ad extinguendum
illum ignem offerret· obſequiuꝫ
et ſubſidium reputaret non nocu
mentuꝫ· Tribulatio eſt aqua que
domum conſciētie igne cupidita
tis· ſuccenſam extinguit· Exem=
plum de ſancto benedicto· qui ꝓ
pter temptationem carnis vitan
dam proiecit ſe inter ſpinas ⁊ vr
ticas nudus· vt vulnere carnis ſa
naretur vulnus mentis· Et de il=
lo qui combuſſit digitos ſuos vt
vitaret peccatum fornicationis.
Eccl'·xi· Malicia vniuꝫ hore ob=
liuionem facit luxurie maxime.
Gregorius· Quis neſcit ꝙ meliꝰ
eſt ardere igne febrium ꝙ igne
vitiorum· et tamen cum febre cor
ripimur murmuramus· qꝛ eſtū vi
tioꝝ q̄ occupare nos poterat cōſi

derare negligimus. Item ſi quis
ab hoſtibꝫ ſuis duceretur ſuper
equum velocem vbi eſſet occiden
dus gratum haberet. Si quis ſibi
equū illum occideret vel necaret
vt ſic ab hoſtibus liberaretur.
Quantum ergo gratū debet eſſe
ei qui corpus ſuum laſciuū quod
ad mortē ducitur infirmitate vel
tribulatione aliqua debilitatur.
vt ſic a demonibus et a pena eter
na liberetur. Gregorius. Durum
non eſtimes quod pateris dū ab
eternis cruciatibus interna paſ=
ſione liberaris. Item ſi duellum
aut bellum cōmitteres cum aliq̊
gratum haberes. ſi quis hoſtem
illum debilitaret intantum vt tibi
nocere non poſſit. Duellū eſt in
ter carnem et ſpiritū. Gal. v. Ca
ro concupiſcit aduerſus ſpiritum
Vnde magnas gratias debet ho=
mo agere deo ſi carnem ſuam ali
qua infirmitate vel tribulatione
debilitet vt a ſpiritu ſuperetur. i.
Cor. ix. Caſtigo corpus meum
⁊c̄. Eccleſiaſtes. x. Tribulatio ceſ
ſare facit peccata maxima. Itē
tribulatio conſolationē meretur
Deut°. viij. Afflixit te penuria ⁊
dedit tibi manna. Quanto amario
res ſunt herbe medicine. tanto
plus apponere oportet de zucaro
vel melle vt infirmus facilius po
tionem abſorbeat. Sic de conſola
tione in tribulatione. p̄s. Secun=
dum multitudinem dolorum me=
orum conſolationes tue letifica=
uerunt animā meam. Tranſiens
per aquam dulcem dulcis effici=
tur. vt vinum dulce tranſiens per

gariophilum quaſi gariophila=
tum eſt. Sic tribulationes et tem
ptationes que prius per xp̄m et
ſanctos ſuos tranſierūt. exemplo
illorum nobis debent eſſe dulcio=
res. Bernardus. Magna conſo=
latio membris ex capite. Heb. xij
Recogitate eum qui talem ſuſti=
nuit a peccatoribus aduerſus ⁊c̄.
Gregorius. Facta precedentium
recolamus. et non erunt grauia
que toleramꝰ. Sed quidam ſunt
ſimiles ſimie/ que inueniens ama
ritudinē in cortice nucis. eā p̄ij
cit. et ideo non guſtat de dulcedi=
ne nuclei. Sic aliqui infelices a=
maritudinem tribulationis et pe
nitentie ſentientes/ exterius eam
proijciunt. et ideo conſolationem
interius non ſentiunt. Sapientie
iij. Sapientiam et diſciplinā qui
abijcit infelix eſt. Dicitur ꝙ i pa
latio iouiniani/ erant duo dolia
vini. vnum de amaro vino aliud
de optimo. et quicunq̄ volebat
bibere de optimo oportebat eum
prius bibere de amaro. Sic ſi mēs
appetit quod demulcet. prius bi=
bat quod dolet. vt dicit Grego.
Itē tribulatio ad viā rectā errā
tes reducit. p̄s. Erraui ſicͭ ouis q̄
perijt ⁊c̄. Quando aliquis porcū
ſuum vel ouem ducit ad paſcua
vel ad forum et non vult eum ſe=
qui ligat ſune vel virga percutit
Et ſic dominꝰ ligat nos īfirmita
tibus vel alijs defectibus. quia a
liter nolumus eum ſequi. Oſee. xi
In ſuniculis ade traham eos in
vinculis caritatis. Itē paſtores
pecora ſua inſequētibꝫ hoſtibꝰ

ad loca munita fugere compel=
lunt. Sic nos deus tribulationi=
bus et infirmitatibꝫ ad celeſtem
patriam intrare compellit. Luce
xiiij. Compelle eos intrare. gloſa
Qui aduerſitatibus fracti ⁊ ad a
morem dei redeunt compelluntur
itrare. Itē ſicut hō pcutit equū
vel aſinū ſuū/ vt ad viā redeat vel
vt citiꝰ vadat. Sic deꝰ vrget nos
tribulationibus. de primo. Yſaie
xxvi. Domine in anguſtia requi=
ſierunt te. et in. p̄s. Imple facies
eorum ignominia et querent no=
men tuum. de ſecundo. Multipli
cate ſunt infirmitates eorum po=
ſtea accelerauerunt. Mira fatui
tas hominum. bruta animalia ſi
percutiuntur/ agnoſcunt ſi ſint ex
tra viam et redeunt. ſi in via acce
lerant. Et miſer homo quando p
cutitur non aduertit. p̄s. Vir inſi
piens non cognoſcitur cum per=
cutitur flagello. Item probatur
homo per tribulationē. ſicut au
rum in fornace. Job. xxiij. Proba
uit me quaſi aurum quod per ig=
nem tranſit. Aurū tunſionibus
dilatatur. Sic ſancti tribulationi
bus. Ferrum calidum debet ma=
leari non frigidū. Sic ſancti amo
re ſuccenſi debent tribulationibꝫ
probari. Gregorius. Ferrum ca=
lidū dum tunditur dilatatur. ſed
frigidū frangitur. Bonus puer
quando verberatur a patre miſe
cordiam petit. et emendationem
promittit. ſed peruerſus blaſphe
mat et iraſcitur. et peiorem ſe fu=
turū oſtendit. Eccl. xx. Qui odit
correctionem veſtigium eſt pec=

catoris. Itē olla lutea vacua ad
ignem crepat/ et magnum ſoni=
tum reddit. ſed plena nō. Ita ho
mo vacuus a gratia crepat in tri
bulatione per impatientiā. Eccl.
xxvij. Vaſa figuli probat fornax
et homines iuſtos temptatio tri
bulationis. Et nota ꝙ dominus
non liberat ſemper ſuos a tribu=
lationibus et infirmitatibus. ſed
bene vult probare eos. Pater enī
non liberat filium ſuum de manu
chirurgici vel magiſtri licet vide
at eum affligere. quia ſcit ſibi p
deſſe in futurum. Sic deus ſuos a
tormentis. Non enī liberauit pe=
trum a cruce et paulum ab enſe.
Heb. xi. Alij diſtenti ſunt non ſu
ſcipientes redemptionem vt me=
liorem inuenirent reſurrectionem
Item qui peccat eſt debitor pene
vel tenetur ſoluere penam. Ideo
non debet homo grauiter ſuſtine
re ſi deus eum affligat in preſen=
ti. q2 vult eū acquitare et emen=
dam de peccato ſuo in centuplū
minorem accipere q̄ꝫ poſtea ſol=
ueret. ſicut dicit̄ vulgariter. Qui
petit quitari vult eſſe liber. Itē
pueri quanto plus verberantur.
tanto magis addiſcunt ⁊ faciunt
melius cōmodū ſuum q̄ꝫ ſi dimit
terentur voluntati ſue. Yſa. xxvi.
Miſereamur impio et non diſcet
facere iuſticiam. Item virtus me
dicine non ſtatim ſanat ſed amari
tudo et vtilitas poſtea compro=
batur. Sic eſt de vtilitate flagel
lorum. Ideo dicit dominꝰ petro
Joh. decimotertio. Quod ego
facio tu neſcis modo. ſcies autem

poſtea. Item pater filium in tor
neamento ab ictibus non liberat
licet videat graues ictus ſuſtine
re. vt laudem patiendo acquirat.
ſed ſi videret eum in periculo non
poſſet ſuſtinere quin euȝ iuuaret
Sic deus amicos ſuos ſuſtinet af
fligi vt laudem et gloriam cele=
ſtis patrie acquirant. ſed ſi in pe
riculo anime eos videret ſtatim
ſuccurreret et liberaret. Ideo do
minus iob expoſuit periculo cor=
poris et rerum. ſed dixit diabolo.
Verumtamen animam illius ſer=
ua. Job. ij. ps. Adiutor in oportu
nitatibus in tribulatione. Tunc
eni͂ oportunum eſt cum de pericu
lo anime agitur. Item tribulatio
animam purgat. Mulier bonos
pannos ſepe lauat. ſed exiles et
veteres putreſcere pmittit. Sic
deus iuſtos flagellat in preſenti
ſed peccatores putreſcere pmit=
tit i peccatis. Heb. xij. Flagellat
omneȝ filium quem recipit. Suſti=
nenda eſt ergo tribulatio per qua͂
a pena eterna liberatur qui ſuſti=
net. Exempluȝ de infirmo qui pa
titur abſcindi pedem ne totuȝ cor
pus amittat. Et fur auriculaȝ vt
euitet ipſam ſuſpendij pena͂. Ite͂
tribulatio eſt cibus vel calix dn̄i
vnde cibat et potet amicos ſuos
vnde ſicut non iraſcetur ſi rex fa=
ceret eum ſedere ad menſam ſua͂
et de cibo ſuo comedere et ad ci=
phum ſuu͂ potare. Sic non debet
aliquis iraſci de tribulatio͂e. Sed
quidam ſunt qui non multum vi=
dentur diligere deuȝ. qr in menſa
eius nolunt comedere. nec de ci=
pho ſuo aliquid bibere. id eſt no=
lunt aliquid pati. volu͂t eſſe ſocij
in lucro non in damno vel labore
Cum tamen dicat apoſtolus. ij.
Cor. pmo. Si fuerimus ſocij tri=
bulationum erimus et conſola=
tionum. Exempluȝ de ſocio augu
ſti. Iſti mutuo accipiunt. ſed ni=
chil ſoluere volunt. ps. Mutua=
bitur peccator ⁊ no͂ ſoluet. ſeȝ hic
ſed in futuro. Item ta͂diu eſt mo
neta vtilis ad lucrandu͂ q̄ diu eſt
in curſu. Modo moneta vtilis eſt
ad lucrandum q̄ diu eſt in curſu.
Modo moneta tribulationis et
penitentie eſt in curſu. mo͂ qd fit
de vno denario in iſto ſeculo va=
let centum in alio. Ezech. iiij. diez
p a͂no dedi tibi. Item ribaldus q
non vult vel non poteſt ſoluere il
lud qd co͂ſumpſit in taberna ſpo
liatur vel verberatur ad valorem
Sic peccator qui no͂ vult modo fa
cere penitentiaȝ et ſoluere quod
debet. verberatur in preſenti infir
mitate vel alia tribulatione. vel
ſoluet in centuplu͂ in inferno. vel
in purgatorio. Iſidorus. Nequa=
q̄ delinquenti parcit qui peccato
rem flagello temporali ad pur=
gationem ferit. aut iudicio eter=
no puniendum relinquit. aut ipſe
homo in ſeipſo punit qd male a=
miſit. Nota boni modo frangun
tur per tribulationes et infirmi=
tates. ſicut vas de argento. ſed re
parabu͂tur meliores et puriores.
Prouer. xxv. Aufer rubigine͂ de
arge͂to et erit vas puriſſimu͂. Sed
mali no͂ reparantur. Sicut vas de
t̄ra vl' vitro. ps. Ta͂q̄ vas figuli

confringes eos. Item ſicut faber
limat vas argenti vt clarius ſit.
Sic deus ſuos affligit vt purio=
res ſint. Auguſtin9. Qd lima fer
ro. qd fornax auro. qd flagelluȝ
grano. hoc facit tribulatio viro
iuſto. Greg. in dialogo Sicut ipi
ſepe imperiti homines nec dum
perfecti ſculpta ſigilla vel yma=
gines aſpiciunt. et iam quaſi per
fecta laudant. ⁊ cum artifex con
ſiderat et limat. laudari iam gau
det. et tamen tundere meliorando
non deſinit. Sic pleru͂qȝ illi quos
iam perfectos homi͂es eſtimant
adhuc in oculis ſu͂mi opificis ali=
qd imperfectionis habent. ⁊ q̄tidie
eos iuuat infirmitatibꝫ et tribula
tionibus. Item videmus quoſda͂
torneatores ad ſonitum tympana
ru͂ ⁊ clamores pedellorum i gladios
ruere. pondera armorum et duros
ictus cum patientia ſufferre pro
morſello vane laudis. qui p glo
ria eterna nec modicaȝ patientiaȝ
volunt. Qd admira͂s Auguſtin9
ait. Heu q̄ dolenduȝ q̄ pudendu͂
delectat vt culpa impleat̄. et no͂
delectat vt deus acquiratur. Ite͂
Illuminat. Thren. iij. Ego vir vi
dens paupertatem meam in vir=
ga indignationis mee. Gregori9
Oculos quos culpa claudit pena
a aperit. Yſaie. xxviij. Sola vexa
tio dabit intellectu͂ auditui. Iteȝ
tribulatio ad regnum eternuȝ du
cit. Math. v. Beati qui pſecutio
nem patiuntur ꝓpter iuſticiam
q͂m ipſorum eſt regnum celorum. Si=
cut tenet homo diu ligata͂ beſtia͂
qua͂ emit i domo ſua donec fuerit

do͂meſtica. et tunc dimittit eam li
bere ire per domuȝ ſuam. Sic de9
ligat nos tribulationibus modo
et infirmitatibus in preſenti. ſed
poſt dimittet nos liberos i domo
ſua celeſti. tunc creatura liberatur
a ſeruitute corporis in libertateȝ
filiorum dei. Item in quibuſda͂. par
tibus conſuetudo eſt q̄ in profe
ſto nuptiaru͂ co͂uiue et amici ſpo͂
ſi et ſponſe conſueuerunt encenia
re et preſentare ſe inuicem dicen=
tes. Tene de nuptijs. Eodem mo
do o anima ſancta ſponſa xp̄i. ſic
te oportet in preſenti anteq̄ cuȝ
gaudio introducaris in thalamu͂
ſponſi tui. tribulationum ſeu tem
ptationum grauamina ſuſtinere.
Tene totum ad ludu͂ et feſtuȝ nu
ptiarum. nec ludum co͂uertas ad
iniquitate͂ impatienter ⁊ cuȝ mur
mure ſuſtinendo. qr dicit. Seneca
Vir bonus quicquid ei acciderit
equo animo ſuſtinebit. ſcie͂s hoc
lege diuina accidiſſe. Eccl'. pmo.
Vſqȝ in temp9 ſuſtinebit patie͂s
et poſtea redditio iocunditatis.

De timore domini.

t Imor domi͂ multa facit
bona. Peccatum a corde
expellit. Qua͂do aliquis
magn9 vult hoſpitari in aliqua
domo premittit nuncium qui do=
mum mundet ⁊ preparet. Sic fa
cit deus immittendo timorem.
Eccl'. pmo. Timor domini expel
lit peccatuȝ ⁊ cetera. Et. ī. ij. Qui
timent dominum preparabunt
corda ſua ad recipiendum eum.

et in conſpectu illius ſanctifica-
bunt animas ſuas. Item ſecūdo a
malo culpe future cuſtodit. Pro
uerb. viij. Timor domi odit malū
et ideo non permittit illud intra-
re in domum cordis. ponit eni in-
fernū vel diem iudicij quaſi quod
dam expauentaculū in corde ad
deterrendū illud. Eccl. xxxiij. Ti
menti deum non occurrent mala.
ſed in tempore deus illum conſer
uabit ⁊ cuſtodiet a malis. Timor
eni eſt cordis ianitor et ligatura.
ab ingreſſu eius vitia deterrens
claua terribili timore. ſcʒ inferni
et iudicij. Eccl. pmo. Timor domi
ſcientie religioſitas cuſtodiet et
iuſtificabit cor. Timor fures ſpi
rituales in terra corporis habitā
tes crucifigit. ps. Confige timo-
re tuo carnes meas. qr a iudicijs
tuis timui. que feciſti de adam. de
angelis. de ſodomitis. et de dilu-
uio. qualem vindictam ſumpſiſti
Timor domini futurum iudicium
ſemper ante oculos mentis ge-
rit. Iheronimus. Siue comedā
ſiue bibam ſiue aliud faciam ſem
per videtur auribus intonare illa
tuba. Surgite mortui venite ad iu
dicium. Si eni tantum timet aliqs
cum ſcit ſe reū alicuius criminis
in curia iudicis ſecularis. quātum
timere debet qui tot et tantorum
criminum ſcit ſe reum apud iudi
cem diſtrictiſſimum. Iheronimꝰ
Si tanta cura pertimeſcitur iudi-
cium pulueris. qua fortitudine p̄
uidendum eſt iudiciū maieſtatis
Sed attende ꝙ timor ſeruilis vel
mundanus eſt ſicut oſtiarius pi
ctus in portis diuitum. qui eleua-
ta claua videtur percutere ingre
dientes et ingreſſum prohibere.
qđ tamen non facit. Sic timor qui
ſine caritate eſt videtur peccatū
expellere. ſed oīno non expellit.
quia dicit Auguſtinus. ꝙ manet
in timore ſeruili peccandi volun-
tas et ſequeretur opus ſi ſperare-
tur impunitas. Tertium bonum
quod facit timor eſt gratie dei col
latio et conſeruatio. Bernardus.
In veritate didici nichil ita eſſe
efficax ad gratiam promerendā
recuperandam. retinendam. q̄ ſi
omni tempore inueniaris nichil
altū ſapere ſed timere. Time er
go cum arriſerit gratia. time cum
amiſeris. time cum denuo reuerti
tur. time cū adeſt gratia ne indi
gne opereris ex ea. time ſubtra-
cta gratia. quaſi mox caſurum. ti
me quia derelinquid te cuſtodia
tua. ſed ſi redierit gratia multo
amplius timendum ne forte con-
tingat pati recidiuū. recidere eni
q̄ incidere deterius eſt. iuxta illđ
Iob. v. Ecce iam ſanus factus es
iam amplius noli peccare ne de-
terius tibi aliquid cōtingat. Itē
timor domini hominem adeo me
liorat vt vnus timens deum mille
alijs preferatur. Eccl. xvi. Meli-
or eſt vnus timens deum q̄ mille
filij impij. Et notā ꝙ qui nimis ti
met pruinam irruet ſuper eū nix
vt dicitur. Iob. vi. Math. x. No-
lite timere eos qui occidunt cor-
pus ⁊c̄. Auguſtinꝰ. Si creature
ſeuiunt. deū time non illas quia
omnia ſub ipſo ſunt. cupiditatē

nocendi habent. non poteſtatem
ſi ille non dat non habent. Vnde
magna ſapientia eſt deū ſemper
timere. Eccl. xviij. Homo ſapiēs
in omnibꝫ metuit. Quartum eſt
bonoꝝ operū multiplicatio. Eccl.
xv. Qui timet deum faciet bona
Gregorius. Deū timere eſt nul-
la que faciēda ſunt preterire. Ec
cleſiaſtes. vij. Qui timet deum ni
chil negligit. Quintū eſt bonoꝝ
ꝓmiſſio. Tobie. iiij. Multa bona
habebimus ſi timuerimus deum.
et receſſerimꝰ a peccato et fece-
rimus bene. Septē modis ꝓmit
titur timentibꝫ deū miſericordia
ps. Quō miſeretur pater filiorū
miſertus eſt dominꝰ timentibꝫ ſe
Eccl. pmo. Timenti deū bene eſt
in extremis ⁊c̄. Item ſufficientia
oim bonoꝝ. ps. Oculi domi ſuper
metuētes eū ⁊ in eis qui ſperant
⁊c̄. Item ſecundo ſufficiētia tem
poralium. ps. Timete deū omēs
ſancti eius qm̄ non eſt inopia ti
mentibus eū. glo. temporalium.
Augꝰ. Paſcit contemnētes ſe ⁊
deſerit timentes ſe iniuſtus vide
deretur. Item interna dulcedo.
Eccl. pmo. Timor dn̄i delectabit
cor ⁊c̄. Quā magna multitudo
dulcedinis tue quā abſcondiſti ti
mentibꝫ te. glo. quā tamen impi
us nō ſentit. qr de febre iniquita
tis palatum cordis amiſit. Item
vite ꝓlongatio. Prouerb. x. Ti-
mor dn̄i apponit dies ⁊c̄. Et. x̄. xiij.
Timor dn̄i fons vite ideficiēs vt
declinet a ruina mortis. Itē ora
tionū exauditio. ps. Voluntatē
timentium ſe faciet et deprecatio
nem eorum exaudiet. Item men-
tis illuminatio. Eccl. ij. Qui time
tis dn̄m diligite illū et illumina
buntur corda veſtra. Item ꝓmit
tit eterna gloria et beatitudo. Ec
cl. pmo. Timor dn̄i gloria et glo
riatio. Prouerb. xxviij. Beatꝰ ho
mo qui ſemp eſt pauidus qui ve
ro mentis eſt dure corruet in ma
lū. Eccl. xxv. Beatus ē cui dona
tum eſt habere timorē dn̄i. Et .ī.
xxxiiij. Timentis deum beata eſt
anima eius. id eſt habet it beati-
tudinē eternam. Sed nota ꝙ de
bemꝰ timere deū ꝓpter tria ꝓpter
potentiam. qr inuincibilis. ꝓpter
ſapientiam. qr infallibilis ꝓpter
iuſticiam. qr inflexibilis. Primo
ꝓpter potentiam. qr fortiſſimus
eſt. Si fortitudo queritur robuſtiſ
ſimus eſt. Plus eni timetur prin-
ceps qui poteſt plus nocere. edi-
ctum eius ⁊ precepta melius ob
ſeruātur. Et ideo cū princeps ter
re non habeat poteſtatem niſi ſu
per diuitias et corpora. deꝰ autē
ſup hoc et ſuper diuitias et ſup
animā. plꝰ omibꝫ p̄ncipibꝫ et re
gibꝫ timendꝰ eſt deus. Math. x.
Nolite timere eos qui occidunt
corpus. aīam autē non poſſunt oc
cidere. ſed potiꝰ eū timete qui cor
pus et aīam poteſt mittere in ge
hennā. Edicta et mādata p̄ncipū
ſub pena amittendi tēporalia et
corporalia ſūt. Edicta vero dei et
mādata ſub pena hoꝝ ⁊ aīaꝝ. et
ideo p̄cepta dn̄i meliꝰ obſeruāda
ſunt. ps. Tu mādaſti mādata tua
cuſtodiri nimis. Item timēdꝰ eſt
deus ꝓpter ſapientiā. Plꝰ timet̄

paterfamilias offendi quādo ſci
tur ꝙ nichil poteſt eum latere ·
Talis eſt xp̄uƷ·Heb·iiij· Omnia
nuda et aperta ſunt oculis eius ·
iij·Regū·iij·Timuerunt regeƷ ſa-
lomonē videntes ſapientiaƷ dei eſ
ſe in illo· Item ꝓpter iuſticiam·
Plus eni timent homies in terra
iudicem quē ſciunt a iuſticia nec
prece·nec precio poſſe flecti· Ta-
lis erit xp̄us in iudicio·Prouerb·
Zelus et furor viri non parcet
in die vindicte·nec acquiſcet cu-
iuſꝙ precibus nec ſuſcipiet ꝓ re
demptione dona plurima.glo. ex
ponendum celeſti ſponſo.

De verbo domini vel dei.

Circa iſtud capituluƷ duo
conſideranda occurrunt.
qualiter debem9 audire
verbum dn̄i·et ꝓpter quid. De-
bem9 audire verbū dei velociter
et libenter·Sicut eni paupes fe-
ſtinant ad portam diuitis vt ha-
beant refectionē corporalē vnius
diei et multuƷ infirmus vel debi-
lis eſt qui illuc non ꝓperat. Sic
ad refectionem anime multo ma
gis debem9 currere· Jacobi·p̄mo
Sit omis homo velox ad audien
dum·et tardus ad loquendū· Itē
natura dedit vnicuiqƷ vnuƷ os et
duas aures vt velociores ſimus
ad audiendū ꝙ loquendū· Item
aures habet hō erectas· id eſt
tendentes ad celeſtia ⁊ ad dei ver
ba·non pendentes ad terrena vt
animalia·Sed multi contra natu
raƷ plus habent aures ad terrena

pendentes ꝙ ad celeſtia erectas
ij·Timoth·iiij·Erit tempus cum
ſanā doctrinaƷ non ſuſtinebūt ſed
a veritate audituƷ auertent·ad fa
bulas autē cōuertentur ⁊c̄· IteƷ
debem9 audire verbum dei reue-
renter· Stultus eſt ille qui vult
emere frumentuƷ vel vinū·et pl9
attendit ad ſaccum vel dolium a
quo exit ꝙ ad frumentū vel vinū
Sic eſt ille qui attendit in ſermo
ne non qđ dicitur ſed a quo· cum
tamē dicat dn̄s· Joh·xiiij·Sermo
neƷ quē audiſtis non eſt me9 ⁊c̄·
Seneca· Non te moueat dicētis
auctoritas·nec q̊s dicat· ſed quid
Luce·x· Qui vos audit me audit
⁊c̄· Item eandem vim habet gla
dius i manu debilis vel parui vel
magni· ſed non eundem effectuƷ
cum fortiter vel debiliter tracta-
tur·Sic et verbuƷ dei. Item ſunt
quidā qui audiunt verbuƷ dei ſo-
lo animo audiēdi· vt inde poſſint
loqui.qui ſimiles ſunt leccatori-
bus qui guſtant plura vina non
vt emāt·ſed vt poſſint dicere alijs
illud bonum·illud meli9· Sic iſti
audiūt nō vt ipleāt.ſed vt loquē
tur vel detrahant· Item ſimiles
ſunt militibus et clericis qui va-
dunt ad nūdinas non vt emant a
liquid vel vendant.ſed vt inde lo
quātur·p̄s· Firmauerunt ſibi ſer-
monē nequā·vt referrent· ſed bo
num reliquerūt·Ezechiel·xxxiij·
Audiunt ſermones meos et non
faciunt eos· ſed in canticum oris
ſui vertunt illos· Item memori-
ter Cribrū ſi ponatur in aqua ſta
tim impletur·ſed cum extrahitur

nichil remanet·Sic multi ſunt in
ſermone qui audiūt et pleni ſunt
aqua compunctionis et deuotio-
nis ſed cum receſſerint vacui re-
manent et auditorū memoriā nō
habent·Eccl·xxi·Cor fatui quaſi
vas confractuƷ omnē ſapientiam
non retinebit· Item corpus ex ci
bo nutrit̄·ſic anima ex verbo dei
Math·iiij· Non in ſolo pane vi
uit homo ⁊c̄· Quid ꝓdeſt ſume-
re cibum qui ſtatim emittitur· et
prolis conceptio/ quā mors ſta-
tim ſequit̄·Ponere aliq̄d in ſaccū ꝑ
tuſum·et imprimere figuras in a
qua cum eas non retineat· Cape
re aueƷ que ſtatim emittitur·Sic
audire verbū dei et ꝓijcere illud
Aggei·p̄mo· Qui congregauit
merces miſit eas in ſaccuƷ ꝑtuſuƷ
Item efficaciter·id eſt cum effe-
ctu· Multi deberet confundi cle
ricus qui ꝑ viginti annos et am-
plius frequentauit ſcholas pari
ſius et adhuc neſcit pater noſter
vel credo in deum· Sic multi qui
frequētauerunt diu ſermones et
adhuc ignorant quō debeant vi-
uere·Deut°·v· Diſcite ea et ope
re implete· IteƷ pluuia facit exi
re de terra vermes et bufones et
herbas germinare· Sic verbum
dei peccata ab homine et bonum
ꝓpoſitū germinare·Pſa·lv·Quo
modo deſcēdit ymber de celo ⁊c̄·
Item fatu9 reputaretur ille qui
ex ſolo auditu medici crederet ſe
ab egritudine curari·et non face
ret que docet·vel ex aſpectu ſpe
culi crederet a ſe deformitateƷ re
moueri· Talis eſt qui verbuƷ dei

audit et non facit· Jacobi·p̄mo·
Eſtote factores verbi dei et non
auditores tantum·fallentes vos-
metipſos qm̄ ſi q̄s auditor eſt ⁊c̄·
Item ſi dn̄s tuus mitteret ad te
nuncium ſuū et in oſtio ſolo illuƷ
reciperes non in domo iraſceret̄
tibi· Nuncius ad te a deo miſſus
eſt verbum dei·Prouerb·xxv· Si
cut aqua frigida anime ſitiēti·ita
nuncius bon9 de terra longinqua
Nunci9 iſte in oſtio recipitur nō
in domo/ cuƷ verbū dei ſolūmodo
aure corporis non corde auditur·
Iſti aures habent ⁊ non audiunt
contra illud· Job·xlij· Auditu au
ris audiui te.nūc autē ⁊c̄·· Item
Stilus trunco inſertus trahit ad
ſe naturam trunci·Sic verbuƷ dei
cor ad ſuā naturaƷ trahere debet
Jacobi p̄mo·Suſcipite inſitū ver
bum quod poteſt ⁊c̄·Secundo vi
dendum eſt ꝓpter quid audiendū
eſt verbuƷ dei· q2 mūdat domum
cordis a ſordib9 peccatoꝝ·vt me
dicina corpus·et aqua vas immū
duƷ· Vas eni cui aqua frequēter
infunditur licet aquā nō retineat
eſt tamen mūdius ꝙ ſi non in fun
deret̄· Sic ille q̄ frequēter audit
verbum dei ꝙ ille qui non audit·
Joh·xv· Vos mundi eſtis ꝓpter
ſermonē quē locutus ſuƷ vobis ·
Duob9 modis valet ad mūdiciaƷ
cordis verbū dei· P̄mo q̄a oſtē
dit maclas cordis·⁊ ideo dicit̄ ſpe
culū. Secūdo quia dat aquā gra-
tie ad lauandū·Prouerb·xiij·Do
ctrina bona dabit gratiaƷ· Item
illuminat mentē·Si aliquis veniſ
ſet de longinquis ꝑtib9 et appor-

taſſet tam precioſas reliquias ꝙ certus eſſet indubitāter ꝙ tactu earuȝ cecus illumiaret· claudus erigeret· mortuus ſuſcitaret· inſano ſenſus redderet· et omis languidꝰ curaret· Nullus eſſet qui nō curreret ad tales reliquias. Nunqd cecus eſt peccator q̃ tam cito pedē ſuū ponit ĩ luto ſicut in mūdo· Threñ· iiij· Errauerūt ceci in plateis polluti ſūt ſanguie· id ē peccato. Talis pmittat ſe tangi verbo dei ⁊ illumiabit· ſicut dicit in ps̃· Declaratio ſermonū tuoꝝ illumiat et intellectū dat puulis· et illd Lucerna pedibꝫ meis verbū tuū· Heu pegrinant hoies vſqȝ ad ſanctū iacobū ⁊ vltra mare ꝓ lumie corporis recuperando· ⁊ forte nō recuperāt· et nolūt vſqȝ ad ſermonē ire laborando ꝓ lumine aie. quod ibi recuparet Prouꝰ· vi· Mandatū lucerna et lex lux ē Item erigit cōtinuatores cōtractos· Nunqd cōtractꝰ eſt qui mltis ānis iacuit ĩ lecto peccati· nec fuit ĩ via recta ſalutis· p vnā dieȝ venienti ad ſermonē recuperabit greſſuȝ aculeo verbi dei· Verba enī ſapientū quaſi ſtimuli qui faciunt claudos inertia ambulare. Sed inueniūtur hodie quidā qui fugiūt ſermones ſicut cōtractꝰ q̃ fugiebat ſanctū martinū ne erigeretur. Item viuificat· Verbo dei mortui in peccatis reſuſcitantur· Ioh· vi· Amen dico vobis q: veniet hora et nūc eſt quādo mortui audiūt voceȝ filij dei· et qui audierint viuent· Item ſanat· Reliquie iſte expellūt omnē languorē· Sapientie· xvi· Neqȝ herba neqȝ malagma ſanauit eos dn̄e· ſed ſermo tuus qui ſanat omia· Ecce apparet ꝙ maioris efficatie eſt verbuȝ dei ꝙ̃ alique reliquie ſanctorum· Vnde mirabile eſt quō aliquis infirmꝰ remanet qui non veniat ad ſermonē vt curet· Solent autē oms̄ hoies ferre aliquid ad reliquias ſanctoꝝ· ſed ad iſtas reliquias nichil petitur niſi intētio et oratio· Item ſi aliquis haberet lapidem p̃cioſum qui p̄ualeret oi auro et argento. et omēȝ infirmitatem curaret non ꝓijceret illuȝ ſed diligēter cuſtodiret· Sic nec debet quis ꝓijcere verbū dei· ſed diligenter cuſtodire· q: preualet omi auro ⁊ argento· ſicut dicitur in ps̃· Bonum michi lex oris tui ſuper milia auri et argenti· glo· ꝓlus diligit dei caritas legem ꝙ̃ cupiditas milia auri et argenti·

De velocitate cōuerſionis·

m Vlta bona ꝓueniūt hoi ex velocitate conuerſionis· et qui in iuuētute iugo penitentie ſe ſubijcit· Primum eſt radicatio in bono opere et dei dilectione· Arbor q̄ iuuenis plātatur non de facili poſt eradicatur ideo dicitur· Eph· iij· In caritate radicati ⁊ fundati vt fructificetis in bono opere· q: ſicut omis fructus a radice ꝓcedit· ſic opus bonum a caritate· Grego. Non habet mīꝰ aliquid viriditatis boni operis ſi non maneat in radice caritatis· ⁊ fūdati· q: ſine fūdamēto non ſtat domꝰ· ſed deſtructo fundamēto cadit· Caritas eni oia ſuſtinet· i· Cor· xiij· Iteȝ bonitas altiꝰ ⁊ ꝓfundiꝰ infigitur quādo inuenit ſubiectuȝ magis tenerū et aptū ad recipiēdū gratiā· v· Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorē teſta diu· Sed quādo cōtrariū gratie dei occupauit hominē ſcȝ peccatū difficiliꝰ in eo gratia dei recipit· q: inuenit quod ſibi repugnat. Sicut materia que habet aquā difficiliꝰ ignē ſuſcipit· ſicut patȝ ĩ cādela madefacta vel ligno· Sicut latomꝰ vl' pictor nō ita de facili ſculpit vel pingit tabulā vel lapidē habentē formaȝ contrariā ſicut in lapide nudo et plano· De facili recipit veſtis rectā formā ſi nondū prauā ſuſcepit ſed ſi cōtrariā· vix poteſt rectā formā ſuſcipe· Tenera virga cū curua fuerit poteſt ad rectitudinē reduci· trabē nullꝰ poteſt reducere Et cera dū mollis eſt recipit impreſſionē ſigilli· nō poſtꝙ̃ indurauerit· ideo dicit Eccl'· xxx· Curua ceruicē filij tui in iuuētute· tunde latera eiꝰ dū infans eſt ne indureſcat et nō credat tibi· Prouer· xxij· Adoleſcens iuxta viā ſuā cū ſenuerit nō recedet ab ea· Secundū eſt aſſuefactio ad bonuȝ vt in tenera etate caro domet et redigatur ĩ ſeruitutē ſpūs· Sicut ſtultus eſſȝ qui nō domaret equū ſuū vſqȝquo eſſet ſenex· Sic q̃ nō domat carnē ſuā in adoleſcētia· ſed nutrit eā delicate· ita ꝙ nō poteſt eaȝ poſtea tenere. ſed ꝓijcit eū in lutū peccati· Prouꝰ· xxix· Qui delicate nutrit a puericia ſeruū ſuū· i· corpus ſuū· inueniet eū cōtumacē id eſt ſpūi repugnantē· Apponēdū eſt ſal carnibꝫ anteꝙ̃ putreſcere et ſcaturire ceperint· Et in p̄ncipio egritudis medicina querenda eſt· Eccl'· xviij· Ante languorē adhibe medicinā· Peccatū eni cōſuetudis eſt q̄ſi languor inueteratus qui difficiliter curatur Eccl'· x· Languor ꝓlixior grauat medicū· Breuē languorē precidit medicus· Lepra eni inueterata et gutta inoſſata nō de facili curant Iob· xx· Oſſa illiꝰ implebunt vitijs adoleſcētie eius· Beda ſup lucam· Dibolus tanto difficiliꝰ dimittit hoiem· quāto poſſedit diutius· ſed vult eū habere et tenere q̄ſi hereditarie· ſicut ruſticus terram quā diu tenuit· Solet dici ꝙ nō poteſt fieri de bubone accipit id eſt de peccatore ĩueterato· vel quaſi ruſtico deuotus milies xp̄i. Nec de ligno putrido bonū edificiū· nec vetus pānus poteſt tenere ſuturaȝ· nec vetus canis in vinculo· ps̃· Cōputruerūt et corrupte ſunt cicatrices mee· ⁊c̃· Iteȝ ignis cōcupiſcentie extignēdus eſt dū paruꝰ eſt· q: tunc de facili poteſt extingui· Fatuus reputaret ille qui expectaret ignē āmouere a domo ſua donec eſſet magnus et fere tota domus cōbuſta. Sic qui in adoleſcentia nō reſtringit carnē ſuaȝ· Bernardꝰ· Abſcondi ignē in ſinu meo exuſto iam latere iam ſanie defluente· adhuc cōſulendū eſt vt excutiā illū· Nunquid poteſt hō igneȝ abſcondere

in ſinu ſuo vt veſtimēta illius nō
ardeant. Eccl'. vi. Tertiū eſt vite
directio. q2 extunc incipit hō re-
gere vitā ſuā ⁊ dirigere ad portū
ſalutis in mari huiꝰ mūdi vbi ſūt
picula multa. Sicut eni fatuꝰ re-
putaret nauta qui expectaret gu
bernare nauē ſuā quouſq3 incide-
ret in periculū. Sic qui vitā ſuaz
non dirigit ad portū ſalutis ante-
ꝙ incidit in periculum mortis.
Prouer. xv. Vir prudens diriget
greſſus ſuos. Et vide ſicut nauta
ſi vult nauē gubernare ponit be-
ne vel ſtat in fine nauis ſue vt vi
deat pericula ꝓpinqua et remo-
ta vt euitet. Sic debet facere iu-
uenis. ponere ſe in finē nauis. id ē
vite ſue. vt diriget vitaz ad bonū
exitum per gubernaculū peniten
tie. q2 illic naues ptranſibunt. ſcz
per artum foramen mortis. O ꝙ
longe ante et ꝙ ſollicite ꝓuident
ſibi naute quādo habent tranſire
periculoſum paſſuz. ideo dicitur
Eccl'. vij. In omibꝰ operibꝫ tuis
memorare nouiſſima tua ꝛc̄. Me
morare ꝙ breuis ſit vita hec mor
talis in terra. Prouerb. x. Timor
dñi apponet dies. Sicut theſaurꝰ
augmentat̄ ei qui lucrū reportat
Exemplū. Math. xxv. de illo qui
habuit quinq3 talenta. Et aufer
tur ab eo qui nō operatur. Vnde
ſequitur. Et ãni impioꝝ breuiabū
tur. ſicut pars alicuiꝰ mēbri ſcin
ditur ne totuz corrūpat̄. Non eni
debet dari p̄ciofus temporis the-
ſaurus ei qui totuz diſſipat. Ber-
nardꝰ. Nichil p̄cioſius tempore.
ſʒ heu nichil viliꝰ hodie reputat̄

ideo dicit̄. Eccl'. v. Ne tardes cō-
uerti ad dñm ꝛc̄. q2 vix faciet bo-
nam dietaz qui mane non incipit.
Irridendus eſt qui tunc p̄mo ſur-
git ad operanduz quādo redeun-
dū eſt. tunc vadit ſeminare quādo
metendū eſt. Eccleſiaſtes. iij. Tē
pus ſeminādi et tempus meten-
di. qm̄ ſubito veniet ira illiꝰ. Ita
cito frangitur vas nouū ſicut ve-
tus. Citius ſcinditur arbor iuue-
nis ꝙ antiqua. Yſa. xxx. Subito
cū non ſperatur veniet contritio
illius. Item auis quādo videt ar
cuz extenſuz non expectat ictū ſa
gitte. ſed ante euolat. Sed miſer
homo bene expectat ictū mortis
ante cōuerſionez. p̄s. Niſi cōuerſi
fueritis gladium ſuum vibrabit
ꝛc̄. Item ſi homo haberet ſagit-
tam in corpore nō differret extra
here eaz vſq3 ad menſez. et ſagit
tas peccatoꝝ retinet vſq3 ad ãnū
p̄s. Qm̄ ſicut ſagitte infixe ſunt i
me. ſcz iniquitates mee. Item ſur
geret de igne ſi cecidiſſet. et i pec
cato diu iacet quod eſt ignis vſq3
ad cōſummationē deuorans. Job
xxxi. Quartuz eſt vite melioratio
quia ſi vita longa eſt. tota bona
melior eſt. Augꝰ. Si vita longa
erit vtiq3 tota longa erit bona.
Si multum haberes de frumento
vel vino velles ꝙ totuz eſſet bo-
num. et multū doleres ſi pars ali
qua eſſet corrupta. quantomagis
debes velle de vita tua ꝙ tota ſit
bona. Multi tñ magis laborãt ꝙ
habeant res pulcras et bonas ꝙ
ſeipſōs. Augꝰ. Quid te offen-
dit vita tua quã ſolaz vis malã vt

inter oīa bona tua ſolus ſis ma
lus. Nunqͩ plus diligis res tuas
ꝙ te. Vix poteſt ditari qui patri
moniū diſſipauit. O ꝙ bonū pa-
trimoniū pueri acceperunt in ba
ptiſmo. ſcz innocentiā et gratiaz
que p̄ualet omi auro. Prou. xxij.
Sup aurū et argentū gratia bo-
na. qđ ſi ſeruarent facilius diui-
tijs ſpiritualibꝫ ditari poſſent. p̄s
Cuſtodi innocentiā ꝛc̄. De flore
iuuentutis debet homo deo offer
re. non de reſiduo vel fece. q2 nō
eſt ita gratū. Meliora ſunt poma
iuuenis arboris ꝙ veteris. primi
temporis ꝙ poſterioris. Offeren
da ſunt dño pira iuuētutis. Oſee
ix. Quaſi vuas i deſerto inueni iſ-
rael. quaſi poma ficulnee. Melio
rem pacem facit pugil cuz aduer
ſario adhuc armatꝰ ſupra pedes
ꝙ ſi ceciderit et arma perdiderit
Eccl'. ij. Fili accedens ad ſeruitu-
tem dei ſta in iuſtitia et timore ⁊
prepara animā tuaz ad tempta-
tionē. et. i. Cor. x. Qui ſe eſtimat
ſtare videat ne cadat. Quintū bo
nū eſt ſecuritas vite. Bernardus
Secura vita vbi pura conſcientia
vbi mors expectatur cuz ſecurita
te. et ſuſcipitur cuz dulcedine. Se
neca. Quã pulcrū eſt ante mortē
cōſūmare vitā. deinde ſecure ex-
pectare reliquā partez temporis
Secure poteſt pegrinare qui ni-
chil debet. Sic ſecure mori qui ni
chil debet diabolo. q̇ nō peccauit
vl' totā penitētiā fecit. Sed heu
mutuabitur peccator et non ſol-
uet hic. ſed in futuro. et pro vno
obolo centū marchas. Exemplū

de illo qui noluit ſoluere oboluz
pro redemptione ſua. Et de illo q̇
noluit ſoluere denariū pro defe-
ctu corporis. et ſoluit poſtea qua
tuor. p̄s. Scrutetur fenerator om
nē ſubſtantiā eius. glo. diabolus
ſingula peccata vt puniat ſcruta
bitur. Et diripiāt alieni labores
eius. id eſt angeli eius. et ideo di
citur. Prouerb. v. Fili ne des alie
nis honorem tuuz. et annos tuos
crudeli ꝛc̄. De hac materia reqͥ-
re ſup̄. c. de tarde penitētibꝫ. ideo
dicit apoſtolꝰ. Heb. iiij. Feſtine-
mus ingredi in illā requiē. Sicut
feſtinant paupes ad portam diui
tis quādo debent habere refectio
nē vnius diei. Et multū eſt debi-
lis qui illuc nō ꝓperat. Sed dñs
parabit nobis menſaz non ad ho
ram vel ad diez. ſed in perpetuū
ſicut dicitur Mathei. xi. Venite
oīs qui laboratis ⁊ onerati eſtis
et ego reficiā vos. Ergo ne clau
datur nobis ianua vel leuet̄ pons
miſericordie qui modo eſt demiſ-
ſus. et excludamur cuz fatuis vir
ginibus feſtinemus.

De vita preſenti.

Itam preſentem conco-
mitatur. Breuitas. Te-
dioſitas. Defectus. et ne
ceſſarius. et irreuocabilis. Sicut
dicitur. Sapientie. ij. Exiguum et
cuz tedio eſt tempus vite noſtre
et nō eſt reuerſio finis noſtri. Ec
ce ꝙ vitam noſtram comitatur.
breuitas. cum dicitur. Exiguum
eſt ꝛc̄. Eſt eni vita noſtra ſimilis

toꝛrenti qui cuꝫ impetu et cito de
ſiccatur· vel ſicut arboꝛ que mul=
tis annis creſcit et cito ꝓſterni=
tur· ideo dicitur Job·xiiij· Homo
natus de muliere breui viuens tē
poꝛe· Sapie·v· Moꝝ nati cōtinuo
deſiuimus eſſe· Breuitatem ſequi
tur tedioſitas· vnde ſequitur· Et
cum tedio· Tedioſum eſt enī bo=
nis viuere qui de laboꝛe ſuo ma=
gnā expectāt remunerationē· Ex
empluꝫ peregrini qui tendit ſem
per ad patriaꝫ ſuā· et operarij fa
tigati cui tarde eſt ꝙ finiat̃ dies·
ij· Coꝝ·pⁱmo· Supra modū graua
ti ſumus ita vt tederet nos viue=
re· Tedioſuꝫ eſt enī bonis tot ma
la videre· q2 floꝛent mali· et con=
culcantur boni. Eccl'iaſtes·ij· Te
duit me vite mee videntem mala
que fiunt ſub ſole· Permittuntur
enī mali creſcere ad maluꝫ ſuum·
Exempluꝫ de poꝛco qui dimittit̃
creſcere et impinguari vt occida
tur· Et furis qui ſemel et bis di=
miſſus! iteruꝫ in furto depꝛ̄henſus
ſuſpenditur· Job·x· Dimitte me
ſcꝫ non vt gaudeam ſed vt plan
gam paululum doloꝛem meuꝫ· ſe
quitur· Vadaꝫ ad terraꝫ tenebro=
ſam et non reuertar· Eſt enī infer
nus ſicut domus dedali cuius fa=
cilis ē ingreſſus· ſed negat̃ egreſ
ſus· Exemplum de naſſa qua faci
liter intrat piſcis ſed egreſſus im
poſſibilis eſt· ideo ſequitur· Et nō
eſt reuerſio finis noſtri· Ecce irre
uocabilitas· ideo curſus vite no=
ſtre ſimilis eſt aque cuius curſus
eſt inſtabilis et irreuocabilis· ij·
Regū·xiiij· Oīs moꝛimur ⁊ quaſi

aque dilabimur· que ⁊c̄· Compa=
ratur etiā vita iſta vmbꝛe que ſu
bito ſine regreſſu tranſit· ſtatim
apparens et ſtatim diſparēs. Sa=
pientie·ij· Tranſit temꝑ noſtrū
et nō eſt reuerſio finis noſtri· Ex
emplū ſcintille que cito extinguit̃
et fumi qui ſubito diſpergitur· et
de roſa q̄ cito rubet ⁊ ſtatim mar
ceſcit· i· Theſſal'·v· Cum enī dixe
rint pax ⁊ ſecuritas tunc repente
ſupueniet eis interitus· Exemplū
de fulgure quod in inſtanti diſſol
uit magnā turrim. Quia igitur nō
licet reuerti ad vitam· bene debet
expendi tempus preſens· Exem=
plū pugilis cui cum diceretur ꝙ
aggrederetur bellū piculoſum· q2
non haberet moꝛi niſi de vna moꝛ
tē· dixit· Si duas vitas haberem·
vnā in periculo ponereꝫ· ſed q2 nō
habeo niſi vnā bene ſi poſſum ex=
pendaꝫ eam· In quo patet fatui
tas mūdanoꝝ qui totum tempus
ſuum expendunt in inutilibus et
ideo ſubtrahitur eis tanq̄ precio
ſus theſaurus diſſipāti· Bernar·
Nichil tempoꝛe p̄cioſi9· ſed heu
nichil hodie vilius tempoꝛe re=
putatur· Item vitam iſtā ſequit̃
neceſſarius defectus cum doloꝛe·
p̄s· Defecit i doloꝛe vita mea· Vi
iſta eſt ſicut mulier pregnās· que
cum delectatione concipit et cuꝫ
doloꝛe parturit· Sic multi modo
gaudēt et delectantur in hoc mū
do· ſed in fine dolebunt· Vnde vi=
ta preſens non eſt niſi vnus can=
tus ploꝛationis et iubilationis· ſi
cut faciūt iſti qui ꝓ moꝛtuis car=
mina in ſero canunt· vt conſuetu=

do eſt in aliquibus partibꝫ· Mo
do gaudent aliqui· modo flent·
Videmus enī frequēter in eadem
ciuitate quoſdam ploꝛare ꝓpter
amicoꝝ exequias· alios cantare
ꝓpter amicoꝝ nuptias· Pꝛouer·
xiiij· Riſus doloꝛe miſcebitur· Si
vita ſanctoꝝ defecit· vt patet in
martiribus quātomagis vita pec
catoꝝ· q2 ſi preſcindit hoꝛtolan9
arboꝛeꝫ fructiferaꝫ ſterilis et no
ciua debet timere· Et ſi deſeuit iu
dex in amicuꝫ· quātomagis in ho
ſtem ſuum· ideo dicitur in p̄s· De
feci in increpationibus ⁊c̄· Vide
mus enī ꝙ de coꝛio aīaliuꝫ fiunt
ſubtelares et alia quedaꝫ huma
nis vſibꝫ neceſſaria· et de ciphis
et de ſcutellis confractis quedaꝫ
alia vtenſilia· ſed cadauer hominis
ita deficit ꝙ ad nichil aliđ valet
vſqꝫ poſt generalē reſurrectionē·

De vnitate et concoꝛdia.

O portet nos habere vnita
teꝫ ad illū qui intra nos
eſt· qui ſupra nos eſt· et
qui iuxta nos eſt. Opoꝛtet enī ꝙ
ſpūs noſter vn9 ſit in ſeipſo per
mentis integritatem· Coꝛdis enī
diuiſio ſignū eſt moꝛtis· Oſee·x·
Diuiſū eſt coꝛ eoꝝ· nūc interibūt
ꝓculdubio· Quandiu eſt res tam
diu ē vna· ſcꝫ in ſe diuiſa· Exēplū
de ptibꝫ dom9 quaꝝ nulla per ſe
dicit̃ dom9· ſed oēs inſimul vnite
cōſtituūt domum· vnde Boetius·
Vnuꝫ eſt quod indiuiſuꝫ in ſe ab
alijs autē diuiſum· Igitur ſi aīa p
fluxū affectionū fuerit diuiſa· iam

quaſi non eſt vna ſed duo fruſtra
Exemplū de cultello cuius manu
briū diuiditur a ferro· Ita eſt de
anima que diuidit affectiones ſu
as circa multa· ſicut candela que
tot parietibus adheſit ꝙ amiſſa
cera ſua vix lychnū remāſit in ea
ideo dicit̃ Canticoꝝ·vi· de aīa ſan
cta· Vna eſt columba mea· Iteꝫ
opoꝛtet ꝙ hō ſit vnitus ſiue vnū
cum deo per fidem ⁊ caritateꝫ· Fi
des enī vnit intellectum· Caritas
affectum· ideo· i· Coꝝ·vi· dicitur·
Qui adheret deo vn9 ſpūs eſt cū
eo· O quot bona acquirit qui ha
benti omīa bona· imo ei qui eſt ſū
mum bonum ſe per amoꝛem vnit
Exemplum de paupere qui mul
tum appetit matrimoniuꝫ diuitis
ꝓpter bonoꝛuꝫ comunionem· Sa
pientie·viij· Sciens quia comuni=
cabit michi de bonis ſuis. vene=
runt michi omnia bona ⁊c̄· Cari
tas enī eſt tanq̄ glutinum quod
duo diſparata coniungit· et ſicut
ignis qui ferrum ad ꝓpꝛiam natu
ram trahit· Eph̄·iiij· Sollicite ſer
uate vnitatem ſpiritus in vinculo
pacis· Sine hac vnione nemo vi=
uit. ſicut nec coꝛpus ſine ſui vnio
ne ad animaꝫ· Hugo· Scio anima
mea ꝙ dilectio eſt vita tua· Nū=
quid cum diligis ipſa in eandem
dilectionis ſimilitudinē tranſfoꝛ=
mabis· Iteꝫ opoꝛtet ꝙ homo ha
beat vnitatem cum pꝛoximo per
fraternam dilectionem· Dignuꝫ
eſt enī vt qui eſt vnum cum deo·
vnuꝫ ſit cum omibꝫ qui ſunt vnū
cum ipſo· quia quecunqꝫ vni et ei
deꝫ ſunt eadeꝫ inter ſe ſunt eadeꝫ

Caritas eni eſt vinculum in quo
tanꝙ̄ mercatoꝛ i fardello ſuo om
nia defert ad hoſpiciuz ſuū·quod
ſi ruptum fuerit effunditur totuz·
Exemplū de dolio ꝛ circulo. Col.
iij·Ante omnia in vobiſipſis mu
tuam caritatem habentes. quod
eſt vinculū perfectionis·ps̄.Ec=
ce ꝙ̄ bonū et ꝙ̄ iocundum habi=
tare fratres in vnū·Sit tamen in
vnum et non in ſcandaluz·alioqn
nec bonuz nec iocundum ſed peſſi
mum ac moleſtiſſimum·Ve autē
illi per quē iocundiſſimum vincu
lum vnitatis rumpitur·iudiciū poꝛ
tabit quicunqꝫ eſt ille·Item ſi la
boꝛamus bonuz eſt habitare fra
tres in vnum·Exemplū de debili
bone qui cū alio poꝛtat qđ per ſe
nō poterat poꝛtare·Si quieſcam9
bonū eſt habitare fratres in vnū
Nullius eni boni ſine ſocio iocun
da ē poſſeſſio·vt dicit Seneca·Ex
empluz de floꝛibus quoꝝ in vnū
cōgregat apis vt mellificet·Plu
ra grana collecta faciunt aceruū
et multis nūmis grandis aceru9
erit·ideo dicitur Eccleſiaſtes·iiij·
Si vnus ceciderit ab alio fulcietur
Ecce ꝙ̄ bonum eſt laboꝛantibus
Et ſi doꝛmierint duo fouebuntur
mutuo vnus quomodo caleſiet·
Ecce ꝙ̄ bonū ꝛ ꝙ̄ iocundū eſt q̇e
ſcentibꝫ. Melius eſt ergo duos
eſſe ſimul ꝙ̄ vnum·Philoſoph9
Plura bona paucioꝛibꝫ ſunt eli=
genda·Ligna eni pariter cōgre=
gata maioꝛez faciunt ignez·Me=
lius eſt ergo duo ꝛc̄·Nota ꝙ col
legium vnitatis eſt cadentibꝫ in
remedium·qꝛ ſi vnus ceciderit ab

altero fulcietur·Ve ſoli qꝛ cuz ce
ciderit nō habet ſubleuātē·Nota
de populo qui liberauit ionathan
a patre dānatum·i·Regū·xiiij·Et
in dialogo de illo qui liberatur a
dracone oꝛatione fratrū·Itez eſt
reſurgentibꝫ in auxilium·Impoſ
ſibile eſt eni preces multoꝝ non
exaudiri·Exemplum abbatis qui
faciliter audit cōuentū quādo ſi
mul aliquid petunt·Similiter qn
oīs ciues alicui9 regni petūt ali
quid a rege nō de facili negat eis
Et vnus denarius minus bonus
aliquādo recipitur cuz multis bo
nis qui per ſe refutaretꝛ·Ideo me
lius eſt duos eſſe ſimul·Itez eſt
pugnātibꝫ in ſubſidiū·Nota quo
tiens filij iſrael cōgregati fuerūt
victoꝛes extiterūt.diſperſi vero vi
cti·Omis eni pugna vnanimiter
aggreſſa victoꝛiam parit·Exem
pluz de cauda equi qui de pilo ad
pilū poteſt rūpi ſed ſimul non po
teſt·Eccl'iaſtes·iiij·Si quiſpiā p
ualuerit vni·duo reſiſtūt ei·Dici
tur ꝙ quidā rex potens cū moꝛe
retur vocauit filios ꝛ iuſſit ꝙ ſin=
guli afferent virgas·quas de fa=
cili fregerūt·ſed ſimul iūctas frā
gere nō potuerūt·Et dixit eis ſic
filij ſi ſitis vnū inter vos ꝛ vnani
mes·nō poteritis vinci nec frangi
ſed ſi diuiſi et ſeparati vincemini
Itē pacietibꝫ in ſubſidiū·Leuis
eſt vni ſarcina quantūcūqꝫ debili
qn iuuatꝛ a pluribꝫ·Exemplū ner
uoꝝ et mēbroꝝ coꝛpoꝛis q̇ꝝ vn9
ſupportat aliū·Ro.xij·Vnū coꝛp9
ſum9 i xp̄o·ſinguli aūt altꝛ alti9
mēbꝛa·Itē itinerātibꝫ in ducatū·

In ſolitudine quidē opoꝛtet cōdu
ctum habere·non ſeip̄m conduce
re·Similiter in religione nullus
cōducere debet·ſed cōmunitatez
ſequi·Nota de bobꝫ alligatis iu
go quoꝝ vnus non poteſt dimit=
tere niſi frangat iugū aut rumpat
vinculū·et ſe non poteſt trahere
a ſuo coniugali·Nota de pueris
habentibꝫ quadrigas·et de mem
bꝛo paralitico qđ fouetur ab al=
tero·Itez eſt petentibꝫ in ſuffra
giū·qꝛ qđ vnus non obtinet p ſe
impetrat multitudo·Iudicū·xx·
Congregati ſunt filij iſrael quaſi
vir vn9 in eccleſia vt peterent au
xiliū a dño·Exemplū de elemoſy
nario diuitis·qui mltitudinē pau
perum ad dandum elemoſynaz ex
pectat·Quādo apoſtoli recepe=
runt ſpiritumſanctuz erant vna=
nimiter pſeuerantes in oꝛatione.
Actuū·ij·Itē mēbꝛū non nutri=
tur alimento coꝛpoꝛis niſi quādo
vnitur in coꝛpoꝛe·Item eſt expe
ctantibꝫ i cautelā·Miles eni nō
eſt ſecurus extra exercituz·nec ob
ſeſſus extra caſtrū·Sic nec fidelis
extra congregationem bonoꝛuz·
Exemplū de illo qui deſcendebat
ab ihrl'm in iherico et incidit in
latrones·Luce·x·Et de dina coꝛ=
rupta quādo receſſit a fratribus.
Gen̄·xxxiiij·Item puenientibus
eſt i gaudiū·Quid eni iocūdi9 ꝙ̄
illic eē vbi vna vox letātiū ꝛ vn9
ardoꝛ coꝛdium. amoꝛ pfectus et
vn9 omniū ſpūs·vbi qđ amatur
ineſtimabile eſt et incōparabile·
In hāc vnitatē imp̄catur dn̄s a=
poſtolis. Ioh̄·xvij·Non p eis tā

tum rogo ſed pꝛo omibꝫ qui cre
dituri ſunt p eos i me·vt ip̄i oīs
vnū ſint·ſicut pater in me et ego
in te vnū ſum9·Caritas eni hic in
choat paradiſuz·ibi conſumatur
tur vbi completur·Iuxta illud·
Ioh̄·xvij·Vt ſint conſumati in
vnum·ſicut et nos ſumus·

De vocatione quadruplici·

ſ Olet fieri quaduplex vo
catio·per litteras·p nu=
tuz·per vocē·per nūcios
Primo per litteras quādo p̄dica
tur tibi·offertꝛ tibi littera ex pte
dñi tui·Litteras dñi ſui audit vel
legit·qui audit verbū dei·Si ſer=
uus alicui9 magni dñi cū litteris
dñi ſui veniret ꝛ apportaret bonū
nunciū·cū deuotione et honoꝛe ſu
ſcipetur. Sic et p̄dicatoꝛ debet re
cipi·Mathei·x·Qui vos recipit
me recipit·Sed mlti litteras dñi
ſui non recipiunt·nec etiā audire
volūt·nec ad citationes eius ve=
niūt·licet oia habeant ab eo·ſed
ad citationes mundi ꝛ diaboli ad
que nō tenentꝛ cito vadūt·Prou̅·
p̄ino·Vocaui·ſcꝫ p litteras p diē
et rēnuiſtis·Itez ſi gallina vocat
pullos ſuos ꝓpter miluū ad ip̄az
currūt et abſcondit eos ſub alis·
ſed miſerrimus pullus aliquādo
cū intent9 eſt circa ſpinā vnā nō
venit et rapitur a miluo·Sic mi=
ſer hō itent9 nimis rebꝫ tēpoꝛali
bus nō vult ad deū venire qn vo
cat et rapitur a diabolo·Ihere·
viij. Apprehenderunt mendaciuz
et noluerūt reuerti·Mirabile eſt

Canis vocatus a dño ſtatim cur
rit ad eũ. et creatura ad creatorẽ
filius ad patrẽ. ſeru9 ad dñm ve
nire cõtẽmit. ideo cõqueritur dñs
Job.xix. Seruũ meũ vocaui et nõ
reſpõdit michi. ore ꝓprio depca=
bar. glo. ore pdicatoꝝ. Si rex vo
caſſet plures ſeruũ ſuũ et cõtem
neret venire multũ indignaretur
Et quõ nõ iraſcit̃ rex celi q̃ totiẽs
vocat hoiem et non vult venire.
ideo cõminatur p Yſa.lxv. Oĩs
in cede corruetis ꝓ eo ꝙ vocaui
nõ reſpõdiſtis michi. Itez vocat
nutu man9 vel ſignis creturaruz
que nobis innuũt vt ad deũ venia
m9. Mal9 ẽ monach9 qui nõ in
telligit ſigna abbatis ſui. vnde ſe
quitur. Extendi man9 meas bene
ficia mea largiendo. innuẽdo per
hoc vt ad me veniretis. ſicut vo=
cat̃ accipiter vel canis cibũ oſten
dendo. Sed nota ꝙ accipiter ſatu
ratus nõ redit ad manũ. Sic diui
tes ad deũ. ꝫ paupes famelici ve
niũt. ideo ſequitur. Et nõ fuit qui
aſpiceret. ꝫ bene fuit q̃ acciperet
Stultus reputaret̃ ille qui ſignũ
quod ponit̃ ad vinũ. id eſt circulũ
vellet cũ vino et ꝓ vino potare.
Sic qui terrena viſibilia que ſũt
ſigna regni celeſtis vult cum re=
gno vl' ꝓ regno. Aug9. Ve illis
qui diligũt nutus ſuos ꝓ te. Iſti
volũt habere oua ⁊ obolũ vinũ ⁊
nũmũ. Ihero. Impoſſibile eſt vt
quis fruat̃ pſentibꝫ bonis et fu=
turis. vt hic ventrẽ et illic mentẽ
impleat. vt de diuitijs ad diuitias
tranſeat. vt in celo et ĩ terra glo
rioſus appareat. Item vocat vo=
ce. id eſt inſpiratione. Yſaie.xxx.
Aures tue audiẽt vocez poſt ter
gũ monẽtis. ps. Audiã quid lo=
quat̃ in me de9 qui ſtat ad oſtiuz
cordis et pulſat. Sed mlti ei nõ a
periũt quod eſt magna ruſticitas
nõ aperire dño ſuo. Hoc ẽ quod
ſequitur. Deſpexiſtis oĩe cõſiliũ
meũ. Audires cõſiliũ amici tui de
rebꝫ tuis ſeruãdis. et non audis
cõſiliũ dei de ſalute aĩe tue. Itez
vocat per nũcios et flagella que
deferũt nobis ſignũ ſalutis. Sap.
xvi. Ad correctionẽ in breui tur=
bati ſunt ſignũ habentes ſalutis
Libenter recipit ſpõſa nũcios ab
amico ſuo ſibi miſſos. Sic debe=
mus amplecti tribulationes a fi=
deli amico nobis trãſmiſſas. Pro
uerb.iij. Quẽ diligit dñs corripit
et quaſi pater in filio cõplacet ſi
bi. glo. Tanto min9 de flagello
quo caſtigamur murmurare debe
m9. quãto in eo paterne dilectio
nis pign9 accepimus. Iſti ergo
nũcij deferũt nobis arras ſalutis
Heb.xij. Flagellat oẽm filiũ quẽ
recipit. Iſtis nũcijs debemus re=
ſpõdere. p cõtritionẽ/cõfeſſionez
et ſatiſfactionẽ. nõ turpiter eice=
re et ſine honore remittere. ſicut
dicit̃.ij. Reg.x. de nũcijs dauid ab
anon. Iſti nũcij cõpellũt nos itra
re ad nuptias eternas. vt dicitur
Luc.xiiij. Cõpelle itrare. glo. qui
tribulationibꝫ fracti ad amorem
dei redeũt cõpellũtur ĩtrare. No
ta quõ dñs ſollicit9 eſt de nobis.
Quãdo aliquis inuitat alium ad
prandiũ ſuũ vellet forte ꝙ nõ ve
niret. ſed domin9 nõ, ita. imo vim

infert vt ſecũ maneam9 et iuitat
nos vſqꝫ ad veſtiuz laniationẽ. et
trahit p ſubtractionẽ tẽporaliuz
et infirmitates. quod eſt veſtiuz
laniatio. Oſee.xi. In funicl'is ade
traham eos in vinculis caritatis
q̃a multos ſeducit ꝓſperitas. q̃s
aduerſitas reducit. Hoc patet in
paulo quem cecitas humiliauit.
Actuũ.ix. Et in filio ꝓdigo quẽ
fames reuocauit. Luce.xv. Et in
manaſſe.ij. Paral'.vlti. Sed nota
ꝙ dñs vocat ad multa. Primo ad
fidei illuminationẽ.i. Petri.ij. Vos
eſtis gen9 electũ ⁊c̃. qui de tene
bris. ſcꝫ infidelitatis vocauit vos
in admirabile lumẽ ſuũ. id eſt ad
fidẽ que mentẽ illuminat. De hoc
reqre ſup̃ de fide. Item vocat ad
patientiã.i. Petri.iij. Non reddẽ=
tes malũ ꝓ malo. neqꝫ male pro
male. q̃a in hoc.i. ad hoc vocati
eſtis vt hereditatẽ benedictione
poſſideatis.i. Petri.v. Deus autẽ
oĩs gratie qui nos vocauit in eter
nã gloriã ſuã. modicũ hic paſſos
ipe pficiet ⁊c̃. Item vocat ad re=
fectionez. Sũptuoſus eſſet paup
ſi rex vocaret eũ ad prandiuz ſuũ
et venire negligeret. q̃d facit do
minus. Math.xi. Venite ad me
oĩs q̃ laboratis et onerati eſtis
ego reficiã vos. Et certe qui non
facit quãdo poteſt nõ facit quã=
do vult. vt patꝫ in fatuis virgini
bus. Math.xxv. Nouiſſime aũt
venerũt ⁊c̃. Item vocat ad mũdi
ciã.i. Theſſal'.iiij. Nõ vocauit nos
deus in immũdiciã ſed in ſanctifi=
cationẽ. Item ad libertatẽ. Gal'.
v. Vos ĩ libertatẽ vocati eſtis fra
tres. glo. vt nõ timore ſed amore
viuatis vel ſeruiatis tantũ. ne li=
bertatẽ in occaſionez detis carnis
glo. ne ĩpune vobis peccandũ ar=
bitremi. Item ad penitentiã. Lu
ce.v. Non veni vocare iuſtos ſed
peccatores ad penitentiã. qꝛ non
egent q̃ ſani ſunt medico ſed qui
male habent. Exo.v. Deus he=
breoꝝ vocauit nos vt eam9 viaz
trium dieꝝ in ſolitudinẽ ⁊c̃. Yſa.
xxij. Vocauit dñs ĩ die illã ad fle=
tum et ad planctũ. ſequit̃. Et ec
ce gaudiũ ⁊c̃. Item ad pacem.i.
Coꝝ.vij. In pace vocauit vos de
us. Col'.iij. Pax xp̃i exultet ĩ cor
dibꝫ veſtris. in qua vocati eſtis.
Itez ad ſui imitationẽ. Yſa.xli.
Qui ſuſcitauit ab oriente iuſtũ. vo
cauit eũ vt ſequeret̃ ſe. Job.xxiij
Veſtigia eius ſecut9 ẽ pes meus
viã eius cuſtodiui ⁊c̃. Itez ad re=
munerãdũ. Math.xx. Voca ope=
rarios. ⁊ redde illis mercedẽ. ope
rarios dicit nõ ocioſos. Si tu non
das ocioſis mercedez. ſed illis qui
operant̃ ĩ vinea tua ſolũ. Quare
a deo expectas mercedẽ niſi inſtã
ter operis ꝓ eo. Sapie.x. Reddet
deus mercedẽ laboꝝ ſanctoꝝ ſuo
rũ. De quolibet iſtoꝝ require ex
poſitiones ſuo titulo. Thema.

v Oca amicam tuam. Pro=
uerb.vij. Ad hoc ꝙ ali=
quis daret libẽter aliq̃d
alteri duo ſpecialiter ſunt neceſ=
ſaria. ſcꝫ ꝙ illũ in ſe habeat. ⁊ ꝙ
illũ cui dat diligat. Null9 eni dat
quod nullo mõ habet. Null9 etiã
alieno libenter dat q̃d habet niſi
ipm amet. Oẽ eni donũ ꝓcedit ex

amoꝛe donãtis. Nos autẽ oẽs q̄t
quot ſum⁹ hoĩes vellem⁹ habe-
re gratiã dei. qꝛ ipa indigem⁹. et
ideo opoꝛtet ſi volum⁹ vt deẽ no
bis ꝙ recurram⁹ ad aliquẽ q̄ ha
beat in ſe p̄dictas duas conditio-
nes. ſcȝ ꝙ gratiã dei in ſe habeat
et ꝙ nos diligat. Et quãto inue-
nem⁹ qui habeat in iſtis maioꝛẽ
excellentiã tanto ab eo poterim⁹
facili⁹ gratiã obtinere. Licet aũt
ſancti qui ſũt in padiſo habeant
iſta duo. ſcȝ ꝙ habeãt in ſe gra-
tiã dei et ꝙ ſint amici nr̄i. et ideo
om̄s p ſuã itercesſionẽ poſſint no
bis dare gratiã. Verũtamẽ beata
maria in his oẽs ſanctos excellit
qꝛ ipa ſup om̄s gratiã habet. vn-
de dixit ſibi angelus ꝙ erat gr̄a
plena. Sup om̄s etiã ſanctos nos
amat. vnde etiã ꝓpter ſpecialẽ di
lectionẽ quã ad nos habet dicit̄
mater noſtra. Et ideo null⁹ eſt in
padiſo qui libẽter p ſuã p̄cez gra
tiã nõ cõferat. ꝓpter qd̄ ſalomõ
conſulit cuilibet noſtrũ vt ipſam
petam⁹ dicens. Voca amicã tuaȝ
ꝛc̄. Ad ipſam ergo recurramus.

Introitus.

Cũ de⁹ ſit ſũme potẽs bene poſ
ſet nos cogere ad aliq̄d faciendũ
ȝ nõ vult nos cogere ad aliq̄d fa
ciẽdũ. ſed ꝓcedit nobiſcũ p modũ
cõſiliarij vocãdo nos ad faciẽdũ
volũtatẽ ſuã. Vocatio eni ſua ẽ p
modũ cõſilij. ꝙ autẽ hõ nõ ſequa
tur cõſiliũ alicui⁹. cõtingit ex hoc
ꝙ hõ dubitat an det bonũ cõſili
um. deus autẽ nõ poteſt dare niſi
bonũ conſiliũ. Qd̄ autẽ aliq̄s dat
malũ cõſiliũ. vel contingit ꝓpter
ignoꝛantiã. qꝛ hõ neſcit bene con
ſulere aut ꝓpter maliciã qꝛ ſcien
ter vult hoĩem decipe. De⁹ autẽ
eſt ſũme ſapiẽs et ita ſcit bene cõ
ſulere. Eſt etiã ſũme bon⁹. et ideo
nemĩnẽ vult decipe. et ideo debe-
m⁹ ſemp cõſiliũ ei⁹ ſequi ꝛ abſq̄ȝ
vllo dubio ire ad faciẽdũ illd̄ ad
q̄d vocat nos. Diſtinctio.
Sicut videm⁹ quãdo aliquis eſt
p̄ſens cũ hoĩe nõ opoꝛtet ipm ad
ſe vocare ſed vocat hõ aliquẽ qñ
eſt remot⁹. Sic de⁹ vocat illos q̄
remoti ſũt ab eo. Eſt autẽ aliq̄s
remot⁹ et lõge ab eo tripliciter.
Quia vel eſt elongat⁹ ab ei⁹ no
ticia ſicut ĩfideles. vel ab ei⁹ gra
tia ſicut pctõꝛes. vl' ab ei⁹ gloꝛia
ſicut iuſti moꝛientes. Et qꝛ deus
om̄eȝ hoĩeȝ vult ad ſe venire. vo
cat infideles ad ſui noticiã. vt ip-
ſos p fidẽ illumiet. Peccatoꝛes ad
ſuã gratiã vt eos p penitẽtiã iu-
ſtificet. Juſtos moꝛiẽtes ad ſuaȝ
gloꝛiã. vt eos in padiſo remune-
ret. Primo ergo de⁹ vocat infide-
les ad ſui noticiã a qua ſũt remo
ti vt ipos p fidẽ illumiet. Prim⁹
eni mod⁹ q̄ hõ poteſt eſſe cõiũct⁹
deo eſt p noticiã ei⁹ que habetur
p fidẽ. Cũ eni de⁹ ſit veritas ꝛ ma
xime talis veritas. q̄lis ẽ veritas
fidei qñ i itellectu hoĩs ẽ veritas
fidei ipe de⁹ ẽ in intellectu ei⁹ et
ita eſt hõ ꝓpter eũ. vnde He. xi
Credere opoꝛtȝ accedentẽ ad deũ.
Cum itaq̄ȝ infideles iſtam verita
tem non habeant in ſuo intelle-
ctu. imo falſitatem ei cõtrariam.
ſequitur ꝙ ſint elongati et remo
ti a deo. Iſtos vocat de⁹ ad fideȝ

et illuminat. quãdo facit eos ve-
nire ad baptiſmuȝ vbi hõ recipit
fidẽ xp̄i. Yſa. xlv. Seruos vocabit
alio nomie. qꝛ cũ ante baptiſmuȝ
vocentur iudei ſarraceni et infide
les. poſtmodũ vocantur xp̄iani ꝛ
fideles. Nota ꝙ ad fidẽ ſuã et ba
ptiſmũ aliquãdo de⁹ vocat infide
les p ſuos p̄dicatoꝛes. ſicut fecit
in p̄ncipio quãdo miſit apoſtolos
qui p totũ mũdũ p̄dicauerũt fidẽ
xp̄i. ſicut poſtmodũ ſancti i diuer-
ſis partibꝫ mũdi p̄dicauerũt. Ita
ꝙ noticia fidei xp̄i p totũ mũduȝ
eſt diſperſa. aliquãdo autẽ vocat
aliquos ipe immediate. inſpirãdo
eos vt veniãt ad fidẽ. Sicut vide-
m⁹ aliquãdo de aliq̄bꝫ iudeis vel
ſarracenis qui mlt̄o tẽpoꝛe cõtra
dixerũt ꝙ nolebãt recipe fideȝ ꝙ
ſubito ĩſpirati a deo cõuertũtur
ſequẽtes ſtatim deũ. q̄s ad fidẽ in
teri⁹ vocauit. vnde q̄libet taliũ po
teſt dicere illd̄. Job. xiiij. Vocab
me ꝛ ego reſpõdebo tibi. Secũdo
vocat de⁹ peccatoꝛes ad ſuã gra-
tiã a qua ſũt lõge facti. vt eos p
penitentiã iuſtificet. Secũd⁹ eni
modus p quẽ poteſt hõ eſſe con-
iunct⁹ deo eſt gratia. De⁹ eni ca
ritas eſt. et ideo cuȝ ille qui eſt in
gratia dei habeat i volũtate ſua
caritatẽ. ſequit̄ ꝙ de⁹ ſit i volũta
te eius. et ideo eſt ſibi multũ ꝓpe
vnde. i. Joh. iiij. De⁹ caritas eſt
et q̄ manet i caritate i deo manet
et deus in eo. Iſte autẽ mod⁹ cõ
iunctionis cũ deo. ſcȝ p ipius gra
tiã ꝛ caritatẽ pfectioꝛ eſt q̄ꝫ pm⁹
qui eſt p ipſi⁹ noticiã. ſcȝ fideȝ. qꝛ
ad iſtũ ſequit̄ ille. Quicũq̄ȝ enim
habet in volũtate deũ p caritateȝ
habet etiã in intellectu p fidẽ eũ
et ita eſt cõiũctus ſibi dupliciter
Sed qui habet eũ i intellectu p fi
dem. nõ ſequit̄ ꝙ habeat in volũ
tate p caritatẽ. Multi eni habẽt
fideȝ dei qui non habent caritatẽ
nec gratiã dei. Ille etiã mod⁹ pa
rum valet ſine iſto. Cuȝ itaq̄ȝ pec
catoꝛes qui ſũt i peccato moꝛtali
non habeãt in ſe caritatẽ nec gra
tiã dei. quãdo voca[illegible] eos ad pe-
nitentiã. ibi hõ dimi[illegible]tit peccata.
et reuertit̄ ad dei gratiã et carita
tem. Ro. viij. Quos vocauit hos
et iuſtificauit. Notanduȝ etiaȝ ꝙ
iſtos vocat de⁹ p ſuos p̄dicatoꝛes
qui q̄tidie p̄dicant ꝛ denũciãt pec
catoꝛibꝫ ꝙ cõuertant̄ ad deũ. oẽs
vocat per cõſcientiaȝ ꝓpriã. Non
eni eſt aliq̄s in pctõ qui non ha-
beat cõſcientie remoꝛſũ. Conſciẽ-
tia eni rep̄hẽdit hoĩem et dicit ꝙ
nõ eſt i bono ſtatu. et ꝙ male fa
cit quãdo peccat. Aliquãdo etiã
de⁹ vocat ĩmediate aliquos iſpi-
rando eos ad penitẽtiã. Vnde vi-
dem⁹ ꝙ multi fuerũt peccatoꝛes
maximi et ſubito cõpuncti redeũt
ad ſeipos et veniũt ad penitẽtiã
et habent maximã cõtritioneȝ de
peccatis et poſtea ſũt hoĩes mul
tum pfecti. ſicut patet de latrone
qui crucifixus eſt cũ xp̄o. ꝙ ſubi-
to cõpunct⁹ et cõtritus cõuerſus
eſt ad deũ. De iſta vocatione dici
tur. Yſa. xxij. Vocabit dñs ad fle
tuȝ et ad planctũ. ſcȝ p peccatis.
Tertio vocat de⁹ iuſtos moꝛiẽtes
ad ſuam gloꝛiaȝ a qua erãt elon-
gati vt eos in paradiſo retineat.

Tertio eni modo poteſt eſſe ho=
mo cõiunctus deo per ipſi9 glo=
riam. et iſte mod9 eſt multo ꝑfe=
ctior duobꝫ ꝑmis. q2 ibi habetur
cõpletior noticia et cõpletior ca=
ritas dei. Et qui iſto modo eſt cõ
iunct9 deo nunq̃ poteſt ab eo ſe
parari. ſic non cõtingit primis mo
dis. Dignum eſt eni vt hoies qui
fuerunt obediẽtes ſibi in hoc mũ
do et ſecuti ſunt eũ vocantẽ eos.
venientes ad fidem eius. et peni
tentiaz. ſi aliquãdo peccauerũt ꝙ
quãdo recedũt de hoc mũdo non
ſit eis incurialis vt non curet de
eis. ſed vt vocet eos ad ſe et ad
gloriã ſuã. Vnde cuilibet vocato
dicit in morte illud. i. Timoth. vi
Apprehende vitaz eternã in qua
vocatus es. et confeſſus bonã cõ
feſſionez coram multis teſtibus.
Nota ꝙ nõ eſt ſic de iſta vocatio
ne ſic de alijs ꝑmis duabꝫ. Deus
eni oĩs infidelis vocat ad fidez ⁊
nolunt venire oĩs. Vocat etiam
peccatores ad penitentiã et mul
ti nolunt venire. Sed non eſt ali=
quis quẽ ipſe i morte vocaret ad
ſuã gloriaz quin iret libentiſſime.
Sed ſicut ipſi fecerũt voluntatez
ꝓpriam et noluerunt venire ad il
lud ad quod vocabat eos. iuſtuz
eſt ꝙ ipſe etiã vocet eos ad illud
ad quod ipſi non libenter vadunt
Nulluz eni deus vocat iſta tertia
vocatione. ſcꝫ ad ſuã gloriã niſi il
los qui ipm vocantẽ eos ad fidez
et penitentiã audierunt. et volun
tatem eius fecerũt. fidem recipiẽ
tes et penitentiã facientes. vnde
dicit dñs talibus in morte illud.

Prouerb. ꝑmo. Vocaui et rẽnui=
ſtis. extendi manuz meam et non
fuit q̃ aſpiceret. Deſpexiſtis om
ne conſiliũ meũ et increpationes
meas neglexiſtis. Ego q̃ꝫ in inte
ritu veſtro redibo. et ſubſannabo
cuz vobis. id quod timebatis ad=
uenerit. Cuz irruerit repentina ca
lamitas et interitus quaſi tempe
ſtas ingruerit. quãdo venerit ſup
vos tribulatio et anguſtia. ſcꝫ pe
narum inferni. et ſequitur. Tunc
inuocabunt me et ego non exau=
diam. eo ꝙ exoſam habuerũt di=
ſciplinã. et timorẽ dñi non ſuſce=
perunt. nec acquieuerũt conſilio
meo ⁊c̃. Auerſio paruuloꝝ inter
ficiet eos et ꝓſperitas ſtultoꝝ ꝑ=
det eos. Qui aũt me audierit abſ
q̃ꝫ terrore quieſcet et habũdãtia
ꝑfruetur maloꝝ timore ſublato.

Venire. thema

Ego veni hodie ad fontez aque viue. Geñ. xxiiij. Sicut qui indiget aqua ad
irrigandũ nõ debet ire ad aliquod
vas vbi modicũ aque inuenitur.
ſed ad fontẽ vbi fluit aqua in ha
bũdãtia. Sic q̃ indiget gratia dei
ad aiam irrigandaꝫ. non debet ire
ad aliquẽ habentẽ modicuꝫ gra=
tie. ſed ad fontẽ vbi poteſt habũ
dantia gratie inueniri. Nunc qui
libet ſanct9 de paradiſo eſt ſicut
vas. ſed beata virgo eſt ſicut fõs
Quãuis eni q̃libet ſanct9 gratiaꝫ
dei habeat copioſe. tamẽ quecũ=
q̃ꝫ copia gratie cuiuſcunq̃ꝫ ſancti
modica eſt reſpectu habũdantie

quã habet beata virgo. Quia ſi=
cut dicit Bernardus. Ceteris ꝑ
partes marie vero ſe totam infu
dit gratie plenitudo. ⁊ ideo quia
homo indiget gratia dei debet po
tius ad ipſam recurrere q̃ꝫ ad ali
quẽ aliuꝫ ſanctũ. Vnde cum nos
modo gratiã indigeam9. debem9
ab ipſa petere et dicere verba ꝓ
poſita. Ego veni hodie ad fontẽ
⁊c̃. humiliter. ſcꝫ poſtulantes vt
michi et vobis det aquaꝫ gratie
ſue. Ad ipſam recurramus.

Introitus.

Licet magna benignitas eſſet ali
cui9 potentis regis ꝙ aliquẽ ſer
uum qui euꝫ grauiter offendiſſet
ꝑmitteret ante ſe venire et ei om
nẽ offenſam remitteret. Adhuc
eſſet multo maior benignitas et
clementia ſi ipſe ad reconſiliãdũ
ei ꝑſonaliter iret. Cũ fili9 dei po
tentiſſim9. imo a quo eſt omis po
teſtia rex regũ. non ſoluꝫ voluit
tantam benignitatẽ et clementiã
oſtẽdere vt humanũ gen9 quod
grauiter eũ offẽderat ꝑmitteret
ad ſe venire. imo vt maximã beni
gnitatẽ oſtenderet. ipẽ ad nos ve
nire dignatus eſt vt nobis oĩem
offẽſam remitteret et ad regnuꝫ
ſibi et patri reconciliatos reduce
ret.

Diſtinctio.

Sciendũ ꝙ duplex aduentus filij
dei ad homies inuenitur. Prim9
fuit corporalis. ſcꝫ qñ corporalitẽ
venit ad nos carnẽ aſſumẽdo. Se
cundus ſpũalis quãdo ſcꝫ quoti=
die venit ad nos ſpũaliter mentẽ
intrando. Eadem autẽ que toto
humano generi corporaliter veni
endo facit. cuilibet homi ſpũali=
ter veniendo facit. Venit autẽ in
munduꝫ vt medicus ad infirmos
curãdos. vt bellator expugnatos
defẽdendos. vt liberator ad capti
uos redimẽdos. Primo venit fi=
lius dei in munduꝫ vt medicus ad
infirmos curandos. Magn9 ad=
uenit medicus. q2 magnus vbiq̃ꝫ
iacebat egrotus. Humanũ eni ge
nus ante aduentũ xpi erat infir=
mũ. Non autẽ ſic eſt cũ vita eter
na que habetur in paradiſo ſicut
de vita hui9 mũdi. In hoc eni mũ
do aliqui homies ſunt qui iam a
ſuis parentibꝫ ⁊ a ſuo genere ha
bent diuitias vnde poſſunt viuere
Nec oportet eos ꝓprijs manibꝫ
laborare vel operari pro neceſſa
rijs vite acquirẽdis. Aliqui vero
ſunt qui nõ habent vnde viuãt ni
ſi de operibꝫ ſuis et de laboribus
manuũ ſuaꝝ. Sed null9 hꝫ a ſuis
parẽtibꝫ. nec a ſuo genere vñ poſ
ſit viuere in alio ſeculo. imo a pa
rentibꝫ et a genere noſtro habe=
mus ꝙ nõ debem9 illã vitã habe
re. Vnde quicũq̃ꝫ vult habere vn
de viuat in alio ſeculo oportet ꝙ
laboret hic faciendo bona opera
Sicut autẽ homies qui habet vi=
uere de laboribꝫ ſuis quãdo ſunt
infirmi nõ poſſunt facere opa vt
lucrentur vitã. Sic hoies ante ad
uentũ xpi nõ poterãt facere opa
ꝑ que poſt mortẽ haberent vitaꝫ
eternã. et ita oĩs erãt ſicut infir
mi. Sed xps veniẽs curauit gen9
humanũ. ita ꝙ q̃libet hõ poteſt
laborare et facere opa ꝑ que ſta
tim poſt mortẽ habeat vita etnã

Vnde dicebat ipſe Joh· xij· Non
veni vt iudicem mundū· ipm ſcꝫ
morti cõdēnãdo· ſed vt ſaluificē· i·
ſanū et ſaluū faciā mūduꝫ· Notā
dum ꝙ quilibet qui eſt in pctō
mortali eſt in eadē cõditione in q̃
erat totū genꝰ humanū ante ad
uentū xpi· qꝛ quicq̃d faciat nō po
teſt lucrari p ea que facit vitam
eternā· Et ideo multū deberet hō
q̄libet conari! vt ſemp ſtaret ſine
pctō mortali· Et ſi forte caderet
ꝙ ſtatim reſurgeret· Tūc eni qñ
hō dimittit peccatuꝫ· et venit ad
penitētiā· venit xps in aiam ſuaꝫ
et curat ſic eū ꝙ poteſt laborare
et opari p que facilꝰ lucrat̄ vitā
eternā· vnde dicebat ipe Joh· x·
Ego veni· ſcꝫ in aias penitētiū vt
vitā habeāt· Secūdo venit filius
dei in mūdū vt bellator expugna-
tos defēdēdos· Diabolꝰ eni ſemp
habuit iſtuꝫ modū ꝙ expugnat
hoies· ⁊ facit totū poſſe ſuū vt vi
cat eos iclinãdo ad peccatū· Sed
humanū genꝰ ante aduentuꝫ xpi
erat multū debile ad reſiſtendū ſi
bi· Et ideo pauci erant quos non
vinceret· Sed xps veniens poſuit
ſe in campo cū eo et vicit eū et li-
gauit euꝫ et abſtulit ſibi fere to
tam ſuā fortitudinē· ita ꝙ modo
multū eſt facile ſibi reſiſtere ⁊ eū
vincere· qꝛ ipe nō poteſt vincere
modo niſi eū qui vult p eū vinci·
et ita multū eſt facile ſibi reſiſte-
re. et eſt multuꝫ debilis potentie·
qm̄ vt dicit Greg· Multū debilis
eſt hoſtis qui nō poteſt vincere
niſi volentē· Propter hoc orabat
dauid dicens· Excita potentiā tuā
et veni vt ſaluos facias nos· No
ta ꝙ ſicut homies ante aduentū
xpi nō erant ita fortes ad reſiſtē
dū diabolo ſicut modo· ſed de fa-
cili vincebantur ab eo quãdo eos
impugnabat· Eodē modo nūc illi
qui ſunt in peccato mortali ſunt
multū debiles ad defēdēdū ſe ab
eo· qꝛ p peccatū mortale iam te-
net diabolꝰ eos ligatos· Sed qñ
venit homo ad penitentiā· venit
xps in aiam et ſoluit catenas pec
catoꝝ quibꝫ diabolꝰ tenebat li-
gatū· Et ipe habitat in anima p
gratiā et defendit hoiem· et facit
eū fortem ad reſiſtendū diabolo·
ita ꝙ nō habet poteſtatē ſup eū
q̃diu xps habitat i aia p gratiā
vnde Yſa· xl· Ecce dñs in fotitudi
ne veniet et brachiū eius dñabit̄
Tertio venit filꝰ dei in mūdū vt
liberator ad captiuos redimēdos
Diabolꝰ eni quos vicere poteſt
captiuos tenet· Cuꝫ itaqꝫ totū ge
nus humanū deuiciſſet in primis
parentibꝫ· Jdeo ipm quaſi capti
uū detinebat· Vnde et omes poſt
mortē in inferni carcere ponebã-
tur· Sed venit dei filꝰ ſicut libera
tor piiſſimꝰ· et dedit ſeipm morti
ꝓ redemptione humani generis·
Et ad placandū deū patrē ꝓ cu-
ius offenſa hō captiuꝰ a diabo-
lo tenebatur· ſanguinē ſuuꝫ fudit
⁊ ſic liberauit nos a poteſtate dia
boli oms qui huiꝰ redemptionis
pticipes eſſe voluerūt p fidē vnde
extraxit de carcere iferni oms qui
i eū ſperauerāt· ⁊ cū venturū cre
diderant· et fecit ꝙ nullꝰ ex poſt
ſit ſb poteſtate diaboli nec poſſꝫ

aliqueꝫ ponere in ſuo carcere tan
q̃ captiuū qui in hac redemptio
ne voluerant p fideꝫ partē habe-
re· rectaqꝫ et bona opera facere
vnde dicebat Math· xx· Filiꝰ ho
minis non venit miniſtrari ſed mi
niſtrare et dare animā ſuā in re-
demptionē ꝓ multis· Nota ꝙ li-
cet xpus redemerit oms hoies de
captiuitate diaboli· tamē adhuc
multi ſunt captiui eius· qꝛ vident̄
dictis mltoꝝ ꝙ placeat eis dñiū
ſuū et ipſius· Et ideo licet ſit pro
eis redemptionis preciū iam ſolu
tū· adhuc volūt ſub poteſtate eiꝰ
maxime remanere vt videtur· Et
idcirco ſicut genꝰ humanū nō po
tuit p ſe exire de captiuitate· ſed
exiuit cū xps venit in mundū· Sic
homo qui eſt modo captiuꝰ dia-
boli ꝓpter aliquod peccatū mor
tale· non poteſt de hac captiuita
te exire niſi veniat filꝰ dei in eiꝰ
aiam per gratiā· vnde Yſaie· lxij·
dicitur cuilibet penitenti Ecce ſal
uator tuꝰ venit· et ſequit̄· Et vo-
cabūt eos ad quos venerit popu-
lus ſanctꝰ· ſcꝫ redempti a dño ⁊c̄·

De voluntate bona.

ſ

Vnt quedā mulieres ſte
riles que nūq̃ concipiūt
nec pariūt· Sic ſunt mul
ti qui nūq̃ volūtatē bonā conci-
piūt· vt puerſi hoies· ſed frequē-
ter malā· Mōſtruoſuꝫ eſſet ſi mu
lier conciperet bufonē vel ſerpē
teꝫ que ſecūdū naturā debet con
cipere hoiem· Sic de homine qui
creatus eſt ad habendū deum· ſi
ſemper habeat venenū peccati in
corde· Jſti ſunt inimici dei· et libē
ter facerēt male ſi poſſent vel au
derent· Si ſcires ꝙ aliquis vellet
te occidere ſi poſſet nō multū dili
geres illū· Sic nec deus illuꝫ qui
eſt in volūtate peccãdi· qꝛ quãtū
in ipſo eſt ſi poſſet iterū xpm cru-
cifigeret· ſicut latro libenter fura
retur ſi nō timeret iudicē· Augꝰ
Manet in timore ſeruili volūtas
peccandi· et ſequeret̄ opus ſi ſpe
raretur impunituꝫ· Jtem ſi ſciret
aliquis homo! ꝙ vxor eius liben
ter relinqueret eū vel cū alio for
nicaret̄· ſi poſſet vel auderet· iam
quaſi adulteram reputaret· Sic
deus aiam maliuolā· Mathei· v·
qui viderit mulierē ad cõcupiſcē
duꝫ eā iam mechatꝰ eſt eā in cor
de ſuo· glo· volūtas ꝓ facto repu
tatur· Augꝰ· Non ſolū appetere
ſed velle appeti! criminoſum eſt·
Jtem ſunt quidā qui bonā volū-
tateꝫ accipiūt ſed non ad opus p
ducunt· Qui ſimiles ſunt illis mu
lieribus que cõcipiūt et non pari
unt· ſed partus in vtero ſuffocat̄
Et quid ꝓdeſt ꝓlem cõcipe! que
ſtatim emittitur vel moritur· vel
aueꝫ capere et ſtatim dimittere·
Oſee· ix· Effraim quaſi auis auo-
lauit· Yſa· xxxiij· Concipietis ar-
doreꝫ et parietis ſtipulā· Stultus
eſſet ille cui rex francie vellet da
re ciuitatē vel caſtrū· ſi differret
ille p menſem vel per annū acci-
pere· Poſſet eni rex volūtatē ſuā
vel cõſilium mutare· Sed magis
eſt fatuꝰ ille cui rex celi vult re-
gnū eternū vel gratiā ſuam dare

qn̄ differt accipe ne forte accipi=
at aliꝰ ⁊ ipe vt indignꝰ repellat̃
Mathei·xxi· Auferetur a vobis
regnuȝ dei et dabitur genti facie̅
ti fructus eius· Item tales ſimi=
les ſunt cuidā ruſtico qui ꝓmiſit
ꝙ faceret volare aſinū ſuū ad ta=
lem diem· et cuȝ populus multus
ad aſpectū cōueniſſet· dixit ꝙ aſi
nus eſſet infirmꝰ ⁊ modo non poſ
ſet volare ſed alias· Sic ſunt qui
dam qui ꝓponunt ꝙ aſinū· id eſt
corpus ſuū faciant volare ad re=
ligione̅ vel pegrinatione̅· ſed ſem
per infirmat̃ vel impeditur· Spi=
ritus eni̅ ꝓmptus eſt caro auteȝ
infirma· Math·xxvi· Item iſti ſi
miles ſunt ſacerdoti qui ꝓpone=
bat ire romā et dicebat ꝙ nō po
terat in eſtate ire ꝓpter calores·
nec in hyme ꝓpter frigus et ma
las vias· nec in vere ꝓpter cultū
agroꝝ et vineaꝝ· nec in autunno
ꝓpter meſſem et vindemias· Au
guſtinꝰ· Ligatus eraȝ non ferro
alieno· ſed mea ferrea voluntate
velle meū tenebat inimicus ⁊ in
de fecerat michi cathenā et con=
ſtrinxerat me· Iteȝ ſūt quedā mu
lieres que pariūt ſed non nutriūt
Tales ſunt illi qui bonū opus in
cipiūt ſed non pficiūt. Pſa·xxxvij
Erunt ſicut herba tectorum que
exaruit anq̄ꝫ matureſceret· Quid
ꝓdeſt igne̅ accendere qui ſtatim
extinguitur· nec lignis nec flatu
nutrit̃· Debet ergo tantuȝ feruor
bone volūtatis nutriri ſicut ignis
lignis· Prouerb·xxvi· Cum defe
cerint ligna extinguit̃ ignis· Ite̅
monſtruoſuȝ eſt puerū ab vtero
matris egreſſum creſcere in car=
nem ⁊ non oſſa· Sic hoiem in car
nalem affectū et non oſſa virtu=
tuȝ et membra bonoꝝ operū· Sūt
eni̅ quidā ſicut lux veſpertina· q̄
quāto ꝓcedit· tanto lux eius ⁊ ca
lor decreſcit in eo· et vmbra cre=
ſcit· Sic multi quāto plus viuūt·
tanto plus decreſcit i eis lux gra
tie et feruor bone voluntatis· et
vmbra cupiditatis et carnalis a=
moris ſemp in eis creſcit· Ihere·
vi· Ve nobis qꝛ declinauit dies· ⁊
ꝓlixiores facte ſunt vmbre veſpe
ri· Sed iuſti ſunt ſicut lux matuti
na que quāto ꝓcedit· tanto plus
calor et lux eius creſcit et vmbra
decreſcit. Prouerb·iiij· Iuſtoꝝ ſe
mita quaſi lux ſplendens ꝓcedit
et creſcit vſqȝ ad pfectum diem·
Iſti bonū opus pariūt et ꝓficiūt
id eſt vſqȝ ad fine̅ perducūt· Sed
ſunt quidā qui bonā voluntateȝ
dicunt ſe habere· et prauuȝ opus
pariūt quotidie· quod idem eſt ac
ſi mulier parit bufone̅ que con=
cepit hoieȝ. Prou·x· Fructꝰ iuſti
ad vitā· Fructꝰ impij ad peccatū.

De voluntate propria·

e Aueudū eſt a ꝓpria vo
voluntate qꝛ dn̄m ſuum
cōfundit· Oſee·x· Confū
detur iſrael in voluntate ſua· Cō
trariū eni̅ fere ſemp ei q̄ꝫ qd̛ vult
accidit· et ſic affligitur a ſeipſo·
Aug· Iuſſiſti dn̄e et ſic eſt vt pe
na ſit ſibi· ois inordinatus animꝰ
Debet homo ꝓpriā voluntate̅ de
ſerere· exe̅plo dn̄i q̄ dicit· Math·

xxvi· Nō ſicut ego volo ſed ſicut
tu vis pater· Bernardꝰ· Quis nō
erubeſcit obſtinatus eſſe in ſenſu
ſuo quādo ipſa ſapientia ſuū de=
ſeruit· Math·xvi· Qui vult veni
re poſt me abnegȝ ſemetipȝ· glo.
ꝓpriaȝ voluntate̅· et Iob·ij· Pel
lem pro pelle et cuncta que ha=
bet homo dabit pro anima ſua·
Ne dicatur de eo in qua pelle na
tus eſt lupus in ea oportet mori
euȝ· Et nota ꝙ pellis quāto ſub
tilior eſt· tanto difficilior ad exco
riandū· Sic qui plꝰ habent de ſub
tilitate ingenij vel religiois diffi
cilius exuuntur a ꝓpria volūtate
Caput animalis difficilius exco
riatur q̄ꝫ alia me̅bra· Per caput
in quo magis vigent ſenſus cor=
poris q̄ꝫ in ceteris me̅bris· ſigni=
ficantur ꝑlati illi qui plus viden=
tur habere ſcientie et diſcretiois
tales difficiliꝰ excoriātur a ꝓpria
voluntate q̄ꝫ ſimplices· eo ꝙ in
multa ſapie̅tia multa ſit indigna
tio· Eccleſiaſtes· pmo· Item an=
guilla pellem lubricam habet et
vix teneri poteſt ad excoriànduȝ·
Sic mlti ita lubrici ⁊ mobiles ſūt
ꝙ pelle ꝓprie volūtatis ſpoliari
non poſſunt· ſemp rationes ad ex
cuſandū vel cōtradicendū haben
tes· He ſunt pelles terre madiā
id eſt contradicentes quibꝰ cōmi
natur dn̄s per Abacuk·iij· Tur=
babūtur pelles terre madian· ſcȝ
in pꝛ̄ſenti· et i futuro iudicio· Iteȝ
qꝛ meritū euacuat. Pſa·lviij· Qua
re ieiunauimꝰ et aſpexiſti· et ſeq̄
tur· Ecce in die ieiunij veſtri inue
nitur voluntas veſtra· qua ſit vt
bona veſtra non ſint· Virga quā
to plꝰ hȝ de humore· tanto citius
flectitur· Sic qui plus habet de
gratia citius obedit· Sed lignum
aridū cito frangit̃ dū flecti credi
tur· Sic ſupbi qꝛ ſine humore gra
tie ſunt· flecti non poſſunt· Eccl'·
vi· Non te extollas in cogitatio=
ne anime tue velut taurus· ne for
te elidatur virtus tua per ſtulti=
ciā· et fructus tuos pdas et relin
quaris velut lignū aridū in deſer
to· id eſt ſine merito· Item arcus
à parte ventris multū poteſt in=
curuari· ſed a parte dorſi non· ſed
frangitur· Sic multi in proſperis
obediūt et in his que corpꝰ dele
ctant· ſed in duris laboribꝰ et in
aduerſis refugiūt et recalcitrant
ſicut equus habens dorſuȝ exco=
riatum contra onus· non atten=
de̅s qd̛ dicit· Gregorius· ꝙ obe=
dientia quanto plus habet de ſuo
tantò minoris eſt meriti· Item
qꝛ morte et̃na dignū efficit· Ber
nardꝰ· Quid odit deus aut quid
punit niſi ꝓpriaȝ volūtate̅· ceſſet
ꝓpria volūtas· et infernꝰ nō erit
Iteȝ talis raptor et fur ꝓbatur·
qꝛ accipit dn̄iū ſue volūtatis· quā
in deuȝ et in prelatū tranſtulerat
et vult habere· et ſic accipit alie
nū· Et ideo qui vult deo ſubtrahe
re qd̛ ſuū eſt· iuſtū e̅ vt beneficijs
eius ꝑuetur ſecūdū verbū Gre=
gorij· Iuſtū eſt vt ab eius benefi
cijs ſit quilibet alienus qui illius
iuſſionibꝰ nō vult eſſe ſubiectus·
Sed qui ſeipſuȝ vinceret magnū
premiū acquireret· qꝛ fortius eſt
ſeipſuȝ vincere q̄ꝫ gente̅ vnā· qꝛ

qui contra alium pugnat ex dimi
dio ſe pugnat·ſed cuꝫ pugnat cõ
tra ſe ex toto ſe pugnat· Multi
enĩ vrbes et regna ſibi ſubiugaue
runt ſed non ſeipſos·ideo dicit Se
neca·Qui ſe vincit contra omnia
fortis eſt·

De virginitate·

Vlta ſunt ꝓpter que cõ
m mendatꝛ virginitas·Pri=
mum eſt·qꝛ ſponſa cristi
ij·Coꝝ·xi·Deſpondi vos vni viro
virginẽ caſtam exhibere xp̃o·Le=
uitici·xxi· preceptum eſt ſũmo ſa
cerdoti virginẽ tantuꝫ ducere vxo
rem·ſed viduam et repudiatã ſor
didam et meretricẽ non accipiet
Per iſta verba q̃tuor genera mu
lierum que a matrimonio ſũmi ſa
ſacerdotis repelluntur·ſignifican
tur quatuor genera hoĩm que a
matrimonio xp̃i excludãtur· Pri
mum genus·per viduam intelli=
gitur anima cui mortuꝰ eſt car=
nalis vſus·ſed non affectus·quã
ſola neceſſitas retrahit a malo·
non caritas·et talis poteſt dici vi
dua de viuo marito· que lambit
vbi mordere non poteſt· id eſt de
lectationes preteritas quas ha=
bere non poteſt· cupit ſicut canis
lingit haſtile! et ſcutellam poſt
cibum·de tali dicitur·i· Timoth·
v·Vidua in delitijs viuens mor=
tua eſt·Talis vidua quãdo cõtin
git ei aliq̃d qḋ ei non placet ſem
per recogitat maritũ ſuũ mortuũ
ꝙuis fuerit peſſimus. Talis eſt
anima quãdo cõtingit ei aliquid

aduerſi ſemper ſuſpirat ad ea que
dimiſit· vt filij iſrael ad ollas car
niũ in deſerto· Exodi·xvi· Per re
pudiataꝫ ſignificantꝛ illi quos mũ
dana negotia repudiãt et ad illa
ſe ingerunt·non vocati a dño·con
demnãtur et opprimuntꝛ et mũduꝫ
non cõtemnũt·ſicut meretrix a le
catore ſuo non recedit·licet ab eo
frequẽter verberetꝛ et cũ eo mul
tas moleſtias ſuſtineat· Augꝰ·
Ecce turbat mundus et amatur·
quid ſi tranquillius eſſet·quomõ
inhereres formoſo qui ſic ample
cteris fedum·Sicut enĩ vna ani=
ma nõ poteſt eſſe habitatrix duo
ruꝫ corpoꝝ·Ita amor dei ⁊ amor
mundi non poſſunt ſimul in eadeꝫ
anima dñari·vnde Augꝰ Totuꝫ
exigit a te qui totuꝫ fecit te·Iteꝫ
tales vere poſſunt cõparari lecca
toribꝰ qui in curia principuꝫ bo=
nis nutriti morſellis·licꝫ faſtidiẽ
tur ⁊ licentientꝛ·tamẽ expulſi per
vnũ oſtiũ·redeunt ꝑ aliud·Sic q̃=
dam ſunt illecti ita delectationi=
bus mũdi et illecebris ꝙ licet ad
uerſitatibꝰ ⁊ moleſtijs p̃mantur
tamẽ ab eo non recedũt cõtra q̃s
dicitur·Eccl'·xxix·Minimũ ꝓ ma
gno placeat tibi· et improperiuꝫ
peregrinationis nõ ſuſtinebis·Per
ſordidã intelligitꝛ aĩa que immũ=
dis affectionibꝰ maculatꝛ·Si vis
ergo deſpõſari xp̃o· auferas ſibi
veſtimẽta ſordida· iuxta verbum
Zach·iij·Exemplũ ꝙ in veſte al
ba turpior eſt macula et facilius
apparet·Sic in virgine·Sicut ſo=
lent virgines maritande abijcere
ſordida veſtimẽta, ſic ⁊ tu ſordida

opera·omni tempore veſtimenta
tua ſint candida·Eccleſiaſtes·ix·
vnde·Roma·xiij· Abijciamꝰ ope
ra tenebrarũ et induamur arma
lucis·Per meretricẽ que patitur
cuiuſlibet libidini itelligitur aĩa
que cuilibet cedit tẽptationi·Et
nota ꝙ non dicitur caſta mulier
que libenter audit verba corrup=
toris licet ei cõſentire nollet·Sic
non dicitur caſta aĩa que tẽptatio
nes diaboli recipit et in eis dele=
ctatur·licet peccato cõſentire nõ
velit·ideo dicitur·Eccl'·xiij·Attẽ
de auditui tuo q̃m cũ ſubuerſione
tua ambulas. Secũdũ qḋ cõmen=
dat virginitatem eſt mundicia·
Apocal'·xiiij· Hi ſunt q̃ cũ mulie
ribus non ſunt coinquinati·virgi
nes enĩ ſunt· Ihero· Illa virgini
tas hoſtia xp̃i eſt·cuius nec men
tem cogitatio·nec carnem libido
maculat· Caſtitas enĩ corporis ſi
ne caſtitate mentis eſt quaſi ſpi=
ca ſine grano·burſa ſine argento
nux ſine nucleo·lampas ſine oleo
doliũ ſine vino·Hec ſũt fatue vir
gines que excluſe ſunt a nuptijs
qꝛ non habuerunt oleuꝫ gratie in
vaſis ſuis·Math·xxv· Virgini=
tas enĩ ſine gratia et caritate eſt
lampas ſine oleo et igne·Bern̄·
Subtrahe oleũ lampas nõ lucet
tolle caritatẽ caſtitas non placet
Item virginitas corporis plena
ſordidis deſiderijs ſimilis eſt latri
ne habenti orificiũ deauratum· et
lampadi interius plene ſtercore
et ceno·et ſimilis ſepulcro et fe=
retro exterius ornato·Math·xx=
iij·Ve vobis ypocrite qui ſimiles

eſtis ſepulcris dealbatis·Macu
la enĩ in veſte alba turpior appa=
ret·Sic macula peccati in virgi=
ne· ideo byſſo cõparatur· Prou·
xxxi· Mulier purpura et byſſus
indumẽtũ eius· Tertiũ p̃cioſitas
ideo gẽme cõparatur·Aug·Vir
ginitas eſt gẽma p̃cioſa ĩ theſau=
ro·Math·xiij·Simile eſt regnuꝫ
celoꝝ theſauro abſcõdito ĩ agro
Iob·xxxviij· Nunquid ingreſſus
eſt theſauros niuis ⁊c̃·Eccl'·xx=
vi· Oĩs ponderatio cuiuſcunqꝫ rei
tẽporalis cuiuſcũqꝫ ponderis ſit ⁊
valoris non eſt digna aĩe cõtinẽ=
tis·Non debet eſſe ſecurus qui in
ter latrones tam p̃cioſuꝫ theſau
rum portat in vaſe tam fragili.ij·
Coꝝ·iiij·Habemꝰ theſaurũ iſtuꝫ
in vaſis fictilibꝰ.Bernardꝰ·So=
lent virgines que vere virgines
ſunt ſemꝑ eſſe pauide et nunq̃ꝫ ſe
cure·Exemplum de bernardo qui
ꝓpter meretriceꝫ clamauit latro
latro·Quartũ eſt angeloꝝ cõfor
mitas·Ihero·In carne p̃ter car=
neꝫ viuere nõ terrena vita eſt ſed
angelica· Math·xxij·In reſurre=
ctiõe neqꝫ nubẽt neqꝫ nubentꝛ· ſꝫ
erũt ſicut angeli dei· Ambroſius
Supgreditur virginitas cõditio=
neꝫ humane nature ꝑ quaꝫ hoĩes
ãgelis ſimilantur·Maior eſt ta=
men victoria virginũ q̃ꝫ ãgelorũ
Angeli enĩ ſine carne viuũt· vir=
gines vero cuꝫ carne corruptibili
triumphãt· Et nota ꝙ virgines
debent eſſe ſolitarie et ſilueſtres·
nõ multũ affabiles·Silueſtria enĩ
aĩalia pulcriorẽ habent pellẽ q̃ꝫ
domeſtica· et cattus ſilueſtris q̃ꝫ

domeſticus· vnde ſolet dici Cat=
tus domeſticus cõburit pellem.
Sic virgines ſiluestres pulcriores
ſolent eſſe. q̃ꝫ affabiles· Familia
ritas eni et affabilitas viã parãt
ad luxuriã· Gen̄· xix· Ne ſtes in oi
circa regione ꝛc̃· Bern̄· O virgo
ſancta ſola eſto vt illi ſoli place=
as quẽ ſolũ ex omibus elegiſti· fu
ge publicuz· fuge iſtos domeſti=
cos· an ignoras verecundũ habe
re ſponſuz qui nequaq̃ꝫ ceteris p̄
ſentibꝫ ſuam velit exhibere pre=
ſentiã· Quintũ eſt integritas· Cy
prianus· Virginitas eſt opus in
tegrum atqz incorruptum· Ideo
virginitas dicitur lampas· qꝛ ſi=
cut lampas fracta non recupera
tur· Sic virginitas amiſſa non re=
cuperatur· Nam ſi quis amiſerit
virginitatẽ ſuam ſi totũ munduz
daret plenũ auro non recupera=
ret eaz. Amos· v. Virgo iſrael ꝓ
iecta eſt in terrã ſuam non eſt qui
ſuſcitet eã· Sextũ eſt formoſitas
interior quã requirit deus in ſpõ
ſa ſua· Cantico. ij. Oſtende michi
faciez tuã· ſcz interiorẽ que michi
placet· Pulcritudo eni exterior ẽ
ſicut pulcritudo depicta in parie=
te· tolle picturaz de pariete appa
ret lutũ quod erat interiꝰ vel pul
critudo floris· Yſaie· xl· Omis ca
ro fenũ ꝛc̃· ideo dicit̃· Prou̾· vlti·
Fallax gratia ꝛ vana eſt pulcri=
tudo· Pulcritudo que requirit̃ in
veſtibꝫ eſt pulcritudo accõmoda
ta· vel pulcritudo cornicule· Mul
tum erubeſceret aliquis nobilis ſi
oporteret eũ mendicare ab igno=
bilibus· Sic erubeſcere debet hõ

quãdo a vermibus et ouibus mẽ
dicat pulcritudinẽ exteriorẽ· cum
pulcritudo naturalis ſufficere de
beret· ſicut ſufficit alijs creaturis
vt ſoli et roſiz ꝛ alijs· Guido· Ca
re veſtes te ornant· pulcritudo eſ
ſet ſi eas ornares· ideo ornatũ que
rendo oſtendis te eſſe turpẽ· de=
cor qui cuz veſte induitur et cuz
veſte deponit̃· veſtis ꝓculdubio
eſt nõ veſtiti· Bernardꝰ· Fulgẽt
monilibꝫ et ſordẽt moribꝫ· Septi
mũ eſt· remuneratio magna· Iſti
eni debetur aureola et fructꝰ cen
teſimus· Yſa· lviij· Hec dicit dñs
eunuchis· Qui cuſtodiunt verba
mea dabo eis locuz in domo mea
et nomẽ melius a filijs et filiabꝫ
Sapie. iij· Felix ſterilis et incõq
nata que neſciuit thorꝝ in delicto.

De vſuris

m Vltiplici ſtulticia labo=
rat vſurarius· Prima eſt
qꝛ cum lucrari deſiderat
non vult fenerari deo cũ magno
lucro et ſine peccato· ſed ibi fene
ratur vbi parũ eſt lucruz et ma=
gnũ peccatũ· Augꝰ· Miſer hõ
cur feneraris homi· Fenerare deo
et centuplũ accipies· et vitaz eter
nã poſſidebis· Secũda ſtulticia ẽ
qꝛ ipe accipit pignꝰ ſup melius
vadiũ· quod ſcz ſup animã ſuã et
ad magnã vſurã pene· large expẽ
dit ſup ſeipm· et largius quã ex=
penderet ſup deterius pignꝰ q̃d
ipſe habeat· vnde ſimilis eſt aĩali
bus emptis a carnificibꝫ que ad
occidendũ impinguant̃ ꝓ quibus

quicquid carnifex expendit ſuper
ea expendit· hoc dicit̃· Ihere· xij·
Congrega eos· quaſi gregẽ ad vi
ctimã· et ſanctifica eos in die oc=
ciſionis· id eſt ſepa eos tanq̃ꝫ ea
que ſolẽt immolari· Tertia eſt in
iquitas magna· qꝛ vendit q̃d cõe
eſt omibꝫ· ſcz tempꝰ· ꝛ ideo iuſto
iudicio punitur temporis indigẽ=
tia· qꝛ viri ſanguinũ nõ dimidia=
bunt dies ſuos· Itez qꝛ vendit re
quiẽ noctis ꝛ lucez diei· merito
vtroqz in futuro carebit· Ideo fa
tuꝰ eſt ſacerdos qui cantat ꝓ eo
requiẽ· qꝛ ſcriptũ eſt. Ezech· vij·
Qui vendidit aliquid id quod vẽ
didit nõ reuertet̃ ei qui vendidit·
Quarta eſt. qꝛ vendit paupi q̃d
in lege nature debet ei· quã legez
creature inaĩte implere videntur
Fluuius eni inueniẽs vacuitatez
fouee nõ ptranſit donec eã reple
uerit. quecũqz vꝉ’is vt faciã vob̃
hoies et vos facite illis· Luc̃· vi·
Item lex moſaica dicit ei· Leuiti·
xxv· Pecuniã tuã nõ dabis fratri
tuo ad vſurã et frugũ ſuphabũ=
dantiã non exiges· Item euãge=
lica· Luce· vi· Date mutuũ michil
inde ſperantes· Quinta eſt qꝛ res
que nõ viuũt vult parere. quod ẽ
cõtra naturã· Vult eni nũmos q̇
non viuũt ſingulis diebꝫ vel mẽ=
ſibus alios nũmos parere· et fru
mentũ in archa. vel iã cõſumptũ
vult ſibi parere aliud frumentuz
vult etiã pecuniã ſuã operari dũ
quieſcit· Item oi hora in die ope
ratur· Si ille qui colligebat lig=
na i ſabbato lapidatus eſt· vt di
citur Numeri· xv· Quid fiet de vſu

rario qui omi die et in omni feſto
facit denarios ſuos operari· Sex
ta eſt· qꝛ non vult reſtituere alie
na vt a laqueo diaboli ꝛ pena et̃
na liberetur· Cum aues quãdo la
queũ ſentiunt potiꝰ dimittunt pe
dem vel alaz q̃ꝫ non euadant· Ec
cleſiaſtes· ix· Quomõ capiuntur
piſces ꝛc̃· Peior eſt iuda qui red
didit denarios ꝓ quibus vendide
rat xp̄m· et iferno qui redidit q̃d
ſuum non erat in paſſione xp̄i· vn
de comparatur vaſi paruo de ter
ra in quo ſeruatur pecunia! q̃d
denarios ſigillatim recipit· ſed nõ
poteſt inde haberi niſi frangatur
Sic vſurarius denarios reddit in
morte· quia non pmittitur portare
ſecuz. Seneca· Auarus michil re
ctum facit niſi cum moritur. Se=
ptima· cum dñs mandatũ dederit
hoi quãdo peccauit· Gen̄· iij· In
ſudore vultus tui veſceris pane
tuo· plus et meliꝰ vult comedere
q̃ꝫ alij et nõ laborare· Sed alij la
borauerũt ꝛ ipi in labores eorꝝ in
troierũt· p̃s· In labore hoim non
ſunt et cũ hoibꝫ nõ flagellabunt̃
ſed cuz demonibꝫ in inferno· p̃s·
Laborabit in eternum et viuet
adhuc in finem.

De veritate.

ſ Olet diſtingui triplex ve
ritas· Oris· cordis· et opis
Oris in locutione· Zach·
viij· Veritatẽ loquimi vnuſquiſqz
cũ ꝓximo ſuo· Vnꝰ denarius ve=
rus valet cẽtũ falſos· Sic vnꝰ hõ
verax centũ mẽdaces· ꝛ plus dili
git eũ deꝰ q̃ꝫ centũ mẽdaces· p̃s·

domeſticus· vnde ſolet dici Cat=
tus domeſticus cõburit pellem.
Sic virgines ſilueſtres pulcriores
ſolent eſſe. ꝙ affabiles· Familia
ritas enī et affabilitas viā parāt
ad luxuriā· Gen̄·xix· Ne ſtes in oi
circa regione ⁊c̄· Bern̄· O virgo
ſancta ſola eſto vt illi ſoli place=
as quē ſolū ex omibus elegiſti·fu
ge publicū· fuge iſtos domeſti=
cos· an ignoras verecundū habe
re ſponſuz qui nequaꝙ ceteris p̄
ſentibꝫ ſuam velit exhibere pre=
ſentiā· Quintū eſt integritas· Cy
prianus· Virginitas eſt opus in
tegrum atqꝫ incorruptum· Ideo
virginitas dicitur lampas· qꝛ ſi=
cut lampas fracta non recupera
tur· Sic virginitas amiſſa non re=
cuperatur· Nam ſi quis amiſerit
virginitatē ſuam ſi totū mundū
daret plenū auro non recupera=
ret eaꝫ. Amos·v. Virgo iſrael ꝓ
iecta eſt in terrā ſuam non eſt qui
ſuſcitet eā· Sextū eſt formoſitas
interior quā requirit deus in ſpō
ſa ſua· Cantico.ij. Oſtende michi
faciez tuā· ſcꝫ interiorē que michi
placet· Pulcritudo enī exterior ē
ſicut pulcritudo depicta in parie=
te· tolle picturaꝫ de pariete appa
ret lutū quod erat interiꝰ vel pul
critudo floris· Yſaie·xl· Omis ca
ro fenū ⁊c̄·ideo dicit̄· Proū· vlti·
Fallax gratia ⁊ vana eſt pulcri=
tudo· Pulcritudo que requirit̄ in
veſtibꝫ eſt pulcritudo accōmoda
ta· vel pulcritudo cornicule· Mul
tum erubeſceret aliquis nobilis ſi
oporteret eū mendicare ab igno=
bilibus· Sic erubeſcere debet hō

quādo a vermibus et ouibus mē
dicat pulcritudinē exteriorē· cum
pulcritudo naturalis ſufficere de
beret· ſicut ſufficit alijs creaturis
vt ſoli et roſis ⁊ alijs· Guido· Ca
re veſtes te ornant· pulcritudo eſ
ſet ſi eas ornares· ideo ornatū que
rendo oſtendis te eſſe turpē· de=
cor qui cuꝫ veſte induitur et cuꝫ
veſte deponit̄· veſtis procul dubio
eſt nō veſtiti· Bernardꝰ· Fulgēt
monilibꝫ et ſordēt moribꝫ· Septi
mū eſt· remuneratio magna· Iſti
enī debetur aureola et fructꝰ cen
teſimus· Yſa·lviij· Hec dicit dn̄s
eunuchis· Qui cuſtodiunt verba
mea dabo eis locuꝫ in domo mea
et nomē melius a filijs et filiabꝫ
Sapie.iij· Felix ſterilis et incōq
nata que neſciuit thoꝝ in delicto.

De vſuris

Vltiplici ſtulticia labo=
m
rat vſurarius· Prima eſt
qꝛ cum lucrari deſiderat
non vult fenerari deo cū magno
lucro et ſine peccato· ſed ibi fene
ratur vbi parū eſt lucruꝫ et ma=
gnū peccatū· Augꝰ· Miſer hō
cur feneraris homi· Fenerare deo
et centuplū accipies· et vitaꝫ eter
nā poſſidebis· Secūda ſtulticia ē
qꝛ ipſe accipit pignꝰ ſup melius
vadiū· quod ſcꝫ ſup animā ſuā et
ad magnā vſurā pene· large expē
dit ſup ſeipm̄· et largius quā ex=
penderet ſup deterius pignꝰ q̄d
ipſe habeat· vnde ſimilis eſt aīali
bus emptis a carnificibꝫ que ad
occidendū impinguant̄ ꝓ quibus

quicquid carnifex expendit ſuper
ea expendit· hoc dicit̄· Ihere·xij·
Congrega eos· quaſi gregē ad vi
ctimā· et ſanctifica eos in die oc=
ciſionis· id eſt ſepa eos tanꝙ ea
que ſolēt immolari· Tertia eſt in
iquitas magna· qꝛ vendit q̄d cōe
eſt omibꝫ· ſcꝫ tempꝰ· ⁊ ideo iuſto
iudicio punitur temporis indigē=
tia· qꝛ viri ſanguinū nō dimidia=
bunt dies ſuos· Iteꝫ qꝛ vendit re
quiē noctis ⁊ luceꝫ diei· merito
vtroqꝫ in futuro carebit· Ideo fa
tuꝰ eſt ſacerdos qui cantat ꝓ eo
requiē· qꝛ ſcriptū eſt. Ezech·vij·
Qui vendidit aliquid id quod vē
didit nō reuertet̄ ei qui vendidit·
Quarta eſt. qꝛ vendit paupi q̄d
in lege nature debet ei· quā legeꝫ
creature inaīte implere videntur
Fluuius enī inueniēs vacuitateꝫ
fouee nō ptranſit donec eā reple
uerit. quecūqꝫ vl'ꝯis vt faciā vobꝭ
hoies et vos facite illis· Luc̄· vi·
Item lex moſaica dicit ei· Leuiti·
xxv· Pecuniā tuā nō dabis fratri
tuo ad vſurā et frugū ſuphabū=
dantiā non exiges· Item euāge=
lica· Luce· vi· Date mutuū michil
inde ſperantes· Quinta eſt qꝛ res
que nō viuūt vult parere. quod ē
cōtra naturā· Vult enī nūmos q̄
non viuūt ſingulis diebꝫ vel mēs
ſibus alios nūmos parere· et fru
mentū in archa. vel iā cōſumptū
vult ſibi parere aliud frumentuꝫ
vult etiā pecuniā ſuā operari dū
quieſcit· Item oī hora in die ope
ratur· Si ille qui colligebat lig=
na ī ſabbato lapidatus eſt· vt di
citur Numeri·xv· Quid fiet de vſu

rario qui omi die et in omni feſto
facit denarios ſuos operari· Sex
ta eſt· qꝛ non vult reſtituere alie
na vt a laqueo diaboli ⁊ pena et̄
na liberetur· Cum aues quādo la
queū ſentiunt potiꝰ dimittunt pe
dem vel alaꝫ ꝙ non euadant· Ec
cleſiaſtes·ix· Quomō capiuntur
piſces ⁊c̄· Peior eſt iuda qui red
didit denarios ꝓ quibus vendide
rat xp̄m· et iferno qui redidit q̄d
ſuum non erat in paſſione xp̄i· vn
de comparatur vaſi paruo de ter
ra in quo ſeruatur pecunia! q̄d
denarios ſigillatim recipit· ſed nō
poteſt inde haberi niſi frangatur
Sic vſurarius denarios reddit in
morte· quia non pmittitur portare
ſecuꝫ. Seneca· Auarus michil re
ctum facit niſi cum moritur. Se=
ptima· cum dn̄s mandatū dederit
hoī quādo peccauit· Gen̄·iij· In
ſudore vultus tui veſceris pane
tuo· plus et meliꝰ vult comedere
ꝙ alij et nō laborare· Sed alij la
borauerūt ⁊ ipi in labores eoꝝ in
troierūt· p̄s· In labore hoim non
ſunt et cū hoibꝫ nō flagellabunt̄
ſed cuꝫ demonibꝫ in inferno ·p̄s·
Laborabit in eternum et viuet
adhuc in finem.

De veritate.

Olet diſtingui triplex ve
ſ
ritas· Oris· cordis· et opis
Oris in locutione· Zach·
viij· Veritatē loquimi vnuſquiſqꝫ
cū ꝓximo ſuo· Vnꝰ denarius ve=
rus valet cētū falſos· Sic vnꝰ hō
verax centū mēdaces· ⁊ plus dili
git eū deꝰ ꝙ centū mēdaces· p̄s·

Ecce eñi veritatem dilexiſti. incer
ta et occulta ſapientie tue mani=
feſtaſti michi. Item debet eſſe ve
ritas oꝛis in cõfeſſione. qꝛ cõfitẽs
adducit̃ tanꝗ̃ teſtis in cauſa do=
mini contra ipſum a quo exigitur
veritas. qꝛ teſtis falſus non erit
impunitus. Prouerb. xix. Et qui
mentitur in confeſſione. teſtis eſt
fraudulentus. Eccl. iiij. Pro aīa
tua non cõfundaris dicere verum
Nam in veritate confeſſionis aīa
ſanctificatur. Ioh. xvij. Pater ſan
ctifica eos in veritate. ſcꝫ confeſ=
ſionis. qꝛ facta eſt iudea ſanctifi
catio eius. id eſt cõfeſſio ſanctifi
catio eius. Itē p hanc aīa a pec
cato et a diabolo liberatur. Ioh.
viij. Cognoſcetis veritatẽ et veri
tas liberabit vos. Item per hanc
ab ictibꝫ inimici ſicut pugil clype
peo ꝓtegitur. ps. Scuto circũda
bit te veritas eius. Item p hanc
in eternũ regnũ itroducitur. Yſa.
xxvi. Aperite poꝛtas. et ingredie
tur gens iuſta cuſtodiens verita
tem. Item eſt veritas coꝛdis i cõ
tritione vel dilectione. i. Ioh. iij.
Nõ diligamꝰ verbo neqꝫ lingua
ſed opere et veritate. Bern. Ille
vere deũ amat qui euꝫ quẽ amat
querit. nec quicꝗ̃ ipſiꝰ ſecũ. Qui
autẽ pmiũ ſui amoꝛis ꝓpter deũ
querit. ꝓ certo deũ nõ diligit ſed
ſua. vt meretrix leccatoꝛeꝫ ꝗ̃ diu
dat ei. vel canis os ꝗ̃ diu inuenit
quod rodat. ps. Confitebitur tibi
cuꝫ benefeceris ei. Item eſt veri=
tas operis. Eph. iiij. Veritatẽ fa
cientes in caritate creſcamꝰ in il=
lo p oīa. Nota ꝙ ſunt quidam

nuncij falſi qui poꝛtãt arma re=
gis picta in pixide. ſed intus non
habẽt litteras. nec ſignũ eiꝰ. Ta
les ſunt ypocrite qui non operan
tur intentione placendi abſqꝫ mũ
do. et ideo opera eoꝝ erunt vt fal
ſi teſtes. et cõdemnabuntur in iu
dicio. quãdo libri conſcientiarum
aperti erunt. ⁊ dicetur eis. Neſcio
vos. Item volenti ditari nec ſuf=
ficit ſibi niſi annuatim creſcat in
aliquo. Similiter deſiderans dita
ri in bonis ſpiritualibus debet an
nuatim et quotidie bona ſua am
pliare. vt dicitur. i. Teſſal. iiij.
Ambuletis vt habũdetis magis.

De videndo deum.

D Ebemus videre pmo deũ
ps. Reſpice in faciem xpi
tui. Ioh. xij. dñe volumꝰ
ihm videre. In quo debemꝰ vide=
re tria. Pmo eiꝰ verba. Ihere.
ij. Videte verbũ dñi. id eſt intelli
gite. Agar i deſerto vidit puteũ
aque vidẽtis et viuẽtis. Gen. xvi.
id eſt ſacram ſcripturaꝫ que facit
videre. Prou. vi. Mandatũ lucer
na eſt ⁊ lex lux ⁊ viuere. Ioh. vi.
Verba q̃ ego loquoꝛ vobis ſpũs et
vita ſunt. Secundo debemꝰ videre
eius opa. ps. Venite et videte opa
dñi. Pmo opꝰ icarnatiõis. Exo.
iij. Venit moyſes i deſerto ⁊ vidit
ignẽ ⁊ dixit. Vadã ⁊ videbo viſio
nẽ hãc. Ignis i rubo deitas i car
ne. Deut°. iiij. Dñs noſter ignis
conſumens eſt. Rubus propter
aſperitateꝫ humanitatem ſignifi
cat. Multa eñi dura ⁊ aſpera pro
nobis in cruce ſuſtinuit. Yſa. liij.

Vere languoꝛes noſtros ipſe per
tulit et doloꝛes noſtros ipſe poꝛ=
tauit. Tertio debemꝰ vidre opꝰ
noſtre redemptionis. Canticoꝝ.
iij. Egredimini filie ſyon ⁊ videte
regem ſalomonẽ ⁊c̃. Thren. pmo
O vos oẽs qui tranſitis p viã at
tendite et videte ſi eſt doloꝛ ſicut
⁊c̃. Heb. xij. Recogitate eum ⁊c̃.
Ideo filij iſrael aſpicientes ſerpẽ
tem eneũ ſanabãtur a moꝛſibꝫ ſer
pentuꝫ. Numeri. xxi. Grego. Vi=
dentes anguſtias xpi facilius ve
ſtras poꝛtabitis. Exemplũ de iu=
uene cui dñs oſtendit vulꝰ late
ris in menſa. Item debemus noſ=
metipſos videre. Et circa nos de=
bemꝰ mlta videre. Pmo vocatio
nẽ noſtraꝫ ad fideꝫ. i. Coꝝ. pmo.
Videte vocationẽ veſtrã fratres
qm̃ non multi potentes. nõ multi
nobiles ſecũdũ carnẽ ſed que ſtul
ta ſunt. id eſt quos mũdꝰ ſtultos
reputat elegit deus. vt cõfundat
ſapientes et infirma huius mũdi
id eſt pauperes qui nulliꝰ erant
potentie elegit. et ea que nõ ſunt
id eſt que oĩno nichil vidẽtur va
lere. vt ea que ſunt ⁊c̃. Secũdo de
debemꝰ videre defectus noſtros
et peccata noſtra ad humilandũ
nos. Ihere. ij. Vide vias tuas i cõ
ualle. ſcito quid feceris ⁊c̃. Aug.
Homo ſi te videres tibi diſplice=
res et michi placeres. Nunc aũt
qꝛ te non vides tibi places et mi
chi diſplices. Tertio iuſtos ho=
mines ad imitandum. Hebre. xiij.
Quoꝝ ituẽtes cõuerſatiõis exitũ
imitamini fideꝫ. Math. xi. Quid
exiſtis i deſertũ videre hoieꝫ mol

libꝫ veſtitũ vel arũdinẽ vẽto agi
tatam. non ſed ꝓphetam qui bo=
na dicit. et pluſꝗ̃ ꝓphetam qui
bona facit et digito oſtẽdit. Iob
xxxiij. Reſpiciet homies et dicit.
peccaui ⁊c̃. Require de hoc ca. de
exemplo. Quarto debemus vide=
re inſidias diaboli ad precauen=
dum. Eph. v. Videte quomõ cau
te ambuletis. qꝛ diabolus inſidia
tur nobis. ſicut latro mercatoꝛi=
bus quãdo nouit eos aliquid poꝛ
tare. ps. In via hac qua ambula
bam abſconderunt laqueum mi=
chi. ſicut abſcõditur rethe auibꝫ
vel piſcibus. vel caute ambuletis
ne cadatis quia via lubꝛicoſa. i.
Coꝝ. x. Qui ſe eſtimat ſtare vide
at ne cadat. Quinto debemus vi=
dere ea que futura ſunt. iuxta il=
lud. Deut°. xxxij. Vtinam ſape=
rent ⁊ intelligerent ac nouiſſima
pꝛouiderent. Vtinam ſaperent ꝗ̃
dulcis eſt deus. ps. Guſtate et vi
dete. qm̃ ⁊c̃. Et intelligerent. id
eſt ſeipſos viderent. Bernardus.
Vide vnde venis et erubeſce. vbi
es et ingemiſce. quo vadis et con
tremiſce. Ac nouiſſima pꝛouide=
rent. Nota de pꝛouidentia ſupꝛa
Debemus ergo videre diem iudi
cij vt timeamus. Danielis. vij.
Aſpiciebam donec throni poſiti
ſunt. Luce. xxi. Videbunt filium
hominis venientem cum poten=
tia magna et maieſtate. Grego=
rius. Illum diem fratres ante o=
culos ponite. et quicquid graue
cernitur eius comparatione leui=
gatur. Item penas inferni vt
caueamꝰ. Yſa. treceſimo octauo.

Vadam ad portas inferi·ſcʒ cogi
tatione· Bernardus vadam vt vi
deam vt timeam et euadaʒ· Jhe
remie·ij·vide ꝙ malum et amarū
eſt reliquiſſe deum tuū· Malū eſt
ꝓpter penarum acerbitatē ama
rum ꝓpter perpetuitateʒ· Yſaie·
xxxiij· Quis habitabit ex vobis
cum ardoribus ſempiternis· Itē
gaudia eterna vt appetamꝰ dicē
tes cuʒ ſtephano· Actuū·vij· Ec
ce video celos apertos ꝛc̄· Yſaie·
xxxiij· Oculi videbunt iheruſalem
ciuitatem opulentam· Apoſtolꝰ
i·Cor·xiij· Videmꝰ nunc per ſpe
culum in enigmate· tunc autē fa
cie ad faciem· qđ ipſe idem nobis
concedat qui eſt benedictus in ſe
cula ſeculorum·

De vita eterna·

ſIcut dicit Auguſtinus·
Beata eſt vita cuʒ id qđ
hominibus optimū eſt ha
betur et amatur. Si alicui nuncia
retur ꝙ eſſet heres alicuius ma
gne poſſeſſionis vel hereditatis
vnde magnus honor ſibi vel ſuis
poſſet euenire· multum gauderet
et magnas expenſas faceret et
poneret ſe i multis miſerijs et trā
ſiret maria et mōtes vt cito veni
ret ad hoc· Et ſi dimitteret ſe ex
hereditari· accideret ex prauitate
magna ꝛ defectu cordis· Deꝰ aūt
nunciat amicis ꝙ ſunt heredes vi
te ꝛ regni eterni· Job·xxxvi· An
nunciat amico qm̄ poſſeſſio eiꝰ ſit
ſcʒ ꝙ habeat ibi ius· et ꝙ ad eaʒ
poſſit aſcēdere·niſi ex ꝑuitate cor
dis et defectu perdat· Sup hoc
expauit cor meuʒ factum in tali
exceſſu quaſi motum de loco ſuo·
Parum fuit ꝙ ſaltaret de ventre
ob ſui deſiderium· Vita eterna de
betur nobis iure hereditario· Tur
pe eſt cum terra aliqua venditur
ſi ab eis qui nō ſūt de cognatione
emat̄· Sic nos oēs ſumꝰ fratres
xp̄i· vnde hereditatē regni celoꝝ
quā venditioni exponit emere de
bemꝰ· Jhere·xxxij· Eme agrū me
um qui eſt in anathot· tibi eni cō
petit iure ꝓpinquitatis· Item li
benter dicitur res emi i qua quis
nec falli poteſt nec dampnificari·
Tale eſt regnum celorum quātū
cunqʒ cōſtet· Prouerb·vlti· Con
ſiderauit agrum et emit illum· et
ſequitur· Guſtauit et vidit qm̄ bo
na eſt negociatio eius· Item deꝰ
multum oſtendit eternam vitam
vel gratiā valere et magnaʒ eſſe
quādo eam tam care vendit ami
cis quos nullo modo decipet· Pe
trus emit eā martirio crucis· Pau
lus amputatione capitis· et ſic de
alijs· Ipſe eni filius dei emit eaʒ
amicis ſuis effuſione ſanguis ſui
Magna ergo inſania videtur illi
qui credit ad melius forum ha
bere vinum ꝙ filius vel ſerui do
mus vel etiam patfamilias· Sic
qui paradiſum ad melius forum
vult habere ꝙ ſancti vel ipſe cri
ſtus· Luce·vltimo· Nonne opor
tuit criſtum pati ꝛc̄· Gregorius·
Quis ſanctoruʒ ſine tribulatione
coronatus eſt· facta precedentiuʒ
recolamꝰ ꝛ nō erunt grauia que
toleramus· Item ſi homo tantuʒ
laborat pro vita iſta que miſe
ria et fluida eſt· quātum deberet
laborare pro vita eterna· Augꝰ·
O amatores mundi non eſt requi
es vbi queritis eam· Beatam vi
tam q̄ritis in regione vmbre mor
tis· non eſt hic· quō ibi beata vi
ta vbi nec vita· Qr ſi amatis iſtā
miſeriā fluidamqʒ vitā· vbi cum
tanto labore viuitis· quātomagis
amare debetis illā beatā vitā vbi
nullū dolorez ſuſtinebitis· Si hō
tantum cauet ſibi a nociuis cibis
ꝑ vita temporali· quare non ꝑ vi
ta eterna· que per mala opera a
mittitur· Job·vi· Nunqđ poterit
guſtari quod guſtatū affert mor
tem· Item homo indigens omni
bono libēter quereret patriā vbi
bonis omib9 habundaret ſine fi
ne· hec eſt vita eterna· Judicum·
xviij· Da nobis dn̄e locuʒ in quo
nullꝰ rei eſt penuria· Deut°·viij·
Omniū rerū habundantia ꝑfrue
ris· Augꝰ· Cur per multa vaga
ris homūtio querēdo anime tue
et corporis tui bonū· Ama vnuʒ
bonū in quo ſunt oīa bona et ſuf
ficit· quid eni amas caro mea· qđ
deſideras anima mea· Ibi eſt q̄c
quid amatis· quicqđ deſideratis·
Si delectat pulcritudo· Fulge
bunt iuſti ſicut ſol i regno patris
eoꝝ· Abſalonis formoſitas ibi
eſſet deformitas· ꝛ tamen in toto
iſrael nō erat pulcrior illo· ita ꝙ
a planta pedis vſqʒ ad verticem
non erat in eo vlla macula· Cur
ergo queris pulcritudinē que ſi
cut flos marceſcit et cadit· et de
ſpicis illam que dabitur humili
bus ꝛ deſpectis· Phil·iij· Salua
torē expectamus qui reformabit
ꝛc̄· Si delectat velocitas· Certe
vbi voluerit ſpiritus ibi protinꝰ
erit corpus· Sicut ſol ſtatim cum
naſcitur in oriente· apparet in oc
cidente· Tunc ſaliet ſicut ceruus
claudus· vt dicitur· Yſa·xxxv· Si
libertas· Liberabit̄ creatura a ſer
uitute corruptionis in libertateʒ
glorie filioꝝ dei· Illa que ſurſuʒ
eſt iheruſalem libera eſt· Si care
emit aliquādo homo libertatem
temporalē quare non eternā vbi
mortua manꝰ non accipitur nec
ſenſus redditur· Si longa et ſalu
bris vita deſideratur· Ibi eterna
ſanitas· ꝛ vite eternitas· Ibi nul
lus moritur· quia nullꝰ ibi oritur
ſed iuſti in perpetuum viuent et
ſalus iuſtorum a domino· Ibi nul
lus intrinſecus morbus· nullus
extrinſecus· ſed ſūma in carne ſa
ni tas· i anima tota tranquillitas
quia criſtus erit vita tua· nec te ſe
nectus conſumit· Si ſatietas· p̄s·
Satiabor cū apparuerit gloria tua
Criſtus eni erit cibꝰ tuus ne eſu
rias· potus ne ſitias· Apocal·vij·
Non eſurient neqʒ ſitient ampli
us neqʒ ꝛc̄· Criſoſto· Ibi ſatiati
deſiderabimꝰ· ne ſatietas grauet
faſtidium· deſiderantes ſatiabi
mur ne cum anxietate faciat deſi
derium· In preſenti non ſatiatur
oculus viſu nec auris auditu im
pletur· Eccleſiaſtes primo· Sed
tunc implebitur in bonis deſideri
um tuum· Si melodia vel leticia
Vacabimus dei laudibus qui
erit omia in omibus vbi nec vlla

deſidia ceſſabit· nec vlla idigētia
laborabitur·p̄s·Sicut letantium
omniū habitatio eſt in te. Gau=
dium et leticia inuenientur in ea
et gratiarum actio et vox laudis
Si ſapientia vel cognitio. Ipſa
ſapientia oſtendit ſeipſam· tunc
cognoſcent a minimo vſqꝫ ad ma
ximū· Bernardꝰ. Cognoſcemus
patris potentiā·filij ſapientiā·ſpi
ritusſancti benigniſſimā clemen=
tiam. et ita habemus illius ſūme
trinitatis cognitionē. Criſoſto.
Quid eſt q̄d non ſciat qui ſcientē
omia videt. Joh̄·xvij. Hec eſt vi=
ta eterna vt cognoſcant te verū
deuꝫ et quē miſiſti ihm̄ xp̄m. Si
cōmunis amicitia vel dilectio. Di
ligent deuꝫ pluſ ꝙ̃ ſeipſos. Etiaꝫ
ſe inuiceꝫ tanꝙ̃ ſeipſos. Et deus
ipſos pluſ ꝙ̃ illi ſeipſos. Et tanta
vis caritatis omēs ſibi ſociat vt
quod in ſe non accipiat in alio ac
cepiſſe gaudeat. Si pax et cōcor
dia illis erit vna volūtas·ibi ni=
chil aduerſuꝫ·nec a ſeipſo nec ab
alio quis patietur·quia erit illis
omībus vna voluntas. Ideꝫ in il
la eterna patria vbi immortales
erimus nec prelia erunt vlla·nec
debita·ſed vera pax. Si potentia
queritur·et omnipotens erit qui=
libet volūtatis ſue. Nam ſicut po
teſt deꝰ quod vult per ſeipm̄ ita
poterunt illi quod volent p ſeip=
ſos. qꝛ ſicut nō aliud volent ꝙ̃ il
le·ita ille volet quicquid illi vo=
lent·et quo ille volet non poterit
non eſſe· Si diuitie diligūtur·Glo
ria et diuitie in domo eius· Fide=
les ſeruos ſuos ſupra multa con=
ſtituet·vt dicit̄ Math̄·xxv·Gre=
goriꝰ·Si vere diuites eſſe cupitis
veras diuitias amate· Pſa·xxxiij
Oculi tui videbunt iheruſalem ci
uitatē opulentam·Si honor. Ibi
erit verus honor qui nulli dene=
gabitur. nulli cōcedetur indigno
Immo filij vocabuntur·quia vbi
erit deus et ipſi. Volo pater vt
vbi ego ſuꝫ illic ſit ⁊ miniſter me
us· Joh̄·xij· Si ſecuritas· Viue=
rint cum omī tranquillitate ſecu=
ri·qꝛ iuſtoruꝫ anime in manu dei
ſunt ⁊c̄·Sapientie·iij·Bernardꝰ
O ciuitas celeſtis manſio ſecura
patria totū cōtinens quod dele=
ctat·populus ſine murmure·inco
le quieti· homies nullā indigen=
tiam habentes. O ꝙ̃ glorioſa di=
cta ſunt de te ciuitas dei. Si re=
quies. Ibi requies ſine labore.
Apocal̄·xiiij. Amodo iam dicit
ſpiritus vt requieſcant a labori=
bus ſuis·Si delitie vel volupta=
tes·Omēs delitie que ſunt in mū
do et erūt vſqꝫ in diem iudicij mi
nores ſunt reſpectu illius ſuaui=
tatis· quomō ſit vna gutta aque
reſpectu totiꝰ maris· Bernardꝰ
Tanta eſt iocunditas ⁊ ſuauitas
illius celeſtis patrie·ꝙ ſi non li=
ceret ibi eſſe niſi p vniꝰ hore mo=
ram omēs huius vite dies pleni
delitijs merito contemnerentur.
Cui comparata omis aliūde ſua
uitas dolor eſt. Omnis iocundi=
tas meror· omne dulce amarum.
omne odoriferum fedum. omne
quodcūqꝫ aliud delectari dici poſ
ſit moleſtū·cū dei bonitas i infini
tū excedat oēm bonitatē·Bern̄.

Si tanta inuenitur delectatio in
porticuncula creature ꝙ nō poteſt
homo ab ea ſeparari quanta erit
in ip̄o creatore·Si gutta inebriat
multomagis totus fons·Si diui=
ne bonitatis veſtigia tantum ha
bent ſuauitatis·q̄d habet ip̄e fōs
pietatis deus· Item ſolus odor q̄
datur ſanctis in preſentibꝰ valet
et delectat ꝙ̃ totum gaudiuꝫ hu
ius mundi·quid ergo erit de veri
tate dulcedinis· Aug̃· Quicquid
voles erit·et quicquid nolles nō
erit·Gregorius· Nichil exterius
quod appetatur·nichil interiꝰ q̄d
faſtidiatur·cor humanū indigēs
cor expertum erumnis·quantum
gauderes ſi in his omibꝰ habun=
dares· Dedignetur ergo fratres
vnuſquiſqꝫ veſtrū vltra velle ſer
uire peccato cui tanta ꝓmittun=
tur in celo· et multa alia que ocu
lus non vidit nec auris audiuit.
nec in cor homis aſcendit que p̄=
parauit dn̄s deus electis ſuis. vt
dicit̄·i· Cor·ij· Ad que pducere
dignetur· Qui viuit et regnat·p
omnia ſeculaſeculorum. Amen.

Explicit materia aurea et enu
cleata flos theologie nūcupata·
applicabilis ad ſermones per to=
tum annū tam de tēpore ꝙ̃ de ſan
ctis cum regiſtro thematum· et
tabula abcdaria omniū materia=
rum in libro preſenti cōtentaruꝫ.

Incipit tabula queſtionum.

In p̄ma dñica aduentus domi
ni eſt euangeliū. Cū appropinq̄ſ
ſet iheſus iheroſolimis ⁊c̄. Ma=
thei. xxi. In quo fit mētio de ad=
uentu xp̄i in carnem. dum dicitur
Dicite filie ſyon. Ecce rex tuꝰ ve
nit tibi ⁊c̄. Vnde pn̄t ſequētes q̄
ſtiones diſputari. Prima. Vtrꝫ
ꝓ redemptione generis humani
neceſſarium fuit deum incarnari.
Secūda. Vtrum ſi homo non
peccaſſet deus incarnatus fuiſſet
Tertia. Vtrum conuenientiꝰ fu
it filiū dei incarnari q̄ꝫ aliquā ali
am perſonam.
In dñica ſecūda eſt euangeli=
um. Erunt ſigna in ſole et luna.
Luce. xxi. In quo qꝛ tangit̄ ď ad
uentu xp̄i ad iudiciū. pn̄t diſputa
ri ſequentes queſtiōes. Prima.
Vtrum generale iudiciū ſit futu=
rum. Secūda. Vtrum omnes iu=
dicandi in iudicio videbunt filiuꝫ
hominis. id eſt xp̄m in forma hu
mana glorioſa iudicantem. Ter
tia. Vtrum ſigna que aſſignātur
in lectione euangelij p̄cedant iu
diciū. Quarta. Vtrum tempꝰ fu
turi iudicij poteſt determinate ſci=
ri ab aliquo homine.
In dominica tertia eſt euāge=
liū. Cū audiſſet Iohannes i vin=
culis opa chriſti. Math. xi. Cir=
ca qď occurrūt ſequentes queſti
ones diſputande. Prima. Vtruꝫ
beatus Iohannes baptiſta dubi
tauerit an xp̄us eſſet qui mitten=
dus fuit ſaluatoꝛ mundi. Secun
da. Vtrum xp̄us conuenienter re
ſpondit ad queſtionem Iohānis
cū ait. Dicite Iohanni. Ceci vi=
dent ⁊c̄. Tertia. Vtrum beatꝰ io=
hannes fuerit plus q̄ꝫ ꝓpheta.
In dñica quarta eſt euange=
lium. In illo tempe. Miſerūt iu=
dei a iheroſolimis ⁊c̄. Ioh. p°. cir
ca qď pn̄t diſputari ſequentes q̄=
ſtiones. Prima. Vtrum beatus
Iohannes bene reſpondit ad in=
terrogationem ſacerdotū et leui
tarꝫ querentiū. Tu quis es. Se=
cunda. Vtrum fuerit conueniēs
Iohānem baptizare. Tertia.
Vtrum conueniens fuit vt xp̄s i=
ter hoīes conuerſaretur.
In feri[illegible] quarta quatuoꝛ tem
porꝫ eſt i[illegible] euangeliū. Luc. p°.
Miſſus eſt angelus. Circa quod
queſtiones diſputādas quere in
feſto annūciationis Marie.
Feria ſexta eſt euangeliū. Ex
urgens Maria. Luce. p°. Diſpu
tanda ſup hoc quere in feſto vi=
ſitationis Marie.
In die ſabbati eſt euangeliū.
Anno. xv. Luce. iij. Venit ſcꝫ Io=
hannes in omnē regionem iorda
nis p̄dicans baptiſmū pn̄ie in re
miſſionem peccatorꝫ. Circa qď
venit diſputandum. Vtrum bap
tiſmus Iohannis conferebat ḡ=
tiam.
In vigilia Natiuitatis chriſti
eſt euangelium. In illo tpe. Cuꝫ
eſſet deſponſata mater iheſu ⁊c̄.
Math. p°. Circa quod multe q̄=
ſtiones diſputande venirent. int̄
quas ſunt hee que ſequūtur.
Prima. Vtrum xp̄s debuit de v̄
gine deſponſata cōcipi. Secūda

Vtrum inter Mariā ⁊ Joſeph
fuit pfectum matrimoniū. Ter
tia. Vtrum p̄dictū matrimoniū
fuit aliquando cōſumatū. Quar
ta. Vtrum xp̄us ſit dicendus cō-
ceptus de ſpū ſancto.

In die natiuitatis dn̄i ſunt tria
euangelia. et ita circa quodlibet
occurrunt queſtiones alique di-
ſputande. Circa p̄mum ſcʒ in illo
tempe. Exijt edictum. Luce. ij. ſe
quentes q̄ſtiones. Prima. Vtꝝ
xp̄o ſit attribuenda aliqua nati-
uitas tempalis. Secūda. Vtrū
ſm tempalem natiuitatē beata
virgo pōt dici matē xp̄i. Tertia
Vtrum conuenienti tempe ⁊ lo-
co xp̄us natus eſt. Circa euange
lium ſecūdum qd̄ in aurora legi-
tur in ſcd̄a miſſa ſcʒ In illo tem
pore. Paſtores loquebantur ⁊c̄.
Luce. ij. Poſſunt queri ea que ſe
quuntur. Primo. Vtrum cōue-
nienter paſtoribus p̄mo maniſe
ſtata ē natiuitas chriſti. Secun
do. Vtrum conferentia illa q̄ dici
tur. Maria erat conferens q̄ au-
dierat. fuerit cōferentia alicuius
dubitatiōis. Euangeliū in ter-
tia miſſa eſt. In p̄ncipio erat ver
bum. Joh̄. p̄mo. Circa quod pōt
diſputari ſequens queſtio. Vtrū
vera ſit iſta ꝓpoſitio Verbum ca
ro factum eſt ⁊c̄.

Circa dominicam infra octa-
uas natiuitatis dn̄i eſt euangeli-
um. In illo tempe. Erāt Joſeph
et Maria mater iheſu mirantes
⁊c̄. Luce. ij. Poſſunt diſputari ſe
quentes q̄ſtiones. Prima. Vtꝝ
ſit veꝝ ꝙ xp̄us ſit poſitus in rui-
nam multoꝝ. Secūda. Vtꝝ bea
ta Maria ita gladio cōpaſſionis
mortis chriſti fuerit pforata vt
vere martyr xp̄i appellari poſſit.

In feſto circumciſionis ē euā-
gelium. In illo tempore. Poſtq̄
conſumati ſunt ⁊c̄. Luce. ij. Cir-
ca quod poſſunt hec ſequeſtiōes
diſputari. Prima. Vtrum xp̄us
debuit circūcidi. Secūda. Vtruʒ
circumciſio nunc tp̄e gratie ceſſa
re debuit. Tertia. Vtrum conue
nienter nomen xp̄o fuit impoſitū
Iheſus.

In vigilia Epiphanie eſt euā
gelium illud. In illo tempe. De
functo herode ⁊c̄. Math̄. ij. Cir-
ca quod poteſt diſputari ſequēs
queſtio. Vtrum xp̄us conuenien
ter vocatur nazarenus.

In feſto Epiphanie eſt euan
gelium illud. Cum natus eſſʒ ihe
ſus. Math̄. ij. Circa qd̄ poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Vtrum natiuitas chri-
ſti fuit conuenienter per ſtellam
magis manifeſtata. Secunda.
Vtruʒ ſtella magis apparens fu
erit vna de celeſtibꝰ ſtellis. Tē
tia. Vtrum magi conuenienter ve
nerūt ad adorandū et venerandū
chriſtum.

In dn̄ica infra octauas Epi-
phanie eſt euangeliū. In illo tē
pore. Cum factus eſſet iheſus an
noꝝ. xij. Luce. ij. Circa qd̄ pn̄t di
ſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Vtrum xp̄us ſm aliquā
ſapientiam. ſiue ſcientiam ꝓfece
rat. Secūda. Vtrum xp̄us i gra
tia ꝓfecerat. Tertia. Vtrū xp̄s
aliquid ab hoibus dedicerat.

In octauis Epiphanie ē euā
gelium. Vidit Johannes Iheſū
⁊c̄. Johan. pᵒ. Poſſunt diſputari
ſequentes queſtiones. Prima.
Vtrum Johannes teſtimonium
reddens de xp̄o conuenienter di-
xit. Ecce agnus dei ⁊c̄. In q̄ innu
it ꝙ paſſio xp̄i ſit opata huma-
ni generis ſalutem p modum ſa-
crificij. Secūda. Vtrum conue-
nientius nominauit xp̄m agnum
dei q̄ꝫ aliquod aliud animal ſo-
litum ſacrificari. Tertia. Vtꝝ
xp̄us p̄ncipalius paſſus eſt ꝓ de
letione peccati originalis q̄ꝫ ac-
tualiū peccatoꝝ.

In octauis Epiphanie ſecun
dum vſum p̄dicatoꝝ legitur euā-
geliū de baptiſmo chriſti. ſcilicet
In illo tempe. Veit iheſus a ga
lilea ad iordanē ad Johannē vt
baptizaretur ab eo. Mathei. iij.
Poſſunt diſputari ſequentes q̄-
ſtiones. Prima. Vtrum conue-
niens fuit xp̄m baptizari. Secū
da. Vtrum conuenienter ſup xp̄ʒ
baptizatum celi apti ſunt. et ſpi-
ritusſanctus deſcendit ſicut colū-
ba. et vox patris audita eſt.

In dominica p̄ma poſt octa-
uas Epiphanie eſt illud euāge-
liū. In illo tempe. Nuptie facte
ſunt in chana galilee ⁊c̄. Johan
nis. ij. Circa qd̄ poſſunt diſputa-
ri ſequentes queſtiones. Pri̅a.
Vtrum xp̄us debuit miracula fa
cere. Secūda. Vtrum conueniē
ter xp̄us incepit facere miracu-
la in nuptijs. mutando aquam in
vinū. ita vt conuerſio aque in vi-
num fuit p̄mum miraculū p eum
factum. Tertia. Quis fuit ſpon
ſus in p̄dictis nuptijs.

In dominica ſecunda legitur
euangeliū. Cum deſcendiſſʒ Ihe
ſus de monte ⁊c̄. Math̄. viij. In
q̄ narrant̄ duo miracula. Vnum
de ſanatione leproſi. aliud de ſer-
uo centurionis. Circa quod poſ-
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Circa p̄mum querit̄. Vtrū
conueniens fuit ꝙ xp̄us leproſū
tangēdo ſanaret. Secūdo. Vtrū
ſit verum ꝙ ille leproſus iō poſt
q̄ꝫ fuit ſanatus iuſſus ē ire ad ſa-
cerdotem ad ſignificandū ꝙ mū-
datus a lepra peccati. p contritō
nem ſacerdoti teneatur ſe oſtēde-
re per confeſſionem. Tertio q̄-
ritur. Vtrum in xp̄o cadat admi-
ratio. Quarto. Vtrum verū fu-
it ꝙ non ſit inuenta tanta fides in
iſrael q̄nta in centurione.

In dominica tertia eſt euan-
gelium. In illo tempe. Aſcēden
te iheſu in nauiculā ⁊c̄. Math̄.
viij. Circa qd̄ veniunt diſputād̄e
ſequentes queſtiones. Prima.
Vtruʒ eccleſia vniuerſalis iuxta
gloſam per nauiculam deſigna-
ta tempeſtate alicuius tribulati
onis q̄nqʒ ita concutietur vt nau
fragiū patiatur. Secūda. Vtꝝ
fuit veꝝ ꝙ mare et venti obedi-
unt xp̄o.

In dominica. iiij. poſt octauas
Epiphanie eſt euangeliū. In il-
lo tempe. Dixit iheſus parabolā
hanc. Simile eſt factum regnū
celoꝝ homini ⁊c̄. Mathei. xiii.
Circa quod pn̄t diſputari ſequen

tes queſtiones. Prima. Utrum
diabolus ſuperſeminauerit ziza-
niam. id eſt hereſes in agro do-
minico. Secunda. Utrum he-
retici ſint eradicandi per mortem
de vita p̄ſenti.

In dominica. lxx. eſt euange-
liū. In illo tempe. Dixit Iheſus
pabolam hanc ꝛc̄. Mathei. xx.
Circa qd̄ poſſunt diſputari ſequē-
tes queſtiones. Prima. Utrum
omnes homines ad eternam bea-
titudinem a deo ſint vocati. Se-
cūda. Utrum requirantur aliqua
opera hominum ad beatitudinem
conſequendam a deo. Tertia.
Utrum omniū laborantium in vi-
nea domini ſit vnum remunerati-
onis p̄mium.

In dominica ſexageſime eſt
euangeliū. In illo tempe. Cū tur-
ba plurima ꝛc̄. Luce. viij. Circa
quod poſſunt diſputari ſequētes
queſtiones. Prima eſt. Utꝝ cō-
uenienter xp̄us vſus fuerit in p̄-
dicatione ſua pabolis.
Secūda. Utꝝ pabole ille chri-
ſti contineant veritatem ſm ſen-
ſum litteraꝝ.

In dominica quinquageſima
eſt euangelium. Aſſumpſit ihe-
ſus duodecim diſcipulos ꝛc̄. Lu-
ce. xviij. In quo p̄dicit diſcipulis
paſſionem ſuā. Circa qd̄ poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Utrum neceſſarium fu-
it xp̄m pati ꝓ humani generis li-
beratione. Secūda. Utrum cōue-
nienter elegit pati in iheruſalem
Tertia. Utrum conueniens fu-
it vt etiam pateretur a gentib9.

In dominica p̄ma ī quadrage-
ſima eſt euangeliū. In illo tem-
pore. Ductus eſt iheſus in deſer-
tum a ſpiritu vt temptaret̄ a dia-
bolo. Mathei. iiij. Et quia ī hoc
euangelio fit mentio de duobus.
de ieiunio / ꝛ temptatione chriſti
Poſſunt hee queſtiones diſputa-
ri. Prima. Utrum ad ieiuniū q̄-
drageſime omnes teneant̄. Se-
cunda. Utrum ieiunium quadra-
geſime debito tempe obſeruetur
Tertia eſt. Utrum cōueniēs fu-
it xp̄m a diabolo temptari.

In dominica ſecūda quadra-
geſime legitur euangeliū illud.
In illo tempe. Aſſumpſit Ihe-
ſus Petrum et Iohannē ꝛc̄. Ma-
thei. xvij. Circa qd̄ poſſunt diſpu-
tari ſequentes queſtiones. Pri-
ma. Utrum conueniens fuit chri-
ſtum tranſfigurari. Secunda.
Utrum conuenienter ibi ſunt in-
uenti teſtes tranſfigurationis.
Moyſes Helias et Petrus ꝛ Ia-
cobus et Iohēs. Tertia. Utꝝ
errauit Petrus dicens. Bonum
eſt hic nos eſſe. et petens tria ta-
bernacula fieri. Chriſto vnū. He-
lie vnum. et Moyſi aliud.

In dominica tertia quadrage-
ſime eſt euangelium. In illo tē-
pore. Erat iheſus eijciens demo-
nium ꝛc̄. Luce. xi. Circa qd̄ poſ-
ſunt hee queſtiones diſputari ſe-
quentes. Prima eſt. Utꝝ xp̄us
ſufficienter oſtendit ſe non in be-
elzebub ſed in virtute dei eijcere
demonia. Secūda. Utrum ſuffi-
ciens fuit illud argumentū chri-
ſti Si in digito dei eijcio demonia

ꝓfecto venit in vos regnum dei
id eſt xp̄s ſiue meſſias. ꝓmiſſus
in lege venit. Tertia eſt. Utrū
conueniens fuit q̄ carnem ſume-
ret de femina. quia dicitur. Bea-
tus venter ꝛc̄.

In Dominica quarta ē euan-
gelium. Abijt Iheſus trans ma-
re quod eſt tiberiadis ꝛc̄. Iohā-
nis. vi. Circa quod poſſunt diſpu-
tari hec. Primo. Utrum conue-
nienter xp̄us ſatiauit quinqȝ mi-
lia hominum de quinqȝ panibus
qui reperti ſunt apud quendā in
ſocietate. Secūdo. Utrum cōue-
nienter xp̄us ſaciauit quinqȝ mi-
lia hominum de panibus ordea-
cijs ꝛ nō d̄ tritico. Tertio. vtrū
chriſtus fuit verus ꝓpheta. ſicut
dicitur in euangelio.

In Dominica in paſſione eſt
euangelium. In illo tempe. Di-
cebat Iheſus turbis iudeoꝝ ꝛc̄.
Iohan. viij. Circa quod pn̄t di-
ſputari ſequentes queſtiones.
Prima eſt. Utrum chriſtus potu-
it redargui de aliquo peccato.
Secūda eſt. Utrum chriſtus de-
buit ſine offenſione iudeis p̄dica-
re. Tertia eſt. Utrum ſit veruȝ
q̄ Abraam vidit diem xp̄i.

In Dominica ramis palmaꝝ
legitur paſſio chriſti ſm Mathe-
um. xxvi. Circa quaȝ poſſunt hec
diſputari. Primo. Utrum alius
poſſibilis fuerit et conuenientior
modus liberationis humani ge-
neris. q̄ per paſſionem chriſti.
Secūdo. Utrū conuenient̄ xp̄s
tali die voluit cum regali hono-
re intrare iheruſalem.

In feria ſecūda legitur euan-
gelium. Ante ſex dies ꝛc̄. Iohā-
nis. xii. Circa quod poſſunt hec
diſputari. Primo. Utrum con-
ueniens fuit vt xp̄us ſuper caput
ſuum vnguentum tanti p̄cij ſupē
infundi permitteret. Secundo.
Utrum xp̄us conuenienter locu-
los cum pecunia ſecum portari ꝑ-
miſerat. Tertio. Utrum conue-
nienter loculos pecunie portan-
do Iude cōmiſerit.

In feria tertia legitur Paſſio
ſecūdum Marcū. xiiij. Circa quā
paſſionem poſſunt hee queſtio-
nes diſputari. Prima. Utrum
Petrus peccauit mortaliter ne-
gando chriſtū. Secunda. Utꝝ
poſtq̄ chriſtus p̄dixit Petruȝ ſe
negaturum fuit poſſibile Petrū
non negare chriſtum. Tertia.
Utrum omnes apoſtoli fugien-
tes capto xp̄o peccauerūt morta-
liter.

Feria quarta legitur Paſſio
ſcd̄m Lucam. xxij. Circa quā poſ-
ſunt diſputari queſtiones ſequē-
tes. Prima. Utrum Iudas ven-
dendo chriſtuȝ commiſerit ſymo-
niam. Secūda. Utrum peccatū
crucifigētium chriſtum fuit gra-
uiſſimum. Tertia. Utrum volū-
tas humana in chriſto aliud vo-
luerit q̄ deus voluerit.

In feria quinta die cene ē euā-
gelium. Ante diem feſtum paſ-
ce ꝛc̄. Iohan. xiij. Circa qd̄ poſ-
ſunt diſputari ſequentes queſtio-
nes. Prima. Utrum conuenien-
ter in die cene inſtitutum eſt ſa-
cramentum euchariſtie. Secun-

da. Vtrum conuenienter chriſtꝰ in die cene Jude ꝓditori tribuerit ſacramentum corporis et ſanguinis ſui. Tertia. Vtrum poſt buccellam intinctam a chriſto iu de porrectam diabolus intrauit i eum.

In feria ſexta in qua fit mentio de morte chriſti legitur Paſſio Johan. xviij. Circa quam poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum conueniēs fuit chriſtum mori. Secunda. Vtrum alia paſſio chriſti ſufficiſſz ꝙ mors ꝓ redemptione humani generis. Tertia. Vtrum conueniens fuit chriſtū cū latronibus crucifigi.

Sabbatho ſancto legit̄ euangeliū. Veſpere autem ſabbathi ꝛc. Mathei. xxviij. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum conueniens fuit chriſtum ſepeliri. Secunda Vtrum conueniens fuit vt chriſtus ad infernum deſcenderet. Tertia. Vtrum chriſtus totꝰ fuit in inferno.

In die reſurrectionis domini legitur euangelium. In illo tempore. Maria magdalena ꝛc. marci. xvi. Poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum neceſſarium fuit chriſtum reſurgere. Secunda. Vtrum conueniens fuit chriſtum tertia die reſurgere. Tertia. Vtrum totus ſanguis qui per eum fuſus eſt ꝓ humana redemptione ſit in reſurrectione reaſſumptus.

In die lune legitur euangelium. In illo tempe. Duo ex diſcipulis ꝛc. Luce. xxiiij. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima eſt. Vtrum conueniens fuit vt chriſtus in alia effigie diſcipulis appareret. Secūda. Vtrū conueniens fuit ꝙ xp̄s veritatem reſurrectionis ſue argumentis probauerit. Tertia. Vtrum argumenta que chriſtus induxit ſufficienter manifeſtauerint reſurrectionis eius veritatē.

Die Martis eſt euangelium. In illo tempe. Stetit Jheſus ꝛc Luce. vlt̄. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum conueniens fuit chriſtum reſurgere cum cicatricibus. Secūda. Vtrum chriſtꝰ cōuenienter palpabilem diſcipulis ſe exhibuit. Tertia. Vtꝝ chriſtus poſt reſurrectionez vere comedit incorporando ſibi cibum.

In octauis paſce eſt euangelium. In illo tempe. Cuz ſero eſſet die illo ꝛc. Johan. xx. Circa quod poſſunt dici ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum conueniens fuit vt chriſtus poſt reſurrectionem cum diſcipulis continue conuerſaret̄. Secūda. Vtrū chriſtus intrauit ad diſcipulos clauſis ianuis. Tertia. Vtrum Thomaſ cicatrices xp̄i tetigerit vel tantum viderit.

In dominica p̄ma poſt octauas paſce eſt euangelium. In illo tempe dixit iheſus diſcipulis ſuis. Ego ſum paſtor bonus ꝛc. Johan. x. Circa qđ p̄nt diſputari ſequentes queſtiōes. Prima Vtrum bonus paſtor chriſtꝰ poſuit aīam ſuā in p̄cium redemptōnis ꝓ ouibus ſuis. Secūda. vtꝝ bonus paſtor teneat̄ ponere animam ꝓ ouibus ſuis. Tertia. Vtrum licitū ſit paſtori perſecutionis tempe gregem ſuum relinquere.

In dominica ſecūda eſt euangelium. In illo tempe dixit iheſus diſcipulis ſuis. Modicū ꝛc. Johan. xvi. Circa quod p̄nt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum apoſtoli de morte chriſti debuerunt dolere et triſtari. Secūda. Vtrum gaudiuz de viſione chriſti in eterna beatitudine ſit auferbile ab apoſtolis.

In dominica tertia eſt euangelium. In illo tempe dixit Jheſus diſcipulis. Vado ad eum qui ꝛc. Joh̄. xvi. Circa qđ p̄nt hec diſputari. Primo. Vtrum expediebat diſcipulis vt xp̄us ſubtraheret p̄ſentiam corporalez ab eis Secūdo. Vtruz ſpirituſſanctus erit arguturus mundum de peccato et de iuſticia et de iudicio. Tertia. Vtrum plenitudo ſpirituſſancti debuit dari ante aſcenſionem.

In dominica quarta eſt euangelium. In illo tempe dixit iheſus diſcipulis ſuis. Amen amen dico vobis. Si quid petieritis patrem in nomine meo ꝛc. Johan. xvi. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Pria. Vtrum omnis qui petit a p̄re celeſti in nomine chriſti accipit qđ petit. Secūda. Vtrum ſit veruz ꝙ apoſtoli ante reſurrectionem chriſti nihil petierunt in nomīe chriſti. Tertia. Vtrum gaudiū ſpirituale poſſit i hac vita impleri.

In Rogationibus eſt euangelium. In illo tempe dixit iheſus diſcipulis ſuis. Quis veſtrum habebit amicum ꝛc. Luce. xi. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes queſtiones. Prima. Vtrum in iſtis rogationibus deus ſolus ſit orandus. an etiam alij ſancti. Secūda. Vtrum in oratione noſtra temporalia ſint petenda. Tertia. Vtruz ſit ſperandum ꝙ peccatores orando impetrent aliquid a deo.

In die aſcenſionis dn̄i ē euangelium. In illo tempe. Recumbentibus vndecim diſcipulis ꝛc. Marci. xvi. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum conueniens fuit chriſtum aſcendere in celuz. Secūda. Vtrum aſcenſio chriſti fuerit nob̄ vtilis et noſtre ſaluti fructifera. Tertia. Vtrum conueniat xp̄o ſedere ad dexteraz p̄ris.

Dominica infra octauas eſt euangelium. In illo tempe dixit Jheſus diſcipulis ſuis. Cum venerit paclitus ꝛc. Johannis. xv. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiōes. Prima. vtꝝ ſpirituſſanctus ꝓcedat a patre et filio. Secūda. Vtrum ſp̄uſſanctus ſufficienter perhibuit teſtimonium de chriſto.

In die Penthecoſtes euange

lum eſt. In illo tempe dixit iheſus diſcipulis ſuis. Si quis diligit me ſermonem meum ſeruabit. et cetera. Johannis. xiiij. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utruꝫ ſpiritui ſancto conueniat viſibiliter mitti. Secūda. Utrum conueniēter miſſus ſit in linguis igneis. Tertia. Utrum verum ſit ꝙ ſpiritus ſanctus docuerit apoſtolos omnia.

In die ſancte trinitatis euangelium eſt. In illo tempe. Erat homo ex phariſeis ꝛc. Johannis iij. Circa quod diſputatum eſt in feſto ſancte crucis. ſed circa ipaꝫ feſtiuitatem poſſunt hec diſputari. Primo. Utrum ſit ponēdus numerus perſonaꝝ in diuinis. Secundo. Utrum ratione naturali poſſit cognoſci pluralitas perſonarum in diuinis. Tertio. Utrū hoc nomen deus pluraliter predicetur de tribus perſonis vt dicantur tres dij.

Dominica pᷓma poſt trinitatē eſt euangelium. In illo tempe dixit ihesus diſcipulis ſuis. Homo quidam erat diues ꝛc. Luce. xvi Circa hunc diuitem damnatum. poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utrum anima ſeparata poſſit ab igne corporeo cruciari. Secūda. Utrum anime damnatoꝝ videant gloriā beatoꝝ. Tertia. Utrum damnati vellent omnes alios eſſe damnatos.

In dominica ſecūda eſt euangelium. Homo quidam fecit cenam magnam ꝛc. Luce. xiiij. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes queſtiones. Prima. Utrum cena beatitudinis ſanctis preparata conſiſtat in bonis corpis. Secūda. Utrum occupatio et ſollicitudo reꝝ tēporalium hominem excludat a cena eterne beatitudinis. Tertia. Utrum homines peccatores ſint compellendi bonum facere.

In tertia dominica legiť euāgelium. Erant appropinquantes ad Iheſum publicani ꝛc. Luce xv. Cica quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utrum angeli gaudeant de peccatoribus penitentiam agentibꝰ Secūda. Utrum plus gaudeāt de vno peccatore agente penitentiam ꝙ̄ de nonagintanouē iuſtis qui non egent penitentia.

In dominica quarta eſt euangelium. Eſtote miſericordes ꝛc. Luce. vi. Circā quod poſſunt diſputari ſequētes queſtōes. Prima. Utrum miſericordia ad quaꝫ hortamur ſit maxima virtutum. Secūda. Utrū licitum ſit iudicare de alijs ex ſuſpitione.

In dominica quinta eſt euangelium. Cum turba irruerent in Iheſum ꝛc. Luce. v. Circa quod poſſunt hec diſputari. Primo. Utrum ad ſummum pontificē pertineant cauſe maiores in eccleſia Secūdo. Utrū retia pᷓdicatōis cōueniāt alijs eccleſijs ſine auctoritate pape.

In Dominica ſexta eſt euangelium. Niſi iuſticia veſtra habundauerit plus ꝛc. Math. Quinto. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utrum neceſſe ſit ad ingreſſum regni celoꝝ. ꝙ iuſticia fidelium habundātioꝛ ſit ꝙ̄ phariſeoꝝ. Secūda. Utrū conuenienter cum dicitur. Qui dixerit fratri ſuo fatue. reus erit gehenne ignis ꝛc. aſſignentur tres gradus ire. Tertia. Utrum recōciliatio fratris ſemper ſit facienda ante oblationem muneris ſiue ſacrificij.

In Dominica ſeptima ē euangelium. In illo tempe. Cū multa turba ꝛc. Mathei. viij. Poſſūt diſputari que in dominica quarta. xl. diſputata ſunt.

In dominica octaua eſt euangelium. Attendite a falſis prophetis ꝛc. Mathei. vij. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utrum cauendi ſint falſi ꝓphete. Secunda. Utrum ſufficiens argumentū ad cognoſcendum pᷓdictos lupos aſſignatur. cuꝫ dicitur. A fructibꝰ eoꝝ cognoſcetis eos. Tertia. Utrum ſimpliciter ex voluntate iudicanda ſit actio bona vel mala.

In Dominica nona eſt euāgelium. Homo quidam erat diues ⁊ cetera. Luce. xvi. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utrum pᷓlatus vel clericus diſſipās bona eccleſie ſit deponendus. Secūda. Utrum cōuenienter dētur pecunie ſiue elemoſyne vt oꝛetur pro dante. Tertia. Utrū de illicite acquiſitis poſſit fieri elemoſyna.

In Dominica decima eſt euāgelum. In illo tempe. Cum appropinquaret Iheſus. Luce. xix. Poſſunt hec queſtiones diſputari. Prima. Utruꝫ per ſacraꝫ ſcripturam poteſt oſtendi ꝙ aduentus meſſie. id eſt chꝛiſti in carnanem aduenerit. Secunda. vtrū iudei tempus viſitationis ſue. id eſt aduentus chꝛiſti cognouerūt Tertia. Utrum ſymoniaci tam vendentes ꝙ̄ ementes ſpiritualia ꝓ temporalibus ſint ab eccleſia expellendi.

In Dominica vndecima ē euāgelium. In illo tempoꝛe. Dixit Iheſus ad quoſdam ꝛc. Luc. xviij. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Utrum phariſeus in oꝛatiōe ſua venit merito condemnandꝰ. Secūda. Utrū publicanus in oꝛatione ſua formam conuenienter dederit iuſtificationis impij.

In Dominica duodecima eſt euangelium. Exiens Iheſus de finibus tyri ꝛc. Marci. vij. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes queſtiones. Prima. Utrum conuenienter xpus circa hunc ſurdū et mutuꝫ de quo in euangelio miraculum fecit. Secūda. Utrum illi homines facientes cōtra pᷓceptum chꝛiſti publicando miraculū peccauerunt.

In Dominica tredecima ē euāgelium. In illo tempe dixit iheſus diſcipulis ſuis. Beati oculi q̄ vident que vos videtis ꝛc. Luce x. Circa quod pn̄t diſputari ſeqn

tes queſtiones. Prima. Vtrum ſit verum quod dictum eſt apoſtolis. ſcꝫ Beati oculi qui vident que vos videtis. Secūda. Vtrū in ſtatu vie deus immediate poſſit a nobis amari. Tertia. Vtrū modus de diligendo deū toto corde ⁊c̄. qui multiplicatur in precepto p̄dicto poſſit in via ſeruari.

In Dominica decimaquarta eſt euangeliū. Dum iret ihesus in iheruſalem ⁊c̄. Luce. xvij. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes queſtiones. Prima. Vtrum ad ſanandum lepram peccati ſit neceſſarium confiteri ſacerdoti. Secūda. Vtrum nouem leproſi non reddentes gratias chriſto de eoꝝ curatione peccauerunt mortaliter.

In Dominica. xv. eſt euangelium. Nemo poteſt duobus dominis ſeruire ⁊c̄. Mathei ſexto. Circa quod poſſunt hec diſputari. Primo. Vtrum homo poteſt duobus dominis ſeruire. Secundo. Vtrum poteſt quis deū odio habere. Tertio. Vtrum omnis ſollicitudo tempalium ſit prohibita.

Dominica. xvi. eſt euangeliū. Ibat Ihesus in ciuitatem q̄ ⁊c̄. Luce. vij. Circa quod mouetur tale dubium. Vtrum hoc miraculum quo reſuſcitauit filiuꝫ vidue fuerit ſufficienter oſtenſiuū diuinitatis chriſti ſiue ꝙ xp̄us eſſet verus deus.

In Dominicā. xvij. eſt euangelium. Cum intraſſet ihesus domum ⁊c̄. Luce. xiiij. Circa qd̄ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum appetere p̄lationem ſit peccatum. Secunda. Vtrum ambitio ſit peccatum

In Dominica. xviij. eſt euangelium. Audientes pharisei ⁊c̄. Mathei. xxij. Circa quod poſſūt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum de caritate fuerint danda duo p̄cepta. Secunda. Vtrum homo ex caritate debeat diligere ꝓximum plus ꝙ̄ ſe ipſum. Tertia. Vtrum chriſtꝰ ſufficienter ꝓbauit phariſeis in ſe habere diuinam naturam dicens. Quomodo ergo Dauid in in ſpiritu vocat eum dominū.

In Dominica. xix. eſt euangelium. Aſcendens ihesus in nauiculam. Math. ix. Circa qd̄ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum chriſtꝰ ſm qd̄ homo habuit poteſtatem dimittendi peccata. Secūda. vtrū a chriſto fuerit aliqua poteſtas collata miniſtris eccleſie ad expulſionem vel remiſſionem peccati. Tercia. Vtrum eque facile ſit paliticum curare ⁊ peccata dimittere.

In Dominica. xx. eſt euangelium. Dicebat ihesus turbis iudeoꝝ ⁊c̄. Mathei. xxij. Circa qd̄ poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum patē celeſtis fecit nuptias filio quando nature humane coniunxit. Secunda. Vtrum caritas ſit veſtis nuptialis. Tertia. Vtrum non habens veſtem nuptialem ſcilicet caritatem finaliter ꝓijciatur i tenebras exteriores. vbi erit fletus et ſtridor dentium.

In Dominica. xxi. eſt euangelium. Erat quidam regulus. Johan. iiij. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum regulus iſte cuiꝰ filius infirmabatur iuſte fuit rep̄henſus a chriſto dicente. Niſi videritis ſigna et ꝓdigia non credetis. Secūda. Vtrum miraculum hoc ſit idem cuꝫ miraculo illo de quo ſcribitur. Math. viij. de cēturionis ſeruo ſanato a xp̄o Tertia. Vtrum hora ſeptima q̄ filius reguli ſanatus eſt a febre aliquid ſignificet in ſpirituali curatione anime a febre peccati.

In Dominica. xxij. eſt euangelium. Simile eſt regnum celorum ⁊c̄. Mathei. xviij. Circa qd̄ poſſunt hec diſputari. Primo. Vtrum ſeruꝰ ille cui dimiſſa fūt a domino decem milia talentoruꝫ peccauit petendo a conſeruo ſuo centum denarios. Secūda. vtrū per ingratitudinem redierīt peccata p̄us dimiſſa. Tertia. Vtꝛ tanta poteſt cōtritio in aliquo eſſe vt omne debitum a deo ſibi dimittatur.

In Dominica. xxij. eſt euāgelium. Abeuntes pharisei ⁊c̄. Mathei. xxij. Circa quod poſſūt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum ceſari ſiue principi. ſeculari ſit cenſus dandus. Secūda. Vtrū omnes teneamur ad ſacrificia deo offerenda. Tertia. Vtrum xp̄us conuenienter rep̄henderit phariſeos interrogātes eum. Si licet cenſum dare ceſari dicens eis. Cur me temptatis ⁊c̄.

In Dominica. xxiiij. eſt euangelium. Loquente Ihesu ⁊c̄. Math. ix. et qꝛ in euangelio fit mentio de duobus miraculis. pōt diſputari de vtroqꝫ. Circa p̄mū Vtrum ſine tactu diuine gratie poteſt anima reſuſcitari de morte peccati. Secūdo. Vtrum tactus ſiue infuſio gratie precedat expulſionem peccati. Circa ſecūdum. Vtrum conuenientius attribuatur fidei opatio miraculorum ꝙ̄ alteri virtuti.

Explicit tabula de tempe.
Sequitur tabula de ſanctis.

Sequitur tabula de ſanctis.

In feſto beati Andree ē euā=gelium. Ambulans Jheſus ⁊c. Math. iiij. Circa qđ poſſunt di=ſputari ſequentes queſtiões. Prima. Vtrum conuenienter vo cauit ad p̄dicationis officiū petꝝ et andream et iacobum zebedei ⁊ iohannem. Secūda. Vtruꝫ opoꝛ teat ſequentibus xp̄m omnia tē=poralia relinquere. Tertia. vtrū beatus Andreas et alij qui ſecū ſunt vocati hac vocatione fuerit vocatus ad apl'atum.

In feſto beati Nicolai ē euan gelium. Sint lumbi veſtri p̄cin=cti ⁊c. Luce. xij. Circa qđ venit di ſputandum hec queſtio. Vtꝝ beatus Nicolaus ſic lucernas ar dentes. id eſt ſanctoꝝ opum per fectionem habuit in manibꝰ ſu=is vt credatur a cunabilis in ba=ptiſmo vltra cōmunem legeꝫ ſpe cialem effectum gratie ſuſcepiſ ſe.

In feſto beati Thome apoſto=li eſt euangeliū. Thomas auteꝫ vnus ex. xij. ⁊c. Johan. xx. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes queſtiones. Prima. Vtrū fides ſit de viſis. Secūda. Vtruꝫ tho mas de neceſſitate ſalutis tene=batur apparente ſibi dn̄o et dicē=te. Thoma ⁊c. confiteri fidem di uinitatis et humanitatis in chri ſto. Tertia. Vtrū credere his q̄ non vidimus ſit laudabile.

In feſto beati Stephani ē euā gelium. In illo tempe dixit Jhe ſus turbis iudeoꝝ ⁊c. Math. xx= iij. Circa quod poſſunt diſputari ſequentes queſtiones. Prima. Vtrum conuenienter xp̄us miſit ad iudeos p̄phetas. ſcribas. et ſa pientes. ſciens et p̄dicens eos oc cidēdos p iudeos. Secūda. vtꝝ Stephanus in hac vita viuēs vi dit deū p eſſentiam.

In feſto beati Johannis euā geliſte eſt euangeliū. Dixit ihe=ſus Petro ⁊c. Johan. vlti. Cir=ca quod poſſunt diſputari ſequē tes queſtiones. Prima. Vtrum xp̄us plꝰ dilexit Johannē q̄ Pe trum. Secūda. Vtrum beatꝰ Jo hannes fuerit mortuus.

In feſto Innocentum ē euan geliū. In illo tp̄e. Angelꝰ appa=ruit in ſomnis Joſeph ⁊c. Ma=thei. ij. Circa quod poſſunt hec diſputari. Primo. Vtrum In=nocentes veraciter dicantur mar tyres chriſti. Secūdo. Vtrū ba ptiſmus ſanguinis ſuppleat defe ctum baptiſmi aque.

In feſto ſancti Thome cantu arienſis eſt euangelium. Niſi gr̄=num frumenti ⁊c. Johan. xij. Cir ca quod poſſunt diſputari ſequen tes queſtiones. Prima. Vtruꝫ Thomas archiepiſcopus cantu=arienſis miniſtrauerit chriſto re=petendo res eccleſie ſue cuꝫ ſcan=dalo regis anglie. Secūda. vtꝝ ſanctus Thomas in hac admi=niſtratiōe ſubeūdo mortem me=ruit a celeſti patre corona mar=tyrij honorificari.

In feſto beati Silueſtri ē euā geliū. Hō q̄dā pegre ⁊c. math. xxv. Circa qđ p̄nt diſpu. ſe. q̄ſtō. Prima. Vtrū beatus ſilueſter quinqꝫ talenta ſibi a deo data ita lucris multiplicauit vt meruit i=trare in gaudium beatitudis eter ne. Secūda. Vtrum de negligē=tia multiplicandi talenta ſibi da ta a deo merito veniat quis dam nandus.

In feſto ſancte Agnetis euā gelium eſt. Simile eſt regnū ce=loꝝ ⁊c. Mathei. xxv. Poſſunt di ſputari queſtiones ſequentes. Prima. Vtrum beata Agnes ab hoc q̄ eſſet vna de numero pru=dentium virginū habuit neceſſe i vaſe conſcientie ſue portare cari=tatis oleum. Secūda. Vtrū bea ta Agnes fuerat chriſto deſpon=ſata.

In feſto beati Vincentij mar tyris eſt euangelium. Niſi gra=num ⁊c. Johan. xij. Circa qđ poſ ſunt diſputari ſequentes queſtio nes. Prima. Vtrum quis poſſit abſqꝫ caritate perfecta marty=rio ſe offerre. Secūda. Vtrum beatus Vincentius ſic miniſtra=uerit xp̄o fortiter vſqꝫ ad morteꝫ p eius fide certādo vt a patre ce leſti meruerit honorificari ſpecia li corona glorie: que dicitur aure ola.

In conuerſione ſancti Pauli ē euangelium. Dixit Simon Pe trus ad Jheſum. Mathei. xix. Circa quod poſſunt diſputari ſe=quētes queſtiōes. Prima. Vtꝝ Paulus ſit ſeſſurus cum chriſto ad iudicandum. Secūda. Vtruꝫ conuenienter iudiciaria poteſtas reſpondeat voluntarie pauperta ti. Tertia. Vtrum p̄miſſio q̄ ſe=quitur in euangelio ſit conueni=ens qua dicitur q̄ omnis ⁊c. Quarta. Vtrum. conuerſio Pau=li fuit miraculoſa.

In feſto Purificationis Ma=rie eſt euangelium. In illo tem=poꝛe. Poſtq̄ ipleti ſunt dies pu=gationis. Luce. ij. Circa qđ poſ=ſunt diſputari ſequentes queſtio nes. Prima. Vtrum conuenien ter chriſtus in templo fuit obla=tus. Secūda. Vtrum conueniē=ter beata Maria mater de pur=ganda ad templū acceſſit.

In feſto beate Agathe euā=gelium eſt. Simile eſt regnū ce=loꝝ ⁊c. Mathei. xiij. Circa quod poteſt diſputari ſequens queſtio Vtrum beata Agatha p emen=da margarita celeſtis glorie pru denter egit dando omnia que ha buit.

In Kathedra ſancti Petri eſt euangeliuꝫ. Venit iheſus in par tes ⁊c. Math. xvi. Circa qđ poſ=ſunt diſputari ſequentes queſtō nes. Prima. Vtrum confeſſio il la Petri de xp̄o. Tu es chriſtus filius dei viui. p̄mo audita eſt ab oꝛe Petri. Secūda. Vtrū xp̄us confeſſionem illam Petri conue nienter remunerauit dicendo. Tu es Petrus ⁊c. Tertia. Vtrum ſedes Petri poſſit de roma tranſ=ferri in aliam p̄uintiam.

In feſto Mathie apl'i ē euā geliū. Cōfiteoꝛ tibi patē celi ⁊c. Math. xi. Circa qđ p̄nt diſputa ri ſequentes queſtiones. Prima ma. Vtrum beatus Mathias

per virtutez hūilitatis meruit vt
a patre celeſti reuelaretᷓ ſiue oñ
deretur ad apl'atum aſſumendus
Secūda. Vtrum Mathias no=
uit filium dei. Tertia. Vtrū me=
lior ſit ſemꝑ eligendus ad digni=
tatem eccleſiaſticam.

In feſto beati Thome de aq̇=
no aliqui legūt euangeliū. Vos
eſtis ſal terre ⁊c̄. Mathei. v. Cir
ca quod poſſunt diſputari ſequen
tes queſtiones. Prima. Vtrum
doctoribus aureola debeatur i re
gno celoꝝ. Secūda. Vtrum p̄=
dicator vel doctor teneatur face
re quod dicitur ex preſenti euan=
gelio.

In feſto ſancti Gregorij eſt
euangelium. Vigilate ergo q̇a
neſcitis ⁊c̄. Mathei. xxiiij. Circa
quod poſſunt diſputari ſequētes
queſtiones. Prima. Vtrum me
lius facit qui conſentit electioni
canonice de ſe facte ꝙ qui eaȝ re
cuſat. Secūda. Vtrum p̄cib⁹ be
ati Gregorij fuit liberatus Traia
nus de penis inferni. Tertia.
Vtrum ſtat cum pfectione pa=
patus poſſidere quaſi ꝓprias di=
uitias aut facultates terrenas.

In feſto beati benedicti ē euā
gelium. Nemo accendit lucernā
⁊c̄. Luce. xi. Circa quod poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Vtrum beatus Benedi
ctus lucernam accendens regu=
le monachalis et ponens eam ſu
per candelabꝝ eccleſie conueni=
entius inſtituit monachos in ſo=
cietate viuentes ꝙ ſolitariam vi
tam agentes. Secūda. Vtrum
beatus Benedictus i viſiōe qua
vidit totum mūdum. diuinā eſſen
tiam viderit.

In feſto annunciationis domi
nice eſt euangelium. Miſſus eſt
angelus ⁊c̄. Luce p̄mo. Circa qđ
poſſunt diſputari ſequentes que=
ſtiones. Prima. Vtrum fuit ne
ceſſarium annunciari virgini con
ceptio filij dei. Secūda. Vtrum
beate virgini debuit fieri annun=
ciatio per angelū. Tertia. Vtꝝ
annunciatio fuerit conuenienti or=
dine pfecta.

In feſto beati Ambroſij eſt
euangelium. Vigilate ⁊c̄. Ma=
thei. xxiiij. Circa quod poſſunt di
ſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Vtrum liceat iniunctum
epiſcopatuȝ omnino refutare vl'
omnino remitti canonice electioni
vel ꝓmiſſioni de ſe facte. Secū=
da. Vtrum fidelis ſeruus et pru=
dens quem conſtituit domin⁹ ſu=
per familiam ſuam. peccet mor=
taliter ſi bona eccleſiaſtica q̄ pro
curat non largiatur pauperibus
Tertia. Vtrum Ambroſius be
nefecit excommunicando impera
torem.

In feſto beati Vincentij ma=
giſtri in theologia eſt euangeli=
um. Nemo accendit ⁊c̄. Luce. xi.
Circa quod poſſunt diſputari ſe=
quentes queſtiones. Prima.
Vtrum doctus religioſus de or=
dine mendicantium cum perfecti
onis ſtatu poſſit gradum magi=
ſtralez ſuſcipere. Secūda. Vtrū
pōt ſciri tempus aduentus chri=
ſti ad iudicium.

In feſto Marci euangeliſte
eſt euangeliū. Ego ſum vitis ve
ra ⁊c̄. Johan. xv. Circa quod poſ
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Prima. Vtrum quis fidel'
potuerit fructum aliquem affer=
re i p̄ſenti vita niſi in xp̄o vite ve
ra manſerit per fidem et caritatē
non fictam. Secūda. Vtrum be
atus Marcus conuenienter intē
euangeliſtas figura leonis ſit de
ſignatus. Tertia. Vtrum licituȝ
fuit ſancto Marco ſibi amputa=
re digituȝ! vt ſacerdotio indign⁹
haberetur.

In feſto beati Petri martyris
de ordine p̄dicatoꝝ eſt euangeli=
um. Si quis vult poſt me venire
⁊c̄. Math. xvi. Circa qđ poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Vtrum ad conſecutio=
nem eterne beatitudinis ſit nece
ſe abnegare ſemetipſum et tolle
re crucem ſuaȝ et ſequi xp̄m. Se
cūda. Vtruȝ beatus Petrus mar
tyr dicatur triplici aureola dota=
tus.

In feſto apoſtoloꝝ Philippi
et Jacobi eſt euangelium. In il
lo tempe dixit ⁊c̄. Non turbetur
cor veſtrum. ⁊c̄. Johan. xiiij. poſ=
ſunt diſputari ſequentes queſtō
nes. Prima. Vtrū explicite cre
dere miſterium incarnationis xp̄i
ſit de neceſſitate ſalutis. Secun=
da. Vtrum credere explicite tri=
nitatem diuinaꝝ perſonaꝝ ſit de
neceſſitate ſalutis. Tertia. Vtꝝ
pōt cognoſci vna diuinaꝝ perſō=
naꝝ nō cognita alia.

In feſto Inuentionis ſancte
crucis eſt euangelium. Erat ho=
mo ex phariſeis ⁊c̄. Johan. iij.
Circa quod poſſunt diſputari ſe=
quentes queſtiōes. Prima. vtꝝ
fuerit cōueniens compatio. cuȝ
dicitur. Sicut Moyſes exaltauit
ſerpentem in deſerto. ita oportet
exaltare filium hominis. Secū
da. Vtrum ſit verum ꝙ nemo aſ=
cendit in celuȝ! niſi qui deſcendit
de celo. filius hominis qui ē in ce
lo. Tertia. Vtrum crux xp̄i ſit
adoranda adoratione latrie.

In feſto beati Johannis an=
te portam latinam eſt euange=
lium. Dixit Jheſus Petro. ſe=
quere me ⁊c̄. Johan. xxi. Circa
quod poſſunt diſputari ſequētes
queſtiones. Prima. Vtrum bea
tus Johannes ſuꝑ pectus domi
ni recumbens tantum inde ſapiē=
pientie ſuxit. vt in figura aquile
meruit inter euangeliſtas deſig̃=
ri. Secūda. Vtrū beatus Johā=
nes inter martyres debeat cōnu=
merari.

In feſto beati Barnabe apo=
ſtoli eſt euangelium. Hoc eſt p̄=
ceptum meuȝ ⁊c̄. Johannis. xv.
Circa quod poſſunt diſputari ſe=
quentes queſtiōes. Pria. Vtrū
maiorem dilectionez poteſt quis
hr̄e ꝙ mori ꝓ amicis ſuis. Se=
cūda. Vtrum beatus Barnabas
moriendo ꝓ xp̄o fecerit actū ma
xime perfectionis.

In feſto bti Johis baptiſte ē
euāgeliū. Elizabeth impletū eſt
tempus ⁊c̄. Luce p̄mo. Circa qđ
pn̄t diſputari ſequentes q̄ſtiōes.

Prima. Vtrum conuenienter im
poſitum eſt ei nomē Johannes.
Secūda. Vtrum ſit verum ꝙ i=
ter natos mulieꝝ nō ſurrexit ma
ioꝛ Johanne baptiſta. Tertia.
Vtrum ſit in vtero matris ſancti
ficatus.

Jn feſto Johannis et Pauli
eſt euangeliū. Attendite a fer=
mento ꝛc. Luce. xij. Circa qđ poſ
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Prima. Vtrum ypocriſis ſit
peccatū moꝛtale. Secūda. Vtrū
timere eos qui occidūt coꝛp⁹ ſit
peccatū moꝛtale.

Jn feſto Petri apoſtoli ē euā
geliū. Dixit Jheſus Simoni pe
tro ꝛc. Joh. vlt. Circa quod poſ=
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Prima. Vtrum Petrus a
xp̄o inſtitutus ſit caput eccleſie.
Secūda. Vtrum Petr⁹ poteſta
te clauiū potuit peccata remitte
re. Tertia. Vtrum Petrus pote
ſtate clauiū potuit indulgentiaȝ
largire debitaꝝ penaꝝ.

Jn feſto commemoꝛatiōis ſā=
cti Pauli eſt euangelium. Dixit
Petrus ad Jheſum. Math. xix.
Poſſunt diſputari ſequentes que
ſtiones. Prima. Vtrum Paul⁹
in raptu viderit diuinam eſſentiā
Secūda. Vtrum Paul⁹ in rap=
tu ignoꝛauerit an eius anima a
coꝛpe fuit ſepata.

Jn feſto Viſitatiōis beate ma=
rie virginis eſt euangeliū. Exur=
gens Maria ꝛc. Luce. p°. Poſ=
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Prima. Vtrum beatus Jo
hannes in vtero exiſtens exulta
uit ad p̄ſentiam dn̄i. Secunda.
Vtrum beata virgo audita exul=
tatione Elizabeth conuenienter
in gratiaꝝ actionē cantauit Ma=
gnificat anima mea dn̄m.

Jn feſto beate marie Mag=
dalene eſt euangeliū. Jn illo tē=
poꝛe. Rogabat Jheſum quidam
ꝛc. Luce. vij. Circa quod poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones.
Prima. Vtrum iſta mulier de
qua hic in euangelio fit mentio.
fuerit maria Magdalena ſoroꝛ
Lazari. Secūda. Vtrum maria
Magdalena aut quis alius po=
tuerit ſine penitentia cōſequi re=
miſſionem peccatoꝝ.

Jn feſto beati Jacobi apoſto
li eſt euangeliū. Jn illo tempoꝛe
Acceſſit ad Jheſum ꝛc. Math.
xx. Circa quod pn̄t diſputari ſe=
quentes queſtiōes. Primo pōt
diſputari. Vtrum ipſe et frat̄ ei⁹
peccauerunt peccato ambitiōis.
petentes a chꝛiſto mediante ma
tre vt in regno ſuo ſederēt vnus
adextris et alius a ſiniſtris. Jſta
queſtio expedita eſt ſup̄ domini=
ca. xvij. poſt trinitatis. Sed nunc
potuerunt hec diſputari. Pri=
ma. Vtruȝ conuenienter dicatur
de beato Jacobo ꝙ ſit lux et de=
cus hiſpanie. Secūda. Vtrum
oꝛet in celo ꝓ omnibus qui ei⁹ vi
ſitant ſepulchꝛum ſiue locū.

Jn feſto beati Dominici inſti=
tutoꝛis oꝛdinis p̄dicatoꝝ eſt euā=
gelium. Vos eſtis ſal terre ꝛc.
Mathei Quinto. Poſſunt di=
ſputari ſequentes queſtiones.
Primo. Vtrum beatus domini=
cus conuenienter religionem in=
ſtituit ad p̄dicandum vel confeſ=
ſiones audienduȝ. Secūdo. vtꝝ
beatus Dominicus conuenientē
inſtituit religionem que litteraꝝ
ſtudio inſiſteret.

Jn feſto ſancti Laurentij eſt
euangelium. Niſi granuȝ ꝛc. Jo=
han. xij. Circa qđ poſſunt diſpu=
tari ſequentes queſtiones. Pri
mo. Vtrum Laurentius hebēdo
odio animam ſuam in hoc mun=
do cuſtodiuit illam in vitaȝ eter
nam. Secūdo. Vtrum martyriū
beati Laurentij fuerit act⁹ maxi=
me virtutis foꝛtitudinis.

Jn feſto aſſumptionis beate
Marie eſt euangeliū. Jntrauit
Jheſus ꝛc. Luce. x. Circa quod
poſſunt diſputari ſequentes que=
ſtiones. Primo. Vtrum vita ac=
tiua ſit potioꝛ et nobilioꝛ ꝙ con=
templatiua. Secūdo. Vtrum be
ata maria optimam ptem elegit
Tertio. Vtrum beata Maria i
coꝛpoꝛe et anima aſſumpta eſt in
celum.

Jn feſto beati Bernardi ē euā=
geliū. Nemo accendit ꝛc. Luce.
xi. Poteſt diſputari ſequens que
ſtio. Vtrum poſſit in dilectione
dei haberi reſpectus ad aliquam
mercedem.

Jn feſto ſancti Auguſtini eſt
euangelium. Vos eſtis ſal terre
Math. v. Circa quod poſſunt di=
ſputari ſequentes queſtiones.
Primo. Vtrum ſtatus p̄latoꝝ q̇
faciunt et docent ſit maioꝛ ꝙ ſit
in eccleſia dei. Secūdo. Vtrum
p̄latus qui nō facit qđ docet ſit
in ſtatu pfectionis.

Jn feſto ſancti Bartholomei
eſt euangeliū. Hoc eſt p̄ceptum
meum ꝛc. Johan. xv. Poteſt di=
putari ſequens queſtio. videlicȝ.
Vtrum beatus Bartholomeus
et alij apoſtoli potuerūt dici ami
ci dei.

Jn feſto decollationis beati io=
hannis baptiſte eſt euangeliuȝ.
Jn illo tempe. Miſit Herodes ꝛ
cetera. Marci. vi. Poſſunt diſpu
tari ſequentes queſtiones. Pri=
mo. Vtrū beatus Johannes mo=
riens ex hoc ꝙ dicebat Herodi.
Non licet tibi habere vxoꝛē fra=
tris tui verus martyr ſit colēdus.
Secūdo. Vtrum iuramentū qđ
Herodes p̄ſtitit ſaltanti puelle
excuſare potuit Herodem a pec=
cato moꝛtis Johannis baptiſte.

Jn feſto Natiuitatis btē ma=
rie virginis eſt euangelium. Li=
ber generationis ihu xp̄i ꝛc. ma=
thei. p̄mo. Circa quod poſſunt di
ſputari ſequentes queſtiones.
Primo. Vtrum xp̄us deſcēdit ſe=
cūdum carnem de ſemine dauid.
Secūdo. Vtruȝ beata Maria fu
erit ſanctificata ante natiuitateȝ
ex vtero. Tertio. Vtrum beata
virgo per ſanctificationem obti=
nuerit grē plenitudineȝ ſiue per=
fectionem.

Jn feſto exaltatiōis ſcē crucis
ē euāgeliū. Jn illo tpe. dixit ihs
turbis ꝛc. Nunc iudicium eſt ꝛc.
Joh. xij. Circa qđ pn̄t diſputari
ſequentes q̄ſtiōes. Primo. vtrū
conueniens fuit vt chꝛiſtus i cru
ce exaltatus moꝛeret̄ ꝓ nobis.

Secundo. Vtrum ſit verum ꝙ
xp̄us exaltat⁹ omnia traxit ad ſe.
Tertio. Vtrum chriſtus pᵉ ex=
altationem crucis q̄ ꝓprie eſt hu
miliatio meruit exaltati onē ſui.

In feſto ſancti Mathei apo=
ſtoli eſt euangelium. Cum tran=
ſiret ihesus ꝛc̄. Math. ix. Circa
quod poſſint diſputari ſequētes
queſtiones. Primo. Vtrū Ma=
theus euangeliſta conuenientē
inter alios euangeliſtas deſigna
tur in figura hominis. Secundo
Vtrum conuerſio et ſequela ma=
thei fuit miraculoſa. Tertio.
Vtrum Matheus fuit immedia=
te d̾ teoloneo vocatus ſiue aſſum
ptus ad apoſtolatum.

In feſto ſancti Michael' eſt
euangelium. In illo tempe. Ac
ceſſerunt diſcipuli ꝛc̄. Math. xv=
iij. Circa qd̾ pn̄t diſputari ſequē
tes queſtiones. Primo. Vtrum
angeli ſint a deo cuſtodie homi=
num deputati. Secūdo. Vtrum
angeli per executionem miniſte=
rij a contemplatiōe diuina retar
dentur. Tertio. Vtrum angeli
ad cuſtodiam hominū deputati.
qn̄qꝫ relinquant homines quib⁹
ad cuſtodiam deputantur.

In feſto beati Jeronimi ē euā=
gelium. Nemo accendit ꝛc̄. Luč
xi. Circa quod poſſunt diſputari
ſequentes queſtiones. Primo.
Vtrum lucerna incenſa Jeroni=
mi. id eſt, doctrina meruerit ſup
candelabꝛ eccleſie poni. Secūdo
Vtrū Jeronimus fuerit cardial'.

In feſto beati Franciſci ē euan
gelium. Confiteoꝛ ꝛc̄. Math. xi.
Circa qd̾ poſſunt diſputari ſequē
tes queſtiones. Primo. Vtrū
conueniens fuerit ſecreta fidei n̄
reuelari ſapientibus et prudenti=
bus et reuelari puulis. Secūdo
Vtrum beatus Franciſcus fuerit
de numero puuloꝝ quibus reue=
lata ſunt ſecreta celeſtia.

In feſto beati Luce eſt euan=
gelium. deſignauit dominus ꝛc̄.
Luce. x. Circa quod poſſunt diſ=
putari ſequētes queſtiōes. Pri
mo. Vtrum poſt electionem duo
decim apoſtoloꝝ conuenient' ele
cti ſunt ſeptuagintaduo diſcipu=
li inter quos Lucas vnus dicitur
fuiſſe. Secūdo. Vtrum beatus
Lucas inter euangeliſtas ī figu=
ra bouis fuerit conuenienter deſi=
gnatus.

In feſto vndecim miliū virgi
num eſt euangelium. Simile eſt
regnum celoꝝ ꝛc̄. Math. xxv.
Circa qd̾ poteſt diſputari ſequēs
queſtio. Vtrum prudentib⁹ vir
ginibus facientibus qd̾ in ſe fuit
neceſſe fuit vt deus oleū gratie
ſue vaſis conſcientiarum ſuarum
infunderet.

In feſto Simonis et Jude eſt
euangelium. Hoc eſt preceptum
ꝛc̄. Johan. xv. Circa quod poſ=
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Primo. Vtrum chriſto ad
ueniente et p̄dicante non tamen
faciente viſibilia miracula iudei
ei credere tenebantur. Secūdo
Vtrum argumentum illud chri=
ſti ſit ſufficiens. quo ait. Si ope=
ra non feciſſem in eis que nemo
alius fecit peccatum nō haberet.

In feſto omnium ſanctoꝝ eſt
euangelium. Videns ihesus tur=
bas ꝛc̄. Math. v. Circa qd̾ poſ=
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. Primo. Vtrū beatitudo ſā
ctoꝝ cōſiſtat in viſiōe dei p eſſen
tiam. Secundo. Vtrum beati vi
dentes deum per eſſentiam vide=
ant omnia que deus videt. Tē
tio. Vtrum beati in gloria ꝑus fe
rantur ad contemplandam chri=
ſti diuinitatem ꝙ eius humani=
tatem.

In die omnium mortuoꝝ eſt
euangelium. Dixit Jhesus turb̄
ꝛc̄. Johan. v. Circa quod pn̄t di=
ſputari ſequentes queſtiones.
Primo. Vtrum iudiciaria pote=
ſtas qua iudicādi ſunt mortui in
futuro iudicio conuenienter cōue
niat xp̄o ſm̄ qd̾ homo. Secūdo
Vtrum ſuffragia fideliū viuorū
ꝓſint defunctis. Tertio. Vtrum
ſuffragia facta p malos ſiue per
peccatores ꝓſint. Quarto. Vtꝝ
vox chriſti quā audient mortui
erit cauſa reſurrectionis omniū
corum.

In feſto beati Martini ē euā
geliū. Sint lumbi veſtri ꝛc̄. Lu=
ce. xij. De quo diſputatur ſicut in
feſto beati Nicolai. Nunc querit̄
Vtrum illud ſit verum aut cōue=
nienter dictum. ꝙ expectantes
dominum reuerſurum chriſt⁹ fa=
ciet eos diſcumbere ⁊ tranſiēs mi
niſtrabit eis.

In feſto beate Katherine eſt
euangelium. Simile eſt regnum
celoꝝ. Mathei. xiij. Circa qd̾ po
teſt diſputari ſequēs queſtio.
Vtrum beata Katherina emit
agrum in quo erat thezaurus ab
ſconditus.

Explicit Tabula.
Sequūtur queſtiones.

Queſtiones euangelioꝝ tam
de tempe q̄ꝫ de ſanctis collecte
p Reuerendū dominū Johannez
de turre cremata epm Sabineñ.
ſancte Romane eccleſie Cardia=
lē ſancti Sixti. Incipiūt feliciť.

Acro et colē=
diſſimo reuerē
diſſimoꝝ patꝝ
ſancte Roma=
ne eccleſie do=
minoꝝ cardina
lium collegio.
ſuus humilis ſeruitor Johannes
de turre cremata epus Sabineñ.
ſancte romane eccleſie cardinal'
ſancti Sixti . vulgariter nomina=
tus. ſeipſum cū humili recōmen
datione . cogitanti mihi quid de
ſudoribus mei ſtudij dignum am
pliſſimis dñationibus veſtris tā=
q̄ꝫ memoriale offeram . attento
qꝫ omnibus ſummis noſtri ponti
ficibus varia dedicauerim opera.
ſcilicz Eugenio Nicolao Calix=
to Pio et Paulo. Nunc pñti oc=
curriſſet mihi illa honeſtiſſima p̄
latoꝝ conſuetudo qua poſt refe=
ctionem eoꝝ. maxime in prandio
habitam collationes ſiue diſpu=
tatiōes ꝺ ſacris litteris ſoliti ſūt
hr̄e. Vidi em̄ apd plures clariſ=
ſimos patres conſuetudinē hāc
obſeruari. Et de celeberrimo ſan
cto Auguſtino legitur qꝫ ī men
ſa ſua lectionem aut diſputatio=
nem ſemp diligebat. Diſputatio
em̄ inueſtigāde veritatis gratia.
aut vt veritas ipſa illuſtrior ſiat
licite cū moderamine inter ptes
admittiť . Sane viſa ē mihi hoc
dñoꝝ p̄latoꝝ obſeruantia pluri=
mum habere honeſtatis et vtili
tatis. Honeſtiſſima quidem eſt ⁊
ordo pulcherrimus. vt poſtq̄ꝫ cor
pori cibos corruptibiles dedim⁹.
ita anime ſpūalia alimenta mini
ſtremus. Null⁹ em̄ eſt cibus ſci=
entia et doctrina dulcior. Naz vt
ait Iſidorus noſter. ſcripturaruz
ſanctaꝝ altitudo q̄ſi montes pa=
ſcue ſunt. ad q̄s cū quiſqꝫ iuſtoꝝ
conſcenderit paſcue indeficientis
refectionem inueniſſe ſe gaude=
bit. Quocirca ſic nos hortať cla=
riſſimus Ambroſius . Tu g° ede
ſcripturaꝝ celeſtes cibos . ede vt
pmaneant tibi in vitam eternaz.
ede continue vt non eſurias . ede
vt replearis . ede vt verboꝝ cele
ſtiū eructes ſaginam . Spūales
epule non obeſſe ſolent ſed pdeſ=
ſe ſaciatis. Plane bene p̄latis cō=
gruit honetiſſimū hmōi exerciti=
um quibus dñs ait. Voſ eſtis ſal
terre. vos eſtis lux mūdi. Debet
autem epus tanta pollere ſapiē=
tia. vt dicit Ambroſius. vt nō ſo
lum creditū ſibi populū ſuffici en=
ter doceat . verūetiam in ceteris
queat hereſum contradictiōes a
catholica repellere eccleſia. Ce=
terum vtiliꝫ eſt p̄dicta obſeruan
tia. quia mentem diſponit ad pē
fectionem virtutis. Vnde Dama
ſcenus libro. iiij. inquit. Optimū
eſt et vtiliſſimum inueſtigare di
uinas ſcripturas. et ſicut ē lignū
ſecus decurſus aquaꝝ plantatuꝫ
ita anima diuina irrigata ſcriptu
ra īpinguať et fructū tempaneū
tribuit. et ſemper virentibus fo=
lijs deo acceptabilibus decorať
actionibus. Et infra. Pulſemus
ergo in optimum paradiſum ſac=
rum ſcripturarum qui odoriferus
qui dulciſſimuſ/qui ſpecioſiſſim⁹
eſt. Secūdo vtilis eſt ad illumi=
nationem intellectus. Dicit eniz
Iſidorus noſter. Geminū donum
confert lectio ſacraꝝ ſcriptura=
rum. ſiue qꝫ intellectum mentis
erudit. ſiue qꝫ a mūdi vanitatib⁹
abſtractum hominem ad amorē
dei perducit. Tertio vtilis eſt q̊=
niam per eam amputantur aliq̄
in que ſepe poſt refectionem cor
poralem lingua indiſciplinata p
rumpit. ſcz murmurationis et de=
tractiōis verba/ſuperfluitas lo
cutionis/leuitas operis/et ſil'ia
que omnia vitantur cum perſolu
tis gratiaꝝ actionibus deo . aliq̄
de ſacris litteris ſequitur diſpu=
tatio ſiue collatio. quibus penſa=
tis mihil mihi in mente dign⁹ ſe
obtulit veſtris. R. d. per me offe
rendum. q̄ꝫ queſtiones quaſdam
de euangelijs omniū dñicarum.
ac feſtoꝝ p̄ncipaliū totius anni.
quaſi ingenio meo tenui. non ta=
mē ſine magno labore. ac vr̄arū.
R. d. amore collegi ſub numero.
ccc. xvij. Amplexus autem ſū q̄=
ſi in omnibus ſancti thome dcā.
nam eius pfundior firmiorqꝫ eſt
ſententia. Abſtinui etiam a que=
ſtionibus et ſubtilitatibus inuti=
libus et obſcurioribus argumen
tis. planioribus contentus. Tum=
quia religioſo ītellectu noß op⁹
eſt vbi aut maxime de deo loqui
mur vel audimus vt inquit Am
broſius. Tum quia inter p̄latos
pauciores ſunt qui ſacre theolo=
gie pfundioribus rebus operam
dent ſtudij. Sequimur autem or=
dinem euangelioꝝ tam domini=
carum q̄ꝫ feſtiuitatum ſm vſum
fratrum p̄dicatoꝝ quia nobis ra
tionabilior viſus eſt. Suſcipiāt er
go. v. R. d. hoc exiguuz mun⁹ pa
rūqꝫ opuſculum in ſenio meo p
omniū vtilitate exiguis meis vi=
ribus elaboratum. qꝫ vtinam tan
ta beniuolentia ab eis ſuſcipiať.
quanta cuz affectione ſit inſuda
tum. Poterit obſeruari libellus
iſte in manibus. Reuerendiſſimi
domini Rothomageñ. qui p ſua
dulciſſima humanitate copia p̄=
ſtabit cupientibus ſcribere. Recō
mendo me. d. v. R. quaſ longo tē
pore ad felix vniuerſalis eccleſie
regimen deus conſeruet.

N p̄ma dominica ad=
uentus apd fratres p̄
dicatores dicitur illd
euangelium. Mathei
xxi. p°. Cum appropinquaſſꝫ ihe=
ſus iheroſolimis. In quo fit mē=
tio de aduentu chriſti in carnem.
Vū dicitur. Dicite filie ſyon. Ec=
ce rex tuus venit tibi ⁊c̄. Vnde in
hac dominica poſſunt ſequentes
queſtiones diſputari. Prima.
Vtrum p redemptione generis
humani neceſſarium fuit deū in=
carnari. Secūda. Vtrū ſi hō nō
peccaſſet deus incarnatus fuiſſet
Tertia. Vtrum conuenienti⁹ fu
it filiuz dei incarnari q̄ꝫ aliquam
B B

aliam perſonam.

D p̓mam ſic procedit᷑
Et videtur ꝙ non fuerit
neceſſarium deū incarna
ri. Primo ſic. Deus em̄ cū pfe=
ctus nihil virtutis accreuit ſibi ꝑ
carnem aſſumptam. ſi ergo icar=
natus naturam reparauit etiam
abſq3 carnis aſſumptione eā po=
tuit repare. ergo non fuit neceſ=
ſarium ⁊c̈. Secūdo ſic. Cum de
us ſit ſumme miſericors. imo mi=
ſerationes eius ſup omnia ope=
ra eius. magis decuit vt deus oſ̄
deret immenſitatez miſericordie
ſue ꝙ̄ ſeueritatem iuſticie. ſed ad
magnitudinē miſericordie ſue pé
tinet vt peccata ſine ſatiſfactiōe
dimittat. ergo deus humanaz na
turam repare potuit et debuit nō
expectando ſatiſfactionē. g° non
fuit neceſſarium ⁊c̈. Tertio ſic.
Quicūq3 pōt ſatiſfacere ꝓ maio
ri peccato. poteſt ſatiſfacere pro
minori. ſed mortale peccatū actu
ale eſt magis ꝙ̄ originale. quia
habet plus de voluntario. g° cū
homo poſſit ſatiſfacere ꝓ morta
li peccato. multofortius ꝓ origi
nali ſatiſfacere poterit. et ſic nō
eſt neceſſarium incarnari. In op=
poſitum arguitur ſic. Illud ꝑ qđ
humanū genus liberatur a ꝑditi
one eſt neceſſariū ad humanā ſa=
lutem. ſed miſteriū diuine incar=
nationis eſt hmōi. ſm illud Jo=
han. iij. Sic deus dilexit mundū.
vt vnigenitum filiū ſuum daret.
vt omnis qui credit in eum n̄ pe
reat ſed habeat vitam eternam.
ergo neceſſarium fuit ad repatio
nem generis humani deū incar=
nari. Secūdo ſic. Non erat con=
ueniens vt vna natura nobiliſſi=
maꝝ creaturaꝝ a ſuo fine totali=
ter fruſtraretur. ſed humana na=
tura eſt inter nobiliſſimas creatu
ras. cum ergo tota corrupta fue=
rit per peccatū in p̓mo parente
et ita beatitudine ꝑuata ad quaz
inſtituta erat. cōgruum fuit ipaz
reparari. ſed reparatio non poteſt
fieri niſi peccatum dimittatur.
nec iuſtum eſt vt peccatum ſine
ſatiſfactione dimittatur. ergo ne
ceſſariuz fuit ꝓ peccato totꝰ na=
ture humane ſatiſfieri. ſed ſatiſ=
factio decenter fieri non pōt niſi
ab eo qui debet ſatiſfacere et pōt
ſed non debet niſi homo qui pec=
cauit. Cum autem nullius creatu
re bonum excedat bonum huma
ne nature totius vt recōpenſatio=
nem ꝓ tota natura facere poſſet.
Patet ꝙ nulla creatura ꝓ homi
ne ſatiſfacere poſſet. nec ipſe pro
ſe cum peccator indignus redda=
tur. ergo neceſſarium fuit vt deꝰ
homo fieret ad ſatiſfaciendū ꝓ
hominibus. Reſpōdeo dicendū
ꝙ deum incarnari aliquo mō fu=
it neceſſarium. et aliquo mō non
Pro quo notandum iuxta ſanctū
Thomam ꝙ ad finez aliquid di
citur neceſſarium dupliciter. Vno
modo ſine quo finis haberi n̄ pōt
ſicut cibus eſt neceſſarius ad cō
ſeruationem humane vite. Alio
modo dicitur neceſſarium pé qđ
melius et conuenientius ꝑuenit
ad finem. ſicut equus eſt neceſſa=
riuſ ad iter. Prio mō neceſſitatis
deū incarnari non fuit neceſſariū
ad reparationem humane natu=
re. Deus enim per ſuam omni=
potentem virtutem poterat hūa=
nam naturam multiſ aliis modis
reparare. Secūdo autem mō ne=
ceſſitatis neceſſarium fuit deū in=
carnari ad reparationem huma=
ne nature. Hanc concluſionē po=
nit Auguſtinus. xiij. de tri. c. Oſ̄
damus non aliū modum poſſibi=
lē defuiſſe deo cuiꝰ poteſtati om=
nia equaliter ſubiacent. ſed ſanā
de miſerie noſtre conuenientio=
rem modum alium non fuiſſe. cu
ius incarnationis neceſſitas ſi=
ue conuenientia ex tribus ſumit᷑
ſcz ex plenitudine diuine miſeri=
cordie. ex immutabilitate iuſti=
cie ipſius. et ex decenti ordine ſa=
pientie eius. Quia enim deus eſt
ſumme bonus et miſericors decu
it nulli creature negari hoc cuiꝰ
eſt capax. Vnde cum natura hu=
mana lapſa eſſet. et nihilominus
reꝑabilis foret. decuit vt eaz re=
pararet. quia et iuſticia eius im=
mutabilis eſt. cuius lege ſancituz
eſt vt nūꝙ̄ peccatum ſine ſatiſfa
ctione dimittatur. decuit vt ī hu
mana natura eſſet qui ſatiſface=
re poſſet. et quia hoc purus ho=
mo ꝑ ſe facere non poterat. vt di
ctum eſt. decuit vt deus qui ſūme
ſapiens eſt aliquem conueniētiſ=
ſimuz reꝑationis adinueniret mo
dum. Vnde conuenientiſſimꝰ eſt
vt integre natura reparetur ⁊ fa=
cilitur ad id qđ amiſerat homo ꝑ
uenire poſſet. Si autem hominez
per angelum repararet. nō inte
gra eſſet reparatio. quia hō ſem
per angelo ſalutis ſue debitor eſ=
ſet. et ita in beatitudine ei equari
non poſſet. quod tamen aſſecutus
fuiſſet ſi non peccaſſet. ſicut etiaz
nunc conſequuntur homines pé
gratiam reparationis vt ſint ſic̄
angeli dei in celo. Mathei. xxij.
Et ideo decuit vt non angelꝰ ſed
ipſe deus hominem repararet.
Multe alie conuenientie aſſignā
tur incarnationis quas nos bre=
uitatis cauſa et quia communes
in ſermonibus ſunt ꝑtranſimus.
Ad rationes in oppoſitum dicē=
dum. Ad p̓mam reſpondetur. ꝙ
ratio illa ꝓcedit ſm illum modū
neceſſarii ſine quo ad finem per=
ueniri non poteſt. hoc autem ne=
ceſſitatis mō dictū ē nō eſſe neceſ
ſariū deū incarnari. Ad ſcđam
reſpondetur negando conſequen
tiam Et ratio eſt. quia licet deus
ſit ſumme miſericors. ſua tam̄ mi
ſericordia nullo modo obuiat ſue
iuſticie. Miſericordia enim q̄ iu=
ſticiam tollit magis ſtulticia ꝙ̄
virtus dici debet et pé conſequēs
talis deum nō decet ꝓpter quod
deus miſericordiam ſuam infini=
tam ſic manifeſtare voluit. vt in
nullo iuſticie eius derogaret᷑. qđ
factum eſt dum ꝓ nobis hō fa=
ctus eſt vt ꝓ nobis ſatiſfaceret.
in quo etiam habundantior miſe
ricordia oſtenſa eſt ad nos ꝙ̄ ſi ſi
ne ſatiſfactione peccatum dimi=
ſiſſet inꝙ̄tum noſtram naturam
magis exaltauit et ꝓ nobis mor
tem pertulit. Ad tertiam r̄ndē
tur negando ꝙ peccatū origiale

ſit minus malum. Pro quo no-
tandum ꝙ quantitas originalis
et actualis mortalis peccati po-
teſt dupliciter attendi. vel quan-
tum ad pͥncipium vel quantū ad
bonum quod per vtrumqꝫ pͥua-
tur. Principium autem actualis
peccati voluntas ꝓpria eſt. prin
cipium autem originalis in iſto ē
origo eius vitiata. Vnde origia-
le q̄dammodo neceſſarium eſt. ſꝫ
actuale eſt omnino voluntarium
vnde habet plus de ratiōe culpe.
et eſt magis vituperabile. Bo-
num autē ꝙ actuali peccato cor
rumpitur eſt bonum huius pſo-
ne cui ꝓ̄ponderat bonum totiꝰ na
ture qđ per originale corrumpi-
tur. quia bonum gentis eſt diui-
nius q̄ꝫ vnius hominis bonū. vt
dicitur .ij. Ethicoꝝ. vt ſic poſſꝫ di
ci ꝙ actuale eſt magis culpa. ori
ginale vero magis malum. Ac-
tio autem ſatiſfacientis eſt ꝓpor-
tionata quantitati culpe ex par-
te boni qđ per culpaꝫ corrumpi-
tur. Et ideo cū omnis actio ſit ꝑ-
ſone (quia actuſ ſingulariū ſūt)
Ideo ad ſatiſfactionem ꝓ actua
li ſufficit actus cuiuſcūqꝫ homi-
nis cū gratia diuina. non autem
ad ſatiſfactionem ꝓ peccato ori
ginali / niſi actio illius hominis
plus valeret q̄ꝫ totum bonū hu-
mane nature. et ſic non poſſet eſſe
purus homo. et ideo oportuit eſſe
deum et hominem qui ꝓ origia-
li ſatiſfaceret.

D ſecundam queſtio-
ſic ꝓceditur. Et videt̄
ꝙ etiam ſi hō non pec
caſſet deus incarnatus fuiſſet.
Primo ſic. Deutro. xxxij. dei per-
fecta ſunt opera. ſed perfectiō ñ
poteſt eſſe niſi vltimum coniuga
tur principio vt ſic quaſi quidam
circulus concludatur ⁊ additō al
terius fieri non poſſet. Cum ergo
ipſe deus ſit pͥncipiuꝫ et hō ſit vl
tima creaturaꝝ. decuit ad perfe
ctionem vniuerſi vt etiam ſi ho-
mo non peccaſſet deus homo fie-
ret. Secūdo ſic. Roma. pº. Inui
ſibilia dei per ea que facta ſūt in
tellecta conſpiciūtur. ſed poten-
tia. ſapientia. et bonitas dei infi-
nita ſunt. ergo decuit etiam ſi ho
mo non peccaſſet iſta in aliq̄ ef-
fectu manifeſtari. ſed potentia i
finita non manifeſtatur. niſi ꝑ ef
fectum infinitum. nec ſapiētia in
finita niſi per decorem infinitum
nec bonitas infinita niſi per com
municationem infinitam. Cū er-
go nulla creatura ſit īfinita. nec
in ea īfinitꝰ ſit decor ex forma et
ꝓportione partium. nec iteruꝫ ali
qua creatura cōmunicationem in
finitam boni recipiat. videt̄ ꝙ de
cuit etiam homine non peccan-
te vniri deū homini vt ex pᵗe ho
minis ratio eſſet ⁊ ex parte dei in
finitas et ex coniunctione dei ad
creaturam infinitus decor reſplē
deret et infinitum bonū ipſi hūa
ne nature cōmunicaretur ſcꝫ per
ſona increata que in ea ſubſiſte-
ret. Tertio ſic. Non eſt in aliq̄
capacitas humane nature ꝑ pec-
catum ampliata. ſed poſt pecca-
tum humana natura inuenta eſt
capax tanti boni vt a deo aſſume
retur in vnitate perſone. ergo et
ante peccatum hmōi dignitatis
capax fuit. ſed ad deum qui infi-
nito amore diligit ea que ſunt ꝑ-
tinet vt nullum bonum creature
deneget cuius eſt capax. ergo ip
ſe humanam naturam aſſumpſiſ-
ſet etiam ſi homo non peccaſſet.
Quarto ſic. Non eſt credenduꝫ
ꝙ homo ex peccato aliquod cō-
modum reportauerit. ſed maxima
dignitas humane nature ē ī hoc
ꝙ aſſumpta eſt in vnitate perſo
ne diuine. ergo hoc per peccatū
homo conſecutus nō eſt. ⁊ ſic idē
quod pͥus. Quinto ſic. Cum ho
mo ad beatitudineꝫ ſit creatꝰ an-
te peccatum totuſ beatificandus
erat. ſed beatitudo hominis quā-
tum ad partem ſenſitiuam erit in
aſpectu humanitatis aſſumpte.
quantum vero ad partem intel-
lectiuā in intuitu diuinitatis aſ-
ſumentis Sic enī ingredieť ho-
mo et egredietur. vt Auguſtinꝰ
exponit. et paſcua inueniet. Ioħ.
pº. In oppoſitū eſt Auguſtinꝰ
in li. de verbis domini exponēs il
lud Mathei. xviij. Venit filiꝰ ho-
minis querere et ſaluū facere qđ
perierat. ſi homo non peccaſſꝫ fi-
lius hominis non veniſſet. et lo-
quitur de aduentu in carnem.
Reſpondeo dicendum ꝙ vt tan-
git ſanctus Thomas in tertio ⁊
in tertia parte ſuper hoc diuerſi
diuerſimode opinati ſunt. Quidā
enim dicunt ꝙ etiaꝫ ſi homo nō
peccaſſet. dei filius fuiſſet incar-
natus. Alij vero contrariū aſſe-
runt. quoꝝ aſſertioni magis vide
tur conſentiendum. Cuius rō eſt
quoniam ea que ex ſola dei volū-
tate veniūt ſup omne debitū cre
ature nobis innoteſcere non poſ-
ſunt niſi quatenus in ſacra ſcrip-
tura traduntur per quā diuina vo-
luntas innoteſcit. Vnde cū in ſa-
cra ſcriptura vbiqꝫ incarnationis
ratio ex peccato pͥmi hominis aſ
ſignetur. conuenientius dicit̄ in-
carnationis opus ordinatum eſſe
a deo in remediū peccati. ita ꝙ
peccato non exiſtente incarnatiō
non fuiſſet. q̄uis potentia dei ad
hoc limitetur. Potuiſſet enī etiā
peccato non exiſtente deus incar
nari. Hanc ergo aſſertionem ſiue
opinionem tanq̄ꝫ veriorem ſeq̄n-
tes. dicimus ad queſtioneꝫ reſpō
dentes. ꝙ ſi homo non peccaſſet
deus incarnatus non fuiſſet. Iſta
concluſio ꝓbat̄. Primo ſic. Sup
illud. i. Thimotħ. pº. Iheſus ve
nit in hunc mundum peccatores
ſaluos facere. dicit gloſa. Nulla
cauſa fuit veniendi chriſto domi
no niſi peccatores ſaluos facere.
Tolle vulnera. tolle morbos et
nulla eſt cauſa medicine. ſꝫ remo
ta cauſa remouetur et effectus.
ergo concluſio vera. Secūdo ſic
Dicit Leo papa in ſermōe đ na-
tiuitate. Si enī homo ad imagi-
nem et ad ſimilitudinem dei fcus
in ſuo honore manſiſſet. creator
mundi creatura non fieret. aut ſē-
piternus temporalitateꝫ ſubiret.
aut equaliſ deo patri dei filiꝰ for
mam ſerui aſſumeret. ergo con-
cluſio vera. Ad rationes in op
poſitū Ad pͥmam reſpondetur ne

gando conſequentiam. Et ratio
eſt. quia licet vniuerſum perfici-
atur in coniunctiōe vltimi ad pͥn
cipium pͥmi. non tamen oportꝫ ꝙ
in coniunctione que eſt in vnita-
te perſone ſed in coniunctione q̄
eſt in ordine ad finez. Vnde ad p
fectionem vniuerſi ſufficit ꝙ na-
turali modo creatura ordinat̄ ſic
in deum ſicut in finem. Hoc autē
excedit limites perfectionis cre
ature vt creatura vniatur deo in
perſona. Ad ſecūdam reſpon
detur negando conſequentiā. Et
ratio eſt. quia in ꝓductione mini
me creature manifeſtatur poten
tia infinita et ſapientia et boītas
dei. quia quelibet creatura ducit
in cognitionem alicuius primi et
ſummi quod infinitum eſt in om-
ni perfectione. nec oportet ꝙ po
tentia infinita per effectum infi-
nitum manifeſtetur. nec boītas
infinita per communicationez in
finitam. ſed ſufficit ad oſtenden-
dam bonitatem infinitam hoc. ſ.
ꝙ vnicuiqꝫ ſm ſuam capacitatez
largitur. Ad tertiam reſpon-
detur ꝙ capacitas alicuius natu
re poteſt intelligi dupliciter. vel
ſm potentiam naturalem que p-
tinet ad rationem naturalem. et
ſic nullam capacitatez naturē va
cuam deus dimittit in genere ꝙ-
uis capacitatem alicuius creatu-
re particularis non impleat pro-
pter aliquod impedimentū. Vel
intelligi poteſt ſm potentiā obe-
dientialem ſm quam quelibꝫ cre
atura habetur ꝙ ex ea poſſet fie-
ri qđ deus vult. et hoc modo in
humana natura ē capacitas hu-
ius dignitatis vt in vnitate diui-
ne perſone aſſumatur. nec oportꝫ
ꝙ deus talem capacitatem iple-
at ſicut nec oportet ꝙ deus faci-
at quicquid poteſt. ſed ſm ꝙ cō
gruit ordini ſapientie eius. Ad
quartam reſpondetur negādo aſ-
ſumptum. quoniam vt dicit apo-
ſtolus ad Rom̄. v. Vbi habūda-
uit delictum ſuperhabundauit ⁊
gratia. non eſt inconueniens vt
aliquod bonnm ex peccato deus
eliciat qđ ſine peccato non fuiſſꝫ
ſicut patet in alijs virtutibus vt
in pacientia et penitentia. et eti-
am ex peccato hominis hoc op-
timum potuit elicere vt filius dei
incarnaretur. Propter quod dicit
Gregorius. O felix culpa que ta
lem ac tatunm meruit redempto
rem. Ad quintam reſpondetur
negando minorem. dicimus enim
iuxta ſanctum Thomam ꝙ bea-
titudo totius hominis eſt ex ipſa
deitate in quam virtus interius
immediate fertur ex quo redun-
dat gloria in inferiores partes
anime et in ipſum corpus. in vi-
ſione etiam humanitatis erit q̄d
dam gaudium accidentale. ſicut
etiam in victoria paſſionis eius.
tamen conſtat apud omnes ꝙ ſi
homo non peccaſſet deus paſſus
non fuiſſet.

D tertiam queſtionez
ſic proceditur. Et vide-
tur ꝙ non fuit conueni
entius filiuꝫ dei incarnari magis
ꝙ patrem aut ſpiritumſanctum.
Primo ſic. Sicut in miniſterio
Tho. 3. ſen. d. 1. q. 2. ar. 2.

incarnationis monſtrata eſt ſa-
pientia in decentia reconſilatiōis
ita etiaꝫ monſtrata eſt potentia
in hoc ꝙ in infinitum diſtantia
iuncta ſunt. et etiam bonitas in
hoc qđ non deſpexit ꝓprij plaſ-
matis infirmitatem. vt dicit Da
maſcenus. ſed ſicut ſapientia at-
tribuitur filio. ita bonitas ſpiri-
tuiſancto et potentia patri. ergo
non magis decebat filium incar-
nari ꝙ patrem vel ſpiritumſan-
ctum. Secūdo ſic. Victoria po
tentie attribuitur patri. ſed pē in
carnationez ſecuta eſt victoria de
hoſte. ergo incarnatio magis de-
cebat patrem cui appropriat̄ po-
tentia. Tertio ſic arguit̄ đ ſpi-
rituſancto. Eorum enī que ma-
gis vicina ſunt decentior eſt con-
iunctio. ſed ſpūſſanctus eſt per-
ſona nobis magis vicina. vt dicit
Auguſtinus li. de ſpiritu et ani-
ma. ergo ſpiritumſanctum dece-
bat magis incarnari ꝙ filium.
Quarto ſic arguitur. Incarnatio
dei proceſſit ex maxima caritate
quam ad nos habuit. ſed caritas
appropriatur ſpirituiſancto. ergo
potiſſime decebat ſpiritumſanctū
incarnari. In oppoſitum argui-
tur ſic. In mente noſtra ſunt tria
tres perſonas repſ̄ententia. ſcili-
cet mens que repſ̄entat patrem.
verbum mentis quod repſ̄entat
filium. et amor qui repſ̄entat ſpi
ritumſanctum. ſed inter hec tria
verbum mentis p̄cipue compara
bile eſt. ſm quod exterius p vo-
cem ſonat. ergo et incarnatio con
uenientiſſime verbum eternū de-
cuit quod eſt ipſe filius dei. Re
ſpondeo dicendum. ꝙ decentius
fuit filium dei incarnari ꝙ patrē
vel ſpiꝰſanctum. que decentia in
carnationis filij dei attenditur et
ex proprijs et ex aꝓpriatis. In ꝓ
prijs autem poſſunt quatuor con
ſiderari ſm quod filius eſt. quod
verbum eſt. quod imago. qđ me
dia in trinitate perſona. Secūdū
autez ꝙ filius eſt conuenit ad re
parationem. tum vt per eum cu-
ius naturaliter eſt hereditas alij
in filios adoptarentur et cohere
des fiant. Scđm autem qđ eſt vē
bum. conuenit ad reparationem
quia in quantum tale habet con-
gruentiam ad officium p̄dicatio-
nis et doctrine. quia verbum ma
nifeſtat dicentem. et ipſe manife
ſtauit patrem. Iohan. xvij. Pa-
ter manifeſtaui nomen tuum ho
minibus quos dediſti mihi đ mū
do. Inquantum vero eſt imago.
conuenientiam habet cuꝫ eo qui
reparandus erat. ſcilicet cum ho
mine qui ad imaginem dei factꝰ
eſt. Geneſis pͥmo. Vnde decuit vt
imago imaginem aſſumeret. in-
creata creatam. Inquantum eſt
media in trinitate perſona con-
gruit ad vltimum effectum. qui
eſt reconſiliatio hominis ad deū.
Decet enim vt qui eſt medius in
trinitate. etiam ſit mediator. In-
ueniuntur etiam quatuor in filio
appropriata. ſcilicet ſapientia. et
virtus ab apoſtolo. equalitas ab
Auguſtino. ſpēs et pulchritudo

ab Hilario. In quātū autē ſapientia eſt congruit ad reſtaurationem quia decet vt que in ſapientia facta ſunt per ſapientiam reſtaurentur. In quantum autem eſt virtus et brachium patris. cōgruit ad victoriam de hoſte capiendam. Luce p̄mo. Fecit potentiam in brachio ſuo. In quātum vero eſt equalitas. congruit etiam morbo qui ſanandus erat. Vterqꝫ enim ſcilicet homo ꝛ diabolus peccauerūt appetendo eq̄litatem dei. Ille potentie. iſte ſcientie. In quantū vero ſpecies et pulchritudo eſt. congruit reparationi vt per ipſum deturpatio imaginis per peccatum inducta amoueretur. Patri vero non cōuenit incarnatio. precipue ꝓpter ꝓprietatem innaſcibilitatis. Nō enim decet vt qui in diuinitate ē pater. in hūanitate ſit filius. Sic enim filius dei patris eſſet nepos virginis. ſi ipſa virgo mater eſſꝫ dei patris. Similiter etiaꝫ nec ſpiritui ſancto conuenit. ne nomen filij in plures perſonas trāſferatꝰ.

Ad rationes in oppoſitū Ad p̄mam reſpondetur negando cōſequentiam Et ratio eſt. quia licet in incarnatiōe oſtendatur potentia ſapientia et boitas. et idō efficacia incarnationis toti trinitati attribuitur. opus tamen qđ deo incarnato debebatur per filium expleri decuit rationibus dictis. et ideo tota trinitas carnem ſoli filio vniuit. Ad ſecūdam reſpondetur negando conſequentiaꝫ Et ratio eſt. quia non eſt potentiꝫ per potentiam minus potentem vincere. hoc enim violentium eſt et non laudabile. ſed pē iuſticiam et ſapientiam vincere. et ideo per filiuꝫ debuit deus pater hoſtem vincere. Ad tertiam reſpondetur ꝙ ratio non procedit. quia ſpiritusſanctus non dicitur ideo vicinior nobis qđ ſit cōiungibilior carni q̄ꝫ filius. ſed ꝓpter caritatem per quam nobis omnia dona donantur. Procedit enim. vt dicit Albertus. vt donū a patre et filio donabile rationali creature. talē autem reſpectū ad nos non importat nomen filij ẜm quod eſt in patre. filius tamē eſt nobis magis vnitiuꝰ quātum ad congruentiam incarnationis rationibus dictis. Ad q̄rtam reſpondetur negando conſequentiam Et ratio eſt. quia licet caritas dei. ſit cauſa incarnatiōis et ideo cauſalitas diuine incarnationis q̄ꝙuis communis ſit tribꝰ perſonis appropriatur ſpiritui ſancto. non tamen ex hoc ſequitur. ꝙ ſpiritusſanctus debuerit incarnari.

Sequitur dominica ſecunda de aduētu chriſti domini noſtri.

In Dominica ſecūda cantatur euangelium. Erunt ſig̃ in ſole et luna ꝛc. Luce Viceſimoprimo. In quo quia tāgitur de aduentu chriſti ad iudicium. poſſunt diſputari ſequentes queſtiōes. Prima ē. Vtrū generale iudicium ſit futurum. Secunda. Vtrum omnes iudicādi in iudicio videbunt filium hominis. id eſt chriſtum in forma humana glorioſa iudicantem. Tertia eſt. Vtrum ſigna que aſſignantur in lectiōe euangelij p̄cedant iudicium. Quarta eſt. Vtrum tempus futuri iudicij poteſt determinate ſciri ab aliq̊ homine.

Ad p̄mam queſtioneꝫ qua queritur. Vtrum generale aut vniuerſale iudicium futuruꝫ ſit. ꝓceditur ſic. Et videtur ꝙ nō. Primo ſic. Namqꝫ dicitur ẜm aliam litteram Nō iudicabit bis deus in idipſum ſed nunc deꝰ iudicat de ſingulis hominum operibus cum poſt mortem vnicuiqꝫ penas vel p̄mia pro meritis tribuit. ergo nō videtur ꝙ aliud ſit iudicium futurum expectandum. Secūdo ſic. In nullo iudicio executio ſententie precedit iudiciū. ſed ſententia diuini iudicij q̊ ad homines eſt de adeptione regni. vel excluſione a regno. vt patet Mathei Viceſimoquinto. ergo cum modo quidam adipiſcantur regnum eternum. Vnde dominꝰ latroni in cruce dixit. Hodie mecū eris in paradiſo. Luce Viceſimotertio. Et quidam excludantur ab ipſo perpetue. Vnde Luce Sedecimo dicitur. Mortuꝰ eſt diues et ſepultus eſt in inferno. ergo fruſtra expectatur aliud iudicium futurum. Tertio ſic. ꝓpter hoc aliqua in iudicium oportet adduci quia dubium eſt quid de eis diffiniendum ſit. ſed ante finem mundi determinata eſt vnicuiqꝫ damnatorum ſua damnatō et cuiqꝫ ſanctorum ſua beatitudo ergo videtur ꝙ non oporteat aliquod futurum iudiciuꝫ eſſe. Oppoſitum colligitur ex p̄ſenti euangelio. Colligitur etiaꝫ ex illo Iohannis Duodecimo. Sermo quē locutus ſum vobis. ille vos iudicabit in nouiſſimo die. Reſpōdeo dicendum ſub iſta concluſione. ꝙ generale ſiue vniuerſale iudicium futurum eſt. in quo chriſtus iudicaturus eſt omnem hominum multitudinem. Iſta concluſio eſt. Primo articulus fidei. qui de chriſto ait. Iterum venturus ē iudicare viuos et mortuos Secundo patꝫ ex illo. Iohannis Quinto. Procedent qui bona egerunt in reſurrectionem vite. Qui vero mala egerūt in reſurrectōꝫ iudicij. g̊ pꝰ reſurrectōeꝫ aliqđ

ſuturum eſt iudicium. Ratiōe ve
ro ſic oſtenditur ꝑdicta cōcluſio.
Pro quo notandum iuxta ſanctū
Thomam ꝙ ſicut operatio per=
tinet ad reꝝ ꝑncipium quo pro=
ducūtur in eſſe. ita iudicium per=
tinet ad terminum quo res ad ſu
um finem perducitur. Diſtingui=
tur autem duplex dei operatio.
Vna que ꝑmitus res in eſſe ꝓdu
xit. inſtituens naturam et diſtin=
guens ea que ad completionem
ipſius pertinent. a quo quidem
opere deus dicitur quieuiſſe. Ge=
neſis. ij. Alia eius eſt operatio q̄
operatur in eius gubernatiōe cre
aturaꝝ. De qua Johan. v. Pa=
ter meus vſq3 modo operatur et
ego operor. ita etiam duplex ei⁹
iudicium dicitur ordine tamen cō
uerſo. Vnuz quod reſpondet ope
ri gubernationis que ſine iudicio
eſſe non poteſt. per quod quidem
iudicium vnuſquiſq3 ſingulariter
ꝓ ſuis operibus iudicatur. nō ſo
lum ſm qd ſibi competit. ſed ſe=
cūduz qd competit gubernatiōi
vniuerſi. vnde differtur ꝑmiatio
vnius ꝓ vtilitate alioꝝ. vt patet
ad Heb. xi. et pene vnus ad ꝓfe
ctum alterius cedūt. Vnde neceſ
ſe eſt ꝙ aliud ſit iudicium vniuē
ſale reſpondens ex aduerſo ꝑme
rerum ꝓductioni in eſſe. vt vide=
licet ſicut omnia ꝓceſſerunt im=
mediate a deo. ita tunc vltima cō
pletio mundi detur vnoquoq3 ac
cipiēti finaliter quod ei debetur
ſm ſeipſum. Vnde et in illo iudi=
cio apparebit maifeſte diuina iu=
ſticia quantum ad omnia que tūc
ex hoc occultantur. ꝙ interdum
de vno diſponitur ad vtilitatē ali
orum aliter q̄ꝫ manifeſta opera
exigere videantur. Vnde etiam ⁊
tūc erit ſeparatio vniuerſalis bo
norum a malis. quia vlterius nō
erit locus vt mali ꝑ bonos et bo=
ni per malos proficiant. propter
quem ꝓfectum interim commix
ti inueniuntur boni malis quoad
vſq3 ſtatus huius vite per diui=
nam prouidentiam gubernatur.

His habitis dicendum eſt ad
rationes in oppoſitum Ad ꝑmaʒ
reſpondetur. ꝙ deus non iudicat
bis in idipſum ſm idem in illo iu
dicio. Pro quo notandum ꝙ q̄=
libet homo eſt ſingularis quedā
perſona et eſt pars totius gene=
ris humani. Vnde et duplex iudi
cium ſibi debetur. Vnum ſingula
re quod de eo fiet poſt mortē quā
do recipiet iuxta ea que in corpo
re geſſit. q̄ꝫuiſ non totaliter quia
non quo ad corpus ſ3 quo ad ani
mam tantum. Aliud iudiciuz de
bet eſſe de eo ſm quod eſt pars
totius humani generis. ſicut ali=
quis iudicari dicitur ſm hūanaʒ
iuſticiam. etiam quando iudiciuz
dicitur eſſe communitatis cuius
ipſe eſt pars. Vnde et tunc quan
do fiet vniuerſale iudicium toti⁹
humani generis per vniuerſalez
operationem bonorum a malis.
et quilibet per conſequens iudi=
cabitur. nec tñ deus bis iudica=
bit in idipſum. quia non duas
penas pro vno peccato infert.
ſed pena que ante iudicium com
plete inflicta non fuerat. in vlti=
mo iudicio complebitur. poſt qd
impij cruciabuntur quo ad corp⁹
et quo ad animam ſimul. Ad
ſecundam reſpondetur. qd eſt
falſum ꝙ ſententia illius gene=
ralis iudicij que eſt vniuerſal' ſe=
paratio bonoꝝ a malis ꝑcedat il
lud iudicium. nec etiaʒ quo ad ꝑ=
ticularem ſententiam vniuſcuiuſ=
q3 plene ꝑceſſit iudicij effectus.
quia et boni amplius poſt iudici=
um ꝑmiabuntur. tum ex gl'a cor=
poris adiūcta. tū ex nūero ſcōꝝ
cōpleto. et mali etiā ampli⁹ tor=
quebuntur adiuncta pena corpo=
ris. et completo in penis nume=
ro damnatorum. quia quāto cum
pluribuſ ardebūt magiſ ardebūt

Ad tertiam reſpondetur negā
do conſequentiam Et rō eſt. q̄a
vniuerſale iudicium vt dictū eſt
magis directe reſpicit vtilitatez
hominum q̄ꝫ ſingulos iudicando
rum. q̄ꝫuis cuilibet homini añ iu=
dicium ſit certa noticia de ſua dā
natione vel ꝑmio. non tamen om
nibus omnium damnatio vel pre
mium innoteſcit. vnde iudiciū ne
ceſſarium erit.

D ſecūdam queſtionez
qua queritur. Vtrum
omnes iudicandi in iu=
dicio videbunt filium hominis. i.
chriſtum in forma humana glo=
rioſa iudicantem. ſic ꝓceditur. et
videtur ꝙ non. Primo ſic. Xps
in iudicio nō apparebit in forma
humanitatiſ glorioſa. Johannis
xix. Videbunt in quem tranſfi=
xerunt. Gloſa. Quia in ea carne
venturus eſt in qua crucifix⁹ eſt.
ſed crucifixus eſt in forma infir=
ma. ergo ī forma infirmitatis ap
parebit et non in forma glorioſa

Secūdo ſic. Dicitur Math. Vi
ceſimoquarto. Apparebit ſignuʒ
filij hominis in celo. id eſt ſignū
crucis. ergo cum crux ſit ſignum
infirmitatis et non glorie. et per
conſequens non videbitur ab om
nibus in forma glorioſa. Ter
tio ſic. Oculus non glorificat⁹ n̄
poterit videri claritatem corpo=
ris glorificati cum ſit improporti
onatus. ergo cum multi. vtpote
mali. non habebunt oculos glo=
rificatos nō poterunt videre chri=
ſtum iudicantem in forma glori=
oſa. In oppoſitum eſt euange=
lium noſtrum in quo dicitur. Vi
debunt filium hominis venientē
in nube cum poteſtate magna et
maieſtate. Maieſtas autez ⁊ po
teſtas ad gloriam pertinent. g°
ī forma glorioſa apparebit. ⁊ ab
omnibus videbitur. Reſpōdeo
dicendum ſub tribus concluſio=
nibus. Prima eſt. ꝙ chriſtus in
iudicio apparebit in forma huma
na. Iſta concluſio patet ex illa
parte euangelij. vbi dicitur. Vi=
debunt filium hominis venientē
ergo in forma humana. Secun
do ratione ſic. Eius ē iudicare cu
ius eſt legem condere. ſed chri=
ſtus in humana natura apparens
nobis legem euangelij dedit. er=
go in eadem natura apparens iu=
dicabit. Tertio ſic. Chriſtus
ſecundum illam formā iudicabit

in qua iudicatus eſt. vt poſſit ab impiis videri. vt dicit glo. Joh. v. ſed iudicatus eſt in ſe forma humanitatis. ergo i eadē iudicabit

Secunda concluſio eſt. ꝙ xp̄us in iudicio apparebit i forma humana glorioſa. Iſta cōcluſio patet. Primo ſic. Ille qui iudicat debet eminere illis qui iudicantᷣ. ſed electi qui iudicabuntur a xp̄o illi corpora glorioſa habebūt. ergo multo fortius iudex in forma glorioſa apparebit. Secūdo ſic. Sicut iudicari eſt infirmitatis. ita iudicare eſt auctoritatis ⁊ glorie ſed in p̄mo aduentu quo chriſtuſ venit ad hoc ꝙ iudicaretur apparuit in forma infirmitatis. ergo i ſecundo aduentu in quo veniet vt iudicet apparebit in forma glorioſa. Tertia concluſio. Licet chriſtus in iudicio in forma glorioſa ab omnibus videndꝰ ſit. viſio tamen illa ſicut bonis erit delectabilis. ita reprobis triſtis et terribilis. Probatur cōcluſio. Dicit enim Iſido. ꝙ apparebit chriſtus terribilis reprobis. blādus bonis. Vnde ſicut amicis gloria eſt delectabilis. ita gloria et poteſtas eius qui odio habetur eſt contriſtabilis. et ideo ſicut viſio glorie hūanitatis chriſti erit iuſtis in p̄mium et gaudium. ita inimicis chriſti erit in ſupplicium.

Nunc ad rationes in oppoſituꝫ Ad p̄mam reſpondetur negando conſequentiam. quia licet in eadem carne in qua crucifixꝰ eſt apparebit. nō tamen ſimilitᷣ ſe habente. quia p̄mo fuit paſſibilis. ſꝫ in iudicio apparebit in forma glorioſa ſicut erit. Ad ſecūdam reſpondetur pariter negando conſequentiam Et ratio eſt. quia licet ſignum crucis apparebit in iudicio non tamen ad iudicium. tunc exiſtentis infirmitatis ſed poteſtatis. vt per hoc iuſtior appareat condemnatio eorum qui tātam miſericordiaꝫ neglexerunt. Ad tertiam reſpondetur negando cōſequentiam Et ratio eſt. q2 corpus glorioſum habet in poteſtate ſua vt ſe demonſtraret vel non demonſtraret oculo non glorioſo. ideo in forma glorioſa chriſtus ab omnibus poterit videri.

D tertiam queſtionē q̄ queritur. Vtrum ſigna que ponūtur hic in euangelio precedere debeant iudiciuꝫ. ſic p̄ceditur. et videtur ꝙ non. Primo ſic. Dicit Apoſtolꝰ. i. ad Theſſal. v. Cum enim dixerint pax et ſecuritas. repentinꝰ eis ſuperueniet interitus. ſed non eſſet pax et ſecuritas ſi homines p̄e ſigna precedentia terrerentur. ergo ſigna illa que ſunt ad terrorē non precedent iudicium. Secundo. Signa ad manifeſtationē alicuius ordinātur. ſed aduentꝰ xp̄i ad iudicium debet eſſe occultus. Vn̄. i. Theſſal. v. dicitur. Dies domini ſicut fur in nocte veniet. ergo ſigna non debent ipſum precedere. Tertio ſic. Tempus primi aduentus fuit precognitum a prophetis. quod non eſt de ſecūdo aduentu. ſed primum aduentū chriſti non preceſſerunt aliqua ſigna. ergo nec ſecūdum p̄cedēt.

Quarto ſic. Corpora celeſtia inalterabilia ſunt. ergo non obſcurabuntur. Quinto ſic. Cum ſtelle ſm ſubſtantiaꝫ et ſitionē ſint perpetue et immutabiles non videtur ꝙ de celo debeant cadere.

Sexto. Angeli ſunt beati. beatitudo vero excludit omnem miſeriam et mutabilitatem. videtᷣ ꝙ virtutes celoꝝ que dicuntur angeli nullo modo poſſūt dici timore affici vel moueri. In oppoſitum eſt euangelium p̄ſens. Reſpondeo dicendum ſub iſta concluſione. ꝙ ſigna que deſcribuntᷣ in hoc euangelio p̄cedent futurum iudicium. Iſta cōcluſio ſic declaratur ex dictis i ſuperiori queſtione. Dictum eſt em̄ ꝙ xp̄s ad iudicandum veniens in forma glorioſa apparebit ꝓpter auctoritatem que iudici debetur. ad dignitatem autem iudiciarie poteſtatis pertinꝫ habere aliqua iudicia que ad reuerētiaꝫ et ſubiectionē inducant. et ideo aduentus chriſti ad iudicium venientis mlta ſigna p̄cedent. vt corda hominum in ſubiectionē venturi iudicis adducantur. et ad iudicium p̄parentur. et inter alia hec que in euangelio deſcribuntur. Ad rationes in contrarium. Ad p̄mam reſpondetur ꝙ ſm quod dicit Auguſtinus in li. ad Elicium. Circa finem mūdi erit vniuerſalis ꝑſecutio malorum contra bonos. Vnde ſicut aliqui timebunt. ſcilicet boni. et aliqui ſecuri erunt. ſ. mali. Qd̄ ergo dicitur. Cum eniꝫ dixerint pax et ſecuritas ⁊c̃. Ad malos referendum eſt. qui ſigna futuri iudicii ꝑuipendent. Ad bonos vero pertinet quod hic in euangelio dicitur. Areſcentibus hominibus pre timore ⁊c̃. Ad ſecūdam reſpondetur ꝙ dies domini dicitur ſicut fur venire in nocte. non ꝙ dominus ad iudiciū ſit venturus de nocte. immo veniet de die in luce clariſſima ſicut aſcendit. ſed quia ignoratur tempꝰ determinatum qd̄ per ſigna illa cognoſci non poterit. Ad tertiam reſpondetur negando conſequentiam Et ratio eſt. quia non eſt ſimile de p̄mo aduentu ⁊ ſecūdo. In p̄mo eniꝫ aduentu chriſtꝰ venit occultus q̄uis determinatum tempus eſſet p̄us precognitum a ꝓphetis. et ideo non oportebat huiuſmodi ſigna in primo aduētu apparere ſicut apparebūt in ſecundo aduentu. in quo manifeſtus veniet quamuis determinatum tempus ſit occultū. Ad quartam reſpondetur. ꝙ corpora celeſtia non obſcurabuntur per p̄uationem ꝓprii luminis cum ſit eis naturale. corpora autem celeſtia manebunt in ſua natura integra. ſꝫ iſta obſcuritas erit reſpectu noſtri per interpoſitionē alicuius corporis opaci. quēadmodum ſit in eclipſi. Luna vero dicitur non datura lumen ſuū. Mathei Viceſimoquarto. quod poteſt dupliciter itelligi. Vno modo quia erit interpoſita inter terram et ſolem. et pars lune que eſt verſus terram obſcurabitur.

cum nõ habeat lumen niſi a ſole.
Alio modo per interpoſitionem
nubium obſcurantium. Ad qui
tam de ſtellis. ꝙ ſtelle nõ cadũt
de celo q̃ꝫ tum ad eoꝝ ſubſtantiã
cum ſint incorruptibiles. ſed ſm
apparentiam. quia vere ſtelle ab
ſcondentur nubium denſitate. et
de nubibus verſus terram deſcẽ=
dent exhalationes ignite que di=
cuntur ſtelle cadentes. Vel vt di
cit Albertus magn⁹. ꝙ ſtelle di
cuntur cadere non quantũ ad ſub
ſtantiam ſuam. ſed q̃ꝫ tum ad ca=
ſum ſue virtutis quã habent mõ.
Ad ſextam reſpondetur ꝙ vir=
tutes celoꝝ dicuntur moueri q̃a
tunc multa terribilia facient ad
terrorem hominum. Hec autem
motio in nullo contradicit ſtatui
beatitudinis angeloꝝ. vt ptꝫ. et
ita ratio in nullo ꝓcedit.

D queſtionem quartam
qua queritur. Vtrum tẽ
pus futuri iudicij põt de=
terminate ſciri ab aliquo homi=
ne. ſic ꝓceditur. et videtur ꝙ ſic.
Primo ſic. Sicut enĩ ſancti pa= vt hec 4 sen. d. 47. q. 1. ar. 1. q. 3.
tres expectabant p̃mũ aduentũ.
ita nos ſecũdum expectamus. ſꝫ
ſancti patres ſciuerunt tempus
aduentus p̃mi. ſicut p numeꝝ eb
domadarum que deſcribunt̃ Da
nielis. ix. ergo videtur ꝙ et nob
eſt poſſibile ſcire tempus ſecũdi
aduentus determinatum. Secũ=
do ſic. Per ſigna deuenimus i co
gnitionem ſignatoꝝ. ſed de iudi=
cio multa ſigna i hoc euangelio
nobis deſcribuntur. ergo in cog=
tionem illius tempis poſſum⁹ de
uenire. Tertio ſic. Scdꝫ Augu
ſtinũ in fine de ciuitate dei. ſexta
etas currit ab aduentu chriſti vſ
qꝫ ad finem mundi. ſed ſcitur quã
tum p̃cedentes etates durauerũt.
ergo ſciri põt quantum iſta etas
durare debeat. per comparatio=
nem ad alias. Quarto ſic. Ma=
gnum et puum. diuturnum ⁊ bre
ue relatiue dicuntur de vno p cõ=
parationem ad aliud. ſed temp⁹
illud quod eſt ab aduentu chriſti
vſqꝫ ad finem mundi dicitur eſſe
breue. vt patet. i. Coꝝ. vij. Tẽ=
pus breue eſt Et in eadẽ. x. nos
ſumus in quos fines ſeculoꝝ de=
uenerunt. Et. i. Iohan. ij. Nouiſ=
ſima hora eſt. ergo hoc dicit̃ pẽ
comparationem ad tempus p̃ce=
dens. ergo ſaltem hoc videtur ſci=
ri poſſe. ꝙ multo breuius eſt tẽ=
pus ab aduentu chriſti vſqꝫ ad fi
nem mundi q̃ꝫ a p̃ncipio mũdi vſ
qꝫ ad chriſtum. In oppoſitũ eſt
illud Mathei. xxiiij. De die illa
et hora nemo ſcit nec angeli ce=
loꝝ. Secũdo ſic. Si deberet ali=
quibus reuelari. p̃cipue reuelatũ
fuiſſet querentibus apoſtolis qui
doctores totius mundi inſtitue=
bantur. ſed eis de finali aduentu
domini querentibus reſponſum
eſt. Actu. p°. Non eſt veſtꝝ noſ
ſe tempora vel momenta que pa=
ter poſuit in ſua poteſtate. ergo
multominus eſt alijs reuelatum
Reſpondeo dicendũ ſub iſta cõ
cluſione ꝙ tempus determinatũ
futuri iudicij nõ põt cognoſci ab
aliq̃ puro homine. a ſolo enĩ deo
et ab homine chriſto cognoſcit̃
Probatur enim iſta concluſio iu
xta ſanctum thomam in queſtio
nibus de potentia dei. q2 duplex
eſt modus quo poſſumus cogno
ſcere futura. ſcꝫ per cognitionem
naturalem et per reuelationẽ. na
turali quidem cognitione cogno
ſci nõ poteſt determiate finis mũ
di. quia eius nõ eſt alia cã niſi vo
luntas diuina quam quidem cau
ſam naturali cognitione cogno=
ſcere non poſſumus. Per reuela
tionem vero licet ſciri poſſet ſi de
us vellet reuelare. non tamen cõ
gruum eſſet ꝙ reuelaret̃ niſi ho
mini chriſto. et hoc q2 finis mũ=
di non erit niſi completo nume=
ro electoꝝ. cuius completio eſt
quedam executio totius diuine p̃
deſtinationis. Vnde non compe
tit reuelationem fieri de fine mũ=
di niſi ei cui fit reuelatio de tota
p̃deſtinatione diuina. ſcꝫ homi=
ni xp̃o. per quem tota diuina p̃=
deſtinatio totius humani gene=
ris q̊dammodo impletur. Vnde
dicitur Iohan. v. Pater enĩ dili=
git filium et omnia demoſtrat ei
que ipſe facit. Ad rationes i op
poſitum Ad p̃mam reſpondetur
negando conſequentiam Et ratõ
eſt. quia non ẽ ſimile de p̃mo ad
uentu et ſecũdo. quia p̃mus aduẽ
tus xp̃i nobiſ parabat viã ad me
rendum per fidem et alias v̇tu=
tes. et ideo ex pte noſtra require
batur p̃mi aduentus noticia. vt
credendo in euꝫ qui ventur⁹ erat
et per eius gratiam mereri poſſe
mus. In ſecũdo autem aduentu
p̃mia reddentur ꝓ iuſtis. ⁊ ſic ex
parte noſtra non requiritur quid
agamus aut quid cognoſcamus
ſed quid recipiamus. Vnde non
oportet p̃cognoſcere determina
te tempus illius aduentus. Ad
ſecũdam reſpondetur negãdo cõ
ſequentiam Et ratio eſt. quia il=
la ſigna poſita ſunt ad manifeſtã
dum ꝙ quandoqꝫ mundus finie
tur. non autem ad manifeſtandũ
determinatum tempus quãdo fi
nietur. Ponuntur autem inter il
la aliqua ſigna que quaſi a mun
di exordio fuerũt. ſicut ꝙ ſurget
gens contra gentem. et ꝙ terre=
motus erunt per loca. ſed inſtan
te mundi fine hec habundanti⁹
euenient. Que autem ſit illa men
ſura horum ſignoruꝫ que ante fi
nem mũdi erit manifeſtuꝫ nobis
eſſe non poteſt. Ad tertiam re
ſpondetur negando conſequenti=
am Et ratio eſt. quia ſicut augu
ſtinus dicit li. lxxxiij. queſtione.
vlti. Etas mundi comparatur vl
time etati hominis. que determi
nato numero annorum non diffi=
nitur. ſicut alie etates diffiniun=
tur. ſed quandoqꝫ tantum durat
quantum omnes alie vel etiã am
plius. Vnde etiã iſta vltima etas
mundi nõ poteſt determinato nu
mero annorum generationẽ dif=
finire. Ad quartam reſponde=
tur negando conſequentiã Et ra
tio eſt. quia ex hoc ꝙ dicitur. no
uiſſima hora. vel ex ſimilibus lo
cutionibus que in ſcriptura dicũ
tur. non videtur aliqua determi
nata quantitas temporis ſciri.

Non enim illa ſunt dicta ad ſig=
ficandum breuem horaʒ ipſi⁹ tē=
poris. ſed ad ſignificanduʒ ſtatū
mundi qui eſt q̄ſi nouiſſima etas
que quanto tempe duret non eſt
diffinitum. non enim leg ieuāge=
lice ali⁹ ſtatus ſuccedet. que ad
perfectum adducat. ſicut ipa ſuc
cedit legi veteri. et lex vetus le=
gi nature.

In dominica tertia eſt
euangelium. Cum au
diſſet Iohānes i vin=
culis opera xp̄i. Ma=
thei. xi. Circa quod occurrunt ſe=
quentes queſtiones diſputande.
Prio. Vtꝝ beatus Iohannes
bap̄. dubitauerit an xp̄s eſſʒ qui
mittendus erat ſaluator mundi.
Secūdo. Vtrum xp̄us conuenien=
enter reſpondit ad queſtiōem io=
hannis. Cum ait. Dicite. Iohā=
ni. Ceci vident ⁊c̄. Tertio. Vtꝝ
beatus Iohannes fuerit plus q̄
ꝓpheta.

Ad p̄mam ſic ꝓceditur q̄
queritur. Vtruʒ beat⁹ io=
hannes dubitauerit an
xp̄us mittend⁹ erat ſaluator mū=
di. ſic ꝓceditur Et videtur q̄ ſic.
Primo. Quia queſtio eſt dubi=
tabilis ꝓpoſitio. Ipſe auteʒ que
ſiuit vtrum ipſe xp̄us eſſet q̄ ven
turuſ erat ſaluator mūdi. ergo vi
detur dubitaſſe. Secūdo. Dicit
ſic Greg̃. in omelia q̄ beatus io=
hannes petiuit an ſicut ꝓ homi=
nibus naſci dignatus eſt. an etiā
ꝓ hominibus mori ⁊ ad inferos
deſcendere dignaretur. ergo vide
tur q̄ dubitauerit. In oppoſitū
eſt. q̄ ipſe teſtimoniu de eo phi=
buit q̄ eſſet agnus dei qui pctā
mundi tolleret. Ioh̄. p°. ergo nō
dubitauit. Reſpondeo dicendum
q̄ circa hanc queſtionem fuerūt
varij modi dicendi. Beatus Gre=
gorius dixit q̄ beatus Iohānes
nō dubitauit vtrum xp̄us eſſʒ ſal
uator mundi. ſed dubitauit vtrū
ſicut natus erat i humanitate no
ſtra. ita etiam moreretur ꝓ ſalu=
te humana. ſed hec reſponſio nō
videtur conueniens. quia Iohan=
nes non fuit minus illuminat⁹ q̄
ꝓphete veteris teſtamenti. pro=
phete autem cognouerunt chri
ſtum non tantum naſciturū in car
ne ꝓpter nos. ſed etiam morituꝝ
vt habetur Yſaie. liij. Tāq̄ ouis
ad occiſionem ductus eſt. g° mł=
tofortius Iohannes qui fuit pl⁹
q̄ ꝓpheta. cognouit. Iteʒ Iohā
nes de chriſto p̄dixerat ſicut di=
ctum eſt. Ecce agnus dei Ioh̄. i.
q̄ non dixiſſʒ vt videtur. niſi vidiſ
ſet eum immolandū ꝓ ſalute mū
di. Alij vt Ambroſius dicūt. q̄
triplex eſt dubitatio. Vna infide
litatis. que fuit i iudeis. Alia tar
ditatis. q̄ fuit in diſcipulis. Alia
eſt pietatis. q̄ fuit in iohāne ba=
ptiſta vt Ambroſius videtur di=
cere. q̄ beatus Iohannes nō fe=
cit illam queſtionem xp̄o. Tu es
qui venturus es. dubietate. ſʒ q̄=
dam pietate. modo quo dixerat.
Petrus quando audiuit chriſtū
iturum iheruſalem et paſſurum ⁊
morituꝝ ibi. Abſit a te domie vt
hoc fiat. Sciebat enim Iohānes
xp̄m morituꝝ ꝓ humano genere
et ad infernum deſcenſurum. ſed
compatiēdo morti eius. queſiuit
per modum dubitantis. ſed hoc
non exp̄mitur in verbis iohānis.
et ideo tertij dicūt vt Auguſti.
et Chriſ. cū quib⁹ tenendū ē. q̄
Iohannes non dubitauerit de p̄=
dictis. quia certitudinalit̃ cogno
uit. ſed diſcipuli eius qui nō erāt
ſic illuminati dubitauerunt. ⁊ iō
Iohannes per diſcipulos ſuos q̄
ſtionem ꝓpoſuit. nō ꝓpter ſui du
bitationem. ſed diſcipuloꝝ heſi=
tationeʒ. quaſi diceret. Sepe vos
ammonui ⁊ non credidiſtis mihi
q̄ ipſe eſſet. Ecce mitto duos ex
vobis et dicite. Tu es qui ventu
rus es ⁊c̄. vt per voſipſos certifi=
cati. magis acquieſcatis. ego em̄
non ſum xp̄us. ſed ipſe qui ſpiri=
tum non accepit ad menſuram. et
hoc de iſta queſtione. Ex dictis
patet reſponſio ad obiecta. Ad
p̄mum dicitur q̄ non erat dubita
tio Iohannis ſed diſcipulorum.
Ad ſecūdum reſpondetur q̄ ex
poſitio Gregorij non recipitur in
hac parte.

Ad ſecūdam queſtionē q̄
queritur. Vtrum chriſt⁹
conuenienter reſpondit
queſtioni Iohannis. Et videtur
q̄ non. Primo ſic. In p̄mo ad=
uentu venturus erat in infirmita=
te. ſm illud Yſa. liij. Tāq̄ viruʒ
doloꝝ et ſcientem infirmitatem.
ſed opera miraculoꝝ magis per
tinent ad virtutem et maieſtateʒ
q̄ ad infirmitatem. ergo nō con=
uenienter reſpondit ſe eſſe q̄ ven
turus erat in carnem per operati
onem miraculoꝝ. Secundo ſic.
Miracula que xp̄s fecit ab alijs
facta ſunt. ergo per talia nō con
uenienter reſpōdebat q̄ ipe erat
qui venturus eſſet ad ſaluanduʒ
mundū. In oppoſitum eſt euan=
gelium p̄ſens. et illud Iohan. v.
Opera que mihi dedit pater vt
faciam. ipſa teſtimoniū phibent
de me. Reſpondeo dicendum q̄
xp̄us conuenienter reſpōdit. Re=
ſpondit enim non per verba. ſed
pē facta faciens in cōſpectu di=
ſcipuloꝝ Iohānis miracula mł=
ta manifeſte declarantia q̄ ipſe
eſſet chriſtus. hoc eſt qd̄ dicitur.
Renunciate Iohanni q̄ audiſtis
in doctrinis et vidiſtis in miracu
lis Ceci vident ad p̄ceptum me=
um qd̄ ſolius dei eſt. Ad ratio=
nes in oppoſitum dicendū. Ad p̄=
mam reſpondetur negando conſe
quentiam Et ratio eſt. q2 licet fi
lius dei venturus erat in p̄mo ad
uentu infirmitate carnis. ventu=
rus tamen erat in virtute dei. qd̄
manifeſtandū erat per miracula
Vnde Yſa. xxxv. ait ꝓpheta. De=
us ipſe veniet ⁊ ſaluabit noſ. tūc
aperientur oculi cecoꝝ. et aures
ſurdoꝝ patebunt. tūc ſaliet ſicut
ceruus claudus ⁊c̄. Ad ſecun=
reſpondetur negando aſſumptuʒ
Dicimus enim q̄ a nullo ſancto
rum facta fuerunt miracula pro=
pria virtute ſicut a xp̄o facta fūt
Vn̄ manifeſtū argumentum fuit
ſue diuinitatis et q̄ ipſe erat qui
venturus erat ſaluator mūdi.

Ad tertiaʒ queſtionem q̄
queritur. Vtrū Iohan=

post th. 22. q. 174. ar. 4. ad 3.

nes fuit plus q̃ ꝓpheta. ꝓcedit
ſic. Beatus Johannes nõ fuit ꝓ
pheta vt ipſe dicit de ſeipſo Joh.
p°. ergo non fuit plus q̃ ꝓphe-
ta. Secũdo ſic. Math. xi. dicitur
Lex et ꝓphete vſq; ad Johem.
ergo videt̃ ꝙ Johannes nõ fue
rit ꝓpheta. Tertio. Propheta
dicitur qui ꝓcul in futuꝝ fat̃. ſed
beatus Johannes nõ ꝓphetauit
ꝓcul de xp̃o in futuꝝ ſed p̃ſentez
digito oſtẽdit. ergo videt̃ ꝙ nõ
poteſt dici ꝓpheta. In oppoſitũ
eſt p̃ſens euangelium. Reſpon-
deo dicendum ſub iſta concluſio-
ne. ꝙ beatus Johannes fuit pro
pheta et plus q̃ ꝓpha. patz cõ-
cluſio Primo teſtimonio chriſti.
Secũdo ſic. Qd̃ fuerit ꝓpheta
dicitur Luce p°. Tu puer ꝓphe-
ta altiſſimi vocaberis. qd̃ vero fu
erit plus q̃ ꝓpheta. patet p̃mo.
q2 ꝓphete ẽ futura p̃dicere. iſte
autem non ſolum futura ſed etiã
p̃ſentia oñdit dicens. Ecce agn9
dei ⁊c̃. Hec ratio tangit̃ in hym-
no cũ d2. Ceteri tantum cecinere
vatũ corde p̃ſago iubar affutuꝝ
Tu quidem mũdi ſcelus auferen
tem iudice ꝓdis. Secundo. q2
ante vſum vite motum oſtendit
ꝓphete. luce p°. Vt facta ẽ vox
ſalutationis tue in auribus meis
exultauit in gaudio ifans in vte
ro meo. Tertio. quia non ſolum
ꝓpheta ſed baptiſta xp̃i fuit.
Quarto. quia ſup hoc ꝙ ꝓphe-
ta fuit. fuit etiam p̃curſor chriſti
Luce p°. Penbis enim ante fa-
ciem domini parare vias eius.
Quinto ſic. quia ſicut xp̃us pro-
phetizatus eſt ab eo et ab alijs
ꝓphetis. ita beatus Johãnes ab
alijs ꝓphetis nunciatus eſt. Vn-
de ſaluator ipſe volens oſtende-
re qualiter Johannes pl9 q̃ ꝓ-
pheta fuiſſet. ſtatim ſubdit. hic
eſt de quo ſcriptũ eſt. ſcz Mala-
chie. iij. Ecce mitto angelũ meũ
ante faciem tuam. ſunt verba pa
tris ad filiũ. Ad rationes in op
poſitũ Ad p̃maz reſpondetur ne-
gando antecedens. ad ꝓbationez
dicimus ꝙ Johannes non nega-
uit ſe eſſe ꝓphetaz abſolute. nec
ꝓphetam miſſum ante xp̃m. ſed
negauit ſe eſſe illuz ꝓphetã de q̃
loquitur ſcriptura Deutro. xviij.
Prophetam ſuſcitabit vobis de9
de fratribus veſtris ipſum audi-
etis ⁊c̃. que quidem auctoritas
ſꝫm veritatem intelligenda ẽ ad
litteram de chriſto. licet iudei vt
dicat magiſter Nicolaus de lyra
intelligãt de alio ꝓpheta. Ad
ſecũdam reſpondetur negãdo cõ-
ſequentiaz et ad auctoritatẽ ma-
thei. xi. reſpondetur ꝙ ꝑ illd̃ vẽ-
bum non eſt itelligendũ ꝙ poſt
ſe non fuerint alij ꝓphete cũ de9
dicat math. xxiij. Ecce mitto ad
vos ꝓphetas et ſcribas ⁊c̃. Itez
Luce. ij. Anna ꝓphetizauit. ſꝫ io
dicitur lex et ꝓphete vſq; ad io-
hannem. quia in lege et ꝓphetiſ
veritas de xp̃o erat ſub figuris ⁊
enigmatibus tradita. ſed a iohe
eſt manifeſte oſtenſa dicente. ec
ce agnus dei ⁊c̃. Ad tertiaz re
ſpondetur mxta Albertum ꝙ ꝓ-
pheta capit̃ dupliciter. Vno mõ
ſtricte et ꝓp̃e. ſ. qui ꝓcul in futu-
rum fatur de verbo et ſacramen-
tis. et hoc accipitur ꝑ diuinaz in
ſpirationem. Alio mõ dicit̃ pro-
pheta large. ſcz habens diuinaz
inſpirationem de verbo et ſacra-
mentis eius. et hoc mõ beat9 io-
hannes fuit ꝓpheta et non p̃mo
modo.

N Dominica quarta
legitur euangeliũ In
illo tempore. Miſerũt
iudei a iheroſolimis.
Joh. p°. Circa quod p̃nt diſputa
ri ſequentes queſtiones. Prima
eſt. Vtrum beatus Johãnes be-
ne reſpondit ad interrogationez
ſacerdotũ et leuitaꝝ querentium
Tu quis es. Secũda eſt. Vtrũ
fuerit conueniens Johannẽ bap
tizare. Tertia eſt. Vtrũ cõueni
ens fuit vt xp̃s inter homies cõ-
uerſaretur.

D p̃mam queſtionem in
qua queritur. Vtrũ Jo-
hannes bene reſpondit
ad interrogationem ſibi factam
per ſacerdotes et leuitas. Tu q̃s
es. Et videtur ꝙ non. Primo in
hoc ꝙ reſpondit. Non ſum ego
xp̃us cũ de hoc ñ videat̃ fuiſſe in
terrogatus. Secũdo videt̃ ma
le reſpõdiſſe. cũ dixit ſe non eſſe
Heliam cũ Math. xi. Xp̃s dicat
de eo ipſe eſt helias. Tertio vi
detur male reſpondiſſe cũ inter-
rogatus ſi eſſet ꝓpheta reſpõdit
ſe non eſſe ꝓphetam. Quarto
videtur male reſpondiſſe cũ intẽ-
rogatus dicat ſe eſſe vocem cla-
mantis in deſerto. In oppoſitũ
eſt. quia Johannes cũ eſſꝫ reple
tus ſp̃uſancto ex vtero m̃ris ſue.
et ꝑ conſequẽs illuminatus a d̃o
cõgruum fuit vt non reſponderet
niſi bene. Ad rationes in oppoſi
tum Ad p̃mam d2. ꝙ licet exp̃ſ-
ſe non fuerat interrogatus an eſ
ſet xp̃us. iſta tamen erat intentõ
illoꝝ querendi et ſciendi. an eſſet
xp̃us. Cũ em̃ tp̃e quo viuebat io
hannes eſſet famoſa opinio. et
maxime in iheruſalem vbi vige-
bat ſtudiũ legis et ꝓphetaꝝ. ꝙ
tempus aduentus meſſie eſſꝫ de
ꝓximo. et meſſiam de ꝓximo ex-
pectabant. Preterea videbant
Johannis baptiſte mirabilẽ na-
tiuitatem et eius excellentem ſã
ctitatem. ideo erant moti ad opi-
nandũ ipſum eſſe xp̃m. propt̃ qd̃
miſerunt ſolẽniores nũcios ad io-
hannem. volentes ſuper hoc ſcie-
re voluntatem eius. et ita rc̃e be-
atus Johannes dicens ſe non eſ
ſe xp̃m reſpondit intentioni eoꝝ
Hoc em̃ querebant. Tu q̃s es. vt
reſponderet eis ſi eſſet xp̃s vl' nõ
Ad ſecũdam dicitur ꝙ optime
reſpondit negando ſe eſſe Heliã.
quia ita erat i veritate ꝙ ñ erat
Helias in p̃ſona. xp̃us autem di-
xit eum Heliam non in p̃ſona. ſed
in ſpiritu et virtute. quia ſcz ſimi
litudinem Helie in ſuis operibus
demonſtrabat. Et hoc ſpecialit̃
in tribus. Primo in officio. q2 ſic̃
Helias ſꝫm dñi aduentũ p̃ueniet
ita Johannes p̃ceſſit p̃mũ. Vnd̃
angelus dixit. Ipſe p̃cedet añ il-
lum. Secũdo in auſteritate vite
quia Helias in deſerto morabat̃
parce vtebatur cibo. et duris ve

ſtibus operiebatur. vt dicitur. iiij.
Regū. xvij. Ita Johannes in deſ
to eſca eius erant locuſte et mel
ſilueſtre. ⁊ zona ei⁹ de capillis ca
meloꝝ. Tertio ꝙtū ad zelū quia
Helias maximi zeli fuit. Vn̄ dice
bat. iij. Regū. xix. Zelo zelat⁹ ſuz
ſic et Johes zelo veritatis mortu
us eſt. Ad tertiaz reſpondetur
ꝙ bene rn̄det negando ſe eſſe ꝓ-
phetam. Negauit quidē ſe eē ꝓ
phetam. nō abſolute ſed illū ex-
cellentiſſimū de q̄ ipſi querebāt.
⁊ de q̄ ſcriptura loq̄tur. Deutro.
xviij. Suſcitabit vobiſ dn̄s ꝓphe
tam de fratribus veſtris ⁊c. que
ſcriptura ad lr̄am ē intelligenda
de xp̄o. Vl' negauit ſe eſſe ꝓphe
tam qꝛ non fuit ꝓpheta ſimplicit̄
ſiue tm̄. ſed plus ꝙ̄ ꝓpheta. alij
namqz ꝓphete ſola futura p̄dica-
bāt et a remotis. Johes v̄o xp̄z
p̄ntem nūciauit digito oſ̄dens. d.
Ecce agnus dei. ecce qui tollit
peccata mūdi. Ad q̄rtam rn̄de
tur. ꝙ etiam bene reſpōdit dicēs
ꝙ eſſet vox clamantis in deſerto
⁊c. Beatus em̄ Johannes cū eſ-
ſet deuotiſſim⁹ adiplens qđ apo
ſtolus dicit ad Gal'. ij. ſcz. Viuo
ego iam. non ego ſed viuit ī me
xp̄us. Non rn̄dit ego ſum fili⁹ za
charie vel talis et talis. ſed illud
in q̄ xp̄m ſequebat̄. vn̄ dixit ego
vox clamantis in deſerto ⁊c. Di
cit autem ſe vocez eſſe qꝛ vox ori
gine poſterior ē verbo. ſed noti-
cia prior. Nam verbū in corde con
ceptū p vocem ꝓlatū cognoſci-
mus cū ſit ſignum eius. De⁹ aūt
pater p̄curſorem miſit iohannez

in tempe factum. vt verbū ſuuz
ab eterno conceptū annunciaret
Et iō congrue dicit iohes. Ego
vox clamātis in deſerto ſcz iudee
dirigite viam dn̄i. id eſt ego ſum
ille de q̄ ſcriptura ſancta loquit̄.
Yſa. xl. Ego vox clamātis in de-
ſerto. vt homines ſe ad aduentū
xp̄i in mundū ꝑparent. Et ſic ptz
ꝙ iohannes in omnibus bene re
ſpondit ad interrogationem ſibi
factam. Tu quis es.

[A]D ſecūdam queſtionem
qua querit̄. Vtrū fuit cō
ueniens Johannē bapti
zare ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ n̄
Primo ſic. Omnis em̄ ritus ſac̄
mentalis ad aliquaz ptinet legē
ſed Johes non introduxit nouaz
legem. g° inconueniens fuit ꝙ io
hannes nouū ritum baptizandi i
troduceret. Secūdo ſic. Johan
nes fuit miſſus a deo in teſtimo-
niū tanq̄ ꝓpheta. ſm̄ illud luce
p°. Tu puer ꝓpheta altiſſimi vo
caberis. ſed ꝓphete qui fuer̄t an̄
xp̄m non introduxerūt nouū rituz
ſed ad obſeruantiam legalium idu
cebant. vt patet Malach. vlti.
Mementote moyſi ſerui mei. g°
nec Johannes nouū ritū baptizā
di inducere debuit. Tertio ſic.
Vbi eſt alicuius rei ſuperfluitaſ
non eſt ad illud aliud addendum
ſed iudei excedebant in ſupfluita
te baptiſmatū. vt dꝛ Marci. vij.
ꝙ phariſei et omēs iudei niſi cre
bro lauent manus nō manducāt
et in ſero niſi baptizent̄ n̄ cōme-
dunt et alia mlt'a que tradita ſūt
illis ſeruare. vt baptiſma calicū.

ergo inconueniens fuit ꝙ iohes
baptizaret. Quarto ſic. Baptiſ-
mus iohis nō videt̄ eſſe a deo. er
go incōueniens fuit iohem talez
ritū introducere. cōſequētia patz
an̄cedens ꝓbat̄ ſic. Nihil em̄ ſa-
cramētale qđ ē a deo denoiat̄ ab
hoie puro. Vn̄ baptiſm⁹ noue le
gis n̄ dꝛ petri aut pauli. ſ3 baptiſ
m⁹ denoiat̄ a iohe. dꝛ em̄ baptiſ-
mus iohis ergo non ē inſtitut⁹ a
deo. Quinto ſic. Alia ſacr̄a non
habuer̄t aſſuefactoria. ergo nec
baptiſmus xp̄i debuit hr̄e baptiſ
mū iohannis vt aſſuefaceret ho
mines ad baptiſmū xp̄i. In op-
poſitū ē euangeliū pn̄s et math.
iij. vbi p̄miſſa ſanctitate iohānis
ſubdit̄ ꝙ exibāt ad eū multi ⁊ ba
ptizabant̄ in iordane. Rn̄deo di-
cendū ſub iſta cōcluſione ꝙ con-
uenīēs fuit iohem baptizare. que
cōueniētia colligit̄ ex q̄tuor. Pri
mo qꝛ oportebat xp̄m baptizari
a iohanne vt baptiſmū cōſecrarz
vt dicit Aug⁹. ſup Johem. Se-
cūdo vt xp̄us manifeſtaret̄. Vn̄
Johannes baptiſta dicit Johan
nis p°. Vt manifeſtet̄. ſ. xp̄s in
iſrael. ꝓpterea veni ego in aq̄ ba
ptizans. Cōcurrentibus em̄ tuḃ
annūciabat xp̄m. qđ q̄dez facili⁹
ſic factū ē q̄ ſi p ſingulos diſcur
riſſet. vt Chriſ. dicit ſup Johan.
Tm̄ em̄ officiū Johis p̄dicādo et
baptizando ordinabat̄ ad maife-
ſtationē xp̄i. Tertio vt ſuo bap-
tiſmo aſſuefaceret hoies ad bap
tiſmū xp̄i. Vn̄ Greg. dic̄ in q̄dam
Omelia ꝙ ideo baptizauit iohā
nes vt p̄ceſſionis ſue ordinē ſer-
uans qui naſcituꝝ dn̄m naſcendo

p̄uenerat. baptizando q̄z baptiza
tuꝝ p̄ueniret. Quarto vt ad pei-
tentiā hoies iducēs ꝑpararet ad
digne ſuſcipiēdū bapm xp̄i. Vn̄
Bed. dic̄ ꝙ q̄tū catecuminiſ nōdū
baptizatis ꝓdeſt doctrina fidei.
tm̄ ꝓfuit baptiſmus iohis an̄ ba
ptiſmū xp̄i. qꝛ ſic ille p̄dicabat pe
nitentiā. et baptiſmū xp̄i ꝓnūci-
abat. et in cogtionē v̄itatis q̄ mū
do apparuit attrahebat. ſic mini
ſtri eccleſie q̄ p̄mo erudiūt p⁹ ea
peccata eoꝝ redarguunt. deinde
baptiſmo xp̄i remiſſioz ꝓmittūt.

Ad rōes in oppoſitū Ad p̄mā
rn̄det̄ negādo ꝯn̄am Et rō ē. q̄a
baptiſmus iohis nō erat p ſe ſac̄
mentū ſed q̄ſi q̄ddam ſacramēta-
le diſponēs ad baptiſmū xp̄i. ⁊ iō
aliq̄liter ptinebat ad legē xp̄i. nō
aūt ad legē moyſi. Ad ſecūdaz
rn̄detur negādo ꝯn̄az Et rō ē. q̄a
Johanneſ nō ſolū fuit ꝓpheta ſ3
plus q̄ ꝓpha. vt dꝛ Math. xi. fu-
it em̄ termin⁹ legis et initiū euā
gelij. et iō magis ptinebat ad eū
verbo et ope iducere hoies ad le
gē xp̄i q̄ ad obſeruantiā veteris
legis. Ad tertiam rn̄det̄ negan
do ꝯn̄am Et rō ē. qꝛ baptiſmata
illa phariſeoꝝ erant in aq̄. vtpo-
te ad ſolā mūdiciā carnis ordiata
ſed baptiſmus iohannis ordiaba
tur ad mūdiciā ſpūalē. inducebat
em̄ hoies ad piam. vt dictū eſt
Ad q̄rtam rn̄detur negando aſ-
ſumptū. Naz dꝛ Joh. p°. Qui me
miſit baptizare in aquiſ ille dixit
mihi ⁊c. Et ita baptiſmus iohan
nis fuit inſtitutus p̄cepto diuino
Vnde ritus ille baptizandi n̄ fuit

ab hoib⁹ ſed a deo qui familiari
ſpūſſancti reuelatione iohannem
ad baptizandū miſit. et ita iohes
pmus miniſter fuit inſtitutionis.
et deus actor pncipalis. q autez
denoiet a beato iohāne ē ꝓpt ea
vt dicit ſanctus tho. in. iiij. Tum
pmo. qꝛ ipe fuit baptiſmi inſtitu=
tor aliq mō. Petrus autem nullo
mō baptiſmi quo ipe baptizabat
Tū ſecundo. qꝛ nihil in illo bap
tiſmo efficiebat q iohes nō fa=
ceret. Tū tertio. qꝛ ſibi ſoli erat
datū illi⁹ baptiſmi miniſterium.
Ad quintā rn̄det negādo ꝯnaz
quia vt dicit dn̄s Bonauētura n
eſt ſil'e de baptiſmo xpi et de alijſ
ſacramētis. qꝛ cū baptiſmus ē p=
mū et neceſſariū congrue habuit
pambulū. qꝛ em̄ ē neceſſariū op
tebat oīs ſuſcipe qꝛ pmū ne ho
mines inhabiles eſſent et impa
rati oportet q pcederet aliqd ſi=
mile. non ē ſic de alijs ſacramen=
tis. Baptiſmus em̄ ſuſceptus di=
ſponit ad cetera alia et iō nō in=
diguit alia aſſuefactiōe immo aſ
ſuefactio baptiſmi alia aſſuefecit

D tertiam queſtionez in
qua querit. qꝛ dr in euan
gelio de xpo medius ve=
ſtrum ſtetit. id eſt conuerſatus ē
Vtrū conueniens fuit vt xpus in
ter hoies cōuerſaret vel vitā ſo=
litariam ageret. ſic pcedit. et vi
detur q non fuit cōue niēs eū int
ter hoies cōuerſari. Primo ſic.
Oportebat q xpus ſua cōuerſio
ne non ſolū ſe hoiem oſtenderet
ſed etiam deū. Sed deū nō cōueit
cū hoibus cōuerſari. Dicitur em̄
Danielis. ij. Exceptis dijs qrum

3 pte. q. 40. ar. 1.

nō eſt cū hoibus cōuerſatio. Et
phus dicit pmo pollitic. q ille q
ſolitarie viuit. aut eſt beſtia ſi p=
pter ſeuitiam hoc faciat. aut eſt
deus ſi hoc faciat ꝓpter contem
plandam veritatē. ergo videt q
non fuit cōueniens xpm inter ho
mines conuerſari. Secūdo ſic.
Xps dū in carne mortali vixit de
buit pfectiſſimam vitā ducere. p
fectiſſima aūt vita ē cōtemplati
ua. ad vitam autem contempla=
tiuam maxime competit ſolitudo
ſm illud Oſee. ij. Ducam eaz in
ſolitudinē et loquar ad cor eius.
ergo videtur q xpus debuit ſoli=
tariam vitam ducere. Tertō ſic
Cōuerſatō xpi debuit eſſe vnifor
mis quia ſemp debuit in eo appa=
rere qd optimū eſt. ſed qn̄qz xpſ
ſolituriā vitam querebat turbas
declinans. Vn̄ Remigius dic ſup
Matheū. q xps tria refugia le=
gitur habuiſſe. nauim. montem
et deſertū. ad quoꝝ alteꝝ quoti
enſcūqz a turbis cōprimebat cō=
deſcendebat. g° ſemp debuit ſoli
tariam vitam ducere. In oppoſi=
tū eſt euangeliū pn̄s vbi dicitur.
Medius veſtrū ſtetit. id eſt inter
vos cōuerſatus eſt. et vitā cōmu
nez nobiſcū ducens. Reſpondeo
dicendū ſub iſta cōcluſione. Con
uenientiſſimū fuit xpm conuerſa
ri inter homines. patet conclu=
ſio. pmo ex illo Baruch. iij. poſt
hec in terris viſus eſt et cū homi
nib⁹ cōuerſatus eſt. Rōne ſic p=
batur. Cōuerſatio xpi talis debu
it eſſe vt cōueniret fini cōuerſati
ōnis ſm quem venit in mundum
Venit aūt in mundū. Primo q=

dem ad manifeſtandū veritatem
ſicut ipſe dicit Joh. xviij. In hoc
natus ſum et ad hoc veni in mū=
dū vt teſtimoniū phibeam verita
ti. et ideo nō debebat ſe occultare
vitam ſolitariam agens. ſʒ i pub=
licū pcedere publice pdicando.
Vn̄ Luce. iiij. dicit illis qui vole
bant eū detinere. quia et alijs ci=
uitatibus oportet me euangeliza
re regnū dei. qꝛ ideo miſſus ſum.
Secūdo venit ad hoc vt homies
a pctō liberaret. ſm illud. i. Thi
moth. p°. Xpus ihesus venit in
hūc mūdū peccatores ſaluos fa=
cere. et ideo vt Chriſ. dicit Licet
in eodē loco manendo poſſʒ xpus
homines ad ſe trahere. vt ei⁹ p=
dicationem audirent. non tn̄ hoc
fecit pbens nobis exemplū vt p
ambulemus et requiram⁹ peun=
tes ſicut paſtor ouez pditā ⁊ me=
dicus accedit infirmū. Tertio ve
nit vt p ipm habeamus acceſſuz
ad deū. vt dicit ad Rom. v. et ita
familiariter cū hominibus cōuē
ſando cōueniens fuit. vt omnibus
fiduciam daret ad ſe accedendi.
Vn̄ dictum eſt Mathei. ix. Fa=
ctum eſt diſcumbente eo i domo
Ecce multi publicani et pctōres
venientes diſcumbebant cū Ihe
ſu et diſcipulis eius. Ad ratio=
nes in oppoſitū Ad pmam reſpō
detur negando conſequentiaz Et
ratio eſt. quia xpus per humani
tatez voluit manifeſtare diuita=
tem ⁊ ideo conuerſando cū homi
nibus qd eſt ꝓpium hois mani=
feſtauit omnibus diuinitatez ſu=
am. pdicando et miracula facien

do et innocenter et iuſte intē ho
mines conuerſando. Ad ſecun=
dam reſpondetur negando conſe
quentiam Et ratio eſt. quia licet
vita contemplatiua ſimplicit ſit
melior q̄ actiua que occupatur
circa actus corpales. actiua tam̄
ſm quā aliquis pdicando et do=
cendo contemplata alijs tradit ē
pfectior q̄ vita que ſolū contem
platur quia talis vita pſupponit
habūdantiam contemplationis.
et ideo xpus talem vitam elegit.
Ad tertiam reſpondetur negā=
do aſſumptum Et ratio eſt. qa
actio xpi fuit noſtra inſtructio. ⁊
ideo vt daret exemplum pdicato
ribus q non ſemp ſe darent i pb
licū. ideo qn̄qz ſe dn̄s a turbis re=
traxit. qd quidem legitur feciſſe
ꝓpter tria. Qn̄qz quidez ꝓpt cor
poralem quietem. Vnde Marci
vi. dicitur. q dn̄s dixit diſcipulis.
Venite ſeorſum in deſertū locuz
et requieſcite puſillum. Erāt em̄
qui veniebant et redibant multi
et nec ſpaciū manducandi habe=
bant. Qn̄qz vero cauſa orationis
vt dicitur Luce. vi. Factū eſt in il
lis diebus. Exijt in montem ora=
re et erat pnoctans in orōne. vbi
dicit Ambro. q ad pcepta vtu=
tis ſue nos informat exemplo.
Qn̄qz vero vt doceat fauorē hu
manam vitare. Vn̄ ſup illud Ma
thei. v. Videns ihesus turbas aſ=
cendit in montem. dicit Chriſ. p
hoc q non in ciuitate et foro ſed
in monte et ſolitudine ſedit. eru=
diuit nos nihil ad oſtētationē fa
cere. ⁊ a tumultibus abſcedere ⁊

maxime cū de neceſſarijs diſputa
re oportea t. et tantum de iſta con
cluſione.

Eria quarta quatuor tē
porꝝ eſt illud euangeliuz
Luce p°. Miſſus eſt an=
gelus ⁊c̄. Circa quod queſtiones
diſputandas quere in feſto An=
nunciaonis Marie.

Eria ſexta euangeliū ē.
Exurgens Maria Luce
p°. Diſputanda ſup hoc
quere in feſto Viſitationis Ma
rie.

N die ſabbati euangeli
um. Anno xv. Luce. iij.
Venit ſcz Johannes in
omnem regionem iordanis. p̄di=
cans baptiſmum penitentie i re=
miſſionem pcc̄ōrum. Circa qd̄ ve=
nit diſputandum.

Trum baptiſmus io
hannis conferebat g̃
tiam. et videtur ꝙ ſic.
ex euangelio pn̄ti vbi
dicitur. ꝙ p̄dicabat baptiſmū pe
nitentie in remiſſionē peccatoꝝ.
Penitentia autez et remiſſio pec
catoꝝ eſt per gratiam. ergo ba=
ptiſmus Johannis cōferebat g̃=
tiam. Secūdo ſic. Baptizandi
a Johanne confitebantur pecca
ta ſua. vt habetur Mathei. iij. et
Marci p̊mo. Sed confeſſio pec=
catoꝝ ordinabatur ad remiſſiōez
que fit per gratiam. ergo baptiſ
mus Johannis conferebat gra=
tiam. Tertio ſic. Baptiſmꝰ Jo
hannis ꝓpinquior erat baptiſmo
xp̄i. q̄ꝫ circūciſio. ſed circūciſio cō=
ferebat gratiam per quaz remit
tebatur peccatum originale. er=
go idem ꝙ p̊us. Quarto ſic. Si
baptiſmus Johannis nullū ha=
bebat interius effectum. cū ablu
tio carnis pue aut nullius ſit vti=
litatis. videtur ꝙ baptiſmus Jo
hannis non fuit acceptandꝰ nec
approbandus. ſed hoc non videt̄
dicendum. ergo baptiſmus iohā
nis aliquam interius habuit ef=
ficaciam. et non niſi gratiam con
ferendo. ergo ⁊c̄. In oppoſitū
arguitur ex illo Mathei tertio.
vbi inquit Johannes. Ego qui=
dem baptizo vos in aqua per pe
nitentiaz. quod exponens Grego
rius in quadam Omelia dicit. io=
hannes non in ſpirituſancto ſed i
aqua baptizabat. qr peccata ſol=
uere non valebat. ſed gratia eſt
a ſpirituſancto. et per eum pec=
cata tolluntur. ergo baptiſmꝰ io
hannis gratiam non conferebat
Reſpondeo dicendum ſub iſta
concluſione. ꝙ baptiſmus iohā=
nis gratiaz non conferebat cum
eſſet operatio hominis. Gratia
autem non poteſt ab homine cō
ferri. que concluſio ſic declaratur
ſicut ſup̄ dictū eſt. Tota doctri=
na et operatio Johannis ꝑ̄para=
toria erat ad xp̄m. ſm illd̄ Johā
nis p̊mo. Gratia et veritas p ihe
ſum facta eſt. et ideo baptiſmus
Johannis gratiam non confera
bat. ſed ſolum ad gratiam ꝑ̄para
bat. Et hoc tripliciter. vno q̊dez
modo per doctrinam Johannis
inducentem hominē ad fidē chri
ſti. Alio modo aſſuefaciendo ho
mies ad ritū baptiſmi xp̄i. Tertio
mō pē penitentiam ꝑ̄parando ho
mines ad ſuſcipienduz baptiſmū
chriſti. Ad rationes in oppo=
ſitum Ad p̊mam reſpondetur iu=
xta gloſam. ꝙ auctoritas ſic ex=
ponenda eſt. vt referatur ad ba=
ptiſmata diuerſa. hoc modo erat
Johannes baptizans. ſcz baptiſ
mate ſuo et p̄dicans ſcilicet bap
tiſmum chriſti. qui eſt in remiſſi=
onem peccatoꝝ. Si autem refe=
ratur vtrumqꝫ ad baptiſmum io=
hannis. tunc dicitur p̄dicare bap
tiſmum in remiſſionem peccato=
rum. Non ideo. quia hoc ipſe per
ficeret. ſed quia ad hoc imponen
do dignos fructꝰ penitentie age
re diſponebat et ꝑ̄parabat. Ad
ſecundam reſpondetur negando
conſequentiam. Et ratio eſt. q̊a
confeſſio illa peccatorum non fie
bat ad remiſſionem peccatorum
ſtatim p baptiſmū Johānis ex=
hibendam. ſed conſequendam pē
penitentiam conſequentem ⁊ ba
ptiſmum chriſti ad quem peni=
tentia illa ꝑ̄parabat. Ad ter=
tiam reſpondetur negando conſe
quentiam Et ratio eſt. quia quā
uis baptiſmus Johannis magis
conueniret cum baptiſmo chri=
ſti q̄ꝫ circumciſio quantuꝫ ad ma=
teriam. non tamen conueniebat
magis quo ad cauſam inſtitutio=
nis quia circumciſio inſtituta fu=
it in remedium contra originale
peccatum. baptiſmus autem Jo
hannis non erat ad hoc inſtitu=
tus. ſed ſoluz erat ꝑ̄parationis ad
baptiſmum chriſti. vt dictū eſt.
Sacramenta autem ex vi ſue in=
ſtitutionis ſuum habent effectū.

Ad quartam reſpondetur ne=
gando conſequentiam Et ratio ē
quia licet baptiſmus Johannis
interius non pugnaret. non tam̄
erat inutilis. quia inſtruebat ⁊ p̄
parabat ad baptiſmum chriſti. d̄
cuius vtilitate dictum eſt in ra=
tione ad p̊mum argumentum. et
tantum de hac queſtione.

Sequitur de vigilia
natiuitatis chriſti.

N Vigilia natiui=
tatis chriſti euan=
gelium eſt. In illo
tempore. Cum eſſz
deſponſata mater
Jheſu ⁊c̄. Math. p̊mo. Circa qd̄
multe queſtiones diſputande ve=
nirent. inter quas hee ſūt que ſe
quuntur. Prima. Vtrum chri=
ſtus debuit de virgine deſponſa=
ta concipi. Secūda. Vtrum in=
ter Mariam et Joſeph fuit per
fectum matrimonium. Tertia
Vtrum predictum matrimoniuz
fuit aliquando conſumatum.
Quarta. Vtrum xp̄us ſit dicēdus
conceptus de ſpūſancto.

D p̊mam queſtionē q̃ q̄
ritur. Vtrum fuit conue=
niens ꝙ xp̄us de virgi=
ne deſponſata cōciperet. procedit

ſic· et videẗ ꝙ non. Primo ſic.
Deſpōſatio ad carnalē copulam
ordinatur· ſed mr̄ dei nūꝗ̄ voluit
carnali viri vti copula· qꝛ hoc dꝫ
rogat virginitati mētis ipius· gͦ
non debuit eſſe deſponſata. Se=
cūdo ſic· qꝛ xp̄s ex virgine naſce=
retur miraculū fuit· vt patet· et ē
dictū Auguſtini in ep̄la ad Vo
luſianū· ſed miracula q̄ fuit ad cō
firmationē fidei debent eſſe mani=
feſta· cū gͦ p deſponſationē hoc
miraculum fuit obumbratum · vi
detur nō fuiſſe cōuenıēs ꝙ xp̄us
de deſponſata naſcereẗ. Tertio
ſic· Cauſa q̄ aſſignatur ab aliqui
bus deſponſatiōis beate Marie
ē· ſcꝫ vt ptus celareẗ diabolo dū
eū putat nō de virgine ſed de vxo
re generatū nulla eſſe videẗ· tn̄ qꝛ
diabolus ea que fiūt corpalit̃ pē
ſpicacitate ſenſus cognoſcit · tū
qꝛ p multa euidentia ſig̃ poſtmo=
dū demones aliqualiter xp̄m co=
gnouerunt· Vn̄ dꝫ Marci ·pͦ· ꝙ
hō ſpū imūdo plen⁹ exclamauit
dicens · Quid tibi et nobis iheſu
nazarene · veniſti pdere nos· ſcio
ꝙ ſis ſanctus dei· nō gͦ videẗ cō
uenıēs fuiſſe ꝙ mr̄ fuiſſꝫ deſpōſa
ta. Quarto · Nec rō aſſignata a
Jero· videẗ valere in q̄ dicit Ne
ſcꝫ lapidareẗ mr̄ dei a iudeis ſicͭ
adultera· qꝛ ſi nō fuiſſet deſpōſa=
ta nō poſſet d' adulterio cōdemna
ri et ita nō videẗ rōnabile ꝙ xp̄s
de deſponſata naſcereẗ. In oppo
ſitū eſt euangeliū pn̄s. Rn̄deo
dicendū ſub iſta cōcluſione· ꝙ cō
uenıēs fuit xp̄m de deſponſata vͥ
gine cōcipi et naſci· ptꝫ cōcluſio·
Luce pͦ· Miſſus ē angelus Ga
briel ad virginē deſpōſataꝫ viro
cui nomē Joſeph· Iſta aūt cō ue
nientia colligiẗ ex multiplici ca=
pite· tū ꝓpter xp̄m. tū ꝓpter ma
trem· tū ꝓpter nos· Proptē xp̄m
quadruplici rōne. Prima q̄deꝫ ne
ab infidelibus tanꝗ̄ illegittime
natus abijcereẗ· Et ē rō Ambro
ſ(uper) ſup Lucā. Secūda · vt cōſueto
mō ei⁹ genealogia p viꝝ deſcribe
reẗ· vt dicit Ambroſius vbi ſup̄·
Tertia ad tutelam pueri nati ne
diabolus cōtra eū vehemēti⁹ no
cumēta ꝓcuraſſet. et iō Ignati⁹
dicit ipam fuiſſe deſponſatā vt pͣ
tus ei⁹ celareẗ diabolo· Quarta·
vt a ioſeph nutrireẗ· Vn̄ pr̄ eius
dictus ē nutrici⁹ · Fuit etiā cōu ei
ens ex pte virginis· Primo q̄dem
qꝛ p hoc reddit imuis a pena ne
ſcꝫ lapidareẗ vt Jero· dicͭ· Secū=
do vt p hoc ab infamia liberare=
tur· vn̄ Ambro· ſup Lucā dicͭ · ꝙ
deſpōſata ē· ne intemerate virgi
nitati adduceręẗ infamia· cui g̃=
uis aluus corruptele inſigne pre
ferre videreẗ. Tertio vt ei a Jo=
ſeph miſteriū exhibereẗ vt Jero
nim⁹ dicit· Ex pte etiam nr̄a hoc
fuit cōuenıēs . Primo q̄dē· eo ꝙ
teſtimonio ioſeph cōprobatuꝫ ē
xp̄m ex virgine natū vt dicͭ Am
bro· ſup Lucā· Secūdo· qꝛ ipa ver
ba virginis magis credibilia red
danẗ ſuā virginitatē aſſerētis vt
ait Amb̄· ſup Lucaꝫ. Tertio· q̄a
p hoc deſignaẗ vniuerſal' eccl'ia
q̄ cū virgo deſpōſatā ſit. tn̄ ē vni
viro ſcꝫ xp̄o· vt Auguſtinus di=
cit in libro de ſancta virginitate·

Quarto· qꝛ ꝙ mr̄ dn̄i fuit deſpon
ſata ⁊ vͥgo· i pſona ipius et virgi
nitas et mr̄iomū honoraẗ· cōtra
hereticos alteri hoꝝ detrahētes
Ad rationes in oppoſitū Ad pͥ
mam reſpondetur negando conſe
quentiam Et rō ē· qꝛ licet deſpō=
ſatio regularit̃ ad carnaleꝫ copu
lam ordinaẗ· beata tn̄ virgo ma
ria ex familiari iſtīctu ſpūſſan=
cti credenda ē deſponſari voluiſ=
ſe· cōfidens de diuino auxilio qđ
nūꝗ̄ ad copulam carnalē pueni=
ret· hoc tn̄ diuino cōmiſit arbi=
trio vnde in nulla paſſa eſt virgi
nitatis detrimentū. Ad ſecūdā
rn̄detur negando ↄn̄am Et ad ꝓ
bationē cū dicitur· ꝙ miracula.
Rn̄detur ꝙ miraculoꝝ dei quedā
ſunt de quibus ē fides ſicͭ miracu
lum virginei ptus· et reſurrectō
nis dn̄i· et etiā ſacramenti altaris
et ideo voluit dn̄s iſta occultiora
eſſe vt fides coꝝ magis merito=
ria eſſet· quedam vero miracula
ſunt ad fidei cōprobationē. vt mi
racula que xp̄us illuminando ce=
cos et alias infirmitates ſanādo
ad cōprobationeꝫ ſue diuinitatis
fecit et iſta dicūtur eſſe manife=
ſta Partus aūt virginis de pͥmo
genere miraculoꝝ eſt. nō de ſecū
do et iō nō ꝓcedit rō. Ad terti
am rn̄detur ꝙ rō illa Ignatij bo
na eſt· Et ad ꝓbationem ꝙ non
Rn̄detur iuxta Auguſtinū· iij· de
trinitate· ꝙ diabolus multa pōt
virtute ſue nature a q̄bus tn̄ pro
hibetur vͥtute diuina· et hoc mō
pōt dici ꝙ virtute ſue nature dia
bolus poterat matreꝫ dei cogno
ſcere non fuiſſe corruptā ſed vͥgi=
nem· ꝓhibebaẗ tn̄ a deo cogno=
ſcere modū ptus diuini · Qđ aūt
poſtmodū xp̄m aliq̄liter cogno=
uit diabolus eſſe filiuꝫ dei · nō ob
ſtat· quia tempus erat vt xp̄s ſu
am virtutem contra diabolū oн̄=
deret et pſecutionem ab eo conci
tatam pateretur . ſed in infantia
oportebat impedire maliciā dia=
boli ne eū acrius pſequereẗ quā
do xp̄us nec pati diſpoſuerat nec
virtutem ſuam oн̄dere. ſed in om
bus alijs infantibus ſe ſimilē ex=
hibebat. Vnde Leo papa in ſer=
mone epiphanie dicit· ꝙ magi i=
uenerunt pueꝝ iheſuꝫ q̄ꝫtitate pͣ=
uum alieni operis indigentē· fan
di impotentem et nulla ab hūa=
na infantie generalitate diſcretū
Ad quartaꝫ reſpondetur ꝙ ra=
tio non ꝓcedit· quia iudiciū adul
terarū lapidabatur ſm legē non
ſm illa que iam erat deſponſata
vel nupta· ſed etiam illa q̄ in do=
mo patris cuſtodiebaẗ vt virgo
qn̄qꝫ nuptura· vt colligiẗ Deu=
tro. xxij· quidam referūt dc̄m Je
ronimi ad lapidationem infamie

D ſecūdam queſtionem
qua queritur· Vtrum in
ter Mariam et Joſeph
fuit perfectuꝫ matrimoniū· ſic ꝓ
ceditur. Et videtur ꝙ non· Pri=
mo ſic· Dicit enim Jheronimus
cōtra Elidium ꝙ Joſeph Ma=
rie cuſtos fuit potius q̄ꝫ maritus·
Sed ſi fuit verum matrimonium
vere Joſeph maritus eius fuiſſꝫ
ergo videtur ꝙ non fuit verū ma
trimonium inter mariā ⁊ ioſeph
Secūdo ſic ex pte cāe· Conſenſus
em̄ ſimplex et abſolutus cauſat

mr̄iomiū ſimpliciter·nō aūt cōſen
ſus cōditionatus.ſed ꝯſenſus be
ate virginis fuit cōditionatꝰ· g°
nō cauſabat mr̄iomiū ſimpl̄r·ꝫ ſe
cūdū quid et ita impfectū· Ter
tio ſic ex pte bone fidei· aliud eſt
votū caſtitatis abſolutū·et aliud
eſt fidei thori· Votū em̄ abſolu=
tū cuſtodit caſtitatē abſolute ab
omni viro et in omni hora·ſed fi
des thori nec ab omni hora nec
ab omni viro nec abſolute ꝫ ma
rito cuſtodit.ꝫ hec cuſtodia non
fuit in beata virgine·g° ſuū mr̄i=
moniū ꝙtū ad fidē thori fuit ipē
fectū· Quarto ſic ex pte boni ꝓ
lis· Proles ñ fuit ꝓcreata a mr̄i
monio·ergo nō fuit bonū eiꝰ mr̄i
moniū·g° nō accepit ab eo aliq̄
pfectionē· Quinto ſic ex pte bo
ni ſacramēti·Perfectū em̄ mr̄io=
niū in bono ſacramēti ē pfectū i
ſig̊ficando·ꝫ iſtud mr̄iomiū beate
virginis ē impfectū in ſig̊ficando
g° ē impfectū rōe ſacramēti· Se
xto ex indiuiduitate vite q̄ ē cau=
ſa mr̄ionij ſic arguit̄· Beata vir=
go et ioſeph nūq̄ pfecte hūerūt
illā·g° habetur ꝓpoſitū· ꝓbatur
aſſumptū.qꝛ vnitas aīoꝝ ordina
tur ad vnitatē corpum· finis aūt
ē in oībus cōpletiuū· cū g° nūq̄
fuerint vnū·vnitate corpum·nū=
q̄ fuerīt pfecte vnū·g° nūq̄ hūe
runt pfecte indiuiduitatem· In
oppoſitū ē euangeliū pn̄s· i q̊ ait
angelus ad ioſeph·Noli timere
accipe cōiugē tuā ꝫ nō dicunt̄ cō
iuges niſi ex q̊ pfectū ē mr̄iomiū
inter eos·g° ⁊c̄· Reſpondeo di=
cendū ꝙ matrimoniū qđ fuit int̄
beatā mariā et ioſeph fuit veꝝ ⁊

pfectū· Iſta cōcluſio ptꝫ in·cap̄·
Beata maria·et multis ſequēti=
bus.ij·q.ij·Rōne ꝓbat̄ ſic· Dr̄
Deut° ·xxxij·Dei pfecta ſūt opa
ergo ꝑcipue illa ſunt pfc̄a q̄ fac̄
circa ſe ⁊ ſuos·ꝫ illud mr̄iomiū fe
cit circa mr̄em ſuā·fuit em̄ illi di
uinitus reuelatū·g° mr̄imoniū il=
lud pfectū ·Pro cuiꝰ declaratiōe
ē notādū iuxta ſanctū thō·ꝙ du a.3.p.vbi
plex ē rei pfectio· Prima et ſcd̕a
Prima q̄dē pfectio in ip̄a rei for
ma cōſiſtit ex q̄ ſpēm ſortit̄· Se=
cūda pfectio cōſiſtit in opatione
rei·p quā res aliq̄liter finē ſuū at
tingit· Forma aūt mr̄imonij con=
ſiſtit in q̄daꝫ indiuiſibili cōiuncti
one aīoꝝ·p quā vnꝰ cōiugū indi
uiſibiliter alteri fidē ſeruare tene
tur· Finis aūt mr̄ionij ē ꝓles ge=
nerenda et educāda· ad q̄ꝝ p̊mā
puenit̄ p cōcubitū cōiugalē· ad
ſcd̕am p alia opa viri et vxoris q̊
bus ſibi inuiceꝫ obſequunt̄ ad ꝓ
lem nutriēdā· Sic ergo dicendū ē
ꝙ mr̄iomiū int̄ beatā v̊ginē ⁊ io=
ſeph ꝙtū ad p̊mā pfectonē om=
nino veꝝ fuit et pfectū·qꝛ vtēqꝫ
cōſenſit in copulā cōiugalē· non
aūt expſſe in copulā carnaleꝫ niſi
ſub cōditione ſi deo placeret·Vn̄
angelus vocat eā cōiugē Ma=
thei p°·d·ad ioſeph·Noli time=
re accipe cōiugē tuā·qđ expōnēs
augꝰ·li·de nup.et cōcupiſ.dicit.
Cōiux vocat̄ ex p̊ma deſpōſatōis
fide quā i cōcubitu nec cognoue=
rat nec fuerat cog̊tura·ꝙtū vero
ad ſcd̕aꝫ pfectionē q̄ ē p actū ma
trimonij ſi hoc referat̄ ad carna=
lē cōcubitū per quā ꝓles genera
tur·nō fuit mr̄iomiū illud pfectū·

Habuit tñ illud mr̄imoniū etiā ſe
cūdā pfectōꝫ ꝙtū ad ꝓliſ educa
tiōeꝫ·vn̄ Augꝰ dic̄ in li·de nup·
⁊ cōcupiſcētia· nuptiaꝝ bonū im
pletū ē i illis parentibꝰ xp̄i.ꝓleſ
fides.⁊ ſacr̄m· Prolem cognoſca
mus ip̄m dn̄m ih̄m xp̄m. Fidem·
qꝛ nullū adulteriū ſacr̄m·qꝛ nul=
lū diuortiū.ſolus ibi nuptial' cō=
cubitus nō fuit· Concordāt oīs
doctores· Ad rōes in oppoſituꝫ
Ad p̊mā rn̄det̄·ꝙ Iero· accipit
ibi maritū ab actu mr̄imonij con
ſumati·et ſic v̊m ē· ꝙ ioſeph nō
fuit maritꝰ· Ad ſcd̕am rn̄detur
negando miorē·dicimꝰ em̄ ꝙ cō=
ſenſus beate v̊ginis fuit ꝯſenſus
abſolutuſ·abſolute em̄ ꝯſenſit in
mr̄imoniū diuinitꝰ certificata de
ip̄ius ſancti ioſeph cōtinentia·et
ip̄a de ſe certa erat q̄ nullū caris
ſtimulū ſentiebat·ꝫ in mr̄imoni=
um ſic cōſentiēs·v̊ginitatē ſuam
deo cōmiſiſſe d̕r· Ad tertiā rn̄=
detur negādo ꝯn̄aꝫ Et rō ē·qꝛ li=
cet cuſtodia caſtitatis thori non
fuit in beata v̊gine.fuit tñ cuſto=
dia caſtitatis abſolute·Nā vt di
cit Albertꝰ magnꝰ· Fides cuſto=
dit caſtitatē ꝓpt̄ ſe et exhibet ſe
mr̄imonialiter cōiuncto ꝓpt̄ ifir=
mitatē vel bonū ꝓlis·Vn̄ exhi=
bet ſe ꝓpter aliud·ꝫ cuſtodia ca=
ſtitatis ē ſic p ſe deſideratū·⁊ ido
in p̊mo ē pfectio bone fidei nō in
ſecūdo· Ad q̄rtam rn̄det̄ negan
do ꝯn̄am Et rō eſt ſm̄ ſcm̄ Tho·
et Alb·magnū·qꝛ ꝓles nō ē bo
nū mr̄imonij ſolū inq̄tū p matri
moniū genera t̄·ſed inq̄tū i mr̄i=
monio ſuſcipit̄ et aducat̄·⁊ ſic bo

nū illiꝰ mr̄imonij fuit ꝓles illa·ſ·
xp̄s·qui pietate pentū nutritus
et educatus·⁊ in templo pn̄tatꝰ
coram dn̄o·nō aūt p̊mo mō·quia
non ex mr̄iomio natus ſed ex ſpū=
ſancto· Ad quintā rn̄det̄ ſcꝫ ne
gando ꝯn̄am·qm̄ nō ē de eſſentia
ſacramēti q̊ ad p̊mā eiꝰ pfectiōꝫ
plena illa ſig̊ficatio xp̄i et eccl'ie
et hūane nat̄e cū diuina pſona ꝫ
illa ē de eſſentia ſcd̕e pfectiōis·ſ·
mr̄imonij cōſumati·et iō rō nō ꝓ
cedit· Ad ſextam rn̄det̄ negādo
minorē Et rō eſt·qꝛ vt dicit ma=
gnꝰ Alb·Nulla vnio ē eſſential'
mr̄iomio niſi marital'in ꝯſenſu ai
moꝝ fundata. Illa aūt q̄ ē carniſ
eſt cōſequēs ip̄am. et iō p̊ma nō
ordinat̄ ad illā ſic̄ ad eſſentiale.
ſed ſic̄ ad effectū q̊ pōt ſeq̊ ſi vo=
lūt cōiuges·et ita argumētū fal
ſū p̄ſuppoit ⁊ p ꝯn̄s non ꝓcedit·
D tertiā queſtiōem q̄ q̄rit̄· 3.p.q.28.ar.3.
Vtrū mr̄iomiū illud int̄ ma
riaꝫ et ioſeph fuit aliq̄n cō
ſumatū·ꝓcedit̄ ſic·et videt̄ ꝙ ſic
ex pn̄ti euangelio· Primo ex il
lo vbi d̕r· Anq̄ cōuenirēt inuen
ta ē in vtero hn̄s de ſpūſcō· non
aūt euāgeliſta hoc diceꝛꝫ niſi cer
tus eſſꝫ de cōuenturis·g° videtur
ꝙ beata v̊go q̄nqꝫ cōueit carna=
li copula cū ioſeph· et ita conſu=
maſſet mr̄iomiū· Secūdo argui
tur idē ex illo qđ ſubdit̄ in euan=
gelio·q̊d ait angelus ad ioſeph
Accipe mariā cōiugē tuā·Cōiu
giū aūt cōſumat̄ p carnalē copu
lam·g° q̄nqꝫ carnalis copula in=
teruenit inter beatā mariā et io=
ſeph·⁊ ita mr̄iomiū fuit ꝯſumatū

Tertio idem arguitur et ex eo
qđ ibidez poſt pauca ſubdiť ſcʒ.
Matħ. p°. Joſeph accepit con=
iugem ſuam et non cognoſcebat
eam donec peperit filiū ſuū ṗmo
genitum. hoc autem aduerbium
donec. conſueuit determinatū tē=
pus deſignare. quo completo fi=
at id qđ vſqʒ ad illud temp⁹ nō
fiebat. Verbum autem cognoſcē
di ad coitum refērtur ſicut Geñ.
iiij. dicitur. Adam cognouit vxo=
rem ſuam Et videtur ꝙ poſt ꝑtū
beata Maria fuit a ioſeph cog=
ta. et ita videtur matrimoniū cō=
ſumatum. Quarto idem arguiť
ex illo verbo ṗmogenitum. Pri=
mum em̄ dicitur reſpectu ſecūdi.
et ita ṗmogenitus nō pōt dici ni
ſi qui habet fratres ſubſequen=
tes. ſed xp̄us in auctoritate indu
cta Mathei p°. dicitur. ṗmoge=
nitus filius virginis. ergo poſt ṗ
mum habuit alium. ergo p⁹ xp̄i
natiuitatem matrimoniū fuit con
ſumatum. In oppoſituʒ eſt illud
qđ habetur Ezecħ. xliiij. Porta
hec clauſa erit et non aperietur
et vir non ꝑtrāſibit ꝑ eam. qm̄ do
minus deus iſrael ingreſſus ē ꝑ
eam. qđ exponens Aug⁹. in quo
daʒ ſermone diť. Quid eſt porta ī
domo domini clauſa. niſi ꝙ Ma=
ria ſemꝑ erit intacta. et quid eſt
homo non tranſibit ꝑ eaʒ. niſi ꝙ
Joſeph nō cognoſcet eam. ⁊ qđ
eſt ꝙ dn̄s ſolus intrat et egredi=
tur ꝑ eam. niſi ꝙ ſpūſſanctus im
pregnabit eam. et angeloꝝ dn̄s
naſcetur ꝑ eam. et quid eſt ꝙ do
mus clauſa erit in eternū. niſi ꝙ
Maria virgo eſt ante ꝑtum. ī ꝑ=
tu. et virgo poſt ꝑtum. Reſpon
deo dicendum ſub iſta concluſio=
ne ꝙ matrimonium inter beataʒ
Mariam et Joſeph nūꝙ̄ fuit cō
ſumatum quoniaʒ beatiſſima ma=
ter xp̄i fuit virgo ante ꝑtū. ī par=
tu. et poſt ꝑtum virgo in eternū
permanſit. Vnde deteſtandi ſunt
errores iudeoꝝ et hebeonitarum
qui derogātes virginitati beate
Marie ante ꝑtum dixerunt chri=
ſtum ex ſemine Joſeph eſſe na=
tum. Et errores philoſophoꝝ q̇
virginitati eius ī ꝑtu derogabāt
dicentes nō poſſe eſſe duo corꝑa
in eodem loco. Deteſtandus eſt
etiam error Elidij. qui virginita=
ti beate Marie poſt ꝑtum dero=
gans dicere p̄ſumpſit matrē chri
ſti poſt ꝑtum a Joſeph eſſe cog=
tam et alios filios genuiſſe. Sed
iſte error irrationabilis eſt et in
ſanus ſcʒ ꝙ beata virgo mať dei
templum ſpiritusſancti opi caris
vacaret. hoc autem non pōt ca=
dere niſi in animam impiā et ſtul
tam credere tantaʒ in matrē do=
mini indignitatem. ideo erroneuʒ
eſt et ꝑnitioſum. Vnde et domi=
nus in morte iſtum errorē euacu=
auit. qn̄ eam btō Johāni cōmen
dauit et dedit ſibi ī ſolatiū loco fi
lij. vt quid dediſſet ſi filios hūiſſʒ.
Ad rationes in oppoſitū Ad ṗ
mam de verbo anteꝙ̄ reſpondeť
ꝙ ratio non ꝓcedit quia hec ꝑ=
poſitio ante non ſemꝑ denotat or
dinem ad illud qđ futuꝝ ē ſm rei
veritatem. ſed qn̄qʒ ad illđ qđ fu
turum ſperatur ſm cōmuneʒ cur=
ſum ſicut cū dicitur. anteꝙ̄ habe
ret. xx. annos mortuus eſt. ⁊ ſic ē
in ꝓpoſito. Ad ſecūdam reſpō
detur negando conſequentiaʒ et
ratio eſt. quia nos dicim⁹ ꝙ con=
iugium licet fuerit ꝑfectū ꝑfe=
ctione ṗma. non tn̄ fuit conſuma
tū qđ ꝑtinet ad ꝑfectionē ſecūdā
Ad tertiam reſpondetur negā=
do conſequentiam Et diciť ꝙ ly
donec qn̄qʒ deſignat certū tēpus
ſm illud Gal. iij. Propter tranſ=
greſſionem lex poſita ē donec ve=
niret ſemen qđ promiſerat. Qn̄=
qʒ vero ſignat infinitū temp⁹. ſe
cūdū illđ p̄s. Dixit dn̄s dn̄o meo
ſede a dextris meis. Donec ponā
inimicos tuos ⁊c̄. ⁊ ſm illud p̄s.
Oculi noſtri ſemꝑ ad dn̄m donec
miſereatur noſtri. Ex q̊ non eſt i=
telligendū ꝙ poſt impetratā mi
ſericordiam oculi noſtri auertan=
tur a deo. et ſic eſt hic. Ad q̄r=
tam r̄ndetur negādo conſequenti
am Et rō eſt. qr ṗmogenit⁹ hic
ṗuat ordinē ad anteri⁹. nō ponit
ordinē ad poſterius. Ideo dn̄s ṗ=
mogenitus appellať qr ſm legeʒ
erat offerend⁹. Idem vero dr ꝙ
hūerit frēs. dicendū ꝙ frēs vo=
cantur ibi ꝓpinqui in ſecūdo vel
tertio gradu.

D q̄rtaʒ queſtionē q̄ q̄ri
tur. Vtrum xp̄s dicendus
ſit cōceptus de ſpūſancto. ſic ꝓce
ditur Et videtur ꝙ nō. Primo
ſic. Hec ꝑpoſitio de denotat cōſb=
ſtantialitatem. Vn̄ non dicimus
aliquid de aliq̊ niſi de ſubſtantia
eius ſit. Dicimus em̄ filiū eſſe de
patre. non autem celū et terram
de deo. ſed xp̄s ſm hoiem non eſt
conſubſtantialis ſpūiſancto. g° n̄
debet dici de ſpūſancto nat⁹. Se
cūdo ſic. Spūſſanctus caritas eſt
et donū. ſed non conuenienter di=
citur conceptus a caritate vel do
no. ergo nec de ſpūſancto dʒ dici
conceptus. Tertio ſic. Efficere
cōceptionē xp̄i nō debet attribui
ſpūiſancto. g° ⁊c̄. cōſequentia pʒ
an̄cedens ꝓbať. qr vt dicit aug⁹.
in ṗmo de trinitate. Indiuiſa ſūt
opera trinitatis. ſicut indiuiſa eſt
eſſentia trinitatis ſed efficere cō=
ceptionem xp̄i eſt q̊ddam op⁹ di
uinū. ergo videtur ꝙ nō ſit ma=
gis attribuēdū ſpūiſancto ꝙ̄ p̄ri
aut filio. Quarto ſic. Si cōceptō
xp̄i attribuēda ē ſpūiſācto vt ṗn
cipio eius. ſeq̇tur ꝙ ſit pater xp̄i
dicendus ſm hūanitatē. ſed hoc
non eſt veꝝ. Dicit em̄ Aug⁹ in
enchiridion. Natus ē xp̄us de ſpi
rituſancto nō ſiť filius. cōſequē=
tia tn̄ ꝓbatur ſic ſm pħm li. de
generatione animaliū. Pater di
cit ṗncipiū actiuū in generatiōe
mater vero miniſtrat materiam
ſed beata maria dr mr̄ xp̄i ꝓpter
materiā quā in cōceptiōe ei⁹ mi=
niſtrauit. g° ſpūſſanctus pōt di=
ci pater ei⁹. ſi dicať ꝙ fuerit ṗn=
piū actiuū in cōceptione eius.
In oppoſitū arguiť ex p̄nti euan
gelio. Reſpondeo dicenduʒ ſub
iſta concluſione ꝙ conuenienter
dicitur xp̄us conceptus de ſpiritu
ſancto. Patet iſta concluſio. q̇a
conceptioneʒ ꝙ̄uis tota trinitas
operata ſit. attribuitur tamen ſpi
rituiſancto triplici ratione.

Primo quidem·quia hoc congru
it cauſe incarnationis que conſi=
deratur ex pte dei. Spiritus enim
ſanctus eſt amor patris et filij.
hoc autem ex maximo amore dei
ꝓuenit vt filius ſibi carnem aſſu
meret in vtero virginali·Vñ di=
citur Johan·iij. Sic deus dilexit
mundum vt filium ſuũ daret·Se
cũdo quia hoc congruit cauſe in
carnationis ex parte nature aſſũ=
pte·per hoc datur itelligi ꝙ na=
tura humana aſſumpta ẽ a filio
in vnitate perſone non ex aliqb⁹
meritis ſed ex ſola dei gratia que
ſpirituiſancto attribuitur. Ter=
tio·ꝙ hoc congruit termino in=
carnationis·ad hoc enim termia=
ta eſt incarnatõ vt homo ille qui
aſſumebatur eſſet ſanctus et fili⁹
dei·vtrũqꝫ autem hoc appropria=
tur ſpirituiſancto·Nam per ipm
efficiũtur homines filij dei·ſm il
lud Gal'·iiij. Qm̃ eſtis filij dei·mi
ſit deus ſpm̃ filij ſui in corda ve=
ſtra clamantem/abba pater·ip
ſe etiam eſt ſpũs ſanctificationis
vt dicitur ad Roma·pmo· Sic er
go alij per ſpm̃ſanctum ſanſtifi=
cantur ſpũaliter vt ſint filij dei ad
optiui. ita xp̄us p ſpm̃ſanctum ẽ
in ſanctitate conceptus·vt eſſꝫ fi
lius dei naturalis· Vnde angel⁹
poſtq̃ꝫ pmiſerat·ſpũſſanctus ſup
ueniet in te·cõcludit·Ideoqꝫ qꝺ
naſcetur ex te ſanctũ vocabitur fi
lius dei· Ad rationes in oppoſi=
tum. Ad pmam reſpondetur ꝙ
ly de largo modo accipitur ꝓ ex·
quia em̃ corpus xp̄i nõ eſt cõſub
ſtantiale ſpirituiſancto·non pro=
prie poteſt dici conceptũ de ſpiri=
tuſancto·ſed magis ex ſpiritusan
cto·Et ratio eſt· q2 qꝺ ex aliquo
eſt·aut eſt ex ſubſtantia aut po=
teſtate eius·ex ſubſtana ſicut fi=
li⁹ q a pr̃e ẽ·ex poteſtate· ſic ex
deo ſunt omnia quõ etiam in vte
ro habuit maria ex ſpirituſãcto·
Ad ſecũdam reſpondetur negã
do conſequentiam Et ratio ẽ·qa
licet ſpiritusſanctus ſit caritas et
donum·tamen nomie caritatis et
doni non ſignificatur vt perſona
ſubſiſtens cuius eſt agere. et iõ
non poteſt dici conceptus de ca=
ritate vel dono·vt ly de dicat ha
bitudinem cauſe efficientis· Ad
tertiam reſpondetur negãdo aſ=
ſumptum et ad ꝓbationem rñde=
tur·ꝙ licet opus conceptiõis cor
poris chriſti ſit cõmune toti trini
tati·ſm modum tamen aliqꝺ at=
tribuitur ſingulis perſonis·Naꝫ
patri attribuitur auctoritas.eti=
am ratione pſone filij qui pẽ hu=
iuſmodi conceptionem carnem ſi
bi aſſumpſit·Filio attribuitur ip
ſa carnis aſſumptio·ſed ſpũiſan=
cto attribuitur formatio corpo=
ris·qꝺ aſſumitur a filio· Naꝫ ſpi
ritusſanctus dr̃ eſt ſpiritus filij·
Gal'·iiij·Miſit deus ſpm̃ filij ſui·
Sicut autem virtus anime que
eſt in ſemine p ſpm̃ qui eſt in ſe=
mine incluſus format corpus in
generatione alioꝝ hominũ.ita v
tus dei que eſt ipſe filius dei·ſm
illud·i. Cor·p°. xp̄m dei virtuteꝫ
per ſpm̃ſanctũ formauit corpus
ſuum qꝺ aſſumpſit·Hoc etiã ver
ba angeli demonſtrant dicentis·
Spiritusſanctus ſuperueniet in te·
quaſi ad ꝑparandam et formãdũ
materiam corpis xp̄i· Ad quar=
tam reſpondetur negando conſe
quentiam·nam chriſtus non ẽ fi=
lius ſpũſſancti·nec etiam trinita=
tis·ſed tantum dei patris. hoc pa
tet·tum pmo quia nomina pater
nitatis maternitatis ⁊ filiationis
generationem ſequũtur nõ quã
libet tamen·ſed in ſolis animali=
bus in quibus eſt generatio pfe=
cta, nec tamen omne quod in ani
malibus generatur filiationis no
men accepit·ſed ſolũ illud qꝺ ge
neratur in ſimilitudinem generã=
tis·et ſic ſi ſit pfecta ſimilitudo
erit perfecta filiatio·Si aũt ſit ſi=
militudo imperfecta eſt etiam fi=
liatio imperfecta·ſed xp̄us non ẽ
conceptus de ſpirituſancto ſm ſi
militudinem ſpecieꝝ·ſicut homo
naſcitur de patre ſuo·ergo chri=
ſtus non poteſt dici filius ſpiritus
ſancti·Et ad ꝓbationem reſpon
detur negando conſequentiaꝫ·Et
ratio eſt·quia xp̄us conceptus ẽ
de Maria virgine materiam mi=
niſtrante in ſimilitudinem ſpecie
rum·et ideo dicitur filius eius.
Chriſtus autem ſm ꝙ homo cõ=
ceptus eſt de ſpirituſancto ſic de
actiuo pncipio·non tamen ſm ſi=
militudinem ſpeciei· et ideo nõ di
citur filius eius·vt dictũ eſt.

N die natiuitatis do=
mini ſunt tria euãge=
lia·et ita circa vnũqꝺ
qꝫ occurrunt queſtio=
nes alique diſputande· Circa p
mum ſcꝫ In illo tempe·Exijt edi
ctum Luce·ij·ſequentes queſtio
nes· Primo·Vtrum xp̄o ſit at=
tribuenda aliqua natiuitas tem=
poralis. Secũdo·Vtrum ſecun=
dum tempalem natiuitatem bea
ta virgo poteſt dici mater chriſti
Tertio. Vtrum conuenienti tẽ
pore et loco xp̄us natus eſt·

D pmam queſtionem q̃
queritur/Vtruꝫ attribuẽ n·3·p·q·34·ar·2·
da ſit xp̄o aliqua natiui=
tas tempalis·ſic ꝓceditur ·Et vi
detur ꝙ non· Primo ſic· Naſci
enim eſt ſicut quidam motus rei
non exiſtentis anteq̃ꝫ naſcat̃· ſed
xp̄us ab eterno fuit·ergo nõ po=
tuit tempaliter naſci. Scꝺo·Il
lud qꝺ eſt i ſe perfectũ natiuita
te non indiget·ſed perſona filij·
ab eterno fuit perfecta· ergo nõ
indiguit tempali natiuitate ⁊ ita
videtur ꝙ non ſit tpaliter natus·
Tertio ſic·Si xp̄us eſſet tempa
liter natus ſequeret̃ ꝙ eſſent po=
nende i eo due natiuitates·ſꝫ hoc
non videtur·cum natiuitas ꝓprie
conueniat perſone·ſed in xp̄o eſt
tantũ vna perſona·ergo in chri=
ſto tm̃ vna eſt natiuitas· Quar=
to ſic·Si in chriſto eſſent due na=
tiuitates, ſequeretur ꝙ xp̄us eſſꝫ
bis natus·ſed hoc non videtur di
cendum·quia aduerbiũ bis im=
portat interruptionem·Vnde qui
tota die loquitur non dicitur bis
loqui·ſed natiuitas qua de patre
natus eſt interruptionẽ nõ patit̃
ergo non poteſt dici bis natus·
In oppoſitum eſt euangelium p̄
ſens. Reſpondeo dicendum·ſub

iſta concluſione · ꝙ neceſſarium
eſt poné in chriſto duas natiuita
tes. vnam eternam et alteraꝫ tē
poralem. Jſta concluſio eſt Da=
maſce· iij. li · qui ait· Confitemur
chriſti duas natiuitates. vnam q̄
ē ex pr̄e et̄naꝫ. et vnam que eſt i
vltimis tempibus ꝓpter nos · q̄
concluſio oſtenditur ſic · Natura
comparatur ad natiuitatem ſicut
terminus ad motum vel mutatio
nem· motus autem diuerſificatur
ſm diuerſitatem terminoꝝ. · vtꝫ·
per phm· v· phiſicoꝝ· Jn chriſto
autem eſt duplex natura · quarū
vnam accepit ab eterno a patre
alterum autem accepit tempora
liter a matre· et ido neceſſe ē xp̄o
attribuere duas natiuitateſ. vnā
qua eternaliter natus eſt a patre
aliam qua temporaliter natus ē
a matre· Ad rationes in oppoſi=
tum Ad p̄mam reſpondetur ne=
gando conſequentiam Et rō eſt.
quia chriſtus non dicitur tempo
raliter naſci· eo ꝙ tempaliter ce
perit eſſe· ſed dicitur ſm hominē
tempaliter naſci· q: vniuit ſibi in
vnitate perſone naturam huma=
nam quā tempaliter in vtero vir
ginis aſſumpſit· Ad ſecūdam
dicitur· ꝙ perſona filij ſemp per=
fectiſſima fuit· nec indiguit naſci
ꝓpter ſe. ſed natus eſt ꝓpter ſa=
lutem noſtram· et hoc dicitur na
ſci tempaliter· Ad tertiam re
ſpondetur concedendum eſt ꝙ in
chriſto ſint due natiuitates Naꝫ
xp̄s ꝓceſſit a pr̄e eternalit̄ · et a
matre temporaliter et vtraqꝫ ꝓ=
ceſſio habet rationem natiuitatis

et ita ſicut due ꝓceſſiones ita eti=
am ſūt due natiuitates. Et ad ra
tionem reſpondetur negando con
ſequentiam Et ratio eſt. quia li=
cet natiuitas ſit pſone vel ſubie=
cti· eſt tamen nature et termini·
Poſſibile. eſt auteꝫ vni ſubiecto
plures tranſmutatiōes ineſſe q̄s
tamen neceſſe eſt ſm cauſas vari
ari. tamen nō dicimus ꝙ eterna
natiuitas ſit trāſmutatio aut mo
tus. ſed quia ſignificatur per mo
dum mutationis et motus· Ad
quartam reſpondetur negādo ꝙ
chriſtus non poteſt dici natus. i=
mo poteſt dici ſm duas natiuita=
tes Sicut enim dicitur bis curre=
re qui currit duobus temporibuſ
ita poteſt dici bis natus qui ſemꝉ
naſcitur in eternitate. ⁊ ſemel in
tempore· quia eternitas et tēpuſ
magis differunt q̄ꝫ duo tempora
cum vtrumqꝫ deſignet menſuram
durationis· nec eſt neceſſe ꝙ illꝺ
qꝺ eſt eternum interrumpatur ⁊
ceſſet·

D ſecūdam queſtionem
qua queritur. Vtrum ſe=
cūdum temporalem nati
uitatem chriſti beata virgo poſſꝫ
dici mater chriſti et mater dei·
ſic ꝓceditur· Et videtur ꝙ nullū
illoꝝ eſt dicendum· Et p̄mo ar=
guitur ꝙ non ſit mater chriſti di
cenda. Dicit Damaſ· li· iij· Chri
ſtocon. id eſt chriſti matrem vir
ginem non dicimus· Secūdo ſic.
Jn conceptione chriſti beata vir
go miniſtrauit tantūmodo mate
riam. quia totam actionem fecit
ſpūſſanctus. ſed hoc non videtur
ſufficere ad rationē matris· alio=
quin lignum diceretur mater le=
cti ſiue ſcamni· ergo beata virgo
non poteſt dici mater chriſti· Tē
tio ſic· Xp̄us ex beata virgine mi
raculoſe natus eſt. ſed miraculo=
ſa generatio non ſufficit ad ratio
nem maternitatis vel filiationis
Non enim dicimus Euam filiam
fuiſſe Ade· ergo videt̄ ꝙ nec xp̄ſ
debeat dici filius beate virginis.

Quarto ſic· Ad matrem vide=
tur deciſio pertinere ſeminis· ſed
ſicut Damaſcenus dicit in tertio
li· Corpus chriſti non ſeminalitē
ſed a ſpiritu ſancto formatur con
ditiue· ergo videtur ꝙ beata vir=
go non debeat dici mater chriſti
Qꝺ vero non poſſit dici ꝙ ſit ma
ter dei arguitur ſic· Primo· Nō
enim eſt mater niſi ſm naturam
quā ab ea accepit· ſed non acce=
pit ab ea diuinitatem ſed huma
nitatem. ergo non debet dici ma=
ter dei ſed hominis· Secūdo ſic
Jn deo non differt deus et deitas.
ſed non poteſt dici mater deitatiſ
ergo nec debet dici mat̄ dei· Tē
tio ſic. Hoc nomen deus eſt com=
mune tribus perſonis· ſed beata
Maria non eſt mater patris· nec
ſpūſſancti· ergo non debꝫ dici ma
ter dei· Jn oppoſitum p̄mi ē euā
gelium hodiernum· cū dicitur de
beata Maria ꝙ peperit filium p̄
mogenitū· De ſcꝺo dicit Dama=
ſcenus li· iij· Theotocos · id ē · dei
genitricem vere et p̄ncipaliter p̄
dicamus virginem· Reſpondeo
dicendum ſub duabus concluſio=
nibus· Prima eſt· ꝙ ſm tempo=
ralem natiuitatem conuenienter
et veraciter beata Maria virgo
dicitur· mater chriſti · Jſta cōclu
ſio patet etiam Mathei p°. vbi
vocatur mater Jheſu· Ratiōe ſic
ꝓbatur · Beata Maria contulit i
generatiōe chriſti quicquid alia
mater conferre debet ad genera=
tionem filij ſui · ſi ergo alie mulie
res dicuntur matres· ergo beata
Maria vere poteſt dici mat̄ chri
ſti· Secūdo ſic· Corpus xp̄i non ē
de celo allatum ſicut dicebat Va
lentinus hereticus· ſed de virgīe
matre ſumptum · et ex puriſſi=
mis eius ſanguinibus formatum
et hoc ſolum requiritur ad ratio
nem matris · ergo beata Maria
vere eſt mater chriſti· Secunda
cōcluſio. ꝙ beata Maria vere di
citur mater dei. Jſta concluſio pꝫ
ex capitulis Cyrilli approbatis i
epheſina ſynodo vbi legitur · Si
quis non confitetur deum eſſe ſe
cūdum veritatem emanuel· et dei
genitricem ſanctam virginē ana
thema ſit· Ratione ſic ꝓbatur· ꝓ
pter vnionem naturarum in vna
perſona vere dicimus deum paſ
ſum· q̄uis hoc fuerit ſm huma=
nam naturam tantum· ergo etiaꝫ
q̄uis xp̄s ſit natus ex v̓gine ſm
hūanā naturam vere pōt dici de=
us ex virgine natus· ergo etiā mr̄
dei dici poteſt· Vbi notandum ſe
cūdum ꝙ ſanctus Thomas dicī
in tertio. q: humanitas et mater
nitas virginis a deo ſibi connexa
ſunt· vt qui circa vnum errauerit
circa aliud oporteat eum errare·
Vnde quia Neſtorius circa hu=

manitatez errabat·aſſerens aliā
eſſe perſonam humanitatis et di
uinitatis in chriſto·oporteret ꝙ
diceret virginem non matrez dei
ſed hominis. quia ſm eum deus
et homo non vnus eſt xp̄us·qui
dam vero moderni errātes dicūt
non poſſe dici virginem matrē dei
nec mater patris ⁊ ſpiritusſancti
intelligatur·condunt tamen eſſe
mr̄ez filij· ſed iſti trepidant timo
re vbi nō eſt timor. quia om̄e no
men ſignificans in concreto natu
ram aliquaz/ poteſt ſupponere ꝓ
qualibet hypoſtaſi illius nature.
Vnde cum vnio incarnationis ſit
facta in hypoſtaſi·manifeſtū eſt
ꝙ hoc nomen deus licet commu
ne ſit tribus perſonis. poteſt ta=
men reddere locutionem veraz ꝓ
vna perſona. ſm ꝙ dicitur. Deꝰ
generat·ſicut dicitur. homo cur=
rit. etiaz ſolo petro currente. vn=
de ſimpliciter eſt concedendū vir
ginem eſſe matrem dei. ſicut con
fitemur iheſum chriſtum eſſe de=
um verum. Ad rationes in op=
poſitum Ad p̄mam reſpondetur
ꝙ beata virgo vera eſt mat̄ chri
ſti·nec hoc negat Damaſce. Sz
dicit ꝙ non dicimus chriſtotocō
id ē chriſti genitricez·qr hoc no=
men inuentū erat a Neſtorio ad
abolendum nomē theotocon·cuz
hereticis autem nec nomina de=
bemus habere communia·vt di=
cit Jeronimꝰ ſup Oſee·ij. Ad
ſecūdam reſpōdetur ꝙ ratio non
ꝓcedit·quia non ſolum materiā
p̄ſtitit beata virgo ad conceptio
nem chriſti·ſed materiam conue

nientem ad ꝓducendum aliquid
ſimile in ſpecie et locum conue=
nientem. et nutrimentum conue=
niens conceptioni fetus· et hoc
ſufficit ad rationē matris· Ad
tertiam reſpondetur ꝙ ratio non
ꝓcedit·quia licet conceptio chri
ſti vt dicit ſanctus Thomas i tē
tia parte ex parte operatiōis ſpi
ritusſancti fuerit miraculoſa·ex p
te tamen matris fuit naturalis.
Vnde beata virgo eſt vera et na
turalis mater chriſti· Ad quar
tam reſpondetur negando aſſum=
ptum. Dicimus enim iuxta ph̄m
ꝙ reſolutio ſeminis non pertinet
ad materiam conceptus·ſed ſan=
guis quē femina adminiſtrat ad
conceptionem. Vnde corpꝰ chri
ſti formatuz dicitur ex puriſſimis
ſanguinibus beate virginis. et iō
reſolutio ſeminis non requirit̄ ad
rationem matris· Ad ratiōes
ꝓ alia parte qd̄ nō poſſz dici ma
ter dei Ad p̄maz reſpondetur ꝙ
ratio non ꝓcedit·quia vna perſō
na eſt que ſubſiſtit in humanita
te et diuinitate·et ideo nature cō
municant ſua idiomata·id eſt ꝓ
prietates. vt dicit Damaſce. Vn
de ſicut dicuntur iudei crucifixiſſe
dominum glorie ꝗuis non ſecun=
dum ꝙ eſt deus glorie·ita et di=
ci debet virgo eſt mater dei·quā=
uis ſm diuinitatēz non genuerit
eum. Ad ſecūdam reſpondet̄
negando conſequentiam Et ratō
eſt· quia ꝗuis deus et deitas nō
differant re·tamen differunt ſm
modum ſignificandi· quia deitas
ſignificat diuinam naturaz in ab=

ſtracto·vnde non videtur ſuppo=
nere ꝓ perſona· Deus autem qr
ſignificat diuinam naturaz p mo=
dum concreti·id eſt habentis dei
tatem·poteſt reddere locutionez
veram ꝓ perſona· et ideo qr bea
ta virgo eſt mater filij dei/ poteſt
dici mater dei·nō autem deitatis
Ad tertiam reſpondetur ne=
gando conſequentiam· quia quā
uis nomen deus ſit nomen cōmu=
ne tribus perſonis. tamen quan=
doqz ſupponit ꝓ ſola pſona pr̄is·
ſicut dicitur Deus generat·qn̄qz
ꝓ ſola pſona filij vel ſpūſancti·
et ideo cum dicitur·beata virgo ē
mater dei·hoc nomen deus ſuppo
nit ꝓ ſola pſona filij incarnata·

Ad tertiam queſtionez
qua queritur. Vtrū cō=
uenienti loco et tem=
pore natus eſt chriſtus·ſic ꝓcedi
tur. et videtur ꝙ non·Et p̄mo ar
guitur ꝙ nō debuit naſci in beth
leem· Primo ſic. Dicit̄ em̄ yſa·
ij· De ſyon exibit lex·⁊ verbū do
mini de iheruſalem· ſed xp̄us eſt
vere verbum dei· ergo de iheru=
ſalem debuit ꝓdire in mundum·
Secūdo ſic·Mathei·ij·dicit̄ ſcri=
ptum de xp̄o ꝙ nazarenus voca=
bitur. ſed maxime aliquis denoīa
tur a loco ſue natiuitatis·ergo vi
detur ꝙ in nazareth debuit naſci
vbi fuit cōceptus et nutriꝰ· Q8
vero non conuenienti tempe eti=
am fuit natus. arguitur p̄mo ſic·
Ad hoc em̄ xp̄us venerat· vt ſu
os in libertatem reuocaret·ſz na=
tus eſt tempe ſeruitutis·quo ſcz

totus orbis p̄cepto Auguſti de
ſcribitur·id eſt tributarius factꝰ
eſt·vt habetur Luce·ij·ergo vide
tur ꝙ non congruo tempe chri=
ſtus fuit natus. Tertio ſic·Pro
miſſiones de chriſto naſcituro nō
fuerunt gentibus facte·ſm illud
Roma·ix·Quoꝝ ſunt ꝓmiſſa· ſz
chriſtꝰ natus fuit tpe quo rex ali
enigena dominabatur·ſicut patz
Math·ij·Cum natus eſſet Jhe=
ſus in diebus herodis·ergo vide
tur ꝙ nō fuit tempe congruo na
tus. In oppoſitū eſt·quia q̄ a deo
ſunt ordinata· ſunt et conuenien
ter diſpoſita· Nam vt dicitur Sa
pien̄·viij· Sapientia attingit a fi
ne vſqz ad finem fortit̄·et diſpo=
nit omnia ſuauiter·ergo conue=
nientiſſimo loco et conuenientiſ=
ſimo tempe chriſtus natus eſt·
Reſpondeo dicendum p̄mo ꝙ cō
uenienti loco natus eſt ſcz i beth
leem Et hoc ꝓpter tres rationes
Primo quidem quia chriſtus fa=
ctus eſt ex ſemine dauid ſm car
nem·vt dicitur Roma.p° ·cui eti
am facta fuerat repromiſſio ſpe
cialis de chriſto· et ideo in beth
leem de qua natus eſt Dauid na
ſci voluit vt ex ipſo loco natiuita
tis repromiſſio ei facta impleta
oſtenderet̄· et hoc deſignat euā
geliſta dicens. Eo ꝙ eſſet de do
mo et familia Dauid· Secundo·
quia vt Greḡ·dicit in Omelia·
Bethleem domus panis interp̄=
tat̄·ipſe xp̄s eſt qui ait. Ego ſuz
panis viuus qui de celo deſcendi
Locus ergo in quo deꝰ naſcitur
domus panis antea vocatus eſt

quia futurum ꝓfecto erat. vt ille
ibi per naturaꝫ carnis appareret
qui electoꝝ mentes in eterna ſo=
cietate reficeret. Tertio quia ſic
erat ꝓphetizatum Michee quin
to. Et tu bethleem effreta puu=
lus es in milibus iuda. ex te eniꝫ
exiet dux qui regat populū iſra=
el. et egreſſus eius ab initio a di
ebus eternitatis. Non elegit au=
tem dominus in ſua natiuitate ci
uitatem maximam romam. q̄ ſic̄
dicitur in quodam ſermōe ephe
ſini concilij. Propter potentiā ci=
uium imitationem orbis terrarū
putarent eſſe factum. ſed vt diui
nitas agnoſceretur orbem tranſ=
mutaſſe terraꝝ. paupercula ele=
git matrem. pauperrimam patri
am. Elegit autem deus infirma
mundi vt confundat fortia. ſicut
dicitur. i. Coꝛ. p°. et ideo vt ſuā
poteſtatem magis oſtenderet in
ipſa Roma que caput orbis erat
ſtatuit caput eccleſie ſue i ſignū
pfecti vigoris. vt ex inde fides de
riuaretur ad vniuerſum mundum
ſm Yſa. xxvi. Ciuitatem ſubli=
mem humiliabit et conculcabit
eam pes paupis. id eſt xpi greſ=
ſus egenoꝝ. id eſt apoſtoloꝝ pe
tri et pauli. Ceteꝝ non eſt p̄=
tereundum q̄ in via natus eſt.
Et hoc quadruplici ratione. vt
dicit Albertus magnus ſup Lu=
cam. Primo vt ſe pegrinū in hoc
mundo oſtenderet Jeremie. xiiij.
Sicut pegrinus futurus es ꝛc̄.
Secūdo vt ſe viam demonſtraret
Johan. xiiij. Ego ſum via veritaſ
et vita. gloſa. Via qua itur. veri

tas qua pes dirigit̄. vita ad quaꝫ
puenitur. via per p̄ceptum. con=
ſilium in exemplum. veritas p do
ctrine verbum. vita p p̄miū. Ec=
cl. xxiiij. In me omnis gratia vie
et veritatis. in me oīs ſpes vite
et virtutis. Virtus confortat ad
vitam per meritum. veritas illu=
ſtrat ad vitam per doctrinam. et
ſpūſſanct⁹ per inſpirationē. Ter=
tio. vt mundum contemnere do=
ceret. Apocal. xviij. Exite de illa
popule meus. et ne pticeps ſitis
delictoꝝ. Quarto vt ſemp patri=
am exemplo ſuo inquirere doce=
ret. ad Hebre. xi. Confitentes q̄=
niam pegrini et hoſpites ſūt ſu=
per terram. Preterea parit̄ con=
uenienti tempe natus eſt. et hoc
colligitur ex vnitate que illo tē=
pore contigerit. Primo quidē. q̄a
illo tempe deſcribit̄ orbis. ꝛ hoc
conuenit chriſto. Vnde Grego.
Quid eſt q̄ naſcituro domio mū=
dus deſcribitur. niſi q̄ apte mon
ſtratur q̄ ille apparebat in car=
ne qui electos ſuos aſcriberet in
eternitate. Secūdo. in tempe il=
lo cenſus ſoluebatur ceſari. hoc
etiam conuenit xpo. Xps em̄ ve
nerat nos in ſtatum libertatis re
ducere de ſtatu ſeruitutis. Et iō
ſicut mortalitatem noſtraꝫ ſuſce
pit vt nos ad vitam reduceret.
Ita vt Beda dicit. Eo tpe dig=
tus eſt naſci quo nos ꝓpter om=
nium libe rationem. ipſe ſeruitio
ſubderetur. Tertio in illo tempo
re fuit maxima pax. Vnde Jero=
nimus dicit ſup Yſa. Veteres re
nouamus hiſtorias. ꝛ inuenien⁹

vſqꝫ ad. xxviij. annū ceſaris Au
guſti in toto orbe terraꝝ fuiſſe di
ſcordiam ortam. orto autem dn̄o
omnia bella ceſſauerunt Conue=
niebat em̄ vt in illo tempe naſce
retur qui eſt pax noſtra faciens
vtraqꝫ vnum. ad Epheſ. iij. Sic
em̄ erat a ꝓphetis ꝓnunciatum
p̄s. lxxi. Orietur in diebus eius iu
ſticia et habundantia pacis. Itē
Yſa. ij. Non leuabit gens cōtra
gentem gladium. Quarto. in illo
tempore vnus p̄nceps dominaba
tur in mundo quo tempe congru
ebat vt naſceretur qui venerat ſu
os congregare in vnū vt eſſꝫ vnū
ouile et vnus paſtor. vt dicit̄ Jo
han. x. Quinto. in illo tempe re=
gnabat alienigena quo tempore
naſci voluit vt impleretur ꝓphe=
tia Jacob dicentis. Gen̄. xlix. nō
auferetur ſceptruꝫ d' iuda et dux
de femore eius donec veniat qui
mittendus eſt. ſcꝫ meſſias. et tā=
tum dictum ſcꝫ de iſta queſtiōe.
Ad rationes in oppoſitū Ad p̄=
mam reſpondetur negando con=
ſequentiam. et ad auctoritateꝫ re
ſpondetur q̄ non ꝓbat de natiui=
tate. ſed loquitur de doctrina le=
gis et p̄dicatiōis que inde habu
it ortum Nam ſicut dictum eſt in
bethleem natus eſt. ita iheruſalē
elegit vt in eam ſedem regni cō=
ſtitueret. et templum dei edifica=
ret. et ſic iheruſalem eſſet ciuitas
ſimul regalis et ſacerdotalis. Sa
cerdotium autem chriſti et ei⁹ re
gnum p̄cipue conſumatū eſt i ei
us paſſione. et ideo conuenienter
xp̄us elegit bethleem natiuitati

et iheruſalem paſſioni. Similiter
etiam per hoc hominū gloriā cō
futauit qui gloriantur de hoc q̄
ex ciuitatibus nobilibus origin̄e
ducunt. in quibus et p̄cipue vo=
lunt honorari. Chriſtus autem
econuerſo in ciuitate ignobili na
ſci voluit et in ciuitate pati nobi
li obprobrium. Ad ſecūdaꝫ re=
ſpondetur negando conſequenti=
am Et ratio eſt. quia xp̄us flore
re voluit ſm virtuoſam conuer=
ſationem. non ſm carnis origineꝫ
et ideo in ciuitate nazareth edu=
cari voluit et nutri[illegible]. in bethleeꝫ
autem voluit quaſi peregre na=
[illegible]ſci. Ad alias autem rationes de
[illegible]mpe ex his que diximus clara
patet reſponſio.

Irca euangelium ſe=
cūdum quod in auro
ra legitur in ſcd'a miſ
ſa. ſcꝫ In illo tempo=
re. Paſtores loquebantur ad in=
uicem ꝛc̄. Luce. ij. vbi de paſtori
bus fit mentio. quibus per ange
lum facta fuit annunciatio natiui
tatis xp̄i. poſſunt queri ea que ſe
quuntur. Primo. Vtrum cōue=
nienter paſtoribus p̄mo maife=
ſtata eſt natiuitas chriſti. Se=
cundo. Vtrum conferentia illa q̄
dicitur Maria erat conferens q̄
audierat. fuerit conferentia alicu
ius dubitationis.

D p̄mam queſtionem
qua queritur. Vtꝝ cō= (3 p q 36 a 6)
uenienter paſtorib⁹ p̄
mo maifeſtata eſt natiuitas xp̄i
ſic ꝓceditur Et videtur q̄ non.

DD2

Primo ſic. Debuit pͥmo manife=
ſtari natiuitas chriſti illis q̇ pro=
pinquiores chriſto fuerunt. ꝫ iu=
ſti ꝓpinquiſſimi erant chriſto pē
fidem et maxime eius aduentum
deſiderabant. Vnde dicitur de Sy
meone. Luce. ij. ꝙ erat homo iu
ſtus et timoratus. expectans re=
demptionem iſrael. ergo pͥus de=
buiſſet manifeſtari chriſti natiui
tas Symeoni q̃ꝫ paſtoribꝰ ⁊ ma=
gis. Secūdo ſic. Omnia ſacra=
mēta veteris legis erant chriſti
figura. ſed ſacramenta veteris le
gis diſpenſabantur ꝑ miniſteriū
ſacerdotū. ergo chriſti natiuitas
magis debuit manifeſtari ſacer=
dotibus in templo q̃ꝫ paſtoribus
in agro. Tertio. Reges ſunt p̄
alijs honorandi. iuxta illud. i. pe
tri. ij. Regem honorificate. g° re=
gibus magis pͥus xp̄i natiuitas
erat manifeſtanda. In oppoſi=
tum eſt euangelium p̄ſens. ⁊ eti
am quia omnia a deo ordiata ſūt
ſapienter. et conuenientiſſime di
ſpoſita. Reſpondeo dicendum
ſub quatuor cōcluſionibus. Pri
ma eſt. Neceſſe fuit vt xp̄i nati=
uitas aliquibus manifeſtaretur
Iſta concluſio probatur ex eo ꝙ
chriſti natiuitas nulli fuiſſet ꝓfi
cua ſi omnibus fuiſſet occulta. ꝫ
oportebat xp̄i natiuitatē eſſe ꝓ
ficuam. alioquin fruſtra natꝰ fu=
iſſet. ergo videt̄ ꝙ aliquibꝰ ma=
nifeſtari debuit xp̄i natiuitas.
Secūda eſt. ꝙ conuenientiſſime
electi ſunt quibus chriſti natiu=
tas erat manifeſtanda Iſta con
cluſio pͥmo ptꝫ ex illo Ioh. xiij.
Ego ſcio quos elegi. que autem
ſiunt ſm̄ dei ſapientiam conueni=
enter ſiunt. ergo conuenient ſūt
electi quibus eſt maifeſtata chri
ſti natiuitas. Secūdo ſic. Salus
que erat futura per xp̄m ad om=
nem diuerſitatem hominum per
tinebat. quia ſicut dicit̄ Col. iij.
In chriſto non eſt maſculꝰ ⁊ fe=
mina. gentilis et iudeus. ſeruꝰ ⁊
liber. et ſic de alijs huiuſmodi. et
vt hoc in ip̄a xp̄i natiuitate p̄fi=
guraretur omnibus conditioni=
bus manifeſtatus ē. quia vt di=
cit Auguſti. in ſermone de epi=
phania. Paſtores erant iſraelite
Magi gentiles. iſti ꝓpe. illi lon=
ge. Vtriqꝫ tanq̃ꝫ ad angularē la
pidem cucurrerunt. Fuit etiā in
ter eos alia diuerſitas. Naꝫ ma=
gi quia fuerunt ſapientes et po=
tentes. Paſtores autem ſimpli=
ces et viles. Manifeſtatus ē eti=
am iuſto Symeoni et Anne. et
peccatoribus ſcꝫ magis Manife
ſtatus eſt etiam viris et mulieri=
bus. ſcꝫ anne vt per hoc oſtende
retur nullam conditionem homi=
num excludi a xp̄i ſalute. Ter=
tia concluſio Inter omnes iſtos
conuenienter pͥmo manifeſtata ē
chriſti natiuitas paſtoribꝰ Iſta
concluſio oſtenditur triplici ratō
ne. Primo qꝛ erant ſimplices abſ
qꝫ cautelis malitie. occupati ī of
ficijs ſanctoꝝ patriarchaꝝ q̇ di=
cuntur fuiſſe paſtores. Geñ. xlvij
Talibus em̄ ſolēt diuine illūina=
tiōnes et cōſolationes reuelari. ⁊
non hoībus in ſapiā huius mūdi
q̄ ſtulticia ē apud deū occupatis
ſm̄ qd̓ dicit ſaluator. Math. xi.
Cōfitebor tibi dn̄e pr̄ celi ⁊ tre.
qꝛ abſcōdiſti hec a prudētibus ⁊
ſapientibꝰ et reuelaſti ea puulis.

Scd̓a rō: qꝛ illa maifeſtatio xp̄i
natiuitatis fuit q̄dā p̄libatio ple=
ne maifeſtatiōis q̄ erat futura. et
ſic in ſcd̓a manifeſtatōe pͥmo an
nūciata ē grā xp̄i. ꝑ xp̄m et eius
apl̓os iudeis ⁊ poſtea gentilibꝰ.
ita ad xp̄m. pͥmo puenerūt paſto
res q̇ erant pͥmitie iudeoꝝ tanq̃ꝫ
ꝓpe exn̄tes. et poſtea venerūt ma
gi a remotis q̇ fuerūt pͥmitie gen
tiū. vt dicit Augꝰ. Tertia rō eſt
qꝛ ꝑ hos paſtores ſigficantur do=
ctores eccl̓ie q̇bꝰ xp̄i miſteria re
uelant̄ q̄ latebāt iudeos. Quar=
ta concluſio. cōuenienter paſtori
bus manifeſtata ē xp̄i natiuitas
ꝑ angl̓os. ptꝫ iſta ↄcluſio ſic. deu
tro. xxxij. Dei pfecta ſūt opa ſed
talis manifeſtatio fuit opꝰ diui=
nū. g° ꝑ cōuenientia ſigna fuit ef=
fecta. Secūdo ſic. hēc maifeſta
tio ſilogiſtica fit ꝑ ea q̄ ſunt ma=
gis nota ei cui ē aliqd̓ manifeſtā
dū. ita maifeſtatō q̄ fit ꝑ ſig̃ dēbet
fieri ꝑ ea q̄ ſūt familiaria illis q̇=
bus manifeſtat̄. ⁊ qꝛ iudei cōſue
ti ſūt diuina reſponſa ꝑ angelos
accipe. ꝑ q̇s etiā legē acceperūt.
ſm̄ illud Actu. vij. Accepiſtis
legē ī diſpoſitiōe angl̓oꝝ. Gēti=
les vͦ et maxime aſtrologi ↄſue
ti ſūt ſtellaꝝ curſus aſpicere. iō
paſtoribꝰ tāq̃ꝫ iudeiſ apd̓ q̇s fre
quēter facte ſūt apparitiōes āge
loꝝ reuelata ē xp̄i natiuitas ꝑ an
gelos Magis aūt aſſuetis in cō=
ſideratiōe celeſtiū corpum mani=
feſtata ē ꝑ ſignū ſtelle. eſt ⁊ alia
rō Greg. in omel̓. iudeis tāq̃ꝫ rō
ne vtētibꝰ rōnale aīal. i. angelus
p̄dicare debuit. Gētiles vͦ q̇ vti
rōe neſciebāt ad cognoſcēdū deū
nō ꝑ vocē ꝫ ꝑ ſig̃ ꝑducunt̄. Ad
rōes in oppoſitū Ad pͥmā rn̄det̄
iuxta ſan. tho. ꝙ rō nō ꝓcedit. ⁊
rō eſt. qꝛ ſic apl̓us dic̄ ad Ro. ix.
Iſrael ſectādo legē iuſticie in le
gē iuſticie nō puenit. ꝫ gētiles q̇
nō q̄rebāt iuſticiā iudeos cōueni
enter in iuſticia fidei p̄uenerunt.
Et in hmōi figurā Symeō q̇ ex=
pectabat cōſolatiōeꝫ iſrl̓ vltimo
xp̄m natū cognouit. et p̄ceſſerūt
eū magi et paſtores q̇ xp̄i natiui
tateꝫ nō ita ſollicite expectabāt
Ad ſcd̓am rn̄det̄ negādo ↄn̄am
Et rō ē. qꝛ vt dic̄ Chriſ. Angl̓s
maifeſtās xp̄i natiuitateꝫ nō iuit
iheroſolimā. nō reqſiuit ſcribaſ ⁊
phariſeos. erāt em̄ corrupti ⁊ p̄ i
uidia cruciabant̄. ꝫ paſtoreſ erāt
ſinceri tāq̃ꝫ conuerſatiōeꝫ pr̄iar=
chaꝝ ⁊ moyſi colētes. ꝑ hos em̄
paſtores etiā ſigficant̄ doctores
eccl̓ie q̇bꝰ xp̄i miſteria reuelātur
et ex iſto ptꝫ rn̄ſio ad tertiā. p̄la
ti em̄ ⁊ doctores eccleſie ꝑ paſto
res deſignati regibus p̄ferūtur.

D ſcd̓aꝫ q̄ſtiōeꝫ q̄ q̄rit̄. vtꝝ
cōferētia illa q̄ btā Maria
dr̄ cōferēs ī corde ſuo fuerit
cōferētia alicuiꝰ dubitatiōis aut
q̄ſtiōis ī mēte ſup ill̓ q̄ audiebat.
rn̄det̄ ꝙ n̄. ꝫ erat delc̄abil̓ et ad=
mirabl̓is cōtēplatio et prudētiſſi
ma attētio quō ꝓphetie iplebāt̄
in puero nato. Cōferebat em̄ vt
ait Beda ꝙ acta videbant̄ ↄfor
mia hiſ q̄ agēda legerat. videbat
nāqꝫ ſe de ſtirpe dauid ortā. in na
zareth de ſpirituſancto cōcepiſſe
Legerat ꝓphetiaꝫ Yſa. xi. Exiet
vͥga de radice yeſſe. ⁊ flos de ra=
dice eiꝰ aſcēdet ⁊ reqeſcet ſup eū
ſp̄s dn̄i. legerat etiā. ſ. mich. v. et

tu bethleem effrata nequaꝗ̃ par
uula es in milibꝰ iuda. Ex te em̄
egredieẗ qui ſit dominatoꝛ i iſra=
hel. et egreſſus eius ab initio a
diebus eternitatis. Videbat ſe in
bethleem peperiſſe filium et vo=
caſſe nomen eius iheſum. Lege=
rat in ꝓphetijs Yſa. vij. Ecce v̇=
go ꝯcipiet et pariet filium et vo=
cabitur nomen eius emanuel. Le
gerat Yſa. p°. Bos cognouit poſ
ſeſſoꝛem ſuum ꝛ azinus p̄ſepe do
mini ſui. Videbat dominum in p̄
ſepe quo bos et aſinus ſolet nu=
triendus aduenire. Meminerat
ſibi dictum ab angelo Luce p°.
Sp̄ūſſanctꝰ ſuperueniet in te et
virtus altiſſimi obumbꝛabit tibi.
ideoq꜠ qđ naſcetur ex te ſanctuꝫ
vocabitur filius dei. Legerat mo
dum natiuitatis eius non niſi re=
uelante angelo potuiſſe cognoſci
dicente Yſa. liij. Generationē ei=
us quis enarrabit. Legerat ſcili=
cet Michee. iiij. et tu turris gre
gis nebuloſa filia ſyon ad te ve=
niet. et veniet poteſtas p̄ma re=
gnum filie iheruſalem. Audie=
bat angelicas virtutes que ſunt
filie ſupne ciuitatis. apparuiſſe pa
ſtoribus in loco. qui a conuen=
tu pecoꝝ antiquitus turris gre=
gis vocabatur. et eſt vno miliari
ad oꝛientē a bethleem. vbi etiam
nūc tria paſtoꝝ illoꝝ monumen=
ta in eccleſia monſtrantur. Noue
rat tūc in carne veniſſe dominum
cui vna eterna eſt cum patre ma
ieſtas qui regnuꝫ daret eccleſie
filie ſcꝫ celeſti iheruſalem. Cōfe
rebatur ergo Maria hec que ſiē

da legerat cū his que iam facta
cognouit. Non tamen hoc oꝛe ꝓ
mens ſed clauſo ſeruans in coꝛde
hec autem collatio non ſolum fu
it beatiſſime virgini valde delca=
bilis. ſed etiam toti eccleſie ſum=
me vtilis. qꝛ ſm qđ dicit Jero. in
ſermone de aſſumptione beate v̇=
ginis. Nam poſt aſcenſionez filij
remanſit ad tempus in terris cū
apoſtolis vt eos plenius inſtrue
ret de verbo incarnato de q̊ erat
plenius edocta p ſp̄m ſanctū ꝛ fa
miliarius viderat et tractauerat.
de quibus ap̄los plenꝰ inſtrue=
bat de verbo incarnato ꝓpter qđ
meliꝰ exp̄mere poterat ſm qđ di
cit Jero. Qđ melius nouimꝰ me
lius ꝓferimus. Et tātum ꝓ nūc
de iſta concluſione.

Vangelium in tertia
miſſa eſt. In p̄ncipio
erat verbū. Joh. p°.
Circa qđ pōt diſputa
ri ſequēs queſtio. Vtrū vera ſit
iſta ꝓpoſitio. Verbū caro fc̄m ē.
Jrca quā queſtionez ſic
ꝓceditur. Et videẗ ꝙ nō.
Primo ſic. De q̄cūq꜠ p̄di
catur id qđ ip̄m eſt dicitur et eſſe
factum. ſed verbū non ē caro. g°
nō eſt factū caro. conſequētia pꝫ
ſi dicas ꝙ ibi pars ponitur ꝓ to=
to. id eſt ꝓ homine. vt ſit ſenſus
Verbū hō factum eſt. tūc q̄ro. q̄
re euāgeliſta ſolā noiauit carnē.
Secundo dato ꝙ ibi caro po=
natur ꝓ homine. vt caro factum
eſt. id eſt homo. arguitur ꝙ hoc
ſit falſum. quia homo ſignificat
ſubſtantiaꝫ. fieri hominem eſſe fi=
eri ſimpliciter. ſed hoc eſt falſuꝫ
deus factus eſt ſimpliciter. ergo
hoc eſt falſum. deus factus ē ho
mo. Tertio ſic. Fieri hominē
eſt mutari. ſed deus nullo mō po
teſt dici mutatꝰ. Diciẗ em̄ Mal.
iij. Ego dn̄s et non mutoꝛ. ergo
videtur ꝙ hec ꝓpoſitio ſit fal=
ſa. Deus factus eſt hō. Quar
to. Hoc nomine homo n̄ poſſunt
intelligi niſi duo. ſcꝫ natura hūa=
na et ſuppoſitum nature. ſꝫ dicta
ꝓpoſitio non poteſt verificari ra=
tione humane nature. quia deus
nunꝗ̃ eſt vel fuit humana natu=
ra. Similiter nec ex p̄te ſuppoſiti.
quia hoc nomen homo quod de
chꝛiſto p̄dicatur non impoꝛtat ni
ſi ſuppoſitum eternum filij. ſꝫ ſem
per fuit verum dicere ꝙ deuſ eſt
perſona filij. ergo nullo modo po
teſt illa ꝓpoſitio verificari. quia
falſum eſt ꝙ deus ſit factus per
ſona filij. ergo ꝛc̈. In oppoſitū
eſt euangelium p̄ſens vbi dicitur
Verbum caro factum eſt. Re=
ſpondeo dicendū ꝓ concluſione.
ꝙ ꝓpoſitio illa eſt vera. Verbuꝫ
caro. id eſt homo factuꝫ. ſicut di
citur in ſimbolo fidei. Et hō fa=
ctus eſt. Que concluſio ꝓbatur
ſic. Omne quod eſt et non fuit p̄=
us dicitur eſſe factuꝫ ſed hec eſt
vera. deus eſt homo. et non fuit
ſemper vera. quia non conuenit
deo eſſe hominem ab eterno. ſed
ex tempe per aſſumptionem hu=
mane nature. ergo hec eſt v̇a. de
us factus eſt homo. Pro q̊ no=
tandum ꝙ cū dicitur. verbum ſi=
ue deus factus eſt homo. hoc p=

ticipium factus. tripliciter ſe po
teſt habere in locutione iſta. vno
modo ꝙ feratur ad totam ꝓpoſi
tionem vt ſit ſenſus. Factum eſt
ꝙ deus ſit homo. ꝛ ſic vera eſt il
la ꝓpoſitio. Secūdo. ꝙ dictū p=
ticipium factus poteſt determiā
re abſolute ſubiectum vel p̄dica=
tum et qđcunq꜠ eoꝝ determinat.
ꝓpoſitio eſt falſa. quia nec deus
eſt factus. nec homo ille demon
ſtrato xp̄o eſt factus. niſi addaẗ
aliquid. quia ſupponit ſuppoſitum
eternum. Tertio dictum parti=
cipium poteſt determinare ſubie
ctum in compatione ad p̄dicatuꝫ
ſic locutio vera eſt. Nec obſtat
ꝙ videtur ponere fieri circa deuꝫ.
quia hoc fieri qđ p̄ticipiū impoꝛ=
tat non eſt niſi fieri ratiōis. vt di
cemus infra in reſponſione ad ar
gumenta. Ad rationes in op=
poſitū. Ad p̄mam reſpōdetur. ꝙ
ibi caro ponitur ꝓ homine ſicut
pars ꝓ toto. ſicut Yſa. xl. Vide=
bit omnis caro ſalutare dei. quē=
admodum aliqn̄ anima poniẗ ꝓ
toto homine. Gen̄. xlvi. Om̄s aie
que egreſſe ſunt in egyptū. ꝛc̈. ꝛ
ad queſtionez que mouetur. q̄re
euangeliſta ſolam carnem nomi
nauit. ad hoc reſpondetur ꝙ mł=
tiplici ratione. Primo quia per
carnem viſibilis apparuit. vnde ſꝫ
ditur. Vidimus gloꝛiaꝫ eius ꝛc̈.
Secūdo vt oſtenderet per locum
a minori nihil in hominiſ natura
eſſe quod verbum dei non aſſum=
pſerat. Tertio. ad oſtendendā
veritatem incarnationis. contra
manicheos qui dicebant verbuꝫ

non aſſumpſiſſe veram carnē ſed
fantaſticam tantum. ⁊ iō ad hoc
excludendum fecit mentionē ſpe
cialiter de carne. Quarto. ad de
monſtrandum magnitudinem be
nignitatis. Conſtat enim ꝙ ani-
ma rationalis magis conformis
eſt deo ꝙ̄ caro. equidem magnū
pietatis ſacramentum fuiſſet ſi v̇
bum aſſumpſiſſet animaꝫ huma-
nam. vtpote ſibi magis conformē
ſed aſſumere etiam carnem elon-
gatam a ſingularitate diuine na-
ture fuit multo amplioris. immo
ineſtimabilis pietatis indiciū. ſm
quod dicit apoſtolus. i. Thimo.
iij. Et manifeſte magnum ē pie-
tatis ſacramentum quod manife
ſtatum eſt in carne. Ad ſecū-
dam rationem reſpondetur negā
do conſequentiam Et ratio ē. q2
licet fieri hominem ſit fieri ſim-
pliciter i omnibus his in quibꝰ
humana natura incipiꝫ eſſe i ſup
poſito de nouo creato. deꝰ dicitur
factus homo eo ꝙ humana na-
tura incipit eſſe in ſuppoſito diui-
ne nature ab eterno p̄exiſtente ⁊
ideo deum fieri hominem nō eſt
deum fieri ſimpliciter. Ad ter-
tiam reſpondetur negando vniū-
ſaliter aſſumptum. Dicimus enī
ꝙ quando aliquid p̄dicatur ꝺ no-
uo de altero cum mutatione eius
de quo dicitur tunc fieri eſt muta
re. ſicut conuenit in his que ab-
ſolute dicūtur. Ea vero que rela
tiue dicūtur poſſunt de nouo pre-
dicari. de aliquo abſqꝫ eius mu-
tatione. ſicut homo de nouo fit
dexter abſqꝫ eius mutatione per
motum illius qui fit ei ſiniſter.
Vnde in talibus non oportet om
ne qꝺ dicitur fieri eſſe mutatū q2
hoc poteſt accidere per mutatio
nem alterius Et per hunc modū
dicimus Dominus refugium fa-
ctus eſt nobis. Eſſe autem ho-
minem p̄dicaꝫ de nouo de deo abſ
qꝫ eius mutatione. per mutatio-
nem humane nature que aſſumi
tur ad diuinam perſonam. et iꝺo
cum dicitur. deus factus eſt ho-
mo. non intelligitur aliqua mu-
tatio realis ex parte dei. ſed ſolū
ex parte humane nature. Ad
quartam reſpondetur ꝙ ratio nō
ꝓcedit. Dicimus enim ꝙ ꝓpoſi-
tio illa verificatur ratione vtriuſ-
qꝫ ſimul. ſcꝫ ſuppoſiti ⁊ nature. ꝙ̄
uis enim illud ſuppoſitū ſemꝑ fu-
erit. nō tamē ſemꝑ fuit ſuppoſituꝫ
humane nature ſm qꝺ ſignificaꝫ
per hoc nomen homo.

Irca Dominicam in-
fra octauas Natiuita
tis domini eſt euāge-
lium. In illo tempo-
re Erāt Joſeph et Maria matē
Jheſu mirantes ⁊c̄. Luce. ij. Et
poſſunt diſputari ſequentes que-
ſtiones. Prima. Vtrum ſit veꝝ
ꝙ xp̄us ſit poſitus in ruinaꝫ mul-
toꝝ. Secūdo. Vtrū beata Ma-
ria ita gladio compaſſionis mor
tis xp̄i fuerit perforata vt vere
martir xp̄i appellari poſſit.

D p̄mam queſtioneꝫ
qua queritur. Vtꝝ ſit
verum ꝙ chriſtus ſit
poſitus in ruinaꝫ mul
toꝝ. ſic ꝓceditur Et videꝫ ꝙ nō.
Primo ſic. Xp̄us nunꝙ̄ prebu-
it occaſionem ruine alicui ex ali-
quo dicto vel facto ſuo. ergo nō
fuit poſitus in ruinam alicuiꝰ. cō-
ſequentia eſt bona. et aſſumptū
patet. quia p̄bere occaſionem rui
ne aliquoꝝ eſt contra caritatē et
ita peccatum. xp̄us autem pecca
tum non fecit. nec inuentus ē do-
lus in ore eius. Secūdo ſic. xp̄s
poſitus eſt a deo patre in lucē gē
tium vt ſit ſaluſ vſqꝫ ad extremū
terre. Yſa. xlix. ergo non eſt poſi-
tus in ruinam alicuiūs. Tertio
ſic. Xp̄us venit vt homines vitaꝫ
habeant. vt ipſe dicit Joħ. Quar
to. ergo non eſt poſitus in ruinaꝫ
mortis alicuius. ergo nō videtur
verum ꝙ poſitus ſit in ruinam.
Quarto. Qui occaſionem damni
dat. damnum dediſſe videtur. ſed
ſi xp̄us eſt poſitus in ruinaꝫ mul-
toꝝ ipſe videtur eſſe cauſa pecca
ti hominum. In oppoſitum eſt
euangeliū hic. et Yſa. viij. ⁊. i. pe
tri. ij. dicitur de xp̄o ꝙ erat in la-
pidem offenſionis et in petrā ſcā
dali. Reſpondeo dicendum ꝙ
euangeliſta dicit verum ꝙ chri-
ſtus poſitus eſt in ruinam multo
rum. ſed diuerſimode ſm duas ex
poſitiones Exponitur enim dupli
citer ille textus. Vno modo ſecū-
dū glo. quandam. i. in ruinā mꝉ
toꝝ. ſcꝫ vitioꝝ et in reſurrectio-
nem virtutum. Plane hoc verum
eſt Ipſe enim eſt cui in perſona
Jeremie dictum eſt. Jere. i. A
deo patre. Ecce conſtitui te ſup
gentes et regna vt euellas. ſcili-
cet vicia et plantes virtutes. vbi
inquit glo. Non enī poterant edi
ficari bona niſi deſtructa exiſte-
rent mala. nec plātari optima ni
ſi eradicarentur peſſima. vñ Ma
thei. xv. Oꝺ oīs plantatio quam
non plantauit pater meus cele-
ſtis eradicabitur. Alio modo ex-
ponitur reſpectu hominum ma-
loꝝ. et tunc dicitur. ꝙ etiam dc̄m
euangelij eſt verum ad iſtum in-
tellectum. ſcilicet ꝙ poſitus eſt
in ruinam multoꝝ. non ꝙ dicto
aut facto ſuo minus recte p̄bue-
rit occaſionem ruine alicui. ſed q2
ex doctrina et operibꝰ ſanctis ſu-
is multi mali ex malicia ſua oc-
caſionem receperunt ruine. Vn-
de ſanctus Thomas in. iiij. diſ.
xxviij. inquit. Oꝺqꝫ aliq̄ ex fc̄is q. 2. a. 3. q. 2. ad pᵐ
vel dictis chriſti ſumpſerunt oc-
caſionem ruine. dr̄ eſſe poſitus in
ruinam et in ſcandalū. nō ꝙ ipſe
dederit aliquā vel modicam occa
ſionem ruine. Vnde non legitur
ꝙ aliquos ſcādalizauit. ſed ꝙ ali
qui ex dictis vel factis eius ſcan-
dalizati ſunt. Ad rationes in
oppoſitum Ad p̄mam reſponde-
tur negando conſequentiam. Et
ad ꝓbationem dicimus. ꝙ bene
concedimus ꝙ chriſtus non eſt
poſitus in ruinam ꝙ ipſe dederit
occaſionem ruine alicui. vnde ne-
minem ſcandalizaſſe legiꝫ. vt di-
ctum eſt. ſed bene modo expoſito.
Ad ſecūdam reſpondetur ꝙ ra
tio ꝓcedit ꝙ non ſit poſitus in ru
inam ſicut p̄bens occaſionem rui-
ne. Ad tertiam rn̄deꝫ eodē mō.

Ad quartam reſpondetur negā
do minorem. Xp̄us enim nulli de
dit occaſionez ruine. nec cauſa fu=
it peccati. Pro quo notandū ꝙ
duplex eſt occaſio. ſcilicet data et
accepta. Dicitur autem occaſio
data. quando fit aliquod op⁹ mi
nus rectum ex quo per exemplū
alij ꝓuocantur ad peccandum. ſi
autem aliquis facit opus rectuz
et alij inde ꝓuocentur ad peccan
dum. non erit occaſio data ſed ac
cepta. et talis fuit occaſio phari=
ſeoꝝ qui ſcandalizabantur de do=
ctrina chriſti. et ſic etiam intelli=
genda ſunt illa que īducuntur de
Yſa. viij. Et. i. Petri. ij. Vnde ſā
ctus Thomas dicit in. iiij. ꝙ chri
ſtus non dicitꝰ petra ſcandali ꝙ
per ſe fuerit ſcandali cauſa. quia
ipſe non dedit alicui occaſionem
ſcandali. ſed dicitur in petram ſcā
dali. ita ꝙ ꝓpoſitio in. non ordinē
cauſe ſed conſecutionez importat
quia ex his que chriſtus fecꝰ con
ſecutum eſt ſcandalum iudeorum
Hec ille.

D ſecūdam queſtionē
qua queritur. Vtrū be=
ata Maria ita gladio
compaſſionis mortis chriſti fue=
rit perfoſſa. vt vere martyr poſ=
ſit appellari. ſic ꝓceditur. Et vi=
detur ꝙ ſic. Primo ſic. Dicꝰ Je=
ronimus in ſermone de aſſumptō
ne beate virginis Marie. Recte
dixerim dei genitrix virgo et mar
tyr fuit ꝗuis in pace vitam fini=
uerit. Secūdo ſic. Dicit Greg.
Jure enim plus ꝗ martyr eſt q̄
nimio amore vulnerata teſtis ex=
titit ſaluatoris. et p̄ merore i ani
mo cruciatum ſuſtinuit paſſionis
Tertio ſic. Dicit Bern. Lon=
ge eam plus ꝗ martyrem cenſe
mus in qua paſſionis ſenſum cō=
paſſionis ſupauit affect⁹. Quar
to. Idem Bernardus ſuper illō.
In plenitudine ſanctoꝝ detentō
mea. Merito in plenitudine ſan=
ctoꝝ detentio ei⁹ erat cui nec pu
ritas angeloꝝ / nec fides defuit
patriarchaꝝ / nec ſpiritus ꝓphe
tarum / nec apoſtoloꝝ zelus / nec
conſtantia martyrum / nec ſobrie
tas confeſſoꝝ / nec caſtitas virgi
num / nec coniugatoꝝ fecūditas
ergo videtur ꝙ beata virgo ha=
buit omnes ꝓprietates gratuitas
alioꝝ ſanctoꝝ. ergo martyr di=
cenda eſt. In oppoſitum autem
arguitur ſic. Mors eſt de ratio=
ne martyrij. Vnde Maximus in
quodam ſermone dicit de marty=
re. ꝙ vincit pro chriſto moriēdo.
qui vinceretur ſine fine viuendo.
ſed beata virgo nō ſuſtinuit pro
chriſto mortem. ergo nō eſt dicē
da martyr. minor patet. Dicꝰ enī
Ambroſius tractans hoc euan=
gelium. Nec hiſtoria nec littera
docent beatam Mariam gladio
vitam finiuiſſe. Reſpondeo di=
cendum iuxta ſanctum Thomaz
in ſcd̄a ſcd̄e. queſtione. xxij. ꝙ de
martyrio loqui poſſumus dupli=
citer. Vno modo ſm perfectam
eius rationē. et ſic de ratiōe mar=
tyrij eſt mortez ſuſtinere actu ꝓ
nomine chriſti. Iſtud patet ſic.
Martyr grece dicitur quaſi.
teſtis fidei chriſtiane per quā no=
bis viſibilia ꝓpter iuiſibilia cōtē
nēda ꝓponūtur. vt dꝰ ad Heb. xi.
Ad martyrium ergo pertinet vt
homo teſtificetur fidem ſe opere
oſtendens cuncta p̄ſentia cōtem=
nere. vt ad futura inuiſibilia bo=
na perueniat. ꝗdiu autem homi
nis in hac vita. remanet vita cor
poralis nondū opere ſe oſtendit
temporalia cūcta deſpicere. Con=
ſueuerunt enim homines et con=
ſanguineos et omnia bona poſſeſ
ſa contemnere. et etiam dolores
corpis pati vt vitam conſeruent
Vnde et ſathan contra Job idu=
xit Pellem ꝓ pelle et cūcta que
habet dabit homo ꝓ anima ſua
id eſt ꝓ vita corpali. ⁊ ideo ad ꝑ
fectam rationem martyrij requi
ritur ꝙ aliquis mortem ſuſtine=
at. et hoc mō beata virgo non fu=
it vere martyr cū vitam gladio
non finierit. Secundo modo poſ=
ſumus loqui de martyrio ſm ꝗn=
dam ſimilitudinem. Vnde Iſido.
in libro ethymo. dicit. Duo ſunt
genera martyrij. vnum in aper=
ta paſſione. alteꝝ in occulta ani=
mi virtute. et hoc modo beata v̇
go ꝓpter immenſum amorem ei
us ad xp̄m in paſſione xp̄i mar=
tyr fuiſſe. Vnde Auguſtinus i ſ=
mone quōdam de ea ita dicit ma=
ria qꝛ mte paſſa ē pl⁹ ꝗ martyr
fuit mimiꝝ. quia eius dilectio am
plius fortis ꝗ mors. qm̄ mortez
chriſti ſuam fecit. Hec ille. Ad
rationes in oppoſitum reſponde=
tur ꝙ vt dicit ſanctus tho. tā in
ſcd̄a ſcd̄e ꝗ in quarto. omnes au
ctoritates ille ſāctoꝝ intelligē
de ſunt de martyrio ſm quandaz
ſimilitudinem. Ad rationem vl=
timam reſpondetur eodem modo
ꝙ ꝓcedit de martyrio dicto ſm
ſimilitudinem.

N feſto circumciſiōis
eſt euangeliū. In il=
lo tempe. Poſtꝗ cō=
ſumati ſunt ⁊c. Luce.
ij. Circa quod poſſunt hee queſti
ones diſputari. Prima. Vtrum
chriſtus debuit circūcidi. Secū=
da. Vtrum circūciſio nunc tempo
re gratie ceſſare debuit. Tertia.
Vtrum conuenienter nomē chri=
ſto fuit impoſitū ihesus.

D p̄mam queſtionem q̄
queritur. Vtrum chriſt⁹
debuit circumcidi. ſic ꝓ=
ceditur Et videtur ꝙ non. Pri=
mo ſic. Circūciſio fuit ordinata i
remedium originalis peccati. ſꝫ
chriſtus non contraxit originale
peccatum. ergo chriſtus non de=
buit circumcidi. Secūdo ſic. xp̄s
non fuit decimatus in lūbis abre=
he quia figurabat medicinaz ori
gialis. ergo nec debuit circumci=
di eadem ratiōe. Tertio ſic. ſab
bathi obſeruatio vicinior erat p̄=
ceptis moralibus inter que etiaz
computatur ꝗ circūciſio. ſꝫ chri=
ſtus ſabbata litteraliter nō ob=
ſeruabat. Vnde dicebant iudei d̄
ipſo. Johannis nono cap̄. Non
eſt hic homo a deo qui ſabbatuz
non cuſtodit. ergo non debuit ſ=
uare circumciſionē. In oppoſi=
tum eſt euengelium preſens.

Reſpondeo dicendum ſub iſta concluſione · q chriſtus debuit circumcidi non propter indigentiam aliquam · ſed propter decentiā. Cuius poteſt multipliciter ratio aſſignari. Primo quidam ut oſtendat virtutem carnis humane · cōtra manicheum qui dixit eū habere corpus fantaſticū · τ contra apollinarem · qui dixit corpus diuinitati eſſe conſubſtantiale. Et contra Valentinū · qui dixit chriſtum corpus de celo attuliſſe. Secundo ut approbaret circūciſionē quā olim deus inſtituerat. Tertio ut oſtenderet ſe eſſe de genere Abrae q circūciſionis mādatū acceperat in ſignū fidei quā de ſe ipſo habuerat Geñ. xvij. Et cui facta ē repromiſſio de xpo. Quarto ut iudeis excuſationem tolleret ne eum reciperent ſi eſſet incircumciſus. Quinto ut obedientie virtutē nobis ſuo exemplo cōmēdaret. Vnde octaua die circumciſus eſt ſicut erat in lege preceptū. Sexto ut qui in ſimilitudinē carnis peccati venerat remediū q̄ caro peccati conſueuerat emundari non reſpueret. Septimo ut legis onus in ſe oſtentans · alios a legis onere liberaret · ſecūdm illud Gal. iiij. Miſit deus filium ſuum factum ſub lege ut eos q ſub lege erant redimeret. Ad rationes in oppoſitum Ad primam reſpondetur negando conſequentiam · qm̄ xpus ſicut propria volūtate mortem noſtram ſuſcepit que eſt effectus peccati · nullū in ſe habens peccatū ut nos a morte liberaret · ita et circūciſionem que erat remedium originalis peccati ſuſcepit abſq3 hoc q haberet originale peccatum ut nos a legis iugo liberaret ſicut dictum ē.

Ad ſecūdam reſpondetur negando conſequentiam Et rō eſt quia decimatio erat actus tantū figuralis q̄ntum ad illos q in lumbis Abrae decimabantur · et ideo xpo non competebat qui immunis fuit ab originali peccato · ſed circūciſio etiam habet alias cauſas pter decimationem in illis q circūciduntur et ideo non eſt ſimilis ratio de utroq3. Ad tertiā reſpondetur negando conſequentiam Et ratio eſt · quia xps i pueritia ſua in nullo ab aliis pueris ſegregatus fuit q̄ntum ad exteriorem conuerſationem · et ideo omnia que ad pueros ptinebant in veteri lege impleri voluit ſ3 quādo iam ad pfectam etatem peruenit oſtendere ſe debuit dominum eſſe legis · et legem uſq3 ad ipſū poſitam fuiſſe · et ideo in quibuſdam ſup legem operatū eſſe · ſicut de obſeruatione ſabbati et in tactu leproſi τc.

D ſecūdam queſtionē qua queritur. Vtrū circūciſio nūc tempore gratie ceſſare debuit · ſic p̄ceditur · et videtur q non. Primo ſic · Omnis xpi actio noſtra ē inſtructio · Vnde dicitur Johan. xiij. Exemplum enim dedi vobis ut quemadmodū feci vobis τ ita faciatis · ſed xpus fuit circūciſus · ut in pcedenti q̄ſtione · g° exemplo

UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA BIBLIOTECA

[illegible] c ciuc [illegible]

[illegible]